

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

WIDENER LIBRARY

HX KCHH U

Ep 20.142 ~~Card~~

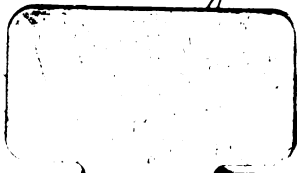
HARVARD UNIVERSITY.

LIBRARY OF THE

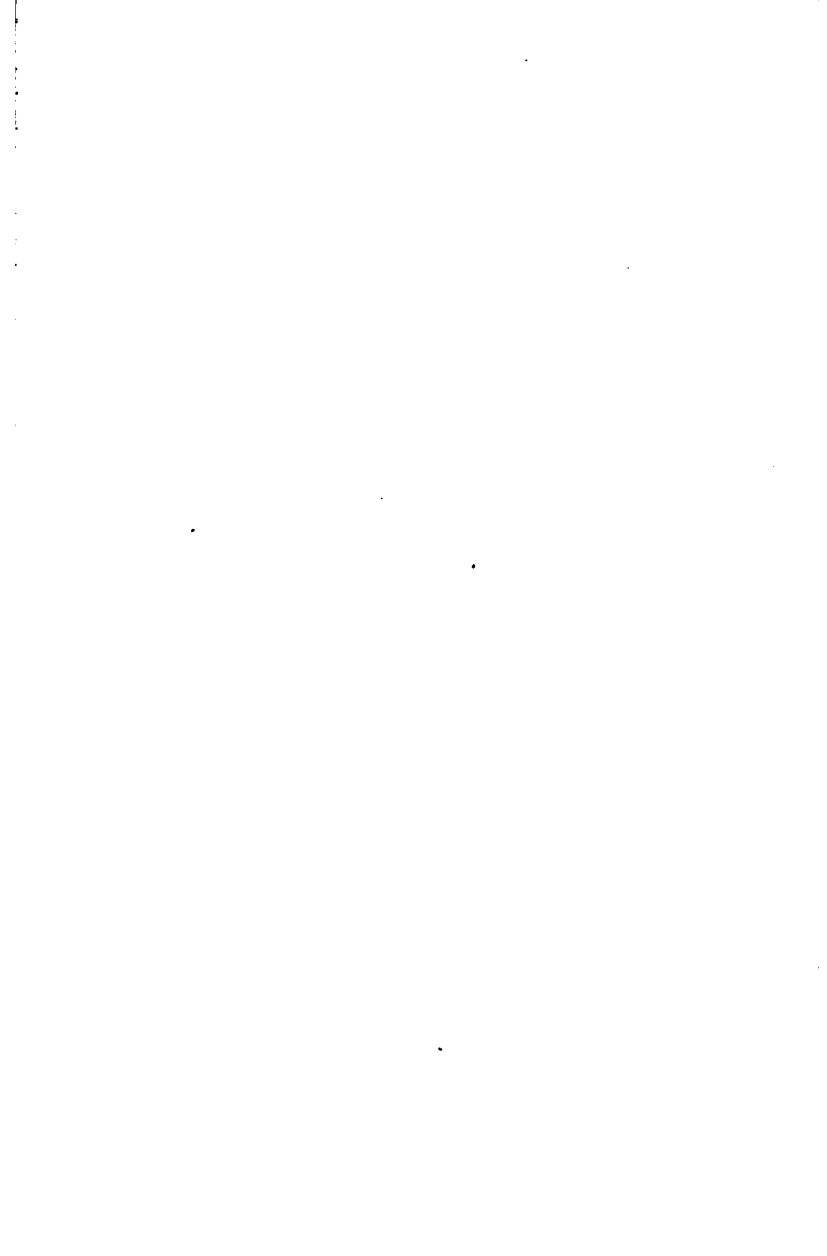
Classical Department,

HARVARD HALL.

Rec'd 4 Jan., 1883.

**PAUSANIAE
DESCRIPTIO GRAECIAE.**

RECOGNOVIT

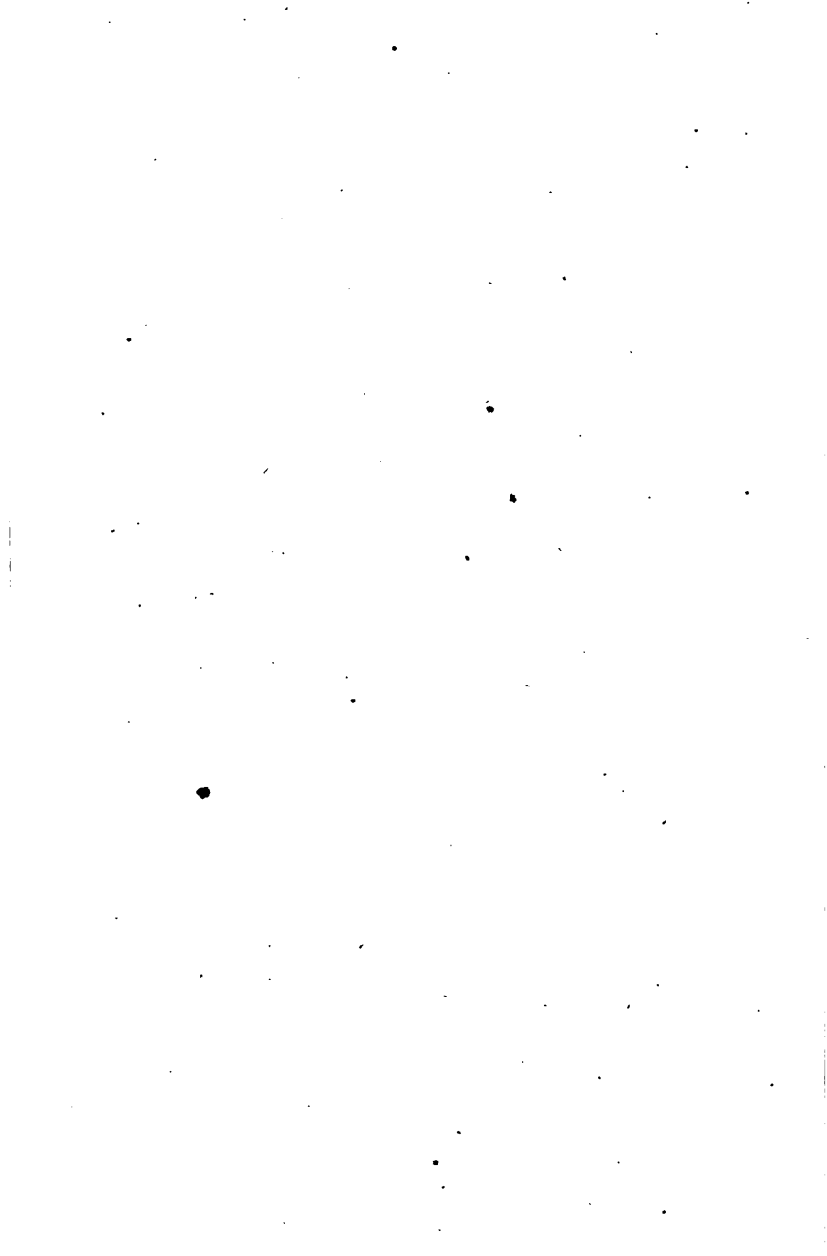
IOANNES HENRICUS CHRISTIANUS SCHUBART.

VOLUMEN SECUNDUM.

**C/ L I P S I A E
SUMPTIBUS ET TYPIS B. G. TEUBNERI.**

MDCCCLXXV.

PRAEFATIO.

Liber VII.

II, 10. *Κυνάρτος* La; *Κυνάρητος* Bekker. tacite (e PcAg?) eumque secuti SW; *Κυνάρητος* edd. rell. MVabLb. Apud Strabonem XIV, 1, 3. p. 939. A. 633. C. 93. Kr. Myuntis conditor nominatur *Κυδρῆλος* (*Κυδρῆλος* cod. F.). *Κυνάρητος* librarii correctura, *Κυνάρητος* et *Κυδρῆλος* non nominis, sed scripturae diversitas esse videtur; confusae sunt literae *Α* et *Δ*, *Δ* et *Τ*. — III, 1. Inter *Κρηῆτας* et *Ράκιον* e Kayseri coniectura inserui *καί*, in reliquis Bekkerum et Dindorfium secutus; e confusa codicum lectione certi nihil potui eruere. — 6. *ἐκ τῆς Ἀθηνῶν* e Sylburgii coniectura Bekker. SW. Dind.; praeter necessitatem. — 7. Qui Pausaniae est *Κλέπος* a Strabone d. l. *Κνωπος* vocatur; de Erythris Steph. Byz. s. n. *Ἐρυθραί* refert: *ἐκαλεῖτο δὲ Κνωπούπολις ἀπὸ Κνώπου*. — IV, 3. *διαβάντες ἐν τῇ Σάμῳ* habet quidem locum similem quo se tueatur, 3, 15, 3. *ἰλθόντα ἐν Σπάρτῃ*; at si respicimus lectionem variantem ad sequens (§. 4.) *ἐν τῇ Σάμῳ* haud improbabilis videtur coniectura priori loco haec verba correcturae margini adscriptae originem debere. Pro *ἀνεσώσαντο* praestat *ἀνεκτίσαντο*, quo deducit *ἀνεστήσαντο* in La. — V, 9. *ἐπὶ τῆς κεφαλῆς πύλου* Va SW Dind.; probat Creuzerus; *πόλιν* MR; *πόλον* rell. Deinceps *τοῦ ἔνδον ἀγάλματος* dedi; *ἔνδον τοῦ ἀγάλματος* edd. codd., eodem fortasse sensu; *ἔσλαθῆν* scripsi eum Bekkero SW Dind., e Siebelisii coniectura; *ἰλθεῖν* edd. rell. et codd. Cf. de hoc loco Z. f. A. 1860. p. 112 seqq.; 1849. p. 292. Welcker kleine Schriften III, 516 seqq. — 10. *Πίλονος* codd. omnes; eandem formam habemus apud Plinium h. n. 5, 29, 31. (monte Pione), numumque indicavit Kayserus (Mionnet. Supplem. V. 141.), in quo *Πιλον Ἐρσείων*. Salmasius in Exerc. Plin. p. 568. b. *Πρώνος* proposuit; *Πιλονος* dedit Dind.; idem tamen in Praefatione p. XV. apud Strabonem et Pausaniam scribendum esse *Πηρών* iudi-

cat. Consentit Guil. Dindorfius, qui in Stephano Paris. s. v. *Πριών* sic: „Straboni 14, 633. [vide Kramerii notam ad h. l. p. 94.] *Πρηών* et *Πρηώνος* ex cod. restituendum pro vulgato *Πριών*, *Πριώνος*. Duplici vitio *Πιονος* apud Pausaniam 7, 5, 10. et monte Pione apud Plinium hist. nat. 5, 29, 31.“ Nostrum non est inquirere, num sit vitiosa nominis forma, sed num e rationibus criticis ad Pausaniam referri possit. — VI, 2. τὸ μέγιστον ἐν τοῖς Ἀχαιοῖς solet Pausanias, ut v. g. hoc ipso segmento ἐν τοῖς Ἀχαιοῖς ἐδυνάστευον et 7, 11, 7. Mox *Τέλλης* edd. recc. Vb(?)PcdAgLb; *Τέλις* La; *Τέλλης* edd. antiquae, M. Cf. Keil Analect. epigraph. p. 173. n. 1. Deinde *κτίσασθαι* dedi cum Sylburgio Clav. PcdAgLab; *κτίσασθαι* rell. — 3. Post ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα (aptius τὴν ἐπὶ Ἑλλάδα) delevi ὁδόν cum Bekkero MLb; circumscribunt Siebel. SW Dind. — VII, 5. *Φιλίππῳ δὲ τῷ Δημητρίῳ [τὰ φάρμακα] τόλμημα ἦν ἐλαφρότατον?* Ad praecedens *φαρμάκων* erat lectionis varietas *φάρμακα* (vide SW. not. 21.) quae margini adscripta in hunc locum se insinuavit. Verba circumscripta eiicere voluit Clavierius. — 6. Quod olim proposui *κλοιούς τῆς Ἑλλάδος* adhuc placet; cf. Plutarch. Flamin. c. 10. — 7. *Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων?* Etiam VIII, 4. *Μακεδόσι καὶ στρατιᾷ* aptius videtur. Hoc loco quid sit ὅσα — ἐτάξαντο non satis perspicio; „quaecunque adversus Macedones aut Syrorum exercitum decreverunt.“ Siebelis; decreta adversus exercitum? Mihi ὅτι μὲν — ἐτάξαντο placet. — VIII, 7. Locus vexatus; ἐν *Κυνὸς καλουμέναις Κεφαλαῖς ἐν λόγοις τὸ ἦττον ἠνέγκατο* codd.; ἐν *λόγοις*, ἐν *λόφοις*, *εὐλόγως*, *οὐκ ἀλόγως*, ἐν *ὀλλοῖς* (Emperius), *οὐκ ἀδήλως* s. *οὐκ ἀμφιβόλως* (Kayser); deinde τὸ *κρείττον*, τὸ ἴσον sunt coniecturae virorum doctorum. Polybius, quem auctorem sequi videtur Pausanias, libro 18, 5. sic: *οἱ γὰρ προειρημένοι λόφοι καλοῦνται μὲν Κυνὸς κεφαλαί*; unde Pausaniae restituo ἐν *Κυνὸς καλουμέναις κεφαλαῖς λόφοις*; cf. Plutarch. Flam. c. 8. Steph. Byz. s. n. *Κυνὸς κεφαλαί*. Iam sequens *ἀλλὰ* negationem flagitat, *οὐ τὸ ἦττον ἠνέγκατο*, ἀλλὰ . . ., ita ut τὸ ἦττον *φέρειν* opponatur cladi internecivae; *κατὰ δύναμιν* restitui e vestigiis codicis La (*καὶ δύναμις*); *καὶ δυνάμεσιν* rell.; οὗτος ὁ *Φίλιππος* cancellis circumscripsi, non aequè *αὐτός* (cf. Kayser.), quod cum vi quadam positum est; recte, nam dextrum cornu, cui praeerat *Φίλιππος*, bene rem gessit. Conf. loci supra laudati Polybii et Plutarchi.

Deinceps ἐς τοσοῦτον ἐκρατήθη scribendum videri, recte observat Kayserus; minus necessarium puto quod idem proponit ἀλλ' ἄτε δὴ et ἐξαγαγεῖν, hoc tamen admodum esse probabile non nego. — IX, 1. τὰ circumscripsi; ante πάντα ponit Dind. — 2. Fortasse ἀελθοῦσιν et segmento 4. ἀνιέναι scribendum; certe hoc Pausaniae de Romam proficiscentibus solemne est. — 3. ἐσελθόντες? — 5. Inter Λακεδαιμονίους et ἐς τὸ Ἀχ. desideratur articulus; vid. c. XI, 3. — 7. Τόδε (τάδε, ταῦτα) μὲν δὴ ἐς τοσοῦτον ἐπράχθη constans Pausaniae usus postulat. — X, 2. Φιλαργος Palmer. Wesseling. Valcken. Siebel. Dindorf.; Φιλαβρος codd. praeter Vb, in quo Φίλαυρος. Deinceps fortasse cum codd. omnibus scribendum erat δι' Ἀλενάδου. Cum Dindorfio (praef. p. X.) Τιμαγενίδας scribere nolim, quum ex Herodoto 9, 86. ionicam nominis formam hausisse videatur. — 5. ἐκρατήθησαν, παρὰ δὲ τὸ ἔργον χιλίων φονευθέντων scripsi et distinxi; παρὰ τὸ ἔργον dictum est ut παρὰ τὴν μάχην 1, 32, 4.; ἐκρατήθησαν (ἐκράτησαν), παρὰ τὸ ἔργον, χιλίων δὲ φονευθέντων edd. codd. — XI, 3. ὡς ante πλείστας notat Dind. (cf. praef. p. XXVI.); at unde ortum est? Mihi ὡς πλείστας explicatio videtur ad ὁπίστας ἐστὶν οἶός τε. — 6. αὐτὸ εἰργασμένους? — 7. Post Ἀχαιοὺς hiare sermonem post SW. vidit Dind.; quod inter σφισιν et Ἀχαιοῖς edd. habent ἐδέοντο, expunxi cum Bekkero et (praeter Vb) codd. omnibus; circumscribunt SW Dind. — 8. τῆς βοηθείας, quod e margine, sensu inepto, huc irrepsit, notavi et capitis sequentis initio post γενομένης reposui. — XII, 2. εἶγε καὶ Καλλικράτην κ. τ. λ. Locus corruptus; ante ὑπερῆρεν codd. habent μὲν; Kayserus alterum Καλλικράτην expungit, et ὁ δὲ ἐλάσσων scribit. Utrumque probō. — 9. σχολαιτέρα Bekker PcLab; σχολετέρα Ag; σχολτοτέρα Vb; σχολαιοτέρα rell. — XIII, 4. τῆς Σπάρτης glossema manifestum; τεῖχος εἰς Σπάρτην PcAgLb, quod librarii laevigantes in τῆς Σπάρτης mutarunt; utrumque copulat La ἐς τὸ τεῖχος εἰςπῆρξε τῆς Σπάρτης εἰς Σπάρτην, vñ δὲ. Etiam ὑπῆρξεν ἄν suspectum est; omittunt haec verba MPcAgLb; eorum fragmentum loco alieno servavit La; quare notanda verba, et indicanda lacuna videtur, nisi fortasse ἐσέδραμεν ἄν malis. — 7. μεμενηυίας δι *** ας ὅμως scripsi, praeter lacunae signum, cum MPc AgRLab (διᾶς Pc, δι' ἄς MRAgLab); quod ante ὅμως Va, post ὑπερβῆναι Vb inserunt πείθει, id expunxi cum MRpAgLab. Quomodo explenda lacuna mihi videatur dixi in SW. T. 1, p. XLIII; possis

etiam: *μεμνηκυίας* *** [*Μενακί*]δας ὁμοως τὰς σπονδὰς ὑπερβῆναι. Praestat certe locum relinquere lacunosum, quam obducere lacunam cum codice interpolato. Cf. Franz in Berl. Jahrb. f. wiss. Kr. 1841. p. 218. — 8. *ἐαυτοῦ νῶ* uncis circumscribunt Siebel. SW. Dind.; *ἄν* om. PrAg; eius originem aperit La, in quo ὡς *ἄν* (fin. pag.) *ἀνθρώπων*. — XIV, 1. Lacuna fortasse nihil aliud hausit quam ὁ δὲ, ut recte suspicatur Kayserus. — 3. *Θεαρίδαν* e Polyb. 38, 2. Clav. Dind.; *Θερίδαν*, *Θέριδαν*, *Θεριδαν*, *Θερίδα* codd. — XV, 1. *φθάνη* Emperius; *φανῆ* edd. codd. — 5. *ἐς τοσοῦτο* e Siebelisii coniectura; *ἐς τοῦτο* edd. codd. — 7. Post *βούλευμα* repetendus videtur articulus. — XVI, 2. *πρὸ* post *σταδίοις* melius abest; mox post *ἐπιτίθενται* expunxi τοῖς, ut in SW propositum a Dind. probatum est. — 4. *καταστάντες* Sylb. codd.; *καταστάντα* A; *καταστάντος* Sylb. Bekk. SW. Dind. — 10. *καὶ τὸ ἐν τῇ ὑπερορίᾳ* La; *καὶ τὴν ἐν τῇ ὑπερ.* VabAgLb; *καὶ γῆν ἐν τῇ ὑπερορ.* rell. — XVII, 2. *Λακεδαιμονίοις δὲ Ἐπαμ.* — τὸ *Ἀχαικόν*. Locum corruptum intactum reliqui; *Λακεδαιμονίοις* LaPod; *Λακεδαιμονίους* rell. Pro *καὶ εὐθύς* in SW scriptum erat, approbante Creuzero, *κληματίς*, quod a literis non nimis remotum quoad sensum absque controversia est aptissimum: ut ex truncata arbore sarmentum saepe redivivum surgit, ita a Graecia depressa Achaeorum imperium. Sylburgius pro *ἐγένετο* proposuit *ἐσίνετο*, idque recepit Dind.; contra pugnat Kayserus; non mutandum esse *ἐγένετο*, sed inserendum *συμφορὰ* vel *ὀλέθρου αἴτιος*; utrum sit facilius alii videant. Deinde idem (Z. f. A. 1849. p. 296.) pergit: Weiterhin traf eher Buttmann mit *αὔου* das Rechte, als SW mit *κληματίς*, sowohl darum, weil man, wenn letzteres geschrieben wird, τὰ πλεονα nicht ohne Zwang auf das fernerstehende *λελωβημένου* bezieht [quod mihi quidem in mentem non venit; ego copulo τὰ πλεονα ἀναβλαστάνει], als auch weil der erste Blick schon zeigt, wie leicht αὔου in εὐθύ überging. Ne quid dicam de hac facilitate, scire velim qualis nunc sensus his verbis insit; Achaeorum imperium surgere conatur quasi e truncata et maiori ex parte arida arbore? Dindorfius (praef. XXXII seq.) recipit Buttmanni αὔου et tres Pausaniae locos profert, in quibus αὔον ξύλον, unum in quo αὔα δέματα commemorantur; cui bono id fecerit, non expiscor. Deinde idem ὅτε mutat in ὀπέ, „quod adverbium non infrequens apud Pausaniam“ (sequuntur exempla); rei veritatem non negans argumen-

tationis desidero vim atque valorem. — 5. *σταδίου ὄσον τε τριάκοντα ἀπέχουσα* SW Dind. (τε τριάκοντα e Bekkeri coniectura); ὄσον τετρακοσίους AgPd; ὄσον τε τριακοσίους AVbPcLa; ὄσον περι τριακοσίους MVnLb; ὄσον περι τετρακοσίους Va. Deinde ἀπέχουσα Va; ἀπέ τοῦ (sic) M; ἀπέχι rell. Correctura οὔσα margini adscripta ad verbum numerale relata cum hoc coaluit et sic duplex vitium procreavit. Mox *Σουλπίκιος* Palmer. Dind. (cf. Praef. p. XXXII.); ταύτης οὐλυμπικός La; Οὐλυμπικός rell. Cf. Hermann de Graeciae post captam Corinthum conditione p. 7. n. 15. — 7. Ἀχαιοῖς PcdAg; Ἀχαιοῖο MVa Vn Lb; Ἀχαιὸς AVb La. Hoc probat Kayserus, θῆκ' non tertiam, sed primam personam esse existimans. — 9. Ἄττης δὲ ὄστις ἦν — ἐξευρεῖν. Recte in his verbis offendit Kayserus, minus tamen placet quod proponit οὐδὲν ἀναντιρρητον; fortasse ἀπόρρητον ὄν, absolute dictum. De toto hoc loco conferendus est Schneidewin. Philolog. III, 256. — 10. δῆσαντες quod propositum erat in SW recepit Schneidewinus, probavit Creuzerus (Mythol. ed. tert. II, 375. n. 1.); δείσαντες edd. codd. „Liber ex setis scientissime complicatis unum plantae iniicit laqueum, parte altera proles cum ipsis genitalibus occupat.“ Arnob. 5, 6. p. 418. Hildebr. — XVIII, 1. Σταδίου ὄσον τε scripsi; σταδ. τε ὄσον τε R; τε ὄσον AMVabPcAgLab; δὲ ὄσον Sylb. edd. recc.; δὲ ὄσον τε SW; idem voluit Bekker. Mox ἐλάχιστόν σφισι δείγμα dedi, ἐλάχιστον cum La; ἐλάχιστά σφισι δείγματα rell.; in sequentibus ξενίων ab La omissum cancellis circumscripsi. — 2. καὶ ἀρόσαι διδαχθεῖς Kayserus; mihi οἰκίσαι πόλιν et ἀνόμασεν Ἀρόην copulanda videntur. — 4. ὑπὸ Τιτάνων Clav. Bekk. Dind.; ὑπὸ Πανῶν edd. rell. et codd. Deinde verba τῆς Μεσάτεως τὸ ὄνομα quid sibi velint, non intelligo; fortasse post κίνδυνον hiat oratio. — 10. Malim τεκμαίρομαι. — 11. καὶ ἐς ἐκκαίδεκα ἔκαστον; male sibi respondent καὶ et ἔκαστον; in La scriptum est ἐκκίδεκα; fortasse in codice antiquo eadem scriptura et correctura superimposita vel margini adscripta procreavit ineptum illud καί. — XIX, 2. ὑπηγάγετο AMVa Vn Lab et Pc pr. man.; ἐπηγάγετο Bekk. SW Dind. Pc corr. Ag Vb. — XX, 2. στεφάνους μὲν τοὺς ἀσταχύνων; — 3. Fortasse . . . παρὰ τὸν θρόνον, τῆς τε Ηρας ἄγαλμα. Τοῦ Ὀλυμπίουπέραν. — 7. κατ' αὐτὴν τὴν διέξοδον scripsi; κατὰ ταύτην τὴν διέξοδον (ἐξοδον) edd. codd.; κατὰ τὴν ταύτη ἐξοδον voluit Siebel. — 8. ἐν Μεσόα — ἐκ Μεσόας est error in nomine sive Pausaniae, sive librariorum. De Mesoa Laconica

cogitari nequit. — XXI, 4. *ἔργω* Sylb.; placet. — 6. *Τοῦ θεά-τρον* — *ἀγάλματα*. Locus vix sanus, fortasse mutilus. Kayserus ante *γυναικὸς* inserit *ὑπὸ*; at plura excidisse videntur. — 9. *Ἰππων τε δωτῆρα*; lectio vitiosa, incerta medela. „Equidem ex h. Hom. 21, 5. corrigam *δημητῆρα*, quod tantum ad *Ἰππων* pertinet. Substantivum enim quod in altero versu sequeretur, quo referendum esset *νεῶν* omisisse videtur Pausanias, de priore tantum sollicitus.“ A. Hecker in Schneidewini Philologo III, 488. Idem iam invenit Prellerus (Pauly Real-Encyclopaedie s. n. Neptunus. p. 553. not.); at eiusmodi omissio sensum mancum efficiens apud Pausaniam est sine exemplo. Lobeckii coniecturam *Ἰππων ἰΐθωντῆρα* (Paralipom. p. 429.) probat Kayserus; non placet versus male sonans. Quidni *Ἰππων μὲν δωτῆρα*? — 10. *πεποιημένα Ἄρεως, τὸ δὲ Ἀπόλλωνος καὶ Ἀφροδίτης, ἧς καὶ πρὸς τῷ λιμένι τέμενος, λίθου* scripsi et distinxi ex auctoritate codicis La, nisi quod hic *οἷς* habet pro *ἧς*; in SW. scriptum est *πεποιημένον* e coniectura, *οἷς* cum La et sine distinctione post *Ἀπόλλωνος*; secutus est Dind.; *πεποιημένου* Lb; *πεποιημένα* edd. codd. rell.; *Ἀπόλλωνος καὶ Ἀφροδίτης καὶ πρὸς τῷ λιμένι δέ τι τέμενος λίθου* Bekk. PcdAg et omisso posteriore *καὶ* AMVab; *δέ* om. AgLa; mutilam esse suam lectionem vidit Bekkerus. — XXII, 2. *ἔχων καὶ γένεια* dedi cum AMVabAg; *ἔχων* edd. rell. PcdLab; deinde *προσέχονται* Schneider. Dind.; *προσέχοντες* edd. rell. codd. — 4. *ἔστιν. Ἐρμού νᾶμα* scripsi, viam monstrante Valckenario (Diatr. p. 289.), cuius ingeniosam coniecturam *ἔστιν Ἐρμού. Ἐρμού νᾶμα* laudant Clav. Siebel. Bekker. Creuzerus (Mythol. III, p. 503. n. 1.); *ἔστι τοῦ Ἐρμού. Ἄμα* edd. codd. Sic *Νυμφῶν νᾶμα* Plat. Phaedr. p. 278. B. — 5. *Φυλοδαμείας* Dind. Ag.; *Φιλοδαμείας* rell. — 6. Hoc loco et 6, 12, 9, 7, 6, 1. codices omnes sibi constant in *Τρίτεια* s. *Τριτία*, ne unts quidem per *αι* scribit nomen; eadem constantia *Τριτία* offerunt codices Strabonis 8, 3. p. 112. 113. Kram., *Tritia* codd. Ciceronis ad Attic. 6, 2. In *Τριτάλα* consentiunt libri Herodoti et Polybii. Nomen gentile §. 9. codices omnes scribunt per *αι* (*Τριταεῖς* Vb; me quasi nolente impressum est *Τριτειεῖς*); apud Strabonem *Τριτίτων* meliores pag. 112. l. 11., *Τριταεῖς* ut videtur omnes p. 202. l. 13. Stephanus Byz. habet *Τρίτεια* et *Τριτάλα*, de duabus urbibus. (Cf. Meineke p. 637.) Utraque forma etiam in Achaica urbe in usu fuisse, gentile vero ab altera derivatum praevaluisse videtur, cuius rei plura

obvia sunt exempla. — XXIII, 3. *λουμένοις* (*λουμένοις* e Siebel. coniectura dedit Dind.) usque *γίνεσθαι* a glossatore profecta videntur; dissentit Kayserus. — 4. *δὲ* om. La; deinceps *ἐς τὴν θάλασσαν ἔχει* est contra usum Pausaniae, qui *ἀνέχει* dicere solet; *ἐν* absorptum a praecedenti terminatione — *αν*, et margini adscriptum se insinuavit post *ἀθάνατον*, (*ἀθάνατον ἂν* PcAgLb.). — 5. *Μεγαρίτας* M^vbAgLab; *Μαγαρίτας* Va; *Μεγαρίτας* edd.; nomen vix sanum. — 8. *Τυγείαν τε ὀνομάζεσθαι*; locus corruptus; cf. 2, 11, 6. — 9. *καὶ Ἦρας ἔστιν ἄλλος* scripsi; *ἄλλος* edd. codd.; eadem confusio saepius redit, ut 2, 13, 5. 7, 27, 12. 9, 8, 1 et 2, 29, 1. Mox *ἢ ἂν* — *ἔχη* scripsi cum Dind. *ε* Bekkeri coniectura; *ἢ αἰ* — *ἔχει* est alia Bekkeri coniectura; *ἢ ἂν* — *ἔχει* edd. codd. Deinde *ἔχων* dedi cum codd. omnibus (silet Pc); *ἔχον* edd.; constructio haec frequentata Pausaniae. — 10. *κατευθῦ τῆς ἐσόδου* malit Siebel. Allg. Lit. Ztg. 1839. p. 264., haud improbabili coniectura. Deinde scripsi *θεούς* — *ἐξ Ἄργους* e Buttmani auctoritate cum Bekk. SW. Dind.; nolo tamen negare aptius esse quod a Palmerio et Siebelisio propositum est *Ἀργείους*; illud propius accedit ad literas; *ἐσπετούς* Kuhn. Clav.; *ἐπαντούς* Porson.; *ἐς αὐτούς* edd. rell. et codd. — 11. *ἀνηλωμένα* et *οὕτω* pro *αὐτούς* Kayserus; utrumque placet, nisi fortasse pro *αὐτούς* malis *αὐτά*. — XXIV, 2. *Κόρης* — *τῆς Δήμητρος* scripsi; *Κόρη* — *τῆς Δήμητρος* codd.; *Κόρη* — *τῆ Δήμητρος* edd. — 3. *ἄλλα τοιαῦτα* codd.; *ἄλλα τε καὶ τοιαῦτα* edd. — 5. *διαμεμένηκε* Porson.; *διαμεμενηκέναι* edd. codd. — 8. Pro *ὑφήγησις* scribendum fortasse *φύσησις*. — 10. Vel expungendum est *ἢ* post *μᾶλλον* cum Emperio, vel scribendum *τέκτονες*. — 11. *εἰ* — *ᾠθοῖτο*, locus corruptus; pro *εἰ* codd. habent *εἴη*; *ᾠθοῖτο* omittunt omnes praeter Vb; silet M. — 12. *ἀνακλίνουσαν* scripsi, ut §. 10. legitur; *ἀνακινούσαν* edd. codd. — 13. *Τοιοῦτό γε* — *τοῦ ὄρους*; locus desperatus, vix sanandus; coniecturis in SW expositis addantur Prelleri et Kayseri conamina in Z. f. A. 1849. p. 299. — XXV, 8. *ὀδεύσαντι* — *κεῖται*; Locum conformavi secundum coniecturam meam in SW. T. II. p. XXIV. propositam, a Kaysero probatam; *ἐς Βοῦραν ἀποτραπέσθαι*. *θαλάσσης δὲ ἐν δεξιᾷ καὶ ἢ Βοῦρα ἐν ὄρει κεῖται* edd. codd. — 10. *μαντεία* scripsi; *μαντείας* edd. codd.; post *ἔστιν* expunxi *λαβεῖν* cum VaPcAgLab. — XXVI, 1. *Ἀλγερᾶτων* — *Ἀλγερῶν*; nihil mutavi, malim vero *Ἀλγερᾶτων* utroque loco; ubique enim apud Pausaniam est *ἢ Ἀλγερᾶ*,

contra quem usum constantem nihil proficere videmur si in alio scriptoris cuiusdam loco longe dissito τὰ *Αίγυπτα* invenitur. Apud Stephanum Byz. s. n. Φενεός pro *Αιγίλοις* Meinekius suspicatur *Αιγίλοι*; praeter hunc locum ἐν *Αιγίλοις* legitur adhuc ap. Plut. Quaest. gr. extr., sed de loco quodam in Megarensium finibus. — 2. *Ἰώνων* ἐτι οἰκούντων adhuc placet. — 10. Mendum latet in verbis οὐδὲ αἰεὶ ᾠκεῖτο καὶ Ἰώνων ἐτι ἐχόντων; scripserim equidem ὁ δὲ αἰεὶ ᾠκεῖτο. — 14. Genuinum nomen navalis Pellenensium Ἀργοναῦται fuisse videtur, quo deducit nominis interpretatio et scriptura codicis La, Ἀργοστοναῦται et Ἀργοστοναυτας. — XXVII, 5. εἰκόνας . . . τὴν μὲν Clav. Siebel. SW. Dind. PdAg; εἰκόνα . . . τὴν μὲν edd. rell. MVabLbPc. Quum utraque structura Pausaniae sit familiaris (vid. ad 9, 11, 4.), lectio codicis La vero ambigua, praefendum est εἰκόνα.

Liber VIII.

I, 1. *Μοθώνην* La; sic 4, 3, 10. 4, 24, 4. 4, 18, 1. 4, 23, 1. 4, 35, 3; *Μεθώνην* edd. et rell. codd. — 2. *τῆς δὲ γῆς* — εἰσιν ὄροι; absurda haec descriptio a Pausania profecta non est; post ἐκβολὰς haec fere excidisse videntur: τὰς ἐκβολὰς (ἢ *Τριφυλλία* ἐστὶ καὶ τῆς *Νέδας* αἰ ἐκβολαὶ) πρὸς τὴν *Μεσσ.*, s. τὰς ἐκβολὰς (ἢ *Τριφυλλία* ἔχεται καὶ *Λέπρεος*, τῆς δὲ *Νέδας* αἰ ἐκβολαὶ) πρὸς τ. *Μεσσ.* Deinde *Δυμαίων* εἰσιν ὄμοροι e Steph. Byz. s. n. *Δύμη* esse recipiendum recte observat Kayserus; *Δυμαῖοι* εἰσιν ὄμοροι Siebel. SW. Dind.; *Δυμαίων* εἰσιν ὄροι codd. et rell. edd. — 5. *δερμάτων τῶν ὄτων* placet. — III, 3. *Θυραίατα* τούτου codd.; *Θυραίου* τούτου e cap. 35, 7. Sylburg. edd. recce.; variat nominis forma. — 7. *ἐσορῶντα* codd.; correxerunt ex Homero edd. recce.; at cur non correxerunt v. g. 9, 41, 5? Deinde *ἀστέρες ἢ ἐπὶ τιμῇ*? — IV, 9. Displicet *γυνή γυμνή*; „*γυμνή*, ut quae nuda e mari enataverit“ Siebel., quod unde resciverit nescio; mihi *γυμνή* vel e ditto-graphia, vel ex ^{μένη} hac scriptura *πεπονημενον γυνή* = i. e. *πεπονημένη γυνή* ortum videtur. — V, 3. *Ἄλλε δ' ἀνέθηκεν Ἀθηναῖ* satis speciosa Spengelii (Rhein. Mus. N. F. V, 362.) est coniectura; at cf. A. Hecker. Comment. crit. de Anthol. p. 100. — 6. *ἐπὶ τρίτης* — *γενεᾶς* Emperius; placet. Deinceps *τε τὰ ἐς* scripsi; *τε ἐς* codd.; *τὰ ἐς* Clav. Siebel.;

ἢ τὰ ἐς Sylb. Dind. — VI, 4. πρὸς μὲν Τυαῶν ἢ ὑπὲρ τὸ ὄρος? — VII, 7. δὴλά ἐστιν Ἀλεξάνδρου θάνατος codd.; δὴλός ἐστιν ὁ Ἀλ. θάνατ. Bekker. SW. Dind.; recte Ἀλεξ. θάν. damnat Siebel.; cf. Hall. Lit. Zeit. 1840. p. 751. — 8. Μαλὶν τῶν ἐς Γλαῦκον. — VIII, 4. φαίνεται οἰκήσας ἢ Πόλιιν (s. Πτόλιιν) ὀνομάζουσι? cf. cap. 12, 7. — IX, 2. Ἐπιδάτου καλουμένου scripsi; idem vult Kayserus; Ἐσιδ. καλούμενον edd. codd.. — 5. Ἀντινόην Palmer. Clav. Siebel. coll. cap. 8, 4, 5. (cf. Hall. Lit. Zeit. 1840. p. 751.); Ἀντονόην edd. rell. codd. — 6. καὶ ἀγάλμα ἐλείπετο Goldhag. Clav. Siebel.; ἀγάλματος SW Dind. e con. Bekkeri; ἀγάλματα codd. — 8. ἔργον ἔχει Sylburg. Valcken. Kayser.; εἶχε edd. codd. — 9. Διομένειαν s. Λεωμένειαν Meineke (Z. f. A. 1845. p. 1067.); Δεομένειαν edd. codd.; καὶ ante Μαντιεῖς expunxerim. — X, 2. οὐ πρόσω εἴ σταδίων A. Schäfer (Rhein. Mus. N. F. V, 61.). Coniectura speciosa, comprobata a Kaysero et Curtio (Peloponn. I, 268. n. 9.), quam tamen neque loci interpretatio postulat, neque rationes criticae suadent, quum apud Pausaniam omnes coniecturae e signis numeralibus derivatae, suspectae sint fidei. — 4. Ὀσογῶα scripsi ex auctoritate titulorum Mylasensium et Strabonis; cf. Böckh. Corp. Inscr. II, p. 476. N. 2693. 2700. Hentzen in Bullet. dell' Inst. archeol. 1849. p. 187. Kramer. ad Strabon. II. p. 136. Meineke Vind. Strab. p. 226; Ὀγῶα, Ὀγῶα, Ὀγῶνα edd. codd. Mox ἀνεισι καὶ SW. Dind.; damnat Franz. (Berl. Jahrb. 1841. p. 216.); ἀνεισιν edd. rell. codd. — 7. Ante συγκειμένον expunxi τοῦ cum Bekk. PcAgLa, post hanc vocem αὐτῶ cum AgLa; utrumque uncis notant SW Dind. — 10. ὅτ' ἐς Ἴλιον ἦλθ' Ἀγαπήνωρ. Kayser. — XI, 4. Fortasse: τούτων ὁ δὲ Φόλιων. Nomen suspectum. — 5. τὰ ἱππικὰ τὸ Ἀθ. Bekker. PcAgLb et ut videtur La; τὰ ἱππ. τῶν Ἀθ. rell. — 6. θάψαντες ἔνθα ἔπεσε καὶ ἀναθέντες εἰκόνα A. Schäfer d. l. p. 61.; accederem si scriptum esset τὴν εἰκόνα. — XII, 1. Verba Ἀρκαδῶν δὲ ἐν τοῖς δρυμοῖς — φελλὸν ὀνομάζουσιν omnino aliena sunt ab hoc loco; apte collocantur cap. XI, 1. post διὰ τῶν δρυῶν. — 2. ὀνομαζόμενον Ἀλκιμέδοντος Kayser; placet. — XIII, 6. τῶν κατειλεγμένων πόλεων scripsi; ταῖς κατειλεγμέναις πόλεαι edd. codd.; dativus a librario repositus est autumante haec pendere ab ὑπόκειται, quod est contra regionis naturam. Deinde Καρυαὶ et capitis sequentis segmento primo Καρυαῖς, Καρυῶν e Sylburgii coniectura scripserunt Siebel. (ed. mfn.) Bekker. SW.

Dind., pro eo quod codices habent *Καρναί*. Factum nolim; sed vide quas turbas excitet Curtius in libro suo praestantissimo: „Sylburg hat *Καρναί* geschrieben, und diese durch keinen vernünftigen Grund (bona verba, quaeso!) gestützte, allen Handschriften fremde (quae omnium coniecturarum indoles esse solet), der Lage der Orte durchaus widersprechende Lesart (in ipsius Curtii carta Caryae situ iusto indicatae non videntur) haben J. Bekker, sowie SW aufgenommen. Die Stelle beweist recht deutlich, wie unmöglich es ist, ohne Kenntniss des Landes den Text des Pausanias kritisch festzustellen.“ (Peloponn. I, 214. n. 23.). Idem in Indice s. n. Pausanias: „Texteskritik des Pausanias ohne Ortskenntniss unmöglich.“ Frustra igitur desudarunt omnes qui hucusque in emaculando Pausania operam collocarunt; placeat aliquando viro in his regionibus versato laborem suum bono scriptori dicare; ab eodem exspecto interea interpretationem verborum *ταῖς κατελιγεμέναις πόλεσι*. — XIV, 3. *τὸ ἔλυτρον* Schneider. Siebel. Curtius (Pelop. I, 210. n. 2.); *τὸ* om. edd. codd. — XV, 1. Scribendum puto *καὶ τὰ πὰρὰ σφίσι*; expungere *τὰ αὐτὰ* malit Kayser. — 3. *ὑποχθονίους* Kuhn. Clav. Siebel. SW. Dind.; *ἐπιχθονίους* edd. rell. codd. — XVI, 1. *Γερόντειον κατ' αὐτὴν τὴν ὁδόν?* — 3. *χόρω Δαιδάλου, ποιηθέντα σοφώτερα οὐ θεασάμενος?* — XVIII, 4. *καὶ αἰξίν*; quid sibi vult *καὶ*? Fortasse *γυναιξίν*? — 7. Verba *θυσίαις τε ἀπορρήτοις καὶ καθαρμοῖς* hoc loco inepta rectius §. 8. post *τῆς μανίας* collocantur; *λάσατο τὴν νόσον ὁ Μελάμπους διὰ τε ἰκεσιῶν καὶ θυσιῶν τὴν Ἥραν μελιξάμενος* Pherecydes ap. Schol. Hom. Od. 15, 225. p. 125 Sturz.; *τυχοῦσαις καθαρμῶν σωφρονῆσαι συνέβη* Apollod. 2, 2 7. ib. Heyne. — XIX, 4. *παρὰ τοῦτον ἡ ὁδός* edd. codd. — XXI, 3. *τὸ δὲ Ἀσκληπιοῦ* Kayser; *τό τε Ἀσκληπιοῦ* edd. codd. — XXII, 6. *δύναται ἂν ἀποτετημένη ποτὲ μοῖρα ἐξ αὐτῶν?* — 8. *Πρὸ τετρακοσίους* Curtius Pelop. I, 216. n. 28. vult *τεσσαράκοντα*. — XXIII, 2. *πεπολήται γῆς χῶμα δι' οὗ ἀπέιργεται* Musuri interpolatio videtur; *πεπολήται τῆς γῆς χῶματος ἀπέιργ.*, *πεπ. γῆς χῶματος ἀπέιργ.*, *πεπ. τοῦ χῶματος ἀπέιργ.* (*ἐπέιργ.*) codd.; *πεπ. γῆς χῶμα ὃς ἀπέιργεται* La (*χῶμα * * ὃς ἀπέιργ.*?). Deinde e codicum vestigiis *Καρνεῦσιν βλάβος* scribendum videtur. Mox *ἀνατείλαντος* codd. omnes, quod dictum est ut *ἀποθανόντος* 3, 12, 3; *ἀνατείλαν* e Goldhageni coniectura edd. recc. Cf. etiam 9, 39, 2. — 4. Post *Μενέλαον* expunxi *γάρ*; ut cis circumscribunt Bekker.

SW. Dind. — XXIV, 1. τοῦ Ἀρίστα — Νυκτίμου; latent corruptelae in nominibus; παρθένους codd. omnes; deinde περιφύτου φρονυκτίμου s. φρονυκτίμου s. φρονυκητίμου codd., ἐνυκτίμου La. Vestigia nominis Πορφυρίωνος inter Περιφύτου et Νυκτίμου deprehendere mihi videor. — 3. Post Ζάννυθος expunxi γε (τε); pro Σειραίων praestat Σειρῶν. — 7. ἐς τοσοῦτον ὕψους scripsi ex usu Pausaniae; ὕψος edd. codd.; in simili locutione 7, 15, 3. et 9, 31, 7. erratum videtur; illo loco ἐς τοσοῦτο δέματος, hoc ἡλικίας ἐς τοσοῦτο scripserim; fortasse etiam 7, 8, 4. ἐς πλεῖστον ἀμότητος; cf. 8, 28, 3. n. 14. SW. — XXV, 1. Confusa est descriptio geographica; ordine inverso iter fecisse videtur Pausanias. — 2. τὸν καὶ Αλοῦντα ὄνομαξ. Bekker SW. Dind.; hic tamen τε malit delere (praef. p. XXII.). — 3. καθ̄ ante Θέλπουσαν notavi; addidit librarius ᾱ μετὰ pendere Θέλπουσαν sibi persuadens. — 4. Ὀγκιος La; οἶκος codd. rell.; Ὀγκος cum Steph. Byz. Palmer. edd. inde a Facio; mox Ὀγκίου AVaPcAgLab; Ὀγκείου MVb; Ὀγκου e Sylburgii coniectura edd. rec.; segmento 10. Ὀγκου codd. edd., quod non mutavi, collatis exemplis similibus, ut Ἰάσος, Ἰάσιος, Ἰκαρος, Ἰκάριος, Ἰσμηνός, Ἰσμήνιος, Ὠλεος, Ὠλένιος, al. — 9. εὐαινέτω G. Hermann. ap. Stoll. ad Antimach. p. 54; ἐὼ αἰνετῶ La, Butt. Bekker. SW. Dind.; variant codd. rell.; πόδας αἰνετῶ Düntzer Ep. Fragm. I, 102. Bergk. in Bullet. dell' Inst. archeol. 1848. p. 140. — 12. Ὅσοι δὲ ἤγηται delete seq. ἂν of Porson., quod placet; certe of expungendum post ἂν. — XXIX, 1. Θεαῖς ταῖς μεγάλαις? — 2. Verba Ἐθέλουσι — καλεῖσθαι inepta et ab hoc loco prorsus sunt aliena. — XXX, 3. Οἰνόεις et Οἰνόης scripsi ex emendatione Siebelisii (ad h. l.) et Dindorfii (praef. p. XV.); Σινόεις et Σινόης (συνόεις et συνόης MVa) edd. codd. — XXXI, 3. Ἡρακλέα La; Ἡρακλήν edd. et rell. codd.; cf. Keil Analect. p. 123. Stephan. Paris. s. n. Ἡρακλῆς. — 6. Ἀφροδίτης γὰρ ἔνεκα dedi; Ἀφρ. γε ἔν. e coniectura in SW. proposita Dind.; idem suspicatur ante Ἀφροδ. excidisse ἐπεὶ (praef. p. XXXIII.); Ἀφροδ. τε ἔν. (εἶν.) edd. rell. codd.; deinde post μὲν deleui γὰρ, utpote correcturam loco alieno insertam, cum Clav. Bekk. SW. Dind. VabPcdAgLb. Pro ἐς λόγους apte Dind. malit ἐς δόλους. — 7. Ante μεγέθει edd. (inter uncōs Dind.) habent ἰερόν; at plura exciderunt. — 9. Πολιάδος, ἐπὶ δ' αὐτῶν τῶ ἐτέρῳ? — XXXII, 2. ἐπὶ κλησὶς δὲ scripsi; ἐπὶ κλησὶν δὲ edd. codd. — 5. ἐς ὕστερον nullo alio loco scripsit Pausanias; fortasse ἐς

πλέον ὕστερον. — XXXIV, 3. Nomen excidit ante *ὀνομαζόμενον*. — XXXV, 3. Vel *σταδίοις* — ἤξεις vel *σταδίοις* — ἔξεις scribendum videtur. — 5. *Σκιάδις* scripsi; *Σκιάδη* La; *Σκιά* AMVabPcAgLb; *Σκιάς* Sylb. Clav. Sieb. Bekk. SW. Dind.; deinde *Σκιαδίτιδος* AM VaPcLab; *Σκιάτιδος* Sylb. Palmer. edd. rec. Vb (?) Pd; utramque lectionem habet Ag. — 6. *ἐν ἀριστερᾷ* dedi; *ἐς ἀριστερᾷ* PcAgLa; *ἐς ἀριστερά* Dind. VbLb; *ἐς ἀριστεράν* rell. — 10. *ὑπὲρ τούτου* Siebel. SW. Dind. PacdLa; *ὑπὸ τούτου* rell.; litem dirimere potuit Curtius. — XXXVI, 3. *Ἰερελαίς τῆς θεοῦ?* — XXXVII, 2. *ἐπὶ τὸν τύπον* La; *ἐπὶ τῶν τύπων* codd. rell.; excidisse numerum plures viderunt. — 2. 3. *μεγάλης Μητρὸς. Θεῶν δὲ αὐτὰ τὰ dedi* cum SW; *μεγάλης Μητρὸς θεῶν. Αὐτὰ δὲ τὰ* edd. rell.; *μεγ. μητρὸς θεῶν δὲ αὐτὰ τὰ* PcLab; *δὲ* om. MVab; *μεγ. μητρὸς καὶ θεῶν δὲ αὐτὰ τὰ* Ag. Nunquam *μεγάλη μήτηρ θεῶν* dixit Pausanias; quae Franzius contra lectionem meam disputavit (Berl. Jahrb. f. wiss. Kr. 1841. p. 216.) ex usu Pausaniae quodam proprio, ab ipso Pausania non comprobantur; cf. v. g. 8, 31, 5. 7. 10, 35, 4. — 3. *σιδήρω ἢ κόλλῃ?* — 7. *τὴν ἀρχὴν* nullo alio loco apud Pausaniam invenitur. — XXXVIII, 3. *ἦ* ante *ἐν* om. La; in rell. codices se insinuavit in hunc locum pronomem *ἦ*, quod post *πηγῇ* exciderat, ubi e coniectura repositum est a Bekkero. — 4. *προευξάμενος?* Amat Pausanias verba composita cum praepositione *πρό*. — 5. *γένους τῶν ἀπὸ Ἀρκ.* Siebel. (cf. Hall. L. Z. E. Bl. 1840. p. 755.); placet. — 6. *ἐς τὰς σκιάς*; haec verba ab interprete addita videntur. — 11. *μέλος ἀπὸ τῆς σύριγγος* et genitivus *Πανὸς* a vulgari sermone abhorrent; fortasse *τὸ τῆς σύριγγος μέλος ἐνταῦθα ὑπὸ Πανὸς εὑρεθῆναι*. — XXXIX, 5. *ἄγονσι πάντα ἐς τέλος* scripsi; *ἄγονσιν ἐς πάντα ἐπὶ τέλος* edd. codd.; neque *ἐς πάντα*, neque *ἄγειν ἐπὶ τέλος* dicit Pausanias; *ἐς* erat correctura ad *ἐπὶ*; cf. 3, 9, 7. 4, 12, 4. 8, 37, 11. — XL, 2. *τῶν ἐν τῷ ποδί* e Siebelisii coniectura; *τὸν ἐν τ. ποδ.* edd. codd. — XLI, 7. Hoc loco et c. 42, 1, 3. codices meliores habent *Ἐλάϊνον*; recte fortasse. Articulum ante *αὐτῷ* expungit Kayserus. — 10. *Ἔστι δὲ ὑπὲρ* — *ἐν Κωτίλῳ*. Locus corruptus; nunquam, quantum reminiscor, Pausanias *ἐπίκλησις* ponit pro *ὄνομα*; fortasse: *Ἐπικουρίου Κωτίλων ὀνομαζόμενον* (hoc verbum partim syllaba praecedente absorptum est, partim latet in *μεν*). *Ἀφροδίτη τέ ἐστιν ἐν Κωτίλῳ ἐπίκλησιν, καὶ αὐτῇ*.. — XLII, 7. *γενεᾷ* Siebel. Bekk. SW. Dind.; *γενεαῖς* edd.

rell. et codd.; quidam viri docti addunt *δύω* vel *δυσίω*. — 9. 10. *μνάμα* et *Δίγινος*? — XLIV, 7. *ἱερὸν θεοῦ Ἀφνειοῦ*? — XLV, 4. *δευτέρω* Goldhagen, Dind.; *ὑστέρω* edd. codd. — XLVI, 4. Post *λόντι* desideratur aliquid. — 5. *τὴν περιμετρον τοῦ μήκουσ*; verba absurda; variat lectio inter *παρεχόμενος* et *περιεχόμενος*; praepositio *περι* (γρ. *περι*) margini adscripta et deinceps male cum *μέτρον* copulata turbavit sensum; scribendum *τὸ μέτρον τοῦ μήκουσ παρεχόμενος*. — XLVII, 2. *Ἀύγης εἰκῶν* scripsi; cf. Z. f. A. 1847. p. 292; *αὐτῆς εἰκῶν* edd. codd. Mox *Χοίρας* dedi e correctura Dindorfii (praef. p. II.) et Schneidewini (Gött. gel. Anz. 1848. p. 1276.); *χώρας* La; *τήρας* edd. et rell. codd.; eodem modo c. 48, 5. ubi *χῶραν* La, *χῶραν* Lb, *χῆραν* MVb, *χώραν* rell. — 6. *Ἠγεμόνην τὴν αὐτήν*; verba corrupta; fortasse *τὴν ταύτην*. — XLVIII, 1. *καλουμένης* Dind. praef. p. XXX; *καλούμενος* edd. codd. Deinde *Κροῖσος* Meineke (Z. f. A. 1846 p. 1067.); *Κροῖσος* edd. codd.; *Πυρρίας* Dind.; *Πυρίας* edd. rell. codd. — 2. *καὶ ἐν Νεμέῳ τὰ σέλινα* Meineke ad Euphor. p. 114.; *καὶ τὰ ἐν Νεμ. σέλ.* edd. codd. — 4. *αὐτὸν ἐπὶ * * τὸν Δακ.* Dind.; *αὐτόν. ἐπὶ γὰρ τὸν Δακ.* edd. rell.; *γὰρ* om. LaVb; *γὰρ τὸν* om. MVApcAgLb. Deinde §. 5. *τὰ ἐπινίκια* dedi; *τε ἐπιν.* edd. recc. codd.; *γε* edd. antiqq.; [τε] Dind. — 7. *Ἀύγην ἐν γόνασι* Valcken. Jahn archäol. Aufs. p. 49. Welcker kleine Schr. III, 186. Curtius Pelop. I, 272. n. 25. Dind.; *αὐτήν ἐν γόνασι* edd. rell. codd. — XLIX, 2. *πόλει οἰκῶν μετὰ τὴν* scripsi; *πόλει μετοικῶν κατὰ τὴν* edd. antiqq. codd.; correctura ad *κατὰ* male adhaesit verbo *οἰκῶν*; SW. Dind. *πόλει μετοικῶν μετὰ τὴν*. — 3. *τά τε ἄλλα ἡ ψυχὴ κ. τ. ῥ.* Desideratur aliquid; *ψυχὴ κάλλιστα καὶ μάλιστα πρῶτος* conl. Sieb.; *ψυχὴ κάλλιστα καὶ πρῶτος* conl. Bekk.; fortasse *τά τε ἄλλα εὐ ἢ ψυχὴ καὶ μάλιστα πρῶτος*. — L, 8. *τὸ ἐν Γυθίῳ*? — LI, 4. Ubi lacunam indicavi edd. inserunt *νικησάντων*, quod ignorant codd.; latius patet lacuna; cf. Plutarch. Philop. c. 17. — LII, 3. *ἐπὶ τοῦ Πελοποννησίων* malim. — 5. *τίθειμαι* Sylb. edd. recc.; *τιθέναι* A codd., in quo *τιθέλην* ἂν potius latere videtur. Mox *τὸ ἐν Πέρσαις* Bekk. SW. Dind.; *καὶ ἐν Πέρσαις* A codd. praeter La, qui neque *τὸ* neque *καὶ* habet. Scriptum fuit *ἐν Περσ.* (hoc per compendium), quod in *καὶ ἐν Πέρσαις* resolverunt librarii, quum deberent *ἐκ Περσῶν*. — 6. *τῷ ἐν Τεγέῳ*? In epigrammate aptius fortasse distinctio ponitur post *τυράννων*; deinde *ἀμώμητον* scripsi; *ἀμαμῆτον* La;

ἀμωμήτου edd. et rell. codd. — LIV, 3. διεξελθών? — 6. εἰπεῖν πρὸς αὐτὸν ἢ Ἀθηναῖοι? La om. τά.

Liber IX.

II, 3. Ἀκταίωνος κοίτην Bekk. SW. Dind.; Ἀκτ. καὶ τὴν MVa PcAgLb; Ἀκτ. καὶ sine τὴν edd. antiqq. VbLa. Deinde φασὶ τῆ edd. antiqq. φασὶν τῆ Vb; φασὶν οἱ τῆ MPcAgLb; φασὶν οἱ τὴν Va; φάμενοι τῆ Bekk. SW. Dind.; at oi correctura est ad praecedens καὶ τὴν. (καίτην; sed correctura in margine.) — III, 7. κοσμήσαντες edd. antiqq. et codd. omnes; κομίσαντες Sylb. Bekk. SW. Dind. Lacunam indicavi. — 9. Ἐπὶ Dind. e coniectura Bekkeri; ὑπὲρ edd. codd.; correctura adscripta procreavit [ὑπο]καταβάντι. Deinde Σφραγιτίδων probandum videtur. — IV, 2. δὲ Ἀδράστου καὶ Ἀργείων Kayser; idem voluit Dind. praef. p. III.; δὲ Ἀργους (ἄρους PcAg) τοῦ καὶ Ἀργέλου MVaPcAg; δὲ ἄργους οὐ καὶ ἀργίου Lb; δὲ Ἀργείων edd.; δὲ ἐπι, omissis mediis Vb. — 4. Pro ἡμίσεια malim ἡμίσερα, ut 1, 40, 4. 9, 2, 1. 9, 39, 4. — V, 8. Lacuna fortasse nihil aliud hausit quam περι. — 9. κατὰ δὲ τὴν τιμωρίαν κ. τ. ξ. Verba vix sana; ἔχει δὲ sc. ἡ τιμωρία; cf. Welcker Ep. Cycl. I, 258. n. 415. — 11. Οἰδιποδίαν malim cum Porsono et Markscheffel Fragm. Hesiod. p. 251. 258. Cf. Welcker Ep. Cycl. I, 321. n. 527. — 13. Post ἄγουσι expuncti Ἀργεῖοι cum codd. omnibus. — 14. ἀποθανεῖν om. codd. omnes; Musuri videtur interpolatio. Mox verba ἐς Καΐκου πεδίον ἐλαύνοντι locum occuparunt ineptum. Turbas componere mihi videor scribendo καὶ τὸν Θέρσανδρον ἐς Καΐκου πεδίον ἐλαύνοντα ἀποθανεῖν κατέλαβεν ὑπὸ Τηλέφου. — VII, 3. ὁ μετ' ἐκείνον; articulum ego adieci; cf. Plutarch. Pyrrh. c. 6. — VIII, 2. ἴαμα Spengel. Kayser; ἅμα codd., quod in μάντευμα mutant e Siebel. coniectura SW. Dind. — X, 2. τῶν πυλῶν καὶ ἱερῶν Ἀπόλλωνος? — XI, 3. εἰκόνες ἀμυδρότεραι ἤδη, expunctis τὰ ἀγάλματα Kayser; placet. — 4. ἀγαλμα codd.; ἀγάλματα Siebel. Bekk. SW. Dind.; praeter necessitatem; utraque constructione utitur Pausanias. — 6. Ἀθηναῖν καὶ Ἡρακλέα κ. τ. ξ. Corruptam codicum dedi lectionem; τούτου pro τύπου La; fort. κολοσσούς λίθου τοῦ Πεντέλησιν. — XII, 3. τοῦ μὲν La; τοῦ δὲ MVabLb; τοῦ τε edd. — 4. Διόνυσον καλέσαι Κάδμον dedi cum La, ut v. g. Ἡρακλῆς Μάντικλος 4, 23, 10. 4, 26, 3. Ἐρμῆς Αἴπυτος 8, 47, 4.;

Κάδμιον s. *Καδμείον* codd. rell. et edd.; correctura margini adscripta in locum se insinuavit alienum, et in seqq. novas procreavit turbas, ubi *βαμῶν* habent MVAAGLb; *Κάδμον* LaPcVb et R marg. Reliqua sana sunt. — XIII, 7. *Βακχυλίδης* SW Dind.; *Βακχυλλίδης* La; *Βακχυλίδης* (sic) Va; *βακχυλλίδης* Vb; *βρακχυλλίδης* Lb; *Βρακχυλίδης* rell.; *Βραχυλλίδης* voluit Kuhn. Idque probarunt Dind. praef. p. II. et Keil Sylloge Inscr. Boeot. p. 48. Idem tamen p. 210. retractat suam sententiam et Plutarchi locum (de genio Socr. 13.) respiciens pronior est ad *Βακχυλίδης*. — 11. *ἐπιφανιστάτη* voluit Siebel.; *ἐπιφανιστάτα* edd. codd. — XIV, 2. *ἐς τὴν* notant Siebel. Kayser. — XV, 3. *τῶν Ὀρχομενίων* malim eum Sylburgio. — 4. *Φουβλιαν* e Sylb. coniectura edd.; *Φουβλιαν* A codd.; nolim damnare; haud male Westermanus (in Pauly Real-Encycl. s. n. Phoebia) suspicatur urbem *Βουφία* a Stephano Byz. commemoratam et *Φουβλιαν* nostram eandem esse; cf. Curtius Pelop. II, 587. n. 66. Ross Reise 56. Pro *στιγμῆν*, probabilis Spengelii est coniectura *συννηγμένοι*. Asteriscum post *στιγμῆν* habet Dind. — 6. In Epigrammate *Θῆβης* et *Μεγάλη πόλις* dedi cum Dind. e Sylburgii coniectura; *Θῆβαι* et *μεγάλη πόλις* rell. — XVII, 4. Ubi lacunam indicavi editiones inserunt *περιάψωσι*; idem in Vb invenitur, sed in medio nomine *τιθορεεῦσιν* (sic: *μνήματι τι περιάψωσι τιθορεεῦσιν*); a reliquis codd. abest. In forma *τιθορεεῦσιν* consentiunt h. l. codd. quod non mutavi in loco corrupto. Cf. Meineke ad Steph. Byz. s. n. *Τιθοραία*. — 6. Dedi corruptam lectionem codicum MVApcR; *περιτιδοσιν ἦτις ἦν* Ag; *περιτιδοσιν ἦτις ἦν* Lb. Interpolati sic: *περιτυχεῖν αὐτῆ* R marg. edd.; *περιτυχεῖν αὐτῆν* La; *Φῶκον δὲ περιτυχεῖν αὐτῆ* τὸν Ὀρνυτ. Vb. — XVIII, 2. *παρέσχον τῶν ἐν* e coniectura; *παρεχόντων ἐν* codd.; *παρέχουσι τὸ ἐν* edd. — 3. *μνήματα, τὰ δ' ἐπ'* scripsi et post *δράμμενα* expunxi ᾶ; *μνήματα καὶ τὰ ἐπ'* VbLa; *καὶ τὰ* om. MVApcAgLb; *καὶ* om. Clav. Siebel.; ᾶ om. iidem, cancellis circumscribit Dind. — 6. *Ἀμφιδίκον· καὶ Ἀμφιδίκος* Dind. — XIX, 5. *πέφυνεν ἢ γῆ φέρειν ᾧ διὰ παντός* dedi ex emendatione Spengelii; *πέφυνεν ἢ γέφυρα διὰ παντός* MVApcAgLbR; *πέφυνε γίνεσθαι· ταῦτα δὲ διὰ παντός* VbLa et marg. R. edd. — 8. *γῆς κεραμεῖς* non placet; *τέχνης κεραμεῖς* Emperius; fortasse *πάντες κεραμεῖς*. — XXI, 1. *ἐν δὲ τῷ* AgLbPc, quare coll. Strab. 9, 2, 7. p. 618. A. 403. C. 236. Kr. et Stephano Byz. s. n. *Δήλιον* suspicor *ἐν δὲ τῷ* (ναῶ Ἀπόλλωνός

τε) καὶ Ἀρτέμιδος .. — 3. τά τε ἐπὶ γῆς? — 6. πείθομαι bis ponendum, et cum omnibus codicibus δὲ ὅτι scribendum est. — XXII, 2. τε om. Va; circumscripsi cum Dind.; deinde ὑπὸ τῶ δένδρῳ... τούτω (hoc cum BPCaGLa) scripsi; ὑπὸ τῶν δένδρων... τούτων rell.; τραφήναι vix sanum. — 6. καὶ Πίνδαρος (προστιθῆσι δὲ Πίνδαρος) ὡς ἐπιλάβοι suspicatur Siebelis; lacunae signum habet SW; id delevit Dind. — 7. ἐπεὶ τινος πόας vel ἐπεὶ τῆς ἐνταῦθα πόας Siebel. Z. f. A. 1841. p. 508; mihi herbae potius nomen excidisse videtur. — XXIII, 3. ἀπάρχονται Siebel. d. l. — 7. Λιμὴν Ulrichs Reisen u. Forschungen in Griechenland I, 233, n. 13. Dind.; Λίμνη codd. (Λίμνης AgLb) et rell. edd. — XXIV, 5. ὑπερβαλόντι Lb SW. Dind.; propter seq. ὑπὸ δὲ αὐτῶ et καταβάτων restitui ὑπερβαλόντι cum codd. edd. rell. — XXV, 1. ὥραίου MVaR; πρέου Ag LbPc; πλέου Pd (i. e. ὥραίου, ὥρεου, πρέου, πλέου); πεπειροῦ VbLa edd. — 3. Post εἶδον edd. habent λίθου ὄν; utramque vocem omittunt MVabAgPcLb; posteriorem LaPa. — 5. καὶ Δήμητρι τὰ δρώμενα malit Siebel.; accedo. — XXVII, 7. ὡς περ δὴ θεῶ scribendum est. — 8 ἐς Ἰωνίαν vix tolerandum. — XXVIII, 2. Ad αὐτὴν ἴσται herbae cuiusdam nomen desidero. — 4. ὑπὸ ἕλας? — XXIX, 6. ἐν πέτρῳ μικροῦ σπηλαιου τρόπον malim. — 7. Ἐλλήσιν post οἱ δὲ correctura videtur quae in locum irrepsit alienum; in proxime sequentibus enim Ἐλλήσιον, Ἐλλήσιον ὄν, Ἐλλήνιον, Ἐλλήσιν ὄν (sic) habent codd. — XXX, 1. Post ἀγάλματα addidi articulum; deinde codicum lectionem ὁ μὲν Λυσίππου restitui, quum articulus in sequentibus τὸ δὲ ἄγ... τὸ ὀρθόν indicare videatur, duo Bacchi tantum simulacra sibi opponi; οἱ μὲν Λυσ. Bekk. SW. Dind. e probabili quidem, at non necessaria Silligii coniectura. — 2. τοσῶνδε Dind.; τόσων edd. codd. — 8. ἐβδομήκοντα πέντε est contra usum Pausaniae, qui πέντε καὶ ἐβδομήκοντα postulat. — 12. ἦκουσι Emperius; ἔχουσι edd. codd. — XXXI, 5. καὶ om. Bekk. cum Schleiermachers; cancellis circumscribunt SW. Dind.; debet abesse copula propter seq. ἐπονομάζουσιν. — XXXII, 2. οὐ πελαγίῳ Dind. e Bekkeri coniectura; οὐ πλάνῳ VaLbPcAgR; οὐκ ἄνω VbLa, marg. R. edd. rell. — 5. γέγονε καὶ Κορωνεῖας Siebel. Hall. L. Z. EBl. 1840. p. 756. Z. f. A. 1841, p. 510; γέγονεν ἢ Κορωνεῖας edd. codd. — 7. εἶπεν αὐτῶν τὰς πλείους e Bekkeri coniectura dedit Dind.; placet. — XXXIV, 1. Ἰωνίου codd.

omnes; debuit fortasse restitui; cf. ad 8, 25, 4. — 2. καὶ αἶθιν πῶς Emperius. — 3. ἔργον codd.; ἔριν Valcken. Dind.; possis etiam ἀγῶνα. — 4. καὶ πηγαὶ — εἰκασμένα; constructio turbata, nomen Πέτρα corruptum. — 9. ποιητῶν scripsi; πολιτῶν edd. codd. — 10. ἡ κώμη τότε ἐκλήθη Siebel. Z. f. A. 1841. p. 510; αἱ κῶμαι τότε ἐκλήθησαν edd. codd. — XXXV, 2. καὶ τὰ παρ' Ἀθηναίους? — 3. οἱ γε Διονύσου τὸν Ἀπόλλωνα est lectio corrupta codicum ab aliis aliter tentata; cf. SW. ad h. l.; Τεκταῖος, οἱ Μουσηγέτην τὸν Ἀπόλλωνα Kayser; Τεκταῖος, οἱ γε δύο ὁμοῦ τὸν Ἀπόλλωνα Siebel. d. l. p. 510 seq. Prae reliquis placet Bergkii coniectura οἱ τὸν Διονυσόδοτον Ἀπόλλωνα. — 6. ἀγαμάτων χρυσοῦ Χάριτες AM VabLa Bekk. Dind.; ἀγαμάτων χρυσῶν Χάριτες Clav. Siebel. SW. PcAgLb. — XXXVII, 5. ἦλθεν ἤδη? — XXXVIII, 1. Lacunam indicavi; seq. πέτρας est accusativus, non genitivus. — 5. Verba πέτραν ἔχον εἶδωλον interpretantur „larva quae saxo insideret;“ ideoque in sequentibus πρὸς τῇ πέτρῃ dederunt Cor. Siebel. SW. Dind.; mihi sensus esse videtur „larva manibus saxum tenens“, ut v. g. ἔχων τὸ ξίφος 5, 18, 4. ἔχων μάζας 9, 39, 11. et innumeris aliis in locis; quam ob causam πρὸς πέτρα restitui. Pro εἶ τι ἦν aptius est ὅ τι ἦν. — 9. Chersiae reddidi Μιδείης ex Ag; idem voluit Dind. praef. p. VIII; Μιδείας rell. — XXXIX, 4. Κόρης.. καλουμένη θήρα Sylb. Siebel. Bekk. SW. VaPcMAGLb; Κόρης.. καλουμένη θήρας AVb; Κόρης.. καλουμένης θήρας (θήρας) Fac. Dind. La; καλουμένης Ἡρας Ulrichs Reisen und Forschungen in Griechenl. I, 177. n. 22; Ἡρας ἐστὶ καλουμένης Ἡνιόχης Kayser. — 11. τοὺς πόδας post ὀπήν expunxerim; ante ἀνθρωπον additum est ἄν volente Dind. praef. p. XX. — XL, 2. συνεῖς* εἶται edidi; sic habent LbVn et lacuna latius hiante Ag; συνεῖς ἐστὶται Pc; συνέσεται MVaR; συνεῖς ἦλθε (συνεῖς ἦλθε) edd. Vb et in marg. VaR; συνῆλθε La. — 9. ἐθέλοντα scripsi; ἐλθόντα edd. codd.; ἐκόντα Emperius.

Liber X.

1, 3. ταῦτα om. MVabLab; silent PcAg; cancellis notat Dind. — 10. Ἀπόλλωνι SW. Dind.; Ἀπόλλωνα codd. et rell. edd.; post hoc nomen expunxi καὶ cum Dind. et τε τὸν scripsi cum Porsono Bekk. Dind.; τότε τὸν codd. et edd. antiqq. — 11. ἐπὶ τῇ γύψῳ conii. Bekk.; receperunt SW. Dind. et sic habet La a pr. m.; ὑπὸ τῇ
b*

αυτοῦ AMVαPcAgLb et sine articulo Vb. Vituperat lectionem meam, utpote ab uno tantum codice oblatam Siebelisius (Z. f. A. 1841. p. 511.); ipse ὑπὲρ τῆς γύψου edit, quod ne unus quidem habet codex; ἐπιγενinum esse probat articulus additus; cf. 7, 22, 7. 10, 13. 3. — II, 4. ἐς τοὺς συλλογῆτας Dind. e Facii coniectura a Siebel. Bekk. probata; ἐς τοὺς συνόγτας codd. edd. — 6. Φαῦλον scripsi; Φάυλον hoc loco et postea codd.; geminant λ add. Mox γαλκῶ edd. antiqq. et codd. Locus difficilis, de quo conferendi Kayserus et Welcker. Kleine Schriften III, 222. Mihi Hippocrates sceletum dedicasse videtur. — 7. (αἰτίαν) ἰδίᾳ dedi cum edd. rece.; fortasse ἰδίᾳ mutandum in αἰτίαν. — III, 2. Στείρις scripsi; Στίρις Dind.; Στίρις Siebel. Bekk.; Στερις edd. rell. MVabAgLb; Στερις La; cf. ad 10, 35, 8. — 4. Κράνωῶνι Dind.; Κράνωωνι Lb; Κράνωωνι rell.; 5, 8, 8. litteram geminant codd. omnes. — IV, 2. γε expungit Dind. praef. p. XXII. — 5. ἔστιν a librario additum est non animadvertente τὸ ἔπος copulandum esse cum seq. πεποιησθαι φασιν. — V, 2. ἡ Ἀθηνᾶ; articulum adiecit Dind. praef. p. XIX. — 4. ἐνταῦθα SW Dind.; possis etiam ταύτη; ταῦτά APc; ταῦτα rell. edd. MVabPad AgLb; deinde ἔστι La; ἔτη Pc; ἔτι edd. et rell. codd.; quod post τριόδου SW Dind. e LaPa inserunt ἔστι omisi cum edd. codd. rell. — 8. εὐμαστός? — 9. παρεσχημένος Sylb. Dind.; παρεσχηματισμένος edd. codd.; deinceps ἀπὸ τοῦ τε Bekk. PcdAgVbLb; ἀπὸ τε τοῦ rell.; corruptela latere videtur. Cf. Kayser. — 12. Pindari verba sic leguntur apud Galenum (T. III, p. 615. ed. Basil.): Χρῦσαι αἱ δ' ὀξύπεραι αἱ τοῦ ἄειδον Κληδόνας*), unde Χρῦσαι δ' ὑπὲρ αἰετοῦ ἄειδον Κληδόνας eruit Cobet (de arte interpretandi p. 128.); Χρῦσαι δ' ἐξ ὑπὲρ αἰετοῦ | Ἄειδον Κληδόνας Schneidewia. Philolog. 5, 366 seq.; Χρῦσαι δ' ἐξῦπερ αἰετοῦ | Ἄειδον Κληδόνας Bergk. Rhein. Mus. N. F. 8, 147 seq.; Χρῦσαι δ' ὀξὺ παρ' αἰετοῦ | Ἄειδον Κληδόνας Wieseler. in Schneidew. Philol. 6, 736 seq.; Χρῦσαι δ' ἐξ ὑπερφῶν ἄειδον Κληδόνας edd. Pausaniae; Χρῦ-

*) Reddidi haec verba qualia a Cobeto, Bergkio (Poët. Lyr. Gr. p. 222.), Schneidewino et ex parte a Wieselero producuntur, quum editionem Basileensem (1538.) inspicere non potuarim, in qua hoc Pindari fragmentum legitur Tomo V (non III.) p. 815. Non consentiunt in fragmenti lectione editiones Galeni recentiores; sic enim habent (in Galeni Comment. ad Hippocrat. de articulis 3, 23.) Chartertius T. XII. p. 376. et Kühn. T. XVIII, 1, p. 519: Χρῦσαι δ' ὀξύτερα αἰετοῦ κληδόνας.

αι Vb; ὑπερέτω Pc; υπερέτων MRLbPd; ὑπερέτου Ag. Equidem Bergkium secutus sum proxime ad codicem Pausaniae vestigia accedentem. — 13. τις expungit Kayserus. — VI, 1. Lacunam indicat Dind.; loci integritatem tueri videtur Franzius in Berl. Jahrb. f. wiss. Kr. 1841. p. 225. — 4. μητρός εἶναι Μελαίνης Kayser. — 5. Πύθην Dind. La; Πύθιν rell. — 7. δέ εἰ Κρήσιοι ἄνδρ. Meineke Z. f. A. 1845. p. 1067.; δὲ Κρήσιοι ἄνδρ. edd.; δὲ ἐκ κρη-

σιν οἱ ἄνδρ. Va; δὲ ἐκρήσοι (sic) οἱ ἄνδρ. Vb; δὲ ἐκ κρησιν οἱ ἄνδρ. M; δὲ ἐκ κρησιν οἱ ἄνδρ. Lb; δὲ ἐκρησι οἱ ἄνδρ. Ag; δὲ ἐκρήσιοι ἄνδρ. La. Etiam ἀγιστεύουσι (ἀγιστεύσουσι) corruptum est; cf. Kayser. — VII, 4. ὃς λάμπου Bekk. MVaLbRPeAg; ὁ Λάμπου edd. antiqq. Vb ὀλάμπου La et R ad marg.; Μελάμπους Bëckh. SW. Dind.; quod prae reliquis placet. — 5. ἀνλωδῖαν τότε κατέλυσαν Dind. Mox egregie idem μέλη restituit pro μελέτη, quod habent codd. et seq. καὶ θρηνοὶ (καὶ om. MPcAgLb) circumscripait; potest expungi. — 8. καὶ Ὀλαίδας Keil Synhoge Inser. Boeot. p. 216, idem tamen correcturam suam retractare videtur in Archäol. Zeitung 1850. p. 208.; καὶ Ὀλαίδας edd. codd. — VIII, 1. συνεδρεύοντες MVabPeLab; συνεδρύνοντες edd. Ag. — 3. συντελεῖν om. MPcAgLb; additur a VabLa, non satis apte. — IX, 1. Malim τέμνηται δὲ διέξοδοι. — 7. Ἄβας; imo Ἀγίας; cf. 3, 11, 5. — 8. Πίσωνος edd. rec. VaLa, et geminata litera Vb; Πιστωνος Bekk. MPcAgLb; Παίσωνος edd. antiqq. — 10. Μίνθειον SW Dind. La; Μίδιον VabPcAgLb; Μήλιον Bekk.; Μίδειον edd. rell. Mox Πυρρίας Dind.; Πυρίας rell. edd. et codd. Κάμων edd. rec. PcAg; Κόμων Lab; Κόνων edd. antiqq. MVab. Deinde Ἀγασμένης Dind. praef. p. XV; Ἀγεσιμένης SW Va; Ἀγαμένης Clav. Sieb. Bekk. M.; Ἀγεμένης VbPcAgLab; Ἀγεμένης edd. rell. Denique τελευταῖοι scripsi cum Kuhn. Clav. SW Dind. et ante Λακεδαιμόνιοι expunxi οἱ; τελευταῖα codd.; correctura αι οἱ margini adscripta proereavit literas ει οἱ αι, ει οἱ αι, εἰ οἱ αι, quas inter δὲ et καὶ habent LbPcAg, unde εἶναι fecit Bëckh. quod receperunt Bekk. SW Dind.; ex eadem fonte fluxit articulus ante Λακεδαιμόνιοι. — 11. φέρει πολέμοισι MVabAgLab; φέρει πολέμοιο edd. In seqq. κατὰ τε νορήων conticit Siebel. Hall L. Z. EBl. 1840. p. 757. Etiam in Musaei oraculo latent corruptelae; codices monstra producant; in ἡπταλοῖς quo codd. plerique alkudunt (ad ἡγαλις alii), ἡ-

της invenit Bergkii conferens Syriani locum in Rhet. Gr. ed. Walz IV, 569. — X, 1. οὔτοι μὲν δὴ, quod omittunt edd. antiqq. VbLa, varia lectio ad seq. οὔτοι μὲν καὶ esse videtur. — 5. τὸ ἐφεξῆς αὐτῶν γένος — Περσέα; verba prorsus absurda; postulât sensus: γένος τὸ ἐς Περσέα καὶ ἐτι πορρωτέρω καθήκον ἐς Ἡρακλέα. — XI, 5. Οἱ δὲ θησαυροὶ οἱ Θηβαίων Dind. praef. p. XVIII; contra sensum; si quid mutandum, θησαυροὶ ὁ Θηβαίων scribendum foret; at non puto necessarium. Deinde ἔστιν ὡσαύτως MRPCAgLb; εἰσιν ὡσαύτως edd. VabLa. — XII, 1, Lacuna haec fere hausit: ... ἐπικλήσιν. Σίβυλλαν δὲ τὴν πρότερον γενομένην ταύτης ταῖς μάλιστα..., nisi malis fortasse ... ἐπικλήσιν τὴν δὲ πρότ. γενομ. ταύτης ταῖς μάλ. — Verba ὑπὸ τῶν Διβύων — ὀνομασθῆναι vix sana sunt. Sic scriptum Διβ...

fuisse suspicor: ὑπὸ τῶν Δελφῶν Σίβυλλαν λέγ. ὄν. i. e. ὑπὸ τῶν Δελφῶν Διβύσαν λέγ. ὄν.; quod librarii correcturam ad nomen praecedens referentes in ὑπὸ τῶν Διβύων Σίβυλλαν depravarunt. Ad rem cf. Siebel. ad h. l. — 3. πατὴρ δ' ἐκ σιτοφάγοιο dedi e coniectura Dindorfii praef. p. III; πατὴρ δὲ κητοφάγοιο Bekk. SW. Dind. PCAgLb et M per correcturam; πατὴρ δ' αὐ κητοφάγοιο edd. rell. VabLa; at κητοφάγος neque est hominis mortalis descriptio, neque recte opponitur Νύμφῃ ἀθανάτῃ. — 6. In epigrammate κευθομένε restituit Meineke Z. f. A. 1849. p. 415; κευθομένα edd. codd. In seqq μοῖραν ἔχουσα (ἐχουσα) κάτω Emperius. Formas doricâs ubique restituit Dindorfius. — 10. Lacunam indicavi cum SW Dind. La; quod edd. inserunt φάδιον id codices omittunt. — XIII, 1. Δέοντος nomen vitiosum. — 3. ἐλαχίστων dittographia ad ἐλύτρων videtur. — 6. Κορινθίων AVaLa; Κυρηναίων SW Dind. MVbPCAgLb et in marg. Va; recte fortasse. — 7. Ἀμύλαιος? — 9. ὑπελείποντο Dind.; ὑπελείποντο rell. edd. et codd. — 10. Καλύνθου — εἰκόνες. Lectio-num monstrâ praebent codices, in quibus equidem verborum fragmenta deprehendere mihi videor; a vulnere letali abstineo manus. Ante ναυαγία expunxi καὶ cum Dind., auctoribus Sieb. Bekk. — XV, 2. Στρατηγῶι — ἔστιν Αἰτωλῶν; locus turbatus; οἱ Αἰτωλοὶ SW Dind.; οἱ πολλοὶ edd. rell. codd. In sequentibus sic scripserit Pausanias: καὶ ἄγαλμα (s. ἀγάλματα, haec enim varietas turbarum causa fuisse videtur) Ἀρτέμιδος, τὸ δὲ Ἀθηναῖς, δύο τε Ἀπόλλωνος ἀνάθημά ἐστιν Αἰτωλῶν. — 3. Oraculi verba non mutavi, nisi quod e Bekkeri coniectura πᾶσι dedi cum Dind.; πάγην edd. rell. et aliquot

codd.; om. MPCAgLb. — 5. ἑπόσοι Ἀθηναίων τὰ ἐπιχώρια ἔγραφαν A. Hecker in Schneidew. Philol. 5, 422. Non necessarium. — XVII, 1. πενήκοντα uncis includunt Bekk. SW Dind.; at non efficienda, sed corrigenda est vox. Kayserus 5, 12, 6. respiciens προήκει scribit, et simile verbum postulat sensus. — 5. ἢ καὶ αὐτοῖς... μετόχον (μετεῖχον) Ἀγρολεῖς Dind. in Stephan. Paris. s. n. Ὀγρόλη et praef. p. XVI. — 6. καταστῆναι — δέος; impedita constructio; Pausaniae manum restituere mihi videor sic scribens: καταστῆναι δὲ ἐς μάχην τῷ Ἑλληνικῷ καὶ τοῖς Τρωσὶν ἐπέλυσε τοὺς βαρβάρους, παρασκευὴ γὰρ (τε om. Va) ἴσοι τῇ ἀπάσῃ τὰ ἐς πόλεμον ἦσαν, ὁ Θόρος ποταμὸς ὃς διὰ μέσον σφίσι ῥέων κ. τ. ῆ. — 10. ναυσὶν οὔτε ὄρμους Emperius; ναυσὶ τε ὄρμους edd. codd. — 12. ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐς εὐδύ, ἀλλὰ παρὰ τὰ ἄλλα? — XVIII, 4. ἀπώσαιντο e Bekkeri coniectura; ἀπώσαιτο edd. codd. — 7. Post Γοργίας ἐστὶ expunxi εἰκόν; cancellis notant edd. recce. — XIX, 11. διάφορα La; διαφορὰ edd. et rell. codd. — XX, 2. ἑξακισχιλίους ἀριθμοὶ τις Dind.; ἑξ. ἀριθμὸν ἢ τις Pc; ἀριθμῶν ἤτις VaAgLb; ἀριθμῶν εἴ τις Vb; ἑξ. ἢ ἀριθμὸν rell. — 4. τούτων ἦγε τὸ ἱππικὸν Μεγαρεύς; intactam reliqui corruptam codicum lectionem; ἦγεῖτο scripserunt e Böckhii coniectura SW Dind.; in ἱππικὸν ducis latet nomen; Μεγαρεύς alienum est ab hoc loco. Deinde lacunam indicavi sic fere explendam: ἐνεπήκοντα καὶ (ἑπτακόσιοι, πλόνας δὲ) ἑπτακισχιλίων ἀρ. ἦσαν οἱ ὀπλιτεύοντες. Excidisse μυρίων suspicatur Brandstätter Aetol. Geschichte p. 188. — XXI, 4. ἢ ἐπὶ πλείστον dedi e con. Bekkeri; ἢ ἐπὶ πλείστον. Dind. e con. SW.; ἐπὶ πλ. Ag; ἐπιπλείστον La; ἐπεὶ πλείστον rell. — 5. Ἡμεῖς δὲ Jacobs; Ἄδ' ἄρα δὲ Bergk. Epistol. gratul. ad Creuzerum p. 17; ἡμεῖς δὲ A. Hecker Comment. crit. de Anthol. Graec. (Lugd. B. 1852.) I, 71; ἡ μαρδαλη (sic) M; ἡ μαρλαδη ποθέουσα (sic) Ag; ἡμαρλαδιη Lb (?); in Pc epigrammatis initium evanuit; ἡ μάλα δὲ rell. Deinde λαιὸν τότε Spengel; λαιὸν ποτε edd.; λαιὸν ὀπότε MVabPcAgLb, hic sine accentu. Denique εὐτ' ἐπὶ τὸν Γαλατῶν ἦγμασε θοῦρον Ἄρη Bergk., qui praeterea ubique formas Doricas restituit; θοῦρον habent MVaPcLb. — XXII, 1. στενὴ καὶ ταύτη Sylb.; (cf. §. 8.); στενὴ καὶ ταύτης edd. antiqq. et codd.; στενὴ καὶ ἀνάτης Clav. Siebel. et edd. seqq. Deinde μετ' αὐτὰ SW; μετὰ ταῦτα (ταῦτα Va) codd.; κατ' αὐτὰ Bekk. Dind. Post ὑπὲρ τῆς excidit πόλεως. Etiam sequentia sunt lacunosa et corrupta; in οιομένου latet fortasse οἱ ὁμοῦ. — 10. ἢ circumscripsi; om. Ag. — ὑπ' αὐ-

της Lab; probat Siebel. Hall. LZ. EBl. 1840. p. 758; ἀπ' αὐτῆς rell. — XXIII, 6. ἐκ τῆς μάχης οἱ βάρβαροι, πανταχόθεν δὲ σφισιν? — XXIV, 3. ἱεροῖς θ' ὑπὸ κύμασιν; coniecturam in SW propositam probat Siebel. d. l. — XXV, 4. ἀνασκοπούμενας Dind. (praef. p. XXXI.); ἀνασκοπουμέναις Siebel. Bekk. SW.; non displicet; ἀνασκοπούμενοι edd. rell. et codd. Deinde codicum lectionem θεράπαινα restitui; θεράπαινα SW Dind., et ἦ ante Ὀμηρος adieci: ex emendatione Porsoni; idem fecit Dind. — 5. καὶ notavi, expunxit Dind. volente Siebel. Αἰσχυλίνου Dind.; Αἰσχυλήνου edd. codd. — XXVI, 1. ὡς Αἰνείου μήτηρ Ἀφροδίτη? Coniecturam in SW propositam probare videtur Dind.; ἦ post ὡς, et καὶ post μήτηρ om. La. — 3. Αἶας δὲ Ὀϊλέως scripsi; Α. δὲ ὁ ἰλέως VbPcAgLab; Αἶας δὲ ὁ Ὀϊλέως rell. In segmenti fine turbæ sunt; ἱερείοις h. l. ineptum est; ἱεροῖς (i. e. θυσιά) certe exspectatur; deinde ἐπὶ τούτοις interpolati tantum habent codices, reliquorum varietas satis demonstrat in libro archetypo iam fuisse corruptelas, fortasse correcturas. Mihi ἐπὶ τοῖς ἱερείοις correctura videtur quæ in locum alienum se insinuavit; Pausaniae manum sic fere restaurari arbitror: τοῦ ἐν Αὐλίδι φανεύτος τέρατος ἕνεκα· ἐπὶ τοῖς ἱερείοις τὸν Αἶαντα ἐξορκουσίην. Alii aliter; cf. Kayser et Welcker Composition d. Polygnotischen Gemälde in Abh. d. Berl. Akad. 1847. 2. p. 90. n. 20. — 4. ὑπὲρ τοῦ Νεοπτολέμου τὸν τάφον est descriptis loci et praepositio eadem prorsus significatione usurpata, qua v. g. 6, 24, 1. legimus ὑπὲρ τοῦ Ἀχιλλέως τὸν τάφον. Mox Ἀχιλλεύς ab uncis liberavi, quibus circumscriptum est nomen ap. SW Dind. Cf. Kayser. Welcker Z. f. A. 1834. p. 47. Ep. Cycl. II. 14. 516. et Jacobs ap. Welcker. in Abh. d. Berl. Ak. d. l. p. 85. — 5. τὸ μὲν ἔμπροσθεν τῷ ὀπισθεν προσήγον; — XXVII, 1. Στεκτορήνων (Στεκτορήνων Dind.) Eckhel. D. N. III, 173. (cf. Franz. in Berl. Jahrb. 1841. p. 227.); φρυγῶν ἐς τεκτορήνων edd. VabLa; φρυγῶνες τεκτορήνων MPcAgLb — 4. κάθηται δὲ καὶ ἐπὶ ὄνου La SW Dind.; καὶ om. rell.; duo erant aselli (ἐπὶ ὄνου, non ἐπὶ τοῦ ὄνου.). — XXVIII, 1. Ante ὁ πορθμεύς excidisse γέρον probare videntur sequentia. — 4. τῷ circumscripsi Dindorfium secutus; fortasse inter μάλιστα et τῷ hiat oratio; μάλιστα ἄξιον ὅτι (τῷ) ὑπὸ codd. interpolati AVbLa. — 7. Etiam hunc locum correctura apposita turbasse videtur; sic scripserit Pausanias: μνήμη γὰρ καὶ ἐν ταύταις Αἴδου. — XXIX, 1. ἀνατίθω τούτων ἱερεῖα οἱ ἑταῖροι SW Dind.; ἀνώτεροι τούτων ἱερεῖα καὶ οἱ ἑταῖροι rell. edd. et codd., quod quæ velit conservare, lacunam

debet statuere post ἀνώτερον. Omnino in describenda hac picturae parte errasse videtur Pausanias. — 2. Verba Ὀκνον δ' οὖν — καὶ οὗτος adeo sunt inepta, ut ne ab insulsissimo quidem scriptore sic potuerint iustae descriptioni obtrudi. — 3. Ἐπιδόντι (ἀπιδόντι?) scripsi; sic v. g. ἀποβλέψαντι c. 30, 6; εἰ δὲ ἀπιδόεις c. 31, 1; ἐπιόντι edd. codd.; cf. etiam 7, 17, 3. 8, 9, 8, ubi eodem vitio ἀπιδόντι habent codices. — 4. πεπλεγμένος La SW Dind.; πεπλεγμένοις edd. codd. rell.; cf. Siebel. Z. f. A. 1841. p. 515. — 5. ἦσαν γὰρ δὴ κ. τ. ἔ. cf. ad h. l. Kayser Siebel. d. l. Welcker. d. l. p. 120.; ἐξ Ὀρχομένου τοῦ ἐν Βοιωτίᾳ ἢ Χλωῆς, ἢ δὲ * *. Ἐἶπον δὲ καὶ ἄλλοῖον dedit Dindorfus. — 7. Post γυναικῶν expunxi δὲ, quod om. PeAgLb, et simul cum τῶν καταλεγμένων MVab. Post θυγάτηρ excidisse Τυρῶ suspicatur Siebel. d. l. p. 515. — 8. Interpretes neque πρόεισιν eodem sensu accipiunt, quo ἀνεισιν (1, 15, 3.), quod neque usua Pausaniae, neque praepositio ἐπὶ permittere videtur. — XXX, 3. Neque quid sit ἐπανέχων, neque quid φάβδον satis intelligo, neque omnino qualis Agamemnonis figura cogitanda sit assequor; fortasse legendum est: ταῖς χερσὶν ἔστιν ἀνέχων τῆν φάβδον i. e. sceptri hostile? Cf. 6, 25, 5. — 4. γενεῶν ὅδε εὐ ἔχει Jacobs apud Welck. d. l.; Ἰασεύς· γενεῶν δὲ εὐ ἔχει Siebel. Bekk. SW Dind.; καὶ ἐς εὐγένειαν δὲ εὐ ἔχει codd.; γένεια δὲ ἔχει malit Dind. praef. p. XXXII. — XXXI, 11. ὑπὸ τῇ πέτρῃ Welck. l. d. p. 124. n. 53. et Alte Denkmäler III, 113; ἐπὶ τῇ πέτρῃ edd. codd. — XXXII, 2. Inter ἀνδρῶν et ἡμίονοις Porson. Bekk. SW. Dind. addunt ἦ, contra sensum; comparat Pausanias eam itineris partem quae ex urbe proficiscenti est usque ad antrum Corycium cum ea quae ab hoc antro usque ad montis cacumen perducit (§.7.). — 8. Post δαίφωρα expunxi δέ cum codd. omnibus. — 9. Τιθορέα — νύμφης; procul dubio excidit ὄνομα; cf. 10, 33, 4. 6. 9. 10, 38, 4. — 10. Ante κατασκευῆ expunxi καὶ cum Bekk. Dind.; fortasse in ἡ mutandum erat. — 11. Τιθορέων scripsi ubique; Τιθορέων, Τιθοραίων alii; cf. SW ad 10, 32, n. 46. Meineke ad Steph. Byz. p. 623. — 12. εἰσὶν αἱ οἰκήσεις malim cum Sylburgio; cf. 9, 5, 2. — 19. τό τε circumscripsi; τὸ solus habet La, τε codex nullus; cf. Dind. praef. p. XVIII. — XXXIII, 3. καὶ ὄρα χειμῶνος est „vel hiberno tempore.“ — 5. παρέχεται φ. ἀνερχόμενον Dind.; παρέχεται φ. ἀνερχόμενον codd.; ἀνερχόμενος edd. quaedam. — 8. Αἰχμαίς Dind. La; Αἰχμαίας rell.; cf. Keil Analect. onomat. p. 235. — 10. ὑπὸ τῶν ποιμένων La; probat Kayser, nec mihi displicet. Sequentia ἀ μά-

λιστα ἄξιον κ. τ. ζ. sunt corrupta, mutila; Dind. lacunam indicat ante *Α* et post ἄξιον. Bekkerus post ἄξιον plenius distinguit, ad lectionem editionum antiquarum et codicis Vb (imo La) redit Kayserus; *θέας δὲ μάλιστα ἄξια* La, *θέας δὲ μάλιστα ἄξιον* AVb, quod ab interpolatore profectum adhuc mihi videtur. Omnino circa libri finem multa perditae sunt corrupta; sic statim hoc ipso capite ἡ εὐθεΐα aptam vix admittit interpretationem, post ἀριστερὰ (ἀριστεράν) hiat oratio, lectioque inter *φασί* et *σφισι* varians corruptelam indicat, cui medelam fortasse adserunt Lab; *Φώκου* enim habet Lb, *σφισι Φώκου παῖδα φασίν τοῦ Λιακοῦ* La, unde ante *Φώκου* excidisse *Ναύβολον* mihi adhuc est verisimile. — XXXIV, 3. *ἔοικνῖαι* scripsi cum MVaLb; *ἔυκνῖαι* PcAg; *ἐν κοινῷ* edd. VbLa; cf. 5, 19, 2. Deinceps *δαρραῖς* praestat; *δαρραῖς* La. — 7. *ὡς ἀνιᾶν τε μηδὲν* Dind. e coni. SW; *ὡς ἀνιόντι μηδὲν* edd. codd.; *ὡς ἀνιᾶν τὸ μηδὲν* Buttmann. — 8. *μῆμημα τῶν ἐπὶ* Kayser; placet. — XXXV, 3. *οἰκοδόμημα τῶν ἀσθενεσιτάτων?* — 8. *Στεῖρις*; urbis nomen cum derivatis scripsi per *ει*, quod voluerunt Sylb. Siebel. Dind. alii; *Στεῖριδος* habent AgLab; *ἐν στείρι* Ag, *ἐν στείρι* La; *Στείριον*, *Στίριον*, *Στιρέων* rell. — 10. *ὅποσα Δήμητρι ἐς τιμὴν*; nunquam sic locutus est Pausanias, ut recte observat Kayserus; minus tamen placet quod idem proponit *ὅποσα Δήμητρι ἐποιήθη*. Malim *Δήμητρος* scribere cum La et *ἐς τιμὴν* mutare in *ἔστιν*. — XXXVI, 7. Ante *λευκός* articulum adieci. — 8. Scribendum est *Ποσειδῶνος*. — XXXVH, 2. Post *Φωκίδι* excidit *Βούλις*. — 3. *κόγλων τῶν ἐς βαφὴν?* — 4. *ἀγῶνα Πύθια* non dixit Pausanias; *Πύθια* vel eiiciendum, vel e vestigiis codicis Lb (*πυθίω*) mutandum in *Πυθίαν*. — 7. *ὑδατος*, [*καί*] *οἱ μὲν*; cf. 1, 26, 5. — XXXVIII, 6. *Πρωτοθρονίας* Dind. prae h. p. XXXI; *Πρωτοθρονίης* edd. codd. — 7. *Ἀνάκων*, *Ἀνακίς* e Siebel. coniectura Dind. — 8. *Μυωνία* La Steph. Byz. Dind.; *Μυωνία* edd. codd. rell.; deinde ad *Μυᾶνες* (*Μύανες*) cf. quae dixi ad 6, 19, 4.

Signorum explicatio: A = editio Aldina; B ed. Bekkeri; SW edit. Schubarto-Walzijana. M codex Mosquensis; Vab codices Vindobonenses; Lab codd. Lugdunenses; Pabed codd. Parisini; Ag cod. Angelicus; R cod. Riccardianus; Vn cod. Venetus.

Α Χ Α Ι Κ Α.

521 I. Ἡ δὲ τῆς Ἠλείας μέση καὶ Σικυωνίας καθήκουσα
 μὲν ἐπὶ τὴν πρὸς ἑω θάλασσαν, Ἀχαΐαν δὲ ὄνομα τὸ ἐφ'
 ἡμῶν ἔχουσα ἀπὸ τῶν ἐνοικούντων, αὐτὴ τε Αἰγιαλὸς τὸ
 ἀρχαῖον καὶ οἱ νεμόμενοι τὴν γῆν ἐκαλοῦντο Αἰγιαλεῖς,
 λόγῳ μὲν τῷ Σικυωνίων ἀπὸ Αἰγιαλέως βασιλεύσαντος
 ἐν τῇ νῦν Σικυωνίᾳ, εἰσὶ δὲ οἱ φασιν ἀπὸ τῆς χώρας, εἶ-
 ναι γὰρ τὰ πολλὰ αὐτῆς αἰγιαλόν. 2. Χρόνῳ δὲ ὕστερον 2
 ἀποθανόντος Ἑλληνος Φοῦθον οἱ λοιποὶ τοῦ Ἑλληνος
 παῖδες διώκουσιν ἐκ Θεσσαλίας ἐπενεγκόντες αἰτίαν ὡς
 ἰδία χρήματα ὑφελόμενος ἔχει τῶν πατρῶων. Ὁ δὲ ἐς
 Ἀθήνας φυγῶν θυγατέρα Ἐρεχθέως ἤξιώθη λαβεῖν, καὶ
 παῖδας Ἀχαιοὺν καὶ Ἴωνα ἔσχεν ἐξ αὐτῆς. ἀποθανόντος δὲ
 Ἐρεχθέως τοῖς παισὶν αὐτοῦ δικαστῆς Φοῦθος ἐγένετο
 ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς, καὶ, ἔγνω γὰρ τὸν πρεσβύτατον Κέκροπα
 βασιλέα εἶναι, οἱ λοιποὶ τοῦ Ἐρεχθέως παῖδες ἐξελάν-
 νουσιν ἐκ τῆς χώρας αὐτόν· ἀφικομένῳ δὲ ἐς τὸν Αἰγια- 3
 λὸν καὶ οἰκήσαντι αὐτῷ μὲν ἐγένετο ἐνταῦθα ἡ τελευταία,
 τῶν δὲ οἱ παίδων Ἀχαιοὺς μὲν ἐκ τοῦ Αἰγιαλοῦ παραλαβὼν
 καὶ ἐξ Ἀθηναίων ἐπικούρους κατήλθεν ἐς Θεσσαλίαν καὶ
 ἔσχε τὴν πατρῶαν ἀρχήν, Ἴωνι δὲ ἐπὶ τοὺς Αἰγιαλεῖς
 στρατιᾶν καὶ ἐπὶ Σελινοῦντα τὸν βασιλέα αὐτῶν ἀθροί-
 22 ζοντι ἀγγέλους ἐπεμπεν ὁ Σελινοῦς, τὴν θυγατέρα Ἐλί-
 κην, ἣ μόνη οἱ παῖς ἦν, γυναῖκα αὐτῷ διδούς, καὶ αὐτόν
 Ἴωνα ἐπὶ τῇ ἀρχῇ παιδα ποιούμενος. καὶ πῶς ταῦτα τῷ 4
 Ἴωνι ἐγένετο οὐκ ἄπο γνώμης, καὶ τῶν Αἰγιαλέων τὴν
 ἀρχὴν Ἴων ἔσχεν ἀποθανόντος Σελινοῦντος, καὶ Ἑλίκην
 τε ἀπὸ τῆς γυναικὸς ᾤκισεν ἐν τῷ Αἰγιαλῷ πόλιν, καὶ

τους ἀνθρώπους ἐκαλεσεν Ἰωνας ἀφ' αὐτοῦ. Τοῦτο οὐ μεταβολὴ τοῦ ὀνόματος, προσθήκη δὲ σφισιν ἐγένετο· Αἰγιαλεῖς γὰρ ἐκαλοῦντο Ἴωνες. τῇ χώρᾳ δὲ ἔτι καὶ μᾶλλον διέμεινεν ὄνομα τὸ ἐξ ἀρχῆς. Ὀμήρῳ γοῦν ἐν καταλόγῳ τῶν μετὰ Ἀγαμέμνονος ἐξήρκεσε τὸ ἀρχαῖον δηλωσαί τῆς γῆς ὄνομα·

Αἰγιαλὸν τ' ἀνὰ πάντα καὶ ἄμφ' Ἐλίκην εὐρέϊαν.

5 τότε δὲ ἐπὶ τῆς Ἴωνος βασιλείας πολεμησάντων Ἀθηναίοις Ἐλευσινίων, καὶ Ἀθηναίων Ἴωνα ἐπαγαγομένων ἐπὶ ἡγεμονίᾳ τοῦ πολέμου, τὸν μὲν ἐν τῇ Ἀττικῇ τὸ χρεῶν ἐπιλαμβάνει, καὶ Ἴωνος ἐν τῷ δήμῳ μνημα τῷ Ποταμίων ἐστίν· οἱ δὲ ἀπόγονοι τοῦ Ἴωνος τὸ Ἴώνων ἔσχον κράτος, ἐς ὃ ἔπ' Ἀχαιῶν ἐξέπεσον καὶ αὐτοὶ καὶ ὁ δῆμος. 3. Τοῖς δὲ Ἀχαιοῖς τηνικαῦτα ὑπῆρξε καὶ αὐτοῖς ἐκ Λακεδαιμό-
6 νος καὶ Ἄργους ὑπὸ Δωριέων ἐξεληλάσθαι. τὰ δὲ ἐς Ἴωνας καὶ Ἀχαιοὺς, ὅπόσα ἐπράχθη σφισιν ἐπ' ἀλλήλους, ἐπέξεισιν ἀντίκα ὁ λόγος μοι προδιηγησαμένῳ καθ' ἣντινα αἰτίαν τοῖς Λακεδαιμόνα οἰκοῦσι καὶ Ἄργος πρὸ τῆς τῶν Δωριέων καθόδου μόνοις Πελοποννησίων ὑπῆρξεν Ἀχαιοῖς καλεῖσθαι. Ἀρχανδρος Ἀχαιοῦ καὶ Ἀρχιτέλης ἐς Ἄργος ἀφίκοντο ἐκ τῆς Φθιώτιδος, ἐλθόντες δὲ ἐγένοντο Δαναοῦ γαμβροί, καὶ Αὐτομάτην μὲν Ἀρχιτέλης, Σκαιὰν δὲ ἔλαβεν Ἀρχανδρος. Δηλοῦσι δὲ ἐν Ἄργει καταμείναντες οὐχ ἦμιστα ἐν τῷδε· Μετανάστην γὰρ τῷ
7 παιδί ὄνομα ἔθετο Ἀρχανδρος. δυνηθέντων δὲ ἐν τε 523 Ἄργει καὶ Λακεδαιμόνι τῶν Ἀχαιοῦ παίδων, τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἐνταῦθα ἐξενίκησεν Ἀχαιοὺς κληθῆναι. τοῦτο μὲν σφισιν ὄνομα ἦν ἐν κοινῷ, Δαναοὶ δὲ Ἀργείοις ἰδίᾳ. Τότε δὲ ὑπὸ Δωριέων ἐκπεπτωκότες ἐκ τε Ἄργους καὶ ἐκ Λακεδαιμόνος ἐπεκηρυκύνοντο Ἴωσιν αὐτοῖ τε καὶ ὁ βασιλεὺς Τισαμενὸς ὁ Ὀρέστου γενέσθαι σύνοικοι σφισιν ἄνευ πολέμου. τῶν δὲ Ἰώνων τοὺς βασιλείας ὑπέη

δέος, μὴ Ἀχαιῶν ἀναμιχθέντων αὐτοῖς Τισαμενὸν ἐν κοινῷ βασιλέα ἔλονται κατὰ τε ἀνδραγαθίαν καὶ γένους δόξαν. Ἰώνων δὲ οὐ προσεμένων τοὺς Ἀχαιῶν λόγους, 8 ἀλλὰ ἐπεξεληθόντων σὺν ὄπλοις, Τισαμενὸς μὲν ἔπεσεν ἐν τῇ μάχῃ, Ἴωνας δὲ Ἀχαιοὶ κρατήσαντες ἐπολιόρκουν καταπεφευγότας ἐς Ἑλλάκην, καὶ ὕστερον ἀφιαῖσιν ἀπελθεῖν ὑποσπόνδους. Τισαμενοῦ δὲ τὸν νεκρὸν Ἀχαιῶν ἐν Ἑλλάκῃ θαψάντων, ὕστερον χρόνῳ Λακεδαιμόνιοι τοῦ ἐν Δελφοῖς σφίσιν ἀνειπόντος χρηστηρίου κομίζουσι τὰ ὄστιά ἐς Σπάρτην, καὶ ἦν καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι αὐτῷ τάφος ἔνθα τὰ δεῖπνα Λακεδαιμονίοις ἐστὶ τὰ Φειδίτια καλούμενα.

4. Ἴωνας δὲ ἀφικομένους ἐς τὴν Ἀττικὴν Ἀθηναῖοι καὶ 9 ὁ βασιλεὺς αὐτῶν Μέλανθος Ἀνδροπόμπου συνοίκους ἐξεδέξαντο, Ἴωνός τε δὴ ἔνεκα καὶ ἔργων ἃ ἔπραξε πολεμαρχῶν Ἀθηναίσις. λέγεται δὲ ὡς ἐν ὑπονοίᾳ ποιούμενοι τοὺς Δωριέας οἱ Ἀθηναῖοι, μὴ οὐδὲ αὐτῶν ἐθέλωσιν ἀπέχεσθαι, ἰσχύος μᾶλλον οἰκείας ἔνεκα ἢ εὐνοίᾳ τῇ ἐς τοὺς Ἴωνας συνοίκους σφᾶς ἐδέξαντο.

II. Ἐτεσι δὲ οὐ πολλοῖς ὕστερον Μέδων καὶ Νειλεὺς πρεσβύτατοι τῶν Κόδρου παίδων ἐστασίασαν ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς, καὶ οὐκ ἔφασκεν ὁ Νειλεὺς ἀνέχεσθαι βασιλευόμενος ὑπὸ τοῦ Μέδοντος, ὅτι ὁ Μέδων τὸν ἕτερον ἦν τῶν 524 ποδῶν χωλός. Δόξαν δὲ σφίσιν ἀνευεγκεῖν ἐς τὸ χρηστήριον τὸ ἐν Δελφοῖς, δίδωσι Μέδοντι ἢ Πυθία βασιλείαν τὴν Ἀθηναίων. οὕτω δὴ ὁ Νειλεὺς καὶ οἱ λοιποὶ τῶν Κόδρου παίδων ἐς ἀποικίαν ἀπεστάλησαν, ἀγαγόντες μὲν καὶ αὐτῶν Ἀθηναίων τὸν βουλόμενον, τὸ δὲ πλεῖστον σφίσιν ἦσαν τοῦ στρατεύματος οἱ Ἴωνες. 2. Ἐκ δὲ τῆς 2 Ἑλλάδος τρίτος δὴ οὗτος στόλος ὑπὸ βασιλευσιν ἄλλοις ὄχλοις τε ἄλλοις ἐστάλησαν. τὰ μὲν γὰρ ἀρχαιότατα Ἰόλαος Θηβαῖος, ἀδελφιδουὺς Ἡρακλέους, Ἀθηναίοις ἐς Σαρδῶ καὶ Θεσπιεῦσιν ἠγήσατο· γενεᾷ δὲ μιᾷ πρότερον

ἡ ἐξέπλευσαν ἐξ Ἀθηνῶν Ἴωνες, Λακεδαιμονίους τε καὶ Μινύας τοὺς ἐκβληθέντας ὑπὸ Πελασγῶν ἐκ Λήμνου Θήρας ὁ Ἀντεσίωνος Θηβαῖος ἤγαγεν ἐς τὴν νῆσον τὴν νῦν μὲν ἀπὸ τοῦ Θήρα τούτου, πρότερον δὲ ὀνομαζομένην Καλλίστην. τρίτον δὲ τότε οἱ Κόδρου παῖδες ἐπετάχθησαν Ἴωσιν ἄρχοντες, οὐδὲν σφισι γένους τοῦ Ἰώνων μετόν, ἀλλὰ Μεσσήνιοι μὲν τῶν ἐκ Πύλου τὰ πρὸς Κόδρου καὶ Μελάνθου, Ἀθηναῖοι δὲ ὄντες τὰ πρὸς μητρός. Ἴωσι δὲ τοῦ στόλου οἱ μετασχόντες οἶδε Ἑλλήνων, Θηβαῖοι τε οἱ ὁμοῦ Φιλῶτα γεγονότι ἀπογόνῳ Πηνέλεω, καὶ Ὀρχομένιοι Μινύαι συγγενεῖα τῶν Κόδρου παιδῶν. μετέσχον δὲ καὶ Φωκεῖς οἱ ἄλλοι πλην Δελφῶν, καὶ Ἀβαντες ἐξ Εὐβοίας. τοῖς δὲ Φωκεῦσιν Φιλογένης καὶ Δάμων οἱ Εὐκτήμενος Ἀθηναῖοι ναῦς τε διδόασιν ἐς τὸν πλοῦν, καὶ αὐτοὶ σφισιν ἐς τὴν ἀποικίαν ἐγένοντο ἡγεμόνες. ὡς δὲ ταῖς ναυσὶν ἐς τὴν Ἀσίαν κατήραν, ἐπ' ἄλλην ἐτρέποντο ἄλλοι τῶν ἐπὶ θαλάσῃ πόλεων, Νειλεὺς δὲ καὶ ἡ σὺν αὐτῷ μοῖρα ἐς Μίλητον. 3. Μιλήσιοι δὲ αὐτοὶ τοιάδε τὰ ἀρχαιοτάτα σφισιν εἶναι λέγουσιν· ἐπὶ γενεᾶς μὲν δύο Ἀνακτορίαν καλεῖσθαι τὴν γῆν, Ἀνακτός τε αὐτόχθονος καὶ Ἀστερίου βασιλεύοντος τοῦ Ἀνακτος· Μιλήτου δὲ κατάραντος στόλῳ Κρητῶν, ἣ τε γῆ τὸ ὄνομα μετέβαλεν ἀπὸ τοῦ Μιλήτου καὶ ἡ πόλις. ἀφίκετο δὲ ἐκ 525 Κρήτης ὁ Μίλητος καὶ ὁ σὺν αὐτῷ στρατὸς Μίνω τὸν Εὐρώπης φεύγοντες. οἱ δὲ Κᾶρες οἱ πρότερον νεμόμενοι 6 τῆν χώραν σύνοικοι τοῖς Κρησὶν ἐγένοντο. τότε δὲ ὡς ἐκράτησαν τῶν ἀρχαίων Μιλησίων οἱ Ἴωνες, τὸ μὲν γένος πᾶν τὸ ἄρσεν ἀπέκτειναν πλην ὅσοι τῆς πόλεως ἀλισκομένης ἐκδιδράσκουσι, γυναικας δὲ καὶ θυγατέρας τὰς ἐκείνων γαμοῦσι. τοῦ δὲ Νειλέως ὁ τάφος ἰόντων ἐς Διδύμους ἐστὶν οὐ πόρρω τῶν πυλῶν ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ. 4. Τὸ δὲ ἱερὸν τὸ ἐν Διδύμοις τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τὸ

μαντιόν ἐστιν ἀρχαιότερον ἢ κατα την Ἰωνων ἐσοίκη-
 σιν· πολλῶ δὲ πρεσβύτερα ἔτι ἢ κατὰ Ἴωνας τὰ ἐς τὴν
 Ἰσπεριν τὴν Ἐφεσίαν ἐστίν. οὐ μὴν πάντα γε τὰ ἐς τὴν 7
 θεὸν ἐπύθετο, ἐμοὶ δοκεῖν, Πίνδαρος, ὃς Ἀμαζόνιας τὸ
 ἱερὸν ἔφη τοῦτο ἰδρῦσασθαι στρατενομένης ἐπὶ Ἀθήνας
 τε καὶ Θησεία. αἱ δὲ ἀπὸ Θερμώδοντος γυναῖκες ἔδυσαν
 μὲν καὶ τότε τῇ Ἐφεσίᾳ θεῶ, ἅτε ἐπιστάμεναι τε ἐκ πα-
 λαιοῦ τὸ ἱερὸν, καὶ ἠνίκα Ἡρακλέα ἐφυγον, αἱ δὲ καὶ
 Διόνυσον τὰ ἔτι ἀρχαιότερα, ἰκέτιδες ἐνταῦθα ἐλθοῦσαι·
 οὐ μὴν ὑπὸ Ἀμαζόνων γε ἰδρῦθη, Κόρησος δὲ αὐτόχθων
 καὶ Ἐφεσος, Καῦστρου δὲ τοῦ ποταμοῦ τὸν Ἐφεσον
 παῖδα εἶναι νομίζουσιν, οὗτοι τὸ ἱερὸν εἰσιν οἱ ἰδρυσά-
 μενοι, καὶ ἀπὸ τοῦ Ἐφέσου τὸ ὄνομά ἐστι τῇ πόλει. 8
 λέγεις δὲ τοῦ Καρικοῦ μοῖρα καὶ Ἀυδῶν τὸ πολὺ οἱ νεμό-
 μενοι τὴν χώραν ἦσαν· ὧκουν δὲ καὶ περὶ τὸ ἱερὸν ἄλλοι
 526 τε ἰεσσίας ἕνεκα καὶ γυναῖκες τοῦ Ἀμαζόνων γένους.
 5. Ἀνδροκλος δὲ ὁ Κόδρου, οὗτος γὰρ δὴ ἀπεδέδεικτο
 Ἰώνων τῶν ἐς Ἐφεσον πλευσάντων βασιλεύς, Ἀλέγας
 μὲν καὶ Ἀυδοὺς τὴν ἄνω πόλιν ἔχοντας ἐξέβαλεν ἐκ τῆς
 χώρας· τοῖς δὲ περὶ τὸ ἱερὸν οἰκοῦσι δεῖμα ἦν οὐδέν,
 ἀλλὰ Ἴωσιν ὄρκους δόντες καὶ ἀνὰ μέρος παρ' αὐτῶν
 λαβόντες ἐκτὸς ἦσαν πολέμου. ἀφείλετο δὲ καὶ Σάμον
 Ἀνδροκλος Σαμίους, καὶ ἔσχον Ἐφέσιοι χρόνον τινὰ Σά-
 μον καὶ τὰς προσεχεῖς νήσους. 6. Σαμίων δὲ ἤδη κατελη- 9
 λυθότων ἐπὶ τὰ οἰκεία Πριηνεῦσιν ἤμυνεν ἐπὶ τοὺς Κᾶ-
 ρας ὁ Ἀνδροκλος, καὶ νικῶντος τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔπεσεν
 ἐν τῇ μάχῃ. Ἐφέσιοι δὲ ἀνελόμενοι τοῦ Ἀνδρόκλου τὸν
 νεκρὸν ἔθαψαν τῆς σφετέρας ἐνθα δεικνύται καὶ ἐς ἐμὲ
 526 ἐτι τὸ μνημα κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἐκ τοῦ ἱεροῦ παρὰ τὸ
 Ὀλυμπιεῖον καὶ ἐπὶ πύλας τὰς Μαγνήτιδας· ἐπίθημα δὲ
 τῷ μνηματι ἀνήρ ἐστιν ὀπλισμένος.

7. Οἱ δὲ Ἴωνες οἱ Μυοῦντα ἐσοικισάμενοι καὶ Πριή- 10

νην Κᾶρας μὲν καὶ οὗτοι τὰς πόλεις ἀφείλοντο· οἰκισται δὲ Μυοῦντος μὲν Κυάρητος ἐγένετο ὁ Κόδρου, Πριηνεῖς δὲ Ἴωσιν ἀναμειγμένοι Θηβαῖοι Φιλώταν τε τὸν ἀπόγονον Πηνέλεω καὶ Αἰκυτον Νειλέως παῖδα ἔσχον οἰκιστάς. Πριηνεῖς μὲν δὴ ὑπὸ Ταβάλου τε τοῦ Πέρσου καὶ ὕστερον ὑπὸ Ἰέρωνος ἀνδρὸς ἐπιχωρίου κακωθέντες ἐς τὸ ἔσχατον ὁμως τελοῦσιν ἐς Ἴωνα· Μυοῦντος δὲ οἱ οἰκή-
 11 τορες ἐπὶ τύχῃ τοιαῦδε ἐξέλιπον τὴν πόλιν. κατὰ τὴν Μυουσίαν χώραν θαλάσσης κόλπος ἐσεῖχεν οὐ μέγας· τοῦτον λίμνην ὁ ποταμὸς ἐποίησεν ὁ Μαίανδρος, ἀποτεμόμενος τὸν ἔσπλον τῇ ἰλύι· ὡς δὲ ἐνόσησε τὸ ὕδωρ καὶ οὐκέτι ἦν θάλασσα, οἱ κῶνωπες ἄπειρον πλῆθος ἐγίνοντο 527 ἐκ τῆς λίμνης, ἐς ὃ τοὺς ἀνθρώπους ἠνάγκασαν ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν. ἀπεχώρησαν δὲ ἐς Μίλητον Μυοῦσιοι τὰ τε ἄλλα ἀγώγιμα καὶ τῶν θεῶν φερόμενοι τὰ ἀγάλματα· καὶ ἦν κατ' ἐμὲ οὐδὲν ἐν Μυοῦντι ὅτι μὴ Διονύσου ναὸς λίθου λευκοῦ. Μυουσίοις δὲ γε κατέλαβεν εἰκοῖτα καὶ Ἀταρνεῖτας παθεῖν τοὺς ὑπὸ Περγάμου.

III. Κολοφώνιοι δὲ τὸ μὲν ἱερὸν τὸ ἐν Κλάρῳ καὶ τὸ μαντεῖον ἐκ παλαιοτάτου γενέσθαι νομίζουσιν· ἐχόντων δὲ ἔτι τὴν γῆν Καρῶν ἀφικέσθαι φασὶν ἐς αὐτὴν πρώτους τοῦ Ἑλληνικοῦ Κρήτας καὶ Ράκιον καὶ ὅσον εἶπετο ἄλλο τῷ Ρακίῳ πλῆθος, ἔχον τὰ ἐπὶ θαλάσῃ καὶ ναυσὶν ἰσχυόν· τῆς δὲ χώρας τὴν πολλὴν ἐνέμοντο ἔτι οἱ Κᾶρες. Θερσάνδρου δὲ τοῦ Πολυνείκου καὶ Ἀργείων ἐλόντων Θήβας, ἄλλοι τε αἰχμάλωτοι καὶ ἡ Μαντῶ τῷ Ἀπόλλωνι ἐκομίσθησαν ἐς Δελφούς· Τειρεσίαν δὲ κατὰ τὴν πορείαν
 2 τὸ χρεῶν ἐπέλαβεν ἐν τῇ Ἀλιαρτίᾳ. Ἐκπέμψαντος δὲ σφᾶς ἐς ἀποικίαν τοῦ θεοῦ, περαιοῦνται ναυσὶν ἐς τὴν Ἀσίαν, καὶ ὡς κατὰ τὴν Κλάρου ἐγένοντο, ἐπεξίασιν αὐτοῖς οἱ Κρήτες μετὰ ὄπλων καὶ ἀνάγουσιν ὡς τὸν Ράκιον. ὁ δὲ, μανθάνει γὰρ παρὰ τῆς Μαντοῦς οἰτινὲς τε ἀνθρώ-

528 πων ὄντες καὶ κατὰ αἰτίαν ἦντινα ἤκουσι, λαμβάνει μὲν
 γυναῖκα τὴν Μαντώ, ποιεῖται δὲ καὶ τοὺς σὺν αὐτῇ συ-
 νοίκους. Μόψος δὲ ὁ Ῥακίου καὶ Μαντοῦς καὶ τὸ παρά-
 3 πικαν τοὺς Κᾶρας ἐξέβαλεν ἐκ τῆς γῆς. Ἴωνες δὲ ὄρκους 3
 ποιησάμενοι πρὸς τοὺς ἐν Κολοφῶνι Ἕλληνας συνεπολι-
 τεύοντο, οὐδὲν ἔχοντες πλεόν. βασιλείαν δὲ Ἰώνων ἡγε-
 μόνες Δαμασίχθων λαμβάνει καὶ Πρόμηθος Κόδρου παῖ-
 δες. Πρόμηθος δὲ ὕστερον τὸν ἀδελφὸν Δαμασίχθωνα
 ἀποκτείνας ἐφυγεν εἰς Νάξον, καὶ ἀπέθανε μὲν αὐτόθι
 ἐν τῇ Νάξῳ, τὸν νεκρὸν δὲ οἰκαδε ἀπαχθέντα κατεδέ-
 ξαντο οἱ Δαμασίχθονος παῖδες· καὶ ἐνθα ὁ τοῦ Προμή-
 4 θου τάφος, Πολυτειχίδες ὄνομά ἐστι τῷ χωρίῳ. Κολο-
 φωνίοις δὲ ὅπως μὲν τὴν πόλιν συνέπεσεν ἐρημωθῆναι,
 προεδήλωσέ μοι τοῦ λόγου τὰ ἐς Λυσιμάχον· ἐμαχέσαντο
 δὲ Λυσιμάχῳ καὶ Μακεδόσι Κολοφώνιοι τῶν ἀνοικισθέν-
 των εἰς Ἐφεσον μόνοι. τοῖς δὲ ἀποθανούσιν ἐν τῇ μάχῃ
 Κολοφωνίων τε αὐτῶν καὶ Συμυρναίων ἐστὶν ὁ τάφος
 ἰόντι εἰς Κλάρων ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ.

2. Λεβεδίοις δὲ ἐποίησε μὲν Λυσιμάχος ἀνάστατον 5
 τὴν πόλιν, ἵνα δὴ συντέλεια εἰς μέγεθος τῇ Ἐφέσῳ γέ-
 νοιτο· χώρα δὲ σφισιν ἔς τε τὰ λοιπά ἐστὶν εὐδαίμων,
 καὶ λουτρὰ παρέχεται θερμὰ πλείστα τῶν ἐπὶ θαλάσῃ
 καὶ ἡδιστα. τὸ δὲ ἐξ ἀρχῆς καὶ τὴν Λέβεδον ἐνέμοντο οἱ
 Κᾶρες, εἰς ὃ Ἀνδραίμων σφᾶς ὁ Κόδρου καὶ Ἴωνες ἐλαύ-
 νουσι. τῷ δὲ Ἀνδραίμονι ὁ τάφος ἐκ Κολοφῶνος ἰόντι
 ἐστὶν ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ, διαβάντι τὸν Καλάοντα
 ποταμόν.

3. Τέων δὲ ᾤκουν μὲν Ὀρχομένιοι Μινύαι σὺν Ἀθά- 6
 μαντι εἰς αὐτὴν ἐλθόντες· λέγεται δὲ ὁ Ἀθάμας οὗτος
 ἀπόγονος Ἀθάμαντος εἶναι τοῦ Αἰόλου· ἀναμειγμένοι
 μέντοι τῷ Ἑλληνικῷ καὶ ἐνταῦθα ἦσαν οἱ Κᾶρες. ἐσήγαγε
 δὲ Ἴωνας εἰς τὴν Τέων Ἀποικὸς ἀπόγονος Μελάνθου τέ-

ταρτος, ὃς τοῖς Ὀρχομενίοις οὐδὲ τοῖς Τηίοις νεώτερον ἐβούλευσεν οὐδέν. ἔτεσι δὲ οὐ πολλοῖς ὕστερον ἐκ τῆς Ἀθηναίων καὶ ἐκ Βοιωτίας ἀφίκοντο ἄνδρες· ἠγοῦντο δὲ τοῦ μὲν Ἀττικοῦ Δάμασος καὶ Νάοκλος Κόδρου παῖδες, τῶν δὲ Βοιωτῶν Γέρης Βοιωτός· καὶ σφᾶς συναμφοτέρους ὄτε Ἀποικος καὶ οἱ Τηιοὶ συνοίκους ἐδέξαντο.

7 4. Ἐρυθραῖοι δὲ τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ἀφικέσθαι σὺν Ἐρύθρῳ τῷ Ῥαδαμάνθυός φασιν ἐκ Κρήτης, καὶ οἰκίστην τῇ πόλει γενέσθαι τὸν Ἐρυθρον· ἐχόντων δὲ αὐτὴν ὁμοῦ τοῖς Κρησὶ Λυκίων καὶ Καρῶν τε καὶ Παμφύλων, Λυκίων μὲν κατὰ συγγένειαν τὴν Κρητῶν, καὶ γὰρ οἱ Λυκιοὶ τὸ ἀρχαῖόν εἰσιν ἐκ Κρήτης, οἱ Σαρπηδόνη ὁμοῦ ἐφυγον, Καρῶν δὲ κατὰ φιλίαν ἐκ παλαιοῦ πρὸς Μίνω, Παμφύλων δὲ ὅτι γένους μέτεστιν Ἑλληνικοῦ καὶ τούτοις, εἰσὶ γὰρ δὴ καὶ οἱ Πάμφυλοι τῶν μετὰ ἄλωσιν Ἰλίου πλανηθέντων σὺν Κάλχαντι, τούτων τῶν κατειλεγμένων ἐχόντων Ἐρυθράς, Κλέοπος ὁ Κόδρου συλλέξας ἐξ ἀπασῶν τῶν ἐν Ἰωνίᾳ πόλεων ὄσους δὴ παρὰ ἐκάστων ἐπεισήγαγεν Ἐρυθραίοις συνοίκους.

8 5. Κλαζομενίοις δὲ καὶ Φωκαεῦσι, πρὶν μὲν ἢ Ἰωνας εἰς τὴν Ἀσίαν ἐλθεῖν, οὐκ ᾤκοῦντο αἱ πόλεις· Ἰώνων δὲ ἀφικομένων μοῖρα ἐξ αὐτῶν πλανωμένη μετεπέμψατο ἠγεμόνα παρὰ Κολοφωνίων Πάφφορον, καὶ πόλιν κτίσαντες ὑπὸ τῇ Ἰδῇ τὴν μὲν οὐ μετὰ πολὺ ἐκλείπουσιν, ἐπανιόντες δὲ εἰς Ἰωνίαν Σκύππιον τῆς Κολοφωνίας ἐκτίσαν. ἀπελθόντες δὲ ἐκουσίως καὶ ἐκ τῆς Κολοφωνίας, οὕτω γῆν τε ἔσχον ἣν καὶ νῦν ἐτι ἔχουσι, καὶ κατεσκευάσαντο ἐν τῇ ἠπείρῳ Κλαζομενᾶς πόλιν· εἰς δὲ τὴν νῆσον διέβησαν δὴ κατὰ τὸ Περσῶν δέος. Ἀλέξανδρος δὲ ἀναχρόνον ἐμελλεν ὁ Φιλίππου χειρρόνησον Κλαζομενᾶς ἐργάσεσθαι χώματι εἰς τὴν νῆσον ἐκ τῆς ἠπείρου. τούτων τῶν Κλαζομενίων τὸ πολὺ οὐκ Ἰωνες, Κλεωναῖοι δὲ

ἦσαν καὶ ἐκ Φλιοῦντος, ὅσοι Λωριέων ἐς Πελοπόννησον
κατελθόντων ἐξέλιπον τὰς πόλεις. Οἱ δὲ Φωκαεῖς γένος 10
μὲν τὸ ἀνεκαθέν εἰσιν ἐκ τῆς ὑπὸ τῷ Παρνασσῷ καλουμέ-
νης καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι Φωκίδος, οἱ Φιλογένει καὶ Δάμωνι
ὁμοῦ τοῖς Ἀθηναίοις διέβησαν ἐς τὴν Ἀσίαν· τὴν χώραν
δὲ οὐ πολέμῳ, κατὰ δὲ ὁμολογίαν λαμβάνουσι παρὰ
Κυμαίων. Ἰώνων δὲ οὐ δεχομένων σφᾶς ἐς Πανιώνιον
530 πρὶν ἢ τοῦ γένους βασιλέας τοῦ Κοδριδῶν λάβωσιν, οὕτω
παρὰ Ἐρυθραίων καὶ ἐκ Τέω Δεοίτην καὶ Πέρικλον λαμ-
βάνουσι καὶ Ἄβαρτον.

IV. Αἱ δὲ ἐν ταῖς νήσοις εἰσὶν Ἰώνων πόλεις, Σάμος
ἢ ὑπὲρ Μυκάλης καὶ Χίος ἢ ἀπαντικρὺ τοῦ Μίμαντος.
2. Ἄσιος δὲ ὁ Ἀμφικτολέμου Σάμιος ἐποίησεν ἐν τοῖς
ἔπεσιν ὡς Φοίνικι ἐκ Περιμῆδης τῆς Οἰνέως γένοιτο
Ἀστυκάλαια καὶ Εὐρώπη, Ποσειδῶνος δὲ καὶ Ἀστυκα-
λαίας εἶναι παῖδα Ἀγκαίου, βασιλεύειν δὲ αὐτὸν τῶν κα-
λουμένων Λελέγων· Ἀγκαίῳ δὲ τὴν θυγατέρα τοῦ ποτα-
μοῦ λαβόντι τοῦ Μαιάνδρου Σαμίαν γενέσθαι Περίλαον
καὶ Ἐνούθον καὶ Σάμον καὶ Ἀλιθέρσην καὶ θυγατέρα ἐπ'
αὐτῷ Παρθενόπην, Παρθενόπης δὲ τῆς Ἀγκαίου καὶ
Ἀπόλλωνος Λυκομήδην γενέσθαι. Ἄσιος μὲν ἐς τοσοῦτον 2
ἐν τοῖς ἔπεσιν ἐδήλωσε· 3. Τότε δὲ οἱ τὴν νῆσον οἰκοῦν-
τες ἀνάγκη πλέον ἐδέξαντο ἢ εὐνοία συνοίκους Ἰωνας.
ἡγεμῶν δὲ ἦν τοῖς Ἴωσι Προκλῆς ὁ Πιτυρέως, αὐτὸς τε
Ἐπιδαύριος καὶ Ἐπιδαυρίους τὸ πολὺ ἄγων, οἱ ὑπὸ Διη-
φόντου καὶ Ἀργείων ἐκ τῆς Ἐπιδαυρίας ἐξεπεπτώκεσαν·
τούτῳ τῷ Προκλεί γένος ἦν ἀπὸ Ἴωνος τοῦ Ξούθου. Ἄν-
δροκλος δὲ καὶ Ἐφέσιοι στρατεύουσιν ἐπὶ Λεώγορον τὸν
Προκλέους, βασιλεύοντα μετὰ τὸν πατέρα ἐν Σάμῳ, καὶ
μάχη νικήσαντες ἐξελαύνουσι ἐκ τῆς νήσου Σαμίους·
αἰτίαν δὲ ἐπέφερον μετὰ Καρῶν σφᾶς ἐπιβουλεύειν Ἴωσι.
Σαμίῳ δὲ τῶν φυγόντων οἱ μὲν ἐπὶ τῇ Θράκῃ νῆσον 3

ᾤκησαν, καὶ ἀπὸ τούτων τῆς ἐνοικήσεως Σαμοθράκην τὴν νῆσον καλοῦσιν ἀντὶ Δαρδανίας· οἱ δὲ ὁμοῦ Λεωγόρῳ περὶ Ἀναίαν τὴν ἐν τῇ ἠπείρῳ τῇ πέραν βαλόμενοι τεῖχος, δέκα ἔτεσιν ὕστερον διαβάντες ἐν τῇ Σάμῳ τοὺς τε Ἐφεσίους ἐκβάλλουσι καὶ ἀνεσώσαντο τὴν νῆσον.

- 4 4. Τὸ δὲ ἱερὸν τὸ ἐν Σάμῳ τῆς Ἥρας εἰσὶν οἱ ἰδρύσασθαί φασι τοὺς ἐν τῇ Ἀργοῖ πλέοντας, ἐπάγεσθαι δὲ αὐτοὺς τὸ ἄγαλμα ἐξ Ἄργους. Σάμιοι δὲ αὐτοὶ τεχθῆναι νομίζουσιν ἐν τῇ νήσῳ τὴν θεὸν παρὰ τῷ Ἴμβράσῳ ποταμῷ καὶ ὑπὸ τῇ λύγῳ τῇ ἐν τῷ Ἡραίῳ κατ' ἐμὲ ἔτι πεφυ- 531
κυία. εἶναι δ' οὖν τὸ ἱερὸν τοῦτο ἐν τοῖς μάλιστα ἀρχαίου οὐχ ἥκιστα ἂν τις καὶ ἐπὶ τῷ ἀγάλματι τεκμαίροιτο· ἔστι γὰρ δὴ ἀνδρὸς ἔργον Αἰγινήτου Σμίλιδος τοῦ Εὐκλείδου. οὗτος ὁ Σμίλις ἐστὶν ἡλικίαν κατὰ Δαίδαλον, δόξης δὲ
5 οὐκ ἐς τὸ ἴσον ἀφίκετο. 5. Δαιδάλῳ μὲν γὰρ γένους τε Ἀθήνησιν ὑπῆρχεν εἶναι τοῦ βασιλικοῦ τῶν καλουμένων Μητιονιδῶν, καὶ ὁμοῦ τῇ τέχνῃ τῆς πλάνης τε ἕνεκα καὶ ἐπὶ ταῖς συμφοραῖς ἐπιφανέστερος ἐγένετο ἐς ἅπαντας ἀνθρώπους. ἀποκτείνας μὲν ἀδελφῆς παῖδα καὶ ἐπιστάμενος τὰ οἴκοι νόμιμα ἐκουσίως παρὰ Μίνῳ ἔφυγεν ἐς Κρήτην, καὶ αὐτῷ τε ἀγάλματα Μίνῳ καὶ τοῦ Μίνῳ ταῖς θυγατράσιν ἐποίησε, καθότι καὶ Ὅμηρος ἐν Ἰλιάδι ἐδήλωσε·
6 καταγθῶσθεις δὲ ἀδικεῖν ὑπὸ τοῦ Μίνῳ καὶ ἐς δεσμοτήριον ὁμοῦ τῷ παιδὶ ἐμβληθεῖς ἐκδιδράσκει τε ἐκ Κρήτης, καὶ ἐς Ἴνυκον Σικελῶν πόλιν ἀφικνεῖται παρὰ Κῶκαλον, καὶ πολέμου παρέσχε τοῖς Σικελοῖς αἰτίαν πρὸς τοὺς Κρήτας, ὅτι ἔξαιτοῦντος Μίνῳ μὴ πρόοιτο αὐτὸν ὁ Κῶκαλος. καὶ ἐς τοσοῦτο ὑπὸ τοῦ Κωκάλου τῶν θυγατέρων ἐσπουδάσθη κατὰ τὴν τέχνην, ὡς καὶ θάνατον τῷ Μίνῳ βου-
7 λεῦσαι τὰς γυναῖκας ἐς χάριν Δαιδάλου. δῆλά τε ὡς ἀνά παῖσαν μὲν τὴν Σικελίαν, ἐπὶ πλείστον δὲ καὶ Ἰταλίας ἀφίκετο τοῦ Δαιδάλου τὸ ὄνομα. ὁ δὲ Σμίλις, ὅτι μὴ 532

παρὰ Σαμίους καὶ ἐς τὴν Ἠλειάν, παρ' ἄλλους γε οὐδέ-
νας φανερός ἐστὶν ἀποδημήσας· ἐς τούτους δὲ ἀφίκετο,
καὶ τὸ ἄγαλμα ἐν Σάμφ τῆς Ἡρας ὁ ποιήσας ἐστὶν οὗτος.

6. ** Ἴωνι δὲ τῷ ποιήσαντι τραγωδίαν ἐστὶν ἐν τῇ 8
συγγραφῇ τοιαύδε εἰρημένα, Ποσειδῶνα ἐς τὴν νῆσον ἐρη-
μον οὕσαν ἀφικέσθαι, καὶ νύμφη τε ἐνταῦθα συγγενέ-
σθαι, καὶ ὑπὸ τὰς ὠδυνας τῆς νύμφης χίονα ἐξ οὐρανοῦ
πεσεῖν ἐς τὴν γῆν, καὶ ἀπὸ τούτου Ποσειδῶνα τῷ παιδι
ὄνομα θέσθαι Χίον· συγγενέσθαι δὲ αὐτὸν καὶ ἑτέρα
νύμφη, καὶ γενέσθαι οἱ παῖδας Ἄγγελόν τε καὶ Μέλανα·
ἀνὰ χρόνον δὲ καὶ Οἰνοπίωνα ἐς τὴν Χίον καταῤραι ναυσὶν
ἐκ Κρήτης, ἔπεσθαι δὲ οἱ καὶ τοὺς παῖδας Τάλον καὶ
Εὐάνθην καὶ Μέλανα καὶ Σάλαγόν τε καὶ Ἀθάμαντα.
Ἀφίκοντο δὲ καὶ Κᾶρες ἐς τὴν νῆσον ἐπὶ τῆς Οἰνοπίωνος 9
βασιλείας καὶ Ἄβαντες ἐξ Εὐβοίας. Οἰνοπίωνος δὲ καὶ
τῶν παίδων ἔλαβεν ὕστερον Ἄμφικλος τὴν ἀρχήν· ἀφί-
κετο δὲ ἐξ Ἰστιαίας ὁ Ἄμφικλος τῆς ἐν Εὐβοίᾳ κατὰ μάν-
τευμα ἐκ Δελφῶν. Ἐκτωρ δὲ ἀπὸ Ἀμφίκλου τετάρτη γε-
νεᾷ, βασιλείαν γὰρ ἔσχε καὶ οὗτος, ἐπολέμησεν Ἀβάντων
καὶ Καρῶν τοῖς οἰκοῦσιν ἐν τῇ νήσῳ, καὶ τοὺς μὲν ἀπέ-
κτεινεν ἐν ταῖς μάχαις, τοὺς δὲ ἀπελθεῖν ἠνάγκασεν
ὑποσπόνδους. Γενομένης δὲ ἀπαλλαγῆς πολέμου Χίοις, 10
ἀφικέσθαι τηνικαῦτα ἐς μνήμην Ἐκτορι ὡς σφᾶς καὶ
Ἴωσι δέοι συνθύειν ἐς Πανιῶνιον· τρίποδα δὲ ἄθλον
λαβεῖν αὐτὸν ἐπὶ ἀνδραγαθία παρὰ τοῦ κοινοῦ φησι τοῦ
Ἰώνων. τοσαῦτα εἰρηκότα ἐς Χίους Ἴωνα εὗρισκον· οὐ
μέντοι ἐκεῖνό γε εἰρηκε καθ' ἥντινα αἰτίαν Χιοὶ τελοῦσιν
ἐς Ἴωνας.

V. Σμύρναν δὲ ἐν ταῖς δώδεκα πόλεσιν οὕσαν Αἰο-
λέων, καὶ οἰκουμένην τῆς χώρας καθ' ἃ καὶ ἐς ἐμὲ ἐτι
πόλιν καλοῦσιν ἀρχαίαν, Ἴωνες ἐκ Κολοφῶνος ὀρη-
θέντες ἀφελόμενοι τοὺς Αἰολεῖς ἔσχον· χρόνῳ δὲ ὕστε-

ρον καὶ Ἴωνες μετέδωσαν Συμυρναίοις τοῦ ἐν Πανιονίῳ 533
 συλλόγου. Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Φιλίππου τῆς ἐφ' ἡμῶν πό-
 2 λεως ἐγένετο οἰκιστὴς κατ' ὄψιν ὀνειράτος. Ἀλέξανδρον
 γὰρ θηρεύοντα ἐν τῷ ὄρει τῷ Πάγῳ, ὡς ἐγένετο ἀπὸ
 τῆς θήρας, ἀφικέσθαι πρὸς Νεμέσεων λέγουσιν ἱερὸν,
 καὶ πηγῇ τε ἐπιτυχεῖν αὐτὸν καὶ πλατάνῳ πρὸ τοῦ ἱεροῦ,
 πεφυκνία δὲ ἐπὶ τοῦ ὕδατος. καὶ ὑπὸ τῇ πλατάνῳ καθεύ-
 3 δοντι κελεύειν φασὶν αὐτῷ τὰς Νεμέσεις ἐπιφανείσας
 πόλιν ἐνταῦθα οἰκίξειν καὶ ἄγειν ἐς αὐτὴν Συμυρναίους,
 ἀναστήσαντα ἐκ τῆς προτέρας. Ἀποστέλλουσιν οὖν ἐς
 Κλάρον θεωροὺς οἱ Συμυρναῖοι περὶ τῶν παρόντων σφί-
 σιν ἐρησομένους, καὶ αὐτοῖς ἐχρησεν ὁ θεός·

Τρεῖς μάκαρες κείνοι καὶ τετράκις ἄνδρες ἔσονται,
 οἱ Πάγον οἰκήσουσι πέρην ἱεροῦ Μέλητος.

οὔτω μετακίσαντο ἐθέλονται, καὶ δύο Νεμέσεις νομίζου-
 σιν ἀντὶ μιᾶς, καὶ μητέρα αὐταῖς φασὶν εἶναι Νύκτα,
 ἐπεὶ Ἀθηναῖοί γε τῇ ἐν Ῥαμνοῦντι θεῶ πατέρα λέγουσιν
 εἶναι Ὠκεανόν.

4 2. Ἴωσι δὲ ἔχει μὲν ἐπιτηδειότατα ὠρῶν [κράσεως]
 ἢ χώρα, ἔχει δὲ καὶ ἱερὰ οἶα οὐχ ἐτέρωθι, πρῶτον μὲν τὸ
 τῆς Ἐφεσίας μεγέθους τε ἔνεκα καὶ ἐπὶ τῷ ἄλλῳ πλούτῳ,
 δύο δὲ οὐκ ἐξειργασμένα Ἀπόλλωνος, τό τε ἐν Βραγχί-
 δαῖς τῆς Μιλησίας καὶ ἐν Κλάρῳ τῇ Κολοφωνίων. δύο δὲ
 ἄλλους ἐν Ἰωνίᾳ ναοὺς ἐπέλαβεν ὑπὸ Περσῶν κατακαυ-
 5 θῆναι, τὸν τε ἐν Σάμῳ τῆς Ἥρας καὶ ἐν Φωκαίᾳ τῆς
 Ἀθηνᾶς· θαῦμα δὲ ὅμως ἦσαν καὶ ὑπὸ τοῦ πυρὸς λελυ-
 μασμένοι. 3. Ἡσθεῖης δ' ἂν καὶ τῷ ἐν Ἐρυθραῖς Ἡρα-
 κλείῳ καὶ Ἀθηνᾶς τῷ ἐν Πριήνῃ ναῶ, τούτῳ μὲν τοῦ
 ἀγάλματος ἔνεκα, Ἡρακλείῳ δὲ τῷ ἐν Ἐρυθραῖς κατὰ
 ἀρχαιότητα. τὸ δὲ ἄγαλμα οὔτε τοῖς καλουμένοις Αἰγι-
 ναίοις οὔτε τῶν Ἀττικῶν τοῖς ἀρχαιοτάτοις ἐμφερέες, εἰ
 δέ τι καὶ ἄλλο, ἀκριβῶς ἐστὶν Αἰγύπτιον. σχεδία γὰρ 534

ξύλων, καὶ ἐπ' αὐτῇ ὁ θεὸς ἐκ Τύρου τῆς Φοινίκης ἐξέ-
 πλευσε· καθ' ἣντινα δὲ αἰτίαν, οὐδὲ αὐτοὶ τοῦτο οἱ
 Ἐρυθραῖοι λέγουσιν. ὡς δὲ ἐς τὴν θάλασσαν ἀφίκετο 6
 ἡ σχεδία τὴν Ἰώνων, φασὶν αὐτὴν ὀρμίσασθαι πρὸς
 ἄκρα καλουμένην Μεσαίτη· ἡ δὲ ἐστὶ μὲν τῆς ἠπείρου,
 τοῖς δὲ ἐκ τοῦ Ἐρυθραίων λιμένος ἐς νῆσον τὴν Χίων
 πλέουσι τοῦτό ἐστι μεσαίτατον. ἐπεὶ δὲ ἡ σχεδία κατὰ
 τὴν ἄκραν ἔσχευ, ἐνταῦθα πολὺν μὲν οἱ Ἐρυθραῖοι
 πόνον, οὐκ ἐλάσσονα δὲ ἔσχον οἱ Χῖοι ποιούμενοι σπου-
 δὴν παρὰ σφᾶς καταγαγεῖν ἐκάτεροι τὸ ἄγαλμα. τέ- 7
 λος δὲ Ἐρυθραῖος ἄνθρωπος, ᾧ βίος μὲν ἦν ἀπὸ θα-
 λάσσης γεγωνῶς καὶ ἄγρας ἰχθύων, διέφθαρτο δὲ ὑπὸ
 νόσου τοὺς ὀφθαλμούς, ὄνομα δὲ οἱ Φορμίων ἦν, οὗτος
 ὁ ἄλιεὺς εἶδεν ὄψιν ὀνειράτος ὡς τὰς Ἐρυθραίων γυναῖ-
 κας ἀποκείρασθαι δεῖο τὰς κόμας, καὶ οὕτω τοὺς ἄνδρας
 πλεξαμένους κάλον ἐκ τῶν τριχῶν τὴν σχεδίαν παρὰ
 σφᾶς κατάξειν. αἱ μὲν δὴ ἄσται τῶν γυναικῶν οὐδαμῶς
 ὑπακούειν τῷ ὀνειράτι ἐβούλοντο· ὁπόσαι δὲ τοῦ Θρα- 8
 κίου γένους ἐδούλευον καὶ οὔσαις σφίσιον ἐλευθέραις ἦν
 ἐνταῦθα βίος, ἀποκείραι παρέχουσιν αὐτάς· καὶ οὕτως
 οἱ Ἐρυθραῖοι τὴν σχεδίαν καθέλκουσιν. ἔσοδος τε δὴ
 ταῖς Θραῖσαις ἐς τὸ Ἡράκλειόν ἐστὶ γυναικῶν μόναις,
 καὶ τὸ καλῶδιον τὸ ἐκ τῶν τριχῶν καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι οἱ ἐπι-
 χῳριοὶ φυλάσσουσι. καὶ δὴ καὶ τὸν ἄλιέα οἱ αὐτοὶ οὗτοι
 ἀναβλέψαι τε καὶ ὄραν τὸ λοιπὸν τοῦ βίου φασίν. 4."Ἔστι 9
 δὲ ἐν Ἐρυθραῖς καὶ Ἀθηναῖς Πολιάδος ναὸς καὶ ἄγαλμα
 ξύλου μεγέθει μέγα καθήμενόν τε ἐπὶ θρόνου, καὶ ἡλα-
 κάτην ἐν ἑκατέρᾳ τῶν χειρῶν ἔχει καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς
 πόλον. τοῦτο Ἐνδοίου τέχνην καὶ ἄλλοις ἐτεκμαιρόμεθα
 εἶναι, καὶ ἐς τὴν ἐργασίαν ὀρῶντες τοῦ ἔνδον ἀγάλμα-
 535 τος, καὶ οὐχ ἦμιστα ἐπὶ ταῖς Χάρισί τε καὶ Ὄραις, αἱ
 πρὶν ἐσελθεῖν ἐστήκασιν ἐν ὑπαίθρῳ λίθου λευκοῦ. ἐποι-

- ήθη δὲ καὶ κατ' ἐμὲ Συμυρναίοις ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ, μεταξὺ Κορυφῆς τε ὄρους καὶ θαλάσσης ἀμιγυῶς ὕδατι ἀλλοίφ.
- 10 5. Ἡ δὲ Ἰωνία παρέξ τῶν τε ἱερῶν καὶ τῆς τοῦ ἀέρος κράσεως παρέχεται καὶ ἄλλα ἐς συγγραφὴν, ἣ μὲν γὰρ Ἐφεσία χώρα τὸν τε Κέγγριον ποταμὸν καὶ τοῦ Πίονος τοῦ ὄρους τὴν φύσιν καὶ πηγὴν τὴν Ἀλιταίαν. Ἐν δὲ τῇ Μιλησίᾳ πηγὴ τέ ἐστι Βιβλῖς καὶ ὅσα ἐς τῆς Βιβλίδος τὸν ἔρωτα ἄδουσιν. ἐν δὲ τῇ Κολοφωνίων ἄστος τε τοῦ Ἀπόλλωνος, δένδρα μελίαι, καὶ οὐ πόρρω τοῦ ἄστους
- 11 Ἄλης ποταμὸς ψυχρότατος τῶν ἐν Ἰωνίᾳ. Λεβεδίοις δὲ τὰ λουτρὰ ἐν τῇ γῆ θαῦμα ἀνθρώποις ὁμοῦ καὶ ὠφέλεια γίνεταί. ἔστι δὲ καὶ Τηίοις ἐπὶ τῇ ἄκρᾳ λουτρὰ τῇ Μακρία, τὰ μὲν ἐπὶ τῷ κλύδωνι ἐν πέτρας χηραμῶ, τὰ δὲ καὶ ἐς ἐπίδειξιν πλούτου πεποιημένα. Κλαζομενίοις δὲ λουτρὰ ἔστιν· ἐν δὲ αὐτοῖς Ἀγαμέμνων ἔχει τιμάς. καὶ ἄντρον μητρὸς σφίσι Πύρρον καλούμενον, καὶ λόγον ἐπὶ
- 12 τῷ Πύρρῳ λέγουσι τῷ ποιμένι. Ἐρυθραίοις δὲ ἔστι μὲν χώρα Χαλκίς, ἀφ' ἧς καὶ τῶν φυλῶν σφίσις ἡ τρίτη τὸ ὄνομα ἐσχίκεν, ἔστι δὲ τῆς Χαλκίδος κατατεινούσα ἐς τὸ πέλαγος ἄκρα καὶ ἐν αὐτῇ λουτρὰ θαλάσσια, μάλιστα τῶν ἐν Ἰωνίᾳ λουτρῶν ὠφέλιμα ἀνθρώποις. 6. Συμυρναίοις δὲ ποταμὸς Μέλῃς ὕδωρ ἔστι κάλλιστον, καὶ σπῆλαιον ἐπὶ ταῖς πηγαῖς, ἔνθα Ὅμηρον ποιῆσαι τὰ ἔπη λέ-
- 13 γουσι. Χίοις δὲ ὁ τοῦ Οἰνοπίωνος τάφος θεῶν τε παρέχεται καὶ τινὰς καὶ λόγους ἐς τοῦ Οἰνοπίωνος τὰ ἔργα. Σαμίοις δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἐς τὸ Ἡραῖον τὸ Ῥαδίνης καὶ Λεοντίχου μνημῆ ἔστι, καὶ τοῖς ὑπὸ ἔρωτος ἀνωμένοις εὐχεσθαι καθέστηκεν ἰοῦσιν ἐπὶ τὸ μνημα. τὰ μὲν δὲ ἐν Ἰωνίᾳ θαύματα πολλὰ τε καὶ οὐ πολλῶ τινι τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι ἀποδέοντά ἐστιν.
- VI. Τότε δὲ ἀπεληλυθότων Ἰώνων τὴν τε γῆν οἵ 536 Ἀχαιοὶ τὴν Ἰώνων διελάγχανον καὶ ἐσφάκιζοντο ἐς τὰς

πόλεις. αἱ δὲ δύο τε καὶ δέκα ἦσαν ἀριθμὸν, ὅποσαι γὰρ καὶ ἐς ἅπαν τὸ Ἑλληνικὸν γινώριμοι, Δύμη μὲν πρὸς Ἥλιδος πρώτη, μετὰ δὲ αὐτὴν Ὀλενος καὶ Φαραὶ καὶ Τρίτεια καὶ Ῥύπες καὶ Αἴγιον καὶ Κερύνεια καὶ Βούρα, ἐπὶ ταύταις δὲ Ἑλίκη καὶ Αἰγαί τε καὶ Αἰγείρα, καὶ Πελλήνη πρὸς τῆς Σικυωνίας ἐσχάτη. ἐς ταύτας οἱ Ἀχαιοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐσφκίζοντο πρότερον ἔτι ὑπὸ Ἰώνων οἰκουμένας. 2. Ἦσαν δὲ οἱ τὸ μέγιστον τοῖς Ἀχαιοῖς 2 ἔχοντες κράτος οἱ τε Τισαμενοῦ παῖδες Δαῖμένης καὶ Σπάρτων καὶ Τέλλης τε καὶ Λεοντομένης· Κομήτης δὲ ὁ πρεσβύτατος τῶν Τισαμενοῦ παίδων πρότερον ἔτι διεβεβῆκει ναυσὶν ἐς τὴν Ἀσίαν. οὗτοί τε δὴ τηρικαῦτα ἐν τοῖς Ἀχαιοῖς ἐδυνάστευον καὶ Δαμασίας ὁ Πενθίλου τοῦ Ὀρέστου, τοῖς Τισαμενοῦ παισὶν ἀνεψιὸς πρὸς πατρός. ἰσχυρὸν δὲ ἐπ' ἴσης τοῖς κατειλεγμένοις καὶ Ἀχαιῶν τῶν ἐκ Λακεδαιμόνος Πρηνυγένης καὶ ὁ υἱός, ὄνομα δὲ οἱ ἦν Πατρέως· καὶ σφισὶν ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν ἐδόθη κτίσασθαι πόλιν ἐν τῇ χώρᾳ, καὶ τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ Πατρέως ἐτέθη τῇ πόλει.

3. Τὰ δὲ ἐς πόλεμον τοιάδε ἦν τοῖς Ἀχαιοῖς. κατὰ 3 μὲν τὴν ἐς Ἴλιον ἐπιστρατείαν Ἀγαμέμνονος Λακεδαιμόνα ἔτι καὶ Ἄργος οἰκοῦντες μεγίστη τοῦ Ἑλληνικοῦ μοῖρα ἦσαν· κατὰ δὲ τὴν Ξέρξου καὶ Μήδων ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα οὔτε Λεωνίδα τῆς ἐξόδου τῆς ἐς Θερμοπύλας εἰσὶν οἱ Ἀχαιοὶ δῆλοι μετεσχηκότες, οὔτε Ἀθηναῖοι ὁμοῦ καὶ Θεμιστοκλεὶ πρὸς Εὐβοίᾳ καὶ Σαλαμίῃ ναυμαχῆσαντες, οὐδὲ σφᾶς κατάλογος συμμάχων ἔχει Λακωνικὸς ἢ Ἀττι- 537 κός. ὑστέρησαν δὲ καὶ ἔργου τοῦ Πλαταιᾶσι· δῆλα γὰρ 4 δὴ ὅτι ἐπὶ τῷ ἀναδήματι τῷ ἐν Ὀλυμπίᾳ τῶν Ἑλλήνων μετῆν ἂν καὶ Ἀχαιοῖς γεγράφθαι. δοκεῖν δέ μοι, τὰς πατρίδας τε ὑπολειφθέντες ἕκαστοι τὰς αὐτῶν ἰσῶζον, καὶ ἅμα διὰ τὸ ἔργον τὸ πρὸς Τροίαν Λακεδαιμονίους Λω-

ριεις ἀπηξίουν σφίσιν ἡγεῖσθαι. ἐδήλωσαν δὲ καὶ ἀνὰ
 χρόνον· Λακεδαιμονίων γὰρ ἐς τὸν πρὸς Ἀθηναίους πό-
 λεμον καταστάντων ὕστερον, ἐς τὴν συμμαχίαν ἦσαν οἱ
 Ἀχαιοὶ πρόθυμοι Πατρεῦσι, καὶ ἐς τοὺς Ἀθηναίους οὐχ
 5 ἦσσαν εἶχον γνώμην. Πολέμων δὲ τῶν πολεμηθέντων
 ὕστερον ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ τοῦ μὲν ἐν Χαιρώνεια Φι-
 λίππου τε ἐναντία καὶ Μακεδόνων οἱ Ἀχαιοὶ μετέσχον,
 ἐς δὲ τὴν Θεσσαλίαν καὶ ἐπὶ τὸν πρὸς Λαμῖα καλούμενον
 πόλεμον οὗ φασιν ἐκστρατεύσασθαι· οὐ γὰρ πω μετὰ τὸ
 πταῖσμα ἀνενηνοχέειν τὸ ἐν Βοιωτοῖς. 4. Ὁ δὲ τῶν ἐπι-
 χωρίων Πατρεῦσιν ἐξηγητὴς τὸν καλαιστὴν Χείλωνα
 Ἀχαιῶν μόνου μετασχεῖν ἔφασκε τοῦ ἔργου τοῦ περὶ Λά-
 6 μιαν. οἶδα δὲ καὶ ἄνδρα αὐτὸς Λυδὸν Ἄδραστον ἰδίᾳ καὶ
 οὐκ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ τοῦ Λυδῶν ἀμύναντα Ἑλλησι. τοῦ
 δὲ Ἀδράστου τούτου χαλκῆν εἰκόνα ἀνέθεσαν οἱ Λυδοὶ
 πρὸ Ἰερού Περσικῆς Ἀρτέμιδος, καὶ ἔγραψαν ἐπίγραμμα
 ὡς τελευτήσειεν ὁ Ἄδραστος ἐναντία Λεοννάτῳ μαχόμε-
 7 νος ὑπὲρ Ἑλλήνων. Ἡ δὲ ἐς Θερμοπύλας ἐπὶ τὴν Γαλα-
 τῶν στρατιὰν ἔξοδος καὶ τοῖς πᾶσιν ὁμοίως παρώφθη
 Πελοποννησίοις· ἄτε γὰρ πλοῖα οὐκ ἔχόντων τῶν βαρ-
 βάρων, δεινὸν ἔσεσθαι σφίσιν ἀπ' αὐτῶν οὐδὲν ἠλπίζον,
 εἰ τὸν Κορινθίων ἰσθμὸν ἐκ θαλάσσης τῆς κατὰ Λέχαιον
 ἀποτεριχίσειαν ἐς τὴν ἐτέραν τὴν ἐπὶ Κεγχρέαις θάλασσαν.
 8 5. Τοῦτο μὲν δὴ Πελοποννησίων ἦν τότε ἀπάντων 538
 βούλευμα· ἐπεὶ δὲ Γαλάται ναυσὶν ὄντινα δὴ τρόπον
 διαβεβήκεσαν ἐς τὴν Ἀσίαν, ἐνταῦθα εἶχεν οὕτω τὰ Ἑλ-
 λήνων. προεστῆκεσαν κατ' ἰσχὺν οὐδένες ἐτι τοῦ Ἑλλη-
 νικοῦ. Λακεδαιμονίους μὲν γὰρ τὸ ἐν Λεύκτροις πταῖσμα,
 καὶ ἅμα οἱ τε Ἀρκαῶδες συνεληλυθότες ἐς Μεγάλην πόλιν
 καὶ οἱ Μεσσήνιοι παροικοῦντες, ἀνασώσασθαι τὴν προ-
 9 τέραν ἐτι εὐδαιμονίαν ἐκώλυνον· Θηβαίοις δὲ ἐς τσοῦτο
 ηροήμωσεν Ἀλέξανδρος τὴν πόλιν, ὡς ἔτεσιν ὕστερον οὐ

πολλοῖς καταχθέντας ὑπὸ Κασσάνδρου μηδὲ σώζειν τὰ οἰκεῖα ἀξιόχρεως εἶναι· Ἀθηναίους δὲ εὐνοία μὲν παρὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ τῶν ἔργων μάλιστα ὑπῆρχε τῶν ὕστερον, ἀναπαύσασθαι δὲ οὐ ποτε ἐκ τοῦ Μακεδόνων πολέμου παρῆν αὐτοῖς.

VII. Ἑλλήνων δὲ οὐ τασσομένων τηνικαῦτα ἔτι ἐν κοινῷ, ἰδίᾳ δὲ ἐκάστων κατὰ σφῶς συνισταμένων, οἱ Ἀχαιοὶ μάλιστα ἰσχυρον. τυράννων τε γὰρ πλὴν Πελλήνης αἱ ἄλλαι πόλεις τὸν χρόνον ἅπαντα ἀπείρως ἐσχήκεσαν· αἱ τε ἐκ πολέμων καὶ ἀπὸ τῆς νόσου συμφοραὶ τῆς λοιμώδους οὐκ ἐς τοσοῦτο Ἀχαιοὺς ἐφ' ὅσον τοῖς ἄλλοις ἐγένοντο Ἑλλησι. συνέδριόν τε οὖν Ἀχαϊκὸν καλούμενον καὶ ἀπὸ κοινοῦ λόγου βουλευμάτα τε ἦν Ἀχαιοὺς καὶ τὰ ἔργα. Ἀθροῖξασθαι δὲ ἐς Αἰγιὸν σφισιν ἔδοξεν· αὕτη γὰρ μετὰ Ἑλλάκην ἐπικλυσθεῖσαν πόλεων ἐν Ἀχαῖα τῶν ἄλλων δόξη προεῖχεν ἐκ παλαιοῦ καὶ ἰσχυεν ἐν τῷ τότε.

539 Ἑλλήνων δὲ τῶν λοιπῶν Σικυώνιοι συνεδρίου πρῶτοι τοῦ Ἀχαιῶν μετέσχον. μετὰ δὲ Σικυωνίους ἐσήεσαν ἤδη καὶ τῶν ἄλλων Πελοποννησίων οἱ μὲν αὐτίκα, οἱ δὲ χρόνον τινὰ ἐπισχόντες· τοὺς δὲ καὶ ἐκτὸς οἰκοῦντας τοῦ Ἴσθμοῦ συντελεῖν ἐς Ἀχαιοὺς ἐπειθεν, ὅτι ἐς πλεόν ἰσχύος προῖδον ἐώρων αἰεὶ τὸ Ἀχαϊκόν. 2. Λακεδαιμόνιοι 3 δὲ Ἑλλήνων μόνοι διάφοροί τε Ἀχαιοὺς τὰ μάλιστα ἦσαν καὶ ἐκ τοῦ φανεροῦ πόλεμόν σφισιν ἐπῆγον. Πελλήνην μὲν γε Ἀχαιῶν πόλιν Ἄγρις εἶλεν ὁ Εὐδαμίδου βασιλεύων ἐν [τῇ] Σπάρτῃ, καὶ ἐξέπεσεν αὐτίκα ἐκ Πελλήνης ὑπὸ Ἀράτου καὶ Σικυωνίων· Κλεομένης δὲ ὁ Λεωνίδου τοῦ Κλεωνύμου, βασιλεὺς οἰκίας τῆς ἐτέρας, ἀντικαθημένους Ἀρατον καὶ Ἀχαιοὺς πρὸς Δύμη παρὰ πολὺ τε ἐκράτησεν ἐλθόντας ἐς χεῖρας, καὶ ὕστερον Ἀχαιοὺς καὶ Ἀντιγόνῳ συνέθετο εἰρήνην. Ἀντίγονος δὲ οὗτος τηνικαῦτα ἀρχὴν τὴν Μακεδόνων εἶχεν, ἐπιτροπεύων Φί-

λιπον τὸν Δημητρίου παῖδα ἔτι ἡλικίαν ὄντα· ἦν δὲ καὶ
 ἀνεψιὸς τῷ Φιλίππῳ καὶ μητρὶ αὐτοῦ συνῴκει. πρὸς τοῦ-
 τον οὖν τὸν Ἀντίγονον καὶ Ἀχαιοὺς ποιησάμενος ὁ Κλε-
 ομένης σπονδὰς, καὶ αὐτίκα παραβάς ὅσα ᾤμοσεν, ἦν-
 δραποδίσατο Ἀρκαδῶν Μεγάλην πόλιν· Λακεδαιμονίους
 τε τὸ ἐν Σελλασίᾳ πταῖσμα πρὸς Ἀχαιοὺς καὶ Ἀντίγονον
 Κλεομένους ἕνεκα καὶ ἐπιφοκίας τῆς ἐκείνου συνέβη.
 Κλεομένους μὲν δὴ καὶ αὐτίς ἐν λόγοις τοῖς Ἀρκαδικοῖς
 5 ἀφιξόμεθα ἐς μνήμην· Φίλιππος δὲ ὁ Δημητρίου τὴν
 Μακεδόνων ἀρχὴν, ὡς ἀφίκετο ἐς ἄνδρας, παρὰ ἐκόντος
 Ἀντιγόνου λαβῶν, φόβον τοῖς πᾶσιν Ἑλλήσιν ἐνεποίησε
 τὰ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου, προγόνου μὲν οὐκ ὄντος
 αὐτῷ, τῷ δὲ ἀληθεῖ λόγῳ δεσπότη, τὰ τε ἄλλα αὐτοῦ
 μιμούμενος καὶ τὰ ἐς θεραπείαν ὅσοις πατρίδας ἀρεστὰ
 ἦν ἐπ' οἰκείοις προδιδόναι κέρδεσι· προπίνειν δὲ παρὰ 540
 τὰ συμπόσια ἐπὶ δεξιότητι καὶ φιλίᾳ κύλικας οὐκ οἴνου,
 φαρμάκων δὲ ἐς ὄλεθρον ἀνθρώποις, ἃ δὴ ὁ μὲν τοῦ
 Ἀμύντου Φίλιππος οὐδ' ἐπενόησεν, ἐμοὶ δοκεῖν, ἀρχὴν,
 Φιλίππῳ δὲ τῷ Δημητρίου τὰ φάρμακα τόλμημα ἦν ἐλα-
 6 φρότατον. Κατεῖχε δὲ καὶ τρεῖς πόλεις φρουραῖς, ὀρμη-
 τήρια εἶναί οἱ κατὰ τῆς Ἑλλάδος· καὶ ᾠνόμαξε δὲ ὑπὸ
 τῆς ὕβρεως καὶ τῆς ἐς τὸ Ἑλληνικὸν ὑπεροψίας κλεῖς τῆς
 Ἑλλάδος τὰς πόλεις ταύτας. ἐπὶ μὲν γε Πελοποννήσῳ
 Κόρινθος καὶ ἡ Κορινθίων ἀκρόπολις ἐπετετείχιστο, ἐπὶ
 δὲ Εὐβοίᾳ καὶ Βοιωτοῖς τε καὶ Φωκεῦσι Χαλκὶς ἢ πρὸς
 τῷ Εὐρύπῳ· κατὰ δὲ Θεσσαλῶν τε αὐτῶν καὶ τοῦ Αἰτω-
 λῶν ἔθρους Μαγνησίαν τὴν ὑπὸ τὸ Πήλιον κατεῖχεν ὁ
 Φίλιππος. 4. Μάλιστα δὲ Ἀθηναίους καὶ τὸ Αἰτωλικὸν
 ἐπιστρατείας τε συνεχέσιν ἐπίεξε καὶ ληστῶν καταδρο-
 7 μαῖς. ἐμνημόνευσε δέ μοι καὶ πρότερον ὁ λόγος ἐν τῇ
 Ἀτθίδι συγγραφῇ ὅσοι τε Ἑλλήνων ἢ βαρβάρων ἐναντία
 Φιλίππου συνήραυτο Ἀθηναίοις, καὶ ὡς ὑπὸ ἀσθενείας

τῶν συμμάχων ἐπὶ Ῥωμαίους καὶ ἐπικουρίαν τὴν ἐκεῖθεν κατέφευγον οἱ Ἀθηναῖοι. Ῥωμαῖοι δὲ ἐπεπόμφεσαν καὶ οὐ πολλῶ τινὶ ἔμπροσθεν λόγῳ μὲν ἐπικουρήσοντας Αἰτωλοῖς ἐναντία Φιλίππου, τῷ δὲ ἔργῳ μᾶλλον τι ἐπὶ κατασκοπῇ τῶν ἐν Μακεδονίᾳ πραγμάτων. τότε δὲ ἀπο- 8
 στέλλουσιν Ἀθηναίοις στρατιάν τε καὶ ἡγεμόνα Ὀτίλιον τοῦτο γάρ οἱ τῶν ὀνομάτων ἦν τὸ ἐκδηλότατον, ἐπεὶ καλοῦνται γε οὐ παρόθεν οἱ Ῥωμαῖοι κατὰ ταῦτα Ἕλλησιν, 541 ἀλλὰ καὶ τρία, ὅποτε ὀλίγιστα, καὶ ἔτι πλεονα ὀνόματα ἐκάστω τίθενται. τῷ δὲ Ὀτιλίῳ προσετέτακτο ὑπὸ Ῥωμαίων ἀπείργειν ἀπὸ Ἀθηναίων καὶ τοῦ Αἰτωλικοῦ τὸν Φιλίππου πόλεμον. Ὀτίλιος δὲ τὰ μὲν ἄλλα τοῖς πράγ- 9
 μασι κατὰ τὰ ἐπιτεταγμένα ἐχρῆτο, τάδε δὲ οὐ κατὰ γνώμην οἱ τὴν Ῥωμαίων ἐστὶν εἰργασμένα. Εὐβοέων γὰρ Ἔσταιαν πόλιν καὶ Ἀντίκυραν τὴν ἐν τῇ Φωκίδι ἐλών, ὑπηκόους κατ' ἀνάγκην οὔσας Φιλίππου, ἐπόλησεν ἀναστάτους. καὶ τοῦδε ἔνεκα, ἐμοὶ δοκεῖν, ἐπεὶ ἐπύθετο ἡ βουλή, ἀποστέλλουσιν Ὀτιλίῳ διάδοχον τῆς ἀρχῆς Φλαμίνιον.

VIII. Τότε δὲ ἦκων ὁ Φλαμίνιος Ἐρέτριάν τε διή-
 πασε τοὺς φρουροῦντας Μακεδόνων μάχῃ νικήσας, καὶ αὐθις ἐλάσας ἐπὶ Κόρινθον κατεχομένην ὑπὸ Φιλίππου φρουρᾷ αὐτὸς τε προσεκάθητο πολιορκῶν, καὶ παρὰ Ἀχαιοὺς ἅμα ἀποστέλλων ἐπήγγελλέ σφισιν ἀφικνεῖσθαι πρὸς Κόρινθον στρατιᾷ συμμάχους τε ἀξιωθησομένους καλεῖσθαι Ῥωμαίων καὶ ἅμα εὐνοίᾳ τῇ ἐς τὸ Ἑλληνικόν. Ἀχαιοὶ δὲ ἐποιοῦντο μὲν μεγάλως καὶ αὐτὸν ἐν αἰτίᾳ 2
 Φλαμίνιον καὶ ἔτι πρότερον Ὀτίλιον, οἱ μετεχειρίσαντο ὡμῶς οὕτω πόλεις Ἑλληνίδας καὶ ἀρχαίας, ἀναμαρτήτους τε οὔσας πρὸς Ῥωμαίους καὶ οὐ κατὰ γνώμην ὑπὸ Μακεδόνων ἀρχομένους· προεωρῶντο δὲ καὶ ὡς ἀντὶ Φιλίππου καὶ Μακεδόνων Ῥωμαῖοι σφίσι τε ἦκοιεν καὶ τῷ Ἑλλη-

νικῶ δεσπόται προστάττειν. Ῥηθέντων δὲ ἐν τῷ συνεδρίῳ πολλῶν καὶ ἐναντίων ἀλλήλοις, τέλος οἱ εὐνοὶ Ῥωμαίοις ἐνίκησαν, καὶ Ἀχαιοὶ Φλαμίνῳ Κόρινθον συν-
 3 ἐπολιόρησαν. Κορίνθιοι δὲ ἀπὸ Μακεδόνων ἐλευθερωθέντες μετέσχον ἀντίκα συνεδρίου τοῦ Ἀχαιῶν, μετασχόντες καὶ πρότερον, ὅτε Ἄρατος καὶ Σικυνῶνιοι φρουρὰν ἐκ τοῦ Ἀκροκορίνθου [τὴν πᾶσαν] ἐξήλασαν καὶ ἀπέκτειναν Περσαῖον ὑπὸ Ἀντιγόνου ταχθέντα ἐπὶ τῇ φρουρᾷ. 2. Ἀχαιοὶ δὲ τὸ ἀπὸ τούτου σύμμαχοί τε ὠνομά- 542
 ζοντο Ῥωμαίων καὶ ἐς τὰ πάντα ἦσαν πρόθυμοι· καὶ σφισιν εἶποντο μὲν ἐς Μακεδονίαν καὶ ἐπὶ Φίλιππον, μετέσχον δὲ καὶ στρατείας ἐς Αἰτωλοῦς, τρίτα δὲ ὁμοῦ Ῥωμαίοις ἐμαχέσαντο ἐναντία Ἀντιόχου καὶ Σύρων.

4 Ὅσα μὲν δὴ Ἀχαιοὶ Μακεδόσιν ἢ στρατιᾷ τῇ Σύρων ἐναντία ἐτάξαντο, φιλίᾳ τῇ πρὸς Ῥωμαίους ἐπραξαν· ἐς δὲ Αἰτωλοῦς ἐκ παλαιοῦ σφισιν ἦν οἰκεῖα ἐγκλήματα. 3. Ἐπεὶ δὲ ἡ Νάβιδος ἐν Σπάρτῃ τυραννὶς κατελέλυτο, ἐς πλείστην ὠμότητα ἀνδρὸς ἀφικομένου, τὰ ἐς τοὺς
 5 Λακεδαιμονίους ἀντίκα ἐνεπεπτώκει· καὶ σφᾶς ὑπὸ τὸν χρόνον οἱ Ἀχαιοὶ τοῦτον ἐς σύλλογον ὑπάγονται τὸν Ἀχαικόν, καὶ δίκας τε ἐδίκαζόν σφισιν ἐς τὸ ἀκριβέστατον, καὶ τὰ τείχη τῆς Σπάρτης καταβάλλουσιν ἐς ἔδαφος, οἰκοδομηθέντα μὲν καὶ πρότερον ἔτι αὐτοσχεδίως ἐπὶ τῆς Δημητρίου καὶ ὕστερον τῆς Πύρρου καὶ Ἡπειρωτῶν στρατείας, ἐπὶ δὲ τῆς τυραννίδος τῆς Νάβιδος καὶ ἐς τὸ ἀσφαλέστατον ὀχυρωθέντα. τὰ τε οὖν τείχη τῆς Σπάρτης οἱ Ἀχαιοὶ καθεῖλον, καὶ τὰ ἐς μελέτην τοῖς ἐφήβοις ἐκ τῶν Δυκούργου νόμων καταλύσαντες ἐπέταξαν τοῖς
 6 Ἀχαιῶν ἐφήβοις τὰ αὐτὰ ἐπιτηδεύειν. ταῦτα μὲν δὴ καὶ ἐς πλέον ἐπέξεισιν ἀνθὶς μοι τὰ ἐς Ἀρκάδας· 4. Λακεδαιμόνιοι δέ, ἅτε μεγάλως τοῖς ἐπιτάγμασιν ἀχθόμενοι τοῖς Ἀχαιῶν, καταφεύγουσιν ἐπὶ Μέτελλον καὶ ὅσοι σὺν Με-

τέλλω κατὰ πρεσβείαν ἦκον ἐκ Ῥώμης. ἀφίκοντο δὲ οὗτοι Φιλίππῳ καὶ Μακεδόσι πόλεμον μὲν οὐδένα ἐπάξοντες, ἄτε εἰρήνης πρότερον ἔτι Φιλίππῳ καὶ Ῥωμαίοις ὁμωμοσμένης, ὅποσα δὲ ἦ Θεσσαλοῖς ἢ τῶν ἐξ Ἠπείρου τισὶν ἐγκλήματα ἦν ἐς Φίλιππον, ταῦτα ἦκον οἱ ὁμοῦ Μετέλλῳ 543 κρινοῦντες. Ἔργῳ μὲν δὴ Φιλίππος τε αὐτὸς καὶ ἡ Μακεδόνων ἀκμὴ καθήρητο ὑπὸ Ῥωμαίων. μαχεσάμενος γὰρ Φλαμινίου καὶ Ῥωμαίων ἐναντία Φίλιππος ἐν Κυνὸς καλουμέναις Κεφαλαῖς λόφοις τὸ ἦττον ἠνέγκατο· ἀλλὰ γε δὴ κατὰ δύναμιν ἀγωνισάμενος αὐτός [οὗτος ὁ Φίλιππος] τοσοῦτον ἐκρατήθη τῇ συμβολῇ, ὡς στρατιᾶς τε ἦν ἦγεν ἀποβαλεῖν τὸ πολὺ, καὶ ἐκ τῶν πόλεων, ὅσας εἶλεν ἐν τῇ Ἑλλάδι πολέμῳ παραστησάμενος, ἐξήγαγεν ἐξ ἀπασῶν τὰς φρουρὰς κατὰ ὁμολογίαν πρὸς Ῥωμαίους. 5. Κατὰ 8 μέντοι τοῦ λόγου τὸ εὐπρεπὲς παρὰ Ῥωμαίων εὗρητο εἰρήνην, δεήσεσι μὲν παντοίαις καὶ δαπάναις χρημάτων μεγάλαις. τὰ δὲ ἐς Μακεδόνας δύναμιν τε ἦν ἐπὶ Φιλίππου περιεβάλλοντο τοῦ Ἀμύντου, καὶ ὡς ἐπὶ Φιλίππου τοῦ ὑστεροῦ τὰ πράγματά σφισιν ἐφθάρη, Σίβυλλα οὐκ ἄνευ θεοῦ προεδέσπισεν. ἔχει δὲ οὕτω τὰ χρησθέντα·

Ἀνχοῦντες βασιλεῦσι Μακηδόνες Ἀργεάδησιν, 9
 ὑμῖν κοιρανέων ἀγάθον καὶ πῆμα Φίλιππος.
 ἦτοι ὁ μὲν πρότερος πόλεσιν λαοῖσι τ' ἄνακτας
 θήσει· ὁ δ' ὀπλότερος τιμὴν ἀπὸ πᾶσαν ὀλέσσει,
 δημηθεὶς ἐσπερίοισιν ὑπ' ἀνδράσιν ἠφοῖς τε.

Ῥωμαῖοί τε δὴ τὰ πρὸς ἐσπέραν νεμόμενοι τῆς Εὐρώπης καθελον τὴν Μακεδόνων ἀρχήν, καὶ τῶν ἐς τὸ συμμαχικὸν ταχθέντων Ἄτταλος ** καὶ ἔτι ἐκ Μυσίας στρατιᾶς πρὸς δὲ ἀνίσχοντα ἦλιον μᾶλλον τι ἢ Μυσία τετραπται.

IX. Τότε δὲ τῷ Μετέλλῳ καὶ τῇ ἄλλῃ πρεσβείᾳ μὴ ὑπεριδεῖν Λακεδαιμονίων ἤρεσε καὶ Ἀχαιῶν, τοὺς δὲ τὰς ἀρχὰς ἔχοντας ἐς τὸ συνέδριον ἠξίουσιν συγκαλεῖσαι

τοὺς Ἀχαιοὺς, ἵνα ἐν κοινῷ διδάξωσιν αὐτοὺς ἡπιώτερον μεταχειρίζεσθαι τὰ ἐν Λακεδαιμόνι. οἱ δὲ σφισιν ἀπεκρίναντο μήτε ἐκείνοις Ἀχαιοὺς ἐς σύλλογον μήτε ἄλλω συνάξειν, ὅστις μὴ ἐπὶ τῷ πράγματι ἐφ' ὅτῳ ποιεῖται τὴν 544 πρόσδοδον παρὰ τῆς Ῥωμαίων βουλῆς ἔχει δόγμα. Μέτελλος δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν περιυβρίσθαι νομίζοντες, ἐπειδὴ ἀφίκοντο ἐς Ῥώμην, πολλὰ ἐπὶ τῆς βουλῆς καὶ οὐ πάντα [τὰ] ἀληθῆ κατηγοροῦν τῶν Ἀχαιῶν.

2. Τούτων δὲ πλείονα ἐνεκάλουν Ἀχαιοὶς Ἀρεὺς καὶ Ἀλκιβιάδας, Λακεδαιμόνιοι μὲν καὶ δόκιμοι τὰ μάλιστα ἐν τῇ Σπάρτῃ, τὰ δὲ ἐς Ἀχαιοὺς οὐ δίκαιοι· γενομένους γὰρ ὑπὸ Νάβιδος φυγάδας ὑπεδέξαντο αὐτοὺς οἱ Ἀχαιοί, καὶ ἀποθανόντος Νάβιδος παρὰ γνώμην Λακεδαιμονίων τοῦ δήμου κατάγουσιν ἐς Σπάρτην. τότε οὖν ἀναβεβηκότες καὶ ρῦτοι παρὰ τὴν βουλήν προθυμότερα ἐνέκειντο Ἀχαιοὶς· Ἀχαιοὶ δὲ σφισιν ἀπελθοῦσιν ἐπιβάλλουσιν ἐν 3 τῷ συνεδρίῳ θάνατον ζημίαν. 3. Ῥωμαίων δὲ ἡ βουλή πέμπουσιν ἄλλους τε ἄνδρας καὶ Ἄππιον Λακεδαιμονίους καὶ Ἀχαιοὶς τὰ δίκαια ὀρίσαι. Ἄππιος δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἐμελλον μὲν οὐδὲ ὀφθέντες Ἀχαιοὶς ἔσσεσθαι καθ' ἡδονήν, οἱ Ἀρεὰ καὶ Ἀλκιβιάδαν ἅμ' αὐτοῖς ἐπήγοντο ἐν τῷ τότε Ἀχαιοὶς ἐχθίστους· ἐλύπησαν δὲ καὶ ἐς πλέον τοὺς Ἀχαιούς, ἐπειδὴ ἐς τὸν σύλλογον αὐτῶν ἐπελθόντες σὺν 4 ὄργῃ μᾶλλον ἐποιοῦντο ἢ πειθοῖ τοὺς λόγους. Λυκόρτας δὲ ὁ Μεγαλοπολίτης, οὔτε ἀξιώματι οὐδενὸς Ἀρκάδων ὕστερος καί τι καὶ φρόνημα κατὰ φιλίαν προσειληφώς τὴν Φιλοποιίμενος, λόγῳ τε ἀπέφαινε τὰ ὑπὲρ τῶν Ἀχαιῶν δίκαια, καὶ ὁμοῦ τοῖς λόγοις καὶ μέμψιν τινὰ ὑπέτεινε ἐς τοὺς Ῥωμαίους. Ἄππιος δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ Λυκόρταν λέγοντα ἐποιοῦντο ἐν χλευασμῷ, καὶ Ἀρεῶς ἀποψηφίζονται καὶ Ἀλκιβιάδα μηδὲν ἀδίκημα ἐξ αὐτῶν ἐς Ἀχαιοὺς εἶναι, Λακεδαιμονίους τε ἀποστεῖλαι πρέσβεις ἐφιαῖσιν

ἐς Ῥώμην, ἐναντία ἐφιέντες ἢ Ῥωμαίοις συγκείμενα ἦν
 καὶ Ἀχαιοῖς· Ἀχαιῶν μὲν γὰρ εἰρητὸ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ
 παρὰ τὴν Ῥωμαίων βουλήν ἀπιέναι πρέσβεις, ἰδίᾳ δὲ
 545 ἀπείρητο μὴ πρεσβεύεσθαι τὰς πόλεις ὅσαι συνεδρίου
 τοῦ Ἀχαιῶν μετεῖχον. Ἀντιπρεσβευσαμένων δὲ καὶ 5
 Ἀχαιῶν Λακεδαιμονίοις, καὶ λόγων φηθέντων ὑπὸ ἀμ-
 φοτέρων ἐπὶ τῆς βουλῆς, τοὺς αὐτοὺς ἀποστέλλουσιν
 αὐθις οἱ Ῥωμαῖοι Λακεδαιμονίοις γενέσθαι καὶ Ἀχαιοῖς
 δικαστάς, Ἄππιον καὶ ὅσοι σὺν ἐκείνῳ πρότερον ἐς τὴν
 Ἑλλάδα ἀφίκοντο. Οἱ δὲ τοὺς τε ἐκβληθέντας ὑπὸ Ἀχαιῶν
 κατάγουσιν ἐς Σπάρτην, καὶ ὅσων πρὸ κρίσεως ἀπελ-
 θόντων κατέγνωστο ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν ἀδικεῖν, καὶ τὰ ἐπὶ
 τούτοις τιμήματα ἔλυσαν. καὶ συντελείας μὲν Λακεδαι-
 μονίους ἐς τὸ Ἀχαιῶν οὐκ ἀφιάσι, περὶ δὲ τῇ ἐκάστου
 ψυχῇ ξενικά σφισι διδῶσιν εἶναι δικαστήρια, ὅσα δὲ
 ἄλλα ἐγκλήματα, λαμβάνειν τε αὐτοὺς καὶ ἐν τῷ Ἀχαιῶν
 ὑπέχειν τὰς κρίσεις. 4. Ἐτειχίσθη δὲ καὶ ἐξ ἀρχῆς αὐθις
 Σπαρτιάταις ὁ κύκλος τοῦ ἄστεως. Λακεδαιμονίων δὲ 6
 οἱ κατελθόντες, βουλευόντες παντοῖα ἐπὶ Ἀχαιοῖς, λυ-
 πήσειν σφᾶς ἐπὶ τοιῷδε μάλιστα ἠλπίζον. Μεσσηνίους
 τοὺς Φιλοποίμενι θανάτου συναιτίους γενέσθαι νομι-
 σθέντας καὶ κατὰ αἰτίαν ταύτην ὑπὸ Ἀχαιῶν ἐκπεπω-
 κότας, τούτους τε καὶ Ἀχαιῶν αὐτῶν τοὺς φεύγοντας
 ἀναβῆναι πείθουσιν ἐς Ῥώμην· σὺν δὲ σφισιν ἀνεληλυ-
 θότες καὶ αὐτοὶ γενέσθαι τοῖς ἀνδράσιν ἐπρασσον κάθο-
 δον. 5. Ἄτε δὲ τοῦ Ἄππιου Λακεδαιμονίοις συμπροθυ-
 μουμένου μεγάλως, Ἀχαιοῖς δὲ ἐπὶ παντὶ ἀντιβαίνοντος,
 ἐμέλλεν οὐ χαλεπῶς Μεσσηνίων καὶ Ἀχαιῶν τοῖς φεύ-
 γουσι τὰ βουλευμάτα ἐς δέον χωρήσειν, γράμματά τε αὐ-
 τικά ὑπὸ τῆς βουλῆς ἐς τε Ἀθήνας κατεπέμπετο καὶ ἐς
 Αἰτωλίαν κατάγειν σφᾶς Μεσσηνίους καὶ Ἀχαιοὺς ἐπὶ τὰ
 οἰκεῖα. τοῦτο Ἀχαιοὺς ἐς τὰ μάλιστα ἠνίασεν, ὡς οὔτε 7

ἄλλως πάσχοντας δίκαια ὑπὸ Ῥωμαίων, καὶ ἐς τὸ ἄνω-546
 φελὲς προὔπηγμένων σφίσι ἐς αὐτούς, οἱ ἐπὶ τὰ Φι-
 λίππου καὶ Αἰτωλῶν ἐναντία καὶ αὐτίς Ἀντιόχου στρα-
 τεύσαντες χάριτι τῇ ἐς Ῥωμαίους ἐγίνοντο ὕστεροι φηγά-
 δων ἀνθρώπων καὶ οὐ καθαρῶν χεῖρας. ὅμως δὲ εἰκειν
 σφίσι ἐδόκει. τότε μὲν δὴ ἐς τοσοῦτο ἐπράχθη.

Χ. Τολμημάτων δὲ τὸ ἀνοσιώτατον, τὴν πατρίδα
 καὶ ἄνδρας προδιδόναι πολίτας ἐπὶ οἰκείοις κέρδεσιν,
 ἔμελλε καὶ Ἀχαιοῖς κακῶν ἄρξειν, οὐποτε ἐκ τοῦ χρόνου
 παντὸς τὴν Ἑλλάδα ἐκλιπόν. ἐπὶ μὲν γε Δαρειοῦ τοῦ
 Ῥστιάσπου βασιλεύοντος Περσῶν Ἴωσι τὰ πράγματα
 ἐφθάρη Σαμίων πλὴν ἑνός τε καὶ δέκα ἀνδρῶν τῶν ἄλ-
 λων τριηράρχων τὸ ναυτικὸν τὸ Ἰώνων προδόντων.
 2 μετὰ δὲ Ἴωνας κεχειρωμένους ἠνδραποδίσαντο καὶ Ἐρέ-
 τριαν Μῆδοι· προδότηι δὲ ἐγένοντο οἱ εὐδοκιμοῦντες
 μάλιστα ἐν Ἐρετρίᾳ, Φίλαγρος Κυνέου καὶ Εὐφορβος
 Ἀλκιμάχου. Ξέρξης δὲ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐλαύνοντι Θεσσα-
 λία τε δι' Ἀλευαδῶν προεδόθη, Θήβας δὲ Ἀτταγῖνος καὶ
 Τιμηγενίδας προδιδόασι, φερόμενοι τὰ πρῶτα ἐν Θήβαις.
 Πελοποννησίων δὲ καὶ Ἀθηναίων πολεμησάντων Ξενίας
 Ἡλείος ἐπεχείρησεν Ἥλιον Λακεδαιμονίοις καὶ Ἄγιδι προ-
 3 δοῦναι. Οἱ τε Λυσάνδρου καλούμενοι ξένοι χρόνον οὐ-
 δένα ἀνίσταν πατρίδας ἐγχειρίζοντες Λυσάνδρῳ τὰς ἑαυ-
 τῶν. κατὰ δὲ τὴν Φιλίππου βασιλείαν τοῦ Ἀμύντου
 Λακεδαιμόνα πόλεων μόνην οὐ προδοθεῖσαν τῶν ἐν Ἑλ-
 λησιν εὖροι τις ἄν· αἱ δὲ ἄλλαι πόλεις αἱ ἐν τῇ Ἑλλάδι
 ὑπὸ προδοσίας μᾶλλον ἢ ὑπὸ νόσου πρότερον τῆς λοιμώ-
 δους ἐφθάρησαν. Ἀλεξάνδρῳ δὲ τῷ Φιλίππου παρέσχεν
 ἢ εὐτυχία μικρὰ ἀνδρῶν προδοτῶν καὶ οὐκ ἄξια λόγου
 4 προσδεηθῆναι. Ἐπεὶ δὲ τὸ ἐν Λαμίας πταῖσμα ἐγένετο
 Ἑλλησιν, Ἀντίπατρος μὲν, ἅτε διαβῆναι ποιούμενος 547
 σπουδὴν πρὸς τὸν ἐν τῇ Ἀσίᾳ πόλεμον, ἐβούλετο εἰρήνην

ἐν τάχει συντίθεσθαι, καὶ οἱ διέφερον οὐδὲν εἰ Ἀθήνας
 τε ἐλευθέραν καὶ τὴν πᾶσαν Ἑλλάδα ἀφήσει· Δημάδης
 δὲ καὶ ὄσον προδοτῶν Ἀθήνησιν ἄλλο ἦν, ἀνακείθουσιν
 Ἀντίπατρον μηδὲν ἐς Ἑλλήνας φρονῆσαι φιλάνθρωπον,
 ἐκφοβήσαντες δὲ Ἀθηναίων τὸν δῆμον ἐς τε Ἀθήνας καὶ
 πόλεων τῶν ἄλλων τὰς πολλὰς ἐγένοντο αἰτιοὶ Μακεδό-
 νων ἐσαχθῆναι φρουράς. Βεβαιοὶ δέ μοι καὶ τότε τὸν 5
 λόγον· Ἀθηναῖοι γὰρ μετὰ τὸ ἀτύχημα τὸ ἐν Βοιωτοῖς
 οὐκ ἐγένοντο Φιλίππου κατήκοοι, ἀλόντων μὲν σφισι
 δισχιλίων ὡς ἐκρατήθησαν, παρὰ δὲ τὸ ἔργον χιλίων
 φονευθέντων· ἐν Λαμῖα δὲ περὶ διακοσίους πεσόντων
 καὶ οὐ πλέον τι Μακεδόσιν ἐδουλώθησαν. οὕτω μὲν οὐ-
 ποτε τὴν Ἑλλάδα ἐπέλειπον οἱ ἐπὶ προδοσίᾳ νοσήσαντες·
 2. Ἀχαιοὺς δὲ ἀνὴρ Ἀχαιὸς Καλλικράτης τηνικαῦτα ἐς
 ἅπαν ἐποίει Ῥωμαίοις ὑποχειρίους. ἀρχὴ δὲ σφισιν ἐγί-
 νετο κακῶν Περσεὺς καὶ ἡ Μακεδόνων ἀρχὴ καταλυθεῖσα
 ὑπὸ Ῥωμαίων.

Περσεὶ τῷ Φιλίππου πρὸς Ῥωμαίους ἄγοντι εἰρήνην 6
 κατὰ συνθήκας ἃς ὁ πατὴρ οἱ Φίλιππος ἐποίησατο, ἐπῆλ-
 θεν ὑπερβῆναι τοὺς ὄρκους, καὶ ἐπὶ τε ** Σαπαίων τὸν
 βασιλέα Ἀβρούπολιν στράτευμα ἀγαγὼν ἐποίησεν ἀνα-
 στάτους Ῥωμαίων συμμάχους ὄντας· Σαπαίων δὲ τούτων
 καὶ Ἀρχίλοχος ἐν ἰαμβείῳ μνήμην ἔσχε. Μακεδόνων δὲ 7
 καὶ Περσέως κεχειρωμένων πολέμῳ διὰ τὸ ἐς Σαπαίους
 ἀδίκημα, ἄνδρες τῆς Ῥωμαίων βουλῆς δέκα ἐπέμφθησαν
 548 καταστησόμενοι πρὸς τὸ ἐπιτηδειότατον Ῥωμαίοις τὰ ἐν
 Μακεδονίᾳ. ἤκοντας δὲ ἐς τὴν Ἑλλάδα ὑπήρχετο ὁ Καλ-
 λικράτης, οὔτε ἔργον τῶν ἐς τὴν κολακείαν οὔτε λόγον
 οὐδένα ἐς αὐτοὺς παρισίς. ἓνα δὲ τινα ἐξ αὐτῶν ἄνδρα
 οὐδαμῶς ἐς δικαιοσύνην πρόθυμον, τοῦτον τὸν ἄνδρα
 προσεποίησατο ὁ Καλλικράτης ἐς τοσοῦτον ὥστε αὐτὸν
 καὶ ἐς τὸ συνέδριον ἐσελθεῖν τὸ Ἀχαιῶν ἐπεισεν. Ὁ δὲ 8

ὡς ἐς τὸν σύλλογον ἐσηλθεν, ἔλεγεν ὡς πολεμοῦντι πρὸς Ῥωμαίους Περσεὶ χρήματα οἱ δυνατώτατοι τῶν Ἀχαιῶν παράσχοιεν, συνάραιντο δὲ καὶ ἐς τὰ ἄλλα. ἐκέλευσεν οὖν καταγνῶναι τοὺς Ἀχαιοὺς θάνατον· εἰ δὲ ἐκείνοι καταγνοῖεν, τότε καὶ αὐτὸς τὰ ὀνόματα ἐρεῖν ἔφρασκε τῶν ἀνδρῶν. λέγειν τε δὴ ἐδόκει παντάπασιν ἄδικα, καὶ αὐτὸν ἤξιουν οἱ ἐς τὸν σύλλογον ἐληλυθότες ἤδη, εἰ Περσεὶ τὰ αὐτὰ Ἀχαιῶν τινὲς ἔπραξαν, ὀνομαστὶ αὐτῶν ἐκάστου μνησθῆναι, πρότερον δὲ οὐ σφᾶς καταγινώσκειν εἰκὸς 9 εἶναι. ἐνθα δὴ ὡς ἠλέγγετο ὁ Ῥωμαῖος, ἀπετόλμησεν εἰπεῖν ὡς οἱ ἐστρατηγηκότες Ἀχαιῶν ἐνέχονται πάντες τῇ αἰτίᾳ· πάντας γὰρ φρονῆσαι τὰ Μακεδόνων τε καὶ Περσεῶς. Ὁ μὲν δὴ ταῦτα ἔλεγεν ὑπὸ διδασκαλίᾳ τῇ Καλλικράτους· ἀναστὰς δὲ μετ' αὐτὸν Ξένων, οὗτος οὐκ ἐλαχίστου λόγου παρ' Ἀχαιοῖς, οὕτως ἔφη κατὰ τὴν αἰτίαν ἔχει ταύτην· ἐστρατήγησα μὲν Ἀχαιῶν καὶ ἐγώ, ἀδικίας δὲ οὐδὲν ἐς Ῥωμαίους, οὔτε εὐνοίας μοι μέτεστιν ἐς Περσεά· καὶ τοῦδε ἕνεκα ἐθέλω μὲν ἐν συνεδρίῳ τῷ Ἀχαιῶν, ἐθέλω δὲ καὶ ἐν αὐτοῖς Ῥωμαίοις ὑπέχειν κρίσιν.

10 Ὁ μὲν δὴ ὑπὸ συμειδότης ἐπαρρησιάζετο ἀγαθοῦ· ὁ δὲ ἐπελάβετο αὐτίκα ὁ Ῥωμαῖος τῆς προφάσεως, καὶ ὀπίσοις Καλλικράτης ἐπῆγεν αἰτίαν Περσεὶ σφᾶς φρονῆσαι τὰ αὐτά, ἀνέπεμπεν ἐν δικαστηρίῳ κρίσιν τῷ Ῥωμαίων ὑφέξοντας. ὃ μὴ πω κατειλήφει πρότερον Ἕλληνας· οὐδὲ γὰρ Μακεδόνων οἱ ἰσχύσαντες μέγιστον, Φίλιππος Ἀμύντου καὶ Ἀλέξανδρος, τοὺς ἀνθεστηκότας σφίσιβι Ἑλλήνων ἐς Μακεδονίαν ἐβίασαντο ἀποσταλῆναι, διδό- 549

11 ναι δὲ αὐτοὺς ἐν Ἀμφικτυόσιν εἶων λόγον. Τότε δὲ ἐκ τοῦ Ἀχαιῶν ἔθρους ὄντινα καὶ ἀναίτιον Καλλικράτης ἐθελήσειεν αἰτιάσασθαι, ἀνάγεσθαι πάντα τινὰ ἐκεκρωτο ἐς Ῥώμην· καὶ ἐγένοντο ὑπερῆχιλλοὺς οἱ ἀναχθέντες. τούτους ὑπὸ Ἀχαιῶν οἱ Ῥωμαῖοι προκατεγνώσθαι

νομίζοντες ἔς τε Τυρσηνίαν καὶ ἔς τὰς ἐκεῖ διέπεμψαν πόλεις, καὶ Ἀχαιῶν ἄλλοτε ἄλλας ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν πρεσβείας τε καὶ ἰκεσίας ἐπιπεμπόντων λόγον ἐποιοῦντο οὐδένα. ἑπτακαίδεκάτῳ δὲ ὕστερον ἔτει τριακοσίους ἢ καὶ 12 ἑλάσσονας, οἱ μόνοι περὶ Ἰταλίαν Ἀχαιῶν ἔτι ἐλείποντο, ἀφιασιν, ἀποχρώντως κολασθῆναι σφᾶς ἠγοῦμενοι. ὅσοι δὲ ἀποδράντες ᾤχοντο ἢ εὐθύς ἠνίκα ἀνήγοντο ἔς Ῥώμην, ἢ ὕστερον ἐκ τῶν πόλεων ἔς αὖς ὑπὸ Ῥωμαίων ἐπέμφθησαν, πρόφασις οὐδεμία ἦν τούτους ἀλόντας μὴ ὑποχεῖν δίκην.

XI. Ῥωμαῖοι δὲ ἀνδρὶς ἄνδρα ἐκ τῆς βουλῆς καταπέμψουσιν ἔς τὴν Ἑλλάδα· ὄνομα μὲν τῷ ἀνδρὶ ἦν Γάλλος, ἀπέσταλτο δὲ Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀργείοις ὑπὲρ γῆς ἀμφισβητουμένης γενέσθαι δικαστῆς. οὗτος ὁ Γάλλος ἔς τὸ Ἑλληνικὸν πολλὰ μὲν εἶπε, πολλὰ δὲ καὶ ἔπραξεν ὑπερήφανα, Λακεδαιμονίους δὲ καὶ Ἀργείους τὸ παράπαν ἔθετο ἐν χλευασίᾳ· πόλεσι γὰρ ἔς τοσοῦτο 2 ἠκούσας ἀξιώματος, καὶ ὑπὲρ τῶν ὄρων τῆς χώρας τὰ μὲν παλαιότερα ἔς οὐκ ἀφανῆ πόλεμον καὶ ἔργα οὕτως ἀφειδῆ προαχθείσας, κριθείσας δὲ καὶ ὕστερον παρὰ δικαστῆ κοινῷ Φιλίππῳ τῷ Ἀμύντου, αὐτὸς μὲν σφισιν ὁ Γάλλος ἀπηξίωσε δικαστῆς καταστήναι, Καλλικράτει δὲ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος ἀνδρὶ ἀλάστορι ἐπιτρέπει τὴν κρίσιν. Ἀφίκοντο δὲ ὡς τὸν Γάλλον καὶ Αἰτωλῶν οἱ 3
550 Πλευρωῶνα οἰκοῦντες, συντελείας τῆς ἔς Ἀχαιοὺς ἐθέλοντες ἄφεςιν εὐρασθαι. καὶ αὐτοῖς ἐπετράπη μὲν ὑπὸ τοῦ Γάλλου πρεσβείαν ἐπὶ σφῶν αὐτῶν ἰδίᾳ παρὰ Ῥωμαίους ἀποστεῖλαι, ἐπετράπη δὲ ὑπὸ Ῥωμαίων συνεδρίου τοῦ Ἀχαιῶν ἀποστήναι. προσεπεστάλη δὲ ὑπὸ τῆς βουλῆς τῷ Γάλλῳ πόλεις ὀπόσας ἐστὶν οἷός τε [ὡς πλείστας] ἀφείναι συλλόγον τοῦ Ἀχαιῶν.

2. Ὁ μὲν δὴ τὰ ἐντεταλμένα ἐποίει, Ἀθηναίων δὲ ὁ 4

δῆμος ἀνάγκη πλέον ἢ ἔκουσίως διαρπάξουσιν Ὀρωπὸν
 ὑπήκοόν σφισιν οὐσαν· πενίας γὰρ ἐς τὸ ἔσχατον Ἀθη-
 ναῖοι τηρικαῦτα ἦκον ἄτε ὑπὸ Μακεδόνων πολέμῳ πιε-
 σθέντες μάλιστα Ἑλλήνων. καταφεύγουσιν οὖν ἐπὶ τῇ
 Ῥωμαίων βουλῇ οἱ Ὀρωπιοὶ· καὶ δόξαντες παθεῖν οὐ
 δίκαια, ἐπεστάλη Σικυωνίοις ὑπὸ τῆς βουλῆς ἐπιβαλεῖν
 σφᾶς Ἀθηναίοις ἐς Ὀρωπίους ζημίαν κατὰ τῆς βλάβης
 5 ἧς ἤρξαν τὴν ἀξίαν. Σικυώνιοι μὲν οὖν οὐκ ἀφικομένοις
 ἐς καιρὸν τῆς κρίσεως Ἀθηναίοις ζημίαν πεντακόσια τάλ-
 λαντα ἐπιβάλλουσι· Ῥωμαίων δὲ ἡ βουλή δεηθεῖσιν Ἀθη-
 ναίοις ἀφίησι πλὴν τάλαντων ἑκατὸν τὴν ἄλλην ζημίαν.
 Ἐξέτισαν δὲ οὐδὲ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι, ἀλλὰ ὑποσχέσεσι
 καὶ δώροις ὑπελθόντες Ὀρωπίους ὑπάγονται σφᾶς ἐς
 ὁμολογίαν, φρουρὰν τε Ἀθηναίων ἐσελθεῖν ἐς Ὀρωπὸν
 καὶ ὀμήρους λαβεῖν παρὰ Ὀρωπίων Ἀθηναίους· ἦν δὲ
 αὐτῆς ἐς Ἀθηναίους γένηται ἐγκλημα Ὀρωπίοις, τὴν
 φρουρὰν τότε ἀπάγειν παρ' αὐτῶν Ἀθηναίους, ἀποδοῦ-
 6 ναι δὲ καὶ ὀπίσω τοὺς ὀμήρους. Χρόνος τε δὴ οὐ πολὺς ὁ
 μεταξὺ ἦνυστο, καὶ τῶν φρουρῶν ἀδικοῦσιν ἄνδρες
 Ὀρωπίους. οἱ μὲν δὴ ἐς τὰς Ἀθήνας ἀπέστελλον ὀμήρους
 τε ἀπαιτήσοντας καὶ φρουρὰν σφισιν ἐξάγειν κατὰ τὰ 551
 συγκείμενα ἐροῦντας· Ἀθηναῖοι δὲ οὐδέτερα ἔφασαν
 ποιῆσειν, ἀνθρώπων γὰρ ἐπὶ τῇ φρουρᾷ καὶ οὐ τοῦ
 Ἀθηναίων δῆμου τὸ ἀμάρτημα εἶναι· τοὺς μέντοι αὐτὰ
 7 εἰργασμένους ἐπηγγέλλοντο ὑφέξειν δίκην. 3. Οἱ δὲ Ὀρω-
 πιοὶ κατέφευγόν τε ἐπὶ Ἀχαιοὺς ** τιμωρῆσαί σφισιν·
 Ἀχαιοὺς δὲ ἤρεσκε μὴ τιμωρεῖν φιλία τε καὶ αἰδοῖ τῇ Ἀθη-
 ναίων. ἐνταῦθα οἱ Ὀρωπιοὶ Μεναλκίδα, Λακεδαιμονίῳ
 μὲν γένος, στρατηγούντι δὲ ἐν τῷ τότε Ἀχαιῶν, ὑπι-
 σχοῦνται δέκα τάλαντων δόσιν, ἦν σφισιν ἐπικουρεῖν
 Ἀχαιοὺς ἄγῃ. ὁ δὲ ἀπὸ τῶν χρημάτων μεταδώσειν Καλ-
 λικράτει τὸ ἥμισυ ὑπισχνεῖτο, ἰσχύοντι διὰ φιλίαν τὴν

Ρωμαίων ἐν Ἀχαιοῖς μέγιστον. Προσγενομένου δὲ τοῦ 8
 Καλλικράτους πρὸς τὴν Μεναλκίδα γνώμην ἐκεκύρωτο
 κατὰ Ἀθηναίων ἀμύνειν Ὠρωπίοις. καὶ τις ἐξαγγέλλει
 ταῦτα ἐς τοὺς Ἀθηναίους· οἱ δὲ ὡς ἕκαστος τάχους εἶχεν
 ἐς τὸν Ὠρωπὸν ἐλθόντες καὶ ἀνδρῖς κατασύραντες εἰ τι ἐν
 ταῖς προτέραις παρεϊτό σφισιν ἀρπαγαῖς, ἀπάγουσι τὴν
 φρουράν. Ἀχαιοὺς δὲ ὑστερήσαντας [τῆς βοηθείας] Με-
 ναλκίδας μὲν καὶ Καλλικράτης ἐσβάλλειν ἐς τὴν Ἀττικὴν
 ἐπειθον· ἀνδισταμένων δὲ ἄλλων τε αὐτοῖς καὶ οὐχ
 ἦκιστα τῶν ἐκ Λακεδαιμόνος, ἀνεχώρησεν ὀπίσω τὸ στρα-
 τευμα.

XII. Ὠρωπίοι δὲ καὶ ὠφελείας σφίσι οὐ γενομένης
 (τῆς βοηθείας) τῆς παρὰ Ἀχαιῶν, ὅμως ὑπὸ Μεναλκίδα
 τὰ χρήματα ἐξεπράχθησαν. ὁ δὲ ὡς τὸ δωροδόκημα εἶχεν
 ἐν χειρὶ, ἐποιεῖτο συμφορὰν εἰ καὶ Καλλικράτει μετα-
 δώσει τῶν λημμάτων. τὰ μὲν δὴ πρῶτα ἀναβολαῖς καὶ
 ἀπάταις ἐχρήτο ἐς τὴν δόσιν, μετὰ δὲ οὐ πολὺ ἐτόλμησεν
 ἀποστερεῖν ἐκ τοῦ εὐθέος. βεβαιοὶ δὲ τὸ λεγόμενον ὡς
 552 ἄρ' ἦν καὶ πῦρ ἐς πλεον ἄλλου πυρὸς καίον καὶ λύκος 2
 ἀγριώτερος λύκων ἄλλων καὶ ὠκύτερος ἰέραξ ἰέρακος
 πέτεσθαι, εἶγε καὶ Καλλικράτην ἀνοσιώτατον τῶν τότε
 Μεναλκίδας ὑπερῆρεν ἀπιστία, Καλλικράτην, ὃς ἐλάσ-
 σων παντοίου λήμματος, καὶ ἐπὶ οὐδενὶ οἰκείῳ κέρδει
 πόλει τῇ Ἀθηναίων ἀπηχθήμενος, πανσάμενον [μὲν]
 τῆς ἀρχῆς Μεναλκίδαν ἐδίωκεν ἐν τοῖς Ἀχαιοῖς θανάτου
 δίκην· πρεσβεῦσαι τε γὰρ Ἀχαιῶν ἐναντία ἔφασκεν αὐ-
 τὸν ἐς Ῥώμην, καὶ ἐς τὰ μάλιστα γενέσθαι πρόθυμον
 ἐξελέσθαι τὴν Σπάρτην συνεδρίου τοῦ Ἀχαιῶν. Ἐνταῦθα 3
 ὡς ἀφικνεῖτο ἐς πᾶν ὁ Μεναλκίδας κινδύνου, μεταδίδωσι
 τάλαντα τρία τῶν ἐξ Ὠρωποῦ Μεγαλοπολίτη Διαίῳ. ἐγε-
 γόνει δὲ αὐτῷ καὶ ἀρχῆς διάδοχος τῆς Ἀχαιῶν ὁ Διαιος·
 τότε δὲ ὑπέρ τοῦ λήμματος προθυμούμενος ἐμελλε Με-

ναλκίδα καὶ ἀκόντων Ἀχαιῶν σωτηρίαν παρέξειν. Ἀχαιοὶ
 δὲ ἐπὶ μὲν τῇ ἀφέσει τοῦ Μενάλκίδα ἰδίᾳ τε ἕκαστος καὶ
 ἐν κοινῷ Δίαιον ἐποιοῦντο ἐν αἰτία· 2. Δίαιος δὲ σφᾶς
 ἀπὸ τῶν ἐς αὐτὸν ἐγκλημάτων μετήγευ ἐς πραγμάτων
 ἐλπίδα μειζόνων, προφάσει χρώμενος τοιαῦδε ἐς τὴν ἀπά-
 4 την. Λακεδαιμόνιοι περὶ ἀμφισβητησίμου χώρας κατα-
 φεύγουσιν ἐπὶ τὴν Ῥωμαίων βουλήν· καταφεύγουσι δὲ
 αὐτοῖς προεῖπεν ἡ βουλή δικάζεσθαι τὰ ἄλλα πλὴν ψυχῆς
 ἐν συνεδρίῳ τῷ Ἀχαιῶν. ἡ μὲν δὴ ταῦτα ἀπεκρίνατο·
 Δίαιος δὲ οὐ τὸν ὄντα ἔλεγεν Ἀχαιοῖς λόγον, ψυχαγω-
 γῶν δὲ αὐτοὺς ἔφασκε παρὰ τῆς Ῥωμαίων σφίσι ἐφεῖ-
 σθαι βουλῆς καὶ θάνατον ἀνδρὸς καταγνῶναι τῶν ἐκ
 5 Σπάρτης. Οἱ μὲν δὴ δικάζειν Λακεδαιμονίοις ἠξίου
 καὶ ὑπὲρ τῆς ἐκάστου ψυχῆς· Λακεδαιμόνιοι δὲ οὔτε
 ἀληθῆ συνεχώρουν Δίαιον λέγειν, καὶ ἀνάγειν ἠθέλον
 ἐπὶ τὴν Ῥωμαίων βουλήν. Ἀχαιοὶ δὲ ἀντελαμβάνοντο 553
 αὐτίθις ἄλλου λόγου, πόλεις ὅσαι τελοῦσιν ἐς Ἀχαιοὺς
 μηδεμίαν ἐφ' ἑαυτῆς καθεστηκέναι κυρίαν ἄνευ τοῦ κοι-
 νοῦ τοῦ Ἀχαιῶν παρὰ Ῥωμαίους ἰδίᾳ πρεσβείαν ἀποστέλ-
 6 λειν. Πόλεμός τε δὴ ἀπὸ τῶν ἀμφισβητημάτων τούτων
 Ἀχαιοῖς καὶ Λακεδαιμονίοις ἤρχετο, καὶ Λακεδαιμόνιοι
 συνιέντες οὐκ ἀξιόμαχοι πρὸς Ἀχαιοὺς εἶναι πρεσβείαις
 ἐχρῶντο πρὸς τὰς πόλεις αὐτῶν καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὸν Δίαιον
 λόγοις. Αἱ μὲν δὴ κατὰ τὰ αὐτὰ αἱ πόλεις ἐποιοῦντο τὰς
 ἀποκρίσεις, οὗ σφίσι ἐξοδὸν ἐπαγγέλλοντος στρατηγοῦ
 παρακούειν εἶναι νόμον· Δίαιος γὰρ ἤρχε τῶν Ἀχαιῶν,
 καὶ ἔφασκεν οὐ τῇ Σπάρτῃ, τοῖς δὲ ταράσσουσιν αὐτὴν
 7 πολεμήσων ἀφίξεσθαι. Ἐρομένων δὲ τῶν γερόντων ὀπό-
 σους ἤροῖτο ἀδικεῖν, ἐσπέμπει σφίσι τεσσάρων ὀνόματα
 ἀνδρῶν καὶ εἰκοσι πρωτευνόντων τὰ πάντα ἐν Σπάρτῃ.
 Ἐνταῦθα Ἀγασισθένους ἐνίκησε γνῶμη δοκίμου καὶ τὰ
 πρότερα ὄντος, ἀπὸ δὲ τῆς παραινέσεως τούτης προελ-

θόντος καὶ ἐς πλεόν δόξης· ὃς τοὺς ἄνδρας τούτους ἐκέλευσεν ἐκ Λακεδαιμόνος ἐθελοντὰς φεύγειν, μηδὲ αὐτοῦ μένοντας ἐργάσασθαι τῇ Σπάρτῃ πόλεμον· φυγόντας δὲ ἐς Ῥώμην καταχθῆσεσθαι σφᾶς οὐ μετὰ πολὺ ἐφασκεν ὑπὸ Ῥωμαίων. καὶ οἱ μὲν ἀπειθόντες ὑπήγοντο ὑπὸ 8 Σπαρτιατῶν ἐς δικαστήριον τῷ λόγῳ, καὶ ἀποθανεῖν ἦσαν καταγνωσμένοι· ἀπεστάλησαν δὲ καὶ ὑπὸ Ἀχαιῶν Καλλικράτης ἐς Ῥώμην καὶ Δίαιος τοῖς φεύγουσιν ἐκ Σπάρτης ἀντιδικήσοντες ἐπὶ τῆς βουλῆς. καὶ αὐτῶν ὁ μὲν κατὰ τὴν ὁδὸν Καλλικράτης τελευτᾷ νόσῳ, οὐδὲ οἶδα εἰ ἀφικόμενος ἐς Ῥώμην ὠφέλησεν ἄν τι Ἀχαιοὺς ἢ κακῶν σφίσιν ἐγένετο μειζόνων ἀρχή· Δίαιος δὲ ἐς ἀντιλογίαν Μεναλκίδα καταστάς ἐπὶ τῆς βουλῆς πολλὰ μὲν εἶπε, τὰ δὲ ἤκουσεν οὐ σὺν κόσμῳ. καὶ σφίσιν ἀπεκρί- 9 νατο ἢ βουλή ἀποστελεῖν πρέσβεις, οἳ κρινούσιν ὅσα Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀχαιοῖς διάφορα ἦν ἐς ἀλλήλους. καὶ τοῖς ἐκ Ῥώμης πρέσβεσι σχολαιτέρα πως ἐγένετο ἡ ὁδός, 554 ὥστ' ἐξακατὰν ὑπῆρχεν ἐξ ἀρχῆς Δίαῳ τε Ἀχαιοὺς καὶ Μεναλκίδα Λακεδαιμονίους. Τοὺς μὲν δὴ παρήγεν ὁ Δίαιος ὡς τὰ πάντα ἐπεσθαι Λακεδαιμόνιοι σφίσιν ὑπὸ τῆς Ῥωμαίων βουλῆς εἶσιν ἐγνωσμένοι· Λακεδαιμονίους δὲ ὁ Μεναλκίδας ἠπάτα παντελῶς τοῦ συνεδρεύειν ἐς τὸ Ἀχαικὸν ὑπὸ Ῥωμαίων αὐτοὺς ἀπηλλάχθαι.

XIII. Αὐτίς οὖν ἐκ τῶν ἀντιλογιῶν Λακεδαιμονίοις ὄρμητο Ἀχαιοὶ πολεμεῖν, καὶ στρατὸς ἐπὶ τὴν Σπάρτην ἠθροίζετο ὑπὸ Δαμοκρίτου στρατηγεῖν τῆνικαῦτα Ἀχαιῶν ἠρημένου. περὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον ἀφίκετο ἐς Μακεδονίαν στρατιὰ τε Ῥωμαίων καὶ ἡγεμῶν ἐπ' αὐτῇ Μέτελλος, Ἀνδρίσκῳ τῷ Περσέως τοῦ Φιλίππου πολεμή- σοντες ἀφεστηκότι ἀπὸ Ῥωμαίων. Καὶ ὁ μὲν ἐν Μακεδο- νία πόλεμος ἐμελλεν ὡς ῥᾶστα κατὰ τὸ ἐπιτηδειότατον Ῥωμαίοις κριθῆσεσθαι· Μέτελλος δὲ ἄνδρας ὑπὸ τῆς 2

Ῥωμαίων ἀπεσταλμένους βουλῆς ἐπὶ τὰ ἐν τῇ Ἀσίᾳ πρά-
 γματα ἐκέλευε, πρὶν ἢ ἐς τὴν Ἀσίαν διαβῆναι τοῖς ἡγε-
 μόσιν αὐτοὺς τοῖς Ἀχαιοῖν ἐς λόγους ἐλθεῖν, ὄπλα μὲν
 ἐπὶ τὴν Σπάρτην μὴ ἐπιφέρειν σφίσι δὲ ἀπαγορεύοντας,
 τὴν δὲ ἐκ Ῥώμης παρουσίαν τῶν ἀνδρῶν προερούοντας
 μένειν, οἱ κατὰ τοῦτο ἦσαν ἀπεσταλμένοι Λακεδαιμο-
 3 νίοις δικασταὶ καὶ Ἀχαιοῖς γενέσθαι. Οἱ μὲν δὲ τὰ ἐντε-
 ταλμένα Λαμοκρίτῳ καὶ Ἀχαιοῖς ἐπήγγελλον ἐφθακόσι
 ἔξοδον ἐπὶ Λακεδαίμονα πεποιῆσθαι, καὶ, ἐώρων γὰρ
 πρὸς τὴν παραίνεσιν ἀνθεστηκότα τὰ Ἀχαιοῖν, ἀπηλ-
 λάσσοντο ἐς τὴν Ἀσίαν. 2. Λακεδαιμόνιοι δὲ ὑπὸ φρο-
 νήματος μᾶλλον ἢ ἰσχύος ἔλαβον μὲν τὰ ὄπλα καὶ ἐπε-
 ξῆλθον ἀμυνοῦντες τῇ οἰκείᾳ, βιασθέντες δὲ οὐ μετὰ
 πολὺ, ὅσον μὲν ἐς χιλίους οἱ ἡλικία μάλιστα αὐτῶν καὶ
 τόλμῃς ἀκμάζοντες πίπτουσιν ἐν τῇ μάχῃ, τὸ δὲ ἄλλο
 στρατιωτικόν, ὡς ἕκαστος τάχους εἶχεν, ἐφευγον πρὸς
 4 τὴν πόλιν. Εἰ δὲ ὁ Λαμόκριτος προθυμίαν ἐποιήσατο,
 τοῖς φεύγουσιν ἐκ τῆς παρατάξεως ὁμοῦ καὶ Ἀχαιοῖς ἐσ- 555
 δραμεῖν ὑπῆρξεν ἂν ἐς τὸ τεῖχος [τῆς Σπάρτης]. νῦν δὲ
 αὐτίκα τε ἀνεκάλεσεν ἀπὸ τῆς διώξεως τοὺς Ἀχαιοὺς,
 καὶ ἐχρήτο καὶ ἐς τὸ ἔπειτα καταδρομαῖς μᾶλλον καὶ ἀρ-
 5 παραῖς ἐκ τῆς χώρας ἢ συντόνῳ πολιορκία. 3. Λαμοκρίτῳ
 μὲν οὖν ἀπαγαγόντι ὀπίσω τὴν στρατιάν ἐπιβάλλουσιν
 οἱ Ἀχαιοὶ ξημίαν πεντήκοντα ἄτε ἀνδρὶ προδότῃ τάλαντα
 καὶ, οὐ γὰρ εἶχεν ἐκτίσαι, φεύγων ὄχρητο ἐκ Πελοπον-
 νήσου. 4. Δίαιος δὲ Ἀχαιοῖν μετὰ Λαμόκριτον στρατη-
 γεῖν ἤρημένος ἀποστείλαντι αὐθις Μετέλλῳ πρέσβεις
 ὁμολόγησε μηδένα ἐπάξειν Λακεδαιμονίοις πόλεμον,
 ἔλλα ἔστ' ἂν ἦκωσιν ἐκ Ῥώμης, ἀναμνεῖν τοὺς διαλ-
 6 λακτάς. Στρατήγημα δὲ ἄλλο ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους
 παρεῦρε τοιούδε· τὰ ἐν κύκλῳ τῆς Σπάρτης πολιίσματα
 ἐς τὴν Ἀχαιοῖν ὑπηγάγετο εὐνοίαν, ἐσήγαγε δὲ ἐς αὐτὰ

καὶ φρουράς, ὀρμητήρια ἐπὶ τὴν Σπάρτην Ἀχαιοὺς εἶναι.
 5. Μεναλκίδας δὲ ἦρθητο μὲν ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἐναντία γ
 Δίαϊφ στρατηγεῖν· ἐχόντων δὲ αὐτῶν ἐς τε τὴν πᾶσαν
 πολέμου παρασκευὴν καὶ οὐχ ἥκιστα τοῖς χρήμασιν ἀσθε-
 νῶς, πρὸς δὲ καὶ τῆς γῆς σφίσιν ἀσπόρου μεμενηκυίας
 δι *** ας ὁμως τὰς σπονδὰς ὑπερβῆναι, καὶ πόλισμα
 Ἰασον ἐλῶν ἐξ ἐπιδρομῆς ἐπόρθησεν, ἐν ὄροις μὲν χώρας
 τῆς Λακωνικῆς, Ἀχαιῶν δὲ ἐν τῷ τότε ὑπήκοον. Ἐξεγεί- 8
 ρας δὲ αὐθις Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀχαιοὺς πόλεμον ἐν
 ἐγκλήμασί τε ἦν ὑπὸ τῶν πολιτῶν, καί, οὐ γὰρ τινα ἐκ
 τοῦ προσθοκωμένου κινδύνου Λακεδαιμονίοις σωτηρίαν
 εὔρισκεν, ἀφίησιν ἐκουσίως τὴν ψυχὴν πῶν φάρμακον.
 καὶ Μεναλκίδα μὲν τέλος τοιοῦτον ἐγένετο, ἄρξαντι ἐν
 τῷ [ἐαυτοῦ νῶ] τότε μὲν Λακεδαιμονίων ὡς ἂν ὁ ἀμα-
 θέστατος στρατηγός, πρότερον δὲ ἐτι τοῦ Ἀχαιῶν ἔθνους
 ὡς [ἂν] ἀνθρώπων ὁ ἀδικώτατος.

556 XIV. Ἀφίκοντο δὲ ἐς τὴν Ἑλλάδα καὶ οἱ ἀποσταλέν-
 τες ἐκ Ρώμης Λακεδαιμονίοις δικασταὶ καὶ Ἀχαιοὺς γενέ-
 θαι, ἄλλοι τε καὶ Ὀρέστης ** τοὺς τε ἐν ἐκάστη πόλει
 τῶν Ἀχαιῶν ἔχοντας τὰς ἀρχὰς καὶ Δίαιον ἐκάλεε παρ'
 αὐτόν. Ἀφικομένοις δὲ ἐνθα ἔτυχεν αὐτὸς ἐσφικισμένος,
 ἀπεγύμνου τὸν πάντα σφίσιν ἦδη λόγον, ὡς δίκαια
 ἠγοῖτο ἢ Ρωμαίων βουλὴ μῆτε Λακεδαιμονίους τελεῖν ἐς
 τὸ Ἀχαϊκόν, μῆτε αὐτὴν Κόρινθον, ἀφεῖσθαι δὲ καὶ
 Ἄργος καὶ Ἡράκλειαν τὴν πρὸς Οἰτῆ καὶ Ὀρχομενίους
 Ἀρκάδας συνεδρίου τοῦ Ἀχαιῶν· γένους τε γὰρ αὐτοῖς
 οὐδὲν τοῦ Ἀχαιῶν μετεῖναι, καὶ ὕστερον τὰς πόλεις προσ-
 χωρῆσαι ταύτας πρὸς τὸ Ἀχαϊκόν. 2. Ταῦτα Ὀρέστου 2
 λέγοντος οἱ ἄρχοντες τῶν Ἀχαιῶν, οὐδὲ τὸν πάντα ὑπο-
 μείναντες ἀκούσαι λόγον, ἔθειον ἐς τὸ ἐκτὸς τῆς οἰκίας
 καὶ ἐκάλουν Ἀχαιοὺς ἐς ἐκκλησίαν. Οἱ δὲ ὡς τὰ ἔγνω-
 σμένα ἐπύθοντο ὑπὸ Ρωμαίων, αὐτίκα ἐτρέποντο ἐπὶ

τους Σπαρτιάτας οἱ Κορίνθω τότε ἔτυχον ἐπιδημοῦντες. συνήρπαζον δὲ πάντα τινά, καὶ ὄν Λακεδαιμόνιον σαφῶς ὄντα ἠπίσταντο, καὶ ὄτω κουρᾶς ἢ ὑποδημάτων ἕνεκα ἢ ἐπὶ τῇ ἐσθῆτι ἢ κατ' ὄνομα προσγένοιτο ὑπόνοια· τοὺς δὲ αὐτῶν καὶ καταφυγεῖν ἔνθα Ὀρέστης ᾧκει φθάνοντας.

3 ὅμως καὶ ἐντεῦθεν ἐβιάζοντο ἔλκειν. Ὀρέστης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ τῆς τε τόλμης ἐπέχειν τοὺς Ἀχαιοὺς ἐπειρῶντο, καὶ ἐκέλευον μεμνήσθαι σφᾶς ὡς ἀδικημάτων καὶ ὕβρεως ἄρχουσιν ἐς Ῥωμαίους. Ἡμέραις δὲ ὕστερον οὐ πολλαῖς οἱ Ἀχαιοὶ Λακεδαιμονίων μὲν αὐτῶν ὅσους εἶχον συνειληφότες, κατατίθενται σφᾶς ἐς δεσμοτήριον, τοὺς ξένους δὲ ἀπ' αὐτῶν διακρίνοντες ἠφίεσαν. ἀποστέλλουσι δὲ καὶ ἐς Ῥώμην ἄλλους τε Ἀχαιῶν τῶν ἐν τέλει καὶ Θεαρίδαν· ὡς δὲ ἀπῆλθον, ἐντυχόντες κατὰ τὴν ἄνοδον Ῥωμαίων πρέσβεσιν ἐπὶ τὰ Λακεδαιμονίων καὶ Ἀχαιῶν ὕστερον ἢ Ὀρέστης ἀπεσταλμένοις, ὀπίσω καὶ αὐτοὶ

4 τρέπονται. Διαίῳ δὲ ἐξήκοντος τοῦ χρόνου τῆς ἀρχῆς στρατηγεῖν ὑπὸ Ἀχαιῶν ἠρέθη Κριτόλαος. 3. Τοῦτον δριμύς καὶ σὺν οὐδενὶ λογισμῷ τὸν Κριτόλαον πολεμεῖν πρὸς Ῥωμαίους ἔρως ἔσχε· καί, ἔτυχον γὰρ τότε ἤδη οἱ

557 παρὰ Ῥωμαίων ἦκοντες τὰ Λακεδαιμονίων καὶ Ἀχαιῶν δικάσαι, ἀφίκετο μὲν ἐν Τεγέα τῇ Ἀρκαδῶν τοῖς ἀνδράσιν ἐς λόγους ὁ Κριτόλαος, ἀθροῖσαι δὲ Ἀχαιοὺς σφισιν ἐς κοινὸν σύλλογον οὐδαμῶς ἠθέλεν, ἀλλὰ ἐς μὲν ἐπήκοον τῶν Ῥωμαίων ἐπεμπεν ἀγγέλους κελεύων τοὺς συνέδρους καλεῖν ἐς τὸ Ἀχαικόν, ἰδίᾳ δὲ τοῖς συνέδροις ἐπέστελλεν ἐς τὰς πόλεις ἀπολείπεσθαι σφᾶς τοῦ συλλό-

5 γου. ὡς δὲ οὐκ ἀφίκοντο εἰ συνεδρεύουσιν, ἐνταῦθα ὁ Κριτόλαος μάλιστα ἐπεδείκνυτο ἀπάτη πρὸς Ῥωμαίους χρώμενος, ὃς ἄλλην ἐκέλευεν ἀναμένειν αὐτοὺς Ἀχαιῶν σύνοδον, ἐς μῆνα ἐσομένην ἕκτον· αὐτὸς δὲ οὐδὲν ἰδίᾳ διαλέξεσθαι σφισιν ἄνευ τοῦ κοινοῦ τοῦ Ἀχαιῶν ἔφασκε.

καὶ οἱ μὲν ἐπεὶ ἀπατώμενοι συνῆκαν, ἀπηλλάσσοντο ἐς Ῥώμην· 4. Κριτόλαος δὲ ἐς Κόρινθον Ἀχαιοὺς ἀθροίσας ἀνέπεισε μὲν ἐπιφέρειν ὄπλα ἐπὶ τὴν Σπάρτην, ἀνέπεισε δὲ καὶ Ῥωμαίοις ἐκ τοῦ εὐθέως πόλεμον ἄρασθαι. τὸ μὲν 6 δὴ ἄνδρα βασιλέα καὶ πόλιν ἀνελέσθαι πόλεμον καὶ μὴ εὐτυγῆσαι συνέβη φθόνῳ μᾶλλον ἐκ τοῦ δαιμόνων ἢ τοῖς πολεμήσασι ποιεῖ τὸ ἐγκλημα· θρασύτης δὲ ἢ μετὰ ἀσθενείας μανία ἂν μᾶλλον ἢ ἀτυχία καλοῖτο. ὃ δὴ καὶ Κριτόλαον καὶ Ἀχαιοὺς ἐβλαψε. Παρωΐζυνε δὲ καὶ Ἀχαιοὺς Πυθιάς βοιωταρχῶν τηνικαῦτα ἐν Θήβαις, καὶ οἱ Θηβαῖοι συνεπιλήψεσθαι προθυμῶς ἐσηγγέλλοντο τοῦ πολέμου. Ἐαλώκεσαν δὲ οἱ Θηβαῖοι δίκην Μετέλλου δικά- 7 ζοντος, πρώτην Φωκεῦσιν ἐκτίσαι ζημίαν, ὅτι ἐσέβαλον σὺν ὄπλοις ἐς γῆν τὴν Φωκίδα, δευτέραν Εὐβοεῦσιν, ἐδήωσαν γὰρ καὶ Εὐβοέων τὴν χώραν, τρίτην δὲ Ἀμφισσεῦσι, τεμόντες καὶ τὴν Ἀμφισσέων περὶ ἀκμὴν σίτου.

XV. Ῥωμαῖοι δὲ παρὰ τε τῶν ἀνδρῶν διδαχθέντες οὓς ἐς τὴν Ἑλλάδα ἀπέστειλαν, καὶ ἐκ τῶν γραμμάτων ἃ Μέτελλος ἐπέστειλεν, ἀδικεῖν Ἀχαιῶν κατέγνωσαν· καὶ ἦν γὰρ Μόμμιός σφισιν ὑπατος τότε ἡρημένος, τοῦτον ναῦς τε καὶ στρατιάν πεζὴν ἐκέλευον ἐπὶ Ἀχαιοὺς ἄγειν. 558 Μέτελλος δὲ παραντίκα ἐπέκυστο ὡς Μόμμιος καὶ ὁ σὺν αὐτῷ στρατὸς ἐπὶ Ἀχαιοὺς ἀφικνοῖτο, καὶ ἐποιεῖτο σπουδὴν εἰ ἐπιθεῖς αὐτὸς πέρασ τῷ πολέμῳ φθάνη πρὶν ἢ Μόμμιον ἐς τὴν Ἑλλάδα ἀφίχθαι. Ἀγγέλους οὖν παρὰ 2 τοὺς Ἀχαιοὺς ἀπέστειλεν, ἀφιέναι κελεύων σφᾶς συντελείας Λακεδαιμονίους καὶ πόλεις ἄλλας ὁπόσας εἰρητο ὑπὸ Ῥωμαίων, τῆς τε ἐκ τοῦ χρόνου τοῦ προτέρου σφισιν ἀπειθείας οὐδεμίαν παρὰ Ῥωμαίων ὑπισχνεῖτο ὀργὴν γενήσεσθαι. ἅμα τε δὴ ταῦτα ἐπεκηρυκεύετο καὶ ἤλανυνεν ἐκ Μακεδονίας τὸν στρατόν, διὰ Θεσσαλίας τὴν πορείαν καὶ παρὰ τὸν Λαμιακὸν ποιούμενος κόλπον. 2. Κριτό-

λαος δὲ καὶ Ἀχαιοὶ λόγον μὲν φέροντα ἐς σύμβασιν προσίεντο οὐδένα, Ἡράκλειαν δὲ προσεκάθηντο πολιορκοῦν-
3 τες οὐ βουλομένους ἐς τὸ Ἀχαιῶν συντελεῖν. τότε δὲ ὡς παρὰ τῶν κατασκόπων ἐπνυθάνετο ὁ Κριτόλαος Μέτελλον καὶ Ῥωμαίους διαβεβηκέναι τὸν Σπερχειόν, ἀπέφευγεν ἐς Σκαρφειαν τὴν Λοκρῶν, οὐδὲ κατὰ τὸ στενὸν τὸ Ἡρακλείας τε μεταξὺ καὶ Θερμοπυλῶν τοὺς Ἀχαιοὺς τάξας ἐτόλμησεν ὑπομῆναι Μέτελλον· ἀλλὰ ἐς τοσοῦτο ἀφίκετο δειμάτος ὡς μηδὲ αὐτὸ ποιήσασθαι τὸ χωρίον πρὸς ἀμείνονος ἐλπίδος, ἐνθα ἦν μὲν Λακεδαιμονίοις ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων τὰ ἐς Μήδους, ἦν δὲ καὶ Ἀθηναίοις τὰ ἐς Γαλάτας οὐδὲν ἀφανέστερα ἐκείνων τολμήματα.

4 **3.** Ἐποφεύγοντάς δὲ Κριτόλαον καὶ Ἀχαιοὺς αἰρουσὶν ὀλίγον πρὸ τῆς Σκαρφείας οἱ ὁμοῦ τῷ Μετέλλῳ, καὶ ἀπέκτεινάν τε πλήθει πολλοὺς καὶ ἔλαβον ζῶντας ὅσον χίλους. Κριτόλαος δὲ οὔτε ᾤφθη ζῶν μετὰ τὴν μάχην, οὔτε ἐν τοῖς νεκροῖς εὐρέθη· εἰ δὲ ἐτόλμησε τῆς πρὸς τῇ Οἰτη θαλάσσης ἐς ταύτης καταδύνασθαι τὸ τέλμα, παντάπασιν ἔμελλεν ἄγνωστός τε καὶ ἄπυστος οἰχθήσεσθαι κατὰ
5 τοῦ βυθοῦ. Ἐς μὲν οὖν τὴν Κριτολάου τελευτήν καὶ ἄλλα πάρεστιν εἰκάζειν· Ἀρκάδων δὲ ἕξστρατευμένοι λογάδες χίλιοι, οἱ Κριτολάῳ τοῦ ἔργου μετέσχον, προῆλ-
559 θον μὲν ἄχρι Ἐλατείας τῆς Φωκείων, καὶ ἐς τὴν πόλιν ὑπ' αὐτῶν κατὰ συγγένειαν δὴ τινα παλαιὰν ἐδέχθησαν· ὡς δὲ τοῖς Φωκεῦσιν ἡ Κριτολάου συμφορὰ καὶ Ἀχαιῶν ἀπηγγέλλετο, ἀπελθεῖν ἐκ τῆς Ἐλατείας κελεύουσι τοὺς
6 Ἀρκάδας. Ἀπιοῦσι δὲ ὀπίσω σφίσι ἐς τὴν Πελοπόννησον Μέτελλος καὶ Ῥωμαῖοι περὶ Χαιρωνεῖαν ἐπιφαίνονται. ἐνθα δὲ ἐπελάμβανε τοὺς Ἀρκάδας ἐκ θεῶν δίκη τῶν Ἑλληνικῶν, οἱ ἐν Χαιρωνεῖα Φιλίππου καὶ Μακεδόνων ἐναντία ἀγωνιζομένους ἐγκαταλιπόντες Ἑλληνας τότε ἐν χωρίῳ τῷ αὐτῷ ἐκτείνοντο ὑπὸ Ῥωμαίων.

4. Ἀχαιοὺς δὲ αὐθις ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν τοῦ στρα- 7
 τεύματος παρήει Δίαιος· καὶ δούλους τε ἐς ἐλευθερίαν
 ἤφιει, τὸ Μιλτιάδου καὶ Ἀθηναίων βούλευμα πρὸ τοῦ
 ἔργου τοῦ ἐν Μαραθῶνι μιμούμενος, καὶ Ἀχαιῶν συνέ-
 λεγε καὶ Ἀρκάδων ἀπὸ τῶν πόλεων τοὺς ἐν ἡλικίᾳ. Ἐγέ-
 νετο δέ, ἀναμεμιγμένων ὁμοῦ καὶ οἰκετῶν, τὸ ἀθροισθὲν
 ἐς ἑξακοσίους μὲν μάλιστα ἀριθμὸν ἱππεῖς, τὸ δὲ ὀπλι-
 τεῦον τετρακισχίλιοι τε καὶ μύριοι. Ἐνταῦθα ὁ Δίαιος ἐς 8
 ἅπαν ἀφίκετο ἀνοίας, ὃς Κριτόλαον καὶ πᾶσαν τὴν Ἀχαιῶν
 ἐπιστάμενος παρασκευὴν κακῶς οὕτως ἀγωνισαμένην
 πρὸς Μέτελλον, ἀπέλεξεν αὐτὸς ὅσον τετρακισχιλίους,
 καὶ ἄρχοντα ἐπ' αὐτοῖς ἔταξεν Ἀλκαμένην. ἀπεστέλλοντο
 δὲ ἐς Μέγαρα, φρουρά τε εἶναι Μεγαρεῦσι τοῦ ἄστεως,
 καὶ ἦν Μέτελλος ἐπιή καὶ οἱ Ῥωμαῖοι, τοῦ πρόσω σφᾶς
 κωλύειν. 5. Μέτελλος δὲ ὡς οἱ περὶ Χαιρώνειαν λογάδες 9
 κατέστρωντο οἱ Ἀρκάδων, ἀναστήσας τὸ στρατεύμα
 ἤλαυνεν ἐπὶ τὰς Θήβας· Ἡράκλειάν τε γὰρ ἐπολιόρκησαν
 οἱ Θηβαῖοι μετὰ Ἀχαιῶν, καὶ ἀγῶνος τοῦ πρὸς Σκάρ-
 φειαν μετεσχῆκεσαν. Τότε δὲ αὐτοῖ τε καὶ γυναῖκες ἐκλε-
 λοιπότες, πᾶσα ἡλικία, τὴν πόλιν ἐπλανῶντο ἀνὰ τὴν
 Βοιωτίαν καὶ ἐς τῶν ὄρων τὰ ἄκρα ἀνέφευγον. Μέτελλος 10
 δὲ οὔτε λερὰ ἐμπιπράναι θεῶν οὔτε οἰκοδομήματα καθαι-
 ρεῖν εἶα, Θηβαίων τε τῶν ἄλλων μήτε ἀποκτεῖναι μηδένα,
 560 μήτε αἰρεῖν φεύγοντα ἀπηγόρευε· Πυθίαν δὲ ἦν ἔλωσιν,
 ἀνάγειν ἐκέλευσεν ὡς αὐτόν. Ἐξεύρητό τε δὴ αὐτίκα ὁ
 Πυθίας, καὶ ἀναχθεῖς δίκην εἶχεν. Ὡς δὲ πλησίον Με-
 γάρων ἐγένετο ὁ στρατός, οὔτε ὑπέμειναν οἱ περὶ τὸν
 Ἀλκαμένην, καὶ αὐτίκα ἐς Κόρινθον παρὰ τὸ στρατόπε-
 δον τὸ Ἀχαιῶν ᾤχοντο φεύγοντες. καὶ Μεγαρεῖς μὲν 11
 παραδιδόασιν ἀμαχὲ Ῥωμαίοις τὴν πόλιν, Μέτελλος δὲ
 ὡς ἀφίκετο παρὰ τὸν Ἴσθμόν, ἐπεκηρυκεύετο καὶ τότε
 Ἀχαιοῖς ἐς εἰρήνην καὶ ὁμολογίαν προκαλούμενος· ἰσχυ-

ρὸς γὰρ τις ἐνέκειτο αὐτῷ πόθος τὰ ἐν Μακεδονίᾳ τε ὁμοῦ καὶ τὰ Ἀχαιῶν κατεργασθῆναι δι' αὐτοῦ. τούτῳ μὲν ταῦτα ἐσπευκότε Δίαιος ἠναντιοῦτο ὑπὸ ἀγνωμοσύνης.

XVI. Μόμμιος δὲ Ὀρέστην ἅμα ἀγόμενος, τὸν πρότερον ἐπὶ τῇ Λακεδαιμονίῳ διαφορᾷ καὶ Ἀχαιῶν ἐλθόντα, ἀφίκετο μὲν περὶ ὄρθρον ἐς τὸ τῶν Ῥωμαίων στρατεύμα, ἀποπέμψας δὲ ἐς Μακεδονίαν Μέτελλον καὶ ὅσον εἶπετο ἐκεῖνω, ἀνέμενεν αὐτὸς ἐν τῷ Ἴσθμῷ τὴν πᾶσαν ἀθροισθῆναι παρασκευήν. Ἀφίκετο δὲ ἱππικὸν μὲν πεντακόσιοί τε καὶ τρισχίλιοι, τοῦ πεσοῦ δὲ ἀριθμὸς ἐγένετο ἐς μυριάδας δύο, προσόντων καὶ τούτοις τρισχιλίων· ἐπῆλθον δὲ καὶ τοξόται Κρηῆτες καὶ ἐκ Περσγάμου τῆς ὑπὲρ Καϊκου Φιλοπολίμην στρατιώτας ἄγων παρὰ 2 Ἀττάλου. Μόμμιος μὲν δὴ τῶν τε ἐξ Ἰταλίας τινὰς καὶ τὰ ἐπικουρικὰ ἀπατέρω δύο τε καὶ δέκα ἑταξες σταδίους, πρὸ τοῦ παντὸς εἶναι στρατεύματος φυλακὴν· 2. Ἀχαιοὶ δέ, ἐχόντων ἀφυλακτότερον ὑπὸ φρονήματος τῶν Ῥωμαίων, ἐπιτίθενται ἐπὶ φυλακῆς αὐτοῖς τῆς πρώτης, καὶ τοὺς μὲν φονεύουσι, πλείονας δὲ ἔτι ἐς τὸ στρατόπεδον κατεῖρξαν, καὶ ἀσπίδας ὅσον τε πεντακοσίας εἶλον. Ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ ἔργου καὶ ἐπήρθησαν οἱ Ἀχαιοὶ ποιήσασθαι τὴν ἔξοδον πρότερον πρὶν ἢ Ῥωμαίους ἄρχειν μάχης. 3 Ὡς δὲ ἀντεπῆγε καὶ ὁ Μόμμιος, οἱ μὲν ἐς τὸ ἱππικὸν τῶν Ἀχαιῶν ταχθέντες αὐτίκα ᾤχοντο φεύγοντες, τῆς Ῥωμαίων ἵππου μηδὲ τὴν πρώτην ἐφοδὸν ὑπομείναντες· ὁ δὲ πεξὸς στρατὸς ἀθύμως μὲν εἶχεν ἐπὶ τῶν ἱππέων τῆ τροπῇ, δεξιόμενοι δὲ τὴν ἐμβολὴν τοῦ ὀπλιτικοῦ τοῦ Ῥωμαίων, βιαζόμενοί τε τῷ πλήθει καὶ ἀπαγορεύοντες τοῖς τραύμασιν ὁμως ἀντεῖχον ὑπὸ τοῦ θυμοῦ, πρὶν γε 561 δὴ Ῥωμαίων λογάδες χίλιοι προσπεσόντες κατὰ τὰ πλάγια 4 ἐς τελέαν τοὺς Ἀχαιοὺς φυγὴν κατέστησαν. Εἰ δὲ

ἐτόλμησεν ἐσδραμεῖν μετὰ τὴν μάχην Δίαιος ἐς Κόρινθον καὶ ὑποδέξασθαι τῷ τείχει τοὺς διαπίπτοντας ἐκ τῆς φυγῆς, καὶ εὐρασθαί τι παρὰ Μομμίου οἱ Ἀχαιοὶ φιλάνθρωπον ἐδυνήθησαν, ἐς πολιορκίαν καὶ τριβὴν πολέμου καταστάντος. 3. νῦν δὲ ἀρχομένων ἐτι ἐνδιδόναί τῶν Ἀχαιῶν εὐθὺς Μεγάλῃς πόλεως ἐφρευγεν ὁ Δίαιος, οὐδὲν τι γενόμενος ἐς Ἀχαιοὺς ὅμοιος ἢ καὶ Καλλίστρατος ὁ Ἐμπέδου πρὸς Ἀθηναίους. Τούτῳ γὰρ τῷ ἀνδρὶ Ἰππαρχήσαντι ἐν Σικελίᾳ, ὅτε Ἀθηναῖοι καὶ ὅσοι ἄλλοι τοῦ στόλου μετεσχῆκεσαν ἀπώλλυντο πρὸς τῷ ποταμῷ τῷ Ἀσινάρῳ, τούτῳ τότε τῷ Καλλιστράτῳ παρέστη τόλμα διεκπαῖσαι διὰ τῶν πολεμίων ἄγοντι τοὺς Ἰππέας· ὡς δὲ τὸ πολὺ ἀπέσωσεν αὐτῶν ἐς Κατάνην, ἀνέστρεφεν ὀπίσω τὴν αὐτὴν αὐθις ὁδὸν ἐς Συρακούσας, διαρπάζοντας δὲ ἐτι εὐρῶν τὸ Ἀθηναίων στρατόπεδον καταβάλλει τε ὄσον πέντε ἐξ αὐτῶν, καὶ τραύματα ἐπίκαιρα αὐτοῖς καὶ ὁ ἴππος λαβόντες ἀφιασι τὴν ψυχὴν. οὗτος μὲν δὴ ἀγαθὴν δόξαν Ἀθηναίοις καὶ αὐτῷ κτώμενος, περιεποίησέ τε ὧν ἦρχε καὶ ἐτελεύτησεν αὐτοῖς ἐκουσίως· 4. Δίαιος δὲ Ἀχαιοὺς ἀπολωλεκῶς Μεγαλοπολίταις κακῶν τῶν ἐφεστηκότων ἤκεν ἄγγελος, ἀποκτείνας δὲ αὐτοχειρὶ τὴν γυναῖκα, ἵνα δὴ μὴ γένοιτο αἰχμάλωτος, τελευτᾷ πινὼν φάρμακον, εἰκυῖαν μὲν παρασχόμενος Μεναλκίδα τὴν ἐς χρήματα

562 πλεονεξίαν, εἰκυῖαν δὲ καὶ [τὴν] ἐς τὸν θάνατον δειλίαν. 5. Ἀχαιῶν δὲ οἱ ἐς Κόρινθον ἀποσωθέντες μετὰ τὴν μάχην ἀπεδίδρασκον ὑπὸ νύκτα εὐθὺς· ἀπεδίδρασκον δὲ καὶ αὐτῶν Κορινθίων οἱ πολλοί. Μόμμιος δὲ τὸ μὲν παραντίκα, ἀναπεπταμένων ὅμως τῶν πυλῶν, ἐπέλχεν ἐς τὴν Κόρινθον παρελθεῖν, ὑποκαθῆσθαι τινα ἐντὸς τοῦ τείχους ὑποπτεύων ἐνέδραν· τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ μετὰ τὴν μάχην ἦρει τε κατὰ κράτος καὶ ἔκαιε Κόρινθον. τῶν 8 δὲ ἐγκαταληφθέντων τὸ μὲν πολὺ οἱ Ῥωμαῖοι φονεύουσι,

γυναίκας δὲ καὶ παῖδας ἀπέδοτο Μόμμιος· ἀπέδοτο δὲ
 καὶ οἰκίας, ὅσοι τῶν ἐς ἐλευθερίαν ἀφεθέντων καὶ μα-
 χεσαμένων μετὰ Ἀχαιῶν μὴ εὐθύς ὑπὸ τοῦ πολέμου τὸ
 ἔργον ἐτεθνήκεσαν. Ἀναθημάτων δὲ καὶ τοῦ ἄλλου κόσ-
 μου τὰ μὲν μάλιστα ἀνήκοντα ἐς θαῦμα ἀνήγετο, τὰ δὲ
 ἐκείνοις οὐχ ὁμοίου λόγου Φιλοποίμενι ὁ Μόμμιος τῷ
 παρ' Ἀττάλου στρατηγῷ δίδωσι· καὶ ἦν Περγαμηνοῖς
 9 καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι λάφυρα Κορίνθια. Πόλεων δὲ ὅσαι Ῥω-
 μαίων ἐναντία ἐπολέμησαν τείχη μὲν ὁ Μόμμιος κατέλυε
 καὶ ὄπλα ἀφηρεῖτο πρὶν ἢ καὶ συμβούλους ἀποσταλῆναι
 παρὰ Ῥωμαίων· 6. ὡς δὲ ἀφίκοντο οἱ σὺν αὐτῷ βουλευ-
 σόμενοι, ἐνταῦθα δημοκρατίας μὲν κατέπαυε, καθίστατο
 δὲ ἀπὸ τιμημάτων τὰς ἀρχάς. καὶ φόρος τε ἐτάχθη τῇ
 Ἑλλάδι, καὶ οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες ἐκωλύοντο ἐν τῇ ὑπε-
 ρορίᾳ κτᾶσθαι· συνέδριά τε κατὰ ἔθνος τὰ ἐκάστων,
 Ἀχαιῶν καὶ τὸ ἐν Φωκεῦσιν ἢ Βοιωτοῖς ἢ ἐτέρωθί που
 10 τῆς Ἑλλάδος, κατελέλυτο ὁμοίως πάντα. 7. Ἔτεσι δὲ οὐ
 πολλοῖς ὕστερον ἐτράποντο ἐς ἔλεον Ῥωμαῖοι τῆς Ἑλλά- 563
 δος, καὶ συνέδριά τε κατὰ ἔθνος ἀποδιδόασιν ἐκάστοις
 τὰ ἀρχαῖα καὶ τὸ ἐν τῇ ὑπερορίᾳ κτᾶσθαι. ἀφῆκαν δὲ καὶ
 ὅσοις ἐπιβεβλήκει Μόμμιος ζημίαν· Βοιωτοὺς τε γὰρ
 Ἡρακλεώταις καὶ Εὐβοεῦσι τάλαντα ἑκατὸν καὶ Ἀχαιοὺς
 Λακεδαιμονίοις διακόσια ἐκέλευσεν ἐκτίσαι. τούτων μὲν
 δὴ ἄφεςιν παρὰ Ῥωμαίων εὔροντο Ἕλληνες, ἡγεμῶν δὲ
 ἔτι καὶ ἐς ἐμὲ ἀπεστελλετο. καλοῦσι δὲ οὐχ Ἑλλάδος, ἀλλ'
 Ἀχαίας ἡγεμόνα οἱ Ῥωμαῖοι, διότι ἐχειρῶσαντο Ἕλληνας
 δι' Ἀχαιῶν τότε τοῦ Ἑλληνικοῦ προεστηκότων. Ὁ δὲ πό-
 λεμος ἔσχεν οὗτος τέλος Ἀντιθέου μὲν Ἀθήνησιν ἄρχου-
 τος, Ὀλυμπιάδι δὲ ἐξηκοστῇ πρὸς ταῖς ἑκατόν, ἣν ἐνῆκα
 Διόδωρος Σικυώνιος.

XVII. Ἐς ἅπαν δὲ ἀσθενείας τότε μάλιστα κατῆλθεν
 ἡ Ἑλλάς, λυμανθεῖσα κατὰ μέρη καὶ διαπορθηθεῖσα ἐξ

ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ δαίμονος. Ἄργος μὲν, ἐς πλεῖστον ἀφικο-
 μένην δυνάμεως πόλιν ἐπὶ τῶν καλουμένων ἡρώων,
 ὁμοῦ τῇ μεταβολῇ τῇ ἐς Δωριέας ἐπέλιπε τὸ ἐκ τῆς τύχης
 εὐμενές. Τὸ δὲ ἔθνος τὸ Ἀττικόν, ἀπὸ τοῦ Πελοποννη- 2
 σίων πολέμου καὶ νόσου τῆς λοιμῶδους ἀνενεγκόν τε καὶ
 αὐθις ἀνανηξάμενον, ἔτεσιν ἔμελλεν οὐ πολλοῖς ὕστερον
 ἢ Μακεδόνων ἀκμῇ καθαιρήσειν. κατέσκηψε δὲ ἐκ Μα-
 κεδονίας καὶ ἐς τὰς Βοιωτίας Θῆβας τὸ Ἀλεξάνδρου μῆ-
 νημα. Λακεδαιμονίοις δὲ Ἐπαμεινώνδας ὁ Θηβαῖος καὶ
 αὐθις ὁ Ἀχαιῶν πόλεμος ἐγένετο· ὅτε δὴ καὶ μόγις, ἅτε
 ἐκ δένδρου λελωθημένου καὶ εὐθὺ τὰ πλείονα, ἀνεβλά-
 στησεν ἐκ τῆς Ἑλλάδος τὸ Ἀχαϊκόν, καὶ αὐτὸ ἡ κακία τῶν
 564 στρατηγησάντων ἐκόλουσεν ἐτι αὐξάνόμενον. 2. Χρόνῳ 3
 δὲ ὕστερον ἐς Νέρωνα ἡ βασιλεία περιῆλθεν ἡ Ῥωμαίων,
 καὶ ἐλεύθερον ὁ Νέρων ἀφήσιν ἀπάντων, ἀλλαγὴν πρὸς
 δῆμον ποιησάμενος τὸν Ῥωμαίων· Σαρδῶ γὰρ τὴν νῆσον
 ἐς τὰ μάλιστα εὐδαίμονα ἀντὶ Ἑλλάδος σφίσις ἀντέδωκεν.
 Ἀπιδόντι οὖν ἐς τοῦτό μοι τοῦ Νέρωνος τὸ ἔργον ὀρθό-
 τατα εἰρηκέναι Πλάτων ἐφαίνεται ὁ Ἀρίστωνος, ὅποσα
 ἀδικήματα μεγέθει καὶ τολμηματὶ ἐστὶν ὑπερηρκότα, οὐ
 τῶν ἐπιτυχόντων εἶναι ταῦτα ἀνθρώπων, ψυχῆς δὲ γεν- 4
 ναίας ὑπὸ ἀτόπου παιδείας διεφθαρμένης. Οὐ μὲν Ἑλ-
 λησί γε ἐξέγενετο ὄνασθαι τοῦ δῶρου· Οὐέσπασιανοῦ
 γὰρ μετὰ Νέρωνα ἄρξαντος ἐς ἐμφύλιον στάσιν προήχθη-
 σαν, καὶ σφᾶς ὑποτελεῖς τε αὐθις ὁ Οὐέσπασιανὸς εἶναι
 φόρων καὶ ἀκούειν ἐκέλευσεν ἡγεμόνος, ἀπομεμαθηκέ-
 ναι φήσας τὴν ἐλευθερίαν τὸ Ἑλληνικόν. Τάδε μὲν οὕτω
 συμβάντα εὗρισκον.

3. Ἀχαιοῖς δὲ ὄροι καὶ Ἠλείοις τῆς χώρας ποταμός 5
 τε Λαρίσος καὶ Ἀθηνᾶς ἐπὶ τῷ ποταμῷ ναός ἐστι Λαρι-
 σαίας, καὶ Ἀχαιῶν πόλις Δύμη σταδίου ὅσον τε τριά-
 κοντα ἀπέχουσα τοῦ Λαρίσου. ταύτην Φίλιππος ὁ Δημη-

τρῖου πολεμῶν μόνην τῶν Ἀχαϊκῶν ἔσχεν ὑπήκοον· καὶ ἐπὶ τῇ αἰτίᾳ ταύτῃ Σουλκίκιος, ἡγεμῶν καὶ οὗτος Ῥω- 565
μαίων, ἐπέτροψε τῇ στρατιᾷ διαρπάσαι τὴν Δύμην· Ἀγ-
γουστος δὲ ὕστερον καὶ προσένειμεν αὐτὴν Πατρεῦσιν.

6 Ἐκαλεῖτο δὲ τὰ μὲν ἀρχαιότερα Πάλεια· ἐχόντων δὲ ἔτι
Ἰώνων ὄνομά οἱ μετέθεντο τὸ ἐφ' ἡμῶν, σαφῶς δὲ οὐκ
οἶδα εἴτε ἀπὸ γυναικὸς ἐπιχωρίας Δύμης εἴτε ἀπὸ Δύ-
μαντος τοῦ Αἰγυμίου. Ὑπὸ δὲ τοῦ ἄλλοιου τοῦ Ὀλυμπία-
σιν ἐπὶ τῇ εἰκόνι τῇ Οἰβώτα οὐ προαχθεῖη ἄν τις ἐς ἀλο-
γίαν. Οἰβώτα γὰρ ἀνδρὶ Δυμαίῳ, σταδίου μὲν ἀνελομένῳ
νίκην ὀλυμπιάδι ἔκτη, εἰκόνοσ δὲ ἐν Ὀλυμπίᾳ περὶ τὴν
ὀγδοηκοστὴν ὀλυμπιάδα κατὰ μάντευμα ἐκ Δελφῶν ἀξιω-
θέντι, ἐπίγραμμα ἔστιν ἐπ' αὐτῷ λέγον·

7 Οἰνία Οἰβώτας στάδιον νικῶν ὄδ' Ἀχαιοῖς
πατρίδα Πάλειαν θῆκ' ὀνομαστοτέραν.

τοῦτο οὖν οὐκ ἂν τινι ἀλογίαν παραστήσειεν, εἰ Πάλειαν
ἀλλὰ μὴ Δύμην τὸ ἐπίγραμμα καλεῖ τὴν πόλιν· τὰ γὰρ
ἀρχαιότερα ὀνόματα ἐς ποίησιν ἐπάγεσθαι τῶν ὕστερων
καθεστηκός ἐστιν Ἑλλησι, καὶ Ἀμφιάραόν τε καὶ Ἄδρα-
στον Φορωνείδας καὶ Ἐρεχθείδην ἐπονομάζουσι τὸν
Θησεά.

8 4. Ὀλίγον δὲ πρὸ τοῦ ἄστεώς ἐστὶ τῶν Δυμαίων ἐν
δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ τάφος Σωστράτου· μεिरάκιον δὲ ἦν τῶν
ἐπιχωρίων, γενέσθαι δὲ Ἡρακλέους ἐρώμενον φασὶν αὐ-
τόν, καί, ἀποθανεῖν γὰρ τὸν Σώστρατον Ἡρακλέους ἔτι
ὄντος μετὰ ἀνθρώπων, οὕτως οἱ τὸν Ἡρακλέα τό τε
μνήμα αὐτὸν εἶναι τὸν ποιήσαντα καὶ ἀπαρχὰς ἀπὸ τῶν 566
ἐν τῇ κεφαλῇ τριχῶν δοῦναι. ἐπίδημα δὲ καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι
στήλη τε ἦν ἐπὶ τοῦ χώματος καὶ Ἡρακλῆς ἐπειργασμέ-
νος· ἐλέγετο δὲ ὡς οἱ ἐπιχώριοι καὶ ἐναγίζουσι τῷ Σω-
στράτῳ.

9 5. Δυμαίοις δὲ ἐστὶ μὲν Ἀθηναῖς ναὸς καὶ ἄγαλμα ἐς

τὰ μάλιστα ἀρχαῖον, ἔστι δὲ καὶ ἄλλο ἱερὸν σφίσι Δινδυ-
 μῆνη μητρὶ καὶ Ἄττη πεποιημένον. Ἄττης δὲ ὅστις ἦν,
 οὐδὲν οἶός τε ἦν ἀπόρρητον ἐς αὐτὸν ἐξευρεῖν. ἀλλὰ Ἐρ-
 μησιάννακτι μὲν τῶ τὰ ἔλεγεια γράψαντι πεποιημένα
 ἔστιν ὡς υἱός τε ἦν Καλαοῦ Φρυγὸς καὶ ὡς οὐ τεκνοποιὸς
 ὑπὸ τῆς μητρὸς τεχθεῖη. ἐπεὶ δὲ ἠϋξήτο, μετῴκησεν ἐς
 Λυδίαν τῶ Ἐρμησιάννακτος λόγῳ, καὶ Λυδοῖς ὄργια ἐτέλει
 Μητρὸς, ἐς τοσοῦτο ἤκων παρ' αὐτοῖς τιμῆς ὡς Δία Ἄττη
 νεμεσήσαντα ὑν ἐπὶ τὰ ἔργα ἐπιπέμψαι τῶν Λυδῶν. Ἐν- 10
 ταῦθα ἄλλοι τε τῶν Λυδῶν καὶ αὐτὸς Ἄττης ἀπέθανεν
 ὑπὸ τοῦ υἱός· καὶ τι ἐπόμενον τούτοις Γαλατῶν δρωσιν
 οἱ Πεσσινοῦντα ἔχοντες, ὑῶν οὐχ ἀπτόμενοι. νομίζουσι
 γε μὴν οὐχ οὕτω τὰ ἐς τὸν Ἄττην, ἀλλὰ ἐπιχώριός ἐστιν
 ἄλλος σφίσι ἐς αὐτὸν λόγος, Δία ὑπνωμένον ἀφελναι
 σπέρμα ἐς γῆν, τὴν δὲ ἀνὰ χρόνον ἀνεῖναι δαίμονα διπλᾶ
 ἔχοντα αἰδοῖα, τὰ μὲν ἀνδρὸς, τὰ δὲ αὐτῶν γυναικός·
 ὄνομα δὲ Ἄγδιστιν αὐτῶ τίθενται. θεοὶ δὲ Ἄγδιστιν δή-
 σαντες τὰ αἰδοῖά οἱ τὰ ἀνδρὸς ἀποκόπτουσιν. Ὡς δὲ ἀπ' 11
 αὐτῶν ἀναφῦσα ἀμυγδαλῆ εἶχεν ὠραῖον τὸν καρπὸν,
 θυγατέρα τοῦ Σαγγαρίου ποταμοῦ λαβεῖν φασὶ τοῦ καρ-
 ποῦ· ἐσθμεμένης δὲ ἐς τὸν κόλπον καρπὸς μὲν ἐκεῖνος ἦν
 αὐτίκα ἀφανής, αὐτὴ δὲ ἐκύει· τεκούσης δὲ τράγος περι-
 εῖπε τὸν παῖδα ἐκκείμενον. ὡς δὲ ἀύξανόμενον κάλλους
 567 οἱ μετῆν πλέον ἢ κατὰ εἶδος ἀνθρώπου, ἐνταῦθα τοῦ
 παιδὸς ἔρωσ ἔσχεν Ἄγδιστιν. Αὐξηθέντα δὲ Ἄττην ἀπο-
 στέλλουσιν ἐς Πεσσινοῦντα οἱ προσήκοντες συνοικήσουτα
 τοῦ βασιλέως θυγατρὶ. ὑμέναιος δὲ ἦδετο, καὶ Ἄγδιστις 12
 ἐφίσταται, καὶ τὰ αἰδοῖα ἀπέκοψε μανεῖς ὁ Ἄττης, ἀπέ-
 κοψε δὲ καὶ ὁ τὴν θυγατέρα αὐτῶ διδούς. Ἄγδιστιν δὲ
 μετάνοια ἔσχεν οἷα Ἄττην ἔδρασε· καὶ οἱ παρὰ Διὸς εὖ-
 ρετο μῆτε σῆπεσθαι τι Ἄττη τοῦ σώματος μῆτε τήκεσθαι.
 τὰδε μὲν ἐς Ἄττην τὰ γινωριμώτατα.

- 13 6. Ἐν δὲ τῇ χώρᾳ τῇ *Δυμαία* καὶ τοῦ δρομέως *Οἰβώτα* *** νικήσαντι Ὀλύμπια Ἀχαιῶν πρώτῳ γέρας οὐδὲν ἐξαίρετον παρ' αὐτῶν ἐγένετο εὐρασθαι· καὶ ἐπὶ τούτῳ κατάρας ὁ *Οἰβώτας* ἐποίησατο μηδενὶ Ὀλυμπικὴν νίκην ἔτι Ἀχαιῶν γενέσθαι. καί, ἦν γὰρ τις θεῶν ὧ τοῦ *Οἰβώτα* τελεῖσθαι τὰς κατάρας οὐκ ἀμελὲς ἦν, διδάσκονται ποτε οἱ Ἀχαιοὶ καθ' ἣντινα αἰτίαν στεφάνου τοῦ Ὀλυμπιάσιν ἡμάρτανον, διδάσκονται δὲ ἀποστείλαντες
- 14 ἐς *Δελφούς*. οὕτω καὶ ἄλλα ἐς τιμὴν σφισι τοῦ *Οἰβώτα* ποιήσασι, καὶ τὴν εἰκόνα ἀναθεῖσιν ἐς Ὀλυμπίαν, Σώστρατος Πελληνεὺς σταδίου νίκην ἔσχευ ἐν παισί. Διαμένει δὲ ἐς ἐμὲ ἔτι Ἀχαιῶν τοῖς ἀγωνίζεσθαι μέλλουσι τὰ Ὀλύμπια ἐναγίζειν τῷ *Οἰβώτα*, καὶ ἦν κρατήσωσιν, ἐν Ὀλυμπία στεφανοῦν τοῦ *Οἰβώτα* τὴν εἰκόνα.

XVIII. Σταδίους ὅσον τε τεσσαράκοντα προελθόντι ἐκ *Δύμης* ποταμὸς *Πείρος* ἐς θάλατταν κάτεισι, καὶ Ἀχαιῶν πόλις ποτὲ Ὠλενος ὠκεῖτο παρὰ τῷ *Πείρῳ*. ὀπίσοι δὲ ἐς *Ἡρακλέα* καὶ τὰ ἔργα αὐτοῦ πεποιήκασιν, ἔστιν οὐκ ἐλάχιστόν σφισι δείγμα τοῦ λόγου *Δεξαμενός* ὁ ἐν Ὠλένῳ βασιλεύς, καὶ ὁποίων *Ἡρακλῆς* παρ' αὐτῷ [ξενίων] ἔτυχε. καὶ ὅτι μὲν ἦν πόλισμα ἐξ ἀρχῆς μικρὸν ἢ Ὠλενος, μαρτυρεῖ τῷ λόγῳ μου καὶ ἔλεγτον ἐς *Εὐρυτίωνα Κένταυρον* ὑπὸ *Ἐρμησιάνακτος* πεποιημένον· ἀνὰ χρόνον δὲ τοὺς οἰκήτορας ἐκλιπεῖν ὑπὸ ἀσθενείας φασὶ τὴν Ὠλενον, καὶ ἐς *Πειράς* τε καὶ ἐς *Εὐρυτειᾶς* ἀποχωρήσαι. 568

- 2 2. Τοῦ δὲ *Πείρου* ποταμοῦ περὶ τοὺς ὀγδοήκοντα ἀφέστηκε σταδίους *Πατρέων* ἢ πόλις· οὐ πόρρω δὲ αὐτῆς ποταμὸς *Γλαῦκος* ἐκδίδωσιν ἐς θάλασσαν. *Πατρέων* δὲ οἱ τὰ ἀρχαιότατα μνημονεύοντές φασιν *Εὐμηλον* αὐτόχθονα οἰκῆσαι πρῶτον ἐν τῇ χώρᾳ, βασιλεύοντα αὐτὸν ἀνθρώπων οὐ πολλῶν. *Τριπτολέμου* δὲ ἐκ τῆς Ἀττικῆς

ἀφικομένου τὸν τε καρπὸν λαμβάνει τον ἡμερον, καὶ
 οἰκίσαι διδαχθεὶς πόλιν Ἀρόην ὠνόμασεν ἐπὶ τῇ ἐργασίᾳ
 τῆς γῆς. ὡς δὲ πρὸς ὕπνον ἐτράπετο ὁ Τριπτόλεμος, 3
 ἐνταῦθα Ἀνθειαν παῖδα Εὐμήλου τοὺς δράκοντάς φασιν
 ὑπὸ τοῦ Τριπτολέμου τὸ ἄρμα ζεύξαντα ἐθελῆσαι καὶ
 αὐτὸν σπείραι. καὶ τὸν μὲν ἐπιλαμβάνει τὸ χρεῶν ἐκπε-
 σόντα τοῦ ἄρματος· Τριπτόλεμος δὲ καὶ Εὐμήλος Ἀν-
 θειαν πόλιν οἰκίζουσιν ἐν κοινῷ, τοῦ Εὐμήλου παιδὸς
 ἐπώνυμον. ὠκίσθη δὲ καὶ τρίτη μεταξὺ Ἀνθείας καὶ 4
 Ἀρόης Μεσάτις πόλις. 3. Ὅποσα δὲ οἱ Πατρεῖς περὶ Διο-
 νύσου λέγουσι, τραφηναί τε αὐτὸν ἐν τῇ Μεσάτει καὶ
 ἐνταῦθα ἐπιβουλευθέντα ὑπὸ Τιτάνων ἐς παντοῖον ἀφι-
 κέσθαι κίνδυνον, οὐκ ἐναντιούμενος τοῖς Πατρεῦσι τῆς
 Μεσάτεως τὸ ὄνομα αὐτοῖς σφίσι ἐξηγεῖσθαι παρήμι.
 Ἀχαιῶν δὲ ὕστερον ἐκβαλόντων Ἴωνας, Πατρὺς ὁ Πρεν- 5
 γένους τοῦ Ἀγήνωρος ἐς μὲν Ἀνθειαν καὶ ἐς Μεσάτιν μὴ
 ἐνοικίξεσθαι τοῖς Ἀχαιοῖς ἀπέειπε, περίβολον δὲ τείχους
 πρὸς τῇ Ἀρόῃ βαλόμενος μελζονα, ἵνα ἐντός οἱ τοῦ περι-
 βόλου καὶ ἡ Ἀρόῃ γένηται, ὄνομα ἔθετο ἀφ' ἑαυτοῦ Πά-
 τρας τῇ πόλει. 4. Ἀγήνωρ δὲ ὁ πατὴρ τοῦ Πρενγένους
 Ἀρέως παῖς ἦν τοῦ Ἄμπυκος, ὁ δὲ Ἄμπυξ Πελίου τοῦ
 Αἰγινήτου τοῦ Δηρείτου τοῦ Ἀρπάλου τοῦ Ἀμύκλα τοῦ
 Λακεδαιμόνος. Πατρὲι μὲν τοιαῦτα ἐς τοὺς προγόνους 6
 ὑπάρχοντα ἦν. 5. Ἰδίᾳ δὲ ἀνὰ χρόνον Πατρεῖς διέβησαν
 ἐς Αἰτωλίαν Ἀχαιῶν μόνοι κατὰ φιλίαν τὴν Αἰτωλῶν,
 τὸν πόλεμόν σφισι τὸν πρὸς Γαλάτας συνδιοίσοντες.
 προσπταίσαντες δ' ἐν ταῖς μάχαις λόγου μειζόνως καὶ
 ὑπὸ πενίας ἄμα οἱ πολλοὶ πιεζόμενοι Πάτρας μὲν πλὴν
 569 ὀλίγων τιμῶν ἐκλείπουσιν. οἱ δὲ ἄλλοι κατὰ χώραν ὑπὸ
 φιλεργίας ἐσκεδάσθησαν, καὶ πολίσματα παρῆξ αὐτὰς
 Πάτρας τοσάδε ἄλλα ᾤκησαν, Μεσάτιν καὶ Ἀνθειαν καὶ
 Βολίνην καὶ Ἀργυρᾶν τε καὶ Ἄρβαν. Αὐγουστος δὲ ἦ 7

τοῦ παράπλου νομίζων κείσθαι καλῶς τὰς Πάτρας ἢ κατ' ἄλλην τινὰ αἰτίαν ἐπανήγαγεν αὐτίς ἐκ τῶν πολισμάτων τῶν ἄλλων τοὺς ἄνδρας ἐς τὰς Πάτρας· προσσυνώκισε δὲ σφισι καὶ Ἀχαιοὺς τοὺς ἐκ Ῥυπῶν, καταβαλὼν ἐς ἔδαφος Ῥύπας. καὶ ἔδωκε μὲν ἑλευθέρους Ἀχαιῶν μόνοις τοῖς Πατρεῦσιν εἶναι, ἔδωκε δὲ καὶ [ἐς] τὰ ἄλλα γέρα σφίσιν, ὅποσα τοῖς ἀποίκιοις νέμειν οἱ Ῥωμαῖοι νομίζουσι.

8 6. Πατρεῦσι δὲ ἐν ἄκρῃ τῇ πόλει Λαφρίας ἱερὸν ἔστιν Ἀρτέμιδος· ξενικὸν μὲν τῇ θεῷ τὸ ὄνομα, ἐσηγμένον δὲ ἐτέρωθεν καὶ τὸ ἄγαλμα. Καλυδῶνος γὰρ καὶ Αἰτωλίας τῆς ἄλλης ὑπὸ Αὐγούστου βασιλέως ἐρημωθεῖσης διὰ τὸ ἐς τὴν Νικόπολιν τὴν ὑπὲρ τοῦ Ἀκτίου συνοικίξεσθαι καὶ τὸ Αἰτωλικόν, οὕτω τὸ ἄγαλμα τῆς Λαφρίας οἱ Πατρεῖς ἔσχον.

9 Ὡσαύτως δὲ καὶ ὅσα ἄλλα ἀγάλματα ἐκ τε Αἰτωλίας καὶ παρὰ Ἀκαρνανῶν, τὰ μὲν πολλὰ ἐς τὴν Νικόπολιν κομισθῆναι, Πατρεῦσι δὲ ὁ Αὐγούστος ἄλλα τε τῶν ἐκ Καλυδῶνος λαφύρων καὶ δὴ καὶ τῆς Λαφρίας ἔδωκε τὸ ἄγαλμα, ὁ δὴ καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι ἐν τῇ ἀκροπόλει τῇ Πατρῶν εἶχε τιμᾶς· γενέσθαι δὲ ἐπικλήσιν τῇ θεῷ Λαφρίαν ἀπὸ ἀνδρὸς Φωκέως φασί· Λάφριον γὰρ τὸν Κασταλίου τοῦ Δελφοῦ Καλυδωνίους ἰδρύσασθαι τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀρτέμιδος τὸ
10 ἀρχαῖον, οἱ δὲ τῆς Ἀρτέμιδος τὸ μῆνιμα τὸ ἐς Οἰνέα ἀνὰ χρόνον τοῖς Καλυδωνίοις ἐλαφρότερον γενέσθαι λέγουσι, καὶ αἰτίαν τῇ θεῷ τῆς ἐπικλήσεως ἐθέλουσιν εἶναι ταύτην. Τὸ μὲν σχῆμα τοῦ ἀγάλματος θηρεύουσα ἔστιν, ἐλέφαντος δὲ καὶ χρυσοῦ πεποιήται, Ναυπάκτιοι δὲ Μέ-570
ναιχμος καὶ Σοῖδας εἰργάσαντο· τεκμαίρονται δὲ σφᾶς Κανάχου τοῦ Σικωνίου καὶ τοῦ Αἰγινήτου Κάλλωνος
11 οὐ πολλῶ γενέσθαι τινὶ ἡλικίᾳ ὑστέρους. 7. Ἄγουσι δὲ καὶ Λάφρια ἑορτὴν τῇ Ἀρτέμιδι οἱ Πατρεῖς ἀνὰ πᾶν ἔτος, ἐν ἣ τρόπος ἐπιχώριος θυσίας ἔστιν αὐτοῖς. περὶ μὲν τὸν βωμὸν ἐν κύκλῳ ξύλα ἰστιάσιν ἔτι χλωρὰ καὶ ἐς ἐκκαίδεκα

ἕκαστον πήχεις· ἐντὸς δὲ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τὰ αὐτάτα σφισι τῶν ξύλων κεῖται. μηχανῶνται δὲ ὑπὸ τὸν καιρὸν τῆς ἑορτῆς καὶ ἄνοδον ἐπὶ τὸν βωμὸν λειοτέραν, ἐπιφέρουτες γῆν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοὺς ἀναβασμούς. πρῶτα μὲν 12 δὴ πομπὴν μεγαλοπρεπεστάτην τῇ Ἀρτέμιδι πομπεύουσι, καὶ ἡ ἱερωμένη παρθένος ὀχεῖται τελευταία τῆς πομπῆς ἐπὶ ἐλάφων ὑπὸ τὸ ἄρμα ἐξευγμένων· ἐς δὲ τὴν ἐπιούσαν τηνικαῦτα ἦδη δρᾶν τὰ ἐς τὴν θυσίαν νομίζουσι, δημοσία τε ἡ πόλις καὶ οὐχ ἥσσον ἐς τὴν ἑορτὴν οἱ ἰδιῶται φιλοτίμως ἔχουσιν. ἐσβάλλουσι γὰρ ζῶντας ἐς τὸν βωμὸν ὄρνιθάς τε τοὺς ἐδωδίμους καὶ ἱερεῖα ὁμοίως ἅπαντα, ἔτι δὲ ὕς ἀγρίους καὶ ἐλάφους τε καὶ δορκάδας, οἱ δὲ καὶ λύκων καὶ ἄρκτων σκύμνους, οἱ δὲ καὶ τὰ τέλεια τῶν θηρίων· κατατιθέασι δὲ ἐπὶ τὸν βωμὸν καὶ δένδρων καρπὸν τῶν ἡμέρων. τὸ δὲ ἀπὸ τούτου πῦρ ἐνιᾷσιν ἐς τὰ 13 ξύλα. ἐνταῦθά που καὶ ἄρκτον καὶ ἄλλο τι ἔθεασάμην τῶν ζῴων, τὰ μὲν ὑπὸ τὴν πρώτην ὄρμην τοῦ πυρὸς βιαζόμενα ἐς τὸ ἐπτός, τὰ δὲ καὶ ἐκφεύγοντα ὑπὸ ἰσχύος ταῦτα οἱ ἐμβαλόντες ἐπανάγουσιν αὐτίς ἐς τὴν πυράν. τρωθῆναι δὲ οὐδένα ὑπὸ τῶν θηρίων μνημονεύουσιν.

XIX. Ἔστι δὲ ἐν τῷ μεταξὺ τοῦ ναοῦ τε τῆς Λαφρίας καὶ τοῦ βωμοῦ πεποιημένον μνημα Εὐρυπύλου. τὰ δὲ ὅστις τε ὦν καὶ καθ' ἣντινα αἰτίαν ἀφίκετο ἐς τὴν γῆν ταύτην, δηλώσει μοι καὶ ταῦτα ὁ λόγος προδιηγησαμένῳ πρότερον ὅποια ὑπὸ τοῦ Εὐρυπύλου τὴν ἐπιδημίαν τοῖς ἐνταῦθα ἦν τὰ παρόντα ἀνθρώποις. Ἰώνων τοῖς Ἀρόην καὶ Ἀνθειαν καὶ Μεσάτιν οἰκοῦσιν ἦν ἐν κοινῷ τέμενος καὶ ναὸς Ἀρτέμιδος Τρικλαρίας ἐπίκλησιν, καὶ ἑορτὴν οἱ Ἰῶνες αὐτῇ καὶ παννυχίδα ἤγον ἀνὰ πᾶν ἔτος. ἱερωσύνην δὲ εἶχε τῆς θεοῦ παρθένος, ἐς ᾧ ἀποστελλεσθαι 571 παρὰ ἄνδρα ἔμελλε. 2. Λέγουσιν οὖν συμβῆναί ποτε ὡς 2 ἱεραῖσθαι μὲν τῆς θεοῦ Κομαιθῶ τὸ εἶδος καλλίστην παρ-

θένον, τυγγανειν δὲ αὐτῆς ἐρῶντα Μελάنيππον, τὰ τε
 ἄλλα τοὺς ἡλικιώτας καὶ ὄψεως εὐπρεπείᾳ μάλιστα ὑπε-
 ρηρότα. ὡς δὲ ὁ Μελάنيππος ἐς τὸ ἴσον τοῦ ἔρωτος
 ὑπηγάγετο τὴν παρθένον, ἐμνάτο αὐτὴν παρὰ τοῦ πα-
 τρός. ἔπεται δὲ πως τῷ γήρᾳ τὰ τε ἄλλα ὡς τὸ πολὺ ἐναν-
 τιοῦσθαι νέοις, καὶ οὐχ ἥμιστά ἐς τοὺς ἐρῶντας τὸ ἀνάλ-
 γητον, ὅπου καὶ Μελανίππῳ τότε ἐθέλοντι ἐθέλουσαν
 ἄγεσθαι Κομαιθῶ οὔτε παρὰ τῶν ἑαυτοῦ γονέων οὔτε
 3 παρὰ τῶν Κομαιθούσῃ ἡμερον ἀπήντησεν οὐδέν. Ἐπέδειξε
 δὲ ἐπὶ πολλῶν τε δὴ ἄλλων καὶ ἐν τοῖς Μελανίππου πα-
 θήμασιν ὡς μέτεστιν ἔρωτι καὶ ἀνθρώπων συγγέει νό-
 μιμα καὶ ἀνατρέψαι θεῶν τιμὰς, ὅπου καὶ τότε ἐν τῷ τῆς
 Ἄρτεμιδος ἱερῷ Κομαιθῶ καὶ Μελάنيππος ἐξέπλησαν
 τοῦ ἔρωτος τὴν ὄρμην. καὶ οἱ μὲν ἐμελλον τῷ ἱερῷ καὶ ἐς
 τὸ ἔπειτὰ Ἴσα καὶ θαλάμῳ χρήσεσθαι· τοὺς δὲ ἀνθρώ-
 πους αὐτίκα ἐξ Ἄρτεμιδος μήνιμα ἐφθειρε, τῆς τε γῆς
 καρπὸν οὐδένα ἀποδιδούσης, καὶ νόσοι σφίσι οὐ κατὰ
 τὰ εἰωθότα καὶ ἀπ' αὐτῶν θάνατοι πλείονες ἢ τὰ πρό-
 4 τερα ἐγίνοντο. Καταφυγόντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ χρηστήριον
 τὸ ἐν Δελφοῖς, ἤλεγχεν ἡ Πυθία Μελάنيππον καὶ Κομαι-
 θῶ· καὶ ἐκείνους τε αὐτοὺς μάντευμα ἀφίκετο θῦσαι τῇ
 Ἄρτεμιδι, καὶ ἀνὰ πᾶν ἔτος παρθένον καὶ παῖδα, οἱ τὸ
 εἶδος εἶεν κάλλιστοι τῇ θεῷ θύειν. ταύτης μὲν δὴ τῆς
 θυσίας ἕνεκα ὁ ποταμὸς ὁ πρὸς τῷ ἱερῷ τῆς Τρικλαρίας
 5 Ἀμείλιχος ἐκλήθη· τέως δὲ ὄνομα εἶχεν οὐδέν. Παίδων
 δὲ καὶ παρθένων ὅποσοι μὲν ἐς τὴν θεὸν οὐδὲν εἰργασ- 572
 μένοι Μελανίππου καὶ Κομαιθούσῃ ἕνεκα ἀπώλλυντο,
 αὐτοὶ τε οἰκτρότατα καὶ οἱ προσήκοντές σφισιν ἐπασχον,
 Μελάنيππον δὲ καὶ Κομαιθῶ συμφορᾶς ἐκτὸς γενέσθαι
 τίθεμαι· μόνῳ γὰρ δὴ ἀνθρώπῳ ψυχῆς ἐστὶν ἀντάξιον
 6 κατορθῶσαι τινα ἐρασθέντα. 3. Παύσασθαι δὲ οὕτω λέ-
 γονται θύοντες τῇ Ἄρτεμιδι ἀνθρώπους. ἐκέχρητο δὲ

αὐτοῖς πρότερον ἔτι ἐκ Δελφῶν ὡς βασιλεὺς ξένος παρα-
γενόμενός σφισιν ἐπὶ τὴν γῆν, ξενικὸν ἅμα ἀγόμενος
δαίμονα, τὰ ἐς τὴν θυσίαν τῆς Τρικλαρίας παύσει. Ἴλιον
δὲ ἀλούσης καὶ νεμομένων τὰ λάφυρα τῶν Ἑλλήνων,
Εὐρύπυλος ὁ Εὐδαίμονος λαμβάνει λάρνακα· Διονύσου
δὲ ἄγαλμα ἦν ἐν τῇ λάρνακι, ἔργον μὲν, ὡς φασιν, Ἡφαί-
στου, δῶρον δὲ ὑπὸ Διὸς ἐδόθη Δαρδάνῳ. λέγονται δὲ 7
καὶ ἄλλοι λόγοι δύο ἐς αὐτήν, ὡς ὅτε ἐφυγεν Αἰνείας
ἀπολίποι ταύτην τὴν λάρνακα· οἱ δὲ διφῆναί φασιν αὐ-
τὴν ὑπὸ Κασάνδρας συμφορὰν τῷ εὐρόντι Ἑλλήνων.
ἦνοιξε δ' οὖν ὁ Εὐρύπυλος τὴν λάρνακα καὶ εἶδε τὸ
ἄγαλμα. καὶ αὐτίκα ἦν ἐκφρωῖ μετὰ τὴν θέαν. τὰ μὲν δὴ
πλείονα ἐμαίνετο, ὀλιγάκις δὲ ἐγίνετο ἐν ἑαυτῷ. ἄτε δὲ
οὕτω διακείμενος, οὐκ ἐς τὴν Θεσσαλίαν τὸν πλοῦν ἐποι-
εῖτο, ἀλλ' ἐπὶ τε Κίρραν καὶ ἐς τὸν ταύτη κόλπον· ἀνα-
βὰς δὲ ἐς Δελφοὺς ἐχρᾶτο ὑπὲρ τῆς νόσου. καὶ αὐτῷ γε- 8
νέσθαι λέγουσι μάντευμα, ἐνθα ἂν ἐπιτύχη θύουσιν
ἀνθρώποις θυσίαν ξένην, ἐνταῦθα ἰδρῦσασθαί τε τὴν
λάρνακα καὶ αὐτὸν οἰκῆσαι. Ὁ μὲν δὴ ἄνεμος τὰς ναῦς
τοῦ Εὐρυπύλου κατήνεγκεν ἐπὶ τὴν πρὸς τῇ Ἀρόῃ θά-
λασσαν· ἐκβὰς δὲ ἐς τὴν γῆν καταλαμβάνει παῖδα καὶ
παρθένον ἐπὶ τὸν βωμὸν τῆς Τρικλαρίας ἡγμένους. καὶ
ὁ μὲν ἐμελλεν οὐ χαλεπῶς συνήσειν τὰ ἐς τὴν θυσίαν·
ἀφίκοντο δὲ ἐς μνήμην καὶ οἱ ἐπιχώριοι τοῦ χρησμοῦ,
βασιλέα τε ἰδόντες ὃν οὕτω πρότερον ἐωράκεσαν, καὶ ἐς 9
τὴν λάρνακα ὑπενόησαν ὡς εἴη τις ἐν αὐτῇ θεός. καὶ
573 οὕτω τῷ Εὐρυπύλῳ τε ἡ νόσος καὶ τοῖς ἐνταῦθα ἀνθρώ-
ποις τὰ ἐς τὴν θυσίαν ἐπαύσθη, τό τε ὄνομα ἐτέθη τὸ
νῦν τῷ ποταμῷ Μείλιχος. Ἔγραψαν δὲ ἤδη τινὲς οὐ τῷ
Θεσσαλῷ συμβάντα Εὐρυπύλῳ τὰ εἰρημένα, ἀλλὰ Εὐ-
ρύπυλον Δεξαμενοῦ παῖδα τοῦ ἐν Ὠλένῳ βασιλεύσαντος
ἐθέλουσιν ἅμα Ἡρακλεῖ στρατεύσαντα ἐς Ἴλιον λαβεῖν

παρὰ τοῦ Ἡρακλέους τὴν λάρνακα· τὰ δὲ ἄλλα κατὰ τὰ
 10 αὐτὰ εἰρήκασι καὶ οὗτοι. Ἐγὼ δὲ οὔτε Ἡρακλέα ἀγνοῆσαι
 τὰ ἐς τὴν λάρνακα, εἰ δὴ τοιαῦτα ἦν, πείθομαι· οὔτε τὰ
 ἐς αὐτὴν ἐπιστάμενος δοκεῖ μοί ποτε ἄν δοῦναι δῶρον
 συμμαχήσαντι ἀνδρὶ· οὔτε μὴν οἱ Πατρεῖς ἄλλον τινὰ ἢ
 τὸν Εὐαίμονος ἔχουσιν Εὐρύπυλον ἐν μνήμῃ, καὶ οἱ καὶ
 ἐναγίζουσιν ἀνὰ πᾶν ἔτος, ἐπειδὴν τῷ Διονύσῳ τὴν ἑορ-
 τὴν ἄγωσι.

XX. Τῷ θεῷ δὲ τῷ ἐντὸς τῆς λάρνακος ἐπίκλησις
 μὲν ἐστὶν Αἰσυμνήτης, οἱ δὲ αὐτὸν ἐς τὰ μάλιστα θερα-
 πεύοντες ἐννέα τέ εἰσιν ἄνδρες, οὓς ἄν ἐκ πάντων ὁ δῆ-
 μος προέληται κατ' ἀξίωμα, καὶ ἴσαι γυναῖκες τοῖς ἀν-
 δράσι. μιᾷ δὲ ἐν τῇ ἑορτῇ νυκτὶ ἐς τὸ ἐκτὸς φέρει τὴν
 λάρνακα ὁ ἱερεὺς. αὕτη μὲν δὴ ἡ νυξ γέρας τοῦτο εἴληψε.
 καταβαίνουσι δὲ καὶ ὁπόσοι δὴ τῶν ἐπιχωρίων παῖδες ἐπὶ
 τὸν Μελίχον ἀσταχύσειν ἐστεφανωμένοι τὰς κεφαλὰς·
 ἐκόσμου δὲ οὕτω καὶ τὸ ἀρχαῖον οὓς ἄγοιεν τῇ Ἀρτέμιδι
 2 θύοντες. τὰ δὲ ἐφ' ἡμῶν στεφάνους μὲν τῶν ἀσταχύων
 ἀποτίθενται παρὰ τῇ θεῷ, λουσάμενοι δὲ τῷ ποταμῷ
 καὶ αὐθις στεφάνους ἐπιθέμενοι κισσοῦ· πρὸς τὸ ἱερὸν
 ἴασι τοῦ Αἰσυμνήτου. ταῦτα μὲν σφισιν οὕτω δρᾶν καθέ-
 στηκε. 2. Τοῦ περιβόλου δὲ ἐστὶν ἐντὸς τῆς Λαφρίας καὶ
 Ἀθηναῶς ναὸς ἐπίκλησιν Παναχαΐδος· ἐλέφαντος τὸ ἄγαλ-
 μα καὶ χρυσοῦ.
 3 Ἐρχομένῳ δὲ ἐς τὴν κάτω πόλιν Μητρὸς Δινδυμή-
 νης ἐστὶν ἱερὸν, ἐν δὲ αὐτῷ καὶ Ἄττης ἔχει τιμὰς. τούτου
 μὲν δὴ ἄγαλμα οὐδὲν ἀποφαίνουσι· τὸ δὲ τῆς Μητρὸς
 λίθου πεποιήται. Ἔστι δὲ ἐν τῇ ἀγορᾷ Διὸς ναὸς Ὀλυμ-
 πίου, αὐτὸς τε ἐπὶ θρόνου καὶ ἐστῶσα Ἀθηναῖα παρὰ τὸν
 θρόνον. τῆς τε Ἡρας ἄγαλμα τοῦ Ὀλυμπίου πέραν ἱερὸν
 τε Ἀπόλλωνος πεποιήται, καὶ Ἀπόλλων χαλκοῦς γυμνὸς 574
 ἐσθῆτος· ὑποδήματα δὲ ὑπὸ τοῖς ποσίν ἐστὶν αὐτῷ, καὶ

τῷ ἑτέρῳ ποδί ἐπὶ κρανίου βέβηκε βοός. βουσί γὰρ χαί- 4
ρειν μάλιστα Ἀπόλλωνα Ἀλκαῖός τε ἐδήλωσεν ἐν ὕμνῳ
τῷ ἐς Ἑρμῆν γράφας, ὡς ὁ Ἑρμῆς βοῦς ὑφέλοιτο τοῦ
Ἀπόλλωνος· καὶ ἔτι πρότερον ἢ Ἀλκαῖον γενέσθαι πε-
ποιημένα ἦν Ὀμήρῳ βοῦς Ἀπόλλωνα Λαομέδοντος ἐπὶ
μισθῷ νέμειν. Ποσειδῶνι περιέθηκεν ἐν Ἰλιάδι τὰ ἔπη.

Ἦτοι ἐγὼ Τρώεσσι πόλιν περὶ τεῖχος ἔδειμα, 5
εὐρύ τε καὶ μάλα καλόν, ἔν' ἄρρηκτος πόλις εἶη·

Φοῖβε, σὺ δ' εἰλίποδας ἔλικας βοῦς βουκολέεσκες.
τὰ μὲν δὴ ἐς τὸ κρανίον τοῦ βοός ἐπὶ τοιῶνδε ἂν τις εἰκά-
σειε πεποιῆσθαι· ἔστι δὲ ἐν ὑπαίθρῳ τῆς ἀγορᾶς ἄγαλμά
τε Ἀθηναῖς καὶ πρὸ αὐτοῦ Πατρώως τάφος.

3. Ἐχεται δὲ τῆς ἀγορᾶς τὸ ᾠδεῖον, καὶ Ἀπόλλων 6
ἐνταῦθα ἀνάκειται θείας ἄξιος· ἐποιήθη δὲ ἀπὸ λαφύρων,
ἠνῖκα ἐπὶ τὸν στρατὸν τῶν Γαλατῶν οἱ Πατρεῖς ἤμυναν
Αἰτωλοῖς Ἀχαιῶν μόνοι. κεκόσμηται δὲ καὶ ἐς ἄλλα τὸ
ᾠδεῖον ἀξιολογώτατα τῶν ἐν Ἑλλησι, πλήν γε δὴ τοῦ
Ἀθήνησι· τοῦτο γὰρ μεγέθει τε καὶ ἐς τὴν πᾶσαν ὑπε-
ρῆκε κατασκευήν, ἀνήρ δὲ Ἀθηναῖος ἐποίησεν Ἡρώδης
ἐς μνήμην ἀποθανούσης γυναικός. ἐμοὶ δὲ ἐν τῇ Ἀτθίδι
συγγραφῇ τὸ ἐς τοῦτο παρεῖθη τὸ ᾠδεῖον, ὅτι πρότερον
ἔτι ἐξείργαστό μοι τὰ ἐς Ἀθηναίους ἢ ὑπῆρκετο Ἡρώδης
τοῦ οἰκοδομήματος. Ἐν Πάτραις δὲ ἰόντι ἐκ τῆς ἀγορᾶς, 7
ἢ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος πύλη κατὰ τὴν ἐξοδὸν ἔστι
ταύτην, καὶ ἐπιθήματα ἐπὶ τῆς πύλης ἀνδριάντες εἰσὶν
ἐπίχρῃσοι, Πατρεύς τε καὶ Πρηνυγένης καὶ Ἀθερίων, οὓ
575 Πατρώως ἠλικίαν παιδὸς ἔχοντος καὶ αὐτοὶ παῖδες εἰσι.

4. Τῆς δὲ ἀγορᾶς ἄντικρος κατ' αὐτὴν τὴν διεξοδὸν τέμε-
νός ἐστιν Ἀρτέμιδος καὶ ναὸς Λιμνάτιδος. ἐχόντων δὲ 8
ἦδη Λακεδαιμόνα καὶ Ἄργος Λαοριέων ὑφελέσθαι Πρην-
υγένην τῆς Λιμνάτιδος τὸ ἄγαλμα κατὰ ὄψιν ὄνειρατος
λέγουσιν ἐκ Σπάρτης, κοινωνῆσαι δὲ αὐτῷ τοῦ ἐγγειρῆ-

ματος τῶν δούλων τὸν εὐνούστατον. τὸ δὲ ἄγαλμα τὸ ἐκ τῆς Λακεδαίμονος τὸν μὲν ἄλλον χρόνον ἔχουσιν ἐν Μεσσία, ὅτι καὶ ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τοῦ Πρευγένους ἐς τοῦτο ἐκομίσθη τὸ χωρίον· ἐπειδὴν δὲ τῇ Λιμνάτιδι τὴν ἑορτὴν ἄγωσι, τῆς θεοῦ τις τῶν οἰκειῶν ἐκ Μεσσίας ἐρχεται τὸ ξόανον κομίζων τὸ ἀρχαῖον ἐς τὸ τέμενος τὸ ἐν τῇ πόλει.

95. Τούτου δὲ τοῦ τεμένους ἐστὶ καὶ ἄλλα τοῖς Πατρεῦσιν ἱερά· πεποιήται δὲ ταῦτα οὐκ ἐν ὑπαίθρῳ, ἀλλὰ ἔσοδος ἐς αὐτὰ διὰ τῶν στοῶν ἐστὶ. τὸ μὲν δὴ ἄγαλμα τοῦ Ἀσκληπιοῦ, πλὴν ἐσθῆτος, λίθου τὰ ἄλλα· Ἀθηνᾶ δὲ ἐλέφαντος εἰργασται καὶ χρυσοῦ. πρὸ δὲ τῆς Ἀθηνᾶς τοῦ ἱεροῦ Πρευγένους μνημῆμά ἐστιν· ἐναγίζουσι δὲ καὶ τῷ Πρευγένει κατὰ ἔτος, ὡσαύτως δὲ καὶ Πατρῆι, τὴν ἑορτὴν τῇ Λιμνάτιδι ἄγοντες. τοῦ θεάτρου δὲ οὐ πόρρω Νεμέσεως ναὸς καὶ ἑτερός ἐστιν Ἀφροδίτης· μεγέθει μεγάλα λίθου λευκοῦ τὰ ἀγάλματα.

XXI. Καὶ Διονύσου κατὰ τοῦτο τῆς πόλεως ἐστὶν ἱερὸν ἐπίκλησιν Καλυδωνίου· μετεκομίσθη γὰρ καὶ τοῦ Διονύσου τὸ ἄγαλμα ἐκ Καλυδῶνος. ὅτε δὲ ᾤκειτο ἔτι Καλυδῶν, ἄλλοι τε Καλυδωνίων ἐγένοντο ἱερεῖς τῷ θεῷ καὶ δὴ καὶ Κόρεσος, ὃν ἀνθρώπων μάλιστα ἐπέλαβεν ἄδικα ἐξ ἔρωτος παθεῖν. ἦρα μὲν Καλλιρόης παρθένου· ὀπόσον δὲ ἐς Καλλιρόην ἔρωτος Κορέσῳ μετῆν, τοσοῦτο 2 εἶχεν ἀπεχθείας ἐς αὐτὸν ἢ παρθένος. ὡς δὲ τοῦ Κορέσου δεήσεις τε ποιουμένου πάσας καὶ δῶρων ὑποσχέσεις παντοίας οὐκ ἐνετρέπετο ἢ γνώμη τῆς παρθένου, ἐκομίζετο ἰκέτης ἤδη παρὰ τοῦ Διονύσου τὸ ἄγαλμα. ὁ δὲ ἤκουσέ τε εὐχομένου τοῦ ἱερέως, καὶ οἱ Καλυδῶνιοι τὸ παραντίκα ὡσπερ ὑπὸ μέθης ἐγίνοντο ἔκφρονες, καὶ ἡ τελευταία σφᾶς παραπλήγας ἐπελάμβανε. καταφεύγουσιν οὖν ἐπὶ τὸ χρηστήριον τὸ ἐν Δωδώνῃ· τοῖς γὰρ τὴν ἡπειρον ταύ- 576 τὴν οἰκοῦσι, τοῖς τε Αἰτωλοῖς καὶ τοῖς προσχώροις αὐτῶν

Ἄκαρναῖσι καὶ Ἑπειρώταις, αἱ πέλειαι καὶ τὰ ἐκ τῆς δρυὸς
μαντεύματα μετέχειν μάλιστα ἐφαίνετο ἀληθείας. Τότε 3
δὲ τὰ χρησθέντα ἐκ Δωδώνης Διονύσου μὲν ἔλεγεν εἶναι
τὸ μήνιμα, ἔσεσθαι δὲ οὐ πρότερον λύσειν πρὶν ἢ θύσῃ
τῷ Διονύσῳ Κόρεσος ἢ αὐτὴν Καλλιρόην ἢ τὸν ἀποθα-
νεῖν ἀντ' ἐκείνης τολμήσαντα. Ὡς δὲ οὐδὲν ἐς σωτηρίαν
εὐρίσκετο ἢ παρθένος, δεύτερα ἐπὶ τοὺς θρησκαμένους
καταφεύγει· ἁμαρτάνουσα δὲ καὶ τούτων, ἐλείπετο οὐ-
δὲν ἔτι ἢ αὐτὴν φονεύεσθαι. προσεξεργασθέντων δὲ ὅποσα 4
ἐς τὴν θυσίαν ἄλλα ἐκ Δωδώνης μεμαντευμένα ἦν, ἢ
μὲν ἱερείου τρόπον ἤκτο ἐπὶ τὸν βωμόν, Κόρεσος δὲ ἐφει-
στήκει μὲν τῇ θυσίᾳ, τῷ δὲ ἔρωτι εἴξας καὶ οὐ τῷ θυμῷ
ἑαυτὸν ἀντὶ Καλλιρόης διεργάζεται. ὁ μὲν δὴ ἀπέδειξεν
ἔργον ἀνθρώπων ὧν ἴσμεν διατεθειὸς ἐς ἔρωτα ἀπλαστό-
τατα. Καλλιρόη τε ὡς Κόρεσον τεθνεῶτα εἶδεν, μετέ- 5
πεσε τῇ παιδί ἢ γνώμη, καί, ἐσῆει γὰρ αὐτὴν Κορέσου
τε ἔλεος καὶ ὅσα ἐς αὐτὸν εἰργασται αἰδώς, ἀπέσφαξέ τε
αὐτὴν ἐς τὴν πηγὴν, ἢ ἐν Καλυδῶνί ἐστιν οὐ πόρρω τοῦ
λιμένος, καὶ ἀπ' ἐκείνης οἱ ἔπειτα ἄνθρωποι Καλλιρόην
τὴν πηγὴν καλοῦσι.

2. Τοῦ θεάτρου δὲ ἐγγὺς πεποιήται Πατρεῦσι γυ- 6
ναικὸς ἐπιχωρίας τέμενος. Διονύσου δὲ ἐστὶν ἐνταῦθα
ἀγάλματα, ἴσοι τε τοῖς ἀρχαίοις πόλισμασι καὶ ὁμώνυμοι·
Μεσατεὺς γὰρ καὶ Ἀνθεὺς τε καὶ Ἀροεὺς ἐστὶν αὐτοῖς
τὰ ὀνόματα. ταῦτα τὰ ἀγάλματα ἐν τῇ Διονύσου ἑορτῇ
κομίζουσιν ἐς τὸ ἱερὸν τοῦ Αἰσυμνήτου· τὸ δὲ ἱερὸν
τοῦτο ἐς τὰ ἐπὶ θαλάσῃ τῆς πόλεως ἐρχομένοις ἐστὶν ἐκ
τῆς ἀγορᾶς ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ. ἀπὸ δὲ τοῦ Αἰσυμνήτου 7
κατωτέρω ἴοντι ἄλλο ἱερὸν καὶ ἄγαλμα λίθου· καλεῖται
μὲν Σωτηρίας, ἰδρῦσασθαι δὲ αὐτὸ ἐξ ἀρχῆς ἀποφυγόντα
φασὶ τὴν μανίαν Εὐρύπυλον. 3. Πρὸς δὲ τῷ λιμένι Πο-
σειδῶνός τε ναὸς καὶ ἄγαλμά ἐστιν ὀρθὸν λίθου. Ποσει-

δῶνι δὲ παρεξ ἢ ὅποσα ὀνόματα ποιηταῖς πεποιημένα 577
 ἐστὶν ἐς ἑπῶν κόσμον καὶ ἰδίᾳ σφίσι ἐπιχώρια ὄντα ἑκα-
 στοι τίθενται, τῶσαίδε ἐς ἅπαντας γεγόνασιν ἐπικλήσεις
 8 αὐτῷ, Πελαγαῖος καὶ Ἀσφάλιός τε καὶ Ἴππιος. ὠνομά-
 σθαι δὲ Ἴππιον τὸν θεὸν κείθιοιτο μὲν ἄν τις καὶ ἐκ' αἰ-
 τίας ἄλλαις· ἐγὼ δὲ εὐρέτην ἱππικῆς ὄντα ἀπὸ τούτου
 σχεῖν καὶ τὸ ὄνομα εἰκάσω. Ὅμηρος μὲν γε ἐν ἱππῶν
 ἄθλοισι Μενελάῳ κατὰ τοῦ θεοῦ τούτου πρόκλησιν πε-
 ριέδθηκεν ὄρκου·

Ἴππων ἀψάμενος, γαιήοχον Ἐννοσίγαιον
 ὀμνυθι μῆδεν ἑπῶν τὸ ἐμὸν δόλω ἄρμα πεδῆσαι.

9 Πάμφως δέ, ὃς Ἀθηναίοις τοὺς ἀρχαιοτάτους ὕμνων
 ἐποίησεν, εἰναί φησι τὸν Ποσειδῶνα

ἱππων τε δωτῆρα νεῶν τ' ἰθυρηθέμενων.

οὕτω διὰ τὴν ἱππικὴν καὶ οὐκ ἀπὸ ἑτέρας προφάσεως τὸ
 ὄνομα ἐσχηκεν.

10 4. Ἐν Πάτραις δὲ οὐ πολὺ ἀπωτέρω τοῦ Ποσειδῶνος
 ἱερά ἐστὶν Ἀφροδίτης· τὸ δὲ ἕτερον τῶν ἀγαλμάτων γε-
 νεᾷ πρότερον ἢ κατ' ἐμὲ ἀλιεῖς ἄνδρες ἀνεῖλκυσαν ἐν
 δικτύῳ. ἐστὶ δὲ καὶ ἀγάλματα τοῦ λιμένος ἐγγυτάτω χαλ-
 κοῦ πεποιημένα Ἄρεως, τὸ δὲ Ἀπόλλωνος· καὶ Ἀφρο-
 δίτης, ἧς καὶ πρὸς τῷ λιμένι ἐστὶ τέμενος, λίθου μὲν
 πρόσωπον καὶ ἄκραι χεῖρες καὶ πόδες, ξύλου δὲ τὰ λοιπὰ

11 εἰργασται. ἐστὶ δὲ σφίσι καὶ ἄλλος ἐπὶ θαλάσση, δρόμους
 τε ἐπιτηδειοτάτους καὶ ἐς τὰλλα θίαιταν ἠδεῖαν ὧρα πα-
 ρεχόμενον θερινῇ. ἐν τούτῳ τῷ ἄλσει καὶ ναοὶ θεῶν,
 Ἀπόλλωνος, ὁ δὲ Ἀφροδίτης· πεποιῆται λίθου καὶ τού-
 τοις τὰ ἀγάλματα. τοῦ δὲ ἄλλου ἱερὸν ἔχεται Διμήτρος·
 αὕτη μὲν καὶ ἡ καῖς ἐστᾶσι, τὸ δὲ ἄγαλμα τῆς Γῆς ἐστὶ
 κωθήμενον. 5. Πρὸ δὲ τοῦ ἱεροῦ τῆς Διμήτρος ἐστὶ πηγῆ.

12 ταύτης τὰ μὲν πρὸς τοῦ ναοῦ λίθων ἀνέστηκεν αἰμασιά,
 κατὰ δὲ τὸ ἐκτὸς κάθοδος ἐς αὐτὴν πεποιῆται. Μαντεῖον 578

δὲ ἐνταῦθά ἐστιν ἀψευδές, οὐ μὴν ἐπὶ παντί γε πράγματι, ἀλλὰ ἐπὶ τῶν καμνόντων. κάτοπτρον καλωδίῳ τῶν λεπτῶν δήσαντες καθιᾶσι, σταθμώμενοι μὴ πρόσω καθικέσθαι τῆς πηγῆς, ἀλλ' ὅσον ἐπιφανῆσαι τοῦ ὕδατος τῷ κύκλῳ τοῦ κατόπτρου. τὸ δὲ ἐντεῦθεν εὐξάμενοι τῇ θεῷ καὶ θυμιάσαντες ἐς τὸ κάτοπτρον βλέπουσι· τὸ δὲ σφισι τὸν νοσοῦντα ἦτοι ζῶντα ἢ καὶ τεθνεῶτα ἐπιδείκνυσι. τούτῳ μὲν τῷ ὕδατι ἐς τοσοῦτον μέτεστιν ἀληθείας· 13
 6. Κυανεῶν δὲ τῶν πρὸς Λυκίᾳ πλησιαίτατα χρηστήριον Ἀπόλλωνός ἐστι Θυρξέως, παρέχεται δὲ ὕδωρ τὸ πρὸς ταῖς Κυανείαις ἕσω ἐνιδόντα τινὰ ἐς τὴν πηγὴν ὁμοίως πάντα ὅποσα θέλει θεάσασθαι. Ἐν Πάτραις δὲ πρὸς τῷ ἄλσει καὶ ἱερὰ δύο ἐστὶ Σαράπιδος· ἐν δὲ τῷ ἐτέρῳ πεποιήται μνήμα Αἰγύπτου τοῦ Βήλου. φυγεῖν δὲ ἐς τὴν Ἄρονην οἱ Πατρεῖς φασὶν αὐτὸν τοῖς τε ἐς τοὺς παῖδας καθήμασι καὶ τὸ ὄνομα αὐτὸ πεφρικότα τοῦ Ἄργου, καὶ ἐς πλεόν τοῦ Δαναοῦ δείματι. Ἔστι δὲ καὶ ἱερὸν Πατρεῦ· 14
 σιν Ἀσκληπιοῦ· τοῦτο τὸ ἱερὸν ὑπὲρ τὴν ἀκρόπολιν τῶν πυλῶν ἐστὶν ἐγγὺς αἰ ἐπὶ Μεσάειν ἄγουσιν.

7. Αἱ δὲ γυναικῆς εἰσὶν ἐν ταῖς Πάτραις ἀριθμὸν μὲν καὶ ἐς δις τῶν ἀνδρῶν· Ἀφροδίτης δὲ, εἶπερ ἄλλαις γυναιξί, μέτεστι καὶ ταύταις. βίος δὲ αὐτῶν ταῖς πολλαῖς ἐστὶν ἀπὸ τῆς βύσσου τῆς ἐν τῇ Ἑλιθι φουμένης· κεκρυφάλους τε γὰρ ἀπ' αὐτῆς καὶ ἐσθῆτα ὑφαίνουσι τὴν ἄλλην.

XXII. Φαραὶ δὲ, Ἀχαιῶν πόλις, τελοῦσι μὲν ἐς Πάτρας δόντος Ἀγούστου, ὁδὸς δὲ ἐς Φαράς Πατρεῶν μὲν ἐκ τοῦ ἄστεως στάδιοι πεντήκοντά εἰσι καὶ ἑκατόν, ἀπὸ θαλάσσης δὲ ἄνω πρὸς ἡπειρον περὶ ἑβδομήκοντα. ποταμὸς δὲ φεῖ πλησίον Φαρῶν Πέρος, ὁ αὐτός, ἐμοὶ δοκεῖν, ὃς καὶ τὰ Ὁλένου παρέξιειν ἐρείπια, ὑπὸ ἀνθρώπων τῶν πρὸς θαλάσση καλούμενος Πείρος. Πρὸς δὲ τῷ ποταμῷ πλατάνων ἐστὶν ἄλσος, κοίλαι τε ὑπὸ παλαιότητος

αἱ πολλαί, καὶ ἤκουσαι μεγέθους ἐς τοσοῦτον ὥστε καὶ ἐστιῶνται τῶν χηραμῶν ἐντός, καὶ ὀπόσοις ἂν κατὰ γνώ-
 2 μην ἦ, καὶ ἐγκαθεύδουσι. 2. Περίβολος δὲ ἀγορᾶς μέγας κατὰ τρόπον τὸν ἀρχαιότερόν ἐστιν ἐν Φαραῖς, Ἐρμου δὲ ἐν μέσῃ τῇ ἀγορᾷ λίθου πεποιημένον ἀγάλμα, ἔχων καὶ γένεια· ἐστηκῶς δὲ πρὸς αὐτῇ τῇ γῆ παρέχεται μὲν τὸ τετράγωνον σχῆμα, μεγέθει δὲ ἐστὶν οὐ μέγας. καὶ αὐτῷ καὶ ἐπίγραμμα ἐπεστιν, ἀναθεῖναι αὐτὸ Μεσσήμιον Σιμύλον. καλεῖται μὲν δὴ Ἀγοραῖος, παρὰ δὲ αὐτῷ καὶ χρηστήριον καθέστηκε. κεῖται δὲ πρὸ τοῦ ἀγάλματος ἐστία λίθου καὶ αὐτῇ, μολίβδῳ δὲ πρὸς τὴν ἐστίαν προσ-
 3 ἔχονται λύχνοι χαλκοῖ. ἀφικόμενος οὖν περὶ ἐσπέραν ὁ τῷ θεῷ χρώμενος λιβανωτόν τε ἐπὶ τῆς ἐστίας θυμιᾶ, καὶ ἐμπλήσας τοὺς λύχνους ἐλαίου καὶ ἐξάψας τίθησιν ἐπὶ τὸν βωμὸν τοῦ ἀγάλματος ἐν δεξιᾷ νόμισμα ἐπιχώριον, καλεῖται δὲ χαλκοῦς τὸ νόμισμα, καὶ ἐρωτᾷ πρὸς τὸ οὐς τὸν θεὸν ὁποῖόν τι καὶ ἐκάστῳ τὸ ἐρώτημά ἐστι· τὸ ἀπὸ τούτου δὲ ἄπεισιν ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἐπιφραξάμενος τὰ ὄτα. προελθὼν δὲ ἐς τὸ ἐκτὸς τὰς χεῖρας ἀπέσχευ ἀπὸ τῶν ὄτων, καὶ ἤστινος ἂν ἐπακούσῃ φωνῆς, μάντευμα ἤγει-
 4 ται. Τοιαύτη καὶ Αἰγυπτίοις ἐτέρα περὶ τοῦ Ἄπιδος τὸ ἱερὸν μαντεία καθέστηκεν. Ἐν Φαραῖς δὲ καὶ ὕδωρ ἱερὸν ἐστὶν· Ἐρμου νᾶμα μὲν τῇ πηγῇ τὸ ὄνομα, τοὺς δὲ ἰχθυῶς οὐχ αἰροῦσιν ἐξ αὐτῆς, ἀνάθημα εἶναι τοῦ θεοῦ νομίζοντες. 3. Ἐστήκασι δὲ ἐγγύτατα τοῦ ἀγάλματος τετράγωνοι λίθοι τριάκοντα μάλιστα ἀριθμόν· τούτους σέβου-
 5 σιν οἱ Φαρεῖς, ἐκάστῳ θεοῦ τινὸς ὄνομα ἐπιλέγοντες. τὰ δὲ ἔτι παλαιότερα καὶ τοῖς πᾶσιν Ἑλλησι τιμὰς θεῶν ἀντὶ ἀγαλμάτων εἶχον ἀργοὶ λίθοι. Φαρεῦσι δὲ ὅσον πέντε σταδίους καὶ δέκα ἀπωτέρω τῆς πόλεως ἐστὶν ἄλσος Διοσκούρων. δάφναι μάλιστα ἐν αὐτῷ πεφυκάσι, ναὸς δὲ οὐκ ἦν ἐν αὐτῷ οὐδὲ ἀγάλματα· κοιμισθῆναι δὲ

οἱ ἐπιχώριοι φασιν ἐς Ῥώμην τὰ ἀγάλματα. ἐν Φαραῖς
 580 δὲ ἐν τῷ ἄλσει βωμὸς λίθων λογάδων ἐστί. πυθῆσθαι δὲ
 οὐκ εἶχον εἰ [ὁ] Φάρης ὁ Φυλοδαμείας τῆς Δαναοῦ σφίσειν
 ἢ ὁ μωώνυμος ἐκείνῳ τις ἐγένετο οἰκιστῆς.

4. Τρίτεια δέ, Ἀχαιοῶν καὶ αὕτη πόλις, ἐν μεσογαίῳ 6
 μὲν ᾤκισται, τελοῦσι δὲ ἐς Πάτρας καὶ αὐτοὶ βασιλέως
 δόντος. στάδιοι δὲ ἐς Τρίτειαν εἰκοσὶ τε καὶ ἑκατόν εἰσιν
 ἐκ Φαρῶν. πρὶν δὲ ἢ ἐς τὴν πόλιν ἐσελθεῖν μνημῆά ἐστι
 λευκοῦ λίθου, θεᾶς καὶ ἐς τὰ ἄλλα ἄξιον καὶ οὐχ ἥκιστα
 ἐπὶ ταῖς γραφαῖς αἶ εἰσιν ἐπὶ τοῦ τάφου, τέχνη Νικίου,
 θρόνος τε ἐλέφαντος καὶ γυνὴ νέα καὶ εἰδους εὖ ἔχουσα
 ἐπὶ τῷ θρόνῳ, θεράπαινα δὲ αὐτῇ προσέστηκε σκιάδιον
 φέρουσα· καὶ νεανίσκος ὀρθὸς οὐκ ἔχων πω γένειά ἐστι 7
 χιτῶνα ἐνδεδυκῶς καὶ χλαμύδα ἐπὶ τῷ χιτῶνι φοινικῆν
 παρὰ δὲ αὐτὸν οἰκίτης ἀκόντια ἔχων ἐστί, καὶ ἄγει κύνας
 ἐπιτηδείας θηρεύουσιν ἀνθρώποις. πυθῆσθαι μὲν δὴ τὰ
 ὀνόματα αὐτῶν οὐκ εἶχομεν· ταφῆναι δὲ ἄνδρα καὶ γυ-
 ναῖκα ἐν κοινῷ παρίστατο ἅπασιν εἰκάζειν. 5. Τριτείας δὲ 8
 οἰκιστὴν οἱ μὲν Κελβίδαν γενέσθαι λέγουσιν, ἀφικόμενον
 δὲ ἐκ Κύμης τῆς ἐν Ὀπικοῖς· οἱ δὲ ὡς Ἄρης συγγένοιτο
 Τριτεία θυγατρὶ Τρίτωνος· ἰεραῖσθαι δὲ τῆς Ἀθηναῖς τὴν
 παρθένον· Μελάνιππον δὲ παῖδα Ἄρεως καὶ Τριτείας
 οἰκίσαι τε ὡς ἠϋξήθη τὴν πόλιν, καὶ θεῆσθαι τὸ ὄνομα
 ἀπὸ τῆς μητρὸς. 6. Ἐν Τριτεία δὲ ἐστί μὲν ἱερὸν καλου- 9
 μένων Μεγίστων θεῶν, ἀγάλματα δὲ σφίσι πηλοῦ πε-
 ποιημένα· τούτοις κατὰ ἔτος ἑορτὴν ἄγουσιν, οὐδέν τι
 ἀλλοίως ἢ καὶ τῷ Διονύσῳ δρωσιν Ἕλληνας. ἐστί δὲ καὶ
 Ἀθηναῖς ναός, τὸ δὲ ἄγαλμα λίθου τὸ ἐφ' ἡμῶν· τὸ δὲ
 ἀρχαῖον ἐς Ῥώμην, καθὰ οἱ Τριτεῖς λέγουσιν, ἐκομί-
 σθη. θύειν δὲ οἱ ἐνταῦθα καὶ Ἄρει καὶ τῇ Τριτεία νομί-
 ζουσιν.

7. Αἶδε μὲν οὖν θαλάσσης τέ εἰσιν ἀπωτέρω πόλεις 10

καὶ ἡπειρώτιδες βεβαίως· πλέοντι δὲ ἐς Αἴγιον ἐκ Πα-
 τρῶν ἄκρα πρῶτόν ἐστιν ὀνομαζομένη Ῥίον, σταδίου δὲ 581
 Πατρῶν πεντήκοντα ἀπέχουσα, λιμὴν δὲ ὁ Πάνορμος
 σταδίοις πέντε καὶ δέκα ἀπωτέρω τῆς ἄκρας. τοσούτους
 δὲ ἀφέστηκεν ἑτέρους ἀπὸ Πανόρμου τὸ Ἀθηναῖς καλού-
 μενον τεῖχος. Ἐς δὲ λιμένα Ἐρινεὸν ἐξ Ἀθηναῖς τείχους
 παράπλους ἐνευήκοντά εἰσι στάδιοι, ἐξήκοντα δὲ ἐς Αἴ-
 γιον ἀπὸ τοῦ Ἐρινεοῦ· ὁδὸς δὲ ἡ περὶ σταδίου τεσσαρά-
 κοντα μάλιστα ἐς τὸν ἀριθμὸν ἀποδεῖ τὸν εἰρημένον.
 11 Οὐ πόρρω δὲ τοῦ Πατρέων ἄστεως ποταμὸς τε ὁ Μειλίχος
 καὶ τὸ ἱερὸν τῆς Τρικλαρίας ἐστίν, ἄγαλμα οὐδὲν ἔτι
 ἔχον. τοῦτο μὲν δὴ ἐστὶν ἐν δεξιᾷ, προελθόντι δὲ ἀπὸ
 τοῦ Μειλίχου ποταμὸς ἐστὶν ἄλλος· ὄνομα μὲν τῷ πο-
 ταμῷ Χάραδρος, ὧρα δὲ ἦρος πίνοντα ἐξ αὐτοῦ τὰ βο-
 σκήματα [ὀφείλει] τίκτειν ἄφρανα ὡς τὰ πλείω συμβαίνει·
 καὶ τοῦδε ἔνεκα οἱ νομεῖς ἐτέρωσε αὐτὰ τῆς χώρας μεδι-
 στασι, πλήν γε δὴ τὰς βοῦς. ταύτας δὲ αὐτοῦ καταλεί-
 πουσιν ἐπὶ τῷ ποταμῷ, διότι καὶ πρὸς θυσίας οἱ ταῦροι
 σφισι καὶ ἐς τὰ ἔργα ἐπιτηδειότεροι θηλειῶν βοῶν εἰσίν·
 ἐπὶ δὲ τοῖς ἄλλοις κτήνεσι τὸ θῆλυ ἐπὶ πλεον τετίμηται.

XXIII. Μετὰ δὲ τὸν Χάραδρον ἐρείπια οὐκ ἐπιφανῆ
 πόλεως ἐστὶν Ἀργυρᾶς, καὶ πηγὴ τε Ἀργυρᾶ ἐν δεξιᾷ
 τῆς λεωφόρου καὶ Σέλεμνος ποταμὸς κατιῶν ἐς θάλασ-
 σαν. 2. Λόγος δὲ τῶν ἐπιχωρίων ἐς αὐτὸν ἔστι, Σέλεμνον
 μειράκιον ὠραῖον ποιμαίνειν ἐνταῦθα, Ἀργυρᾶν δὲ εἶναι
 μὲν τῶν ἐν θαλάσῃ νυμφῶν, ἐρασθεῖσαν δὲ αὐτὴν Σε-
 λέμνου φοιτᾶν τε ὡς αὐτὸν φασὶν ἐκ θαλάσσης ἀνιούσαν,
 2 καὶ καθεύδειν παρ' αὐτῷ. μετὰ δὲ οὐ πολὺν χρόνον οὔτε
 ὠραῖος ἔτι ἐφαίνετο Σέλεμνος, οὔτε ὡς αὐτὸν φοιτήσειν
 ἔμελλεν ἢ νύμφη. Σέλεμνον δὲ μονωθέντα Ἀργυρᾶς καὶ
 τελευτήσαντα ὑπὸ τοῦ ἔρωτος ἐποίησεν Ἀφροδίτη ποτα-
 μόν. λέγω δὲ τὰ ὑπὸ Πατρέων λεγόμενα. καί, ἦρα γὰρ

καὶ ὕδωρ γενόμενος Ἀργυρᾶς, καθότι ἔχει καὶ ἐπὶ τῷ
 582 Ἀλφειῷ λόγος Ἀρεθούσης ἔτι ἐφ' αὐτόν, θεωρεῖται καὶ
 τῷδε Ἀφροδίτῃ Σελέμνου, ἐς λήθην ἄγει τὸν ποταμὸν
 Ἀργυρᾶς. Ἦκουσα δὲ καὶ ἄλλον ἐκ' αὐτῶ λόγον, τὸ ὕδωρ 3
 τοῦ Σελέμνου σύμφορον καὶ ἀνδράσιν εἶναι καὶ γυναῖξιν
 ἐς ἔρωτος λαμα, λουομένοις ἐν τῷ ποταμῷ λήθην ἔρωτος
 γίνεσθαι. εἰ δὲ μήτεστιν ἀληθείας τῷ λόγῳ, τιμιώτερον
 χρημάτων πολλῶν ἐστὶν ἀνθρώποις τὸ ὕδωρ τοῦ Σε-
 λέμνου.

3. Ἀκωτέρῳ δὲ Ἀργυρᾶς ποταμὸς ἐστὶν ὀνομαζόμε- 4
 νος Βολινατος, καὶ πόλις ποτὲ ὤκειτο πρὸς αὐτῷ Βολίνα.
 παρθένου [δὲ] ἐρασθῆναι Βολίνης Ἀπόλλωνα, τὴν δὲ
 φεύγουσαν ἐς τὴν ταύτη φασὶν ἀφελῆναι θάλασσαν αὐτήν,
 καὶ ἀθάνατον γενέσθαι χάριτι τοῦ Ἀπόλλωνος. 4. Ἐφε-
 ξῆς δὲ ἄκρα τε ἐς τὴν θάλασσαν ἔχει, καὶ ἐκ' αὐτῆ λέγε-
 ται λόγος. ὡς Κρόνος τῆς θαλάσσης ἐνταῦθα ἔρριψε τὸ
 δρέπανον, ᾧ τὸν πατέρα Οὐρανὸν ἐλυμήνατο· ἐπὶ τούτῳ
 δὲ καὶ τὴν ἄκραν Δρέπανον ὀνομάζουσιν. Ὀλίγον δὲ
 ὑπὲρ τὴν λεωφόρον Ῥυπῶν ἐστὶ τὰ ἐρείπια· σταδίους
 δὲ Ἀλγίον περὶ τοὺς τριάκοντα ἀπέχει Ῥυπῶν. 5. Ἀλγίου 5
 δὲ τὴν χώραν διέξεισι μὲν ποταμὸς Φοῖνιξ, διέξεισι δὲ
 καὶ ἕτερος Μειγανίτας, ἐς θάλασσαν ῥέοντες. Στοὰ δὲ
 τῆς πόλεως πλησίον ἐποιήθη Στράτωνι ἀθλητῇ, Ὀλυμ-
 πιασιν ἐπὶ ἡμέρας τῆς αὐτῆς παγκρατίου καὶ πάλης ἀνε-
 λομῆνυ νίκας. αὕτη μὲν ἐγγυμνάζεσθαι τούτῳ τῷ ἀνδρὶ
 ἐποιήθη· Ἀλγισῦσι δὲ Ἐλλειθυίας ἱερὸν ἐστὶν ἀρχαίου,
 καὶ ἡ Ἐλλειθυία ἐς ἄκρους ἐκ κεφαλῆς τοὺς πόδας ὑφάσ-
 ματι κεκάλυπται λεπτῷ, ξόανον πλὴν προσώπου τε καὶ
 χειρῶν ἄκρων καὶ ποδῶν· ταῦτα δὲ τοῦ Πεντελησίου λί- 6
 θου πεποιήται. καὶ ταῖς χερσὶ τῇ μὲν ἐς εὐθὺ ἐκτέταται,
 τῇ δὲ ἀνέχει δᾶδα. Ἐλλειθυία δὲ εἰκάσαι τις ἂν εἶναι δᾶ-
 δας, ὅτι γυναῖξιν ἐν ἴσῳ καὶ πῦρ εἰσὶν αἱ ὠδίνες. ἔχουσιν

δ' ἄν λογον καὶ ἐπὶ τοιῶδε αἱ δᾶδες, ὅτι Εἰλειθυιά ἐστὶν ἢ ἐς φῶς ἄγουσα τοὺς παῖδας. ἔργον δὲ τοῦ Μεσσηνίου Δαμοφῶντός ἐστι τὸ ἄγαλμα.

- 7 6. Τῆς δὲ Εἰλειθυίας οὐ μακρὰν Ἀσκληπιοῦ τέ ἐστι τέμενος καὶ ἀγάλματα Ὑγείας καὶ Ἀσκληπιοῦ. ἱαμβελον δὲ ἐπὶ τῷ βᾶθρῳ τὸν Μεσσηνιον Δαμοφῶντα εἶναι τὸν εἰργασμένον φησί. Ἐν τούτῳ τοῦ Ἀσκληπιοῦ τῷ ἱερῷ 583 ἐς ἀντιλογίαν ἀφίκετο ἀνὴρ μοι Σιδόνιος, ὃς ἐγνωκέναι τὰ ἐς τὸ θεῖον ἔφασκε Φοίνικας τὰ τε ἄλλα Ἑλλήνων βέλτιον, καὶ δὴ καὶ Ἀσκληπιῷ πατέρα μὲν σφᾶς Ἀπόλλωνα ἐπιφημίξειν, θνητὴν δὲ γυναῖκα οὐδεμίαν μητέρα·
- 8 Ἀσκληπιὸν μὲν γὰρ ἄερα γένει τε ἀνθρώπων εἶναι καὶ πᾶσιν ὁμοίως ζῳοῖς ἐπιτήδειον πρὸς ὑγίειαν, Ἀπόλλωνα δὲ ἥλιον, καὶ αὐτὸν ὀρθότατα Ἀσκληπιῷ πατέρα ἐπονομάζεσθαι, ὅτι ἐς τὸ ἀρμόζον ταῖς ὥραις ποιούμενος ὁ ἥλιος τὸν δρόμον μεταδίδωσι καὶ τῷ ἀέρι ὑγείας. ἐγὼ δὲ ἀποδέχεσθαι μὲν τὰ εἰρημένα, οὐδὲν δέ τι Φοινίκων μᾶλλον ἢ καὶ Ἑλλήνων ἔφην τὸν λόγον, ἐπεὶ καὶ ἐν Τιτάνη τῆς Σικωνίων τὸ αὐτὸ ἄγαλμα Ὑγείαν τε ὀνομάζεσθαι, καὶ παιδὶ εἶναι δῆλα ὡς τὸν ἥλιακὸν δρόμον ἐπὶ γῆς ὑγίειαν ποιῶντα ἀνθρώποις.
- 9 7. Αἰγιεῦσι δὲ Ἀθηνᾶς τε ναὸς καὶ Ἥρας ἐστὶν ἄλλος. Ἀθηνᾶς μὲν δὴ δύο ἀγάλματα λευκοῦ λίθου· τῆς δὲ Ἥρας τὸ ἄγαλμα ὅτι μὴ γυναιξίν, ἢ ἂν τὴν ἱερωσύνην ἔχη, ἄλλῳ γε δὴ οὐδενὶ ἐστὶ θεάσασθαι. Διονύσου δὲ πρὸς τῷ θεάτρῳ πεποιήται σφισιν ἱερὸν καὶ ἄγαλμα, οὐκ ἔχων πω γένεια. ἐστὶ δὲ καὶ Διὸς ἐπίκλησιν Σωτήρος ἐν τῇ ἀγορᾷ τέμενος, καὶ ἀγάλματα ἐσελθόντων ἐν ἀριστερᾷ χαλκοῦ μὲν ἀμφοτέρα, τὸ δὲ οὐκ ἔχον πω γένεια ἐφά-
10 νετο ἀρχαιότερον εἶναι μοι. Ἐν δὲ οἰκῆματι κατευθὺ τῆς ὁδοῦ χαλκοῦ καὶ ταῦτα ἐστὶ μὲν Ποσειδῶν καὶ Ἡρακλῆς, ἐστὶ δὲ Ζεὺς τε καὶ Ἀθηνᾶ· θεοὺς δὲ σφᾶς καλοῦσιν ἐξ

Ἄργους, ὡς μὲν ὁ Ἄργείων ἔχει λόγος, ὅτι ἐποιήθησαν ἐν τῇ πόλει τῇ Ἀργείων, ὡς δὲ αὐτοὶ λέγουσιν οἱ Αἰγίεις, παρακαταθήκη σφίσιν ὑπὸ Ἀργείων ἐδόθη τὰ ἀγάλματα. καὶ αὐτοῖς καὶ τάδε ἐτι προσταχθῆναι φασιν, ἐκάστη τοῖς 11
 584 ἀγάλμασιν ἡμέρα θύειν· αὐτοὶ δὲ σόφισμα εὐρόντες θύειν μὲν πλεῖστα ὄσα, κατευωχουμένοις δὲ τὰ ἱερεῖα ἐν κοινῷ ἀνάλωμα οὐδὲν ἐς αὐτὰ γίνεσθαι· τέλος δὲ ἀπαιτεῖσθαι ὑπὸ τῶν Ἀργείων, καὶ αὐτοὶ τὰ ἐς τὰς θυσίας ἀναλούμενα ἀπαιτεῖν· τοὺς δέ, οὐ γὰρ ἔχειν ἐκτίσαι, καταλιπεῖν σφίσιν αὐτοὺς τὰ ἀγάλματα.

XXIV. Αἰγίεῦσι δὲ ἔστι μὲν πρὸς τῇ ἀγορᾷ ναὸς Ἀπόλλωνι καὶ Ἀρτέμιδι ἐν κοινῷ, ἔστι δὲ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἱερὸν Ἀρτέμιδος, τοξευούση δὲ εἰκασται, καὶ Ταλθυβίου τοῦ κήρυκος τάφος· κέχωσται δὲ τῷ Ταλθυβίῳ καὶ ἄλλο μνημα ἐν Σπάρτῃ, καὶ αὐτῷ αἱ πόλεις ἐναγίζουσιν ἀμφοτέραι. Πρὸς θαλάσση δὲ Ἀφροδίτης ἱερὸν ἐν Αἰγίῳ, 2 καὶ μετ' αὐτὸ Ποσειδῶνος, Κόρης τε πεποιήται τῆς Δήμητρος, καὶ τέταρτον Ὀμαγυρίῳ Διί. ἐνταῦθα Διὸς καὶ Ἀφροδίτης ἔστι καὶ Ἀθηναῖς ἀγάλματα. 2. Ὀμαγύριος δὲ ἐγένετο τῷ Διί ἐπίκλησις, ὅτι Ἀγαμέμνων ἠθροισεν ἐς τοῦτο τὸ χωρίον τοὺς λόγους μάλιστα ἐν τῇ Ἑλλάδι ἀξίους, μεθέξοντας ἐν κοινῷ βουλῆς καθ' ὄντινα χρῆ τρόπον ἐπὶ ἀρχὴν τὴν Πριάμου στρατεύεσθαι. Ἀγαμέμνονι δὲ καὶ ἄλλα ἔστιν ἐς ἐπαινον, καὶ ὅτι τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἀκολουθήσασιν καὶ οὐδεμιᾶς ἐπελθούσης ὕστερον στρατιᾶς τὴν τε Ἴλιον ἐπόρθησε καὶ ὄσαι περιόικοι πόλεις ἦσαν. Ἐφεξῆς 3 δὲ τῷ Ὀμαγυρίῳ Διί Παναχαιᾶς ἔστι Δήμητρος. παρέχεται δὲ ὁ αἰγιαλός, ἐν ᾧ καὶ τὰ ἱερὰ Αἰγίεῦσιν ἔστι τὰ εἰρημένα, ὕδωρ ἄφθονον θεάσασθαι τε καὶ πιεῖν ἐκ πηγῆς ἡδύ. ἔστι δὲ σφίσι καὶ Σωτηρίας ἱερὸν. ἰδεῖν μὲν δὴ τὸ ἄγαλμα οὐδενὶ πλὴν τῶν ἱερουμένων ἔστι, δρωῖσι δὲ ἄλλα τοιαῦτα· λαμβάνοντες παρὰ τῆς θεοῦ πέμματα ἐπι-

χώρια ἀφιαῖσιν ἐς θάλασσαν, πέμπειν δὲ τῇ ἐν Συρακού-
 4 σαις Ἀρεθούσῃ φασὶν αὐτά. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα Αἰγυπτῶσιν
 ἀγάλματα χαλκοῦ πεποιημένα, Ζεὺς τε ἡλικίαν παῖς καὶ
 Ἡρακλῆς, οὐδὲ οὗτος ἔχων πω γένεια, Ἀγελάδα τέχνη
 τοῦ Ἀργείου. τούτοις κατὰ ἔτος ἱερεῖς αἵρετοὶ γίνονται,
 καὶ ἐκάτερα τῶν ἀγαλμάτων ἐπὶ ταῖς οἰκίαις μένει τοῦ
 ἱερουμένου. τὰ δὲ ἔτι παλαιότερα προεκέκριτο ἐκ τῶν 585
 παίδων ἱερᾶσθαι τῷ Διὶ ὁ νικῶν κάλλει· ἀρχομένων δὲ
 αὐτῶ γενεῶν ἐς ἄλλον παῖδα ἢ ἐπὶ τῷ κάλλει μετῆει τιμῆ.
 ταῦτα μὲν οὕτως ἐνομιζέτο· ἐς δὲ Αἴγιον καὶ ἐφ' ἡμῶν
 ἔτι συνέδριον τὸ Ἀχαιῶν ἀθροίζεται, καθότι ἐς Θερμο-
 πύλας τε καὶ ἐς Δελφούς οἱ Ἀμφικτυόνες.

5 3. Ἴοντι δὲ ἐς τὸ πρόσω Σελινοῦς τε ποταμὸς, καὶ
 ἀπωτέρω τεσσαράκοντα Αἰγίου σταδίους ἐπὶ θαλάσση
 χωρίον ἐστὶν Ἑλλάκη. 4. Ἐνταῦθα ᾤκητο Ἑλλάκη πόλις, καὶ
 Ἴωσιν ἱερὸν ἀγιάτατον Ποσειδῶνος ἢν Ἑλικωνίου. δια-
 μεμένηκε δὲ σφισι, καὶ ὡς ὑπὸ Ἀχαιῶν ἐκπεσόντες ἐς
 Ἀθήνας καὶ ὕστερον ἐξ Ἀθηνῶν ἐς τὰ παραθαλάσσια ἀφι-
 6 κοντο τῆς Ἀσίας, σέβεσθαι Ποσειδῶνα Ἑλικωνίου· καὶ
 Μιλησίοις τε ἴοντι ἐπὶ τὴν πηγὴν τὴν Βιβλίδα Ποσειδῶ-
 νος πρὸ τῆς πόλεως ἐστὶν Ἑλικωνίου βωμὸς, καὶ ὡσαύ-
 7 τως ἐν Τέφω περίβολός τε καὶ βωμὸς ἐστὶ τῷ Ἑλικωνίῳ
 θεῶς ἄξιος. ἔστι δὲ καὶ Ὀμήρῳ πεποιημένα ἐς Ἑλλάκην καὶ
 τὸν Ἑλικωνίου Ποσειδῶνα. χρόνῳ δὲ ὕστερον Ἀχαιοὶς
 τοῖς ἐνταῦθα, ἰκέτας ἄνδρας ἀποστήσασιν ἐκ τοῦ ἱεροῦ
 καὶ ἀποκτείνασιν, οὐκ ἐμέλλησε τὸ μῆνιμα ἐκ τοῦ Πο-
 8 σειδῶνος, ἀλλὰ σεισμὸς ἐς τὴν χώραν σφίσιν αὐτίκα κα-
 9 τασκήψας τῶν τε οἰκοδομημάτων τὴν κατασκευὴν καὶ
 ὁμοῦ τῇ κατασκευῇ καὶ αὐτὸ τῆς πόλεως τὸ ἔδαφος ἀφα-
 7 νῆς ἐς τοὺς ἐπειτα ἐποίησε. 6. Τὰ μὲν οὖν ἄλλα ἐπὶ τοῖς
 σεισμοῖς, ὅσοι μεγέθει τε ὑπερήρκασι καὶ ἐπὶ μῆκιστον
 δεικνοῦνται τῆς γῆς, προσημαίνειν ὁ θεὸς κατὰ τὰ αὐτά

ὡς τὸ ἐπίπαν εἰώθειν. ἢ γὰρ ἐπομβραῖαι συνεχεῖς ἢ ἀνῆμοι
 πρὸ τῶν σεισμῶν συμβαίνουσιν ἐπὶ χρόνον πλείονα· καὶ
 ὁ ἀήρ παρὰ τὴν ἐκάστοτε τοῦ ἔτους ὥραν χειμῶνός τε γί-
 νεται καυματωδέστερος, καὶ ἐν θέρει μετὰ ἀχλύος μᾶλ-
 λον ὁ κύκλος παρέχεται τοῦ ἡλίου τὴν χροῖαν παρὰ τὸ
 586 εἰωθός ἦτοι ἐς τὸ ἐρυθρότερον ἢ καὶ ἡσυχῆ ῥέπουσαν ἐς
 τὸ μελάντερον. τῶν τε ὑδάτων ὡς τὸ πολὺ ἐπιλείπουσιν 8
 αἱ πηγαί, καὶ ἀνέμων ἔστιν οἷς ἐνέπεσον ἐς τὴν χώραν
 ἐμβολαὶ περιτρέπουσαι τὰ δένδρα, καὶ πον καὶ ἐν τῷ οὐ-
 ρανῷ διαδρομαὶ σὺν πολλῇ τῇ φλογί, τὰ δὲ καὶ ἀστέρων
 ᾧφθη σχήματα οὔτε ἐγνωσμένα ὑπὸ τῶν πρότερον καὶ
 μεγάλην τοῖς ὀρῶσιν ἐμποιοῦντα ἐκπληξιν, ἐτι δὲ καὶ τῆς
 γῆς κάτω πνευμάτων ὑφήγησις ἰσχυρά· ἄλλα τε πολλὰ ὁ
 θεὸς ἐπὶ τοῖς βιαίοις τῶν σεισμῶν ἐθέλει προενδείκνυ-
 σθαι. Τῆς δὲ κινήσεως αὐτῆς καθέστηκεν οὐχ εἷς τρόπος, 9
 ἀλλ' οἱ φροντίσαντες τὰ τοιαῦτα ἐξ ἀρχῆς καὶ οἱ παρ' ἐκεί-
 νων διδαχθέντες ἰδέας καταμαθεῖν ἐδυνήθησαν τοσάσδε
 ἐπὶ τοῖς σειμοῖς. Ἡπιάτατος μὲν ἐστὶν αὐτῶν, ἣν δὴ ἐν
 κακῷ γε τοσοῦτῳ φαστῶνην ἐνεῖναι τινα ἡγησώμεθα,
 ἐπειδὴν ὁμοῦ τῇ κινήσει τῇ ἀρξαμένη τὸ πρῶτον καὶ τῇ
 ἐς τὸ ἔδαφος τροπῇ τῶν οἰκοδομημάτων ἀντιστᾶσα ἐναν-
 τία κινήσις ἐξεγείρη τὰ ἤδη τραπέντα. καὶ ἐν τῇ τοιαῦδε 10
 ἰδέᾳ τοῦ σεισμοῦ κίονας ὀρᾶν ἔστιν ἀνορθομένους, οἱ
 ὀλίγου ἐδέησαν ἐς ἅπαν ἐκριφῆναι, καὶ ὁπόσα διέστη
 τοίχων, συνερχόμενα ἐς τὸ ἐξ ἀρχῆς· δοκοὶ δέ, ὅσας ἐκ-
 τὸς ὀλισθεῖν ἐποίησεν ἡ κινήσις, ἐπανίασιν αὐτίς ἐς τὰς
 ἔδρας· ὡσαύτως δὲ καὶ ὀχετῶν κατασκευῆς, καὶ εἰ δὴ τι
 ἄλλο ἐπὶ ὑδάτος ῥοαῖς προάγει, καὶ τούτων συνθεῖ τὰ
 διεσπασμένα μᾶλλον ἢ ἀνθρώπων τεκτόνων. Ὁ δὲ δὴ
 δεύτερος τῶν σεισμῶν ἀπώλειάν τε τῶν ἐτοιμοτέρων φέ-
 ρει, καὶ ἐφ' ὃ τι ἂν βάλῃ τὴν ὀρμήν, ἀνέκλινεν αὐτίκα
 τοῖς ἐς πολιορκίαν μηχανήμασιν ὁμοίως. Τὸν δὲ αὐτῶν 11

ὀλεθριωτατον τοιῶδέ τιμι ἐθέλουσιν εἰκάξιν. τὸ ἐντὸς τοῦ ἀνθρώπου πνεῦμα εἰ συνεχεῖ πυρετῶ πυκνότερόν τε καὶ ὑπὸ πολλῆς ἄνω τῆς βίας ὠθοίτο· τοῦτο δὲ ἀλλαχοῦ 587 τε τοῦ σώματος ἐπισημαίνει, καὶ ἐν ταῖς χερσίν ὑπὸ ἐκάτερον μάλιστα τὸν καρπὸν. κατὰ ταῦτά οὖν καὶ τὸν σεισμὸν [εἰτ'] εὐθὺ ὑποδύεσθαι τῶν οἰκοδομημάτων καὶ θεμέλια ἀναπάλλειν φασὶν αὐτόν, καθότι καὶ τὰ ἔργα τῶν σφαλάκων ἐκ μυχοῦ τῆς γῆς ἀναπέμπεται. μόνη τε ἢ τοιαύτη κίνησις οὐδὲ τοῦ οἰκισθῆναι ποτε ὑπολείπει 12 σημεῖα ἐν τῇ γῇ. Τότε δὲ ἰδέαν μὲν ταύτην ἐπὶ τῇ Ἑλίκῃ τοῦ σεισμοῦ τὴν ἐς τὸ ἔδαφος ἀνακλίνουσαν, σὺν δὲ αὐτῇ καὶ ἄλλο πῆμα τοιόνδε οἱ ἐπιγενέσθαι φασὶν ὦρα χειμῶνος. ἐπῆλθε γάρ σφισιν ἐπὶ πολὺ τῆς χώρας ἢ θάλασσα, καὶ τὴν Ἑλίκην περιέλαβεν ἐν κύκλῳ πᾶσαν· καὶ δὴ καὶ τὸ ἄλλος τοῦ Ποσειδῶνος ἐπὶ τοσεῦτον ἐπέσχευεν ὁ κλύδων ὡς τὰ ἄκρα τῶν δένδρων σύνοπτα εἶναι μόνον. σείσαντος δὲ ἐξαιφνης τοῦ θεοῦ, καὶ ὁμοῦ τῶ σεισμῶ τῆς θαλάσσης ἀναδραμούσης, καθείκυσεν αὐτανδρον τὸ κῦμα 13 τὴν Ἑλίκην. τοιοῦτό γε δὴ κατέλαβεν ἑτερον τὴν ἰδέαν ἐν Σιπύλῳ πόλιν ἐς χάσμα ἀφανισθῆναι· ἐξ ὅτου δὲ ἡ ἰδέα κατεάγη τοῦ ὄρους, ὕδωρ αὐτόθεν ἐρρῆν, καὶ λίμνη τε ὀνομαζομένη Σαλόη τὸ χάσμα ἐγένετο, καὶ ἐρείπια πόλεως θῆλα ἦν ἐν τῇ λίμνῃ, πρὶν ἢ τὸ ὕδωρ ἀπέκρυσεν αὐτὰ τοῦ χειμάρρου. σύνοπτα δὲ καὶ Ἑλίκης ἐστὶ τὰ ἐρείπια, οὐ μὴν ἔτι γε ὁμοίως, ἅτε ὑπὸ τῆς ἄλμης λελυμασμένα.

XXV. Τὸ δὲ τοῦ Ἰκεσίου μῆνιμα πάρεστι μὲν τοῖς 588 ἐς τὴν Ἑλίκην, πάρεστι δὲ καὶ ἄλλοις διδαχθῆναι πολλοῖς ὡς ἔστιν ἀπαραίτητον. Φαίνεται δὲ καὶ ὁ θεὸς παραινῶν ὁ ἐν Δωδώνῃ νέμειν ἐς ἱκέτας αἰδῶ. Ἀθηναίοις γὰρ ἐπὶ ἡλικίας μάλιστα τῆς Ἀφείδαντος ἀφίκετο παρὰ τοῦ ἐν Δωδώνῃ Διὸς τὰ ἔπη τάδε·

Φράζεο δ' Ἄρειόν τε πάγον βωμούς τε θυώδεις
 Εὐμενίδων, ὅθι χρῆ Λακεδαιμονίους σ' ἱκετεῦσαι
 δουρὶ πιεζομένους. τοὺς μὴ σὺ κτεῖνε σιδήρῳ,
 μηδ' ἱκέτας ἀδικεῖν· ἱκέται δ' ἱεροὶ τε καὶ ἄγνοί.

Ταῦτα Ἑλλήσιν ἦλθεν ἐς μνήμην, ὅτε ἀφίκοντο ἐπὶ Ἀθή- 2
 νας Πελοποννήσιοι, τότε Κόδρου τοῖς Ἀθηναίοις τοῦ
 Μελάνθου βασιλεύοντος. ὁ μὲν δὴ ἄλλος στρατὸς τῶν
 Πελοποννησίων ἀπεχώρησεν ἐκ τῆς Ἀττικῆς, ἐπειδὴ ἐπύ-
 θοντο τοῦ Κόδρου τὴν τελευταίην καὶ ὄντινα ἐγένετο αὐτῷ
 τρόπον· οὐ γὰρ εἶναι νίκην ἔτι σφίσι κατὰ τὸ ἐκ Δελφῶν
 μάντευμα ἠλπίζον. Λακεδαιμονίων δὲ ἄνδρες γενόμενοι
 μὲν ἐντὸς τείχους λαυθάνουσιν ἐν τῇ νυκτί, ἅμα δὲ ἡμέρα
 τοὺς τε ἑαυτῶν ἀπεληλυθότας αἰσθάνονται, καὶ ἄθροι-
 ζομένων ἐπ' αὐτοὺς τῶν Ἀθηναίων καταφεύγουσιν ἐς
 τὸν Ἄρειον πάγον καὶ ἐπὶ τῶν θεῶν αἱ Σεμναὶ καλοῦν- 3
 ται τοὺς βωμούς. Ἀθηναῖοι δὲ τότε μὲν διδόασιν τοῖς ἱκέ-
 ταις ἀπελθεῖν ἄζημίους, χρόνῳ δὲ ὕστερον αὐτοὶ οἱ ἔχον-
 τες τὰς ἀρχὰς διέφθειραν τῆς Ἀθηναῖς ἱκέτας τῶν Κύλων
 ὁμοῦ τὴν ἀκρόπολιν κατειληφόντων, καὶ αὐτοὶ τε οἱ ἀπο-
 κτείναντες ἐνομισθήσαν καὶ οἱ ἐξ ἐκείνων ἐναγεῖς τῆς
 θεοῦ. Λακεδαιμονίοις δὲ ἀποκτείνασι καὶ τούτοις ἄνδρας
 ἐς τὸ ἱερὸν καταπεφευγότας τὸ ἐπὶ Ταινάρῳ τοῦ Ποσει-
 δῶνος οὐ μετὰ πολὺ ἐσείσθη σφίσις ἢ πόλις συνεχεῖ τε
 ὁμοῦ καὶ ἰσχυρῶ τῷ σεισμῷ, ὥστε οἰκίαν μηδεμίαν τῶν
 ἐν Λακεδαίμονι ἀντισχεῖν. 2. Ἐγένετο δὲ τῆς Ἑλλάκης ἀπώ- 4
 589 λεια Ἀστειοῦ μὲν Ἀθήνησιν ἔτι ἄρχοντος, τετάρτῳ δὲ
 ἔτει τῆς πρώτης ὀλυμπιάδος ἐπὶ ταῖς ἑκατόν, ἣν Δάμων
 Θούριος ἐνίκα τὸ πρῶτον. Ἐλικαέων δὲ οὐκέτι ὄντων
 νέμονται τὴν χώραν οἱ Αἰγίεις.

3. Μετὰ δὲ Ἑλλάκην ἀποτραπήσῃ τε ἀπὸ θαλάσσης ἐς 5
 δεξιάν, καὶ ἤξεις ἐς πόλισμα Κερύνειαν· ᾧκισται δὲ ὑπὲρ
 τὴν λεωφόρον ἐν ὄρει, καὶ οἱ τὸ ὄνομα ἢ δυνάστης ἐπι-

- χώριος ἢ ὁ Κερυνίτης ποταμὸς πεποιήκεν, ὃς ἐξ Ἄρκα-
 δίας καὶ ὄρους Κερυνείας ῥέων Ἀχαιοὺς τοὺς ταύτη πα-
 ρέξεισι. παρὰ τοὺτους σύνοικοι κατὰ συμφορὰν ἀφίκοντο
 ἐκ τῆς Ἀργολίδος. Μυκηναίους γὰρ τὸ μὲν τεῖχος ἀλώωναι
 6 κατὰ τὸ ἰσχυρὸν οὐκ ἐδύνατο ὑπὸ Ἀργείων, ἐτετέλιστο
 γὰρ κατὰ ταῦτά τῳ ἐν Τίρυνθι ὑπὸ τῶν Κυκλώπων κα-
 λουμένων, κατὰ ἀνάγκην δὲ ἐκλείπουσι Μυκηναῖοι τὴν
 πόλιν ἐπιλειπόντων σφῶς τῶν σιτίων, καὶ ἄλλοι μὲν τι-
 νες ἐς Κλεωνὰς ἀποχωροῦσιν ἐξ αὐτῶν, τοῦ δῆμου δὲ
 πλεον μὲν ἡμισυ ἐς Μακεδονίαν καταφεύγουσι παρὰ
 Ἀλέξανδρον, ᾧ Μαρδόκιος ὁ Γωβρόου τὴν ἀγγελίαν ἐπί-
 στευσεν ἐς Ἀθηναίους ἀπαγγεῖλαι· ὁ δὲ ἄλλος δῆμος ἀφί-
 κοντο ἐς τὴν Κερύνειαν, καὶ δυνατωτέρα τε ἢ Κερύνεια
 οἰκητόρων πλήθει καὶ ἐς τὸ ἔπειτα ἐγένετο ἐπιφανεστέρα
 7 διὰ τὴν συνοίκησιν τῶν Μυκηναίων. 4. Ἐν Κερυνείᾳ δὲ
 ἐστὶν ἱερὸν Εὐμενίδων· ἰδρῦσασθαι δὲ αὐτὸ Ὀρέστην
 λέγουσιν. ὃς δ' ἂν ἐνταῦθα ἢ αἵματι ἢ ἄλλῳ τῳ μιάσματι
 ἔνοχος ἢ καὶ ἀσεβῆς ἐσέλθῃ θέλων θεάσασθαι, αὐτίκα
 λέγεται δαίμασιν ἐκτὸς τῶν φρενῶν γίνεσθαι· καὶ τοῦδε
 ἔνεκα οὐ τοῖς πᾶσιν ἢ ἔσοδος οὐδὲ ἐξ ἐπιδρομῆς ἐστὶ.
 τοῖς μὲν δὴ ἀγάλμασι ξύλων εἰργασμένοις *** μέγεθός
 εἰσιν οὐ μεγάλοι, κατὰ δὲ τὴν ἔσοδον ἐς τὸ ἱερὸν γυναι-
 κῶν εἰκόνες λίθον τε εἰσιν εἰργασμένοι καὶ ἔχουσαι τέχ-
 νης εὖ· ἐλέγοντο δὲ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ἱερεῖαι ταῖς Εὐ-
 μενίσιν αἱ γυναῖκες γενέσθαι.
- 8 5. Ἐκ Κερυνείας δὲ ἐπανελθόντι ἐς τὴν λεωφόρον
 καὶ ὀδεύσαντι οὐκ ἐπὶ πολὺ δεύτερα ἐστὶν ἐς Βοῦραν
 ἀποτραπέσθαι ἀπὸ θαλάσσης ἐς δεξιάν, καὶ ἡ Βοῦρα ἐν 590
 ὄρει κεῖται· τεθῆναι δὲ φασὶ τῇ πόλει τὸ ὄνομα ἀπὸ γυ-
 ναικὸς Βούρας, θυγατέρα δ' αὐτὴν Ἴωνος τοῦ Ξούθου
 καὶ Ἑλίκης εἶναι. ὅτε δὲ Ἑλίκην ἐποίησεν ἄδηλον ἐξ ἀν-
 θρώπων ὁ θεός, τότε καὶ τὴν Βοῦραν σεισμὸς ἐπέλαβεν

ἰσχυρός, ὡς μηδὲ τὰ ἀγάλματα ἐν τοῖς ἱεροῖς ὑπολειφθῆ-
ναι τὰ ἀρχαῖα. Ὅποσοι δὲ τηνικαῦτα ἀποδημοῦντες ἢ 9
στρατείας ἔνεκα ἔτυχον ἢ κατὰ πρόφασιν ἄλλοίαν, μόνοι
τε οὗτοι Βουραίων ἐλείφθησαν καὶ αὐτοὶ τῆς Βούρας ἐγέ-
νοντο οἰκισταί. Ναὸς ἐνταῦθα Δῆμητρος, ὃ δὲ Ἀφροδίτης
Διονύσου τέ ἐστι, καὶ ἄλλος Ἐλλειθυίας. λίθου τοῦ Πεν-
ταλησίου τὰ ἀγάλματα, Ἀθηναίου δὲ ἔργα Εὐκλείδου καὶ
τῆ Δῆμητρί ἐστιν ἐσθῆς. πεποιήται δὲ καὶ Ἰσιδι ἱερὸν.

6. Καταβάντων δὲ ἐκ Βούρας ὡς ἐπὶ θάλασσαν πο- 10
ταμὸς τε Βουραϊκὸς ὀνομαζόμενος καὶ Ἡρακλῆς οὐ μέγας
ἐστὶν ἐν σπηλαίῳ· ἐπίκλησις μὲν καὶ τούτου Βουραϊκός,
μαντεία δὲ ὑπὸ πίνακι τε καὶ ἀστραγάλοις ἐστίν. εὐχεται
μὲν γὰρ πρὸ τοῦ ἀγάλματος ὃ τῷ θεῷ χρώμενος, ἐπὶ δὲ
τῇ εὐχῇ λαβῆναι ἀστραγάλους, οἱ δὲ ἄφθονοι παρὰ τῷ
Ἡρακλεῖ κείνται, τέσσαρας ἀφήσιν ἐπὶ τῆς τραπέζης.
ἐπὶ δὲ παντὶ ἀστραγάλῳ σχῆμά τι γεγραμμένον ἐν πέντακι
ἐπίσηδες ἐξήγησιν ἔχει τοῦ σχήματος. 7. Σταδίων ἐπὶ τὸν 11
Ἡρακλέα ὡς πριάκοντα ἐξ Ἑλλάκης ὁδὸς ἢ εὐθεία ἐστίν.
προελθόντα δὲ ἀπὸ τοῦ Ἡρακλείους ποταμὸς ἐς θάλασσαν
ἐκδίδασιν ἄνωγος, ἐξ ὄρους Ἀρκαδικοῦ κατερχόμενος·
ὄνομα δὲ αὐτῷ τε τῷ ποταμῷ Κραΐτις καὶ ἐνθα αἱ πηγαὶ
τοῦ ποταμοῦ τῷ ὄρει· ἀπὸ ταύτης τῆς Κραΐτιδος καὶ πρὸς
Κρότωνι τῇ ἐν Ἰταλίᾳ ποταμὸς ὄνομα ἔσχηκε. Πρὸς δὲ 12
τῇ Ἀρκακῇ Κραΐτιδι Ἀραιῶν ποτὲ ἔφηετο Αἰγαὶ πόλις·
ἐκλειφθῆναι δὲ αὐτὴν ἀνὰ χρόνον ὑπὸ ἀσθενείας λέ-
γουσι. τούτων δὲ καὶ Ὅμηρος τῶν Αἰγῶν ἐν Ἡρας λόγοις
ἐποιήσατο μνήμην,

οἱ δὲ τοὶ εἰς Ἑλλάκην τε καὶ Αἰγὰς δῶφ' ἀνάγουσι,
591 δῆλον ὡς γέγραφα τοῦ Ποσειδῶνος ἐπ' Ἰσῆς ἐν τε Ἑλλάκῃ καὶ
ἐν ταῖς Αἰγαῖς ἔχοντος. Οὐ πολὺ δὲ ἀπωτέρω Κραΐτιδος 13
σῆμά τε ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ καὶ ἄνδρα εὐρήσεις ἐπὶ τῷ
μνήματι ἵππῳ παρεστῶτα, ἀμυδρὰν γραφήν. 8. Ὅδὸς δὲ

ἀπὸ τοῦ τάφου σταδίων ὅσον τριάκοντα ἐπὶ τὸν καλούμενον Γαῖον· Γῆς δὲ ἱερόν ἐστιν ὁ Γαῖος ἐπίκλησιν Εὐρουστέρνου· ξόανον δὲ τοῖς μάλιστα ὁμοίως ἐστὶν ἀρχαῖον· γυνὴ δὲ ἡ αἰὲς τὴν ἱερωσύνην λαμβάνουσα ἀγιστεύει μὲν τὸ ἀπὸ τούτου, οὐ μὴν οὐδὲ τὰ πρότερα ἔσται πλέον ἢ ἐνὸς ἀνδρὸς ἐς πείραν ἀφιγμένη· πίνουσαι δὲ αἷμα ταύρου δοκιμάζονται· ἢ δ' ἂν αὐτῶν τύχη μὴ ἀληθεύουσα, αὐτίκα ἐκ τούτου τὴν δίκην ἔσχεν· ἦν δὲ ὑπὲρ τῆς ἱερωσύνης ἀφίκωνται γυναῖκες ἐς ἀμφισβήτησιν πλέονες, ἢ τῷ κλήρω λαχοῦσα προτετίμηται.

XXVI. Ἐς δὲ τὸ ἐπίνειον τὸ Αἰγειρατῶν, ὄνομα τὸ αὐτὸ ἢ τε πόλις καὶ τὸ ἐπίνειον ἔχει, ἐς οὖν τὸ ἐπίνειον Αἰγείρων δύο καὶ ἑβδομήκοντα ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν Βουραϊκὴν εἰσὶν Ἡρακλέους στάδιοι· Ἐπὶ θαλάσῃ μὲν δὴ Αἰγειράταις οὐδὲν ἐστὶν ἐς μνήμην· ὁδὸς δ' ἐκ τοῦ 2 ἐπινεῖου δύο σταδίων καὶ δέκα ἐς τὴν ἄνω πόλιν· 2 Ὀμήρου δὲ ἐν τοῖς ἔπεσιν Ἰπερησία ὠνόμασται· τὸ δὲ ὄνομα τὸ νῦν ἐγένετο Ἰώνων ἐποικούντων, ἐγένετο δὲ ἐπ' αἰτία τοιαύδε· Σικυωνίων ἀφίξασθαι στρατὸς ἔμελλεν αὐτοῖς πολέμιος ἐς τὴν γῆν· οἱ δέ, οὐ γὰρ ἐδόκουν ἀξιόμαχοι τοῖς Σικυωνίοις εἶναι, ἀθροίζουσιν αἶγας, ὅποσαι σφίσις ἦσαν ἐν τῇ χώρᾳ· συλλέξαντες δὲ ἔδησαν πρὸς τοῖς κέρασιν αὐτῶν δᾶδας, καὶ ὡς πρόσω νυκτὸς ἦν ἐξάπτουσι 3 τὰς δᾶδας· Σικυώνιοι δέ, ἵεναι γὰρ συμμαχοῦς τοῖς Ἰπερησιεῦσιν ἠλπίζον, καὶ εἶναι τὴν φλόγα ἐκ τοῦ ἐπικουρικῶς πυρός, οἱ μὲν οἰκαδὲ ἐπανήρχοντο, Ἰπερησιεῖς δὲ τῇ τε πόλει τὸ ὄνομα τὸ νῦν μετέθεντο ἀπὸ τῶν αἰγῶν, καὶ καθότι αὐτῶν ἡ καλλίστη καὶ ἡγουμένη τῶν ἄλλων ὠκλάσεν, Ἀρτέμιδος Ἀγροτέρας ἐποίησαντο ἱερόν, τὸ σόφισμα ἐς τοὺς Σικυωνίους οὐκ ἄνευ τῆς Ἀρτέμιδος 4 σφίσις ἐπελθεῖν νομίζοντες· οὐ μὴν καὶ αὐτίκα γε ἐξενί- 592 κησεν Αἰγειραν ἀντὶ Ἰπερησίας καλεῖσθαι, ἐπεὶ κατ' ἐμὲ

ἦσαν ἔτι οἱ Ὁρεὸν τὴν ἐν Εὐβοίᾳ τῷ ὀνόματι Ἐστίασαν
ἐκάλουν τῷ ἀρχαίῳ. 3. Παρείχετο δὲ ἡ Αἰγείρα ἐς συγ-
γραφὴν ἱερὸν Διὸς καὶ ἄγαλμα καθήμενον, λίθου τοῦ
Πεντελησίου, Ἀθηναίου δὲ ἔργον Εὐκλείδου. ἐν τούτῳ
τῷ ἱερῷ καὶ Ἀθηναῖς ἄγαλμα ἔστηκε· πρόσωπόν τε καὶ
ἄκραι χεῖρες ἐλέφαντος καὶ οἱ πόδες, τὸ δὲ ἄλλο ξόανον
χρυσῷ τε ἐπιπολῆς διηνηθισμένον ἐστὶ καὶ φαρμάκοις.
Ἀρτέμιδος τε ναὸς καὶ ἄγαλμα τέχνης τῆς ἐφ' ἡμῶν· ἱερᾶ- 5
ται δὲ παρθένος, ἐστ' ἂν ἐς ὄραν ἀφίκηται γάμου. ἔστηκε
δὲ καὶ ἄγαλμα ἐνταῦθα ἀρχαῖον, Ἴφιγένεια ἢ Ἀγαμέμνο-
νός, ὡς οἱ Αἰγείραται φασιν· εἰ δὲ ἀληθῆ λέγουσιν οὔτοι,
δηλὸς ἐστὶν ἐξ ἀρχῆς Ἴφιγενεία ποιηθεῖς ὁ ναός. Ἔστι 6
καὶ Ἀπόλλωνος ἱερὸν ἐς τὰ μάλιστα ἀρχαῖον, τό τε ἱερὸν
αὐτὸ καὶ ὁπόσα ἐν τοῖς ἀετοῖς· ἀρχαῖον δὲ καὶ τοῦ θεοῦ
τὸ ξόανον, γυμνός, μεγέθει μέγας. τὸν ποιήσαντα δὲ
εἶχεν οὐδεὶς τῶν ἐπιχωρίων εἰπεῖν· ὅστις δὲ ἤδη τὸν
Ἡρακλέα τὸν ἐν Σικυῶνι ἐθεάσατο, τεκμαίροιτο ἂν καὶ
ἐν Αἰγείρᾳ τὸν Ἀπόλλωνα ἔργον εἶναι τοῦ αὐτοῦ Φλια-
σίου Λαφάου. Ἀσκληπιοῦ δὲ ἀγάλματα ὀρθὰ ἐστὶν ἐν 7
ναῷ, καὶ Σαράπιδος ἐτέρωθεν καὶ Ἴσιδος, λίθου καὶ ταῦτα
Πεντελησίου. τὴν δὲ Οὐρανίαν σέβουσι μὲν τὰ μάλιστα,
ἐσελθεῖν δὲ ἐς τὸ ἱερὸν οὐκ ἐστὶν ἀνθρώποις. θεοῦ δὲ
ἦν Συρίαν ἐπονομάζουσιν, ἐς ταύτης τὸ ἱερὸν ἐσίασιν ἐν
ἡμέραις φηταῖς, ἄλλα τε ὅσα νομίζουσι προκαθαριεύσαν-
τες καὶ ἐς τὴν δίαταν. Οἶδα καὶ οἶκημα ἐν Αἰγείρᾳ θεα- 8
σάμενος· ἄγαλμα ἦν ἐν τῷ οἰκήματι Τύχης, τὸ κέρας
φέρουσα τὸ Ἀμαλθείας· παρὰ δὲ αὐτὴν Ἔρως πτερὰ
ἔχων ἐστίν· ἐθέλει δὲ σημαίνειν ὅτι ἀνθρώποις καὶ τὰ
ἐς ἔρωτα τύχη μᾶλλον ἢ ὑπὸ κάλλους κατορθοῦται. Ἐγὼ
μὲν οὖν Πινδάρου τά τε ἄλλα πείθομαι τῇ φῶδι, καὶ Μοι-
ρῶν τε εἶναι μίαν τὴν Τύχην καὶ ὑπὲρ τὰς ἀδελφάς τι
593 ἰσχύειν. Ἐν Αἰγείρᾳ δὲ ἐν τούτῳ τῷ οἰκήματι, ἀνήρ τε 9

ἦδη γέρον Ἰσα καὶ ὀδυρόμενος, καὶ γυναῖκες τρεῖς ἀφαιρούμεναι ψεῖλιά εἰσι, καὶ ἴσοι νεανίσκοι ταῖς γυναῖξί, καὶ ὁ ** ἐνδεδυκῶς θῶρακα. ἐς τοῦτόν φασιν Ἀχαιοὶς γενομένου πολέμου μαχασάμενον ἀνδρειότατα Αἰγείρατων τελευτῆσαι, καὶ αὐτοῦ τὸν θάνατον οἱ λοιποὶ τῶν ἀδελφῶν οἰκαδὲ ἀπήγγειλαν· καὶ τοῦδε ἔνεκα αἶ τε ἀδελφαὶ διὰ τὸ ἐπ' αὐτῷ πένθος ἀποκοσμοῦνται, καὶ τὸν πατέρα ἐπονομάζουσιν οἱ ἐπιχώριοι Συμπαθῆ, ὅτε ἐλεεινὸν καὶ ἐν τῇ εἰκόνι.

- 10 4. Ὀδὸς δὲ ἐξ Αἰγείρας εὐθεία ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Διὸς διὰ τε ἑρῶν καὶ ἀνάπτης [ἐστῶσά] ἐστι. μῆκος μὲν οὖν τῆς ὁδοῦ τεσσαράκοντά εἰσι στάδιοι, ἄγρι δὲ ἐς Φελλόην, πόλισμα οὐκ ἐπιφανές, οὐδὲ αἶε φέκετο καὶ Ἰώνων ἐτι ἐχόντων τὴν γῆν. Τὰ δὲ περὶ τὴν Φελλόην ἐς φυτειῶν ἀμπέλων ἐστὶν ἐπιτήθια· καὶ ὅσα πετρωθῆ τῆς χώρας
- 11 ὀρυῶς τέ εἰσι καὶ θηρία, ἔλαφοι καὶ ὄες ἄγριοι. εἰ δέ τινα τῶν ἐν Ἑλλήσι πολισματιῶν ἀφθόνῳ καταρρεῖται τῷ ὕδατι, ἀριθμεῖν καὶ τὴν Φελλόην ἐστὶν ἐν τούτοις. Θεῶν δὲ ἱερὰ Διονύσου καὶ Ἀρτέμιδος ἐστὶν· ἡ μὲν χαλκοῦ πεποιήται, βέλος δὲ ἐκ φαρέτρας λαμβάνουσα· τῷ Διονύσῳ δὲ ὑπὸ κινναβάρεως τὸ ἄγαλμά ἐστιν ἐπηνθισμένον. Ἔς δὲ τὸ ἐπίνειον καταβᾶσιν ἐξ Αἰγείρας καὶ αὐθις ἐς τὰ πρόσω βαδίζουσιν ἐστὶν ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ τὸ ἱερὸν τῆς Ἀργοῦρας, ἐνθα τὴν αἶγα ὀκλάσαι λέγουσιν.
- 12 5. Τῆς δὲ Αἰγείρατων ἔχονται Πελλήνηες· πρὸς Σικυῶνος δὲ οὗτοι καὶ μοίρας τῆς Ἀργολίδος Ἀχαιῶν οἰκοῦσιν ἔσχατοι. τὸ δὲ ὄνομα ἐγένετο τῇ πόλει λόγῳ μὲν τῷ Πελληνέων ἀπὸ Πάλλαντος, τῶν Τιτάνων δὲ καὶ Πάλλαντα εἶναι λέγουσι, δόξη δὲ τῇ Ἀργείων ἀπὸ ἀνδρὸς Ἀργείου Πέλληνος· Φόρβαντος δὲ εἶναι τοῦ Τριόπα παῖδα
- 13 αὐτὸν λέγουσιν. 6. Αἰγείρας δὲ ἐν τῷ μεταξὺ καὶ Πελλήνης πόλισμα ὑπήκοον Σικυωνίων Δονοῦσσα καλου-

593 μένη ἐγένετο μὲν ὑπὸ τῶν Σικυωνίων ἀνάστατος, μνημονεύειν δὲ καὶ Ὅμηρον ἐν καταλόγῳ τῶν σὺν Ἀγαμέμνονι φασιν αὐτῆς παιήσαντα ἔπος,

οἷ σ' Ἵππευσθῆν τε καὶ αἰπεινήν Δουόεσσαν·

Πεισίστρατον δέ, ἥνκα ἔπη τὰ Ὅμηρον διεσπασμένα τε καὶ ἄλλα ἀλλαχῶ μνημονεύόμενα ἤθροϊξε, τότε αὐτὸν Πεισίστρατον ἢ τῶν κινὰ ἐπαίρων μεταποιῆσαι τὸ ὄνομα ὑπὸ ἀγνοίας. 7. Ἔστι δὲ Ἀριστοναῦται Πελληνεῦσιν ἐπί- 14
νοιον. ἐς τοῦτο ἐξ Αἰγείρας τῆς ἐπὶ θαλάσῃ σταδίων ἐστὶν εἰκοσὶν ὁδὸς καὶ ἑκατόν· ταύτης δὲ ἡμίσεια ἐς Πελλήνην ἀπὸ τοῦ ἐπινείου. ὄνομα δὲ Ἀριστοναύτας γενέσθαι τῷ ἐπινείῳ λέγουσιν, ὅτι καὶ ἐς τοῦτον τὸν λιμένα ἀφρίσαντε οἱ πλεῦσάντες ἐπὶ τῆς Ἀργοῦς.

XXVII. Πελληνεῦσι δὲ ἡ πόλις ἐστὶν ἐπὶ λόφου κατὰ ἄκραν τὴν κορυφὴν ἐς ὄξυ ἀνεστηκότος. τοῦτο μὲν δὴ ἀπότομον καὶ δι' αὐτὸ ἐστὶν ἀοίκητον· τῷ δὲ χθαμαλωτέρῳ πεπόλισται σφισιν οὐ συνεχῆς ἡ πόλις, ἐς δὲ μόρας νεομημένη δύο ὑπὸ τῆς ἄκρας μεταξὺ ἀναχούσης. Ἰόντων δὲ ἐς Πελλήνην ἄγαλμά ἐστιν Ἐρμοῦ κατὰ τὴν ὁδὸν, ἐπίκλησιν μὲν Δόλιος, εὐχὰς δὲ ἀνθρώπων ἐτοιμος τελέσαι· σχῆμα δὲ αὐτῷ τετράγωνον, γένειά τε ἔχει καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ πῖλον εἰργασμένον. Κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν 2
ἐς αὐτὴν τὴν πόλιν ἐστὶν Ἀθηναῖς λίθου μὲν ἐπιχωρίου ναός, ἄλεφαντος δὲ τὸ ἄγαλμα καὶ χρυσοῦ· Φειδίαν δὲ εἶναι τὸν εἰργασμένον φασί, πρότερον ἔτι ἢ ἐν τῇ ἀκροπόλει τε αὐτὸν τῇ Ἀθηναίων καὶ ἐν Πλαταιαῖς ποιῆσαι τῆς Ἀθηναῖς τὰ ἀγάλματα. λέγουσι δὲ οἱ Πελληνεῖς καὶ ἄδυτον τῆς Ἀθηναῖς καθήκειν ἐς βάρδος τῆς γῆς, εἶναι δὲ τὸ ἄδυτον τοῦτο ὑπὸ τοῦ ἀγάλματος τῷ βάρδῳ, καὶ τὸν ἀέρα ἐκ τοῦ ἀδύτου νότιόν τε εἶναι καὶ δι' αὐτὸ τῷ ἐλέφαντι ἐπιτήθειον. Ἵπερ δὲ τὸν ναὸν τῆς Ἀθηναῖς ἐστὶν 3
ἄλλος περιφθορομημένον τείχει Σωτείρας ἐπίκλησιν Ἀρ-

τέμιδος, καὶ ὀμνύουσιν ἐπὶ μεγίστοις αὐτήν· ἔσοδος τε 595
 πλὴν τοῖς ἱερεῦσιν, ἄλλω γε οὐδεὶς ἔστιν ἀνθρώπων.
 ἱερεῖς δὲ ἄνδρες τῶν ἐπιχωρίων εἰσὶ κατὰ δόξαν γένους
 μάλιστα αἰρούμενοι. Τοῦ δὲ ἄλλους τῆς Σωτείρας ἱερὸν
 ἀπαντικρὺ Διονύσου Λαμπτήρος· ἔστιν ἐπίκλησιν· τούτω
 καὶ Λαμπτήρια ἑορτὴν ἄγουσι, καὶ δᾶδᾶς τε ἐς τὸ ἱερὸν
 κομίζουσιν ἐν νυκτί, καὶ οἴνου κρατήρας ἰστᾶσιν ἀνά
 4 τὴν πόλιν πᾶσαν. Ἔστι καὶ Ἀπόλλωνος Θεοξενίου Πελλ-
 ληνεῦσιν ἱερὸν, τὸ δὲ ἄγαλμα χαλκοῦ πεποιήται· καὶ
 ἀγῶνα ἐπιτελοῦσι Θεοξένια τῷ Ἀπόλλωνι, τιθέντες ἀρ-
 γύριον ἄθλα τῆς νίκης, καὶ ἄνδρες ἀγωνίζονται τῶν ἐπι-
 χωρίων. Πλησίον δὲ τοῦ Ἀπόλλωνος ναὸς ἔστιν Ἀρτέμι-
 δος· τοξευούσης δὲ ἡ θεὸς παρέχεται σχῆμα. ᾠκοδόμηται
 δὲ καὶ ἔλυτρον κρήνης ἐν τῇ ἀγορᾷ, καὶ λουτρά ἔστιν
 αὐτοῖς τὸ ὕδωρ τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ, ἐπεὶ τοι πίνειν πηγαί
 σφισιν ὑπὸ τὴν πόλιν εἰσὶν οὐ πολλαί· τὸ δὲ χωρίον ἐνθα
 5 αἱ πηγαί, Γλυκείας ὀνομάζουσι. 2. Γυμνάσιον δὲ ἀρχαῖον
 ἐς ἐφήβων μάλιστα ἀνεῖται μελέτην· οὐδὲ ἐς τὴν πολι-
 τεῖαν ἐγγραφῆναι πρότερον καθέστηκεν οὐδεὶς πρὶν αἰ-
 ἐφηβεύσασιν. Ἐνταῦθα ἀνὴρ Πελληνεὺς ἔστηκε Πρό-
 μαχος ὁ Δρύωνος, ἀνελόμενος παγκρατίου νίκης, τὴν
 μὲν Ὀλυμπίᾳσι, τρεῖς δ' Ἰσθμίων καὶ Νεμέᾳ δύο· καὶ
 αὐτοῦ καὶ εἰκόνας ποιήσαντες οἱ Πελληνεῖς τὴν μὲν ἐς
 Ὀλυμπίαν ἀνέθεσαν, τὴν δὲ ἐν τῷ γυμνασίῳ, λίθου ταύ-
 6 την καὶ οὐ χαλκοῦ. λέγεται δὲ καὶ ὡς Κορινθίου συνε-
 στῶτος πολέμου Πελληνεῦσιν ἀποκτείνειεν ὁ Πρόμαχος
 πλείστους τῶν ἀντιτεταγμένων. λέγεται δὲ καὶ ὡς Που-
 λυδάμαντος τοῦ Σκοτουσσαίου κρατήσειεν ἐν Ὀλυμπίᾳ·
 τὸν δὲ Πουλυδάμαντα δεύτερον τότε ἐς τὸν ἀγῶνα ἀφίχθαι
 τὸν Ὀλυμπικὸν παρὰ βασιλέως τοῦ Περσῶν ἀνασωθέντα
 οἰκαδε. Θεσσαλοὶ δὲ ἠσσηθῆναι Πουλυδάμαντα οὐχ ὁμο-

λογοῦντες παρέχονται καὶ ἄλλα ἐς πίστιν καὶ ἐλεγείον ἐπὶ τῷ Πουλυδάμαντι ·

596 Ὡς τροφὴ Πουλυδάμαντος ἀνικατοῦ Σκοτόεσσα. Πελληνεῖς δ' οὖν Πρόμαχον τὰ μάλιστα ἄγουσιν ἐν τιμῇ. 7 Χαίρωνά δὲ δύο ἀνελόμενον πάλης νίκας ** καὶ ἐν Ὀλυμπία τέσσαρας οὐδὲ ἀρχὴν ἐθέλουσιν ὀνομάζειν, ὅτι κατέλυσε πολιτείαν, ἐμοὶ δοκεῖν, τὴν ἐν Πελλήνῃ, δῶρον τὸ ἐπιφθονώτατον παρὰ Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου λαβῶν, τύραννος πατρίδος τῆς αὐτοῦ καταστῆναι. Ἔστι δὲ καὶ 8 Εἰλειθυίας Πελληνεῦσιν ἱερὸν · τοῦτο ἐν μοίρᾳ τῆς πόλεως τῇ ἐλάσσουι ἐστὶν ἰδρυμένον. 3. Τὸ δὲ ὀνομαζόμενον Ποσειδίου τὰ μὲν ἀρχαιότερα ἦν δῆμος, ἐρημον δὲ ἐφ' ἡμῶν. ἐστὶ μὲν δὴ τὸ Ποσειδίου τοῦτο ὑπὸ τὸ γυμνάσιον, διαμεμένηκε δὲ καὶ ἐς τόδε ἔτι αὐτῷ Ποσειδῶνος ἱερὸν νομίζεσθαι.

Πελλήνης δὲ ὅσον στάδια ἐξήκοντα ἀπέχει τὸ Μύ- 9 σαιον, ἱερὸν Δήμητρος Μυσίας. ἰδρῦσασθαι δὲ αὐτὸ Μύσιόν φασιν ἄνδρα Ἀργεῖον · ἐδέξατο δὲ οἰκῆ Δῆμητρα καὶ ὁ Μύσιος λόγῳ τῷ Ἀργεῖων. ἐστὶ δὲ ἄλλος ἐν τῷ Μυσαίῳ, δένδρα ὁμοίως τὰ πάντα, καὶ ὕδωρ ἄφθονον ἄνευσιν ἐκ πηγῶν. ἄγουσι δὲ καὶ ἑορτὴν τῇ Δήμητρι ἐν- 10 ταυῦθα ἡμερῶν ἑπτὰ · τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ τῆς ἑορτῆς ὑπεξία- 11 σιν οἱ ἄνδρες ἐκ τοῦ ἱεροῦ, καταλειπόμεναι δὲ αἱ γυναῖκες δρωῶσιν ἐν τῇ νυκτὶ ὅποσα νόμος ἐστὶν αὐταῖς · ἀπελαύνονται δὲ οὐχ οἱ ἄνδρες μόνον ἀλλὰ καὶ τῶν κυνῶν τὸ ἄρρεν. ἐς δὲ τὴν ἐπιούσαν ἀφικομένων ἐς τὸ ἱερὸν τῶν ἀνδρῶν, αἱ γυναῖκες τε ἐς αὐτοὺς καὶ ἀνὰ μέρος ἐς τὰς γυναῖκας οἱ ἄνδρες γέλωτί τε ἐς ἀλλήλους χρωῶνται καὶ σκώμμασιν. 4. Ἀπωτέρω δὲ οὐ πολὺ ἀπὸ τοῦ Μυ- 11 σαιου ἱερὸν ἐστὶν Ἀσκληπιοῦ καλούμενον Κῦρος, καὶ ἰάματα ἀνθρώποις παρὰ τοῦ θεοῦ γίνεται. ὕδωρ δὲ καὶ ἐνταυῦθα ἀνέδην ἐστί, καὶ ἐπὶ τῇ μεγίστῃ τῶν πηγῶν τοῦ

Ἄσκληπιοῦ τὸ ἄγαλμα ἴδρυνται. ποταμοὶ δὲ ἐκ τῶν ὄρεων κατέρχονται τῶν ὑπὲρ τὴν Πελλήνην, πρὸς μὲν Αἰγείρας καλούμενος Κριὸς· ἔχειν δὲ αὐτὸν τὸ ὄνομα ἀπὸ Τιτᾶνος 12 Κριοῦ· Κριὸς δὲ καὶ ἄλλος ὠνόμασται ποταμὸς, ὃς ἀρχόμενος ἐν Σικυλίῳ τοῦ ὄρους ἐς τὸν Ἑρμιον κέειται. καθότι δὲ Πελληγεῦσιν ὄροι τῆς χώρας πρὸς Σικυωνίους 597 εἰσὶ, κατὰ τοῦτο ποταμὸς σφισι Σάδας, ἔσχατος ποταμῶν τῶν Ἀχαιῶν, ἐς τὴν Σικυωνίαν ἐκδίδωσι θάλασσαν.

ΑΡΚΑΔΙΚΑ

1. Ἀρκάδων δὲ τὰ πρὸς τῆς Ἀργείας Τεγεᾶται τε 598 ἔχουσι καὶ Μαντινεῖς. νέμονται δὲ οὗτοί τε καὶ τὸ ἄλλο Ἀρκαδικὸν τὸ μεσόγαϊον τῆς Πελοποννήσου. Κορινθιοὶ γὰρ οἰκοῦσιν ἐπὶ τῷ Ἴσθμῳ πρῶτοι· Κορινθίους δὲ τὰ πρὸς θαλάσσης εἰσὶν Ἐπιδαύριοι γείτονες· τὰ δὲ ἐς Ἐπίδαυρον καὶ Τροιζηνά τε καὶ Ἑρμιόνα ὁ κόλπος ἐστὶν ὁ Ἀργολικὸς καὶ ὃσα ἐπιθαλάσσια τῆς Ἀργείας· ταύτης δὲ ἔχονται τῆς χώρας Λακεδαιμονίων περίοικοι, τούτοις δὲ ὄμορος ἡ Μεσσηνία· καταβαίνει γὰρ μέχρι θαλάσσης ἐς 2 Μοθώνην καὶ Πύλον καὶ ἐπὶ Κυπαρισσίας. τὰ δὲ πρὸς Λεχαιῶν Κορινθίους Σικυῶνιοι προσοικοῦσιν ἔσχατοι ταύτῃ μοίρας τῆς Ἀργολίδος· μετὰ δὲ Σικυῶνα Ἀχαιοὶ τὸ ἐντεῦθεν εἰσὶν οἱ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν οἰκοῦντες· τὸ δὲ ἔτερον Πελοποννήσου πέρας τὸ ἀπαντικρὺ τῶν Ἐχινάδων οἰκοῦσιν Ἠλείοι· τῆς δὲ γῆς τῆς Ἠλείας κατὰ μὲν Ὀλυμπίαν καὶ τοῦ Ἀλφειοῦ τὰς ἐκβολὰς πρὸς τὴν Μεσσηνίαν εἰσὶν ὄροι, τὰ δὲ πρὸς Ἀχαΐαν Δυμναίων εἰσὶν

ὄμοροι. τούτων τῶν κατειλεγμένων καθηκόντων ἐπὶ θά- 3
λασσαν, Ἀρκάδες τὰ ἐντὸς οἰκουσιν ἀποκλειόμενοι θα-
λάσσης πανταχόθεν· ὄθεν σφᾶς καὶ Ὀμηρος ἀφικέσθαι
φησὶν ἐς Τροίαν παρ' Ἀγαμέμνονος κλοῖα εἰληφότες καὶ
οὐχὶ ναυσὶν οἰκείαις.

2. Φασὶ δὲ Ἀρκάδες ὡς Πελασγὸς γένοιτο ἐν τῇ γῆ 4
599 ταύτῃ πρώτος. εἰκὸς δὲ ἔχει τοῦ λόγου καὶ ἄλλους ὁμοῦ
τῷ Πελασγῷ μηδὲ αὐτὸν Πελασγὸν γενέσθαι μόνον·
ποίων γὰρ ἂν καὶ ἦρχεν ὁ Πελασγὸς ἀνθρώπων; μεγέθει
μέντοι καὶ κατὰ ἀλκὴν καὶ κάλλος προεῖχεν ὁ Πελασγός,
καὶ γνώμην ὑπὲρ τοὺς ἄλλους ἦν, καὶ τούτων ἔνεκα αἰρε-
θῆναι μοι δοκεῖ βασιλεύειν ὑπ' αὐτῶν. πεποιήται δὲ καὶ
'Ἀσίῳ τοιάδε ἐς αὐτόν·

Ἀντίθεον δὲ Πελασγὸν ἐν ὑψικόμοισιν ὄρεσσι
γαῖα μέλαιν' ἀνέδωκεν, ἵνα θνητῶν γένος εἴη.

Πελασγὸς δὲ βασιλεύσας τοῦτο μὲν ποιήσασθαι καλύβας 5
ἐπενόησεν, ὡς μὴ φηγοῦν τε καὶ ἕσθαι τοὺς ἀνθρώπους,
μηδὲ ὑπὸ τοῦ καύματος τάλαιπωρεῖν· τοῦτο δὲ τοὺς χι-
τῶνας τοὺς ἐκ τῶν δερμάτων τῶν ὑῶν, οἷς καὶ νῦν περὶ
τε Εὐβοίαν ἐτι χροῶνται καὶ ἐν τῇ Φωκίδι ὀπόσοι βίου
σπανίζουσιν, οὗτός ἐστιν ὁ ἐξευρών. καὶ δὴ καὶ τῶν φύλ-
λων τὰ ἐτι χλωρὰ καὶ πῶας τε καὶ ρίξας οὐδὲ ἐδωδίμους,
ἀλλὰ καὶ ὀλεθρίους ἐνίας σιτουμένους τοὺς ἀνθρώπους
τούτων μὲν ἐπαυσεν ὁ Πελασγός· ὁ δὲ τὸν καρπὸν τῶν 6
δρυῶν οὔτι που πασῶν, ἀλλὰ τὰς βαλάνους τῆς φηγοῦ
τροφὴν ἐξεῦρεν εἶναι. παρέμεινέ τε ἐνίοις ἐς τοσοῦτο
ἀπὸ Πελασγοῦ τούτου ἢ δίαίτα, ὡς καὶ τὴν Πυθίαν, ἠνίκα
Λακεδαιμονίοις γῆς τῆς Ἀρκαδῶν ἀπηγόρευεν ἄπτεσθαι,
καὶ τότε εἶπεν τὰ ἔπη·

Πολλοὶ ἐν Ἀρκαδίῃ βαλανηφάγοι ἄνδρες ἔασιν,
οἳ σ' ἀποκωλύσουσιν· ἐγὼ δέ τοι οὔ τι μεγαίρω.

Πελασγοῦ δὲ βασιλεύοντος γενέσθαι καὶ τῇ χώρᾳ Πελασγίαν φασὶν ὄνομα.

Π. Λυκάων δὲ ὁ Πελασγοῦ τοσάδε εὗρεν ἢ ὁ πατήρ 600
οἱ σοφώτερα· Λυκόσουράν τε γὰρ πόλιν ᾤκισεν ἐν τῷ
ὄρει τῷ Λυκαίῳ, καὶ Δία ὠνόμασε Λυκαίων, καὶ ἀγῶνα
ἔθηκε Λύκαια. οὐχὶ δὲ τὰ παρ' Ἀθηναίοις Παναθήναια
τεθῆναι πρότερα ἀποφαίνομαι· τούτῳ γὰρ τῷ ἀγῶνι
Ἀθήναια ὄνομα ἦν, Παναθήναια δὲ κληθῆναί φασιν ἐπὶ
Θησέως, ὅτι ὑπὸ Ἀθηναίων ἐτέθη συνειλεγμένων ἐς μίαν
2 ἀπάντων πόλιν. Ὁ δὲ ἀγὼν ὁ Ὀλυμπικός, ἐπανάγουσι
γὰρ δὴ αὐτὸν ἐς τὰ ἄνωτέρω τοῦ ἀνθρώπων γένους,
Κρόνον καὶ Δία αὐτόθι παλαῖσαι λέγοντες, καὶ ὡς Κού-
ρητες δράμοιεν πρῶτοι, τούτων ἔνεκα ἐκτὸς ἔστω μοι
τοῦ παρόντος λόγου. Δοκῶ δὲ ἔγωγε Κέκροπι ἡλικίαν
τῷ βασιλεύσαντι Ἀθηναίων καὶ Λυκάου ἐῖναι τὴν αὐτήν,
3 σοφία δὲ οὐχ ὁμοίᾳ σφᾶς ἐς τὸ θεῖον χρήσασθαι. ὁ μὲν
γὰρ Δία τε ὠνόμασεν Ἰπατον πρῶτος, καὶ ὅποσα ἔχει
ψυχὴν, τούτων μὲν ἤξιωσεν οὐδὲν θῦσαι, πέμματα δὲ
ἐπιχώρια ἐπὶ τοῦ βωμοῦ καθήγισεν, ἃ πελάνους καλοῦ-
σιν ἔτι καὶ ἐς ἡμᾶς Ἀθηναῖοι· Λυκάων δὲ ἐπὶ τὸν βωμὸν
τοῦ Λυκαίου Διὸς βρέφος ἤνεγκεν ἀνθρώπου, καὶ ἔθυσσε
τὸ βρέφος, καὶ ἔσπεισεν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τὸ αἷμα. καὶ
αὐτὸν αὐτίκα ἐπὶ τῇ θυσίᾳ γενέσθαι λύκον φασὶν ἀντὶ
4 ἀνθρώπου. Καὶ ἐμέ γε ὁ λόγος οὗτος πείθει, λέγεται δὲ
ὑπὸ Ἀρκάδων ἐκ παλαιοῦ, καὶ τὸ εἶκός αὐτῷ πρόσσεστιν.
οἱ γὰρ δὴ τότε ἀνθρωποὶ ξένοι καὶ ὁμοτράπεζοι θεοῖς
ἦσαν ὑπὸ δικαιοσύνης καὶ εὐσεβείας, καὶ σφισιν ἑναρ-
γῶς ἀπήντα παρὰ τῶν θεῶν τιμὴ τε οὖσιν ἀγαθοῖς καὶ
ἀδικήσασιν ὡσαύτως ἢ ὀργή, ἐπεὶ τοὶ καὶ θεοὶ τότε ἐγί-
νοντο ἐξ ἀνθρώπων, οἳ γέρα καὶ ἐς τόδε ἔτι ἔχουσιν, ὡς
Ἀρισταῖος καὶ Βριτόμαρτις ἢ Κρητικὴ καὶ Ἡρακλῆς ὁ
Ἀλκμήνης καὶ Ἀμφιάραος ὁ Ὀϊκλέους, ἐπὶ δὲ αὐτοῖς 601

Πολυδεύκης τε καὶ Κάστωρ. οὕτω πείθοιτο ἄν τις καὶ 5
 Λυκάονα θηρίον καὶ τὴν Ταντάλου Νιόβην γενέσθαι
 λίθον. ἐπ' ἐμοῦ δέ, κακία γὰρ δὴ ἐπὶ πλείστον ἠϋξέτο
 καὶ γῆν τε ἐπενέμετο πᾶσαν καὶ πόλεις πάσας, οὔτε θεὸς
 ἐγίνετο οὐδεὶς ἔτι ἐξ ἀνθρώπου, πλὴν ὅσον λόγῳ καὶ
 κολακείᾳ πρὸς τὸ ὑπερέχον, καὶ ἀδίκους τὸ μήνιμα τὸ ἐκ
 τῶν θεῶν ὀφέ τε καὶ ἀπελθοῦσιν ἐνθένδε ἀπόκειται.
 3. Ἐν δὲ τῷ παντὶ αἰῶνι πολλὰ μὲν πάλαι συμβάντα, τὰ 6
 δὲ καὶ ἔτι γινόμενα ἄπιστα εἶναι πεποιήκασιν ἐς τοὺς
 πολλοὺς οἱ τοῖς ἀληθέσιν ἐποικοδομοῦντες ἐψευσμένα.
 λέγουσι γὰρ δὴ ὡς Λυκάονος ὕστερον αἰεὶ τις ἐξ ἀνθρώ-
 που λύκος γίνοιτο ἐπὶ τῇ θυσίᾳ τοῦ Λυκαίου Διός, γί-
 νοιτο δὲ οὐκ ἐς ἅπαντα τὸν βίον· ὁπότε δὲ εἴη λύκος, εἰ
 μὲν κρεῶν ἀπόσχοιτο ἀνθρωπίνων, ὕστερον ἔτει δεκάτῳ
 φασὶν αὐτὸν αὐθις ἀνθρωπον ἐκ λύκου γίνεσθαι, γεν-
 σάμενον δὲ ἐς αἰεὶ μένειν θηρίον. Ὡσαύτως δὲ καὶ Νιό- 7
 βην λέγουσιν ἐν Σιπύλῳ τῷ ὄρει θέρους ὥρα κλαίειν.
 ἦδη δὲ καὶ ἄλλα ἤκουσα, τοῖς γρυψὶ στίγματα ὅποια καὶ
 ταῖς παρδάλεσιν εἶναι, καὶ ὡς οἱ Τρίτωνες ἀνθρώπου
 φωνῇ φθέγγονται· οἱ δὲ καὶ φυσᾶν διὰ κόχλου τετραπη-
 μένης φασὶν αὐτούς. Ὅπόσοι δὲ μυθολογήμασιν ἀκούου-
 τες ἡδονταί, πεφύκασιν καὶ αὐτοὶ τι ἐπιτετρατεύεσθαι· καὶ
 οὕτω τοῖς ἀληθέσιν ἐλυμήναντο συγκεραννύντες αὐτὰ
 ἐψευσμένοις.

III. Τρίτη δὲ ὕστερον γενεᾷ μετὰ Πελασγὸν ἐς τε
 πόλεων καὶ ἐς ἀνθρώπων πλῆθος ἐπέδωκεν ἡ χώρα. Νύκ-
 τιμος μὲν γὰρ πρεσβύτατός τε ἦν καὶ εἶχε τὸ πᾶν κράτος·
 οἱ δὲ ἄλλοι παῖδες τοῦ Λυκάονος πόλεις ἐνταῦθα ἐκτιζον
 ἐνθα ἐκάστῳ μάλιστα ἦν κατὰ γνώμην. Πάλλας μὲν καὶ
 Ὅρεσθεὺς καὶ Φίγαλος Παλλάντιον, Ὅρεσθεὺς δὲ Ὅρε-
 σθάσιον, Φιγαλίαν δὲ οἰκίξει Φίγαλος. Παλλαντίου μὲν 2
 602 δὴ καὶ Στησίχορος ὁ Ἴμεραῖος ἐν Γηρουνηίδι ἐποιήσατο

μνήμην· Φιγαλία δὲ καὶ Ὀρεσθάσιον χρόνῳ μεταβάλλουσι τὰ ὀνόματα, Ὀρέστειόν τε ἀπὸ Ὀρέστου κληθεῖσα τοῦ Ἀγαμέμνονος καὶ Φιαλία ἀπὸ τοῦ Βουκολιῶνος παιδὸς Φιάλου. Τραπεζεύς δὲ καὶ Λασεάτας καὶ Μακαρεὺς καὶ Ἐλισσῶν καὶ Ἄνακός τε καὶ Θῶκνος Θωκίαν πόλιν, ὁ δὲ Ἀκακήσιον ἔκτισεν. ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ Ἀνάκου καὶ Ὅμηρος λόγῳ τῶν Ἀρκάδων ἐς Ἐρμῆν ἐποίησεν ἐπίκλησιν.

3 Ἀπὸ δὲ Ἐλισσόντος ἦ τε πόλις καὶ ὁ ποταμὸς Ἐλισσῶν τὰ ὀνόματα ἐσχῆμασιν. ὡσαύτως δὲ καὶ Μακαρία τε καὶ Λασέα καὶ Τραπεζοῦς ἀπὸ τῶν Ἀνακόντος ἐπλήθησαν καὶ αὐταὶ παίδων. Ὀρχομενὸς δὲ ἐγένετο οἰκιστῆς Μεδυδρίου τε καλουμένης καὶ Ὀρχομενίων, οὗς ἐν τοῖς ἔπεσι πολυμήλους ὠνόμασεν Ὅμηρος. ὑπὸ δὲ Ἐφούντος καὶ *** Μελαινεαί τε ἐκτίσθησαν καὶ Ἐφούς, ἔτι δὲ Θυραίων τε καὶ Αἰμονιαί· δόξα δὲ τῇ Ἀρκάδων καὶ ἡ Θυρέα ἐν τῇ Ἀργολίδι γῆ καὶ ὁ Θυρεάτης καλοῦμενος κόλπος ἀπὸ τοῦ

4 Θυραιάτα τούτου τὰ ὀνόματα ἐσχῆμασι. Μαντινεὺς δὲ καὶ Τεγεάτης καὶ Μαίναλος, ὁ μὲν τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ πό- 603
λειῶν ὀνομαστοτάτην τὸ ἀρχαῖον Μαίναλον, Τεγεάτης δὲ καὶ Μαντινεὺς Τεγέαν κτίζουσι καὶ Μαντινέικαν. ὀνομάσθησαν δὲ καὶ ἀπὸ Κράϊμον Κράϊμοι, καὶ Χαρισία Χαρισίον ἔχουσα οἰκιστήν, Τρικώλωνοι δὲ ἐπὶ Τρικολώνου, καὶ ἀπὸ μὲν Περαιθῶν Περαιθεῖς, Ἀσέα δὲ ἀπὸ Ἀσεάτα καὶ ** Λυκόα καὶ Σουματία ἀπὸ Σουματέως. Ἀλίφηρος δὲ καὶ Ἡφαιεὺς ἐπιώνυμοι καὶ οὗτοι πόλεις εἰσὶν ἀμφό-

5 τεροι. 2. Οἰνωτρος δὲ ὁ τῶν παίδων νεώτατος Λυκάσσι ἀρσένων, Νύκτιμον τὸν ἀδελφὸν χηρήματα καὶ ἄνδρας αἰτήσας, ἐπεραιώθη ναυσὶν ἐς Ἰταλίαν, καὶ ἡ Οἰνωτρία χώρα τὸ ὄνομα ἔσχεν ἀπὸ Οἰνώτρου βασιλεύοντος. Οὗτος ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐς ἀποικίαν στόλος πρῶτος ἐστάλη· ἀναριθμουμένῳ δὲ ἐς τὸ ἀκριβέστατον οὐδὲ ἐκ τῶν βαρβά-

ρων οὐδένας πρότερον ἢ Οἰνωτρος ἐφίκοντο ἐς τὴν ἀλ-
λοδαπήν.

3. Ἐπὶ δὲ τῷ γένει παντὶ τῷ ἄρσενι θυγάτηρ Λυκά- 6
ονι ἐγένετο Καλλιστώ. ταύτῃ τῇ Καλλιστῷ, λέγω δὲ τὰ
λεγόμενα ὑπὸ Ἑλλήνων, συνεγένετο ἐρασθεὶς Ζεὺς. Ἦρα
δὲ αἰς ἐφώρασεν, ἐποίησεν ἄρκτον τὴν Καλλιστῷ, Ἄρτε-
μις δὲ ἐς χάριν τῆς Ἦρας κατετόξευσεν αὐτήν. καὶ ὁ
Ζεὺς Ἐρμῶν κέμπει σῶσαι τὸν παῖδά οἱ προστάξας, ὃν ἐν
τῇ γαστρὶ εἶχεν ἡ Καλλιστῷ. Καλλιστῷ δὲ αὐτήν ἐποίη- 7
σεν ἀστέρης καλοσμένην ἄρκτον μεγάλην, ἧς καὶ Ὅμηρος
ἐν Ὀδυσσεύς ἀνάπλω παρὰ Καλυψοῦς μνήμην ἔσχε.

Πληθιάδες τ' ἐσορῶντα καὶ ὄφθ' εὐδόντα Βοώτην
ἄρκτον θ', ἦν καὶ ἄμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν.

604 ἔχοιεν δ' αὖν καὶ ἄλλως τὸ ὄνομα οἱ ἀστέρες ἐπὶ τιμῇ τῇ
Καλλιστοῦς, ἐπεὶ τάφον γε αὐτῆς ἀποφαίνουσιν οἱ Ἀρ-
κάδες.

IV. Μετὰ δὲ Νόατιμον ἀποθανόντα Ἀρκὰς ἐξεδέ-
ξατο ὁ Καλλιστοῦς τὴν ἀρχήν· καὶ τὸν τε ἡμέρον καρπὸν
ἐσηγάγετο οὗτος παρὰ Τριατολέμου, καὶ τὴν ποιήσιν ἐδί-
δαξε τοῦ ἄρκτου, καὶ ἐσθῆτα ἐφαίνεσθαι καὶ ἄλλα, τὰ ἐς
ταλασίαν μαθὼν παρ' Ἀδρίστα. ἀπὸ τούτου δὲ βασιλεύ-
σαντος Ἀρκαδία τε ἀντὶ Πελασγίας ἡ χώρα καὶ ἀντὶ Πε-
λασγῶν Ἀρκαῖδες ἐκλήθησαν οἱ ἄνθρωποι. 2. Συνοικῆσαι 2
δὲ οὐ θνητῇ γυναικὶ αὐτόν, ἀλλὰ νύμφῃ Δρυάδι ἔλεγον.
Δρυάδας γὰρ δὴ καὶ Ἐπιμηλιάδας, τὰς δὲ αὐτῶν ἐκά-
λουν Ναῖδας, καὶ Ὅμηρος γε ἐν τοῖς ἔπεσι Ναϊδῶν νυμ-
φῶν μάλιστα ἔστι μνήμη. Τὴν δὲ νύμφην ταύτην κα-
λοῦσιν Ἐρατώ, καὶ ἐκ ταύτης φασὶν Ἀρκαδί' Ἀζᾶνα καὶ
'Αφείδαντα γενέσθαι καὶ Ἐλατον· ἐγεγόνει δὲ αὐτῷ πρό-
τερον ἔτι Αὐτόλαος νόθος. Τοῖς δὲ παισίν, ὡς ἠϋξήθη- 3
σαν, διένειμεν Ἀρκὰς τριχῇ τὴν χώραν, καὶ ἀπὸ μὲν
'Αζᾶνος ἡ Ἀζανία μοῖρα ὠνομάσθη· παρὰ τούτων δὲ

- αποικισθῆναι λέγουσιν ὅσοι περὶ τὸ ἄντρον ἐν Φρουγίᾳ τὸ καλούμενον Στεῦνος καὶ Πέγκαλαν ποταμὸν οἰκοῦσιν. Ἀφείδας δὲ Τεγέαν καὶ τὴν προσεχῆ ταύτης ἔλαχεν· ἐπὶ τούτῳ δὲ καὶ ποιηταὶ καλοῦσιν Ἀφειδάντειον κλῆρον τὴν 4 Τεγέαν. 3. Ἐλατος δὲ ἔσχε τὸ ὄρος τὴν Κυλλήνην, ἔτι τότε οὐσαν ἀνώνυμον· χρόνῳ δὲ ὕστερον μετώκησεν ὁ Ἐλατος εἰς τὴν νῦν καλουμένην Φωκίδα, καὶ τοῖς τε Φωκεῦσιν ἤμυνεν ὑπὸ Φλεγυῶν πολέμῳ πιεζομένοις καὶ Ἐλατείας πόλεως ἐγένετο οἰκιστῆς. Παῖδα δὲ Ἀζᾶνι μὲν 605 Κλείτορα, Ἀφειδαντι δὲ Ἄλεον, Ἐλάτῳ δὲ φασιν εἶναι πέντε, Αἰπυτον, Περέα, Κυλλήνα, Ἴσχυν, Στύμφηλον. 5 Ἐπὶ δὲ Ἀζᾶνι τῷ Ἀρκάδος τελευτήσαντι ἄθλα ἐτέθη πρῶτον· εἰ μὲν καὶ ἄλλα, οὐκ οἶδα, ἰπποδρομίας δὲ ἐτέθη. Κλείτῳ μὲν δὴ ὁ Ἀζᾶνος ἐν Λυκοσῶρα τε ᾤκει, καὶ ἦν τῶν βασιλέων δυνατώτατος, καὶ Κλείτορα ᾤκισεν ἀφ' 6 αὐτοῦ πόλιν. Ἄλεος δὲ εἶχε τὴν πατρῶαν λῆξιν. Ἀπὸ δὲ Ἐλάτου τῶν παίδων Κυλλήνην τὸ ὄρος καλοῦσιν ἀπὸ Κυλλήνος, καὶ ἀπὸ Στυμφήλου πηγῆ τε ὀνομάζεται καὶ πόλις Στύμφηλος ἐπὶ τῇ πηγῇ. τὰ δὲ εἰς τὸν θάνατον Ἴσχυος τοῦ Ἐλάτου πρότερον ἔτι ἐν τῇ συγγραφῇ τῇ Ἀργολίδι ἐδήλωσα. παῖδα δὲ Περεῖ ἄρρενα μὲν φασιν οὐδένα, Νέαιραν δὲ γενέσθαι θυγατέρα· ταύτην γυναῖκα ἔσχεν Αὐτόλυκος, οἰκῶν μὲν ἐν τῷ ὄρει τῷ Παρνασῶ, λεγόμενος δὲ Ἐρμουῦ παῖς εἶναι, Δαιδαλίωνος δὲ ὦν τῷ ἀληθεὶ λόγῳ.
- 7 4. Κλείτορι δὲ τῷ Ἀζᾶνος οὐ γενομένων παίδων, εἰς Αἰπυτον Ἐλάτου περιεχώρησεν ἡ Ἀρκάδων βασιλεία. τὸν δὲ Αἰπυτον ἐξελεθόντα εἰς ἄγραν θηρίων μὲν τῶν ἀλκιμωτέρων οὐδέν, σῆψ δὲ οὐ προιδόμενον ἀποκτίνουσι. τὸν δὲ ὄφιν τοῦτον καὶ αὐτός ποτε εἶδον· κατὰ ἔχιν ἐστὶ τὸν μικρότατον, τέφρα ἐμπερῆς, στίγμασιν οὐ συνεχέσι πεποικιλμένος· κεφαλῇ δὲ ἐστὶν αὐτῷ πλατεῖα

καὶ τράχηλος στενός, γαστέρα δὲ ἔχει μείζονα καὶ οὐρὰν
 βραχυσίαν· βαδίζει δὲ οὗτός τε καὶ ὄφις ἕτερος ὁ κεράστης
 606 καλούμενος ἐνδιδόντες ἐς τὰ πλάγια, ὥσπερ οἱ καρκίνοι.
 5. Μετὰ δὲ Ἀλκντον ἔσχεν Ἄλεος τὴν ἀρχήν· Ἀγαμήδης 8
 μὲν γὰρ καὶ Γόρτυς οἱ Στυμφήλου τέταρτον γένος ἦσαν
 ἀπὸ Ἀρκάδος, Ἄλεος δὲ τρίτον ὁ Ἀφειδαντος. Ἄλεος δὲ
 τῇ τε Ἀθηναῖ τῇ Ἀλέα τὸ ἱερὸν ᾠκοδόμησεν ἐν Τεγέα τὸ
 ἀρχαῖον, καὶ αὐτῷ κατεσκευάστω αὐτόθι ἡ βασιλεία. Γόρ-
 τυς δὲ ὁ Στυμφήλου πόλιν Γόρτυνα ᾠκισεν ἐπὶ ποταμῷ·
 καλεῖται δὲ Γορτύνιος καὶ ὁ ποταμός. 6. Ἀλέφ δὲ ἄρσενες
 μὲν παῖδες Ἀνκουῖργός τε καὶ Ἀμφιδάμας καὶ Κηφεύς,
 θυγάτηρ δὲ ἐγένετο Αὔγη. ταύτῃ τῇ Αὔγῃ τῷ Ἐκαταίου 9
 λόγῳ συνεγένετο Ἡρακλῆς, ὁπότε ἀφίκοιτο ἐς Τεγέαν·
 τέλος δὲ καὶ ἐφωράθη τετοκυῖα ἐκ τοῦ Ἡρακλέους, καὶ
 αὐτὴν ὁ Ἄλεος ἐσθόμενος ὁμοῦ τῷ παιδί ἐς λάρνακα ἀφί-
 ησιν ἐς θάλασσαν. καὶ ἡ μὲν ἀφίκετο ἐς Τεύθραντα, δυ-
 νάστην ἄνδρα ἐν Καῖκου πεδίῳ, καὶ συνᾶκησεν ἐρα-
 σθέντι τῷ Τεύθραντι· καὶ νῦν ἐστὶ μὲν Αὔγης μνήμα ἐν
 Περγάμῳ τῇ ὑπὲρ τοῦ Καῖκου, γῆς χῶμα λίθου περιεχό-
 μενον κρηπίδι, ἐστὶ δὲ ἐν τῷ μνήματι ἐπίθημα χαλκοῦ
 πεποιημένον, γυνὴ γυμνή. 7. Μετὰ δὲ Ἄλεον τελευτή- 10
 σαντα Ἀνκουῖργος ὁ Ἀλέου τὴν βασιλείαν πρεσβεῖα ἔσχε·
 παρέσχετο δὲ ἐς μνήμην Ἀρηϊθου, ἄνδρα πολεμικόν,
 δόλω καὶ οὐ σὺν τῷ δικαίῳ κτείνας. γενομένων δὲ αὐτῷ
 παίδων Ἀγκαίου τε καὶ Ἐπόγου, τὸν μὲν νοσήσαντα ἐπι-
 λαμβάνει τὸ χρεῶν, Ἀγκαῖος δὲ Ἰάσονί τε τοῦ πλοῦ μετέ-
 σχεν ἐς Κόλχους, καὶ ὕστερον ὁμοῦ Μελεάγρῳ τὸ ἐν Κα-
 λυδῶνι κατεργαζόμενος θηρίον ἀπέθανεν ὑπὸ τοῦ ὕος.
 Ἀνκουῖργος μὲν δὴ πορρωτάτῳ γήρῳ ἀφίκετο ἐπιδὼν
 τοὺς παῖδας ἀμφοτέρους τελευτήσαντας.

V. Ἀνκουῖργου δὲ ἀποθανόντος Ἐχεμος ὁ Ἀερόπου
 607 τοῦ Κηφεύς τοῦ Ἀλέου τὴν Ἀρκάδων ἔσχεν ἀρχήν. Ἐπι

τούτου Δωριεῖς κατιόντας ἐς Πελοπόννησον ὑπὸ ἡγεμόνι Ἰλλῶ τῷ Ἡρακλέους Ἀχαιοὶ περὶ Ἴσθμὸν τὸν Κορινθίαν κρατοῦσι μάχῃ, καὶ Ἐχεμος ἀποκτίννυσιν Ἰλλῶν μονομαχήσαντά οἱ κατὰ πρόκλησιν. τάδε γὰρ ἐφαίνετο εἰκότα εἶναι μοι μᾶλλον ἢ ὁ πρότερος λόγος, ἐν ᾧ βασιλεύειν τε Ἀχαιῶν τηρῖκαῦτα Ὀρέστην ἔγραψα, καὶ Ἰλλῶν Ὀρέστου βασιλεύοντος ἀποπειραῖσαι καθόδου τῆς ἐς Πελοπόννησον. φαίνοιτο δ' ἂν τῷ ὑστέρῳ τῶν λόγων καὶ Τιμάνδρα συνοικήσασα ἢ Τυνδάρεω τῷ ἀποκτείναντι Ἰλλῶν Ἐχέμῳ.

- 2 2. Ἀγαπήνωρ δὲ ὁ Ἀγκαίου τοῦ Λυκούργου μετὰ Ἐχεμον βασιλεύσας ἐς Τροίαν ἡγήσατο Ἀρκάσι. Ἰλίου δὲ ἀλούσης ὁ τοῖς Ἕλλησι κατὰ τὸν πλοῦν τὸν οἰκαδε ἐπιγενόμενος χειμῶν Ἀγαπήνορα καὶ τὸ Ἀρκάδων ναυτικὸν κατήνεγκεν ἐς Κύπρον, καὶ Πάφου τε Ἀγαπήνωρ ἐγένετο οἰκιστὴς καὶ τῆς Ἀφροδίτης κατεσκευάσατο ἐν Παλαιπάφῳ τὸ ἱερόν· τῶς δὲ ἡ θεὸς παρὰ Κυπρίων τιμὰς 3 εἶχεν ἐν Γολγοῖς καλουμένῳ χωρίῳ. χρόνῳ δὲ ὕστερον Λαοδίκη γεγυῖα ἀπὸ Ἀγαπήνορος ἐπεμψεν ἐς Τεγέαν τῇ Ἀθηνᾶ τῇ Ἀλέα πέπλον· τὸ δὲ ἐπὶ τῷ ἀναθήματι ἐπιγραμματα καὶ αὐτῆς Λαοδίκης ἄμα ἐδήλου τὸ γένος·

Λαοδίκης ὄδε πέπλος· εἶ δ' ἀνέθηκεν Ἀθηνᾶ πατρίδ' ἐς εὐρύχορον Κύπρου ἄπο ζαθείας.

- 4 3. Ἀγαπήνορος δὲ οὐκ ἀνασωθέντος οἰκαδε ἐξ Ἰλίου, παρέλαβε τὴν ἀρχὴν Ἰππόθους Κερκύνος τοῦ Ἀγαμήδους τοῦ Στυμφήλου. καὶ τῷ μὲν ἐπιφανὲς συμβῆναι παρὰ τὸν βίον φασὶν οὐδέν, πλὴν ὅσον οὐκ ἐν Τεγέα τὴν βασιλείαν κατεστήσατο, ἀλλὰ ἐν Τραπεζοῦντι· Αἰκντος δὲ ὁ Ἰππόθου μετὰ τὸν πατέρα ἔσχε τὴν ἀρχὴν, καὶ Ὀρέστης ὁ Ἀγαμέμνονος κατὰ μαντείαν τοῦ ἐν Δελφοῖς 5 Ἀπόλλωνος μετόκησεν ἐς Ἀρκαδίαν ἐκ Μυκηνηῶν. Αἰ-608 πύτῳ δὲ τῷ Ἰππόθου παρελθεῖν ἐς τὸ ἱερόν τοῦ Ποσειδῶνος το ἐν Μαντινείᾳ τολμήσαντι, ἔσοδος δὲ ἀνθρώ-

ποις οὔτε τότε ἐς αὐτὸ ἦν οὔτε ἄχρι ἡμῶν ἔστιν, ἐς τοῦτο ἐσελθόντι τυφλωθῆναι καὶ οὐ μετὰ πολὺ τῆς συμφορᾶς τελευτῆσαι οἱ τὸν βίον ἐγένετο.

4. Κυψέλου δὲ τοῦ Αἰπύτου βασιλεύοντος μετὰ Αἰ-
 6 πυτον, ὁ Λωριέων στόλος οὐ διὰ τοῦ Κορινθίων Ἴσθμοῦ, καθὰ ἐπὶ τρεῖς τὰς πρότερον γενεάς, ναυσὶ δὲ κατὰ τὸ ὀνομαζόμενον Ῥίον κάτεισιν ἐς Πελοπόννησον, πυνθανόμενός τε τὰ ἐς αὐτούς ὁ Κύψελος, ὃν τῶν Ἀριστομάχου παιδῶν οὐκ ἔχοντά πω γυναῖκα εὕρισκε, τούτῳ τὴν θυγατέρα ἐκδούς καὶ οἰκειωσάμενος τὸν Κρεσφόντην αὐτός τε καὶ οἱ Ἀρκάδες ἐκτὸς ἐστήκεσαν δείματος. 5. Ὀλαίας 7 δὲ ἦν Κυψέλου παῖς, ὃς καὶ τῆς ἀδελφῆς τὸν παῖδα Αἰπυτον, σὺν δὲ αὐτῷ καὶ οἱ ἐκ Λακεδαιμόνος καὶ Ἄργους Ἡρακλεῖδαι κατάγουσιν ἐς Μεσσήνην. Τοῦ δὲ ἦν Βουκολίων, τοῦ δὲ Φιάλος, ὃς τὸν Λυκάονος Φίγαλον οἰκιστὴν ὄντα ἀφελόμενος τὴν τιμὴν Φιαλίαν τὸ ὄνομα τῇ πόλει μετέθετο ἀφ' ἑαυτοῦ· οὐ μὴν καὶ ἐς ἅπαν γε ἐξενίκησεν. Ἐπὶ δὲ Σίμου τοῦ Φιάλου βασιλεύοντος ἦφα-
 8 νίσθη Φιγαλεῦσιν ὑπὸ πυρὸς τῆς Μελαίνης Δῆμητρος τὸ ἀρχαῖον ξόανον· ἐσήμαινε δὲ ἄρα οὐ μετὰ πολὺ ἐσεσθαι καὶ αὐτῷ Σίμῳ τοῦ βίου τὴν τελευτήν. Πόμπου δὲ ἐκδεξαμένου τοῦ Σίμου τὴν ἀρχήν, Αἰγινῆται κατὰ ἐμπορίαν ἐσέπλεον ναυσὶν ἐς Κυλλήνην, ἐκεῖθεν δὲ ὑποζυγίοις τὰ φορτία ἀνήγον παρὰ τοὺς Ἀρκάδας. * ἀντι τούτου ἐτίμησεν ὁ Πόμπος μεγάλως, καὶ δὴ καὶ ὄνομα Αἰγινῆτην τῷ παιδί ἔθετο ἐπὶ τῶν Αἰγινητῶν τῇ φιλίᾳ.

6. Μετὰ δὲ Αἰγινῆτην Πολυμήστῳ ἐγένετο ὁ Αἰγινῆτου 9
 609 βασιλεὺς Ἀρκάδων, καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ Χάριλλος πρῶτον τότε ἐς τὴν Τεγεατῶν ἐσβάλλουσι στρατιᾶ· καὶ σφᾶς αὐτοὶ τε οἱ Τεγεᾶται καὶ γυναῖκες ὄπλα ἐνδύσαι μάχῃ νικῶσι, καὶ τὸν τε ἄλλον στρατὸν καὶ αὐτὸν Χάριλλον ζῶντα αἰροῦσι. Χαρίλλου μὲν δὴ καὶ τῆς σὺν αὐτῷ

στρατιᾶς ἐς πλεον μνήμην ποιησόμεθα ἐν τοῖς Τεγεατι-
 10 κοῖς· Πολυμήστορι δὲ οὐ γενομένων παίδων παρέλαβεν
 Αἰχμῖς τὴν ἀρχήν, Βριάκα μὲν παῖς, Πολυμήστορος δὲ
 ἀδελφιδοῦς· Αἰγινήτου γὰρ ἦν καὶ Βριάκας, νεώτερος
 δὲ ἦν Πολυμήστορος. 7. Αἰχμῖδος δὲ βασιλεύσαντος Λα-
 κεδαιμονίοις ἐγένετο ὁ πρὸς Μεσσηνίους πόλεμος. τοῖς
 δὲ Ἀρκάσιν ὑπῆρχε μὲν ἐς τοὺς Μεσσηνίους εὐνοια ἐξ
 ἀρχῆς, τότε δὲ καὶ ἐκ τοῦ φανεροῦ πρὸς Λακεδαιμονίους
 ἐμαχέσαντο μετὰ Ἀριστοδήμου βασιλεύοντος ἐν Μεσ-
 11 σήνῃ. 8. Ἀριστοκράτης δὲ ὁ Αἰχμῖδος τάχα μὲν πού καὶ
 ἄλλα ἐς τοὺς Ἀρκάδας ὕβρισεν· ἃ δὲ ἀνοσιώτατα ἔργων
 ἐς θεοὺς ἐργασάμενον οἶδα αὐτόν, ἐπέξεισί μοι ταῦτα ὁ
 λόγος. ἔστιν Ἀρτέμιδος ἱερὸν Ὑμνίας ἐπίκλησιν. τοῦτο
 ἐν ὄροις μὲν ἔστιν Ὀρχομενίων, πρὸς δὲ τῇ Μαντινικῇ
 σέβουσιν ἐκ παλαιοτάτου καὶ οἱ πάντες Ἀρκάδες Ὑμνίαν
 Ἄρτεμιν. ἐλάμβανε δὲ τὴν ἱερωσύνην τῆς θεοῦ τότε ἐτι
 12 κόρη παρθένος. Ἀριστοκράτης δὲ, ὥς οἱ πειρῶντι τὴν
 παρθένον ἀντέβαινεν αἰεὶ τὰ παρ' αὐτῆς, τέλος καταφυ-
 γούσαν ἐς τὸ ἱερὸν παρὰ τῇ Ἀρτέμιδι ἤσχυνεν. ὥς δὲ ἐς
 ἅπαντας ἐξηγγέλη τὸ τόλμημα, τὸν μὲν καταλιθοῦσιν
 οἱ Ἀρκάδες, μετεβλήθη δὲ ἐξ ἐκείνου καὶ ὁ νόμος· ἀντὶ
 γὰρ παρθένου διδόασι τῇ Ἀρτέμιδι ἱέρειαν γυναῖκα, ὁμι-
 13 λίας ἀνδρῶν ἀποχωρῶντως ἔχουσαν. 9. Τούτου δὲ υἱὸς
 ἐγένετο Ἰκέτας, Ἰκέτα δὲ Ἀριστοκράτης ἄλλος ὁμώνυμός
 τε τῷ προγόνῳ, καὶ δὴ καὶ τοῦ βίου τὴν αὐτὴν ἔσχεν
 ἐκείνῳ τελευτήν· κατελίθωσαν γὰρ καὶ τοῦτον οἱ Ἀρκά-
 δες, φωράσαντες δῶρα ἐκ Λακεδαιμονος εἰληφότα καὶ
 Μεσσηνίοις τὸ ἐπὶ τῇ μεγάλῃ Τάφρῳ πταῖσμα προδοσίαν
 τοῦ Ἀριστοκράτους οὔσαν. αὕτη δὲ ἡ ἀδικία καὶ τῷ γένει
 τῷ ἀπὸ Κυψέλου παντὶ παρέσχεν αἰτίαν παυσθῆναι τῆς
 ἀρχῆς.

VI. Τὰ μὲν δὴ ἐς τοὺς βασιλεῖς πολυπραγμονήσαντι

610 μοι κατὰ ταῦτα ἐγενεαλόγησαν οἱ Ἀρκαῖδες· κοινῇ δὲ Ἀρκασίῳ ὑπῆρχεν ἐς μνήμην τὰ μὲν ἀρχαιότατα ὁ πρὸς Ἴλιω πόλεμος, δεύτερα δὲ ὁπόσα ἀμύνοντες Μεσσηνίοις Λακεδαιμονίων ἐναντία ἐμαχέσαντο· μέτεστι δὲ καὶ πρὸς Μήδους σφίσιν ἔργου τοῦ ἐν Πλαταιαῖς. Λακεδαιμονίοις 2 δὲ ἀνάγκη πλέον καὶ οὐ μετ' εὐνοίας ἐπὶ τε Ἀθηναίους συνεστρατεύσαντο καὶ ἐς τὴν Ἀσίαν μετὰ Ἀγησιλάου διέβησαν, καὶ δὴ καὶ ἐς Λεῦκτρα αὐτοῖς τὰ Βοιωτικὰ ἠκολούθησαν. τὸ δὲ ὑποπτον τὸ ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους ἀλλαχοῦ τε ἐπεδειξάντο, καὶ μετὰ τὸ ἀτύχημα Λακεδαιμονίων τὸ ἐν Λεῦκτροῖς παρὰ Θηβαίους ἀντίκα ἀπ' αὐτῶν μετέστησαν. Φιλίππῳ δὲ καὶ Μακεδόσιν ἐν Χαιρωνείᾳ, καὶ ὕστερον ἐν Θεσσαλίᾳ πρὸς Ἀντίπατρον οὐκ ἐμαχέσαντο μετὰ Ἑλλήνων, οὐ μὴν οὐδὲ τοῖς Ἑλλησιν ἐναντία ἐτάξαντο. Πρὸς Γαλάτας δὲ τοῦ ἐν Θερμοπύλαις 3 κινδύνου φασὶ Λακεδαιμονίων ἔνεκα οὐ μετασχεῖν, ἵνα μὴ σφίσι οἱ Λακεδαιμόνιοι κακουργοῖεν τὴν γῆν ἀπόντων τῶν ἐν ἡλικίᾳ. συνεδρίου δὲ τῶν Ἀχαιῶν μετέσχον οἱ Ἀρκαῖδες προθυμότατα Ἑλλήνων. Ὅποσα δὲ αὐτοῖς οὐχὶ ἐν κοινῷ, κατὰ πόλεις δὲ ἰδίᾳ συμβεβηκότα εὔρισκον, ἀποδησόμεθα αὐτῶν ἕκαστον ἐς τὸ οἰκεῖον τοῦ λόγου.

2. Εἰσὶν οὖν ἐς Ἀρκαδίαν ἐσβολαὶ κατὰ τὴν Ἀργείαν 4 πρὸς μὲν Ὑσιῶν καὶ ὑπὲρ τὸ ὄρος τὸ Παρθένιον ἐς τὴν Τεγεατικὴν, δύο δὲ ἄλλαι κατὰ Μαντίνειαν διὰ τε Πρίνου καλουμένης καὶ διὰ Κλίμακος. αὕτη δὲ εὐρυτέρα τέ ἐστι καὶ ἡ κάθοδος εἶχεν αὕτη βασιμίδας ποτὲ ἐμπεποιημένας. Ὑπερβαλόντων δὲ τὴν Κλίμακα χωρίον ἐστὶν ὀνομαζόμενον Μελαγγεῖα, καὶ τὸ ὕδωρ αὐτόθεν τὸ πότιμον Μαντινεῦσι κάτεισιν ἐς τὴν πόλιν. Προελθόντι δὲ ἐκ 5 τῶν Μελαγγείων, ἀπέχοντι τῆς πόλεως στάδια ὡς ἐπτά ἐστὶ κρήνη καλουμένη Μελιαστῶν· οἱ Μελιασταὶ δὲ οὗτοι δρῶσι τὰ ὄργια τοῦ Διονύσου, καὶ Διονύσου τε μέγα-

ρον πρὸς τῇ κρήνῃ καὶ Ἀφροδίτης ἐστὶν ἱερὸν Μελαινίδος. ἐπίκλησιν δὲ ἢ θεὸς ταύτην κατ' ἄλλο μὲν ἔσχεν οὐδέν, ὅτι δὲ ἀνθρώπων μὴ τὰ πάντα αἱ μίξεις ὥσπερ τοῖς
 6 κτήνεσι μεθ' ἡμέραν, τὰ πλείω δὲ εἰσιν ἐν νυκτί. Ἡ δὲ 611
 ὑπολειπομένη τῶν ὁδῶν στενωτέρα ἐστὶ τῆς προτέρας καὶ ἄγει διὰ τοῦ Ἀρτεμισίου. τούτου δὲ ἐπεμνήσθην καὶ ἐτι πρότερον τοῦ ὄρους, ὡς ἔχει μὲν ναὸν καὶ ἄγαλμα Ἀρτέμιδος, ἔχει δὲ καὶ τοῦ Ἰνάχου τὰς πηγὰς. Ὁ δὲ Ἰνάχος ἐφ' ὅσον μὲν πρόεισι κατὰ τὴν ὁδὸν τὴν διὰ τοῦ ὄρους, τοῦτό ἐστὶν Ἀργείοις καὶ Μαντινεῦσιν ὄρος τῆς χώρας· ἀποστρέφας δὲ ἐκ τῆς ὁδοῦ τὸ ὕδωρ διὰ τῆς Ἀργείας ἤδη τὸ ἀπὸ τούτου κάτεισι, καὶ ἐπὶ τούτῳ τὸν Ἰνάχον ἄλλοι τε καὶ Αἰσχύλος ποταμὸν καλοῦσιν Ἀργεῖον.

VII. Ἐπερβαλόντα δὲ ἐς τὴν Μαντινικὴν διὰ τοῦ Ἀρτεμισίου πεδίον ἐκδέξεται σε Ἀργὸν καλούμενον, καθάπερ γε καὶ ἐστὶ· τὸ γὰρ ὕδωρ τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ κατερχόμενον ἐς αὐτὸ ἐκ τῶν ὁρῶν ἄργον εἶναι τὸ πεδίον ποιεῖ, ἐκάλυέ τε οὐδὲν ἂν τὸ πεδίον τοῦτο εἶναι λίμνην, εἰ μὴ
 2 τὸ ὕδωρ ἠφανίζετο ἐς χάσμα γῆς. ἀφανισθὲν δὲ ἐνταῦθα ἄνεισι κατὰ τὴν Δίνην· ἐστὶ δὲ ἡ Δίνη κατὰ τὸ Γενέθλιον καλούμενον τῆς Ἀργολίδος, ὕδωρ γλυκὺ ἐκ θαλάσσης ἀνερχόμενον. τὸ δὲ ἀρχαῖον καὶ καθίεσαν ἐς τὴν Δίνην τῷ Ποσειδῶνι ἵππους οἱ Ἀργεῖοι κεκοσμημένους χαλινοῖς. γλυκὺ δὲ ὕδωρ ἐν θαλάσῃ δηλὸν ἐστὶν ἐνταῦθά τε ἀνιὸν ἐν τῇ Ἀργολίδι, καὶ ἐν τῇ Θεσπρωτίδι
 3 κατὰ τὸ Χειμέριον καλούμενον. θαύματος δὲ ἐτι πλεονός ἐστὶν ἐν Μαιάνδρῳ ζέον ὕδωρ, τὸ μὲν ἐκ πέτρας, περιέχοντος τοῦ φεύματος τὴν πέτραν, τὸ δὲ καὶ ἐκ τῆς ἰλύος ἄνεισι τοῦ ποταμοῦ. Πρὸ Δικαιοχίας δὲ τῆς Τυρσηνῶν ὕδωρ τε ἐν θαλάσῃ ζέον καὶ νῆσος δι' αὐτὸ ἐστὶ χειροποίητος, ὡς μὴδὲ τοῦτο τὸ ὕδωρ ἄργον [εἶναι] ἀλλὰ σφισι λουτρὰ θερμά.

4. Τοῦ δὲ Ἀργοῦ καλουμένου πεδίου Μαντινεῦσιν 4
 ὄρος ἐστὶν ἐν ἀριστερᾷ, σκηνῆς τε Φιλίππου τοῦ Ἀμύν-
 του καὶ κόμης ἐρείπια ἔχον Νεστάνης· πρὸς ταύτη γὰρ
 στρατοπεδεύσασθαι τῇ Νεστάνῃ Φίλιππον λέγουσι, καὶ
 τὴν πηγὴν αὐτόθι ὀνομάζουσιν ἔτι ἀπὸ ἐκείνου Φιλίπ-
 πιον. ἀφίκετο δὲ ἐς Ἀρκαδίαν Φίλιππος οἰκειωσόμενός
 τε Ἀρκαδάς καὶ ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ σφᾶς τοῦ ἄλλου δια-
 612 στήσων. Φίλιππον δὲ βασιλέων μὲν τῶν πρὸ αὐτοῦ καὶ 5
 ὅσοι Μακεδόσι γεγόνασιν ὕστερον, τούτων μὲν πείθοιτο
 ἂν τις μέγιστα αὐτὸν ἔργα ἐπιδείξασθαι, στρατηγὸν δὲ
 ἀγαθὸν οὐκ ἂν τις φρονῶν ὀρθὰ καλέσειεν αὐτόν, ὅς γε
 καὶ ὄρκους θεῶν κατεπάτησεν ἀεὶ καὶ σπονδὰς ἐπὶ παντὶ
 ἐψεύσατο, πίστιν τε ἤτιμασε μάλιστα ἀνθρώπων. καὶ οἱ 6
 τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ μῆνιμα ἀπήντησεν οὐκ ὀψέ, πρῶτα δὲ ὦν
 ἴσμεν. Φίλιππος μὲν οὐ πρόσω βιώσας ἔξ τε καὶ τεσσα-
 ράκοντα ἐτῶν τὸ μάντευμα ἐξετέλεσε τὸ ἐκ Δελφῶν, ὃ
 δὴ χρωμένῳ οἱ περὶ τοῦ Πέρσου γενέσθαι λέγουσιν,
 Ἔστεπται μὲν ὁ ταῦρος, ἔχει τέλος, ἐστὶν ὁ θύσων.
 Τοῦτο μὲν δὴ οὐ μετὰ πολὺ ἐδήλωσεν οὐκ ἐς τὸν Μῆδον,
 ἀλλὰ ἐς αὐτὸν ἔχον Φίλιππον· 5. Ἐπὶ δὲ Φιλίπῳ τελευ- 7
 τήσαντι Φιλίππου παῖδα νήπιον, γεγονότα δὲ ἐκ Κλεο-
 πάτρας ἀδελφιδῆς Ἀττάλου, τοῦτον τὸν παῖδα ὁμοῦ τῇ
 μητρὶ Ὀλυμπιάς ἐπὶ σκεύους χαλκοῦ πυρὸς ἐπιβεβλημέ-
 νου διέφθειρεν ἔλκουσα· χρόνῳ δὲ ὕστερον καὶ Ἀριδαίου
 ἀπέκτεινεν. ἔμελλε δὲ ἄρα ὁ δαίμων καὶ τὸ γένος τὸ Κασ-
 σάνδρου κακῶς ἐξαμήσειν· Κασσάνδρῳ δὲ οἱ παῖδες ἐκ
 Θεσσαλονίκης γεγόνασι τῆς Φιλίππου, Θεσσαλονίκη δὲ
 ἦσαν καὶ Ἀριδαίῳ μητέρες Θεσσαλαί. τὰ δὲ ἐς Ἀλέξαν-
 δρον καὶ τοῖς πᾶσιν ὁμοίως δῆλός ἐστιν [Ἀλεξάνδρου 8
 θάνατος]. Εἰ δὲ τοῦ ἐς Γλαῦκον τὸν Σπαρτιάτην ἐποιή-
 σατο ὁ Φίλιππος λόγον καὶ τὸ ἔπος ἐφ' ἐκάστου τῶν ἐρ-
 γων ἀνεμίμησεν αὐτόν,

Ἄνδρὸς δ' εὐόρκου γενεῆ μετόπισθεν ἀρείων,
οὐκ ἂν οὕτω δίχα λόγου δοκεῖ μοι θεῶν τις Ἀλεξάνδρου
τε ὁμοῦ τὸν βίον καὶ ἀκμήν τὴν Μακεδόνων σβέσαι. τότε
μὲν ἡμῖν ἐγένετο ἐπεισόδιον τῷ λόγῳ.

VIII. Μετὰ δὲ τὰ ἐρείπια τῆς Νεστάνης ἱερὸν Δήμη- 613
τρός ἐστιν ἄγιον, καὶ αὐτῇ καὶ ἑορτὴν ἀνα πᾶν ἔτος ἄγου-
σιν οἱ Μαντινεῖς. καὶ κατὰ τὴν Νεστάνην ὑπόκειται μά-
λιστα μοῖρα μὲν καὶ αὐτῇ τοῦ πεδίου τοῦ Ἀργοῦ, Χορὸς
δὲ ὀνομάζεται Μαιρᾶς. τοῦ πεδίου δὲ ἐστὶν ἡ διέξοδος
τοῦ Ἀργοῦ σταδίων δέκα. 2. ὑπερβὰς δὲ οὐ πολὺ ἐς ἔτερον
καταβήσῃ πεδίων· ἐν τούτῳ δὲ παρὰ τὴν λεωφόρον ἐστὶν
2 Ἄρνη καλουμένη κρήνη. λέγεται δὲ καὶ τοιάδε ὑπὸ Ἀρχά-
δων, Ῥέα ἠνίκα Ποσειδῶνα ἔτεκε, τὸν μὲν ἐς ποίμνην
καταθέσθαι δίαιταν ἐνταῦθα ἔξοντα μετὰ τῶν ἀρνῶν,
ἐπὶ τούτῳ δὲ ὀνομασθῆναι καὶ τὴν πηγὴν, ὅτι περὶ αὐτὴν
ἐποιμαίνοντο οἱ ἄρνες· φάναι δὲ αὐτὴν πρὸς τὸν Κρόνον
τεκεῖν ἵππον, καὶ οἱ πῶλον ἵππου καταπιεῖν ἀντὶ τοῦ
παιδὸς δοῦναι, καθὰ καὶ ὕστερον ἀντὶ τοῦ Διὸς λίθου
3 ἔδωκεν αὐτῷ κατειλημένον σπαργάνοις. Τούτοις Ἑλλή-
νων ἐγὼ τοῖς λόγοις ἀρχόμενος μὲν τῆς συγγραφῆς εὐη-
θίας ἔνεμον πλέον, ἐς δὲ τὰ Ἀρχάδων προσηλυθὼς
πρόνοιαν περὶ αὐτῶν τοιάνδε ἐλάβανον· Ἑλλήνων τοὺς
νομιζομένους σοφοὺς δι' αἰνιγμάτων πάσαι καὶ οὐκ ἐκ
τοῦ εὐθέως λέγειν τοὺς λόγους, καὶ τὰ εἰρημένα οὖν ἐς
τὸν Κρόνον σοφίαν εἶναι τινα εἰκαζον Ἑλλήνων. τῶν
μὲν δὴ ἐς τὸ θεῖον ἠκόντων τοῖς εἰρημένοις χρησόμεθα.
4 3. Μαντινέων δὲ ἡ πόλις σταδίους μάλιστά που δώ-
δεκά ἐστὶν ἀπωτέρω τῆς πηγῆς ταύτης. Μαντινεὺς μὲν
οὖν ὁ Λυκάονος ἐτέρωθεν φαίνεται οὐκίσας τὴν πόλιν, ἣν
ὀνομάζουσι καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι οἱ Ἀρχάδες· ἐκεῖθεν δὲ Ἀντι-
νόη Κηφέως τοῦ Ἀλέου θυγάτηρ κατὰ μάντευμα ἀνα-
στήσασα τοὺς ἀνθρώπους ἤγαγεν ἐς τοῦτο τὸ χωρίον,

ὄφιν, ὁποῖον, οὐ μνημονεύουσιν, ἡγεμόνα ποιησαμένη
 τῆς ὁδοῦ· καὶ διὰ τοῦτο ὁ παρὰ τὴν πόλιν βέων τὴν νῦν
 ποταμὸς Ὀφίς ὄνομα ἐσχηκεν. εἰ δὲ Ὀμήρου χρῆ τεκμαι-
 614 ρόμενοι τοῖς ἔπεσι συμβαλέσθαι γνώμην, τὸν ὄφιν τοῦ-
 νεῶν καταλόγῳ ποιήσας ὡς ἀπολίκοιεν αὐτὸν οἱ Ἕλλη-
 νες ἐν Δήμῳ τάλαιπυροῦντα ὑπὸ τοῦ ἔλκουσ, ἐπίκλησιν
 οὐκ ἔθετο ὄφιν τῷ ὕδρῳ· τὸν δράκοντα δὲ ὄν ἐς τοὺς
 Τρωᾶς ἀφῆκεν ὁ ἀετός, ἐκάλεσεν ὄφιν. οὕτω τὸ εἶκός
 ἔχει καὶ τῇ Ἀντινόῃ τὸν ἡγεμόνα γενέσθαι δράκοντα.

4. Μαντινεῖς δὲ μάχην μὲν τὴν ἐν Δικαιεῦσιν οὐκ 6
 ἐμαχέσαντο πρὸς Λακεδαιμονίους μετὰ Ἀρχαδῶν τῶν
 ἄλλων, ἐν δὲ τῷ Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων πολέμῳ
 συνέστησαν ἐπὶ Λακεδαιμονίους μετὰ Ἡλείων, καὶ παρα-
 γενομένου συμμαχικοῦ σφίσι ἐξ Ἀθηναίων Λακεδαιμο-
 νίων ἐναντία ἐμαχέσαντο· μετέσχον δὲ καὶ τοῦ ἐς Σικε-
 λίαν στόλου κατὰ Ἀθηναίων φιλίαν. 5. Χρόνῳ δὲ ὕστερον 7
 Λακεδαιμονίων στρατιὰ καὶ Ἀγησίπολις ὁ Πausανίου
 βασιλεὺς ἐσέβαλον ἐς τὴν Μαντινικὴν. ὡς δὲ ἐκράτησεν
 ὁ Ἀγησίπολις τῇ μάχῃ καὶ ἐς τὸ τεῖχος κατέκλεισε τοὺς
 Μαντινεῖς, εἶλεν οὐ μετὰ πολὺ τὴν πόλιν, οὐ πολιορκία
 κατὰ τὸ ἰσχυρόν, τὸν δὲ Ὀφιν ποταμὸν ἀποστρέψας σφί-
 σιν ἐς τὸ τεῖχος ὀμῆς φκοδομημένον τῆς πλίνθου. ἐς μὲν 8
 δὴ μηχανημάτων ἐμβολὴν ἀσφάλειαν ἢ πλίνθος παρέχε-
 ται μᾶλλον ἢ ὁπόσα λίθου πεποιημένα ἐστίν· οἱ μὲν γὰρ
 κατάγνυνται τε καὶ ἐκπηδῶσιν ἐκ τῶν ἀρμονιῶν, ἢ δὲ
 πλίνθος ἐκ μηχανημάτων μὲν οὐχ ὁμοίως πονεῖ, διαλύ-
 εται δὲ ὑπὸ τοῦ ὕδατος οὐχ ἥσσον ἢ ὑπὸ τοῦ ἡλίου κηρός.
 Τοῦτο οὐκ Ἀγησίπολις τὸ στρατήγημα ἐς τὸ τεῖχος τῶν 9
 Μαντινεῶν ἐστίν ὁ συνεῖς, ἀλλὰ πρότερον ἔτι Κίμωνι
 615 δον καὶ ὅσοι Περσῶν Ἡϊόνα τὴν ἐπὶ Στρομόνι εἶχον

Ἄγρσιπολις δὲ καθεστῆκός καὶ ἀδόμενον ὑπὸ Ἑλλήνων ἐμιμήσατο. Ὡς δὲ εἶλε τὴν Μαντίνειαν, ὀλίγον μὲν τι κατέλιπεν οἰκείσθαι, τὸ πλεῖστον δὲ ἐς ἕδαφος καταβαλῶν
 10 αὐτῆς κατὰ κόμας τοὺς ἀνθρώπους διφύκισε. 6. Μαντινέας δὲ ἐκ τῶν κωμῶν κατάξειν ἐς τὴν πατρίδα ἐμελλον Θηβαῖοι μετὰ τὸ ἔργον τὸ ἐν Λεύκτροις. κατελθόντες δὲ οὐ τὰ πάντα ἐγένοντο δίκαιοι· περιληφθέντες δὲ ἐπικηρυκεύομενοι Λακεδαιμονίοις καὶ εἰρήνῃν ἰδίᾳ πρὸς αὐτοὺς ἄνευ τοῦ Ἀρκάδων κοινουῦ πράσσοντες, οὕτω διὰ τὸ δέος τῶν Θηβαίων ἐς τὴν Λακεδαιμονίων συμμαχίαν μετεβάλλοντο ἐκ τοῦ φανεροῦ, καὶ τῆς Μαντινικῆς πρὸς Ἐπαμεινώνδαν καὶ Θηβαίους μάχης Λακεδαιμονίων γινομένης ὁμοῦ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐτάξαντο οἱ Μαντινεῖς.
 11 τούτων δὲ ὕστερον διαφορὰ ἐγένετο Μαντινεῦσιν ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ ἀπ' αὐτῶν μετέστησαν ἐς τὸ Ἀχακόν. καὶ Ἄγιν τὸν Εὐδαμίδου βασιλεύοντα ἐν Σπάρτῃ νικῶσιν ἀμύνοντες τῇ σφετέρᾳ, νικῶσι δὲ προσλαβόντες Ἀχαιῶν στρατιὰν καὶ Ἄρατον ἡγεμόνα ἐπ' αὐτῇ. Μετέσχον δὲ καὶ πρὸς Κλεομένην τοῦ ἔργου τοῖς Ἀχαιοῖς, καὶ συγκαθεῖλον Λακεδαιμονίων τὴν ἰσχύν. Ἀντιγόνου δὲ ἐν Μακεδονίᾳ Φίλιππον τὸν Περσέως πατέρα ἔτι παῖδα ἐπιτροπεύοντος καὶ Ἀχαιοῖς ἐς τὰ μάλιστα ὄντος ἐπιτηδείου, ἄλλα τε ἐς τιμὴν αὐτοῦ Μαντινεῦσιν ἐποιήθη,
 12 καὶ ὄνομα τῇ πόλει μετέθεντο Ἀντιγόνειαν. Χρόνῳ δὲ ὕστερον Αὐγούστου πρὸς τῇ ἄκρᾳ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Ἀκτίου ναυμαχήσειν μέλλοντος Μαντινεῖς ἐμαχέσαντο ὁμοῦ Ῥωμαίοις, τὸ δὲ ἄλλο Ἀρκαδικὸν συνετάχθησαν Ἀντωνίῳ, κατ' ἄλλο μὲν, ἐμοὶ δοκεῖν, οὐδέν, ὅτι δὲ ἐφρόνουν οἱ Λακεδαιμόνιοι τὰ Αὐγούστου. Δέκα δὲ ὕστερον γενεαῖς ἐβασίλευσέ τε Ἀδριανός, καὶ ἀφελὼν Μαντινεῦσι τὸ ὄνομα τὸ ἐκ Μακεδονίας ἐπακτὸν ἀπέδωκεν αὐθις Μαντίνειαν καλεῖσθαι σφίσι τὴν πόλιν.

616 IX. Ἔστι δὲ Μαντινεῦσι ναὸς διπλοῦς μάλιστα που κατὰ μέσον τοίχῳ διειργόμενος· τοῦ ναοῦ δὲ τῇ μὲν ἄγαλμά ἐστιν Ἀσκληπιοῦ, τέχνη Ἀλκαμένους, τὸ δὲ ἔτερον Λητοῦς ἐστὶν ἱερὸν καὶ τῶν παιδῶν· Πραξιτέλης δὲ τὰ ἀγάλματα εἰργάσατο τρίτη μετὰ Ἀλκαμένην ὕστερον γενεᾷ. τούτων πεποιημένα ἐστὶν ἐπὶ τῷ βάθρῳ Μοῦσα καὶ Μαρσύας αὐλῶν. Ἐνταῦθα ἀνῆρ ἐπειργασταὶ στήλῃ Πολύβιος ὁ Λυκόρτα. καὶ τοῦ μὲν ἐπιμνησθησόμεθα καὶ 2 ἐν τοῖς ἔπειτα, Μαντινεῦσι δὲ ἐστὶ καὶ ἄλλα ἱερά, τὸ μὲν Σωτήρης Διός, τὸ δὲ Ἐπιδάτου καλουμένου· ἐπιδιδόναί γάρ δὴ ἀγαθὰ αὐτὸν ἀνθρώποις. ἐστὶ δὲ καὶ Διοσκούρων καὶ ἑτέρωθι Δήμητρος καὶ Κόρης ἱερὸν· πῦρ δὲ ἐνταῦθα καίουσι, ποιούμενοι φροντίδα μὴ λάθῃ σφίσι ἀποσβεσθέν. Καὶ Ἦρας πρὸς τῷ θεάτρῳ ναὸν ἔθεασάμην· Πρα- 3 ξιτέλης δὲ τὰ ἀγάλματα αὐτὴν τε καθήμενην ἐν θρόνῳ καὶ παρεστῶσας ἐποίησεν Ἀθηναῖν καὶ Ἥβην παῖδα Ἦρας. 2. Πρὸς δὲ τῆς Ἦρας τῷ βωμῷ καὶ Ἀρκαδὸς τάφος τοῦ Καλλιστοῦς ἐστὶ. τὰ δὲ ὅσα τοῦ Ἀρκαδὸς ἐπηγάγοντο ἐκ Μαινάλου χρησμοῦ σφίσι ἐλθόντος ἐκ Δελφῶν·

Ἔστι δὲ Μαιναλίη δυσχεῖμερος, ἐνθα τε κεῖται 4 Ἀρκάς, ἀφ' οὗ δὴ πάντες ἐπὶ κλησὶν καλέονται. ἐνθα σ' ἐγὼ κέλομαι στείχειν, καὶ εὐφροني θυμῷ Ἀρκαδ' αἰραμένους κατάγειν εἰς ἄστν ἔραννον, οὗ τρίοδος καὶ τετράοδος καὶ πεντακέλευθος, ἐνθα τε δὴ τέμενός τε θυηλάς τ' Ἀρκαδί τεύχειν.

τὸ δὲ χωρίον τοῦτο, ἐνθα ὁ τάφος ἐστὶ τοῦ Ἀρκαδὸς, καλοῦσιν Ἥλιον βωμούς. Τοῦ θεάτρον δὲ οὐ πόρρω μνή- 5 ματα προήκοντά ἐστὶν ἐς δόξαν, τὸ μὲν Ἔστια καλουμένη κοινή, περιφερῆς σχῆμα ἔχουσα· Ἀντινόην δὲ αὐτόθι ἐλέγετο κείσθαι τὴν Κηφέως· τῷ δὲ στήλῃ τε ἐφέστηκε, καὶ ἀνῆρ ἱππεὺς ἐπειργασμένος ἐστὶν ἐπὶ τῇ στήλῃ, Γρύ- 6 λος ὁ Ξενοφῶντος. 3. Τοῦ θεάτρον δὲ ὄπισθεν ναοῦ τε 6

Ἀφροδίτης ἐπίκλησιν Συμμαχίας ἐρείπια ἔκαλε ἄγαλμα 617
 ἐλείπετο· τὸ δὲ ἐπίγραμμα ἐπὶ τῷ βάρῳ τὴν ἀναθεῖσαν
 τὸ ἄγαλμα ἐδήλου θυγατέρα εἶναι Πασέου Νικίπην. τὸ
 δὲ ἱερὸν κατεσκευάσαντο τοῦτο οἱ Μαντινεῖς ὑπόμνημα
 ἐς τοὺς ἔπειτα τῆς ὁμοῦ Ῥωμαίοις ἐπ' Ἀκτίῳ ναυμαχίας.
 Σέβουσι δὲ καὶ Ἀθηναῖν Ἀλέαν, καὶ ἱερὸν τε καὶ ἄγαλμα
 7 Ἀθηναῖς ἐστὶν Ἀλέας αὐτοῖς. 4. Ἐνομισθῆ δὲ καὶ Ἀντίνοὺς
 σφίσις εἶναι θεός· ναῶν δὲ ἐν Μαντινεῖα νεώτατός ἐστιν
 ὁ τοῦ Ἀντίνου ναός. οὗτος ἐσπουδάσθη περισσῶς δὴ τι
 ὑπὸ βασιλέως Ἀδριανοῦ. ἐγὼ δὲ μετ' ἀνθρώπων μὲν ἐτι
 αὐτὸν ὄντα οὐκ εἶδον, ἐν δὲ ἀγάλμασι εἶδον καὶ ἐν γρα-
 φαῖς. ἔχει μὲν δὴ γέρα καὶ ἐτέρωθι, καὶ ἐπὶ τῷ Νείῳ πόλις
 Αἰγυπτίων ἐστὶν ἐπώνυμος Ἀντίνου· τιμὰς δὲ ἐν Μαν-
 τινεῖα κατὰ τοιούδε ἐσχῆκε. γένος ἦν ὁ Ἀντίνοὺς ἐκ (Βι-
 θυνίου πόλεως) Βιθυνίας τῆς ὑπὲρ Σαγγαρίου ποταμοῦ·
 οἱ δὲ Βιθυνεῖς Ἀρκάδες τὲ εἰσι καὶ Μαντινεῖς τὰ ἄνωθεν.
 8 τούτων ἕνεκα ὁ βασιλεὺς κατεστήσατο αὐτῷ καὶ ἐν Μαν-
 τινεῖα τιμὰς, καὶ τελετὴ τε κατὰ ἔτος ἕκαστον καὶ ἀγών
 ἐστὶν αὐτῷ διὰ ἔτους πέμπτου. οἶκος δὲ ἐστὶν ἐν τῷ γυμ-
 νασίῳ Μαντινεῦσιν ἀγάλματα ἔχων Ἀντίνου καὶ ἐς τὰλλα
 θεῶν ἄξιος, λίθων ἕνεκα οἷς κεκόσμηται, καὶ ἀπιδόντι ἐς
 τὰς γραφάς· αἱ δὲ Ἀντίνου εἰσὶν αἱ πολλαί, Διονύσου
 μάλιστα εἰκασμένοι. καὶ δὴ καὶ τῆς ἐν Κεραμεικῷ γρα-
 φῆς, ἣ τὸ ἔργον ἔχει τὸ Ἀθηναίων ἐν Μαντινεῖα, καὶ
 9 ταύτης αὐτόθι ἐστὶ μίμημα. 5. Μαντινεῦσι δὲ ἐν τῇ
 ἀγορᾷ γυναικός τε εἰκὼν χαλκῇ, καὶ Μαντινεῖς καλοῦσι
 Διομένειαν Ἀρκάδος, καὶ ἠρωθὸν ἐστὶ Ποδάρου· φασὶ δὲ
 ἀποθανεῖν αὐτὸν ἐν τῇ πρὸς Ἐπαμεινώνδαν καὶ Θηβαί-
 οὺς μάχῃ. γενεαῖς δὲ τρισὶν ἐμοῦ πρότερον μετέθεσαν
 τοῦ τάφου τὸ ἐπίγραμμα ἐς ἄνδρα ἀπόγονον μὲν ἐκείνου
 Ποδάρου καὶ ὁμώνυμον, γεγονότα δὲ καθ' ἡλικίαν ὡς
 10 πολιτείας ἦδη Ῥωμαίων μετειληφέναι. Ποδάρην δ' ἐπ'

618 ἔμου ἰόν ἀρχαῖον ἐτίμων οἱ Μαντινεῖς λέγοντες ὡς ἄρι-
 στος μὲν καὶ αὐτῶν καὶ τῶν συμμαχῶν γένοιτο ἐν τῇ
 μάχῃ Γρύλος ὁ Ξενοφῶντος, ἐπὶ δὲ τῷ Γρύλῳ Κηφισό-
 δωρος Μαραθῶνιος, οὗτος δὲ τηνικαῦτα. Ἀθηναίους
 ἐτύγγαυεν ἰππαρχῶν, τρίτα δὲ ἀνδραγαθίας Ποδάρη
 νέμουσιν.

Χ. Ἐς Ἀρκαδίαν δὲ τὴν ἄλλην εἰσὶν ἐκ Μαντινείας
 ὁδοί· ὅποσα δὲ ἐφ' ἐκάστης αὐτῶν μάλιστα ἦν θεᾶς ἄξια,
 ἐπέξειμι καὶ ταῦτα. ἰόντι ἐς Τεγέαν ἐστὶν ἐν ἀριστερᾷ
 τῆς λεωφόρου παρὰ τοῖς Μαντινέων τείχεσι χωρίον ἐς
 τῶν ἰππῶν τὸν δρόμον, καὶ οὐ πόρρω τούτου στάδιον,
 ἐνθα ἐπὶ τῷ Ἀντίφῳ τὸν ἀγῶνα τιθέασιν. 2. Ἐπερ δὲ τοῦ
 σταδίου τὸ ὄρος ἐστὶ τὸ Ἀλήσιον, διὰ τὴν ἄλλην, ὡς φασι,
 καλούμενον τὴν Ῥέας, καὶ Δήμητρος ἄλσος ἐν τῷ ὄρει.
 παρὰ δὲ τοῦ ὄρους τὰ ἔσχατα τοῦ Ποσειδῶνός ἐστὶ τοῦ 2
 Ἰππίου τὸ ἱερὸν, οὐ πρόσω σταδίου Μαντινείας. τὰ δὲ
 ἐς τὸ ἱερὸν τοῦτο ἐγὼ τε ἀκοὴν γράφω καὶ ὅσοι μνήμη
 ἄλλοι περὶ αὐτοῦ πεποιήνται. τὸ μὲν δὴ ἱερὸν τὸ ἐφ'
 ἡμῶν ὠκοδομήσατο Ἀδριανὸς βασιλεὺς, ἐπιστήσας τοῖς
 ἐργαζομένοις ἐπόπτας ἀνδρας, ὡς μήτε ἐνίδοι τις ἐς τὸ
 ἱερὸν τὸ ἀρχαῖον μήτε τῶν ἐρειπίων τι αὐτοῦ μετακι-
 νοῖτο· πέριξ δὲ ἐκέλευε τὸν ναὸν σφᾶς οἰκοδομεῖσθαι
 τὸν καινόν. τὰ δὲ ἐξ ἀρχῆς τῷ Ποσειδῶνι τὸ ἱερὸν τοῦτο
 Ἀγαμήθης λέγονται καὶ Τροφώνιος ποιῆσαι, δρυῶν ξύλα
 ἐργασάμενοι καὶ ἀρμόσαντες πρὸς ἄλληλα. ἐσόδου δὲ ἐς 3
 αὐτὸ εἰργοντες ἀνθρώπους ἐρυμα μὲν πρὸ τῆς ἐσόδου
 προεβάλλοντο οὐδέν, μίτον δὲ διατείνουσιν ἐρεοῦν, τάχα
 μὲν πού τοις τότε ἄγουσι τὰ θεῖα ἐν τιμῇ δεῖμα καὶ τοῦτο
 ἔσεσθαι νομίζοντες, τάχα δ' ἂν τι μετεῖη καὶ ἰσχύος τῷ
 μίτῳ. Φαίνεται δὲ καὶ Αἰκνυτος ὁ Ἰππόθου μήτε πηδήσας
 619 ὑπερ τὸν μίτον μήτε ὑποδύς, διακόψας δὲ αὐτὸν ἐσελθῶν
 ἐς τὸ ἱερὸν· καὶ ποιήσας οὐχ ὅσια ἐτυφλώθη τε ἐμπεσόν-

τος ἐς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῷ τοῦ κύματος, καὶ αὐτίκα
 4 ἐπιλαμβάνει τὸ χρεῶν αὐτόν. 3. Θαλάσσης δὲ ἀναφαί-
 νεσθαι κῦμα ἐν τῷ ἱερῷ τούτῳ λόγος ἐστὶν ἀρχαίος· εἰ-
 κότα δὲ καὶ Ἀθηναῖοι λέγουσιν ἐς τὸ κῦμα τὸ ἐν ἀκρο-
 πόλει, καὶ Καρῶν οἱ Μύλασα ἔχοντες ἐς τοῦ θεοῦ τὸ
 ἱερόν ὃν φωνῇ τῇ ἐπιχωρία καλοῦσιν Ὀσογῶα. Ἀθη-
 ναίοις μὲν δὴ σταδίους μάλιστα εἰκοσὶν ἀφέστηκε τῆς
 πόλεως ἢ πρὸς Φαλήρῳ θάλασσα· ὡσαύτως δὲ καὶ Μυ-
 λασεῦσιν ἐπίνειον σταδίους ὀγδοήκοντα ἀπέχον ἐστὶν
 ἀπὸ τῆς πόλεως· Μαντινεῦσι δὲ ἐκ μακροτάτων τε ἡ θά-
 λασσα ἄνεισι καὶ ἐκφανέστατα δὴ κατὰ τοῦ θεοῦ γνώμην.

5 4. Πέραν δὲ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ποσειδῶνος τρόπαιόν ἐστι
 λίθου πεποιημένον ἀπὸ Λακεδαιμονίων καὶ Ἄγιδος. λέ-
 γεται δὲ καὶ ὁ τρόπος τῆς μάχης. τὸ μὲν δεξιὸν εἶχον οἱ
 Μαντινεῖς αὐτοί, στρατιάν τε ἀπὸ πάσης ἡλικίας καὶ
 στρατηγὸν παρεχόμενοι Ποδάρην, ἀπόγονον τρίτου Πο-
 δάρου τοῦ Θηβαίοις ἐναντία ἀγωνισαμένου. παρῆν δὲ
 σφισι καὶ μάντις Ἥλειος Θρασύβουλος Αἰνέου τῶν Ἰαμι-
 δῶν· οὗτος ὁ ἀνὴρ νίκην τε τοῖς Μαντινεῦσι προηγό-

6 ρευσε, καὶ αὐτὸς σφισι τοῦ ἔργου μετέσχευ. ἐπὶ δὲ τῷ
 εὐωνύμῳ πᾶν τὸ ἄλλο Ἀρκαδικὸν ἐτάσσοντο· ἄρχοντες
 δὲ κατὰ πόλεις τε ἦσαν καὶ Μεγαλοπολιτῶν Λυδιάδης καὶ
 Λεωκύδης. Ἀράτῳ δὲ ἐπετέτραπτο καὶ Σικωνοίοις τε καὶ
 Ἀχαιοῖς τὸ μέσον. Λακεδαιμόνιοι δὲ καὶ Ἄγεις ἐπεξέτει-
 ναν τὴν φάλαγγα, ὡς τῶν ἐναντίων τῷ στρατεύματι ἀν-
 τιπαρήκοισεν· τὸ μέσον δὲ Ἄγεις καὶ οἱ περὶ τὸν βασιλέα

7 εἶχον. Ἄρατος δὲ ἀπὸ συγκειμένου πρὸς τοὺς Ἀρκάδας
 ὑπέφευγεν αὐτὸς τε καὶ ὁ σὺν αὐτῷ στρατὸς οἷα δὴ τῶν
 Λακεδαιμονίων σφίσιν ἐγκειμένων· ὑποφεύγοντες δὲ
 ἅμα τὸ σύνταγμα σφῶν ἡρέμα ἐπόλουν μηνοειδές. Λακε-
 δαιμόνιοι δὲ καὶ Ἄγεις νίκην τε ἤλπιζον, καὶ τοῖς περὶ
 τὸν Ἄρατον ἐνέκειντο ἄθροοι μᾶλλον· ἐπηκολούθουν δὲ

σφισι καὶ οἱ ἀπὸ τῶν κεράτων, Ἄρατον καὶ τὴν σὺν αὐτῷ
στρατιὰν τρέψασθαι μέγα ἀγώνισμα ἡγούμενοι. Ἐλαθόν 8
τε δὴ κατὰ νότου γενόμενοι σφισιν οἱ Ἀρκάδες, καὶ οἱ
620 Λακεδαιμόνιοι κυκλωθέντες τῆς τε ἄλλης στρατιᾶς τὸ
πολὺ ἀποβάλλουσι, καὶ βασιλεὺς ἔπεσεν Ἅγις Εὐδαμί-
δου. Φανῆναι δὲ καὶ τὸν Ποσειδῶνα ἀμύνοντά σφισιν
ἔφασαν οἱ Μαντινεῖς, καὶ τοῦδε ἔνεκα τρόπαιον ἐποιή-
σαντο ἀνάθημα τῷ Ποσειδῶνι. Πολέμῳ δὲ καὶ ἀνθρώ- 9
πων φόνοις παρῆναι θεοὺς ἐποίησαν μὲν ὅσοις τὰ ἡρώων
ἐμέλησεν ἐν Ἰλίῳ παθήματα, ἄδεται δὲ ὑπὸ Ἀθηναίων
ὡς θεοὶ σφισιν ἐν Μαραθῶνι καὶ ἐν Σαλαμῖνι τοῦ ἔργου
μετάσχοιεν· ἐκδηλότατα δὲ ὁ Γαλατῶν στρατὸς ἀπώλετο
ἐν Δελφοῖς ὑπὸ τοῦ θεοῦ καὶ ἐναργῶς ὑπὸ δαιμόνων.
οὕτω καὶ Μαντινεῦσιν ἔπεται οὐκ ἄνευ τοῦ Ποσειδῶνος
τὸ κράτος γενέσθαι σφισι. Λεωκῦδους δὲ τοῦ Μεγαλο- 10
πολιτῶν ὁμοῦ Λυδιάδῃ στρατηγήσαντος πρόγονον ἔνα-
τον Ἀρκεσίλαον οἰκοῦντα ἐν Λυκοσοῦρα λέγουσιν οἱ Ἀρ-
κάδες ὡς ἴδοι τὴν ἱερὰν τῆς καλουμένης Δεσποίνης ἔλα-
φον πεποννηκυῖαν ὑπὸ γήρωσ· τῇ δὲ ἐλάφῳ ταύτῃ ψάλιον
τε εἶναι περὶ τὸν τράχηλον, καὶ γράμματα ἐπὶ τῷ ψάλιῳ,
Νεβρὸς ἐὼν ἐάλων, ὅτ' ἐς Ἴλιον ἦν Ἀγαπήνωρ.
Οὗτος μὲν δὴ ἐπιδείκνυσιν ὁ λόγος ἔλαφον εἶναι πολλῷ
καὶ ἐλέφαντος μακροβιώτερον θηρίον.

XI. Μετὰ δὲ τὸ ἱερὸν τοῦ Ποσειδῶνος χωρίον ὑπο-
δέξεται σε δρυῶν πλήρες, καλούμενον Πέλαγος· καὶ ἐκ
Μαντινεῖας ἢ ἐς Τεγεάν ὁδὸς φέρει διὰ τῶν δρυῶν. Μαν-
τινεῦσι δὲ ὄροι πρὸς Τεγεάτας εἰσὶν ὁ περιφερῆς ἐν τῇ λε-
ωφόρῳ βωμός. 2. Εἰ δὲ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ποσειδῶνος ἐς
ἀριστερὰν ἐκτραπήναι θελήσειας, σταδίους τε ἤξεις μάλι-
στά που πέντε καὶ ἐπὶ τῶν Πελλίου θυγατέρων ἀφίξη τοὺς
τάφους. ταύτας φασὶν οἱ Μαντινεῖς μετοικῆσαι ἐπὶ σφᾶς
τὰ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ πατρὸς ὀνειδῆ φευγούσας. Ὡς γὰρ 2

- δὴ ἀφίκετο ἡ Μήδεια ἐς Ἴωλκόν, αὐτίκα ἐπεβούλευε τῷ Πελίᾳ, τῷ ἔργῳ μὲν συμπράσσουσα τῷ Ἰάσονι, τῷ λόγῳ δὲ ἀπεχθανομένη. ἐπαγγέλλεται τοῦ Πελίου ταῖς θυγατράσιν ὡς τὸν πατέρα αὐταῖς, ἣν ἐθέλωσιν, ἀποφανοὶ νέον ἀντὶ γέροντος παλαιοῦ. κατασφάξασα δὲ ὄτῳ δὴ τρόπῳ 621 κριὸν τὰ κρέα ὁμοῦ φαρμάκοις ἐν λέβητι ἤψησεν, οἷς ἐκ τοῦ λέβητος τὸν κριὸν τὸν ἐψόμενον ἄρνα ἐξήγαγε ζῶντα.
- 3 Παραλαμβάνει τε δὴ τὸν Πελίαν κατακόψασα ἐψῆσαι, καὶ αὐτὸν ἐκομίσαντο αἱ θυγατέρες οὐδὲ ἐς ταφήν ἐτι ἐπιτήδειον. τοῦτο ἠνάγκασε τὰς γυναῖκας ἐς Ἀρκαδίαν μετακοῖναι, καὶ ἀποθανούσας τὰ μνήματα ἐχώσθη σφίσι αὐτοῦ· ὀνόματα δὲ αὐταῖς ποιητῆς μὲν ἔθετο οὐδεῖς, ὅσα γε ἐπελεξάμεθα ἡμεῖς, Μίκων δὲ ὁ ζωγράφος Ἀστερόπειάν τε εἶναι καὶ Ἀντινόην ἐπὶ ταῖς εἰκόσιν αὐτῶν ἐπέγραψεν.
- 4 3. Χωρίον δὲ ὀνομαζόμενον Φοῖζων περὶ εἴκοσι πούσταδιους τῶν τάφων ἐστὶν ἀπωτέρω τούτων·** δὲ Φοῖζων μνήμᾳ ἐστὶ λίθου περιεχόμενον κρηπίδι, ἀνέχον δὲ οὐ πολὺ ὑπὲρ τῆς γῆς. κατὰ τοῦτο ἦ τε ὁδὸς μάλιστα στενὴ γίνεται, καὶ τὸ μνήμα Ἀρηιδίου λέγουσιν εἶναι Κορυνήτου διὰ τὸ ὄπλον ἐπονομασθέντος. Κατὰ δὲ τὴν ἐς Παλλάντιον ἐκ Μαντινείας ἄγουσαν προελθόντι ὡς τριάκοντά πούσταδιους, παρήκει κατὰ τοῦτο ἐς τὴν λεωφόρον ὁ τοῦ Πελάγου καλουμένου δρυμός, καὶ τὰ ἵππικὰ τὸ Ἀθηναίων τε καὶ Μαντινέων ἐνταῦθα ἐμαχέσαντο ἐναντία τῆς Βοιωτίας ἵππου. 4. Ἐπαμεινώνδαν δὲ ἀποθανεῖν Μαντινεῖς μὲν ὑπὸ Μαχαιρίωνος Μαντινέως φασὶν ἀνδρός· ὡσαύτως δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι Σπαρτιάτην λέγουσιν εἶναι τὸν ἀποκτείναντα Ἐπαμεινώνδαν, τίθενται δὲ Μαχαιρίωνα ὄνομα καὶ οὗτοι τῷ ἀνδρὶ. Ὁ δὲ Ἀθηναίων ἔχει λόγος, ὁμολογοῦσι δὲ αὐτῷ καὶ Θηβαῖοι, τρωθῆναι τὸν Ἐπαμεινώνδαν ὑπὸ Γρύλου· παραπλήσια 622

δέ σφισίν ἐστὶ καὶ τὰ ἐν τῇ γραφῇ τῇ τὸ ἔργον ἐχούσῃ τὸ ἐν Μαντινεΐᾳ. φαίνονται δὲ οἱ Μαντινεῖς Γρύλον μὲν δημοσία τε θάψαντες, καὶ ἔνθα ἔπεσεν ἀναθέντες εἰκόνα ἐπὶ στήλης ὡς ἀνδρὸς ἀρίστου τῶν συμμαχῶν· Μαχαιρίωνα δὲ λόγῳ μὲν καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι λέγουσιν, ἔργῳ δὲ οὔτε ἐν Σπάρτῃ Μαχαιρίων ἐστὶν οὐδεὶς, οὐ μὴν οὐδὲ παρὰ Μαντινεῦσιν, ὅτῳ γεγόνασιν ὡς ἀνδρὶ ἀγαθῷ τιμαί. Ὡς δὲ ἐτέρωτο ὁ Ἐπαμεινώνδας, 7 ἐκκομίζουσιν ἔτι ζῶντα ἐκ τῆς παρατάξεως αὐτόν. ὁ δὲ τέως μὲν τὴν χεῖρα ἔχων ἐπὶ τῷ τραύματι ἔταλαιπώρει καὶ ἐς τοὺς μαχομένους ἀφέωρα, ὁπόθεν δὲ ἀπέβλεπεν ἐς αὐτοὺς ὠνόμαζον Σκοπὴν οἱ ἔπειτα, λαβόντος δὲ Ἰσον τοῦ ἀγῶνος πέρασ, οὕτω τὴν χεῖρα ἀπέσχευ ἀπὸ τοῦ τραύματος, καὶ αὐτὸν ἀφέντα τὴν ψυχὴν ἔθαψαν ἔνθα σφισίν ἐγένετο ἡ συμβολή. 5. Τῷ τάφῳ δὲ κίων τε ἐφέ- 8 στηκε καὶ ἀσπίς ἐπ' αὐτῷ δράκοντα ἔχουσα ἐπειρασμένον. ὁ μὲν δὴ δράκων ἐθέλει σημαίνειν γένους τῶν Σπαρτῶν καλουμένων εἶναι τὸν Ἐπαμεινώνδαν. στήλαι δὲ εἰσὶν ἐπὶ τῷ μνήματι, ἡ μὲν ἀρχαία καὶ ἐπίγραμμα ἔχουσα Βοιωτίου, τὴν δὲ αὐτὴν τε ἀνέθηκεν Ἀδριανὸς βασιλεὺς καὶ ἐποίησε τὸ ἐπίγραμμα τὸ ἐπ' αὐτῇ. τὸν δὲ 9 Ἐπαμεινώνδαν τῶν παρ' Ἑλλησι στρατηγίας ἔνεκα εὐδοκιμησάντων μάλιστα ἐπαινέσαι τις ἂν, ἢ ὕστερόν γε οὐδενὸς ποιήσαιο. Λακεδαιμονίων μὲν γὰρ καὶ Ἀθηναίων τοῖς ἡγεμόσι πόλεων τε ἀξίωμα ὑπῆρχεν ἐκ παλαιοῦ καὶ οἱ στρατιῶται φρονήματος τὸ Ἰσον ἔχοντες· Θηβαίους δὲ Ἐπαμεινώνδας ἀθύμους τὰς γνώμας καὶ ἄλλων ἀκούειν εἰωθότας ἀπέφηνεν ἐν οὐ πολλῷ πρωτεύοντας.

6. Ἐγεγόνει δὲ τῷ Ἐπαμεινώνδᾳ μαντεία πρότερον 10 ἔτι ἐκ Δελφῶν πέλαγος αὐτὸν φυλάσσεσθαι. καὶ ὁ μὲν τριήρους τε μὴ ἐπιβῆναι μηδὲ ἐπὶ νεῶς φορτίδος πλεῦσαι

623 δεῖμα εἶχε· τῷ δὲ ἄρα Πέλαγος δρυμὸν καὶ οὐ θάλασσαν

προέλεγεν ὁ δαίμων. χωρία δὲ τὰ ὁμώνυμα καὶ Ἀννίβαν ὕστερον τὸν Καρχηδόνιον καὶ πρότερον ἔτι Ἀθηναίους
 11 ἠπάτησεν. Ἀννίβα γὰρ χρησμός ἀφίκετο παρὰ Ἀμμωνος ὡς ἀποθανῶν γῆ καλυφθήσεται τῇ Λιβύσση. ὁ μὲν δὴ ἤλπιζεν ἀρχὴν τε τὴν Ῥωμαίων καθαιρήσειν καὶ οἰκαδε ἐς τὴν Λιβύην ἐπανελθῶν τελευτήσειν γῆρα τὸν βίον. Φλαμινίου δὲ τοῦ Ῥωμαίου ποιουμένου σπουδὴν ἔλεν ζῶντα αὐτόν, ἀφικόμενος παρὰ Προυσίαν ἰκέτης καὶ ἀπωσθεὶς ὑπ' αὐτοῦ ἀνεπήδα τε ἐπὶ τὸν ἵππον, καὶ γυμνωθέντος τοῦ ξίφους τιτρώσκειται τὸν δάκτυλον. προελθόντι δὲ οἱ στάδια οὐ πολλὰ πυρετός τε ἀπὸ τοῦ τραύματος καὶ ἡ τελευτὴ τριταίῳ συνέβη· τὸ δὲ χωρίον ἐνθα
 12 ἀπέθανε καλοῦσιν οἱ Νικομηθεῖς Λίβυσσαν. Ἀθηναίοις δὲ μάντευμα ἐκ Λωδώνης Σικελίαν ἤλθεν οἰκίζειν· ἡ δὲ οὐ πόρρω τῆς πόλεως ἡ Σικελία λόφος ἐστὶν οὐ μέγας. οἱ δὲ οὐ συμφρονήσαντες τὸ εἰρημένον ἐς τε ὑπερορίους στρατείας προήχθησαν καὶ ἐς τὸν Συρακοσίων πόλεμον. ἔχοι δ' ἄν τις καὶ πλέονα τοῖς εἰρημένοις εἰκότα ἄλλα ἐξευρεῖν.

XII. Τοῦ τάφου δὲ τοῦ Ἐπαμεινώνδα μάλιστα πού σταδίου μῆκος Διὸς ἀφέστηκεν ἱερὸν ἐπίκλησιν Χάρμωνος. Ἀρκάδων δὲ ἐν τοῖς δρυμοῖς εἰσὶν αἱ δρυὲς διάφοροι, καὶ τὰς μὲν πλατυφύλλους αὐτῶν, τὰς δὲ φηγοὺς καλοῦσιν· αἱ τρίται δὲ ἀραιὸν τὸν φλοιὸν καὶ οὕτω δὴ τι παρέχονται κοῦφον, ὥστε ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἐν θαλάσῃ ποιῶνται σημεῖα ἀγκύραις καὶ δικτύοις· ταύτης τῆς δρυὸς τὸν φλοιὸν ἄλλοι τε Ἰώνων καὶ Ἐρμησιάναξ ὁ τὰ ἐλεγεῖα ποι- 624 ἦσας φελλὸν ὀνομάζουσιν.

2 Ἐς Μεθύδιον δὲ πόλιν μὲν οὐκέτι, κώμην δὲ ἐς τὸ Μεγαλοπολιτικὸν συντελοῦσαν, ἐς τοῦτό ἐστι τὸ Μεθύδιον ἐκ Μαντινείας ὁδός. 2 προελθόντι δὲ σταδίους τριάκοντα πεδίον τε ὀνομαζόμενον Ἀλκιμέδων καὶ ὑπὲρ

τοῦ πεδίου τὸ ὄρος ἐστὶν ἡ Ὀστρακίνα, ἐν δὲ αὐτῷ σπή-
λαιον, ἐνθα ᾤκησεν Ἀλκιμέδων, ἀνὴρ τῶν καλουμένων
ἠρώων. τούτου τοῦ Ἀλκιμέδοντος θυγατρὶ συγγενέσθαι 3
Φιαλοῖ, ὡς Φιγαλεῖς λέγουσιν, Ἡρακλέα. ὡς δὲ ἦσθετο
αὐτὴν ὁ Ἀλκιμέδων τεκοῦσαν, ἐκτίθησιν ἀπολουμένην
ἐς τὸ ὄρος, σὺν δὲ αὐτῇ καὶ τὸν παῖδα ὃν ἔτεκε· καλοῦσι
δὲ Αἰχμαγόραν αὐτὸν οἱ Ἀρκάδες. ἀνακλαίοντος δὲ ὡς
ἐξέκειτο τοῦ παιδός, κίσσα ἡ ὄρνις ἐπήκουσεν τε ὀδυρομέ-
νου καὶ ἀπεμιμείτο τὰ κλαύματα· καὶ πῶς ὁ Ἡρακλῆς 4
ἐρχόμενος τὴν ὁδὸν ταύτην ἐπήκουσε τῆς κίσσης, καί,
ἐνόμισε γὰρ παιδὸς εἶναι καὶ οὐκ ὄρνιθος τὸν κλαυθμόν,
ἐτρέπετο εὐθὺς τῆς φωνῆς· γνωρίσας δὲ αὐτὴν τε ἔλυσεν
ἀπὸ τῶν δεσμῶν καὶ τὸν παῖδα ἀνεσώσατο. ἐξ ἐκείνου δὲ
ἡ πλησίον πηγὴ Κίσσα ἀπὸ τῆς ὄρνιθος ὀνομάζεται.
3. Τεσσαράκοντα δὲ ἀπὸ τῆς πηγῆς στάδια ἀφέστηκε Πε-
τροσάκα καλούμενον χωρίον· Μεγαλοπολιτῶν δὲ καὶ
Μαντινέων ὄρος ἐστὶν ἡ Πετροσάκα.

Ἐπὶ δὲ ὁδοῖς ταῖς κατειλεγμέναις δύο ἐς Ὀρχομενόν 5
εἰσὶν ἄλλαι, καὶ τῇ μὲν ἐστὶ καλούμενον Λάδα στάδιον,
ἐς ὃ ἐποιεῖτο Λάδας μελέτην δρόμου, καὶ παρ' αὐτὸ ἱερὸν
Ἀρτέμιδος, καὶ ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ γῆς χῶμα ὑψηλόν·
Πηνελόπης δὲ εἶναι τάφον φασίν, οὐχ ὁμολογοῦντες τὰ
ἐς αὐτὴν ποιήσει τῇ Θεσπρωτίδι ὀνομαζομένη. Ἐν ταύτῃ 6
μὲν γέ ἐστι τῇ ποιήσει ἐπανήκοντι ἐκ Τροίας Ὀδυσσεὶ
τεκεῖν τὴν Πηνελόπην Πτολιπόρθην παῖδα· Μαντινέων
δὲ ὁ ἐς αὐτὴν λόγος Πηνελόπην φησὶν ὑπὸ Ὀδυσσεῶς
καταγνωσθεῖσαν ὡς ἐπισπαστοὺς ἐσαγάγοιτο ἐς τὸν οἶ-
κον, καὶ ἀποπεμφθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ, τὸ μὲν παραντίκα ἐς
Λακεδαιμόνα ἀπελθεῖν, χρόνον δὲ ὕστερον ἐκ τῆς Σπάρ-
της ἐς Μαντινείαν μετοικῆσαι, καὶ οἱ τοῦ βίου τὴν τε-
λευτήν ἐνταῦθα συμβῆναι. 4. Τοῦ τάφου δὲ ἔχεται τού- 7
625 του πεδίου οὐ μέγα, καὶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῷ πεδίῳ, τὰ
7*

ἐρείπια ἐτι Μαντινείας ἔχον τῆς ἀρχαίας· καλεῖται δὲ τὸ χωρίον τοῦτο ἐφ' ἡμῶν Πτόλις. κατὰ δὲ τὸ πρὸς ἄρκτον αὐτῆς προελθόντι ὁδὸν οὐ μακρὰν Ἀλαλκομενείας ἐστὶ πηγὴ. τῆς Πτόλεως δὲ μετὰ σταδίους τριάκοντα κώμης τε ἐρείπια καλουμένης Μαιρᾶς, εἰ δὴ ἐνταῦθα καὶ μὴ ἐν τῇ Τεργεατῶν ἐτάφη· Τεργεάταις γὰρ τοῦ λόγου τὸ εἰκὸς καὶ οὐ Μαντινεῦσιν ἔπεται, Μαιρὰν τὴν Ἀτλαντος παρὰ σφίσι ταφῆναι. τάχα δ' ἂν καὶ ἀπόγονος τῆς Ἀτλαντος Μαιρᾶς ἑτέρα Μαιρὰ ἀφίκοιτο ἐς τὴν Μαντινικὴν.

8 5. Λείπεται δὲ ἐτι τῶν ὁδῶν ἢ ἐς Ὀρχομενόν, καθ' ἣντινα Ἀγχισία τε ὄρος καὶ Ἀγχίσου μνήμα ἐστὶν ὑπὸ τοῦ ὄρους τοῖς ποσίν. ὡς γὰρ δὴ ἐκομίζετο ἐς Σικελίαν ὁ Αἰνείας, ἔσχε ταῖς ναυσὶν ἐς τὴν Λακωνικὴν, καὶ πόλεων τε Ἀφροδισιάδος καὶ Ἡτιδος ἐγένετο οἰκιστῆς, καὶ τὸν πατέρα Ἀγχίσην κατὰ πρόφασιν δὴ τινα παραγενόμενον ἐς τοῦτο τὸ χωρίον καὶ αὐτόθι τοῦ βίου τῇ τελευτῇ χρησάμενον ἔθαψεν ἐνταῦθα· καὶ τὸ ὄρος τοῦτο ἀπὸ τοῦ

9 Ἀγχίσου καλοῦσιν Ἀγχισίαν. τούτου δὲ συντελοῦσιν ἐς πίστιν Αἰολέων οἱ Ἴλιον ἐφ' ἡμῶν ἔχοντες, οὐδαμοῦ τῆς σφετέρως ἀποφαίνοντες μνήμα Ἀγχίσου. πρὸς δὲ τοῦ Ἀγχίσου τῷ τάφῳ ἐρείπια ἐστὶν Ἀφροδίτης ἱεροῦ, καὶ Μαντινέων ὄροι πρὸς Ὀρχομενίους καὶ ἐν ταῖς Ἀγχισίαις εἰσίν.

XIII. Ἐν δὲ τῇ χώρᾳ τῇ Ὀρχομενίων, ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀπὸ Ἀγχισιῶν, ἐν ὑπὲρ τοῦ ὄρους τὸ ἱερόν ἐστὶ τῆς Ἰμνίας Ἀρτέμιδος· μέτεστι δὲ αὐτοῦ καὶ Μαντινεῦσι *** καὶ ἱερειαν καὶ ἄνδρα ἱερέα. τούτοις οὐ μόνον τὰ ἐς τὰς μῆξεις ἀλλὰ καὶ ἐς τὰ ἄλλα ἀγριστεύειν καθέστηκε τὸν χρόνον τοῦ βίου πάντα, καὶ οὔτε λουτρὰ οὔτε δίατα λοιπὴ κατὰ τὰ αὐτὰ σφίσι καθὰ καὶ τοῖς πολλοῖς ἐστίν, οὐδὲ ἐς οἰκίαν παρίασιν ἀνδρὸς ἰδιώτου. τοιαῦτα οἶδα ἕτερα ἐνιαυτὸν καὶ οὐ πρόσω Ἐφεσίων ἐπιτηδεύον-

τας τοὺς τῆ Ἀρτέμιδι ἱστιάτορας τῆ Ἐφεσῖα γινομένους, καλουμένους δὲ ὑπὸ τῶν πολιτῶν Ἐσσηνας. τῆ δὲ Ἀρτέμιδι τῆ Ἰγνία καὶ ἑορτὴν ἄγουσιν ἐπέτειον.

2. Ὀρχομενίοις δὲ ἡ προτέρα πόλις ἐπὶ ὄρους ἦν 2 ἄκρα τῆ κορυφῆ, καὶ ἀγορᾶς τε καὶ τειχῶν ἐρείπια λείπεται· τὴν δὲ ἐφ' ἡμῶν πόλιν ὑπὸ τὸν περίβολον οἰκοῦσι τοῦ ἀρχαίου τείχους. θεᾶς δὲ αὐτόθι ἄξια πηγὴ τε, ἀφ' ἧς ὑδρεύονται, καὶ Ποσειδῶνός ἐστι καὶ Ἀφροδίτης ἱερά· λίθου δὲ τὰ ἀγάλματα. πρὸς δὲ τῆ πόλει ξόανόν ἐστιν Ἀρτέμιδος· ἴδρυται δὲ ἐν κέδρῳ μεγάλῃ, καὶ τὴν θεὸν ὀνομάζουσιν ἀπὸ τῆς κέδρου Κεδρεᾶτιν. Σωροὶ δὲ ὑπὸ 3 τὴν πόλιν λίθων εἰσὶ διεστηκότες ἀπὸ ἀλλήλων, ἐπενήθησαν δὲ ἐν πολέμῳ πεσοῦσιν ἀνδράσιν. οἷς τισὶ δὲ Πελοποννησίων ἐπολέμησαν τῶν ἄλλων ἢ Ἀρκάδων αὐτῶν, οὔτε ἐπιγράμματα ἐπὶ τοῖς τάφοις ἐσήμαινεν οὔτε οἱ Ὀρχομενιοὶ μνημονεύουσιν.

3. Ἔστι δὲ ἀπαντικρὺ τῆς πόλεως ὄρος Τραχύ. τὸ δὲ 4 ὕδωρ τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ διὰ χαράδρας ῥέον κοίλης μεταξὺ τῆς τε πόλεως καὶ τοῦ Τραχέος ὄρους κάτεισιν εἰς ἄλλο Ὀρχομενίον πεδίον. τὸ δὲ πεδίον τοῦτο μεγέθει μὲν μέγα, τὰ πλείω δὲ ἐστὶν αὐτοῦ λίμνη. Ἴόντι δὲ ἐξ Ὀρχομενοῦ καὶ σταδίους προελθόντι ὅσον τρεῖς ἡ μὲν εὐθεία ἐπὶ πόλιν Καφνὰν ἄγει, παρὰ τε αὐτὴν τὴν χαράδραν, 627 καὶ μετὰ ταύτην ἐν ἀριστερᾷ παρὰ τὸ ὕδωρ τὸ λιμνάζον· ἡ δὲ ἐτέρα τῶν ὁδῶν διαβάντι τὸ ὕδωρ τὸ διὰ τῆς χαράδρας ῥέον ὑπὸ τὸ Τραχύ ἐστὶν ὄρος. 4. Κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν 5 ταύτην πρῶτον μὲν μνημᾶ ἐστὶν Ἀριστοκράτους, ὃς βία ποτὲ ἤσχυνε τὴν ἱερουμένην τῆ Ἰγνία θεῶ παρθένου. Μετὰ δὲ τοῦ Ἀριστοκράτους τὸν τάφον πηγαὶ τέ εἰσι καλούμεναι Τενεῖαι, καὶ ἀπέχει τῶν πηγῶν στάδια ὡς ἑπτὰ Ἀμιλος χωρίον· πόλιν δὲ τὴν Ἀμιλὸν ποτε εἶναι λέγουσι. 5. Κατὰ τοῦτο αὐθις τὸ χωρίον δίχα ἡ ὁδὸς τέμ-

νεται, καὶ ἡ μὲν ἐπὶ Στύμφηλον, ἡ δὲ ἐς Φενεὸν αὐτῶν
 6 ἄγει. κατὰ δὲ τὴν ἐς Φενεὸν ἐκδέχεται σε ὄρος· ἐν δὲ τῷ
 ὄρει τούτῳ συνάπτουσι Ὀρχομενίων καὶ Φενεατῶν τε
 καὶ Καφυατῶν ὄροι τῆς γῆς. ἀνατείνει δὲ ὑπὲρ τοὺς
 ὄρους κρημνὸς ὑψηλός· πέτραν Καφυατικὴν ὀνομάζουσι
 τὸν κρημνόν. Μετὰ δὲ τοὺς ὄρους τῶν κατειλεγμένων
 πόλεων φάραγξ τε ὑπόκειται, καὶ φέρει δι' αὐτῆς ἡ ἐς
 Φενεὸν ὁδός. κατὰ μέσσην δὲ πον μάλιστα τὴν φάραγγα
 ὕδωρ ἄνεισιν ἐκ πηγῆς, καὶ ἐπὶ τῷ πέρατι τῆς φάραγγος
 Καρυαὶ χωρίον.

XIV. Φενεατῶν δὲ τὸ πεδίον κεῖται μὲν ὑπὸ ταῖς
 Καρυαῖς, πλεονάσαντος δὲ ποτε αὐτῷ τοῦ ὕδατος κατα-
 κλυσθῆναι φασὶ τὴν ἀρχαίαν Φενεόν, ὥστε καὶ ἐφ' ἡμῶν
 σημεῖα ἐλείπετο ἐπὶ τῶν ὄρων ἐς ἃ ἐπαναβῆναι τὸ ὕδωρ
 λέγουσι. Καρυῶν δὲ στάδια πέντε ἀφέστηκεν ἢ τε Ὀρυ-
 ξις καλουμένη καὶ ἕτερον ὄρος Σκίαθις· ὑφ' ἐκατέρῳ δὲ
 ἐστὶ τῷ ὄρει βάραθρον τὸ ὕδωρ καταδεχόμενον τὸ ἐκ τοῦ
 2 πεδίου. 2. Τὰ δὲ βάραθρα οἱ Φενεᾶται ταῦτά φασιν εἶναι
 χειροποίητα, ποιῆσαι δὲ αὐτὰ Ἡρακλέα τηρικαῦτα ἐν
 Φενεῶν παρὰ Λαονόμη τῇ Ἀμφιτρούωνος μητρὶ οἰκοῦντα·
 γενέσθαι γὰρ Ἀμφιτρούωνα ἐκ Λαονόμης Ἀλκαίῳ τῆς
 Γουνέως, γυναικὸς Φενεάτιδος, καὶ οὐκ ἐκ τῆς Πέλοπος
 Λυσιδίκης. Εἰ δὲ Ἡρακλῆς ἀληθεῖ λόγῳ παρὰ τοὺς Φε- 628
 νεάτας μετόκησε, πείθοιτο ἂν τις διαχθέντα ἐκ Τίρυν-
 θος ὑπὸ Εὐρυσθέως αὐτὸν οὐκ αὐτίκα ἐς Θήβας, πρό-
 3 τερον δὲ ἐς Φενεὸν ἀφικέσθαι. 3. Διὰ μέσον δὲ ὠρυξεν
 Ἡρακλῆς τοῦ Φενεατῶν πεδίου ρεῦμα εἶναι τῷ ποταμῷ
 τῷ Ὀλβίῳ, ὃν τινα Ἀροάνιον Ἀρκάδων καλοῦσιν ἕτεροι,
 καὶ οὐκ Ὀλβιον. μῆκος μὲν τοῦ ὀρύγματος στάδιοι πεν-
 τήκοντά εἰσι· βάθος δὲ, ὅσον μὴ πεπτωκός ἐστὶν αὐτοῦ,
 καὶ ἐς τριάκοντα καθήκει πόδας. Οὐ μὴν ταύτη γε ἐτι
 κάτεισιν ὁ ποταμός, ἀλλὰ ἐς τὸ ρεῦμα ἀπεχώρησεν αὐθις

τὸ ἀρχαῖον, καταλιπὼν τὸ ἑλυτρον τοῦ Ἡρακλέους τὸ ἔργον.

4. Τῶν βαράθρων δὲ τῶν ἐν τοῖς εἰρημένοις πεποι-
 ημένων ὄρεσιν ἀπωτέρω πεντήκοντά που σταδίοις ἐστὶν
 ἡ πόλις· οἰκιστὴν δὲ οἱ Φενεᾶται λέγουσιν ἄνδρα αὐτό-
 χθονα εἶναι Φενεόν. Ἔστι δὲ σφισιν ἀκρόπολις ἀπότομος
 πανταχόθεν, τὰ μὲν πολλὰ ἔχουσα οὕτως, ὀλίγα δὲ αὐτῆς
 καὶ ὠχυρώσαντο ὑπὲρ ἀσφαλείας. ἐνταῦθα ἐν τῇ ἀκρο-
 πόλει ναὸς ἐστὶν Ἀθηνᾶς ἐπίκλησιν Τριτωνίας· ἐρείπια
 δὲ ἐλείπετο αὐτοῦ μόνα. καὶ Ποσειδῶν χαλκοῦς ἔστηκεν 5
 ἐκωννυμίαν Ἴππιος· ἀναθεῖναι δὲ τὸ ἄγαλμα τοῦ Ποσει-
 δῶνος Ὀδυσσεᾶ ἔφασαν· ἀπολέσθαι γὰρ Ἴππους τῷ
 Ὀδυσσεῖ, καὶ αὐτὸν γῆν τὴν Ἑλλάδα κατὰ ζήτησιν ἐπι-
 όντα τῶν ἵππων ἰδρῦσασθαι μὲν ἱερὸν ἐνταῦθα Ἀρτέμι-
 δος, καὶ Εὐρύππαν ὀνομάσαι τὴν θεόν, ἐνθα τῆς Φενεα-
 τικῆς χώρας εὔρε τὰς ἵππους, ἀναθεῖναι δὲ καὶ τοῦ
 Ποσειδῶνος τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἰππίου. Τῷ δὲ Ὀδυσσεῖ λέ- 6
 γουσιν εὐρόντι τὰς ἵππους γενέσθαι οἱ κατὰ γνώμην ἐν
 χώρᾳ τῇ Φενεατῶν ἔχειν ἵππους, καθάπερ γε καὶ τὰς
 βοῦς ἐν τῇ ἠλείρῳ τῆς Ἰθάκης ἀπαντικρὺ τρέφειν αὐτόν.
 καὶ μοι καὶ γράμματα οἱ Φενεᾶται παρείχοντο ἐπὶ τοῦ
 ἀγάλματος γεγραμμένα τῷ βάθρῳ, τοῦ Ὀδυσσεῶς δὴ τι
 πρόσταγμα τοῖς ποιμαίνουσι τὰς ἵππους. 5. Τὰ μὲν δὴ 7
 ἄλλα ἐπομένοις ἡμῖν τῷ Φενεατῶν λόγῳ εἰκὸς προσέσται·
 τὸ δὲ ἄγαλμα Ὀδυσσεᾶ ἀναθεῖναι τὸ χαλκοῦν οὐκ ἔχω
 πεῖθεσθαι σφισιν· οὐ γάρ πω τότε τοῦ χαλκοῦ τὰ ἀγάλ-
 ματα διὰ παντὸς ἠπίσταντο ἐργάσασθαι καθάπερ ἐσθῆτα
 ἐξυφαίνοντες. τρόπον δὲ ὅστις ἦν αὐτοῖς ἐς τὰ χαλκᾶ
 629 ἐργασίας, ἔδειξεν ἤδη μοι τοῦ ἐς Σπαρτιάτας λόγου τὰ
 ἐπὶ τοῦ ἀγάλματος τοῦ Ἰππίου Διός. Διέχεαν δὲ χαλκὸν 8
 πρῶτοι καὶ ἀγάλματα ἐχωνεύσαντο Ῥοϊκὸς τε Φιλαῖον
 καὶ Θεόδωρος Τηλεκλέους Σάμιοι. Θεοδώρου δὲ ἔργον

ἦν καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ λίθου τῆς σμαράγδου σφραγίς, ἣν Πολυκράτης ὁ Σάμου τυραννήσας ἐφόρει τε τὰ μάλιστα καὶ ἐπ' αὐτῇ περισσῶς δὴ τι ἠγάλλετο.

- 9 6. Φενεατῶν δὲ ἐκ τῆς ἀκροπόλεως καταβαίνουντι ἔστι μὲν στάδιον, ἔστι δὲ ἐπὶ λόφου μνημα Ἴφικλέους ἀδελφοῦ τε Ἡρακλέους καὶ Ἰολάου πατρός. Ἰόλαον μὲν δὴ τὰ πολλὰ Ἡρακλεῖ συγκάμνειν λέγουσιν Ἕλληνες· Ἴφικλῆς δὲ ὁ Ἰολάου πατήρ, ἠνίκα ἐμαχέσατο Ἡρακλῆς πρὸς Ἥλειους τε καὶ Ἀύγειαν τὴν προτέραν μάχην, τότε ὑπὸ τῶν παίδων ἐτραΐθη τῶν Ἄκτορος, καλουμένων δὲ ἀπὸ Μολίνης τῆς μητρός· καὶ ἤδη κάμνοντα κομίζουσιν οἱ προσήκοντες ἐς Φενεόν. ἐνταῦθα ἀνὴρ Φενεάτης αὐτὸν Βουφάγος καὶ ἡ τοῦ Βουφάγου γυνὴ Πρώμνη περιεῖπόν τε εὖ καὶ ἀποθανόντα ἐκ τοῦ τραύματος ἔθαψαν.
- 10 Ἴφικλει μὲν δὴ καὶ ἐς τότε ἔτι ἐναγίζουσιν ὡς ἦρωϊ,
7. Θεῶν δὲ τιμῶσιν Ἐρμῆν Φενεᾶται μάλιστα, καὶ ἀγῶνα ἄγουσιν Ἐρμιαία, καὶ ναὸς ἐστὶν Ἐρμοῦ σφίσι καὶ ἄγαλμα λίθου· τοῦτο ἐποίησεν ἀνὴρ Ἀθηναῖος, Εὐχειρ Εὐβουλίδου. ὅπισθεν δὲ ἐστὶ τοῦ ναοῦ τάφος Μυρτίλου. τοῦτον Ἐρμοῦ παῖδα εἶναι Μυρτίλον λέγουσιν Ἕλληνες, ἠνιοχεῖν δὲ αὐτὸν Οἰνομάω· καὶ ὁπότε ἀφίκοιτό τις μνώμενος τοῦ Οἰνομάου τὴν θυγατέρα, ὁ μὲν ἠπειγέτο ὁ Μυρτίλος σὺν τέχνῃ τοῦ Οἰνομάου τὰς ἵππους, ὁ δὲ ἐν τῷ δρόμῳ τὸν μνηστῆρα, ὁπότε ἐγγὺς γένοιτο, κατηκόντιζεν. Ἴπποδαμείας δὲ ἦρα μὲν καὶ αὐτὸς ὁ Μυρτίλος, ἐς δὲ τὸν ἀγῶνα ἀτόλμως ἔχων ὑπέικε καὶ ἠνιόχει τῷ Οἰνομάω. τέλος δὲ καὶ ἀναφανῆναι τοῦ Οἰνομάου προδότην φασὶν αὐτὸν ὑπαχθέντα ὄρκοις, ὡς οἱ νύκτα ὁ Πέλοψ μίαν Ἴπποδαμεία συγγενέσθαι παρήσει. Ἀναμνησκοντα οὖν τῶν ὄρκων ὁ Πέλοψ ἐξέβαλεν ἐκ τῆς νεῶς· Φενεᾶται δὲ τοῦ Μυρτίλου τὸν νεκρὸν ἐκβληθέντα ὑπὸ τοῦ κλύδωνος λέγουσιν ἀνελόμενοι θάψαι, καὶ νύκτωρ

630 κατὰ ἔτος ἐναγίζουσιν αὐτῶ. Ἔστι δὲ ὁ Πέλοψ δῆλος οὐ¹²
πολλὴν τινα παραπλεύσας θάλασσαν, ἀλλὰ ὅσον ἀπὸ τοῦ
Ἀλφειοῦ τῶν ἐκβολῶν ἐς τὸ ἐπίνειον τὸ Ἡλείων. οὐκ ἂν
οὖν τό γε πέλαγος τὸ Μυρτώον ἀπὸ Μυρτίλου τοῦ Ἐρ-
μοῦ φαίνοιτο κεκλημένον, ἀρχόμενόν τε ἀπὸ Εὐβοίας
καὶ παρ' Ἑλένην ἔρημον νῆσον καθῆκον ἐς τὸ Αἰγαῖον·
ἀλλὰ μοι δοκοῦσιν Εὐβοέων οἱ τὰ ἀρχαῖα μνημονεύοντες
εἰκότα εἰρηκέναι λέγοντες ἀπὸ γυναικὸς Μυρτοῦς τῇ
πελάγει γεγενῆσθαι τὸ ὄνομα τῷ Μυρτῶ.

XV. Φενεάταις δὲ καὶ Δήμητρος ἐστὶν ἱερὸν ἐπικλη-
σιν Ἐλευσινίας, καὶ ἄγουσι τῇ θεῷ τελετὴν, τὰ Ἐλευσίνοι
δρῶμενα καὶ παρὰ σφίσι τὰ αὐτὰ φάσκοντες καθεστη-
κέναι· ἀφικέσθαι γὰρ αὐτοῖς Ναὸν κατὰ μάντευμα ἐκ
Δελφῶν, τρίτον δὲ ἀπόγονον Εὐμόλπου τοῦτον εἶναι
τὸν Ναόν. Παρὰ δὲ τῆς Ἐλευσινίας τὸ ἱερὸν πεποιήται
Πέτρωμα καλούμενον, λίθοι δύο ἡρμοσμένοι πρὸς ἀλλή-
λους μεγάλοι. ἄγοντες δὲ παρὰ ἔτος ἦντινα τελετὴν μετ-
ζουσα ὀνομάζουσι, τοὺς λίθους τούτους τηνικαῦτα ἀνοί-
γουσι, καὶ λαβόντες γράμματα ἐξ αὐτῶν ἔχοντα τὰ ἐς τὴν
τελετὴν καὶ ἀναγνόντες ἐς ἐπήκοον τῶν μυστῶν κατέ-
θεντο ἐν νυκτὶ αὐθις τῇ αὐτῇ. Φενεατῶν δὲ οἶδα τοὺς
πολλοὺς καὶ ὀμνύντας ὑπὲρ μεγίστων τῷ Πετρώματι.
καὶ ἐπίθημα ἐπ' αὐτῷ περιφερέες ἐστίν, ἔχον ἐντὸς Δή-
μητρος πρόσωπον Κιδαρίας· τοῦτο ὁ ἱερεὺς περιθήμενος
τὸ πρόσωπον ἐν τῇ μείζονι καλουμένῃ τελετῇ ῥάβδοις
κατὰ λόγον δὴ τινα τοὺς ὑποχθονίους παῖει. Φενεατῶν
δὲ ἐστὶ λόγος, καὶ πρὶν ἢ Ναόν, ἀφικέσθαι καὶ ἐνταῦθα
Δήμητρα πλανωμένην· ὅσοι δὲ Φενεατῶν οἴκῳ τε καὶ
ξενίοις ἐδέξαντο αὐτήν, τούτοις τὰ ὄσπρια ἢ θεὸς τὰ
ἄλλα, κύαμον δὲ οὐκ ἔδωκέ σφίσι. Κύαμον μὲν οὖν ἐφ'⁴
ὄτῳ μὴ καθαρὸν εἶναι νομίζουσιν ὄσπριον, ἐστὶν ἱερὸς
631 ἐπ' αὐτῷ λόγος· οἱ δὲ τῷ Φενεατῶν λόγῳ δεξάμενοι τὴν

θεόν, Τρισαύλης και Δαμιθάλης, ἐποιήσαντο μὲν Δῆμητρος ναὸν Θεσμίας ὑπὸ τῷ ὄρει τῇ Κυλλήνῃ, κατεστήσαντο δὲ αὐτῇ καὶ τελετήν, ἦντινα καὶ νῦν ἄγουσιν. ὁ δὲ ναὸς οὗτος τῆς Θεσμίας σταδίους πέντε μάλιστα πού καὶ δέκα ἀπωτέρω τῆς πόλεως.

5 2. Ἐς δὲ Πελλήνην ἐκ Φενεοῦ καὶ ἐς Αἰγείραν ἰόντι Ἀχαιῶν πόλιν, πέντε πού προεληλυθότι καὶ δέκα σταδίους Ἀπόλλωνός ἐστι Πυθίου ναός· ἐρείπια δὲ εἰλείπετο αὐτοῦ μόνα καὶ βωμὸς μέγας λίθου λευκοῦ. ἐνταῦθα ἐτι καὶ νῦν Ἀπόλλωνι Φενεᾶται καὶ Ἀρτέμιδι θύουσιν, Ἡρακλέα ἐλόντα Ἥλιν τὸ ἱερὸν λέγοντες ποιῆσαι. 3. Ἔστι δὲ αὐτόθι καὶ ἡρώων μνήματα, ὅσοι σὺν Ἡρακλεῖ στρατείας ἐπὶ Ἥλειους μετασχόντες οὐκ ἀπεσώθησαν οἴκαδε ἐκ τῆς

6 μάχης. τέθραπται δὲ Τελαμῶν μὲν ἐγγύτατα τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἀροαίου, ἀπωτέρω μικρὸν ἢ ἐστι τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος, Καλκῶδων δὲ οὐ πόρρω κρήνης καλουμένης Οἰνόης. τὸν μὲν δὴ Ἐλεφήνορος τοῦ Εὐβοεῦσιν ἐς Ἴλιον ἠγῆσαμένου καὶ τὸν Αἰαντός τε καὶ Τεύκρου, τούτων μὲν τοὺς πατέρας οὐκ ἀποδέξαιτο ἂν τις ἐν τούτῳ πεσεῖν τῷ ἀγῶνι. πῶς μὲν γὰρ ἂν συνεπελάβετο Ἡρακλεῖ τοῦ ἔργου Καλκῶδων, ὃν πρότερον ἐτι ἀποκτεῖναι Ἀμφι-

7 τρύων καὶ μαρτυρεῖται καὶ πιστεύειν ἄξιόν ἐστιν ἐν Θῆβαις; πῶς δὲ Τεύκρος ᾤκισεν ἂν Σαλαμίνα ἐν Κύπρῳ πόλιν μηδενός, ὡς ἀνέστρεψεν ἐκ Τροίας, ἐκβαλόντος ἐκ τῆς οἰκείας; τίς δ' ἂν ἐξήλασεν ἄλλος πλὴν ὁ Τελαμῶν αὐτόν; θῆλα οὖν ἐστὶ Καλκῶδοντα οὐ τὸν ἐξ Εὐβοίας καὶ Τελαμῶνα οὐ τὸν Αἰγινήτην ἐπὶ Ἥλειους Ἡρακλεῖ μετεσχηκέναι τῆς στρατείας· ὁμώνυμοι δὲ ἐπιφανέσιν ἄνδρες ἀφανέστεροι καὶ ἐφ' ἡμῶν ἐτι καὶ τὸν ἅπαντα ἐγίνοντο ὁμοίως χρόνον.

8 4. Φενεάταις δὲ πρὸς τὸ Ἀχαικὸν τὸ ὄμορον οὐ καθ' ἐν ὄροι τῆς γῆς εἰσίν, ἀλλὰ πρὸς μὲν Πελλήνην ὁ καλού- 632

μενος Πωρίνας, πρὸς δὲ τὴν Αἰγειράτιν τὸ ἐπ' Ἄρτεμιν. Ἐν δὲ αὐτῶν Φενεατῶν τῇ χώρᾳ μετὰ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Πυθίου προήξεις τε οὐκ ἐπὶ πολὺ καὶ ἐντὸς ἔση τῆς ὁδοῦ τῆς ἐπὶ τὸ ὄρος ἀγούσης τὴν Κράθιν. ἐν 6 τούτῳ τῷ ὄρει τοῦ ποταμοῦ τῆς Κράθιδός εἰσιν αἱ πηγαί· φεῖ δὲ ἐς θάλασσαν παρὰ Αἰγᾶς, ἱερμον τὰ ἐπ' ἐμοῦ χωρίον, τὰ δὲ παλαιότερα Ἀχαιῶν πόλιν. Ἀπὸ τούτου δὲ καλεῖται τοῦ Κράθιδος καὶ ἐν Ἰταλίᾳ ποταμὸς ἐν γῆ τῇ Βρεττιῶν. ἐν δὲ τῇ Κράθιδι τῷ ὄρει Πυρωνίας ἱερὸν ἐστὶν Ἀρτέμιδος· καὶ τὰ ἐτι ἀρχαιότερα παρὰ τῆς θεοῦ ταύτης ἐπήγοντο Ἀργεῖοι πῦρ ἐς τὰ Λερνατα.

ΧVI. Ἐκ δὲ Φενεοῦ πρὸς ἥλιον ἰόντι ἀνίσχοντα ὄρους ἐστὶν ἄκρα Γερόντειον, καὶ κατὰ ταύτην ὁδός· Φενεάταις δὲ ὄροι πρὸς Στυμφαλίους τῆς γῆς τοῦτὸ ἐστὶ τὸ Γερόντειον. τοῦ Γεροντείου δὲ ἐν ἀριστερᾷ διὰ τῆς Φενεατικῆς ὁδεύοντι ὄρη Φενεατῶν ἐστὶ Τρίκρηνα καλούμενα, καὶ εἰσὶν αὐτόθι κρήναι τρεῖς· ἐν ταύταις λούσαι τεχθέντα Ἐρμῆν αἱ περὶ τὸ ὄρος λέγονται νύμφαι, καὶ ἐπὶ τούτῳ τὰς πηγὰς ἱερὰς Ἐρμοῦ νομίζουσιν. 2. Τρικρήνων δὲ οὐ 2 πόρρω ἄλλο ἐστὶν ὄρος Σηπία, καὶ Αἰπύτῳ τῷ Ἐλάτου λέγουσιν ἐνταῦθα γενέσθαι τὴν τελευταίην ἐκ τοῦ ὄφους, καὶ οἱ καὶ τὸν τάφον ἐποίησαν αὐτόθι· οὐ γὰρ οἶά τε ἦν σφίσι ἐς τὸ πρόσω φέρειν τὸν νεκρόν. Τούτους οἱ Ἀρκάδες τοὺς ὄφεις γίνεσθαι καὶ ἐφ' ἡμῶν ἐτι ἐν τῷ ὄρει φασίν, οὐ μέντοι πολλοὺς γε, ἀλλὰ καὶ μάλιστα σπανίους· ἄτε γὰρ τοῦ ἔτους τὸ πολὺ νειφομένου τοῦ ὄρους, οἱ τε ἀποληφθέντες τῶν φωλεῶν ἐκτὸς ὑπὸ τῆς χιόνος διαφθείρονται, καὶ ἦν πρότερον καταφυγόντες τύχασιν ἐς τὰ φωλεὰ, ὅμως ἢ χιῶν μέρος τι αὐτῶν ἀπόλλυσιν, ἄτε καὶ ἐς αὐτὰ τὰ φωλεὰ καθικνουμένου τοῦ κρυμοῦ. Τὸν δὲ τοῦ Αἰπύτου τάφον σπουδῆ μάλιστα ἐθεασάμην, 3 ὅτι ἐν τοῖς ἐς τοὺς Ἀρκαδας ἔπεσιν ἔσχεν Ὀμηρος λόγον

τοῦ Αἰπύτου μνήματος. ἔστι μὲν οὖν γῆς χῶμα οὐ μέγα, λίθου κρηπίδι ἐν κύκλῳ περιεχόμενον· Ὀμήρῳ δέ, οὐ 633 γὰρ εἶδεν ἀξιολογώτερον μνῆμα, εἰκότως παρεξέειν ἔμελλε θαῦμα, ἐπεὶ καὶ Ἡφαίστου τὸν χορὸν ἐπὶ τῇ Ἀχιλλέως ἀσπίδι εἰργασμένον εἰκάξει χορῶ Δαιδάλου ποιηθέντι, 4 σοφώτερα οὐ θεασάμενος. Τάφους δὲ ἀξιόους θαύματος ἐπιστάμενος πολλοὺς δυοῖν ἐξ αὐτῶν ἐπιμνησθήσομαι, τοῦ τε ἐν Ἀλικαρνασῶ καὶ ἐν τῇ Ἑβραίων. ὁ μὲν δὴ ἐν Ἀλικαρνασῶ Μανσῶλῳ βασιλεύσαντι Ἀλικαρνασέων πεποιήται, μέγεθος δὲ οὕτω δὴ τί ἐστι μέγας καὶ ἐς κατασκευὴν περίβλεπτος τὴν πᾶσαν, ὥστε καὶ Ῥωμαῖοι μεγάλως δὴ τι αὐτὸν θαυμάζοντες τὰ παρὰ σφίσιν ἐπιφανῆ 5 μνήματα Μανσῶλεια ὀνομάζουσιν. Ἑβραίοις δὲ Ἑλένης γυναικὸς ἐπιχωρίας τάφος ἐστὶν ἐν πόλει Σολύμοις, ἣν ἐς ἔδαφος κατέβαλεν ὁ Ῥωμαίων βασιλεύς. μεμηχάνηται δὲ ἐν τῷ τάφῳ τὴν θύραν, ὁμοίως παντὶ οὖσαν τῷ τάφῳ λιθίνην, μὴ πρότερον διανοίγεσθαι, πρὶν ἂν ἡμέραν τε αἶε καὶ ὥραν τὸ ἔτος ἐπαγάγη τὴν αὐτήν· τότε δὲ ὑπὸ μόνου τοῦ μηχανήματος ἀνοιχθεῖσα καὶ οὐ πολὺ ἐπισχοῦσα συνεκλείσθη δι' ὀλίγης. τοῦτον μὲν δὴ οὕτω· τὸν δὲ ἄλλον χρόνον ἀνοίξαι πειρώμενος ἀνοίξαις μὲν οὐκ ἂν, κατάξεις δὲ αὐτὴν πρότερον βιαζόμενος.

XVII. Μετὰ δὲ τοῦ Αἰπύτου τὸν τάφον ὄρος τε ὑψηλότατον ὄρων τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ Κυλλήνῃ καὶ Ἐρμού Κυλληνίου κατερριμμένος ναός ἐστὶν ἐπὶ κορυφῆς τοῦ ὄρους. δηλαδὲ ἐστὶν ἀπὸ Κυλλήνος τοῦ Ἑλάτου τῷ τε ὄρει τὸ 2 ὄνομα καὶ ἡ ἐπίκλησις γεγεννημένη τῷ θεῷ. τοῖς δὲ ἀνθρώποις τὸ ἀρχαῖον, ὅποσα καὶ ἡμεῖς καταμαθεῖν ἐδυνήθημεν, τοσάδε ἦν ἀφ' ὧν τὰ ξόανα ἐποιοῦντο, ἔβενος, κυπάρισσος, αἱ κέδροι, τὰ δρύινα, ἡ μίλαξ, ὁ λωτός· τῷ δὲ Ἐρμῇ τῷ Κυλληνίῳ τούτων μὲν ἀπὸ οὐδενός, θύου δὲ πεποιημένον τὸ ἄγαλμά ἐστιν. ὁκτῶ δὲ εἶναι ποδῶν

634 μάλιστα αὐτὸ εἰκάζομεν. 3. Παρέχεται δὲ καὶ θαῦμα τοι- 3
 ὄνδε ἢ Κυλλήνη· κόσσυφοι γὰρ οἱ ὄρνιθες ὀλόλευκοί
 εἰσιν ἐν αὐτῇ. οἱ δὲ ὑπὸ Βοιωτῶν καλούμενοι γένος ἄλλο
 πού τί εἰσιν ὄρνιθων, οὐκ ᾠδικόν. ἀετοὺς μὲν οὖν ὀνο-
 μαζομένους κυκυίας μάλιστα εἰκότας κύκω λευκότητα
 οἶδα ἐν Σιπύλῳ θεασάμενος περὶ λίμνην καλουμένην
 Ταυτάλου· ὅς δὲ ἀγρίους λευκοὺς καὶ ἄρκτους τῶν Θρα-
 κίων λευκὰς ἤδη που καὶ ἄνδρες ἐκτέσαντο ἰδιῶται.
 λαγῶ δὲ καὶ ἔλαφοι, τὸ μὲν Λιβυκὸν θρέμμα οἱ λαγῶ 4
 εἰσιν οἱ λευκοί· ἐλάφους δὲ ἐν Ῥώμῃ λευκὰς εἰδόν τε καὶ
 ἰδὼν θαῦμα ἐποιησάμην, ὁπόθεν δὲ ἢ τῶν ἠπείρων οὔσαι
 ἢ νησιώτιδες ἐκομίσθησαν, οὐκ ἐπῆλθεν ἐρέσθαι μοι.
 τάδε μὲν ἡμῖν λελέχθω τῶν ἐν Κυλλήνῃ κοσσύφων ἔνεκα,
 ὡς μὴ τοῖς φηθεῖσιν ἐς τὴν χροάν αὐτῶν ἀπιστοίη μηδεῖς.

4. Ἔχεται δὲ ἄλλο ὄρος Κυλλήνης Χελυδόρεα, ἐνθα 5
 εὐρῶν χελώνην Ἐρμῆς ἐκδεῖραι τὸ θηρίον καὶ ἀπ' αὐτῆς
 λέγεται ποιήσασθαι λύραν. ἐνταῦθα Φενεάταις καὶ Πελ-
 ληνεῦσιν ὄροι τῆς γῆς εἰσὶ, καὶ τοῦ ὄρους τῶν Χελυδο-
 ρέων οἱ Ἀχαιοὶ τὸ πλεον νέμονται.

5. Ἐκ Φενεοῦ δὲ ἰόντι ἐπὶ ἐσπέρας καὶ ἡλίου δυσμῶν 6
 ἢ μὲν ἀριστερὰ τῶν ὁδῶν ἐς πόλιν ἄγει Κλείτορα, ἐν
 δεξιᾷ δὲ ἐπὶ Νώνακριν καὶ τὸ ὕδωρ τῆς Στυγός. τὸ μὲν
 δὴ ἀρχαῖον ἢ Νώνακρις πόλισμα ἦν Ἀρκάδων, καὶ ἀπὸ
 τῆς Δυκάονος γυναικὸς τὸ ὄνομα εἰλήφει· τὰ δὲ ἐφ' ἡμῶν
 ἐρείπια ἦν, οὐδὲ τούτων τὰ πολλὰ ἔτι δῆλα. τῶν δὲ ἐρει-
 πίων οὐ πόρρω κρημνός ἐστιν ὑψηλός· οὐχ ἕτερον δ'
 ἐς τοσοῦτον ἀνήκοντα ὕψους οἶδα. καὶ ὕδωρ κατὰ τοῦ
 κρημνοῦ στάζει· καλοῦσι δὲ Ἕλληνες αὐτὸ ὕδωρ Στυγός.

XVIII. εἶναι δὲ τὴν Στύγα Ἡσιόδου μὲν ἐν Θεογονίᾳ
 πεποιήκεν, Ἡσιόδου γὰρ δὴ ἔπη τὴν Θεογονίαν εἰσὶν οἱ
 νομίζουσι, πεποιημένα οὖν ἐστὶν ἐνταῦθα Ὠκεανοῦ θυ-
 γατέρα τὴν Στύγα, γυναῖκα δὲ αὐτὴν εἶναι Πάλλαντος.

ἔοικότα δὲ πεποιηκέναι τούτοις καὶ Αἴνον φασίν· ἔμοι δὲ 635
 ἐπιλεγομένῳ παντάπασιν ἐφαίνετο ταῦτά γε εἶναι κίβ-
 2 δηλα. Ἐπιμενίδης δὲ ὁ Κρήσις εἶναι μὲν καὶ οὗτος θυγα-
 τέρα Ὠκεανοῦ τὴν Στύγα ἐποίησε, συνοικεῖν δὲ αὐτὴν
 οὐ Πάλλαντι, ἀλλὰ ἐκ Πείραντος Ἐχιθναν τεκεῖν, ὅστις
 δὴ ὁ Πείρας ἐστί. μάλιστα δὲ τῆς Στυγὸς τὸ ὄνομα ἐς τὴν
 ποίησιν ἐπεισηγάγετο Ὅμηρος. ἐν μὲν γε Ἡρας ἐποίησεν
 ὄρκῳ,

Ἴστω νῦν τόδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρύς ὑπερθεῖν
 καὶ τὸ καταιβόμενον Στυγὸς ὕδωρ.

Ταῦτα μὲν δὴ ἐποίησεν ὡς ἂν ἰδὼν ἐς τὸ ὕδωρ τῆς Στυ-
 γὸς στάζον· βούλεται δὲ καὶ ἐν καταλόγῳ τῶν μετὰ Γου-
 νέως Τιταρησίῳ ποταμῶ ῥεῖν τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῆς Στυγὸς.
 3 ἐποίησε δὲ καὶ ἐν Αἰδοῦ ὕδωρ εἶναι, καὶ Ἀθηναῖον τὸν Δία
 οὐ μεμνήσθαι φησιν ὅτι δι' αὐτῆς Ἡρακλέα ἔσωσεν ἐκ
 τῶν Εὐρυσθεῖος ἄθλων·

Εἰ γὰρ ἐγὼ τόδε ἤδη ἐνὶ φρεσὶ πευκαλίμησιν,
 εὐτέ μιν εἰς Αἶδαο κυλάρταο προὔπεμψεν
 ἐξ Ἐρέβους ἄξοντα κύνα στυγεροῦ Αἶδαο
 οὐκ ἂν ὑπεξέφυγε Στυγὸς ὕδατος αἰπὰ ῥέεθρα.

4 2. Τὸ δὲ ὕδωρ τὸ ἀπὸ τοῦ κρημνοῦ τοῦ παρὰ τὴν Νῶνα-
 κριν στάζον ἐσπίπτει μὲν πρῶτον ἐς πέτραν ὑψηλὴν,
 διεξεληθὸν δὲ διὰ τῆς πέτρας ἐς τὸν Κραῖθιν ποταμὸν
 κάτεισι· θάνατον δὲ τὸ ὕδωρ φέρει τοῦτο καὶ ἀνθρώπῳ
 καὶ ἄλλῳ ζῳῳ παντί. λέγεται δὲ ὅτι γένοιτό ποτε ὄλεθρος
 ἀπ' αὐτοῦ καὶ αἰξίν, οἱ τοῦ ὕδατος ἐπιον πρῶτον. χρόνῳ
 δὲ ὕστερον ἐγνώσθη καὶ εἰ δὴ τι ἄλλο πρόσεστι τῷ ὕδατι
 5 τῶν ἐς θαῦμα ἠκόντων. Ἔταλος μὲν γε καὶ κρύσταλλος
 καὶ μόρρια καὶ ὅσα ἐστὶν ἀνθρώποις ἄλλα λίθων ποιού- 636
 μενα, καὶ τῶν σκευῶν τὰ κεραμεῖα, τὰ μὲν ὑπὸ τῆς Στυ-
 γὸς τοῦ ὕδατος ῥήγνυται· κεράτινα δὲ καὶ ὀστεῖνα αἰδη-
 ρός τε καὶ χαλκός, ἐτι δὲ μόλιβδος τε καὶ κασσίτερος καὶ

ἄργυρος καὶ τὸ ἤλεκτρον ὑπὸ τούτου σήπεται τοῦ ὕδατος. τὸ δὲ αὐτὸ μεταλλοῖς τοῖς πᾶσι καὶ ὁ χρυσὸς πένονθε· καίτοι γε καθαρύνειν [γε] τὸν χρυσὸν ἀπὸ τοῦ λοῦ ἢ τε ποιήτρια μάρτυς ἐστὶν ἡ Λεσβία καὶ αὐτὸς ὁ χρυσὸς ἐπιδείκνυσιν. Ἐδῶκε δὲ ἄρα ὁ θεὸς τοῖς μάλιστα ἀπερομι- 6 μένοις κρατεῖν τῶν ὑπερηφάνων τῇ δόξῃ. τοῦτο μὲν γὰρ τὰ μάργα ἀπόλλυσθαι πέφυκεν ὑπὸ τοῦ ὄξους· τοῦτο δὲ τὸν ἀδάμαντα λίθων ἄντα ἰσχυρότατον τοῦ τράγου κατατῆγει τὸ αἷμα. καὶ θῆ καὶ τὸ ὕδωρ οὐ δύναται τῆς Στυγὸς ὀπλὴν ἵππου βιάσασθαι μόνην, ἀλλὰ ἐμβληθὲν κατέχεται τε ὑπ' αὐτῆς καὶ οὐ διεργάζεται τὴν ὀπλὴν. Εἰ δὲ καὶ Ἀλεξάνδρου τοῦ Φιλίππου συνέβη τὴν τελευ- τὴν διὰ τοῦ φαρμάκου γενέσθαι τούτου, σαφῶς μὲν οὐκ οἶδα, λεγόμενον δὲ οἶδα.

3. Ἐπερ δὲ τὴν Νῶνακριν ὄρη τε καλούμενα Ἀροά- 7 νια καὶ σπήλαιόν ἐστὶν ἐν αὐτοῖς. ἐς τοῦτο ἀναφυγεῖν τὸ σπήλαιον τὰς θυγατέρας τὰς Προΐτου μανείσας λέγουσιν, ἃς ὁ Μελάμπους θυσίαις τε ἀπορρήτοις καὶ καθαροῖς κατήγαγεν ἐς χωρίον καλούμενον Λουσούς. τοῦ μὲν δὴ ὄρους τῶν Ἀροάντων Φενεᾶται τὰ πολλὰ ἐνέμοντο· οἱ δὲ ἐν ὄροις ἤδη Κλειτόριων εἰσὶν οἱ Λουσοί. πόλιν μὲν δὴ 8 ποτε εἶναι λέγουσι τοὺς Λουσούς, καὶ Ἀγησίλας ἀνὴρ Λουσεὺς ἀνηγορεύθη κέλητι ἵππῳ νικῶν, ὅτε πρώτην ἐπὶ ταῖς δέκα ἐτίθεισαν κυθιάδα Ἀμφικτυόνες· τὰ δὲ ἐφ' ἡμῶν οὐδὲ ἐρείπια ἐτι λειπόμενα ἦν Λουσῶν. τὰς δὲ 637 θυγατέρας τοῦ Προΐτου κατήγαγεν ὁ Μελάμπους ἐς τοὺς Λουσούς καὶ ἠέσατο τῆς μανίας ἐν Ἀρτέμιδος ἱερῷ· καὶ ἀπ' ἐκείνου τὴν Ἄρτεμιν ταύτην Ἡμερασίαν καλοῦσιν οἱ Κλειτόριοι.

XIX. Εἰσὶ δὲ τινες γένους μὲν καὶ οὗτοι τῶν Ἀρκάδων, ὄνομα δὲ σφισι Κυναιθαιεῖς, οἱ καὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸ ἄγαλμα ἀνέθεσαν τοῦ Διός, κεραινὸν ἐν ἐκατέρῃ ἔχοντα

τῇ χειρί· οὔτοι οἱ Κυναιθαιεῖς τεσσαράκοντα ἀπωτέρω τοῦ ** σταδίοις μᾶλλον οἰκοῦσι, καὶ σφισιν ἐν ἀγορᾷ πεποιήνται μὲν θεῶν βωμοί, πεποιήται δὲ Ἀδριανοῦ βασι-
 2 λέως εἰκῶν. τὰ δὲ μάλιστα ἦκοντα ἐς μνήμην Διονύσου ἐστὶν ἐνταῦθα ἱερὸν, καὶ ἑορτὴν ὦρα ἄγουσι χειμῶνος, ἐν ἣ λίπα ἀηλιμμένοι ἄνδρες ἐξ ἀγέλης βοῶν ταῦρον, ὃν ἂν σφισιν ἐπὶ νοῦν αὐτὸς ὁ θεὸς ποιήσῃ, ἀράμενοι κομίζουσι πρὸς τὸ ἱερὸν. Θυσία μὲν τοιαύτη σφίσι καθέστηκε· 2. πηγὴ δὲ ἐστὶν αὐτόθι ὕδατος ψυχροῦ, δύο μάλιστα ἀπὸ τοῦ ἄστεως ἀπωτέρω σταδίοις, καὶ ὑπὲρ αὐ-
 3 τῆς πλάτανος πεφυκυῖα. ὅς δ' ἂν ὑπὸ κυνὸς κατασχέτου λύσση ἦτοι ἔλκος ἢ καὶ ἄλλως κίνδυνον εὔρηται, τὸ ὕδωρ οἱ πίνουσι ἰαμα· καὶ Ἄλυσσον τοῦδε ἕνεκα ὀνομάζουσι τὴν πηγὴν. καὶ οὕτω φαίνοιτο ἂν Ἀρκάσι τὸ μὲν πρὸς Φενεῶ ὕδωρ, ὃ Στύγα ὀνομάζουσιν, ἐπ' ἀνθρώπου συμφορᾷ ἀνευρημένον, ἢ δὲ πηγὴ ἢ ἐν Κυναιθαεῦσιν
 4 ἀγαθὸν οὔσα ἀντίρροπον τῷ ἐκεῖ πῆματι. 3. Αἰλείται δὲ ἐκ Φενεοῦ τῶν ὁδῶν, αἱ εἰσι πρὸς ἡλίου δυσμῶν, τὰ ἐν ἀριστερᾷ. αὕτη δὲ ἢ ὁδὸς ἄγει μὲν ἐς Κλειτόρα, καθήκει δὲ παρὰ τοῦ Ἡρακλέους τὸ ἔργον, ὃ τῷ ποταμῷ ρεῦμα ἐποίησεν εἶναι τῷ Ἀροανίῳ. παρὰ τοῦτο ἢ ὁδὸς κάτεισιν ἐπὶ χωρίον Λυκουρίαν, καὶ ἔστι Φενεάταις ἢ Λυκουρία πρὸς Κλειτορίου ὄροι τῆς γῆς.

XX. Προελθόντων δὲ σταδίοις ὡς πεντήκοντα ἐκ 638 Λυκουρίας ἐπὶ τοῦ Λάδωνος ἀφῆξῃ τὰς πηγὰς. ἦκουσα δὲ ὡς τὸ ὕδωρ τὸ λιμνάζον ἐν τῇ Φενεατικῇ, κατερχόμε-
 μον ἐς τὰ βάραθρα τὰ ἐν τοῖς ὄρεσιν, ἄνεισιν ἐνταῦθα καὶ ποιεῖ τῷ Λάδωνι τὰς πηγὰς. τοῦτο μὲν δὴ οὐκ ἔχω σαφῶς εἰπεῖν, εἴτε οὕτως εἴτε ἄλλως ἐστὶν ἔχον· ὁ δὲ Λάδων ποταμῶν τῶν ἐν Ἑλλάδι ὕδωρ παρέχεται κάλλιστον, ἔχει δὲ καὶ ἄλλως ἐς ἀνθρώπους φήμην [Δάφνης
 2 τε εἶνεκα] καὶ τὰ ἀδόμενα ἐς τὴν Δάφνην. Τοῦ λόγου δὲ

του ἑς Δάφνην τὰ μὲν** Συρίας τοῖς οἰκοῦσιν ἐπὶ Ὀρόντη ποταμῷ παρήμι, λέγεται δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτε ὑπὸ Ἀρκάδων καὶ Ἑλλείων. Οἰνομάω τῷ δυναστεύσαντι ἐν Πίσῃ Λεύκιππος ἦν υἱός. οὗτος ἐρασθεὶς Δάφνης ὁ Λεύκιππος ἐκ μὲν τοῦ εὐθέος μνώμενος γυναικα ἕξειν ἀπεγίνωσκεν αὐτὴν ἄτε ἅπαν τὸ ἄρσεν γένος φεύγουσαν· παρέστη δὲ οἱ τοιόνδε ἐς αὐτὴν σόφισμα. ἔτρεφεν ὁ Λεύκιππος κό- 3 μην τῷ Ἀλφειῷ· ταύτην οἶα δὴ παρθένος πλεξάμενος τὴν κόμην, καὶ ἐσθῆτα ἐνδύς γυναικείαν, ἀφίκετο ὡς τὴν Δάφνην, ἐλθὼν δὲ Οἰνομάου τε ἔλεγεν εἶναι θυγάτηρ, καὶ ὡς συνθηρᾶν ἐθέλοι τῇ Δάφνῃ. Ἄτε δὲ εἶναι παρθένος νομιζόμενος, καὶ τὰς ἄλλας ὑπερβεβλημένους παρθένους γένους τε ἀξιώματι καὶ σοφίᾳ τῇ ἐς τὰ κνηγέσια, πρὸς δὲ καὶ τῇ θεραπείᾳ περισσῇ χρώμενος, ἐς φιλίαν ἰσχυρὰν ἐπάγεται τὴν Δάφνην. Οἱ δὲ τὸν Ἀπόλ- 4 λωνος ἔρωτα ἐς αὐτὴν ἄδοντες καὶ τὰδε ἐπιλέγουσιν, Ἀπόλλωνα Λευκίππω νεμεσῆσαι τῆς ἐς τὸν ἔρωτα εὐδαιμονίας. αὐτίκα δὲ ἐπεθύμησεν ἐν τῷ Λάδωνι ἢ Δάφνῃ καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι νῆχεσθαι, καὶ τὸν Λεύκιππον ἀποδύουσιν ἄκοντα· ἰδοῦσαι δὲ οὐ παρθένον τοῖς τε ἀκοντίοις αὐτὸν καὶ ἐγχειριδίοις τύπτουσαι διέφθειραν. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω λέγουσι.

639 XXI. Τοῦ Λάδωνος δὲ τῶν πηγῶν ἀπέχει στάδια ἑξήκοντα ἢ Κλειτορίων πόλις· ἢ δὲ ὁδὸς ἢ ἀπὸ τῶν πηγῶν τοῦ Λάδωνός ἐστιν αὐλὴν στενὸς παρὰ τὸν Ἀροάνιον ποταμόν. πρὸς δὲ τῇ πόλει διαβήσῃ ποταμὸν καλούμενον Κλείτορα. ἐκδίδωσιν οὖν ὁ Κλείτωρ ἐς τὸν Ἀροάνιον, οὐ πλέον τῆς πόλεως σταδίου ἀπέχοντα ἑπτὰ. Εἰσὶ δὲ ἰχθῦς 2 ἐν τῷ Ἀροάνῳ καὶ ἄλλοι καὶ οἱ ποικιλίαι καλούμενοι τούτους λέγουσι τοὺς ποικιλίας φθέγγεσθαι κίχλη τῇ ὄρνιθι ἑοικός. ἐγὼ δὲ ἀγρευθέντας μὲν εἶδον, φθεγγόμενων δὲ ἤκουσα οὐδὲν καταμείνας πρὸς τῷ ποταμῷ καὶ

ἐς ἡλίου δυσμᾶς, ὅτε δὴ φθέγγεσθαι μάλιστα ἐλέγοντο οἱ ἰχθύς.

- 3 2. Τῇ δὲ Κλειτορίων πόλει τὸ μὲν ὄνομα ἀπὸ τοῦ παιδὸς ἐτέθη τοῦ Ἀξᾶνος, οἰκεῖται δ' ἐν ὀμαλῶ, κύκλω δὲ ὄρη περιέχοντά ἐστιν οὐ μεγάλα. Κλειτορίοις δὲ ἱερὰ τὰ ἐπιφανέστατα Δῆμητρος, τὸ δὲ Ἀσκληπιοῦ, τρίτον δὲ ἐστὶν Εἰλειθυίας *** εἶναι, καὶ ἀριθμὸν ἐποίησεν οὐδένα ἐπ' αὐτοῖς. Λύκιος δὲ Ὡλὴν ἀρχαιότερος τὴν ἡλικίαν, Δηλίοις ὕμνους καὶ ἄλλους ποιήσας καὶ ἐς Εἰλειθυϊάν [τε], εὐλλινόν τε αὐτὴν ἀνακαλεῖ, δῆλον ὡς τῇ Πεπρωμένῃ τὴν
- 4 αὐτὴν, καὶ Κρόνου πρεσβυτέραν φησὶν εἶναι. Κλειτορίοις δὲ καὶ Διοσκούρων καλουμένων δὲ Θεῶν Μεγάλων ἐστὶν ἱερόν, ὅσον τέσσαρα ἀπέχον στάδια ἀπὸ τῆς πόλεως, καὶ ἀγάλματά ἐστιν αὐτοῖς χαλκᾶ. 3. Πεποιήται δὲ καὶ ἐπὶ ὄρους κορυφῆς σταδίοις τριάκοντα ἀπωτέρω τῆς πόλεως ναὸς καὶ ἄγαλμα Ἀθηναῖς Κορίας.

- XXII. Ἐπανάγει δὲ ὁ λόγος με ἐπὶ Στύμφηλον καὶ 640 ἐπὶ τοὺς Φενεατῶν καὶ Στυμφηλίων ὕρους τὸ ὀνομαζόμενον Γερόντειον. Στυμφήλιοι δὲ τεταγμένοι μὲν οὐ μετὰ Ἀρκάδων ἔτι εἰσὶν, ἀλλ' ἐς τὸ Ἀργολικὸν συντελοῦσι, μεταστάντες ἐς αὐτὸ ἐθέλοντα. γένους δὲ εἶναι σφᾶς τοῦ Ἀρκάδων τὰ ἔπη μαρτυρεῖ τὰ Ὀμήρου, καὶ ὁ Στύμφηλος ὁ οἰκιστὴς ἀπόγονος ἦν τρίτος Ἀρκάδος τοῦ Καλλιστοῦς. Λέγεται δὲ ἐξ ἀρχῆς ἐτέρωθι οἰκισθῆναι τῆς
- 2 χώρας καὶ οὐκ ἐς τὴν ἐφ' ἡμῶν πόλιν. 2. Ἐν δὲ τῇ Στυμφήλῳ τῇ ἀρχαίᾳ Τήμενόν φασι οἰκῆσαι τὸν Πελασγοῦ, καὶ Ἦραν ὑπὸ τοῦ Τημένου τραφῆναι τούτου, καὶ αὐτὸν ἱερὰ τῇ θεῷ τρία ἰδρύσασθαι καὶ ἐπικλήσεις τρεῖς ἐπ' αὐτῇ θέσθαι, παρθένῳ μὲν ἔτι οὔσῃ Παιδί· γημαμένην δὲ τῷ Διὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν Τελείαν· διενεχθεῖσαν δὲ ἐφ' ὅτῳ δὴ ἐς τὸν Δία καὶ ἐπανήκουσαν ἐς τὴν Στύμφηλον ἀνόμασεν ὁ Τήμενος Χήραν. τάδε μὲν ὑπὸ Στυμφηλίων

λεγόμενα οἶδα ἐς τὴν θεόν· 3. Ἡ δὲ ἐφ' ἡμῶν πόλις τῶν 3
 μὲν εἰρημένων οὐδέν, ἄλλα δὲ εἶχε τοσαύδε. ἔστιν ἐν τῇ
 Στυμφηλίων πηγῇ, καὶ ἀπὸ ταύτης ὕδωρ βασιλεὺς Ἀδρι-
 ανὸς Κορινθίους ἤγαγεν ἐς τὴν πόλιν. ἐν δὲ τῇ Στυμ-
 φήλῳ χειμῶνος μὲν ὄρα λίμνην τε οὐ μεγάλην ἢ πηγῇ
 καὶ ἀπ' αὐτῆς ποταμὸν ποιεῖ τὸν Στύμφηλον· ἐν θέρει
 δὲ προλιμνάζει μὲν οὐδὲν ἔτι, ποταμὸς δὲ αὐτίκα ἔστιν
 ἀπὸ τῆς πηγῆς. οὗτος ἐς χάσμα γῆς κάτεισιν ὁ ποταμὸς,
 ἀναφανόμενος δὲ αὐθις ἐν τῇ Ἀργολίδι μεταβάλλει τὸ
 ὄνομα, καὶ αὐτὸν ἀντὶ Στυμφήλου καλοῦσιν Ἐρασίον. 4.
 Ἐπὶ δὲ τῷ ὕδατι τῷ ἐν Στυμφήλῳ κατέχει λόγος ὄρνι- 4
 θῆας ποτε ἀνδροφάγους ἐπ' αὐτῷ τραφῆναι· ταύτας κα-
 τατοξεῦσαι τὰς ὄρνιθας Ἡρακλῆς λέγεται. Πείσανδρος
 δὲ αὐτὸν ὁ Καμιρεὺς ἀποκτείνει τὰς ὄρνιθας οὐ φησιν,
 ἀλλὰ ὡς ψόφῳ κροτάλων ἐκδιώξειεν αὐτάς. γῆς δὲ τῆς
 Ἀράβων ἢ ἐρημος παρέχεται καὶ ἄλλα θηρία καὶ ὄρνιθας
 καλουμένας Στυμφηλίδας, λεόντων καὶ παρδάλεων οὐ-
 641 δὲν τι ἡμερωτέρας ἀνθρώποις. Αὐταὶ τοῖς ἐπὶ ἄγραν αὐ- 5
 τῶν ἀφικνουμένοις ἐπιπέτανται, καὶ τιτρώσκουσί τε τοῖς
 ῥάμφεσι καὶ ἀποκτείνουσιν. ὅσα μὲν δὴ χαλκοῦ καὶ σιδή-
 ρου φοροῦσιν ἄνθρωποι, διατρυπῶσιν αἱ ὄρνιθες· ἦν
 δὲ ἐσθῆτα φλοῖνην παχείαν πλέξωνται, τὰ ῥάμφη τῶν
 Στυμφηλίδων ὑπὸ τῆς ἐσθῆτος ἔχεται τῆς φλοῖνης, καθὰ
 καὶ πτέρυγες ὄρνιθων τῶν μικρῶν προσέχονται τῷ ἔξῳ.
 Αὐταὶ μέγεθος μὲν κατὰ γέρανόν εἰσιν αἱ ὄρνιθες, εἰκόσι
 δὲ ἴβησι, ῥάμφη δὲ ἀλκιμώτερα φέρουσι καὶ οὐ σκολιά,
 ὥσπερ αἱ ἴβησι. Εἰ μὲν δὴ καὶ αἱ κατ' ἐμὲ ὄρνιθες αἱ Ἀρά- 6
 βιοὶ τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ ποτὲ ὄρνιθων τὸ ὄνομα, εἶδος δὲ οὐ
 τὸ αὐτὸ ἐκείναις ἔχουσιν, οὐκ οἶδα· εἰ δὲ τὸν πάντα αἰῶνα
 κατὰ τὰ αὐτὰ ἰέραξι καὶ ἀετοῖς καὶ Στυμφηλίδες εἰδὼν
 ὄρνιθες, Ἀράβιον τε εἶναι μοι θρέμμα αἱ ὄρνιθες αὐταὶ
 φαίνονται, καὶ δύναίτο ἂν πετομένη ποτὲ ἀπόμοιρα ἐξ

αὐτῶν ἐς Ἀρκαδίαν ἀφικέσθαι ἐπὶ Στύμφηλον. Ἐπὶ μὲν δὴ τῶν Ἀράβων ἄλλο τί που ἐξ ἀρχῆς καλοῖντο ἂν καὶ οὐ Στυμφηλίδες· τοῦ Ἡρακλέους δὲ ἡ δόξα καὶ τὸ Ἑλληνικὸν πρὸ τοῦ βαρβαρικοῦ τετιμημένον ἐξενίκησεν ὡς καὶ τὰς ἐν τῇ ἐρήμῳ τῇ Ἀράβων Στυμφηλίδας καὶ ἐπὶ ἡμῶν ὀνομάζεσθαι. 5. Ἐν Στυμφήλῳ δὲ καὶ ἱερὸν Ἀρτέμιδος ἐστὶν ἀρχαῖον Στυμφηλίας· τὸ δὲ ἄγαλμα ξόανόν ἐστι τὰ πολλὰ ἐπίχρυσον. πρὸς δὲ τοῦ ναοῦ τῷ ὀρόφῳ πεποιημένοι καὶ αἱ Στυμφηλίδες εἰσὶν ὄρνιθες· σαφῶς μὲν οὖν χαλεπὸν ἦν διαγνῶναι πότερον ξύλου ποίημα ἢ ἡ γύψου, τεκμαιρομένοις δὲ ἡμῖν ἐφαίνετο εἶναι ξύλου μᾶλλον ἢ γύψου. εἰσὶ δὲ αὐτόθι καὶ καρθένοι λίθου λευκοῦ, σκέλη δὲ σφίσι ἐστὶν ὄρνιθων, ἐστᾶσι δὲ ὀπισθε τοῦ ναοῦ. 6. Λέγεται δὲ καὶ ἐφ' ἡμῶν γενέσθαι θαῦμα τοιοῦδε. ἐν Στυμφήλῳ τῆς Ἀρτέμιδος τῆς Στυμφηλίας τὴν ἑορτὴν τὰ τε ἄλλα ἦγον οὐ σπουδῆ, καὶ τὰ ἐς αὐτὴν καθεστηκότα ὑπερέβαινον τὰ πολλὰ. ἐσπεσοῦσα οὖν ὕλη κατὰ τοῦ βραθροῦ τὸ στόμα, ἢ κάτεισιν ὁ ποταμὸς [ὅς ἐστὶν ὁ Στύμφαλος] ἀνείργε μὴ καταδύεσθαι τὸ ὕδωρ, λίμνην τε ὅσον ἐπὶ τετρακοσίους σταδίους τὸ πεδίον σφίσι 9 γενέσθαι λέγουσι. Φασὶ δὲ ἔπεσθαι θηρευτὴν ἄνδρα ἐλάφῳ φευγούσῃ, καὶ τὴν μὲν ἐς τὸ τέλμα ἴεσθαι, τὸν δὲ 642 ἄνδρα τὸν θηρευτὴν ἐπακολουθοῦντα ὑπὸ τοῦ θυμοῦ κατόπιν τῆς ἐλάφου νήχεσθαι· καὶ οὕτω τὸ βράθρον τὴν τε ἐλάφου καὶ ἐπ' αὐτῇ τὸν ἄνδρα ὑπεδέξατο. τούτοις δὲ τοῦ ποταμοῦ τὸ ὕδωρ ἐπακολουθῆσαι φασιν, ὥστε ἐς ἡμέραν Στυμφηλίοις ἐξήραντο ἅπαν τοῦ πεδίου τὸ λιμνάζον· καὶ ἀπὸ τούτου τῇ Ἀρτέμιδι τὴν ἑορτὴν φιλοτιμίᾳ πλέουσι ἄγουσι.

XXIII. Μετὰ δὲ Στύμφηλόν ἐστὶν Ἀλέα, συνεδρίου μὲν τοῦ Ἀργολικοῦ μετέχουσα καὶ αὕτη, Ἄλεον δὲ τὸν Ἀφείδαντος γενέσθαι σφίσι ἀποφαίνουσιν οἰκιστήν.

Θεῶν δὲ ἱερὰ αὐτόθι Ἀρτέμιδος ἐστὶν Ἐφεσίας καὶ Ἀθηνῶν Ἀλέας, καὶ Διονύσου ναὸς καὶ ἄγαλμα. τούτῳ παρὰ ἔτος Σκιέρειαν ἑορτὴν ἄγουσι, καὶ ἐν Διονύσου τῇ ἑορτῇ κατὰ μάντευμα ἐκ Δελφῶν μαστιγοῦνται γυναῖκες, καθὰ καὶ οἱ Σπαρτιατῶν ἔφηβοι παρὰ τῇ Ὀρφίᾳ.

2. Ἐδήλωσα δὲ ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐς Ὀρχομενίους ὡς 2
 πρῶτα μὲν παρὰ τὴν χαράδραν ἐστὶν ἡ εὐθεία, τὸ ἀπὸ
 τούτου δὲ ἐν ἀριστερᾷ τοῦ ὕδατος τοῦ λιμνάζοντος. ἐν δὲ
 τῷ πεδίῳ τῷ Καφυῶν πεποιήται γῆς χῶμα, δι' οὗ ἀπειρ-
 γεται τὸ ὕδωρ τὸ ἐκ τῆς Ὀρχομενίας μὴ εἶναι Καφυεῦσιν
 βλάβος τῇ ἐνεργῳ̄. Κατὰ δὲ τὸ ἐντὸς τοῦ χώματος παρέ-
 ξεισιν ὕδωρ ἄλλο, πλήθει μὲν ὅσον τε εἶναι ποταμόν,
 κατερχόμενον δὲ ἐς χάσμα γῆς ἄνεισιν αὐτίς παρὰ Νά-
 σους καλουμένας· τὸ δὲ χωρίον ἐνθα ἄνεισιν ὀνομάζεται
 Ῥεῦνος· ἀνατελλαν δὲ ἐνταῦθα τὸ ὕδωρ τὸ ἀπὸ τούτου
 παρέχεται ποταμόν ἀέναον Τράγον. 3. τὸ δὲ ὄνομα ἐστὶ 3
 μὲν δῆλον ἀπὸ Κηφέως τοῦ Ἀλέου τῇ πόλει γεγονός,
 ὀνομάζεσθαι δὲ αὐτὴν φωνῇ τῇ Ἀρκαδῶν Καφυῶν ἐκνε-
 νίκηκε. φασὶ δὲ οἱ Καφυεῖς τὰ ἄνωθεν ἐκ τῆς Ἀττικῆς
 εἶναι χώρας, ἐκβληθέντες δὲ ὑπὸ Αἰγέως ἐξ Ἀθηνῶν ἐς
 Ἀρκαδίαν φυγεῖν καὶ ἰκέται γενόμενοι Κηφέως οἰκῆσαι
 643 ἐνταῦθα. Τὸ μὲν δὲ πόλισμα ἐπὶ τοῦ πεδίου τῷ πέρατι
 ὄρων οὐκ ἄγαν ὑψηλῶν παρὰ τοῖς ποσίν ἐστι· Καφυά-
 ταις δὲ ἱερὰ θεῶν Ποσειδῶνός ἐστι καὶ ἐπίκλησιν Κνακα-
 λησίας Ἀρτέμιδος. ἐστὶ δὲ αὐτοῖς καὶ ὄρος Κνάκαλος, 4
 ἐνθα ἐπέτειον τελετὴν ἄγουσι τῇ Ἀρτέμιδι. ὀλίγον δὲ
 ὑπὲρ τὴν πόλιν πηγὴ τέ ἐστι, καὶ ἐπὶ τῇ πηγῇ πλάτανος
 μεγάλη καὶ εὐειδῆς πέφυκε· καλοῦσι δὲ αὐτὴν Μενε-
 λαῖδα, Μενέλαον στρατὸν ἀθροίζοντα ἐς Τροίαν ἀφικέ-
 σθαι τε ἐνταῦθα καὶ ἐπὶ τῇ πηγῇ τὴν πλάτανον φυτεῦσαι
 λέγοντες· ἐφ' ἡμῶν δὲ καὶ τὴν πηγὴν κατὰ ταῦτα τῇ πλα-
 τάνῳ καλοῦσι Μενελαῖδα. 4. Εἰ δὲ Ἑλλήνων τοῖς λόγοις 5

ἐπόμενον καταριθμήσασθαι δεῖ με ὅποσα δένδρα σῶα ἔτι καὶ τεθηλότα λείπεται, πρεσβύτατον μὲν ἡ λύγος ἐστὶν αὐτῶν ἢ ἐν τῷ Σαμίων πεφυκνυῖα ἱερῷ Ἡρας, μετὰ δὲ αὐτὴν ἢ ἐν Δωδώνῃ δρυῶς, καὶ ἐλαία τε ἢ ἐν Ἀκροπόλει καὶ ἢ παρὰ Δηλοῖς· τρίτα δὲ ἔνεκα ἀρχαιότητος νέμοιεν ἂν τῇ δάφνῃ τῇ παρὰ σφίσι οἱ Σύροι· τῶν δὲ ἄλλων ἡ πλάτανός ἐστιν αὕτη παλαιότατον.

- 6 5. Καφυῶν δὲ ἀφέστηκεν ὄσον στάδιον Κουδυλέα χωρίον, καὶ Ἀρτέμιδος ἄλσος καὶ ναός ἐστὶν ἐνταῦθα καλουμένης Κουδυλεάτιδος τὸ ἀρχαῖον· μετονομασθῆναι δὲ ἐπὶ αἰτία τὴν θεὸν φασὶ τοιαύτη. παῖδια περὶ τὸ ἱερὸν παλῶντα, ἀριθμὸν δὲ αὐτῶν οὐ μνημονεύουσιν, ἐπέτυχε καλωδίῳ, δῆσαντα δὲ τὸ καλωδίον τοῦ ἀγάλματος περὶ 7 τὸν τράχηλον ἐπέλεγε ὡς ἀπάγχοιτο ἡ Ἀρτεμις. φωρᾶσαντες δὲ οἱ Καφυεῖς τὰ ποιηθέντα ὑπὸ τῶν παιδίων καταλεύουσιν αὐτά· καὶ σφίσι ταῦτα ἐργασαμένοις ἐσέπεσεν ἐς τὰς γυναῖκας νόσος, τὰ ἐν τῇ γαστρὶ πρὸ τοκετοῦ τεθνεῶτα ἐκβάλλεσθαι, ἐς ὃ ἡ Πυθία θάψαι τε τὰ παῖδια ἀνεῖπε καὶ ἐναγλίζειν αὐτοῖς κατὰ ἔτος· ἀποθάνειν γὰρ αὐτὰ οὐ σὺν δίκῃ. Καφυεῖς δὲ ποιοῦσι τὰ τε ἄλλα 644 ἔτι καὶ νῦν κατ' ἐκεῖνο τὸ μάντευμα, καὶ τὴν ἐν ταῖς Κουδυλέαις θεὸν, προσεῖναι γὰρ καὶ τότε ἔτι τῷ χρησμῷ φασί, καλοῦσιν Ἀπαγχομένην ἐξ ἐκείνου. 6. Ἀνελθὼν δὲ ἐκ Καφυῶν ὄσον σταδίους ἑπτὰ ἐπὶ Νάσους καλουμένης καταβῆσῃ· πεντήκοντα δὲ προελθόντι αὐτόθεν σταδίους ἐστὶν ὁ Λάδων. διαβῆσῃ τε δὴ τὸν ποταμὸν, καὶ ἐπὶ δρυμὸν ἀφῆξῃ Σόρωνα διὰ τε Ἀργεαθῶν καὶ Λυκούντων καλουμένων καὶ Σκοτάνης. ἄγει μὲν δὴ ὁ Σόρων 9 τὴν ἐπὶ Ψωφίδος· θηρία δὲ οὗτός τε καὶ ὅσοι δρυμοὶ τοῖς Ἀρκάσι εἰσὶν ἄλλοι παρέχονται τοσάδε, ἀγρίους ὄς καὶ ἄρκτους καὶ χελώνας μεγίστας μεγέθει· λύρας ἂν ποιήσαιο ἐξ αὐτῶν χελώνης Ἰνδικῆς λύρα παρισουμένης. τοῦ

Σόρωνος δὲ πρὸς τοὺς πέρασιν ἔστι μὲν Πάου κώμης ἐρεπια, εἰσὶ δὲ οὐ πολὺ ἀπωτέρω καλούμεναι Σειραι· ὄροι δὲ Κλειτορίοις τῆς χώρας πρὸς Ψωφιδίους εἰσὶν αἱ Σειραι.

XXIV. Ψωφίδος δὲ οἱ μὲν φασιν οἰκιστὴν γενέσθαι Ψωφίδα τὸν Ἄρρωνος τοῦ Ἐρμυάνθου τοῦ Ἀρίστα τοῦ Παρθάονος τοῦ Περιφήτου τοῦ Νυκτίμου· τοῖς δὲ ἔστιν εἰρημένα θυγατέρα Ψωφίδα εἶναι Ξάνθου τοῦ Ἐρμυάνθου τοῦ Ἀρκάδος. τάδε μὲν οὖν οὕτω κατὰ τὴν Ἀρκάδων ἐς τοὺς βασιλέας ἔχει μνήμην· ὁ δὲ ἀληθέστατος τῶν 2 λόγων ἔστιν Ἐρνος τοῦ ἐν Σικανίᾳ δυναστεύσαντος παῖδα εἶναι τὴν Ψωφίδα, ἣ *** ἐς τὸν οἶκον οὐκ ἤξει, καταλείπει δὲ ἔχουσαν ἐν τῇ γαστρὶ παρὰ Λυκόρτα, ξένω μὲν ὄντι αὐτοῦ, κατοικοῦντι δὲ ἐν πόλει Φηγία, πρὸ δὲ τοῦ Φηγέως τῆς βασιλείας Ἐρμυάνθῳ καλουμένη· ἐπιτραφέντες δὲ αὐτόθι Ἐχέφρων καὶ Πρόμαχος Ἡρακλέους τε ὄντες καὶ τῆς γυναικὸς τῆς Σικανῆς μετέθεντο τῇ Φηγίᾳ τὸ ὄνομα Ψωφίδα ἀπὸ τῆς μητρός. 2. Ἔστι δὲ καὶ Ζα- 3

645 κυνθίων τῇ ἀκροπόλει Ψωφίς ὄνομα, ὅτι ναυσὶν ἐς τὴν νῆσον ἐπεραιώθη πρῶτος καὶ ἐγένετο οἰκιστὴς ἀνὴρ Ψωφίδιος, Ζάκυνθος ὁ Δαρδάνου. Σειραίων μὲν δὴ σταδίοις ἔστιν ἀπωτέρω τριάκοντα ἢ Ψωφίς· παρὰ δὲ αὐτὴν ὅτε Ἀροάνιος ποταμὸς καὶ ὀλίγον ἀπωτέρω τῆς πόλεως Ἐρμυάνθος ῥέουσιν. ἔχει δὲ τὰς πηγὰς ὁ Ἐρμυάνθος ἐν 4 ὄρει Λαμπείᾳ· τὸ δὲ ὄρος τοῦτο ἱερὸν εἶναι Πανὸς λέγεται· εἴη δ' ἂν τοῦ ὄρους τοῦ Ἐρμυάνθου μοτρα ἢ Λαμπεία. ἐποίησε δὲ Ὅμηρος ὡς ἐν Ταῦγέτῳ τε καὶ Ἐρμυάνθῳ *** θηρευτῆς οὖν *** τῆς Λαμπείας ὁ Ἐρμυάνθος, καὶ Ἀρκαδίαν διεξελθὼν ἐν δεξιᾷ μὲν τὸ ὄρος ἔχων τὴν Φολόην, ἐν ἀριστερᾷ δὲ κάλιν Θέλπουσαν χώραν, κάτεισιν ἐς τὸν Ἀλφειόν. Λέγεται δὲ ὡς Ἡρακλῆς κατὰ πρόσταγμα 5 Εὐρυσθέως παρὰ τῷ Ἐρμυάνθῳ θηράσειεν ὑν μεγάθει καὶ ἀλκῇ τοὺς ἄλλους ὑπερηρότα. Κυμαῖοι δὲ οἱ ἐν Ὀπι-

κοῖς σὺς ὀδόντας ἀνακειμένους παρὰ σφίσιν ἐν Ἀπόλ-
λωνος ἱερῷ λόγῳ μὲν λέγουσιν ὡς οἱ ὀδόντες ὑὸς εἶεν
τοῦ Ἐρμυμανθίου, τῷ λόγῳ δὲ αὐτῶν οὐδ' ἐπ' ὀλίγον μέ-
6 τεστι τοῦ εἰκότος. 3. Ψωφιδίοις δὲ ἐν τῇ πόλει τοῦτο μὲν
Ἀφροδίτης ἱερὸν Ἐρκίνης ἐστὶν ἐπίκλησιν, [ῆς] ἐρείπια
ἐφ' ἡμῶν ἐλείπετο αὐτοῦ μόνα· ἐλέγοντο δὲ οἱ Ψωφίδος
αὐτὸ ἰδρύσασθαι παῖδες. καὶ τῷ λόγῳ τὸ εἰκὸς πρόσεστι·
ἔστι γὰρ καὶ ἐν Σικελίᾳ τῆς Ἐρκίνης ἱερὸν ἐν τῇ χώρᾳ 646
τῇ Ἐρκος, ἀγιάτατόν τε ἐκ παλαιοτάτου καὶ οὐκ ἀπο-
7 δέον πλούτῳ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Πάφῳ. Προμάχου δὲ καὶ
Ἐχέφρονος τῶν Ψωφίδος οὐκ ἐπιφανῆ κατ' ἐμὲ ἔτι ἦν τὰ
ἡρώα. 4. Τέθραπται δὲ καὶ Ἀλκμαίων ἐν Ψωφίδι ὁ Ἀμφι-
αράου, καὶ οἱ τὸ μνημῆα ἐστὶν οἶκημα οὔτε μεγέθει μέγα
οὔτε ἄλλως κεκοσμημένον· περὶ δὲ αὐτὸ κυπάρισσοι πε-
φύκασιν ἐς τοσοῦτον ὕψους ἀνήκουσαι, ὥστε καὶ τὸ ὄρος·
τὸ πρὸς τῇ Ψωφίδι κατεσκιάζετο ὑπ' αὐτῶν. ταύτας
οὐκ ἐθέλουσιν ἐκκόπτειν ἱερὰς τοῦ Ἀλκμαίωνος νομί-
8 ζοντες· καλοῦνται δὲ ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων παρθένοι. Ὁ δὲ
Ἀλκμαίων ἠνίκα τὴν μητέρα ἀποκτείνας ἐφυγεν ἐξ Ἀρ-
γους, τότε ἐς τὴν Ψωφίδα ἐλθὼν, Φηγίαν ἔτι ἀπὸ τοῦ
Φηγέως ὀνομαζομένην, συνῶκησεν Ἀλφειβοῖα τῇ Φη-
γέως θυγατρὶ, καὶ αὐτῇ δῶρα ὡς το εἰκὸς καὶ ἄλλα καὶ
τὸν ὄρμον δίδωσιν. ὡς δὲ οἰκοῦντι αὐτῷ παρα τοῖς Ἀρ-
κάσιν οὐδὲν ἐγίνετο ἢ νοσος ῥάων, κατεφυγεν ἐπὶ τὸ
μαντεῖον τὸ ἐν Δελφοῖς, καὶ αὐτὸν ἢ Πυθία διδάσκει τὸν
Ἐριφύλης ἀλάστορα ἐς ταύτην οἱ μόνην χώραν οὐ συνα-
9 κολουθήσειν, ἣτις ἐστὶ νεωτάτη καὶ ἡ θάλασσα τοῦ μη-
τρῶου μιάσματος ἀνέφηγεν ὕστερον αὐτήν. Καὶ ὁ μὲν
ἐξευρὼν τοῦ Ἀχελφίου τὴν πρόσχωσιν ἐνταῦθα ὤκησε,
καὶ γυναῖκα ἔσχε Καλλιρόην τοῦ Ἀχελφίου θυγατέρα
λόγῳ τῷ Ἀκαρνάνων, καὶ οἱ παῖδες Ἀκαρνάν τε καὶ Ἀμ-
φότερος ἐγένοντο· ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀκαρνάνος τοῖς ἐν τῇ

ἡπειρω ταύτη τὸ ὄνομα τὸ νῦν γενέσθαι λέγουσι τὰ πρὶ
τούτου Κούρησι καλουμένοις. Ἐς ἐπιθυμίας δὲ ἀνοήτους
πολλοὶ μὲν ἄνδρες, γυναῖκες δὲ ἔτι πλέον ἐξοκέλλουσιν.
ἐπεθύμησεν ἢ Καλλιρόη τῆς Ἐριφύλης οἱ γενέσθαι τὸν 10
ὄρμον, καὶ δι' αὐτὸ ἐς τὴν Φηγίαν τὸν Ἀλκμαίωνα ἔστει-
λεν ἄκοντα, καὶ αὐτὸν ὑπὸ Φηγέως τῶν παίδων Τημένου
647 καὶ Ἀξίονος δολοφονηθέντα ἐπέλαβεν ἢ ταλευτή. Τοῦ
Φηγέως δὲ οἱ παῖδες τῷ Ἀπόλλωνι ἀναθεῖναι τῷ ἐν Δελ-
φοῖς λέγονται τὸν ὄρμον. καὶ ἐπὶ τούτων βασιλευόντων
ἐν Φηγία τότε ἔτι καλουμένη τῇ πόλει στρατεῦσαι φασιν
Ἕλληνας ἐς Τροίαν· σφᾶς δὲ οἱ Ψωφίδιοι τοῦ στόλου
φασὶν οὐ μετασχεῖν, ὅτι αὐτῶν τοῖς βασιλευσὶν οἱ Ἀρ-
γείων ἀπηχθάνοντο ἡγεμόνες, κατὰ γένος τε τῷ Ἀλκμαί-
ωνι οἱ πολλοὶ προσήκοντες καὶ τῆς ἐπιστρατείας αὐτῷ
κοινωνήσαντες τῆς ἐς Θήβας. 5. Τὰς δὲ Ἐχινάδας νήσους 11
ὑπὸ τοῦ Ἀχελφῶος μὴ σφᾶς ἡπειρον ἄχρι ἡμῶν ἀπειργά-
σθαι γέγονε δι' αἰτίας τὸ Αἰτωλῶν ἔθνος· γεγόνασι δὲ
αὐτοὶ τε ἀνάστατοι καὶ ἡ γῆ σφίσι πᾶσα ἡρήμωται· ταῖς
Ἐχινάσιν οὖν, ἅτε ἀσπόρου μενούσης τῆς Αἰτωλίας, οὐχ
ὁμοίως ὁ Ἀχελῷος ἐπάγει τὴν ἰλύν. μαρτύριον δὲ μοι
τοῦ λόγου· ὁ γὰρ Μαϊάνδρος διὰ τῆς Φρυγῶν καὶ Καρῶν
ἀρουμένης ὅσα ἔτη ῥέων τὴν μεταξὺ Πριήνης καὶ Μιλή-
του θάλασσαν ἐν οὐ πολλῷ χρόνῳ πεποίηκεν ἡπειρον.
6. Ψωφιδίοις δὲ καὶ παρὰ τῷ Ἐρμυάνθῳ ναὸς ἐστὶν Ἐρμυ- 12
μάνθου καὶ ἄγαλμα. Ποιεῖται δὲ πλὴν τοῦ Αἰγυπτίου
Νεῖλου ποταμοῖς τοῖς ἄλλοις λίθου λευκοῦ τὰ ἀγάλματα·
τῷ Νεῖλῳ δέ, ἅτε διὰ τῆς Αἰθιοπῶν κατιόντι ἐς θάλασ-
σαν, μέλανος λίθου τὰ ἀγάλματα ἐργάζεσθαι νομίζουσιν.
7. Ὃν δὲ ἤκουσα ἐν Ψωφίδι ἐπὶ Ἀγλαῷ λόγον ἀνδρὶ 13
Ψωφιδίῳ κατὰ Κροῖσον τὸν Λυδὸν ὄντι ἡλικίαν, ὡς ὁ
Ἀγλαὸς τὸν χρόνον τοῦ βίου πάντα γένοιτο εὐδαίμων,
οὐ με ἔπειθεν ὁ λόγος. Ἀλλὰ ἀνθρώπων μὲν τῶν ἐφ'

ἑαυτοῦ κακὰ ἂν τις ἐλάσσονα ἀναδέξαιτο, καθὰ καὶ ναῦς
 14 ἦσσαν ἂν χειμασθεῖη νεὼς ἄλλης· ἄνδρα δὲ συμφορῶν
 ἀεὶ σιάντα ἐκτὸς ἢ τὰ πάντα οὐρίῳ ναῦν χρησαμένην
 πνεύματι οὐκ ἔστιν ὅπως δυνησόμεθα ἐξευρεῖν, ἐπεὶ καὶ
 Ὅμηρος κατακείμενον παρὰ τῷ Διὶ ἀγαθῶν πίδαον, τὸν 648
 δὲ ἕτερον κακῶν ἐποίησεν, ὑπὸ τοῦ ἐν Δελφοῖς θεοῦ
 δεδιδαγμένος, ὃς αὐτόν ποτε Ὅμηρον κακοδαίμονά τε
 προσεῖπε καὶ ὄλβιον ὡς φύντα ἐπὶ ἀμφοτέροις ὁμοίως.

XXV. Ἐς δὲ Θέλλουσαν ἰόντι ἐκ Φωφίδος πρῶτα
 μὲν χωρίον Τροπαία ἐστὶν ὀνομαζόμενον ἐν ἀριστερᾷ
 τοῦ Λάδωνος, Τροπαίων δὲ ἔχεται δρυμὸς Ἀφροδίσιον·
 τρίτα δὲ ἐστὶν ἀρχαία ἐν στήλῃ γράμματα, ὅροι Φωφι-
 δίοις πρὸς τὴν Θελπουσίαν χώραν. Ἐν δὲ τῇ γῇ τῇ Θελ-
 πουσίᾳ ποταμὸς ἐστὶν Ἄρσην καλούμενος· τοῦτον οὖν
 διαβήση, καὶ ὄσον πέντε ἀπ' αὐτοῦ σταδίου ἀφίξη καὶ
 εἰκοσι ἐπὶ ἐρείπια Καοῦντος κώμης καὶ ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ
 2 Καουσίου, πεποιημένον ἐν τῇ ὁδῷ. 2. Τοῦ δὲ ἱεροῦ τού-
 του σταδίου τεσσαράκοντα μάλιστα ἀφῆστηκεν ἡ πόλις·
 τεθῆναι δὲ αὐτῇ ὄνομα ἀπὸ νύμφης λέγουσι Θελπούσης,
 ταύτην δὲ θυγατέρα εἶναι Λάδωνος. τῷ δὲ Λάδωνι ἄρχε-
 ται μὲν τὸ ὕδωρ ἐν πηγᾷ τῆς Κλειτορίας, καθὰ ὁ λόγος
 ἐδήλωσεν ἤδη μοι· ρεῖ δὲ πρῶτον μὲν παρὰ Λευκάσιον
 χωρίον καὶ Μεσόβοα καὶ διὰ τῶν Νάσων ἐπὶ τὴν Ὀρυγὰ
 τε καὶ Ἀλοῦντα ὀνομαζόμενον, ἐξ Ἀλοῦντος δὲ ἐπὶ Θα-
 λιάδας τε καὶ ἐπὶ Δήμητρος ἱερὸν κάτεισιν Ἐλευσινίας.
 3 Τὸ δὲ ἱερὸν τοῦτο ἐστὶ μὲν Θελπουσίαν ἐν ὄροις· ἀγάλ-
 ματα δὲ ἐν αὐτῷ, ποδῶν ἑπτὰ οὐκ ἀποδέον ἕκαστον,
 Δήμητρος ἐστὶ καὶ ἡ παῖς καὶ ὁ Διόνυσος, τὰ πάντα
 ὁμοίως λίθου. Μετὰ δὲ τῆς Ἐλευσινίας τὸ ἱερὸν [καὶ]
 Θέλλουσαν τὴν πόλιν ὁ Λάδων παρῆξεισιν ἐν ἀριστερᾷ,
 κειμένην μὲν ἐπὶ λόφον μεγάλου, τὰ πλείω δὲ ἐφ' ἡμῶν
 ἔρημον, ὥστε καὶ τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τῷ πέρατι οὐσάν φασιν

ἐν τῷ μεσαιτάτῳ ποιηθῆναι τὸ ἐξ ἀρχῆς. 3. Ἔστι δὲ ἐν
 649 Θελπούσῃ ναὸς Ἀσκληπιοῦ καὶ θεῶν ἱερὸν τῶν δώδεκα-
 τούτου τὰ πολλὰ ἐς ἔδαφος ἔκειτο ἤδη. Μετὰ δὲ Θέλπου- 4
 σαν ἐπὶ τὸ ἱερὸν τῆς Δήμητρος ὁ Λάδων κάτεισι τὸ ἐν
 Ὀγκείῳ· καλοῦσι δὲ Ἐρινὺν οἱ Θελπούσιοι τὴν θεόν,
 ὁμολογεῖ δὲ σφίσι καὶ Ἀντίμαχος ἐπιστρατεῖαν Ἀργείων
 ποιήσας ἐς Θήβας· καὶ οἱ τὸ ἔπος ἔχει,

Δήμητρος τόθι φασὶν Ἐρινύος εἶναι ἔδεθλον.

Ὁ μὲν δὴ Ὀγκίος Ἀπόλλωνός ἐστι κατὰ τὴν φήμην, καὶ
 ἐν τῇ Θελπουσίᾳ περὶ τὸ χωρίον ἐδυνάστευε τὸ Ογκείου.
 4. Τῇ θεῷ δὲ Ἐρινύς γέγονεν ἐπικλήσις· πλανωμένη γὰρ 5
 τῇ Δήμητρι, ἠνίκα τὴν παῖδα ἐξήτει, λέγουσιν ἐπεσθαί
 οἱ τὸν Ποσειδῶνα ἐπιθυμοῦντα αὐτῇ μιχθῆναι, καὶ τὴν
 μὲν ἐς ἵππον μεταβαλοῦσαν ὁμοῦ ταῖς ἵπποις νέμεσθαι
 ταῖς Ὀγκίου, Ποσειδῶν δὲ συνήσιν ἀπατώμενος, καὶ
 συγγίνεται τῇ Δήμητρι ἄρσενι ἵππῳ καὶ αὐτὸς εἰκασθεῖς·
 τὸ μὲν δὴ παραντίκα τὴν Δήμητρα ἐπὶ τῷ συμβάντι ἔχειν 6
 ὀργίλως, χρόνῳ δὲ ὕστερον τοῦ τε θυμοῦ παύσασθαι
 καὶ τῷ Λάδωνι ἐθελῆσαι φασὶν αὐτὴν λούσασθαι. Ἐπὶ
 τούτῳ καὶ ἐπικλήσεις τῇ θεῷ γεγόνασι, τοῦ μηνίματος
 μὲν ἕνεκα Ἐρινύς, ὅτι τὸ θυμῷ χρῆσθαι καλοῦσιν ἐρι-
 νύειν οἱ Ἀρκάδες, Λουσία δὲ ἐπὶ τῷ λούσασθαι τῷ Λά-
 δωνι. τὰ δὲ ἀγάλματά ἐστι τὰ ἐν τῷ ναῷ ξύλου, πρόσωπα
 δὲ σφίσι καὶ χεῖρες ἄκραι καὶ πόδες εἰς Παρίου λίθου·
 τὸ μὲν δὴ τῆς Ἐρινύος τὴν τε κίστην καλουμένην ἔχει καὶ 7
 ἐν τῇ δεξιᾷ δᾶδα, μέγεθος δὲ εἰκάζομεν ἐννέα εἶναι πο-
 δῶν αὐτὴν· ἡ Λουσία δὲ ποδῶν ἕξ ἐφαίνετο εἶναι. Ὅσοι
 650 δὲ Θέμιδος καὶ οὐ Δήμητρος τῆς Λουσίας τὸ ἄγαλμα εἶ-
 ναι νομίζουσι, μάταια ἴστωσαν ὑπειληφότες. 5. Τὴν δὲ
 Δήμητρα τεκεῖν φασὶν ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος θυγατέρα, ἧς
 τὸ ὄνομα ἐς ἀτελέστους λέγειν οὐ νομίζουσι, καὶ ἵππον
 τὸν Ἀρείονα· ἐπὶ τούτῳ δὲ παρὰ σφίσιβ' Ἀρκάδων πρώτοις

8 Ἴπκιον Ποσειδῶνα ὀνομασθῆναι. ἐπάγονται δὲ ἐξ Ἰλιάδος ἐπη καὶ ἐκ Θηβαΐδος μαρτυρία σφισιν εἶναι τῷ λόγῳ, ἐν μὲν Ἰλιάδι ἐς αὐτὸν Ἀρείονα πεποιῆσθαι,

Οὐδ' εἰ κεν μετόπισθεν Ἀρείονα δίον ἐλαΐνεν,
Ἀδρήστου ταχὺν ἵπκον, ὃς ἐκ θεοφίῳ γένος ἦεν·
ἐν δὲ τῇ Θηβαΐδι ὡς Ἀδραστος ἐφρευγεν ἐκ Θηβῶν
εἴματα λυγρὰ φέρων σὺν Ἀρείονι κνανοχαίτῃ.

Αἰνίσσεσθαι οὖν ἐθέλουσι τὰ ἐπη Ποσειδῶνα Ἀρείονι
9 εἶναι πατέρα. Ἀντίμαχος δὲ παῖδα εἶναι γῆς φησίν·

Ἀδρηστος Ταλαῶ υἱὸς Κρηθηιάδαο
πρώτιστος Δαναῶν εὐαινέτω ἤλασεν ἵπκω,
Καιρὸν τε κραιπνὸν καὶ Ἀρείονα Θελοπυσαῖον,
τὸν ῥά τ' Ἀπόλλωνος σχεδὸν ἄλσεος Ὀγκαιοῖο
αὐτῇ γαί' ἀνέδωκε, σέβας θνητοῖσιν ιδέσθαι.

10 Δύναιτο δ' ἂν καὶ ἀναφύντι ἐκ γῆς τῷ ἵπκῳ ἐκ θεοῦ τε
εἶναι τὸ γένος καὶ αἱ τρίχες οἱ τὴν χροῶν εἰοικέναι κνανοῦ.
λέγεται δὲ καὶ τοιάδε, Ἡρακλέα πολεμοῦντα Ἠλείοις αἰ-
τῆσαι παρ' Ὀγκου τὸν ἵπκον καὶ ἔλεν τὴν Ἥλιν ἐπὶ τῷ
Ἀρείονι ὀχοῦμενον ἐς τὰς μάχας, δοθῆναι δὲ ὑπὸ Ἡρα-
κλέους ὕστερον Ἀδράστῳ τὸν ἵπκον. ἐπὶ τούτῳ δὲ ἐς τὸν 651
Ἀρείονα ἐποίησεν Ἀντίμαχος

ὃς ῥά ποτ' Ἀδρήστῳ τριτάτῳ δέδμηθ' ὑπ' ἄνακτι.

11 6. Ὁ δὲ Λάδων τῆς Ἐρινύος πὸ ἱερὸν ἀπολιπὼν ἐν
ἀριστερᾷ, παρέξεισιν ἐν ἀριστερᾷ μὲν τοῦ Ἀπόλλωνος
τοῦ Ὀγκαιάτου τὸν ναόν, τὰ δὲ ἐν δεξιᾷ παρὰ Ἀσκληπιοῦ
Παιδὸς ἱερὸν, ἐνθα Τρυγόνος μνημῆμα ἔστι [τροφοῦ]. τρο-
φὸν δὲ Ἀσκληπιοῦ τὴν Τρυγὸνα εἶναι λέγουσιν· ἐν γὰρ
τῇ Θελπούσῃ τῷ Ἀσκληπιῷ παιδί ἐκκειμένῳ φασὶν ἐπι-
τυχόντα Αὐτόλαον Ἀρκάδος υἱὸν νόθον ἀναθέσθαι τὸ
παιδίον, καὶ ἐπὶ τούτῳ παῖδα Ἀσκληπιὸν*** εἰκότα εἶναι
μᾶλλον ἡγούμην, ὃ καὶ ἐδήλωσα ἐν τοῖς Ἐπιδαυρίων.

127. Ἔστι δὲ Τουθόα ποταμός· ἐμβάλλει δὲ ἐς τὸν Λάδωνα

καὶ ἡ Τουθόα κατὰ τὸν Θελπουσίων ὄρον πρὸς Ἡραιεύς, καλούμενον δὲ ὑπὸ Ἀρκάδων Πεδίον. καθότι δὲ αὐτὸς ὁ Λάδων ἐκδίδωσιν ἐς τὸν Ἀλφειόν, Κοράκων ὠνόμασται νῆσος. Οἱ δὲ ἠγῆνται τὴν Ἐνίσπην καὶ Στρατίην τε καὶ Ῥίπην τὰς ὑπὸ Ὀμήρου κατειλεγμένας γενέσθαι νήσους ποτὲ ἐν τῷ Λάδωνι ὑπὸ ἀνθρώπων οἰκουμένας· ἃ οἱ πεπιστευκότες μάταια ἴστωσαν· οὐ γὰρ ἂν ποτε οὐδὲ νηΐ 13 παρισουμένας πορθμίδι παράσχοιτο ὁ Λάδων νήσους. κάλλους μὲν γὰρ ἔνεκα οὐθενὸς ποταμῶν δεύτερος οὔτε τῶν βαρβαρικῶν ἐστὶν οὔτε Ἕλληνος, μέγεθος δὲ οὐ τοσοῦτος ὡς ἐν αὐτῷ καὶ νήσους ἀναφαίνεσθαι, καθάπερ ἐν Ἰστρω τε καὶ Ἡριδανῷ.

652 XXVI. Ἡραιεῦσι δὲ οἰκιστὴς μὲν γέγονεν Ἡραιεύς ὁ Λυκάονος, κείται δὲ ἡ πόλις ἐν δεξιᾷ τοῦ Ἀλφειοῦ, τὰ μὲν πολλὰ ἐν ἡρέμα προσάπτει, τὰ δὲ καὶ ἐπ' αὐτὸν καθήκει τὸν Ἀλφειόν. Δρόμοι τε παρὰ τῷ ποταμῷ πεποι-
 ηνται μυρσίαις καὶ ἄλλοις ἡμέροις διακεκριμένοι δέν-
 δροις· καὶ τὰ λουτρὰ αὐτόθι. 2. Εἰσὶ δὲ καὶ Διονύσῳ
 ναοί· τὸν μὲν καλοῦσιν αὐτῶν Πολίτην, τὸν δὲ Αὐξίτην·
 καὶ οἰκημὰ ἐστὶ σφισιν ἐνθα τῷ Διονύσῳ τὰ ὄργια ἄγου- 2
 σιν. ἔστι καὶ ναὸς ἐν τῇ Ἡραίᾳ Πανὸς ἅτε τοῖς Ἀρκάσιν
 ἐπιχωρίου. τῆς δὲ Ἡρας τοῦ ναοῦ καὶ ἄλλα ἐρείπια καὶ
 οἱ κίονες ἔτι ἐλείποντο. Ἀθλητὰς δέ, ὁπόσοι γεγόνασιν
 Ἀρκάσιν, ὑπερῆρκε τῇ δόξῃ Δαμάρετος Ἡραιεύς, ὃς τὸν
 ὀπλίτην δρόμον ἐνίκησεν ἐν Ὀλυμπίᾳ πρῶτος. Ἐς δὲ τὴν 3
 Ἡλείαν κατιῶν ἐξ Ἡραίας, στάδια μὲν πον πεντεκαίδεκα
 ἀποσχῶν Ἡραίας διαβήσῃ τὸν Λάδωνα, ἀπὸ τούτου δὲ
 ἐς Ἐρύμανθον ὅσον εἴκοσι ἀφίξῃ σταδίους. 3. Τῇ δὲ
 Ἡραίᾳ ὄροι πρὸς τὴν Ἡλείαν λόγῳ μὲν τῷ Ἀρκάδων
 ἐστὶν ὁ Ἐρύμανθος, Ἡλεῖοι δὲ τὸν Κοροΐβου τάφον φασὶ
 τὴν χώραν σφισιν ὀρίζειν. ἠνίκα δὲ τὸν ἀγῶνα τὸν Ὀλυμ- 4
 πικὸν ἐκλιπόντα ἐπὶ χρόνον πολὺν ἀνενεώσατο Ἴφιτος

καὶ αὐθις ἐξ ἀρχῆς Ὀλύμπια ἤγαγον, τότε δρόμου σφίσι
 ἄθλα ἐτίθη μόνον καὶ ὁ Κόροιβος ἐνίκησε· καὶ ἔστιν ἐπί-
 γραμμα ἐπὶ τῷ μνήματι ὡς Ὀλυμπίαισιν ὁ Κόροιβος ἐνί-
 κησεν ἀνθρώπων πρῶτος, καὶ ὅτι τῆς Ἡλείας ἐπὶ τῷ
 πέρατι ὁ τάφος αὐτῷ πεποιήται.

- 5 4. Ἔστι δὲ Ἀλλίφηρα πόλισμα οὐ μέγα· ἐξελείφθη γὰρ
 ὑπὸ οἰκητόρων πολλῶν ὑπὸ τὸν συνοικισμὸν τῶν Ἀρκά-
 δων ἐς Μεγάλην πόλιν. ἐς τοῦτο οὖν τὸ πόλισμα ἐρχόμε-
 νος ἐξ Ἡραίας τὸν τε Ἀλφειὸν διαβήση, καὶ σταδίων μάλ-
 ιστά που δέκα διελθὼν πεδίον ἐπὶ ὄρος ἀφίξῃ, καὶ αὐθις
 στάδια ὅσον τριάκοντα ἐς τὸ πόλισμα ἀναβήσῃ διὰ τοῦ
 6 ὄρους. Ἀλιφηρεῦσι δὲ τὸ μὲν ὄνομα τῇ πόλει γέγονεν
 ἀπὸ Ἀλιφῆρον Λυκάονος παιδός, ἱερὰ δὲ Ἀσκληπιοῦ τέ
 ἔστι καὶ Ἀθηνᾶς, ἣν θεῶν σέβονται μάλιστα, γενέσθαι
 καὶ τραφῆναι παρὰ σφίσι αὐτὴν λέγοντες· καὶ Διὸς τε
 ἰδρύσαντο Λεχεάτου βωμὸν ἅτε ἐνταῦθα τὴν Ἀθηνᾶν 653
 τεκόντος, καὶ κρήνην καλοῦσι Τριτωνίδα, τὸν ἐπὶ τῷ
 7 ποταμῷ τῷ Τριτωνί οἰκειούμενοι λόγον. τῆς δὲ Ἀθηνᾶς
 τὸ ἄγαλμα πεποιήται χαλκοῦ, Ἰπατοδώρου ἔργον, θείας
 ἄξιον μεγέθους τε ἔνεκα καὶ ἐς τὴν τέχνην. ἄγουσι δὲ
 καὶ πανηγυριν ὕψω δὴ θεῶν· δοκῶ δὲ σφᾶς ἄγειν τῇ
 Ἀθηνᾶ. ἐν ταύτῃ τῇ πανηγύρει Μυιάγραφ προθύουσι,
 ἐπευχόμενοί τε κατὰ τῶν ἱερῶν τῷ ἥρωϊ καὶ ἐπικαλού-
 8 ῃ ἀνιαρόν εἰσιν αἱ μυταί. 5. Κατὰ δὲ τὴν ἐξ Ἡραίας
 ἄγουσαν ἐς Μεγάλην πόλιν εἰσὶ Μελαινεαί· ταύτας ᾤκισε
 μὲν Μελαινεὺς ὁ Λυκάονος, ἔρημος δὲ ἦν ἐφ' ἡμῶν,
 ὕδατι δὲ καταρρεῖται. Μελαινεῶν δὲ τεσσαράκοντά ἐστιν
 ἀνωτέρω σταδίοις Βουφάγιον, καὶ ὁ ποταμὸς ἐνταῦθα
 ἔχει πηγὰς ὁ Βουφάγος κατιῶν ἐς τὸν Ἀλφειόν. τοῦ Βου-
 φάγου δὲ περὶ τὰς πηγὰς ὄροι πρὸς Μεγαλοπολίτας Ἡραι-
 εῦσίν εἰσιν.

XXVII. Ἡ δὲ Μεγάλη πόλις νεωτάτη πόλεων ἐστίν
οὐ τῶν Ἀρκαδικῶν μόνον ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν Ἑλλάσι, πλὴν
ὄσων κατὰ συμφορὰν ἀρχῆς τῆς Ῥωμαίων μεταβεβήκασιν
οἰκήτορες· συνῆλθον δὲ ὑπὲρ ἰσχύος ἐς αὐτὴν οἱ Ἀρκά-
δες, ἅτε καὶ Ἀργείους ἐπιστάμενοι τὰ μὲν ἔτι παλαιότερα
μόνον οὐ κατὰ μίαν ἡμέραν ἐκάστην κινδυνεύοντας ὑπὸ
Λακεδαιμονίων παραστῆναι τῷ πολέμῳ, ἐπειδὴ δὲ ἀν-
θρώπων πλήθει τὸ Ἄργος ἐπηύξησαν καταλύσαντες Τί-
ρυνθα καὶ Τσιὰς τε καὶ Ὀρνεὰς καὶ Μυκήνας καὶ Μίδειαν
καὶ εἰ δὴ τι ἄλλο πόλισμα οὐκ ἀξιόλογον ἐν τῇ Ἀργολίδι
ἦν, τὰ τε ἀπὸ Λακεδαιμονίων ἀδεέστερα τοῖς Ἀργείοις
ὑπάρξαντα καὶ ἅμα ἐς τοὺς περιοίκους ἰσχὴν γενομένην
654 αὐτοῖς. γνώμη μὲν τοιαύτη συνφεύζοντο οἱ Ἀρκάδες, 2
2. τῆς πόλεως δὲ οἰκιστῆς Ἐπαμεινώνδας ὁ Θηβαῖος σὺν
τῷ δικαίῳ καλοῖτο ἄν· τοὺς τε γὰρ Ἀρκάδας οὗτος ἦν ὁ
ἐπεγείρας ἐς τὸν συνοικισμόν, Θηβαίων τε χιλίους λογά-
δας καὶ Παμμένην ἀπέστειλεν ἡγεμόνα ἀμύνειν τοῖς
Ἀρκάσιν, εἰ κωλύειν πειρῶνται οἱ Λακεδαιμόνιοι τὸν
οἰκισμόν. Ἡρέθησαν δὲ καὶ ὑπὸ τῶν Ἀρκάδων οἰκισταὶ
Λυκομήδης καὶ Ὀπολέας καὶ Τίμων τε καὶ Πρόξενος,
οὔτοι μὲν ἐκ Τεγέας, Λυκομήδης δὲ καὶ Ὀπολέας Μαν-
τινεῖς, Κλειτορίων δὲ Κλεόλαος καὶ Ἀκρίφιος, Εὐκαμ-
πίδας δὲ καὶ Ἰερώνυμος ἐκ Μαινάλου, Παρρασίων δὲ
Ποσσικράτης τε καὶ Θεόξενος. 3. Πόλεις δὲ τσοαῖδε ἦσαν 3
ὀπόσας ὑπὸ τε προθυμίας καὶ διὰ τὸ ἐχθος τὸ Λακεδαι-
μονίων πατρίδας σφίσιν οὔσας ἐκλιπεῖν ἐπέλθοντο οἱ
Ἀρκάδες, Ἀλέα, Παλλάντιον, Εὐταία, Σουμάτειον, Ἰα-
σαία, Περαιθεῖς, Ἐλισσών, Ὀρεσθάσιον, Δίπαια, Λύ-
καια· ταύτας μὲν ἐκ Μαινάλου· ἐκ δὲ Εὐτρησίων Τρι-
κόλωνοι καὶ Ζοίτιον καὶ Χαρισία καὶ Πτολέδεσμα καὶ
Κναῦσον καὶ Παρώρεια· παρὰ δὲ Αἰγυπτῶν ** [καὶ] Σκιρ- 4
τῶνιον καὶ Μαλαία καὶ Κρωῶμοι καὶ Βλένινα καὶ Λεῦκ-

- τρον· Παρρασίων δὲ Λυκοσωρεῖς, Θωκνεῖς, Τραπεζούντιοι, Προσεῖς, Ἀκακήσιον, Ἀκόντιον, Μακαρία, Δασεία· ἐκ δὲ Κυνουραίων τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ Γόρτυς καὶ Θεισόα ἢ πρὸς Λυκαίῳ καὶ Λυκαιᾶται καὶ Ἀλλήφρα· ἐκ 655 δὲ τῶν συντελούντων ἐς Ὀρχομενὸν Θεισόα, Μεθύδριον, Τεῦθις· προσεγένετο δὲ καὶ Τρίπολις ὀνομαζομένη, Καλλία καὶ Δίποινα καὶ Νάνακρῖς. τὸ μὲν δὴ ἄλλο Ἀρκαδικὸν οὔτε τι παρέλυε τοῦ κοινουῦ δόγματος καὶ συνελέγοντο ἐς τὴν Μεγάλην πόλιν σπουδῇ· Λυκαιᾶται δὲ καὶ Τρικολωνεῖς καὶ Λυκοσουρεῖς τε καὶ Τραπεζούντιοι μετεβάλλοντο Ἀρκαδῶν μόνοι, καί, οὐ γὰρ συνεχώρουν ἔτι τὰ ἄσθη τὰ ἀρχαῖα ἐκλιπεῖν, οἱ μὲν αὐτῶν καὶ ἄκοντες 6 ἀνάγκη κατήγοντο ἐς τὴν Μεγάλην πόλιν, 4. Τραπεζούντιοι δὲ ἐκ Πελοποννήσου τὸ παράπαν ἐξεχώρησαν, ὅσοι γε αὐτῶν ἐλείφθησαν καὶ μὴ σφᾶς ὑπὸ τοῦ θυμοῦ παραυτίκα διεχώρησαντο οἱ Ἀρκαδῆς· τοὺς δὲ αὐτῶν ἀνασωθέντας ἀναπλεύσαντας ναυδὸν ἐς τὸν Πόντον συνοίκους ἐδέξαντο μητροπολίτας τ' ὄντας καὶ ὁμωνύμους οἱ Τραπεζούντα ἔχοντες τὴν ἐν τῷ Εὐξείνῳ. Λυκοσουρεῦσι δὲ καὶ ἀπειθήσασιν ἐνέμετο ὁμως παρὰ τῶν Ἀρκαδῶν αἰδῶς Δήμητρος τε ἔνεκα καὶ Δεσποίνης ἐλθόντας ἐς τὸ ἱερόν.
- 7 5. Τῶν δὲ ἄλλων τῶν κατειλεγμένων πόλεων αἱ μὲν ἐς ἅπαν εἰσὶν ἐφ' ἡμῶν ἔρημοι, τὰς δὲ ἔχουσιν οἱ Μεγαλοπολίται κάμας, Γόρτυνα, Διπείνας, Θεισόαν τὴν πρὸς Ὀρχομενῷ, Μεθύδριον, Τεῦθιν, Καλλιᾶς, Ἐλισσόντα. μόνη δὲ ἐξ αὐτῶν Παλλάντιον ἐμελλεν ἄρα ἠπιωτέρου πειραῶσθαι καὶ τότε τοῦ δαίμονος. τοῖς δὲ Ἀλλήφρεῦσι παραμεμένηκεν ἐξ ἀρχῆς πόλιν σφᾶς καὶ ἐς τότε νομίξεσθαι.
- 8 6. Συνφασίθη δὲ ἡ Μεγάλη πόλις ἐνιαυτῷ τε τῷ αὐτῷ καὶ μῆσί [τε] ὀλίγοις ὕστερον ἢ τὸ πταῖσμα ἐγένετο 656 Λακεδαιμονίων τὸ ἐν Δεύκτροις, Φρασικλείδου μὲν Ἀθή-

νησιν ἄρχοντος, δευτέρῳ δὲ ἔτει τῆς ἑκατοστῆς Ὀλυμπιά-
 δος καὶ δευτέρας, ἦν Δάμων Θούριος ἐνίκα στάδιον.
 7. Μεγαλοπολίταις δὲ ἐς τὴν Θηβαίων συμμαχίαν ἐγγρα- 9
 φεῖσιν ἀπὸ Λακεδαιμονίων δαίμα ἦν οὐδέν. ὡς δὲ ἐς τὸν
 πόλεμον τὸν ἱερὸν ὀνομασθέντα οἱ Θηβαῖοι κατέστησαν
 καὶ αὐτοῖς ἐπέκειντο οἱ Φωκεῖς, τὴν τε ὄμορον τῇ Βοιω-
 τῶν ἔχοντες καὶ ὄντες οὐκ ἀδύνατοι χρήμασιν ἄτε τὸ ἱε-
 ρὸν τὸ ἐν Δελφοῖς κατεκληφότες, τηνικαῦτα οἱ Λακεδαι- 10
 μόνιοι προθυμίας μὲν [οὖν] ἔνεκα Ἀρκάδας τε ἂν τοὺς
 ἄλλους καὶ τοὺς Μεγαλοπολίτας ἐποίησαν ἀναστάτους,
 ἀμνηνομένων δὲ τῶν τότε οὐκ ἀθύμως, καὶ ἅμα τῶν περι-
 οίκων ἀπροφασίστως σφίσις ἐπικουρῶντων, λόγου μὲν
 συνέπεσεν οὐδὲν ἄξιον γενέσθαι παρὰ οὐδετέρων· Φί-
 λιππον δὲ τὸν Ἀμύντου καὶ Μακεδόνων τὴν ἀρχὴν οὐχ
 ἦκιστα ἀξήθηται τὸ ἔχθος τὸ Ἀρκάδων ἐς Λακεδαιμο-
 νίους ἐποίησε, καὶ Ἕλλησιν ἐν Χαιρωνείᾳ καὶ αὐθις περὶ
 Θεσσαλίαν τοῦ ἀγῶνος οὐ μετέσχον οἱ Ἀρκάδες. 8. Χρό- 11
 νον δὲ οὐ μετὰ πολὺν Ἀριστοδήμος Μεγαλοπολίταις
 ἀνέφν τυράννος, Φιγαλεὺς μὲν γένος καὶ υἱὸς Ἀρτύλα,
 ποιησαμένου δὲ αὐτὸν Τριταίου τῶν οὐκ ἀδυνάτων ἐν
 Μεγάλῃ πόλει. τούτῳ τῷ Ἀριστοδήμῳ καὶ τυραννοῦντι
 ἐξεγένετο ὄμως ἐπικληθῆναι Χρηστῷ. ἐπὶ τούτου τυραν-
 νοῦντος ἐσβάλλουσιν ἐς τὴν Μεγαλοπολίτιν στρατιᾷ Λα-
 κεδαιμόνιοι καὶ τοῦ βασιλέως Κλεομένους ὁ πρεσβύτατος
 τῶν παιδῶν Ἀκρότατος· ἐγενεαλόγησα δὲ ἦδη τὰ τε ἐς
 τοῦτον καὶ ἐς τὸ πᾶν γένος τῶν ἐν Σπάρτῃ βασιλέων.
 Γενομένης δὲ ἰσχυρᾶς μάχης καὶ ἀποθανόντων πολλῶν
 παρ' ἀμφοτέρων κρατοῦσιν οἱ Μεγαλοπολίται τῇ συμ-
 βολῇ· καὶ ἄλλοι τε διεφθάρησαν Σπαρτιατῶν καὶ Ἀκρό-
 τατος, οὐδέ οἱ τὴν πατρῴαν παραλαβεῖν ἐξεγένετο ἀρχήν.
 9. Μετὰ δὲ Ἀριστοδήμον τελευτήσαντα δύο μάλιστα 12
 ὕστερον γενεαῖς ἐτυράννησε Λυδιάδης οἴκου μὲν οὐκ

ἀφανοῦς, φύσιν δὲ φιλότιμος ὦν καὶ οὐχ ἥμιστα, ὡς 657
 ἐπέδειξεν ὕστερον, καὶ φιλόπολις. ἔσχε μὲν γὰρ εἰ νέος
 ὦν τὴν ἀρχὴν· ἐπεὶ δὲ ἤρχτο φρονεῖν, κατέπαυσεν ἑαυ-
 τὸν ἐκῶν τυραννίδος, καίπερ ἐς τὸ ἀσφαλὲς ἦδη οἱ τῆς
 ἀρχῆς καθωρμισμένης. Μεγαλοπολιτῶν δὲ συντελούν-
 των ἦδη τότε ἐς τὸ Ἀχαικόν, ὁ Λυδιάδης ἐν τε αὐτοῖς
 Μεγαλοπολίταις καὶ ἐν τοῖς πᾶσιν Ἀχαιοῖς ἐγένετο οὕτω
 13 δόκιμος ὡς Ἀράτῳ παρισωθῆναι τὰ ἐς δόξαν. Λακεδαι-
 μόνιοι δὲ αὐτοῖ τε πανδημεὶ καὶ ὁ τῆς οἰκίας βασιλεὺς τῆς
 ἐτέρας Ἄγις ὁ Εὐδαμίδου στρατεύουσιν ἐπὶ Μεγάλῃν
 πόλιν παρασκευῆ μείζονι καὶ ἀξιολογωτέρῳ τῆς ὑπὸ
 Ἀκροτάτου συναχθεῖσης· καὶ μάχῃ τε ἐπεξεληθόντας τοὺς
 Μεγαλοπολίτας ἐνίκησαν, καὶ μηχανήματα ἰσχυρὸν προσ-
 άγοντες τῷ τείχει τὸν πύργον τὸν ταύτῃ δι' αὐτοῦ σει-
 ουσι, καὶ ἐς τὴν ὑστεραίαν καταρρίψαι τῷ μηχανήματι
 14 ἤλπιζον. Ἐμελλε δ' ἄρα οὐχ Ἕλλησιν ὁ Βορέας ἔσεσθαι
 μόνον τοῖς πᾶσιν ὄφελος, τοῦ Μῆδων ναυτικοῦ ταῖς
 Σηπιάσι προσράξας τὰς πολλὰς, ἀλλὰ καὶ Μεγαλοπολί-
 τας ὁ ἄνεμος οὗτος ἐρρύσατο μὴ ἀλῶναι· κατέλυσε τε
 γὰρ τὸ μηχανήμα τοῦ Ἄγιδος καὶ διεφόρησεν ἐς ἀπώλειαν
 παντελῆ βιαίῳ τῷ πνεύματι ὁμοῦ καὶ συνεχεῖ. Ὁ δὲ Ἄγις
 ὄτῳ τὰ ἐκ τοῦ Βορέου μὴ εἶεν τὴν Μεγάλῃν πόλιν ἐγέ-
 νετο ἐμποδῶν, ἔστιν ὁ τὴν ἐν Ἀχαῖα Πελλήνην ἀφαιρε-
 θεὶς ὑπὸ Ἀράτου καὶ Σικυωνίων καὶ ὕστερον πρὸς Μαν-
 15 τινεῖα χρησάμενος τῷ τέλει. 10. Μετὰ δὲ οὐ πολὺν χρόνον
 Κλεομένης ὁ Λεωνίδου Μεγάλῃν πόλιν κατέλαβεν ἐν
 σπονδαῖς. Μεγαλοπολιτῶν δὲ οἱ μὲν ἐν τῇ νυκτὶ εὐθύς
 τότε ἀμύνοντες τῇ πατρίδι ἐπεπτώκεσαν, ἔνθα καὶ Λυ-
 διάδην ἀγωνιζόμενον ἀξίως λόγου κατέλαβεν ἐν τῇ μάχῃ
 τὸ χρεῶν· τοὺς δὲ αὐτῶν Φιλοποίμην ὁ Κραύγιδος ὅσον
 τε τὰ δύο μέρη τῶν ἐν ἡλικίᾳ καὶ παιδῶν ἅμα ἔχων καὶ
 16 γυναικῶν διέφυγεν ἐς τὴν Μεσσηνίαν. Κλεομένης δὲ

τούς τε ἐγκαταληφθέντας ἐφόνευσε καὶ κατέσκαπτε τε καὶ
 ἔκαιε τὴν πόλιν. Μεγαλοπολιται μὲν δὴ τρόπον ὁποῖον
 658 ἀνεσώσαντο τὴν αὐτῶν καὶ ὅποια κατελθούσιν αὐτοῖς
 ἐπράχθη σφίσι, δηλώσει τοῦ λόγου μοι τὰ ἐς Φιλοπολί-
 μενα· Λακεδαιμονίων δὲ τῷ δήμῳ τοῦ τῶν Μεγαλοπολι-
 τῶν παθήματος μέτεστιν αἰτίας οὐδέν, ὅτι σφίσι ἐκ
 βασιλείας μετέστησεν ἐς τυραννίδα ὁ Κλεομένης τὴν
 πολιτείαν.

11. Μεγαλοπολίταις δὲ καὶ Ἑραιῦσι κατὰ τὰ εἰρη- 17
 μένα ἤδη μοι τοῦ Βουφάγου ποταμοῦ περὶ τὰς πηγὰς
 εἰσὶν ὄροι τῆς χώρας. γενέσθαι δὲ τῷ ποταμῷ τὸ ὄνομα
 ἀπὸ Βουφάγου φασὶν ἦρωος, εἶναι δὲ Ἰαπετοῦ τε παῖδα
 αὐτὸν καὶ Θόρακος· ταύτην καὶ ἐν τῇ Λακωνικῇ Θόρ-
 νακα ὀνομάζουσι. λέγουσι δὲ καὶ ὡς ἐν Φυλόῃ τῷ ὄρει
 τοξεύσειεν Ἄρτεμις Βουφάγον ἔργα τολμήσαντα οὐχ
 ὄσια ἐς τὴν θεόν.

XXVIII. Ἦντι δὲ ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τῶν πηγῶν πρῶ-
 τα μὲν σε ἐκδέξεται Μάραθα χωρίον, μετὰ δὲ αὐτὸ Γόρ-
 τυς κόμη τὰ ἐπ' ἐμοῦ, τὰ δὲ ἐτι ἀρχαιότερα πόλις. ἔστι
 δὲ αὐτόθι ναὸς Ἀσκληπιοῦ λίθου Πεντελησίου· [καὶ]
 αὐτός τε οὐκ ἔχων πω γένεια, καὶ Ἰγυίας ἄγαλμα·
 Σκόπα δὲ ἦν ἔργα. λέγουσι δὲ οἱ ἐπιχώριοι καὶ τάδε, ὡς
 Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου τὸν θώρακα καὶ δόρυ ἀναθείη
 τῷ Ἀσκληπιῷ· καὶ ἐς ἐμέ γε ἐτι ὁ θώραξ καὶ τοῦ δόρατος
 ἦν ἡ αἰχμή.

2. Τὴν δὲ Γόρτυνα ποταμὸς διεξιῖσιν ὑπὸ μὲν τῶν 2
 περὶ τὰς πηγὰς ὀνομαζόμενος Λούσιος, ἐπὶ λουτροῖς δὴ
 τοῖς Διὸς τεχθέντος· οἱ δὲ ἀπωτέρω τῶν πηγῶν καλοῦ-
 σιν ἀπὸ τῆς κόμης Γορτύνιον. οὗτος ὁ Γορτύνιος ὕδαρ
 ψυχρότατον παρέχεται ποταμῶν. Ἴστρον μὲν γε καὶ Ρῆ-
 νον, ἐτι δὲ Ἰπανίον τε καὶ Βορυσθένην καὶ ὄσων ἄλλων
 ἐν ὄρεσσι χειμῶνος τὰ ρεύματα πήγνυται, τούτους μὲν
 9*

χειμερίους κατὰ ἐμὴν δόξαν ὀρθῶς ὀνομάσαι τις ἂν· ὁ
 φέουσι μὲν διὰ γῆς τὸ πολὺ τοῦ χρόνου νειφομένης,
 3 ἀνάπλευς δὲ κρυμοῦ καὶ ὁ περὶ αὐτούς ἐστιν ἀήρ. ὅσοι
 δὲ γῆν διεξίλασιν εὐ τῶν ὠρῶν ἐχουσαν, καὶ θερούς σφίσι
 τὸ ὕδωρ πινόμενόν τε καὶ λουομένους ἀνθρώπους ἀνα- 659
 ψύχει, χειμῶνος δὲ ἀνιαρὸν οὐκ ἐστι, τούτους ἐγὼ φημι
 παρέχεσθαι σφᾶς ὕδωρ ψυχρόν. ψυχρόν μὲν δὴ ὕδωρ
 καὶ Κύδνου τοῦ διεξιόντος Ταρσεὶς καὶ Μέλανος τοῦ
 παρὰ Σίδην τὴν Παμφύλων· Ἄλεντος δὲ τοῦ ἐν Κολο-
 φῶνι καὶ ἐλεγείων ποιηταὶ τὴν ψυχρότητα ἄδουσι. Γορ-
 τύνιος δὲ προήκει καὶ ἐς πλεον ψυχρότητος, μάλιστα δὲ
 ὦρα θερούς. ἔχει μὲν δὴ τὰς πηγὰς ἐν Θεισόᾳ τῇ Με-
 θυδριεῦσιν ὁμόρῳ· καθότι δὲ τῷ Ἀλφειῷ τὸ ρεῦμα ἀνα-
 κοινοῖ, καλοῦσι Ραιτέας.

4 3. Τῇ χώρᾳ δὲ τῇ Θεισόᾳ προσεχῆς κώμη Τεῦθίς
 ἐστὶ· πάλαι δὲ ἦν πόλισμα ἢ Τεῦθις. ἐπὶ δὲ τοῦ πολέμου
 τοῦ πρὸς Ἴλιῳ ἰδίᾳ παρείχοντο οἱ ἐνταῦθα ἡγεμόνα·
 ὄνομα δὲ αὐτῷ Τεῦθιν, οἱ δὲ Ὅρυντόν φασι εἶναι. ὡς
 δὲ τοῖς Ἑλλήσιν οὐκ ἐγένετο ἐπίφορα ἐξ Αὐλίδος πνεύ-
 ματα, ἀλλὰ ἄνεμος σφᾶς βίαιος ἐπὶ χρόνον εἶχεν ἐγκλεί-
 σας, ἀφίκετο ὁ Τεῦθις Ἀγαμέμνονι ἐς ἀπέχθειαν, καὶ
 5 ὀπίσω τοὺς Ἀρκάδας ὧν ἤρχεν ἀπάξειν ἐμελλεν. ἐνταῦθα
 Ἀθηναῶν λέγουσι Μέλανι τῷ Ὄπος εἰκασμένην ἀποτρέ-
 πειν τῆς ὁδοῦ Τεῦθιν τῆς οἰκαδε. ὁ δὲ, ἄτε οἰδοῦντος
 αὐτῷ τοῦ θυμοῦ, παῖει τὴν θεὸν τῷ δόρατι ἐς τὸν μηρόν·
 ἀπήγαγε δὲ καὶ ἐκ τῆς Αὐλίδος ὀπίσω τὸν στρατόν. Ἀνα-
 στρέψας δὲ ἐς τὴν οἰκείαν τὴν θεὸν ἔδοξεν αὐτὴν τετρα-
 μένην φανῆναι οἱ τὸν μηρόν. τὸ δὲ ἀπὸ τούτου κατέλαβε
 Τεῦθιν φθινώδης νόσος, μόνοις τε Ἀρκάδων τοῖς ἐν-
 6 ταῦθα οὐκ ἀπεδίδου καρπὸν οὐδένα ἢ γῆ. Χρόνῳ δὲ
 ὕστερον ἄλλα τε ἐχρήσθη σφίσιν ἐκ Λωδώνης, ὅποια
 δρωῶντες ἰλάσασθαι τὴν θεὸν ἐμελλον, καὶ ἄγαλμα ἐποι-

ἤσαντο Ἀθηναῖς ἔχον τραῦμα ἐπὶ τοῦ μηροῦ. τοῦτο καὶ αὐτὸς τὸ ἄγαλμα εἶδον, τελαμῶνι πορφυρῷ τὸν μηρὸν κατειλημένον. καὶ ἄλλα ἐν Τεύθιδι, Ἀφροδίτης τε ἱερὸν 660 καὶ Ἀρτεμίδος ἐστὶ. ταῦτα μὲν δὴ ἐνταῦθά ἐστι.

4. Κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν τὴν ἐκ Γόρτυνος ἐς Μεγάλην 7 πόλιν πεποιήται μνημα τοῖς ἀποθανούσιν ἐν τῇ πρὸς Κλεομένην μάχῃ. τὸ δὲ μνημα τοῦτο ὀνομάζουσιν οἱ Μεγαλοπολίται Παραιβασίου, ὅτι ἐς αὐτοὺς παρεσπόνδησεν ὁ Κλεομένης. Παραιβασίου δὲ ἔχεται πεδίον ἐξήκοντα σταδίων μάλιστα· καὶ πόλεως ἐρείπια Βρένθης ἐστὶν ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ, καὶ ποταμὸς ἕξεισιν αὐτόθεν Βρενθεάτης, καὶ ὅσον σταδίους προελθόντι πέντε κάτεισιν ἐς τὸν Ἀλφειόν.

XXIX. Διαβάντων δὲ Ἀλφειὸν χώρα τε καλουμένη Τραπεζουντία καὶ πόλεός ἐστιν ἐρείπια Τραπεζοῦντος. καὶ αὐτίς ἐπὶ τὸν Ἀλφειὸν ἐν ἀριστερᾷ καταβαίνουντι ἐκ Τραπεζοῦντος, οὐ πόρρω τοῦ ποταμοῦ Βάθος ἐστὶν ὀνομαζόμενον, ἐνθα ἄγουσι τελετὴν διὰ ἔτους τρίτου Θεαῖς Μεγάλαις· καὶ πηγὴ τε αὐτόθι ἐστὶν Ὀλυμπιάς καλουμένη τὸν ἕτερον τῶν ἐνιαυτῶν οὐκ ἀπορρέουσα, καὶ πλησίον τῆς πηγῆς πῦρ ἄνεισι. 2. Λέγουσι δὲ οἱ Ἀρκαῖδες τὴν λεγομένην Γιγάντων μάχην καὶ θεῶν ἐνταῦθα καὶ οὐκ ἐν τῇ Θρακίᾳ γενέσθαι Παλλήνῃ, καὶ θύουσιν ἀστραπαῖς αὐτόθι καὶ θυέλλαις τε καὶ βρονταῖς. Γιγάντων δὲ ἐν μὲν Ἰλιάδι οὐδεμίαν ἐποιήσατο Ὅμηρος μνημν· ἐν Ὀδυσσεΐᾳ δὲ ἔγραψε μὲν ὡς ταῖς Ὀδυσσεύς ναυσὶ Δαιστρυγόνες ἐπέλθοιεν Γίγασιν καὶ οὐκ ἀνδράσιν εἰκασμένοι, ἐποίησε δὲ καὶ τὸν βασιλέα τῶν Φαιάκων λέγοντα εἶναι τοὺς Φαίακας θεῶν ἕγγυς ὥσπερ Κύκλωπας καὶ τὸ Γιγάντων ἔθνος. ἐν τε οὖν τούτοις δηλοῖ θνητοὺς ὄντας καὶ οὐ θεῖον γένος τοὺς Γίγαντας, καὶ σαφέστερον ἐν τῷδε ἔτι,

Ὅς ποθ' ὑπερθύμοισι Γιγάντεσσιν βασίλευεν·

ἄλλ' ὁ μὲν ὄλεσε λαὸν ἀτάσθαλον, ὄλετο δ' αὐτος.

Ἐθέλουσι δ' αὐτῷ λαὸς ἐν τοῖς ἔπεσιν ἀνθρώπων οἱ πολλοὶ καλεῖσθαι. 3. Δράκοντας δὲ ἀντὶ ποδῶν τοῖς Γίγασιν εἶναι, πολλαχῆ τε ὁ λόγος ἄλλη καὶ ἐν τῷδε ἐδείχθη μάλιστα ὡς ἔστιν εὐήθης. Ὀρόντην τὸν Σύρων ποταμὸν οὐ τὰ πάντα ἐν ἰσοπέδῳ μέχρι θαλάσσης ῥέοντα, ἀλλὰ ἐπὶ 661 κρημνὸν τε ἀπορροῶγα καὶ ἐς κάταντες ἀπ' αὐτοῦ φερόμενον, ἠθέλησεν ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς ἀναπλεῖσθαι ναυσὶν ἐκ θαλάσσης ἐς Ἀντιόχειαν πόλιν· ἐλυτρον οὖν σὺν πόνῳ τε καὶ δαπάνῃ χρημάτων ὀρυξάμενος ἐπιτήδειον 4 ἐς τὸν ἀνάπλου, ἐξέτρεψεν ἐς τοῦτο τὸν ποταμὸν. ἀναξηρανθέντος δὲ τοῦ ἀρχαίου ρεύματος κεραμεῖα τε ἐν αὐτῷ σορὸς πλέον ἢ ἑνός τε καὶ δέκα εὐρέθη πηγῶν, καὶ ὁ νεκρὸς μέγεθός τε ἦν κατὰ τὴν σορὸν καὶ ἄνθρωπος διὰ παντὸς τοῦ σώματος. τοῦτον τὸν νεκρὸν ὁ ἐν Κλάρῳ θεός, ἀφικομένων ἐπὶ τὸ χρηστήριον τῶν Σύρων, εἶπεν Ὀρόντην εἶναι, γένους δὲ αὐτὸν εἶναι τοῦ Ἰνδῶν. Εἰ δὲ τὴν γῆν τὸ ἀρχαῖον οὐσαν ὑγρὰν ἔτι καὶ ἀνάπλεων νοτίδος θερμαίνων ὁ ἥλιος τοὺς πρώτους ἐποίησεν ἀνθρώπους, ποίαν εἰκὸς ἔστιν ἄλλην χώραν ἢ προτέραν τῆς Ἰνδῶν ἢ μελλοντας ἀνεῖναι τοὺς ἀνθρώπους, ἢ γε καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι καὶ ὄψεως τῷ παραλόγῳ καὶ μεγέθει διάφορα ἐκτρέφει θηρία;

6 4. Τοῦ δὲ χωρίου τοῦ ὀνομαζομένου Βάθους σταδίου ὡς δέκα ἀπέστηκε καλουμένη Βασιλῖς· ταύτης ἐγένετο οἰκιστῆς Κύψελος ὁ Κρεσφόντη τῷ Ἀριστομάχου τὴν θυγατέρα ἐκδούς· ἐπ' ἐμοῦ δὲ ἐρείπια ἢ Βασιλῖς ἦν, καὶ Δῆμητρος ἱερὸν ἐν αὐτοῖς ἐλείπετο Ἐλευσινίας. Ἐντεῦθεν δὲ προῶν τὸν Ἀλφειὸν αὐθις διαβήσῃ, καὶ ἐπὶ Θωκίαν ἀφίξῃ, τὸ ὄνομα ἀπὸ Θώκνου τοῦ Λυκάονος ἔχουσαν, ἐς ἅπαν δὲ ἐφ' ἡμῶν ἔρημον· ἐλέγεται δὲ ὁ

Θῶκνος ἐν τῷ λόφῳ κτίσαι τὴν πόλιν. ποταμὸς δὲ ὁ Ἀμνιος ῥέων παρὰ τὸν λόφον ἐς τὸν Ἐλισσόντα ἐκδίδωσι, καὶ οὐ πολὺ ἄπωθεν ἐς τὸν Ἀλφειὸν ὁ Ἐλισσών.

XXX. Ὁ δὲ Ἐλισσών οὗτος ἀρχόμενος ἐκ κώμης ὁμωνύμου, καὶ γὰρ τῇ κώμῃ τὸ ὄνομα Ἐλισσών ἐστι, τὴν τε Διπαιέων καὶ τὴν Λυκαιοῖν χώραν, τρίτα δὲ αὐτὴν διεξελθὼν Μεγάλην πόλιν, * * σταδίοις ἀπωτέρω
662 Μεγαλοπολιτῶν τοῦ ἄστεως κάτεισιν ἐς τὸν Ἀλφειόν. πλησίον δὲ ἤδη τῆς πόλεως Ποσειδῶνός ἐστιν Ἐπόπτου ναός· ἐλείπετο δὲ τοῦ ἀγάλματος ἡ κεφαλή.

2. Διαιροῦντος δὲ τὴν Μεγάλην πόλιν τοῦ ποταμοῦ 2 τοῦ Ἐλισσόντος, καθὰ δὴ καὶ Κνίδου καὶ Μιτυλήνην δίχα οἱ εὐρικοὶ νέμουσιν, ἐν μέρει τῷ πρὸς ἄρκτους, δεξιῷ δὲ κατὰ τὸ μετέωρον τοῦ ποταμοῦ, πεποιήται σφισιν ἀγορά· περίβολος δὲ ἐστὶν ἐν ταύτῃ λίθων καὶ ἱερὸν Λυκαίου Διός. ἔσοδος δ' ἐς αὐτὸ οὐκ ἐστὶ· τὰ γὰρ ἐντός ἐστι δὴ σύνοπτα, βωμοὶ τέ εἰσι τοῦ θεοῦ καὶ τράπεζαι δύο καὶ ἀετοὶ ταῖς τραπέζαις ἴσοι. καὶ ἄγαλμα Πανός 3 λίθου πεποιημένον· ἐπίκλησις δὲ Οἰνόεις ἐστὶν αὐτῷ, τὴν τε ἐπίκλησιν γενέσθαι τῷ Πανὶ ἀπὸ νύμφης Οἰνόης λέγουσι, ταύτην δὲ σὺν ἄλλαις τῶν νυμφῶν καὶ ἰδίᾳ γενέσθαι τροφὸν τοῦ Πανός. ἐστὶ δὲ πρὸ τοῦ τεμένου τούτου χαλκοῦν ἄγαλμα Ἀπόλλωνος θεᾶς ἄξιον, μέγεθος μὲν ἐς πόδας δώδεκα, ἐκομίσθη δὲ ἐκ τῆς Φιγαλέων συντέλεια ἐς κόσμον τῇ Μεγάλῃ πόλει. Τὸ δὲ χωρίον ἐνθα 4 τὸ ἄγαλμα ἴδρυτο ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ Φιγαλέων, ὀνομάζεται Βᾶσσαι· τῷ θεῷ δὲ ἡ ἐπίκλησις ἠκολούθηκε μὲν ἐκ τῆς Φιγαλέων, ἐφ' ὅτῳ δὲ ὄνομα ἔσχεν Ἐπικούριος, δηλώσει μοι τὰ ἐς Φιγαλέας τοῦ λόγου. ἐστὶ δὲ ἐν δεξιᾷ τοῦ Ἀπόλλωνος ἄγαλμα οὐ μέγα Μητρὸς θεῶν, τοῦ ναοῦ δὲ, ὅτι μὴ οἱ κίονες, ἄλλο ὑπόλοιπον οὐδέν. Πρὸ δὲ τοῦ 5 ναοῦ τῆς Μητρὸς ἀνδριάς μὲν οὐδεὶς ἐστὶ, δῆλα δὲ ἦν

τὰ βάθρα ἐφ' ὧν ἀνδριάντες ποτὲ ἐστήκεισαν. ἐλεγείον δὲ ἐπὶ ἐνὸς γεγραμμένον τῶν βάθρων Διοφάνους φησὶν εἶναι τὴν εἰκόνα, Διαιού μὲν υἱοῦ, συντάξαντος δὲ ἀνδρὸς πρώτου Πελοπόννησον τὴν πᾶσαν ἐς τὸν ὄνομα-
 6 σθέντα Ἀχαϊκὸν σύλλογον. 3. Στοᾶν δὲ τῆς ἀγορᾶς ὀνομαζομένην Φιλίππειον οὐ Φίλιππος ἐποίησεν ὁ Ἀμύντου, χαριζόμενοι δὲ οἱ Μεγαλοπολίται τὴν ἐπωνυμίαν διδῶσιν αὐτῷ τοῦ οἰκοδομήματος. Ἐρμού δὲ Ἀκακησίου πρὸς 663 αὐτῇ ναὸς κατεβέβλητο, καὶ οὐδὲν ἐλείπετο ὅτι μὴ χελώνη λίθου. Ταύτης δὲ ἔχεται τῆς Φιλίππειου μέγεθος ἀποδέουσα ἑτέρα στοᾶ, Μεγαλοπολίταις δὲ αὐτόθι ᾠκοδομημένα ἐστὶ τὰ ἀρχαῖα, ἀριθμὸν οἰκήματα ἕξ· ἐν ἐνὶ δὲ ἐστὶν αὐτῶν Ἐφεσίας ἄγαλμα Ἀρτέμιδος, καὶ ἐν ἑτέρῳ
 7 χαλκοῦς Πᾶν πηχναῖος ἐπέκλησιν Σκολείτας. μετεκομισθῆ δὲ ἀπὸ λόφου τοῦ Σκολείτα· καὶ ὁ λόφος οὗτος τοῦ τείχους ἐστὶν ἐντός, ἀπὸ δὲ αὐτοῦ κάτεισιν ὕδωρ ἐς τὸν Ἐλισσόνα ἐκ πηγῆς. τῶν ἀρχαίων δὲ ὄπισθεν ναὸς Τύχης καὶ ἄγαλμα λίθου πεποιῆται ποδῶν πέντε οὐκ ἀποδέον. στοᾶν δὲ ἦντινα καλοῦσι Μυρόπωλιν, ἔστι μὲν τῆς ἀγορᾶς, ᾠκοδομήθη δὲ ἀπὸ λαφύρων, ἥνικα τὸ πταῖσμα ἐγένετο Ἀκροτάτῳ τῷ Κλέομένους καὶ Λακεδαιμονίων τοῖς συστρατεύσασι, μαχεσαμένοις πρὸς Ἀριστόδημον
 8 τυραννίδα ἐν Μεγάλῃ πόλει τότε ἔχοντα. 4. Μεγαλοπολίταις δὲ ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ἐστὶν ὄπισθεν τοῦ περιβόλου τοῦ ἀνειμένου τῷ Λυκαίῳ Διὶ ἀνῆρ ἐπειρασμένος ἐπὶ στήλῃ, Πολύβιος Λυκόρτα· γέγραπται δὲ καὶ ἐλεγεία ἐπ' αὐτῷ λέγοντα ὡς ἐπὶ γῆν καὶ θάλασσαν πᾶσαν πλανηθεῖη, καὶ ὅτι σύμμαχος γένοιτο Ῥωμαίων καὶ παύσειεν αὐτοὺς ὄργῃς ἐς τὸ Ἑλληνικόν. συνέγραψε δὲ ὁ Πολύβιος οὗτος καὶ ἄλλα ἔργα Ῥωμαίων, καὶ ὡς Καρχηδονίους κατέστησαν ἐς πόλεμον, αἰτία τε ἦτις ἐγένετο αὐτοῦ, καὶ ὡς ὅψὲ οὐκ ἄνευ κινδύνων μεγάλων Ῥωμαῖοι Σκιπίωνι

*** ὄν τινα Καρχηδονιακὸν ὀνομάζουσι τέλος τε ἐπιθέντα 9
 τῷ πολέμῳ καὶ τὴν Καρχηδόνα καταβαλόντα ἐς ἔδαφος.
 Ὅσα μὲν δὴ Πολυβίῳ παραινούντι ὁ Ῥωμαῖος ἐπέειπετο,
 ἐς ὄρθον ἐχώρησεν αὐτῷ. ἃ δὲ οὐκ ἠμροᾶτο διδάσκοντος,
 γενέσθαι οἱ λέγουσιν ἁμαρτήματα. Ἑλλήνων δὲ ὀπόσαι
 πόλεις ἐς τὸ Ἀχαϊκὸν συντελούν, παρὰ Ῥωμαίων εὐ-
 ραντο αὐταὶ Πολύβιον σφισι πολιτείας τε καταστήσα-
 σθαι καὶ νόμους θεῖναι, τῆς δ' εἰκόνας τοῦ Πολυβίου τὸ
 βουλευτήριόν ἐστιν ἐν ἀριστερᾷ.

5. Τοῦτο μὲν δὴ ἐστὶν ἐνταῦθα, στοᾶν δὲ τῆς ἀγο- 10
 ρᾶς Ἀριστάνδρειον ἐπέκλησιν ἄνδρα τῶν ἀστῶν Ἀρί-
 στανδρον οἰκοδομῆσαι λέγουσι. ταύτης τῆς στοᾶς ἐστὶν
 664 ἐγγυτάτω ὡς πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα ἱερὸν Σωτήρος ἐπί-
 κλησιν Διός· κεκόσμηται δὲ περίξ κίοσι. καθεζομένῳ δὲ
 τῷ Διὶ ἐν θρόνῳ παρεστήκασι τῇ μὲν ἡ Μεγάλη πόλις,
 ἐν ἀριστερᾷ δὲ Ἀρτέμιδος Σωτείρας ἄγαλμα. ταῦτα μὲν
 λίθου τοῦ Πεντελησίου Ἀθηναῖοι Κηφισόδοτος καὶ Ξενο-
 φῶν εἰργάσαντο.

XXXI. Τὸ δὲ ἕτερον πέρας τῆς στοᾶς παρέχεται τὸ
 πρὸς ἡλίου δυσμῶν περίβολον Θεῶν ἱερὸν τῶν μεγάλων.
 αἱ δὲ εἰσὶν αἱ μεγάλαι Θεαὶ Δημήτηρ καὶ Κόρη, καθότι
 ἐδήλωσα ἤδη καὶ ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ συγγραφῇ· τὴν Κόρην
 δὲ Σώτειραν καλοῦσιν οἱ Ἀρκάδες. ἐπειρησμένοι δὲ
 ἐπὶ τύπων πρὸ τῆς ἐσόδου τῇ μὲν Ἀρτεμις, τῇ δὲ Ἀσκλη-
 πιός ἐστι καὶ Ὑγεία. Θεαὶ δὲ αἱ μεγάλαι Δημήτηρ μὲν 2
 λίθου διὰ πάσης, ἡ δὲ Σώτειρα τὰ ἐσθῆτος ἐχόμενα ξύ-
 λου πεποίηται· μέγεθος δὲ ἑκατέρας πέντε πους καὶ δέκα
 εἰσὶ πόδες. Τὰ τε ἄγάλματα *** καὶ πρὸ αὐτῶν κόρας
 ἐποίησεν οὐ μεγάλας, ἐν χιτῶσί τε καθήκουσιν ἐς σφυρά,
 καὶ ἀνθῶν ἀνάπλεων ἑκατέρα τάλαρον ἐπὶ τῇ κεφαλῇ
 φέρει· εἶναι δὲ θυγατέρες τοῦ Δαμοφῶντος λέγονται·
 τοῖς δὲ ἐπανάγουσιν ἐς τὸ θειότερον δοκεῖ σφᾶς Ἀθηναῖν

τε εἶναι καὶ Ἄρτεμιν τὰ ἄνθη μετὰ τῆς Περσεφόνης συλ-
 3 λεγούσας. ἔστι δὲ καὶ Ἡρακλῆς παρὰ τῇ Δήμητροι μέγε-
 θος μάλιστα πῆχυν· τοῦτον τὸν Ἡρακλέα εἶναι τῶν
 Ἰδαίων καλουμένων Δακτύλων Ὀνομάκριτός φησιν ἐν
 τοῖς ἔπεσι. κέεται δὲ τράπεζα ἔμπροσθεν, ἐπειρασμένοι
 τε ἐπ' αὐτῇ δύο τέ εἰσιν Ὀραι καὶ ἔχων Πᾶν σύριγγα καὶ
 Ἀπόλλων κιθαρίζων. ἔστι δὲ καὶ ἐπίγραμμα ἐπ' αὐτοῖς
 4 εἶναι σφᾶς θεῶν τῶν πρώτων. 2. Πεπολήνται δὲ ἐπὶ τῇ
 τραπέζῃ καὶ Νύμφαι· Νέδα μὲν Δία φέρουσα ἔτι νήπιον
 παῖδα, Ἀνδρακία δὲ νύμφη τῶν Ἀρκαδικῶν καὶ αὐτῇ
 δᾶδα ἔχουσα ἔστιν, Ἄγνῳ δὲ τῇ μὲν ὑδρίαν, ἐν δὲ τῇ
 ἑτέρᾳ χειρὶ φιάλην· Ἀρχιρόης δὲ καὶ Μυρτωέσσης εἰσὶν
 ὑδρίαὶ τὰ φορήματα, καὶ ὕδωρ δῆθεν ἀπ' αὐτῶν κάτει-
 σιν. τοῦ περιβόλου δὲ ἔστιν ἐντὸς Φιλίου Διὸς ναός,
 Πολυκλείτου μὲν τοῦ Ἀργείου τὸ ἄγαλμα, Διονύσῳ δὲ
 ἔμφερές· κόθορνοι τε γὰρ τὰ ὑποδήματά ἐστιν αὐτῷ, 665
 καὶ ἔχει τῇ χειρὶ ἔκπωμα, τῇ δὲ ἑτέρᾳ θύρσον, κάθηται
 δὲ ἀετὸς ἐπὶ τῷ θύρσῳ· καίτοι τοῖς γε ἐς Διόνυσον λεγο-
 5 μένοις τοῦτο οὐχ ὁμολογοῦν ἔστί. τοῦτον δὲ ὀπισθεν
 τοῦ ναοῦ δένδρων ἔστιν ἄλσος οὐ μέγα, θριγκῶ περι-
 εχόμενον. ἐς μὲν δὴ τὸ ἐντὸς ἔσοδος οὐκ ἔστιν ἀνθρώ-
 ποις· πρὸ δὲ αὐτοῦ Δήμητρος καὶ Κόρης ὄσον τε ποδῶν
 τριῶν εἰσὶν ἀγάλματα. 3. Ἔστι δὲ ἐντὸς τοῦ περιβόλου
 τῶν μεγάλων Θεῶν καὶ Ἀφροδίτης ἱερόν. πρὸ μὲν δὴ
 τῆς ἐσόδου ξοανά ἐστιν ἀρχαία, Ἥρα καὶ Ἀπόλλων τε
 καὶ Μοῦσαι· ταῦτα κομισθῆναι φασιν ἐκ Τραπεζοῦντος.
 9 Ἀγάλματα δὲ ἐν τῷ ναῷ Δαμοφῶν ἐποίησεν, Ἐρμῆν ξύ-
 λου καὶ Ἀφροδίτης ξόανον· καὶ ταύτης χεῖρές εἰσι λίθου
 καὶ πρόσωπόν τε καὶ ἄκροι πόδες. τὴν δὲ ἐπέκλησιν τῇ
 θεῷ Μαχανίτιν ὀρθότατα ἔθεντο, ἔμοι δοκεῖν Ἀφροδίτης
 γὰρ ἕνεκα καὶ ἔργων τῶν ταύτης πλείσται μὲν ἐπιτεχνή-
 σεις, παντοῖα δὲ ἀνθρώποις ἀνευρημένα ἐς λόγους ἔστιν.

ἑστήκασι δὲ καὶ ἀνδριάντες ἐν οἰκίῳ, Καλλιγνώτου 7
 τε καὶ Μέντα καὶ Σωσιγένοῦς τε καὶ Πάλου· καταστή-
 σασθαι δὲ οὗτοι Μεγαλοπολίταις λέγονται πρῶτον τῶν
 μεγάλων Θεῶν τὴν τελετὴν, καὶ τὰ δρωμένα τῶν ἐν
 Ἐλευσίνι ἐστί μιμήματα. Κεῖται δὲ ἐντὸς τοῦ περιβόλου
 Θεῶν τοσάδε ἄλλων ἀγάλματα, τὸ τετράγωνον παρεχό-
 μενα σχῆμα, Ἐρμῆς τε ἐπίκλησιν Ἀρήτωρ καὶ Ἀπόλλων
 καὶ Ἀθηνᾶ τε καὶ Ποσειδῶν, ἔτι δὲ Ἥλιος ἐπωνυμίαν
 ἔχων Σωτήρ τε εἶναι καὶ Ἡρακλῆς. ᾠκοδόμηται δὲ καὶ
 σφίσιν ** μεγέθει μέγα, καὶ ἄγουσιν ἐνταῦθα τὴν τελε-
 τὴν ταῖς Θεαῖς.

5. Τοῦ ναοῦ δὲ τῶν μεγάλων Θεῶν ἐστὶν ἱερὸν ἐν 8
 δεξιᾷ καὶ Κόρης· λίθου δὲ τὸ ἄγαλμα ποδῶν ὀκτώ μά-
 λιστα· ταινίαι δὲ ἐπέχουσι διὰ παντὸς τὸ βᾶθρον. ἐς
 τοῦτο τὸ ἱερὸν γυναιξὶ μὲν τὸν πάντα ἐστὶν ἔσοδος χρό-
 νον, οἱ δὲ ἄνδρες οὐ πλέον ἢ ἅπαξ κατὰ ἔτος ἕκαστον ἐς
 666 αὐτὸ ἐσίασι. 6. Γυμνάσιον δὲ τῇ ἀγορᾷ συνεχὲς κατὰ
 ἡλίου δυσμᾶς ἐστὶν ᾠκοδομημένον. Τῆς στοᾶς δὲ ἦν 9
 ἀπὸ τοῦ Μακεδόνης Φιλίππου καλοῦσι, ταύτης εἰσὶ δύο
 ὀπισθεν λόφοι, οὐκ ἐς ὕψος ἀνήκοντες· ἐρείπια δὲ Ἀθη-
 νᾶς ἱεροῦ Πολιάδος ἐπὶ αὐτῷ, καὶ τῷ ἐτέρῳ ναὸς ἐστὶν
 Ἡρας Τελαίας, ὁμοίως καὶ ταῦτα ἐρείπια. ὑπὸ τούτῳ
 τῷ λόφῳ Βάθυλλος καλουμένη πηγὴ συντελεῖ καὶ αὕτη
 τῷ ποταμῷ Ἐλισσόντι ἐς μέγεθος. τοσάδε ἐνταῦθα ἀξι-
 ὄχρεα ἦν.

XXXII. Ἡ δὲ ἐπέκεινα τοῦ ποταμοῦ μοῖρα ἢ κατὰ
 μεσημβρίαν παρείχεται ἐς μνήμην θεάτρον μέγιστον τῶν
 ἐν τῇ Ἑλλάδι· ἐν δὲ αὐτῷ καὶ ἀέναός ἐστιν ὕδατος πηγὴ.
 τοῦ θεάτρον δὲ οὐ πόρρω λείπεται τοῦ βουλευτηρίου θε-
 μέλια, ὃ τοῖς Μυρίοις ἐπεποιήτο Ἀρκάδων· ἐκαλεῖτο δὲ
 ἀπὸ τοῦ ἀναθέντος Θερσίλιον. πλησίον δὲ οἰκίαν, ἰδιώ-
 του κατ' ἐμὲ κτῆμα ἀνδρός, Ἀλεξάνδρῳ τῷ Φιλίππου

- τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐποίησαν. ἔστι δὲ ἄγαλμα Ἄμμωνος πρὸς τῇ οἰκίᾳ, τοῖς τετραγώνοις Ἐρμαῖς εἰκασμένον, κέρατα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχον κριοῦ. τὸ δὲ τῶν Μουσῶν Ἀπόλλωνός τε ἱερὸν καὶ Ἐρμουῦ κατασκευασθὲν σφισιν ἐν κοινῷ, παρείχeto ἐς μνήμην θεμέλια οὐ πολλά· ἦν δὲ καὶ τῶν Μουσῶν μία ἔτι καὶ Ἀπόλλωνος ἄγαλμα κατὰ τοὺς Ἐρμαῖς τοὺς τετραγώνους τέχνην. ἐρείπια δὲ καὶ τῆς Ἀφροδίτης ἦν τὸ ἱερὸν, πλὴν ὄσον πρόναός τε ἐλείπετο ἔτι καὶ ἀγάλματα ἀριθμὸν τρία, ἐπίκλησις δὲ Οὐρανία, τῇ δ' ἔστι Πάνδημος, τῇ τρίτῃ δὲ οὐδὲν ἐτίθεντο.
2. Ἀπέχει δὲ οὐ πολὺ Ἄρεως βωμός· ἐλέγετο δὲ ὡς καὶ ἱερὸν ἐξ ἀρχῆς ᾠκοδομήθη τῷ θεῷ. πεποιῆται δὲ καὶ στάδιον ὑπὲρ τῆς Ἀφροδίτης, τῇ μὲν ἐπὶ τὸ θέατρον καθῆκον, καὶ κρήνη σφισιν ἐστὶν αὐτόθι, ἣν ἱερὰν Διο-867
νύσου νομίζουσι· κατὰ δὲ τὸ ἕτερον τοῦ σταδίου πέρας Διονύσου ναὸς ἐλέγετο ὑπὸ τοῦ θεοῦ κεραυνωθῆναι γενεαῖς δύο ἔμου πρότερον, καὶ ἐρείπια οὐ πολλά ἔτι ἐς ἐμὲ ἦν αὐτοῦ. Ἡρακλέους δὲ κοινὸς καὶ Ἐρμουῦ πρὸς τῷ σταδίῳ ναὸς μὲν οὐκέτι ἦν, μόνος δὲ σφίσι βωμός ἐλείπετο.
3. Ἔστι δὲ ἐν τῇ μοίρᾳ ταύτῃ λόφος πρὸς ἀνίσχοντα ἥλιον, καὶ Ἀγροτέρας ἐν αὐτῷ ναὸς Ἀρτέμιδος, ἀνάθημα Ἀριστοδήμου καὶ τοῦτο. τῆς δὲ Ἀγροτέρας ἐστὶν ἐν δεξιᾷ τέμενος· ἐνταῦθα ἔστι μὲν ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ καὶ ἀγάλματα, αὐτὸς τε καὶ Ὑγίεια, εἰσι δὲ ὑποκαταβάντι ὀλίγον θεοί, παρέχονται δὲ καὶ οὗτοι σχῆμα τετραγώνου, Ἐργάται δὲ ἐστὶν αὐτοῖς ἐπίκλησις, Ἀθηναῖα τε Ἐργάνη καὶ Ἀπόλλων Ἀγυεύς· τῷ δὲ Ἐρμῇ καὶ Ἡρακλεῖ καὶ Εἰλειθυῖα πρόσεστιν ἐξ ἐπῶν τῶν Ὀμήρου φήμη, τῷ μὲν Διὸς τε αὐτὸν διάκονον εἶναι καὶ ὑπὸ τὸν Ἄιδην ἄγειν τῶν ἀπογινομένων τὰς ψυχάς, Ἡρακλεῖ δὲ ὡς πολλοὺς τε καὶ χαλεποὺς τελέσειεν ἄθλους· Εἰλειθυῖα δὲ ἐποίησεν 5 ἐν Ἰλιάδι ὠδῖνας γυναικῶν μέλειν. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο ὑπὸ

τὸν λόφον τοῦτον Ἀσκληπιοῦ Παιδὸς ἱερὸν· τούτου μὲν δὴ τὸ ἄγαλμα ὀρθὸν πεποιήται πηχναῖον μάλιστα, Ἀπόλλωνος δὲ ἐν θρόνῳ κάθηται ποδῶν ἕξ οὐκ ἀποδέον μέγεθος. ἀνάκειται δὲ αὐτόθι καὶ ὅσα ὑπερηρότα ἢ ὡς ἀνθρώπου δοκεῖν· καὶ δὴ καὶ ἐλέγετο ἐπ' αὐτοῖς εἶναι τῶν Γιγάντων ἑνός, οὓς ἐς τὴν συμμαχίαν τῆς Ῥέας ἤθροισεν Ὀπλάδαμος, ἃ δὴ καὶ ἐς ὕστερον ἐπέξεισιν ἡμῖν ὁ λόγος. τούτου δὲ ἐστὶ πηγὴ τοῦ ἱεροῦ πλησίον, καὶ ἀπ' αὐτῆς ὁ Ἐλισσῶν τὸ ὕδωρ δέχεται κατερχόμενον.

XXXIII. Εἰ δὲ ἡ Μεγάλῃ πόλις προθυμία τε τῇ πάσῃ συνοικισθεῖσα ὑπὸ Ἀρκάδων καὶ ἐπὶ μεγίσταις τῶν Ἑλλήνων ἐλπίσιν ἐς αὐτὴν κόσμον τὸν ἅπαντα καὶ εὐδαιμονίαν τὴν ἀρχαίαν ἀφήρηται καὶ τὰ πολλὰ ἐστὶν αὐτῆς ἐρείπια ἐφ' ἡμῶν, θαῦμα οὐδὲν ἐποίησάμην, εἰδὼς τὸ δαιμόνιον νεώτερα αἰεὶ τινα ἐθέλον ἐργάζεσθαι, καὶ ὁμοίως τὰ πάντα τὰ τε ἔχυρὰ καὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ τὰ γινόμενα 668 μὲν τε καὶ ὅποσα ἀπόλλυνται μεταβάλλουσαν τὴν τύχην, καὶ ὅπως ἂν αὐτῇ παριστῆται μετὰ ἰσχυρᾶς ἀνάγκης ἄγουσαν. Μυκῆναι μὲν γε τοῦ πρὸς Ἰλίῳ πολέμου τοῖς 2 Ἕλλησιν ἠγησαμένη, καὶ Νίνος ἐνθα ἦν Ἀσσυρίοις βασιλεία, καὶ Βοιωταὶ Θῆβαι προστῆναι τοῦ Ἑλληνικοῦ ποτὲ ἀξιοθεῖσαι, αἱ μὲν ἠρήμονται πανώλεθροι, τὸ δὲ ὄνομα τῶν Θηβῶν ἐς ἀκρόπολιν μόνην καὶ οἰκήτορας καταβέβηκεν οὐ πολλούς. τὰ δὲ ὑπερηρότα πλούτῳ τὸ ἀρχαῖον, Θῆβαι τε αἱ Αἰγύπτιοι καὶ ὁ Μινύης Ὀρχομενὸς καὶ ἡ Δῆλος τὸ κοινὸν Ἑλλήνων ἐμπόριον, αἱ μὲν ἀνδρὸς ἰδιωτῶν μέσου δυνάμει χρημάτων καταδέουσιν ἐς εὐδαιμονίαν, ἡ Δῆλος δὲ, ἀφελόντι τοὺς ἀφικνουμένους παρ' Ἀθηναίων ἐς τοῦ ἱεροῦ τὴν φρουράν, Δηλίων γε ἕνεκα ἐρημὸς ἐστὶν ἀνθρώπων. Βαβυλῶνος δὲ τοῦ μὲν Βήλου 3 τὸ ἱερὸν λείπεται, Βαβυλῶνος δὲ ταύτης, ἦντινα εἶδε πόλεων τῶν τότε μεγίστην ἦλιος, οὐδὲν ἔτι ἦν εἰ μὴ

τειχος, καθὰ καὶ Τίρυνθος τῆς ἐν τῇ Ἀργολίδι. ταῦτα μὲν δὴ ἐποίησεν ὁ δαίμων εἶναι τὸ μηδέν· ἡ δὲ Ἀλεξάνδρου πόλις ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἡ Σελεύκου παρὰ τῷ Ὀρόντῃ χθῆς τε ὠκισμένοι καὶ πρῶν ἐς τοσοῦτο ἐπιδεδιώκασιν μεγέθους καὶ εὐδαιμονίας, ὅτι σφᾶς ἡ τύχη δεξιούται.

4 2. Ἐπιδείκνυται δὲ καὶ ἐν τῷδε ἔτι τὴν ἰσχὺν μελλοῖσα καὶ θαύματος πλείονος ἢ κατὰ συμφορὰς καὶ εὐπραγίας πόλεων· Αἴμνου γὰρ πλοῦν ἀπειχετο οὐ πολὺν Χρῦση νῆσος, ἐν ἧ καὶ τῷ Φιλοκτῆτῃ γενέσθαι συμφορὰν ἐκ τοῦ ὕδρου φασί· ταύτην κατέλαβεν ὁ κλύδων πᾶσαν, καὶ κατέδυν τε ἡ Χρῦση καὶ ἠφάνισται κατὰ τοῦ βυθοῦ. νῆ-669
σον δὲ ἄλλην καλουμένην Ἰερὰν*** τόνδε οὐκ ἦν χρόνον. οὕτω μὲν τὰ ἀνθρώπινα πρόσκαιρά τε καὶ οὐδαμῶς ἐστὶν ἐχυρά.

XXXIV. Ἐκ δὲ Μεγάλῃς πόλεως ἰόντι ἐς Μεσσήνην, καὶ σταδίους μάλιστα προελθόντι ἑπτὰ, ἐστὶν ἐν ἀριστερᾷ τῆς λεωφόρου θεῶν ἱερὸν· καλοῦσιν δὲ καὶ αὐτὰς τὰς θεὰς καὶ τὴν χώραν τὴν περὶ τὸ ἱερὸν Μανίας· δοκεῖν δέ μοι, θεῶν τῶν Εὐμενίδων ἐστὶν ἐπίκλησις, καὶ Ὀρέστην ἐπὶ τῷ φόνῳ τῆς μητρός φασιν αὐτόθι μανῆναι.

2 2. Οὐ πόρρω δὲ τοῦ ἱεροῦ γῆς χωμά ἐστὶν οὐ μέγα, ἐπίθημα ἔχον λίθου πεπονημένον δάκτυλον, καὶ δὴ καὶ ὄνομα τῷ χωματί ἐστὶ Δακτύλου μνημα· ἐνταῦθα ἐκφρονα Ὀρέστην γενόμενον λέγουσιν ἕνα τῆς ἐτέρας τῶν χειρῶν ἀποφαγεῖν δάκτυλον. τούτῳ δὲ ἐστὶν ἕτερον συνεχὲς χωρίον Ἄκη καλούμενον, ὅτι ἐγένετο ἐν αὐτῷ τῆς νόσου τῷ Ὀρέστῃ τὰ λάματα· πεποίηται δὲ Εὐμενίσι καὶ

3 αὐτόθι ἱερὸν. ταύτας τὰς θεὰς, ἡνίκα τὸν Ὀρέστην ἐκφρονα ἐμελλον ποιήσῃν, φασὶν αὐτῷ φανῆναι μελαινας· ὡς δὲ ἀπέφαγε τὸν δάκτυλον, τὰς δὲ αὐθις δοκεῖν οἱ λευκὰς εἶναι, καὶ αὐτὸν σωφρονῆσαι τε ἐπὶ τῇ θεᾷ, καὶ οὕτω ταῖς μὲν ἐνήργισεν ἀποτρέπων τὸ μῆνιμα αὐτῶν,

ταῖς δὲ ἔδυσσε ταῖς λευκαῖς· ὁμοῦ δὲ αὐταῖς καὶ Χάρισι
 θύειν νομίζουσι. πρὸς δὲ τῷ χωρίῳ τοῖς Ἄκεσιν ἑτερόν
 ἔστιν ** ὀνομαζόμενον ἱερόν, ὅτι Ὀρέστης ἐνταῦθα ἐκέ-
 ρατο τὴν κόμην, ἐπειδὴ ἐντὸς ἐγένετο αὐτοῦ. Πελοπον- 4
 νησίων δὲ οἱ τὰ ἀρχαῖα μνημονεύοντες πρότερα τῷ Ὀρέ-
 στη τὰ ἐν Ἀρκαδίᾳ γενέσθαι φασὶν ὑπὸ Ἐρινύων τῶν
 Κλυταιμνήστρας ἢ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ τὴν κρίσιν, καὶ αὐτῷ
 κατήγορον οὐ τὸν Τυνδάρεων, περὶ εἶναι γὰρ οὐκέτι
 670 ἐκεῖνον, Περίλαον δὲ ἐπιστῆναι, δίκην ἐπὶ τῷ αἵματι τῆς
 μητρὸς αἰτοῦντα, ἅτε ἀνεψιὸν τῆς Κλυταιμνήστρας·
 Ἰκαρίου γὰρ παῖδα εἶναι Περίλαον, γενέσθαι δὲ ὕστερον
 καὶ θυγατέρας τῷ Ἰκαρίῳ.

3. Ἐκ Μανιῶν δὲ ὁδὸς ἐπὶ τὸν Ἀλφειὸν ἔστιν ὅσον 5
 πέντε σταδίων καὶ δέκα· κατὰ τοῦτο Γαθδεάτας ποταμὸς
 ἐκδίδωσιν ἐς τὸν Ἀλφειὸν· ἐς δὲ τὸν Γαθδεάταν πρότερον
 ἔτι κάτεισιν ὁ Καρνίων. τούτῳ μὲν δὴ αἱ πηγαὶ γῆς εἰσὶ
 τῆς Αἰγύτιδος ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Κερεάτα τὸ ἱερόν,
 τῷ Γαθδεάτῃ δὲ τῆς Κρωμίτιδος χώρας ἐν Γαθδαίς. ἢ δὲ 6
 Κρωμίτις ἀνωτέρω τοῦ Ἀλφειοῦ σταδίου ὡς τεσσαρά-
 κοντά ἔστι, καὶ ἐν αὐτῇ πόλεως Κρώμων οὐ παντάπασι
 τὰ ἐρείπια ἦν ἐξίτηλα. ἐκ δὲ Κρώμων ὡς εἴκοσι στάδια
 ἔστιν ἐπὶ Νυμφάδα· καταρρεῖται δὲ ὕδατι καὶ δένδρων
 ἀνάπλευσός ἔστιν ἡ Νυμφάς. καὶ ἀπ' αὐτῆς στάδια εἴκοσι
 ἔστιν ἐπὶ τὸ Ἐρμαῖον, ἐς ὃ Μεσσηνίοις καὶ Μεγαλοπολί-
 ταις εἰσὶν ὄροι· πεποιήνται δὲ αὐτόθι καὶ Ἐρμῆν ἐπὶ
 στήλῃ.

XXXV. Αὕτη μὲν ἐπὶ Μεσσήνην, ἑτέρα δὲ ἐκ Με-
 γάλης πόλεως ἐπὶ Καρνάσιον ἄγει τὸ Μεσσηνίων· καὶ
 ταύτη πρῶτα μὲν σε ὁ Ἀλφειὸς ἐκδέξεται, καθότι καὶ
 Μαλοῦς καὶ ὁ Σκῦρος ἐς αὐτὸν κατέρχονται προανακοι-
 νωσάμενοι τὸ ρεῦμα. Αὐτόθεν δὲ ἔχων τὸν Μαλοῦντα
 ἐν δεξιᾷ μετὰ σταδίου ὡς τριάκοντα διαβήσῃ τε αὐτὸν

- καὶ ἀναβήσῃ δι' ὁδοῦ προσαντεστέρως ἐς χωρίον καλού-
 2 μενον Φαιδρίαν. 2. Φαιδρίου δὲ ὡς πέντε ἀπέχει καὶ δέκα
 σταδίους κατὰ Δέσποιναν ὀνομαζόμενον Ἑρμαῖον· ὄροι
 Μεσσηνίων πρὸς Μεγαλοπολίτας καὶ οὗτοι, καὶ ἀγάλ-
 ματα οὐ μεγάλα Δεσποίνης τε καὶ Δήμητρος, ἐτι δὲ καὶ
 Ἑρμοῦ πεποιήται καὶ Ἡρακλέους· δοκεῖν δέ μοι καὶ τὸ
 ὑπὸ Δαιδάλου ποιηθῆν τῷ Ἡρακλεῖ ξόανον ἐν μεθορίῳ
 τῆς Μεσσηνίας καὶ Ἀρκάδων ἐνταῦθα εἰστήκει.
- 3 3. Ἡ δὲ ἐς Λακεδαιμόνα ἐκ Μεγάλης πόλεως ὁδός,
 ἐπὶ μὲν τὸν Ἀλφειὸν στάδιοι τριάκοντά εἰσιν· ἀπὸ δὲ
 τοῦδε παρὰ ποταμὸν ὀδεύσας Θειοῦντα, κάτεισι δὲ καὶ
 ὁ Θειοῦς οὗτος ἐς τὸν Ἀλφειὸν, ἀπολιπῶν οὖν τὸν Θε-
 οῦντα ἐν ἀριστερᾷ σταδίους ἀπὸ τοῦ Ἀλφειοῦ τεσσαρά-
 κοντα ἤξεις μάλιστα ἐς Φαλαισίας· ἀπέχουσι δὲ αἱ Φα-
 λαισῖαι σταδίους εἴκοσι τοῦ Ἑρμαίου τοῦ κατὰ Βελεμίναν. 671
- 4 4. λέγουσι μὲν δὴ οἱ Ἀρκάδες τὴν Βελεμίναν τῆς σφετέ-
 ρας οὔσαν τὸ ἀρχαῖον ἀποτεμέσθαι Λακεδαιμονίους· λέ-
 γειν δὲ οὐκ εἰκότα ἐφαίνοντό μοι καὶ ἄλλων ἕνεκα, καὶ
 μάλιστα ὅτι μοι δοκοῦσι Θηβαῖοι μηδὲ τοῦτο ἐλασσουμέ-
 νους περιιδεῖν τοὺς Ἀρκάδας, εἰ σφισιν ἐσεσθαι σὺν τῷ
 δικαίῳ τὸ ἐπανόρθωμα ἐμελλεν.
- 5 5. Εἰσὶ δὲ ἐκ Μεγάλης πόλεως καὶ ἐς τὰ χωρία ὁδοὶ
 τὰ ἐντὸς Ἀρκαδίας, ἐς μὲν Μεθύδιον ἑβδομήκοντα
 στάδιοι καὶ ἑκατόν, τρισὶ δὲ ἀπὸ Μεγάλης πόλεως ἀπω-
 τέρω σταδίοις καὶ δέκα Σκιαδῖς τε καλούμενον χωρίον
 καὶ Ἀρτέμιδος Σκιαδίτιδος ἐρείπια ἐστὶν Ἰερού· ποιῆσαι
 δὲ αὐτὸ ἐλέγετο Ἀριστόδημος ὁ τυραννήσας. Ἐντεῦθεν
 μετὰ σταδίους ὡς δέκα πόλεως Χαρισιῶν ὑπομνήματά
 ἐστὶν οὐ πολλὰ, σταδίων δὲ ἄλλων δέκα ἐστὶν ἀπὸ Χα-
 6 ρισιῶν ἐς Τρικολώνους ὁδός. 6. πόλις δὲ ἦσαν καὶ οἱ Τρι-
 κόλωνοί ποτε· μένει δὲ αὐτόθι καὶ ἐς ἡμᾶς ἐτι ἐπὶ λό-
 φου Ποσειδῶνος Ἰερόν καὶ ἄγαλμα τετράγωνον, καὶ δέν-

θρων περὶ τὸ ἱερόν ἐστιν ἄλλος. Ταύταις μὲν δὴ οἱ Λυκάονος παῖδες ἐγένοντο οἰκισταί, Ζοιτίαν δὲ ἀπωτέρω μὲν Τρικολῶνων πέντε που καὶ δέκα σταδίοις, κειμένην δὲ οὐ κατ' εὐθύ, ἀλλ' ἐκ Τρικολῶνων ἐν ἀριστερᾷ, Ζοιτία οἰκίσαι τὸν Τρικολῶνου λέγουσι. Παρωρεὺς δὲ ὁ νεώτερος Τρικολῶνου τῶν παίδων Παρωρίαν καὶ οὗτος ἐκτίσεν, ἀπέχουσαν Ζοιτίας σταδίου δέκα. ἔρημοι δὲ ⁷ [καὶ] ἐς ἐμὲ ἦσαν ἀμφοτέραι· μένει δὲ ἐν Ζοιτίᾳ Δῆμητρος ναὸς καὶ Ἀρτέμιδος [οἱ καὶ ἐς ἐμὲ ἦσαν]. Ἐρείπια δὲ πόλεων καὶ ἄλλα, Θυραίου μὲν σταδίοις πέντε ἀπωτέρω Παρωρίας καὶ δέκα, τὰ δὲ Ἐψοῦντός ἐστιν ἐν ὄρει κειμένη μὲν ὑπὲρ τοῦ πεδίου, καλουμένη δὲ Ἐψοῦντι. ἡ δὲ Θυραίου τε καὶ Ἐψοῦντος μεταξὺ ὄρεινὴ πᾶσά ἐστι καὶ θηριώδης· Λυκάονος δὲ εἶναι Θυραίων τε καὶ Ἐψοῦντα προεδήλωσεν ἡμῖν ὁ λόγος.

7. Τρικολῶνων δὲ ἐστὶν ἐν δεξιᾷ πρώτα μὲν ἀνάτης ⁸ ὁδὸς ἐπὶ πηγὴν καλουμένους Κρουνούς· σταδίου δὲ ὡς τριάκοντα καταβάντι ἐκ Κρουνῶν τάφος ἐστὶ Καλλιστοῦς, χῶμα γῆς ὑψηλόν, δένδρα ἔχον πολλὰ μὲν τῶν ⁶⁷² ἀκάρπων, πολλὰ δὲ καὶ ἡμερα. ἐπὶ δὲ ἄκρῳ τῷ χῶματι ἱερόν ἐστιν Ἀρτέμιδος ἐπίκλησιν Καλλίστης· δοκεῖν δέ μοι καὶ Πάμφως μαθῶν τι παρὰ Ἀρκάδων πρώτος Ἀρτεμιν ἐν τοῖς ἔπεσιν ὠνόμασε Καλλίστην. Σταδίου δὲ αὐ- ⁹ τόθεν μὲν πέντε καὶ εἰκοσι, Τρικολῶνων δὲ ἑκατὸν τοὺς σύμπαντας ἀπέχουσα ἐπὶ γε τοῦ Ἐλισσόντος, κατὰ δὲ τὴν εὐθείαν Μεθυδρίου, αὕτη γὰρ δὴ ἐκ Τρικολῶνων ἐτι λείπεται, Ἀνεμῶσά τέ ἐστι χωρίον καὶ ὄρος Φάλανθον, ἐν αὐτῷ δὲ εἰρείπια ἐστὶ Φαλάνθου πόλεως· Ἀγελάου δὲ τοῦ Στυμφήλου παῖδα εἶναι τὸν Φάλανθον λέγουσιν. 8. Ἐπὲρ τούτου δὲ πεδίον τέ ἐστὶ Πάλου καλού- ¹⁰ μενον, καὶ μετ' αὐτὸ Σχοινοῦς, ἀπὸ ἀνδρὸς Βοιωτοῦ Σχοινέως ἔχων τὴν κλῆσιν. εἰ δὲ ὁ Σχοινεὺς ἀπεδήμη·

σεν οὔτος παρὰ τοὺς Ἀρκάδας, εἶεν ἂν καὶ οἱ τῆς Ἀταλάντης δρόμοι σύνεγγυς τῷ Σχοινοῦντι ὄντες ἀπὸ τῆς τούτου θυγατρὸς τὸ ὄνομα εἰληφότες. Ἐξῆς δέ ἐστιν . . . , ἔμοι δοκεῖν, καλούμενον, καὶ τοῖς πᾶσιν Ἀρκαδίαν εἶναι τὴν χώραν φασὶν ἐνταῦθα.

- XXXVI. Τὸ ἀπὸ τούτου δὲ ἐς μνήμην οὐδὲν ἄλλο ὅτι μὴ αὐτὸ τὸ Μεθύδριον λείπεται· ὁδὸς δὲ ἐκ Τρικολώων ἐς αὐτὸ στάδιοι τριῶν δέοντες τεσσαράκοντα καὶ ἑκατόν. ὠνομάσθη μὲν δὴ Μεθύδριον, ὅτι κολωνός ἐστιν ὑψηλὸς Μαλοῖτα τε ποταμοῦ καὶ Μυλάοντος μέσος, ἐφ' ᾧ τὴν πόλιν ὁ Ὀρχομενὸς ᾤκιζε· πρὶν δὲ ἢ συντελεῖν ἐς τὸ Μεγαλοπολιτικόν, γεγόνασι καὶ Μεθυδριεῦσιν
- 2 ἀνδράσιν Ὀλυμπικαὶ νίκαι. 2. Ἔστι δὲ ἐν Μεθυδρίῳ Πο-673
σειδῶνός τε Ἰππίου ναός. οὔτος μὲν ἐπὶ τῷ Μυλάοντι ἐστι· τὸ δὲ ὄρος τὸ Θαυμάσιον καλούμενον κεῖται μὲν ὑπὲρ τὸν ποταμὸν τὸν Μαλοῖταν, ἐθέλουσι δὲ οἱ Μεθυδριεῖς τὴν Πέαν, ἠνίκα τὸν Δία εἶχεν ἐν τῇ γαστρὶ, ἐς τοῦτο ἀφικέσθαι τὸ ὄρος, παρασκευάσασθαι δὲ αὐτῇ καὶ βοήθειαν, ἣν ὁ Κρόνος ἐπ' αὐτὴν ἔη, τὸν τε Ὀπλάδαμον
- 3 καὶ ἄλλους ὅσοι περὶ ἐκεῖνον ἦσαν Γίγαντες· καὶ τεκεῖν μὲν συγχωροῦσιν αὐτὴν ἐν μοίρᾳ τιμὴ τοῦ Λυκαίου, τὴν δὲ ἐς τὸν Κρόνον ἀπάτην καὶ ἀντὶ τοῦ παιδὸς τὴν λεγομένην ὑπὸ Ἑλλήνων ἀντίδοσιν τοῦ λίθου γενέσθαι φασὶν ἐνταῦθα. ἔστι δὲ πρὸς τῇ κορυφῇ τοῦ ὄρους σπήλαιον τῆς Πέας, καὶ ἐς αὐτὸ ὅτι μὴ γυναιξὶ μόναίς ἱερᾶς τῆς θεοῦ, ἀνθρώπων γε οὐδενὶ ἐσελθεῖν ἔστι τῶν ἄλλων.
- 4 Μεθυδρίου δὲ ὡς τριάκοντα ἀπέχει σταδίους Νυμφασία πηγὴ· τοσοῦτοι δὲ ἀπὸ Νυμφασίας ἕτεροι πρὸς τοὺς Μεγαλοπολιτῶν εἰσὶ καὶ Ὀρχομενίων τε κοινούς καὶ Καφυατῶν ὄρους.
- 5 3. Μεγαλοπολίταις δὲ διὰ τῶν ἐπὶ τὸ ἔλος ὀνομαζομένων πυλῶν, διὰ τούτων ὀδεύουσιν ἐς Μαίναλον περὶ

τὸν ποταμὸν τὸν Ἐλισσόντα ἔστι τῆς ὁδοῦ ἐν ἀριστερᾷ Ἀγαθοῦ Θεοῦ ναός· εἰ δὲ ἀγαθῶν οἱ θεοὶ δοτῆρὲς εἰσὶν ἀνθρώποις, Ζεὺς δὲ ὕπατος θεῶν ἐστίν, ἐπόμενος ἄν τις τῷ λόγῳ τὴν ἐπίκλησιν ταύτην Διὸς τεκμαίροιτο εἶναι. Προελθόντι δὲ οὐ πολὺ ἔστι μὲν γῆς χῶμα Ἀριστοδήμου τάφος, ὃν οὐδὲ τυραννοῦντα ἀφείλοντο μὴ ἐπονομάσαι χρηστόν, ἔστι δὲ Ἀθηναῖς ἱερὸν ἐπίκλησιν Μαχανίτιδος, ὅτι βουλευμάτων ἐστίν ἢ θεὸς παντοίων καὶ ἐπιτεχνημάτων εὐρέτις. 4. Πεποιήται δὲ ἐν δεξιᾷ τῆς 6 ὁδοῦ Βορέα τῷ ἀνέμῳ τέμενος, καὶ οἱ Μεγαλοπολίται θυσίας θύουσιν ἀνὰ πᾶν ἔτος, καὶ θεῶν οὐδενὸς Βορέαν ὕστερον ἄγουσιν ἐς τιμὴν ἅτε σωτήρα γενόμενόν σφισιν ἀπὸ Λακεδαιμονίων τε καὶ Ἄγιδος. ἐξῆς δὲ Ὀικλέους τοῦ Ἀμφιαράου πατρὸς μνημᾶ ἐστίν, εἰ γε δὴ ἐπέλαβεν αὐτὸν τὸ χρεῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ καὶ μὴ τῆς ἐπὶ Λαομέδοντα 674 Ἡρακλεῖ στρατείας μετασχόντα. μετὰ τοῦτό ἐστι Δῆμητρος καλουμένης ἐν ἔλει ναός τε καὶ ἄλσος· τοῦτο σταδίοις πέντε ἀπωτέρω τῆς πόλεως, γυναιξὶ δὲ ἐς αὐτὸ ἔσοδος ἐστὶ μόναις. Τριάκοντα δὲ ἐστὶν ἀπωτέρω στα- 7 δίοις Παλίσκιος ὀνομαζομένη γῶρα. ἐκ Παλισκίου δὲ ἀφίεντι μὲν ἐν ἀριστερᾷ τὸν Ἑλωφον ὄντα οὐκ ἀέναον, καὶ προελθόντι ὄσον εἴκοσι σταδίους, ἄλλα τε ἐρείπια Περραιθῶν καὶ ἱερὸν λείπεται Πανός. 5. ἦν δὲ τὸν χειμάρρον διαβῆς, κατ' εὐθὺ πέντε μὲν σταδίοις καὶ δέκα ἀπωτέρω τοῦ ποταμοῦ πεδίον ἐστὶ, διελθόντι δὲ τοῦτο, τὸ ὄρος ὀμῶννυμον τῷ πεδίῳ τὸ Μαινάλιον. τοῦ δὲ ὄρους ὑπὸ τοῖς καταλήγουσι πόλεως σημεῖα Λυκόας καὶ Ἀρτέμιδος ἱερὸν καὶ ἄγαλμᾶ ἐστὶ χαλκοῦν Λυκοάτιδος. Ἐν δὲ 8 τοῖς κατὰ μεσημβρίαν τοῦ ὄρους Σουμητιᾶ ὄκιστο. Ἐν τούτῳ δὲ εἰσι τῷ ὄρει καὶ αἱ καλούμεναι Τρίοδοι, καὶ τὰ ὅσα Ἀρκαῖος τοῦ Καλλιστοῦς ἀνείλοντο ἐντεῦθεν κατὰ τὸ ἐκ Δελφῶν μάντευμα οἱ Μαντινεῖς. λείπεται δὲ καὶ

αὐτῆς ἔτι ἐρείπια Μαινάλου, ναοῦ τε σημεῖα Ἀθηνᾶς, καὶ στάδιον ἐς ἀθλητῶν ἀγῶνα, καὶ τὸ ἕτερον αὐτῶν ἐς ἵππων δρόμον. Τὸ δὲ ὄρος τὸ Μαινάλιον ἱερὸν μάλιστα εἶναι Πανὸς νομίζουσιν, ὥστε οἱ περὶ αὐτὸ καὶ ἐπακρο-
 9 ἄσθαι συρίζοντος τοῦ Πανὸς λέγουσι. 6. Τοῦ δὲ τῆς Δεσποίνης ἱεροῦ καὶ Μεγαλοπολιτῶν τοῦ ἄστεως στάδιοι τεσσαράκοντα μεταξύ εἰσιν· ἡμισυ μὲν τῆς ὁδοῦ πρὸς τοῦ Ἀλφειοῦ τὸ ρεῦμα, διαβάντων δὲ μετὰ μὲν δύο ἀπο τοῦ Ἀλφειοῦ σταδίου Μακαρεῶν ἐστὶν ἐρείπια, αὐτόθεν δὲ ἐς ἐρείπια ἄλλα τὰ Δασεῶν ἑπτὰ εἰσι στάδιοι, τοσοῦτοι δὲ ἐκ Δασεῶν πρὸς τὸν Ἀκακῆσιον ὀνομαζόμενον λόφον.
 10 ὑπὸ τούτῳ δὲ τῷ λόφῳ πόλις τε ἦν Ἀκακῆσιον, Ἐρμού τε Ἀκακῆσιου λίθου πεποιημένον ἄγαλμα καὶ ἐς ἡμᾶς ἐστὶν ἐπὶ τοῦ λόφου· τραφήναι δὲ Ἐρμῆν παῖδα αὐτόθι καὶ Ἀκακὸν τὸν Λυκάονος γενέσθαι οἱ τροφεῖα Ἀρκάδων ἐστὶν 675 ἐς αὐτὸν λόγος. διάφορα δὲ τούτοις Θηβαῖοι, καὶ αὐτίς οὐχ ὁμολογοῦντα τοῖς Θηβαίων Ταναγραῖοι λέγουσιν.

XXXVII. Ἀπὸ δὲ Ἀκακῆσιου τέσσαρας σταδίου ἀπέχει τὸ ἱερὸν τῆς Δεσποίνης. πρῶτα μὲν δὴ αὐτόθι Ἠγεμόνης ναὸς ἐστὶν Ἀρτέμιδος, καὶ χαλκοῦν ἄγαλμα ἔχον δᾶδας· ποδῶν ἕξ εἶναι μάλιστα αὐτὸ εἰκάζομεν ἐντεῦθεν δὲ ἐς τὸν ἱερὸν περίβολον τῆς Δεσποίνης ἐστὶν ἔσοδος. ἰόντων δὲ ἐπὶ τὸν ναὸν στοᾶ τέστιν ἐν δεξιᾷ καὶ ἐν τῷ τοίχῳ λίθου λευκοῦ τύποι πεποιημένοι, καὶ τῷ μὲν εἰσιν ἐπειρασμένοι Μοῖραι καὶ Ζεὺς ἐπίκλησιν Μοιραγέτης, δευτέρῳ δὲ Ἡρακλῆς τρίποδα Ἀπόλλωνα ἀφαιρούμενος· ὅποια δὲ ἐς αὐτοὺς ἐπυνθανόμην γενέσθαι, δηλώσω καὶ τοῦτο, ἦν ἐς τοῦ Φωκικοῦ λόγου τὰ
 2 ἔχοντα ἐς Δελφοὺς ἀφικώμεθα. Ἐν δὲ τῇ στοᾷ τῇ παρὰ τῇ Δεσποίνῃ μετὰ τῶν τύπων τῶν κατειλεγμένων πινακίον ἐστὶ γεγραμμένον, ἔχον τὰ ἐς τὴν τελετήν. Νύμφαι δὲ εἰσι καὶ Πᾶνες ἐπὶ τῷ (τρίτῳ) τύπῳ, ἐπὶ δὲ τῷ

τετάρτῳ Πολύβιος ὁ Λυκόφρα· καὶ οἱ ἐπιγράμματα ἐστὶν
 ἐξ ἀρχῆς τε μὴ ἂν σφαλῆναι τὴν Ἑλλάδα, εἰ Πολυβίῳ τὰ
 πάντα ἐπέιδετο, καὶ ἁμαρτούση δι' ἐκείνου βοήθειαν
 αὐτῇ γενέσθαι μόνου. πρὸ δὲ τοῦ ναοῦ Δημητρί τε ἐστὶ
 βωμὸς καὶ ἕτερος Δεσποίνῃ, μετ' αὐτὸν δὲ μεγάλης
 Μητρός. Θεῶν δὲ αὐτὰ τὰ ἀγάλματα, Δέσποινα καὶ ἡ 3
 Δημήτηρ τε καὶ ὁ θρόνος ἐν ᾧ καθέζονται, καὶ τὸ ὑπό-
 δημα τὸ ὑπὸ τοῖς ποσίν ἐστὶν ἑνὸς ὁμοίως λίθου· καὶ
 οὔτε τῶν ἐπὶ τῇ ἐσθῆτι οὔτε ὁπόσα εἰργασταὶ περὶ τὸν
 θρόνον οὐδὲν ἐστὶν ἑτέρου λίθου προσεχῆς σιδήρῳ καὶ
 κόλλῃ, ἀλλὰ τὰ πάντα ἐστὶν εἰς λίθος. οὗτος οὐκ ἐσε-
 κομίσθη σφίσιν ὁ λίθος, ἀλλὰ κατὰ ὄψιν οὐκείρατος λέ-
 γουσιν αὐτὸν ἐξευρεῖν ἐντὸς τοῦ περιβόλου τὴν γῆν ὀρύ-
 ξαντες. τῶν δὲ ἀγαλμάτων ἐστὶν ἑκατέρου μέγεθος κατὰ
 τὸ Ἀθήνησιν ἄγαλμα μάλιστα τῆς Μητρός· Δαμοφῶντος 4
 δὲ καὶ ταῦτα ἔργα. ἡ μὲν οὖν Δημήτηρ δᾶδα ἐν δεξιᾷ
 φέρει, τὴν δὲ ἑτέραν χεῖρα ἐπιβέβληκεν ἐπὶ τὴν Δέσποι-
 676 ναν· ἡ δὲ Δέσποινα σκῆπτρόν τε καὶ τὴν καλουμένην
 κίστην ἐπὶ τοῖς γόνασιν ἔχει, τῆς δὲ ἔχεται τῇ δεξιᾷ τῆς
 κίστης. τοῦ θρόνου δὲ ἑκατέρωθεν Ἄρτεμις μὲν παρὰ
 τὴν Δήμητρα ἔστηκεν ἀμπεχομένη δέρμα ἐλάφου καὶ ἐπὶ
 τῶν ὤμων φαρέτραν ἔχουσα, ἐν δὲ ταῖς χερσὶ τῇ μὲν
 λαμπάδα ἔχει, τῇ δὲ δράκοντας δύο. παρὰ δὲ τὴν Ἄρτε-
 μιν κατάκειται κύων, οἷαι θηρεύειν εἰσὶν ἐπιτήδειοι.
 3. Πρὸς δὲ τῆς Δεσποίνης τῷ ἀγάλματι ἔστηκεν Ἄνυτος 5
 σχῆμα ὀπλισμένου παρεχόμενος· φασὶ δὲ οἱ περὶ τὸ ἱερὸν
 τραφῆναι τὴν Δέσποιναν ὑπὸ τοῦ Ἄνυτου, καὶ εἶναι
 τῶν Τιτάνων καλουμένων καὶ τὸν Ἄνυτον. Τιτᾶνας δὲ
 πρῶτος ἐς ποίησιν ἐσήγαγεν Ὀμηρος, θεοὺς εἶναι σφᾶς
 ὑπὸ τῷ καλουμένῳ Ταρτάρῳ· καὶ ἐστὶν ἐν Ἡρας ὄρκῳ
 τὰ ἔπη. παρὰ δὲ Ὀμήρου Ὀνομάκριτος παραλαβὼν τῶν
 Τιτάνων τὸ ὄνομα Διονύσῳ τε συνέθηκεν ὄργια, καὶ

εἶναι τοὺς Τιτᾶνας τῷ Διονύσῳ τῶν καθημάτων ἐποίησεν
 6 αὐτουργούς. τὰ μὲν δὴ ἐς τὸν Ἄνυτον ὑπὸ Ἀρκάδων
 λέγεται· Δῆμητρος δὲ Ἄρτεμιν θυγατέρα εἶναι καὶ οὐ
 Λητοῦς, ὄντα Αἰγυπτίων τὸν λόγον Αἰσχύλος ἐδίδαξει
 Εὐφορίωνος τοὺς Ἕλληνας. Τὰ δὲ ἐς Κούρητας, οὗτοι
 γὰρ ὑπὸ τῶν ἀγαλμάτων πεποιήνται, καὶ τὰ ἐς Κορύ-
 βαντας ἐπειρασμένους ἐπὶ τοῦ βᾶθρου, γένος δὲ οἶδε
 ἄλλοιόν καὶ οὐ Κούρητες, τὰ ἐς τοὺτους παρήμι ἐπιστά
 7 μενος. 4. Τῶν δὲ ἡμέρων οἱ Ἀρκάδες δένδρων ἀπάντων
 πλὴν φοιᾶς ἐσκομίζουσιν ἐς τὸ ἱερόν. Ἐν δεξιᾷ δὲ ἐξιόντι
 ἐκ τοῦ ναοῦ κάτοπτρον ἠεροσμένον ἐστὶν ἐν τῷ τοίχῳ
 τοῦτο ἦν τις προσβλέπη τὸ κάτοπτρον, ἑαυτὸν μὲν ἦτοι
 παντάπασιν ἀμυδρῶς ἢ οὐδὲ ὄψεται [τὴν] ἀρχήν, τὰ δὲ
 ἀγάλματα τῶν θεῶν καὶ αὐτὰ καὶ τὸν θρόνον ἐστὶν ἕναρ-
 8 γῶς θεάσασθαι. 5. Παρὰ δὲ τὸν ναὸν τῆς Δεσποίνης ὄλλ-
 γον ἐπαναβάντι ἐν δεξιᾷ Μέγαρόν ἐστι καλούμενον, καὶ
 τελετήν τε δρῶσιν ἐνταῦθα καὶ τῇ Δεσποίνῃ θύουσιν
 ἱερεῖα οἱ Ἀρκάδες πολλά τε καὶ ἄφθονα. θύει μὲν δὴ αὐ-
 τῶν ἕκαστος ὃ τι κέκτηται· τῶν ἱερείων δὲ οὐ τὰς φάρυγ-
 γας ἀποτέμνει ὡσπερ ἐπὶ ταῖς ἄλλαις θυσίαις, κῶλον δὲ
 ὃ τι ἂν τύχη, τοῦτο ἕκαστος ἀπέκοψε τοῦ θύματος. 677
 9 6. Ταύτην μάλιστα θεῶν σέβουσιν οἱ Ἀρκάδες τὴν Δέ-
 σποιναν, θυγατέρα δὲ αὐτὴν Ποσειδῶνός φασιν εἶναι
 καὶ Δῆμητρος. ἐπίκλησις ἐς τοὺς πολλοὺς ἐστὶν αὐτῇ
 Δέσποινα, καθάπερ καὶ τὴν ἐκ Διὸς Κόρην ἐπονομάζου-
 σιν, ἰδίᾳ δὲ ἐστὶν ὄνομα Περσεφόνη, καθὰ Ὅμηρος καὶ
 10 ἔτι πρότερον Πάμφως ἐποίησαν· τῆς δὲ Δεσποίνης τὸ
 καλούμενον Μέγαρόν ἐστιν ἄλλος τῆς Δεσποίνης ἱερόν
 θριγκῶ λίθων περιεχόμενον· ἐντὸς δὲ αὐτοῦ δένδρα καὶ
 ἄλλα καὶ ἐλαία καὶ πρῖνος ἐκ ρίζης μιᾶς πεφύκασι· τοῦτο
 οὐ γεωργοῦ σοφίας ἐστὶν ἔργον. ὑπὲρ δὲ τὸ ἄλλος καὶ

Ἰκπίου Ποσειδῶνος, ἅτε πατὴρ τῆς Δεσποίνης, καὶ θεῶν ἄλλων εἰσὶ βωμοί· τῷ τελευταίῳ δὲ ἐπίγραμμα ἔστι θεοῖς αὐτὸν τοῖς πᾶσιν εἶναι κοινόν.

8. Ἐντεῦθεν δὲ ἀναβήσῃ διὰ κλίμακος εἰς ἱερὸν Πα- 11.
νός· πεποίηται δὲ καὶ στοὰ εἰς τὸ ἱερὸν καὶ ἄγαλμα οὐ
μέγα. θεῶν δὲ ὁμοίως τοῖς δυνατωτάτοις καὶ τούτῳ
μέτεστι τῷ Πανὶ ἀνθρώπων τε εὐχὰς ἄγειν εἰς τέλος καὶ
ὅποια ἔοικεν ἀποδοῦναι πονηροῖς. παρὰ τούτῳ τῷ Πανὶ
πῦρ οὐ ποτε ἀποσβεννύμενον καίεται. 9. λέγεται δὲ ὡς
τὰ ἔτι παλαιότερα καὶ μαντεύοιτο οὗτος ὁ θεός, προ-
φῆτιν δὲ Ἐρατὸν νύμφην αὐτῷ γενέσθαι ταύτην ἢ Ἀρ-
κάδι τῷ Καλλιστοῦς συνώκησε. μνημονεύουσι δὲ καὶ 12
ἔπη τῆς Ἐρατοῦς, ἃ δὴ καὶ αὐτὸς ἐπέλεξάμην. ἐνταῦθα
ἔστι μὲν βωμὸς Ἄρεως, ἔστι δὲ ἀγάλματα Ἀφροδίτης ἐν
ναῶ, λίθου τὸ ἕτερον λευκοῦ, τὸ δὲ ἀρχαιότερον αὐτῶν
ξύλου. ὡσαύτως δὲ καὶ Ἀπόλλωνός τε καὶ Ἀθηνᾶς ξόανά
ἔστι· τῇ δὲ Ἀθηνᾷ καὶ ἱερὸν πεποίηται.

678 XXXVIII. Ἀνωτέρω δὲ ὀλίγον τεύχος τε περίβολος
τῆς Λυκοσοῦρας ἔστι καὶ οἰκήτορες ἐνείσιν οὐ πολλοί.
πόλεων δέ, ὀπόσας ἐπὶ τῇ ἡπείρῳ ἔδειξε γῆ καὶ ἐν νήσοις,
Λυκόσουρά ἔστι πρεσβυτάτη, καὶ ταύτην εἶδεν ὁ ἥλιος
πρώτην· ἀπὸ ταύτης δὲ οἱ λοιποὶ ποιεῖσθαι πόλεις μεμα-
θήμασιν ἀνθρώποι.

2. Ἐν ἀριστερᾷ δὲ τοῦ ἱεροῦ τῆς Δεσποίνης τὸ ὄρος 2
ἔστι τὸ Λύκαιον· καλοῦσι δὲ αὐτὸ καὶ Ὀλυμπον, καὶ Ἰε-
ράν [γε] ἕτεροι τῶν Ἀρκάδων κορυφήν. τραφῆναι δὲ τὸν
Δία φασὶν ἐν τῷ ὄρει τούτῳ· καὶ χώρα τέ ἐστίν ἐν τῷ
Λυκαίῳ Κρητέα καλουμένη, αὕτη δὲ ἡ Κρητέα ἐστὶν ἐξ
ἀριστερᾶς Ἀπόλλωνος ἄλσους ἐπὶ κλησὶν Παρρασίου, καὶ
τὴν Κρήτην ἐνθα ὁ Κρητῶν ἔχει λόγος τραφῆναι Δία,
τὸ χωρίον τοῦτο εἶναι καὶ οὐ τὴν νῆσον ἀμφισβητοῦσιν
οἱ Ἀρκάδες. 3. Ταῖς Νύμφαις δὲ ὀνόματα, ὑφ' ὧν τὸν 3

- Δια τραφήναι λέγουσι, τίθενται Θεισόαν και Νέδαν και Ἄγνώ· και ἀπὸ μὲν τῆς Θεισόας πόλις φέκετο ἐν τῇ Παρρασία, τὰ δὲ ἐπ' ἐμοῦ μοίρας τῆς Μεγαλοπολιτιδος ἐστιν ἡ Θεισόα κόμη, τῆς Νέδας δὲ ὁ ποταμὸς τὸ ὄνομα ἐσχηκε, τῆς δὲ Ἄγνοῦς [ἡ] ἐν τῷ ὄρει τῷ Λυκαίῳ πηγῇ, ἡ κατὰ τὰ αὐτὰ ποταμῷ τῷ Ἰστρω πέφυκεν ἴσον παρέχεσθαι τὸ ὕδωρ ἐν χειμῶνι ὁμοίως και ἐν ὥρᾳ θέρους. ἦν δὲ αὐχμὸς χρόνον ἐπέχη πολλὴν και ἤδη σφίσι τὰ σπέρματα ἐν τῇ γῆ και τὰ δένδρα ἀναίνηται, τηρικαῦτα ὁ ἱερεὺς τοῦ Λυκαίου Διὸς προσεσχεύετο ἐς τὸ ὕδωρ και θύσας ὁπόσα ἐστὶν αὐτῷ νόμος, καθίησι δρυὸς κλάδον ἐπιπολῆς και οὐκ ἐς βάθος τῆς πηγῆς· ἀνακινηθέντος δὲ τοῦ ὕδατος ἄνευσιν ἀχλὺς εἰκνυτα ὀμίχλη· διαλιπούσα δὲ ὀλίγον γίνεται νέφος ἢ ἀχλὺς, και ἐς αὐτὴν ἄλλα ἐπαγομένη τῶν νεφῶν ὑετὸν τοῖς Ἀρκάσις ἐς τὴν γῆν κατιέναι
- 5 ποιεῖ. 4. Ἔστι δὲ ἐν τῷ Λυκαίῳ Πανὸς τε ἱερὸν και περὶ αὐτὸ ἄλλος δένδρων, και ἱκπόδρομος τε και πρὸ αὐτοῦ στάδιον· τὸ δὲ ἀρχαῖον τῶν Λυκαίων ἦγον τὸν ἀγῶνα ἐνταῦθα. ἐστὶ δὲ αὐτόθι και ἀνδριάντων βάθρα, οὐκ ἐπόντων ἐτι ἀνδριάντων· ἐλεγείον δὲ ἐπὶ τῶν βάθρων ἐνὶ Ἀστυάνακτος φησιν εἶναι τὴν εἰκόνα, τὸν δὲ Ἀστυάνακτα εἶναι γένος τῶν ἀπὸ Ἀρκάδος.
- 6 5. Τὸ δὲ ὄρος παρέχεται τὸ Λύκαιον και ἄλλα ἐς 679 θαῦμα και μάλιστα τόδε. τέμενός ἐστιν ἐν αὐτῷ Λυκαίου Διὸς, ἐσοδος δὲ οὐκ ἐστὶν ἐς αὐτὸ ἀνθρώποις· ὑπεριδόντα δὲ τοῦ νόμου και ἐσελθόντα ἀνάγκη πᾶσα αὐτὸν ἐνιαυτοῦ πρόσω μὴ βιῶναι. και τότε ἐτι ἐλέγετο, τὰ ἐντὸς τοῦ τεμένους γενόμενα ὁμοίως πάντα και θηρία και ἀνθρώπους οὐ παρέχεσθαι σκιάν· και διὰ τοῦτο ἐς τὸ τέμενος θηρίου καταφεύγοντος οὐκ ἐθέλει οἱ συνεσπίπτειν ὁ κυνηγέτης, ἀλλὰ ὑπομένων ἐκτὸς και ὀρώων τὸ θηρίον οὐδεμίαν ἀπ' αὐτοῦ θεᾶται σκιάν. Χρόνον

μὲν δὴ τὸν Ἴσον ἐπεισὶ τε ὁ ἥλιος τὸν ἐν τῷ οὐρανῷ καρ-
κίονον καὶ ἐν Συήνῃ τῇ πρὸ Αἰθιοπίας οὔτε ἀπὸ δένδρων
οὔτε ἀπὸ τῶν ζώων γενέσθαι σκιάν ἐστι· τὸ δὲ ἐν τῷ
Λυκαίῳ τέμενος τὸ αὐτὸ ἐς τὰς σκιάς ἀεὶ τε καὶ ἐπὶ πα-
σῶν πέπονθε τῶν ὥρῶν.

Ἔστε δὲ ἐπὶ τῇ ἄκρᾳ τῇ ἀνωτάτῳ τοῦ ὄρους γῆς 7
χωμα, Διὸς τοῦ Λυκαίου βωμός, καὶ ἡ Πελοπόννησος τὰ
πολλὰ ἐστὶν ἀπ' αὐτοῦ σύνοκτος· πρὸ δὲ τοῦ βωμοῦ
κίονες δύο ὡς ἐπὶ ἀνίσχοντα ἐστήκασιν ἥλιον, ἀετοὶ δὲ
ἐπ' αὐτοῖς ἐπίχρυσοι τὰ γε ἔτι καλαιότερα ἐπεποιήντο.
ἐπὶ τούτου τοῦ βωμοῦ τῷ Λυκαίῳ Διὶ θύουσιν ἐν ἀπορ-
ρήτῳ· πολυπραγμονῆσαι δὲ οὐ μοι τὰ ἐς τὴν θυσίαν ἡδὺ
ἦν, ἐχέτω δὲ ὡς ἔχει καὶ ὡς ἔσχεν ἐξ ἀρχῆς.

6. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς πρὸς ἀνατολάς τοῦ ὄρους Ἀπόλ- 8
λωνος ἱερὸν ἐπίκλησιν Παρρασίου· τίθενται δὲ αὐτῷ
καὶ Πύθειον ὄνομα. ἄγοντες δὲ τῷ θεῷ κατὰ ἔτος ἑορτὴν
θύουσι μὲν ἐν τῇ ἀγορᾷ κάπρον τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Ἐπι-
κουρίῳ, θύσαντες δὲ ἐνταῦθα αὐτίκα τὸ ἱερεῖον κομί-
ζουσιν ἐς τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Παρρασίου σὺν
αὐλῷ τε καὶ πομπῇ, καὶ τὰ τε μηρία ἐκτεμόντες καίουσι
καὶ δὴ καὶ ἀναλίσκουσιν αὐτόθι τοῦ ἱερείου τὰ κρέα.
ταῦτα μὲν οὕτω ποιεῖν νομίζουσι.

7. Τοῦ Λυκαίου δὲ τὰ πρὸς τῆς ἄρκτου γῆ [τε] ἡ 9
Θεισοαία· οἱ δὲ ἄνθρωποι μάλιστα οἱ ταύτῃ νύμφην τὴν
680 Θεισοάν ἄγουσιν ἐν τιμῇ· διὰ δὲ τῆς χάρας τῆς Θεισοαίας
ῥέοντες ἐμβάλλουσιν ἐς τὸν Ἀλφειὸν Μυλάων, ἐπὶ δὲ
αὐτῷ Νοῦς καὶ Ἀχελῷος καὶ Κέλαδός τε καὶ Νάλιφος.
Ἀχελῷος δὲ τῷ Ἀρκάδι εἰσὶν ἄλλοι δύο ὁμώνυμοί τε αὐτῷ
ποταμοὶ καὶ τὰ ἐς δόξαν φανερώτεροι· τὸν μὲν γε ἐπὶ 10
τὰς Ἐχινάδας κατιόντα Ἀχελῷον διὰ τῆς Ἀκαρνάνων καὶ
δι' Αἰτωλίας ἐφησεν ἐν Ἰλιάδι Ὅμηρος ποταμῶν τῶν
πάντων ἄρχοντα εἶναι, ἕτερον δὲ Ἀχελῷον ῥέοντα ἐκ Σι-

πύλου τοῦ ὄρους ἐποιήσατο αὐτόν τε τὸν ποταμὸν καὶ τὸ ὄρος τὸν Σίκυλον τοῦ λόγου προσθήκην τοῦ ἐς Νιόβην· τρίτῃ δ' οὖν καὶ τῷ περὶ τὸ ὄρος τὸ Λύκαιόν ἐστιν ὄνομα Ἀχελῷος.

- 11 8. Τῆς Λυκοσοῦρας δὲ ἐστὶν ἐν δεξιᾷ Νόμια ὄρη καλούμενα, καὶ Πανός τε ἱερὸν ἐν αὐτοῖς ἐστὶ Νομίου, καὶ τὸ χωρίον ὀνομάζουσι Μέλπειαν, τὸ ἀπὸ τῆς σύριγγος μέλος ἐνταῦθα Πανὸς εὐρεθῆναι λέγοντες. κληθῆναι δὲ τὰ ὄρη Νόμια προχειρότατον μὲν ἐστὶν εἰκάζειν ἐπὶ τοῦ Πανὸς ταῖς νομαῖς, αὐτοὶ δὲ οἱ Ἀρκάδες νύμφης εἶναι φασὶν ὄνομα.

XXXIX. Παρὰ δὲ τὴν Λυκόσουραν ὡς ἐπὶ ἡλίου δυσμὰς ποταμὸς Πλατανιστῶν παρῆξεισιν· ἀνδρὶ δὲ ἰόντι ἐς Φιγαλίαν ἀνάγκη πᾶσα διαβῆναι τὸν Πλατανιστῶνα. μετὰ δὲ αὐτόν ἐστὶν ἄνοδος ὅσον τε σταδίους 2 τριάκοντα ἢ κλείους τῶν τριάκοντα οὐ πολλῶ. 2. Τὰ δὲ ἐς τὸν Λυκάονος Φίγαλον, οὗτος γὰρ δὴ τῇ πόλει τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐγένετο οἰκιστῆς, καὶ ὡς μετέβαλεν ἀνα χρόνον ἀπὸ Φιάλου Βουκολίωνος τὸ ὄνομα ἢ πόλις καὶ αὐτίς τε ἀνεσώσατο τὸ ἀρχαῖον, τότε μὲν καὶ πρότερον ἐτι ἐσημαινεν ἡμῖν ὁ λόγος. Λέγεται δὲ καὶ ἄλλα οὐκ ἀξιόχρεα ἐς πίστιν, ἄνδρα αὐτόχθονα εἶναι τὸν Φίγαλον καὶ οὐ Λυκάονος παῖδα· τοῖς δὲ εἰρημένον ἐστὶν ὡς ἡ Φιγαλία 3 νύμφη τῶν καλουμένων εἰς Δρυάδων. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἤνικα Ἀρκάσιν ἐπεχειρήσαν καὶ ἐσέβαλον ἐς τὴν Φι- 681 γαλίαν στρατιᾷ, μάχῃ τε νικῶσι τοὺς ἐπιχωρίους καὶ ἐπολιόρκουν προσκαθεζόμενοι· κινδυνεύοντος δὲ ἄλῶναι τοῦ τείχους ἐκδιδράσκουσιν οἱ Φιγαλεῖς, ἢ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι σφᾶς ἀφιασιν ἐξελεθεῖν ὑποσπόνδους. Ἐγένετο δὲ ἡ τῆς Φιγαλίας ἄλωσις καὶ Φιγαλέων ἢ ἐξ αὐτῆς φυγὴ Μιλτιάδου μὲν Ἀθήνησιν ἄρχοντος, δευτέρῳ δὲ ἐτει τῆς τριακοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἣν Χίονις Λά-

κων ενικα το τρίτον. Φιγαλέων δὲ τοῖς διαπεφευγόσιν 4
 ἔδοξεν ἀφικομένοις ἐς Δελφοὺς ἐρωτᾶν ὑπὲρ καθόδου
 τὸν θεόν· καὶ σφισιν ἡ Πυθία καθ' αὐτοὺς μὲν πειρω-
 μένοις ἐς Φιγαλίαν κατελθεῖν οὐχ ὄραν ἔφη κάθοδον, εἰ
 δὲ λογάδας ἑκατὸν ἐξ Ὀρεσθάσιου προσλάβοιεν, τοὺς
 μὲν ἀποθανεῖσθαι παρὰ τὴν μάχην, Φιγαλεῦσι δὲ ἔσε-
 σθαι δι' αὐτῶν κάθοδον. Ὀρεσθάσιοι δὲ ὡς τὴν γενομέ-
 νην Φιγαλεῦσιν ἐπύθοντο μαντείαν, ἄλλος ἐφθανεν
 ἄλλον σπουδῇ λογάδων τε τῶν ἑκατὸν αὐτοὺς ἕκαστος
 γενέσθαι καὶ ἐξόδου τῆς ἐς Φιγαλίαν μετασχεῖν. παρελ- 5
 θόντες δὲ ἐπὶ τὴν Λακεδαιμονίων φρουρὰν ἄγουσιν
 πάντα ἐς τέλος τὸν χρησμόν· καὶ γὰρ αὐτοῖς λόγου μαχε-
 σαμένοις ἀξίως ἐπεγένετο ἡ τελευτή, καὶ ἐξελάσαντες
 τοὺς Σπαρτιάτας παρέσχον Φιγαλεῦσιν ἀπολαβεῖν τὴν
 πατρίδα. 3. Κεῖται δὲ ἡ Φιγαλία ἐπὶ μετεώρου μὲν καὶ
 ἀποτόμου τὰ πλέονα, καὶ ἐπὶ τῶν κρημνῶν ὠκοδομημένα
 ἐστὶ τείχη σφίσιν· ἀνελθόντι δὲ ὀμαλῆς ἐστὶν ὁ λόφος
 ἤδη καὶ ἐπίπεδος. ἐστὶ δὲ Σωτείρας τε ἱερὸν ἐνταῦθα
 Ἀρτέμιδος καὶ ἄγαλμα ὄρθον λίθου· ἐκ τούτου δὲ τοῦ
 ἱεροῦ καὶ τὰς πومπὰς σφισι πέμπειν κατέστη. 4. Ἐν δὲ 6
 τῷ γυμνασίῳ τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἑρμοῦ ἀμπεχομένῳ μὲν
 ἔοικεν ἱμάτιον, καταλήγει δὲ οὐκ ἐς πόδας, ἀλλὰ ἐς τὸ
 τετράγωνον σχῆμα. πεποιήται δὲ καὶ Διονύσου ναός·
 ἐπίκλησις μὲν ἐστὶν αὐτῷ παρὰ τῶν ἐπιχωρίων Ἀκρατο-
 φόρος, τὰ κάτω δὲ οὐκ ἐστὶ σύννοπα τοῦ ἀγάλματος ὑπὸ
 δάφνης τε φύλλων καὶ κισσῶν. ὀπόσον δὲ αὐτοῦ καθο-
 ρᾶν ἐστὶν, ἐπαλήλιπται *** κιννάβαρι ἐκλάμπειν· εὐρί-
 σκεσθαι δὲ ὑπὸ τῶν Ἰβήρων ὁμοῦ τῷ χρυσῷ λέγεται.

682 XL. Φιγαλεῦσι δὲ ἀνδριάς ἐστὶν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς Ἀρ-
 ραχίωνος τοῦ παγκρατιαστοῦ, τὰ τε ἄλλα ἀρχαῖος καὶ
 οὐχ ἦκιστα ἐπὶ τῷ σχήματι· οὐ διεστᾶσι μὲν πολὺ οἱ
 πόδες, καθεῖνται δὲ παρὰ πλευρὰν αἱ χεῖρες ἄχρι τῶν

γλουτῶν· πεποιήται μὲν δὴ ἡ εἰκὼν λίθου, λέγουσι δὲ καὶ ἐπίγραμμα ἐπ' αὐτὴν γραφῆναι. καὶ τοῦτο μὲν ἠφάνιστο ὑπὸ τοῦ χρόνου, 2. τῷ δὲ Ἀρραχίῳ ἐγένοντο Ὀλυμπικαὶ νίκαι δύο μὲν Ὀλυμπιάσι ταῖς πρὸ τῆς τετάρτης καὶ πεντηκοστῆς, ἐγένετο δὲ καὶ ἐν αὐτῇ σὺν δικαίῳ τε ἐκ τῶν ἑλληνοδικῶν καὶ Ἀρραχίῳ αὐτοῦ τῇ ἀρετῇ.

2 ὡς γὰρ δὴ πρὸς τὸν καταλειπόμενον ἔτι τῶν ἀνταγωνιστῶν ἐμάχετο ὑπὲρ τοῦ κοτίνου, ὁ μὲν προέλαβεν ὅστις δὴ ὁ ἀνταγωνιζόμενος, καὶ τοῖς ποσὶ τὸν Ἀρραχίῳ εἶχεν ἐξωκῶς, καὶ τὸν τράχηλον ἐπέβη ἅμα αὐτοῦ ταῖς χερσίν· ὁ δὲ Ἀρραχίῳ ἐκκλᾶ τῶν ἐν τῷ ποδὶ τοῦ ἀνταγωνιζομένου δάκτυλον, καὶ Ἀρραχίῳ τε τὴν ψυχὴν ἀφίησιν ἀγγόμενος, καὶ ὁ ἄγχων τὸν Ἀρραχίῳ ὑπὸ τοῦ δακτύλου τῆς ὀδύνης κατὰ τὸν καιρὸν ἀπαγορεύει τὸν αὐτόν. Ἡλεῖοι δὲ ἐστεφάνωσάν τε καὶ ἀνηγόρευσαν νικῶντα τοῦ Ἀρραχίῳ τὸν νεκρόν.

3 Ἐοικὸς δὲ καὶ Ἀργεῖους οἶδα ἐπὶ Κρεύγα ποιήσαντας Ἐπιδαμνίῳ πύκτη· καὶ γὰρ Ἀργεῖοι τεθνεῶτι ἔδωσαν τῷ Κρεύγα τῶν Νεμείων τὸν στέφανον, ὅτι ὁ πρὸς αὐτὸν μαχόμενος Δαμόξενος Συρακόσιος παρέβη τὰ ὠμολογημένα σφίσι ἐς ἀλλήλους. ἐφέξειν μὲν γὰρ ἔμελλεν ἐσπέρα πυκτεύουσιν αὐτοῖς, συνέθεντο δὲ ἐς ἐπήκοον ἀνὰ μέρος τὸν ἕτερον ὑποσχέειν αὐτῶν τῷ ἑτέρῳ πληγὴν. τοῖς δὲ πυκτεύουσιν οὐκ ἦν πῶς τηνικαῦτα ἑαυτῶν ὄξυς ἐπὶ τῷ καρπῷ τῆς χειρὸς ἐκατέρας, ἀλλὰ ταῖς μειλίχαις ἔτι ἐπύκτεον, ὑπὸ τὸ κοῖλον δέοντες τῆς χειρὸς, ἵνα οἱ δάκτυλοι σφίσι ἀπολείπωνται γυμνοί· αἱ δὲ ἐκ βοέας ὀμῆς ἑμάντες λεπτιλὸν τρόπον τινὰ ἀρχαῖον πεπλεγμένοι δι' ἀλλήλων ἦσαν

4 αἱ μειλίχαι. Τότε οὖν ὁ μὲν τὴν πληγὴν ἀφῆκεν ἐς τοῦ Δαμόξενου τὴν κεφαλὴν· ὁ δὲ ἀνασχέειν τὴν χεῖρα ὁ Δαμόξενος ἐκέλευσε τὸν Κρεύγαν, ἀνασχόντος δὲ παίει τοῖς δακτύλοις ὀρθοῖς ὑπὸ τὴν πλευράν, ὑπὸ δὲ ἀκμῆς

τε τῶν ὀνύχων καὶ βίας τῆς πληγῆς τὴν χεῖρα ἐς τὸ ἐντὸς καθεῖς καὶ ἐπιλαβόμενος τῶν σπλάγγνων ἐς τὸ ἐκτὸς ἔλκων ἀπέρρηξε. καὶ ὁ μὲν τὴν ψυχὴν αὐτίκα ὁ Κρεύγας 5 ἀφίησιν, οἱ δὲ Ἄργεῖοι τὸν Δαμόξενον ἄτε τὰ συγκείμενα ὑπερβάντα καὶ ἀντὶ μιᾶς κεχηρημένον πολλαῖς ἐς τὸν ἀντίπαλον ταῖς πληγαῖς ἐξελαύνουσι. τῷ Κρεύγα δὲ τὴν νίκην τεθνεῶτι ἔδωσαν καὶ ἐποιήσαντο εἰκόνα ἐν Ἄργει ἧ καὶ ἐς ἐμὲ ἔκειτο ἐν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Λυκίου.

XLI. Φιγαλεῦσι δὲ ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς καὶ πολυάνδριον τῶν λογάδων τῶν Ὀρεσθασίων ἐστὶ, καὶ ὡς ἤρωςιν αὐτοῖς ἐναγίζουσιν ἀνὰ πᾶν ἔτος. 2. Ποταμὸς δὲ ὁ καλούμενος Λύμαξ ἐκδίδωσι μὲν ἐς τὴν Νέδαν παρ' αὐτὴν φέων Φιγαλίαν, γενέσθαι δὲ τοῦνομά φασι τῷ ποταμῷ καθαρσίῳ τῶν Ῥέας ἔνεκα. ὡς γὰρ δὴ τεκοῦσαν τὸν Δία ἐκάθηραν ἐπὶ ταῖς ᾠδῆσιν αἱ Νύμφαι, τὰ καθάρματα ἐς τοῦτον ἐμβάλλουσι τὸν ποταμὸν· ὀνόμαζον δὲ ἄρα οἱ ἀρχαῖοι αὐτὰ λύματα. μαρτυρεῖ δὲ καὶ Ὅμηρος, ἀπολυμαίνεσθαι τε ἐπὶ [τῇ] λύσει τοῦ λοιμοῦ τοὺς Ἕλληνας καὶ ἐμβάλλειν τὰ λύματα εἰπῶν σφᾶς ἐς θάλασσαν. 3. Εἰσὶ 3 δὲ αἱ πηγαὶ τῆς Νέδας ἐν ὄρει τῷ Κεραυσίῳ· τοῦ Λυκαίου δὲ μοῖρᾶ ἐστὶ. καθύτι [δὲ] ἐγγύτατα ἡ Νέδα Φιγαλέων τῆς πόλεως γίνεται, κατὰ τοῦτο οἱ Φιγαλέων παῖδες ἀποκείρονται τῷ ποταμῷ τὰς κόμας. τὰ δὲ πρὸς θαλάσση καὶ ἀναπλεῖται ναυσὶν οὐ μεγάλαις ἡ Νέδα. ποταμῶν δὲ ὀπίσθους ἴσμεν Μαίανδρος μὲν σκολιῷ μάλιστα κάτεισι τῷ φεύματι, ἐς τε τὸ ἄνω καμπὰς καὶ αὐθις 684 ἐπιστροφᾶς παρεχόμενος πλείστας· δευτέρα δὲ ἐλιγμῶν γε ἔνεκα φέροιο ἂν ἡ Νέδα. Σταδίοις δὲ ὅσον δῶδεκα 4 ἀνωτέρω Φιγαλίας θερμᾶ τέ ἐστὶ λουτρά, καὶ τούτων οὐ πόρρω κάτεισιν ὁ Λύμαξ ἐς τὴν Νέδαν· ἧ δὲ συμβάλλουσι τὰ φεύματα, ἐστὶ τῆς Εὐρυνόμης τὸ λερόν, ἅγιόν τε ἐκ παλαιοῦ καὶ ὑπὸ τραχύτητος τοῦ χωρίου δυσπρόσ-

- οδον· περι αὐτὸ καὶ κυπάρισσοι πεφύκασι πολλαί τε
 5 καὶ ἀλλήλαις συνεχεῖς· τὴν δὲ Εὐρυνόμην ὁ μὲν τῶν
 Φιγαλέων δῆμος ἐπέκλησιν εἶναι πεπίστευκεν Ἀρτέμιδος·
 ὅσοι δὲ αὐτῶν παρειλήφασιν ὑπομνήματα ἀρχαῖα, θυ-
 γατέρα Ὠκεανοῦ φασὶν εἶναι τὴν Εὐρυνόμην, ἧς δὴ καὶ
 Ὅμηρος ἐν Ἰλιάδι ἐποιήσατο μνήμην, ὡς ὁμοῦ Θέτιδι
 ὑποδέξαιτο Ἥφαιστον· ἡμέρα δὲ τῇ αὐτῇ κατὰ ἔτος ἕκα-
 6 χρόνον οὐ σφισιν ἀνοιγνύουσι καθέστηκεν· τηνικαῦτα
 δὲ καὶ θυσίας δημοσίᾳ τε καὶ ἰδιῶται θύουσιν· ἀφικέ-
 σθαι μὲν δὴ μοι τῆς ἑορτῆς οὐκ ἐξεγένετο ἐς καιρὸν, οὐδὲ
 τῆς Εὐρυνόμης τὸ ἄγαλμα εἶδον· τῶν Φιγαλέων δὲ
 ἤκουσα ὡς χρυσαῖ τε τὸ ξόανον συνδέουσιν ἀλύσεις καὶ
 εἰκῶν γυναικὸς τὰ ἄχρι τῶν γλουτῶν, τὸ ἀπὸ τούτου δέ
 ἐστὶν ἰχθύς· θυγατρὶ μὲν δὴ Ὠκεανοῦ καὶ ἐν βυθῷ τῆς
 θαλάσσης ὁμοῦ Θέτιδι οἰκούσῃ παρέχοιτο ἂν τι ἐς γνώ-
 ρισμα αὐτῆς ὁ ἰχθύς· Ἀρτέμιδι δὲ οὐκ ἐστὶν ὅπως ἂν
 μετὰ γε τοῦ εἰκότος λόγου μετεῖη τοιούτου σχήματος·
- 7 5. Περιέχεται δὲ ἡ Φιγαλία ὄρεσιν, ἐν ἀριστερᾷ μὲν
 ὑπὸ τοῦ καλουμένου Κωτίλιου, τὰ δὲ ἐς δεξιὰν ἕτερον
 προβεβλημένον ἐστὶν αὐτῆς ὄρος τὸ Ἐλάιον· ἀπέχει δὲ
 τῆς πόλεως ἐς τεσσαράκοντα τὸ Κωτίλιον μάλιστα στα-
 δίους· ἐν δὲ [τῷ] αὐτῷ χωρίῳ τέ ἐστι καλούμενον Βᾶσσαι
 καὶ ὁ ναὸς τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Ἐπικουρίου, λίθου καὶ
 8 αὐτὸς καὶ ὁ ὄροφος· Ναῶν δὲ ὅσοι Πελοποννησίους εἰσὶ,
 μετὰ γε τὸν ἐν Τεγᾶ, προτιμῶτο οὗτος ἂν τοῦ λίθου τε
 ἐς κάλλος καὶ τῆς ἀρμονίας ἕνεκα· τὸ δὲ ὄνομα ἐγένετο
 τῷ Ἀπόλλωνι ἐπικουρήσαντι ἐπὶ νόσῳ λοιμῶδει, καθότι
 καὶ παρ' Ἀθηναίους ἐπωνυμίαν ἔλαβεν Ἀλεξίκακος ἀπο- 685
 9 τρέφας καὶ τούτοις τὴν νόσον· ἐπαυσε δὲ ὑπὸ τὸν [τῶν]
 Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων πόλεμον καὶ τοὺς Φιγα-
 λέας, καὶ οὐκ ἐν ἑτέρῳ καιρῷ· μαρτύρια δὲ αἶ τε ἐπι-

κλήσεις ἀμφοτέραι τοῦ Ἀπόλλωνος εἰκός τι ὑποσημαίνουσαι, καὶ Ἰκτίνος ὁ ἀρχιτέκτων τοῦ ἐν Φιγαλίᾳ ναοῦ· γεγωνὸς τῇ ἡλικίᾳ κατὰ Περικλέα καὶ Ἀθηναίοις τὸν Παρθενῶνα καλούμενον κατασκευάσας. ἐδίδαξε δὲ ὁ λόγος ἤδη μοι τὸ ἄγαλμα εἶναι τοῦ Ἀπόλλωνος Μεγαλοπολιτῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ.

6. Ἔστι δὲ ὕδατος ἐν τῷ ὄρει τῷ Κωτιλίῳ πηγῇ, καὶ 10 ὅπου συνέγραψεν ἤδη τις ἀπὸ ταύτης τῷ ποταμῷ τὸ ρεῦμα τῷ Λύμακι ἄρχεσθαι, συνέγραψεν οὔτε αὐτὸς θεασάμενος οὔτε ἀνδρὸς ἀκοὴν ἰδόντος· ἃ καὶ ἀμφοτέρα παρῆσαν ἐμοί· τὸ μὲν ποταμοῦ ρεῦμα ὄν ἐρωῶμεν, τῆς δὲ ἐν τῷ Κωτιλίῳ πηγῆς οὐκ ἐπὶ πολὺ ἐξικνούμενον τὸ ὕδωρ, ἀλλὰ ἐντὸς ὀλίγου παντάπασιν ἀφανὲς γινόμενον. οὐ μὴν οὐδὲ ὅπου τῆς Ἀρκάδων ἐστὶν ἡ πηγὴ τῷ Λύμακι ἐπῆλθε πολυπραγμονῆσαι μοι. Ἔστι δὲ ὑπὲρ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνος τοῦ Ἐπικουρίου Κώτιλον μὲν ἐπίκλησιν, Αφροδίτη δὲ ἐστὶν ἐν Κωτίλῳ· καὶ αὐτῇ ναὸς τε ἦν οὐκ ἔχων ἐτι ὄροφον καὶ ἄγαλμα ἐπεκοίητο.

XLII. Τὸ δὲ ἕτερον τῶν ὄρων τὸ Ἐλάϊον ἀπωτέρω μὲν Φιγαλίας ὅσον τε σταδίοις τριάκοντά ἐστι, Δῆμητρος δὲ ἄντρον αὐτόθι ἱερὸν ἐπίκλησιν Μελαίνης. 2. ὅσα μὲν δὴ οἱ ἐν Θελπούσῃ λέγουσιν ἐς μῆξιν τὴν Ποσειδῶνός τε καὶ Δῆμητρος, κατὰ ταῦτά σφισιν οἱ Φιγαλεῖς νομίζουσι· τεχθῆναι δὲ ὑπὸ τῆς Δῆμητρος οἱ Φιγαλεῖς φασὶν οὐχ Ἴπκον, ἀλλὰ τὴν Λέσποιναν ἐπονομαζομένην ὑπὸ Ἀρκάδων. τὸ δὲ ἀπὸ τούτου λέγουσι θυμῷ τε ἅμα ἐς τὸν Ποσειδῶνα αὐτὴν καὶ ἐπὶ τῆς Περσεφόνης τῇ ἀρπαγῇ πένθει χρωμένην μέλαιναν ἐσθῆτα ἐνδύναι, καὶ ἐς τὸ σπῆλαιον τοῦτο ἐλθοῦσαν ἐπὶ χρόνον ἀπειναι πολύν. ὥς δὲ ἐφθείρετο μὲν πάντα ὅσα ἡ γῆ τρέφει, τὸ δὲ ἀνθρώπων γένος καὶ ἐς πλεον ἀπάλλυτο ὑπὸ τοῦ λιμοῦ, θεῶν μὲν 686 ἄλλων ἡκίστατο ἄρα οὐδεὶς ἐνθα ἀπεκέκρυπτο ἢ Δημή-

- 3 τηρ, τὸν δὲ Πᾶνα ἐπιέναι μὲν τὴν Ἀρκαδίαν καὶ ἄλλοτε αὐτὸν ἐν ἄλλῃ θηρσεύειν τῶν ὄρων, ἀφικόμενον δὲ καὶ πρὸς τὸ Ἐλαίον κατοπτεῦσαι τὴν Δῆμητρα, σχήματός τε ὡς εἶχε καὶ ἐσθῆτα ἐνεδέδυτο ποίαν· πυθέσθαι δὴ τὸν Δία ταῦτα παρὰ τοῦ Πανός, καὶ οὕτως ὑπ' αὐτοῦ πεμφθῆναι τὰς Μοίρας παρὰ τὴν Δῆμητρα· τὴν δὲ πεισθῆναι τε ταῖς Μοίραις καὶ ἀποθέσθαι μὲν τὴν ὀργήν, ὑφεῖναι δὲ καὶ τῆς λύπης. 3. σφᾶς δὲ ἀντὶ τούτων φασὶν οἱ Φιγαλεῖς τό τε σπήλαιον νομίσαι τοῦτο ἱερὸν Δῆμητρος, καὶ ἐς αὐτὸ ἄγαλμα ἀναθεῖναι ξύλου. πεποιῆσθαι δὲ 4 οὕτω σφίσι τὸ ἄγαλμα· καθέζεσθαι μὲν ἐπὶ πέτρῃ, γυναικὶ δὲ εἰκέναι τᾶλλα πλὴν κεφαλῆν· κεφαλῆν δὲ καὶ κόμην-εἶχεν ἵππου, καὶ δρακόντων τε καὶ ἄλλων θηρίων εἰκόνες προσεπεφύκεσαν τῇ κεφαλῇ· χιτῶνα δὲ ἐνεδέδυτο καὶ ἐς ἄκρους τοὺς πόδας· δεξιὰ δὲ ἐπὶ τῆς χειρὸς ἦν αὐτῇ, περιστερὰ δὲ ἡ ὄρνις ἐπὶ τῇ ἐτέρῃ. ἐφ' ὅτῳ μὲν δὴ οἱ τὸ ξόανον ἐποίησαντο οὕτως, ἀνδρὶ οὐκ ἀσυνέτῳ γνώμην ἀγαθῶ δὲ καὶ τὰ ἐς μνήμην δηλά ἐστι· Μέλαιναν δὲ ἐπονομάσαι φασὶν αὐτήν, ὅτι καὶ ἡ θεὸς μέλαιναν 5 τὴν ἐσθῆτα εἶχε. Τοῦτο μὲν δὴ τὸ ξόανον οὔτε ὅτου ποίημα ἦν, οὔτε ἡ φλόξ τρόπον ὄντινα ἐπέλαβεν αὐτό, μνημονεύουσιν· 4. ἀφανισθέντος δὲ τοῦ ἀρχαίου Φιγαλεῖς οὔτε ἄγαλμα ἄλλο ἀπεδίδουσαν τῇ θεῶ, καὶ ὅποσα ἐς ἑορτὰς καὶ θυσίας, τὰ πολλὰ δὴ παρῶπτό σφισιν, ἐς ὃ ἡ ἀκαρπία ἐπιλαμβάνει τὴν γῆν, καὶ ἰκετεύουσιν αὐτοῖς χρᾶ τάδε ἡ Πυθία·
- 6 Ἀρκαδες Ἀζᾶνες βαλανηφάγοι, οἱ Φιγάλειαν νάσσασθ' ἱππολεχοῦς Δηοῦς κρουπτήριον ἄντρον, ἦκετε πευσόμενοι λιμοῦ λύσιν ἀγρινόεντος, μούνοι δις νομάδες, μούνοι πάλιν ἀγριοδαῖται. Δηὼ μὲν σέ γ' ἔπαυσε νομῆς, Δηὼ δὲ νομῶν ἐλκησισταχῶν καὶ ἀναστοφάγον πάλι θῆκε,

νοσφισθεῖσα γέρα προτέρων τιμᾶς τε παλαιάς.
καί σ' ἄλληλοφάγον θήσει τάχα καὶ τεκνοδαίτην,
εἰ μὴ πανθήμοις λοιβαῖς χόλον ἰλάσσεσθε
σῆραγγός τε μυχὸν θείαις κοσμήσετε τιμαῖς.

Ὡς δὲ οἱ Φιγαλεῖς ἀνακομισθὲν τὸ μάντευμα ἤκουσαν, 7
τά τε ἄλλα ἐς πλέον τιμῆς ἢ τὰ πρότερα τὴν Δῆμητρα
ἤγον, καὶ Ὀνάταν τὸν Μίκωνος Αἰγινήτην πέλθουσιν
ἐφ' ὅσῳ δὴ μισθῷ ποιῆσαι σφισιν ἄγαλμα Δῆμητρος.
Τοῦ δὲ Ὀνάτα τούτου Περγαμηνοῖς ἐστὶν Ἀπόλλων χαλ-
κοῦς, θαῦμα ἐν τοῖς μάλιστα μεγέθους τε ἔνεκα καὶ ἐπὶ
τῇ τέχνῃ. τότε δὴ ὁ ἀνὴρ οὗτος ἀνευρὼν γραφὴν ἢ μί-
μημα τοῦ ἀρχαίου ξοάνου, τὰ πλείω δέ, ὡς λέγεται, καὶ
κατὰ ὄνειράτων ὄψιν, ἐποίησε χαλκοῦν Φιγαλεῦσιν
ἄγαλμα, γενεᾷ μάλιστα ὕστερον τῆς ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα
ἐπιστρατείας τοῦ Μῆδου. Μαρτυρεῖ δέ μοι τῷ λόγῳ 8
κατὰ γὰρ τὴν Ξέρξου διάβασιν ἐς τὴν Εὐρώπην Συρα-
κουσῶν τε ἔτυράννυι καὶ Σικελίας τῆς ἄλλης Γέλων ὁ
Δεινομένους· ἐπεὶ δὲ ἐτελεύτησε Γέλων, ἐς Ἴέρωνα
ἀδελφὸν Γέλωνος περιῆλθεν ἡ ἀρχή· Ἴέρωνος δὲ ἀπο-
θανόντος πρότερον πρὶν ἢ τῷ Ὀλυμπίῳ Διὶ ἀναθεῖναι
τὰ ἀναθήματα ἅ εὖξατο ἐπὶ τῶν ἵππων ταῖς νίκαις, οὕτω
Δεινομένης ὁ Ἴέρωνος ἀπέδωκεν ὑπὲρ τοῦ πατρὸς.
Ὀνάτα καὶ ταῦτα ποιήματα, καὶ ἐπιγράμματα ἐν Ὀλυμ- 9
πίᾳ, τὸ μὲν ὑπὲρ τοῦ ἀναθήματός ἐστιν αὐτῶν·

Σὸν ποτε νικήσας, Ζεῦ Ὀλύμπιε, σεμνὸν ἀγῶνα
τεθρίπῳ μὲν ἄπαξ, μουνοκέλητι δὲ δίς,
δῶρ' Ἴέρων τάδε σοι ἐχαρίσσατο· παῖς δ' ἀνέθηκε
Δεινομένης πατρὸς μνήμα Συρακοσίου.

638 τὸ δὲ ἕτερον λέγει τῶν ἐπιγραμμάτων

10

Πλὸς μὲν με Μίκωνος Ὀνάτας ἐξετέλεσεν
νάσῳ ἐν Αἰγίνῃ δώματα ναιετάων.

ἡ δὲ ἡλικία τοῦ Ὀνάτα κατὰ τὸν Ἀθηναῖον Ἡγίαν καὶ Ἀγελάδαν ἂν συμβαίνοι τὸν Ἀργεῖον.

- 11 5. Ταύτης μάλιστα ἐγὼ τῆς Δήμητρος ἕνεκα ἐς Φιγαλίαν ἀφικόμην, καὶ ἔθυσα τῇ θεῷ, καθὰ καὶ οἱ ἐπιχώριοι νομίζουσιν, οὐδέν, τὰ δὲ ἀπὸ τῶν δένδρων τῶν ἡμέρων τὰ τε ἄλλα καὶ ἀμπέλου καρπὸν, καὶ μελισσῶν τε κηρία καὶ ἐρίων τὰ μὴ ἐς ἐργασίαν πω ἦκοντα, ἀλλὰ ἔτι ἀνάπλεα τοῦ οἰσύπου, [ᾠ] τιθέασιν ἐπὶ τὸν βωμὸν φκοδομημένον πρὸ τοῦ σπηλαίου, θέντες δὲ καταχέουσιν αὐτῶν ἔλαιον. ταῦτα ἰδιώταις τε ἀνδράσι καὶ ἀνὰ πᾶν ἔτος Φιγαλέων τῷ κοινῷ καθέστηκεν ἐς τὴν θυσίαν.
- 12 Ἱέρεια δὲ σφισίν ἐστιν ἡ δρωῶσα, σὺν δὲ αὐτῇ καὶ τῶν Ἱεροθύτῶν καλουμένων ὁ νεώτατος· οἱ δὲ εἰσι τῶν ἀστῶν τρεῖς ἀριθμὸν. 6. Ἔστι δὲ δρωῶν τε ἄλλος περὶ τὸ σπήλαιον, καὶ ὕδωρ ψυχρὸν ἄνυσιν ἐκ πηγῆς. Τὸ δὲ ἄγαλμα τὸ ὑπὸ τοῦ Ὀνάτα ποιηθὲν οὔτε ἦν κατ' ἐμέ, οὔτε εἰ ἐγένετο ἀρχὴν Φιγαλεῦσιν, ἥπισταντο οἱ πολλοί·
- 13 τῶν δὲ ἐντυχόντων ἡμῖν ἔλεγεν ὁ πρεσβύτατος γενεαῖς πρότερον τρισὶν ἢ κατ' αὐτὸν ἐμπεσεῖν ἐς τὸ ἄγαλμα ἐκ τοῦ ὀρόφου πέτρας, ὑπὸ τούτων δὲ καταγῆναι καὶ ἐς ἅπαν ἐφασκεν αὐτὸ ἀφανισθῆναι· καὶ ἔν γε τῷ ὀρόφῳ δῆλα καὶ ἡμῖν ἔτι ἦν καθὰ ἀπερρώγεςαν αἱ πέτραι.

XLIII. Ἀπαιτεῖ δὲ ἡμᾶς τὸ μετὰ τοῦτο ὁ λόγος τό τε Παλλάντιον, εἰ δῆτι αὐτόθι ἐστὶν ἐς μνήμην, καὶ καθ' ἣντινα βασιλεὺς αἰτίαν Ἀντωνίνος ὁ πρότερος πόλιν τε ἀντι κώμης ἐποίησε Παλλάντιον καὶ σφισιν ἐλευθερίαν 2 καὶ ἀτέλειαν ἔδωκεν εἶναι φόρων. 2. Φασὶ δὴ γενέσθαι καὶ γνώμην καὶ τὰ ἐς πόλεμον ἄριστον τῶν Ἀρκάδων ὄνομα Εὐάνδρον, παῖδα δὲ αὐτὸν νύμφης τε εἶναι, θυγατρὸς τοῦ Λάδωνος, καὶ Ἐρμού· σταλέντα δὲ ἐς ἀποικίαν, καὶ ἄγοντα Ἀρκάδων τῶν ἐκ Παλλαντίου στρατιάν, παρὰ τῷ ποταμῷ πόλιν τῷ Θύβριδι οἰκίσαι· καὶ Ῥωμαίων μέ-

ρος τῆς καθ' ἡμᾶς πόλεως, ὃ φέκετο ὑπὸ τοῦ Εὐάνδρου
 689 καὶ Ἀρκαδῶν τῶν συνακολουθησάντων, ὄνομα ἔσχε
 Παλλάντιον κατὰ μνήμην τῆς ἐν Ἀρκαδίᾳ· χρόνῳ δὲ
 ὕστερον μετέπεσε τὸ ὄνομα ἐν ἀναιρέσει γραμμάτων τοῦ
 τε λ καὶ τοῦ ν. τούτων μὲν τῶν λελεγμένων ἕνεκα
 Παλλαντιεῦσιν ἐκ βασιλείως ἐγένοντο δωρεαί. 3. Ὁ δὲ 3
 Ἀντωνίνος, ὅτῳ καὶ ἐς Παλλαντιεῖς ἐστὶν εὐεργετήματα,
 πόλεμον μὲν Ῥωμαίοις ἐθέλοντῆς ἐπηγάγετο οὐδένα,
 πολέμου δὲ ἄρξαντας Μαύρους, Διβύων τῶν αὐτονό-
 μων τὴν μεγίστην μοῖραν, νομάδας τε ὄντας καὶ τοσῶδε
 ἔτι θυσμαχωτέρους τοῦ Σκυθικοῦ γένους ὅσῳ μὴ ἐπὶ
 ἁμαξῶν, ἐπὶ ἵππων δὲ αὐτοὶ τε καὶ αἱ γυναῖκες ἤλῳντο,
 τούτους μὲν ἐξ ἀπάσης ἐλαύνων τῆς χώρας ἐς τὰ ἔσχατα
 ἠνάγκασεν ἀναφυγεῖν Διβύης, ἐπὶ τε Ἀτλαντα τὸ ὄρος
 καὶ ἐς τοὺς πρὸς τῷ Ἀτλαντι ἀνθρώπους· ἀπετέμετο 4
 δὲ καὶ τῶν ἐν Βριτανίᾳ Βριγάντων τὴν πολλήν, ὅτι
 ἐπεσβαίνειν καὶ οὗτοι σὺν ὀπλοῖς ἤρξαν ἐς τὴν Γενου-
 νίαν μοῖραν, ὑπηκόους Ῥωμαίων. Δυκίων δὲ καὶ Κα-
 ρῶν τὰς πόλεις Κῶν τε καὶ Ρόδον ἀνέτρψε μὲν βίαιος
 ἐς αὐτὰς κατασκήψας σεισμός· βασιλεὺς δὲ Ἀντωνίνος
 καὶ ταύτας ἀνεσώσατο δαπανημάτων τε ὑπερβολῇ καὶ
 ἐς τὸν ἀνοικισμὸν προθυμίᾳ. χρημάτων δὲ ἐπιδόσεις
 ὀπόσας καὶ Ἑλλησι καὶ τοῦ βαρβαρικοῦ τοῖς δεηθεῖσι,
 690 καὶ ἔργων κατασκευὰς ἐν τε τῇ Ἑλλάδι καὶ περὶ Ἰωνίαν
 καὶ περὶ Καρχηδόνα τε καὶ ἐν γῇ τῇ Σύρων, τάδε μὲν
 ἄλλοι ἔγραψαν ἐς τὸ ἀκριβέστατον. Ὁ δὲ βασιλεὺς ὑπε-
 5 λίπετο οὗτος καὶ ἄλλο τοιόνδε ἐς μνήμην. ὅσοις τῶν
 ὑπηκόων πολίταις ὑπῆρχεν εἶναι Ῥωμαίων, οἱ δὲ παῖδες
 ἐτέλουν σφίσιν ἐς τὸ Ἑλληνικόν, τούτοις ἐλείπετο ἢ
 κατανεῖμαι τὰ χρήματα ἐς οὐ προσήκοντας ἢ ἐπαυξῆσαι
 τὸν βασιλείως πλοῦτον κατὰ νόμον δῆ τινα· Ἀντωνίνος
 δὲ ἐφῆκε καὶ τούτοις διδόναι σφᾶς παισὶ τὸν κλῆρον,

προτιμήσας φανῆναι φιλόφρωνος ἢ ἀφελίμου ἐς χρήματα φυλάξαι νόμον. Τοῦτον Εὐσεβῆ τὸν βασιλέα ἐκάλεσαν οἱ Ῥωμαῖοι, διότι τῇ ἐς τὸ θεῖον τιμῇ μάλιστα δ' ἐφαίνετο χρώμενος. δόξη δὲ ἐμῇ καὶ τὸ ὄνομα τὸ Κύρου φέροιτο ἂν τοῦ πρεσβυτέρου, πατῆρ ἀνθρώπων καλούμενος. 4. Ἀπέλιπε δὲ καὶ ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ παῖδα ὁμῶνυμον· ὁ δὲ Ἀντωνῖνος οὗτος ὁ δεύτερος καὶ τοὺς τε Γερμανούς, μαχιμωτάτους καὶ πλείστους τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ βαρβάρων, καὶ ἔθνος τὸ Σαυροματῶν πολέμου καὶ ἀδικίας ἄρξαντας τιμωρούμενος ἐπεξῆλθε.

XLIV. Τὰ δὲ [δὴ] ἐπίλοιπα ἡμῖν τοῦ Ἀρκαδικοῦ λόγου, ἔστιν ἐκ Μεγάλης πόλεως ἐς Παλλάντιον ὁδὸς καὶ ἐς Τεγέα, ἄγουσα ἢ αὐτὴ μέχρι τοῦ καλουμένου Χώματος. κατὰ ταύτην τὴν ὁδὸν Λαδόκεια σφισιν ὠνόμασται τὰ πρὸ τοῦ ἄστεως, ἀπὸ Λαδόκου τοῦ Ἐχέμου. 2. καὶ μετὰ ταῦτα Αἰμονιαὶ πόλις ἦσαν τὸ ἀρχαῖον, οἰκιστῆς δὲ Αἰμων ἐγένετο αὐταῖς ὁ Ἀνκάωνος· διαμεμένηκε δὲ καὶ ἐς τὸδε Αἰμονιάς τὸ χωρίον τοῦτο ὀνομάζεσθαι. 2 μετὰ δὲ Αἰμονιάς ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ πόλεως ἔστιν Ὀρεσθασίου καὶ ἄλλα ὑπολειπόμενα ἐς μνήμην καὶ Ἀρτέμιδος ἱεροῦ κίονες ἔτι· ἐπίκλησις δὲ Ἰέρεια τῇ Ἀρτέμιδι 691 ἔστι. Τὴν δὲ εὐθείαν ἰόντι ἐξ Αἰμονιῶν Ἀφροδίσιον τέ ἔστιν ὀνομαζόμενον καὶ μετ' αὐτὸ ἄλλο χωρίον τὸ Ἀθηναιον· τούτου δὲ ἐν ἀριστερᾷ ναὸς ἔστιν Ἀθηνᾶς καὶ 3 ἄγαλμα ἐν αὐτῷ λίθου. τοῦ Ἀθηναίου δὲ μάλιστα εἰκασιν ἀπατέρω σταδίοις ἐρείπια Ἀσέας ἔστί, καὶ ὁ λόφος ἀκρόπολις τότε οὐσα τεύχους σημεῖα ἔχει καὶ ἐς τὸδε. 3. Σταδίους δὲ ὅσον πέντε ἀπὸ Ἀσέας τοῦ Ἀλφειοῦ μὲν ὀλίγον ἄπο τῆς ὁδοῦ, τοῦ δὲ Εὐρώτα παρ' αὐτὴν ἔστιν ἢ πηγὴ τὴν ὁδόν· πρὸς τε τοῦ Ἀλφειοῦ τῇ πηγῇ ναὸς τε Μητρὸς θεῶν ἔστιν οὐκ ἔχων ὄροφον καὶ λέοντες 4 δύο λίθου πεποιημένοι. Τοῦ δὲ Εὐρώτα τὸ ὕδωρ ἀνα-

κεράννυται πρὸς τὸν Ἀλφειόν, καὶ ὅσον ἐπὶ εἴκοσι σταδίους κοινῶ προΰασι τῷ ρεύματι· κατελθόντες δὲ ἐς χάσμα, ὃ μὲν αὐτῶν ἄνευσιν αὐθις ἐν τῇ γῇ τῇ Λακεδαιμονίων ὁ Εὐρώτας, ὃ δὲ Ἀλφειὸς ἐν Πηγαῖς τῆς Μεγαλοπολίτιδος. 4. Ἔστι δὲ ἄνοδος ἐξ Ἀσέας ἐς τὸ ὄρος τὸ Βόρειον καλούμενον, καὶ ἐπὶ τῇ ἄκρᾳ τοῦ ὄρους σημεῖά ἐστιν ἱεροῦ· ποιῆσαι δὲ τὸ ἱερὸν Ἀθηναῖ τε Σωτεῖρα καὶ Ποσειδῶνι Ὀδυσσεῖα ἐλέγετο ἀνακομισθέντα ἐξ Ἰλίου.

Τὸ δὲ ὀνομαζόμενον Χῶμα ὄροι Μεγαλοπολίταις 5 τῆς γῆς πρὸς Τεγεάτας καὶ Παλλαντιεῖς εἰσί· καὶ τὸ Παλλαντικὸν πεδῖον ἐστὶν ἐκτραπεισιν ἐς ἀριστερὰν ἀπὸ τοῦ Χώματος. 5. Ἐν δὲ Παλλαντίῳ ναός τε καὶ ἀγάλματα λίθου Πάλλαντος, τὸ δὲ ἕτερόν ἐστιν Εὐάνδρου· καὶ Κόρης τε τῆς Δήμητρος ἱερὸν, καὶ οὐ πολὺ ἀπωτέρω Πολυβίου σφίσιν ἀνδριάς ἐστι. τῷ λόφῳ δὲ τῷ ὑπὲρ τῆς πόλεως ὅσα ἀκροπόλει τὸ ἀρχαῖον ἐχρῶντο· λείπεται δὲ καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι ἐπὶ κορυφῇ τοῦ λόφου θεῶν ἱερὸν. ἐπὶ κλησις μὲν δὴ ἐστὶν αὐτοῖς Καθαροί, περὶ μεγίστων 6 δὲ αὐτόθι καθεστήκασιν οἱ ὄρκοι. καὶ ὀνόματα μὲν τῶν θεῶν οὐκ ἴσασιν, ἢ καὶ εἰδότες οὐ θέλουσιν ἐξαγορεύειν· Καθαροὺς δὲ ἐπὶ τοιῶδε ἂν τις κληθῆναι τεκμαίροιο, ὅτι αὐτοῖς οὐ κατὰ ταῦτὰ ὁ Πάλλας ἔθυσε καθὰ καὶ ὁ πατήρ οἱ τῷ Ἀγκαίῳ Δίι.

6. Τοῦ δὲ καλουμένου Χώματος ἐν δεξιᾷ πεδίον 7
692 ἐστὶ τὸ Μανθουρικόν· ἐστὶ δὲ ἐν ὄροις ἤδη Τεγεατῶν τὸ πεδῖον, ὃν σταδίων που πενήτηκοντα μάλιστα ἄχρι Τεγεάς. ἐστὶ δὲ ὄρος οὐ μέγα ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ καλούμενον Κρήσιον· ἐν δὲ αὐτῷ τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀφνειοῦ πεποιήται. Ἀερόπη γὰρ Κηφέως τοῦ Ἀλέου συνεγένετο Ἄρης, καθὰ οἱ Τεγεᾶται λέγουσι· καὶ ἡ μὲν ἀφίησιν ἐν ταῖς ὠδίσι τὴν ψυχὴν, ὃ δὲ παῖς καὶ τεθνηκυίας εἶχετο 8 ἔτι τῆς μητρός, καὶ ἐκ τῶν μαστῶν εἴλκεν αὐτῆς γάλα

πολὺ καὶ ἄφθονον. καί, ἦν γὰρ τοῦ Ἄρεως γνῶμη τὰ γινόμενα, τούτων ἕνεκα Ἄφνειὸν τὸν θεὸν ὀνομάζουσι· τῷ δὲ παιδίῳ ὄνομα τεθῆναι φασιν Ἀέροπον. 7. Ἔστι δὲ κατὰ τὴν ἐς Τεγέαν ὁδὸν Λευκάκιος καλουμένη κρήνη· θυγατέρα δὲ Ἀφείδαντος λέγουσιν εἶναι τὴν Λευκάκην, καὶ οὐ πόρρω τοῦ Τεγεατῶν οἱ ἄστεως μνημά ἐστιν.

XLV. Τεγεᾶται δὲ ἐπὶ μὲν Τεγεάτου τοῦ Λυκάονος τῇ χώρᾳ φασὶν ἀπ' αὐτοῦ γενέσθαι μόνη τὸ ὄνομα, τοῖς δὲ ἀνθρώποις κατὰ δήμους εἶναι τὰς οἰκῆσεις, Γαρεάτας καὶ Φυλακεῖς καὶ Καρνάτας τε καὶ Κορυθεῖς, ἔτι δὲ Πωταχίδας καὶ Οἰάτας Μανθυρεῖς τε καὶ Ἐχευήθεις· ἐπὶ δὲ Ἀφείδαντος βασιλεύοντος καὶ ἑνατὸς σφίσι δῆμος προσεγένετο Ἀφείδαντες. τῆς δὲ ἐφ' ἡμῶν πόλεως οἰκιστῆς ἐγένετο Ἄλεος. 2. Τεγεαταῖς δὲ παρῆξ ἢ τὰ Ἀρκάδων κοινά, ἐν οἷς ἔστι μὲν ὁ πρὸς Ἰλλίῳ πόλεμος, ἔστι δὲ τὰ Μηδικὰ τε καὶ ἐν Διπαιεῦσιν ὁ πρὸς Λακεδαιμονίους ἀγῶν, παρῆξ οὖν τῶν καταλελεγμένων ἰδίᾳ Τεγεαταῖς ἐστὶν αὐτοῖς τοσάδε ἐς δόξαν. τὸν γὰρ ἐν Καλυ- 693
δῶνι ἦν Ἀγκαῖος ὑπέμεινεν ὁ Λυκούργου τρωθεῖς, καὶ Ἀταλάντῃ τοξεύει τὸν ἦν, καὶ ἔτυχε πρώτη τοῦ θηρίου· τούτων ἕνεκα αὐτῇ ἢ κεφαλῇ τε τοῦ ὑὸς καὶ τὸ δέρμα 3 ἀριστεία ἐδόθη. Ἡρακλειδῶν δὲ ἐς Πελοπόννησον κατ-
ιόντων Ἐχεμος ὁ Ἀερόπου Τεγεατῆς ἐμονομάχησεν ἰδίᾳ πρὸς Ἰλλου, καὶ ἐκράτησε τοῦ Ἰλλου τῇ μάχῃ. Λακε-
δαιμονίους τε οἱ Τεγεᾶται πρῶτοι Ἀρκάδων σφίσι ἐπι-
στρατεύσαντας ἐνίκησαν, καὶ αἰχμαλώτους αἰροῦσιν αὐ-
τῶν τοὺς πολλούς.

4 3. Τεγεαταῖς δὲ Ἀθηναῖς τῆς Ἀλέας τὸ ἱερὸν τὸ ἀρ-
χαῖον ἐποίησεν Ἄλεος· χρόνῳ δὲ ὕστερον κατεσκευά-
σαντο οἱ Τεγεᾶται τῇ θεῷ ναὸν μέγαν τε καὶ θεᾶς ἄξιον.
ἐκεῖνο μὲν δὴ πῦρ ἠφάνισεν ἐπινεμηθὲν ἐξαίφνης, Διο-

φάντου παρ' Ἀθηναίους ἄρχοντος, δευτέρῳ δὲ εἶται τῆς ἑκτης καὶ ἐνενηκοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἣν Εὐπόλεμος Ἥλειος ἐνίκα στάδιον. 4. Ὁ δὲ ναὸς ὁ ἐφ' ἡμῶν πολὺ δὴ τι τῶν 5 ναῶν, ὅσοι Πελοποννησίους εἰσὶν, ἐς κατασκευὴν προέχει τὴν ἄλλην καὶ ἐς μέγεθος. ὁ μὲν δὴ πρῶτός ἐστιν αὐτῷ κόσμος τῶν κίωνων Δάριος, ὁ δὲ ἐπὶ τούτῳ Κορίνθιος· ἐστήκασι δὲ καὶ ἐκτὸς τοῦ ναοῦ κίονες ἐργασίας τῆς Ἰώνων. Ἀρχιτέκτονα δὲ ἐπυρθανόμην Σκόπαν αὐτοῦ γενέσθαι τὸν Πάριον, ὃς καὶ ἀγάλματα πολλαχού τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, τὰ δὲ καὶ περὶ Ἰωνίαν τε καὶ Καρλίαν ἐποίησε. τὰ δὲ ἐν τοῖς ἀετοῖς, ἐστὶν ἔμπροσθεν ἡ 6 θῆρα τοῦ ὑὸς τοῦ Καλυδωνίου· πεπονημένον δὲ κατὰ μέσον μάλιστα τοῦ ὑὸς τῆ μὲν ἐστὶν Ἀταλάντη καὶ Μελέαγρος καὶ Θησεὺς Τελαμών τε καὶ Πηλεὺς καὶ Πολυδεύκης καὶ Ἰόλαος, ὃς τὰ πλεῖστα Ἡρακλεῖ συνέκαμνε τῶν ἔργων, καὶ Θεστίου παῖδες, ἀδελφοὶ δὲ Ἀλθαίας, Πρόθους καὶ Κομήτης· κατὰ δὲ τοῦ ὑὸς τὰ ἕτερα Ἀγκαλον 7 ἔχοντα ἤδη τραύματα καὶ ἀφέντα τὸν πέλεκυν ἀνέχων ἐστὶν Ἐποχος, παρὰ δὲ αὐτὸν Κάστρω καὶ Ἀμφιάραος Ὀικλέους, ἐπὶ δὲ αὐτοῖς Ἰππόθους ὁ Κερκινόος τοῦ Ἀγαμήδους τοῦ Στυμφήλου· τελευταῖος δὲ ἐστὶν εἰργασμένος Πειρίθους. τὰ δὲ ὀπισθεν πεπονημένα ἐν τοῖς ἀετοῖς Τηλέφου πρὸς Ἀχιλλεῖα ἐστὶν ἐν Καΐκου πεδίῳ μάχη.

694 XLVI. Τῆς δὲ Ἀθηνᾶς τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀλέας τὸ ἀρχαῖον, σὺν δὲ αὐτῇ καὶ ὑὸς τοῦ Καλυδωνίου τοὺς ὀδόντας ἔλαβεν ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς Αὐγουστος, Ἀντώνιον πολέμῳ καὶ τὸ Ἀντωνίου νικήσας συμμαχικόν, ἐν ᾧ καὶ οἱ Ἀρκαδὲς πλὴν Μαντινέων ἦσαν οἱ ἄλλοι. 2. φαίνε-2 ται δὲ οὐκ ἄρξας ὁ Αὐγουστος ἀναθήματα καὶ ἔδη θεῶν ἀπάγεσθαι παρὰ τῶν κρατηθέντων, καθεστηκότι δὲ ἐκ παλαιοῦ χρησάμενος. Ἴλιον τε γὰρ ἀλούσης καὶ νεμο-

μένων τὰ λάφυρα Ἑλλήνων Σθενέλῳ τῷ Καπανέως τὸ
 ξόανον τοῦ Διὸς ἐδόθη τοῦ Ἐρκείου· καὶ ἔτεσιν ὕστερον
 πολλοῖς Δωριέων ἐς Σικελίαν ἐσοικιζομένων Ἀντίφημος
 ὁ Γέλας οἰκιστῆς, πόλισμα Σικανῶν Ὀμφάκην πορθή-
 3 σας, μετεκόμισεν ἐς Γέλαν ἄγαλμα ὑπὸ Δαιδάλου πε-
 ποιημένον. βασιλέα τε τῶν Περσῶν Ξέρξην τὸν Δαρείου,
 χωρὶς ἢ ὅσα ἐξεκόμισε τοῦ Ἀθηναίων ἄστως, τοῦτο μὲν
 ἐκ Βραυρωῶνος ἄγαλμα ἴσμεν τῆς Βραυρωνίας λαβόντα
 Ἀρτέμιδος, τοῦτο δὲ αἰτίαν ἐπενεγκῶν Μιλησίοις ἐθε-
 λοκαῖσαι σφᾶς ἐναντία Ἀθηναίων ἐν τῇ Ἑλλάδι ναυ-
 μαχήσαντας τὸν χαλκοῦν ἔλαβεν Ἀπόλλωνα τὸν ἐν Βραγ-
 χίδαϊς. καὶ τὸν μὲν ὕστερον ἔμελλε χρόνῳ Σέλευκος
 καταπέμψειν Μιλησίοις· Ἀργείοις δὲ τὰ ἐκ Τίρυνθος
 4 ἔτι καὶ ἐς ἐμέ, τὸ μὲν παρὰ τὴν Ἥραν ξόανον, τὸ δὲ ἐν
 τοῦ Ἀπόλλωνός ἐσσαν ἀνακείμενον τοῦ Ἥλειου. Κυζι-
 κηνοὶ τε ἀναγκάσαντες πολέμῳ Προκοννησίους γενέσθαι
 σφίσι συνοίκους Μητρὸς Δινδυμήνης ἄγαλμα ἔλαβον ἐκ
 Προκοννήσου· τὸ δὲ ἄγαλμά ἐστι χρυσοῦ, καὶ αὐτοῦ τὸ
 πρόσωπον ἀντὶ ἐλέφαντος ἵππων τῶν ποταμίων ὀδόντες
 εἰσὶν εἰργασμένοι. Βασιλεὺς μὲν δὴ Αὐγουστος καθε-
 στηκότα ἐκ παλαιοῦ καὶ ὑπὸ τε Ἑλλήνων νομιζόμενα καὶ
 βαρβάρων εἰργάσατο· Ῥωμαίοις δὲ τῆς Ἀθηνᾶς τὸ ἄγαλ-
 μα τῆς Ἀλέας ἐς τὴν ἀγορὰν τὴν ὑπὸ Αὐγούστου ποιη-
 5 θείσαν, ἐς ταύτην ἐστὶν ἰόντι. τοῦτο μὲν δὴ ἐνταῦθα
 ἀνάκειται ἐλέφαντος διὰ παντὸς πεποιημένον, τέχνη δὲ
 Ἐνδοίου· τοῦ δὲ ὑὸς τῶν ὀδόντων κατεᾶχθαι μὲν τὸν
 ἑτερόν φασιν οἱ ἐπὶ τοῖς θαύμασιν, ὁ δ' ἔτι ἐξ αὐτῶν 695
 λειπόμενος ἀνέκειτο ἐν βασιλέως κήποις, ἐν ἱερῷ Διο-
 νύσου, τὴν περιμέτρον τοῦ μήκους παρεχόμενος ἐς ἡμισυ
 μάλιστα ὀργυιᾶς.

XLVII. Τὸ δὲ ἄγαλμα ἐν Τεγέα τὸ ἐφ' ἡμῶν ἐκομί-
 σθη μὲν ἐκ δήμου τοῦ Μανθουρέων, Ἰπλία δὲ παρὰ

τοῖς Μανθουρεῦσιν εἶχεν ἐπίκλησιν, ὅτι τῷ ἐκείνων λό-
 γῳ γινομένης τοῖς θεοῖς πρὸς Γίγαντας μάχης ἐπήλασεν
 Ἐγκελάδῳ Ἰσπαν τὸ ἄρμα. Ἀλέαν μέντοι καλεῖσθαι καὶ
 ταύτην ἐς τὴν Ἑλλάδα τοὺς ἄλλους καὶ ἐς αὐτοὺς Πελο-
 ποννησίους ἐκνευίκηκε. τῷ δὲ ἀγάλματι τῆς Ἀθηνᾶς
 τῇ μὲν Ἀσκληπιός, τῇ δὲ Ὑγία παρυστώσά ἐστι λίθου
 τοῦ Πεντελῆσιου, Σκόπα δὲ ἔργα Παρίου. 2. Ἀναθή-
 ματα δὲ ἐν τῷ ναῷ τὰ ἀξιολογώτατα, ἔστι μὲν τὸ δέσμα
 ὑὸς τοῦ Καλυδωνίου, διεσῆπετο δὲ ὑπὸ τοῦ χρόνου καὶ
 ἐς ἅπαν ἦν τριχῶν ἤδη ψιλόν, εἰσι δὲ αἱ πέδαι κρεμά-
 μεναι, πλὴν ὅσας ἠφάνισεν αὐτῶν ἰός, ἃς γε ἔχοντες
 Λακεδαιμονίων οἱ αἰχμάλωτοι τὸ πεδίον Τεγεάταις ἔσκα-
 πτον· κλίνη τε ἱερὰ τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ Αὔρης εἰκὼν
 γραφῇ μεμιμημένη, Μαρπήσσης τε ἐπίκλησιν Χοίρας,
 γυναικὸς Τεγεάτιδος, ἀνάκειται τὸ ὄπλον. ταύτης μὲν 3
 δὴ ποιησόμεθα καὶ ὕστερον μνήμην· ἱερᾶται δὲ τῇ Ἀθη-
 νᾷ πατρὸς χρόνον οὐκ οἶδα ὅσον τινά, πρὶν δὲ ἠβάσκειν
 καὶ οὐ πρόσω, τὴν ἱερωσύνην. τῇ θεῷ δὲ ποιηθῆναι
 τὸν βωμὸν ὑπὸ Μελάμποδος τοῦ Ἀμυθᾶνος λέγουσιν·
 εἰργασμένοι δὲ ἐπὶ τῷ βωμῷ Ῥέα μὲν καὶ Οἰνὸν νύμφη
 παῖδα ἐτι νήπιον Δία ἔχουσιν, ἐκατέρωθεν δὲ εἰσι τέσ-
 σαρες ἀριθμόν, Γλαύκη καὶ Νέδα καὶ Θεῖσά καὶ Ἀν-
 θρακία, τῇ δὲ Ἰδη καὶ Ἀγνώ καὶ Ἀλκινόη τε καὶ Φοῖβα.
 πεπολιῆται δὲ καὶ Μουσῶν καὶ Μνημοσύνης ἀγάλματα.

3. Τοῦ ναοῦ δὲ οὐ πόρρω στάδιον χῶμα γῆς ἐστί, 4
 καὶ ἄγουσιν ἀγῶνας ἐνταῦθα, Ἀλεατα ὀνομάζοντες ἀπὸ
 696 τῆς Ἀθηνᾶς, τὸν δὲ Ἀλώτια, ὅτι Λακεδαιμονίων τὸ πολὺ
 ἐν τῇ μάχῃ ζῶντας εἶλον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς πρὸς ἄρκτον
 τοῦ ναοῦ κρήνη, καὶ ἐπὶ ταύτῃ βιασθῆναι τῇ κρήνῃ φα-
 σὶν Αὔρην ὑπὸ Ἡρακλέους, οὐχ ὁμολογοῦντες Ἐκαταίῳ
 τὰ ἐς αὐτήν. ἀπωτέρω δὲ τῆς κρήνης ὅσον σταδίους τρι-
 σὶν ἐστὶν Ἐρμου ναὸς Δίπυτου.

5 4. Τεγεάταις δέ ἐστι καὶ ἄλλο ἱερὸν Ἀθηναῶς Πολιά-
 τιδος· ἐκάστου δὲ ἅπαξ ἔτους ἱερεὺς ἐς αὐτὸ ἔσεισι. τὸ
 τοῦ Ἐρύματος ἱερὸν ὀνομάζουσι, λέγοντες ὡς Κηφεὶ τῷ
 Ἀλέου γένοιτο δωρεὰ παρὰ Ἀθηναῶς ἀνάλωτον ἐς τὸν
 πάντα χρόνον εἶναι Τεγέαν· καὶ αὐτῷ φασὶν ἐς φυλα-
 κὴν τῆς πόλεως ἀποτεμοῦσαν τὴν θεὸν δοῦναι τριχῶν
 6 τῶν Μεδούσης. Ἐς δὲ τὴν Ἄρτεμιν τὴν Ἡγεμόνην
 τὴν αὐτὴν τοιαύδε λέγουσιν. Ὀρχομενίων τῶν ἐν Ἀρκα-
 δία τυραννίδα ἔσχεν Ἀριστομηλίδας· ἐρασθεὶς δὲ Τε-
 γεάτιδος παρθένου καὶ ἐγκρατῆς ὅτῳ δὴ τρόπῳ γενόμε-
 νος ἐπιτρέπει τὴν φρουρὰν αὐτῆς Χρονίῳ. καὶ ἡ μὲν,
 πρὶν ἀναχθῆναι παρὰ τὸν τύραννον, ἀποκλίνουσιν ἐαν-
 τὴν ὑπὸ δειματός τε καὶ αἰδοῦς, Χρόνιον δὲ Ἀρτέμιδος
 ἐπήγειρεν ὄψις ἐπὶ Ἀριστομηλίδαν· φονεύσας δὲ ἐκεῖ-
 νον καὶ ἐς Τεγέαν φυγῶν ἐποίησεν ἱερὸν τῇ Ἀρτέμιδι.

XLVIII. Τῆς ἀγορᾶς δὲ μάλιστα εἰοικίως πλίνθῳ
 κατὰ τὸ σχῆμα, Ἀφροδίτης ἐστὶν ἐν αὐτῇ ναὸς καλουμέ-
 νης ἐν πλινθίῳ καὶ ἄγαλμα λίθου. στήλαις δὲ ἐπειρ-
 γασμένοι τῇ μὲν Ἀντιφάνης ἐστὶ καὶ Κρίστος καὶ Τυρω-
 νίδας τε καὶ Πυρρίας, οἱ νόμους Τεγεάταις θέμενοι τι-
 μὰς καὶ ἐς τότε παρ' αὐτῶν ἔχουσιν· ἐπὶ δὲ τῇ ἐτέρῃ
 στήλῃ πεποιημένος ἐστὶν Ἰάσιος, ἵππου τε ἐχόμενος καὶ
 κλάδον ἐν τῇ δεξιᾷ φέρων φοῖνικος· νικῆσαι δὲ ἵππῳ
 φασὶν ἐν Ὀλυμπίᾳ τὸν Ἰάσιον, ὅτε Ἡρακλῆς ἔθετο ὁ
 2 Θηβαῖος τὰ Ὀλύμπια. 2. Ἐν μὲν δὴ Ὀλυμπίᾳ κοτίνου
 τῷ νικῶντι δίδοσθαι στέφανον καὶ ἐν Δελφοῖς δάφνης, 697
 τοῦ μὲν ἤδη τὴν αἰτίαν ἀπέδωκα ἐν τοῖς ἐς Ἡλείους, τοῦ
 δὲ καὶ ἐν τοῖς ἔπειτα δηλώσω· ἐν Ἰσθμῷ δὲ ἡ πίτυς καὶ
 ἐν Νεμέᾳ τὰ σέλινα ἐπὶ τοῦ Παλαίμονος καὶ τοῦ Ἀρχε-
 μόρου τοῖς παθήμασιν ἐνομίσθησαν. οἱ δὲ ἀγῶνες φοῖ-
 νικος ἔχουσιν οἱ πολλοὶ στέφανον· ἐς δὲ τὴν δεξιάν ἐστι
 3 καὶ πανταχοῦ τῷ νικῶντι ἐστιθέμενος φοῖνιξ. ἐνομίσθη

δὲ ἐπὶ τοιῶδες· Θησέα ἀνακομιζόμενον ἐκ Κρήτης φασὶν ἐν Δήλῳ ἀγῶνα ποιήσασθαι τῷ Ἀπόλλωνι, στεφανοῦν δὲ αὐτὸν τοὺς νικῶντας τῷ φοίνικι. τοῦτο μὲν δὴ ἄρξει λέγουσιν ἐντεῦθεν· τοῦ δὲ φοίνικος τοῦ ἐν Δήλῳ μνήμην ἐποιήσατο καὶ Ὅμηρος ἐν Ὀδυσσεύς ἱκεσίᾳ πρὸς τὴν Ἀλκίνοῦ θυγατέρα.

3. Ἔστι δὲ καὶ Ἄρειος ἄγαλμα ἐν τῇ Τεγεατῶν ἀγο- 4
 ρᾶ. τοῦτο ἐκτετύπεται μὲν ἐπὶ στήλῃ, Γυναικοθοῖον
 δὲ ὀνομάζουσιν αὐτόν. ἐπὶ ** [τὸν] Λακωνικὸν πόλε-
 μον καὶ Χαρίλλου τοῦ Λακεδαιμονίων βασιλέως τὴν πρῶ-
 τὴν ἐπιστρατεῖαν λαβοῦσαι αἱ γυναικῆς σφισιν ὄπλα
 ἐλόχων ὑπὸ τὸν λόφον ὃν Φυλακτρίδα ἐφ' ἡμῶν ὀνομά-
 ζουσι· συνελθόντων δὲ τῶν στρατοπέδων καὶ τολμήματα
 ἀποδεικνυμένων ἐκατέρωθεν τῶν ἀνδρῶν πολλά τε καὶ
 ἄξια μνήμης, οὕτω φασὶν ἐπιφανῆναί σφισι τὰς γυναι- 5
 κας, καὶ εἶναι τὰς ἐργασαμένας ταύτας τῶν Λακεδαιμο-
 νίων τὴν τροπὴν, Μάρπησσαν δὲ τὴν Χοίραν ἐπονομα-
 ζομένην ὑπερβαλέσθαι τῇ τόλμῃ τὰς ἄλλας γυναικας,
 ἀλῶναι δὲ ἐν τοῖς Σπαρτιάταις καὶ αὐτὸν Χάριλλον· καὶ
 τὸν μὲν ἀφθεθέντα ἄνευ λύτρων, καὶ ὄρκον Τεγεάταις
 δόντα μήποτε Λακεδαιμονίους στρατεύσειν ἔτι ἐπὶ Τε-
 γέαν, παραβῆναι τὸν ὄρκον, τὰς γυναικας δὲ τῷ Ἄρει
 θῦσαι τε ἄνευ τῶν ἀνδρῶν ἰδίᾳ τὰ ἐπινίκια, καὶ τοῦ
 ἱερέου τῶν κρεῶν οὐ μεταδοῦναι σφᾶς τοῖς ἀνδράσιν.
 698 ἀντὶ τούτων μὲν τῷ Ἄρει γέγονεν ἐπὶ κλησις· 4. πεποιή- 6
 ται δὲ καὶ Διὸς Τελείου βωμὸς καὶ ἄγαλμα τετράγωνον·
 περισσῶς γὰρ δὴ τι τῷ σχήματι τούτῳ φαίνονται μοι
 χαίρειν οἱ Ἀρκάδες. καὶ μνήματά ἐστιν ἐνταῦθα Τεγεά-
 του τοῦ Λυκάονος καὶ Μαιρᾶς γυναικὸς τοῦ Τεγεάτου·
 θυγατέρα [δὲ] Ἀτλαντός φασιν εἶναι τὴν Μαιράν, ἧς δὴ
 καὶ Ὅμηρος ἐποιήσατο μνήμην ἐν Ὀδυσσεύς λόγοις πρὸς
 Ἀλκίνοον περὶ τε ὁδοῦ τῆς ἐς ἄδην καὶ ὀπόσων ἐθεά-

7 σατο ἐκεῖ τὰς ψυχάς. 5. Τὴν δὲ Εἰλείθυιαν οἱ Τεγεᾶται, καὶ γὰρ ταύτης ἔχουσιν ἐν τῇ ἀγορᾷ ναὸν καὶ ἄγαλμα, ἐπονομάζουσιν Αὔγην ἐν γόνασι, λέγοντες ὡς Ναυπλίῳ παραδοίῃ τὴν θυγατέρα Ἄλεος ἐντειλάμενος ἐπανάγοντα αὐτὴν ἐς θάλασσαν καταποντῶσαι· τὴν δέ, ὡς ἦγετο, πεσεῖν τε ἐς γόνατα καὶ οὕτω τεκεῖν τὸν παῖδα ἐνθα τῆς Εἰλείθυϊας ἐστὶ τὸ ἱερόν. οὗτος ὁ λόγος διάφορος μὲν ἐστὶν ἐτέρῳ λόγῳ, λάθρα τὴν Αὔγην τεκεῖν τοῦ πατρὸς καὶ ἐκτεθῆναι τὸν Τήλεφον λέγουσι ἐς τὸ ὄρος τὸ Παρθένιον, καὶ τῷ παιδί ἐκκειμένῳ διδόναι γάλα ἔλαφον· λέγεται δὲ οὐδὲν ἦσσαν καὶ οὗτος ὑπὸ 8 Τεγεατῶν ὁ λόγος. 6. Πρὸς δὲ τῷ ἱερῷ τῆς Εἰλείθυϊας ἐστὶ Γῆς βωμός. ἔχεται δὲ τοῦ βωμοῦ λίθου λευκοῦ στήλη· ἐπὶ δὲ αὐτῆς Πολύβιος ὁ Λυκόρτα καὶ ἐπὶ ἐτέρῳ στήλῃ τῶν παίδων τῶν Ἀρκάδος Ἐλατός ἐστιν εἰργασμένος.

XLIX. Οὐ πόρρω δὲ τῆς ἀγορᾶς θεατρὸν τέ ἐστι καὶ πρὸς αὐτῷ βᾶθρα εἰκόνων χαλκῶν· αὐταὶ δὲ οὐκ εἰσὶν ἔτι αἱ εἰκόνες. ἐλεγείον δὲ ἐφ' ἐνὶ τῶν βᾶθρων ἐστὶ Φιλοποίμενος τὸν ἀνδριάντα εἶναι. Τούτου δὲ Ἕλληνας τοῦ Φιλοποίμενος οὐχ ἦκιστα, ἀλλὰ καὶ μάλιστα ἔχουσι μνήμην γνώμης τε ἕνεκα ἣν παρέσχετο, καὶ ἐπὶ τῶν ἔργων ὅποσα ἐτόλμησε. τὰ μὲν δὴ ἐς γένους δόξαν ὁ πατήρ οἱ Κραῦγίς Ἀρκάδων ἐλείπετο οὐδενὸς τῶν ἐν Μεγάλῃ πόλει· τελευτήσαντος δὲ τοῦ Κραύγιδος ἐπὶ παιδί ἔτι νηπίῳ τῷ Φιλοποίμενι ἐπετρόπευσεν αὐτὸν ἀνὴρ Μαντινεὺς Κλέανδρος, φεύγων μὲν ἐκ Μαντινείας καὶ ἐν Μεγάλῃ πόλει οἰκῶν μετὰ τὴν οἰκοθεν συμφορὰν, ξενίας [δὲ] ὑπαρχούσης αὐτῷ πατρικῆς ἐς οἶκον τὸν Κραύ- 699 γιδος. διδασκάλοις δὲ ὁμιλῆσαι τὸν Φιλοποίμενα καὶ ἄλλοις καὶ Μεγαλοφάνει τε καὶ Ἐκδήλῳ λέγουσι· τοὺς 3 δὲ Ἀρκεσιλάου φασὶν εἶναι Πιταναίου μαθητάς. 2. Μέ-

γεθος μὲν δὴ καὶ σώματος ῥώμην ἀπέδει Πελοποννη-
 σίων οὐδενός, τὸ δὲ εἶδος ἦν τοῦ προσώπου κακός. καὶ
 ἐπὶ μὲν τοὺς στεφανίτας ἀγῶνας ὑπερφερόνησεν ἀσκή-
 σαι, γῆν δὲ ἦν ἐκέκτητο ἐργαζόμενος οὐδὲ τὰ θηρία ἡμέ-
 λει τὰ ἄγρια ἐξαιρεῖν. Ἐπιλέγεσθαι δὲ καὶ βιβλία φασὶν
 αὐτὸν σοφιστῶν τε τῶν εὐδοκιμούντων παρ' Ἑλλησι
 καὶ ὅσα ἐς πολέμων μνήμην, καὶ εἰ δὴ τι ἔχει διδασκα-
 λίαν στρατηγημάτων. καταστήσασθαι δὲ τὸν βίον πάντα
 ἐθέλων γνώμης τῆς Ἐπαμεινώνδου καὶ ἔργων εἶναι τῶν
 ἐκείνου μίμησιν, οὐ τὰ πάντα ἦν ἐξισωθῆναι δυνατός·
 Ἐπαμεινώνδα γὰρ τὰ τε ἄλλα ἢ ψυχὴ καὶ μάλιστα πρῶτος
 εἶχε τὰ ἐς ὄργην, τῷ δὲ Ἀρκάδι μετῆν γε θυμοῦ. 3. Κα- 4
 ταλαβόντος δὲ Κλεομένους Μεγάλην πόλιν, Φιλοποίμην
 οὔτε τῆς συμφορᾶς ἐξεπλάγη τὸ ἀπροσδόκητον, καὶ τῶν
 ἐν ἡλικίᾳ τὰ δύο μάλιστα μέρη καὶ γυναῖκας καὶ παῖδας
 ἀπέσωσεν ἐς Μεσσήνην, συμμάχων σφίσι ἐν τῷ τότε
 καὶ εὐνων τῶν Μεσσηνίων ὄντων. καί, ἦσαν γὰρ τῶν
 διαπεφευγόντων οἷς ὁ Κλεομένης ἐπεκηρυκεύετο μετα-
 γινώσκειν τε ἐπὶ τῷ τολμήματι καὶ πρὸς Μεγαλοπόλιν
 ἐθέλειν σπένδεσθαι κατιόντας ἐπὶ τὴν ἑαυτῶν, ἔπεισεν
 ἐν κοινῷ τοὺς πολίτας ὁ Φιλοποίμην μεθ' ὄπλων τὴν
 κάθοδον οἰκαδὲ εὐρίσκεισθαι, μηδὲ ἐς ὁμολογίας τε καὶ
 σπονδὰς ἵεναι. 4. Γενομένης δὲ ἐν Σελλασίᾳ πρὸς Κλε- 5
 ομένην τε καὶ Λακεδαιμονίους μάχης, ἦν Ἀχαιοὶ καὶ
 700 Ἀρκάδες ἀπὸ τῶν πόλεων πασῶν, σὺν δὲ σφισι καὶ
 Ἀντίγονος ἐμαχέσατο ἄγων ἐκ Μακεδονίας στρατιάν,
 ἐτέτακτο μὲν τηρῆκαῦτα ὁ Φιλοποίμην ἐν τοῖς ἰκπεῦσιν,
 ἐπεὶ δὲ ἐν τῷ πεζῷ τοῦ ἔργου τὸ πλεῖστον ἑώρα ληψό-
 μενον τὴν κρίσιν, ὀπλίτης ἐκὼν ἐγένετο, καὶ αὐτὸν
 λόγου κινδυνεύοντα ἀξίως τῶν τις ἐναντίων δι' ἀμφο-
 τέρων ἐπειρε τῶν μηρῶν· ὁ δὲ καὶ ἐς τοσοῦτο ὄμως πε- 6
 πεδημένος τὰ τε γόνατα ἐνέκλινε καὶ ἐς τὸ πρόσω χωρεῖν

ἐβιάζετο, ὥστε καὶ ὑπὸ τῶν ποδῶν τοῦ κινήματος τὸ δόρυ ἐκλασεν. Ἐπεὶ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ὁ Κλεομένης ἐκρατήθησαν καὶ ἐς τὸ στρατόπεδον ἀνέστρεψε Φιλοποίμην, ἐνταῦθα ἐξ ἀμφοτέρων αὐτοῦ τῶν μηρῶν οἱ λατροὶ τῇ μὲν τὸν σαυρωτῆρα ἐξείλκον, τῇ δὲ τὴν αἰχμὴν. Ἀντίγονος δὲ ὡς ἐπύθετο καὶ εἶδεν αὐτοῦ τὰ τολμήματα, ἐποιεῖτο σπουδὴν ἐπάγεσθαι Φιλοποίμενα ἐς Μακεδο-
 7 νίαν. τῷ δὲ Ἀντιγόνου μὲν ὀλίγον μελήσειν ἐμελλε· περαιωσάμενος δὲ νηὶ ἐς Κρήτην, πόλεμος γὰρ κατεῖχεν αὐτὴν ἐμφύλιος, ἐπετέτακτο ἡγεμῶν μισθοφόρος. Ἐπανήκων δὲ ἐς Μεγάλην πόλιν ἀντίκα ὑπὸ τῶν Ἀχαιῶν ἤρτη ἄρχειν [καὶ] τοῦ Ἰππικοῦ, καὶ σφᾶς ἀρίστους Ἑλλήνων ἀπέφαινεν ἰπκεύειν. Ἀχαιῶν δὲ καὶ ὅσοι συντεταγμένοι τοῖς Ἀχαιοῖς ἦσαν περὶ Λάρισον μαχομένων ποταμὸν πρὸς Ἥλειους καὶ τὸ Αἰτωλικὸν ἐπικουροῦντας κατὰ συγγένειαν Ἥλειοις, πρῶτα μὲν Δημόφαντον ἀπέκτεινε αὐτοχειρίᾳ τοῖς ἐναντίοις ἡγεμόνα ὄντα τῆς Ἰππου, δεύτερα δὲ καὶ τὸ ἄλλο Ἰππικὸν τῶν Αἰτωλῶν καὶ τῶν Ἥλειῶν ἐτρέψατο.

Λ. Ἄτε δὲ ἦδη τῶν Ἀχαιῶν ἀφορώντων ἐς αὐτὸν καὶ τὰ πάντα ἐκείνων ποιουμένων, τοῖς τεταγμένοις αὐτῶν ἐν τῷ πεζῷ μετέβαλε τῶν ὄπλων τὴν σκευὴν· φοροῦντας γὰρ μικρὰ δοράτια καὶ ἐπιμηκέστερα ὄπλα κατὰ τοὺς Κελτικοὺς θυρεοὺς ἢ τὰ γέγρα τα Περσῶν ἐπεισε θώρακάς τε ἐνδύεσθαι καὶ ἐπιτίθεσθαι κνημίδας, πρὸς δὲ ἀσπίσιν Ἀργολικαῖς χρῆσθαι καὶ τοῖς δόρασι μεγάλοις.
 2 2. Μαχανίδου δὲ ἐν Λακεδαίμονι ἀναφύντος τυράννου καὶ αὐτῆς πολέμου τοῖς Ἀχαιοῖς πρὸς Λακεδαιμονίους καὶ Μαχανίδαυ συνεστηκότος, ἡγεῖτο μὲν τοῦ Ἀχαϊκοῦ Φιλοποίμην· γινομένης δὲ πρὸς Μαντινεῖα μάχης Λακεδαιμονίων μὲν οἱ ψιλοὶ τοὺς ἀσκεύους τῶν Ἀχαιῶν νι- 710
 κῶσι, καὶ φεύγουσιν αὐτοῖς ἐπέκειτο ὁ Μαχανίδας, τῇ

δὲ φάλαγγι ὁ Φιλοποίμην τῶν πεζῶν τρέπεται τῶν Λακεδαιμονίων τοὺς ὀπλίτας, καὶ ἀναχωροῦντι ἀπὸ τῆς διώξεως Μαχανίδα συντυχῶν ἀποκτίνουσιν αὐτόν. Λακεδαιμονίοις δὲ ἡτυχηκόσι τῇ μάχῃ περιεγεγόνει μελίων ἢ κατὰ τὸ πταίσμα εὐτυχία, γεγονόσιν ἐλευθέροις ἀπὸ τοῦ τυράννου. 3. Μετὰ δὲ οὐ πολὺ ἀγόντων Νέμεια 3 Ἀργείων ἐτυχῆ μὲν τῶν κιθαρωδῶν τῷ ἀγῶνι ὁ Φιλοποίμην παρῶν· Πυλάδου δὲ Μεγαλοπολίτου μὲν ἀνδρὸς γένος, κιθαρωδοῦ δὲ τῶν ἐφ' αὐτοῦ δοκιματάτου καὶ ἀνηρημένου Πυθικὴν νίκην, τότε ἄδοντας Τιμοθέου νόμον τοῦ Μιλησίου, Πέρσας, καὶ καταρξαμένου τῆς πόδῃς

Κλεινὸν ἐλευθερίας τεύχων μέγαν Ἑλλάδι κόσμον, ἀπείδεν ἐς τὸν Φιλοποίμενα τὸ Ἑλληνικόν, καὶ ἐπεσημήναντο τῷ κρότῳ φέρειν ἐς ἐκεῖνον τὸ ἄσμα. τοιοῦτο ἐς Θεμιστοκλέα ἄλλο ἐν Ὀλυμπία πυνθάνομαι συμβῆναι· καὶ γὰρ Θεμιστοκλέους ἐς τιμὴν ἐπανέστη τὸ ἐν Ὀλυμπία θέατρον. 4. Φίλιππος δὲ ὁ Δημητρίου Μακεδόνων 4 βασιλεύς, ὃς καὶ Ἄρατον φαρμάκῳ τὸν Σικυώνιον ἀπέκτεινεν, ἀπέστειλεν ἄνδρας ἐς Μεγάλην πόλιν φονεῦσαι σφισι Φιλοποίμενα ἐντειλάμενος· ἀμαρτῶν δὲ ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ἐμισήθη πᾶσαν. Θηβαῖοι δὲ κευρατηκότες μάχῃ Μεγαρέας καὶ ἤδη τοῦ Μεγαρικοῦ τείχους ἐπιβαίνοντες, ἀπάτη τῶν Μεγαρέων μετελθόντων αὐτούς, ὡς ἦκοι Φιλοποίμην σφισιν ἐς τὴν πόλιν, ἐς τοσοῦτο εὐλαβείας προῆλθον ὡς οἴκαδε ἀποχωρῆσαι καταλιπόντες ἄπρακτον τοῦ πολέμου τὸ ἔργον. 5. Ἐν δὲ Λακεδαίμονι αὐτίς ἐπανεῖστη τυράννος Νάβις, ὃς Πελοποννησίων πρώτοις 702 ἐπέθετο Μεσσηνίοις· ἐπελθὼν δὲ σφισιν ἐν νυκτὶ καὶ οὐδαμῶς τὴν ἐφοδὸν ἐπλίζουσιν εἶλε μὲν πλὴν τῆς ἀκροπόλεως τὸ ἄστυ, ἀφικομένου δὲ ἐς τὴν ὑστεραίαν στρατιᾷ Φιλοποίμενος ἐξέπεσεν ὑπόσπουδος ἐκ Μεσσήνης.

6 Φιλοποίμην δέ, ὡς ἐξῆκέν οἱ στρατηγοῦντι ὁ χρόνος
καὶ ἄρχειν ἄλλοι τῶν Ἀχαιῶν ἦρηντο, αὐτίς ἐς Κρήτην
διέβη καὶ ἐπεκούρησε Γορτυνίοις πολέμῳ πιεζομένοις.
ποιουμένων δὲ ἐν ὄργῃ διὰ τὴν ἀποδημίαν τῶν Ἀρκά-
δων αὐτόν, ἐπάνεισί τε ἐκ Κρήτης, καὶ Ῥωμαίους πόλε-
7 μον κατελάμβανεν ἐπανηρημένους πρὸς Νάβιν. παρε-
σκευασμένων δὲ ἐπὶ τὸν Νάβιν ναυτικὸν τῶν Ῥωμαίων,
ὁ Φιλοποίμην ὑπὸ προθυμίας μεθέξειν ἐμελλε τοῦ ἀγῶ-
νος, ἅτε δὲ ἐς ἅπαν ἀπίρως θαλάσσης ἔχων τριήρους
ἐλαθεν ἐπιβάς φεούσης, ὥστε καὶ ἐσῆλθε Ῥωμαίους καὶ
τὸ ἄλλο συμμαχικὸν μνήμη τῶν ἐπῶν ὧν ἐν καταλόγῳ
πεποίηκεν Ὅμηρος ἐπὶ τῇ Ἀρκάδων ἀμαθίᾳ τῇ ἐς θά-
8 λασσαν. Ἡμέραις δὲ ὕστερον τῆς ναυμαχίας οὐ πολλαῖς
Φιλοποίμην καὶ ὁ σὺν αὐτῷ λόχος φυλάξαντες νύκτα
ἀσέληνον τὸ στρατόπεδον τῶν Λακεδαιμονίων κατεμπι-
πρᾶσιν ἐν Γυθίῳ. ἐνταῦθα ἀπέλαβεν ἐν δυσχωρίαις
Νάβις Φιλοποίμενά τε αὐτόν καὶ ὅσοι περὶ αὐτόν τῶν
Ἀρκάδων ἦσαν· ἦσαν δὲ ἄλλως μὲν ἀγαθοὶ τὰ ἐς πόλε-
9 μον, ἀριθμὸν δὲ οὐ πολλοί. Φιλοποίμην δὲ τὴν τάξιν
ἦν τεταγμένους ἀπῆγεν ὀπίσω, ταύτην ὑπαλλάξας τὰ
μάλιστα ἰσχυρὰ τῶν χωρίων πρὸς αὐτοῦ καὶ οὐ πρὸς
τῶν πολεμίων ἐποίησεν εἶναι· κρατήσας δὲ τῇ μάχῃ Νά-
βιν, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων ἐν τῇ νυκτὶ καταφονεύσας
πολλούς, δόξης ἔτι ἐς πλεον παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἦρθη.
10 Μετὰ δὲ ταῦτα Νάβις μὲν ἐς εἰρημένον χρόνον σπονδὰς
παρὰ Ῥωμαίων εὐράμενος τελευτᾷ, πρὶν ἢ οἱ τοῦ πολέ-
μου τὰς ἀνοχὰς ἐξῆκειν, ὑπὸ ἀνδρὸς Καλυδωνίου κατὰ
μὲν δὴ συμμαχίας πρόφασιν ἦκοντος, πολεμίου δὲ τῷ
ἔργῳ καὶ ἐπ' αὐτὸ ἐσταλμένου τοῦτο ὑπὸ τῶν Αἰτωλῶν.

LI. Φιλοποίμην δὲ ὑπὸ τὸν καιρὸν ἐσπεσῶν τοῦτον 703
ἐς τὴν Σπάρτην ἠνάγκασεν ἐς τὸ Ἀχαικὸν Λακεδαιμο-
νίους συντελέσαι. μετὰ δὲ οὐ πολὺν χρόνον Τίτος μὲν

Ῥωμαίων τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα ἡγεμῶν καὶ Διοφάνης ὁ Διαίου Μεγαλοπολίτης, ἄρχειν ἐν τῷ τότε ἡγημένος τῶν Ἀχαιῶν, ἤλαννον ἐπὶ τὴν Λακεδαιμόνα, ἐπενεγκόντες αἰτίαν Λακεδαιμονίοις βουλευεῖν σφᾶς νεώτερα ἐς Ῥωμαίους· Φιλοποίμην δέ, καίπερ ἐν τῷ παρόντι ἰδιώτης ὢν, ἀπέκλεισεν ὅμως ἐπιουῶσιν αὐτοῖς τὰς πύλας. Λακεδαιμόνιοι δὲ τούτων τε ἕνεκα καὶ ὧν ἐς ἀμφοτέρους 2 τοὺς τυράννους ἐτόλμησεν, ἐδίδοσαν οἶκον αὐτῷ τὸν Νάβιδος ἐς πλεόν ἢ τάλαντα ἑκατόν· ὁ δὲ ὑπερεφρόνησέ τε τῶν χρημάτων, καὶ ἐκέλευε τοὺς Λακεδαιμονίους θεραπεύειν δόσεσιν ἀνθ' αὐτοῦ τοὺς ἐν τῷ συλλόγῳ τῶν Ἀχαιῶν πιδανούς τῷ πλήθει· ταῦτα δὲ ἐς Τιμόλαον αὐτῷ λέγουσιν ὑποσημαίνεσθαι. ἀπεδείχθη δὲ καὶ αὐθις Ἀχαιῶν στρατηγῆσαι. Λακεδαιμονίων δὲ τηρικαῦτα ἐς 3 ἔμφυλον προηγμένων στάσιν, τριακοσίους μὲν τῆς στάσεως μάλιστα αἰτίους ἐξέβαλεν ἐκ Πελοποννήσου καὶ τῶν Εἰλωτῶν τε ἀπέδοτο ὅσον τρισχιλίους, τείχη δὲ περιεῖλε τῆς Σπάρτης, καὶ τοῖς ἐφήβοις προείπε μὴ τὰ ἐκ τῶν νόμων τῶν Λυκούργου μελετᾶν, ἐφήβοις δὲ τοῖς Ἀχαιῶν κατὰ ταῦτ' ἀσκεῖσθαι. καὶ τοῖς μὲν ὕστερον ἀποδώσειν ἔμελλον Ῥωμαῖοι παιδείαν τὴν ἐπιχώριον· Ἀντίοχον δὲ ἀπόγονον Σελεύκου τοῦ ὀνομασθέντος Νι- 4 κάτορος καὶ Σύρων τὴν σὺν αὐτῷ στρατιὰν Μανίου καὶ Ῥωμαίων ἐν Θερμοπύλαις **, καὶ Ἀρισταίνου τοῖς Ἀχαι- οῖς τοῦ Μεγαλοπολίτου παραινούντος ἐπαινεῖν τὰ Ῥω- 704 μαίοις ἀρέσκοντα ἐπὶ παντὶ μηδὲ ἀνδριστασθαί σφισιν ὑπὲρ μηδενός, ὁ Φιλοποίμην ἀπείδεν ἐς τὸν Ἀρισταίνου σὺν ὀργῇ, καὶ αὐτὸν τῇ Ἑλλάδι ἔφη τὴν πεπρωμένην ἐπιταχύνειν· Λακεδαιμονίων δὲ τοὺς φεύγοντας Μανίου καταδέξασθαι θέλοντος, τῷ μὲν ἀντέπραξεν ἐς τὸ βούλευμα, ἐκείνου δὲ ἀπελθόντος, τότε ἤδη κατελθεῖν τοὺς φυγάδας ἐφίησιν ἐς Σπάρτην.

- 5 2. Ἐμελλε δ' ἄρα ὑπεροψίας δίκη περιήξειν καὶ Φιλοποίμενα. ὥς γὰρ δὴ τῶν Ἀχαιῶν ὄγδοον ἀπεδείχθη τότε ἡγεμών, ἀνδρὶ οὐ τῶν ἀδόξων ἀνείδισεν ἀλῶναι ζῶντα ὑπὸ τῶν πολεμίων αὐτόν. καὶ, ἦν γὰρ τηνικαῦτα ἐς Μεσσηνίους Ἀχαιοὶς ἐγκλημα, Ἀνκόρταν σὺν τῇ στρατιᾷ ὁ Φιλοποίμην ἀποστέλλει δηρώσοντα τῶν Μεσσηνίων τὴν χώραν· αὐτὸς δὲ τρίτῃ μάλιστα ὕστερον ἡμέρᾳ πυρετῷ τε ἐχόμενος πολλῷ καὶ πρόσω βεβιωκῶς ἐβδομήκοντα ἐτῶν, ὅμως ἠπείγετο μετασχεῖν Ἀνκόρτα τοῦ ἔργου· ἰππέας δὲ καὶ πελταστὰς ἦγεν ὅσον ἐξήκοντα.
- 6 3. Ἀνκόρτας μὲν δὴ καὶ ὁ σὺν αὐτῷ στρατὸς ἀνέστρεφον ἤδη τηνικαῦτα ἐς τὴν οἰκείαν, οὔτε ἐργασάμενοι μέγα Μεσσηνίους οὐδὲν οὔτε αὐτοὶ παθόντες· Φιλοποίμενα δέ, ἐβλήθη γὰρ ἐν τῇ μάχῃ τὴν κεφαλὴν καὶ ἀπέπεσεν ἀπὸ τοῦ ἵππου, ζῶντα ἐς Μεσσήνην ἄγουσιν αὐτόν. Συνελθόντων δὲ αὐτίκα ἐς ἐκκλησίαν, διάφοροι παρὰ πολὺ καὶ οὐ πάντων κατὰ ταῦτὰ ἐγίνοντο αἱ γνώμαι.
- 7 Δεινοκράτης δὲ καὶ ὅσοι τῶν Μεσσηνίων ἦσαν δυνατοὶ χρήμασι, παρεκελεύοντο ἀποκτεῖναι Φιλοποίμενα· οἱ δὲ τοῦ δήμου περιποιῆσαι τὰ μάλιστα εἶχον σπουδῆν, πλεον τι ἢ παντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ πατέρα ὀνομάζοντες. Δεινοκράτης δὲ καὶ ἀκόντων Μεσσηνίων ἐμελλεν ἄρα
- 8 Φιλοποίμενα ἀναιρήσειν ἐσπέμψας φάρμακον. Ἀνκόρτας δὲ μετ' οὐ πολὺ ἀθροίσας ἐκ τε Ἀρκαδίας καὶ παρὰ Ἀχαιῶν δύναμιν ἐστράτευσεν ἐπὶ Μεσσήνην, καὶ ὁ δῆμος αὐτίκα ὁ τῶν Μεσσηνίων προσεχώρησε τοῖς Ἀρκάσι, καὶ οἱ Φιλοποίμενι αἰτίαν θανάτου παρασχόντες ἀλόντες πλὴν Δεινοκράτους ὑπέσχον τιμωρίαν οἱ ἄλλοι· Δεινοκράτης δὲ ἀφίησιν αὐτοχειρίᾳ τὴν ψυχὴν. καταγούσι δὲ καὶ ἐς Μεγάλην πόλιν τοῦ Φιλοποίμενος τὰ ὄστᾳ οἱ Ἀρκάδες.

LI. Καὶ ἤδη τὸ μετὰ τοῦτο ἐς ἀνδρῶν ἀγαθῶν φο-705

ράν ἐλῆξεν ἡ Ἑλλάς. 2. Μιλτιάδης μὲν γὰρ ὁ Κίμωνος
 τοὺς τε ἐς Μαραθῶνα ἀποβάντας τῶν βαρβάρων κρα-
 τήσας μάχῃ καὶ τὸν Μήδων ἐπισχῶν στόλον ἐγένετο εὐ-
 εργέτης πρῶτος κοινῇ τῆς Ἑλλάδος, Φιλοποίμην δὲ ὁ
 Κρατύιδος ἔσχατος. οἱ δὲ πρότερον Μιλτιάδου λαμπρὰ
 ἔργα ἀποδειξάμενοι, Κόδρος τε ὁ Μελάνθου καὶ ὁ Σπαρ-
 τιάτης Πολύδωρος καὶ Ἀριστομένης ὁ Μεσσήνιος καὶ εἰ
 δὴ τις ἄλλος, πατρίδας ἕκαστοι τὰς αὐτῶν καὶ οὐκ
 ἀθρόαν φανοῦνται τὴν Ἑλλάδα ὠφελήσαντες. Μιλτιά- 2
 δου δὲ ὕστερον Λεωνίδας ὁ Ἀναξανδρίδου καὶ Θεμιστο-
 κλῆς ὁ Νεοκλέους ἀπώσαντο ἐκ τῆς Ἑλλάδος Ξέρξην, ὁ
 μὲν ταῖς ναυμαχίαις ἀμφοτέραις, Λεωνίδας δὲ ἀγῶνι
 τῷ ἐν Θερμοπύλαις. Ἀριστείδην δὲ τὸν Λυσιμάχου καὶ
 Πausανίαν τὸν Κλεομβρότου Πλαταιᾶσιν ἠγησαμένους,
 τὸν μὲν τὰ ὕστερον ἀφείλετο ἀδικήματα εὐεργέτην μὴ
 ὀνομασθῆναι τῆς Ἑλλάδος, Ἀριστείδην δέ, ὅτι ἔταξε
 φόρους τοῖς τὰς νήσους ἔχουσιν Ἕλλησι· προ Ἀριστεί- 3
 δου δὲ ἦν ἅπαν τὸ Ἑλληνικὸν ἀτελες φόρων. Ξάνθιππος 3
 δὲ ὁ Ἀρίφρονος καὶ Κίμων, ὁ μὲν ὁμοῦ Λεωτυχίδῃ τῷ
 βασιλεύοντι ἐν Σπάρτῃ τὸ Μήδων ναυτικὸν ἐφθειρεν
 ἐν Μυκάλλῃ, Κίμωνι δὲ πολλὰ καὶ ἄξια ζήλου κατειργα-
 σμένα ἐστὶν ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων. τοὺς δὲ ἐπὶ τοῦ Πελο-
 ποννησιακοῦ πρὸς Ἀθηναίους πόλεμον, καὶ μάλιστα
 αὐτῶν τοὺς εὐδοκίμησαντας, φαίη τις ἂν αὐτόχειρας
 καὶ ὅτι ἐγγύτατα καταποντιστὰς εἶναι σφᾶς τῆς Ἑλλά-
 δος. κεκακαμένον δὲ ἤδη τὸ Ἑλληνικὸν Κόνων ὁ Τιμο- 4
 θεῦ καὶ Ἐπαμεινώνδας ἀνεκτήσατο. ὁ Πολύμνιδος, ὁ
 μὲν ἐκ τῶν νήσων καὶ ὅσα ἐγγυτάτω θαλάσσης, Ἐπα-
 μεινώνδας δὲ ἐκ τῶν πόλεων τῶν ἀπὸ θαλάσσης ἄνω
 Λακεδαιμονίων τὰς φρουρὰς καὶ ἀρμοστὰς ἐκβαλόντες
 706 καὶ δεκαδοχίαις καταπαύσαντες· Ἐπαμεινώνδας δὲ καὶ
 πόλεσιν οὐκ ἀφανέσι, Μεσσήνη καὶ Μεγάλῃ πόλει τῇ

5 Ἀρκάδων, λογιμωτέραν τὴν Ἑλλάδα ἐποίησεν. εἶναι δὲ ἀπάντων Ἑλλήνων καὶ Λεωσθένην τίθεμαι καὶ Ἄρατον εὐεργέτας· ὁ μὲν γὰρ τὸ Ἑλλήνων μισθοφορικὸν τὸ ἐν Πέρσiais περὶ πέντε πον μυριάδας ἐπὶ θάλασσαν καταβάνας ναυτῶν ἐς τὴν Ἑλλάδα ἀνέσωσε καὶ ἄκοντος Ἀλεξάνδρου· τὰ δὲ ἐς Ἄρατον ἐδήλωσεν ἤδη μοι τοῦ λόγου τὰ ἐς Σικωνίους.

6 3. Τὸ δὲ ἐπίγραμμα ἐστὶν ἐπὶ τῷ Φιλοποίμει τὸ ἐν Τεγέα·

Τοῦδ' ἀρετὰ καὶ δόξα καθ' Ἑλλάδα, πολλὰ μὲν ἀλκαῖς
πολλὰ δὲ καὶ βουλαῖς ἔργα πονησαμένου,
Ἀρκάδος αἰχμητῆ Φιλοποίμενος, ᾧ μέγα κῦδος
ἔσπετ' ἐνὶ πτολέμῳ δούρατος ἀγεμόνι.
μανύει δὲ τρόπαια τετυγμένα διςσὰ τυράννων
Σπάρτας· αὐξομένην δ' ἄρατο δουλοσύναν.
ὣν ἔνεκεν Τεγέα μεγαλόφρονα Κρατύιδος υἱὸν
στᾶσεν ἀμώμητον κράντορ' ἐλευθερίας.

LIII. Τοῦτο μὲν δὴ ἐνταῦθα ἐστὶν ἐπίγραμμα· τῷ δὲ Ἀπόλλωνι οἱ Τεγεᾶται τῷ Ἀγνιεὶ τὰ ἀγάλματα ἐπ' αἰτία φασὶν ἰδρῦσασθαι τοιαῦδε. Ἀπόλλωνα καὶ Ἄρτεμιν ἐπὶ πᾶσαν λέγουσι χώραν τιμωρεῖσθαι τῶν τότε ἀνθρώπων ὅσοι Αἰητοῦς, ἠνίκα εἶχεν ἐν τῇ γαστρὶ, πλανωμένης καὶ ἀφικομένης ἐς τὴν γῆν ἐκείνην οὐδένα ἐποίησαντο αὐτῆς λόγον. ὡς δὲ ἄρα καὶ ἐς τὴν Τεγεατῶν ἐληλυθέναι τοὺς θεοὺς, ἐνταῦθα υἱὸν Τεγεάτου Σκέφρον προσελθόντα τῷ Ἀπόλλωνι ἐν ἀπορρήτῳ διαλέγεσθαι πρὸς αὐτόν· Λειμῶν δέ, ἣν δὲ καὶ ὁ Λειμῶν οὔτος Τεγεάτου τῶν παίδων, ὑπονοήσας ἐγκλημα ἔχειν ἐς ἑαυτὸν τὰ ὑπὸ Σκέφρου λεγόμενα, ἀποκτίνυσιν ἐπι-
3 δραμῶν τὸν ἀδελφόν. καὶ Λειμῶνα μὲν τοξευθέντα ὑπὸ 707 Ἀρτέμιδος περιῆλθεν αὐτίκα ἢ δίκη τοῦ φόνου· Τεγεάτης δὲ καὶ Μαιρὰ τὸ μὲν παραντίκα Ἀπόλλωνι καὶ

Ἄρτεμιδι θύουσιν, ὕστερον δὲ ἐπιλαβούσης ἀκαρπίας
 ἰσχυρᾶς ἦλθε μάντευμα ἐκ Δελφῶν Σκέφρον θρηνεῖν.
 καὶ ἄλλα τε ἐν τοῦ Ἄγνιέως τῇ ἑορτῇ δρωῶσιν ἐς τιμὴν
 τοῦ Σκέφρου, καὶ ἡ τῆς Ἄρτεμιδος ἱέρεια διώκει τινὰ
 ἄτε αὐτὴ τὸν Δειμῶνα ἢ Ἄρτεμις. 2. Λέγουσι δὲ καὶ 4
 ὅσοι Τεγεάτου τῶν παιδῶν ἐλείποντο, μετοικῆσαι σφᾶς
 ἐκουσίως ἐς Κρήτην, Κύδωνα καὶ Ἀρχήδιον καὶ Γόρ-
 τυνα· καὶ ἀπὸ τούτων φασὶν ὀνομασθῆναι τὰς πόλεις
 Κυδωνίαν καὶ Γόρτυνά τε καὶ Κατρέα. Κρηῖτες δὲ οὐχ
 ὁμολογοῦντες τῷ Τεγεατῶν λόγῳ Κύδωνα μὲν Ἀνακαλ-
 λίδος θυγατρὸς Μίνω καὶ Ἑρμοῦ, Κατρέα δὲ φασὶν εἶ-
 ναι Μίνω, τὸν δὲ Γόρτυνα Ῥαδαμάνθυος. Ἐς δὲ αὐτὸν 5
 Ῥαδάμανθυν Ὀμήρου μὲν ἐστὶν ἐν Πρωτέως πρὸς Μενέ-
 λαον λόγοις ὡς ἐς τὸ πεδίον ἦξι Μενέλαος τὸ Ἠλύσιον,
 πρότερον δὲ ἐτι Ῥαδάμανθυν ἐνταῦθα ἦκειν· Κιναῖθων
 δὲ ἐν τοῖς ἔπεσιν ἐποίησεν ὡς Ῥαδάμανθυσ μὲν Ἠφαι-
 στον, Ἠφαιστος δὲ εἶη Τάλω, Τάλων δὲ εἶναι Κρητὸς
 παῖδα. οἱ μὲν δὴ Ἑλλήνων λόγοι διάφοροι τὰ πλέονα
 καὶ οὐχ ἦμιστα ἐπὶ τοῖς γένεσιν εἰσι· 3. Τεγεάταις δὲ 6
 τοῦ Ἄγνιέως τὰ ἀγάλματα τέσσαρά εἰσιν ἀριθμὸν, ὑπὸ
 φυλῆς ἐν ἐκάστης ἰδρυμένον. ὀνόματα δὲ αἱ φυλαὶ παρ-
 ἔχονται Κλαρεῶτις, Ἴπποθοῖτις, Ἀπολλωνιάτις, Ἀθα-
 νεᾶτις· καλοῦνται δὲ ἀπὸ τοῦ κλήρου ὃν τοῖς παισὶν
 Ἀρκὰς ἐποίησεν ὑπὲρ τῆς χώρας, καὶ ἀπὸ Ἴππόθου τοῦ
 Κερκυνόου.

Ἔστι δὲ καὶ Δήμητρος ἐν Τεγέᾳ καὶ Κόρης ναός, ἃς 7
 ἐπονομάζουσι Καρποφόρους, πλησίον δὲ Ἀφροδίτης
 καλουμένης Παφίας· ἰδρύσατο αὐτὴν Δαοδίκη, γεγο-
 νυῖα μὲν, ὡς καὶ πρότερον ἐδήλωσα, ἀπὸ Ἀγαπήνορος
 708 ὃς ἐς Τροίαν ἠγήσατο Ἀρκάσιν, οἰκοῦσα δὲ ἐν Πάφῳ.
 τούτου δὲ ἐστὶν οὐ πόρρω Διονύσου τε ἱερὰ δύο καὶ
 Κόρης βωμὸς καὶ Ἀπόλλωνος ναὸς καὶ ἄγαλμα ἐπίχρυ-

- 8 σου· Χειρίσοφος δὲ ἐποίησε, Κρής μὲν γένος, ἡλικίαν δὲ αὐτοῦ καὶ τὸν διδάξαντα οὐκ ἴσμεν. ἡ δὲ διαίτα ἡ ἐν Κνωσῶν Δαιδάλω παρὰ Μίνω συμβᾶσα ἐπὶ μακρότερον δόξαν τοῖς Κρησι καὶ ἐπὶ ξοάνων ποιήσει παρεσκευάσασε. παρὰ δὲ τῷ Ἀπόλλωνι ὁ Χειρίσοφος ἔστηκε λίθου πεποιημένος.
- 9 Καλοῦσι δὲ οἱ Τεγεᾶται καὶ ἐστὶν Ἀρκάδων κοινὴν. ἐνταῦθά ἐστιν ἄγαλμα Ἡρακλέους· πεποιήται δὲ οἱ ἐπὶ τοῦ μηροῦ τραῦμα ἀπὸ τῆς μάχης ἣν πρῶτος Ἰπποκόωντος τοῖς παισὶν ἐμαχέσατο. 4. Τὸ δὲ χωρίον τὸ ὑψηλόν, ἐφ' οὗ καὶ οἱ βωμοὶ Τεγεάταις εἰσὶν οἱ πολλοί, καλεῖται μὲν Διὸς Κλαρίου, δῆλα δὲ ὡς ἐγένετο ἡ ἐπὶ κλησις τῷ θεῷ τοῦ κλήρου τῶν παίδων ἕνεκα τῶν Ἀρκάδος. Ἔγρουσι δὲ ἑορτὴν αὐτόθι Τεγεᾶται κατὰ ἔτος· καὶ σφισιν ἐπιστρατεῦσαι Λακεδαιμονίους ποτὲ ὑπὸ τὸν καιρὸν τῆς ἑορτῆς λέγουσι, καὶ, νείφειν γὰρ τὸν θεόν, τοὺς μὲν φηγοῦν καὶ ὄντας ἐν τοῖς ὄπλοις κάμνειν, αὐτοὶ δὲ ἐκείνων κρύφα πῦρ καῦσαι, καὶ ὡς οὐκ ἠνωχλοῦντο ὑπὸ τοῦ κρυμοῦ, τὰ ὄπλα ἐνδύντες ἐξελθεῖν τε ἐπὶ τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ σχεῖν ἐν τῷ ἔργῳ πλεόν φασίν. 5. Ἐθεασάμην δὲ καὶ ἄλλα ἐν Τεγέᾳ τῶσάδε, Ἀλέου οἰκίαν καὶ Ἐχέμου μνημα καὶ ἐπειρασμένην ἐς στήλην τὴν Ἐχέμου πρὸς τὸν Ἰλλον μάχην.
- 11 Ἐκ Τεγέας δὲ λόντι ἐς τὴν Λακωνικὴν ἔστι μὲν βωμὸς ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ Πανός, ἔστι δὲ καὶ Λυκαίου Διὸς· λείπεται δὲ καὶ θεμέλια ἱερῶν. οὗτοι μὲν δὴ εἰσὶν οἱ βωμοὶ σταδίοις δύο ἀπωτέρω τοῦ τείχους, προελθόντι δὲ ἀπ' αὐτῶν μάλιστα πού σταδίους ἐπὶ τὰ ἱερὸν Ἀρτέμιδος ἐπὶ κλησὶν Λιμνάτιδος καὶ ἄγαλμά ἐστιν ἐβένου ξύλου· τρόπος δὲ τῆς ἐργασίας ὁ Αἰγίνατος καλούμενος ὑπὸ Ἑλλήνων. τούτου δὲ ὅσον δέκα ἀπωτέρω σταδίοις Ἀρτέμιδος Κνακεατίδος ἔστι ναοῦ τὰ ἐρείπια.

709 LIV. Λακεδαιμονίοις δὲ καὶ Τεγεάταις ὄροι τῆς γῆς ὁ ποταμὸς ἐστὶν ὁ Ἀλφειὸς. τούτου τὸ ὕδωρ ἄρχεται μὲν ἐν Φυλάκῃ, κάτεισι δὲ οὐ πόρρω τῆς πηγῆς καὶ ἄλλο ὕδωρ ἐς αὐτὸν ἀπὸ πηγῶν μεγέθει μὲν οὐ μεγάλων, πλεόνων δὲ ἀριθμὸν· καὶ διὰ τοῦτο τῶ χωρίῳ Σύμβολα γέγονεν ὄνομα. 2. Φαίνεται δὲ ὁ Ἀλφειὸς παρὰ τοὺς ἄλλους ποταμοὺς φύσιν τινὰ ἰδίαν παρεχόμενος τοιάνδε· ἀφανίζεσθαι τε γὰρ κατὰ γῆς ἐθέλει πολλάκις καὶ αὐθις ἀναφαίνεσθαι. προσελθὼν μὲν γε ἐκ Φυλάκης καὶ τῶν καλουμένων Συμβόλων ἐς τὸ πεδίον κατέδυν τὸ Τεγεατικόν· ἀνατείλας δὲ ἐν Ἀσείᾳ καὶ τὸ ρεῦμα ἀναμίξας τῶ Εὐρώτῃ τὸ δευτερον ἤδη κάτεισιν ἐς τὴν γῆν· ἀνασχὼν δὲ ἐνθα Πηγὰς 3 ὀνομάζουσιν οἱ Ἀρκάδες, καὶ παρὰ γῆν τε τὴν Πισαίαν καὶ παρὰ Ὀλυμπίαν ἐξελθὼν, ἐκδίδωσιν ὑπὲρ Κυλλήνης, ἐπινείου τοῦ Ἠλείων, ἐς τὴν θάλασσαν. ἔμελλε δὲ ἄρα μὴδὲ Ἀδρίας ἐπισχῆσειν αὐτὸν τοῦ πρόσω· διανηξάμενος δὲ καὶ τοῦτον, μέγα οὕτω καὶ βίαιον πέλαγος, ἐν Ὀρτυγίᾳ τῇ πρὸ Συρακουσῶν ἐπίδεικνυσιν Ἀλφειὸς τε ὧν καὶ πρὸς Ἀρέθουσαν τὸ ὕδωρ ἀνακοινοῦμενος.

3. Ἡ δὲ εὐθεία ἐπὶ Θυρέαν τε καὶ κώμας τὰς ἐν τῇ 4 Θυρεάτιδι ἐκ Τεγέας παρείχετο ἐς συγγραφὴν Ὀρέστου τοῦ Ἀγαμέμνονος μνήμα, καὶ ὑφελέσθαι Σπαρτιάτην τὰ ὅσα αὐτόθεν οἱ Τεγεᾶται λέγουσι· καθ' ἡμᾶς δὲ οὐκέτι πυλῶν ἐντὸς ἐγένετο ὁ τάφος. φεῖ δὲ καὶ Γαράτης ποταμὸς κατὰ τὴν ὁδόν. διαβάντι δὲ τὸν Γαράτην καὶ προσελθόντι σταδίους δέκα Πανὸς ἐστὶν ἱερὸν καὶ πρὸς αὐτῶ δρυῶς, ἱερὰ καὶ αὐτῇ τοῦ Πανός.

4. Ἡ δὲ ἐς Ἄργος ἐκ Τεγέας ὁχήματι ἐπιτηδειότατη 5 καὶ τὰ μάλιστά ἐστι λεωφόρος. ἐστὶ δὲ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πρῶτα μὲν ναὸς καὶ ἄγαλμα Ἀσκληπιοῦ· μετὰ δὲ ἐκτραπέισιν ἐς ἀριστερὰ ὅσον στάδιον Ἀπόλλωνος ἐπίκλησιν Πυθίου καταλελυμένον ἐστὶν ἱερὸν καὶ ἐρείπια ἐς ἅπαν.

Κατὰ δὲ τὴν εὐθείαν αἶ τε δρυῖς εἰσὶ πολλαὶ καὶ Δῆμη-710
 τρος ἐν τῷ ἄλσει τῶν δρυῶν ναὸς ἐν Κορυθεῦσι καλου-
 μένης· πλησίον δὲ ἄλλο ἐστὶν ἱερὸν Διονύσου Μύστου.
 65. Τὸ ἀπὸ τούτου δὲ ἄρχεται τὸ ὄρος τὸ Παρθένιον· ἐν
 δὲ αὐτῷ τέμενος δείκνυται Τηλέφου, καὶ ἐνταῦθα παῖδα
 ἐκκείμενόν φασιν αὐτὸν ὑπὸ ἐλάφου τραφῆναι. ἄπω-
 τέρω δὲ ὀλίγον Πανὸς ἐστὶν ἱερὸν, ἐνθα Φιλιππίδῃ φα-
 νῆναι τὸν Πᾶνα καὶ εἶπεν τὰ πρὸς αὐτὸν Ἀθηναῖοί τε
 7 καὶ κατὰ ταῦτα Τεγεᾶται λέγουσι. Παρέχεται δὲ τὸ
 Παρθένιον καὶ ἐς λύρας ποίησιν χελώνας ἐπιτηδεωτά-
 τας, ἃς οἱ περὶ τὸ ὄρος ἄνθρωποι καὶ αὐτοὶ λαμβάνειν
 δεδοίκασι καὶ ξένους οὐ περιορῶσιν αἰροῦντας· ἱερὰς
 γὰρ σφᾶς εἶναι τοῦ Πανὸς ἤγηται. ὑπερβαλόντι δὲ τὴν
 κορυφὴν τοῦ ὄρους ἐστὶν ἐν τοῖς ἤδη γεωργουμένοις
 Τεγεατῶν ὄρος καὶ Ἀργείων, κατὰ Ἰστιάς τὰς ἐν τῇ Ἀρ-
 γολίδι.

Αἶθε μὲν Πελοποννήσου ποῖραι καὶ πόλεις τε ἐν
 ταῖς μοῖραις καὶ ἐν ἐκάστῃ πόλει τὰ ἀξιολογώτατά ἐστιν
 ἐς μνήμην.

ΒΟΙΩΤΙΚΑ.

1. Ἀθηναίοις δὲ ἡ Βοιωτία καὶ κατὰ ἄλλα τῆς Ἀτ-711
 τικῆς ἐστὶν ὄμορος, πρὸς δὲ Ἐλευθερῶν οἱ Πλαταιεῖς.
 Βοιωτοὶ δὲ τὸ μὲν πᾶν ἔθνος ἀπὸ Βοιωτοῦ τὸ ὄνομα
 ἐσχηκεν, ὃν Ἰτῶνου παῖδα καὶ νύμφης [δῆ] Μελανίπ-
 πης, Ἰτῶνον δὲ Ἀμφικτυόνος εἶναι λέγουσι· καλοῦν-
 ται δὲ κατὰ πόλεις ἀπὸ τε ἀνδρῶν καὶ τὰ πλείω γυναι-
 κῶν. 2. Οἱ δὲ Πλαταιεῖς τὸ ἐξ ἀρχῆς, ἐμοὶ δοκεῖν, εἰ-
 σὶν αὐτόχθονες· ὄνομα δὲ σφισιν ἀπὸ Πλαταίας, ἣν 712
 2 θυγατέρα εἶναι (Ἀσωποῦ) τοῦ ποταμοῦ νομίζουσιν. Ὅτι

μὲν δὴ καὶ οὗτοι τὸ ἀρχαῖον ἐβασιλεύοντο, δὴλά ἐστι· βασιλεῖται γὰρ πανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος καὶ οὐ δημοκρατίαι πάσαι καθεστήκησαν. τῶν δὲ βασιλέων ἄλλον μὲν οὐδένα οἱ Πλαταιεῖς ἴσασι, μόνον δὲ Ἄσωπὸν καὶ ἔτι πρότερον Κιθαιρῶνα· καὶ τὸν μὲν ἀφ' αὐτοῦ θέσθαι τῷ ὄρει τὸ ὄνομα, τὸν δὲ τῷ ποταμῷ λέγουσι. δοκῶ δὲ καὶ τὴν Πλάταιαν, ἀφ' ἧς κέκληται [καὶ] ἡ πόλις, βασιλέως Ἄσωποῦ καὶ οὐ τοῦ ποταμοῦ παῖδα εἶναι.

Πλαταιεῦσι δὲ πρὸ μὲν τῆς μάχης ἦν Ἀθηναῖοι Μα- 3
ραθῶνι ἐμαχέσαντο οὐδὲν ὑπῆρχεν ἐς δόξαν· μετασχόν-
τες δὲ τοῦ Μαραθῶνι ἀγῶνος, ὕστερον καταβεβηκότος
ἦδη Ξέρξου καὶ ἐς τὰς ναῦς ἐτόλμησαν μετ' Ἀθηναίων
ἐσβῆναι, Μαρδόνιον δὲ τὸν Γωβρύου Ξέρξη στρατη-
γοῦντα ἠμύναντο ἐν τῇ σφετέρᾳ. 3. Αἱς δὲ σφᾶς κατέ-
λαβε γενέσθαι τε ἀναστάτους καὶ αὐθις ἐς Βοιωτίαν
καταχθῆναι. ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ πολέμου τοῦ Πελοποννη- 4
σίοις πρὸς Ἀθηναίους γενομένου Λακεδαιμόνιοι πολιορ-
κία Πλάταιαν ἐξεῖλον· ἀνοικισθείσης δὲ ἐπὶ τῆς εἰρήνης
ἦν πρὸς βασιλέα τῶν Περσῶν γενέσθαι τοῖς Ἕλλησιν
ἐπραξεν Ἀνταλκίδας ἀνὴρ Σπαρτιατῆς, καὶ τῶν Πλα-
ταιέων κατελθόντων ἐξ Ἀθηνῶν, τοὺς δὲ αὐθις ἐμελ-
λεν ἐπιληφθεσθαι κακὸν δεύτερον. ἐκ μὲν γε τοῦ ἐμφα-
νοῦς πόλεμος πρὸς τοὺς Θηβαίους οὐκ ἦν συνασθηκῶς,
ἀλλὰ οἱ Πλαταιεῖς μένειν τὴν εἰρήνην σφίσις ἔφασαν,
ὅτι τὴν Καδμείαν Λακεδαιμονίοις κατασχοῦσιν οὔτε βου-
λεύματος οὔτε ἔργου μετεσχήμεσαν. Θηβαῖοι δὲ ἀπέ- 5
φαινον τὴν τε εἰρήνην Λακεδαιμονίους εἶναι τοὺς πρά-
ξαντας, καὶ ὕστερον παραβάντων ἐκείνων λελεύσθαι καὶ
ἄπασις ἤξιουν τὰς σπονδίας. Οὐκ ἀνύποπτα οὖν ἡγού-
μενοι οἱ Πλαταιεῖς τὰ ἐκ τῶν Θηβαίων διὰ φυλακῆς εἰ-
713 χον ἰσχυρᾶς τὴν πόλιν, καὶ ἐς τοὺς ἀγρούς, ὅποσοι ἀπω-
τέρω τοῦ ἄστεως ἦσαν, οὐδὲ ἐς τούτους ἀνὰ πᾶσαν ἤρ-

χοντο ἡμέραν, ἀλλά, ἠπίσταντο γὰρ τοὺς Θηβαίους ὡς
 πανδημεὶ καὶ ἅμα ἐπὶ πλείστον εἰώθεσαν βουλευέσθαι,
 παρεφύλασσαν τὰς ἐκκλησίας αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ τοσοῦτῳ
 καθ' ἡσυχίαν ἐφείρων τὰ ἑαυτῶν καὶ οἱ ἔσχατοι γεωρ-
 6 γοῦντες. Νεοκλῆς δὲ ὃς τότε βοιωταρχῶν ἔτυχεν ἐν Θή-
 βαις, οὐ γὰρ αὐτὸν οἱ Πλαταιεῖς ἐλελήθεσαν ἐπὶ τῇ
 τέχνῃ, προεῖπε τῶν Θηβαίων ἕκαστόν τινα ἵεναι πρὸς
 τὴν ἐκκλησίαν ὁμοῦ τοῖς ὄπλοις, καὶ σφᾶς αὐτίκα οὐ
 τὴν εὐθείαν ἀπὸ τῶν Θηβῶν τὴν πεδιάδα, τὴν δὲ ἐπὶ
 Ἰστιάς ἦγε πρὸς Ἐλευθερῶν τε καὶ τῆς Ἀττικῆς, ἥ μὴδὲ
 σκοπὸς ἐτέτακτο ὑπὸ τῶν Πλαταιέων, γενήσεσθαι δὲ
 περὶ τὰ τεῖχη περὶ μεσοῦσαν μάλιστα ἔμελλε τὴν ἡμέ-
 7 ραν. Πλαταιεῖς δὲ ἄγειν Θηβαίους νομίζοντες ἐκκλη-
 σίαν ἐς τοὺς ἀγρούς ἀποκεκλειμένοι τῶν πυλῶν ἦσαν.
 Πρὸς δὲ τοὺς ἐγκαταληφθέντας ἐποιήσαντο οἱ Θηβαῖοι
 σπονδίας, ἀπελθεῖν σφᾶς πρὸ ἡλίου δύντος ἄνδρας μὲν
 σὺν ἐνὶ, γυναῖκας δὲ δύο ἱμάτια ἐκάστην ἔχουσαν. Συν-
 ἔβη δὲ ἐναντία τοῖς Πλαταιεῦσιν ἐν τῷ τότε ἡ τύχη ἦ
 ὡς ὑπὸ Ἀρχιδάμου καὶ Λακεδαιμονίων τὸ πρότερον
 ἦλωσαν. Λακεδαιμόνιοι μὲν γε αὐτοὺς ἐξεπολιόρκησαν
 ἀπείργοντες διπλῶ τείχει μὴ ἐξελθεῖν τοῦ ἄστεως, Θη-
 βαῖοι δὲ ἐν τῷ τότε ἀφελόμενοι μὴ ἐσελθεῖν σφᾶς ἐς τὸ
 8 τεῖχος. Ἐγένετο δὲ ἡ ἄλωσις Πλαταιίας ἡ δευτέρα μάχης
 μὲν τρίτῳ τῆς ἐν Λεύκτροις ἔτει πρότερον, Ἀστείου δὲ
 Ἀθήνησιν ἄρχοντος. καὶ ἡ μὲν πόλις ὑπὸ τῶν Θηβαίων
 καθηρέθη πλὴν τὰ ἱερά, τοῖς δὲ Πλαταιεῦσιν ὁ τρόπος
 τῆς ἀλώσεως σωτηρίαν παρέσχεν ἐν ἴσῳ πᾶσιν· ἐκπε- 714
 σόντας δὲ σφᾶς ἐδέξαντο αὐτίς οἱ Ἀθηναῖοι. Φιλίππου
 δέ, ὡς ἐκράτησεν ἐν Χαιρωνείᾳ, φρουρὰν τε ἐσαγαγόν-
 τος ἐς Θήβας καὶ ἄλλα ἐπὶ καταλύσει τῶν Θηβαίων
 πράσσοντος, οὕτω καὶ οἱ Πλαταιεῖς ὑπ' αὐτοῦ κατή-
 χθησαν.

II. Γῆς δὲ τῆς Πλαταιίδος ἐν τῷ Κιθαιρῶνι ὀλίγον τῆς εὐθείας ἐκτραπέουσιν ἐς δεξιὰ Ῥσιῶν καὶ Ἐρυθρῶν ἐρείπια ἐστὶ. πόλεις δὲ ποτε τῶν Βοιωτῶν ἦσαν, καὶ νῦν ἐτι ἐν τοῖς ἐρειπίοις τῶν Ῥσιῶν ναός ἐστιν Ἀπόλλωνος ἡμίεργος καὶ φρέαρ ἱερὸν· κάλαι δὲ ἐκ τοῦ φρέατος κατὰ τὸν Βοιωτῶν λόγον ἐμαντεύοντο πίνοντες. 2. Ἐπανελθοῦσι δὲ ἐς τὴν λεωφόρον ἐστὶν αὐθις ἐν δεξιᾷ Μαρδονίου λεγόμενον μνημα εἶναι. καὶ ὅτι μὲν εὐθὺς ἦν μετὰ τὴν μάχην ἀφανῆς ὁ Μαρδονίου νεκρός, ἐστὶν ὠμολογημένον· τὸν δὲ θάψαντα οὐ κατὰ ταῦτά, ὅστις ἦν, λέγουσι. φαίνεται δὲ Ἀρτόντης ὁ Μαρδονίου πλεῖστα μὲν δούς Διονυσοφάνει δῶρα ἀνδρὶ Ἐφεσίῳ, δούς μέντοι καὶ ἄλλοις Ἰώνων ὡς οὐδὲ ἐκείνοις ἀμελὲς γυνόμενον ταφῆναι Μαρδόνιον. αὕτη μὲν ἀπ' Ἐλευθερῶν ἐς Πλάταιαν ἄγει.

3. Τοῖς δὲ ἐκ Μεγάρων ἰοῦσι πηγὴ τέ ἐστὶν ἐν δεξιᾷ 3 καὶ προελθοῦσιν ὀλίγον πέτρα· καλοῦσι δὲ τὴν μὲν Ἀκταίωτος κοίτην, ἐπὶ ταύτῃ καθεύδειν φασὶ τῇ πέτρᾳ τὸν Ἀκταίωνα ὁπότε κάμοι θηρεύων, ἐς δὲ τὴν πηγὴν ἐνιδεῖν λέγουσιν αὐτὸν λουμένης Ἀρτέμιδος ἐν τῇ πηγῇ. Στησίχορος δὲ ὁ Ἱμεραῖος ἔγραψεν ἐλάφου περιβαλεῖν δέρμα Ἀκταίωτι τὴν θεόν, παρασκευάζουσάν οἱ τὸν ἐκ τῶν κυνῶν θάνατον, ἵνα δὴ μὴ γυναικα Σεμέλην λάβοι. ἐγὼ δὲ ἄνευ θεοῦ πείθομαι νόσον λύσσαν τοῦ Ἀκταίω- 4 νος ἐπιλαβεῖν τοὺς κύνας· μανέντες δὲ καὶ οὐ διαγινώσκοντες διαφορῆσειν ἐμελλον πάντα τινὰ ὅτῳ περιτύχοιεν. Καθότι δὲ τοῦ Κιθαιρῶνος Πενθεὶ τῷ Ἐχίονος ἐγένετο ἡ συμφορὰ, ἣ Οἰδίποδα ὄπη τεχθέντα ἐξέθεσαν, οἶδεν οὐδεὶς, καθάπερ γε ἴσμεν τὴν Σχιστὴν 715 ὁδὸν τὴν ἐπὶ Φωκέων, ἐφ' ἣ τὸν πατέρα Οἰδίπους ἀπέκτεινεν. [ὁ δὲ Κιθαιρῶν τὸ ὄρος Διὸς ἱερὸν Κιθαιρω-

νίου ἐστίν] ἃ δὴ καὶ ἐς πλεον ἐπέξειμι, ἐπειδὴν ἐς αὐτὰ ὁ λόγος καθήκη μοι.

5 4. Κατὰ δὲ τὴν ἔσοδον μάλιστα τὴν ἐς Πλάταιαν τάφοι τῶν πρὸς Μήδους μαχεσαμένων εἰσί. τοῖς μὲν οὖν λοιποῖς ἐστὶν Ἑλλησι μνημα κοινόν· Λακεδαιμονίων δὲ καὶ Ἀθηναίων τοῖς πεσοῦσιν ἰδίᾳ τέ εἰσὶν οἱ τάφοι, καὶ ἐλεγείᾳ ἐστὶ Σιμωνίδου γεγραμμένα ἐπ' αὐτοῖς. οὐ πόρρω δὲ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ τῶν Ἑλλήνων Διὸς ἐστὶν Ἐλευθερίου βωμός. τούτους μὲν δὴ χαλκοῦ, τοῦ Διὸς δὲ τὸν τε βωμὸν καὶ τὸ ἄγαλμα ἐποίησαν λευκοῦ

6 λίθου. Ἄγουσι δὲ καὶ νῦν ἔτι ἀγῶνα διὰ ἔτους πέμπτον, τὰ Ἐλευθέρια, ἐν ᾧ μέγιστα γέρα πρόκειται δρόμου· θένουσι δὲ ὀπλισμένοι πρὸ τοῦ βωμοῦ. τρόπαιον δὲ ὁ τῆς μάχης τῆς Πλαταιᾶσιν ἀνέθεσαν οἱ Ἕλληνες, πεντεκαίδεκα σταδίους μάλιστα ἔστηκεν ἀπωτέρω τῆς πόλεως.

7 5. Ἐν αὐτῇ δὲ τῇ πόλει προιοῦσιν ἀπὸ τοῦ βωμοῦ καὶ τοῦ ἀγάλματος ἃ τῷ Διὶ πεποιήται τῷ Ἐλευθερίῳ, Πλαταιᾶς ἐστὶν ἡρώων· καὶ μοι τὰ ἐς αὐτὴν ἤδη, τὰ λεγόμενα καὶ ὅποια αὐτὸς εἰκαζον, ἐστὶν εἰρημμένα. Πλαταιεῦσι δὲ ναός ἐστὶν Ἥρας, θείας ἄξιος μεγέθει τε καὶ ἐς τῶν ἀγαλμάτων τὸν κόσμον. ἐσελθοῦσι μὲν Ῥέα τὸν πέτρον κατειλημένον σπαργάνοις, οἷα δὴ τὸν παῖδα ὃν ἔτεκε, Κρόνῳ κομίζουσα ἐστὶ· τὴν δὲ Ἥραν Τελείαν καλοῦσι, πεποιήται δὲ ὀρθὸν μεγέθει ἄγαλμα μέγα· λίθου δὲ ἀμφοτέρω τοῦ Πεντελησίου, Πραξιτέλους δὲ ἐστὶν ἔργα. ἐνταῦθα καὶ ἄλλο Ἥρας ἄγαλμα καθήμενον Καλλίμαχος ἐποίησε· Νυμφευομένην δὲ τὴν θεὸν ἐπὶ λόγῳ τοιῶδε ὀνομάζουσιν.

III. Ἥραν ἐφ' ὅτῳ δὴ πρὸς τὸν Δία ὠργισμένην ἐς Εὐβοίαν φασὶν ἀναχωρῆσαι, Δία δέ, ὡς οὐκ ἔπειθεν αὐτήν, παρὰ Κιθαιρῶνα λέγουσιν ἐλθεῖν δυναστεύοντα 716 ἐν Πλαταιαῖς τότε· εἶναι γὰρ τὸν Κιθαιρῶνα οὐδενὸς

σοφίαν ὕστερον. οὗτος οὖν κελεύει τὸν Δία ἄγαλμα ξύ-
 λου ποιησάμενον ἄγειν ἐπὶ βοῶν ζεύγους ἐγκεκαλυμμέ-
 νον, λέγειν δὲ ὡς ἄγοιτο γυναῖκα Πλάταιαν τὴν Ἀσω-
 ποῦ. καὶ ὁ μὲν ἔπρασσε κατὰ τὴν παραίνεσιν τοῦ Κιθαί-²
 ρῶνος. Ἦρα δὲ ἐπέπυστό τε ἀντίκα καὶ ἀντίκα ἀφίκετο.
 ὡς δὲ ἐπλησίαζε τῇ ἀμάξῃ καὶ τοῦ ἀγάλματος τὴν ἐσθῆτα
 περιέρρηξεν, ἥσθη τε τῇ ἀπάτῃ ξόανον εὐροῦσα ἀντι-
 νύμφης γυναικός, καὶ διαλλαγὰς ποιεῖται πρὸς τὸν Δία.
 2. Ἐπὶ ταύταις ταῖς διαλλαγαῖς Δαίδαλα ἑορτὴν ἄγου-
 σιν, ὅτι οἱ πάλαι τὰ ξόανα ἐκάλουν δαίδαλα. ἐκάλουν
 δέ, ἐμοὶ δοκεῖν, πρότερον ἔτι ἢ Δαίδαλος ὁ Παλαμάωνος
 ἐγένετο Ἀθήνησι. τούτῳ δὲ ὕστερον ἀπὸ τῶν δαιδάλων
 ἐπὶ κλησιν γενέσθαι δοκῶ καὶ οὐκ ἐκ γενετῆς τεθῆναι τὸ
 ὄνομα. 3. Δαίδαλα οὖν ἄγουσιν οἱ Πλαταιεῖς ἑορτὴν³
 δι' ἔτους ἐβδόμου μὲν, ὡς ἔφασκεν ὁ τῶν ἐπιχωρίων
 ἐξηγητής, ἀληθεῖ μέντοι λόγῳ δι' ἐλάσσονος καὶ οὐ το-
 σοῦτου χρόνου· ἐθελήσαντες δὲ ἀπὸ Δαιδάλων ἐς Δαί-
 δαλα ἕτερα ἀναριθμηθεῖν τὸν μεταξὺ χρόνον ἐς τὸ ἀκρι-
 βέστατον οὐκ ἐγενόμεθα οἰοί τε. Ἄγουσι δὲ οὕτω τὴν
 ἑορτὴν. δρυμός ἐστιν Ἀλαλκομενῶν οὐ πόρρω· μέγιστα⁴
 τῶν ἐν Βοιωτίᾳ στελέχη δρυῶν ἐστὶν ἐνταῦθα. ἐς τοῦ-
 τον οἱ Πλαταιεῖς ἀφικόμενοι τὸν δρυμὸν προτίθενται
 μόρας κρεῶν ἐφθῶν. ὄρνιθες δὲ οἱ μὲν ἄλλοι σφίσι
 ἠκιστα εἰσι δι' ὄχλου, τῶν κοράκων δέ, οὗτοι γὰρ σφι-
 σιν ἐπιφοιτῶσιν, ἔχουσι ἀκριβῆ τὴν φρουρὰν· τὸν δὲ
 αὐτῶν ἀρκάσαντα κρέας, ἐφ' ὅτῳ τῶν δένδρων καθεδει-
 ται, φυλάσσουσιν. ἐφ' οὗ δ' ἂν καθεσθῆ, τεμόντες
 ποιῶσιν ἀπὸ τούτου τὸ δαίδαλον· δαίδαλον γὰρ δὴ
 καὶ τὸ ξόανον αὐτὸ ὀνομάζουσι. 4. Ταύτην μὲν ἰδίᾳ⁵
 οἱ Πλαταιεῖς ἑορτὴν ἄγουσι, Δαίδαλα μικρὰ ὀνομάζον-
 τες· Δαιδάλων δὲ ἑορτὴν τῶν μεγάλων καὶ οἱ Βοιωτοὶ
 σφισι συνεορτάζουσι, δι' ἐξηκοστοῦ δὲ ἄγουσιν ἔτους·

ἐκλιπεῖν γὰρ τοσοῦτον χρόνον τὴν ἑορτὴν φασιν, ἥνικα 717
οἱ Πλαταιεῖς ἔφενγον. ξόανα δὲ τεσσαρεσκαίδεκα ἔτοιμά
σφισὶν ἔστι κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον παρασκευασθέντα
6 ἐν Δαιδάλοις τοῖς μικροῖς. Ταῦτα ἀναιροῦνται κλήρω
Πλαταιεῖς, Κορωνάοι, Θεσπιδεῖς, Ταναγραῖοι, Χαιρωνεῖς,
Ὀρχομένιοι, Λεβαθεῖς, Θηβαῖοι· διαλλαγῆναι γὰρ
καὶ οὗτοι Πλαταιεῦσιν ἤξιωσαν καὶ συλλόγου μετασχεῖν
κοινοῦ καὶ ἐς Δαιδάλα θυσίαν ἀποστέλλειν, ὅτε Κάσ-
σανδρος ὁ Ἀντιπάτρου τὰς Θήβας ἀνώκισε. τῶν δὲ πο-
λισμμάτων ὅποσα ἔστιν ἐλάσσονος λόγου, συντέλειαν αἰ-
7 ροῦνται. τὸ δὲ ἄγαλμα κοσμήσαντες * * παρὰ τὸν Ἀσω-
πὸν καὶ ἀναθέντες ἐπὶ ἄμαξαν, γυναῖκα ἐφιστάσι νυμ-
φεύτριαν· οἱ δὲ αὐτὴς κληροῦνται καθ' ἥντινα τάξιν
τὴν πομπὴν ἀνάξουσι· τὸ δ' ἐντεῦθεν τὰς ἀμάξας ἀπὸ
τοῦ ποταμοῦ πρὸς ἄκρον τὸν Κιθαιρῶνα ἐλαύνουσιν.
ἐντρέπισται δὲ σφισιν ἐπὶ τῇ κορυφῇ τοῦ ὄρους βωμός.
ποιοῦσι δὲ τρόπῳ τοιῶδε τὸν βωμόν· ξύλα τετράγωνα
ἀρμόζοντες πρὸς ἄλληλα συντιθέασιν κατὰ ταῦτα καὶ εἰ
λίθων ἐποιοῦντο οἰκοδομίαν, ἐξάραντες δὲ ἐς ὕψος φρύ-
8 γανα ἐπιφέρουσιν. Αἱ μὲν δὴ πόλεις καὶ τὰ τέλη θή-
λειαν θύσαντες τῇ Ἥρᾳ βούν ἕκαστοι καὶ ταῦρον τῷ
Δίῳ, τὰ ἱερεῖα οἶνον καὶ θυμιαμάτων πλήρη καὶ τὰ δαι-
δαλα ὁμοῦ καθαγίζουσιν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ, ἰδιῶται δὲ
ὅποσα δὴ θύουσιν οἱ πλούσιοι· τοῖς δὲ οὐχ ὁμοίως θυ-
ναμένοις τὰ λεπτότερα τῶν προβάτων θύειν καθέστηκε,
καθαγίξειν δὲ τὰ ἱερεῖα ὁμοίως πάντα. σὺν δὲ σφισι καὶ
αὐτὸν τὸν βωμόν ἐπιλαβὸν τὸ πῦρ ἐξανήλωσε· μεγίστην
9 θείσαν. 5. Ἐπὶ δὲ τῆς κορυφῆς ἐφ' ἣ τὸν βωμόν ποι-
οῦνται, πέντε πού μάλιστα καὶ δέκα ὑποκαταβάντι στα- 718
δίους νυμφῶν ἔστιν ἄντρον Κιθαιρωνίδων, Σφραγι-

διον μὲν ὀνομαζόμενον, μαντεύεσθαι δὲ τὰς νύμφας τὸ ἀρχαῖον αὐτόθι ἔχει λόγος.

IV. Πλαταιεῦσι δὲ Ἀθηναῖς ἐπέκλησιν Ἀρείας ἐστὶν ἱερὸν· ᾧκοδομήθη δὲ ἀπὸ λαφύρων ἃ τῆς μάχης σφίσιβιν Ἀθηναῖοι τῆς Μαραθῶνι ἀπένειμαν. Τὸ μὲν δὴ ἄγαλμα ξόανόν ἐστιν ἐπίχρυσον, πρόσωπον δὲ οἱ καὶ χεῖρες ἄκραι καὶ πόδες λίθου τοῦ Πεντελησίου εἰσί. μέγεθος μὲν οὐ πολὺ δὴ τι ἀποδεῖ τῆς ἐν ἀκροπόλει χαλκῆς, ἣν καὶ αὐτὴν Ἀθηναῖοι τοῦ Μαραθῶνι ἀπαρχὴν ἀγῶνος ἀνέθηκαν· Φειδίας δὲ καὶ Πλαταιεῦσιν ἦν ὁ τῆς Ἀθηναῖς τὸ ἄγαλμα ποιήσας. Γραφαὶ δὲ εἰσὶν ἐν τῷ ναῷ² Πολυγνώτου μὲν Ὀδυσσεὺς τοὺς μνηστῆρας ἤδη κατεργασμένος, Ὀνασία δὲ Ἀδράστου καὶ Ἀργείων ἐπὶ Θήβας ἢ προτέρα στρατεία. αὐταὶ μὲν δὴ εἰσὶν ἐπὶ τοῦ προναοῦ τῶν τοίχων αἱ γραφαί, κεῖται δὲ τοῦ ἀγάλματος πρὸς τοὺς ποσὶν εἰκὼν Ἀριμνήστου· ὁ δὲ Ἀριμνήστος ἐν τε τῇ πρὸς Μαρδόνιον μάχῃ καὶ ἔτι πρότερον ἐς Μαραθῶνα Πλαταιεῦσιν ἠγήσατο.

2. Ἔστι δὲ καὶ Δῆμητρος ἐπέκλησιν Ἐλευσινίας³ ἱερὸν ἐν Πλαταιαῖς καὶ Αἰήτου μνήμα· τῶν δὲ ἠγεμόνων οἱ Βοιωτοὺς ἐς Τροίαν ἤγαγον, μόνος ἀνέστρεψεν οἰκαδὲ οὗτος ὁ Αἰήτης. Τὴν δὲ κρήνην τὴν Γαργαφίαν Μαρδόνιος καὶ ἡ ἵππος συνέχεεν ἢ Περσῶν, ὅτι τὸ Ἐλληνων στρατεύμα τὸ ἀντικαθήμενὸν σφίσιβιν ἐπ' αὐτῆς ἐπίνεν· ὕστερον μὲντοι τὸ ὕδωρ ἀνεσώσαντο οἱ Πλαταιεῖς.

3. Ἐκ Πλαταιας δὲ ἰοῦσιν ἐς Θήβας ποταμὸς ἐστὶν⁴ Ὁερόη· θυγατέρα δὲ εἶναι τὴν Ὁερόην τοῦ Ἀσωποῦ λέγουσι. πρὶν δὲ ἢ διαβῆναι τὸν Ἀσωπὸν, παρ' αὐτὸ τὸ ρεῦμα ἀποτραπέεισιν ἐς τὰ κάτω καὶ προελθοῦσιν ὄσον τεσσαράκοντα στάδια ἐστὶν ἐρειπία Σκώλου· Δῆμητρος δὲ καὶ Κόρης ἐν τοῖς ἐρειπίοις οὐκ ἐξεργασμένος ὁ ναός,

ἡμίσεια δὲ καὶ ταῖς θεαῖς ἐστὶ τὰ ἀγάλματα. ἀποκρί-
νει δὲ καὶ νῦν ἔτι ἀπὸ τῆς Θηβαίων τὴν Πλαταιίδα ὁ
'Ἀσωπός.

V. Γῆν δὲ τὴν Θηβαίδα οἰκῆσαι πρῶτον λέγουσιν 719
"Ἐκτηνας, βασιλέα δὲ εἶναι τῶν Ἐκτῆνων ἄνδρα αὐτό-
χθονα Ὠγυγον· καὶ ἀπὸ τούτου τοῖς πολλοῖς τῶν ποιη-
τῶν ἐπίκλησις ἐς τὰς Θήβας ἐστὶν Ὠγύγιοι. καὶ τούτους
μὲν ἀπολέσθαι λοιμῶδει νόσφ φασίν, ἐσοικίσασθαι δὲ
μετὰ τοὺς Ἐκτηνας ἐς τὴν χώραν Ἰαντας καὶ Ἄονας,
Βοιωτία, ἐμοὶ δοκεῖν, γένη καὶ οὐκ ἐπηλύδων ἀνθρώ-
πων. Κάδμου δὲ καὶ τῆς Φοινίκων στρατιᾶς ἐπελθού-
σης μάχῃ νικηθέντες οἱ μὲν Ἰαντες ἐς τὴν νύκτα τὴν
ἐπερχομένην ἐκδιδράσκουσι, τοὺς δὲ Ἄονας ὁ Κάδμος
γενομένους ἰκέτας καταμεῖναι καὶ ἀναμιχθῆναι τοῖς Φοί-
2 νυξίν εἰασε. Τοῖς μὲν οὖν Ἄοσι κατὰ κόμας ἔτι ἦσαν
αἱ οἰκῆσεις· Κάδμος δὲ τὴν πόλιν τὴν καλουμένην ἔτι
καὶ ἐς ἡμᾶς Καδμείαν ᾤκισεν. ἀΰξηθεισης δὲ ὕστερον
τῆς πόλεως, οὕτω τὴν Καδμείαν ἀκρόπολιν συνέβη τῶν
κάτω γενέσθαι Θηβῶν. Κάδμω δὲ γάμος τε ἐπιφανῆς
ὑπῆρξεν, εἰ δὴ θυγατέρα Ἀφροδίτης καὶ Ἄρεως κατὰ
λόγον τὸν Ἑλλήνων ἔσχε· καὶ αἱ θυγατέρες εἰλήφασιν
αὐτῷ φήμην, Σεμέλη μὲν τεκεῖν ἐκ Διός, Ἴνῃ δὲ θεῶν
3 εἶναι τῶν θαλασσίων. Ἐπὶ μὲν δὴ Κάδμου μέγιστον
μετὰ γε αὐτὸν Κάδμον ἠδύναντο οἱ Σπαρτοί, Χθόνιος
καὶ Ἰπερήνωρ καὶ Πέλωρος καὶ Οὐδατος· Ἐχίονα δὲ ὡς
προέχοντα κατ' ἀνδραγαθίαν γαμβρὸν ἠξίωσεν ὁ Κάδμος
ποιήσασθαι. τοὺς δὲ ἄνδρας τούτους, οὐ γὰρ τι ἠδυνά-
μην ἐς αὐτοὺς παρευρεῖν, ἔπομαι τῷ μύθῳ Σπαρτοῦς
διὰ τὸν τρόπον ὄντινα ἐγένοντο ὀνομασθῆναι. Κάδμου
δὲ ἐς Ἰλλυριοὺς καὶ Ἰλλυριῶν ἐς τοὺς καλουμένους Ἐγ-
4 χελείας μετοικήσαντος, Πολύδωρος ὁ Κάδμου τὴν ἀρχὴν
ἔσχε. 2. Πενθεὺς δὲ ὁ Ἐχίονος ἰσχυς μὲν καὶ αὐτὸς

720 κατὰ γένους ἀξίωμα καὶ φιλία τοῦ βασιλέως, ὧν δὲ ἐς τὰ λοιπὰ ὑβριστῆς καὶ ἀσεβῆς Διονύσου δίκην ἔσχευ ἐκ τοῦ θεοῦ. Πολυδώρου δὲ ἦν Λάβδακος· ἐμελλε δὲ ἄρα αὐτόν, ὡς οἱ παρίστατο ἢ τελευτή, παῖδα ἐτι ἀπολείψειν, καὶ ἐπιτρέπει τὸν τε υἷον καὶ τὴν ἀρχὴν Νυκτεῖ. Τὰ δὲ ἐφεξῆς μοι τοῦ λόγου προεδήλωσεν ἡ Σικωνία 5 συγγραφὴ, τοῦ τε Νυκτέως τὸν θάνατον, ὄντινα γένοιτο τρόπον, καὶ ὡς ἐς Λύκον ἀδελφὸν Νυκτέως ἢ τε ἐπιμέλεια τοῦ παιδὸς περιῆλθε καὶ ἡ Θηβαίων δυναστεία. Λύκος δὲ παρέδωκε μὲν ἀυξηθέντι Λαβδάκῳ τὴν ἀρχήν· γενομένης δὲ οὐ μετὰ πολὺ καὶ τούτῳ τῆς τελευτῆς, ὃ δὲ ἐπετρόπευσεν αὐθις Λάγον Λαβδάκου παῖδα.

3. Λύκου δὲ ἐπιτροπεύοντος δεύτερον κατῆλθον Ἄμφιων καὶ Ζῆθος δύναμιν ἀγείραντες. καὶ Λάγον μὲν ὑπεκκλέπτουσιν οἷς ἦν ἐπιμελὲς μὴ γενέσθαι τὸ Κάδμου γένος ἐς τοὺς ἔπειτα ἀνώνυμον, Λύκον δὲ οἱ τῆς Ἀντιόπης παῖδες τῇ μάχῃ κρατοῦσιν. ὡς δὲ ἐβασίλευσαν, τὴν πόλιν τὴν κάτω προσέφικισαν τῇ Καδμείᾳ καὶ Θήβας ὄνομα ἔθεντο κατὰ συγγένειαν τὴν Θήβης. μαρτυρεῖ δέ 7 μοι τῷ λόγῳ καὶ Ὅμηρος ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα·

οἱ πρῶτοι Θήβης ἔδος ἔκτισαν ἑπταπύλοιο

πύργωσάν τ', ἐπεὶ οὐ μὲν ἀπύργωτόν γ' ἐδύναντο
ναίμεν εὐρύχορον Θήβην, κρατερῶ περ ἔοντε.

4. Ὅτι δὲ Ἄμφιων ἦδε καὶ τὸ τεῖχος ἐξεργάζετο πρὸς τὴν λύραν, οὐδένα ἐποιήσατο λόγον ἐν τοῖς ἔπεισι. δόξαν δὲ ἔσχευ Ἄμφιων ἐπὶ μουσικῇ τὴν τε ἀρμονίαν τὴν Λυδῶν κατὰ κῆθος τὸ Ταντάλου παρ' αὐτῶν μαθῶν, καὶ 721 χορδὰς ἐπὶ τέσσαρσι ταῖς πρότερον τρεῖς ἀνευρών. Ὅ8 δὲ τὰ ἔπη τὰ ἐς Εὐρώπην ποιήσας φησὶν Ἄμφιωνα χρῆσασθαι λύρα πρῶτον Ἐρμου διδάξαντος. πεποιήκει δὲ καὶ λίθων καὶ θηρίων ** ὅτι καὶ ταῦτα ἄδων ἦγε. Μυρῶ δὲ Βυζαντία ποιήσασα ἔπη καὶ ἔλεγεια Ἐρμῆ βωμόν φη-

σιν ἰδρύσασθαι πρῶτον Ἀμφίονα καὶ ἐπὶ τούτῳ λύραν παρ' αὐτοῦ λαβεῖν. λέγεται δὲ καὶ ὡς ἐν Ἄιδου δίκην δίδωσιν Ἀμφίων ὧν ἐς Λητώ καὶ τοὺς παῖδας καὶ αὐτὸς ἠπέκρριψε· κατὰ δὲ τὴν τιμωρίαν τοῦ Ἀμφίονος ἔστι ποιήσεως Μιννάδος, ἔχει δὲ ἐς Ἀμφίονα κοινῶς καὶ ἐς τὸν Θράκα Θάμυριν. 5. Ὡς δὲ τὸν οἶκον τὸν Ἀμφίονος καὶ Ζήθου τὸν μὲν ἢ νόσος ἢ λοιμώδης ἠρήμωσε, Ζήθῳ δὲ τὸν παῖδα ἀπέκτεινεν ἢ τεκοῦσα κατὰ δὴ τινα ἀμαρτίαν, ἐτεθνήκει δὲ ὑπὸ λύπης καὶ αὐτὸς ὁ Ζήθος, οὕτω Λάϊον ἐπὶ βασιλείᾳ κατὰγουσιν οἱ Θηβαῖοι.

10 Λαῖῳ δὲ βασιλεύοντι καὶ γυναῖκα ἔχοντι Ἰοκάστην μάντευμα ἦλθεν ἐκ Δελφῶν ἐκ τοῦ παιδός οἱ τὴν τελευτήν, εἰ τέκοι τινα Ἰοκάστη, γενήσεσθαι. καὶ ὁ μὲν ἐπὶ τούτῳ τὸν Οἰδίποδα ἐκτίθησιν· ὁ δὲ καὶ τὸν πατέρα ἀποκτενεῖν ἐμελλεν, ὡς ἠυξήθη, καὶ τὴν μητέρα ἔγνημ. παῖδας δὲ ἐξ αὐτῆς οὐ δοκῶ οἱ γενέσθαι, μάρτυρι Ὀμήρῳ χρώμενος, ὃς ἐποίησεν ἐν Ὀδυσσεΐᾳ,

11 Μητέρα δ' Οἰδιπόδαο ἴδον καλὴν Ἐπικάστην,
ἢ μέγα ἔργον ἔρξεεν ἀιδρεΐησι νόοιο
γῆμαμένη ᾧ νίει· ὁ δ' ὄν πατέρ' ἐξεναρξίξας
γῆμεν· ἄφαρ δ' ἀνάπυστα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισι.

Πῶς οὖν ἐποίησαν ἀνάπυστα ἄφαρ, εἰ δὴ τέσσαρες ἐξ Ἰοκάστης ἐγένοντο παῖδες τῷ Οἰδίποδι; ἐξ Εὐρυγανείας 722 δὲ τῆς Ἰπέρφαντος ἐγγόνεσαν. δηλοῖ δὲ καὶ ὁ τὰ ἐπη ποιήσας ἂ Οἰδιπόδια ὀνομάζουσι· καὶ Ὀνασίας Πλαταιᾶσιν ἔγραψε κατηφῆ τὴν Εὐρυγανείαν ἐπὶ τῇ μάχῃ

12 τῶν παίδων. 6. Πολυνείκης δὲ περιόντος μὲν καὶ ἄρχοντος Οἰδίποδος ὑπεξῆλθεν ἐκ Θηβῶν δέει μὴ τελεσθεῖεν ἐπὶ σφίσιν αἱ κατὰραι τοῦ πατρός· ἀφικόμενος δὲ ἐς Ἄργος καὶ θυγατέρα Ἀδράστου λαβὼν κατήλθεν ἐς Θήβας μετὰπεμπος ὑπὸ Ἐτεοκλέους μετὰ τὴν τελευτὴν Οἰδίποδος. κατελθὼν δὲ ἐς διαφορὰν προήχθη τῷ

Ἐτεοκλει, καὶ οὕτω τὸ δεύτερον ἔφυγε. δεηθεὶς δὲ Ἀδράστου δοῦναι οἱ δύναντι τὴν κατάξουσαν, τὴν τε στρατιὰν ἀπόλλυσι καὶ πρὸς τὸν Ἐτεοκλέα αὐτὸς μονομαχεῖ κατὰ πρόκλησιν. καὶ οἱ μὲν μονομαχοῦντες ἀπο-¹³ θνήσκουσιν, ἐς δὲ Λαοδάμαντα τὸν Ἐτεοκλέους καθηκούσης τῆς βασιλείας Κρέων ὁ Μειοικέως ἐδυνάστευεν ἐπιτροπεύων τὸν παῖδα. 7. Ἦδη δὲ Λαοδάμαντος ἠν-ξημένου καὶ ἔχοντος τὴν ἀρχὴν, δεύτερον τότε ἄρουσι τὴν στρατιὰν ἐπὶ τὰς Θήβας. ἀντεστρατοπεδευμένων δὲ καὶ τῶν Θηβαίων περὶ Γλισᾶντα, ὡς ἐς χεῖρας συνῆλ-θον, Αἰγιαλέα μὲν τὸν Ἀδράστου Λαοδάμας ἀποκτί-νυσι, κρατησάντων δὲ τῇ μάχῃ τῶν Ἀργείων Λαοδάμας σὺν τοῖς ἐθέλουσιν ἔπεσθαι Θηβαίων ὑπὸ τὴν ἐπιούσαν νύκτα ἀπεχώρησεν ἐς Ἰλλυριούς. Τὰς δὲ Θήβας ἐλόντες¹⁴ οἱ Ἀργεῖοι παραδιδόασι Θερσάνδρῳ Πολυνείκους παιδί. Ὡς δὲ τοῖς σὺν Ἀγαμέμνονι ἐς Τροίαν στρατεύουσιν ἡ διαμαρτία τοῦ πλοῦ γίνεται καὶ ἡ πληγὴ περὶ Μυσίαν, ἐνταῦθα καὶ τὸν Θερσάνδρον κατέλαβεν (ἀποθανεῖν) ὑπὸ Τηλέφου μάλιστα Ἑλλήνων ἀγαθὸν γενόμενον ἐν τῇ μάχῃ, καὶ οἱ τὸ μνῆμα ἐς Καίκου πεδίου ἐλαύνοντι

723 ἔστιν ἐν Ἐλαίᾳ πόλει, λίθος ὁ ἐν τῷ ὑπαίθρῳ τῆς ἀγο-
ρᾶς· καὶ ἐναγλῆειν οἱ ἐπιχώριοι φασιν αὐτῷ. 8. Τελευ-¹⁵
τήσαντος δὲ Θερσάνδρου καὶ δεύτερα ἐπὶ τε Ἀλέξανδρον καὶ ἐς Ἴλιον ἀθροισμένου στόλου Πηνέλεων ἄρχοντα εἴλοντο, ὅτι οὐκ ἐν ἡλικίᾳ πῶ Τισαμενὸς ἦν ὁ Θερσάν-δρου. Πηνέλεω δὲ ἀποθανόντος ὑπὸ Εὐρύπυλου τοῦ Τηλέφου Τισαμενὸν βασιλέα αἰροῦνται, Θερσάνδρου τε ὄντα καὶ Δημωνάσσης τῆς Ἀμφιαράου. Τῶν δὲ Ἐρι-
νύων τῶν Λαῖου καὶ Οἰδίποδος Τισαμενῷ μὲν οὐκ ἐγένετο μῆνιμα, Ἀντεσίῳνι δὲ τῷ Τισαμενοῦ, ὥστε καὶ παρὰ τοὺς Δωριέας μετῴκησε τοῦ θεοῦ χρήσαντος. Ἀν-¹⁶
τεσίῳνος δὲ ἀπελθόντος, οὕτω βασιλέα εἴλοντο Λαμα-

σίχθονα Ὀφέλτου τοῦ Πηνέλεω. τούτου δὲ ἦν τοῦ Δαμασίχθονος Πτολεμαῖος, τοῦ δὲ Ξάνθος, ὃν Ἀνδρόπομος μονομαχήσαντά οἱ δόλω καὶ οὐ σὺν τῷ δικαίῳ κτείνει. τὸ δὲ ἐντεῦθεν διὰ πλειόνων πολιτεύεσθαι μῆδὲ ἀπ' ἀνδρὸς ἐνὸς ἠρτῆσθαι τὰ πάντα ἄμεινον ἐφαίνετο τοῖς Θηβαίοις.

VI. Τῶν δὲ σφισιν ἐν ἀγῶσι πολέμου γενομένων εὐτυχημάτων καὶ ὡς ἑτέρως τοσάδε φανερώτατα ὄντα εὔρισκον. ἐκρατήθησαν ὑπὸ Ἀθηναίων μάχῃ Πλαταιῶσιν ἀμυνάντων, ὅτε σφᾶς ἐπέλαβεν ὑπὲρ τῶν ὄρων πολεμῆσαι τῆς χώρας. προσέπαισαν δὲ καὶ δεύτερον Ἀθηναίοις ἀντιταξάμενοι περὶ Πλάταιαν, ἥνικα δοκοῦσιν 2 ἐλέσθαι τὰ βασιλέως Ξέρξου πρὸ τῶν Ἑλληνικῶν. Τῆς δὲ αἰτίας ταύτης δημοσίᾳ σφισιν οὐ μέτεστιν, ὅτι ἐν ταῖς Θήβαις ὀλιγαρχία καὶ οὐχὶ ἡ πάτριος πολιτεία τηρικαῦτα ἴσχυεν· εἰ γοῦν Πεισιστράτου τυραννοῦντος ἐτι ἢ τῶν παίδων Ἀθήνησιν ἀφίκετο ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ὁ βάρβαρος, οὐκ ἔστιν ὅπως οὐ καὶ Ἀθηναίους κατέλαβεν ἂν ἐγκλη- 3 μα μῆδισμοῦ. ὕστερον μέντοι καὶ Θηβαίοις νίκη κατ' 724 Ἀθηναίων ἐπὶ Δηλίῳ τῷ Ταναγραίων ἐγένετο, καὶ Ἰπποκράτης τε ὁ Ἀρίφρονος, στρατηγῶν Ἀθηναίους, καὶ τῆς ἄλλης στρατιᾶς τὸ πολὺ ἔπεσε. Λακεδαιμονίοις δὲ παραντίκα μὲν ἀπελθόντος τοῦ Μήδου καὶ ἄχρι τοῦ Πελοποννησίων πρὸς Ἀθηναίους πολέμου τὰ ἐκ Θηβῶν εἶχεν ἐπιτηδείως· διαπολεμηθέντος δὲ τοῦ πολέμου καὶ Ἀθηναίοις καταλυθέντος τοῦ ναυτικοῦ, μετ' οὐ πολὺ Θηβαῖοι μετὰ Κορινθίων ἐς τὸν πρὸς Λακεδαιμονίους 4 πόλεμον προήχθησαν. Κρατηθέντες δὲ μάχῃ περὶ Κόρινθον τε καὶ ἐν Κορωνείᾳ, νικῶσιν αὐτοῖς ἐν Λεύκτροις ἐπιφανεστάτην νίκην, ὁπόσας γενομένας Ἑλλήσιν ἴσμεν κατὰ Ἑλλήνων· καὶ δεκαδαρχίας τε ἅς Λακεδαιμόνιοι κατέστησαν ἐν ταῖς πόλεσιν ἔπαυσαν, καὶ ἀρμοστὰς τοὺς

Σπαρτιάτας ἐκβάλλουσιν. Ὑστερον δὲ καὶ τὸν Φωκικὸν πόλεμον, ὀνομαζόμενον δὲ ὑπὸ Ἑλλήνων ἱερὸν, συνελθὼς δέκα ἔτεσιν ἐπολέμησαν. 2. Εἰρηται δέ μοι καὶ 5 ἐν τῇ Ἀτθίδι συγγραφῇ τὸ ἐν Χαιρωνείᾳ σφάλμα συμφορὰν γενέσθαι τοῖς πᾶσιν Ἑλλήσι· Θηβαίους δὲ καὶ ἐς πλεόν κατέλαβεν, οἷς γε καὶ ἐσῆχθη ἐς τὴν πόλιν φρουρά. Φιλίππου δὲ ἀποθανόντος καὶ ἐς Ἀλέξανδρον ἡκούσης τῆς Μακεδόνων ἀρχῆς, Θηβαίους ἐπῆλθεν ἐξελεῖν τὴν φρουράν· ποιήσασι δὲ ταῦτα προεσήμαιεν ἀντίκα ὁ θεὸς τὸν ἐπιόντα ὄλεθρον, καὶ σφισιν ἐν Δῆμητρος ἱερῷ Θεσμοφόρου σημεῖα ἐγένετο ἐναντία ἢ πρὸ τοῦ ἔργου τοῦ ἐν Λεύκτροις· τότε μὲν γὰρ τοῦ ἱεροῦ 6 τὰς θύρας ὑφάσματι ἀράχλαι λευκῷ, κατὰ δὲ τὴν Ἀλεξάνδρου καὶ Μακεδόνων ἐφοδὸν μέλανι ἐξύφηναν. λέγεται δὲ καὶ Ἀθηναίοις ὑσαι τέφραν ὁ θεὸς ἐνιαυτῷ πρότερον πρὶν ἢ τὸν πόλεμον τὸν ἐπαχθέντα ὑπὸ Σύλλα τὰ μεγάλα σφίσις ἐνεγκεῖν παθήματα.

VII. Τότε δὲ τοὺς Θηβαίους γενομένους ἀναστάτους ὑπὸ Ἀλεξάνδρου καὶ διαπεσόντας ἐς Ἀθήνας ὕστερον Κάσσανδρος ὁ Ἀντιπάτρου κατήγαγεν. ἐς δὲ τῶν Θηβῶν τὸν οἰκισμὸν προθυμώτατοι μὲν ἐγένοντο Ἀθηναῖοι, 725 συνεπελάβοντο δὲ καὶ Μεσσήνιοι καὶ Ἀρκαδῶν οἱ Μεγάλην πόλιν ἔχοντες. 2. Δοκεῖ δέ μοι τὰς Θήβας οἰκί-2σαι ὁ Κάσσανδρος κατὰ ἐχθὸς Ἀλεξάνδρου μάλιστα· ἐπεξῆλθε δὲ καὶ τὸν πάντα οἶκον Ἀλεξάνδρου φθείρων, ὃς Ὀλυμπιάδα γε παρέβαλε καταλεῦσαι τοῖς ἐπ' αὐτὴν Μακεδόνων παρωξυσμένοις, καὶ τοὺς παῖδας Ἀλεξάνδρου, τὸν τε ἐκ Βαρσίνης Ἡρακλέα, καὶ Ἀλέξανδρον τὸν ἐκ Ῥωξάνης, ἀπέκτεινεν ὑπὸ φαρμάκων. Οὐ μὲν οὐδὲ αὐτὸς χαίρων τὸν βίον κατέστρεψεν· ἐπλήσθη γὰρ ὑδέρω, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ζῶντι ἐγένοντο εὐλαί. 3. Τῶν 3 δὲ οἱ παίδων Φίλιππον μὲν τὸν πρεσβύτατον, ὡς μετ'

οὐ πολὺ παρέλαβε τὴν ἀρχήν, ἀπήγαγεν ὑπολαβοῦσα νόσος φθινώδης, Ἀντίπατρος δὲ ὁ μετ' ἐκείνου Θεσσαλονίκην τὴν μητέρα ἀποκτείνουσι, Φιλίππου τε οὔσαν τοῦ Ἀμύντου καὶ Νικασιπόλιδος· ἀπέκτεινε δὲ Ἀλέξανδρον νέμειν πλέον εὐνοίας αἰτιασάμενος. Ὁ δὲ Ἀλέξανδρος ἦν νεώτατος τῶν Κασσάνδρου παιδῶν· ἐπαγαγόμενος δὲ Δημήτριον τὸν Ἀντιγόνου καθείλε μὲν δι' ἐκείνου καὶ ἐτιμωρήσατο τὸν ἀδελφὸν Ἀντίπατρον, ἀνεφάνη 4 μέντοι φονεὰ ἐξευρηκῶς ἐαυτῷ καὶ οὐ σύμμαχον. Κασσάνδρῳ μὲν ὅστις δὴ θεῶν τὴν δίκην ἐμελλεν ἀποδώσειν· 4. Θηβαίους δὲ ἐπὶ μὲν Κασσάνδρου πᾶς ὁ ἀρχαῖος περίβολος ἀνφκίσθη, ἔδει δὲ ἄρα καὶ ὕστερον κακῶν σφᾶς μεγάλων γεύσασθαι. Μιθριδάτῃ γὰρ καταστάντι ἐς τὸν πρὸς Ῥωμαίους πόλεμον προσεχώρησαν Θηβαῖοι κατ' ἄλλο, ἐμοὶ δοκεῖν, οὐδέν, τοῦ δὲ Ἀθηναίων δήμου φιλία. Σύλλα δὲ ἐσβαλόντος ἐς τὴν Βοιωτίαν δεῖμα ἔσχε τοὺς Θηβαίους, καὶ ἐγνωσιμάχησάν τε αὐτίκα καὶ ἐτράποντο αὐθις ἐς τὴν Ῥωμαίων φιλίαν. 5 Σύλλας δὲ ἐς αὐτοὺς ἐχρήτο ὁμως τῷ θυμῷ, καὶ ἄλλα τε ἐξεῦρεν ἐπὶ λύμῃ τῶν Θηβαίων, καὶ τὴν ἡμίσειαν ἀπετέμετο αὐτῶν τῆς χώρας κατὰ πρόφασιν τοιαύτην. ἦν ἵκα ἤρχετο τοῦ πρὸς Μιθριδάτην πολέμου, χρημάτων ἐσπάνιζε· συνέλεξεν οὖν ἐκ τε Ὀλυμπίας ἀναθήματα 726 καὶ τὰ ἐξ Ἐπιδαύρου καὶ τὰ ἐκ Δελφῶν, ὅποσα ὑπελί- 6 ποντο οἱ Φωκεῖς. ταῦτα μὲν δὴ διένειμε τῇ στρατιᾷ, τοῖς θεοῖς δὲ ἀντέδωκεν ἀντὶ τῶν χρημάτων γῆς τὴν ἡμίσειαν τῆς Θηβαΐδος. Τὴν μὲν δὴ ἀφαίρετον χώραν ὕστερον Ῥωμαίων χάριτι ἀνεσώσαντο οἱ Θηβαῖοι, τὰ δὲ ἄλλα ἐς τὸ ἀσθενέστατον ἀπ' ἐκείνου προήχθησαν· καὶ σφισιν ἡ μὲν κάτω πόλις πᾶσα ἐρημος ἦν ἐπ' ἐμοῦ πλὴν τὰ ἱερά, τὴν δὲ ἀκρόπολιν οἰκοῦσι Θήβας καὶ οὐ Καδμείαν καλουμένην.

VIII. Διαβεβηκότι δὲ ἤδη τὸν Ἀσωπὸν καὶ τῆς πό-
 λεως δέκα μάλιστα ἀφεστηκότι σταδίους Ποτινῶν ἐστὶν
 ἐρείπια καὶ ἐν αὐτοῖς ἄλλος Δῆμητρος καὶ Κόρης. τὰ
 δὲ ἀγάλματα ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ παρὰ τὰς Ποτινῆς * *
 τὰς θεὰς ὀνομάζουσιν. Ἐν χρόνῳ δὲ εἰρημένῳ δρωῶσι
 καὶ ἄλλα ὀπόσα καθέστηκε σφισι, καὶ ἐς τὰ μέγαρα κα-
 λούμενα ἀφιαῖσιν ὕς τῶν νεογνῶν· τοὺς δὲ ὕς τοὺτους
 ἐς τὴν ἐπιούσαν τοῦ ἔτους ὦραν ἐν Δωδώνῃ φασὶν ἐπι
 * * λόγῳ τῷδε ἄλλος πού τις πεισθήσεται. ἐνταῦθα καὶ
 Διονύσου ναὸς ἐστὶν Αἰγοβόλου. θύοντες γὰρ τῷ θεῷ 2
 προήχθησάν ποτε ὑπὸ μέθης ἐς ὕβριν, ὥστε καὶ τοῦ
 Διονύσου τὸν ἱερέα ἀποκτείνουσιν· ἀποκτείναντας δὲ
 αὐτίκα ἐπέλαβε νόσος λοιμώδης, καὶ σφισιν ἀφίκετο
 ἴαμα ἐκ Δελφῶν τῷ Διονύσῳ θύειν παῖδα ὠραῖον· ἔτεσι
 δὲ οὐ πολλοῖς ὕστερον τὸν θεὸν φασὶν αἶγα ἱερεῖον ὑπ-
 ἀλλάξαι σφίσιν ἀντὶ τοῦ παιδός. Δείκνυται δὲ ἐν Ποτι-
 727 αῖς καὶ φρέαρ· τὰς δὲ ἵππους τὰς ἐπιχωρίους τοῦ ὕδα-
 τος πιούσας τούτου μανῆναι λέγουσιν.

2. Ἐκ δὲ τῶν Ποτινῶν ἰοῦσιν ἐς Θήβας ἐστὶν ἐν 3
 δεξιᾷ περίβολος τῆς ὁδοῦ οὐ μέγας καὶ κίονες ἐν αὐτῷ·
 διαστῆναι δὲ Ἀμφιαράῳ τὴν γῆν ταύτη νομίζουσιν, ἐπι-
 λέγοντες καὶ τάδε ἔτι, μήτε ὄρνιθας ἐπὶ τῶν κίωνων
 καθέξεσθαι τούτων, μήτε πόαν τὴν ἐνταῦθα μήτε ἡμε-
 ρον ζῶον μήτε τῶν ἀγρίων νέμεσθαι.

3. Θηβαίοις δὲ ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ ἀρχαίου τελ- 4
 χους ἑπτὰ ἀριθμὸν ἦσαν πύλαι, μένουσι δὲ καὶ ἐς ἡμᾶς
 ἔτι. τεθῆναι δὲ τὰ ὀνόματα ἐπυνθανόμην σφίσιν ἀπό τε
 Ἡλέκτρας ἀδελφῆς Κάδμου, καὶ Προίτισιν ἀπὸ ἀνδρός
 τῶν ἐπιχωρίων· ἡλικίαν δὲ Προίτου καὶ τὸ ἀνωτέρω
 γένος χαλεπα ἦν εὐρεῖν. τὰς δὲ Νηϊστας ὀνομασθῆναι
 φασὶν ἐπὶ τῷδε· ἐν ταῖς χορδαῖς νῆτην καλοῦσιν ἕξ αὐ-
 τῶν· ταύτην οὖν τὴν χορδὴν Ἀμφίονα ἐπὶ ταῖς πύλαις

ταύταις ἀνευρεῖν λέγουσιν. ἤδη δὲ ἤκουσα καὶ ὡς Ζή-
 θου τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἀμφίονος τῷ παιδί ὄνομα Νῆϊς
 γένοιτο, ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ Νήϊδος τὰς πύλας κληθῆναι
 5 ταύτας. πύλας δὲ Κρηναίας, τὰς δὲ Ἐπίσττας ἐπὶ λόγῳ
 τοιῶδε ὀνομάζουσι *** πρὸς δὲ ταῖς Ἐπίστταις Διὸς ἱερὸν 728
 ἐπέκλησίν ἐστιν Ἐπίσττου. τὰς δὲ ἐπὶ ταύταις πύλας ὀνο-
 μάζουσιν Ὠγυγίας. τελευταῖαι δὲ εἰσὶν Ὀμολωίδες·
 ἐφαίνεται δὲ εἶναι μοι καὶ τὸ ὄνομα νεώτατον ταῖς πύ-
 6 λαις ταύταις, αἱ δὲ Ὠγύγαι τὸ ἀρχαιότατον. Τὰς δὲ
 Ὀμολωίδας κληθῆναι φασὶν ἐπὶ τοιῶδε. ἤνικα ὑπὸ Ἀρ-
 γείων μάχῃ πρὸς Γλισᾶντι ἐκρατήθησαν, τότε ὁμοῦ Λαο-
 δάμαντι τῷ Ἐτεοκλέους ὑπεξίασιν οἱ πολλοί. τούτων
 οὐν μοῖρα τὴν μὲν ἐς τοὺς Ἰλλυριοὺς πορείαν ἀπώκνησε,
 τραπόμενοι δὲ ἐς Θεσσαλοὺς καταλαμβάνουσιν Ὀμόλην,
 ὄρων τῶν Θεσσαλικῶν καὶ εὐγεῶν μάλιστα καὶ ὕδασι
 7 ἐπιρροεμένην. Θερσάνδρου δὲ τοῦ Πολυνείκου ἀνα-
 καλεσαμένου σφᾶς ἐπὶ τὰ οἰκεῖα, τὰς πύλας διὰ ὧν τὴν
 κάθοδον ἐποιοῦντο ἀπὸ τῆς Ὀμόλης ὀνομάζουσιν Ὀμο-
 λωίδας. Ἐρχομένῳ δὲ ἐκ Πλαταίας ἔσοδος ἐς τὰς Θῆ-
 βας κατὰ πύλας ἐστὶν Ἠλέκτρας, καὶ ταύτῃ Καπανέα
 τὸν Ἰππόνου βιαιοτέρας ποιούμενον πρὸς τὸ τεῖχος τὰς
 προσβολὰς βληθῆναι κεραυνῷ λέγουσι.

IX. Τὸν δὲ πόλεμον τοῦτον, ὃν ἐπολέμησαν Ἀρ-
 γεῖοι, νομίζω πάντων ὅσοι πρὸς Ἑλλήνας ἐπὶ τῶν κα-
 λουμένων ἡρώων ἐπολεμήθησαν ὑπὸ Ἑλλήνων, γενέσθαι
 λόγου μάλιστα ἄξιον. ὁ μὲν γε Ἐλευσινίων πρὸς Ἀθη-
 ναίους τοὺς ἄλλους, ὡσαύτως δὲ καὶ Θηβαίων πρὸς Μι-
 νύας, τὴν τε ἐφοδὸν δι' ὀλίγου τῶν ἐπιστρατευσαμέ-
 νων καὶ ἐν μάχῃ παρέσχοντο μιᾷ τὴν κρίσιν, ἐς ὁμολο-
 2 γίας τε αὐτίκα ἐτράποντο καὶ σπονδάς. Ὁ δὲ Ἀργείων
 στρατὸς ἐς Βοιωτίαν τε μέσῃ ἀφίκετο ἐκ μέσης Πελο-
 ποννήσου, καὶ ὁ Ἀδραστος ἐξ Ἀρκαδίας καὶ παρὰ Μεσ-

συνίωον συμμαχικὰ ἤθροισεν. Ὡσαύτως δὲ καὶ τοῖς Θηβαίοις μισθοφορικὰ ἦλθε παρὰ Φωκέων καὶ ἐκ τῆς Μινυάδος χώρας οἱ Φλεγυαί. γενομένης δὲ πρὸς τῷ Ἰσμήνιῳ μάχης ἐκρατήθησαν οἱ Θηβαῖοι τῇ συμβολῇ, καὶ ὡς ἐτράποντο, καταφεύγουσιν ἐς τὸ τεῖχος· ἄτε δὲ οὐκ 3 ἐπισταμένων τῶν Πελοποννησίων μάχεσθαι πρὸς [τὸ] τεῖχος, ποιουμένων δὲ θυμῷ μᾶλλον ἢ σὺν ἐπιστήμῃ τὰς προσβολάς, πολλοὺς μὲν ἀπὸ τοῦ τείχους βάλλοντες φονεύουσιν αὐτῶν οἱ Θηβαῖοι, κρατοῦσι δὲ ὕστερον καὶ τοὺς ἄλλους ἐπέξελθόντες τεταραγμένοις, ὡς τὸ σύμπαν στρατεύμα πλὴν Ἀδράστου φθαρῆναι. ἐγένετο δὲ καὶ αὐτοῖς τὸ ἔργον οὐκ ἄνευ κακῶν μεγάλων, καὶ ἀπ' ἐκείνου τὴν σὺν ὀλέθρῳ τῶν κρατησάντων Καδμείαν ὀνομάζουσι νίκην. 2. Ἔτεσι δὲ οὐ πολλοῖς ὕστερον ὁμοῦ 4 Θερσάνδρῳ στρατεύουσιν ἐπὶ τὰς Θήβας οὓς Ἐπιγόνους καλοῦσιν Ἕλληνας. δῆλοι δὲ εἰσι καὶ τούτοις οὐ τὸ Ἀργολικὸν μόνον, οὐδὲ οἱ Μεσσήνιοι καὶ Ἀρκάδες ἠκολούθηκότες, ἀλλὰ καὶ ἔτι ἐκ Κορίνθου καὶ Μεγαρέων ἐπικληθέντες ἐς τὴν συμμαχίαν. ἤμυναν δὲ καὶ Θηβαίοις οἱ πρόσοικοι, καὶ μάχη πρὸς Γλισᾶντι ἀπὸ ἀμφοτέρων ἐγένετο ἰσχυρά. Τῶν δὲ Θηβαίων οἱ μὲν αὐτίκα ὡς 5 ἠττήθησαν, ὁμοῦ Λαοδάμαντι ἐκδιδράσκουσιν, οἱ δὲ ὑπολειφθέντες πολιορκία παρέστησαν. 3. Ἐποιήθη δὲ ἐς τὸν πόλεμον τοῦτον καὶ ἔπη Θηβαῖς. τὰ δὲ ἔπη ταῦτα Καλλίνος, ἀφικόμενος αὐτῶν ἐς μνήμην, ἔφησεν Ὀμηρον τὸν ποιήσαντα εἶναι· Καλλίνῳ δὲ πολλοὶ τε καὶ ἄξιοι λόγου κατὰ ταῦτα ἔγνωσαν. Ἐγὼ δὲ τὴν ποιήσιν ταύτην μετὰ γε Ἰλιάδα καὶ τὰ ἔπη τὰ ἐς Ὀδυσσεά ἐπαινω μάλιστα. Πολέμου μὲν δὴ ὄν Ἀργεῖοι καὶ Θηβαῖοι τῶν Οἰδίοδος παίδων ἔνεκα ἐπολέμησαν, ἐς τὸ σὺνδε ἔστω μνήμη.

Χ. Πολυάνδριον δὲ οὐ μακρὰν ἀπὸ τῶν πυλῶν ἐστὶ· κείνται δὲ ὀπόσους κατέλαβεν ἀποθανεῖν Ἀλεξάνδρῳ καὶ Μακεδόσιν ἀντιτεταγμένους. οὐ πόρρω δὲ ἀποφαινοῦσι χωρίον ἐνθα Κάδμου λέγουσιν, ὅτῳ πιστά, τοῦ δράκοντος, ὃν ἀπέκτεινεν ἐπὶ τῇ κρήνῃ, τοὺς ὀδόντας σπείραντος, ἄνδρας δὲ ἀπὸ τῶν ὀδόντων ἀνεῖναι τὴν γῆν. 730

- 2 2. Ἔστι δὲ λόφος ἐν δεξιᾷ τῶν πυλῶν ἱερὸς Ἀπόλλωνος· καλεῖται δὲ ὃ τε λόφος καὶ ὁ θεὸς Ἰσμῆνιος, παραρρέοντος τοῦ ποταμοῦ ταύτῃ τοῦ Ἰσμηνίου. πρῶτα μὲν δὴ λίθου κατὰ τὴν ἔσοδόν ἐστὶν Ἀθηνᾶ καὶ Ἐρμῆς, ὀνομαζόμενοι Πρόναοι· ποιῆσαι δὲ αὐτὸν Φειδίας, τὴν δὲ Ἀθηνᾶν λέγεται Σκόπας· μετὰ δὲ ὁ ναὸς ᾠκοδόμηται. τὸ δὲ ἄγαλμα μεγέθει τε ἴσον τῷ ἐν Βραγχίδαῖς ἐστὶ καὶ τὸ εἶδος οὐδὲν διαφόρως ἔχον· ὅστις δὲ τῶν ἀγαλμάτων τούτων τὸ ἕτερον εἶδε καὶ τὸν εἰργασμένον ἐπύθετο, οὐ μεγάλη οἱ σοφία καὶ τὸ ἕτερον θεασαμένῳ Κανάχῳ ποιῆμα ὃν ἐπίστασθαι. διαφέρουσι δὲ τοσόνδε· ὁ μὲν γὰρ
- 3 ἐν Βραγχίδαῖς χαλκοῦ, ὁ δὲ Ἰσμηνίος ἐστὶ κέδρου. 3. Ἔστι δ' ἐν ταῦθα λίθος ἐφ' ᾧ Μαντῶ φασι τὴν Τειρεσίῳ καθέζεσθαι. οὗτος μὲν πρὸ τῆς ἔσόδου κεῖται, καὶ οἱ τὸ ὄνομά ἐστι καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι Μαντοῦς δίφρος· ἐν δεξιᾷ δὲ τοῦ ναοῦ λίθου πεποιημένας εἰκόνας Ἠνιόχης εἶναι, τὴν δὲ Πύρρας λέγουσι, θυγατέρας δὲ αὐτὰς εἶναι Κρέοντος, ὃς ἐδυνάστευεν ἐπιτροπεύων Λαοδάμαντα τὸν Ἐτε-
- 4 οκλέους. 4. Τόδε γε καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι γινόμενον οἶδα ἐν Θήβαις· τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Ἰσμηνίῳ παῖδα οἴκου τε δοκίμου, καὶ αὐτὸν εὖ μὲν εἶδους, εὖ δὲ ἔχοντα καὶ φώμης, ἱερέα ἐνιαύσιον ποιοῦσιν· ἐπίκλησις δὲ ἐστὶν οἱ δαφνηφόρος· στεφάνους γὰρ φύλλων δάφνης φοροῦσιν οἱ παῖδες. Εἰ μὲν οὖν πᾶσιν ὁμοίως καθέστηκεν ἀναθεῖναι δαφνηφορήσαντας χαλκοῦν τῷ θεῷ τρίποδα, οὐκ ἔχω δηλῶσαι· δοκῶ δὲ οὐ πᾶσιν εἶναι νόμον· οὐ γὰρ δὴ πολ-

λοὺς ἐώρων αὐτόθι ἀνακειμένους· οἱ δ' οὖν εὐδαιμονέστεροι τῶν παιδῶν ἀνατιθέασιν. Ἐπιφανῆς δὲ μάλιστα ἐπὶ τε ἀρχαιότητι καὶ τοῦ ἀναθέντος τῇ δόξῃ τριπλούς ἐστὶν Ἀμφιτρύωνος ἀνάθημα ἐπὶ Ἡρακλεῖ δαφνηφορήσαντι.

5. Ἀνωτέρω δὲ τοῦ Ἰσμηνίου τὴν κρήνην ἰδοὺς ἂν 5
ἦντινα Ἄρεώς φασιν ἰερὰν εἶναι καὶ δράκοντα ὑπὸ τοῦ
Ἄρεως ἐπιτετάχθαι φύλακα τῇ πηγῇ. πρὸς ταύτη τῇ
κρήνῃ τάφος ἐστὶ Κεάνθου· Μελλίας δὲ ἀδελφὸν καὶ
731 Ὠκεανοῦ παῖδα εἶναι Κεάνθου λέγουσι, σταλῆναι δὲ
ὑπὸ τοῦ πατρὸς ζητήσοντα ἠρπασμένην τὴν ἀδελφήν.
ὡς δὲ Ἀπόλλωνα εὐρῶν ἔχοντα τὴν Μελλίαν οὐκ ἐδύνατο
ἀφελέσθαι, πῦρ ἐτόλμησεν εἰς τὸ τέμενος ἐνεῖναι τοῦ
Ἀπόλλωνος τοῦτο ὃ νῦν καλοῦσιν Ἰσμήνιον· καὶ αὐτὸν
ὁ θεός, καθά φασιν οἱ Θηβαῖοι, τοξεύει. Κεάνθου μὲν 6
ἐνταῦθά ἐστι μνήμα, Ἀπόλλωνι δὲ πατῆρας ἐκ Μελλίας
γενέσθαι λέγουσι Τήνερον καὶ Ἰσμήνιον· Τήνερω μὲν
Ἀπόλλων μαντικὴν δίδωσι, τοῦ δὲ Ἰσμηνίου τὸ ὄνομα
ἔσχεν ὁ ποταμός. οὐ μὲν οὐδὲ τὰ πρότερα ἦν ἀνώνυμος,
εἰ δὴ καὶ Λάδων ἐκαλεῖτο πρὶν Ἰσμήνιον γενέσθαι τὸν
Ἀπόλλωνος.

XI. Ἐν ἀριστερᾷ δὲ τῶν πυλῶν ἃς ὀνομάζουσιν
Ἠλέκτρας, οἰκίας ἐστὶν ἐρείπια ἐνθα οἰκῆσαι φασιν
Ἀμφιτρύωνα διὰ τὸν Ἠλεκτρίωνος θάνατον φεύγοντα
ἐκ Τίρυνθος. καὶ τῆς Ἀλκμήνης ἐστὶν ἐτι ὁ θάλαμος ἐν
τοῖς ἐρείπιοις δῆλος. οἰκοδομηῆσαι δὲ αὐτὸν τῷ Ἀμφι
τρώωνι Τροφώνιον φασὶ καὶ Ἀγαμήδην, καὶ ἐπίγραμμα
ἐπ' αὐτῷ ἐπιγραφῆναι τόδε·

Ἀμφιτρώων ὄτ' ἔμελλ' ἀγαγέσθαι δεῦρο γυναῖκα
Ἀλκμήνην, θάλαμόν γ' εἰλίξατο τοῦτον ἑαυτῷ,
Ἀγχάσιος δ' ἐποίησε Τροφώνιος ἠδ' Ἀγαμήδης.

Τοῦτο μὲν ἐνταῦθα οἱ Θηβαῖοι γραφῆναι λέγουσιν· ἐπι- 2

δεικνύουσι δὲ Ἡρακλέους τῶν παίδων τῶν ἐκ Μεγάρων μνημα, οὐδέν τι ἄλλοίως τὰ ἐς τὸν θάνατον λέγοντες ἢ Σησίχορος ὁ Ἱμεραῖος καὶ Πανύασις ἐν τοῖς ἔπεσιν ἐποίησαν. Θηβαῖοι δὲ καὶ τὰδε ἐπιλέγουσιν, ὡς Ἡρακλῆς ὑπὸ τῆς μανίας καὶ Ἀμφιτρώωνα ἐμελλεν ἀποκτινύουσι, πρότερον δὲ ἄρα ὕπνος ἐπέλαβεν αὐτὸν ὑπὸ τοῦ λίθου τῆς πληγῆς· Ἀθηναῖν δὲ εἶναι τὴν ἐπαφείσάν οἱ τὸν λίθον τοῦτον, ὄντινα Σωφροισιτῆρα ὀνομάζουσιν.

- 3 2. Ἐνταῦθά εἰσιν ἐπὶ τύπου γυναικῶν εἰκόνες· ἀμν-732
 ὁρότερα ἤδη τὰ ἀγάλματα. ταύτας καλοῦσιν οἱ Θηβαῖοι Φαρμακίδας, πεμφθῆναι δὲ ὑπὸ τῆς Ἥρας φασὶν ἐμπόδια εἶναι ταῖς ᾧδισιν Ἀλκμήνης. αἱ μὲν δὴ ἐπειχον Ἀλκμήνην μὴ τεκεῖν· Τειρεσίου δὲ θυγατρὶ Ἰστορίδι σοφισμα ἐπεισιν ἐς τὰς Φαρμακίδας, ἐς ἐπήκοον αὐτῶν ὀλολύξαι· τετοκέσαι γὰρ τὴν Ἀλκμήνην. οὕτω τὰς μὲν ἀπατηθεῖσας ἀπελθεῖν, τὴν δὲ Ἀλκμήνην τεκεῖν φασίν.
- 4 Ἐνταῦθα Ἡρακλείον ἐστιν, ἄγαλμα δὲ τὸ μὲν λίθου λευκοῦ Πρόμαχος καλούμενον, ἔργον δὲ Ξενοκρίτου καὶ Εὐβίου Θηβαίων· τὸ δὲ ξόανον τὸ ἀρχαῖον Θηβαῖοί τε εἶναι Δαίδαλου νενομίκασι καὶ αὐτῷ μοι παρίστατο ἔχειν οὕτω. 3. Τοῦτον ἀνέθηκεν αὐτός, ὡς λέγεται, Δαίδαλος ἐκτίνων εὐεργεσίας χάριν. ἠνίκα γὰρ ἔφευγεν ἐκ Κρήτης πλοῖα οὐ μεγάλα αὐτῷ καὶ τῷ παιδὶ Ἰκάρῳ ποιησάμενος, πρὸς δὲ καὶ ταῖς ναυσίν, ὃ μὴ πω τοῖς τότε ἐξεύρητο, ἰστία ἐπιτεχνησάμενος, ὡς τοῦ Μίνω ναυτικοῦ τὴν εἰρεσίαν φθάνοιεν ἐπιφόρῳ τῷ ἀνέμῳ χρώμενοι,
- 5 τότε αὐτὸς μὲν σώζεται Δαίδαλος, Ἰκάρῳ δὲ κυβερνῶντι ἀμαθέστερον ἀνατραπῆναι τὴν ναῦν λέγουσιν· ἀποπνιγέντι δὲ ἐξήνεγκεν ὁ κλύδων ἐς τὴν ὑπὲρ Σάμου νῆσον ἔτι οὐσαν ἀνώνυμον. Ἐπιτυχῶν δὲ Ἡρακλῆς γνωρίζει τὸν νεκρὸν, καὶ ἔθαψεν ἐνθα καὶ νῦν ἔτι αὐτῷ χῶμα οὐ μέγα ἐπὶ ἄρκρας ἐστὶν ἀνεχούσης ἐς τὸ Αἰγαῖον. ἀπὸ δὲ

τοῦ Ἰκάρου τούτου ὄνομα ἦ τε νῆσος καὶ ἡ περὶ αὐτὴν θάλασσα ἐσχηκε. 4. Θηβαίους δὲ τὰ ἐν τοῖς ἀετοῖς Πρα- 6
 ξιτέλης ἐποίησε τὰ πολλὰ τῶν δώδεκα καλουμένων
 ἄθλων· καὶ σφισι τὰ ἐς τὰς ὄρνιθας ἐνδεῖ τὰς ἐπὶ Στυμ-
 φήλῳ, καὶ ὡς ἐκάθηρεν Ἡρακλῆς τὴν Ἥλειαν χώραν
 733 ἀντὶ τούτων δὲ ἡ πρὸς Ἀνταλον πάλη κεποιήται. Θρα-
 σύβουλος δὲ ὁ Λύκου καὶ Ἀθηναίων οἱ σὺν αὐτῷ τυραν-
 νίδα τὴν τῶν τριάκοντα καταλύσαντες, ὀρμηθεῖσι γάρ
 σφισιν ἐκ Θηβῶν ἐγένετο ἡ κάθοδος, Ἀθηναῖν καὶ Ἡρα-
 κλέα κολοσσοῦ ἐπὶ λίθου τύπου τοῦ Πεντέλῃσιν, ἔργα
 δὲ Ἀлкаμένους, ἀνέδηκαν ἐς τὸ Ἡράκλειον.

Τοῦ δὲ Ἡρακλείου γυμνάσιον ἔχεται καὶ στάδιον, 7
 ἀμφοτέρω ἐπάνωμα τοῦ θεοῦ. 5. Ὑπὲρ δὲ τὸν Σωφρο-
 νιστήρα λίθον βωμός ἐστιν Ἀπόλλωνος ἐπίκλησιν Σπο-
 δίου, κεποιήται δὲ ἀπὸ τῆς τέφρας τῶν ἱερῶν. μαν-
 τικὴ δὲ καθέστηκεν αὐτόθι ἀπὸ κληδόνων, ἣ δὴ καὶ
 Σμυρναίους μάλιστα Ἑλλήνων χρωμένους οἶδα· ἔστι
 γὰρ καὶ Σμυρναίοις ὑπὲρ τὴν πόλιν κατὰ τὸ ἐκτὸς τοῦ
 τείχους Κληδόνων ἱερόν.

XII. Τῷ δὲ Ἀπόλλωνι Θηβαῖοι τῷ Σποδίῳ ταύρους
 ἔθνον τὸ ἀρχαῖον· καὶ ποτε παρούσης σφίσι τῆς ἑορτῆς
 ἦ τε ἄρα κατήπειγε τῆς θυσίας καὶ οἱ πεμφθέντες ἐπὶ
 τὸν ταῦρον οὐχ ἤκον· οὕτω δὴ παρατυχούσης ἀμάξης
 τὸν ἕτερον τῶν βοῶν τῷ θεῷ θύουσι, καὶ ἀπ' ἐκείνου
 ἐργάτας βοῦς θύειν νομίζουσι. Λέγεται δὲ καὶ ὅδε ὑπ'
 αὐτῶν λόγος, ὡς ἀπιόντι ἐκ Δελφῶν Κάδμῳ τὴν ἐπὶ
 Φωκίαν βοῦς γένοιτο ἡγεμῶν τῆς πορείας, τὴν δὲ βοῦν
 ταύτην παρὰ βουκόλων εἶναι τῶν Πελάγοντος ὠνητήν·
 ἐπὶ δὲ ἑκατέρω τῆς βοῦς πλευρᾷ σημεῖον ἐπεῖναι λευκόν,
 εἰκασμένον κύκλῳ τῆς σελήνης, ὅποτε εἴη πλήρης. ἔδει 2
 δὲ ἄρα Κάδμον καὶ τὸν σὺν αὐτῷ στρατὸν ἐνταῦθα οἰ-
 κῆσαι κατὰ τοῦ θεοῦ τὴν μαντεῖαν, ἐνθα ἡ βοῦς ἐμελλε

- καμοῦσα ὀκλάσειν· ἀποφαίνουσιν οὖν καὶ τοῦτο το χωρίον. 2. Ἐνταῦθα ἔστι μὲν ἐν ὑπαίθρῳ βωμὸς καὶ 734 ἄγαλμα (Ἀθηνᾶς) ἀναθεῖναι δὲ αὐτὸ Κάδμον λέγουσι. τοῖς οὖν νομίζουσιν ἐς γῆν ἀφικέσθαι Κάδμον τὴν Θηβαΐδα Αἰγύπτιον καὶ οὐ Φοίνικα ὄντα, ἔστιν ἐναντίον τῷ λόγῳ τῆς Ἀθηνᾶς ταύτης τὸ ὄνομα, ὅτι Ὅγγα κατὰ γλῶσσαν τὴν Φοινίκων καλεῖται καὶ οὐ Σάϊς κατὰ τὴν
- 3 Αἰγυπτίων φωνήν. 3. Φασὶ δὲ οἱ Θηβαῖοι, καθότι τῆς ἀκροπόλεως ἀγορὰ σφισιν ἐφ' ἡμῶν πεποιήται, Κάδμου τὸ ἀρχαῖον οἰκίαν εἶναι· θαλάμων δὲ ἀποφαίνουσι τοῦ μὲν Ἀρμονίας ἐρείπια καὶ ὃν Σεμέλης φασὶν εἶναι· τοῦτον δὲ καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι ἄβατον φυλάσσουσιν ἀνθρώποις. Ἑλλήνων δὲ τοῖς ἀποδεχομένοις ἄσαι Μούσας ἐς τὸν Ἀρμονίας γάμον τὸ χωρίον ἔστιν ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς ἐνθα 4 δὴ φασὶ τὰς θεὰς ἄσαι. Λέγεται δὲ καὶ τόδε, ὡς ὁμοῦ τῷ κεραυνῷ βληθέντι ἐς τὸν Σεμέλης θάλαμον πέσοι ξύλον ἐξ οὐρανοῦ· Πολύδωρον δὲ τὸ ξύλον τοῦτο χαλκῷ λέγουσιν ἐπικοσμήσαντα Διόνυσον καλέσαι Κάδμον. πλησίον δὲ Διονύσου ἄγαλμα, καὶ τοῦτο Ὀνασιμήθης ἐποίησε δι' ὄλου πλήρες ὑπὸ τοῦ χαλκοῦ· τὸν βωμὸν δὲ οἱ παῖδες εἰργάσαντο οἱ Πραξιτέλους.
- 5 4. Ἀνδριάς τέ ἔστι Προνόμου ἀνδρὸς αὐλήσαντος ἐπαγωγότατα ἐς τοὺς πολλοὺς. τέως μὲν γε ἰδέας αὐλῶν τρεῖς ἐκτῶντο οἱ αὐληταί, καὶ τοῖς μὲν αὐλημα ἠῦλον τὸ Δώριον, διάφοροι δὲ αὐτοῖς ἐς ἁρμονίαν τὴν Φρύγιον ἐπεποιήητο οἱ αὐλοί, τὸ δὲ καλούμενον Λύδιον ἐν αὐλοῖς 735 ἠῦλειτο ἄλλοις. Πρόνομος δὲ ἦν ὃς πρῶτος ἐπενόησεν αὐλοὺς ἐς ἅπαν ἁρμονίας εἶδος ἔχοντας ἐπιτηδεύς, πρῶτος δὲ διάφορα ἐς τοσοῦτο μέλη ὑπ' αὐλοῖς ἠῦλησε 6 τοῖς αὐτοῖς. Λέγεται δὲ ὡς καὶ τοῦ προσώπου τῷ σχήματι καὶ τῇ τοῦ παντὸς κινήσει σώματος περισσῶς δὴ τι ἕτερε τὰ θεάτρα· καὶ οἱ καὶ ἄσμα πεποιημένον ἔστι

προσόδιον ἐς Δῆλον τοῖς ἐπ' Εὐρίπῳ Χαλκιδεῦσι. τοῦ-
τόν τε οὖν ἐνταῦθα οἱ Θηβαῖοι καὶ Ἐπαμεινώνδαν τὸν
Πολύμνιδος ἀνέθεσαν.

XIII. Τῷ δ' Ἐπαμεινώνδα τὰ μὲν τῶν προγόνων
ὑπῆρχεν ἐς γένους δόξαν, ὃ δέ οἱ πατὴρ χρημάτων ἔνεκα
μέσου ἀνδρὸς ἀπέδει Θηβαίου· διδάγματα δὲ αὐτοῖς τά
τε ἐπιχώρια ἔμαθεν ἐς τὸ ἀκριβέστατον, καὶ ὡς ἤδη
μειράκιον ἦν, ἐφοίτησεν ὡς Λύσει, ἄνδρα γένος μὲν
Ταραντῖνον, ἐπιστάμενον δὲ τοὺς Πυθαγόρου τοῦ Σα-
μίου λόγους. λέγεται δὲ ὁ Ἐπαμεινώνδας, ἦνίκα ἐπο-
λέμουν Λακεδαιμόνιοι Μαντινεῦσι, πεμφθῆναι σὺν
ἄλλοις ἀνδράσιν ἐκ Θηβῶν Λακεδαιμονίοις ἀμύνειν·
ἔχοντα δὲ τραύματα ἐν τῇ μάχῃ Πελοπίδαν ἐξέσωσεν ἐς
ἅπαν ἀφικόμενος κινδύνου. Χρόνῳ δὲ ὕστερον κατὰ 2
πρεσβείαν ἐς Σπάρτην ἦγοντα Ἐπαμεινώνδαν, ὅτε Λα-
κεδαιμόνιοι συντίθεσθαι τοῖς Ἕλλησιν ἔφασαν εἰρήνην
τὴν ἐπὶ Ἀνταλκίδου καλουμένην, τηνικαῦτα Ἐπαμει-
νώνδαν ἤρετο Ἀγησίλαος, εἰ κατὰ πόλιν ὀμνύναι Βοιω-
τοὺς ἔασουσιν ὑπὲρ τῆς εἰρήνης· οὐ πρότερόν γε, εἶπεν,
ὡ Σπαρτιᾶται, πρὶν ἢ καὶ τοὺς περιοίκους ὀμνύοντας
κατὰ πόλιν ἰδωμεν τοὺς ὑμετέρους. 2. Ὡς δὲ ὁ Λακε- 3
δαιμονίων καὶ Θηβαίων ἐξῆρτο ἤδη πόλεμος καὶ οἱ Λα-
κεδαιμόνιοι δυνάμει καὶ αὐτῶν καὶ τῶν συμμάχων ἐπὶ
τοὺς Θηβαίους ἤεσαν, Ἐπαμεινώνδας μὲν ἔχων τοῦ
στρατοῦ μοῖραν ἀντεκάθητο ὑπὲρ τῆς Κηφισίδος λίμνης
ὡς ποιησομένων ταύτῃ Πελοποννησίων τὴν ἐσβολήν,
736 Κλεόμβροτος δὲ ὁ Λακεδαιμονίων βασιλεὺς ἐπὶ Ἀμφρω-
σου τρέπεται τῆς Φωκῆων· ἀποκτείνας δὲ Χαιρέαν, ὃς
φυλάσσειν διετέτακτο τὰς παρόδους, καὶ ἄλλους τοὺς
σὺν αὐτῷ Θηβαίους, ὑπερέβη, καὶ ἐς Λεῦκτρα ἀφικνεῖ-
ται τὰ Βοιώτια. Ἐνταῦθα καὶ αὐτῷ Κλεομβρότῳ καὶ 4
Λακεδαιμονίων τῷ κοινῷ σημεῖα ἐγένετο ἐκ τοῦ θεοῦ.

τοῖς βασιλεῦσιν αὐτῶν ἐς τὰς ἐξόδους πρόβατα εἶπετο θεοῖς τε εἶναι θυσίας καὶ πρὸ τῶν ἀγῶνων καλλιιερεῖν. ταῖς δὲ ποιμναῖς ἡγεμόνες τῆς πορείας ἦσαν αἴγες· κατοιάδας οἱ ποιμένες ὀνομάζουσιν αὐτάς. τότε οὖν ὀρμήσαντες ἐς τὴν ποιμνὴν λύκοι τοῖς μὲν προβάτοις ἐγίνοντο οὐδὲν βλάβος, οἱ δὲ τὰς αἴγας τὰς κατοιάδας ἔκτεινον.

5 3. Ἐλέγετο δὲ καὶ μῆνιμα ἐς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐκ τῶν θυγατέρων εἶναι τῶν Σκεδάσου. Σκεδάσῳ γὰρ περὶ Λεῦκτρα οἰκοῦντι θυγατέρες Μολπία γίνεταί καὶ Ἰσπώ· ταύτας ἐς ᾧραν ἤδη προηκούσας Λακεδαιμονίων ἄνδρες βιάζονται παρὰ Θέμιδα Φρουραρχίδας καὶ Παρθένιος· καὶ αἱ τε παρθένοι παραντίκα, οὐ γὰρ σφισιν ἀνεκτὰ ἐφαίνετο εἶναι τὰ τῆς ὕβρεως, ἀπάγχουσι αὐτάς· καὶ ὁ Σκέδασος, ὡς ἐς Λακεδαίμονα ἐλθόντι οὐδεμία ἐγένετο αὐτῷ δίκη, οὕτως ἐς τὰ Λεῦκτρα ἐπανήκων αὐτὸν

6 διεργάζεται. Τότε δὲ ὁ Ἐπαμεινώνδας Σκεδάσῳ καὶ ταῖς παισὶν ἐνήγιξέ τε καὶ εὔχετο, ὡς οὐ μᾶλλον ὑπὲρ σωτηρίας Θηβαίων ἢ καὶ τιμωρίας ἐκείνων τὸν ἀγῶνα ἐσόμενον. Τῶν δὲ βοιωταρχούντων οὐ κατὰ ταῦτά ἐγίνοντο αἱ γνώμαι, διεστηκυῖαι δὲ πολὺ ἀπ' ἀλλήλων· Ἐπαμεινώνδα μὲν γὰρ ἤρεσκε καὶ Μάλγιδι καὶ Ξενοκράτει κατὰ τάχος πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ποιεῖσθαι μάχην, Δαμοκλείδας δὲ καὶ Δαμόφιλος καὶ Σιμάγγελος συμβάλλειν μὲν οὐκ εἶων, ἐκέλευον δὲ ὑπεκθεμένους ἐς τὴν Ἀττικὴν γυναῖκας καὶ παῖδας ὡς πολιορκησομένους

7 αὐτοὺς παρασκευάζεσθαι. Τῶν μὲν δὴ ἕξ ἐς τοσοῦτον ἦν κεχωρισμένα τὰ βουλευόμενα· προσγενομένης δὲ ψή-737
φου τοῖς περὶ τὸν Ἐπαμεινώνδα τοῦ ἐβδόμου τῶν Βοιωταρχῶν, ὅς ἐφρούρει μὲν τὴν κατὰ τὸν Κιθαιρῶνα ἐσβολήν, ὄνομα δὲ ἦν οἱ Βακχυλίδης, τούτου τοῦ ἀνδρός, ὡς ἐπανῆλθεν ἐς τὸ στρατόπεδον, προσθεμένου τοῖς περὶ τὸν Ἐπαμεινώνδα, τότε καὶ πᾶσιν ἐδέδοκτο

ἀγῶνι διακρίνεσθαι. Τῷ δὲ Ἐπαμεινώνδῃ καὶ ἐς ἄλλους 8
Βοιωτῶν ὑποπτα ἦν, ἐς δὲ τοὺς Θεσπιεὺς καὶ περισσό-
τερον· δεισας οὖν μὴ σφᾶς παρὰ τὸ ἔργον προδῶσιν,
ἀποχώρησιν παρείχεν ἀπὸ στρατοπέδου τοῖς ἐθέλουσιν
οἰκαδε· καὶ οἱ Θεσπιεὺς τε ἀπαλλάσσονται πανδημει καὶ
εἰ τισιν ἄλλοις Βοιωτῶν ὑπῆν δύσνοια ἐς τοὺς Θηβαίους.

4. Ὡς δὲ ἐς χεῖρας συνήεσαν, ἐνταῦθα οἱ σύμμαχοι τῶν 9
Λακεδαιμονίων, ἅτε αὐτοῖς καὶ τὸν πρὸ τοῦ χρόνου οὐκ
ἄρεσκόμενοι, τὸ ἔχθος μάλιστα ἐπεδείκνυντο, οὔτε κατὰ
χώραν μένειν ἐθέλοντες, ἐνδιδόντες δὲ ὄπη σφίσι οἱ
πολέμιοι προσφέροιντο. Αὐτοὺς δὲ Λακεδαιμονίους καὶ
Θηβαίους ἕξ ἴσου καθίστη τοὺς μὲν ἐμπειρία τε ἢ προ-
ὑπάρχουσα, καὶ ἅμα αἰδουμένους μὴ καταλύσαι τῆς
Σπάρτης τὸ ἀξίωμα, Θηβαῖοι δὲ ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ
πρὸ γυναικῶν καὶ παιδῶν τὸν κίνδυνον ἐφεστηκότα
ἑώρων. Ὡς δὲ ἄλλοι τε Λακεδαιμονίων τῶν ἐν τέλει 10
καὶ ὁ βασιλεὺς ἐτεθνήκει Κλεόμβροτος, ἐνταῦθα τοὺς
Σπαρτιάτας καὶ ταλαιπωρουμένους ἐπελάμβανεν ἀνάγκη
μὴ ἐνδιδόναι· παρὰ γὰρ τοῖς Λακεδαιμονίοις αἰσχιστον
ἔδεδόκτο εἶναι βασιλέως νεκρὸν ἐπὶ ἀνδράσι πολεμίοις
γενόμενον περιοφθῆναι.

Θηβαίοις μὲν ἡ νίκη κατεργαστο ἐπιφανεστάτη πα- 11
σῶν, ὅποσας κατὰ Ἑλλήνων ἀνείλοντο Ἕλληνες· Λακε-
δαιμόνιοι δὲ ἐς τὴν ὑστεραίαν τοὺς τεθνεῶτας διανο-
οῦντο ὡς θάψοντες, καὶ ἀποστέλλουσι κήρυκα ἐς τοὺς
Θηβαίους. Ἐπαμεινώνδας δὲ ἐπιστάμενος ὡς ἐπικρύπ-
τεσθαι τὰς συμφορὰς αἰεί ποτε οἱ Λακεδαιμόνιοι πεφύ-
κασιν, ἔφασκεν ἀναίρεσιν τῶν νεκρῶν προτέροις αὐτῶν
διδόναι τοῖς συμμάχοις, ἐπὶ δὲ ἐκείνοις ἀνελομένοις
οὔτω καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἤξιου θάπτειν τοὺς αὐ-
τῶν. ὡς δὲ τῶν συμμάχων οἱ μὲν οὐδὲ ἀρχὴν ἀνηροῦντο 12
738 ἅτε οὐ τεθνεῶτός σφισιν οὐδενός, τῶν δὲ ὀλίγον ἐφαί-

νετο εἶναι τὸ διεφθαρμένον, οὕτω Λακεδαιμόνιοί τε ἔθραπτον τοὺς αὐτῶν, καὶ ἤδη Σπαρτιάτας ἐξελέγκτο εἶναι τοὺς κειμένους. Ἀπέθανον δὲ Θηβαίων καὶ ὅσοι παρέμειναν Βοιωτῶν ἑπτὰ καὶ τεσσαράκοντα ἄνδρες, Λακεδαιμονίων δὲ αὐτῶν πλείους ἢ χίλιοι.

XIV. Τὸ μὲν δὴ παραντίκα ὁ Ἐπαμεινώνδας μετὰ τὴν μάχην Πελοποννησίων τοῖς λοιποῖς ἀπιέναι προειπῶν ἐπὶ τὰ οἴκετα, Λακεδαιμονίους ἐν τοῖς Λεῦκτροῖς εἶχεν ἀπειλημένους· ὡς δὲ ἤκουε τοὺς ἐκ τῆς πόλεως Σπαρτιάτας βοηθήσοντας τοῖς σφετέροις ἐς Λεῦκτρα ἵέναι πανδημεί, δίδωσιν οὕτω τοῖς ἀνδράσιν ἀπελθεῖν ὑποσπόνδους, ἔφη τε ἄμεινον ἔσσεσθαι τὸν πόλεμόν σφισιν ἐκ Βοιωτῶν ἐς τὴν Λακεδαίμονα ἀπόσασθαι. Θεσπιεῦσι δὲ ὑφορωμένοις τὴν τε ἐξ ἀρχῆς ἐκ τῶν Θηβαίων δυσμένειαν καὶ τὴν ἐν τῷ παρόντι αὐτῶν τύχην, τὴν μὲν πόλιν ἔδοξεν ἐκλιπεῖν, ἀναφεύγειν δὲ ἐς Κερησσόν. ἔστι δὲ ἐχυρὸν χωρίον ὁ Κερησσὸς [ἐς τὴν] Θεσπιέων, ἐς ὃ καὶ πάλαι ποτὲ ἀνεσκευάσαντο κατὰ τὴν ἐπιστρατείαν τὴν Θεσσαλῶν. Οἱ δὲ Θεσσαλοὶ τότε, ὡς ἔλειν τὸν Κερησσόν σφισι πειρωμένοις ἐφαίνετο ἐλπίδος κρείσσον, ἀφίκοντο ἐς Δελφοὺς παρὰ τὸν θεόν, καὶ αὐτοῖς γίνεται μάντευμα τοιούδε·

Λεῦκτρά τέ μοι σκιοέοντα μέλει καὶ Ἀλήσιον οὐδας,
καί μοι τῷ Σκεδάσου μέλετον δυσπενθέε κούρα.
ἔνθα μάχη πολὺδακρυς ἐπέρχεται· οὐδέ τις αὐτὴν
φράσσειται ἀνθρώπων, πρὶν κούριον ἀγλαὸν ἦβην
Δωριέες ὀλέσωσ', ὅταν αἰσιμον ἡμᾶρ ἐπέλθῃ.

τουτάκι δ' ἔστι Κερησσὸς ἀλώσιμος, ἄλλοτε δ' οὐχί. 739
4 2. Τότε δὲ ὁ Ἐπαμεινώνδας ὡς τοὺς Θεσπιεῖς καταφεύγοντας ἐς τὸν Κερησσόν ἐξεῖλε, πρὸς τὰ ἐν Πελοποννήσῳ παραντίκα ἔσπευθεν ἄτε καὶ τῶν Ἀρκάδων προθύμως μεταπεμπομένων. ἐλθὼν δὲ Ἀργεῖους μὲν προσ-

ελάβετο ἔκουσίους συμμάχους, Μαντινέας δὲ κατὰ κώμας ὑπὸ Ἀγησιπόλιδος διωκισμένους εἰς τὴν ἀρχαίαν συνήγαγεν αὐθις πόλιν· τὰ δὲ πολίσματα τὰ Ἀρκάδων ὅποσα εἶχεν ἀσθενῶς, καταλῦσαι πείσας τοὺς Ἀρκάδας, πατριδα ἐν κοινῷ σφίσι μῆκισεν, ἣ Μεγάλη καὶ εἰς ἡμᾶς ἔτι καλεῖται πόλις. Ὁ μὲν δὲ χρόνος βοιωταρχοῦντι Ἐπαμεινώνδῃ διήνυστα, τεθνάναι δὲ ἐτέτακτο ἐπιλαβόντα ἄνδρα τῆς ἀρχῆς. ὁ οὖν Ἐπαμεινώνδας ὑπεριδὼν ὡς οὐκ ὄντα ἐν καιρῷ τὸν νόμον ἐβοιωτάρχει· καὶ ἀφικόμενος τῷ στρατῷ πρὸς τὴν Σπάρτην, ὡς οὐκ ἀντεπῆγεν Ἀγησίλαος μαχοῦμενος, οὕτω πρὸς τὸν οἰκισμὸν τρέπεται Μεσσήνης, καὶ οἰκιστῆς Μεσσηνίοις τοῖς νῦν ἐστὶν Ἐπαμεινώνδας· καὶ μοι τὰ εἰς τὸν οἰκισμὸν ἐδήλωσε τὰ εἰς αὐτοὺς ἔχοντα Μεσσηνίους. 3. Ἐν τούτῳ δὲ οἱ τῶν Θηβαίων σύμμαχοι κατέτρεχον διασκειδασθέντες χώραν τὴν Λακωνικὴν καὶ ἠρπαζον τὰ ἐξ αὐτῆς. τοῦτο Ἐπαμεινώνδα παρέστησεν ὀπίσω Θηβαίους εἰς Βοιωτίαν ἀπαγαγεῖν. καὶ ὡς προῶν τῷ στρατῷ κατὰ Λέχαιον ἐγένετο καὶ διεξιέναι τῆς ὁδοῦ τὰ στενὰ καὶ δύσβατα ἔμελλεν, Ἴφικράτης ὁ Τιμοθέου πελταστὰς καὶ ἄλλην Ἀθηναίων ἔχων δύναμιν ἐπιχειρεῖ τοῖς Θηβαίοις. Ἐπαμεινώνδας δὲ τοὺς ἐπιθεμένους τρέπεται καὶ πρὸς αὐτὸ ἀφικόμενος Ἀθηναίων τὸ ἄστυ, ὡς ἐπεξιέναι μαχομένους τοὺς Ἀθηναίους ἐκώλυεν Ἴφικράτης, ὁ δὲ αὐθις εἰς τὰς Θήβας ἀπήλαυσε. 4. Καὶ δίκην μὲν ἐφυγεν ὑπὲρ θανάτου, διότι ἐβοιωτάρχησεν ἐξήκοντος ἤδη τοῦ χρόνου· λέγονται δὲ οἱ δικάζειν λαχόντες οὐδὲ ἀρχὴν περὶ αὐτοῦ θέσθαι τὴν ψῆφον.

740 XV. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐν Θεσσαλίᾳ δυναστεύων Ἀλέξανδρος Πελοπίδαν ἐλθόντα, ἀφίκετο δὲ ὡς παρὰ ἄνδρα ἰδίᾳ τε εὖνονν αὐτῷ καὶ Θηβαίων φίλον τῷ κοινῷ, παραγενόμενον δὲ τὸν Πελοπίδαν ὁ Ἀλέξανδρος δῆσας

εἶχεν ὑπὸ ἀπιστίας τε καὶ ὕβρεως. Θηβαῖοι δὲ ἐπεξιέναι
 παραντίκα ἐπὶ τὸν Ἀλέξανδρον ὤρμητο. Ἡγεμόνας
 μὲν τῆς ἐξόδου Κλεομένην καὶ Ἰπατον ἐποιήσαντο βοι-
 ωταρχοῦντας ἐν τῷ τότε. Ἐπαμεινώνδα δὲ συνέβαινε
 2 ἐν τοῖς στρατευομένοις τετάχθαι. γεγυίας δὲ ἐκτὸς
 Πυλῶν οἱ τῆς δυνάμεως, ἐπιτίθεται σφισιν ἐν δυσχω-
 ρίαις λοχίας ὁ Ἀλέξανδρος. ὡς δὲ ἐφαίνετο ἄπορα
 εἶναι τὰ τῆς σωτηρίας, οὕτω δὴ ὁ τε λοιπὸς στρατὸς
 ἡγεμόνα ποιοῦνται τὸν Ἐπαμεινώνδα καὶ οἱ βοιωτάρ-
 χαι παραχωροῦσιν ἐκουσίως τῆς ἀρχῆς. Ἀλέξανδρος δὲ
 οὔτε ἐτι ἐθάρρει τὸν πόλεμον, στρατηγοῦντα ὄρων τοῖς
 ἐναντίοις Ἐπαμεινώνδα, καὶ ἐκὼν Πελοπίδαν ἀφίησιν.
 3 2. Ἐν ὅσῳ δὲ ἀπῆν ὁ Ἐπαμεινώνδας, Ὀρχομενίους Θη-
 βαῖοι ποιοῦσιν ἀναστάτους ἐκ τῆς χώρας· συμφορὰν δὲ
 τὴν ἀνάστασιν τοῖς Ὀρχομενίοις ἐνόμιζεν ὁ Ἐπαμεινών-
 δας, καὶ οὐ ποτ' ἂν ἐξεργασθῆναι τόλμημα τοιοῦτον
 4 αὐτοῦ γε παρόντος ἐφασκεν ὑπὸ Θηβαίων. Ὡς δὲ βοι-
 ωταρχεῖν αὐτίς ἤρητο καὶ στρατῷ Βοιωτῶν ἀφίκετο
 αὐτίς ἐς Πελοπόννησον, ἐκράτησε μὲν περὶ Λέχαιον
 Δακεδαιμονίους μάχῃ, σὺν δὲ σφισιν Ἀχαιῶν Πελλη-
 νέας καὶ Ἀθηναίων οὓς Χαβρίας ἤγεεν ἐξ Ἀθηνῶν. Θη-
 βαίοις δὲ ἦν καθεστηκὸς τοὺς μὲν ἄλλους ὀπόσους αἰχμα-
 λώτους ἔλοιεν ἀφιέναι χρημάτων, τοὺς δὲ ἐκ Βοιωτῶν
 φεύγοντας ζημιοῦν θανάτῳ. Πόλισμα οὖν ἐλὼν Σικυ-
 ωνίων Φοιβίαν, ἐνθα ἦσαν τὸ πολὺ οἱ Βοιωτίοι φυγάδες,
 στιγμὴν ἀφίησι τοὺς ἐγκαταληφθέντας, ἄλλην σφισιν 741
 5 ἦν ἐτυχε πατριδα ἐπονομάζων ἐκάστῳ. 3. Ὡς δὲ ἀφίκετο
 πρὸς Μαντίνειαν τῇ στρατιᾷ, νικῶν καὶ τότε ὑπὸ ἀν-
 δρὸς ἀπέθανεν Ἀθηναίου, καὶ Ἀθήνησιν ἐν ἵππων μάχῃ
 τὸν Ἐπαμεινώνδα ὁ ἀνὴρ οὗτος γέγραπται φονεύων
 Γρύλος ὁ Ξενοφῶντος, Ξενοφῶντος δὲ τοῦ Κύρου ὁδοῦ

μετασχόντος ἐπὶ βασιλέα Ἀρταξέρξην καὶ ὀπίσω τοῖς Ἑλλήσιν ἐπὶ θάλασσαν ἤγησαμένου.

Τῷ δὲ ἀνδριάντι τοῦ Ἐπαμεινώνδου καὶ ἐλεγεία 6
ἐπεστὶν ἄλλα τε ἐς αὐτὸν λέγοντα, καὶ ὅτι Μεσσήνης γέ-
νοιτο οἰκιστῆς καὶ τοῖς Ἑλλήσιν ὑπάρξειεν ἐλευθερία δι'
αὐτοῦ. καὶ οὕτως ἔχει τὰ ἐλεγεία·

Ἡμετέραις βουλαῖς Σπάρτη μὲν ἐκείρατο δόξαν,
Μεσσήνη δ' ἱερὴ τέκνα χρόνῳ δέχεται.

Θήβης δ' ὄπλοισιν Μεγάλη πόλις ἐστεφάνωται,
αὐτόνομος δ' Ἑλλάς πᾶσ' ἐν ἐλευθερίῃ.

τούτῳ μὲν τσαῦτα ἦν ἐς δόξαν.

XVI. Οὐ πόρρω δέ ἐστι ναὸς Ἀμμωνος· καὶ τὸ ἄγαλ-
μα ἀνέθηκε μὲν Πίνδαρος, Καλάμιδος δέ ἐστιν ἔργον.
Ἀπέπεμψε δὲ ὁ Πίνδαρος καὶ Διβύης ἐς Ἀμμωνίους τῷ
Ἀμμωνί ὕμνον· οὗτος καὶ ἐς ἐμὲ ἦν ὁ ὕμνος ἐν τριγώνῳ
στήλῃ παρὰ τὸν βωμὸν ὃν Πτολεμαῖος ὁ Δάγου τῷ Ἀμ-
μωνι ἀνέθηκε. Θηβαίοις δὲ μετὰ τοῦ Ἀμμωνος τὸ ἱερὸν
οἰωνοσκοπεῖόν τε Τειρεσίῳ καλούμενον καὶ πλησίον
Τύχῃς ἐστὶν ἱερὸν· φέρει μὲν δὴ Πλοῦτον παῖδα· ὡς δὲ 2
Θηβαῖοι λέγουσι, χεῖρας μὲν τοῦ ἀγάλματος καὶ πρόσω-
πον Ξενοφῶν εἰργάσατο Ἀθηναῖος, Καλλιστόνικος δὲ
τὰ λοιπὰ ἐπιχώριος. Σοφὸν μὲν δὴ καὶ τούτοις τὸ βού-
λευμα, ἐσθδεῖναι Πλοῦτον ἐς τὰς χεῖρας ἅτε μητρὶ ἢ
τροφῷ τῇ Τύχῃ, σοφὸν δὲ οὐχ ἦσσαν Κηφισοδότου· καὶ
742 γὰρ οὗτος τῆς Εἰρήνης τὸ ἄγαλμα Ἀθηναίοις Πλοῦτον
ἔχουσαν πεποιήκεν.

2. Ἀφροδίτης δὲ Θηβαίοις ξόανά ἐστιν οὕτω δὴ 3
ἀρχαῖα ὥστε καὶ ἀναθήματα Ἀρμονίας εἶναι φασιν
[αὐτά], ἐργασθῆναι δὲ αὐτὰ ἀπὸ τῶν ἀκροστολίων ἃ
ταῖς Κάδμου ναυσὶν ἦν ξύλου πεποιημένα. καλοῦσι δὲ
Οὐρανίαν, τὴν δὲ αὐτῶν Πάνδημον, καὶ Ἀποστροφίαν

τὴν τρίτην· ἔθετο δὲ τῇ Ἀφροδίτῃ τὰς ἐκωνυμίας ἢ
 4 Ἀρμονία, τὴν μὲν Οὐρανίαν ἐπὶ ἔρωτι καθαρῷ καὶ
 ἀπῆλλαγμένῳ πόθου σωμάτων, Πάνδημον δὲ ἐπὶ ταῖς
 μίξεσι, τρίτα δὲ Ἀποστροφίαν, ἵνα ἐπιθυμίας τε ἀνόμου
 καὶ ἔργων ἀνοσίων ἀποστρέφῃ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων·
 πολλὰ γὰρ τὰ μὲν ἐν βαρβάροις ἠπίστατο ἢ Ἀρμονία,
 τὰ δὲ καὶ παρ' Ἑλλήσιν ἤδη τετολημμένα, ὅποια καὶ
 ὕστερον ἐπὶ τῇ Ἀδωνίδος μητρὶ καὶ ἐς Φαίδραν τε τὴν
 5 Μίνω καὶ ἐς τὸν Θραῦκα Τηρέα ἄδεται. 3. Τὸ δὲ τῆς
 Δήμητρος ἱερὸν τῆς Θεσμοφόρου Κάδμου καὶ τῶν ἀπο-
 γόνων οἰκίαν ποτὲ εἶναι λέγουσι· Δήμητρος δὲ ἄγαλμα
 ὄσον ἐς στέφρα ἐστὶν ἐν τῷ φανερωῷ, καὶ ἀσπίδες ἐνταῦθα
 ἀνάκεινται χαλκαί· Λακεδαιμονίων δὲ ὀπόσοι τῶν ἐν
 τέλει περὶ Δευῦκτρα ἐτελεύτησαν, φασὶν εἶναι.
 6 4. Πρὸς δὲ ταῖς καλουμέναις πύλαις Προιτίσι θεά-
 τρον ὠκοδόμηται, καὶ ἐγγυτάτω τοῦ θεάτρου Διονύσου
 ναὸς ἐστὶν ἐπὶ κλησὶν Λυσίου· Θηβαίων γὰρ αἰχμαλώ-
 τούς ἄνδρας ἐχομένους ὑπὸ Θρακῶν, ὡς ἀγόμενοι κατὰ
 τὴν Ἀλιαρτίαν ἐρίνοντο, ἔλυσεν ὁ θεός, καὶ ἀποκτείναι
 σφισι τοὺς Θραῦκας παρέδωκεν ὑπνωμένους· Ἐνταῦθα
 οἱ Θηβαῖοι τὸ ἕτερον τῶν ἀγαλμάτων φασὶν εἶναι Σεμέ-
 λης· ἐνιαυτοῦ δὲ ἅπαξ ἐκάστου τὸ ἱερὸν ἀνοιγνύναι
 7 φασὶν ἐν ἡμέραις τακταῖς, καὶ οἰκίας τῆς Δύκου τὰ ἐρεί-
 πια καὶ Σεμέλης μνημᾶ ἐστὶν· Ἀλκμήνης δὲ οὐ μνημα, 743
 γενέσθαι δὲ αὐτὴν ὡς ἀπέθανε λίθον φασὶν ἐξ ἀνθρώ-
 που, καὶ Μεγαρεῦσι τὰ ἐς αὐτὴν οὐχ ὁμολογοῦσι· διά-
 φορα δὲ καὶ τὰ λοιπὰ ὡς τὸ πολὺ ἀλλήλοις λέγουσιν
 Ἑλλῆνες· Θηβαίοις δὲ ἐνταῦθα καὶ τὰ μνημάτα πεποι-
 ῆται τῶν Ἀμφίονος παίδων, χωρὶς μὲν τῶν ἀρσένων,
 ἰδίᾳ δὲ ταῖς παρθένοις.

XVII. Πλησίον δὲ Ἀρτέμιδος ναὸς ἐστὶν Εὐκλείας·
 Σκόπα δὲ τὸ ἄγαλμα ἔργον, ταφήναι δὲ ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ

θυγατέρας Ἀντιποίνου λέγουσιν, Ἀνδρόκλειάν τε καὶ Ἀλκίδα. μελλούσης γὰρ πρὸς Ὀρχομενίους γίνεσθαι μάχης Θεβαλοῖς καὶ Ἡρακλεῖ, λόγιόν σφισιν ἦλθεν ἔσεσθαι τοῦ πολέμου κράτος ἀποθανεῖν αὐτοχειρίᾳ θελήσαντος ὃς ἂν τῶν ἀστῶν ἐπιφανέστατος κατὰ γένους ἀξίωμα ἦ. Ἀντιποῖνα μὲν οὖν, τούτῳ γὰρ τὰ ἐς τοὺς προγόνους μάλιστα ὑπῆρχεν ἐνδοξα, οὐχ ἡδὺ ἦν ἀποθνήσκειν πρὸ τοῦ δήμου, ταῖς δὲ Ἀντιποίνου θυγατράσιν ἤρεσκε· διεργασάμεναι δὲ αὐτὰς τιμὰς ἀντὶ τούτων ἔχουσι. Τοῦ ναοῦ δὲ τῆς Εὐκλείας Ἀρτέμιδος λέων 2 ἐστὶν ἐμπροσθε, λίθου πεποιημένος· ἀναθεῖναι δὲ ἐλέγετο Ἡρακλῆς Ὀρχομενίους καὶ τὸν βασιλέα αὐτῶν Ἐργίνον τὸν Κλυμένου νικήσας τῇ μάχῃ. πλησίον δὲ Ἀπόλλων τέ ἐστὶν ἐπίκλησιν Βοηδρόμιος καὶ Ἀγοραῖος Ἐρμῆς καλούμενος, Πινδάρου καὶ τοῦτο ἀνάθημα. Ἀπέχει δὲ ἡ πυρὰ τῶν Ἀμφίονος παιδῶν ἡμισυ σταδίου μάλιστα ἀπὸ τῶν τάφων· μένει δὲ ἡ τέφρα καὶ ἐς τόδε ἔτι ἀπὸ τῆς πυρᾶς. 2. Πλησίον δὲ Ἀμφιτρύωνος δύο ἀγάλ- 3 ματα λίθινα λέγουσιν Ἀθηναῖς ἐπίκλησιν Ζωστηρίας· λαβεῖν γὰρ τὰ ὄπλα αὐτὸν ἐνταῦθα, ἥνλικα Εὐβοεῦσι καὶ Χαλκιδόντι ἐμελλεν ἀντιτάξεσθαι. τὸ δὲ ἐνδῦναι τὰ ὄπλα ἐκάλουν ἄρα οἱ παλαιοὶ ζώσασθαι· καὶ δὴ Ὅμηρον Ἄρει τὸν Ἀγαμέμνονα ποιήσαντα εἰκέναι τὴν ζώην, τῶν ὄπλων τὴν σκευὴν φασιν εἰκάζειν.

744 3. Ζήθῳ δὲ μνήμα καὶ Ἀμφίονι ἐν κοινῷ γῆς χωμὰ 4 ἐστὶν οὐ μέγα. ὑφαιρεῖσθαι δὲ ἐθέλουσιν ἀπ' αὐτοῦ τῆς γῆς οἱ Τιθορέαν ἐν τῇ Φωκίδι ἔχοντες, ἐθέλουσι δέ, ἐπειδὴν τὸν ἐν οὐρανῷ ταῦρον ὁ ἥλιος διεξίη· τηνικαῦτα γὰρ ἦν ἀπ' αὐτοῦ λαβόντες γῆν τῷ Ἀντιόπης μνήματι **, Τιθορεῦσιν οἴσει καρπὸν ἢ χώρα, Θεβαλοῖς δὲ οὐχ ὁμοίως. καὶ ἐπὶ τούτῳ φρουρὰν οἱ Θεβαλοὶ τότε ἔχουσι

5 τοῦ μνήματος. Ταῦτα δὲ αἱ πόλεις αὐταὶ πεπιστεύκασιν ἐκ χρησμῶν τῶν Βάκιδος· ἔστι γὰρ καὶ τάδε ἐν τοῖς χρησμοῖς·

ἀλλ' ὅποταν Τιθορεὺς Ἀμφιόνι τε Ζήθῳ τε
 χυτλά καὶ εὐχολὰς μειλίγματ' ἐνὶ χθονὶ χεύῃ
 θελγομένου ταύροιο κλυτοῦ-μένει ἠέλιοιο,
 καὶ τότε δὴ πεφύλαξο πόλει κακὸν οὐκ ἀλαπαδνόν
 ἐρχόμενον· καρποὶ γὰρ ἀποφθινύθουσιν ἐν αὐτῇ
 γαίης δασσαμένων, Φώκου δ' ἐπὶ σῆμα φερόντων.

6 Φώκου δὲ μνήμα ὁ Βάκιδος εἰρηκεν ἐπὶ αἰτία τοιαῦδε. ἡ
 γυνὴ τοῦ Ἀύκου Διόνυσον θεῶν μάλιστα ἤγεν ἐν τιμῇ·
 παθούσης δὲ αὐτῆς τὰ λεγόμενα Διόνυσος νεμεσᾶ τῇ
 Ἀντιόπῃ· ἐπιφθονοὶ δὲ αἰεὶ πως παρὰ θεῶν αἱ ὑπερβο-
 λαι τῶν τιμωριῶν εἰσὶ. λέγουσιν Ἀντιόπην μανῆναι καὶ
 ἐκστᾶσαν τῶν φρενῶν ἀνὰ πᾶσαν πλαναῶσθαι τὴν Ἑλ-
 λάδα, Φῶκον δὲ τὸν Ὀρνυτίανος τοῦ Σισύφου περι-
 τίθησιν ἧτις ἦν καὶ ἔχειν γυναῖκα ἰασάμενον· καὶ δὴ ὁ
 7 τάφος ἐν κοινῷ τῇ Ἀντιόπῃ καὶ Φώκῳ πεποιήται. 5. Τοὺς 745
 δὲ παρὰ τὸ Ἀμφίονος μνήμα λίθους, οἱ κάτωθεν ὑπο-
 βέβληνται, μήτε ἄλλως εἰργασμένοι πρὸς τὸ ἀκριβέστα-
 τον, ἐκείνας εἶναι φασὶ τὰς πέτρας αἰ τῇ ᾧδῃ τοῦ Ἀμ-
 φίονος ἠκολούθησαν. τοιαῦτα δὲ ἕτερα λέγεται καὶ περὶ
 Ὀρφείως, ὧς κηθαρωδοῦντι ἔποιτο αὐτῷ τὰ θηρία.

XVIII. Ἐκ Θηβῶν δὲ ὁδὸς ἐς Χαλκίδα κατὰ πύλας
 ταύτας ἐστὶ τὰς Προϊτίδας. τάφος δὲ ἐπὶ τῇ λεωφόρῳ
 δείκνυται Μελανίππου, Θηβαίων ἐν τοῖς μάλιστα ἀγα-
 θοῦ τὰ πολεμικά· καὶ ἠνίκα ἐπεστράτευσαν οἱ Ἀργεῖοι,
 Τυδέα ὁ Μελανίππος οὗτος καὶ ἀδελφῶν τῶν Ἀδράστου
 Μηκιστέα ἀπέκτεινε, καὶ οἱ καὶ αὐτῷ τὴν τελευτήν ὑπὸ
 2 Ἀμφιαράφῳ γενέσθαι λέγουσι. 2. Τούτου δὲ ἐγγύτατα
 τρεῖς εἰσὶν ἀργοὶ λίθοι· Θηβαίων δὲ οἱ τὰ ἀρχαῖα μνη-
 μονεύοντες Τυδέα φασὶν ἐνταῦθα εἶναι τὸν κείμενον,

ταφῆναι δὲ αὐτὸν ὑπὸ Μαίονος· καὶ ἐς μαρτυρίαν τοῦ λόγου παρέσχον τῶν ἐν Ἰλιάδι ἔπος,

Τυδέος ὃν Θῆβησι χυτὴ κατὰ γαῖα καλύπτει.

3. Ἐξῆς δὲ ἐστὶ τῶν Οἰδίποδος παίδων μνήματα, τὰ 3 δ' ἐπ' αὐτοῖς δρώμενα οὐ θεασάμενος πιστὰ ὅμως ὑπέληφα εἶναι. φασὶ γὰρ καὶ ἄλλοις οἱ Θηβαῖοι τῶν καλουμένων ἡρώων καὶ τοῖς παισὶν ἐναγίξειν τοῖς Οἰδίποδος· τούτοις δὲ ἐναγιζόντων αὐτῶν τὴν φλόγα, ὡσαύτως δὲ καὶ τὸν ἀπ' αὐτῆς καπνὸν διχῆ διίστασθαι. ἐμὲ δὲ ἐπηγάγοντο ἂν λέγουσιν ἐς πίστιν ἰδόντα ἄλλο τοιόνδε. Ἐν 4 Μυσίᾳ τῇ ὑπὲρ Καΐκου πόλισμά ἐστι Πιονίαι, τὸν δὲ οἰκιστὴν οἱ ἐνταῦθα Πίονιν τῶν τινὰ ἀπογόνων τῶν Ἡρακλέους φασὶν εἶναι· μελλόντων δὲ ἐναγίξειν αὐτῶ καπνὸς αὐτόματος ἄνεισιν ἐκ τοῦ τάφου. ταῦτα μὲν οὖν συμβαίνοντα εἶδον, Θηβαῖοι δὲ καὶ Τειρεσίου μνήμα ἀποφαίνουσι, πέντε μάλιστα καὶ δέκα ἀπωτέρω σταδίους ἢ Οἰδίποδος τοῖς παισὶν ἐστὶν ὁ τάφος· ὁμολογοῦντες δὲ καὶ οὗτοι συμβῆναι Τειρεσίᾳ τὴν τελευταίην ἐν τῇ Ἀλιαρτίᾳ, τὸ παρὰ σφίσις ἐθέλουσιν εἶναι κενὸν μνήμα.

746 4. Ἔστι δὲ καὶ Ἐκτορος Θηβαίους τάφος τοῦ Πριάμου πρὸς Οἰδιποδίᾳ καλουμένη κρήνῃ· κομίσαι δὲ αὐτοῦ τὰ ὄσῃ ἐξ Ἰλίου φασὶν ἐπὶ τοιῷδε μαντεύματι·

Θηβαῖοι Κάδμοιο πόλιν καταναϊετᾶοντες,
αἰ κ' ἐθέλητε πάτραν οἰκεῖν σὺν ἀμύμονι πλούτῳ,
Ἐκτορος ὄσῃ Πριαμίδου κομίσαντες ἐς οἴκους
ἐξ Ἀσίης Διὸς ἐννεσίης ἦρωα σέβεσθαι.

Τῇ δὲ Οἰδιποδίᾳ κρήνῃ τὸ ὄνομα ἐγένετο, ὅτι ἐς αὐτὴν 6 τὸ αἷμα ἐνίψατο Οἰδίπους τοῦ πατρῶου φόνου. πρὸς δὲ τῇ πηγῇ τάφος ἐστὶν Ἀσφοδίκου· καὶ ὁ Ἀσφοδίκος οὗτος ἀπέκτεινεν ἐν τῇ μάχῃ τῇ πρὸς Ἀργείους Παρθενόπαλον τὸν Ταλαοῦ, καθὰ οἱ Θηβαῖοι λέγουσιν, ἐπεὶ τὰ

γε ἐν Θηβαίδι ἔπη τὰ ἐς τὴν Παρθενοπαίου τελευτὴν Περικλύμενον τὸν ἀνελόντα φησὶν εἶναι.

XIX. Ἐπὶ ταύτῃ τῇ λεωφόρῳ χωρίῳ ἐστὶ Τευμησός· Εὐρώπην δὲ ὑπὸ Διὸς κρυφθῆναι φασὶν ἐνταῦθα. ἕτερος δὲ ἐς ἀλώπεκα ἐπέκλῃσιν Τευμησίαν λόγος ἐστίν, ὡς ἐκ μηνύματος Διονύσου τὸ θηρίον ἐπ' ὀλέθρῳ τραφείῃ Θηβαίων, καὶ ὡς ὑπὸ τοῦ κυνὸς ὃν Πρόκριδι τῇ Ἐρεχθίδος ἔδωκεν Ἄρτεμις ἀλίσκεσθαι μέλλουσα αὐτῇ τε λίθος ἐγένετο ἡ ἀλώπηξ καὶ ὁ κύων οὗτος. Καὶ Ἀθηνᾶς ἐν Τευμησῷ Τελχινίας ἐστὶν ἱερόν, ἄγαλμα οὐκ ἔχον· ἐς δὲ τὴν ἐπέκλῃσιν αὐτῆς ἐστιν εἰκάξειν ὡς τῶν ἐν Κύπρῳ ποτὲ οἰκησάντων Τελχίνων ἀφικομένη μοῖρα ἐς Βοιωτοὺς ἱερόν ἰδρύσατο Ἀθηνᾶς Τελχινίας.

- 2 2. Τευμησοῦ δὲ ἐν ἀριστερᾷ σταδίῳ προελθόντι ἐπὶ τὰ Γλισᾶντός ἐστιν ἐρείπια, πρὸ δὲ αὐτῶν ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ χῶμα οὐ μέγα, ὕλη τε ἀγρία σύσκιον καὶ ἡμέ- 747
ροις δένδροις. ἐτάφησαν δὲ αὐτόθι οἱ μετὰ Αἰγιαλέως ποιησάμενοι τοῦ Ἀδράστου τὴν ἐς Θήβας στρατείαν, ἄλλοι τε Ἀργείων τῶν ἐν τέλει καὶ Πρόμαχος ὁ Παρθενοπαίου· τῷ δὲ Αἰγιαλεῖ γενέσθαι τὸ μνημα ἐν Παγαῖς πρότερον ἔτι ἐν τῇ συγγραφῇ τῇ Μεγαρίδι ἐδήλωσα.
- 3 Κατὰ δὲ τὴν ἐς Γλισᾶντα εὐθείαν ἐκ Θηβῶν λίθοις χωρίου περιεχόμενον λογάσιν Ὀφειωσ καλοῦσιν οἱ Θηβατοὶ κεφαλὴν, τὸν ὄφιν τοῦτον, ὅστις δὴ ἦν, ἀνασχεῖν ἐνταῦθα ἐκ τοῦ φωλεοῦ λέγοντες τὴν κεφαλὴν, Τειρεσίαν δὲ ἐπιτυχόντα ἀποκόψαι μαχαίρᾳ. τὸ μὲν δὴ χωρίον τοῦτο ἐπὶ λόγῳ καλεῖται τοιῷδε. 3. Ἐπεὶ δὲ Γλισᾶντός ἐστιν ὄρος Ἰπάτος καλούμενον, ἐπὶ δὲ αὐτῷ Διὸς Ἰπάτου ναὸς καὶ ἄγαλμα. τὸν δὲ ποταμὸν τὸν χεῖμαρρον Θερωμόδοντα ὀνομάζουσιν. Ἀναστρέψαντι δὲ ἐπὶ τὴν Τευμησὸν καὶ ὁδὸν τὴν ἐς Χαλκίδα Χαλκῶδοντος μνημᾶ ἐστίν, ὃς ἀπέθανεν ὑπὸ Ἀμφιτρώωνος μάχης πρὸς Θη-

βαλους Εὐβοεῦσι γενομένης. 4. Ἐξῆς δὲ πόλεων ἐρεί-
 4 πιά ἐστὶν Ἄρματος καὶ Μυκαλησοῦ· καὶ τῇ μὲν τὸ
 ὄνομα ἐγένετο ἀφανισθέντος, ὡς οἱ Ταναγραῖοί φασιν,
 ἐνταῦθα Ἀμφιαράφ τοῦ ἄρματος, καὶ οὐχ ὅπου λέγου-
 σιν οἱ Θηβαῖοι· Μυκαλησσὸν δὲ ὁμολογοῦσιν ὀνομα-
 σθῆναι διότι ἡ βοῦς ἐνταῦθα ἐμυκήσατο ἡ Κάδμου καὶ
 τὸν σὺν αὐτῷ στρατὸν ἄγρουσα ἐς Θήβας. ὄντινα δὲ τρό-
 5 πον ἐγένετο ἡ Μυκαλησσὸς ἀνάστατος, τὰ ἐς Ἀθηναίους
 ἔχοντα ἐδήλωσέ μοι τοῦ λόγου. Πρὸς θάλασσαν δὲ τῆς
 Μυκαλησοῦ Δῆμητρος Μυκαλησσίας ἐστὶν ἱερὸν· κλειε-
 σθαι δὲ αὐτὸ ἐπὶ νυκτὶ ἐκάστη καὶ αὐθις ἀνοίγεσθαι
 φασιν ὑπὸ Ἡρακλέους, τὸν δὲ Ἡρακλέα εἶναι τῶν Ἰδαίων
 καλουμένων Δακτύλων. δείκνυται δὲ αὐτόθι καὶ θαῦμα
 τοιόνδε· πρὸ τοῦ ἀγάλματος τῶν ποδῶν τιθέασιν ὅσα
 ἐν ὁπώρα πέφυκεν ἡ γῆ φέρειν, ἃ διὰ παντὸς μένει τε-
 θηλότα τοῦ ἔτους.

5. Τοῦ δὲ Εὐρείπου τὴν Εὐβοίαν κατὰ τοῦτο ἀπὸ 6
 τῆς Βοιωτῶν διείργοντος, τῆς τε Δῆμητρος ἐν δεξιᾷ τὸ
 ἱερὸν τῆς Μυκαλησσίας καὶ ὀλίγον ἀπ' αὐτοῦ προελ-
 748 θόντι ἐστὶν Αὐλῆς· ὀνομασθῆναι δὲ ἀπὸ τῆς Ὠγύγου
 θυγατρὸς φασιν αὐτήν. Ναὸς δὲ Ἀρτέμιδος ἐστὶν ἐν-
 ταῦθα καὶ ἀγάλματα λίθου λευκοῦ, τὸ μὲν δᾶδας φέ-
 ρον, τὸ δὲ ἔοικε τοξευούσῃ. φασὶ δὲ ἐπὶ τοῦ βωμοῦ μελ-
 λόντων ἐκ μαντείας τῆς Κάλχαντος Ἰφιγένειαν τῶν Ἑλ-
 λήνων θύειν, τὴν θεὸν ἀντ' αὐτῆς ἔλαφον τὸ ἱερεῖον
 ποιῆσαι. Πλατάνου δὲ ἧς καὶ Ὅμηρος ἐν Ἰλιάδι ἐποιή- 7
 σατο μνήμην, τὸ ἔτι τοῦ ξύλου περιὸν φυλάσσουσιν ἐν
 τῷ ναῷ. λέγεται δὲ ὡς ἐν Αὐλίδι πνεῦμα τοῖς Ἑλλήσιν
 οὐκ ἐγένετο ἐπίφορον, φανέντος δὲ ἐξαίφνης ἀνέμου
 σφίσιβιν οὐρίου θύειν τῇ Ἀρτέμιδι ὅτι ἕκαστος εἶχε, θή-
 λεά τε ἱερεῖα καὶ ἄρσενα ὁμοίως· καὶ ἀπ' ἐκείνου δια-
 μεμύνηκεν ἐν Αὐλίδι πάντα τὰ ἱερεῖα εἶναι δόκιμα. Δεί-

κνυται δὲ καὶ ἡ πηγὴ παρ' ἣν ἡ πλάτανος ἐπεφύκει, καὶ ἐπὶ λόφου πλησίον τῆς Ἀγαμέμνονος σκηπῆς οὐδὸς χαλδικοῦ. φοίνικες δὲ πρὸ τοῦ ἱεροῦ πεφύκασιν, οὐκ ἐς ἅπαν ἐδάδιμον παρεχόμενοι καρπὸν ὥσπερ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, τοῦ δὲ ἐν Ἰωνίᾳ τῶν φοινίκων καρποῦ πεπανώτερον. Ἄνθρωποι δὲ ἐν τῇ Αὐλίδι οἰκοῦσιν οὐ πολλοί, γῆς δὲ εἰσιν οὗτοι κεραμεῖς. νέμονται Ταναγραῖοι ταύτην τὴν χώραν καὶ ὄση περὶ Μυκαλησσόν ἐστι καὶ Ἄρμα.

XX. Ἔστι δὲ τῆς Ταναγραίας ἐπὶ θαλάσῃ καλούμενον Δῆλιον· ἐν δὲ αὐτῷ καὶ Ἀρτέμιδος καὶ Αἰητοῦς ἐστὶν ἀγάλματα. 2. Ταναγραῖοι δὲ οἰκιστὴν σφισι Ποίμανδρον γενέσθαι λέγουσι Χαιρησίλω παῖδα τοῦ Ἰασίου τοῦ Ἐλευθῆρος· (τοῦτον δ') Ἀπόλλωνός τε καὶ Αἰθούσης εἶναι τῆς Ποσειδῶνος. Ποίμανδρον δὲ γυναῖκά φασιν ἀγαγέσθαι Τάναγραν θυγατέρα Αἰόλου· Κορίνην δὲ ἐστὶν ἐς αὐτὴν πεποιημένα Ἀσωποῦ παῖδα εἶναι. 2 ταύτης τοῦ βίου προελθούσης ἐπὶ μακρότατον, τοὺς περιοίκους φασὶν ἀφελόντας τὸ ὄνομα τὴν τε γυναῖκα αὐτὴν καλεῖν Γραῖαν καὶ ἀνὰ χρόνον τὴν πόλιν· διαμεῖναι τε τὸ ὄνομα ἐς τοσοῦτον ὡς καὶ Ὀμηρον ἐν καταλόγῳ ποιῆσαι,

Θέσπειαν Γραῖάν τε καὶ εὐρύχορον Μυκαλησσόν. 749

χρόνῳ δὲ ὕστερον τὸ ὄνομα τὸ ἀρχαῖον ἀνεσώσαντο.

3 3. Ἔστιν Ὀρίωνος μνημα ἐν Τανάγρα, καὶ ὄρος Κηρύκιον, ἐνθα Ἐρμῆν τεχθῆναι λέγουσι, Πόλος τε ὀνομαζόμενον χωρίον· ἐνταῦθα Ἄτλαντα καθήμενον πολυπραγμονεῖν τὰ τε ὑπὸ γῆν φασὶ καὶ τὰ οὐράνια, πεποιῆσθαι δὲ καὶ Ὀμήρῳ περὶ τούτου,

Ἄτλαντος θυγάτηρ ὀλοόφρονος, ὅστε θαλάσσης πάσης βένθεα οἶδεν, ἔχει δὲ τε κίονας αὐτός μακράς, αἱ γαῖαν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσιν.

44. Ἐν δὲ τοῦ Διονύσου τῷ ναῷ θεάς μὲν καὶ τὸ ἄγαλμα

ἄξιον, λίθου τε ὃν Παρίου καὶ ἔργον Καλάμιδος, θαῦμα δὲ παρέχεται μείζον ἐτι ὁ Τρίτων. Ὁ μὲν δὴ σεμνότερος ἐς αὐτὸν λόγος τὰς γυναικάς φησι τὰς Ταναγραίων πρὸ τοῦ Διονύσου τῶν ὀργίων ἐπὶ θάλασσαν καταβῆναι καθαρσίων ἕνεκα, νηχομέναις δὲ ἐπιχειρῆσαι τὸν Τρίτωνα, καὶ τὰς γυναικάς εὖξασθαι Διόνυσόν σφισιν ἀφικέσθαι βοηθόν· ὑπακοῦσαι τε δὴ τὸν θεὸν καὶ τοῦ Τρίτωνος κρατῆσαι τῇ μάχῃ. Ὁ δὲ ἕτερος λόγος ἀξιώματι 5 μὲν ἀποδεί τοῦ προτέρου, πιθανώτερος δέ ἐστι. φησὶ γὰρ δὴ οὗτος, ὅποσα ἐλεύνοιο ἐπὶ θάλασσαν βοσκήματα, ὡς ἐλόχα τε ὁ Τρίτων καὶ ἤρπαξεν· ἐπιχειρεῖν δὲ αὐτὸν καὶ τῶν πλοίων τοῖς λεπτοῖς, ἐς ὃ οἱ Ταναγραῖοι κρατῆρα οἴνου προτιθέασιν αὐτῷ. καὶ τὸν αὐτίκα ἐρχεσθαι λέγουσιν ὑπὸ τῆς ὀσμῆς, πίνοντα δὲ ἐρροφθαι κατὰ τῆς ἡόνος ὑπνωμένον, Ταναγραῖον δὲ ἄνδρα πελέκει παίσαντα ἀποκόψαι τὸν ἀνχένα αὐτοῦ· καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐπεστιν αὐτῷ κεφαλή. ὅτι δὲ μεθυσθέντα εἶλεν, ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ Διονύσου νομίζουσιν ἀποθανεῖν αὐτόν.

750 XXI. Εἶδον δὲ καὶ ἄλλον Τρίτωνα ἐν τοῖς Ῥωμαίων θαύμασι, μεγέθει τοῦ παρὰ Ταναγραῖοις ἀποδέοντα. παρέχονται δὲ ἰδέαν οἱ Τρίτωνες· ἔχουσιν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ κόμην οἷα τὰ βατράχια τὰ ἐν ταῖς λίμναις χροάν τε καὶ ὅτι τῶν τριχῶν οὐκ ἂν ἀποκρίναις μίαν ἀπὸ τῶν ἄλλων· τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα φολλίδι λεπτῇ πέφρικέ σφισι κατὰ ἰχθὺν φίνην. βράγχια δὲ ὑπὸ τοῖς ὤσιν ἔχουσι καὶ φτίνα ἀνθρώπου, στόμα δὲ εὐρύτερον καὶ ὀδόντας θηρίου· τὰ δὲ ὄμματα, ἐμοὶ δοκεῖν, γλαυκά, καὶ χεῖρές εἰσιν αὐτοῖς καὶ δάκτυλοι καὶ ὄνυχες τοῖς ἐπιθέμασιν ἐμφορεῖς τῶν κόχλων· ὑπὸ δὲ τὸ στέφνον καὶ τὴν γαστέρα οὐρά σφισιν ἀντὶ ποδῶν οἷα περ τοῖς δελφισίν ἐστιν. 2. Εἶδον δὲ καὶ ταύρους τοὺς τε Αἰθιοπικούς, 2 οὓς ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι ὀνομάζουσι φινόκερος, ὅτι σφι-

σιν ἐπ' ἄκρα τῆ ρινὶ ἕν ἐκάστῳ κέρασ καὶ ἄλλο ὑπὲρ αὐτὸ οὐ μέγα, ἐπὶ δὲ τῆσ κεφαλῆσ οὐδὲ ἀρχὴν κέρατά ἐστι, καὶ τοὺσ ἐκ Παιόνων· οὗτοι δὲ οἱ ἐκ Παιόνων ἐσ τε τὸ ἄλλο σῶμα δασεῖσ καὶ ἀμφὶ τὸ στέρνον μάλιστά εἰσι καὶ τὴν γένυν· καμήλους τε Ἰνδικὰσ χρῶμα εἰκα-
 3 σμένασ παρδάλεσιν. 3. Ἔστι δὲ ἄλλη καλούμενον θη-751
 ῥολον, εἶδος μὲν ἐλάφου καὶ καμήλου μεταξὺ, γίνεται δὲ ἐν τῆ Κελτῶν γῆ. θηρίων δὲ ὧν ἴσμεν μόνην ἀνιχνεῦ-
 σαι καὶ προῖδειν οὐκ ἔστιν ἀνθρώπῳ· σταλεῖσι δὲ ἐσ ἄγρην ἄλλων καὶ τήνδε ἐσ χεῖρά ποτε δαίμων ἄγει·
 ὁσφραῖται μὲν γε ἀνθρώπου [καὶ] πολὺ ἐτι ἀπέχουσα, ὧσ
 φασι, καταδύεται δὲ ἐσ φάραγγασ καὶ σπήλαια τὰ βα-
 θύτατα. οἱ θηρεύοντεσ οὖν, ὁπότε ἐπὶ βραχύτατον,
 σταδίων τὴν πεδιάδα χιλίων ἢ καὶ ὄρος περιλαβόντεσ
 τὸν κύκλον μὲν οὐκ ἔστιν ὅπωσ διαλύσουσιν, ἐπισυν-
 ιόντεσ δὲ ἀεὶ τὰ ἐντὸσ γινόμενα τοῦ κύκλου πάντα αἰ-
 ροῦσι τά τε ἄλλα καὶ τὰσ ἄλλασ. εἰ δὲ μὴ τύχοι ταύτη
 φωλεύουσα, ἑτέρα γε ἄλλην ἐλεῖν ἔστιν οὐδεμία μηχανή-
 44. Θηρίον δὲ ἐν τῷ Κτησίῳ λόγῳ τῷ ἐσ Ἰνδοῦσ, μαρτι-
 χόρα ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν, ὑπὸ δὲ Ἑλλήνων φησιν ἀνδροφά-
 γον λελέχθαι, εἶναι πείθομαι τὸν τίγριν· ὀδόντασ δὲ
 αὐτὸ τριστοίχουσ καθ' ἑκατέραν τὴν γένυν καὶ κέντρα
 ἐπὶ ἄκρασ ἔχειν τῆσ οὐρᾶσ, τούτοισ δὲ τοῖσ κέντροισ ἐγ-
 ρύθεν ἀμύνεσθαι καὶ ἀποπέμπειν ἐσ τοὺσ πορρωτέρῳ
 τοξότου ἀνδρὸσ ὀσιστῶ ἴσων, ταύτην οὐκ ἀληθῆ τὴν φή-
 μιν οἱ Ἰνδοὶ δέξασθαι δοκοῦσί μοι παρ' ἀλλήλων ὑπὸ
 5 τοῦ ἄγαν ἐσ τὸ θηρίον δειμάτοσ. Ἠπατήθησαν δὲ καὶ
 ἐσ τὴν χροάαν αὐτοῦ, καὶ ὁπότε κατὰ τοῦ ἡλίου φανεῖη
 σφίσιν ὁ τίγρισ τὴν αὐγὴν, ἐρυθρόσ τ' ἐδόκει καὶ ὁμό-
 χρουσ, ἢ ὑπὸ τῆσ ἀκύτητοσ, ἢ εἰ μὴ θεοί, διὰ τὸ ἐν ταῖσ
 ἐπιστροφαισ συνεχέσ, ἄλλωσ τε καὶ οὐκ ἐγγύθεν γινο-
 μένησ τῆσ θέασ. Δοκῶ δέ, εἰ καὶ Λιβύησ τισ ἢ τῆσ Ἰν-752

δῶν ἢ Ἀράβων γῆς ἐπέρχοιτο τὰ ἔσχατα, ἐθέλων θηρία ὀπόσα παρ' Ἑλλήσιν ἐξευρεῖν, τὰ μὲν οὐδὲ ἀρχὴν αὐτὸν εὐρήσειν, τὰ δὲ οὐ κατὰ ταῦτ' ἔχειν φανεῖσθαι οἱ. Οὐδ' γὰρ δὴ ἄνθρωπος μόνον ὁμοῦ τῷ ἄερι καὶ τῇ γῇ διαφόροις οὔσι διάφορον κτᾶται καὶ τὸ εἶδος, ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ τὸ αὐτὸ ἂν πάσχοι τοῦτο, ἐπεὶ καὶ τὰ θηρία αἱ ἀσπίδες τοῦτο μὲν ἔχουσιν αἱ Αἰβυσσοὶ παρὰ τὰς Αἰγυπτίας τὴν χρόαν, τοῦτο δὲ ἐν Αἰθιοπία μελαίνας τὰς ἀσπίδας οὐ μείον ἢ καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἢ γῆ τρέφει. οὕτω χρὴ πάντα τινὰ μήτε ἐπίδρομον τὴν γνώμην, μήτε ἀπίστως ἔχειν ἐς τὰ σπανιώτερα, ἐπεὶ τοι καὶ ἐγὼ περρωτοὺς ὄφεις οὐ θεασάμενος κείδομαι, διότι ἀνὴρ Φρυγῆ ἦγαγεν ἐς Ἰωνίαν σκορπίον ταῖς ἀκρίσιν ὁμοιότατα περρὰ ἔχοντα.

XXII. Ἐν Τανάγρα δὲ παρὰ τὸ ἱερὸν τοῦ Διονύσου Θέμιδος ἔστιν, ὃ δὲ Ἀφροδίτης, καὶ ὁ τρίτος τῶν ναῶν Ἀπόλλωνος, ὁμοῦ δὲ αὐτῷ [καὶ] Ἀρτεμῖς τε καὶ Ἀθηῶ. 2. Ἐς δὲ τοῦ Ἐρμού τὰ ἱερὰ τοῦ τε Κριοφόρου καὶ ὄν Πρόμαχον καλοῦσι, τοῦ μὲν ἐς τὴν ἐπίκλησιν λέγουσιν ὡς ὁ Ἐρμῆς σφίσειν ἀποτρέψαι νόσον λοιμώδη περὶ τὸ τελεχὸς κριὸν περιενεγκῶν, καὶ ἐπὶ τούτῳ Κάλαιμις ἐποίησεν ἄγαλμα Ἐρμού φέροντα κριὸν ἐπὶ τῶν ὤμων. ὃς δ' ἂν εἶναι τῶν ἐφήβων προκριθῆ τὸ εἶδος κάλλιστος, οὗτος ἐν τοῦ Ἐρμού τῇ ἑορτῇ περιεῖσιν ἐν κύκλῳ τοῦ τελεχους ἔχων ἄρνα ἐπὶ τῶν ὤμων. Τὸν δὲ Ἐρμῆν λέγουσι 2 τὸν Πρόμαχον Ἐρετριέων ναυσὶν ἐξ Εὐβοίας ἐς τὴν Ταναγραλαίαν σχόντων τοὺς τε ἐφήβους ἐξαγαγεῖν ἐπὶ τὴν μάχην, καὶ αὐτὸν ἄτε ἐφηβον στλεγγίδι ἀμυνόμενον μάλιστα ἐργάσασθαι τῶν Εὐβοέων τροπῆν. Κεῖται δὲ ἐν τοῦ Προμάχου τῷ ἱερῷ τῆς [τε] ἀνδράχου τοῦ ὑπόλοιπον· τραφῆναι δὲ ὑπὸ τῷ δένδρῳ τὸν Ἐρμῆν τούτῳ νομίζουσιν. Οὐ πόρρω δὲ θέατρον τε καὶ πρὸς αὐτῷ

- στοὰ πεποιήται. *Εὐ* δέ μοι *Ταναγραῖοι* νομίσει τὰ ἐς 753
 τοὺς θεοὺς μάλιστα δοκοῦσιν Ἑλλήνων· χωρὶς μὲν γὰρ
 αἱ οἰκίαι σφίσι, χωρὶς δὲ τὰ ἱερὰ ὑπὲρ αὐτὰς ἐν καθαροῦ
 3 τὲ ἐστὶ καὶ ἐκτὸς ἀνθρώπων. 3. *Κορίννης* δέ, ἣ μόνη
 δὴ ἐν *Τανάγρα* ἄσματα ἐποίησε, ταύτης ἐστὶ μὲν μνῆμα
 ἐν περιφανεί τῆς πόλεως, ἐστὶ δὲ ἐν τῷ γυμνασίῳ γρα-
 φή, *ταινία* τὴν κεφαλὴν ἣ *Κόριννα* ἀναδουμένη τῆς νί-
 κης ἔνεκα ἦν *Πίνδαρον* ἄσματι ἐνίκησεν ἐν *Θήβαις*.
 φαίνεται δὲ μοι νικῆσαι τῆς διαλέκτου τε ἔνεκα, ὅτι
 ἦδεν οὐ τῇ φωνῇ τῇ *Δωρίδι* ὥσπερ ὁ *Πίνδαρος*, ἀλλὰ
 ὁποῖα συνήσειν ἐμελλον *Αἰολεῖς*, καὶ ὅτι ἦν γυναικῶν
 τότε δὴ καλλίστη τὸ εἶδος, εἴ τι τῇ εἰκόνι δεῖ τεκμαίρε-
 4 σθαι. 4. Ἔστι δὲ καὶ γένη δύο ἐνταῦθα ἀλεκτρούων,
 οἳ τε μάχιμοι καὶ οἱ κόσσυφοι καλούμενοι. τούτων τῶν
 κοσσύφων μέγεθος μὲν κατὰ τοὺς *Λυδοὺς* ἐστὶν ὄρνι-
 θας, χροὰ δὲ ἐμφερῆς κόρακι, κάλλαια δὲ καὶ ὁ λόφος
 κατὰ ἀνεμώνην μάλιστα· λευκὰ δὲ σημεῖα οὐ μεγάλα
 ἐπὶ τε ἄκρῳ τῷ ῥάμφει καὶ ἐπὶ ἄκρας ἔχουσι τῆς οὐρᾶς.
 οὔτοι μὲν τοιοῦτο παρέχονται τὸ εἶδος.
5. 5. Τῆς δὲ *Βοιωτίας* τὰ ἐν ἀριστερᾷ τοῦ *Εὐρύπου*
Μεσσάπιον ὄρος καλούμενον καὶ ὑπ' αὐτῷ *Βοιωτῶν* ἐπὶ
 θαλάσσης πόλις ἐστὶν Ἐνθηδῶν· γενέσθαι δὲ τῇ πόλει τὸ
 ὄνομα οἱ μὲν ἀπὸ Ἐνθηδόνοιο νύμφης, οἱ δὲ ἄνδρα δυ-
 ναστεῦσαι λέγουσιν ἐνταῦθα, *Ποσειδῶνός* τε παῖδα καὶ
 Ἄλκυνόνης τῆς Ἄτλαντος. Ἐνθηδουίοις δὲ μάλιστα πού
 κατὰ μέσον τῆς πόλεως *Καβείρων* ἱερὸν καὶ ἄλλος περὶ
 αὐτό ἐστι, *πλησίον* δὲ *Δήμητρος* καὶ τῆς παιδὸς *ναός*,
 6 καὶ ἀγάλματα λίθου λευκοῦ. *Διονύσου* τε ἱερὸν πε- 754
 ποίηται καὶ ἄγαλμα πρὸ τῆς πόλεως κατὰ τὸ ἐς τὴν ἠπει-
 ρον. Ἐνταῦθα εἰσὶ μὲν τάφοι τῶν *Ἰφιμεδείας* καὶ
 Ἄλωέως παιδῶν· γενέσθαι δὲ σφίσι τοῦ βίου τὴν τελευ-
 τὴν ὑπὸ Ἀπόλλωνος κατὰ τὰ αὐτὰ Ὀμηρος πεποιήκασι

καὶ Πίνδαρος, ** ὡς ἐπιλάβοι τὸ χρεῶν αὐτοῦς ἐν Νάξῳ τῇ ὑπὲρ Πάρου κειμένη. 6. Τούτων τε δὴ ἐστὶ τῇ Ἀνθηδόνι μνήματα, καὶ ἐπὶ τῇ θαλάσῃ καλούμενον Γλαύκου πῆδημα. εἶναι δὲ αὐτὸν ἄλιέα, καὶ ἐπεὶ τῆς πόας 7 ἔφαγε, δαίμονα ἐν θαλάσῃ γενέσθαι καὶ ἀνθρώποις τὰ ἐσόμενα ἐς τότε προλέγειν οἳ τε ἄλλοι πιστὰ ἤγρηται, καὶ οἱ τὴν θάλασσαν πλείοντες πλείστα ἀνθρώπων ἐς τὴν Γλαύκου μαντικὴν κατὰ ἔτος ἕκαστον λέγουσι. Πινδάρῳ δὲ καὶ Αἰσχύλῳ πυνθανομένοις παρὰ Ἀνθηδονίων, τῷ μὲν οὐκ ἐπὶ πολὺ ἐπῆλθεν ἄσαι τὰ ἐς Γλαῦκον, Αἰσχύλῳ δὲ καὶ ἐς ποιήσιν δράματος ἐξήρκεσε.

XXIII. Θηβαίοις δὲ πρὸ τῶν πυλῶν ἐστὶ τῶν Προϊτίδων καὶ τὸ Ἰολάου καλούμενον γυμνάσιον, καὶ στάδιον κατὰ ταῦτά τῷ τε ἐν Ὀλυμπίᾳ καὶ τῷ Ἐπιδαυρίων γῆς χῶμα· ἐνταῦθα δεικνυταὶ καὶ ἡρῶν Ἰολάου. τελευτῆσαι δὲ ἐν Σαρδοῖ τὸν τε Ἰόλαον αὐτὸν καὶ Ἀθηναίων καὶ Θεσπιδέων τοὺς συνδιαβάντας ὁμολογοῦσι καὶ οἱ Θηβαῖοι. 2. Ὑπερβάντι δὲ τοῦ σταδίου τὰ ἐν δεξιᾷ 2 δρόμος ἵππων καὶ ἐν αὐτῷ Πινδάρου μνημᾶ ἐστὶ. Πίνδαρον δὲ ἡλικίαν ὄντα νεανίσκον καὶ ἴοντα ἐς Θεσπιδῆσσι ᾧρα καύματος περὶ μεσοῦσαν μάλιστα ἡμέραν κόπος καὶ ὕπνος ἀπ' αὐτοῦ κατελάμβανεν. Ὁ μὲν δὴ ὡς εἶχε κατακλίνεται βραχὺ ὑπὲρ τῆς ὁδοῦ· μέλισσαι δὲ αὐτῷ καθεύδοντι προσεπέτοντό τε καὶ ἐπλάσσον πρὸς τὰ χεῖλη τοῦ κηροῦ. ἀρχὴ μὲν Πινδάρῳ ποιεῖν ἄσματα ἐγένετο 3
755 τοιαύτη· εὐδοκιμοῦντα δὲ αὐτὸν ἦδη ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ἐς πλεον δόξης ἦρεν ἢ Πυθία ἀνειπούσα Δελφοῖς, ὁπόσων ἀπήρχοντο τῷ Ἀπόλλωνι, μοῖραν καὶ Πινδάρῳ τὴν ἴσῃν ἀπάντων νέμειν. Λέγεται δὲ καὶ ὄνειδος ὄψιν αὐτῷ γενέσθαι προήκοντι ἐς γῆρας· ἐπιστάσα ἢ Περσεφόνη οἱ καθεύδοντι οὐκ ἔφασκεν ὑμνηθῆναι μόνῃ θεῶν ὑπὸ Πινδάρου, ποιήσειν μέντοι καὶ ἐς αὐ-

4 τὴν ἄσμα Πίνδαρον ἐλθόντα ὡς αὐτήν. Τὸν μὲν αὐτίκα τὸ χρεῶν ἐπιλαμβάνει, πρὶν ἐξήκειν ἡμέραν δεκάτην ἀπὸ τοῦ ὄνειρατος· ἦν δὲ ἐν Θήβαις γυνὴ πρεσβῦτις γένουσι ἔνεκα προσήκουσα Πινδάρῳ καὶ τὰ πολλὰ μεμελετηκυῖα ἄδειν τῶν ἀσμάτων· ταύτη Πίνδαρος ἐνύπνιον τῇ πρεσβύτιδι ἐπιστὰς ὕμνον ἤσεν ἐς Περσεφόνην· ἡ δὲ αὐτίκα, ὡς ἀπέλιπεν αὐτήν ὁ ὕπνος, ἔγραψε ταῦτα, ὅποσα τοῦ ὄνειρατος ἤκουσεν ἄδοντας. ἐν τούτῳ τῷ ἄσματι ἄλλαι τε ἐς τὸν Ἄϊδην εἰσὶν ἐπικλήσεις καὶ ὁ χροσῆγιος, δῆλα ὡς ἐπὶ τῆς Κόρης τῇ ἀρπαγῇ.

5 3. Ἐντεῦθεν ἐς Ἀκραίφνιον ἐστὶν ὁδὸς τὰ πλειῶν πεδιάς. εἶναι δὲ ἐξ ἀρχῆς τε μοῖραν τῆς Θηβαϊδος τὴν πόλιν φασί, καὶ ὕστερον διαπεσόντας Θηβαίων ἐς αὐτήν ἄνδρας εὗρισκον, ἠνίκα Ἀλέξανδρος ἐποίησε τὰς Θήβας ἀναστάτους· ὑπὸ δὲ ἀσθενείας καὶ γήρωσι οὐδὲ ἐς τὴν Ἀττικὴν ἀποσωθῆναι δυνηθέντες ἐνταῦθα ᾤκησαν. Κεῖται μὲν τὸ πόλισμα ἐν ὄρει τῷ Πτώῳ, θεάς δὲ ἄξια ἐνταῦθα Διονύσου ναὸς ἐστὶ καὶ ἄγαλμα.

6 Προελθόντι δὲ ἀπὸ τῆς πόλεως ἐν δεξιᾷ πέντε πού καὶ δέκα σταδίου τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστι τοῦ Πτώου τὸ ἱερόν. εἶναι δὲ Ἀθάμαντος καὶ Θεμιστοῦσι παῖδα τὸν Πτώων, ἀφ' οὗ τῷ τε Ἀπόλλωνι ἐπικλήσεις καὶ τῷ ὄρει τὸ ὄνομα ἐγένετο, Ἄσιος ἐν τοῖσι ἔπεσιν εἶρηκε. Πρὸ δὲ τῆς Ἀλεξάνδρου καὶ Μακεδόνων ἐπιστρατείας καὶ ὀλέθρου τοῦ Θηβαίων μαντεῖον ἦν αὐτόθι ἀψευδές· καὶ ποτε ἄνδρα Εὐρωπέα, ὄνομα δὲ οἱ εἶναι Μῦν, τοῦτον ἀποσταλέντα ὑπὸ Μαρδονίου τὸν Μῦν ἐπερῆσθαι τε φωνῇ τῇ σφετέρῃ, καὶ οἱ χοῆσαι τὸν θεὸν οὐχ ἑλληνί- 756
σαντα οὐδὲ αὐτὸν διαλέκτῳ τῇ Καρικῇ.

7 4. Τπερβαλόντων δὲ τὸ ὄρος τὸ Πτώων ἐστὶν ἐπὶ θαλάσσης Βοιωτῶν πόλις Λάρυμνα· γενέσθαι δὲ αὐτῇ τὸ ὄνομα φασὶν ἀπὸ Λαρυμνῆς τῆς Κύνου· τοὺς δὲ ἀνω-

τέρω προγόνους δηλώσει μοι τὰ ἔχοντα ἐς Λοκροὺς τοῦ λόγου. Καὶ συνετέλει δὲ ἐς Ὀποῦντὰ ἢ Λάρυμνα τὸ ἀρχαῖον· Θηβαίων δὲ ἐπὶ μέγα ἰσχύος προελθόντων, τηρικαῦτα ἰκουσίως μετετάξαντο ἐς Βοιωτοὺς. Διονύσου δὲ ἐνταῦθα ναὸς καὶ ἄγαλμα ὀρθῶν πεποιήται. Λιμῆν δὲ σφισίν ἐστιν ἀγχιβαθῆς, καὶ τὰ ὄρη τὰ ὑπὲρ τὴν πόλιν ὑῶν παρέχεται θήραν ἀγρίων.

XXIV. Ἐξ Ἀκραιφνίου δὲ ἰόντι εὐθείαν ἐπὶ λίμνην τὴν Κηφισίδα, οἱ δὲ Κωπαῖδα ὀνομάζουσι τὴν αὐτήν, πεδῖον καλούμενόν ἐστιν Ἀθαμάντιον· οἰκῆσαι δὲ Ἀθάμαντα ἐν αὐτῷ φασίν. Ἐς δὲ τὴν λίμνην ὅ τε ποταμὸς ὁ Κηφισὸς ἐκδίδωσιν, ἀρχόμενος ἐκ Λιλαίας τῆς Φωκείων, καὶ διαπλεύσαντί εἰσι Κῶπαι. κείνται δὲ αἱ Κῶπαι πόλισμα ἐπὶ τῇ λίμνῃ· 2. τούτου δὲ καὶ Ὅμηρος ἐποίησατο ἐν καταλόγῳ μνήμην· ἐνταῦθα Δῆμητρος καὶ Διονύσου καὶ Σαράπιδός ἐστιν ἱερά. Λέγουσι δὲ οἱ Βοιω- 2 τοὶ καὶ πόλιστα αἶμα ἄλλα πρὸς τῇ λίμνῃ ποτέ, Ἀθήνας καὶ Ἐλευσίνα, οἰκείσθαι, καὶ ὡς ὥρα χειμῶνος ἐπικλύσασα ἠφάνισεν αὐτὰ ἢ λίμνη. Οἱ μὲν δὲ ἰχθυῶσιν οἱ ἐν τῇ Κηφισίδι οὐδέν τι διάφορον ἐς ἄλλους ἰχθυῶσιν τοὺς λιμναίους ἔχουσιν· αἱ δὲ ἐγγέλεις αὐτόθι καὶ μεγέθει μέγιστα καὶ ἐσθίειν εἰσὶν ἥδιστα.

3. Κωπῶν δὲ ἐν ἀριστερῇ σταδίους προελθόντι ὡς 3 δώδεκα εἰσὶν Ὀλμωνες, Ὀλμωνέων δὲ ἑπτὰ πον στάδια Ἰηττος ἐφέστηκε, κῶμαι νῦν τε οὔσαι καὶ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς· μοίρας δὲ, ἐμοὶ δοκεῖν, τῆς Ὀρχομενίας εἰσὶ καὶ αὐταὶ καὶ πεδῖον τὸ Ἀθαμάντιον. Καὶ ὅσα μὲν ἐς Ἰηττον ἄνδρα Ἀργεῖον καὶ Ὀλμον τὸν Σισύφου λεγόμενα ἦκουον, προσέεται καὶ αὐτὰ τῇ Ὀρχομενίᾳ συγγραφῇ· 757 θεάς δὲ ἄξιον ἐν μὲν Ὀλμωσιν οὐδ' ἐπὶ βραχέστατον παφείχον οὐδέν, ἐν Ἰηττῷ δὲ ναὸς ἐστιν Ἡρακλέους, καὶ ἰάματα εὐφρασθαι παρὰ τούτου τοῖς κάμνουσιν ἐστιν,

δυντος οὐχὶ ἀγάματος σὺν τέχνῃ, λίθου δὲ ἀργοῦ κατὰ τὸ ἀρχαῖον.

4 4. Τήντου δὲ στάδια ὡς εἰκοσιν ἀπέχουσι Κύρτωνες· τὸ δὲ ἀρχαῖον ὄνομα τῷ πολισμάτι φασιν εἶναι Κυρτώνην. ᾤκισται δὲ ἐπὶ ὄρους ὑψηλοῦ, καὶ Ἀπόλλωνός ἐστιν ἐνταῦθα ναός τε καὶ ἄλσος· ἀγάματα δὲ ὀρθὰ Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδός ἐστιν. Ἔστι δὲ αὐτόθι καὶ ὕδωρ ψυχρὸν ἐκ πέτρας ἀνερχόμενον· νυμφῶν δὲ ἱερὸν ἐπὶ τῇ πηγῇ καὶ ἄλσος οὐ μέγα ἐστίν· ἡμερα δὲ ὁμοίως πάντα ἐν τῷ ἄλσει δένδρα.

5 5. Ἐκ δὲ Κυρτώνων ὑπερβάλλουσι τὸ ὄρος πόλισμα ἐστὶ Κορσεῖα, ὑπὸ δὲ αὐτῷ δένδρων ἄλσος οὐχ ἡμέρων· πρῖνοι τὸ πολὺ εἰσιν. Ἐρμοῦ δὲ ἄγαλμα οὐ μέγα ἐν ὑπαίθρῳ τοῦ ἄλσους ἔστηκε. τοῦτο ἀπέχει Κορσεῖας ὅσον τε ἡμισυ σταδίου. Καταβάντων δὲ ἐς τὸ χθαμαλὸν ποταμὸς Πλατάνιος καλούμενος ἐκδίδωσιν ἐς θάλασσαν· ἐν δεξιᾷ δὲ τοῦ ποταμοῦ Βοιωτῶν ἔσχατοι ταύτη πόλισμα οἰκοῦσιν Ἀλάς ἐπὶ θαλάσῃ, ἣ τὴν Λοκρίδα ἤπειρον ἀπὸ τῆς Εὐβοίας διείργει.

XXV. Θηβαίους δὲ τῶν πυλῶν ἐστὶν ἐγγύτατα τῶν Νηιστῶν Μειοικέως μνημα τοῦ Κρέοντος· ἀπέκτεινε δὲ ἐκουσίως αὐτὸν κατὰ τὸ μάντευμα τὸ ἐκ Δελφῶν, ἠνίκα Πολυνείκης καὶ ὁ σὺν αὐτῷ στρατὸς ἀφίκοντο ἐξ Ἄργους. Τοῦ δὲ Μειοικέως ἐπιπέφυκε φοιὰ τῷ μνηματι· τοῦ καρποῦ δὲ ὄντος ὠραίου διαρρηξάντι σοι τὸ ἐκτὸς λοιπὸν ἐστὶν εὐρεῖν τὸ ἐνδον αἵματι ἐμφερές. αὕτη μὲν δὴ τεθνηλὸς δένδρον ἐστὶν ἢ φοιὰ· ἄμπελον δὲ φῦναι μὲν οἱ Θηβαῖοι παρὰ σφίσι πρῶτοις φασὶν ἀνθρώπων, ἀποφῆναι δὲ οὐδὲν ἔτι ἐς αὐτὴν ὑπόμνημα εἶχον.

22. Τοῦ δὲ Μειοικέως οὐ πόρρω τάφου τοὺς παῖδας λέγουσιν Οἰδίποδος μονομαχήσαντας ἀποθανεῖν ὑπὸ ἀλλήλων· σημεῖον δὲ τῆς μάχης αὐτῶν κίων, καὶ ἀσπίς 758

ἔπεστιν ἐπ' αὐτῷ λίθου. Δείκνυται δέ τι χωρίου· ἐνταῦθα Ἦραν Ἐθηβαῖοί φασιν Ἦρακλει παιδί ἐτι ἐπι-
σχεῖν γάλα κατὰ δὴ τινα ἀπάτην ἐκ Διός. καλεῖται δὲ
ὁ σύμπαρ οὗτος (τόπος) Σῦρμα Ἀντιγόνης· ὡς γὰρ τὸν
τοῦ Πολυνείκουσ ἄρασθαί οἱ προθυμουμένην νεκρὸν οὐ-
δεμία ἐφαίνετο φαστῶνῃ, δεύτερα ἐπενόησεν ἔλκειν αὐ-
τόν, ἐς ὃ εἴλκυσέ τε καὶ ἐπέβαλεν ἐπὶ τοῦ Ἐτεοκλέουσ
ἐξημμένην τὴν πυράν.

3. Διαβάντων δὲ ποταμὸν καλούμενον ἀπὸ γυναικὸς 3
τῆς Λύκου Δίρκην, ὑπὸ ταύτης δὲ ἔχει λόγος Ἀντιόπην
κακοῦσθαι, καὶ δι' αὐτὸ ὑπὸ τῶν Ἀντιόπης παίδων
συμβῆναι τῇ Δίρκῃ τὴν τελευταίαν, διαβᾶσιν οὖν τὴν
Δίρκην οἰκίας τε ἐρείπια τῆς Πινδάρου καὶ μητρὸς Διν-
δυμήνης ἱερὸν, Πινδάρου μὲν ἀνάθημα, τέχνη δὲ τὸ
ἄγαλμα Ἀριστομήδους τε καὶ Σωκράτους Ἐθηβαίων. μιᾷ
δὲ ἐφ' ἐκάστων ἐτῶν ἡμέρα, καὶ οὐ πέρα, τὸ ἱερὸν ἀνοί-
γειν νομίζουσιν. ἐμοὶ δὲ ἀφικέσθαι τε ἐξεγερόναι τὴν
ἡμέραν ταύτην, καὶ τὸ ἄγαλμα εἶδον λίθου τοῦ Πεντέ-
λησι καὶ αὐτὸ καὶ τὸν θρόνον.

4. Κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν ἀπὸ τῶν πυλῶν τῶν Νηιστῶν 4
τὸ μὲν Θέμιδος ἐστὶν ἱερὸν καὶ ἄγαλμα λευκοῦ λίθου,
τὸ δὲ ἐφεξῆς Μοιρῶν, τὸ δὲ Ἀγοραίου Διός· οὗτος μὲν
δὴ λίθου πεποιήται, ταῖς Μοίραις δὲ οὐκ ἐστὶν ἀγάλ-
ματα. καὶ ἀπωτέρω μικρὸν Ἦρακλῆς ἔστηκεν ἐν ὑπαί-
θρῳ Ῥινοκολούστῃς ἐπαννυμίαν ἔχων, ὅτι τῶν κηρύκων,
ὡς οἱ Ἐθηβαῖοι λέγουσιν, ἀπέτεμεν ἐπὶ λῶβῃ τὰς ρίνας,
οἱ παρὰ Ὀρχομενίων ἀφίκοντο ἐπὶ τοῦ δασμοῦ τὴν ἀπ-
αίτησιν.

5. Σταδίου δὲ αὐτόθεν πέντε προσελθόντι καὶ εἰ- 5
κοσι Δήμητρος Καβείρας καὶ Κόρης ἐστὶν ἄλσος· ἐσελ-
θεῖν δὲ τοῖς τελεσθεῖσιν ἐστι. Τούτου δὲ τοῦ ἄλσους
ἐπτά πού σταδίου τῶν Καβείρων τὸ ἱερὸν ἀφέστηκεν.

Οἵτινες δὲ εἰσὶν οἱ Κάβειροι καὶ ὅποιά ἐστιν αὐτοῖς καὶ
 τῇ μητρὶ τὰ δρώμενα, σιωπῆν ἄγουσι ὑπὲρ αὐτῶν συγ-
 6 γνώμη παρὰ ἀνδρῶν φιληκόων ἔστω μοι. 6. Τοσοῦτο
 δὲ δηλωσαί με καὶ ἐς ἄπαντας ἐκόλυσεν οὐδέν, ἦντινα
 λέγουσιν ἀρχὴν οἱ Θηβαῖοι γενέσθαι τοῖς δρωμένοις.
 Πόλιν γὰρ ποτε ἐν τούτῳ φασὶν εἶναι τῷ χωρίῳ καὶ ἄν- 759
 δρας ὀνομαζομένους Καβείρους, Προμηθεὶ δὲ ἐνὶ τῶν
 Καβείρων καὶ Αἰτναίῳ τῷ Προμηθέως ἀφικομένην Δή-
 μητρα ἐς γνῶσιν παρακαταθέσθαι σφίσι. ἦτις μὲν δὴ
 ἦν ἡ παρακαταθήκη, καὶ τὰ ἐς αὐτὴν γινόμενα, οὐκ
 ἐφαίνετο ὄσιόν μοι γράφειν. Δήμητρος δ' οὖν Καβεί-
 7 ροῖς δῶρόν ἐστιν ἡ τελετή. Κατὰ δὲ τὴν Ἐπιγόνων
 στρατείαν καὶ ἄλλωσιν τῶν Θηβῶν ἀνέστησαν μὲν ὑπὸ
 τῶν Ἀργείων οἱ Κάβειροι, ἐξελείφθη δὲ ἐπὶ χρόνον τινα
 καὶ ἡ τελετή. Πελαργὴν δὲ ὕστερον τὴν Ποτνέως καὶ
 Ἰσθμιάδην Πελαργῆ συνοικοῦντα καταστήσασθαι μὲν τὰ
 ὄργια αὐτοῦ λέγουσιν ἐξ ἀρχῆς, μετενεγκεῖν δὲ αὐτὰ
 8 ἐπὶ τὸν Ἀλεξιάρουν καλούμενον. ὅτι δὲ τῶν ὄρων ἐκτός
 ἐμύησεν ἡ Πελαργὴ τῶν ἀρχαίων, Τηλώνδης καὶ ὄσοι
 γένους τῶν Καβείρων ἐλείποντο κατῆλθον αὐτοῖς ἐς τὴν
 Καβειραίαν. Πελαργῆ μὲν δὴ κατὰ μάντευμα ἐκ Δω-
 δώνης καὶ ἄλλα ἐμελλεν ἐς τιμὴν καταστήσεσθαι, καὶ ἡ
 θυσία φέρον ἐν τῇ γαστρὶ λερεῖον. 7. Τὸ δὲ μήνιμα τὸ
 ἐκ τῶν Καβείρων ἀπαραίτητόν ἐστιν ἀνθρώποις, ὡς
 9 ἐπέδειξε δὴ πολλαχῆ. τὰ γὰρ δὴ δρώμενα ἐν Θήβαις
 ἐτόλμησαν ἐν Ναυπάκτῳ κατὰ ταῦτα ἰδιῶται δρᾶσαι, καὶ
 σφᾶς οὐ μετὰ πολὺν ἐπέλαβεν ἡ δίκη. ὄσοι δὲ ὁμοῦ Μαρ-
 δουίῳ τῆς στρατιᾶς τῆς Ξέρξου περὶ Βοιωτίαν ἐλείφθη-
 σαν, τοῖς παρελθοῦσιν αὐτῶν ἐς τὸ λερόν τῶν Καβείρων
 τάχα μὲν πού καὶ χρημάτων μεγάλων ἐλπίδι, τὸ πλεόν
 δέ, ἐμοὶ δοκεῖν, τῇ ἐς τὸ θεῖον ὀλιγογρία, τούτοις πα-
 ραφρονῆσαι τε συνέπεσεν αὐτίκα καὶ ἀπώλοντο ἐς θά-

λασσάν τε καὶ ἀπὸ τῶν κρημνῶν ἑαυτοὺς ῥίπτοντες. Ἀλεξάνδρου δέ, ὡς ἐνίκησε τῇ μάχῃ, Θήβας τε αὐτὰς 10 καὶ σύμπασαν τὴν Θηβαίδα διδόντος πυρὶ, ἄνδρες τῶν 760 ἐκ Μακεδονίας ἐλθόντες ἐς τῶν Καβείρων τὸ ἱερὸν ἄτε ἐν γῇ τῇ πολεμικῇ κεραννοῖς τε ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἀστραπαῖς ἐφθάρησαν. οὕτω μὲν τὸ ἱερὸν τοῦτό ἐστιν ἐξ ἀρχῆς ἄγιον.

XXVI. Τοῦ Καβείρου δὲ ἐν δεξιᾷ πεδίον ἐστὶν ἐπώ-
 νυμον Τηνέρου μάντεως, ὃν Ἀπόλλωνος παῖδα εἶναι καὶ
 Μελίας νομίζουσι, καὶ Ἡρακλέους ἱερὸν μέγα ἐπέκλησιν
 Ἰαποδέτου· τοὺς τε γὰρ Ὀρχομενίους φασὶν ἐς τοῦτο
 ἀφίχθαι στρατιᾶ, καὶ τὸν Ἡρακλέα νύκτωρ τοὺς ἴππους
 λαβόντα συνδῆσαι σφισὶ τοὺς ὑπὸ τοῖς ἄρμασι. 2. Προ-
 ελθόντων δὲ τὸ ὄρος ἐστὶν ὅθεν τὴν Σφίγγα λέγουσιν
 ὀρμασθαι ἐπ' ὀλέθρῳ τῶν ἀρπαζομένων ἀνιγμα ἄδου-
 σαν. Οἱ δὲ κατὰ ληστειᾶν σὺν δυνάμει ναυτικῇ πλα-
 νομένην φασὶν αὐτὴν ἐς τὴν πρὸς Ἀνθηδόμῳ σχεῖν θά-
 λασσαν, καταλαβοῦσαν δὲ τὸ ὄρος τοῦτο ἀρπαγαῖς χρῆ-
 σθαι, πρὶν ἐξελεῖν Οἰδίπους αὐτὴν ὑπερβαλόμενος πλή-
 θει στρατιᾶς, ἣν ἀφίκετο ἔχων ἐκ Κορίνθου. Λέγεται 3
 δὲ καὶ ὡς νόθη Λαῖου θυγάτηρ εἴη, καὶ ὡς τὸν χρησμὸν
 τὸν Κάδμῳ δοθέντα ἐκ Δελφῶν διδάξειεν αὐτὴν κατὰ
 εὐνοίαν ὁ Αἰῶς· ἐπίστασθαι δὲ πλὴν τοὺς βασιλέας οὐ-
 δένα ἄλλον τὸ μάντευμα. ὁπότε οὖν τῇ Σφίγγι ἀμφι-
 σβητήσων τις ἀφίκοιτο τῆς ἀρχῆς, γενέσθαι γὰρ τῷ
 Λαῖῳ ἐκ παλλακῶν υἱός, καὶ τὰ χρησθέντα ἐκ Δελφῶν
 ἐς Ἐπικάστην μόνην καὶ τοὺς ἐξ ἐκείνης ἔχειν παῖδας,
 τὴν οὖν Σφίγγα χρῆσθαι σοφίσμασιν ἐς τοὺς ἀδελφοὺς,
 ὡς τὸν Κάδμῳ γενόμενον χρησμὸν εἶδετεν ἂν Λαῖου γε
 ὄντες· οὐκ ἔχοντας δὲ αὐτοὺς ἀποκρίνασθαι, θανάτῳ 4
 ζημιοῦν, ἄτε οὐ προσηκόντως ἀμφισβητοῦντας γένους

τε καὶ ἀρχῆς. Οἰδίπους δὲ ἄρ' ἀφίκετο ὑπὸ ὀνείρατος δεδιδαγμένος τὸν χρῆσμον.

- 5 3. Ἀπὸ δὲ τοῦ ὄρους τούτου πέντε ἀπέχει καὶ δέκα 761
 σταδίους πόλεως ἐρείπια Ὀρχηστοῦ· φασὶ δὲ ἐνταῦθα
 οἰκῆσαι Ποσειδῶνος παῖδα Ὀρχηστόν. ἐπ' ἐμοῦ δὲ ναός
 τε καὶ ἄγαλμα Ποσειδῶνος ἐλείπετο Ὀρχηστίου καὶ τὸ
 6 ἄλλος, ὃ δὴ καὶ Ὅμηρος ἐπήνεσε. 4. Τραπομένῳ δὲ
 ἀπὸ τοῦ Καβειρίου τὴν ἐν ἀριστερᾷ καὶ προελθόντι ὡς
 πεντήκοντα σταδίους Θέσπια ὑπὸ τὸ ὄρος τὸν Ἐλικῶνα
 ᾤκισται. θυγατέρα δὲ εἶναι Θεσπιδίαν λέγουσιν Ἀσωποῦ,
 καὶ ἀπὸ ταύτης κληθῆναι τὴν πόλιν. οἱ δὲ Θεσπιῶν φα-
 7 σιν ἐξ Ἀθηναίων ἐλθόντα τὸ ὄνομα τῇ πόλει δοῦναι· γε-
 γονέναι δὲ ἀπὸ Ἐρεχθίδος αὐτόν. 5. Θεσπιεῦσι δὲ ἐν τῇ
 πόλει Σαώτου Διὸς ἐστὶ χαλκοῦν ἄγαλμα· ἐπιλέγουσι
 δὲ ὡς λυμαινομένου τὴν πόλιν ποτὲ αὐτοῖς δράκοντος
 προσταξείεν ὁ θεὸς τὸν κλήρω τῶν ἐφηβῶν κατὰ ἔτος
 ἕκαστον λαχόντα δίδοσθαι τῷ θηρίῳ. τῶν μὲν δὴ δια-
 φθαρέντων μνημονεύειν τὰ ὀνόματα οὐ φασιν· ἐπὶ δὲ
 Κλεοστράτῳ λαχόντι τὸν ἐρασίτην αὐτοῦ Μενέστρατον
 8 λέγουσιν ἐπιτεχνήσασθαι. χαλκοῦν θώρακα ἐποίησατο
 ἔχοντα ἐπὶ ἐκάστη τῶν φολίδων ἄγκιστρον ἐς τὸ ἄνω
 νεῦον· τοῦτον τὸν θώρακα ἐνδὺς παρέδωκε τῷ δρά-
 κοντι ἐκουσίως αὐτόν, παραδοὺς δὲ ἀπολεισθῆναι τε καὶ
 αὐτὸς ἀπολεῖν ἔμελλε τὸ θηρίον. Ἀντὶ τούτου μὲν τῷ
 Διὶ γέγονεν ἐπίκλησις Σαώτης· τὸ δὲ ἄγαλμα τὸ Διο-
 νύσου καὶ αὐθις Τύχης, ἐτέρωθι δὲ Τυγείας, * * τὴν δὲ
 Ἀθηναίαν τὴν Ἐργάνην καὶ αὐτὴν καὶ Πλουτόν οἱ παρ-
 εστηκότα ἐποίησε * * *.

XXVII. Θεῶν δὲ οἱ Θεσπιεῖς τιμῶσιν Ἐρωτα μάλιστα
 ἐξ ἀρχῆς, καὶ σφισιν ἄγαλμα παλαιότατόν ἐστιν ἀργὸς
 λίθος. Ὅστις δὲ ὁ καταστησάμενος Θεσπιεῦσιν Ἐρωτα
 θεῶν σέβεσθαι μάλιστα, οὐκ οἶδα. σέβονται δὲ οὐδέν τι

ἦσον καὶ Ἑλλησποντιῶν Παριανοί, τὸ μὲν ἀνέκαθεν ἐξ Ἰωνίας καὶ Ἐρυθρῶν ἀπωκισμένοι, τὰ δὲ ἐφ' ἡμῶν τελοῦντες ἐς Ῥωμαίους. 2. Ἔρωτα δὲ ἄνθρωποι μὲν οἱ 2 πολλοὶ νεώτατον θεῶν εἶναι καὶ Ἀφροδίτης παῖδα ἤγη- 762 ται. Λύκιος δὲ Ὠλὴν, ὃς καὶ τοὺς ὕμνους τοὺς ἀρχαιο- τάτους ἐποίησεν Ἑλλησιν, οὗτος ὁ Ὠλὴν ἐν Εἰλειθυίας ὕμῳ μητέρα Ἔρωτος τὴν Εἰλειθυϊάν φησιν εἶναι. Ὠλῆ- νος δὲ ὕστερον Πάμφως τε ἔπη καὶ Ὀρφεὺς ἐποίησαν· καὶ σφισιν ἀμφοτέροις πεποιημένα ἐστὶν ἐς Ἔρωτα, ἵνα ἐπὶ τοῖς δρωμένοις Λυκομίδαι καὶ ταῦτα ἄδωσιν· ἐγὼ δὲ ἐπελεξάμην *** ἀνδρὶ ἐς λόγους δαδουχοῦντι. καὶ τῶν μὲν οὐ πρόσω ποιήσομαι μνήμην· Ἡσιόδον δὲ ἢ τὸν Ἡσιόδῳ Θεογονίαν ἐσποιήσαντα οἶδα γράψαντα ὡς Χάος πρῶτον, ἐπὶ δὲ αὐτῷ Γῆ τε καὶ Τάρταρος καὶ Ἔρωτος γέ- νοιτο. Σαπφῶ δὲ ἢ Λεσβία πολλά τε καὶ οὐχ ὁμολο- 3 γοῦντα ἀλλήλοις ἐς Ἔρωτα ἤσε. 3. Θεσπιδεῦσι δὲ ὕστε- ρον χαλκοῦν εἰργάσατο Ἔρωτα Λύσιππος, καὶ ἔτι πρό- τερον τούτου Πραξιτέλης λίθου τοῦ Πεντέλῃσι. καὶ ὅσα μὲν εἶχεν ἐς Φρύνην καὶ τὸ ἐπὶ Πραξιτέλει τῆς γυναικὸς σόφισμα, ἐτέρωθι ἤδη μοι δεδήλωται· πρῶτον δὲ τὸ ἄγαλμα κινῆσαι τοῦ Ἔρωτος λέγουσι Γάϊον δυναστεύ- σαντα ἐν Ῥώμῃ, Κλαυδίου δὲ ὀπίσω Θεσπιδεῦσιν ἀπο- πέμψαντος Νέρωνα αὐτίς δεύτερα ἀνάσπαστον ποιῆσαι. Καὶ τὸν μὲν φλόξ αὐτόθι διέφθειρε· τῶν δὲ ἀσεβη- 4 σάντων ἐς τὸν θεὸν ὁ μὲν ἀνθρώπῳ στρατιώτῃ διδούς ἀεὶ τὸ αὐτὸ σύνθημα μετὰ ὑπούλου χλευασίας ἐς τοσοῦτο προήγαγε θυμοῦ τὸν ἄνθρωπον ὥστε σύνθημα διδόντα αὐτὸν διεργάζεται, Νέρωνι δὲ παρέξ ἢ τὰ ἐς τὴν μητέρα ἐστὶ καὶ ἐς γυναῖκας γαμετὰς ἐναγῆ τε καὶ ἀνέραστα τολμήματα. Τὸν δὲ ἐφ' ἡμῶν Ἔρωτα ἐν Θεσπιδεῦσι ἐποίη- 5 σεν Ἀθηναῖος Μηνόδωρος, τὸ ἔργον τὸ Πραξιτέλους μιμούμενος. 4. Ἐνταῦθα καὶ αὐτοῦ Πραξιτέλους Ἀφρο-

δίτη καὶ Φρύνης ἐστὶν εἰκῶν· λίθου καὶ ἡ Φρύνη καὶ 763
ἡ θεός. ἔστι δὲ καὶ ἐτέρωθι Ἀφροδίτης Μελαινίδος
ἱερὸν, καὶ θεατρὸν τε καὶ ἀγορὰ θεῶς ἄξια· ἐνταῦθα
Ἡσίοδος ἀνάκειται χαλκοῦς. Τῆς ἀγορᾶς οὐ πόρρω
Νίκη τε χαλκοῦ καὶ ναὸς Μουσῶν ἐστὶν οὐ μέγας· ἀγάλ-
ματα δὲ ἐν αὐτῷ μικρὰ λίθου πεποιημένα.

6 5. Καὶ Ἡρακλέους Θεσπιεῦσιν ἐστὶν ἱερὸν· ἱερᾶται
δὲ αὐτοῦ παρθένος, ἔστ' ἂν ἐπιλάβῃ τὸ χροῶν αὐτήν.
αἰτιον δὲ τούτου φασὶν εἶναι τοιόνδε, Ἡρακλέα ταῖς θυ-
γατρᾶσι πεντήκοντα οὔσαις ταῖς Θεστίου συγγενέσθαι
πάσαις πλὴν μιᾶς ἐν τῇ αὐτῇ νυκτί· ταύτην δὲ οὐκ ἔθε-
λῆσαι οἱ τὴν μίαν μιχθῆναι· * * * νομίζοντα δικάσαι
μένειν παρθένον πάντα αὐτήν τὸν βίον ἱερωμένην αὐ-
7 τῷ. Ἐγὼ δὲ ἤκουσα μὲν καὶ ἄλλον λόγον, ὡς διὰ πα-
σῶν ὁ Ἡρακλῆς τῶν Θεστίου παρθένων διεξέλθοι τῇ
αὐτῇ νυκτί, καὶ ὡς ἄρσενας παῖδας αὐτῷ παῖσαι τέκοιεν,
διδύμους δὲ ἢ τε νεωτάτη καὶ ἢ πρεσβυτάτη· ἐκτενο δὲ
οὐκ ἔστιν ὅπως ἡγήσομαι πιστόν, Ἡρακλέα ἐπὶ τοσοῦτο
ὄργῆς ἀνδρὸς φίλου θυγατρὶ ἀφικέσθαι. πρὸς δὲ καὶ
ἠνίκα ἔτι ἦν μετ' ἀνθρώπων, τιμωρούμενός τε ἄλλους
ὑβρίζοντας καὶ μάλιστα ὅσοι θεῶν ἀσεβεῖς ἦσαν, οὐκ
ἂν αὐτός γε κατεστήσατο αὐτῷ ναόν τε καὶ ἱερειαν ὥσ-
8 περ δὴ θεός. Ἀλλὰ γὰρ ἐφαίνεται μοι τὸ ἱερὸν τοῦτο
ἀρχαιότερον ἢ κατὰ Ἡρακλέα εἶναι τὸν Ἀμφικτύωνος,
καὶ Ἡρακλέους τοῦ καλουμένου τῶν Ἰθαίων Δακτύλων,
οὗ δὴ καὶ Ἐρυθραίους τοὺς ἐς Ἴωνίαν καὶ Τυρίους ἱερὰ
ἔχοντας εὗρισκον. οὐ μὲν οὐδ' οἱ Βοιωτοὶ τοῦ Ἡρα-
κλέους ἡγνύουν τοῦτο τὸ ὄνομα, ὅπου γε αὐτοὶ τῆς Μυ-
καλησσίας Δῆμητρος Ἡρακλεὶ τῷ Ἰθαίῳ τὸ ἱερὸν ἐπιτε-
τράφηται λέγουσιν.

XXVIII. Ὁ δὲ Ἐλικῶν ὄρων τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι ἐν
τοῖς μάλιστα ἐστὶν εὐγῶς καὶ δένδρων ἡμέρων ἀνά-

764 πλεως· και οί τῆς ἀνδράχνου θάμνοι καρέχονται τῶν
 πανταχοῦ καρπὸν αἰξίν ἤδιστον. λέγουσι δὲ οἱ περὶ τὸν
 Ἐλικῶνα οἰκοῦντες και ἀπάσας ἐν τῷ ὄρει τὰς πόας και
 τὰς ρίξας ἤκιστα ἐπὶ ἀνθρώπου θανάτῳ φύεσθαι. και
 δὴ και τοῖς ὄφεσι τὸν ἰὸν ποιοῦσιν ἐνταῦθα ἀσθενέστε-
 ρον αἰ νομαί, ὥστε και διαφεύγουσι τὰ πολλὰ οἱ δηχθέν-
 τες, ἦν ἀνδρὶ Λίβυι γένους τοῦ Ψύλλων ἢ και ἄλλως
 προσφόροις ἐπιτύχουσι τοῖς φαρμάκοις. 2. Ἔστι μὲν δὴ 2
 ὁ ἰὸς τοῖς ἀγριωτάτοις τῶν ὄφρων και ἄλλως ὀλέθριος
 ἐς τε ἀνθρώπους και ζῶα ὁμοίως τὰ πάντα, συντελοῦσι
 δὲ οὐχ ἤκιστα ἐς ἰσχύν σφισι τοῦ ἰοῦ και αἰ νομαί, ἐπεὶ
 τοι και ἀνδρὸς ἀκούσας οἶδα Φοίνικος ὡς ἐν τῇ ὄρεινῇ
 τῇ Φοινίκης ἀγριωτέρους τοὺς ἔχεις ποιοῦσιν αἰ ρίξαι.
 Ἔφη δὲ ἄνθρωπον ἰδεῖν αὐτὸς ἀποφεύγοντα ὄρμην
 ἔχεως, και τὸν μὲν ἐπὶ τι ἀναδραμεῖν δένδρον, τὸν δὲ
 ἔχιν, ὡς ἦλθεν ὕστερος, ἀποπνεῦσαι πρὸς τὸ δένδρον
 τοῦ ἰοῦ και οὐ ζῆν ἔτι τὸν ἄνθρωπον. Τούτου μὲν τοι-
 αῦτα ἤκουσα· ἐν δὲ τῇ χώρᾳ τῇ Ἀράβων ὅσοι τῶν ἔχεων 3
 περὶ τὰ δένδρα τὰ πάλσαμα οἰκοῦσι, τοιαῦτε ἄλλα ἐς αὐ-
 τοὺς συμβαίνοντα οἶδα. μέγεθος μὲν κατὰ μυρσίνης
 θάμνον τὰ πάλσαμά ἐστι, φύλλα δὲ αὐτοῖς κατὰ τὴν
 πόαν τὸ σάμψουχον. ἔχεων δὲ τῶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ καθ'
 ὁπόσους και πλείονες και ἐλάσσονες ὑπὸ ἕκαστον αὐλί-
 ζονται δένδρον· τροφή γὰρ αὐτοῖς ὁ τῶν παλσάμων
 ἐστὶν ὁπὸς ἠδίκτη, και ἔτι και ἄλλως τῇ σκιᾷ τῶν φυ-
 τῶν χαίρουσιν. Ἐπὰν οὖν συλλέγειν τοῦ παλσάμου τὸν 4
 ὀπὸν ἀφίκηται τοῖς Ἀραψιν ὦρα, ξύλων δύο ἕκαστος
 σκυτάλας ἐπὶ τοὺς ἔχεις [ἐσ]φέρει, κροτοῦντες δὲ τὰ
 ξύλα ἀπελαύνουσι τοὺς ἔχεις· ἀποκτείνειν δὲ αὐτοὺς
 765 οὐκ ἐθέλουσιν ἱεροῦς τῶν παλσάμων νομίζοντες. ἦν δὲ
 και ὑπὸ ἔχεων δηχθῆναί τω συμβῆ, τὸ μὲν τραῦμά ἐστὶν
 ὁποῖον και ὑπὸ σιδήρου, δεῖμα δὲ ἄπεστι τὸ ἀπὸ τοῦ

ιοῦ· ἄτε γὰρ σιτουμένοις τοῖς ἔχεισι μύρων τὸ εὐοσμότη-
τον, μετακεράνῃ νσί σφισιν ἐκ τοῦ θανατώδους ἐς τὸ
ἠπιώτερον ὁ λόγος. ταῦτα μὲν δὴ ἔχοντά ἐστιν οὕτω.

XXIX. Θῦσαι δὲ ἐν Ἐλικῶνι Μούσαις πρώτους καὶ
ἐπονομάσαι τὸ ὄρος ἰερὸν εἶναι Μουσῶν Ἐφριάτην καὶ
Ἰωτον λέγουσιν, οἰκίσαι δὲ αὐτούς καὶ Ἄσκληρον· καὶ δὴ
καὶ Ἥγησίνοους ἐπὶ τῷδε ἐν τῇ Ἀτιδίδι ἐποίησεν·

Ἄσκληρον δ' αὐτὸν παρέλεκτο Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
ἣ δὴ οἱ τέκε παῖδα περιπλομένων ἐνιαυτῶν

Οἰοκλον, ὃς πρῶτος μετ' Ἀλωέος ἔκτισε παίδων

Ἄσκληρον, ἣ δ' Ἐλικῶνος ἔχει πόδα πιδακόμεντα.

- 2 Ταύτην τοῦ Ἥγησίνου τὴν ποιήσιν οὐκ ἐπελεξάμην,
ἀλλὰ πρότερον ἄρα ἐκλελοιπυῖα ἦν πρὶν ἢ ἐμέ γενέσθαι·
Κάλλιππος δὲ Κορίνθιος ἐν τῇ ἐς Ὀρχομενίους συγγρα-
φῇ μαρτύρια ποιεῖται τῷ λόγῳ τὰ Ἥγησίνου ἔπη· ὡσαύ-
τως δὲ καὶ ἡμεῖς πεποιήμεθα παρὰ τοῦ Καλλίππου δι-
δαχθέντες. Ἄσκληρος μὲν δὴ πύργος εἰς ἐπ' ἐμοῦ καὶ
ἄλλο οὐδὲν ἐλείπετο ἐς μνήμην. 2. Οἱ δὲ τοῦ Ἀλωέως
παῖδες ἀριθμὸν τε Μούσας ἐνόμισαν εἶναι τρεῖς, καὶ ὀνό-
ματα αὐταῖς ἔθεντο Μελέτην καὶ Μνήμην καὶ Ἀοιδήν.
- 3 χρόνῳ δὲ ὕστερόν φασι Πίερον Μακεδόνα, ἀφ' οὗ καὶ
Μακεδόσιν ὠνόμασται τὸ ὄρος, τοῦτον ἐλθόντα ἐς Θε-
σπίας ἐννέα τε Μούσας καταστήσασθαι καὶ τὰ ὀνόματα
τὰ νῦν μεταθέσθαι σφίσι. ταῦτα δὲ ἐνόμιζεν οὕτως ὁ
Πίερος ἢ σοφώτερά οἱ εἶναι φανέντα, ἢ κατὰ τι μάν-
τευμα, ἢ παρὰ του διδαχθεῖς τῶν Θρακῶν· δεξιώτερον
γὰρ τὰ τε ἄλλα ἐδόκει τοῦ Μακεδονικοῦ τὸ ἔθνος εἶναι
πάλαι τὸ Θράκιον, καὶ οὐχ ὁμοίως ἐς τὰ θεία ὀλίγων.
- 4 Εἰσὶ δ' οἱ καὶ αὐτῷ θυγατέρας ἐννέα Πιέρῳ γενέσθαι
λέγουσι, καὶ τὰ ὀνόματα ἅπερ ταῖς θεαῖς τεθῆναι καὶ 766
ταύταις, καὶ ὅσοι Μουσῶν παῖδες ἐκλήθησαν ὑπὸ Ἑλ-
λήνων, θυγατριδοῦς εἶναι σφῶς Πιέρου. Μίμνερμος

δὲ ἐλεγεία ἐς τὴν μάχην ποιήσας τὴν Σμυρναίων πρὸς
 Γύγην τε καὶ Λυδούς, φησὶν ἐν τῷ προοιμίῳ θυγατέρας
 Οὐρανοῦ τὰς ἀρχαιοτέρας Μούσας, τούτων δὲ ἄλλας
 νεωτέρας εἶναι Διὸς παῖδας. 3. Ἐν Ἐλικῶνι δὲ πρὸς τὸ 5
 ἄσος ἰόντι τῶν Μουσῶν ἐν ἀριστερᾷ μὲν ἢ Ἀγανίπην
 πηγῇ, θυγατέρα δὲ εἶναι τὴν Ἀγανίπην τοῦ Τερμησοῦ
 λέγουσι· φεῖ δὲ καὶ οὗτος ὁ Τερμησὸς περὶ τὸν Ἐλικῶ-
 να· τὴν δὲ εὐθείαν ἐρχομένην πρὸς τὸ ἄσος ἐστὶν εἰκὼν
 Εὐφήμες ἐπειρασμένη λίθῳ· τροφὸν δὲ εἶναι τὴν Εὐ-
 φήμεν λέγουσι τῶν Μουσῶν. ταύτης τε οὖν εἰκὼν καὶ 6
 μετ' αὐτὴν Αἴνος ἐστὶν ἐν πέτρᾳ μικρᾷ σπηλαίου τρό-
 πον εἰργασμένη· τούτῳ κατὰ ἕτος ἕκαστον πρὸ τῆς θυ-
 σίας τῶν Μουσῶν ἐναγίζουσι. Λέγεται δὲ ὡς ὁ Αἴνος
 οὗτος παῖς μὲν Οὐρανίας εἶη καὶ Ἀμφιμάρου τοῦ Ποσει-
 δῶνος, μεγίστην δὲ τῶν τε ἐφ' αὐτοῦ καὶ ὅσοι πρότε-
 ρον ἐγένοντο λάβοι δόξαν ἐπὶ μουσικῇ, καὶ ὡς Ἀπόλ-
 λων ἀποκτείνειεν αὐτὸν ἐξισούμενον κατὰ τὴν ᾠδὴν.
 Ἀποθανόντος δὲ τοῦ Αἴνου τὸ ἐπ' αὐτῷ πένθος διῆλθεν 7
 ἄρα καὶ ἄχρι τῆς βαρβάρου πάσης, ὡς καὶ Αἰγυπτίους
 ἄσμα γενέσθαι Αἴνον· καλοῦσι δὲ τὸ ἄσμα Αἰγύπτιοι
 τῇ ἐπιχωρίῳ φωνῇ Μανέρων. Οἱ δὲ Ἕλλησιν ἐπη ποιή-
 σαντες, Ὅμηρος μὲν, ἅτε ἄσμα Ἕλλησιν ὄν ἐπιστάμενος
 τοῦ Αἴνου τὰ παθήματα, ἐπὶ τοῦ Ἀχιλλέως ἐφη τῇ ἀσπίδι
 ἄλλα τε ἐργάσασθαι τὸν Ἥφαιστον καὶ κιθαρωδὸν παῖδα
 ἄδοντα τὰ ἐς Αἴνον·

τοῖσιν δ' ἐν μέσσοισι παῖς φόρμιγγι λιγείῃ

ἰμερόεν κιθάριζε, Αἴνον δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδεν.

767 Πάμφως δέ, ὃς Ἀθηναίοις τῶν ὕμνων ἐποίησε τοὺς ἀρ- 8
 χαιοτάτους, οὗτος ἀκμάζοντος ἐπὶ τῷ Αἴνῳ τοῦ πένθους
 Οἰτόλινον ἐκάλεσεν αὐτόν. Σαμφῶ δὲ ἢ Λεσβία τοῦ
 Οἰτόλινου τὸ ὄνομα ἐκ τῶν ἐπῶν τῶν Πάμφῳ μαθούσα
 Ἄδωνιν ὀμοῦ καὶ Οἰτόλινον ἦσεν. Θηβαῖοι δὲ λέγουσι

παρὰ σφίσι ταφῆναι τὸν Λίνου, καὶ ὡς μετὰ τὸ πταῖσμα τὸ ἐν Χαιρωνείᾳ τὸ Ἑλληνικὸν Φίλιππος ὁ Ἀμύντου κατὰ δὴ τινα ὄψιν ὀνειράτος τὰ ὄσῳ ἀνελόμενος τοῦ
 9 Λίνου κομίσειεν εἰς Μακεδονίαν· ἐκείνον μὲν δὴ αὐθις ἐξ ἐνυπνίων ἄλλων ὀπίσω τοῦ Λίνου τὰ ὄσῳ εἰς Θήβας ἀποστεῖλαι, τὰ δὲ ἐπιθήματα τοῦ τάφου, καὶ ὅσα σημαῖα ἄλλα ἦν, ἀνὰ χρόνον φασὶν ἀφανισθῆναι. Λέγεται δὲ καὶ ἄλλα τοιαύδε ὑπὸ Θηβαίων, ὡς τοῦ Λίνου τούτου γένοιτο ὕστερον ἕτερος Λίνος καλούμενος Ἰσμηνίου, καὶ ὡς Ἡρακλῆς ἔτι παῖς ὢν ἀποκτείνειεν αὐτὸν διδάσκαλον μουσικῆς ὄντα. Ἐπη δὲ οὔτε ὁ Ἀμφιμάρου Λίνος οὔτε ὁ τούτου γενόμενος ὕστερον ἐποίησαν· ἢ καὶ ποιηθέντα εἰς τοὺς ἔπειτα οὐκ ἤλθεν.

XXX. Ταῖς Μούσαις δὲ ἀγάλματα τὰ μὲν πρῶτὰ ἐστὶ Κηφισοδότου τέχνη πάσαις, προελθόντι δὲ οὐ πολὺ τρεῖς μὲν εἰσὶν αὐθις Κηφισοδότου, Στρογγυλλίωνος δὲ ἕτερα τοσαῦτα, ἀνδρὸς βοῦς καὶ ἵππους ἄριστα εἰργασμένου· τὰς δὲ ὑπολοίπους τρεῖς ἐποίησεν Ὀλυμπιοσθένης. καὶ Ἀπόλλων χαλκοῦς ἐστὶν ἐν Ἐλικῶνι καὶ Ἐρμῆς μαχόμενοι περὶ τῆς λύρας, καὶ Διόνυσος ὁ μὲν Λυσίππου, τὸ δὲ ἄγαλμα ἀνέθηκε Σύλλας τοῦ Διονύσου τὸ ὀρθόν, ἔργον τῶν Μύρωνος θεᾶς μάλιστα ἄξιον μετὰ γε τὸν Ἀθήνησιν Ἐρεχθεῖα. ἀνέθηκε δὲ οὐκ οἰκοθεν, Ὀρχομενίους δὲ ἀφελόμενος τοὺς Μινύας. τοῦτό ἐστι τὸ ὑπὸ Ἑλλήνων λεγόμενον θυμιάμασιν ἀλλοτριόις τὸ θεῖον σέβεσθαι.

2 2. Ποιητὰς δὲ ἢ καὶ ἄλλως ἐπιφανεῖς ἐπὶ μουσικῇ τοσῶνδε εἰκόνας ἀνέθεσαν, Θάμυριν μὲν αὐτὸν τε ἤδη τυφλὸν καὶ λύρας καταγωγίας ἐφαπτόμενον· Ἀρίων δὲ ὁ Μηθυμναῖός ἐστιν ἐπὶ δελφίνος. Ὁ δὲ Σακάδα τοῦ 768 Ἀργείου τὸν ἀνδριάντα πλάσας, οὐ συνεῖς Πινδάρου τὸ εἰς αὐτὸν προοίμιον, ἐποίησεν οὐδὲν εἰς τὸ μῆκος τοῦ σώ-

ματος εἶναι τῶν ἀνλῶν μείζονα τὸν ἀνλῆτῆν. Κάθηται 3
 δὲ καὶ Ἡσιόδος κιθάραν ἐπὶ τοῖς γόνασιν ἔχων, οὐδὲν
 τι οἰκτεῖον Ἡσιόδῳ φόρημα· δῆλα γὰρ δὴ καὶ ἐξ αὐτῶν
 τῶν ἐπῶν ὅτι ἐπὶ φάβδου δάφνης ἦδε. περὶ δὲ Ἡσιόδου
 τε ἡλικίας καὶ Ὀμήρου πολυπραγμονήσαντι ἐς τὸ ἀκρι-
 βέστατον οὗ μοι γράφειν ἠδὲ ἦν, ἐπισταμένῳ τὸ φιλαί-
 τιον ἄλλων τε καὶ οὐχ ἥμιστα ὅσοι κατ' ἐμὲ ἐπὶ ποιήσει
 τῶν ἐπῶν καθεστῆκεσαν. 3. Ὀρφεὶ δὲ τῷ Θρακί πε- 4
 ποιῆται μὲν παρεστῶσα αὐτῷ Τελετή, πεποιῆται δὲ περὶ
 αὐτὸν λίθου τε καὶ χαλκοῦ θηρία ἀκούοντα ἄδοντος.
 Πολλὰ μὲν [δὴ] καὶ ἄλλα πιστεύουσιν οὐκ ὄντα Ἕλλη-
 νες, καὶ δὴ καὶ Ὀρφέα Καλλιόπης τε εἶναι Μούσης καὶ
 οὐ τῆς Πιέρου, καὶ οἱ τὰ θηρία ἰέναι πρὸς τὸ μέλος ψυ-
 χαγωγούμενα, ἐλθεῖν δὲ καὶ ἐς τὸν Ἄϊδην ζῶντα αὐτὸν
 παρὰ τῶν κάτω θεῶν τὴν γυναῖκα αἰτοῦντα. Ὁ δὲ Ὀρ-
 φεύς, ἐμοὶ δοκεῖν, ὑπερεβάλετο ἐπῶν κόσμῳ τοὺς πρὸ
 αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ μέγα ἦλθεν ἰσχύος οἷα πιστευόμενος εὐ-
 ρηκέναι τελετὰς θεῶν καὶ ἔργων ἀνοσίων καθαρμούς
 νόσων τε ἰάματα καὶ τροπὰς μηνιμάτων θείων. Τὰς δὲ 5
 γυναῖκάς φασι τῶν Θρακῶν ἐπιβουλεύειν μὲν αὐτῷ θά-
 νατον, ὅτι σφῶν τοὺς ἄνδρας ἀκολουθεῖν ἐπεισεν αὐτῷ
 πλανωμένῳ, φόβῳ δὲ τῶν ἀνδρῶν οὐ τολμᾶν· ὡς δὲ
 ἐνεφορήσαντο οἴνου, ἐξεργάζονται τὸ τόλμημα, καὶ τοῖς
 ἀνδράσι ἀπὸ τούτου κατέστη μεθυσκομένους ἐς τὰς
 μάχας χωρεῖν. Εἰσὶ δὲ οἳ φασι κεραυνωθέντι ὑπὸ τοῦ
 θεοῦ συμβῆναι τὴν τελευτήν Ὀρφεὶ· κεραυνωθῆναι δὲ
 αὐτὸν τῶν λόγων ἕνεκα ὧν ἐδίδασκεν ἐν τοῖς μυστηρίοις
 οὐ πρότερον ἀκηκοότας ἀνθρώπους. Ἄλλοις δὲ [προ-] 6
 εἰρημένον ἐστὶν ὡς προαποθανούσης οἱ τῆς γυναικὸς
 769 ἐπὶ τὸ Ἄοργον δι' αὐτὴν τὸ ἐν τῇ Θεσπρωτικῇ ἀφίκετο·
 εἶναι γὰρ πάλαι νεκρομαντεῖον αὐτόθι· νομίζοντα δὲ
 οἱ ἔπεσθαι τῆς Εὐρυδίκης τὴν ψυχὴν, καὶ ἁμαρτοντα

ὡς ἐπεστράφη, αὐτόχειρα αὐτὸν ὑπὸ λύπης αὐτοῦ γενέσθαι. λέγουσι δὲ οἱ Θραῖκες, ὅσαι τῶν ἀηδόνων ἔχουσι νεοσσιᾶς ἐπὶ τῷ τάφῳ τοῦ Ὀρφέως, ταύτας ἡΐδιον καὶ 7 μεϊζόν τι ᾄδειν. Μακεδόνων δὲ οἱ χῶραν τὴν ὑπὸ τὸ ὄρος τὴν Πιερίαν ἔχοντες καὶ πόλιν Δίου φασὶν ὑπὸ τῶν γυναικῶν γενέσθαι τὴν τελευτήν ἐνταῦθα τῷ Ὀρφεῖ. Ἴόντι δὲ ἐκ Δίου τὴν ἐπὶ τὸ ὄρος καὶ στάδια προεκλήλυθότι εἴκοσι κίων τέ ἐστιν ἐν δεξιᾷ καὶ ἐπίδημα ἐπὶ τῷ κίονι ὑδρία λίθου· ἔχει δὲ τὰ ὀστά τοῦ Ὀρφέως ἢ ὑδρία, 8 καθὰ οἱ ἐπιχώριοι λέγουσι. 4. Περὶ δὲ καὶ ποταμὸς Ἐλικῶν· ἄχρι σταδίων ἑβδομήκοντα πέντε προελθόντι τὸ φεῦμα ἀφανίζεται τὸ ἀπὸ τούτου κατὰ τῆς γῆς· διαλεπόνον δὲ μάλιστα δύο καὶ εἴκοσι στάδια ἄνεισι τὸ ὕδωρ αὐτίς, καὶ ὄνομα Βαφύρας ἀντὶ Ἐλικῶνος λαβῶν κατεῖσιν ἐς θάλασσαν ναυσίπορος. Τοῦτον οἱ Διασταὶ τὸν ποταμὸν ἐπιρρεῖν διὰ παντὸς τῇ γῇ τὰ ἐξ ἀρχῆς φασί, τὰς γυναικας δὲ αἰ τὸν Ὀρφέα ἀπέκτειναν ἐναπονίψασθαι οἱ θελήσαι τὸ αἷμα, καταδύναί τε ἐπὶ τούτῳ τὸν ποταμὸν ἐς τὴν γῆν, ἵνα δὴ μὴ τοῦ φόνου καθάρσια τὸ 9 ὕδωρ παράσχηται. 5. Ἦκουσα δὲ καὶ ἄλλον ἐν Λαρίση λόγον, ὡς ἐν τῷ Ὀλύμπῳ πόλις οἰκοῖτο Λίβηθρα, ἣ ἐπὶ Μακεδονίας τέτραπται τὸ ὄρος, καὶ εἶναι οὐ πόρρω τῆς πόλεως τὸ τοῦ Ὀρφέως μνημα· ἀφικέσθαι δὲ τοῖς Λίβηθροῖς παρὰ τοῦ Διονύσου μάντευμα ἐκ Θρακίας, ἐπειδὴν ἴδῃ τὰ ὀστά τοῦ Ὀρφέως ἥλιος, τηνικαῦτα ὑπὸ σὺδος ἀπολεῖσθαι Λίβηθροῖς τὴν πόλιν. οἱ μὲν δι' οὐ πολλῆς φροντίδος ἐποιοῦντο τὸν χρησμόν, οὐδὲ ἄλλο τι θεοῖον οὕτω μέγα καὶ ἄλκιμον ἐσεσθαι νομίζοντες ὡς ἐλεῖν σφίσι τὴν πόλιν, σὺ δὲ θρασύτητος μετεῖναι μᾶλλον ἢ 770 10 ἰσχύος. Ἐπεὶ δὲ ἐδόκει τῷ θεῷ, συνέβαινέ σφισι τοιάδε. ποιμὴν περὶ μεσοῦσαν μάλιστα τὴν ἡμέραν ἐπικλίνων αὐτὸν πρὸς τοῦ Ὀρφέως τὸν τάφον, ὁ μὲν ἐκάθευδεν ὁ

ποιμήν, ἐπήγει δέ οἱ καὶ καθεύδοντι ἐπη τε ἄδειν τῶν Ὀρφείως καὶ μέγα καὶ ἠδὺ φωνεῖν. Οἱ οὖν ἐγγύτατα νέμοντες ἢ καὶ ἀρουῦντες, ἕκαστοι τὰ ἔργα ἀπολείποντες, ἠθροίζοντο ἐπὶ τοῦ ποιμένου τὴν ἐν τῷ ὕπνῳ ῥῆθην· καὶ ποτε ὠθοῦντες ἀλλήλους καὶ ἐρρίζοντες ὅστις ἐγγύτατα ἔσται τῷ ποιμένι ἀνατρέπουσι τὸν κίονα, καὶ κατεάγη τε ἀπ' αὐτοῦ πεσοῦσα ἡ θήκη καὶ εἶδεν ἥλιος ὃ τι ἦν τῶν ὄστων τοῦ Ὀρφείως λοιπόν. *Αὐτίκα δὲ ἐν τῇ ἐπερ- 11* *χομένη νυκτὶ ὃ τε θεὸς κατέχει πολὺ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ τὸ ὕδωρ, καὶ ὁ ποταμὸς ὁ Σῦς, τῶν δὲ περὶ τὸν Ὀλυμπον χειμάρρων καὶ ὁ Σῦς ἐστί, τότε οὖν οὗτος ὁ ποταμὸς κατέβαλε μὲν τὰ τεῖχη Λιβηθρίοις, θεῶν δὲ ἱερὰ καὶ οἴκους ἀνέτρεψεν ἀνθρώπων, ἀπέκνιξε δὲ τοὺς τε ἀνθρώπους καὶ τὰ ἐν τῇ πόλει ζῶα ὁμοίως τὰ πάντα. ἀπολομένων δὲ ἦδη Λιβηθρίων, οὕτως οἱ ἐν Δίῳ Μακεδόνες, κατὰ γε τὸν λόγον τοῦ Λαρισαίου ξένου, ἐς τὴν ἑαυτῶν τὰ ὄστα κομίζουσι τοῦ Ὀρφείως. Ὅστις δὲ περὶ 12* *ποιήσεως ἐπολυπραγμότησεν ἦδη, τοὺς Ὀρφείως ὕμνους οἶδεν ὄντας ἕκαστόν τε αὐτῶν ἐπὶ βραχύτατον καὶ τὸ σύμπαν οὐκ ἐς ἀριθμὸν πολὺν πεποιημένους· 6. Ἀνκομίδαι δὲ Ἰσασί τε καὶ ἐπάδουσι τοῖς δρωμένοις. κόσμῳ μὲν δὴ τῶν ἐπῶν δευτερεῖα φέροντο ἂν μετὰ γε Ὀμήρου τοὺς ὕμνους, τιμῆς δὲ ἐκ τοῦ θείου καὶ ἐς πλεόν ἐκείνων ἦκουσι.*

XXXI. Καὶ Ἀρσινόης ἐστὶν ἐν Ἐλικῶνι εἰκῶν, ἣν 771 Πτολεμαῖος ἐγγημεν ἀδελφὸς ὦν. τὴν δὲ Ἀρσινόην στρουθὸς φέρει χαλκῇ τῶν ἀπτήνων· πτερὰ μὲν γε καὶ αὐταὶ κατὰ ταῦτά ταῖς ἄλλαις φύουσιν, ὑπὸ δὲ βάρους καὶ διὰ μέγεθος οὐχ οἷά τε ἐστὶν ἀνέχειν σφῶς ἐς τὸν ἀέρα τὰ πτερὰ.

2. Ἐνταῦθα καὶ Τηλέφῳ τῷ Ἡρακλέους γάλα ἐστὶν 2 ἔλαφος παιδί μικρῷ διδοῦσα, καὶ βοῦς τε παρ' αὐτὸν

καὶ ἄγαλμα Πριάπου θεῆς ἄξιον. τούτῳ τιμαὶ τῷ θεῷ δέδονται μὲν καὶ ἄλλως, ἐνθα εἰσὶν αἰγῶν νομαὶ καὶ προβάτων ἢ καὶ ἔσροι μελισσῶν. Αἰμψακηνοὶ δὲ ἐς πλεόν ἢ θεοὺς τοὺς ἄλλους νομίζουσι, Διονύσου τε αὐτὸν παῖδα εἶναι καὶ Ἀφροδίτης λέγοντες.

- 3 3. Ἐν δὲ τῷ Ἐλικῶνι καὶ ἄλλοι τρίποδες κείνται, καὶ ἀρχαιότατος ὄν ἐν Χαλκίδι λαβεῖν τῇ ἐπ' Εὐρύπω λέγουσιν Ἡσίοδον νικήσαντα ῥῶδῃ. Περιοικοῦσι δὲ καὶ ἄνδρες τὸ ἄλσος, καὶ ἑορτὴν τε ἐνταῦθα οἱ Θεσπικεῖς καὶ ἀγῶνα ἄγουσι Μουσεῖα· ἄγουσι δὲ καὶ τῷ Ἐρωτι, ἄθλα οὐ μουσικῆς μόνον ἀλλὰ καὶ ἀθληταῖς τιθέντες. Ἐπαναβάντι δὲ στάδια ἀπὸ τοῦ ἄλσους τούτου ὡς εἰκοσιν ἔστιν ἢ τοῦ Ἴππου καλουμένη κρήνη· ταύτην τὸν Βελλεροφόντου ποιῆσαι φασιν Ἴππον, ἐπιψαύσαντα ὀπλῆ 4 τῆς γῆς. 4. Βοιωτῶν δὲ οἱ περὶ τὸν Ἐλικῶνα οἰκοῦντες παρελημμένα δόξῃ λέγουσιν, ὡς ἄλλο Ἡσίοδος ποιῆσαι οὐδὲν ἢ τὰ Ἔργα· καὶ τούτων δὲ τὸ ἐς τὰς Μούσας ἀφαιροῦσι προοίμιον, ἀρχὴν τῆς ποιήσεως εἶναι τὸ ἐς τὰς Ἐριδας λέγοντες· καὶ μοι μόλυβδον ἐδείκνυσαν, ἐνθα ἢ πηγῇ, τὰ πολλὰ ὑπὸ τοῦ χρόνου λελυμασμένον· ἐγγέ- 5 γραπται δὲ αὐτῷ τὰ Ἔργα. Ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα κεχωρισμένη τῆς προτέρας, ὡς πολὺν τινα ἐπῶν ὁ Ἡσίοδος ἀριθμὸν ποιήσειεν, ἐς γυναικῆς τε ἀδόμενα, [καὶ] ἄς μεγάλας ἐπονομάζουσιν Ἥολας, καὶ Θεογονίαν τε καὶ ἐς τὸν μάντιν Μελάμποδα, καὶ ὡς Θησεὺς ἐς τὸν Ἄιδην 772 ὁμοῦ Πειριόδῳ καταβαίη, παραινέσεις τε Χείρωνος ἐπὶ διδασκαλίᾳ δὴ τῇ Ἀχιλλέως, καὶ ὅσα ἐπὶ Ἔργοις τε καὶ ἡμέραις. οἱ δὲ αὐτοὶ οὗτοι λέγουσι καὶ ὡς μαντικὴν Ἡσίοδος διδαχθεῖη παρὰ Ἀκαρνάνων· καὶ ἔστιν ἐπημαντικά, ὅποσα [τε] ἐκελεξάμεθα καὶ ἡμεῖς, καὶ ἐξηγή- 6 σεις ἐπὶ τέρασιν. 5. Ἐναντία δὲ καὶ ἐς τοῦ Ἡσιόδου τὴν τελευτήν ἔστιν εἰρημμένα. ὅτι μὲν γὰρ οἱ παῖδες τοῦ

Γανύκτορος Κτίμενος καὶ Ἄντιφος ἔφυγον ἐς Μολυκρίαν ἐκ Ναυκάκτου διὰ τοῦ Ἡσιόδου τὸν φόνον, καὶ αὐτόθι ἀσεβήσασιν ἐς Ποσειδῶνα ἐγένετο τῇ Μολυκρία σφίσις ἡ δίκη, τὰδε μὲν καὶ οἱ πάντες κατὰ ταῦτά εἰρηκασί· τὴν δὲ ἀδελφὴν τῶν νεανίσκων οἱ μὲν ἄλλου τοῦ φασιν αἰσχύναντος Ἡσιόδον λαβεῖν οὐκ ἀληθῆ τὴν τοῦ ἀδικήματος δόξαν, οἱ δὲ ἐκείνου γενέσθαι τὸ ἔργον. τὰ μὲν δὴ ἐς Ἡσιόδου καὶ αὐτὸν καὶ ἐς τὰ ἔπη διάφορα ἐπὶ τοσοῦτον εἴρηται.

6. Ἐπὶ δὲ ἄκρα τῇ κορυφῇ τοῦ Ἑλικῶνος ποταμὸς 7 οὐ μέγας ἐστὶν ὁ Λάμος. Θεσπιέων δὲ ἐν τῇ γῇ Λονακῶν ἐστὶν ὀνομαζόμενος· ἐνταῦθά ἐστι Ναρκίσσου πηγὴ, καὶ τὸν Νάρκισσον ἰδεῖν ἐς τοῦτο τὸ ὕδωρ φασί, οὐ συνέντα δὲ ὅτι ἐώρα σκιὰν τὴν ἑαυτοῦ λαθεῖν τε αὐτὸν ἐρασθέντα αὐτοῦ, καὶ ὑπὸ τοῦ ἔρωτος ἐπὶ τῇ πηγῇ οἱ συμβῆναι τὴν τελευτήν. Τοῦτο μὲν δὴ παντάκασιν εὐθετες, ἡλικίας ἤδη τινα ἐς τοῦτο ἤκοντα ὡς ὑπὸ ἔρωτος ἀλίσκεσθαι, μὴδὲ ὁποῖόν τι ἄνθρωπος καὶ ὁποῖόν τι ἀνθρώπου σκιά διαγνῶναι. Ἔχει δὲ καὶ ἕτερος ἐς αὐτὸν 8 λόγος, ἥσσον μὲν τοῦ προτέρου γνώριμος, λεγόμενος δὲ καὶ οὗτος, ἀδελφὴν γενέσθαι Ναρκίσσῳ δίδυμον, τὰ τε ἄλλα ἐς ἅπαν ὅμοιον τὸ εἶδος καὶ ἀμφοτέροις ὡσαύ- 773 τως κόμην εἶναι, καὶ ἐσθῆτα ἐοικυῖαν αὐτοὺς ἐνδύεσθαι, καὶ δὴ καὶ ἐπὶ θῆραν ἵεναι μετὰ ἀλλήλων· Νάρκισσον δὲ ἐρασθῆναι τῆς ἀδελφῆς, καὶ ὡς ἀπέθανεν ἡ παῖς, φοιτῶντα ἐπὶ τὴν πηγὴν συνιέναι μὲν ὅτι τὴν ἑαυτοῦ σκιὰν ἐώρα, εἶναι δὲ οἱ καὶ συνιέντι φαστῶντην τοῦ ἔρωτος ἅτε οὐχ ἑαυτοῦ σκιὰν δοξάζοντι, ἀλλὰ εἰκόνα ὄραν τῆς ἀδελφῆς. Νάρκισσον δὲ ἄνθος ἡ γῆ καὶ πρότερον 9 ἔφυεν, ἐμοὶ δοκεῖν, εἰ τοῖς Πάμφω τεκμαίρεσθαι χρή τι ἡμᾶς ἔπεσι· γεγρονῶς γὰρ πολλοῖς πρότερον ἔτεσιν ἢ Νάρκισσος ὁ Θεσπιεὺς Κόρην τὴν Δῆμητρος φησιν ἀρ-

πασθῆναι παίζουσαν καὶ ἄνθη συλλέγουσαν, ἀρπασθῆναι δὲ οὐκ ἴσως ἀπατηθεῖσαν, ἀλλὰ ναρκίσοις.

XXXII. Τοῖς δὲ ἐν Κρεύσιδι, ἐπινείῳ τῷ Θεσπιάων, οἰκοῦσιν ἐν κοινῷ μὲν ἐστὶν οὐδέν, ἐν ἰδιώτου δὲ ἀνδρὸς ἄγαλμα ἦν Διονύσου, γύψου πεποιημένον καὶ ἐπικεκοσμημένον γραφῇ. πλοῦς δὲ ἐς Κρεῦσίν ἐστὶν ἐκ Πελοποννήσου σκολιός τε καὶ ἄλλως οὐκ εὐδιος· ἄγκραι τε γὰρ ἀνέχουσιν ὡς μὴ κατ' εὐθὺν τῆς θαλάσσης περαιοῦσθαι, καὶ ἅμα ἐκ τῶν ὄρῶν καταπνέουσιν ἄνεμοι βίαιοι.

- 2 2. Πλέοντι δὲ ἐκ Κρεύσιδος οὐ πελαγίῳ, παρὰ δὲ αὐτὴν Βοιωτίαν, πόλις ἐστὶν ἐν δεξιᾷ Θίσβη. πρῶτα μὲν ὄρος ἐστὶ πρὸς θαλάσση· τοῦτο δὲ ὑπερβαλόντα πεδίον σε ἐκδέξεται καὶ μετὰ τοῦτο ἄλλο ὄρος· ἐν δὲ ταῖς ὑπωρείαις ἐστὶ πόλις. Ἡρακλέους δὲ ἱερὸν καὶ ἄγαλμα ὄρθρον ἐνταῦθά ἐστι λίθου, καὶ Ἡράκλεια ἑορτὴν ἄγουσι.
- 3 τὸ δὲ πεδίον τὸ μεταξὺ τῶν ὄρῶν ἐκώλυεν οὐδὲν λίμνην ὑπὸ πλήθους εἶναι τοῦ ὕδατος, εἰ μὴ διὰ μέσου χῶμά σφισιν ἐπεποίητο ἰσχυρόν· καὶ οὕτω παρὰ ἔτος ἐς μὲν τὰ ἐπέκεινα τοῦ χώματος ἐκτρέπουσι τὸ ὕδωρ, τὸ δὲ ἐπὶ τὰ ἔτερα αὐτοῦ γεωργοῦσι. Θίσβην δὲ λέγουσιν ἐπιχώριον εἶναι νύμφην, ἀφ' ἧς ἡ πόλις τὸ ὄνομα ἐσχηκεν.
- 4 3. Παραπλέοντι δὲ αὐτόθεν πόλισμά ἐστὶν οὐ μέγα ἐπὶ θαλάσση Τίφα. Ἡράκλειόν τε Τιφαιεῦσίν ἐστι, καὶ 774 ἑορτὴν ἄγουσιν ἐπέτειον. Οὗτοι Βοιωτῶν μάλιστα ἐκ παλαιοῦ τὰ θαλάσσια ἐθέλουσιν εἶναι σοφοί, Τίφῳν ἄνδρα μνημονεύοντες ἐπιχώριον, ὡς προκριθεῖη γενέσθαι τῆς Ἀργοῦς κυβερνήτης· ἀποφαίνουσι δὲ καὶ πρὸ τῆς πόλεως ἐνθα ἐκ Κόλχων ὀπίσω κομιζομένην ὀρμίσασθαι τὴν Ἀργὴν λέγουσιν.
- 5 4. Ἀπὸ δὲ Θεσπίας ἰόντι ἄνω πρὸς ἠπειρον ἐστὶν Ἀλιάρτος. ὅστις δὲ Ἀλιάρτου γέγονε καὶ Κορωνείας

οίκιστῆς, οὗ με ἀπὸ τῶν ἐς Ὀρχομενίους ἐχόντων εἰκὸς ἦν χωρίζειν. Κατὰ δὲ τὴν ἐπιστρατείαν τοῦ Μήδου φρονήσασιν Ἀλιαρτίοις τὰ Ἑλλήνων μοῖρα τῆς Ξέρξου στρατιᾶς γῆν τε σφισιν ὁμοῦ καὶ τὴν πόλιν ἐπεξῆλθε καίουσα. Ἐν Ἀλιάρτῳ δὲ ἔστι Λυσάνδρου τοῦ Λακεδαιμονίου μνήμα· προσβαλὼν γὰρ τῶν Ἀλιαρτίων πρὸς τὸ τεῖχος στρατιᾶς ἐκ τε Θηβῶν ἐνούσης ἔνδον καὶ ἐξ Ἀθηναίων, καὶ ἐπεξελθόντων τῶν πολεμίων, ἔπεσεν ἐν τῇ μάχῃ. 5. Λύσανδρον δὲ τὰ μὲν ἐς τὰ μάλιστα ἐπαινέσαι, 6 τὰ δὲ καὶ πικρῶς ἔστι μέμψασθαι. Σοφίαν μὲν γε τοιαύτην ἐπεθεῖξατο. ἡγούμενος Πελοποννησίων ταῖς τριήρεσιν Ἀντίλοχον κυβερνήτην ὄντα Ἀλκιβιάδου, φυλάξας Ἀλκιβιάδην ἀπόντα τοῦ ναυτικοῦ, τηρिकाῦτα τὸν Ἀντίλοχον ἐπηγάγετο ἐς ἐλπίδα ὡς ὄντα ἀξιόμαχον ναυμαχῆσαι Λακεδαιμονίοις, καὶ ἀναγαρόμενον ὑπὸ θράσους τε καὶ ἀλαζονείας ἐνίκησεν αὐτὸν οὐ πόρρω τοῦ Κολοφωνίων ἄστεως. Ὡς δὲ καὶ δευτέρα ὁ Λύσανδρος 7 ἐπὶ τὰς τριήρεις ἀφίκετο ἐκ Σπάρτης, ἡμερώσατο μὲν οὕτω Κῦρον ὡς χρήματα, ὁπότε ἐς τὸ ναυτικὸν αἰτοίη, παρεῖναι οἱ κατὰ καιρὸν τε καὶ ἄφθονα· ὁρμούντων δὲ 775 ναυσὶν ἑκατὸν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς Ἀθηναίων, εἶλεν αὐτῶν τὰ πλοῖα ἐσκεδασμένους ἐπὶ τε ὕδωρ τοὺς ναύτας καὶ ἐπὶ ἀγορὰν φυλάξας. Παρέσχετο δὲ καὶ ἔργον τοιόνδε ἐς δικαιοσύνην. Αὐτολύκῳ τῷ παγκρατιάσαντι, 8 οὗ δὴ καὶ εἰκόνα ἰδῶν οἶδα ἐν Πρυτανείῳ τῷ Ἀθηναίων, τούτῳ τῷ ἀνδρὶ ἐς ἀμφισβήτησιν ὅτου δὴ κτήματος Ἐτεόνικος ἦλθεν ὁ Σπαρτιάτης· ὡς δὲ ἄρα λέγων ἠλίσκετο οὐ δίκαια, ἦν γὰρ δὴ τηρिकाῦτα Ἀθηναίοις τῶν τριάκοντα ἡ ἀρχή, καὶ παρῆν ἔτι ὁ Λύσανδρος, τούτων ἔνεκα Ἐτεόνικος πληγῶν τε ἄρχειν ἐπήρθη καὶ ἀμυνάμενον τὸν Αὐτόλυκον ἤγεν ἐπὶ Λύσανδρον, παντάπασιν ἐκείνου ἐς χάριν τὴν ἑαυτοῦ δικάσειν ἐλπίζων. Λύσαν-

ὄρος δὲ ἀδικεῖν Ἐτεόνικον κατέγνω, καὶ ἀπέπεμψεν
 9 ἀτιμάσας τῷ λόγῳ. 6. Τάδε μὲν Λυσάνδρῳ τὰ ἐς δόξαν
 ὑπάρχοντα ἦν, ἄλλα δὲ τοσάδε ὄνειδῃ. Φιλοκλέα γὰρ
 Ἀθηναίου ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς καὶ αὐτὸν στρατηγοῦντα
 καὶ Ἀθηναίων τῶν ἄλλων ὅσον τετρακισχιλλίους αἰχμα-
 λώτους ὄντας ἀπέκτεινεν ὁ Λύσανδρος, καὶ σφισιν οὐδὲ
 ἀποθανοῦσιν ἐπήνεγκε γῆν, ὃ καὶ Μήδων τοῖς ἀποβάσιν
 ἐς Μαραθῶνα ὑπῆρξε παρ' Ἀθηναίων καὶ αὐτῶν Λακε-
 δαιμονίων τοῖς πεσοῦσιν ἐν Θερμοπύλαις ἐκ βασιλέως
 Ξέρξου. Μείζονα δὲ ἐτι Λακεδαιμονίοις ὄνειδῃ γενέ-
 σθαι παρεσκεύασεν ὁ Λύσανδρος ἐπὶ τε δεκαδαρχίαις
 αἷς κατέστησε ταῖς πόλεσι καὶ ἐπὶ τοῖς Λάκωσιν ἀρμοσταῖς.
 10 Λακεδαιμονίων δὲ χρήματα οὐ νομιζόντων κτᾶσθαι κατὰ
 δῆ τι μάντευμα, ὡς ἢ φιλοχρηματία μόνῃ γένοιτο ἂν
 ἀπώλεια τῇ Σπάρτῃ, ὃ δὲ καὶ χρημάτων πόθου σφίσι
 ἐνεποίησεν ἰσχυρόν. ἐγὼ μὲν δὲ Πέρσiais τε ἐπόμενος 776
 καὶ δικάζων νόμῳ γε τῷ ἐκείνων βλάβος κρίνω Λακε-
 δαιμονίοις μᾶλλον ἢ ὠφέλειαν γενέσθαι Λύσανδρον.

XXXIII. Ἐν Ἀλιάρτῳ δὲ τοῦ τε Λυσάνδρου μνημα
 καὶ Κέκροπος τοῦ Πανδίωνός ἐστιν ἡρῶν. τὸ δὲ ὄρος
 τὸ Τιλφούσιον καὶ ἡ Τιλφούσα καλουμένη πηγὴ στα-
 δίους μάλιστα Ἀλιάρτου πεντήκοντα ἀπέχουσι. Λέγεται
 δὲ ὑπὸ Ἑλλήνων Ἀργεῖους μετὰ τῶν Πολυνεῖκους παί-
 δων ἐλόντας Θήβας ἐς Δελφοὺς τῷ θεῷ καὶ ἄλλα τῶν
 λαφύρων καὶ Τειρεσίαν ἄγειν· καί, εἰχετο γὰρ δίψῃ,
 καθ' ὁδὸν φασιν αὐτὸν πίνοντα ἀπὸ τῆς Τιλφούσης
 ἀφείναι τὴν ψυχὴν· καὶ ἐστὶ τάφος αὐτῷ πρὸς τῇ πηγῇ.
 2 τὴν δὲ θυγατέρα τοῦ Τειρεσίου δοθῆναι μὲν φασὶ τῷ
 Ἀπόλλωνι ὑπὸ τῶν Ἀργείων, προστάξαντος δὲ τοῦ θεοῦ
 ναυσὶν ἐς τὴν νῦν Ἰωνίαν καὶ Ἰωνίας ἐς τὴν Κολοφωνίαν
 περαιωθῆναι. καὶ ἡ μὲν αὐτόθι συνώκησεν ἡ Μαντῶ
 Ῥακίῳ Κρητί· τὰ δὲ ἄλλα ἐς Τειρεσίαν, ἐτῶν τε ἀριθ-

μόν ὧν γεγράφασιν αὐτὸν βιῶναι, καὶ ὡς ἐκ γυναικὸς ἐς ἄνδρα ἠλλάγη, καὶ ὅτι Ὀμηρος ἐποίησεν ἐν Ὀδυσσεΐᾳ συνετὸν εἶναι γνώμην Τειρεσίαν τῶν ἐν Ἄιδου μόνου, ταῦτα μὲν καὶ οἱ πάντες ἴσασι ἀκοῇ· 2. Ἀλιαρτίοις δέ 3 ἐστὶν ἐν ὑπαίθρῳ θεῶν ἱερὸν ἄς Πραξιδικας καλοῦσιν ἐνταῦθα ὁμνίουσι μὲν, ποιοῦνται δὲ οὐκ ἐπίδρομον τὸν ὄρκον. ταύταις μὲν ἐστὶ πρὸς τῷ ὄρει τῷ Τιλφουσίῳ τὸ ἱερὸν· ἐν Ἀλιάρτῳ δέ εἰσι ναοί, καὶ σφισιν οὐκ ἀγάματα ἐνεστίν, οὐκ ὄροφος ἐπεστίν· οὐ μὴν οὐδὲ οἷς τισὶν ἐποιήθησαν, οὐδὲ τοῦτο ἠδυνάμην πνυθέσθαι.

3. Ἔστι δὲ ἐν τῇ Ἀλιαρτίᾳ ποταμὸς Λόφισ. λέγεται 4 δὲ τῆς χώρας ἀνχημερᾶς οὔσης τὸ ἐξ ἀρχῆς καὶ ὕδατος οὐκ ὄντος ἐν αὐτῇ ἄνδρα τῶν δυναστευόντων ἐλθόντα ἐς Δελφούς ἐπερέσθαι τρόπον ὄντινα ὕδωρ εὐρήσουσιν 777 ἐν τῇ γῇ· τὴν δὲ Πυθίαν προστάσσειν, ὃς ἂν ἐκινήκοντι ἐς Ἀλιάρτον ἐντύχη οἱ πρὸ τῶν ἄλλων, τούτου δεῖν φρονεῖα γενέσθαι αὐτόν· ἐντυχεῖν τε δὴ αὐτῷ παραγενομένῳ τὸν υἱὸν Λόφιν, καὶ τὸν οὐ μελλήσαντα τῷ ξίφει τὸν νεανίσκον παῖσαι· καὶ τὸν μὲν ἐτι ἔμπνουν περιθεῖν, ὄπου δὲ ῥηῆναι τὸ αἶμα, ὕδωρ ἐντεῦθεν ἀεῖναι τὴν γῆν. ἐπὶ τούτῳ μὲν ὁ ποταμὸς καλεῖται Λόφισ.

4. Ἀλαλκομεναὶ δὲ κώμη μὲν ἐστὶν οὐ μεγάλη, καὶ 5 ται δὲ ὄρους οὐκ ἄγαν ὑψηλοῦ πρὸς τοῖς ποσὶν ἐσχάτοις. γενέσθαι δὲ αὐτῇ τὸ ὄνομα οἱ μὲν ἀπὸ Ἀλαλκομενέως ἀνδρὸς αὐτόχθονος, ὑπὸ τούτου δὲ Ἀθηναῶν τραφῆναι λέγουσιν· οἱ δὲ εἶναι καὶ τὴν Ἀλαλκομενίαν τῶν Ῥυγίου θυγατέρων φασίν. Ἀπωτέρω δὲ τῆς κώμης ἐπεποιήτο ἐν τῷ χθαμαλῷ τῆς Ἀθηναῆς ναὸς καὶ ἄγαλμα ἀρχαῖον ἐλέφαντος. Σύλλα δὲ ἐστὶ μὲν καὶ τὰ ἐς Ἀθηναίους 6 ἀνήμερα καὶ ἡθους ἀλλότρια τοῦ Ῥωμαίων, εἰκίότα δὲ τούτοις καὶ τὰ ἐς Θηβαίους τε καὶ Ὀρχομενίους· προσεξειργάσατο δὲ καὶ ἐν ταῖς Ἀλαλκομεναῖς, τῆς Ἀθηναῆς

τὸ ἄγαλμα αὐτὸ συλήσας. τοῦτον μὲν τοιαῦτα ἐς τε Ἑλληνίδας πόλεις καὶ θεοὺς τοὺς Ἑλλήνων ἐκμανέντα ἐπέλαβεν ἀχαριστοτάτη νόσος πασῶν· φθειρῶν γὰρ ἦνθησεν, ἣ τε πρότερον εὐτυχία δοκοῦσα ἐς τοιοῦτο περιῆλθεν αὐτῷ τέλος· τὸ δὲ ἱερὸν ἐν ταῖς Ἀλαλκομεναῖς ἡμελήθη τὸ ἀπὸ τοῦδε ἅτε ἡρημασμένον τῆς θεοῦ.

7 Ἐγένετο δὲ καὶ ἄλλο ἐπ' ἐμοῦ τοιόνδε ἐς κατάλυσιν τοῦ ναοῦ· κισσὸς οἱ προσπεφυκῶς μέγας καὶ ἰσχυρὸς διέλυσεν ἐκ τῶν ἀρμονιῶν καὶ διέσπα τους λίθους ἀπ' ἀλλήλων. 5. Περὶ δὲ καὶ ποταμὸς ἐνταῦθα οὐ μέγας χεῖμαρρος· ὀνομάζουσι δὲ Τρίτωνα αὐτόν, ὅτι τὴν Ἀθηναῖν τραφῆναι παρὰ ποταμῷ Τρίτωνι ἔχει λόγος, ὡς δὴ τοῦτον τὸν Τρίτωνα ὄντα καὶ οὐχὶ τὸν Λιβύων, ὃς ἐς τὴν πρὸς Λιβύη θάλασσαν ἐκδίδωσιν ἐκ τῆς Τριτωνίδος λίμνης.

- XXXIV. Πρὶν δὲ ἐς Κορώνειαν ἐξ Ἀλαλκομενῶν 778 ἀφικέσθαι, τῆς Ἰτωνίας Ἀθηναῖς ἐστὶ τὸ ἱερὸν· καλεῖται δὲ ἀπὸ Ἰτῶνου τοῦ Ἀμφικτυόνος, καὶ ἐς τὸν κοινὸν συνίασιν ἐνταῦθα οἱ Βοιωτοὶ σύλλογον. Ἐν δὲ τῷ ναῷ χαλκοῦ πεποιημένα Ἀθηναῖς Ἰτωνίας καὶ Διὸς ἐστὶν ἀγάλματα· τέχνη δὲ Ἀγορακρίτου, μαθητοῦ τε καὶ ἐρωμένου Φειδίου. ἀνέθεσαν δὲ καὶ Χαρίτων ἀγάλματα ἐπ' 2 ἐμοῦ. Λέγεται δὲ καὶ τοιόνδε, Ἰοδάμαν ἰερωμένην τῇ θεῷ νύκτωρ ἐς τὸ τέμενος ἐσελθεῖν, καὶ αὐτῇ τὴν Ἀθηναῖν φανῆναι, τῷ χιτῶνι δὲ τῆς θεοῦ τὴν Μεδούσης ἐπεῖναι τῆς Γοργόνης κεφαλὴν· Ἰοδάμαν δέ, ὡς εἶδε, γενέσθαι λίθου. καὶ διὰ τοῦτο ἐπιτιθεῖσα γυνὴ πῦρ ἀνάπασαν ἡμέραν ἐπὶ τῆς Ἰοδάμας τὸν βωμόν, ἐς τρεῖς ἐπιλέγει τῇ Βοιωτῶν φωνῇ Ἰοδάμαν ξὴν καὶ αἰτεῖν πῦρ.
- 3 2. Κορώνεια δὲ παρείχετο μὲν ἐς μνήμην ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς Ἐρμοῦ βωμόν Ἐπιμηλίου, τὸν δὲ Ἀνέμων. κατωτέρω δὲ ὀλίγον Ἦρας ἐστὶν ἱερὸν καὶ ἄγαλμα ἀρχαῖον, Πυθοδώρου τέχνη Θηβαίου· φέρει δὲ ἐπὶ τῇ χειρὶ Σειρήνας·

τὰς γὰρ δὴ Ἀχελῷου θυγατέρας ἀναπεισθείσας φασὶν ὑπὸ Ἥρας καταστῆναι πρὸς τὰς Μούσας ἐς φῶδης ἔργον· αἱ δὲ ὡς ἐνίκησαν, ἀποτίλασαι τῶν Σειρήνων τὰ πτερὰ ποιήσασθαι στεφάνους ἀπ' αὐτῶν λέγονται. 3. Κορω- 4
 νείας δὲ σταδίους ὡς τεσσαράκοντα ὄρος ἀπέχει τὸ Λι-
 βήθριον· ἀγάλματα δὲ ἐν αὐτῷ Μουσῶν τε καὶ Νυμφῶν
 ἐπίκλησιν ἔστι Λιβηθρίων· καὶ πηγαί, τὴν μὲν Λιβη-
 θριάδα ὀνομάζουσιν, ἣ δὲ ἑτέρα Πέτρα, γυναικὸς μα-
 στοίς εἰσὶν εἰκασμένοι, καὶ ὅμοιον γάλακτι ὕδωρ ἀπ'
 αὐτῶν ἄνυσιν.

4. Ἐς δὲ τὸ ὄρος τὸ Λαφύστιον καὶ ἐς τοῦ Διὸς τοῦ 5
 Λαφυστίου τὸ τέμενός εἰσιν ἐκ Κορωνείας στάδιοι μά-
 λιστα εἴκοσι. λίθου μὲν τὸ ἄγαλμά ἐστιν· Ἀθάμαντος
 δὲ θύειν Φρίξον καὶ Ἑλλην ἐνταῦθα μέλλοντος πεμφθῆ-
 ναι κριὸν τοῖς παισὶ φασὶν ὑπὸ Διὸς, ἔχοντα τὸ ἔριον
 779 χρυσοῦν, καὶ ἀποδρᾶναι σφᾶς ἐπὶ τοῦ κριοῦ τούτου.
 Ἀνωτέρω δὲ ἔστιν Ἡρακλῆς Χάροφ ἐπίκλησιν· ἐνταῦθα
 δὲ οἱ Βοιωτοὶ λέγουσιν ἀναβῆναι τὸν Ἡρακλέα ἄγοντα
 τοῦ Ἄιδου τὸν κύνα. Ἐκ δὲ Λαφυστίου κατιόντι ἐς τῆς
 Ἰτωνίας Ἀθηνᾶς τὸ ἱερὸν ποταμὸς ἔστι Φάλαρος ἐς τὴν
 Κηφισίδα ἐκδιδοὺς λίμνην.

5. Τοῦ δὲ ὄρους τοῦ Λαφυστίου πέραν ἔστιν Ὀρχο- 6
 μενός, εἰ τις Ἑλλήσιν ἄλλη πόλις, ἐπιφανῆς καὶ αὐτὴ
 ἐς δόξαν. εὐδαιμονίας δὲ ποτε ἐπὶ μέγιστον προαχθεῖ-
 σαν ἐμελλεν ἄρα ὑποδέξασθαι τέλος καὶ ταύτην οὐ πολὺ
 τι ἀποδέον ἢ Μυκῆνας τε καὶ Δῆλον. περὶ δὲ τῶν ἀρ-
 χαίων τοιαυτ' ἦν ὁπόσα καὶ μνημονεύουσιν. Ἀνδρέα
 πρῶτον ἐνταῦθα Πηνειοῦ παῖδα τοῦ ποταμοῦ λέγουσιν
 ἐποικῆσαι, καὶ ἀπὸ τούτου τὴν γῆν Ἀνδρηίδα ὀνομα-
 σθῆναι. Παραγενομένου δὲ ὡς αὐτὸν Ἀθάμαντος, ἀπέ- 7
 νειμε τῆς αὐτοῦ τῷ Ἀθάμαντι τὴν τε περὶ τὸ Λαφύστιον
 χώραν καὶ τὴν νῦν Κορώνειαν καὶ Ἀλιαρτίαν. Ἀθάμας

δὲ ἄτε οὐδένα οἱ παίδων τῶν ἀρσένων λελεῖφθαι νομί-
 ζων, τὰ μὲν γὰρ ἐς Λέαρχόν τε καὶ Μελικέρτην ἐτόλμη-
 σεν αὐτός, Δεύκωνι δὲ ὑπὸ νόσου τελευτῆσαι συνέβη,
 Φρίξου δὲ ἄρα οὐκ ἠπίστατο ἢ αὐτὸν περιόντα ἢ γένος
 ὑπολειπόμενον Φρίξου, τούτων ἔνεκα ἐποιήσατο Ἀλιάρ-
 8 τον καὶ Κόρωνον τοὺς Θερσάνδρου τοῦ Σισύφου· Σι-
 σύφου γὰρ ἀδελφὸς ἦν ὁ Ἀθάμας. Ὑστερον δὲ ἀνα-
 στρέψαντος ἐκ Κόλχων οἱ μὲν αὐτοῦ Φρίξου φασίν, οἱ
 δὲ Πρέσβωνος, γεγονέναι δὲ Φρίξω τὸν Πρέσβωνα ἐκ
 τῆς Αἰήτου θυγατρὸς, οὕτω συγχωροῦσιν οἱ Θερσάν-
 9 δρου παῖδες οἶκον μὲν τὸν Ἀθάμαντος Ἀθάμαντι καὶ
 τοῖς ἀπὸ ἐκείνου προαήκειν, αὐτοὶ δέ, μοῖραν γὰρ δι-
 δωσί σφισιν Ἀθάμας τῆς γῆς, Ἀλιάρτου καὶ Κορωνείας
 10 ἐγένοντο οἰκισταί. Πρώτερον δὲ ἔτι τούτων Ἀνδρεὺς
 Εὐῖππην θυγατέρα Δεύκωνος λαμβάνει παρὰ Ἀθάμαν-
 780 τος γυναικα, καὶ υἱὸς Ἐτεοκλῆς αὐτῷ γίνεται, Κηφισοῦ
 δὲ τοῦ ποταμοῦ κατὰ τῶν ποιητῶν τὴν φήμην, ὥστε
 καὶ τῶν ποιησάντων τιμὰς Κηφισιάδην τὸν Ἐτεοκλέα
 10 ἐκάλεσαν ἐν τοῖς ἔπεσιν. Οὗτος ὡς ἐβασίλευσεν ὁ Ἐτεο-
 κλῆς, τὴν μὲν χώραν ἀπὸ Ἀνδρέως ἔχειν τὸ ὄνομα
 εἶασε, φυλὰς δὲ Κηφισιάδα, τὴν δὲ ἑτέραν ἐπώνυμον
 αὐτῷ κατεστήσατο. Ἀφικομένῳ δὲ πρὸς αὐτὸν Ἄλμω
 τῷ Σισύφου δίδωσιν οἰκῆσαι τῆς χώρας οὐ πολλήν,
 καὶ ἡ κώμη τότε ἐκλήθη Ἄλμωνες ἀπὸ τοῦ Ἄλμου τού-
 του· χρόνῳ δὲ ἐξενίκησεν ὕστερον (ὄνομα) εἶναι τῇ
 κώμῃ Ὀλμωνα.

XXXV. Τὸν δὲ Ἐτεοκλέα λέγουσιν οἱ Βοιωτοὶ Χάρι-
 σιν ἀνθρώπων θῦσαι πρῶτον. καὶ ὅτι μὲν τρεῖς εἶναι
 Χάριτας κατεστήσατο Ἰσασιν, ὀνόματα δὲ οἷα ἔθετο
 αὐταῖς οὐ μνημονεύουσιν· ἐπεὶ Λακεδαιμόνιοι γε εἶναι
 Χάριτας δύο καὶ Λακεδαίμονα ἰδρῦσασθαι τὸν Ταυγέ-
 της φασίν αὐτάς, καὶ ὀνόματα θέσθαι Κλήταν καὶ Φαέν-

ναν. Ἐοικότα μὲν δὴ Χάρισιν ὀνόματα καὶ ταῦτα, εἰ- 2
 κότε δὲ καὶ παρ' Ἀθηναίοις· τιμῶσι γὰρ ἐκ παλαιοῦ
 καὶ Ἀθηναῖοι Χάριτας Αὐξὼ καὶ Ἥγεμόνην. τὸ γὰρ τῆς
 Καρποῦς ἐστὶν οὐ Χάριτος ἀλλὰ Ὁρας ὄνομα· τῇ δὲ
 ἐτέρᾳ τῶν Ὁρῶν νέμουσιν ὁμοῦ τῇ Πανδρόσῳ τιμὰς οἱ
 Ἀθηναῖοι, Ἐσθλῶ τὴν θεὸν ὀνομάζοντες. Παρὰ δὲ 3
 Ἐτεοκλέους τοῦ Ὀρχομενίου μαθόντες τρισὶν ἤδη νομί-
 ζομεν Χάρισιν εὐχεσθαι· καὶ Ἀγγελίων τε καὶ Τεκτατος
 οἱ γε Διονύσου τὸν Ἀπόλλωνα ἐργαζόμενοι Δηλίοις,
 τρεῖς ἐποίησαν ἐπὶ τῇ χειρὶ αὐτοῦ Χάριτας· καὶ Ἀθή-
 νησι πρὸ τῆς ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἐσόδου· Χάριτές εἰσι καὶ
 αὐταὶ τρεῖς· παρὰ δὲ αὐταῖς τελετὴν ἄγουσιν ἐς τοὺς
 781 πολλοὺς ἀπόρρητον. Πάμφως μὲν δὴ πρῶτος ὦν ἴσμεν 4
 ἦσεν ἐς Χάριτας, πέρα δὲ οὔτε ἀριθμοῦ πέρι οὔτε ἐς τὰ
 ὀνόματά ἐστιν οὐδὲν αὐτῷ πεποιημένον· Ὅμηρος δὲ,
 ἐμνημόνευσε γὰρ Χαρίτων καὶ οὗτος, τὴν μὲν Ἥφαιστου
 γυναικα εἶναι λέγει, καὶ ὄνομα αὐτῇ τίθεται Χάριν,
 Πασιδέας δὲ εἶναι φησὶν ἐραστὴν *** [ἐν δὲ] Ἐπνου
 τοῖς λόγοις τὸ ἔπος ἐποίησεν

Ἡ μὲν μοι δώσειν Χαρίτων μίαν ὀπλοτεράων.
 Τούτου δὲ ἔνεκα ὑπόνοια δὴ παρέστη τισὶν ὡς Χάριτας
 ἄρα καὶ πρεσβυτέρας οἶδεν ἄλλας Ὅμηρος. Ἡσίοδος δὲ 5
 ἐν Θεογονίᾳ, προσιέσθω δὲ ὄτω φίλου τὴν Θεογονίαν,
 ἐν δ' οὖν τῇ ποιήσει ταύτη τὰς Χάριτας φησὶν εἶναι Διός
 τε καὶ Εὐφροσύνης, καὶ σφισὶν ὀνόματα Εὐφροσύνην τε
 καὶ Ἀγλαίαν εἶναι καὶ Θαλίαν. κατὰ ταῦτά δὲ ἐν ἔπεσιν
 ἐστὶ τοῖς Ὀνομακρίτου. Ἀντίμαχος δὲ οὔτε ἀριθμὸν Χα-
 ρίτων οὔτε ὄνομα εἰπὼν Αἰγλης εἶναι θυγατέρας καὶ
 Ἥλιου φησὶν αὐτάς. Ἐρμησιάννακι δὲ τῷ τὰ ἔλεγεια γρά-
 φαντι τοσόνδε οὐ κατὰ τὴν τῶν πρότερον δόξαν ἐστὶν
 αὐτῷ πεποιημένον, ὡς ἡ Πειθὼ Χαρίτων εἴη καὶ αὐτῇ
 μία. 2. Ὅστις δὲ ἦν ἀνθρώπων ὁ γυμνὰς πρῶτος Χάριτας 6

ἦτοι πλάσας ἢ γραφῇ μιμησάμενος, οὐχ οἶόν τε ἐγένετο
 πυνθέσθαι με, ἐπεὶ τὰ γε ἀρχαιότερα ἐχούσας ἐσθῆτα οἷ
 τε πλάσται καὶ κατὰ ταῦτὰ ἐποιοῦν οἱ ζωγράφοι, καὶ
 Συμυρναίοις τοῦτο μὲν ἐν τῷ ἱερῷ τῶν Νεμέσεων ὑπὲρ
 τῶν ἀγαλμάτων χρυσοῦ Χάριτες ἀνάκεινται, τέχνη Βου-
 πάλου, τοῦτο δὲ σφισιν ἐν τῷ ᾿Ωιδείῳ Χάριτός ἐστιν
 εἰκῶν, Ἀπελλοῦ γραφῇ, Περγαμηνοῖς δὲ ὡσαύτως ἐν 782
 7 τῷ Ἀττάλου θαλάμῳ, Βουπάλου καὶ αὐταὶ· καὶ πρὸς
 τῷ ὀνομαζομένῳ Πυθίῳ Χάριτες καὶ ἐνταῦθ' αἰσι, Πυ-
 θαγόρου γράψαντος Παρίου· Σωκράτης τε ὁ Σωφρο-
 νίσκου πρὸ τῆς ἐς τὴν ἀκρόπολιν ἐσόδου Χαρίτων εἰργά-
 σατο ἀγάλματα Ἀθηναίοις. καὶ ταῦτα μὲν ἐστὶν ὁμοίως
 ἅπαντα ἐν ἐσθῆτι· οἱ δὲ ὕστερον, οὐκ οἶδα ἐφ' ὅτῳ,
 μεταβεβλήκασιν τὸ σχῆμα αὐταῖς. Χάριτας γοῦν οἱ κατ'
 ἐμὲ ἐπλασσόν τε καὶ ἔγραψον γυμνάς.

XXXVI. Γενομένης δὲ Ἐτεοκλει τῆς τελευτῆς ἡ βα-
 σιλεία περιήλθεν ἐς τὸ Ἄλμου γένος. Ἄλμῳ δὲ αὐτῷ
 μὲν θυγατέρες Χρυσογένεια ἐγένετο καὶ Χρῦση· Χρῦ-
 σης δὲ τῆς Ἄλμου καὶ Ἄρεως ἔχει φήμη γενέσθαι Φλε-
 γύαν, καὶ τὴν ἀρχὴν, τοῦ Ἐτεοκλέους ἀποθανόντος
 ἄπαιδος, ὁ Φλεγύας ἔσχεν οὗτος. Τῇ μὲν δὴ χώρᾳ τῇ
 πάσῃ Φλεγυαντίδα ὄνομα εἶναι μετέδεντο ἀντὶ Ἀνδρητ-
 2 δος, πόλις δὲ ἐγένετο ἢ τε ἐξ ἀρχῆς οἰκισθεῖσα ἢ Ἀν-
 δρητῆς, καὶ προσέκτισεν ὁ Φλεγύας ὁμώνυμον αὐτῷ, τοὺς
 τὰ πολεμικὰ ἀρίστους Ἑλλήνων συλλέξας ἐς αὐτήν.
 2. Καὶ ἀπέστησάν τε ἀνὰ χρόνον ἀπὸ τῶν ἄλλων Ὀρχο-
 μενίων ὑπὸ ἀνοίας καὶ τόλμης οἱ Φλεγύαι, καὶ ἦγον καὶ
 ἔφερον τοὺς προσοίκους· τέλος δὲ καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν
 συλήσοντες στρατεύουσι τὸ ἐν Δελφοῖς, ὅτε καὶ Φιλάμ-
 3 ἀπέθανεν ἐν τῇ μάχῃ καὶ οἱ τῶν Ἀργείων λογάδες. Τοὺς
 δὲ Φλεγύας πολέμῳ μάλιστα Ἑλλήνων χαίρειν μαρτυρεῖ

μοι καὶ ἔπη τῶν ἐν Ἰλιάδι περὶ Ἄρεως καὶ Φόβου τοῦ Ἄρεως πεποιημένα,

Τὼ μὲν ἄρ' εἰς Ἐφύρους πόλεμον μετὰ θωρήσσεσθον ἢ μετὰ Φλεγύας μεγαλήτορας.

783 Ἐφύρους δὲ ἐνταῦθα, ἐμοὶ δοκεῖν, τοὺς ἐν τῇ Θεσπρωτίδι ἠπεύρω λέγει. Τὸ μὲν δὴ Φλεγυῶν γένος ἀνέτρεψεν ἐκ βάρθρων ὁ θεὸς κεραυνοῖς συνεχέσει καὶ ἰσχυροῖς σεισμοῖς· τοὺς δὲ ὑπολειπομένους νόσος ἐπιπεσοῦσα ἐφθίρει λοιμώδης· ὀλίγοι δὲ καὶ ἐς τὴν Φωκίδα διαφεύγουσιν ἐξ αὐτῶν.

3. Φλεγύα δὲ οὐ γενομένων παίδων ἐκδέχεται Χρῦσης τὴν ἀρχήν, Χρυσογενείας τε ὧν τῆς Ἄλμου καὶ Ποσειδῶνος. τούτῳ δὲ υἱὸς γίνεται Χρῦση Μινύας, καὶ ἀπ' αὐτοῦ Μινύαι καὶ νῦν ἐτι ὧν ἤρχεν ὀνομάζονται. Πρόσοδοι δὲ ἐγίνοντο τῷ Μινύᾳ τηλικαῦται μέγεθος ὡς ὑπερβαλέσθαι τοὺς πρὸ αὐτοῦ πλοῦτῳ· θησαυρὸν τε ἀνθρώπων ὧν ἴσμεν Μινύας πρῶτος ἐς ὑποδοχὴν χρημάτων ᾠκοδομήσατο. Ἕλληνες δὲ ἄρα εἰσὶ δεινοὶ τὰ ὑπερόρια ἐν θαύματι τίθεσθαι μελῶν ἢ τὰ οἰκεία, ὁπότε γε ἀνδράσιν ἐπιφανέσιν ἐς συγγραφὴν πυραμίδας μὲν τὰς παρὰ Αἴγυπτίοις ἐπῆλθεν ἐξηγήσασθαι πρὸς τὸ ἀκριβέστατον, θησαυρὸν δὲ τὸν Μινύου καὶ τὰ τείχη τὰ ἐν Τίρυνθι οὐδὲ ἐπὶ βραχὺ ἤγαγον μνήμης, οὐδὲν ὄντα ἐλάττονος θαύματος. 4. Μινύου δὲ ἦν Ὀρχομενός, καὶ 6 ἐπὶ τούτου βασιλεύοντος ἢ τε πόλις Ὀρχομενός καὶ οἱ ἄνδρες ἐκλήθησαν Ὀρχομενιοὶ· διέμεινε δὲ οὐδὲν ἦσσαν καὶ Μινύας ἐπονομάζεσθαι σφᾶς ἐς διάκρισιν ἀπὸ Ὀρχομενίων τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ. Παρὰ τούτον τὸν Ὀρχομενὸν βασιλεύοντα Ἰητος ἀφίκετο ἐξ Ἄργους, φεύγων ἐπὶ τῷ Μολούρου φόνῳ τοῦ Ἀρίσβαντος, ὄντινα ἀπέκτεινε. ἐπὶ γυναικὶ ἐλὼν γαμετῆ· καὶ αὐτῷ τῆς χώρας ἀπένευμεν Ὀρχομενός ὅση νῦν περὶ τε Ἰηττόν ἐστι τὴν κώμην

7 και ἡ ταύτη προσεχῆς. Ἐτήττου δὲ ἐποιήσατο μνήμην και ὁ τὰ ἔπη συνθεῖς ὡς μεγάλας Ἡοίας καλοῦσιν Ἕλληνης·

Ἐτήττος δὲ Μόλουρον Ἀρίσβαντος φίλον υἱόν
κτείνας ἐν μεγάροις εὐνῆς ἔνεχ' ἧς ἀλόχοιο,
οἶκον ἀποπρολιπῶν φεῦγ' Ἄργεος ἱπποβότοιο,
ἶξεν δ' Ὀρχομενὸν Μινυῆμον· και μιν ὁ γ' ἦφως
δέξατο, και κτεάνων μοῖραν πόρην ὡς ἐπειαιές.

784

8 Πρῶτος δὲ οὗτος ὁ Ἐτήττος δίκην μοιχείας λαβῶν δῆλός ἐστι· και χρόνῳ ὕστερον Δράκοντος Ἀθηναίους θεσμοθετήσαντος ἐν τῶν ἐκείνου κατέστη νόμων, οὓς ἔγραφεν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς, ἄλλων τε ὁπόσων ἄδειαν εἶναι χρή, και δὴ και τιμωρίας μοιχοῦ. Τὸ δὲ ἀξίωμα τῶν Μινυῶν ἐπὶ τοσοῦτο ἤδη προῆκτο, ὥστε και Νηλεὺς Κρηθέως βασιλεύων Πύλου γυναίκα ἔσχεν ἐξ Ὀρχομενοῦ Κλωῶριν Ἀμφίονος τοῦ Ἰασίου.

XXXVII. Ἔδει δὲ ἄρα παυσθῆναι και τὸ Ἄλμου γένος· οὐχ ὑπολείπεται γὰρ παῖδα Ὀρχομενός, και οὕτως ἐς Κλυμένον τὸν Πρέσβωνος τοῦ Φοῖβου περιῆλθεν ἡ ἀρχή. Κλυμένου δὲ γίνονται παῖδες, πρεσβύτατος μὲν Ἐργίνος, ἐπὶ δὲ αὐτῷ Στράτιος και Ἄρρων και Πύλτος, νεώτατος δὲ Ἄξεύς. 2. Κλυμένον μὲν ἐν τῇ ἑορτῇ τοῦ Ὀγγηστίου Ποσειδάωνος Θηβαίων φονεύουσι ἄνδρες, ἐξ ἀφορμῆς μικρᾶς ἐς ἅπαν θυμοῦ προαχθέντες· Ἐργί-
νος δὲ ὁ πρεσβύτατος τῶν Κλυμένου παίδων τὴν βασι-
2 λείαν παραλαμβάνει. Δύναμιν δὲ αὐτίκα αὐτός τε και οἱ ἀδελφοὶ συλλέξαντες ἦλθον ἐπὶ τὰς Θήβας· και μάχη μὲν ἐκράτησαν, τὸ δὲ ἀπὸ τούτου χωροῦσιν ἐς ὁμολογίαν Θηβαίους κατὰ ἔτος ἕκαστόν τελεῖν δασμὸν τοῦ Κλυμένου φόνου. Ἡρακλέους δὲ ἐπιτραφέντος ἐν Θήβαις, οὕτω τοῦ δασμοῦ τε ἠλευθερώθησαν οἱ Θηβαῖοι
3 και οἱ Μινυῖαι μεγάλως τῷ πολέμῳ προσέπταισαν. Ἐργί-
νος δὲ ἄτε κεκακωμένων ἐς τὸ ἔσχατον τῶν πολιτῶν

πρὸς μὲν τὸν Ἡρακλέα ἐποιήσατο εἰρήνην, πλοῦτον δὲ
 785 τὸν πρότερον καὶ εὐδαιμονίαν ἐπέβηεν ἀνασώσασθαι
 ζητῶν ἡμέλησεν ἀπάντων ὁμοίως τῶν ἄλλων, ὥστε καὶ
 ἔλαθεν ἄγανος καὶ ἄπαις ἀφικόμενος ἐς γῆρας. Ὡς δὲ
 αὐτῷ χρήματα συνείλετο, ἐνταῦθα ἐπεθόμησέν οἱ γε-
 νέσθαι παῖδας· ἐλθόντι δὲ ἐς Δελφοὺς καὶ ἐρομένῳ 4
 περὶ παίδων χρῆ τάδε ἢ Πυθία·

Ἐργίνε Κλυμένειο πάτερ Πρεσβωνιάδαο,
 ὅψ' ἦλθες γενεὴν διζήμενος, ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
 ἰστοβοῆϊ γέροντι νέην ποτίβαλλε κορώνην.

3. Λαβόντι δὲ αὐτῷ νέαν γυναῖκα κατὰ τὸ μάντευμα
 Τροφώνιος γίνεται καὶ Ἀγαμήδης. λέγεται δὲ ὁ Τρο- 5
 φώνιος Ἀπόλλωνος εἶναι καὶ οὐκ Ἐργίνου· καὶ ἐγὼ τε
 πείθομαι καὶ ὅστις παρὰ Τροφώνιον ἦλθε δὴ μαντευ-
 σόμενος. Τούτους φασίν, ὡς ηὐξήθησαν, γενέσθαι
 δεινοὺς θεοῖς τε ἱερὰ κατασκευάσασθαι καὶ βασιλεία
 ἀνθρώποις· καὶ γὰρ τῷ Ἀπόλλωνι τὸν ναὸν ᾠκοδόμη-
 σαν τὸν ἐν Δελφοῖς καὶ Ἴριεϊ τὸν Θησαυρόν. Ἐποίησαν
 δὲ ἐνταῦθα τῶν λίθων ἕνα εἶναι σφισιν ἀφαιρῆν κατὰ
 τὸ ἐκτός· καὶ οἱ μὲν αἰεὶ τι ἀπὸ τῶν τιθεμένων ἐλάμβαν-
 ον· Ἴριεὺς δὲ εἶχετο ἀφασία, κλεῖς μὲν καὶ σημεῖα τὰ
 ἄλλα ὁρῶν ἀκίνητα, τὸν δὲ ἀριθμὸν αἰεὶ τῶν χρημάτων
 ἐλάττονα. Ἰστησιν οὖν ὑπὲρ τῶν ἀγγείων, ἐν οἷς ὁ τε 6
 ἄργυρος ἐνῆν καὶ ὁ χρυσὸς οἱ, πάγας ἢ τι καὶ ἄλλο, ὃ
 τὸν ἐσελθόντα καὶ ἀπτόμενον τῶν χρημάτων καθέξειν
 ἐμελλεν. ἐσελθόντος δὲ τοῦ Ἀγαμήδους, τὸν μὲν ὁ
 δεσμὸς κατεῖχε, Τροφώνιος δὲ ἀπέτεμεν αὐτοῦ τὴν κε-
 φαλήν, ὅπως μὴ ἡμέρας ἐπισχούσης ἐκεῖνος γένοιτο ἐν
 αἰκίαις καὶ αὐτὸς μηνυθείη μετέχων τοῦ τολμήματος.
 786 Καὶ Τροφώνιον μὲν ἐνταῦθα ἐδέξατο ἢ γῆ διαστᾶσα, 7
 ἐνθα ἐστὶν ἐν τῷ ἄλσει τῷ ἐν Λεβαδείᾳ βόθρος τε Ἀγα-
 μήδους καλούμενος καὶ πρὸς αὐτῷ στήλη. Τὴν δὲ ἀρχὴν

τῶν Ὀρχομενίων ἔσχεν Ἀσκάλαφος καὶ Ἰάλμενος Ἄρεως εἶναι λεγόμενοι· μητρὸς δὲ Ἀστυόχης ἦσαν τῆς Ἄκτορος τοῦ Ἀξέως τοῦ Κλυμένου· καὶ ὑπὸ τούτοις ἠγεμόσι Μι-
8 νύαι στρατεύουσιν ἐς Τροίαν. Μετέσχον Ὀρχομένιοι καὶ τοῖς Κόδρου παισιν ἐς Ἴωνίαν τοῦ στόλου. Γενομέ-
νους δὲ ἀναστάτους ὑπὸ Θηβαίων κατήγαγεν αὐτοὺς ἐς Ὀρχομενὸν Φίλιππος ὁ Ἀμύντου· τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ δαιμο-
νίου σφίσιν ἐς τὸ ἀσθενέστερον ἐμελλεν αἰεὶ ῥέψειν.

XXXVIII. Ὀρχομενίοις δὲ πεποιήται ** καὶ Διονύ-
σου, τὸ δὲ ἀρχαιότατον Χαρίτων ἐστὶν ἱερόν. τὰς μὲν
δὴ πέτρας σέβουσί τε μάλιστα, καὶ τῷ Ἐτεοκλεῖ αὐτὰς
πεσεῖν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ φασίν· τὰ δὲ ἀγάλματα τὰ σὺν
κόσμῳ πεποιημένα ἀνετέθη μὲν ἐπ' ἐμοῦ, λίθου δὲ ἐστι
2 καὶ ταῦτα. 2. Ἔστι δὲ σφισὶ καὶ κρήνη θεᾶς ἄξια· κατα-
βαίνουσι δὲ ἐς αὐτὴν ὕδωρ οἰσοντες. Θησαυρὸς δὲ ὁ
Μινύου, θαῦμα ὄν τῶν ἐν Ἑλλάδι αὐτῇ καὶ τῶν ἐτέρωθι
οὐδενὸς ὕστερον, πεποιήται τρόπον τοιόνδε· λίθου μὲν
εἰργασται, σχῆμα δὲ περιφερές ἐστιν αὐτῷ, κορυφὴ δὲ
οὐκ ἐς ἄγαν ὀξὺ ἀνηγμένη· τὸν δὲ ἀνωτάτω τῶν λίθων
3 φασὶν ἀρμονίαν παντὶ εἶναι τῷ οἰκοδομήματι. 3. Τάφοι
δὲ Μινύου τε καὶ Ἡσιόδου. καταδέξασθαι δὲ φασὶν
οὕτω τοῦ Ἡσιόδου τὰ ὀσῆα. νόσου καταλαμβανούσης
λοιμῶδους καὶ ἀνθρώπους καὶ τὰ βοσκήματα ἀποστέλ-
λουσι θεωρὸς παρὰ τὸν θεόν. τούτοις δὲ ἀποκρίνα-
σθαι λέγουσι τὴν Πυθίαν, Ἡσιόδου τὰ ὀσῆα ἐκ τῆς Ναυ-
πακτίας ἀγαγοῦσιν ἐς τὴν Ὀρχομενίαν, ἄλλο δὲ εἶναι
σφισὶν οὐδὲν ἴαμα. τότε δὲ ἐπερέσθαι δεύτερα ὅπου 787
τῆς Ναυπακτίας αὐτὰ ἐξευρήσουσι, καὶ αὐτοὺς τὴν Πυ-
4 θίαν εἰπεῖν ὡς μηνύσοι κορώνη σφίσιν. οὕτω τοῖς θεο-
πρόποις ἀποβᾶσιν ἐς τὴν γῆν πέτραν τε οὐ πόρρω τῆς
ὁδοῦ καὶ τὴν ὄρνιθα ἐπὶ τῇ πέτρᾳ φασὶν ὀφθῆναι· καὶ

τοῦ Ησιόδου [τε] τὰ ὄστα εὖρον ἐν χηραμῶ τῆς πέ-
τρας, καὶ ἔλεγεια ἐπὶ τῷ μνήματι ἐπιγέγραπται·

Ἄσκη μὲν πατρὶς πολυλήτος, ἀλλὰ θανόντος
ὄστέα πληξίππων γῆ Μινυῶν κατέχει

Ἡσιόδου, τοῦ πλείστον ἐν Ἑλλάδι κῦδος ὄρεται
ἀνδρῶν κρινομένων ἐν βασίῳ σοφίης.

4. Περὶ δὲ Ἀκταίωνος λεγόμενα ἦν Ὀρχομενίους, 5
λυμαίνεσθαι τὴν γῆν πέτραν ἔχον εἰδωλον. ὡς δὲ ἐχρῶντο
ἐν Δελφοῖς, κελεύει σφίσιν ὁ θεός, ἀνευρόντας εἰ τι
ἦν Ἀκταίωνος λοιπόν, κρύψαι γῆ· κελεύει δὲ καὶ τοῦ
εἰδώλου χαλκῆν ποιησαμένους εἰκόνα πρὸς πέτρα σιδήρῳ
δῆσαι. τοῦτο καὶ αὐτὸς δεδεμένον τὸ ἄγαλμα εἶδον·
καὶ τῷ Ἀκταίῳ ἐναγίζουσιν ἀνὰ πᾶν ἔτος.

5. Σταδίου δὲ ἀφέστηκεν ἑπτὰ Ὀρχομενοῦ ναὸς τε 6
Ἡρακλέους καὶ ἄγαλμα οὐ μέγα. ἐνταῦθα τοῦ ποταμοῦ
τοῦ Μέλανός εἰσιν αἱ πηγαί, καὶ ὁ Μέλας ἐς λίμνην καὶ
οὗτος τὴν Κηφισίδα ἐκδίδωσιν. Ἐπέχει μὲν δὴ καὶ ἄλ-
λως τῆς Ὀρχομενίας τὸ πολὺ ἡ λίμνη, χειμῶνος δὲ ὦρα
νότου τὰ πλείω πνεύσαντος ἔπεισιν ἐπὶ πλεον τῆς χώρας
τὸ ὕδωρ. Θηβαῖοι δὲ τὸν ποταμὸν τὸν Κηφισὸν φασιν 7
ὑπὸ Ἡρακλέους ἐς τὸ πεδίον ἀποστραφῆναι τὸ Ὀρχο-
μενιον· τέως δὲ αὐτὸν ὑπὸ τὸ ὄρος ἐς θάλασσαν ἐξιέναι,
πρὶν ἢ τὸν Ἡρακλέα τὸ χάσμα ἐμφράξαι τὸ διὰ τοῦ
788 ὄρους. Ἐπίσταται μὲν οὖν καὶ Ὅμηρος λίμνην ἄλλως
τὴν Κηφισίδα οὖσαν καὶ οὐχ ὑπὸ Ἡρακλέους πεποιημέ-
νην, καὶ ἐπὶ τῷδε εἶρηκε·

λίμνη κεκλιμένος Κηφισίδι·

6. Ἐχει δὲ οὐδὲ εἰκότα λόγον τοὺς Ὀρχομενίους μὴ καὶ τὸ 8
χάσμα ἐξευρεῖν καὶ τοῦ Ἡρακλέους ἀναρρήξαντας τὸ
ἔργον ἀποδοῦναι τὴν διέξοδον τῷ Κηφισῷ τὴν ἀρχαίαν,
ἐπεὶ μηδὲ ἄχρι τῶν Τρωϊκῶν χρήμασιν ἀδυνάτως εἶχον.

μαρτυρεῖ δὲ μοι καὶ Ὅμηρος ἐν Ἀχιλλέως ἀποκρίσει
πρὸς τοὺς παρὰ Ἀγαμέμνονος κρέσβεις·

οὐδ' ὄσ' ἐς Ὀρχομενὸν ποτινίσσεται,
δῆλα δῆπουθεν ὥς καὶ τότε προσιόντων τοῖς Ὀρχομε-
νίοις χρημάτων πολλῶν.

- 9 Ἀσπληθόνα δὲ ἐκλιπεῖν τοὺς οἰκήτορας φασιν ὕδα-
τος σπανίζοντας· γενέσθαι δὲ τὸ ὄνομα ἀπὸ Ἀσπληθόνοιο
τῆ πόλει, τοῦτον δὲ εἶναι νύμφης τε Μιδείας καὶ Πο-
σειδάωνος. ὁμολογεῖ δὲ καὶ ἔπη σφίσι αἰ ἐποίησε Χερ-
σίας, ἀνὴρ Ὀρχομένιος·

ἐκ δὲ Ποσειδάωνος ἀγακλειτῆς τε Μιδείης

Ἀσπληθῶν γένεθ' υἱὸς ἀν' εὐρύχορον πτολιέθρον.

- 10 Τοῦδε τοῦ Χερσίου τῶν ἐπῶν οὐδεμία ἦν ἐτι κατ' ἐμὲ
μνήμη, ἀλλὰ καὶ τάδε ἐπηγάγετο ὁ Κάλλιππος ἐς τὸν
αὐτὸν λόγον τὸν ἔχοντα ἐς Ὀρχομενίους. τούτου δὲ τοῦ
Χερσίου καὶ ἐπίγραμμα οἱ Ὀρχομένιοι τὸ ἐπὶ τῷ Ἡσιό-
δου τάφῳ μνημονεύουσιν.

- XXXIX. Τὰ μὲν δὴ πρὸς τῶν ὄρων Φωκεῖς ὑπεροι-
κοῦσιν Ὀρχομενίων, ἐν δὲ τῷ πεδίῳ Λεβάδειά ἐστιν
αὐτοῖς ὄμορος. αὕτη τὸ μὲν ἐξ ἀρχῆς ᾤκειτο ἐπὶ μετεώ-
ρου, καὶ ἄνομάζετο Μίδεια ἀπὸ τῆς Ἀσπληθόνοιο μητρός·
Λεβάδου δὲ ἐξ Ἀθηνῶν ἐς αὐτὴν ἀφικομένου κατέβησάν
τε ἐς τὸ χθαμαλὸν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἐκλήθη Λεβάδεια
ἡ πόλις ἀπ' αὐτοῦ. πατέρα δὲ τοῦ Λεβάδου, καὶ καθ'
ἦντινα αἰτίαν ἦλθεν, οὐκ ἴσασιν ἄλλο ἢ γυναῖκα εἶναι
2 Λεβάδου Λαονίκην. 2. Κεκόσμηται μὲν δὴ τὰ ἄλλα σφί- 789
σιν ἡ πόλις ὁμοίως τοῖς Ἑλλήνων μάλιστα εὐδαίμοσι,
διείργει δὲ ἀπ' αὐτῆς τὸ ἄλσος τοῦ Τροφανίου ***
φασὶ δ' ἐνταῦθα Ἐρκυναν ὀμοῦ Κόρη τῇ Δήμητρος
παίζουσαν καὶ ἔχουσαν χῆνα ἀφείναι τοῦτον ἄκουσαν
ἐς δὲ ἄντρον κοῖλον ἐσπέντος καὶ ὑπὸ λίθον ἀποκρύ-
ψαντος αὐτόν, ἐσελθοῦσα ἡ Κόρη λαμβάνει τὸν ὄρνιθα

ὑπὸ τῷ λίθῳ κατακείμενον· φηναί τε δὴ τὸ ὕδωρ ὄθεν
 ἀνείλετο ἢ Κόρη τὸν λίθον, καὶ ὀνομασθῆναι τὸν ποτα-
 μὸν ἐπὶ τούτῳ λέγουσιν Ἐρκυναν. Καὶ ἔστι μὲν πρὸς τῇ 3
 ὄχθῃ τοῦ ποταμοῦ ναὸς Ἐρκύνης, ἐν δὲ αὐτῷ παρθένος
 χῆνα ἔχουσα ἐν ταῖς χερσίν· εἰσὶ δὲ ἐν τῷ σπηλαίῳ τοῦ
 ποταμοῦ τε αἱ πηγαὶ καὶ ἀγάσματα ὀρθά, περιειλιγμέ-
 νοι δὲ εἰσὶν αὐτῶν τοῖς σκήπτροις δράκοντες. ταῦτα
 εἰκάσαι μὲν ἂν τις Ἀσκληπιοῦ τε εἶναι καὶ Ὑγείας, εἶεν
 δ' ἂν Τροφώνιος καὶ Ἐρκυνα, ἐπεὶ μηδὲ τοὺς δράκοντας
 Ἀσκληπιοῦ μᾶλλον ἢ καὶ Τροφωνίου νομιζουσιν ἰερούς
 εἶναι. Ἐπὶ δὲ τῷ ποταμῷ μνημᾶ ἐστὶν Ἀρκεσιλάου·
 Δῆττον δὲ ἀνακομίσαι τοῦ Ἀρκεσιλάου τὰ ὀστᾶ ἐκ Τροίας.
 3. Τὰ δὲ ἐπιφανέστατα ἐν τῷ ἄλσει Τροφωνίου ναὸς καὶ 4
 ἄγαλμά ἐστιν, Ἀσκληπιῷ καὶ τοῦτο εἰκασμένον· Πρα-
 ξιτέλης δὲ ἐποίησε τὸ ἄγαλμα. ἔστι δὲ καὶ Δῆμητρος
 ἱερὸν ἐπέκλησιν Εὐρώπης, καὶ Ζεὺς Ἰέτιος ἐν ὑπαίθρῳ.
 ἀναβάσι δὲ ἐπὶ τὸ μαντεῖον, καὶ αὐτόθεν λούσιν ἐς τὸ
 πρόσω τοῦ ὄρους, Κόρης ἐστὶ καλουμένη θήρα καὶ Διὸς
 Βασιλέως ναὸς. τοῦτον μὲν δὴ διὰ τὸ μέγεθος ἢ καὶ
 τῶν πολέμων τὸ ἀλλεπάλληλον ἀφείκασιν ἡμέτερον· ἐν
 δὲ ἐτέρῳ ναῷ Κρόνου καὶ Ἥρας καὶ Διὸς ἐστὶν ἀγάλ-
 ματα. ἔστι δὲ καὶ Ἀπόλλωνος ἱερὸν. 4. Κατὰ δὲ τὸ μαν- 5
 τεῖον τοιάδε γίνεται. ἐπειδὴν ἀνδρὶ ἐς τοῦ Τροφωνίου
 κατιέναι δόξῃ, πρῶτα μὲν τεταγμένων ἡμερῶν δίαιταν
 ἐν οἰκῆματι ἔχει· τὸ δὲ οἰκημα Δαίμονός τε ἀγαθοῦ καὶ
 Τύχης ἱερὸν ἐστὶν ἀγαθῆς. διαιτώμενός τε ἐνταῦθα τὰ
 790 τε ἄλλα καθαρεύει καὶ λουτρῶν εἴργεται θερμοῶν· τὸ δὲ
 λουτρὸν ὁ ποταμὸς ἐστὶν ἢ Ἐρκυνα· καὶ οἱ καὶ κρέα
 ἄφθονά ἐστιν ἀπὸ τῶν θυσιῶν· θύει γὰρ δὴ ὁ κατιῶν
 αὐτῷ τε τῷ Τροφωνίῳ καὶ τοῦ Τροφωνίου τοῖς παισὶ,
 πρὸς δὲ Ἀπόλλωνί τε καὶ Κρόνῳ καὶ Διὶ ἐπέκλησιν Βα-
 σιλεῖ καὶ Ἥρᾳ τε Ἠνιόχῃ καὶ Δῆμητρι ἣν ἐπονομάζοντες

- 6 Εὐρώπην τοῦ Τροφωνίου φασὶν εἶναι τροφόν. καθ' ἐκάστην δὲ τῶν θυσιῶν ἀνὴρ μάντις παρῶν ἐς τοῦ Ιερείου τὰ σπλάγχνα ἐνορᾷ, ἐνιδῶν δὲ προθεσπίζει τῷ κατιόντι εἰ δὴ αὐτὸν εὐμενῆς ὁ Τροφώνιος καὶ Ἰλεως δέξεται. τῶν μὲν δὴ ἄλλων Ιερείων τὰ σπλάγχνα οὐχ ὁμοίως δηλοῖ τοῦ Τροφωνίου τὴν γνώμην· ἐν δὲ νυκτὶ ἢ κάτεισιν ἕκαστος, ἐν ταύτῃ κριὸν θύουσιν ἐς βόθρον, ἐπικαλούμενοι τὸν Ἀγαμήδην. θυμάτων δὲ τῶν πρότερον πεφηνότων αἰσίων λόγος ἐστὶν οὐδεὶς, εἰ μὴ καὶ τοῦδε τοῦ κριοῦ τὰ σπλάγχνα τὸ αὐτὸ θέλοι λέγειν· ὁμολογούντων δὲ καὶ τούτων, τότε ἕκαστος ἤδη κάτεισιν
- 7 εὐελπίς. κάτεισι δὲ οὕτω. Πρῶτα μὲν ἐν τῇ νυκτὶ αὐτὸν ἄγουσιν ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὴν Ἑρκυναν, ἀγαγόντες δὲ ἐλαίῳ χρίουσι καὶ λούουσι δύο παῖδες τῶν ἀστῶν ἕτη τρία πού καὶ δέκα γεγονότες, οὓς Ἑρμᾶς ἐπονομάζουσιν· οὗτοι τὸν καταβαίνοντά εἰσιν οἱ λούοντες καὶ ὁπόσα χρῆ διακονούμενοι ἄτε παῖδες. τὸ ἐντεῦθεν ὑπὸ τῶν Ιερέων οὐκ αὐτίκα ἐπὶ τὸ μαντεῖον, ἐπὶ δὲ ὕδατος πηγᾶς ἄγεται·
- 8 αἱ δὲ ἐγγύτατά εἰσιν ἀλλήλων. ἐνταῦθα δὴ χρῆ πιεῖν αὐτὸν Διῆθης τε ὕδωρ καλούμενον, ἵνα λήθῃ γένηται οἱ πάντων ἃ τέως ἐφρόντιζε, καὶ ἐπὶ τῷδε ἄλλο αὐτίς ὕδωρ πίνει Μνημοσύνης, ἀπὸ τούτου τε μνημονεύει τὰ ὀφθέντα οἱ καταβάντι. Θεασάμενος δὲ ἄγαλμα ὃ ποιῆσαι Δαίδαλόν φασιν, ὑπὸ δὲ τῶν Ιερέων οὐκ ἐπι- 791
- δείκνυται πλὴν ὅσοι παρὰ τὸν Τροφώνιον μέλλουσιν ἐρχεσθαι, τοῦτο τὸ ἄγαλμα ἰδὼν καὶ θεραπεύσας τε καὶ εὐξάμενος ἐρχεται πρὸς τὸ μαντεῖον, χιτῶνα ἐνδεδυκῶς λινοῦν καὶ ταινίαις τὸν χιτῶνα ἐπιξωσθεὶς καὶ ὑποδη- 9
- σάμενος ἐπιχωρίας κρηπίδας. 5. Ἔστι δὲ τὸ μαντεῖον ὑπὲρ τὸ ἄλσος ἐπὶ τοῦ ὄρους. κρηπίς μὲν ἐν κύκλῳ περιβέβληται λίθου λευκοῦ, περίοδος δὲ τῆς κρηπίδος κατὰ ἄλων τὴν ἐλαχίστην ἐστίν· ὕψος δὲ ἀποδέουσα δύο

εἶναι πήχεις. ἐφεστήκασι δὲ ἐπὶ τῇ κρηπίδι ὀβελοὶ καὶ
 αὐτοὶ χαλκοὶ καὶ αἱ συνέχουσαι σφᾶς ξῶναι· διὰ δὲ αὐ-
 τῶν θύραι πεποιήνται. τοῦ περιβόλου δ' ἐντὸς χάσμα
 γῆς ἐστὶν οὐκ αὐτόματον, ἀλλὰ σὺν τέχνῃ καὶ ἀρμονίᾳ
 πρὸς τὸ ἀκριβέστατον ᾠκοδομημένον. Τοῦ δὲ οἰκοδο- 10
 μήματος τούτου τὸ σχῆμα εἰκασταὶ κριβάνῳ· τὸ δὲ εὖρος
 ἢ διάμετρος αὐτοῦ τέσσαρας παρέχοιτο ἂν ὡς εἰκάσαι
 πήχεις· βάθος δὲ τοῦ οἰκοδομήματος οὐκ ἂν οὐδὲ τοῦτο
 εἰκάξοι τις ἐς πλεον ὀκτὼ καθήκειν πηχῶν. Κατάβασις
 δὲ οὐκ ἐστὶ πεποιημένη σφίσι ἐς τὸ ἔδαφος· ἐπειδὴν
 δὲ ἀνὴρ ἐρχεται παρὰ τὸν Τροφῶνιον, κλίμακα αὐτῷ
 κομίζουσι στενὴν καὶ ἐλαφράν. καταβάντι δὲ ἐστὶν ὀπή
 μεταξὺ τοῦ τε ἔδαφους καὶ τοῦ οἰκοδομήματος· σπιθα-
 μῶν τὸ εὖρος δύο, τὸ δὲ ὕψος ἐφαίνετο εἶναι σπιθαμῆς.
 Ὁ οὖν κατιῶν κατακλίνας ἑαυτὸν ἐς τὸ ἔδαφος, ἔχων 11
 μάξας μεμαγμένας μέλιτι προεμβάλλει τε ἐς τὴν ὀπήν
 τοὺς πόδας καὶ αὐτὸς ἐπιχωρεῖ, τὰ γόνατά οἱ τῆς ὀπῆς
 ἐντὸς γενέσθαι προθυμούμενος· τὸ δὲ λοιπὸν σῶμα
 ἀντίκα ἐφειλκύνθη τε καὶ τοῖς γόνασιν ἐπέδραμεν,
 ὥσπερ ποταμῶν ὁ μέγιστος καὶ ὠκύτετος συλληφθέντα
 ὑπὸ δίνης ἀποκρύψειεν ἂν ἄνθρωπον. Τὸ δὲ ἐντεῦθεν
 τοῖς ἐντὸς τοῦ ἀδύτου γενομένοις οὐχ εἷς οὐδὲ ὁ αὐτὸς
 τρόπος ἐστὶν ὅτῳ διδάσκονται τὰ μέλλοντα, ἀλλὰ πού-
 τις καὶ εἶδε καὶ ἄλλος ἤκουσεν. Ἀναστρέψαι δὲ ὀπίσω
 792 τοῖς καταβᾶσι διὰ στομίλου τε ἐστὶ τοῦ αὐτοῦ καὶ προ-
 εκθεόντων σφίσι τῶν ποδῶν. Ἀποθανεῖν δὲ οὐδένα 12
 τῶν καταβάντων λέγουσιν, ὅτι μὴ μόνον τῶν Δημη-
 τρίου τινὰ δορυφόρων. τοῦτον δὲ οὔτε ποιῆσαι περὶ τὸ
 λερόν φασιν οὐδὲν τῶν νενομισμένων, οὔτε χρησόμε-
 νον τῷ θεῷ καταβῆναι, χρυσὸν δὲ καὶ ἄργυρον ἐκκο-
 μεῖν ἐλπίσαντα ἐκ τοῦ ἀδύτου. λέγεται δὲ καὶ τοῦτου
 τὸν νεκρὸν ἐτέρωθι ἀναφανῆναι καὶ οὐ κατὰ στόμα

ἐκβληθῆναι τὸ Ιερόν. Ἐς μὲν δὴ τὸν ἄνθρωπον λεγομέ-
 13 νων καὶ ἄλλων εἰρηταί μοι τὰ ἀξιολογώτατα· τὸν δὲ
 ἀναβάντα παρὰ τοῦ Τροφωνίου παραλαβόντες αὐτίς οἱ
 Ιερεῖς καθίζουσιν ἐπὶ θρόνον Μνημοσύνης καλούμενον,
 κεῖται δὲ οὐ πόρρω τοῦ ἀδύτου, καθεσθέντα δὲ ἐνταῦθα
 ἀνερωτῶσιν ὅποσα εἶδέ τε καὶ ἐπύθετο· μαθόντες δὲ
 ἐπιτρέπουσιν αὐτὸν ἤδη τοῖς προσήκουσιν. οἱ δὲ ἐς τὸ
 οἶκημα ἐνθα καὶ πρότερον διητᾶτο παρὰ τε Τύχη καὶ
 Δαίμονι ἀγαθοῖς, ἐς τοῦτο ἀράμενοι κομίζουσι κάτοχόν
 τε ἐτι τῷ θείματι καὶ ἀγνωῖα ὁμοίως αὐτοῦ τε καὶ τῶν
 πέλας. ὕστερον μέντοι τά τε ἄλλα οὐδέν τι φρονήσει
 14 μείον ἢ πρότερον, καὶ γέλως ἐπάνεισιν οἱ. Γράφω δὲ
 οὐκ ἀκοήν, ἀλλὰ ἑτέρους τε ἰδὼν καὶ αὐτὸς τῷ Τροφω-
 νίῳ χρησάμενος. Τοὺς δὲ ἐς τοῦ Τροφωνίου κατελθόν-
 τας ἀνάγκη σφᾶς, ὅποσα ἤκουσεν ἕκαστος ἢ εἶδεν, ἀνα-
 θεῖναι γεγραμμένα ἐν πίνακι. Λείπεται δ' ἐτι καὶ τοῦ
 Ἀριστομένους ἐνταῦθα ἡ ἀσπίς· τὰ δὲ ἐς αὐτὴν ὅποια
 ἐγένετο, ἐδήλωσα ἐν τοῖς προτέροις τοῦ λόγου.

XL. Τὸ δὲ μαντεῖον οἱ Βοιωτοὶ τοῦτο οὐ πεπυσμένοι
 πρότερον ἐπ' αἰτία τοιαῦδε ἐγνωσαν. Θεωροὺς ἀφ' ἐκά-
 στης πόλεως ἄνδρας ἀποστέλλουσιν ἐς Δελφούς· οὐ γὰρ
 δὴ σφίσις ἐτος δεύτερον ὕεν ὁ θεός. τούτοις αἰτουῦσιν
 ἐπανόρθωμα τοῦ ἀύχμου προσέταξεν ἡ Πυθία παρὰ
 Τροφώνιον ἐς Λεβάδειαν ἐλθοῦσιν εὔρασθαι παρὰ ἐκεί-
 2 νου τὸ ἱαμα. Ὡς δὲ ἐς τὴν Λεβάδειαν ἐλθόντες οὐκ 793
 ἐδύνατο εὔρειν τὸ μαντεῖον, ἐνταῦθα τῶν ἐξ Ἀκραί-
 φνίου πόλεως Σάων, οὗτος δὲ ἦν καὶ ἡλικία τῶν θεω-
 ρῶν πρεσβύτατος, εἶδεν ἐσμὸν μελισσῶν*** ὅποι ποτ'
 ἂν ἀποτράπωνται καὶ αὐτοὺς ἐπεσθαι. αὐτίκα δὴ τὰς
 μελίσσας ἐς τοῦτο ἐσπετομένας ὄρα τῆς γῆς, καὶ συνε-
 *** εται σφίσις ἐς τὸ μαντεῖον. Τοῦτον τὸν Σάωνα καὶ
 τὴν Ιερουργίαν τὴν καθεστηκυῖαν, καὶ ὅποσα περὶ τὸ

χρηστήριον δρωσιν ἄλλα, διδαχθῆναι παρὰ τοῦ Τροφωλίου φασί.

2. Δαιδάλου δὲ τῶν ἔργων δύο μὲν ταῦτά ἐστιν ἐν 3 Βοιωτία, Ἡρακλῆς τε ἐν Θήβαις καὶ παρὰ Λεβαδεῦσιν ὁ Τροφώνιος, τσαῦτα δὲ ἕτερα ξόανα ἐν Κρήτῃ, Βριτόμαρτις ἐν Ὀλοῦντι καὶ Ἀθηνᾶ παρὰ Κνωσίοις· παρὰ τούτοις δὲ καὶ ὁ τῆς Ἀριάδνης χορός, οὗ καὶ Ὅμηρος ἐν Ἰλιάδι μνήμην ἐποιήσατο, ἐπειρασμένος ἐστὶν ἐπὶ λευκοῦ λίθου. καὶ Δηλίοις Ἀφροδίτης ἐστὶν οὐ μέγα ξόανον, λελυμασμένον τὴν δεξιὰν χεῖρα ὑπὸ τοῦ χρόνου· κάτεισι δὲ ἀντὶ ποδῶν ἐς τετράγωνον σχῆμα. Πείθομαι 4 τοῦτο Ἀριάδνην λαβεῖν παρὰ Δαιδάλου, καὶ ἦνίκα ἠκολούθησε τῷ Θησεί, τὸ ἄγαλμα ἐπεκομίζετο οἰκοθεν· ἀφαιρεθέντα δὲ αὐτῆς τὸν Θησέα οὕτω φασὶν οἱ Δῆλιοι τὸ ξόανον τῆς θεοῦ ἀναθεῖναι τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Δηλίῳ, ἵνα μὴ οἰκαδὲ ἐπαγόμενος ἐς ἀνάμνησίν τε Ἀριάδνης ἐφέλληται καὶ ἀεὶ νέας ἐπὶ τῷ ἔρωτι εὐρίσκηται τὰς συμφοράς. πέρα δὲ οὐκ οἶδα ὑπόλοιπα ὄντα τῶν Δαιδάλου· τοῖς γὰρ ἀνατεθεισὶν ὑπὸ Ἀργείων ἐς τὸ Ἡραῖον καὶ ἐς Γέλαν τὴν ἐν Σικελίᾳ κομισθεῖσιν ἐξ Ὀμφάκης ἀφανισθῆναί σφισιν ὁ χρόνος καθέστηκεν αἴτιος.

3. Λεβαδέων δὲ ἔχονται Χαιρωνεῖς. ἐκαλεῖτο δὲ ἡ 5 πόλις καὶ τούτοις Ἄρνη τὸ ἀρχαῖον· θυγατέρα δὲ εἶναι λέγουσιν Αἰόλου τὴν Ἄρνην, ἀπὸ δὲ ταύτης κληθῆναι καὶ ἑτέραν ἐν Θεσσαλίᾳ πόλιν· τὸ δὲ νῦν τοῖς Χαιρωνεῦσιν ὄνομα γεγονέναι ἀπὸ Χαίρωνος, ὃν Ἀπόλλωνός 794 φασὶν εἶναι, μητέρα δὲ αὐτοῦ Θηρῶ τὴν Φύλαντος εἶναι. Μαρτυρεῖ δὲ καὶ ὁ τὰ ἔπη τὰς μεγάλας Ἡόλας ποιήσας Φύλας δ' ᾤπιεν κούρην κλειτοῦ Ἰολάου 6 Λειπεφίλην· ἦν δ' εἶδος Ὀλυμπιάδεσιν ὁμοίη, Ἰαπότην δὲ οἱ υἱὸν ἐνὶ μεγάροισιν ἔτικτεν Θηρῶ τ' εὐειδῆ, ἰκέλην φαέεσσι σελήνης.

Θηρῶ δ' Ἀπόλλωνος ἐν ἀγκοίνῃσι πεσοῦσα
 γείνατο Χαιρώνος κρατερὸν μένος ἰπποδάμοιο.

Ὅμηρος δὲ ἐπιστάμενος, ἐμοὶ δοκεῖν, Χαιρώνειάν τε
 ἦδη καὶ Λεβάδειαν καλουμένας, ὅμως τοῖς ἀρχαίοις
 ἐχρήσατο ὀνόμασιν ἐς αὐτάς, καθότι καὶ Αἴγυπτον τὸν
 ποταμὸν εἶπεν, οὐ Νεῖλον.

- 7 4. Χαιρωνεῦσι δὲ δύο ἐστὶν ἐν τῇ χώρᾳ τρόπαια,
 ἃ Ῥωμαῖοι καὶ Σύλλας ἔστησαν, Ταξίλον καὶ στρατιᾶν
 τὴν Μιθριδάτου κρατήσαντες. Φίλιππος δὲ οὐκ ἀνέ-
 θηκεν ὁ Ἀμύντου τρόπαιον, οὔτε ἐνταῦθα οὔτε ὀπόσας
 μάχας ἄλλας βαρβάρους ἢ καὶ Ἑλληνας ἐνίκησεν· οὐ
 γὰρ τι Μακεδόσιν ἰστάναι τρόπαια ἦν νενομισμένον.
- 8 Λέγεται δὲ ὑπὸ Μακεδόνων Κάρανον βασιλεύοντα ἐν
 Μακεδονίᾳ κρατῆσαι μάχῃ Κισσέως, ὃς ἐδυνάστευεν ἐν
 χώρᾳ τῇ ὁμόρῳ. καὶ ὁ μὲν τρόπαιον ὁ Κάρανος κατὰ
 νόμους τοὺς Ἀργείων ἔστησεν ἐπὶ τῇ νίκῃ· ἐπελθόντα
 δὲ φασιν ἐκ τοῦ Ὀλύμπου λέοντα ἀνατρέφαι τε τὸ τρώ-
 9 παιον [καὶ] ἀφανισθῆναι *** [συνεῖναι τῇ] γνώμῃ, Κά-
 ρανον δὲ οὐκ εὖ βουλευσασθαι, βαρβάροις τοῖς περιου-
 κοῦσιν ἐς ἐχθραν ἐθέλοντα ἀδιάλλακτον καταστήναι
 χρῆναι γὰρ μήτε ὑπὸ αὐτοῦ Κάρανου μήτε ὑπὸ τῶν
 ὕστερον βασιλευσόντων Μακεδονίας τρόπαια ἴστασθαι,
 εἰ ἐς εὐνοϊάν ποτε τοὺς προσχώρους ὑπάξονται. μαρτυ-795
 ρεὶ δὲ τῷ λόγῳ καὶ Ἀλέξανδρος οὐκ ἀναστήσας οὔτε ἐπὶ
 Δαρείῳ τρόπαια οὔτε ἐπὶ ταῖς Ἰνδικαῖς νίκαις.
- 10 5. Προσιόντων δὲ τῇ πόλει πολυάνδριον Θηβαίων
 ἐστὶν ἐν τῷ πρὸς Φίλιππον ἀγῶνι ἀποθανόντων· ἐπι-
 γέγραπται μὲν δὴ ἐπίγραμμα οὐδέν, ἐπίθημα δὲ ἔπεστιν
 αὐτῷ λέων· φέροι δ' ἂν ἐς τῶν ἀνδρῶν μάλιστα τὸν
 θυμὸν· ἐπίγραμμα δὲ ἄπεστιν, ἐμοὶ δοκεῖν, ὅτι οὐδὲ
 εἰκότα τῇ τόλμῃ σφίσι τὰ ἐκ τοῦ δαίμονος ἠκολούθησε.
- 11 6. Θεῶν δὲ μάλιστα Χαιρωνεῖς τιμῶσι τὸ σκῆπτρον ὃ

ποιῆσαι Διί φησιν Ὅμηρος Ἡφαιστον, παρὰ δὲ Διὸς λαβόντα Ἐρμῆν δοῦναι Πέλοπι, Πέλοπα δὲ Ἄτρει καταλιπεῖν, τὸν δὲ Ἄτρεα Θυέστη, παρὰ Θυέστου δὲ ἔχειν Ἀγαμέμνονα· τοῦτο οὖν τὸ σκῆπτρον σέβουσι, δόρυ ὀνομάζοντες. καὶ εἶναι μὲν τι θειότερον οὐχ ἥκιστα δηλοῖ τὸ ἐς τοὺς ἀνθρώπους ἐπιφανὲς ἐξ αὐτοῦ· φασὶ δὲ ἐπὶ τοῖς 12 ὄροις αὐτῶν καὶ Πανοπέων τῶν ἐν τῇ Φωκίδι εὐρεθῆναι, σὺν δὲ αὐτῷ καὶ χρυσὸν εὐρασθαι τοὺς Φωκεῖς, σφίσι δὲ ἀσμένους ἀντὶ χρυσοῦ γενέσθαι τὸ σκῆπτρον. κομισθῆναι δὲ αὐτὸ ἐς τὴν Φωκίδα ὑπὸ Ἠλέκτρας τῆς Ἀγαμέμνονος πείδομαι. Ναὸς δὲ οὐκ ἔστιν αὐτῷ δημοσία πεποιημένος, ἀλλὰ κατὰ ἔτος ἕκαστον ὁ ἱερῶμενος ἐν οἰκῆματι ἔχει τὸ σκῆπτρον· καὶ οἱ θυεῖαι ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν θύονται, καὶ τράπεζα παράκειται παντοδαπῶν κρεῶν καὶ πεμμάτων πλήρης.

XLI. Ὅποσα δὲ εἶναι τῶν Ἡφαιστοῦ ποιηταὶ τε ἄδουσι καὶ τῶν ἀνθρώπων ἠκολούθηκεν ἡ φήμη, τούτων, ὅτι μὴ τὸ Ἀγαμέμνονος σκῆπτρον, ἄλλο γε οὐδὲν ἀξιόχρεῶν ἔστιν ἐς πίστιν. Λύκιοι μὲν γε ἐν Πατάροις ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἀπόλλωνος χαλκοῦν ἐπιδεικνύουσι κρατῆρα, ἀνάθημα εἶναι φάμενοι Τηλέφου καὶ ἔργον Ἡφαιστοῦ· καὶ σφᾶς, ὡς γε εἰκός, λέληθε Θεόδωρον καὶ Ροῦκον Σαμίους εἶναι τοὺς διαχέαντας χαλκὸν πρώτους. Πατρεις δὲ οἱ Ἀχαιοὶ λόγῳ μὲν λέγουσιν ὅτι Ἡφαιστοῦ 2 ποίημά ἐστιν ἡ λάραξ ἣν Εὐρύπυλος ἤνεγκεν ἐξ Ἰλίου, ἔργῳ δὲ οὐ παρέχουσιν αὐτὴν θεάσασθαι. 2. Ἔστι δὲ Ἀμαθοῦς ἐν Κύπρῳ πόλις· Ἀδώνιδος ἐν αὐτῇ καὶ Ἀφροδίτης ἱερὸν ἔστιν ἀρχαῖον· ἀνακείσθαι δὲ ἐνταῦθα λέγουσιν ὄρμον Ἀρμονία μὲν δοθέντα ἐξ ἀρχῆς, καλούμενον δὲ Ἐριφύλης, ὅτι αὐτὴ δῶρον ἔλαβεν ἐπὶ τῷ ἀνδρὶ· ὃν ἀνέθεσαν μὲν οἱ παῖδες ἐς Δελφοὺς οἱ Φηγέως, τρόπον δὲ ὄντινα ἐκτίσαντο αὐτόν, ἐδήλωσεν ἡδη μοι

τὰ ἐς Ἀρκάδας ἔχοντα, ἐσυλήθη δὲ ὑπὸ τυράννων τῶν
 3 ἐν Φωκεῦσιν. οὐ μὴν παρὰ Ἀμαθουσίοις γε ἐν τῷ Ιερῷ
 τοῦ Ἀδώνιδος, ἐμοὶ δοκεῖν, ἐστίν· ἐν Ἀμαθοῦντι μὲν
 γάρ ἐστι λίθοι χλωροί, συνδέοντος χρυσοῦ σφᾶς, ὁ ὄρ-
 μος· τὸν δὲ τῇ Ἐριφύλῃ δοθέντα Ὅμηρός φησιν ἐν
 Ὀδυσσεΐα πεποιῆσθαι χρυσοῦ, καὶ οὕτως ἔχει·

Ἡ χρυσὸν φίλου ἀνδρὸς ἐδέξατο τιμήεντα.

4 οὐ μὴν οὐδὲ ἡγνοεῖ τοὺς ὄρμους τοὺς ποικίλους· ἐν μὲν
 γε τοῖς Εὐρύμαλου λόγοις πρὸς Ὀδυσσεΐα, πρὶν ἢ ἐκ Πύλου
 Τηλέμαχον ἀφικέσθαι σφίσι ἐπὶ τὴν αὐλήν, ἐν τούτοις
 τοῖς λόγοις ἐστίν·

Ἢλυθ' ἀνὴρ πολυίδρις ἐμοῦ πρὸς δώματα πατρός
 χρύσειον ὄρμον ἔχων, μετὰ δ' ἠλέκτροισιν ἔεργετο.

5 καὶ ἐν Πηνελόπης δῶροις· ἄλλους τε γὰρ τῶν μνηστή-
 ρων δῶρα καὶ Εὐρύμαχον διδόντα Πηνελόπη πεποίηκεν·

Ὅρμον δ' Εὐρύμαχος πολυδαίδαλον αὐτίκ' ἔνευκε
 χρύσειον, ἠλέκτροισιν ἑρμένον, ἠέλιον ὧς.

Ἐριφύλην δὲ οὐ χρυσῷ καὶ λίθοις ποικίλον δέξασθαι
 φησιν ὄρμον. οὕτω τὸ εἰκὸς τῷ σκήπτρῳ πρόσσεστιν εἶ-
 ναι μόνον ποίημα Ἡφαίστου.

6 3. Ἔστι δὲ ὑπὲρ τὴν πόλιν κρημνὸς Πετραχὸς κα-797
 λούμενος· Κρόνον δὲ ἐθέλουσιν ἐνταῦθα ἀπατηθῆναι
 δεξάμενον ἀντὶ Διὸς πέτρον παρὰ τῆς Ῥέας, καὶ ἄγαλμα
 7 Διὸς οὐ μέγα ἐστὶν ἐπὶ κορυφῇ τοῦ ὄρους. Ἐνταῦθα ἐν
 τῇ Καιρωνείᾳ μύρα ἀπὸ ἀνθῶν ἔψουσι κρίνου καὶ ρό-
 δου καὶ ναρκίσσου καὶ Ἰρεως· ταῦτα ἀλγηδόνων ἰάματα
 ἀνθρώποις γίνεται. τὸ δὲ ἐκ τῶν ρόδων ποιούμενον, εἰ
 καὶ ἀγάλματα εἰργασμένα ξύλου χροῖσι, φύεται καὶ ταῦτα
 σηπεδόνος. ἢ δὲ Ἰρις φύεται μὲν ἐν ἔλεσι, μέγεθος δ'
 ἐστὶν ἴση κρίνῳ, χροῖαν δὲ οὐ λευκή, καὶ ὀσμὴν ἀποδεδί
 κρίνου.

Φ Ω Κ Ι Κ Α.

798 1. Γῆς δὲ τῆς Φωκίδος ὅσον μὲν περὶ Τιθορέαν καὶ Δελφούς ἐστιν αὐτῆς, ἐκ παλαιοτάτου φανερὰ τὸ ὄνομα τοῦτο εἰληφυῖά ἐστιν ἀπὸ ἀνδρὸς Κορινθίου Φώκου τοῦ Ὀρνυτιάνου· ἔτεσι δ' ὕστερον οὐ πολλοῖς ἐξενίκησε καὶ ἀπάσῃ γενέσθαι τῇ ἐφ' ἡμῶν καλουμένη Φωκίδι, Αἰγινητῶν ναυσὶν ἐς τὴν χώραν διαβάντων ὁμοῦ Φώκω τῷ Αἰακοῦ. Τὰ μὲν δὴ ἀπαντικρὺ Πελοποννήσου καὶ τὰ 2 ἐπὶ Βοιωτίας καθήκουσιν ἐπὶ θάλασσαν οἱ Φωκεῖς, τῇ μὲν ἐς Κίρραν τὸ ἐπίνειον Δελφῶν, τῇ δὲ ἐπὶ Ἀντικυρραν πόλιν· τὰ δὲ πρὸς τοῦ Λαμιακοῦ κόλπου Δοκροὶ σφᾶς παραθαλασσίους οἱ Ἐπικνημίδιοι κωλύουσιν εἶναι· οὗτοι γὰρ δὴ εἰσὶν οἱ ταύτη τὴν Φωκίδα ὑπεροικουῦντες, Σκαρφεῖς μὲν τὰ ἐπέκεινα Ἐλατείας, ὑπὲρ δὲ Ἰάμπολιν καὶ Ἄβας οἱ πόλιν τε Ὀποῦντα καὶ Ὀπουντίων ἐπίνειον νεμόμενοι Κῦνον.

2. Τὰ δὲ ἐπιφανέστατα Φωκεῦσιν ἐστὶν ἐν κοινῷ 3 [ταῦτα]· πολέμου γὰρ τοῦ πρὸς Ἰλίῳ μετεσχῆκασιν, καὶ Θεσσαλῶν ἐναντία ἐπολέμησαν πρότερον ἔτι ἢ ἐλάσαι τὸν Μῆδον ἐπὶ Ἑλληνας, ὅτε δὴ καὶ ἐπεδείξαντο οἱ Φω-
799 κεῖς ἔργα ἐς μνήμην. Κατὰ γὰρ τὴν Ἰάμπολιν, ἣ τοὺς Θεσσαλοὺς προσεδέχοντο ἐμβαλεῖν σφίσιν ἐς τὴν χώραν, ὑδρίας κεράμον πεποιημένας κατορούξαντες καὶ ἐπ' αὐτὰς γῆν ἐπιφορήσαντες ὑπέμενον τὴν ἵππον τῶν Θεσσαλῶν· οἱ δὲ, ἅτε οὐ προπεπυσμένοι τῶν Φωκέων τὴν τέχνην, ἐπελάσαντες τοὺς ἵππους λαυθάνουσιν ἐπὶ τὰς ὑδρίας. Ἐνταῦθα ἀπεχλωῦντο μὲν οἱ ἵπποι τῶν ποδῶν ἐσπιπτόντων σφίσιν ἐς τὰς ὑδρίας, ἐκτείνοντο δὲ καὶ ἀπέπιπτον οἱ ἄνδρες ἀπὸ τῶν ἵππων. Ὡς δὲ οἱ Θεσσα- 4

λοι μείζονι ἢ τὰ πρότερα ἐς τοὺς Φωκέας χρώμενοι τῇ ὀργῇ συνελέχθησαν ἀπὸ τῶν πόλεων πασῶν καὶ ἐς τὴν Φωκίδα ἐστρατεύοντο, ἐνταῦθα οἱ Φωκεῖς ἐν οὐ μικρῷ ποιούμενοι δείματι τὴν τε ἄλλην τῶν Θεσσαλῶν ἐς τὸν πόλεμον παρασκευὴν καὶ οὐχ ἥκιστα τῆς ἵππου τὸ πλήθος καὶ ὁμοῦ τῷ ἀριθμῷ τὴν ἐς τοὺς ἀγῶνας τῶν τε ἵππων καὶ αὐτῶν μελέτην τῶν ἵππέων, ἀποστέλλουσιν ἐς Δελφοὺς αἰτοῦντες τὸν θεὸν ἐκφυγεῖν τὸν ἐπίοντα κίνδυνον· καὶ αὐτοῖς ἀφίκετο μάντευμα·

Συμβάλειω θνητόν τε καὶ ἀθάνατον μαχέσασθαι,
νίκην δ' ἀμφοτέροις δώσω, θνητῷ δέ νυ μᾶλλον.

- 5 3. Ταῦτα ὡς ἐπύθοντο οἱ Φωκεῖς, λογάδας τριακοσίουσ καὶ Γέλωνα ἐπ' αὐτοῖς ἄρχοντα ἀποστέλλουσιν ἐς τοὺς πολεμίους ἄρτι ἀρχομένης νυκτός, προστάξαντές σφισι κατοπτεῦσαί τε τὰ τῶν Θεσσαλῶν ὄντινα ἀφανέστατον δύναιντο τρόπον, καὶ αὐθις ἐς τὸ στρατεύμα ἐπανήκειν κατὰ τῶν ὁδῶν τὴν μάλιστα ἄγνωστον, μηδὲ ἐκόντας μάχης ἄρχειν. οὗτοι ὑπὸ τῶν Θεσσαλῶν οἱ λογάδες ἀπώλονται ἀνδρόσι καὶ αὐτοὶ καὶ ὁ ἡγούμενός σφισι Γέλων, συμπατούμενοί τε ὑπὸ τῶν ἵππων καὶ ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν
6 φονευόμενοι. Καὶ ἡ συμφορὰ σφῶν κατάπληξιν τοῖς ἐπὶ τοῦ στρατοπέδου τῶν Φωκέων τηλικαύτην ἐνεποίησεν, ὥστε [καὶ] τὰς γυναῖκας καὶ παῖδας καὶ ὅσα τῶν 800 κτημάτων ἄγειν ἢ σφίσιν ἢ φέρειν, ἔτι δὲ καὶ ἐσθῆτα καὶ χρυσόν τε καὶ ἄργυρον καὶ τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν ἐς ταῦτὸ συλλέξαντες πυρὰν ὡς μεγίστην ἐποίησαν, καὶ ἐπ' αὐτοῖς ἀριθμὸν τριάκοντα ἄνδρας ἀπολείπουσι· προσετέτακτο δὲ τοῖς ἀνδράσιν, εἰ ἠττάσθαι τοὺς Φωκέας συμβάλειοι τῇ μάχῃ, τότε δὴ προαποσφάξει μὲν τὰς γυναῖκας τε καὶ παῖδας καὶ ὡς ἱερεῖα ἀναθέντας ταῦτά τε καὶ τὰ χρήματα ἐπὶ τὴν πυρὰν καὶ ἐνέντας πῦρ οὕτως ἤδη διαφθαρεῖναι καὶ αὐτοὺς ἦτοι ὑπ' ἀλλήλων ἢ

ἐς τὴν ἵππον τῶν Θεσσαλῶν ἐσπίπτοντας. Ἀντὶ τοῦτου
 μὲν ἅπαντα τὰ ἀνάληγτα βουλευόμενα ἀπόνοια ὑπὸ Ἑλ-
 λήνων ὀνομάζεται Φωκική. 4. Τότε δὲ οἱ Φωκεῖς ἐποι-
 οῦντο αὐτίκα ἐπὶ τοὺς Θεσσαλοὺς ἔξοδον. στρατηγοὶ δὲ 8
 ἦσαν σφίσι Ῥοῖός τε Ἀμβρωσεύς καὶ Ταμπολίτης Δαι-
 φάντης, οὗτος μὲν [δὴ] ἐπὶ τῇ ἵππῳ, δυνάμεως δὲ τῆς
 πεζῆς ὁ Ἀμβρωσεύς. ὁ δὲ χάραν ἐν τοῖς ἄρχουσιν ἔχων
 τὴν μεγίστην μάντις ἦν (Τελλίας) ὁ Ἥλειος, καὶ ἐς τὸν
 Τελλίαν τοῖς Φωκεῦσι τῆς σωτηρίας ἀπέκειντο αἱ ἐλπί-
 δες. Ὡς δὲ ἐς χεῖρας συνήεσαν, ἐνταῦθα τοῖς Φωκεῦσιν 9
 ἐγίνετο ἐν ὀφθαλμοῖς τὰ ἐς τὰς γυναῖκας καὶ ἐς τὰ τέκνα
 δόξαντα, τὴν τε σωτηρίαν οὐκ ἐν βεβαίῳ σφίσι ἐώρων
 σαλεύουσαν, καὶ τούτων ἕνεκα ἐς παντοία ἀφικνοῦντο
 τολμήματα· προσγενομένου δὲ καὶ τοῦ ἐκ θεῶν εὐμε-
 νοῦς, νίκην τῶν τότε ἀνείλοντο ἐπιφανεστάτην. Τότε 10
 801 τὸ λόγιον τὸ γεγενημένον τοῖς Φωκεῦσι παρὰ τοῦ Ἀπόλ-
 λωνος καὶ τοῖς πᾶσιν Ἑλλήσιν ἐγνώσθη· τὸ γὰρ σύν-
 θεμα κατὰ τὰ αὐτὰ ὑπὸ τῶν στρατηγούντων ἐδίδοτο ἐν
 ταῖς μάχαις Θεσσαλοῖς μὲν Ἀθηναῖς Ἰωνίας, τοῖς δὲ ὁ
 ἐπώνυμος Φῶκος. Ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ ἔργου καὶ ἀνα-
 θήματα οἱ Φωκεῖς ἀπέστειλαν ἐς Δελφοὺς Ἀπόλλωνι
 Τελλίαν τε τὸν μάντιν καὶ ὅσοι μαχομένοις ἄλλοι σφί-
 σιν ἐστρατήγησαν, σὺν δὲ αὐτοῖς καὶ ἤρωας τῶν ἐπι-
 χωρίων· ἔργα δὲ αἱ εἰκόνες Ἀριστομέδοντός εἰσιν Ἀρ-
 γείου.

5. Εὐρέθη δὲ καὶ ὕστερον τοῖς Φωκεῦσιν οὐκ ἀπο- 11
 δέον σοφία τῶν προτέρων. ὥς γὰρ δὴ τὰ στρατόπεδα
 ἀντεκάθητο περὶ τὴν ἐς τὴν Φωκίδα ἐσβολήν, λογάδες
 Φωκέων πεντακόσιοι φυλάξαντες πλήρη τὸν κύκλον τῆς
 σελήνης ἐπιχειροῦσιν ἐν τῇ νυκτὶ τοῖς Θεσσαλοῖς, αὐτοὶ
 τε ἀληλιμμένοι γύψῳ καὶ ἐνδεδυκότες ὄπλα λευκὰ ἐπὶ
 τῇ γύψῳ. ἐνταῦθα ἐξεργασθῆναι φόνου τῶν Θεσσαλῶν

λέγεται πλείστον, θειότερόν τι ἡγουμένων ἢ κατὰ ἐφοδον πολεμίων τὸ ἐν τῇ νυκτὶ συμβαῖνον. ὁ δὲ Ἥλειος ἦν Τελλίας ὃς καὶ ταῦτα τοῖς Φωκεῦσιν ἐμηχανήσατο ἐς τοὺς Θεσσαλοὺς.

11. Ἐπεὶ δὲ ἐς τὴν Εὐρώπην ὁ Περσῶν στρατὸς διέβη, λέγεται τοὺς Φωκέας φρονῆσαι μὲν ὑπὸ ἀνάγκης τὰ βασιλέως, αὐτομολῆσαι δὲ ἐκ τῶν Μήδων καὶ ἐς τὸ Ἑλληνικὸν παρὰ τὸ ἔργον τὸ Πλαταιᾶσι παρατάξασθαι. Χρόνῳ δὲ ὕστερον κατέλαβεν αὐτοὺς ζημιωθῆναι χρήμασιν ὑπὸ Ἀμφικτυόνων· οὐδὲ ἔχω τοῦ λόγου τὸ ἀληθὲς ἐξευρεῖν, εἴτε ἀδικήσασιν ἐπεβλήθη σφίσι, εἴτε Θεσσαλοὶ κατὰ τὸ ἐκ παλαιοῦ μῖσος γενέσθαι τὴν ζημίαν τοῖς Φωκεῦσιν 2 ἦσαν οἱ πράξαντες. Ἐχόντων δὲ ἀθύμως αὐτῶν πρὸς τῆς ζημίας τὸ μέγεθος, Φιλόμηλος σφᾶς ὑπολαβὼν ὁ Θεοτίμου, Φωκέων οὐδενὸς ἀξιώματι ὕστερος, πατὴρ 802 δὲ αὐτῷ Λέδων τῶν ἐν Φωκεῦσιν ἦν πόλεων, οὗτος οὖν ὁ Φιλόμηλος τὴν τε ἔκτισιν αὐτοῖς ἀδύνατον ἀπέφηνε τῶν χρημάτων, καὶ ἀνέπειθε τὸ ἱερὸν καταλαβεῖν τὸ ἐν Δελφοῖς, λέγων καὶ ἄλλα ἐπαγωγὰ καὶ ὡς τὰ Ἀθηναίων καὶ ἐκ Λακεδαιμόνος ἐπιτήδεια ἐξ ἀρχῆς ἐστὶν αὐτοῖς, Θηβαίων δὲ καὶ εἴ τις ἄλλος καταστατὴρ σφίσι ἐς πόλεμον, περιέσεσθαι καὶ ἀρετῇ σφᾶς καὶ 3 δαπάνῃ χρημάτων. ταῦτα τοῦ Φιλομήλου λέγοντος οὐκ ἐγίνετο ἀκούσια τῷ πλήθει τῶν Φωκέων, εἴτε τὴν γνώμην σφίσι τοῦ θεοῦ βλάπτοντος, εἴτε καὶ αὐτοῖς πεφυκόσιν ἐπίπροσθεν εὐσεβείας τὰ κέρδη ποιέσθαι. 2. Τὴν δὲ τῶν Δελφῶν κατάληψιν ἐποιήσαντο οἱ Φωκεῖς Ἡρακλείδου μὲν πρυτανεύοντος ἐν Δελφοῖς καὶ Ἀγαθοκλέους Ἀθήνησιν ἄρχοντος, τετάρτῳ δὲ ἔτει πέμπτης Ὀλυμπιάδος ἐπὶ ταῖς ἑκατόν, ἦν Πρωῶρος ἐνίκα Κυρη- 4 ναῖος στάδιον. Καταλαβοῦσι δὲ αὐτοῖς τὸ ἱερὸν ξενικά τε ἀντίκα τὰ ἰσχυρότατα τῶν ἐν Ἑλλήσιν ἡθροίσθη, καὶ

οἱ Θηβαῖοι σφισιν ἐς πόλεμον ἐκ τοῦ φανεροῦ καθεστῆ-
 κεσαν, διάφοροι καὶ τὰ πρότερα ὄντες. χρόνος μὲν δὴ
 ἐγένετο ὃν ἐπολέμησαν, δέκα ἔτη συνεχῶς· καὶ ἐν το-
 σούτῳ πολέμῳ μήκει πολλάκις μὲν οἱ Φωκεῖς καὶ τὰ
 παρ' αὐτοῖς ξενικὰ ἐνίκησε, πολλάκις δὲ ἦν τὰ τῶν Θη-
 βαίων ἐπικρατέστερα. Γενομένης δὲ κατὰ Νεῶνα πόλιν
 συμβολῆς ἐτράποντο οἱ Φωκεῖς, καὶ ὁ Φιλόμηλος ῥίπτει
 τε αὐτὸν ἐν τῇ φυγῇ κατὰ ὑψηλοῦ καὶ ἀποτόμου κρη-
 μνοῦ καὶ ἀφίησιν οὕτω τὴν ψυχὴν· ἐτέτακτο δὲ καὶ
 ἄλλως τοῖς Ἀμφικτυόσιν ἐς τοὺς συλῶντας αὕτη ἡ δίκη.

3. Μετὰ δὲ Φιλόμηλον τελευτήσαντα Ὀνομάρχῳ μὲν τὴν 5
 ἡγεμονίαν διδόασιν οἱ Φωκεῖς, ἐς δὲ τῶν Θηβαίων τὴν
 συμμαχίαν προσεχώρησε Φίλιππος ὁ Ἀμύντου· καί,
 ἐκράτησε γὰρ Φίλιππος τῆς συμβολῆς, φεύγων ὁ Ὀνό-
 μαρχος καὶ ἐπὶ θάλασσαν ἀφικόμενος ἐνταῦθα ὑπὸ τῶν
 στρατιωτῶν κατηκοντίσθη τῶν οἰκείων, ὡς τὴν ἡσδάν
 σφισιν ὑπὸ ἀτολμίας συμβᾶσαν τῆς ἐκείνου καὶ ἐς τὸ
 803 στρατηγεῖν ἀπειρίας. 4. Ὀνομάρχῳ μὲν τέλος τοῦ βίου 6
 τοιοῦτον ἐπήγαγεν ὁ δαίμων, στρατηγὸν δὲ αὐτοκρά-
 τορα εἶλοντο ἀδελφὸν τοῦ Ὀνομάρχου Φαῦλον. ** παρὲ-
 ληλυθέναι τε δὴ ἄρτι ἐπὶ τῶν Φωκέων τὴν ἀρχήν, καὶ
 ὄψιν ὀνειράτος ἰδεῖν τοιάνδε. ἐν τοῖς ἀναθήμασι τοῦ
 Ἀπόλλωνος μίμημα ἦν χαλκοῦν χρονωτέρον, κατερρυ-
 ηκότος τε ἤδη τὰς σάρκας καὶ τὰ ὄσῳ ὑπολειπομένου
 μόνα· ἀνάθημα δὲ ὑπὸ Δελφῶν Ἰπποκράτους ἐλέγετο
 εἶναι τοῦ ἱατροῦ. τούτῳ δὴ ἑαυτὸν εἰοικέναι τῷ ἀνά-
 θήματι ἔδοξεν ὁ Φαῦλος· ἀντίκα δὲ ὑπολαβοῦσα αὐτὸν
 φθοῶδης νόσος ἐπετέλει τοῦ ἐνυπνίου τὴν μαντείαν.

5. Φαῦλου δὲ ἀποθανόντος ἐς Φάλαικον τὸν παῖδα αὐ- 7
 τοῦ περιεχώρησεν ἢ ἐν Φωκεῦσι δυναστεία· καὶ ἐπεὶ
 ἔσχεν ὁ Φάλαικος (αἰτίαν) ἰδίᾳ περιποιεῖσθαι τῶν ἱερῶν
 χορημάτων, ἐπαύθη τῆς ἀρχῆς. διαβὰς δὲ ναυσὶν ἐς

Κρήτην ὁμοῦ Φωκέων τοῖς ἡρημένοις τὰ ἐκείνου καὶ μοῖρα τοῦ ξενικοῦ, Κυδωνία προσκαθήμενος, οὐ γάρ οἱ δίδοναι χρήματα ἐβούλοντο αἰτοῦντι, τῆς στρατιᾶς τὸ πολὺ ἀπόλλυσι καὶ αὐτὸς ἀπώλετο.

III. Δεκάτῳ δὲ ὕστερον ἔτει μετὰ τὴν τοῦ ἱεροῦ κατάληψιν ἐπέβηκεν ὁ Φίλιππος πέρας τῷ πολέμῳ, Φωκικῷ τε καὶ ἱερῷ κληθέντι τῷ αὐτῷ, Θεοφίλου μὲν Ἀθήνησιν ἄρχοντος, ὀγδόης δὲ ὀλυμπιάδος καὶ ἑκατοστῆς ἔτει πρώτῳ, ἣν Πολυκλῆς ἐνίκα στάδιον Κυρηναῖος. 2. καὶ ἐς ἔδαφος ἀλοῦσαι κατεβλήθησαν τῶν Φωκέων αἱ πόλεις· ἀριθμὸς δὲ ἦν αὐτῶν Δίλεια καὶ Γάμπολις καὶ Ἀντίκυρα καὶ Παραποτάμιοι καὶ Πανο-
 2 κεύς τε καὶ Δαυλῖς. Τούτων μὲν δὴ ὄνομα ἦν ἐκ παλαιοῦ, καὶ οὐχ ἠκίστα ἐπῶν ἔνεκα τῶν Ὀμήρου· τὰς δὲ αὐτῶν ἢ στρατιὰ κατακρήσασα ἢ μετὰ Πέρξου γνωρισμῶ- 804
 τέρως ἐς τὸ Ἑλληνικὸν ἐποίησεν, Ἐρωχὸν καὶ Χαράδραν καὶ Ἀμφίκλειαν καὶ Νεῶνα καὶ Τιθραῖον καὶ Δρυμαίαν. αἱ δὲ ἄλλαι, πλὴν γε δὴ Ἐλατείας, τὰ πρότερα οὐκ ἐπιφανεῖς ἦσαν, Τραχίς τε ἢ Φωκικὴ καὶ Μεδεῶν ὁ Φωκικὸς καὶ Ἐχεδάμεια καὶ Ἀμβρωσος καὶ Λέδων καὶ Φλυγόνιον ἔτι καὶ Στεῖρις. Τότε δὲ κατεσκάφησάν τε αἱ κατειλεγμέναι, καὶ ἐς κώμας πλὴν Ἄβας ᾠκίσθησαν αἱ ἄλλαι· Ἀβαίοις δὲ ἐκτὸς ἀσεβείας ὑπῆρχε καθεστη-
 κέναι, καὶ οὔτε τοῦ ἱεροῦ τῆς καταλήψεως οὔτε τοῦ
 3 πολέμου μετεσχήμεσαν. Ἀφηρέθησαν δὲ οἱ Φωκεῖς καὶ μετεῖναι σφισιν ἱεροῦ τοῦ ἐν Δελφοῖς καὶ συνόδου τῆς ἐς τὸ Ἑλληνικόν, καὶ τὰς ψήφους αὐτῶν Μακεδόσιν ἔδοσαν οἱ Ἀμφικτυῶνες. ἀνὰ χρόνον μέντοι τοῖς Φωκεῦσιν αἱ πόλεις ἀνωκίσθησαν καὶ ἐς τὰς πατρίδας κατήχθησαν ἐκ τῶν κωμῶν, πλὴν εἰ μὴ ἀνοικισθῆναι τινὰς ἐκώλυσεν ἀσθένειά τε ἢ ἐξ ἀρχῆς καὶ ἢ τῶν χρημάτων ἐν τῷ τότε ἔνδεια· Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Θηβαῖοι σφᾶς

ἦσαν οἱ κατάγοντες, πρὶν ἢ τὸ ἐν Χαιρωνείᾳ συμβῆναι πταίσμα Ἑλλήσι. 3. Καὶ ἀγῶνος τοῦ ἐν Χαιρωνείᾳ 4 μετέσχον οἱ Φωκεῖς, καὶ ὕστερον περὶ Λαμίας καὶ ἐν 805 Κραννῶνι ἐναντία Ἀντιπάτρου καὶ Μακεδόνων ἐμαχέσαντο· Γαλάτας δὲ καὶ τὴν Κελτικὴν στρατιὰν προθυμότερα ἠμύνοντο Ἑλλήνων, θεῶ τε τιμωροῦντες τῶ ἐν Δελφοῖς καὶ ἐς ἀπολογίαν ἄμα, ἐμοὶ δοκεῖν, τῶν ἀρχαίων ἐγκλημάτων. τούτοις μὲν δὴ τοιαῦτα ὑπῆρχεν ἐς μνήμην.

IV. Σταδία δὲ ἐκ Χαιρωνείας εἰκοσιν ἐς Πανοπέας ἐστὶ, πόλιν Φωκέων, εἶγε ὀνομάσαι τις πόλιν καὶ τούτους, οἷς γε οὐκ ἀρχεῖα, οὐ γυμνάσιόν ἐστιν, οὐ θέατρον, οὐκ ἀγορὰν ἔχουσιν, οὐχ ὕδωρ κατερχόμενον ἐς κρήνην, ἀλλὰ ἐν στέγαις κοίλαις κατὰ τὰς καλύβας μάλιστα τὰς ἐν τοῖς ὄρεσιν, ἐνταῦθα οἰκοῦσιν ἐπὶ χαράδρᾳ. ὅμως δὲ ὄροι τε τῆς χώρας εἰσὶν αὐτοῖς ἐς τοὺς ὁμόρους, καὶ ἐς τὸν σύλλογον συνέδρους καὶ οὗτοι πέμπουσι τὸν Φωκικόν. Καὶ γενέσθαι μὲν τῇ πόλει τὸ ὄνομα λέγουσιν ἀπὸ τοῦ Ἐπειοῦ πατρός, αὐτοὶ δὲ οὐ Φωκεῖς, Φλεγυαὶ δὲ εἶναι τὸ ἐξ ἀρχῆς καὶ ἐς τὴν γῆν διαφυγεῖν φασὶ τὴν Φωκίδα ἐκ τῆς Ὀρχομενίας. Πανοπέων δὲ τὸν ἀρχαῖον 2 θεώμενοι περίβολον ἐπτὰ εἶναι σταδίων μάλιστα εἰκάξομεν· ὑπῆει τε ἐπῶν ἡμᾶς τῶν Ὀμήρου μνήμη ὧν ἐποίησεν ἐς Τιτυόν, καλλίχορον τῶν Πανοπέων ὀνομάσας τὴν πόλιν, καὶ ὡς ἐν τῇ μάχῃ τῇ [γε] ἐπὶ τῶ Πατρόκλου νεκρῶ καὶ Σχεδίων τὸν Ἰφίτου βασιλεύοντα Φωκέων καὶ ἀποθανόντα ὑφ' Ἐκτορος κατοικεῖν εἶπεν ἐν τῶ Πανοπεῖ. Τοῦτο μὲν δὴ ἐφάνετο ἡμῖν ἔχειν αἴτιαν, φόβῳ τῶν Βοιωτῶν, κατὰ γὰρ τοῦτό ἐστιν ἐκ τῆς Βοιωτίας ἢ ἐς τὴν Φωκίδα ἐσβολὴ ῥάσθη, ἐνταῦθα οἰκεῖν τὸν βασιλέα ἄτε φρουρίῳ τῶ Πανοπεῖ χρώμενον· τὸ ἔτε- 3 ρον δὲ οὐκ ἐδυνήθην συμβαλέσθαι πρότερον, ἐφ' ὅτῳ

καλλίχορον τὸν Πανοπέα εἶρηκε, πρὶν ἢ ἐδιδάχθην ὑπὸ 806
 τῶν παρ' Ἀθηναίους καλουμένων Θυιάδων. 2. Αἱ δὲ
 Θυιάδες γυναῖκες μὲν εἰσιν Ἀττικάι, φοιτῶσαι δὲ ἐς
 τὸν Παρνασσὸν παρὰ ἔτος αὐταὶ τε καὶ αἱ γυναῖκες Δελ-
 φῶν ἄγουσιν ὄργια Διονύσῳ. ταύταις ταῖς Θυιάσι κατὰ
 τὴν ἐξ Ἀθηνῶν ὁδὸν καὶ ἀλλαγῶν χοροὺς ἰστάναι καὶ
 παρὰ τοῖς Πανοπεῦσι καθέστηκε· καὶ ἡ ἐπίκλησις ἡ ἐς
 τὸν Πανοπέα Ὀμήρου ὑποσημαίνει τῶν Θυιάδων δοκεῖ
 τὸν χορόν.

- 4 3. Πανοπεῦσι δὲ ἐστὶν ἐπὶ τῇ ὁδῷ πλίνθου τε ὠμῆς
 οἰκημα οὐ μέγα καὶ ἐν αὐτῷ λίθου τοῦ Πεντέλῃσι
 ἄγαλμα, ὃν Ἀσκληπιόν, οἱ δὲ Προμηθεά εἶναι φασί· καὶ
 παρέχονται γε τοῦ λόγου μαρτύρια. λίθοι κεῖνται σφι-
 σιν ἐπὶ τῇ χαράδρᾳ, μέγεθος μὲν ἐκάτερος ὡς φόρτον
 ἀποχρῶντα ἀμάξης εἶναι, χρῶμα δὲ ἐστὶ πηλοῦ σφίσις,
 οὐ γεῶδους, ἀλλ' οἷος ἂν χαράδρας γένοιτο ἢ χειμάρρου
 ψαμμώδους· παρέχονται δὲ καὶ ὁσμὴν ἐγγύτατα χρωτὶ
 ἀνθρώπου. ταῦτα ἐτι λείπεσθαι τοῦ πηλοῦ λέγουσιν ἐξ
 οὗ καὶ ἄπαν ὑπὸ τοῦ Προμηθεῶς τὸ γένος πλασθῆναι
 5 τῶν ἀνθρώπων. 4. Ἐνταῦθα ἐπὶ τῇ χαράδρᾳ καὶ Τιτυοῦ
 μνημῆα ἐστὶ. περίοδος μὲν τοῦ χώματος τρίτον μάλιστα
 πον σταδίου· τὸ δὲ ἔπος [ἐστὶν] ἐν Ὀδυσσεΐα,

κεῖμενον ἐν δαπέδῳ· ὁ δ' ἐπ' ἐννέα κεῖτο πέλεθρα
 οὐκ ἐπὶ μεγέθει πεποιῆσθαι τοῦ Τιτυοῦ φασίν, ἀλλ'
 ἐνθα ὁ Τιτυὸς ἐτέθη, Πλέθρα ἐννέα εἶναι τῷ χωρίῳ
 6 (ὄνομα). Κλέων δὲ ἀνὴρ Μάγνης, οἱ τῷ Ἐρμῷ προσοι-
 κοῦσιν, ἔφασκεν ἐς τὰ παράδοξα ἀπίστους εἶναι τῶν
 ἀνθρώπων οἷς ἂν μὴ παρὰ τὸν αὐτῶν γένηται βίον
 θεάμασιν ἐπιτυχεῖν λόγου μείζουσιν, αὐτὸς δὲ καὶ Τιτυὸν
 καὶ ἄλλους ἔφη πεῖθεσθαι γερονένοι κατὰ τὴν φήμην·
 τυχεῖν γὰρ δὴ ἂν ἐν Γαδείροις, καὶ ἐκπλεῦσαι μὲν αὐ-
 τὸς τε καὶ τὸν ἄλλον πάντα ὄχλον ἐκ τῆς νήσου κατὰ τὸ

Ἡρακλέους πρόσταγμα, ὡς δὲ αὐτίς ἐπανήκειν ἐς τὰ
807 Γάδειρα, ἄνδρα εὐρεῖν θαλάσσιον ἐκπεπτωκότα ἐς την
γῆν· τούτου πλέθρα μὲν πέντε μάλιστα ἐπέχειν, κεραυ-
νωθέντα δὲ ὑπὸ τοῦ θεοῦ καίεσθαι. οὗτος μὲν δὴ
ταῦτα ἔλεγεν.

5. Πανοπέως δὲ ὅσον στάδια ἐπτά ἀπέχει Δαυλῖς. 7
οἱ δὲ ἐνταῦθα ἄνθρωποι πλῆθος μὲν εἰσιν οὐ πολλοί,
μεγέθει δὲ καὶ ἀλκῇ καὶ ἐς ἐμὲ ἐτι δοκιμώτατοι Φωκέων.
τὸ δὲ ὄνομα τῇ πόλει τεθῆναι λέγουσιν ἀπὸ Δαυλίδος
νύμφης, θυγατέρα δὲ εἶναι τοῦ Κηφισοῦ τὴν Δαυλίδα.
τοῖς δὲ ἐστὶν εἰρημένον ὡς τὸ χωρίον, ἐνθα ἡ πόλις
φάισθη, παρείχετο συνεχῆ δένδρα, καλεῖσθαι δὲ τὰ
δασέα ὑπὸ τῶν κάλαι δαῦλα· ἐπὶ τούτῳ δὲ καὶ Αἰσχύ-
λον τὰ Γλαύκου τοῦ Ἀνθηδονίου γένεια ὑπήνην ὠνο-
μακέναι δαῦλον. 6. Ἐνταῦθα ἐν τῇ Δαυλίδι παραθεῖναι 8
τῷ Τηρεῖ τὸν παῖδα αἱ γυναῖκες λέγονται, καὶ ἀνθρώ-
ποις τῶν ἐπὶ τραπέξῃ μiasμάτων τοῦτο ἤρξεν. Ὁ δὲ
ἔποψ ἐς ὃν ἔχει λόγος τὸν Τηρέα ἀλλαγῆναι, οὗτος ὁ
ἕρως μέγεθος μὲν ὀλίγον ἐστὶν ὑπὲρ ὄρνυγα, ἐπὶ τῇ
κεφαλῇ δὲ οἱ τὰ πτερὰ ἐς λόφου σχῆμα ἐξήρται. 9
Θαυμά-
σαι δὲ ἄξιον, ὅτι ἐν τῇ γῇ ταύτῃ χελιδόνες οὔτε τίκτου-
σιν οὔτε ἐκλέπουσί γε τὰ φά, οὐδ' ἂν ἀρχὴν πρὸς οἰκῆ-
ματος ὀρόφῳ νεοσσιὰν χελιδῶν ποιήσαιτο· λέγουσι δὲ
οἱ Φωκεῖς ὡς τῇ Φιλομήλῃ καὶ ὄρνιθι οὔσῃ Τηρέως
δειμα καὶ τῆς πατρίδος ἔπεστι τῆς Τηρέως. Δαυλιεῦσι
δὲ Ἀθηναῖς ἱερὸν καὶ ἄγαλμά ἐστιν ἀρχαῖον· τὸ δὲ ξόα-
νον τὸ ἐτι παλαιότερον λέγουσιν ἐπαγαγέσθαι Πρόκνην
ἐξ Ἀθηναίων. 7. Ἔστι δὲ τῆς Δαυλίας χώρα καλουμένη 10
Τρωῖς· ἐνταῦθα ἡρῶν ἡρω ἀρχηγέτου πεποῖηται· τὸν
δὲ ἡρω τοῦτον Ξάνθιππον οὐκ ἀφανῆ τὰ ἐς πόλεμον,
οἱ δὲ Φῶκον εἶναι τὸν Ὀρνυτίωνος τοῦ Σισύφου φασίν.
ἔχει δ' οὖν ἐπὶ ἡμέρᾳ τε πάσῃ τιμᾶς, καὶ ἄγοντες ἱερεῖα

οἱ Φωκεῖς τὸ μὲν αἷμα δι' ὀπῆς ἐσχέουσιν ἐς τὸν τάφον, τὰ δὲ κρέα ταύτη σφίσειν ἀναλοῦν καθέστηκεν.

V. Ἔστι δὲ καὶ ἄνοδος διὰ τῆς Δαυλίδος ἐς τὰ ἄκρα 808 τοῦ Παρνασοῦ, μακροτέρα τῆς ἐκ Δελφῶν, οὐ μέντοι καὶ κατὰ ταῦτά χαλεπή. Ἐς δὲ τὴν ἐπὶ Δελφῶν εὐθείαν ἀναστρέψαντι ἐκ Δαυλίδος, καὶ ἰόντι ἐπὶ τὸ πρόσω, ἔστιν οἰκοδόμημα ἐν ἀριστερᾷ τῆς ὁδοῦ καλούμενον Φωκικόν, ἐς ὃ ἀπὸ ἐκάστης πόλεως συνίασιν οἱ Φωκεῖς. 2 μεγέθει μὲν μέγα τὸ οἰκημα, ἐντὸς δὲ αὐτοῦ κίονες κατὰ μῆκός εἰσιν ἐστηκότες· ἀναβασμοὶ δὲ ἀπὸ τῶν κίωνων ἀνήκουσιν ἐς ἐκάτερον τοίχον, καὶ ἐπὶ τῶν ἀναβασμῶν τούτων οἱ συνιόντες τῶν Φωκέων καθέζονται. πρὸς δὲ τῷ πέρατι κίονες μὲν οὐκ εἰσὶν οὐδὲ ἀναβασμοί, Διὸς δὲ ἄγαλμα καὶ Ἀθηνᾶς καὶ Ἥρας, τὸ μὲν ἐν θρόνῳ τοῦ Διὸς, ἐκατέρωθεν δὲ ἡ μὲν κατὰ δεξιὰ, ἡ δὲ κατὰ ἀριστερὰ παρεστῶσα ἡ Ἀθηνᾶ πεποιήται.

3 2. Προτῶν δὲ αὐτόθεν ἐπὶ ὁδὸν ἀφῆξῃ καλουμένην Σχιστήν· ἐπὶ ταύτῃ τῇ ὁδῷ τὰ ἐς τὸν φόνον τοῦ πατρὸς Οἰδίποδι εἰργάσθη. ἔδει δὲ ἄρα παθημάτων τῶν Οἰδίποδος ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ὑπολειφθῆναι μνημόσυνα. τεχθέντος μὲν γε διαπείραντες διὰ τῶν σφυρῶν κέντρα ἐκτιθέασιν αὐτὸν ἐς τῆς Πλαταιίδος ὄρος τὸν Κιθαιρῶνα· Κόρινθος δὲ καὶ ἡ ἐπὶ τῷ Ἴσθμῷ χώρα τροφὸς τῷ Οἰδίποδι ἐγένετο· γῆ δὲ ἡ Φωκίς καὶ ὁδὸς ἡ Σχιστὴ τοῦ πατρῶου φόνου τὸ μίasma ὑπεδέξατο· Θηβαίοις δὲ καὶ ἐς πλεόν γάμων τέ σφίσι τῶν Οἰδίποδος καὶ ἀδικίας 4 τῆς Ἐτεοκλέους ἔστιν ἡ φήμη. Οἰδίποδι μὲν ὁδὸς ἡ Σχιστὴ καὶ τόλμημα τὸ ἐπ' αὐτῇ κακῶν ἤρχε, καὶ τὰ τοῦ Λαῖου μνήματα καὶ οἰκέτου τοῦ ἐπομένου ἐνταῦθα ἔστιν ἐν μεσαιτάτῳ τῆς τριόδου, καὶ ἐπ' αὐτῶν λίθοι λογάδες σεσωρευμένοι· Δαμασίστρατον δὲ ἄνδρα ἐν

Πλαταιαῖς βασιλεύοντα ἐπιτυχεῖν τε κειμένοις τοῖς νεκροῖς καὶ θάψαι φασὶν αὐτούς.

3. Ἡ δὲ λεωφόρος αὐτόθεν ἢ ἐς Δελφούς καὶ προ- 5
σάντης γίνεται μᾶλλον καὶ ἀνδρὶ εὐζώνῳ χαλεπωτέρα.
Λέγεται δὲ πολλὰ μὲν καὶ διάφορα ἐς αὐτούς Δελφούς,
πλείω δὲ ἔτι ἐς τοῦ Ἀπόλλωνος τὸ μαντεῖον. φασὶ γὰρ
809 δὴ τὰ ἀρχαιότατα Γῆς εἶναι τὸ χρηστήριον, καὶ Λάφνιδα
ἐπ' αὐτῷ τετάχθαι πρόμαντιν ὑπὸ τῆς Γῆς· εἶναι δὲ
αὐτὴν τῶν περὶ τὸ ὄρος νυμφῶν. Ἔστι δὲ ἐν Ἑλλησι 6
πολλῆσις, ὄνομα μὲν τοῖς ἑπεσὶν ἔστιν Εὐμολπία, Μου-
σαίῳ δὲ τῷ Ἀντιοφήμου προσποιούσι τὰ ἔπη· πεποιθη-
μένον οὖν ἔστιν ἐν τούτοις Ποσειδῶνος ἐν κοινῷ καὶ
Γῆς εἶναι τὸ μαντεῖον, καὶ τὴν μὲν χρᾶν αὐτὴν, Ποσει-
δῶνι δὲ ὑπερέτην ἐς τὰ μαντεύματα εἶναι Πύρκωνα.
καὶ οὕτως ἔχει τὰ ἔπη·

Αὐτίκα δὲ Χθονίης σφῶν δὴ πινυτὸν φάτο μῦθον,
σὺν δέ τε Πύρκων ἀμφίπολος κλυτοῦ Ἐννοσιγαίου.
χρόνῳ δὲ ὕστερον, ὅσον Γῆ μετῆν δοθῆναι Θέμιδι ὑπ'
αὐτῆς λέγουσιν, Ἀπόλλωνα δὲ παρὰ Θέμιδος λαβεῖν
δωρεάν. Ποσειδῶνι δὲ ἀντὶ τοῦ μαντείου Καλαύρειαν
ἀντιδοῦναι φασὶν αὐτὸν τὴν πρὸ Τροιζῆνος. Ἡκουσα 7
δὲ καὶ ὡς ἄνδρες ποιμαίνοντες ἐπιτύχοιεν τῷ μαντείῳ,
καὶ ἐνθεοὶ τε ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ ἀτμοῦ καὶ ἐμαντεύσαντο
ἐξ Ἀπόλλωνος. 4. Μεγίστη δὲ καὶ παρὰ πλείστων ἐς
Φημονόην δόξα ἔστιν, ὡς πρόμαντις γένοιτο ἡ Φημονόη
τοῦ θεοῦ πρώτη καὶ πρώτη τὸ ἐξάμετρον ἦσε. Βοιωτῶ δὲ
ἐπιχωρία γυνὴ ποιήσασα ὕμνον Δελφοῖς ἔφη κατασκευ-
άσασθαι τὸ μαντεῖον τῷ θεῷ τοὺς ἀφικομένους ἐξ Ἑπερ-
βορέων τούς τε ἄλλους καὶ Ὀλῆνα· τοῦτον δὲ καὶ μαν-
τεύσασθαι πρῶτον καὶ ἄσαι πρῶτον τὸ ἐξάμετρον. πε- 8
ποίηκε δὲ ἡ Βοιωτὸν τοιάδε·

Ἔνθα τοι εὐμνηστον χρηστήριον ἐκτελέσαντο

καίδεις Ὑπερβορέων Παγασὸς καὶ διος Ἀγνιεύς.
ἐπαριθμοῦσα δὲ καὶ ἄλλους τῶν Ὑπερβορέων, ἐπὶ τε—810
λευτῇ τοῦ ὕμνου τὸν Ὡλήνα ὠνόμασεν·

Ὡλήν θ', ὃς γένετο πρῶτος Φοίβοιο προφάτας,
πρῶτος δ' ἀρχαίων ἐπέων τεκτάναι' αἰοιδάν.

Οὐ μέντοι τὰ γε ἦγοντα ἐς μνήμην ἐς ἄλλον τινά, ἐς δὲ
9 γυναικῶν μαντείαν ἀνήκει μόνων. 5. Ποιηθῆναι δὲ τὸν
ναὸν τῷ Ἀπόλλωνι τὸ ἀρχαιότατον δάφνης φασί, κοιμ-
σθῆναι δὲ τοὺς κλάδους ἀπὸ τῆς δάφνης τῆς ἐν τοῖς
Τέμπεσι· καλύβης δ' ἂν σχῆμα οὗτός γε ἂν εἴη καρ-
εσημένος ὁ ναός. δεύτερα δὲ λέγουσιν οἱ Δελφοὶ γε-
νέσθαι ὑπὸ μελισσῶν τὸν ναόν, ἀπὸ τοῦ τε κηροῦ τῶν
μελισσῶν καὶ ἐκ πτερῶν· πεμφθῆναι δὲ ἐς Ὑπερβορέους
10 φασὶν αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος. Λέγεται δὲ καὶ ἔτε-
ρος λόγος, ὡς τὸν ναὸν κατεσκευάσατο ἀνὴρ Δελφός,
ὄνομα δὲ αὐτῷ Πτεράν εἶναι· κατὰ τοῦτο οὖν γενέσθαι
καὶ τῷ ναῷ τοῦνομα ἀπὸ τοῦ οἰκοδομήσαντος· ἀπὸ τού-
του δὲ τοῦ Πτερά καὶ πόλιν Κρητικὴν προσθήκη γραμ-
ματος Ἀπτεραίου φασὶν ὀνομάζεσθαι. Τὸν γὰρ δὴ
λόγου τὸν ἔχοντα ἐς τὴν ἐν τοῖς ὄρεσιν ἀυξομένην πτέ-
ριν, ὡς ἐκ τῆς πόας ταύτης χλωρᾶς ἔτι διεπλέξαντο
11 ναόν, οὐδὲ ἀρχὴν προσίεμαι τὸν λόγον τοῦτον. Τὰ δὲ
ἐς τὸν τρίτον τῶν ναῶν, ὅτι ἐγένετο ἐκ χαλκοῦ, θαῦμα
οὐδέν, εἰ γε Ἀκρίσιος μὲν θάλαμον χαλκοῦν τῇ θυγατρὶ
ἐποίησατο, Λακεδαιμονίοις δὲ Ἀθηναῖς ἱερὸν Χαλκιοίκου
καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι λείπεται, Ῥωμαίοις δὲ ἡ ἀγορὰ μεγέθους
ἔνεκα καὶ κατασκευῆς τῆς ἄλλης θαῦμα οὖσα παρέχεται
τὸν ὄροφον χαλκοῦν· οὕτω καὶ ναὸν τῷ Ἀπόλλωνι οὐκ
12 ἂν ἄπο γε τοῦ εἰκότος εἴη γενέσθαι χαλκοῦν. τὰ μέντοι
ἄλλα με οὐκ ἐπειθεὶν ὁ λόγος, ἢ Ἐφάιστον τὸν ναὸν
τέχνην εἶναι, ἢ τὰ ἐς τὰς ῥόδους τὰς χρυσᾶς, ἃ δὴ Πίν-
δαρος ἦσεν ἐπ' ἐκείνῳ τῷ ναῷ,

Χρύσει δ' ἐξύπερθ' αἰετοῦ
 ἄειδον Κηληδόνες.

811 οὗτος μὲν δὴ ταῦτα ἐς μίμησιν, ἐμοὶ δοκεῖν, τῶν παρ' Ὀμήρῳ Σειρήνων ἐποίησεν. οὐ μὴν οὐδὲ τρόπον ὄντινα ἀφανισθῆναι συνέπεσε τῷ ναῷ, κατὰ ταῦτ' εἰρημένα εὔρισκον· καὶ γὰρ ἐς χάσμα γῆς ἐσπεσεῖν αὐτὸν καὶ ὑπὸ πυρὸς τακῆναι λέγουσιν. Τέταρτος δὲ ὑπὸ Τροφωνίου 13 μὲν εἰργάσθη καὶ Ἀγαμήδους, λίθου δὲ αὐτὸν ποιηθῆναι μνημονεύουσι· κατεκαύθη δὲ Ἐρξικλείδου μὲν Ἀθηνησιν ἄρχοντας, πρῶτ' δὲ τῆς ὀγδόης Ὀλυμπιάδος ἔτει καὶ πεντηκοστῆς, ἣν Κροτωνιάτης ἐνίκ' αὖτις Διογνητος. τὸν δ' ἐφ' ἡμῶν τῷ θεῷ ναὸν ᾠκοδόμησαν μὲν ἀπὸ τῶν ἱερῶν οἱ Ἀμφικτυόνες χρημάτων, ἀρχιτέκτων δέ [τις] Σπίνδαρος ἐγένετο αὐτοῦ Κορίνθιος.

VI. Πόλιν δὲ ἀρχαιοτάτην οἰκισθῆναι φασὶν ἐνταῦθα ὑπὸ Παρνασοῦ, Κλεοδώρας δὲ εἶναι νύμφης παιδα αὐτόν· καὶ οἱ πατέρας, καθάπερ γε καὶ ἄλλοις τῶν καλουμένων ἡρώων, Ποσειδῶνά τε θεὸν καὶ Κλεόπομπον ἄνδρα ἐπονομάζουσιν. ἀπὸ τούτου δὲ τοῦ Παρνασοῦ τῷ τε ὄρει τὸ ὄνομα τεθῆναι λέγουσι καὶ [ἀπὸ τούτου] Παρνασίαν ὀνομασθῆναι νάπην· τῶν πετομένων τε ὀρνίθων τὴν ἀπ' αὐτῶν μαντεῖαν γενέσθαι Παρνασοῦ τὸ εὔρημα. 2. Ταύτην μὲν οὖν κατακλυσθῆναι τὴν πόλιν ὑπὸ τῶν ὄμβρων τῶν κατὰ Δευκαλίωνα συμβάντων· τῶν δὲ ἀνθρώπων ὅσοι διαφυγεῖν τὸν χειμῶνα ἠδυνήθησαν, λύκων ὄρυγαῖς ἀπεσώθησαν ἐς τοῦ Παρνασοῦ τὰ ἄκρα ὑπὸ ἡγεμόσι τῆς πορείας τοῖς θηρίοις, πόλιν δὲ ἦν ἐκτίσαν, ἐκάλεσαν ἐπὶ τούτῳ Λυκῶρειαν. λέγεται δὲ καὶ 3 ἄλλος διάφορος λόγος τῷ προτέρῳ, Ἀπόλλωνι ἐκ νύμφης Κωρυκίας γενέσθαι Λυκῶρον, καὶ ἀπὸ μὲν Λυκῶρου πόλιν Λυκῶρειαν, τὸ ἄντρον δὲ ὀνομασθῆναι τὸ Κωρυκίον ἀπὸ τῆς νύμφης. λέγεται δὲ καὶ τάδε, Κε-

λαινὰ θυγατέρα Ἰάμῳ τῷ Λυκάου γενέσθαι, Δελφὸν
 δέ, ἀπ' οὗ τῇ πόλει τὸ ὄνομα τὸ ἐφ' ἡμῶν ἐστί, Κελαί-
 4 νοῦς τε αὐτὸν τῆς Ἰάμου καὶ Ἀπόλλωνος εἶναι. Οἱ δὲ
 Καστάλιόν τε ἄνδρα αὐτόχθονα καὶ θυγατέρα ἐθέλου- 812
 σιν αὐτῷ γενέσθαι Θυίαν, καὶ ἱεραῖσθαί τε τὴν Θυίαν
 Διονύσῳ πρῶτον καὶ ὄργια ἀγαγεῖν τῷ θεῷ· ἀπὸ ταύ-
 τῆς δὲ καὶ ὕστερον ὄσαι τῷ Διονύσῳ μαίνονται Θυι-
 άδας καλεῖσθαί φασιν ὑπὸ ἀνθρώπων· Ἀπόλλωνος δ'
 οὖν παῖδα καὶ Θυίας νομίζουσιν εἶναι Δελφόν. οἱ δὲ
 μητρὸς μὲν Μελαίνης φασὶν αὐτόν, θυγατρὸς Κηφισοῦ.
 5 3. Χρόνῳ δὲ ὕστερον καὶ Πυθῶ τὴν πόλιν, οὗ Δελφοῦς
 μόνον ἐκάλεσαν οἱ περιοικοῦντες, καθὰ καὶ Ὀμήρῳ πε-
 ποιημένα ἐν καταλόγῳ Φωκέων ἐστίν. Οἱ μὲν δὴ γενεα-
 λογεῖν τὰ πάντα ἐθέλοντες παῖδα εἶναι Δελφοῦ Πύθην
 καὶ ἀπὸ τούτου βασιλεύσαντος γενέσθαι τῇ πόλει τὸ
 ὄνομα ἤγηται· λόγος δὲ ὃς ἦκει τῶν ἀνθρώπων ἐς τοὺς
 πολλοὺς, τὸν ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος τοξευθέντα σήπεσθαί
 φησιν ἐνταῦθα, καὶ διὰ τοῦτο [τὸ] ὄνομα τῇ πόλει γενέ-
 σθαι Πυθῶ· πύθεσθαι γὰρ δὴ τὰ σηπόμενα οἱ τότε ἔλε-
 γον, καὶ τοῦδε ἔνεκα Ὀμηρος πεποίηκεν ὡς ἢ τῶν Σει-
 ρήνων νῆσος ἀνάπλεως ὄστων εἴη, ὅτι οἱ τῆς φῶθῆς
 6 αὐτῶν ἀκούοντες ἐπύθοντο ἄνθρωποι. Τὸν δὲ ἀποθα-
 νόντα ὑπὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ποιηταὶ μὲν δράκοντα εἶναι
 καὶ ἐπὶ τῷ μαντεῖῳ φύλακα ὑπὸ Γῆς τετάχθαι φασί·
 λέγεται δὲ καὶ ὡς Κριοῦ δυναστεύοντος ἀνδρὸς περὶ
 Εὐβοίαν παῖς γένοιτο ὑβριστής, καὶ ἐσύλησε μὲν τοῦ
 θεοῦ τὸ ἱερόν, ἐσύλησε δὲ καὶ οἶκους ἀνδρῶν εὐδαιμό-
 νων. Ὡς δὲ ἐπεστράτεψε καὶ δεύτερον, ἐνταῦθα οἱ Δελ-
 φοὶ τὸν Ἀπόλλωνα ἰκέτευον ἀμῦναί σφισι τὸν ἐπιόντα
 7 κίνδυνον· καὶ ἡ Φημονόη πρόμαντις τηνικαῦτα οὕσα ἐν
 ἑξαμέτρῳ σφίσιν ἐχρησεν·

Ἄγχοῦ δὲ βαρὺν Ἴον ἐπ' ἀνέρι Φοῖβος ἐφήσει

813

σίντη Παρνησοτο· φόνου δέ ἐ Κρήσιοι ἄνδρες
χειρας ἀριστεύουσι· τὸ δὲ κλέος οὐ ποτ' ὀλείται.

VII. Ἔοικε δὲ ἐξ ἀρχῆς τὸ ἱερόν τὸ ἐν Δελφοῖς ὑπὸ ἀνθρώπων ἐπιβεβουλευσθαι πλείστων ἤδη. οὗτός τε ὁ Εὐβοεὺς ληστής, καὶ ἔτεσιν ὕστερον τὸ ἔθνος τὸ Φλεγυῶν, ἔτι δὲ Πύρρος ὁ Ἀχιλλέως ἐπεχειρήσεν αὐτῷ, καὶ δυναμέως μοῖρα τῆς Ξέρξου, καὶ οἱ χρόνον τε ἐπὶ πλείστον καὶ μάλιστα τοῦ θεοῦ τοῖς χρήμασιν ἐπελθόντες, οἱ ἐν Φωκεῦσι δυνάσται, καὶ ἡ Γαλατῶν στρατιά. Ἐμελλε δὲ ἄρα οὐδὲ τῆς Νέρωνος ἐς πάντα ὀλιγορίας ἀπειράτως ἔξειν, ὃς τὸν Ἀπόλλωνα πεντακοσίας θεῶν τε ἀναμῖξ ἀφείλετο καὶ ἀνθρώπων εἰκόνας χαλκῆς.

2. Ἀρχαιότατον δὲ ἀγώνισμα γενέσθαι μνημονεύουσι καὶ ἐφ' ᾧ πρῶτον ἄθλα ἔθεσαν, ἅσαι ὕμνον ἐς τὸν θεόν· καὶ ἦσε καὶ ἐνίκησεν ἄδων Χρυσόθεμις ἐκ Κρήτης, οὗ δὴ ὁ πατήρ λέγεται Καρμάνωρ καθῆραι Ἀπόλλωνα. Χρυσοθέμιδος δὲ ὕστερον Φιλάμμωνα τε ᾧδῃ μνημονεύουσι νικῆσαι καὶ ἐπ' ἐκείνῳ Θάμυριν τὸν Φιλάμμωνος. Ὀρφέα δὲ σεμνολογία τῇ ἐπὶ τελεταῖς καὶ ὑπὸ φρονήματος τοῦ ἄλλου καὶ Μουσατον τῇ ἐς πάντα μιμήσει τοῦ Ὀρφέως οὐκ ἐθειλῆσαι φασιν αὐτοὺς ἐπὶ ἀγῶνι μουσικῆς ἐξετάζεσθαι. Φασὶ δὲ καὶ Ἐλευθῆρα³ ἀνελέσθαι Πυθικὴν νίκην μέγα καὶ ἠδὺ φανούντα, ἐπεὶ ἄδειν γε αὐτὸν οὐχ αὐτοῦ τὴν ᾧδὴν. λέγεται δὲ καὶ Ἡσίοδον ἀπελαθῆναι τοῦ ἀγωνίσματος ἅτε οὐ κίθαρίζειν ὁμοῦ τῇ ᾧδῃ δεδιδαγμένον. Ὅμηρος δὲ ἀφίκετο μὲν ἐς Δελφοὺς ἐρησόμενος ὁπόσα καὶ εἶδειτο, ἔμελλε δὲ αὐτῷ καὶ κίθαρίζειν διδαχθέντι ἀχρεῖον τὸ μάθημα ὑπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς συμφορᾶς γενήσεσθαι. 3. Τῆς δὲ⁴ τεσσαρακοστῆς ὀλυμπιάδος καὶ ὀγδόης, ἣν Γλανκίας ὁ Κροτωνιάτης ἐνίκησε, ταύτης ἔτει τρίτῳ ἄθλα ἔθεσαν οἱ Ἀμφικτυόνες κίθαρχιδίας μὲν καθὰ καὶ ἐξ ἀρχῆς,

προσέθεσαν δὲ καὶ ἀλφιδίας ἀγώνισμα καὶ ἀλῶν· ἀνηγορεύθησαν δὲ νικῶντες Κεφαλλήν τε ὃς λάμποι κιθαρωδία, καὶ ἀλφιδὸς Ἀρκὰς Ἐχέμβροτος, Σακάδας δὲ Ἀργεῖος ἐπὶ τοῖς ἀύλοις· ἀνείλετο δὲ ὁ Σακάδας⁸¹⁴
 5 οὗτος καὶ ἄλλας δύο τὰς ἐφεξῆς ταύτης πυθιάδας. Ἔθεσαν δὲ καὶ ἄθλα τότε ἀθληταῖς πρῶτον, τὰ τε ἐν Ὀλυμπία πλὴν τεθρίππου, καὶ αὐτοὶ νομοθετήσαντες δολίχου καὶ διαύλου παισὶν εἶναι δρόμον. δευτέρῳ δὲ πυθιάδι οὐκ ἐπὶ ἄθλοις ἐκάλεσαν ἐτι ἀγωνίζεσθαι, στεφανίτην δὲ τὸν ἀγῶνα ἀπὸ τούτου κατεστήσαντο· καὶ ἀλφιδίαν τε κατέλυσαν, καταγνόντες οὐκ εἶναι τὸ ἄκουσμα εὐφημον· ἢ γὰρ ἀλφιδία μέλη τε ἦν ἀλῶν τὰ σκυθρωπότηα, καὶ ἐλεγεία [καὶ θρηνοὶ] προσαγόμενα τοῖς ἀύλοις.
 6 Μαρτυρεῖ δέ μοι καὶ τοῦ Ἐχεμβρότου τὸ ἀνάθημα, τρίπους χαλκοῦς ἀνατεθεὶς τῷ Ἡρακλεῖ τῷ ἐν Θήβαις· ἐπίγραμμα δὲ ὁ τρίπους εἶχεν·

Ἐχέμβροτος Ἀρκὰς ἔθηκε τῷ Ἡρακλεῖ
 νικήσας τόδ' ἄγαλμ' Ἀμφικτυόνων ἐν ἀέθλοις,
 Ἕλλησιν δ' ἄδων μέλεα καὶ ἐλέγους.

Κατὰ τοῦτο μὲν τῆς ἀλφιδίας ἐπαύθη τὸ ἀγώνισμα· προσέθεσαν δὲ καὶ ἵππων δρόμον· ἀνηγορεύθη δὲ ἐπὶ
 7 τῷ ἄρματι Κλεισθένης ὁ Σικυῶνος τυραννήσας. Ὀγδὴ δὲ πυθιάδι προσενομοθέτησαν κιθαριστὰς τοὺς ἐπὶ τῶν κρουμάτων τῶν ἀφῶνων· καὶ Τεγεάτης ἔστεφανοῦτο Ἀγέλαος. Τρίτῃ δὲ πυθιάδι ἐπὶ ταῖς εἴκοσι προστιθέασιν ὀπλίτην δρόμον· καὶ ἐπ' αὐτῷ Τιμαίνετος ἐκ Φλιοῦντος ἀνείλετο τὴν δάφνην, ὀλυμπιάσιν ὕστερον πέντε ἢ Δαμάρετος Ἡραιεὺς ἐνίκησεν. Ὀγδὴ δὲ ἐπὶ τεσσαράκοντα πυθιάδι καὶ συνωρίδος εἶναι κατεστήσαντο δρόμον· καὶ Ἐξηκεστίδου Φωκίως ἐνίκησεν ἢ συνωρίς. Πέμπτῃ δὲ πυθιάδι ἀπὸ ταύτης πῶλους ἔξευξαν ὑπὸ ἄρματι· καὶ παρέδραμεν Ὀρφῶνδα Θηβαίου τέθριππον.

Παγκράτιον δὲ ἐν παισὶ καὶ συνωρίδα τε πῶλων καὶ 8
 πῶλον κέλητα πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον κατεδέξαντο
 Ἑλλήνων, τὸ μὲν πρώτη πυθιάδι ἐπὶ ταῖς ἐξήκοντα, καὶ
 Ἰολαΐδας ἐνίκᾳ Θηβαῖος· διαλιπόντες δὲ ἀπὸ ταύτης
 μίαν κέλητι ἔθεσαν δρόμον πῶλω, ἐνάτῃ δὲ ἐπὶ ταῖς ἐξή-
 815 κοντα συνωρίδι πωλικῇ· καὶ ἐπὶ μὲν τῷ πῶλω τῷ κέλητι
 συνωρίδι Μακεδῶν· ἔχαιρον γὰρ δὴ Μακεδόνες οἱ ἐν
 Αἰγύπτῳ καλούμενοι βασιλεῖς, καθάπερ γέγησαν. δάφνης
 δὲ στέφανος ἐπὶ τῶν Πυθίων τῇ νίκη κατ' ἄλλο μὲν
 ἐμοὶ δοκεῖν ἔστιν οὐδέν, ὅτι δὲ τῆς Λάδωνος θυγατρὸς
 Ἀπόλλωνα ἐρασθῆναι κατέσχηκεν ἢ φήμη.

VIII. Καταστήσασθαι δὲ συνέδριον ἐνταῦθα Ἑλλή-
 νων οἱ μὲν Ἀμφικτυόνα τὸν Δευκαλίωνος νομίζουσι, καὶ
 ἀπὸ τούτου τοῖς συνελθοῦσιν ἐπὶ κλησίῳ Ἀμφικτυόνας
 γενέσθαι· Ἀνδροτίων δὲ ἐν τῇ Ἀτθίδι ἐφη συγγραφῇ ὡς
 τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀφίκοντο ἐς Δελφοὺς παρὰ τῶν προσοικούν-
 των συνεδρεύοντες, καὶ ὀνομασθῆναι μὲν Ἀμφικτιόνας
 τοὺς συνελθόντας, ἐκνικῆσαι δὲ ἀνὰ χρόνον τὸν νῦν σφί-
 σιν ὄνομα. 2. Ἐπὶ μὲν δὴ Ἀμφικτυόνος αὐτοῦ φασὶν ἐς 2
 συνέδριον κοινὸν τὸσάδε γένη τοῦ Ἑλληνικοῦ συναχθῆ-
 ναι, Ἴωνας, Δόλοπας, Θεσσαλοὺς, Αἰνιᾶνας, Μάγνητας,
 Μαλιέας, Φθιώτας, Δωριεῖς, Φωκέας, Λοκροὺς τῇ Φω-
 κίδι ὁμόρους ὑπὸ τῷ ὄρει τῇ Κνήμιδι. καταλαβόντων
 δὲ Φωκῶν τὸ ἱερόν, καὶ ὕστερον δεκάτῳ ἔτει λαβόντος
 816 πέρας τοῦ πολέμου, μεταβολὴν καὶ τὰ Ἀμφικτυόνων ἔσχε·
 Μακεδόνες μὲν γὰρ τελεῖν ἐς Ἀμφικτυόνας εὔραντο,
 Φωκῶν δὲ τὸ ἔθνος καὶ ἐκ τοῦ Δωρικοῦ Λακεδαιμόνιοι
 μετασχόντες ἐπαύσαντο Ἀμφικτυονίας, οἱ μὲν τοῦ τολμή-
 ματος ἕνεκα οἱ Φωκεῖς, οἱ δὲ συμμαχίας εὔραντο οἱ Λα-
 κεδαιμόνιοι τῆς Φωκῶν ζημίαν. Βρέννου δὲ τὸν Γαλα- 3
 τῶν στρατὸν ἀγαγόντος ἐς Δελφοὺς προθυμίαν ἐς τὸν

- πόλεμον οἱ Φωκεῖς πλείστην τοῦ Ἑλληνικοῦ παρέσχοντο, καὶ ἀπὸ τοῦ ἔργου τούτου μετασχεῖν Ἀμφικτυονίας αὐθις καὶ ἐς τὰ ἄλλα ἐγένετο ἀξίωμα αὐτοῖς ἀνασώσασθαι τὸ ἀρχαῖον. βασιλεὺς δὲ Ἀγούστος μετεῖναι καὶ Νικοπολίταις τοῖς πρὸς τῷ Ἀκτίῳ συνεδρίου τοῦ Ἀμφικτυόνων ἠθέλησε· Μάγνητας μὲν οὖν καὶ Μαλιεῖς καὶ Αἰνιᾶνας καὶ Φθιώτας Θεσσαλοῖς συντελεῖν, τὰς ψήφους δὲ ὅσαι τούτων τε καὶ Δολόπων, οὐ γὰρ ἐτι ἦν Δολόπων γένος,
- 4 Νικοπολίτας φέρειν. 3. Οἱ [δὲ] Ἀμφικτυόνες οἱ ἐπ' ἐμοῦ τριάκοντα ἀριθμῷ ἦσαν. ἐκ Νικοπόλεως μὲν καὶ Μακεδονίας τε καὶ Θεσσαλῶν, ἀπὸ ἐκάστων ἀριθμῷ ἦσαν ἕξ, Βοιωτῶν δὲ, Θεσσαλίαν γὰρ καὶ οὗτοι τὰ ἀρχαιότερα ᾤκησαν καὶ Αἰολεῖς τηνικαῦτα ἐκαλοῦντο, καὶ ἐκ Φωκεῶν τε καὶ Δελφῶν, παρὰ τούτων δυο ἐκάστων· εἰς δὲ
- 5 ἐκ Δωρίδος τῆς ἀρχαίας. πέμπουσι δὲ καὶ Δοκροὶ οἱ τε καλούμενοι Ὀξόλαι καὶ οἱ πέραν Εὐβοίας ἕνα ἐκάτεροι· καὶ Εὐβοεύς ἐστιν εἷς· Πελοποννησίων δὲ ἕξ Ἄργους καὶ Σικυνῶνος καὶ Κορίνθου σὺν Μεγαρεῦσιν ἐστιν εἷς, καὶ εἷς Ἀθηναῖος. Αἱ μὲν δὴ πόλεις Ἀθῆναι καὶ Δελφοὶ καὶ ἡ Νικόπολις, αὐταὶ μὲν ἀποστέλλουσι συνεδρεύοντας ἐς Ἀμφικτυονίαν πᾶσαν· ἀπὸ δὲ ἔθνων τῶν κατειλεγμένων ἐκάστη πόλις ἀνὰ μέρος ἐς Ἀμφικτυόνας καὶ ἐν χρόνῳ περιόδῳ συντελεῖν ἐστιν.
- 6 4. Ἐσελθόντι δὲ ἐς τὴν πόλιν εἰσὶν ἐφεξῆς ναοί· καὶ ὁ μὲν πρῶτος αὐτῶν ἐρείπια ἦν, ὁ ἐπὶ τούτῳ δὲ κενὸς καὶ ἀγαλμάτων καὶ ἀνδριάντων· ὁ δὲ αὐτῶν τρίτος καὶ ὁ τέταρτος, ὁ μὲν τῶν ἐν Ῥώμῃ βασιλευσάντων εἶχεν οὐ πολλῶν τινῶν εἰκόνας, ὁ τέταρτος δὲ Ἀθηναῖς καλεῖται Προνοίας. Τῶν δὲ ἀγαλμάτων τὸ ἐν τῷ προνάῳ Μασσαλιωτῶν ἀνάθημά ἐστι, μεγέθει τοῦ ἔνδον ἀγάλματος μέζον. Οἱ δὲ Μασσαλιῶται Φωκαέων εἰσὶν ἄποικοι τῶν ἐν 817 Ἰωνίᾳ, μοῖρα καὶ αὕτη τῶν ποτὲ Ἄρπαγον τὸν Μῆδον

φυγόντων ἐκ Φωκαίας· γενόμενοι δὲ ναυσὶν ἐπικρατέστεροι Καρχηδονίων, τὴν τε γῆν ἣν ἔχουσιν ἐκτήσαντο καὶ ἐπὶ μέγα ἀφίκοντο εὐδαιμονίας. τῶν μὲν δὴ Μασσαλιωτῶν χαλκοῦν τὸ ἀνάθημά ἐστι· χρυσοῦ δὲ ἀσπίδα ὑπὸ Κροίσου τοῦ Λυδοῦ τῇ Ἀθηνᾶ τῇ Προνοίᾳ δοθεῖσαν, ἐλέγετο ὑπὸ τῶν Δελφῶν ὡς Φιλόμηλος αὐτὴν ἐσύλησε. πρὸς δὲ τῷ ἱερῷ τῆς Προνοίας Φυλάκου τέμενός ἐστιν ἥρωος· καὶ ὁ Φύλακος οὗτος ὑπὸ Δελφῶν ἔχει φήμην κατὰ τὴν ἐπιστρατείαν σφίσις ἀμῦναι τὴν Περσῶν. Ἐν δὲ τοῦ γυμνασίου τῷ ὑπαίθρῳ πεφυκέναι ποτὲ ἄγριαν φασὶν ὕλην, καὶ Ὀδυσσεά, ἠνίκα ὡς τὸν Ἀυτόλυκον ἀφικόμενος μετὰ τοῦ Ἀυτόλυκου τῶν παιδῶν ἐθήρευε, τότε αὐτὸν τὸ τραῦμα τὸ ὑπὲρ τοῦ γόνατος ἐνταῦθα σχεῖν ὑπὸ τοῦ συός. 5. Τραπομένῳ δὲ ἐς ἀριστερὰν ἀπὸ τοῦ γυμνασίου, καὶ ὑποκαταβάντι οὐ πλέον, ἔμοι δοκεῖν, ἢ τρία στάδια, ποταμός ἐστιν ὀνομαζόμενος Πλειστός· οὗτος ὁ Πλειστός ἐπὶ Κίρραν τὸ ἐπίνειον Δελφῶν καὶ τὴν ταύτην κάτεισι θάλασσαν. Ἐκ δὲ τοῦ γυμνασίου τὴν ἐς τὸ ἱερὸν ἀνιόντι ἐστιν ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ τὸ ὕδωρ τῆς Κασταλίας, καὶ πιεῖν ἠδύ. δοῦναι δὲ τὸ ὄνομα τῇ πηγῇ γυναικα λέγουσιν ἐπιχωρίαν, οἱ δὲ ἄνδρα Καστάλιον. Πανύασις δὲ ὁ Πολυάρχου πεποιηκὼς ἐς Ἡρακλέα ἐπηθυγατέρα Ἀχελφῶν τὴν Κασταλίαν φησὶν εἶναι· λέγει γὰρ δὴ περὶ τοῦ Ἡρακλέους·

Παρνησὸν νιφόμεντα θοοῖς διὰ ποσσὶ περήσας

ἔκετο Κασταλίας Ἀχελωίδος ἄμβροτον ὕδωρ.

Ἦκουσα δὲ καὶ ἄλλο τοιόνδε, τὸ ὕδωρ τῇ Κασταλίᾳ ποταμοῦ δῶρον εἶναι τοῦ Κηφισοῦ. τοῦτο ἐποίησε καὶ Ἀλκαῖος ἐν προοιμίῳ τῷ ἐς Ἀπόλλωνα· βεβαιοῦνται δὲ οὐχ ἦμιστα οἱ Λιλαίεις, οἳ ἐς τοῦ Κηφισοῦ τὴν πηγὴν πέμματα ἐπιχώρια καὶ ἄλλα ὀπόσα νομίζουσιν ἀφιασιν

ἐν τισιν εἰρημέναις ἡμέραις, καὶ αὐτίς ἐν τῇ Κασταλίᾳ 818
φασὶν αὐτὰ ἀναφαίνεσθαι.

ΙΧ. Δελφοῖς δὲ ἡ πόλις ἄναυτες διὰ πάσης παρέχε-
ται σχῆμα· κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ τῇ πόλει τῇ ἄλλῃ καὶ ὁ ἱε-
ρὸς περίβολος τοῦ Ἀπόλλωνος. οὗτος δὲ μεγέθει μέγας
καὶ ἀνωτάτω τοῦ ἄστεως ἐστὶ· τέτμηται δὲ καὶ ἐξοδοὶ
δι' αὐτοῦ συνεχεῖς. Ὅποσα δὲ τῶν ἀναθημάτων εἶναι
μοι λόγου μάλιστα ἄξια ἐφαίνετο, ποιησόμεθα αὐτῶν
2 μνήμην. Ἀθλητὰς μὲν οὖν καὶ ὅσοι ἀγωνίζονται μουσικῆς
τῶν ἀνθρώπων τοῖς κλειοσιν ἐγένοντο μετὰ οὐδενὸς
λογισμοῦ, οὐ πάνυ τι ἡγοῦμαι σπουδῆς ἀξιόους· ἀθλη-
τὰς δὲ ὁπόσοι τι καὶ ὑπελίποντο ἐς δόξαν, ἐν λόγῳ σφᾶς
ἐδήλωσα τῷ ἐς Ἥλειους. Φαῦλφ δὲ Κροτωνιάτῃ, — Ὀλυμ-
πίασι μὲν οὐκ ἔστιν αὐτῷ νίκη, τὰς δὲ Πυθοὶ πεντάθλου
δύο ἀνείλετο καὶ σταδίου τὴν τρίτην· ἐνανυμάχησε δὲ καὶ
ἐναντία τοῦ Μῆδου ναῦν τε παρασκευασάμενος οἰκείαν,
καὶ Κροτωνιατῶν ὁπόσοι ἐπεδήμουν τῇ Ἑλλάδι ἀνεβίβα-
σε — τούτου ἐστὶν ἀνδρίας ἐν Δελφοῖς. τὰ μὲν δὴ ἐς
3 τὸν Κροτωνιάτην οὕτως εἶχεν. 2. Ἐσελθόντι δὲ ἐς τὸ
τέμενος χαλκοῦς ταῦρος τέχνη μὲν Θεοπρόπου ἐστὶν
Αἰγινήτου, Κορκυραίων δὲ ἀνάθημα. λέγεται δὲ ὡς ταῦ-
ρος ἐν τῇ Κορκύρᾳ καταλιπὼν τὰς ἄλλας βοῦς καὶ ἀπὸ
τῆς νομῆς κατερχόμενος ἐμυκᾶτο ἐπὶ θαλάσῃ· γινομέ-
νου δὲ ἐπὶ ἡμέρᾳ πάσῃ τοῦ αὐτοῦ κάτεισιν ἐπὶ θάλασσαν
ὁ βουκόλος, καὶ εἶδεν ἰχθύων τῶν θύννων ἀτέκμαρτόν
4 τι ἀριθμῷ πλήθος. καὶ ὁ μὲν δῆλα τοῖς ἐν τῇ πόλει Κορ-
κυραίοις ἐποίησεν· οἱ δέ, ἔλειν γὰρ τοὺς θύννους προ-
αιρούμενοι τὴν ἄλλως ταιλαιπωρίαν εἶχον, θεωροὺς ἀπο-
στέλλουσιν ἐς Δελφούς· καὶ οὕτω Ποσειδῶνί τε ἐκείνου
θύουσι τὸν ταῦρον, καὶ ἀντίκα μετὰ τὴν θυσίαν αἰροῦ-
σι τοὺς ἰχθύς, καὶ σφισι τὸ ἀνάθημα ἐν Ὀλυμπίᾳ τε καὶ
5 ἐν Δελφοῖς ἐστὶν ἡ δεκάτη τῆς ἄγρας. 3. Ἐφεξῆς δὲ

Τεγεατῶν ἀναθήματα ἀπὸ Λακεδαιμονίων Ἀπόλλων
 819 ἔστι καὶ Νίκη, καὶ οἱ ἐπιχώριοι τῶν ἡρώων, Καλλιστώ
 τε ἢ Λυκάονος καὶ Ἀρκᾶς ὁ ἐπάνυμος τῆς γῆς καὶ οἱ τοῦ
 Ἀρκάδος παῖδες Ἐλατος καὶ Ἀφείδας καὶ Ἀξάν, ἐπὶ δὲ
 αὐτοῖς Τριφύλος· τούτῳ δὲ ἦν οὐκ Ἐρατὼ τῷ Τριφύλῳ
 μήτηρ, ἀλλὰ Λαοδάμεια ἢ Ἀμύκλα τοῦ ἐν Λακεδαίμονι
 βασιλεύσαντος· ἀνάκειται δὲ καὶ Ἔρασος Τριφύλου παῖς.
 Οἱ δὲ εἰργασμένοι τὰ ἀγάλματα Πανσαντίας ἔστιν Ἀπολ- 6
 λωνιάτης, οὗτος μὲν τὸν τε Ἀπόλλωνα καὶ Καλλιστώ,
 τὴν δὲ Νίκην καὶ τοῦ Ἀρκάδος τὴν εἰκόνα ὁ Σικυώνιος
 Δαίδαλος· Ἀντιφάνης δὲ Ἀργεῖος καὶ Σαμόλας Ἀρκᾶς,
 οὗτος μὲν τὸν Τριφύλον καὶ Ἀξᾶνα, Ἐλατον δὲ καὶ Ἀφεί-
 δαντὰ τε καὶ Ἔρασον ὁ Ἀργεῖος. Ταῦτα μὲν δὴ οἱ Τε-
 γεᾶται ἐπεμψαν ἐς Δελφοὺς Λακεδαιμονίους, ὅτε ἐπὶ
 σφᾶς ἐστρατεύσαντο, αἰχμαλώτους ἐλόντες· 4. Λακε- 7
 δαιμονίων δὲ ἀπαντικρὺ τούτων ἀναθήματά ἐστιν ἀπ’
 Ἀθηναίων, Διόσκουροι καὶ Ζεὺς καὶ Ἀπόλλων τε καὶ
 Ἄρτεμις, ἐπὶ δὲ αὐτοῖς Ποσειδῶν τε καὶ Λύσανδρος ὁ
 Ἀριστοκρίτου στεφανούμενος ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος, Ἄβας
 τε ὃς τῷ Λυσάνδρῳ τότε ἐμαντεύετο, καὶ Ἔρμων ὁ τὴν
 ναῦν τοῦ Λυσάνδρου τὴν στρατηγίδα κυβερνῶν. τοῦ- 8
 τον μὲν δὴ τὸν Ἔρμονα Θεόκοσμος ποιήσειν ἐμελλεν ὁ
 Μεγαρεὺς ἄτε ὑπὸ τῶν Μεγαρέων ἐγγραφέντα ἐς τὴν
 πολιτείαν· οἱ δὲ Διόσκουροι Ἀντιφάνους εἰσὶν Ἀργεῖου,
 καὶ ὁ μάντις τέχνη Πίσωνος ἐκ Καλαυρείας τῆς Τροιζη-
 νίων· Ἀθηνόδωρος δὲ καὶ Δαμίας, ὁ μὲν τὴν Ἄρτεμιν
 τε καὶ Ποσειδῶνα εἰργάσατο, ἔτι δὲ τὸν Λύσανδρον,
 Ἀθηνόδωρος δὲ τὸν Ἀπόλλωνα ἐποίησε καὶ τὸν Δία·
 οὗτοι δὲ Ἀρκάδες εἰσὶν ἐκ Κλείτορος· ἀνάκεινται δὲ καὶ 9
 ὀπισθεν τῶν κατειλεγμένων ὅσοι συγκατειργάσαντο τῷ
 Λυσάνδρῳ τὰ ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ἢ αὐτῶν Σπαρτιατῶν
 ἢ ἀπὸ τῶν συμμαχησάντων· εἰσὶ δὲ οἷδε, Ἄρακος μὲν

καὶ Ἐριάνθης, ὁ μὲν αὐτῶν ἐκ Λακεδαιμόνος, ὁ δὲ Ἐριάν-
 θης Βοιωτίας * * * ὑπὲρ τοῦ Μίμαντος, ἐντεῦθεν μὲν 820
 Ἄστυκράτης, Χιοὶ δὲ Κηφισοκλῆς καὶ Ἐρμόφαντός τε καὶ
 Ἰκέσιος, Τίμαρχος δὲ καὶ Διαγόρας Ῥόδιοι, Κυλίδιος δὲ
 Θεόδαμος, ἐκ δὲ Ἐφέσου Κιμμέριος, καὶ Μιλήσιος Αἰαντί-
 10 δης. Τούτους μὲν δὴ ἐποίησε Τίσανδρος, τοὺς δὲ ἐφε-
 ξῆς Ἄλυπος Σικυώνιος, Θεόπομπον Μύνδιον καὶ Κλεο-
 μήδην Σάμιον καὶ ἐξ Εὐβοίας Ἀριστοκλέα τε Καρύστιον
 καὶ Αὐτόνομον Ἐρετριέα καὶ Ἀριστόφαντον Κορίνθιον
 καὶ Ἀπολλόδωρον Τροιζήνιον καὶ ἐξ Ἐπιδαύρου Δίωνα
 τῆς ἐν τῇ Ἀργολίδι. ἐχόμενοι δὲ τούτων Ἀξιόνικός ἐστιν
 Ἀχαιὸς ἐκ Πελλήνης, ἐκ δὲ Ἐρμιόνης Θεάρας, καὶ Φω-
 κεύς τε Πυρρῆας καὶ Κώμων Μεγαρεὺς καὶ Ἀγασιμένης
 Σικυώνιος, ἐκ δὲ Ἀμβρακίας καὶ Κορίνθου τε καὶ Λευ-
 κάδος Τηλυκράτης καὶ Πυθόδοτος Κορίνθιος καὶ Ἀμ-
 βρακιώτης Εὐαντίδας· τελευταῖοι δὲ Ἐπικυρίδας καὶ
 Ἐτεόνικος Λακεδαιμόνιοι· Πατροκλέους δὲ καὶ Κανά-
 11 χου φασὶν ἔργα. 5. Τὴν δὲ πληγὴν Ἀθηναῖοι τὴν ἐν
 Αἰγὸς ποταμοῖς οὐ μετὰ τοῦ δικαίου συμβῆναί σφισιν
 ὁμολογοῦσι· προδοθῆναι γὰρ ἐπὶ χρήμασιν ὑπὸ τῶν
 στρατηγησάντων, Τυδέα δὲ εἶναι καὶ Ἀδείμαντον οὐ τὰ
 δῶρα ἐδέξαντο παρὰ Λυσάνδρου. καὶ ἐς ἀπόδειξιν τοῦ
 λόγου Σιβύλλης παρέχονται τῶν χρησμῶν·
 Καὶ τότε Ἀθηναίοισι βαρύντονα κήδεα θῆσει
 Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, οὐπὲρ κράτος ἐστὶ μέγιστον,
 νηυσὶ φερεπτολέμοισι μάχην καὶ δηλοῖτητα,
 ὀλλυμέναις δολεροῖσι τρόποις κακότητι νομῶν.
 Τὰ δὲ ἕτερα ἐκ Μουσαίου χρησμῶν μνημονεύουσι·
 Καὶ γὰρ Ἀθηναίοισιν ἐπέρχεται ἄγριος ὄμβρος
 ἡγεμόνων κακότητι· παραιφασίη δὲ τις ἐσται,
 ἥτταλοῖς ἡμούσουσι πόλιν, τίσουσι δὲ ποινήν.
 12 ταῦτα μὲν δὴ ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω· 6. τὸν δὲ ὑπὲρ

τῆς καλουμένης Θυρέας Λακεδαιμονίων ἀγῶνα καὶ Ἀργείων, Σίβυλλα μὲν καὶ τοῦτον προεδέσπισεν ὡς συμβήσοιτο ἐξ ἴσου ταῖς πόλεσιν, Ἀργεῖοι δὲ ἀξιοῦντες ἐσχηκέναι πλέον ἐν τῷ ἔργῳ χαλκοῦν ἵππον, τὸν δούρειον δῆθεν, ἀπέστειλαν ἐς Δελφούς· τὸ δὲ ἔργον Ἀντιφάνους ἐστὶν Ἀργεῖου.

Χ. Τῷ βάθρῳ δὲ τῷ ὑπὸ τὸν ἵππον τὸν δούρειον [δὴ] ἐπίγραμμα μὲν ἐστὶν ἀπὸ δεκάτης τοῦ Μαραθωνίου ἔργου τεθῆναι τὰς εἰκόνας· εἰσὶ δὲ Ἀθηνᾶ τε καὶ Ἀπόλλων καὶ ἀνὴρ τῶν στρατηγησάντων Μιλτιάδης· ἐκ δὲ τῶν ἡρώων καλουμένων Ἐρεχθεὺς τε καὶ Κέκροφ καὶ Πανδίων, [οὔτοι μὲν δὴ] καὶ Ἀεὼς τε καὶ Ἀντίοχος ὁ ἐκ Μήδης Ἡρακλεῖ γενόμενος τῆς Φύλαντος, ἔτι δὲ Αἰγεὺς τε καὶ παίδων τῶν Θησέως Ἀκάμας, οὔτοι μὲν καὶ φυλαῖς Ἀθήνησιν ὀνόματα κατὰ μάντευμα ἔδοσαν τὸ ἐκ Δελφῶν· ὁ δὲ Μελάνθου Κόδρος καὶ Θησεὺς καὶ Φυλεὺς, οὔτοι δὲ οὐκέτι τῶν ἐπωνύμων εἰσὶ. τοὺς μὲν δὴ 2 κατελιγεμένους Φειδίας ἐποίησε, καὶ ἀληθεῖ λόγῳ δεκάτη καὶ οὔτοι τῆς μάχης εἰσὶν· Ἀντίγονον δὲ καὶ τὸν παῖδα Δημήτριον καὶ Πτολεμαῖον τὸν Αἰγύπτιον χρόνῳ ὕστερον ἀπέστειλαν ἐς Δελφούς, τὸν μὲν Αἰγύπτιον καὶ εὐνοία τινὶ ἐς αὐτόν, τοὺς δὲ Μακεδόνας τῷ ἐς αὐτοὺς δέει.

2. Πλησίον δὲ τοῦ ἵππου καὶ ἄλλα ἀναθήματά ἐστιν 3 Ἀργείων, οἱ ἡγεμόνες τῶν ἐς Θήβας ὁμοῦ Πολυνεῖκει στρατευσάντων, Ἄδραστός τε ὁ Ταλαοῦ καὶ Τυδεὺς Οἰνέως καὶ οἱ ἀπόγονοι Προίτου Καπανεὺς Ἴππόνου καὶ Ἐτέοκλος ὁ Ἴφιος, Πολυνεΐκης τε καὶ ὁ Ἴππομίδων 822 ἀδελφῆς Ἀδράστου παῖς· Ἀμφιαράου δὲ καὶ ἄρμα ἐγγυὺς πεπολήται καὶ ἐφεσθηκῶς Βάτων ἐπὶ τῷ ἄρματι, ἡνίοχος τε τῶν ἵππων καὶ τῷ Ἀμφιαράῳ καὶ ἄλλως προσήκων κατὰ οἰκειότητα· τελευταῖος δὲ Ἀλιθέρης ἐστὶν

4 αὐτῶν. Οὗτοι μὲν δὴ Ἐπατοδώρου καὶ Ἀριστογείτονός
 εἰσιν ἔργα, καὶ ἐποίησαν σφᾶς, ὡς αὐτοὶ Ἀργεῖοι λέ-
 γουσιν, ἀπὸ τῆς νίκης ἦντινα ἐν Οἰνότη τῇ Ἀργεῖα αὐτοὶ
 τε καὶ Ἀθηναίων ἐπίκουροι Λακεδαιμονίους ἐνίκησαν.
 Ἀπὸ δὲ τοῦ αὐτοῦ, ἐμοὶ δοκεῖν, ἔργου καὶ τοὺς Ἐπι-
 γόνους ὑπὸ Ἑλλήνων καλουμένους ἀνέθεσαν οἱ Ἀργεῖοι.
 κεῖνται γὰρ δὴ εἰκόνες καὶ τούτων, Σθένελος καὶ Ἀλ-
 κμαίων, κατὰ ἡλικίαν, ἐμοὶ δοκεῖν, πρὸ Ἀμφιλόχου
 τετιμημένος, ἐπὶ δὲ αὐτοῖς Πρόμαχος καὶ Θέρσανδρος
 καὶ Αἰγιαλεύς τε καὶ Διομήδης· ἐν μέσῳ δὲ Διομήδους
 5 καὶ τοῦ Αἰγιαλέως ἐστὶν Εὐρύαλος. Ἀπαντικρὺ δὲ αὐ-
 τῶν ἀνδριάντες εἰσὶν ἄλλοι· τούτους δὲ ἀνέθεσαν οἱ
 Ἀργεῖοι τοῦ οἰκισμοῦ τοῦ Μεσσηνίων Θηβαίοις καὶ Ἐπα-
 μεινῶνδρα μετασχόντες. ἠρώων δὲ εἰσὶν αἱ εἰκόνες, Δα-
 ναὸς μὲν βασιλέων ἰσχύσας ἐν τῷ Ἀργεῖ μείριστον, Ἐπερ-
 μνήστρα δὲ ἅτε καθαρὰ χεῖρας μόνη τῶν ἀδελφῶν· παρὰ
 δὲ αὐτὴν καὶ ὁ Λυγκεὺς καὶ ἅπαν τὸ ἐφεξῆς αὐτῶν γένος
 τὸ ἐς Ἡρακλέα τε καὶ ἔτι πρότερον καθῆκον ἐς Περσέα.

6 3. Ταραντίνων δὲ οἱ Ἴπποι οἱ χαλκοὶ καὶ αἰχμάλωτοι
 γυναικες ἀπὸ Μεσσαπίων εἰσὶν, ὁμόρων τῇ Ταραντί-
 νων βαρβάρων, Ἀγελάδα δὲ ἔργα τοῦ Ἀργεῖου. Τά-
 ραντα δὲ ἀπέκτισαν μὲν Λακεδαιμόνιοι, οἰκιστῆς δὲ
 ἐγένετο Σπαρτιάτης Φάλανθος. στελλομένῳ δὲ ἐς ἀποι-
 κίαν τῷ Φαλάνθῳ λόγιον ἦλθεν ἐκ Δελφῶν ὑετοῦ αὐ-
 τὸν αἰσθόμενον ὑπὸ αἰθρᾶ, τηνικαῦτα καὶ χῶραν κτή-

7 σεσθαι καὶ πόλιν. τὸ μὲν δὴ παραντίκα οὔτε ἰδίᾳ τὸ 823
 μάντευμα ἐπισκεψάμενος οὔτε πρὸς τῶν ἐξηγητῶν τινὰ
 ἀνακοινώσας κατέσχε ταῖς ναυσὶν ἐς Ἰταλίαν· ὡς δὲ οἱ
 νικῶντι τοὺς βαρβάρους οὐκ ἐγίνετο οὔτε τινὰ ἐλεῖν
 τῶν πόλεων οὔτε ἐπικρατῆσαι χῶρας, ἐς ἀνάμνησιν
 ἀφικνεῖτο τοῦ χρησμοῦ, καὶ ἀδύνατα ἐνόμιζεν οἱ τὸν
 θεὸν χρῆσαι· μὴ γὰρ ἂν ποτε ἐν καθαρῷ καὶ αἰθρῷ τῷ

ἀέρι ὑσθῆναι. Καὶ αὐτὸν ἢ γυνὴ ἀθύμως ἔχοντα, ἠκολουθήκει γὰρ οἰκοθεν, τὰ τε ἄλλα ἐφιλοφρονεῖτο, καὶ ἐς τὰ γόνατα ἐσθεμένη τὰ αὐτῆς τοῦ ἀνδρὸς τὴν κεφαλὴν ἐξέλεγε τοὺς φθείρας· καὶ πῶς ὑπὸ εὐνοίας δακρῦσαι παρίσταται τῇ γυναικὶ ὁρώσῃ τοῦ ἀνδρὸς ἐς οὐδὲν προχωροῦντα τὰ πράγματα. προέχει δὲ ἀφειδέστερον 8 τῶν δακρῶν, καί, ἔβρεχε γὰρ τοῦ Φαλάνθου τὴν κεφαλὴν, συνίησί τε τῆς μαντείας, ὄνομα γὰρ δὴ ἦν ΑἼθρα τῇ γυναικί, καὶ οὕτω τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ Τάραντα τῶν βαρβάρων εἶλε μεγίστην καὶ εὐδαιμονεστάτην τῶν ἐπὶ θαλάσῃ πόλεων. 4. Τάραντα δὲ τὸν ἦρω Ποσειδῶνός φασὶ καὶ ἐπιχωρίας νύμφης παῖδα εἶναι, ἀπὸ δὲ τοῦ ἦρωος τεθῆναι τὰ ὀνόματα τῇ πόλει τε καὶ τῷ ποταμῷ· καλεῖται γὰρ δὴ Τάρας κατὰ τὰ αὐτὰ τῇ πόλει καὶ ὁ ποταμὸς.

XI. Πλησίον δὲ τοῦ ἀναθήματος τοῦ Ταραντίνων Σικωνίων ἐστὶ θησαυρός· χρήματα δὲ οὔτε ἐνταῦθα ἰδοῖς ἂν οὔτε ἐν ἄλλῳ τῶν θησαυρῶν. Κνίδιοι δὲ ἐκόμισαν ἀγάλματα ἐς Δελφούς Τριόπαν οἰκιστὴν τῆς Κνίδου παρεστῶτα Ἰππῶ καὶ Λητῶ καὶ Ἀπόλλωνά τε καὶ Ἄρτεμιν ἀφιέντας τῶν βελῶν ἐπὶ Τιτυόν· τὰ δὲ καὶ τετρωμένος ἐστὶν ἤδη τὸ σῶμα. ταῦτα ἔστηκε παρὰ τὸν Σικωνίων θησαυρόν.

2. Ἐποιήθη δὲ καὶ ὑπὸ Σιφνίων ἐπὶ αἰτία τοιαῦδε 2 θησαυρός. Σιφνίοις ἢ νῆσος χρυσοῦ μέταλλα ἦνεγκε, καὶ αὐτοὺς τῶν προσιόντων ἐκέλευσεν ὁ θεὸς ἀποφέρειν δεκάτην ἐς Δελφούς· οἱ δὲ τὸν θησαυρόν ᾠκοδομήσαντο καὶ ἀπέφερον τὴν δεκάτην. ὡς δὲ ὑπὸ ἀπλη- 824 στίας ἐξέλιπον τὴν φορὰν, ἐπικλύσασα ἢ θάλασσα ἀφανῆ τὰ μέταλλά σφισιν ἐποίησεν. 3. Ἀνέθεσαν δὲ καὶ ἀν- 3 δριάντας Λιπαραῖοι ναυμαχίᾳ κρατήσαντες Τυρρηρῶν. οἱ δὲ Λιπαραῖοι οὗτοι Κνιδίων μὲν ἦσαν ἄποικοι, τῆς

- δὲ ἀποικίας ἡγεμόνα γενέσθαι φασὶν ἄνδρα Κνιδίου ὄνομα δὲ εἶναι οἱ Πένταθλον Ἀντίλοχος ὁ Ξενοφάνους Συρακούσιος ἐν τῇ Σικελιώτιδι συγγραφῇ φησί. λέγει δὲ καὶ ὡς ἐπὶ Παχύνῳ τῇ ἄκρῳ τῇ ἐν Σικελίᾳ κτίσαντες πόλιν αὐτοὶ μὲν ἐπέκτισον ὑπὸ Ἑλύμων καὶ Φωϊκῶν πολέμῳ πιεσθέντες, τὰς νήσους δὲ ἔσχον ἐρήμους ἔτι ἢ ἀναστήσαντες τοὺς ἐνοικοῦντας, ἃς [καὶ] κατὰ τὰ ἔπη τὰ Ὀμήρεια Αἰόλου καὶ ἐς ἡμᾶς ἔτι ὀνομάζουσι.
- 4 τούτων Διπάραν μὲν κτίσαντες πόλιν ἐνταῦθα οἰκοῦσιν, Ἴεραν δὲ καὶ Στρογγύλην καὶ Διδύμας γεωργοῦσι διαβαίνοντες ναυσὶν ἐς αὐτάς. Ἐν δὲ τῇ Στρογγύλῃ καὶ πῦρ δῆλόν ἐστιν ἀνιὸν ἐκ τῆς γῆς. καὶ ἐν Ἴερα δὲ πῦρ τε αὐτόματου ἐπὶ ἄκρας ἀνακαίεται τῆς νήσου, καὶ ἐπὶ θαλάσῃ λουτρά ἐστιν ἐπιτήδεια, εἰ δέξεται σε ἡπίως τὸ ὕδωρ, ἐπεὶ ἄλλως γε χαλεπὸν ὑπὸ ζεστότητός ἐστιν ἐμβαίνεσθαι.
- 5 4. Οἱ δὲ θησαυροὶ Θηβαίων ἀπὸ ἔργου τῶν ἐς πόλεμον, καὶ Ἀθηναίων ἐστὶν ὡσαύτως· Κνιδίους δὲ οὐκ οἶδα εἰ ἐπὶ νύκτι τινὶ ἢ ἐς ἐπίδειξιν εὐδαιμονίας φθορομήσαντο, ἐπεὶ Θηβαίοις γε ἀπὸ ἔργου τοῦ ἐν Δεύκτροις καὶ Ἀθηναίοις ἀπὸ τῶν ἐς Μαραθῶνα ἀποβάντων ὁμοῦ Δάτιδι εἰσιν οἱ θησαυροί. Κλεωναῖοι δὲ ἐπιέσθησαν μὲν κατὰ τὸ αὐτὸ Ἀθηναίοις ὑπὸ νόσου τῆς λοιμῶδους, κατὰ δὲ μάντευμα ἐκ Δελφῶν ἔθυσαν τράγον ἀνίσχοντι ἔτι τῷ 825 ἡλίῳ, καί, εὗραντο γὰρ λύσιν τοῦ κακοῦ, τράγον χαλκοῦν ἀποπέμπουσι τῷ Ἀπόλλωνι. Ποτιδαιατῶν δὲ τῶν ἐν Θράκῃ καὶ Συρακουσίῳ, τῶν μὲν ἐστὶν ὁ θησαυρὸς ἀπὸ τοῦ Ἀττικοῦ τοῦ μεγάλου πταίσματος, Ποτιδαιᾶται δὲ εὐσεβείᾳ τῇ ἐς τὸν θεὸν ἐποίησαν.
- 6 5. Ὡκοδόμησαν δὲ καὶ Ἀθηναῖοι στοᾶν ἀπὸ χρυσῶν ἃ ἐν τῷ πολέμῳ σφίσις ἐγένετο ἐπὶ τε Πελοποννησίῳ καὶ ὅσοι Πελοποννησίοις ἦσαν τοῦ Ἑλληνικοῦ σύμμαχοι. Ἀνάκειται δὲ καὶ πλοίων τὰ ἄκρα κοσμήματα

καὶ ἀσπίδας χαλκαί· τὸ δὲ ἐπίγραμμα τὸ ἐπ' αὐτοῖς ἀριθμῆι τὰς πόλεις ἀφ' ὧν οἱ Ἀθηναῖοι τὰ ἀκροθίνια ἀπέστειλαν, τὴν τε Ἥλειαν καὶ Λακεδαιμονίων, Σινυῶνά τε καὶ Μέγαρα, καὶ Πελληνέας Ἀχαιῶν, Ἀμβρακίαν τε καὶ Λευκάδα καὶ αὐτὴν Κόρινθον· γενέσθαι δὲ ἀπὸ τῶν ναυμαχιῶν τούτων καὶ θυσίαν Θησεὶ καὶ τῷ Πασειδῶνι ἐπὶ τῷ ὀνομαζομένῳ Ἐίφῳ· καὶ μοι φαίνεται τὸ ἐπίγραμμα ἐς Φορμίωνα τὸν Ἀσσιπύχου ἔχειν καὶ ἐς τοῦ Φορμίανος τὰ ἔργα.

XII. Πέτρα δὲ ἐστὶν ἀνίσχουσα ὑπὲρ τῆς γῆς· ἐπὶ ταύτῃ Δελφοὶ σταῖσάν φασιν ἄσαι τοὺς χρησμούς· ὄνομα Ἡροφίλην, Σίβυλλαν δὲ ἐπὶ κλησὶν *** τὴν πρότερον γενομένην. ταύτην ταῖς μάλιστα ὁμοίως οὖσαν ἀρχαίαν εὕρισκον, ἣν Ἰθυγατέρα Ἕλληνες Διὸς καὶ Λαμίας τῆς Ποσειδῶνός φασιν εἶναι, καὶ χρησμούς τε αὐτὴν γυναικῶν κρώτην ἄσαι καὶ ὑπὸ τῶν Διβύων Σίβυλλαν λέγουσιν ὀνομασθῆναι. Ἡ δὲ Ἡροφίλη νεωτέρα μὲν ἐκεί-
 2 νης, φαίνεται δὲ ὅμως πρὸ τοῦ πολέμου γεγονυῖα καὶ
 826 αὐτὴ τοῦ Τρωϊκοῦ, καὶ Ἐλένην τε προεδήλωσεν ἐν τοῖς χρησμοῖς ὡς ἐπ' ὀλέθρῳ τῆς Ἀσίας καὶ Εὐρώπης τραφήσοιτο ἐν Σπάρτῃ, καὶ ὡς Ἴλιον ἀλώσεται δι' αὐτὴν ὑπὸ Ἑλλήνων. Δῆλιοι δὲ καὶ ὕμνον μέμνηνται τῆς γυναικὸς ἐς Ἀπόλλωνα. καλεῖ δὲ οὐχ Ἡροφίλην μόνον, ἀλλὰ καὶ Ἄρτεμιν ἐν τοῖς ἔπεσιν αὐτὴν, καὶ Ἀπόλλωνος γυνὴν γαμετήν, τοτὲ δὲ ἀδελφὴ καὶ αὐτῆς θυγάτηρ φησὶν εἶναι. ταῦτα μὲν δὴ μαινομένη τε καὶ ἐκ τοῦ θεοῦ κάτο-
 3 χος πεποίηκεν· ἐτέρῳθι δὲ εἶπε τῶν χρησμῶν ὡς μητρὸς μὲν ἀθανάτης εἶη μιᾶς τῶν ἐν Ἴδῃ νυμφῶν πατρὸς δὲ ἀνθρώπου· καὶ οὕτω λέγει τὰ ἔπη·

Εἰμι δ' ἐγὼ γεγαυῖα μέσον θνητοῦ τε θεᾶς τε,
 νύμφης ἀθανάτης, πατρὸς δ' ἐκ σιτοφάγοιο,
 μητρόθεν Ἰδογενής, πατρὸς δὲ μοί ἐστιν ἔρυσθρή

Μάρπησος, μητρὸς ἱερῆ, ποταμὸς τ' Ἀιδωνεύς.

4 2. Ἦν δὲ ἐτι καὶ νῦν ἐν τῇ Ἰδῆ τῇ Τρωτικῇ πόλειως Μαρ-
πήσσου τὰ ἐρείπια, καὶ ἐν αὐτοῖς οἰκίητορες ὅσον ἐξή-
κοντα ἄνθρωποι· ὑπέρυθρος δὲ πᾶσα ἡ περὶ τὴν Μάρ-
πησσον γῆ καὶ δεινῶς ἐστὶν ἀρχμώδης, ὥστε καὶ τῷ
Ἀιδωνεῖ ποταμῷ καταδύεσθαι τε ἐς τὴν χώραν καὶ ἀνα-
σχόντι τὸ αὐτὸ αὐθις πάσχειν, τέλος δὲ καὶ ἀφανίζεσθαι
κατὰ τῆς γῆς, αἰτιον ἐμοὶ δοκεῖν ἐστὶν ὅτι λεπτή τε κατὰ 827
τοῦτο καὶ σηραγγώδης ἐστὶν ἡ Ἰδῆ. Ἀπέχει δὲ Ἀλεξαν-
δρείας τῆς ἐν τῇ Τρωάδι τεσσαράκοντα ἢ Μάρπησος
5 καὶ διακόσια στάδια. 3. Τὴν δὲ Ἡροφίλην οἱ ἐν τῇ
Ἀλεξανδρείᾳ ταύτῃ νεωκόρον τε τοῦ Ἀπόλλωνος γενέ-
σθαι τοῦ Σμινθέως, καὶ ἐπὶ τῷ ὄνειρατι τῷ Ἐκάβης
χρησαί φασιν αὐτὴν ἃ δὴ καὶ ἐπιτελεσθέντα ἴσμεν. αὕτη
ἡ Σίβυλλα ᾤκησε μὲν τὸ πολὺ τοῦ βίου ἐν Σάμφῳ, ἀφι-
κετο δὲ καὶ ἐς Κλάρον τὴν Κολοφωνίων καὶ ἐς Δηλόν
τε καὶ ἐς Δελφούς· ὁπότε δὲ ἀφίκοιτο, ἐπὶ ταύτης Ἰστα-
6 μένη τῆς πέτρας ἦδε. τὸ μέντοι χρεῶν αὐτὴν ἐπέλαβεν
ἐν τῇ Τρωάδι, καὶ οἱ τὸ μνημα ἐν τῷ ἄλσει τοῦ Σμιν-
θέως ἐστὶ, καὶ ἐλσειον ἐπὶ τῆς στήλης·

Ἄδ' ἐγὼ ἃ Φοίβοιο σαφηγορίς εἰμι Σίβυλλα,
τῷδ' ὑπὸ λαϊνέῳ σάματι κευθομένα,
παρθένος ἀυδάεσσα τὸ πρὶν, νῦν δ' αἰὲν ἄναυδος,
μοίρα ὑπὸ στιβαρᾷ τάνδε λαχοῦσα πέδαν,
ἀλλὰ πέλας Νύμφαισι καὶ Ἐρμῇ τῷδ' ὑπόκειμαι,
μοῖραν ἔχουσ' Ἐκάτω τᾶς τότ' ἀνακτορίας.

ὁ μὲν δὴ παρὰ τὸ μνημα ἔστηκεν Ἐρμῆς λίθου τετρά-
γωνον σχῆμα· ἐξ ἀριστερᾶς δὲ ὕδωρ τε κατερχόμενον
7 ἐς κρήνην καὶ τῶν Νυμφῶν ἐστὶ τὰ ἀγάλματα. 4. Ἐρυ-
θραῖοι δέ, ἀμφισβητοῦσι γὰρ τῆς Ἡροφίλης προθυμό-
τατα Ἑλλήνων, Κώρυκόν τε καλούμενον ὄρος καὶ ἐν
τῷ ὄρει σπήλαιον ἀποφαίνουσι, τεχθῆναι τὴν Ἡροφί-

λην ἐν αὐτῷ λέγοντες, Θεοδώρου δὲ ἐπιχωρίου ποιμένος καὶ νύμφης παιδα εἶναι· Ἰθαίαν δὲ ἐπικλήσιν γενέσθαι τῇ νύμφῃ κατ' ἄλλο μὲν οὐδέν, τῶν δὲ χωρίων τὰ δασέα ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἰδας τότε ὀνομάζεσθαι. τὸ δὲ ἔπος τὸ ἐς τὴν Μάρπησσον καὶ τὸν ποταμὸν τὸν Ἀἰδωνέα, τοῦτο οἱ Ἐρυθραῖοι τὸ ἔπος ἀφαιροῦσιν ἀπὸ τῶν χρησμῶν.

Τὴν δὲ ἐπὶ ταύτῃ χρησμούς κατὰ ταῦτα εἰποῦσαν 8
ἐκ Κύμης τῆς ἐν Ὀπικοῖς εἶναι, καλεῖσθαι δὲ [αὐτὴν]
828 Δημῶ συνέγραψεν Ἐπέροχος ἀνὴρ Κυμαῖος. χρησμὸν
δὲ οἱ Κυμαῖοι τῆς γυναικὸς ταύτης οὐδένα εἶχον ἐπι-
δειξασθαι, λίθου δὲ ὕδραν ἐν Ἀπόλλωνος ἱερῷ δει-
κνύουσιν οὐ μεγάλην, τῆς Σιβύλλης ἐνταῦθα κεῖσθαι
φάμενοι τὰ ὄστα. 5. Ἐπετράφη δὲ καὶ ὕστερον τῆς Δη- 9
μοῦς παρὰ Ἐβραίοις τοῖς ὑπὲρ τῆς Παλαιστίνης γυνή
χρησμολόγος, ὄνομα δὲ αὐτῇ Σάββη· Βηρόσου δὲ εἶναι
πατὴρ καὶ Ἐρυμάνθης μητρός φασὶ Σάββην· οἱ δὲ αὐ-
τὴν Βαβυλωνίαν, ἕτεροι δὲ Σίβυλλαν καλοῦσιν Αἰ-
γυπτίαν.

Φαεννίς δὲ θυγάτηρ βασιλεύσαντος ἀνδρὸς ἐν Χάοσι 10
καὶ αἱ Πέλειαι παρὰ Δωδωναίοις ἐμαντεύσαντο μὲν ἐκ
θεοῦ καὶ αὐταί, Σίβυλλαι δὲ ὑπὸ ἀνθρώπων οὐκ ἐκλή-
θησαν. τῆς μὲν δὴ πνθέσθαι τὴν ἡλικίαν καὶ ἐπιλέξα-
σθαι τοὺς χρησμούς *** Ἀντιόχου γὰρ μετὰ τὸ ἀλῶ-
ναι Δημήτριον αὐτίκα ἐς τὴν ἀρχὴν καθισταμένου
γέγονε Φαεννίς. τὰς Πελειάδας δὲ Φημονόης τε ἔτι
προτέρας γενέσθαι λέγουσι, καὶ ἄσαι γυναικῶν πρώτας
τάδε τὰ ἔπη·

Ζεὺς ἦν, Ζεὺς ἐστί, Ζεὺς ἔσσειται· ὦ μεγάλε Ζεῦ.

Γὰ καρποὺς ἀνλεῖ, διὸ κλήζετε ματέρα γαίαν.

Χρησμολόγους δὲ ἀνδρας Κύπριόν τε Εὐκλον καὶ 11
Ἀθηναῖον Μουσαῖον τὸν Ἀντιοφήμου καὶ Λύκον τὸν

Πανδίωνος, τούτους τε γενέσθαι καὶ ἐκ Βοιωτίας Βάκιν φασὶ κατάσχετον ἄνδρα ἐκ νυμφῶν· τούτων πλὴν Λύκου τῶν ἄλλων ἐπελεξάμην τοὺς χρησμούς.

Τοσαῦτα μὲν ἄχρι ἐμοῦ λέγονται γυναῖκες καὶ ἄνδρες ἐκ θεοῦ μαντεύσασθαι· ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τῷ πολλῷ καὶ αὐθις γένοιτο ἂν ἕτερα τοιαῦτα.

XIII. Βίσωνος δὲ ταύρου τῶν Παιονικῶν χαλκοῦ πεπονημένην κεφαλὴν Δρωπίων Δέοντος ἐπεμψεν ἐς Δελφοὺς βασιλεὺς Παιόνων. 2. οὗτοι οἱ βίσωνες χαλεπάτατοι θηρίων εἰδὼν ἀλίσκεσθαι ζῶντες, καὶ δίκτυα ⁸²⁹ οὐκ ἂν οὕτω γένοιτο ἰσχυρὰ τῇ ἐμβολῇ. θηρεύονται δὲ οὗτοι τρόπον τοιούδε. ἐπειδὴν χωρίον οἱ ἀγρεύοντες πρηνὲς εὖρωσι καθήκον ἐς κοιλότητα, πρῶτα μὲν φράγματι ἰσχυρῷ περίξ ὠχυρώσαντο, δεύτερον δὲ τὸ κάταντες καὶ τὸ περὶ τῷ πέρατι ὁμαλὸν αὐτοῦ νεοδάρτοις βύρσαις κατεστόρεσαν· ἦν δὲ τύχῳσιν ἀποροῦντες βυρσῶν, τότε καὶ τὰ αὐὰ τῶν δερμάτων ὑπὸ ἐλαίου σφίσιν ² ὀλισθηρὰ ποιεῖται. Τὸ δὲ ἐντεῦθεν οἱ μάλιστα ἱκπεύειν ἀγαθοὶ συναλεύουσιν ἐς τὸ εἰρημένον χωρίον τοὺς βίσωνας· οἱ δὲ εὐθύς ἐν ταῖς πρώταις τῶν βυρσῶν ὀλισθόντες κατὰ τοῦ πρηνοῦς κυλίνδονται, ἕως κατενεχθῶσιν ἐς τὸ ὁμαλόν. ἐρριμμένοι δὲ ἐνταῦθα ἡμέληνται κατ' ἀρχάς· τετάρτη δὲ ἢ πέμπτη μάλιστα ἡμέρα τῶν μὲν ἤδη τοῦ θυμοῦ τὸ πολὺ ὁ λιμὸς ἀφαιρεῖ καὶ ἢ ³ τάλαιπωρία, οἱ δὲ σφισιν, οἷς τέχνη τιθασεύειν, προσφέρουσιν ἔτι κειμένοις πίντος τῆς ἡμέρου καρπὸν προεκλέψαντες ἐκ τῶν [ἐλαχίστων] ἐλύτρων· ἐτέρας δὲ οὐκ ἂν τροφῆς τό γε παραντικά ἄψαιτο τὰ θηρία· τέλος δὲ διαλαβόντες δεσμοῖς ἄγουσι. καὶ τοὺς μὲν τρόπον αἰρουῖσι τὸν εἰρημένον.

⁴ 3. Τοῦ βίσωνος δὲ τῆς κεφαλῆς κατάντικρὸν τῆς χαλκῆς ἀνδριάς ἐστὶ θῶρακά τε ἐνδεδυκῶς καὶ γλαμύδα

ἐπὶ τῷ θιάρακι· Ἀνδρίων δὲ ἀνάθημα οἱ Δελφοὶ λέγου-
 σιν Ἀνδρέα εἶναι τὸν οἰκιστὴν. τὸ τε ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλ-
 λωνος καὶ Ἀθηνᾶς τε καὶ Ἀρτεμίδος Φωκέων ἀναθημάτων
 ἐστὶν ἀπὸ Θεσσαλῶν ὁμόρων τε πλὴν ὅσον οἱ Λοκροὶ
 σφᾶς οἱ Ἐπικνημίδιοι διεύργουσι, καὶ αἰεὶ πολεμίων ὄν-
 των. Ἀνέθεσαν δὲ καὶ οἱ ἐν Φαρσάλῳ Θεσσαλοί, καὶ 5
 Μακεδόνων οἱ ὑπὸ τῇ Πιερίᾳ πόλιν Ἄτον οἰκοῦντες,
 Κυρηναῖοί τε τοῦ Ἑλληνικοῦ τοῦ ἐν Λιβύῃ, οὗτοι μὲν
 τὸ ἄρμα καὶ ἐπὶ τῷ ἄρματι ἄγαλμα Ἄμυωνος, Μακεδό-
 νες δὲ οἱ ἐν Δίῳ τὸν Ἀπόλλωνα ὃς εἰλημμένος ἐστὶ τῆς
 ἐλάφου, Φαρσάλιοι δὲ Ἀχιλλέα τε ἐπὶ ἵππῳ, καὶ ὁ Πά-
 τροκλος συμπαράθει οἱ τῷ ἵππῳ. Κορινθιοὶ δὲ οἱ Λω-
 ρεῖς ἀνοδόμησαν θησαυρὸν καὶ οὗτοι· καὶ ὁ χρυσὸς ὁ
 ἐκ Ἀυδῶν ἀνέκειτο ἐνταῦθα. Τὸ δὲ ἄγαλμα τοῦ Ἡρα- 6
 830 κλέους ἀνάθημά ἐστι Θηβαίων, ὅτε Φωκεῦσιν ἐπολέ-
 μησαν τὸν ἱερὸν καλούμενον πόλεμον. εἰσὶ καὶ εἰκόνες
 χαλκαὶ Φωκέων ἀναθέντων, ἡνῖκα δευτέρᾳ συμβολῇ
 τὸ ἱππικὸν ἐτρέψαντο τὸ ἐκ Θεσσαλίας. Φλιασίοι δὲ
 ἐκόμισαν ἐς Δελφοὺς Δία τε χαλκοῦν καὶ ὁμοῦ τῷ Διὶ
 ἄγαλμα Αἰγίνης. 4. Ἐκ δὲ Μαντινείας τῆς Ἀρκάδων
 Ἀπόλλων χαλκοῦς ἐστὶν ἀνάθημα· οὗτος οὐ πόρρω τοῦ
 Κορινθίων ἐστὶ θησαυροῦ.

Ἡρακλῆς δὲ καὶ Ἀπόλλων ἔχονται τοῦ τρίποδος καὶ 7
 ἐς μάχην περὶ αὐτοῦ καθίστανται· Ἀθηᾶ μὲν δὴ καὶ
 Ἀρτεμις Ἀπόλλωνα, Ἀθηνᾶ δὲ Ἡρακλέα ἐπέχουσι τοῦ
 θυμοῦ. Φωκέων καὶ τοῦτό ἐστὶν ἀνάθημα, ὅτε σφίσιν
 ἐπὶ τοὺς Θεσσαλοὺς Τελλίας ἠγήσατο Ἥλεκτος. τὰ μὲν
 δὴ ἄλλα ἀγάλματα Διὶ καὶ Ἄρτεμιδι τε ἐν κοινῷ καὶ Ἀμυκλατος,
 τὴν δὲ Ἀθηνᾶν καὶ Ἄρτεμιν Χιόνις ἐστὶν εἰργασμένος·
 Κορινθίους δὲ εἶναι φασὶν αὐτούς. Λέγεται δὲ ὑπὸ 8
 Δελφῶν Ἡρακλεὶ τῷ Ἀμφιτρώωνος ἐλθόντι ἐπὶ τὸ χρη-
 στήριον τὴν πρόμαντιν Ξενόκλειαν οὐκ ἐθέλησαι οἱ

χρᾶν διὰ τοῦ Ἰφίτου τὸν φόνον· τὸν δὲ ἀράμενον τὸν τρίποδα ἐκ τοῦ ναοῦ φέρειν ἔξω, εἰπεῖν τε δὴ τὴν πρόμαντιν·

ἄλλος ἄρ' Ἡρακλῆς Τιφύνθιος, οὐχὶ Κανωβεύς· πρότερον γὰρ ἔτι ὁ Αἰγύπτιος Ἡρακλῆς ἀφίκετο ἐς Δελφούς. τότε δὲ ὁ Ἀμφιτρύωνος τὸν τε τρίποδα ἀποδίδωσι τῷ Ἀπόλλωνι, καὶ παρὰ τῆς Ξενοκλείας ὁπόσα ἐδεῖτο ἐδιδάχθη. παραδεξάμενοι δὲ οἱ ποιηταὶ τὸν λόγον μάχην Ἡρακλέους πρὸς Ἀπόλλωνα ὑπὲρ τρίποδος ἄδουσιν.

- 9 5. Ἐν κοινῷ δὲ ἀνέθεσαν ἀπὸ ἔργου τοῦ Πλαταιᾶσιν οἱ Ἕλληνας χρυσοῦν τρίποδα δράκοντι ἐπικείμενον χαλκῷ. ὅσον μὲν δὴ χαλκὸς ἦν τοῦ ἀναδήματος, σῶον καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι ἦν· οὐ μέντοι κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ τὸν χρυσόν οἱ Φωκέων ὑπελείποντο ἡγεμόνες. Ταραντινοὶ δὲ καὶ ἄλλην δεκάτην ἐς Δελφούς ἀπὸ βαρβάρων Πευκετίων ἀπέστειλαν· τέχνη μὲν τὰ ἀναδήματα Ὀνάτα τοῦ Αἰγινήτου καὶ Καλύνθου τε ἐστικωσι ἔργου, εἰκόνες δὲ καὶ περῶν καὶ ἰσπέων, βασιλεὺς Ἰακύνγων Ὠπίς ἦκων τοῖς Πευκετίοις σύμμαχος. οὗτος μὲν δὴ εἰκασταὶ τεθνεῶτι ἐν τῇ μάχῃ, οἱ δὲ αὐτῷ κειμένῳ ἐφροσνηκότες ὁ ἦρως Τάρας ἐστὶ καὶ Φάλανθος ὁ ἐκ Λακεδαιμόνος, καὶ 831 οὐ πόρρω τοῦ Φαλάνθου δελφίς· πρὶν γὰρ δὴ ἐς Ἰταλίαν ἀφικέσθαι ναυαγίᾳ τε ἐν τῷ πελάγει τῷ Κρισαίῳ τὸν Φάλανθον χρῆσασθαι καὶ ὑπὸ δελφίνος ἐκκομισθῆναι φασιν ἐς τὴν γῆν.

XIV. Οἱ δὲ πελέκεις Περικλύτου τοῦ Εὐθύμαχου Τενεδίου ἀνδρὸς ἐπὶ λόγῳ ἀνάθημά εἰσιν ἀρχαίφ. 2. Κύννον παῖδα εἶναι Ποσειδῶνος καὶ βασιλεύειν φασὶν ἐν Κολῳναῖς· αἱ δὲ ᾤκουντο ἐν τῇ γῇ τῇ Τρωάδι αἱ 2 Κολῳναὶ κατὰ νῆσον κείμεναι Λεύκοφρον. Ἐχοντος δὲ θυγατέρα ὄνομα Ἡμιθέαν τοῦ Κύννου καὶ υἷον καλού-

μενον Τέννην ἐκ Προκλείας, ἢ Κλυτίου μὲν ἦν θυγά-
τηρ, ἀδελφὴ δὲ Καλήτορος, ὃν Ὅμηρος ἐν Ἰλιάδι ἀπο-
θανεῖν φησὶν ὑπὸ Αἰαντος, ὅτε ὑπὸ τὴν Πρωτεσιλάου
ναῦν ἔφερεν ὁ Καλήτωρ τὸ πῦρ, — ταύτης οὖν προ-
αποθανούσης ἢ ἐπεισελθοῦσα Φυλονόμη ἢ Κραγᾶσου,
διήμαρτε γὰρ ἐρασθεῖσα τοῦ Τέννου, ψεύδεται πρὸς
τὸν ἄνδρα ὡς αὐτὴ μὲν οὐκ ἐθέλουσα, τὸν δὲ αὐτῇ
Τέννην συγγενέσθαι θελήσαντα· καὶ ὁ Κύκνος πείθεται
τῇ ἀπάτῃ, καὶ ἐς λάρνακα ἐνθήμενος ὁμοῦ τῇ ἀδελφῇ
Τέννην ἐς θάλασσαν σφᾶς ἀφίησι. σώζονται τε δὴ πρὸς ³
τὴν νῆσον οἱ παῖδες τὴν Δεύκοφρον, καὶ ὄνομα ἢ νῆσος
τὸ νῦν ἔσχεν ἀπὸ τοῦ Τέννου. Κύκνος δέ, οὐ γὰρ τὸν
πάντα ἔμελλε χρόνον ἀγνοήσειν ἀπατώμενος, ἐπλεὶ παρὰ
τὸν υἱὸν ἄγνοιάν τε ὁμολογήσων τὴν αὐτοῦ καὶ παραι-
τησόμενος τὸ ἀμάρτημα· προσορμισαμένου δὲ τῇ νήσῳ
καὶ ἐξάψαντος ἀπὸ τῆς νεῶς πρὸς τινα ἢ πέτραν ἢ δέν-
δρον τοὺς κάλους, Τέννης πελέκει σφᾶς ἀπέκοψεν ὑπὸ
τοῦ θυμοῦ. Ἐπὶ τούτῳ μὲν ἐς τοὺς ἀρνούμενους στε- ⁴
ρεῶς λέγεσθαι καθέστηκεν ὡς ὁ δεῖνα ὅστις δὴ Τενεδίφ
πελέκει τόδε τι ἀποκόψειε. Τέννην μὲν ὑπὸ Ἀχιλλέως
ἀποθανεῖν ἀμύνοντα τῇ οικείᾳ φασὶν Ἕλληνες· Τενέ-
διοι δὲ ἀνὰ χρόνον ὑπὸ ἀσθενείας προσεχώρησαν τοῖς
Ἀλεξάνδρειαν ἐν τῇ ἡπίεργ τῇ Τροάδι ἔχουσιν.

3. Ἕλληνες δὲ οἱ ἐναντία βασιλέως πολεμήσαντες ⁵
832 ἀνέθεσαν μὲν Δία ἐς Ὀλυμπίαν χαλκοῦν, ἀνέθεσαν δὲ
καὶ ἐς Δελφοὺς Ἀπόλλωνα ἀπὸ ἔργων τῶν ἐν ταῖς ναυ-
σὶν ἐπὶ τε Ἀρτεμισίῳ καὶ ἐν Σαλαμῖνι. Λέγεται δὲ καὶ
ὡς Θεμιστοκλῆς ἀφίκοιτο ἐς Δελφοὺς λαφύρων τῶν
Μηδικῶν κομίζων τῷ Ἀπόλλωνι· ἐρωτήσαντα δὲ ὑπὲρ
τῶν ἀναθημάτων εἰ ἐντός ἀναθήσει τοῦ ναοῦ, ἐκέλευεν
αὐτὸν ἢ Πυθία τὸ παράπαν ἀποφέρειν ἐκ τοῦ ἱεροῦ.
καὶ ἔχει οὕτω τὰ ἐς τοῦτο τοῦ χρησμοῦ·

Μή μοι Περσῆος σκύλων περιμαλλέα κόσμον
νηφῶ ἐγκαταδῆς οἰκόνδ' ἀπόπνευσε τάχιστα.

6 Θαῦμα οὖν ἐποιοῦμεθα εἰ ἀπηξίωσεν ἐκείνου μόνου μὴ προσέσθαι τὰ ἀπὸ τῶν Μήδων. καὶ οἱ μὲν ἀπώσασθαι ἂν τὸν θεὸν καὶ ἅπαντα ὁμοίως ἤγοῦντο ὅσα ἀπὸ τοῦ Πέρσου, εἰ, ὥσπερ ὁ Θεμιστοκλῆς, καὶ οἱ ἄλλοι πρότερον ἢ ἀναθεῖναι σφῶς ἐπήρουντο τὸν Ἀπόλλωνα· οἱ δὲ εἰδότα τὸν θεὸν ὅτι ἰσότης τοῦ Πέρσου γενήσεται ὁ Θεμιστοκλῆς, ἐπὶ τούτῳ τὰ δῶρα ἔφασαν οὐκ ἐθελῆσαι λαβεῖν, ἵνα μὴ ἀναθέντι τὰ ἐχθρὸς ἅπανστον ποιήσῃ ἀπὸ τοῦ Μήδου. Στρατεῖαν δὲ τῆμ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα [ἀπὸ] τοῦ βαρβάρου ἐστὶν εὐρεῖν προορηθεῖσαν μὲν ἐν τοῖς Βάκχιδος χρησμοῖς, πρότερον δὲ ἐτι Εὐκλῶ τὰ ἐς αὐτὴν πεπονημένα ἐστί.

7 4. Δελφῶν δὲ ἀνάθημά ἐστιν αὐτῶν πλησίον τοῦ βωμοῦ τοῦ μεγάλου λύκος χαλκοῦς. λέγουσι δὲ τῶν τοῦ θεοῦ χρημάτων συλήσαντα ἄνθρωπον, τὸν μὲν ὁμοῦ τῷ χρυσίῳ κατακρύψαντα ἔχειν αὐτὸν ἐνθα τοῦ Παρνασοῦ μάλιστα ἦν συνεχὲς ὑπὸ ἀγρίων δένδρων, λύκον δὲ ἐπιθέσθαι οἱ καθεύδοντι, καὶ ἀποθανεῖν τε ὑπὸ τοῦ λύκου τὸν ἄνθρωπον, καὶ ὡς ἐς τὴν πόλιν ὀσημέραι φοιτῶν ὠρύετο ὁ λύκος· ἐπεὶ δὲ οὐκ ἄνευ θεοῦ παραγίνεσθαι σφισιν ὑπέλαμβανον, οὕτως ἐπακολουθοῦσι τῷ θηρίῳ, καὶ ἀνευρίσκουσι τε τὸ ἱερὸν χρυσίου καὶ ἀνέθεσαν λύκον τῷ θεῷ χαλκοῦν.

833

XV. Φρόνης δὲ εἰκόνα ἐπέχρυσον Πραξιτέλης μὲν εἰργάσατο ἔραστῆς καὶ οὗτος, ἀνάθημα δὲ αὐτῆς Φρόνης ἐστὶν ἢ εἰκῶν. Τὰ δὲ ἐφεξῆς ταύτῃ, τὰ μὲν ἀγάλματα τοῦ Ἀπόλλωνος, Ἐπιδάυριοι τὸ ἕτερον οἱ ἐν τῇ Ἀργολίδι ἀπὸ Μήδων, τὸ δὲ αὐτῶν Μεγαρεῖς ἀνέθεσαν Ἀθηναίους μάχῃ πρὸς Νισαία κρατήσαντες. Πλαταιέων δὲ βουῆς ἐστίν, ἠνίκα ἐν τῇ σφετέρᾳ καὶ οὗτοι Μαρδό-

νιον τὸν Γωβρύου μετὰ Ἑλλήνων ἡμύναντο τῶν ἄλλων. Καὶ αὐτίς δύο Ἀπόλλωνος, τὸ μὲν Ἡρακλεωτῶν τῶν πρὸς τῷ Εὐξείνῳ, τὸ δὲ Ἀμφικτυόνων ἐστίν, ὅτε Φωκεῦσιν ἐπεργαζομένοις τοῦ θεοῦ τὴν χώραν ἐπέβαλον χρημάτων ξημίαν. Ὁ δὲ Ἀπόλλων οὗτος καλεῖται μὲν 2 ὑπὸ Δελφῶν Σιτάλκας, μέγεθος δὲ πέντε πηχῶν καὶ τριάκοντά ἐστι. στρατηγοὶ δὲ οἱ Αἰτωλοὶ καὶ Ἀρτέμιδος, τὸ δὲ Ἀθηναῖς, δύο τε Ἀπόλλωνος ἀγάλματα ἐστὶν Αἰτωλῶν, ἥνλικα σφίσιν ἐξειργάσθη τὰ ἐς Γαλάτας. 2. Στρατιὰν δὲ τὴν Κελτῶν, ὡς ἐκ τῆς Εὐρώπης διαβήσοιτο ἐς τὴν Ἀσίαν ἐπ' ὀλέθρῳ τῶν πόλεων, Φαεννίς προσδήλωσεν. ἐν ταῖς χρησιμοῖς γενεᾷ πρότερον ἢ ἐπράχθη τὸ ἔργον.

Δὴ τότε ἀμειψάμενος στεινὸν πόρον Ἑλλησπόντου 3 ἀυλήσει Γαλατῶν ὀλοὸς στρατός, οἱ δ' ἀθεμίστως Ἀσίδα πορθήσουσι· θεὸς δ' ἐτι κύντερα θήσει πᾶσι μάλ' οἱ ναλοῦσι παρ' ἠϊόνεσσι θαλάσσης εἰς ὀλίγον· τάχα γάρ σφιν ἀοσσητῆρα Κρονίων ὀρηήσει, ταύροιο διοτρεφέος φίλον υἱόν, ὃς πᾶσιν Γαλάτησιν ὀλέθριον ἤμαρ ἐφήσει.

Παῖδα δὲ εἶπε ταύρου τὸν ἐν Περγάμῳ βασιλεύσαντα Ἄτταλον· τὸν δὲ αὐτὸν τοῦτον καὶ ταυρόκερων προσείρηκε χρηστήριον.

Ἴππικου δὲ ἡγεμόνας ἀναβεβηκότας ἐπὶ Ἴππους Φε- 4 ραῖοι παρὰ τῷ Ἀπόλλωνι ἕστησαν τρεψάμενοι τὴν Ἄτικὴν Ἴππον. 3. Τὸν δὲ φοίνικα ἀνέθεσαν Ἀθηναῖοι τὸν χαλκοῦν, καὶ αὐτὸν καὶ Ἀθηναῖς ἀγάλμα ἐπίχρυσον ἐπὶ 834 τῷ φοίνικι, ἀπὸ ἔργων ὧν ἐπ' Εὐρυμέδοντι ἐν ἡμέρᾳ τῇ αὐτῇ τὸ μὲν πεζῇ, τὸ δὲ ναυσὶν ἐν τῷ ποταμῷ κατώρθωσαν. τούτου τοῦ ἀγάλματος ἐνιαχοῦ τὸν ἐπ' αὐτῷ χρυσοῦν ἐθεάμην λελυμασμένον. ἐγὼ μὲν δὴ τὸ ἔγκλημα 5 ἐς κακούργους τε ἤγον καὶ φῶρας ἀνθρώπους· Κλειτό-

δημος δέ, ὅποσοι τὰ Ἀθηναίων ἐπιχώρια ἔγραψαν ὁ ἀρχαιότατος, οὗτος ἐν τῷ λόγῳ φησὶ τῷ Ἀττικῷ, ὅτι Ἀθηναῖοι παρεσκευάζοντο ἐπὶ Σικελίᾳ τὸν στόλον, ὡς ἔθνος τι ἄπειρον κοράκων κατῆρε τότε ἐς Δελφούς, καὶ περιέκοπτόν τε τοῦ ἀγάλματος τούτου καὶ ἀπέρρησσον τοῖς ῥάμφεσιν ἀπ' αὐτοῦ τὸν χρυσόν· λέγει δὲ καὶ ὡς τὸ δόρυ καὶ τὰς γλαῦκας καὶ ὅσος καρπὸς ἐπὶ τῷ φοίνικι ἐπεπολήτο ἐς μίμησιν τῆς ὀπώρας, κατακλάσαιεν καὶ 6 ταῦτα οἱ κόρακες. Ἀθηναίοις μὲν δὴ καὶ ἄλλα σημεῖα μὴ ἐκπλεῦσαι σφᾶς ἀπαγορεύοντα ἐς Σικελίαν διηγῆσατο ὁ Κλειτόδημος. 4. Κυρηναῖοι δὲ ἀνέθρεσαν ἐν Δελφοῖς Βάττον ἐπὶ ἄρματι, ὃς ἐς Λιβύην ἤγαγε σφᾶς ναυσὶν ἐκ Θήρας. ἠνίοχος μὲν τοῦ ἄρματός ἐστι Κυρήνη, ἐπὶ δὲ τῷ ἄρματι Βάττος τε καὶ Λιβύη στεφανοῦσά ἐστιν 7 αὐτόν· ἐποίησε δὲ Ἀμφίων Ἀκέστορος Κνωσῖος. Ἐπεὶ δὲ ᾤκισε Βάττος τὴν Κυρήνην, λέγεται καὶ τῆς φωνῆς γενέσθαι οἱ τοιόνδε λαμα· ἐπιῶν τῶν Κυρηναίων τὴν χώραν ἐν τοῖς ἐσχάτοις αὐτῆς ἐρήμοις ἔτι οὔσι θεᾶται λέοντα, καὶ αὐτὸν τὸ δεῖμα τὸ ἐκ τῆς θείας βοῆσαι σαφῆς καὶ μέγα ἠνάγκασεν. Οὐ πόρρω δὲ τοῦ Βάττου καὶ ἄλλον ἔστησαν οἱ Ἀμφικτυόνες Ἀπόλλωνα ἀπὸ τοῦ ἀδικήματος τοῦ ἐς τὸν θεὸν τῶν Φωκέων.

XVI. Τῶν δὲ ἀναθημάτων ἃ οἱ βασιλεῖς ἀπέστειλαν οἱ Λυδῶν, οὐδὲν ἔτι ἦν αὐτῶν εἰ μὴ σιδηροῦν μόνον τὸ ὑπόδημα τοῦ Ἀλυάττου κρατήρος. τοῦτο Γλαύκου μὲν ἐστὶν ἔργον τοῦ Χίου, σιδήρου κόλλησιν ἀνδρὸς εὐρόντος· ἔλασμα δὲ ἕκαστον τοῦ ὑποδήματος ἐλάσματι ἄλλῳ προσεχῆς οὐ περόναις ἐστὶν ἢ κέντροις, μόνη δὲ ἡ κόλλα συνέχει τε καὶ ἐστὶν αὕτη τῷ σιδήρῳ δεσμός. 2 σχῆμα δὲ τοῦ ὑποδήματος κατὰ πύργον μάλιστα ἐς μύ- 835 ουρον ἀνιόντα ἀπὸ εὐρυτέρου τοῦ κάτω· ἐκάστη δὲ πλευρὰ τοῦ ὑποδήματος οὐ διὰ πάσης πέφρακται, ἀλλὰ

είσιν αἱ πλάγαι τοῦ σιδήρου ζῶναι ὡσπερ ἐν κλίμακι οἱ ἀναβασμοί· τὰ δὲ ἐλάσματα τοῦ σιδήρου τὰ ὀρθὰ ἀνέστραπται κατὰ τὰ ἄκρα ἐς τὸ ἐκτός, καὶ ἔδρα τοῦτο ἦν τῷ κρατῆρι.

2. Τὸν δὲ ὑπὸ Δελφῶν καλούμενον ὀμφαλόν, λίθου 3 πεπονημένον λευκοῦ, τοῦτο εἶναι τὸ ἐν μέσῳ γῆς πάσης αὐτοὶ τε λέγουσιν οἱ Δελφοί, καὶ ἐν ᾧδῃ τιμὴ Πίνδαρος ὁμολογοῦντά σφισιν ἐποίησε. Λακεδαιμονίων δὲ ἀνά- 4 θημά ἐστιν ἐνταῦθα, Καλάμιδος δὲ ἔργον, Ἐρμιόνη ἢ Μενελάου θυγάτηρ, καὶ συνοικήσασα Ὀρέστη τῷ Ἀγαμέμνονος καὶ ἔτι πρότερον Νεοπτολέμῳ τῷ Ἀχιλλέως. Εὐρύδαμον δὲ στρατηγόν τε Αἰτωλῶν καὶ στρατοῦ τοῦ Γαλατῶν ἐναντία ἠγησάμενον ἀνέθεσαν οἱ Αἰτωλοί.

3. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς Κρητικοῖς ὄρεσι καὶ κατ' ἐμὲ ἔτι 5 Ἔλυρος πόλις· οὗτοι οὖν αἶγα χαλκῆν ἀπέστειλαν ἐς Δελφούς, δίδωσι δὲ νηπίοις ἢ αἰξὶ Φυλακίδη καὶ Φιλένδρῳ γάλα· παῖδας δὲ αὐτοῦς οἱ Ἐλύριοι φασιν Ἀπόλλωνός τε εἶναι καὶ Ἀκακαλλίδος νύμφης, συγγενέσθαι δὲ τῇ Ἀκακαλλίδι Ἀπόλλωνα ἐν πόλει Τάρρα καὶ οἶκῳ Καρμάνορος.

Καρύστιοι δὲ οἱ Εὐβοεῖς βουῖν καὶ οὗτοι χαλκοῦν 6 παρὰ τῷ Ἀπόλλωνι ἔστησαν ἀπὸ ἔργου τοῦ Μηδικοῦ. βουῖς δὲ οἱ Καρύστιοι καὶ οἱ Πλαταιεῖς τὰ ἀναθήματα ἐποίησαντο, ὅτι ἐμοὶ δοκεῖν ἀπωσάμενοι τὸν βάρβαρον τὴν τε ἄλλην βεβαίως ἐκτίσαντο εὐδαιμονίαν καὶ ἀροῦν ἐλευθέραν τὴν γῆν. στρατηγῶν δὲ εἰκόνας καὶ Ἀπόλλωνά τε καὶ Ἄρτεμιν τὸ ἔθνος τὸ Αἰτωλικὸν ἀπέστειλαν καταστρεψάμενοι τοὺς ὁμόρους σφίσιν Ἀκαρῶνας.

4. Παραλογώτατον δὲ ἐπυνθανόμην ὑπάρξαν Λιπα- 7 ραίοις ἐς Τυρσηνοῦς. τοὺς γὰρ δὴ Λιπαραίους ἐναντία ναυμαχεῖσαι τῶν Τυρσηνῶν ναυσὶν ὡς ἐλαχίσταις ἐκέ- 836 λευσεν ἡ Πυθία. πάντε οὖν ἀνάγονται τριήρεσιν ἐπὶ

τοὺς Τυρσηνοὺς· οἱ δέ, ἀπηξίουν γὰρ μὴ ἀποδεῖν Λιπαραιῶν τὰ ναυτικά, ἀντανάγονται σφισιν Ἰσαιοῖς ναυσίταις τε οὖν αἰρουῦσιν οἱ Λιπαρατοὶ καὶ ἄλλας πέντε ὑστέρας σφισιν ἀνταναχθεῖσας, καὶ τρίτην νεῶν πεντάδα καὶ ὡσαύτως τετάρτην ἐχειρώσαντο. Ἀνέθεσαν οὖν ἐς Δελφοὺς ταῖς ἀλούσαις ναυσὶν ἀριθμὸν Ἰσα
8 Ἀπόλλωνος ἀγάλματα. Ἐχεκρατίδης δὲ ἀνὴρ Λαρισσαίος τὸν Ἀπόλλωνα ἀνέθηκε τὸν μικρὸν, καὶ ἀπάντων πρῶτον τεθῆναι τῶν ἀναθημάτων τοῦτό φασιν οἱ Δελφοί.

XVII. Βαρβάρων δὲ τῶν πρὸς τῇ ἐσπέρᾳ οἱ ἔχοντες Σαρδῶ, εἰκόνα οὗτοι χαλκῆν τὸν ἐπώνυμόν σφισιν ἀπέστειλαν. 2. Ἡ δὲ Σαρδῶ μέγεθος μὲν καὶ εὐδαιμονίαν ἐστὶν ὁμοία ταῖς μάλιστα ἐπαινουμέναις· ὄνομα δὲ αὐτῇ τὸ ἀρχαῖον ὅ τι μὲν ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ἐγένετο οὐκ οἶδα, Ἑλλήνων δὲ οἱ κατ' ἐμπορίαν ἐσπλέοντες Ἴχνοῦσαν ἐκάλεσαν, ὅτι τὸ σχῆμα τῇ νήσῳ κατ' ἴχνος μάλιστα ἐστὶν ἀνθρώπου. μῆκος δὲ αὐτῆς εἴκοσι στάδιοι καὶ ἑκατὸν εἰσὶ καὶ χίλιοι, εὐρος δὲ ἐς εἴκοσι τε καὶ τετρα-
2 κοσίους πεντήκοντα. Πρῶτοι δὲ διαβῆναι λέγονται ναυσὶν ἐς τὴν νῆσον Αἰβυες· ἡγεμῶν δὲ τοῖς Αἰβυσιν ἦν Σάρδος ὁ Μακῆριδος, Ἡρακλέους δὲ ἐπονομασθέντος ὑπὸ Αἰγυπτίων τε καὶ Λιβύων. Μακῆριδι μὲν δὴ αὐτῷ τὰ ἐπιφανέστατα ὁδὸς ἐγένετο ἢ ἐς Δελφοὺς· Σάρδῳ δὲ ἡγεμονία τε ὑπῆρξε τῶν Λιβύων ἢ ἐς τὴν Ἴχνοῦσαν, καὶ τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ Σάρδου τούτου μετέβαλεν ἢ νῆσος. Οὐ μέντοι τοὺς γε αὐτόχθονας ἐξέβαλεν ὁ τῶν Λιβύων στόλος, σύνοικοι δὲ ὑπ' αὐτῶν οἱ ἐπελθόντες ἀνάγκη μᾶλλον ἢ ὑπὸ εὐνοίας ἐδέχθησαν. καὶ πόλεις μὲν οὔτε οἱ Αἰβυες οὔτε τὸ γένος τὸ ἐγχώριον ἠπίσταντο ποιήσασθαι· σποράδες δὲ ἐν καλύβαις τε καὶ σπηλαίοις, ὡς
3 ἕκαστοι τύχοιεν, ᾤκησαν. 3. Ἔτσει δὲ ὕστερον μετὰ τοὺς Αἰβυας ἀφίκοντο ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐς τὴν νῆσον οἱ μετ'

837 Ἀρισταίου. παῖδα δὲ λέγουσιν Ἀρισταίου Ἀπόλλωνός τε εἶναι καὶ Κυρήνης· ἐπὶ δὲ τοῦ Ἀκταίωνος περισσῶς ἀλγήσαντα τῇ συμφορᾷ καὶ Βοιωτία τε καὶ πάση τῇ Ἑλλάδι κατὰ ταῦτ' ἀχθόμενον, οὕτως ἐς τὴν Σαρδῶ μετοικῆσαι φασιν αὐτόν. Οἱ δὲ καὶ Δαίδαλον ἀποδρᾶναι 4 τηρικαῦτα Καμίκου διὰ τὴν ἐπιστρατείαν τὴν Κρητῶν καὶ ἀποικίας ἐς τὴν Σαρδῶ μετασχεῖν τῷ Ἀρισταίῳ νομίζουσιν· ἔχοι δ' ἂν λόγον οὐδένα Αὐτονόῃ τῇ Κάδμου συνοικήσαντι τῷ Ἀρισταίῳ Δαίδαλον ἢ ἀποικίας ἢ ἄλλου τινὸς μετεσχηκέναι, ὅς ἤλικίαν κατὰ Οἰδίποδα ἦν βασιλεύοντα ἐν Θήβαις. Πόλιν δ' οὖν οἰκίζουσιν οὐδεμίαν οὐδ' οὗτοι, ὅτι ἀριθμῶ τε καὶ ἰσχύϊ ἐλάσσουες ἐμοὶ δοκεῖν ἢ κατὰ πόλεως ἦσαν οἰκισμόν. 4. Μετὰ δὲ 5 Ἀρισταίου Ἴβηρες ἐς τὴν Σαρδῶ διαβαίνουσιν ὑπὸ ἡγεμόνι τοῦ στόλου Νώρακι, καὶ φίλισθη Νώρα πόλις ὑπὸ αὐτῶν· ταύτην πρώτην γενέσθαι πόλιν μνημονεύουσιν ἐν τῇ νήσῳ· παῖδα δὲ Ἐρυθείας τε τῆς Γηρουόου καὶ Ἐρμοῦ λέγουσιν εἶναι τὸν Νώρακα. Τετάρτη δὲ μοῖρα Ἰολάου Θεσπιέων τε καὶ ἐκ τῆς Ἀττικῆς στρατιὰ κατήρην ἐς Σαρδῶ, καὶ Ὀλβίαν μὲν πόλιν οἰκίζουσιν, ἰδίᾳ δὲ Ὀργύλην οἱ Ἀθηναῖοι διασώζοντες τῶν δῆμων τῶν οἰκοῦ τινὸς τὸ ὄνομα· ἢ καὶ αὐτὸς τοῦ στόλου μετεῖχεν Ὀργύλος. Ἔστι δ' οὖν καὶ κατ' ἐμὲ ἔτι χωρία τε Ἰολαία ἐν τῇ Σαρδοῖ, καὶ Ἰόλαος παρὰ τῶν οἰκητόρων ἔχει τιμάς. Ἰλίον δὲ ἀλίσκομένης ἄλλοι τε ἐκφεύγουσι τῶν 6 Τρωῶν καὶ οἱ ἀποσωθέντες μετὰ Αἰνείου· τούτων μοῖρα ἀπενεχθεῖσα ὑπὸ ἀνέμων ἐς Σαρδῶ ἀνεμίχθησαν τοῖς προενοικοῦσιν Ἑλλησι. καταστῆναι δὲ ἐς μάχην τῷ Ἑλληνικῷ καὶ τοῖς Τρωσὶν ἐκάλυψε τοὺς βαρβάρους· παρασκευῇ τε γὰρ ἴσοι τῇ ἀπάσῃ τὰ ἐς πόλεμον ἦσαν, 838 καὶ ὁ Θόρσος ποταμὸς διὰ μέσου σφίσι βέων τῆς χώρας ἐπ' Ἰσῆς καὶ ἀμφοτέροις διαβαίνειν παρεῖχε δέος. Ἦστε- 7

ρον μέντοι πολλοῖς ἔτεσιν οἱ Λίβυες ἐπεραιώθησάν τε
 αὐτίς ἐς τὴν νῆσον στόλῳ μείζονι καὶ ἤρξαν ἐς τὸ Ἑλ-
 ληνικὸν πολέμου. τὸ μὲν δὴ Ἑλληνικὸν ἐς ἅπαν ἐπέ-
 λαβε φθαρῆναι, ἢ ὀλίγον ἐγένετο ἐξ αὐτοῦ τὸ ὑπολει-
 φθέν· οἱ δὲ Τρωῆες ἐς τῆς νήσου τὰ ὑψηλὰ ἀναφεύγουσι,
 καταλαβόντες δὲ ὄρη δύσβατα ὑπὸ σκολόπων τε καὶ
 κρημνῶν Ἰλιεῖς μὲν ὄνομα καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι ἔχουσι, Λίβυσι
 μέντοι τὰς μορφὰς καὶ τῶν ὄπλων τὴν σκευὴν καὶ ἐς
 8 τὴν πᾶσαν διαίταν εἰκόασιν. 5. Ἔστι δὲ νῆσος οὐ πολλὴ
 ἀπέχουσα τῆς Σαρδοῦς, Κύρνος ὑπὸ Ἑλλήνων, ὑπὸ δὲ
 Λιβύων τῶν ἐνοικούντων καλουμένη Κορσική. ἐν ταύ-
 τῃ μοῖρα οὐκ ἐλαχίστη στάσει πιεσθεῖσα ἀφίκετο ἐς
 τὴν Σαρδῶ, καὶ ᾤκησαν τῆς χώρας ἀποτεμόμενοι τῆς ἐν
 τοῖς ὄρεσιν· ὑπὸ μέντοι τῶν ἐν τῇ Σαρδοῖ τῷ ὀνόματι
 9 ὀνομάζονται τῷ οἰκοθεν Κορσοί. Καρχηδόνιοι δὲ ὅτε
 ναυτικῷ μάλιστα ἰσχυσαν, κατεστρέψαντο μὲν καὶ ἅπαν-
 τας τοὺς ἐν τῇ Σαρδοῖ πλὴν Ἰλιέων τε καὶ Κορσῶν, τού-
 τοις δὲ μὴ ἐς δουλείαν ὑπαχθῆναι τὸ ἐχυρὸν ἤρκεσε
 τῶν ὄρων, ᾤκισαν δὲ ἐν τῇ νήσῳ καὶ αὐτοὶ πόλιν οἱ
 Καρχηδόνιοι, Κάραλιν τε καὶ Σύλκους. τοῦ δὲ ἐπικου-
 ρικοῦ τῶν Καρχηδονίων Λίβυες ἢ Ἰβηρες ἐς ἀμφισβή-
 τησιν λαφύρων ἀφικόμενοι καὶ ὡς εἶχον ὀργῆς ἀποστάν-
 τες ἐσφκίσαντο ἐς τὰ ὑψηλὰ καὶ οὗτοι τῆς νήσου. Βα-
 λαροὶ τὸ ὄνομά ἐστιν αὐτοῖς κατὰ γλῶσσαν τὴν Κυρ-
 νίων· Βαλαροὺς γὰρ τοὺς φυγάδας καλοῦσιν οἱ Κύρ-
 10 νιοι. 6. Γένη μὲν τσαυτὰ τὴν Σαρδῶ καὶ ἐσφκισμένα
 οὕτω νέμεται· τῆς δὲ νήσου τὰ πρὸς τῆς ἄρκτου καὶ
 ἠπείρου τῆς κατὰ Ἰταλίαν ἐστὶν ὄρη δύσβατα τὰ πέρατα
 συνάπτοντα ἀλλήλοις· καὶ ἦν παραπλήξ, ναυσὶν οὔτε
 ὄρμους παρέχεται κατὰ τοῦτο ἢ νῆσος, πνεύματά τε ἄσ-
 κτα καὶ ἰσχυρὰ αἱ ἄκραι τῶν ὄρων καταπέμπουσιν ἐς
 11 τὴν θάλασσαν. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα διὰ μέσης αὐτῆς ὄρη 839

χθαμαλώτερα. ὁ δὲ ἀήρ ὁ ἐνταῦθα θολερός τε ὡς ἐπί-
 παν ἔστι καὶ νοσώδης· αἷτιοι δὲ οἱ τε ἄλλες οἱ πηγνύμε-
 νοι καὶ ὁ νότος βαρὺς καὶ βίαιος ἐγκείμενος· οἱ ἄνεμοί
 τε οἱ ἀπὸ τῆς ἄρκτου διὰ τὸ ὑψηλὸν τῶν ὄρων τῶν
 πρὸς τῆς Ἰταλίας κωλύονται πνέοντες θέρους ὥρα τὸν
 τε ἀέρα τὸν ταύτη καὶ τὴν γῆν ἀναψύχειν. Οἱ δὲ τὴν
 Κύρνον σταδίους φασὶν οὐ πλέονας ἀπὸ τῆς Σαρδοῦς
 ἢ ὅκτω τῆ θαλάσση διείργεσθαι, ὄρεινὴν τε οὕσαν καὶ
 ἐς ὕψος διὰ πάσης ἀνήκουσαν· τὸν Ζέφυρον οὖν καὶ
 Βορέαν ὑπὸ τῆς Κύρνον κωλύεσθαι νομίζουσι μὴ καὶ
 ἄχρι τῆς Σαρδοῦς ἐξικνεῖσθαι. Ὅφεις δὲ οὔτε οἱ ἐπὶ 12
 συμφορᾷ τῇ ἀνθρώπων οὔτε ὅσον ἀνώλεθρον αὐτῶν,
 οὐδὲ οἱ λύκοι τρέφεσθαι πεφύκασιν. οἱ δὲ κριοὶ μέγε-
 θος μὲν τοὺς ἐτέρωθι οὐχ ὑπερβάλλουσιν, εἶδος δὲ ἐστὶν
 αὐτοῖς ὅποσον ἐν πλαστικῇ τις ἂν τῇ Αἰγυναία ποιήσειεν
 ἀγρίου κριοῦ· τὰ μέντοι ἀμφὶ τὸ στήθος θασύτερά
 ἐστὶν αὐτοῖς ἢ ὡς πρὸς Αἰγυναίαν τέχνην εἰκάσαι· κέ-
 ρατα δὲ οὐ διεστηκότα ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ἀλλὰ ἐς εὐθὺ
 παρὰ τὰ ὦτα ἔχουσι ἐληλιγμένα· ὠκύτησι δὲ ἅπαντα
 τὰ θηρία ὑπερῆρασι. 7. Πλὴν δὲ ἡ βοτάνης μιᾶς 13
 καθαρῆς καὶ ἀπὸ φαρμάκων ἢ νῆσος, ἃ ἐργάζεται θά-
 νατον· ἡ πόα δὲ ἡ ὀλέθριος σελίνω μὲν ἐστὶν ἐμπερῆς,
 τοῖς φαγοῦσι δὲ γελᾶσιν ἐπιγίνεσθαι τὴν τελευταίην λέ-
 γουσι. ἐπὶ τούτῳ δὲ Ὅμηρός τε καὶ οἱ ἔπειτα ἄνθρω-
 ποι τὸν ἐπὶ οὐδενὶ ὑγιει Σαρδάνιον γέλωτα ὀνομάζουσι.
 φύεται δὲ μάλιστα ἡ πόα περὶ τὰς πηγὰς, οὐ μέντοι με-
 ταδίωσί γε καὶ τῷ ὕδατι τοῦ ἰοῦ. τὸν μὲν δὴ περὶ τῆς
 Σαρδοῦς λόγον ἐπεισηγαγόμεθα ἐς τὴν Φωκίδα συγ-
 γραφήν, ὅτι οὐχ ἥμισυ καὶ ἐς ταύτην οἱ Ἕλληνες τὴν
 νῆσον ἀνηκόως εἶχον.

840 XVIII. Τὸν δὲ ἵππον, ὃς ἐφεξῆς τῇ εἰκόνι ἐστὶ τοῦ
 Σάρδου, Ἀθηναῖος Καλλίας Λυσιμαχίδου πατρὸς ἀνα-

θείναι φησιν, ἰδίᾳ περιποιησάμενος ἀπὸ τοῦ πρὸς Πέρσας πολέμου χρήματα. 2. Ἀχαιοὶ δὲ ἀνέθεσαν Ἀθηναῖς ἄγαλμα πόλιν τῶν ἐν Αἰτωλίᾳ παραστησάμενοι πολιορκία· τῇ πόλει δὲ ἦν εἶλον Φάνα τοῦνομα ἦν. γενέσθαι δὲ χρόνον φασὶν οὐκ ὀλίγον τῇ πολιορκίᾳ· καὶ ὡς ἀδυνατῶς εἶχον ἐλεῖν τὴν πόλιν, θεωροὺς ἀποστέλλουσιν 2 ἐς Δελφούς, καὶ αὐτοῖς ἀφίκετο μάντευμα·

Γῆς Πέλοπος ναέται καὶ Ἀχαιίδος, οἱ ποτὶ Πυθῶ
ἦλθετε πευσόμενοι ὧς κε πτολίεθρον ἔλητε,
ἀλλ' ἄγε δὴ φράξεσθε λάχος πόσον ἡμαρ ἕκαστον
λαῶν πινόντων ρύεται πόλιν, ἣ δὲ πέπωκεν·
οὔτω γάρ κεν ἔλοιτε Φάναν πυργήρεα κώμην.

3 Οὐ συνιέντες οὖν ὁποῖόν τι ἤθελεν ὁ χρησμὸς λέγειν, οἱ μὲν οἴκαθε ἀποπλεῖν ἐβουλεύοντο διαλύσαντες τὴν πολιορκίαν, οἱ δὲ ἐντὸς τοῦ τείχους οἱ τε ἄλλοι ἐν οὐδενὶ λόγῳ σφᾶς ἐποιοῦντο καὶ γυνὴ πρόεισιν ἐκ τοῦ τείχους ὕδωρ ἐκ τῆς ὑπὸ τῷ τείχει λαβεῖν πίδακος. Ἐπιδραμόντες δὲ ἐκ τοῦ στρατεύματος αἰχμάλωτόν τε τὴν γυναικα αἰροῦσι, καὶ διδάσκονται παρ' αὐτῆς οἱ Ἀχαιοὶ ὅτι τὸ ὀλίγον τὸ ἐκ τῆς πίδακος ὕδωρ, ὁπότε ἐφ' ἑκάστης λάβοιεν τῆς νυκτός, διεμετροῦντο αὐτό, καὶ ἄλλο ἦν τοῖς ἐνδον ἀλέξημα οὐδὲν ἐς δίψαν. οὔτω δὲ συγγέαντες οἱ Ἀχαιοὶ τὴν πηγὴν τὸ πόλισμα αἰροῦσι.

4 3. Ῥόδιοι δὲ οἱ ἐν Αἰνιδῷ παρὰ ταύτην τὴν Ἀθηναῖν τὸ ἄγαλμα ἔστησαν τοῦ Ἀπόλλωνος. ἀνέθεσαν δὲ καὶ Ἀμβρακιῶται χαλκοῦν ὄνον, νυκτομαχίᾳ Μολοσσοῦς νικήσαντες. λόχον μὲν σφισιν ἐν νυκτὶ οἱ Μολοσσοὶ παρεσκεύασαν· ὄνου δέ, ὃς ἐλαυνόμενος ἐκ τοῦ ἀγροῦ τότε ἔτυχεν, ὄνον θήλειαν διώκοντος σὺν ὕβρι τε τῇ 841 ἄλλῃ καὶ τραχύτητι τοῦ φθέγματος, ὡσαύτως δὲ καὶ τοῦ ἀνδρὸς ὃς τὸν ὄνον ἤλαυνε βοῶντος ἀσαφῆ τε καὶ ἄκοσμα, οὔτως οἱ τε ἐκ τῆς ἐνέδρας τῶν Μολοσσῶν ἐξανί-

στάνται ταραχθέντες, καὶ οἱ Ἀμβρακιῶται φωράσαντες τὰ ἐπὶ σφίσι βεβουλευμένα ἐπιχειροῦσιν ἐν τῇ νυκτί, καὶ ἐκράτησαν μάχη τῶν Μολοσσῶν.

4. Ὁρνεῖται δὲ οἱ ἐν τῇ Ἀργολίδι πολέμῳ σφᾶς 5 Σικυωνίων πιεζόντων τῷ Ἀπόλλωνι εὖξαντο, εἰ ἀπώσαιντο ἐκ τῆς πατρίδος τῶν Σικυωνίων τὸν στρατόν, πομπὴν τε ἐν Δελφοῖς αὐτῷ στελεῖν ὁσημέραι καὶ ἱερεῖα θύσειν οἶα δὴ καὶ ὅσα ἀριθμόν. νικῶσί τε δὴ μάχη τοὺς Σικυωνίους, καὶ ὥς σφισιν ἐφ' ἡμέρας πάσης ἀποδιδούσι τὰ κατὰ τὴν εὐχὴν δαπάνη τε ἦν μεγάλη καὶ μεῖζων ἔτι τοῦ ἀναλώματος ἢ τάλαιπωρία, οὕτω δὴ σόφισμα εὐρίσκουσιν ἀναθεῖναι τῷ θεῷ θυσίαν τε καὶ πομπὴν χαλκᾶ ποιήματα.

5. Ἔστιν ἐνταῦθα καὶ ἄθλων τῶν Ἡρακλέους τὸ 6 ἐς τὴν ὕδραν, ἀνάθημά τε ὁμοῦ Τισαγόρου καὶ τέχνη, σιδήρου καὶ ἡ ὕδρα καὶ ὁ Ἡρακλῆς. σιδήρου δὲ ἐργασίαν τὴν ἐπὶ ἀγάλμασι χαλεπωτάτην καὶ πόνου συμβέβηκεν εἶναι πλείστου· θαύματος μὲν δὴ καὶ τοῦ Τισαγόρου τὸ ἔργον, ὅστις δὴ ὁ Τισαγόρας, θαύματος δὲ οὐκ ἐλαχίστου καὶ ἐν Περγᾶμῳ λέοντός τε καὶ ὑὸς ἀγροῦ κεφαλαί, σιδήρου καὶ αὗται· Διούσῳ δὲ ἀναθήματα σφᾶς ἐποίησαντο.

6. Φωκέων δὲ οἱ ἔχοντες Ἐλάτειαν, ἀντέσχον γὰρ 7 τῇ Κασσάνδρου πολιορκία Ὀλυμπιοδώρου σφίσιν ἐξ Ἀθηναίων ἀμύνοντος, λέοντα τῷ Ἀπόλλωνι χαλκοῦν ἀπέμπουσιν ἐς Δελφούς. ὁ δὲ Ἀπόλλων ὁ ἐγγυτάτω τοῦ λέοντος Μασσαλιωτῶν ἐστὶν ἀπὸ τῆς πρὸς Καρχηδονίους ἀπαρχῆς ναυμαχίας.

7. Πεποίηται δὲ ὑπὸ Αἰτωλῶν τρόπαιόν τε καὶ γυναικὸς ἄγαλμα ὠπλισμένης, ἢ Αἰτωλία δῆθεν· ταῦτα 842 ἀνέθεσαν ἐπιθέντες οἱ Αἰτωλοὶ Γαλάταις δίκην ὠμότη-

τος ἐς Καλλιέας. Ἐπίχρυσος δὲ εἰκῶν, ἀνάθημα Γοργίου τοῦ ἐκ Δεοντίων, αὐτὸς Γοργίας ἐστίν.

XIX. Παρὰ δὲ τὸν Γοργίαν ἀνάθημά ἐστιν Ἀμφικτυόνων Σκιωνατος Σκύλλις, ὃς καταδύναται καὶ ἐς τὰ βαθύτατα θαλάσσης πάσης ἔχει φήμην· ἐδιδάξατο δὲ καὶ Ἴδναν τὴν θυγατέρα δύεσθαι. οὗτοι περὶ τὸ ὄρος τὸ Πήλιον ἐπιπεσόντος ναυτικῶ τῷ Ξέρξου βιαίου χειμῶνος προσεξεργάσαντό σφισιν ἀπώλειαν, τὰς τε ἀγκύρας καὶ εἰ δὴ τι ἄλλο ἔρμα ταῖς τριήρεσιν ἦν ὑφέλκοντες. Ἀντιτούτου μὲν οἱ Ἀμφικτυόνες καὶ αὐτὸν Σκύλλιν καὶ τὴν παῖδα ἀνέθεσαν· ἐν δὲ τοῖς ἀνδριᾶσιν ὀπόσους Νέρων ἔλαβεν ἐκ Δελφῶν, ἐν τούτοις τὸν ἀριθμὸν καὶ τῆς Ἴδνης ἀπεπλήρωσεν ἡ εἰκῶν. [καταδύονται δὲ ἐς θάλασσαν γένους τοῦ θήλεος αἱ καθαρῶς ἐτι παρθένοι.]

3 2. Τὸ ἀπὸ τούτου δὲ ἐρχομαι διηγησόμενος λόγον Δέσβιον. ἀλιεῦσιν ἐν Μηθύμνῃ τὰ δίκτυα ἀνειλκυσεν ἐκ θαλάσσης πρόσωπον ἐλαίας ξύλου πεποιημένον· τοῦτο ἰδέαν παρείχετο φέρουσάν μὲν τι ἐς τὸ θεῖον, ξένην δὲ καὶ ἐπὶ θεοῖς Ἑλληνικοῖς οὐ καθεστῶσαν. ἤροντο οὖν οἱ Μηθυμνατοὶ τὴν Πυθίαν ὄτου θεῶν ἢ καὶ ἠρώων ἐστὶν ἡ εἰκῶν· ἢ δὲ αὐτοὺς σέβεσθαι Διόνυσον Φαλλῆνα ἐκέλευσεν. ἐπὶ τούτῳ οἱ Μηθυμνατοὶ ξόανον μὲν τὸ ἐκ τῆς θαλάσσης παρὰ σφίσιν ἔχοντες καὶ θυσίαις καὶ εὐχαῖς τιμῶσι, χαλκοῦν δὲ ἀποπέμπουσιν ἐς Δελφούς.

4 3. Τὰ δὲ ἐν τοῖς ἀετοῖς, ἐστὶν Ἄρτεμις καὶ Ἀητῶ καὶ Ἀπόλλων καὶ Μοῦσαι, δύσις τε Ἡλίου, καὶ Διόνυσός τε καὶ αἱ γυναῖκες αἱ Θυιάδες. τὰ μὲν δὴ πρῶτα αὐτῶν Ἀθηνατος Πραξίας μαθητῆς Καλάμιδός ἐστιν ἐργασάμενος· χρόνου δὲ ὡς ὁ ναὸς ἐποιεῖτο ἐγγινομένου Πραξίαν μὲν ἐμελλεν ἀπάξειν τὸ χρεῶν, τὰ δὲ ὑπο- 843
λειπόμενα τοῦ ἐν τοῖς ἀετοῖς κόσμου ἐποίησεν Ἀνδρσθένης, γένος μὲν καὶ οὗτος Ἀθηνατος, μαθητῆς δὲ Εὐ-

κάδμου. Ὅπλα δὲ ἐπὶ τῶν ἐπιστυλίων χρυσᾶ, Ἀθηναῖοι μὲν τὰς ἀσπίδας ἀπὸ τοῦ ἔργου τοῦ Μαραθῶνι ἀνέθεσαν, Αἰτωλοὶ δὲ τὰ τε ὀπίσθε καὶ τὰ ἐν ἀριστερᾷ Γαλατῶν δὴ ὄπλα· σχῆμα δὲ αὐτῶν ἐστὶν ἑγγυτάτω τῶν Περσικῶν γέρον.

4. Γαλατῶν δὲ τῆς ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐπιστρατείας ἔχει μὲν τινα μνήμην καὶ ἡ ἐς τὸ βουλευτήριον ἡμῖν τὸ Ἀτ- 5 τικὸν συγγραφὴ· προάγειν δὲ ἐς τὸ σαφέστερον τὰ ἐς αὐτούς ἠθέλησα ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐς Δελφούς, ὅτι ἔργων τῶν ἐπὶ τοὺς βαρβάρους τὰ μέγιστα Ἕλλησιν ἐνταῦθα ἦν. Ἐπεφόριον μὲν οἱ Κελτοὶ στρατείαν πρώτην ὑπὸ ἡγεμονίᾳ ἐποιήσαντο Καμβαύλῃ· προελθόντες δὲ ἄκρι τῆς Θράκης τὸ πρόσω τῆς πορείας οὐκ ἀπεθάρσυσαν, καταγνόντες αὐτῶν ὅτι ὀλίγοι τε ἦσαν καὶ οὐκ ἀξιό- 6 μαχοὶ κατ' ἀριθμὸν Ἕλλησιν. Ἐπεὶ δὲ καὶ δευτέρον ἐπιφέρειν ἐδόκει ὄπλα ἐπὶ τὴν ἄλλων, ἐνήγον δὲ μά- 6 λιστα οἱ ὁμοῦ Καμβαύλῃ ἐστρατεύσαντες ἄτε ληστειῶν τε ἤδη γεγενημένοι καὶ ἀρπαγῆς καὶ κερδῶν ἐς ἔρωτα ἤκοντες, πολὺς μὲν δὴ πεζός, οὐκ ἐλάχιστοι δὲ ἠθροίσθησαν καὶ ἐς τὸ ἱππικόν. ἐς μοίρας οὖν τρεῖς ἐνεμον οἱ ἡγεμόνες τὸν στρατόν, καὶ ἄλλος ἐξ αὐτῶν ἐπὶ ἄλλην ἐτέτακτο ἵεναι χώραν. Ἐπὶ μὲν οὖν Θράκας καὶ τὸ ἔθ- 7 νος τὸ Τριβαλλῶν ἐμελλε Κερσέθριος ἡγήσασθαι· τοῖς δὲ ἐς Παιονίαν ἰοῦσι Βρέννος ἦσαν καὶ Ἀκικώριος ἄρχοντες· Βόλγιος δὲ ἐπὶ Μακεδόνας τε καὶ Ἰλλυριοὺς ἤλασε, καὶ ἐς ἀγῶνα πρὸς Πτολεμαίου κατέστη τότε ἔχον- 8 τα τὴν Μακεδόνων βασιλείαν. Πτολεμαῖος δὲ ἦν οὗτος ὃς Σέλευκόν τε ἐδολοφόνησε τὸν Ἀντιόχου, κατακτείνων ὅμως ἰκέτης ὡς αὐτόν, καὶ εἶχεν ἐπίκλησιν Κερα- 9 νὸς διὰ τὸ ἄγαν τολμηρόν. καὶ ὁ μὲν αὐτός τε ὁ Πτολε- 10 μαῖος ἀπέθανεν ἐν τῇ μάχῃ, καὶ τῶν Μακεδόνων ἐγένετο οὐκ ἐλάχιστη φθορά· προελθεῖν δὲ ὡς ἐπὶ τὴν

Ἑλλάδα οὐδὲ τότε ἐθάρασησαν οἱ Κελτοί, καὶ ὁ δεύτερος
 8 οὕτω στόλος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν οἰκείαν. 5. Ἐνθα δὲ ὁ 844
 Βρέννος πολὺς μὲν ἐν συλλόγοις τοῖς κοινοῖς, πολὺς δὲ
 καθ' ἕκαστον ἦν τῶν ἐν τέλει Γαλατῶν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα
 ἐπαίρων στρατεύεσθαι, ἀσθένειάν τε Ἑλλήνων τὴν ἐν
 τῷ παρόντι διηγουόμενος, καὶ ὡς χρήματα πολλὰ μὲν ἐν
 τῷ κοινῷ, πλείονα δὲ ἐν ἱεροῖς τὰ τε ἀναθήματα καὶ
 ἄργυρος καὶ χρυσός ἐστιν ἐπίσημος. ἀνέπεισέ τε δὴ τοὺς
 Γαλάτας ἐλαύνειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, καὶ αὐτῷ συνάρχον-
 9 6. Ὁ δὲ ἀθροισθεὶς στρατὸς πεξοὶ μὲν μυριάδες ἐγένοντο
 πεντεκαίδεκα προσόντων σφίσι δισχιλίων, οἱ δὲ ἰκπεύ-
 οντες τετρακόσιοι καὶ δισμύριοι. τοσοῦτοι μὲν ἦσαν τῶν
 ἰκπέων τὸ αἰεὶ ἐνεργόν, ἀριθμὸς δὲ αὐτῶν ὁ ἀληθῆς
 διακόσιοί τε καὶ χίλιοι καὶ ἕξ μυριάδες· δύο γὰρ οἰκέ-
 10 ται περὶ ἕκαστον τῶν ἰκπεύοντων ἦσαν, ἀγαθοὶ καὶ αὐ-
 τοὶ τὰ ἰππικὰ καὶ ἵππους ὁμοίως ἔχοντες. Γαλατῶν δὲ
 τοῖς ἰκπεύουσιν ἀγῶνος συνεστηκόςτος ὑπομένοντες τῆς
 τάξεως ὀπισθεν οἱ οἰκέται τοσάδε σφίσι ἐγίνοντο χρή-
 σιμοί· τῷ γὰρ ἰππεί συμβᾶν ἢ τῷ ἵππῳ πεσεῖν, τὸν μὲν
 ἵππον παρεῖχεν ἀναβῆναι τῷ ἀνδρὶ, τελευτήσαντος δὲ
 τοῦ ἀνδρὸς ὁ δούλος ἀντὶ τοῦ δεσπότου τὸν ἵππον ἀνέ-
 11 βαινεν· εἰ δὲ ἀμφοτέρους ἐπιλάβοι τὸ χρεῶν, ἐνταῦθα
 ἔτοιμος ἦν ἰκπεύς. λαμβανόντων δὲ τραύματα αὐτῶν
 ὁ μὲν ὑπεξῆγγε τῶν δούλων εἰς τὸ στρατόπεδον τὸν
 τραυματίαν, ὁ δὲ καθίστατο εἰς τὴν τάξιν ἀντὶ τοῦ ἀπελ-
 11 θόντος. Ταῦτα ἔμοι δοκεῖν ἐνομισθῆ τοῖς Γαλάταις εἰς
 μίμησιν τοῦ ἐν Πέρσiais ἀριθμοῦ τῶν μυρίων, οἱ ἕκα-
 λοῦντο Ἀθάνατοι. διάφορα δὲ ἦν, ὅτι κατελέγοντο ἀντὶ
 τῶν ἀποθνησκόντων ὑπὸ μὲν Περσῶν τῆς μάχης ὕστε-
 ρον, Γαλάταις δὲ ὑπ' αὐτὴν τοῦ ἔργου τὴν ἀκμὴν ὁ
 ἀριθμὸς ἀπεπληροῦτο τῶν ἰκπέων. τοῦτο ὠνόμαζον τὸ

845 **σύνταγμα** τριμαρχισίαν τῇ ἐπιχωρίῳ φωνῇ· καὶ ἵππον τὸ ὄνομα ἴστω τις μάρκαν ὄντα ὑπὸ τῶν Κελτῶν. πα-12
 ρασκευῇ μὲν τοσαύτῃ καὶ μετὰ διανοίας τοιαύτης ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ὁ Βρέννος ἤλαυνε.

XX. Τοῖς δέ γε Ἑλλησι κατεπεπτώκει μὲν ἐς ἅπαν τὰ φρονήματα, τὸ δὲ ἰσχυρὸν τοῦ δειμάτος προῆγεν ἐς ἀνάγκην τῇ Ἑλλάδι ἀμύνειν. ἐώρων δὲ τὸν ἐν τῷ παρόντι ἀγῶνα οὐχ ὑπὲρ ἐλευθερίας γενησόμενον, καθὰ ἐπὶ τοῦ Μῆδου ποτέ, οὐδὲ δοῦσιν ὕδωρ καὶ γῆν τὰ ἀπὸ τούτου σφίσιν ἄδειαν φέροντα· ἀλλὰ τὰ τε ἐς Μακεδόνας καὶ Θρᾷκας καὶ Παίονας τὰ ἐπὶ τῆς προτέρας καταδρομῆς τῶν Γαλατῶν ἔτι σφίσιν ἔκειτο ἐν μνήμῃ, καὶ τὰ ἐν τῷ παρόντι τὰ ἐς Θεσσαλοὺς παρανομήματα ἀπηγγέλλετο. ὥς οὖν ἀπολωλέναι δέον ἢ ἐπικρατεστέρους εἶναι, κατ' ἀνδρα τε ἰδίᾳ καὶ αἱ πόλεις διέκειντο ἐν κοινῷ.

2. Πάρεστι δέ, ὅστις ἐθέλοι καὶ ἀνταριθμῆσαι τοὺς XX, 1. τε ἐπὶ βασιλέα Ξερέξην ἐς Πύλας καὶ τοὺς τότε ἐναντία Γαλατῶν ἀθροισθέντας. ἐπὶ μὲν γε τὸν Μῆδον ἀφίκοντο τοσοῖδε Ἑλλήνων· Λακεδαιμόνιοι οἱ μετὰ Λεωνίδου τριακοσίων οὐ πλείονες, Τεγεᾶται πεντακόσιοι καὶ ἐκ Μαντινείας ἴσοι, παρὰ δὲ Ὀρχομενίων Ἀρκάδων εἰκοσί τε καὶ ἑκατόν, ἀπὸ δὲ τῶν ἄλλων χίλιοι τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ πόλεων, ὀγδοήκοντα δὲ ἐκ Μυκηνηῶν, καὶ ἐκ Φλιοῦντος διακόσιοι, διπλάσιοι δὲ τούτων Κορίνθιοι· παρεγένοντο δὲ καὶ Βοιωτῶν ἑπτακόσιοι ἐκ Θεσπείας καὶ Θηβαίων τετρακόσιοι. χίλιοι δὲ Φωκέων ἐφύλασσον μὲν τὴν ἀτραπὸν ἐν τῇ Οἰτῃ, προσέστω δὲ τῷ παντὶ Ἑλληνικῷ καὶ ὁ ἀριθμὸς ὁ τούτων. Λοκροὺς 2
 846 ὑπήγαγεν ἐς ἀριθμὸν, ἀλλ' ἀφικέσθαι σφᾶς ἀπὸ πασῶν ἔφη τῶν πόλεων· τεκμήρασθαι δὲ ἀριθμὸν καὶ

τούτων ἔστιν ἐγγύτατα τοῦ ἀληθοῦς· ἐς Μαραθῶνα
 γὰρ Ἀθηναῖοι σὺν ἡλικία τε τῇ ἀχρεΐᾳ καὶ δούλοις ἑνα-
 κισχιλίων ἀφίκοντο οὐ πλείους· τὸ οὖν μάχιμον Λο-
 κρῶν τὸ ἐς Θερμοπύλας ἔλθόν οὐκ ἂν ὑπέρ γε ἑξακι-
 σχιλίους ἀριθμολῆ τις. οὕτω γένοιτο ἂν ὁ σύμπας
 στρατὸς διακόσιοι καὶ χίλιοι καὶ μύριοι. φαίνονται δὲ
 οὐδὲ οὗτοι τὸν χρόνον πάντα ἐπὶ τῇ φρευρᾷ τῶν Πυ-
 λῶν καταμείναντες· πλήν γὰρ Λακεδαιμονίων τε αὐ-
 τῶν καὶ Θεσπιέων καὶ Μυκηναίων προαπέλιπον τὸ πέ-
 3 ρας τῆς μάχης οἱ λοιποί. 3. Ἐπὶ δὲ τοὺς ἀπὸ Ὀκεανοῦ
 βαρβάρους τοσοῖδε ἐς Θερμοπύλας ἀφίκοντο Ἕλληνες·
 ὀπλίται μύριοι καὶ ἵππος πεντακοσία παρὰ Βοιωτῶν·
 ἐβριωτάρχουν δὲ Κηφισόδοτος καὶ Θεαρίδας καὶ Διογέ-
 νης καὶ Λύσανδρος. ἐκ δὲ Φωκέων ἱππεῖς πεντακόσιοι
 καὶ ἐς τρισχιλίους ὁ ἀριθμὸς τῶν πεζῶν· στρατηγοὶ δὲ
 4 Φωκέων Κριτόβουλος τε ἦν καὶ Ἀντίοχος. Λοκροὺς δὲ
 τοὺς ἐπὶ Ἀταλάντῃ τῇ νήσῳ Μειδίας ἦγεν· ἀριθμὸς δὲ
 αὐτῶν ἑπτακόσιοι, καὶ ἱππικὸν σφίσι οὐ προσῆν. πα-
 ρὰ δὲ Μεγαρέων ἀφίκοντο ὀπλίται τετρακόσιοι· τού-
 των ἦγε τὸ ἱππικὸν Μεγαρεύς. Αἰτωλῶν δὲ πλείστη
 τε ἐγένετο στρατιὰ καὶ ἐς πᾶσαν μάχης ἰδέαν, ἣ μὲν ἵπ-
 πος οὐ λέγουσιν ὀπόση, ψιλῶν δὲ ἐνενήκοντα καὶ * *
 ἑπτακισχιλίων ἀριθμὸν ἦσαν οἱ ὀπλιτεύοντες· Αἰτω-
 λοὺς δὲ ἦγον Πολύαρχος καὶ Πολύφρων τε καὶ Λακρά-
 5 τής. Ἀθηναίων δὲ στρατηγὸς μὲν Κάλλιππος ἦν ὁ Μοι-
 ροκλέους, καθὰ ἐδήλωσα καὶ ἐν τοῖς προτέροις τοῦ λό-
 γου, δύναμις δὲ τριήρεις τε αἱ πλώϊροι πᾶσαι, πεντα-
 κόσιοι δὲ ἐς τὸ ἱππικόν, χίλιοι δὲ ἐτάσσοντο ἐν τοῖς
 πεζοῖς· καὶ ἡγεμονίαν οὗτοι κατ' ἀξίωμα εἶχον τὸ ἀρ-
 χατον. βασιλέων δὲ ξενικὰ πεντακόσιοί τε ἐκ Μακεδο-
 νίας καὶ ἐκ τῆς Ἀσίας ἴσοι σφίσι ἀφίκοντο ἀριθμὸν· 847
 ἄρχοντες δὲ τῶν μὲν παρ' Ἀντιγόνου πεμφθέντων

Ἀριστόδημος ἦν Μακεδῶν, τῶν δὲ παρὰ Ἀντιόχου τε καὶ ἐκ τῆς Ἀσίας Τελέσαρχος τῶν ἐπὶ Ὀρόντῃ Σύρων.

4. Τοῖς δὲ ἐς Θερμοπύλας ἀθροισθεῖσιν Ἑλλήνων, 6
ὡς ἐπύθοντο περὶ τε Μαγνησίαν καὶ γῆν τὴν Φθιωτὴν
ὄντα ἤδη τῶν Γαλατῶν τὸν στρατόν, ἔδοξεν ἤδη φι-
λοῦς τε ἐς χιλλοὺς καὶ [ἐς] τὴν ἵππον ἀπολέξαντας ἀπο-
στεῖλαι σφᾶς ἐπὶ τὸν Σπερχεῖον, ἵνα μὴδὲ τὸν ποταμὸν
διαβῆναι τοῖς βαρβάροις ἄνευ ἀγῶνός τε καὶ κινδύνων
ἐγγένηται. οἱ δὲ ἐλθόντες τὰς γεφύρας τε καταλύουσι
καὶ αὐτοὶ παρὰ τὴν ὄχθην ἐστρατοπεδεύσαντο. Ἦν δὲ
οὐδὲ ὁ Βρέννος οὔτε πάντα ἀσύνητος, οὔτε ἀκείρως εἶ-
χεν, ὡς ἄν τις βάρβαρος, σοφίσματα ἐς πολεμίους ἐξευ-
ρεῖν. εὐθύς οὖν τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ οὐ καθότι ἦν τὰ 7
ἀρχαῖα τῷ ποταμῷ ζεύγματα, ἀλλὰ ἐς τὸ κάτω, ὡς μὴ
τις τοῖς Ἑλλήσι διαβαινόντων γένοιτο αἰσθησις, καὶ ἦ
μάλιστα ὁ Σπερχεῖος διεχεῖτο ἐς πλεον τοῦ πεδίου καὶ
ἔλος τε ἐποίει καὶ λίμνην ἀντὶ βιαίου καὶ στενοῦ φεύ-
ματος, κατὰ τοῦτο ὁ Βρέννος ὅσον μυρίους τῶν Γαλα-
τῶν ἀπέστειλεν, ὅποσοι τε νεῖν ἠπίσταντο ἐξ αὐτῶν καὶ
ὅστις τῷ μήκει τοῦ σώματος ἐτύγχανεν ὦν ὑπὲρ τοὺς
πολλοὺς· εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλως οἱ Κελτοὶ μακροῦ πάντας
ὑπερηρότερες μήκει τοὺς ἀνθρώπους. Οὗτοι μὲν οὖν 8
διαβαίνουσιν ἐν τῇ νυκτὶ διανηρόμενοι ὥδε τὸ λιμνω-
δες τοῦ ποταμοῦ, καὶ τὰ ὄπλα, τοὺς ἐπιχωρίους θυρε-
οὺς, ἐποιεῖτο ἕκαστος ἀντὶ σχεδίας· οἱ δὲ αὐτῶν μή-
κιστοι διελθεῖν ἐμβαδὸν τὸ ὕδωρ ἐδυνήθησαν. Οἱ δὲ
Ἑλληνες οἱ ἐπὶ τῷ Σπερχεῖῳ, πυνθάνονται γὰρ ὅτι
κατὰ τὸ ἔλος διέβη μοῖρα τῶν βαρβάρων, αὐτίκα ἐς τὸ
στράτευμα ἀναχωροῦσι.

XXI. Βρέννος δὲ τοῖς περὶ τὸν Μαλιακὸν κόλπον
οἰκοῦσι ζευγνύει τὸν Σπερχεῖον ἐπέτασεν· οἱ δὲ
ἦννου τὸ ἔργον σπουδῇ τῷ τε ἐκείνου δέει, καὶ ἀπελ-

θειν ἐκ τῆς χώρας σφίσιν ἐπιθυμοῦντες τοὺς βαρβάρους μὴδὲ ἐπὶ πλεον κακουργεῖν μένοντας. Ὁ δὲ ὡς κατὰ τὰς γεφύρας διεβίβασε τὴν στρατιάν, ἐχώρει 848 πρὸς τὴν Ἡράκλειαν· καὶ διήρπασαν μὲν τὰ ἐκ τῆς χώρας οἱ Γαλάται καὶ ἀνθρώπους τοὺς ἐπὶ τῶν ἀγρῶν ἐγκαταληφθέντας ἐφόνευσαν, τὴν πόλιν δὲ οὐχ εἶλον. ἔτι γὰρ πρότερον τούτων οἱ Αἰτωλοὶ συντελεῖν τοὺς Ἡρακλεώτας ἠνάγκασαν ἐς τὸ Αἰτωλικόν· τότε οὖν ἠμύνοντο ὡς περὶ πόλεως οὐδὲν τι Ἡρακλεώταις μᾶλλον ἢ καὶ αὐτοῖς προσηκούσης. ἦν δὲ καὶ τῷ Βρέννω τὰ μὲν Ἡρακλεωτῶν ἐλάσσονος φροντίδος, ἀγώνισμα δὲ ἐποιεῖτο ἐξελάσαι τε ἐκ τῶν στενωῶν τοὺς ἀντικαθημένους καὶ παρελθεῖν ἐς τὴν ἐντὸς Θερμοπυλῶν Ἑλλάδα.

XXI, 1. 2. Προελθὼν οὖν ἀπὸ τῆς Ἡρακλείας, ἐπνυθάνετο γὰρ παρὰ αὐτομόλων τοὺς συνειλεγμένους ἐς Πύλας ἀπὸ ἐκάστης πόλεως, ὑπερεφρόνει τε τοῦ Ἑλληνικοῦ, καὶ ἤρχεν ἐς τὴν ἐπιούσαν μάχης ἅμα ἀνίσχοντι τῷ ἡλίῳ, οὔτε Ἑλληνα ἔχων μάντιν οὔτε ἱεροῖς ἐπιχωρίοις χρώμενος, εἰ δὴ ἔστι γε μαντεία Κελτική. ἐνταῦθα οἱ Ἕλληνες ἐν σιγῇ τε ἐπήεσαν καὶ ἐν κόσμῳ· καὶ ὡς ἀφίκοντο ἐς χεῖρας, οὔτε σφίσιν οἱ πεζοὶ τοσοῦτο ἀπὸ τῆς τάξεως ἐξέθεον ὥστε τὴν φάλαγγα ἐπιταράσσειν τὴν οἰκείαν, καὶ οἱ φιλοὶ μένοντες κατὰ χώραν τὰ τε ἀκόντια 2 ἐπεμπον καὶ ὅσα ἀπὸ τῶν τόξων ἢ σφενδονῶν. τὰ δὲ ἵππικὰ ἀμφοτέροισι ἀρχεῖα ἐγένετο ἅτε οὐ στενοῦ μόνον χωρίου τοῦ κατὰ τὰς Πύλας ὄντος, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ αὐτοφνοῦς πέτρας λείου καὶ διὰ τῶν φευμάτων τὸ συνεχὲς τὰ πλείονα καὶ ὀλισθηροῦ. Τοῖς δὲ Γαλάταις τὰ μὲν τῆς σκευῆς ἀσθενέστερα ἦν· θυρεοὺς γὰρ τοὺς ἐπιχωρίους εἶχον, καὶ ἄλλο σφίσιν οὐκ ἦν ὄπλον σκέπη σώματος· 3 πλεον δὲ ἔτι ἐμπειρία τῇ ἐς τὰ πολεμικὰ ἀπέθεον. Οἱ

849 δὲ ἐν ὄργῃ τε ἐπὶ τοὺς ἐναντίους καὶ θυμῷ μετὰ οὐδε-
 νὸς λογισμοῦ, καθάπερ τὰ θηρία, ἐχώρουν· καὶ οὔτε
 τοὺς ἐμπνέοντας ἔτι ἀπέλειπεν, οὔτε ὅσοι βέλεσι καὶ
 ἀκοντίοις διεκείροντο, ὑψήρουν τοῦ θυμοῦ, μέχρι οὐ
 παρέμενε ἡ ψυχὴ· οἱ δὲ καὶ ἐκ τῶν τραυμάτων τὰ δό-
 ρατα οἷς ἐβέβληντο ἀνασπῶντες ἠφίεσάν τε ἐς τοὺς Ἑλ-
 ληνας καὶ ἐχρῶντο ἐκ χειρός. Ἐν τούτῳ δὲ οἱ ἐπὶ τῶν 4
 τριήρων Ἀθηναῖοι μόγις μὲν καὶ οὐκ ἄνευ κινδύνου,
 παραπλεύσαντες δὲ ὅμως διὰ τῆς ἰλύος, ἣ ἐπὶ πλεῖστον
 ἐπέχει τῆς θαλάσσης, καὶ τὰς ναῦς ὅτι ἐγγύτατα τῶν
 βαρβάρων σχόντες, βέλεσί τε παντοίοις ἐς τὰ πλάγια
 καὶ τοξεύμασιν ἐς αὐτοὺς ἐχρῶντο. Καμνόντων δὲ λό-
 γου μειζόνως τῶν Κελτῶν, καὶ ἄτε ἐν στενοχωρίᾳ μι-
 κρὰ μὲν δρώντων διπλάσια δὲ καὶ τετραπλάσια πασχόν-
 των; ἀναχωρεῖν ἐς τὸ στρατόπεδον ἐσήμαινόν σφισιν οἱ
 ἡγεμόνες. οἱ δὲ ἀτάκτως καὶ σὺν οὐδενὶ ἀναστρέφον-
 τες κόσμῳ πολλοὶ μὲν συνεπατήθησαν ὑπὸ ἀλλήλων,
 πολλοὶ δὲ ἐς τὸ τέλμα ἐμπεσόντες ἠφανίσθησαν κατὰ
 τοῦ πηλοῦ, καὶ ἀπώλεια οὐκ ἐλάσσωσαν ἀναχωροῦσιν αὐ-
 τοῖς ἢ ἐν τοῦ ἀγῶνος συνέβη τῇ ἀκμῇ.

3. Τοὺς μὲν δὴ Ἑλληνας τὸ Ἀττικὸν ὑπερεβάλετο 5
 ἀρετῇ τὴν ἡμέραν ταύτην· αὐτῶν δὲ Ἀθηναίων Κυ-
 δίας μάλιστα ἐγένετο ἀγαθός, νέος τε ἡλικίαν καὶ τότε
 ἐς ἀγῶνα ἐλθὼν πολέμου πρῶτον. ἀποθανόντος δὲ
 ὑπὸ τῶν Γαλατῶν τὴν ἀσπίδα οἱ προσήκοντες ἀνέθεσαν
 τῷ Ἐλευθερίῳ Διί, καὶ ἦν τὸ ἐπίγραμμα

Ἴμαι δὴ ποθέουσα νέαν ἔτι Κυδίου ἦβην

ἀσπίς ἀριζήλου φωτός, ἄγαλμα Διί;

ἄς διὰ δὴ πρῶτας λαιὸν τότε πῆχυν ἔτεινευ,

εὖτ' ἐπὶ τὸν Γαλάταν ἤκμασε θοῦρος Ἄρης.

Τοῦτο μὲν δὴ ἐπεγέγραπτο πρὶν ἢ τοὺς ὁμοῦ Σύλλα 6

καὶ ἄλλα τῶν Ἀθήνησι καὶ τὰς ἐν τῇ στοᾷ τοῦ Ἐλευθερίου Διὸς καθελειν ἀσπίδας. 4. Τότε δὲ ἐν ταῖς Θερμοπύλαις οἱ μὲν Ἕλληνες μετὰ τὴν μάχην τοὺς τε αὐτῶν ἔθαπτον καὶ ἐσκύλευον τοὺς βαρβάρους. Οἱ Γα-850
λάται δὲ οὔτε ὑπὲρ ἀναιρέσεως τῶν νεκρῶν ἐπεκηρυ-
κεύοντο, ἐποιοῦντό τε ἐπ' Ἰσθμῆς γῆς σφᾶς τυχεῖν ἢ θη-
ρία τε αὐτῶν ἐμφορηθῆναι καὶ ὅσον τεθνεῶσι πολέ-
7 μίον ἐστὶν ὀρνίθων. Ὀλιγώρως δὲ αὐτοὺς ἐς τῶν ἀπο-
γυνομένων ἔχειν τὰς ταφὰς δύο ἔμοι δοκεῖν τὰ ἀνάπει-
θοντα ἦν, πολεμίους τε ἄνδρας ἐκπλήξαι, καὶ ὅτι ἐστι
τεθνεῶτων οὐ δι' ἔθους οἶκτος αὐτοῖς. Ἀπέθανον δὲ
παρὰ τὴν μάχην τεσσαράκοντα μὲν τοῦ Ἑλληνικοῦ,
τοὺς δὲ τῶν βαρβάρων οὐχ οἷόν τε ἦν ἀκριβῶς ἐξευ-
ρεῖν· πολὺ γὰρ καὶ τὸ ἀφανισθὲν κατὰ τῆς ἰλῦος ἐγέ-
νετο ἐξ αὐτῶν.

XXII. Ἐβδόμη δὲ ὕστερον μετὰ τὴν μάχην λόχος
τῶν Γαλατῶν ἀνελθεῖν ἐς τὴν Οἰτην ἐπεχείρησε κατὰ
Ἡράκλειαν· ἀτραπὸς δὲ στενὴ καὶ ταύτη μετ' αὐτὰ τὰ
ἐρείκια ἀνήκει τὰ Τραχίνοι· ἦν δὲ καὶ ἱερὸν Ἀθηνᾶς
τότε ὑπὲρ τῆς * * Τραχινίδος καὶ ἀναθήματα ἐν αὐτῷ.
ἐς τε οὖν τὴν Οἰτην ἀναβήσεσθαι κατὰ τὴν ἀτραπὸν
ἠλπιζον, καὶ ἅμα προσέσεσθαι σφισιν ἐν παρέργῳ τὰ
ἐκ τοῦ ἱεροῦ * * * τὴν φρουρὰν οιομένου Τελεσάρχου.
καὶ νικῶσι μὲν τοὺς βαρβάρους τῇ μάχῃ, αὐτοὺς δὲ ἐπε-
σεν ὁ Τελέσαρχος, ἀνὴρ, εἶπερ τις καὶ ἄλλος, πρόθυ-
μος ἐς τὰ Ἑλλήνων.

2 2. Οἱ μὲν δὴ ἡγεμόνες τῶν βαρβάρων οἱ ἄλλοι κα-
τεπεπλήγυσαν τὸ Ἑλληνικόν, καὶ ἠπόρουν ἅμα ὑπὲρ
τῶν μελλόντων, ἐς οὐδὲν σφισι πλεον προχωροῦντα
ὀρῶντες τὰ ἐν χερσὶ· τῷ δὲ Βρέννῳ λογισμὸς καρίστατο
ὥς, εἰ ἀναγκάσει τοὺς Αἰτωλοὺς οἰκαδε ἐς τὴν Αἰτω-
λίαν ἀναχωρῆσαι, φάων ἤδη γενήσοιτο ὁ πόλεμος αὐ-

τῷ πρὸς τὸ Ἑλληνικόν. Ἀπολέξας οὖν τῆς στρατιᾶς μυ-
 ριάδας τοῦ πεζοῦ τέσσαρας καὶ ὅσον ὀκτακοσίους ἰπ-
 πέας, Ὀρεστόριον τε αὐτοῖς καὶ Κόμβουτιν ἐφίστησιν
 ἄρχοντας· οἱ ὀπίσω κατὰ τοῦ Σπερχειοῦ τὰς γεφύρας 3
 851 καὶ αὐθις διὰ Θεσσαλίας ὁδεύσαντες ἐμβάλλουσιν ἐς
 τὴν Αἰτωλίαν. καὶ τὰ ἐς Καλλιέας Κόμβουτις οἱ ἐργα-
 σάμενοι καὶ Ὀρεστόριος ἦσαν, ἀνοσιώτατά τε ἂν ἀκοῇ
 ἐπιστάμεθα, καὶ οὐδὲν τοῖς ἀνθρώπων τολμήμασιν
 ὅμοια. γένος μὲν γε πᾶν ἐξέκοψαν τὸ ἄρσεν, καὶ ὁμοί-
 ως γέροντές τε καὶ τὰ νῆπια ἐπὶ τῶν μητέρων τοῖς
 μαστοῖς ἐφρονεύετο· τούτων δὲ καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ γάλα-
 κτος πιότερα ἀποκτείνοντες ἐπινόν τε οἱ Γαλάται τοῦ
 αἵματος καὶ ἤπτοντο τῶν σαρκῶν. Γυναῖκες δὲ καὶ 4
 ὄσαι ἐν ᾧρα τῶν καρθένων, ὄσαι μὲν φρονήματός τι
 αὐτῶν εἶχον, ἑαυτὰς ἐφθησαν ὡς ἠλίσκετο ἡ πόλις δι-
 ειργασμένοι· τὰς δὲ ἔτι περιούσας ἐς ἰδέαν ὕβρεως
 πᾶσαν μετὰ ἀνάγκης ἤγον ἰσχυρᾶς, ἅτε ἴσον μὲν ἐλέου,
 ἴσον δὲ τὰς φύσεις καὶ ἔρωτος ἀπέχοντες. καὶ ὄσαι μὲν
 τῶν γυναικῶν ταῖς μαχαίραις τῶν Γαλατῶν ἐπετύγγα-
 νον, αὐτοχειρία τὰς ψυχὰς ἠφίεσαν· ταῖς δὲ οὐ μετὰ
 πολὺν ὑπέρξειν τὸ χρεῶν ἐμελλεν ἢ τε ἀσιτία καὶ ἡ
 ἀϋπνία, ἀσφόργων βαρβάρων ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλοις
 ὑβρίζοντων· οἱ δὲ καὶ ἀφισείσαις τὰς ψυχὰς, οἱ δὲ καὶ
 ἤδη νεκραῖς συνεγίνοντο ὅμως. 3. Αἰτωλοὶ δὲ πεπυ- 5
 σμένοι τε παρὰ ἀγγέλων ἦσαν ὅποια σφᾶς κατελιήφε-
 σαν συμφοραί, καὶ αὐτίκα ὡς τάχους εἶχον ἀναστήσαν-
 τες ἀπὸ τῶν Θερμοπυλῶν τὴν δύναμιν ἠπέλγοντο ἐς
 τὴν Αἰτωλίαν, τὰ τε παθήματα τῶν Καλλιέων ἐν ὀργῇ
 ποιούμενοι, καὶ πλέον ἔτι τὰς οὐχ ἐαλωκυίας πω δια-
 σάσασθαι πόλεις προθυμούμενοι. Ἐξεστρατεύοντο δὲ
 καὶ οἰκοθεῖν ἀπὸ τῶν πόλεων πασῶν οἱ ἐν ἡλικίᾳ, ἀνα-
 μειγμένοι δ' ἦσαν ὑπὸ ἀνάγκης τε καὶ φρονήματος καὶ

- οὶ γεγηρακότες· συνεστρατεύοντο δὲ σφισι καὶ αἱ γυναῖκες ἐκουσίως, πλεον ἐς τοὺς Γαλάτας καὶ τῶν ἀν-
 6 δρωῶν τῷ θυμῷ χρώμεναι. 4. Ὡς δὲ οἱ βάρβαροι συλήσαν-
 τες τοὺς τε οἴκους καὶ τὰ ἱερὰ καὶ ἐνέντες πῦρ ἐς τὸ Κάλ-
 λιον ἐκομίζοντο τὴν αὐτήν, ἐνταῦθα Πατρεις μὲν ἐπι-
 κουροῦντες Αἰτωλοῖς Ἀχαιῶν μόνοι προσέκειντο ἐξ
 ἐναντίας τοῖς βαρβάροις ἄτε ὀπλιτεύειν δεδιδαγμένοι,
 καὶ ὑπὸ πλήθους τε τῶν Γαλατῶν καὶ τῆς ἐς τὰ ἔργα
 ἀπονοίας μάλιστα ἐταλαιπώρησαν· οἱ δὲ Αἰτωλοὶ καὶ
 αἱ γυναῖκες αἱ Αἰτωλαὶ παρὰ πᾶσαν τεταγμένοι τὴν 852
 ὁδὸν ἐσηκόντιζόν τε ἐς τοὺς βαρβάρους, καὶ οὐδὲν ἄλλο
 ὅτι μὴ τοὺς ἐπιχωρίους ἐχόντων θυρεοὺς ὀλίγα αὐτῶν
 ἡμάρτανον, διώκοντάς τε ἀπέφευγον οὐ χαλεπῶς, καὶ
 ἀναστρέφουσιν ἀπὸ τῆς διώξεως ἐπέκειντο αὐθις σπου-
 7 δῆ. Καλλιεύσι δὲ καίπερ δεινὰ οὕτω παθοῦσιν ὡς
 μῆδὲ τὰ ὑπὸ Ὀμήρου πεποιημένα ἐς τε Λαιστρυγόνας
 καὶ ἐς Κύκλωπα ἐκτὸς εἶναι δοκεῖν ἀληθείας, ὅμως κα-
 τὰ τὴν ἀξίαν ἐγένετο ἢ ὑπὲρ αὐτῶν δίκη· ἀπὸ γὰρ τῶν
 τεσσάρων μυριάδων προσόντων σφισιν ὀκτακοσίων
 ἐλάσσονες ἡμίσεων ἐς τὸ στρατόπεδον οἱ βάρβαροι τὸ
 πρὸς Θερμοπύλαις ἀπεσώθησαν.
- 8 5. Περὶ δὲ τοὺς Ἕλληνας ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ τοὺς
 ἐν Θερμοπύλαις συνέβαινεν ἄλλα τοιαῦτα. ἀτραπὸς
 ἐστὶ διὰ τοῦ ὄρους τῆς Οἰτης μία μὲν ἢ ὑπὲρ Τραχίνος,
 ἀπότομός τε τὰ πλείω καὶ ὄρθιος δεινῶς, ἑτέρα δὲ ἢ διὰ
 τῆς Αἰνιάνων ὀδεύσαι στρατῷ ῥάων, δι' ἧς καὶ Ἰθάρ-
 νης ποτὲ Μῆδος κατὰ νότου τοῖς περὶ Λεωνίδην ἐπέ-
 9 θετο Ἕλλησι. Κατὰ ταύτην τὴν ὁδὸν ἐπηγγέλλοντο
 ἄξειν Βρέννον οἱ Ἡρακλεῶται καὶ οἱ Αἰνιᾶνες, οὐ κα-
 κολοῖα τῇ ἐς τὸ Ἑλληνικόν, τοὺς δὲ Κελτοὺς ἐκ τῆς χώ-
 ρας σφισιν ἀπελθεῖν μῆδὲ ἐγκαθημένους φθεῖρειν περὶ
 πολλοῦ ποιούμενοι. καὶ μοι φαίνεται Πίνδαρος ἀληθῆ

καὶ ἐν τῷδε εἰπεῖν, ὅς πάντα τινὰ ὑπὸ κακῶν οἰκειῶν
 ἔφη πιέζεσθαι, ἐπὶ δὲ ἄλλοτρίοις κήδεσιν ἀπήμαντον
 εἶναι. Τότε δὲ ἡ τῶν Αἰνιάνων καὶ [ἡ] τῶν Ἡρακλεω- 10
 τῶν ὑπόσχεσις ἐπήγειρε τὸν Βρέννον· καὶ Ἀικιῶριον
 μὲν κατέλειπεν ἐπὶ τῇ στρατιᾷ, προειπῶν, ἐπειδὴν πε-
 ριλάβωσιν αὐτοὶ τὸ Ἑλληνικόν, τηνικαῦτα καὶ ἐκείνοις
 ἐφόδου καιρὸν εἶναι· ἀπολέξας δὲ αὐτὸς μυριάδας τοῦ
 853 στρατοῦ τέσσαρας ἐποιεῖτο τὴν ὁδὸν διὰ τῆς ἀτραποῦ.
 καὶ πῶς ἐπ' ἐκείνης συνέβαινε τῆς ἡμέρας τὴν τε ὁμί- 11
 λην κατὰ τοῦ ὄρους καταχεῖσθαι πολλὴν καὶ ἀμαυρὸν
 ὑπ' αὐτῆς εἶναι τὸν ἥλιον, ὥστε τῶν Φωκέων τοὺς
 ἔχουσιν ἐπὶ τῇ ἀτραπῷ τὴν φρουρὰν οὐ πρότερον ἐπιόν-
 τες οἱ βάρβαροι παρέσχοντο αἰσθησὶν πρὶν ἢ πλησίον
 ἐγεγόνεσαν. Ἐνταῦθα δὲ οἱ μὲν μάχης ἤρχον, οἱ δὲ
 ἡμύνοντο ἐρωμένως, τέλος δὲ ἐβιάσθησαν καὶ ἀνα-
 χωροῦσιν ἀπὸ τῆς ἀτραποῦ· καταδραμόντες μέντοι παρὰ
 τοὺς συμμαχοὺς καὶ ἀπαγγέλλαντες τὰ παρόντα ἐφθῆ-
 σαν πρὶν ἢ ἀκριβῆ καὶ πανταχόθεν τελέαν γενέσθαι
 τοῦ Ἑλληνικοῦ τὴν κύκλωσιν. ἔνθα δὲ οἱ ἐπὶ τῶν τρι- 12
 ῆρων Ἀθηναῖοι φθάνουσιν ὑπεξαγαγόντες ἐκ τῶν Θερ-
 μοπυλῶν τὸ Ἑλληνικόν. καὶ οἱ μὲν κατὰ τὰς πατρίδας
 ἕκαστοι τὰς αὐτῶν ἐσκεδάσθησαν.

XXIII. Ὁ δὲ Βρέννος οὐδένα ἔτι ἐπισχῶν χρόνον,
 πρὶν ἢ τοὺς ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου τοῦ σὺν τῷ Ἀικιῶριῳ
 παραγενέσθαι, τὴν ὁδὸν ἐποιεῖτο ἐπὶ τοὺς Δελφούς. οἱ
 δὲ καταφεύγουσιν ὑπὸ δειμάτος ἐπὶ τὸ χρηστήριον· καὶ
 ὁ θεὸς σφᾶς οὐκ εἶλα φοβείσθαι, φυλάξειν δὲ αὐτὸς
 ἐπηγγέλλετο τὰ ἑαυτοῦ. 2. Οἱ δὲ ἀφικόμενοι τιμωρεῖν 13
 τῷ θεῷ τοσοῖδε ἐγένοντο Ἑλλήνων· Φωκεῖς μὲν ἀπὸ
 τῶν πόλεων πασῶν, ἐκ δὲ Ἀμφίσσης ὀπλῆται τετρακό-
 σιοι, παρὰ δὲ Αἰτωλῶν ὀλίγοι μὲν τινες αὐτίκα, ὅτε
 ἐπύθοντο ἐς τὸ πρόσω χωροῦντας τοὺς βαρβάρους, δια-

κοσίους δὲ καὶ χιλίους Φιλόμελος ἤγαγεν ὕστερον. τὸ δὲ μάλιστα ἐν ἀκμῇ τῶν Αἰτωλῶν ἐτράπετο ἐπὶ τὴν μετὰ τοῦ Ἀχιχώραίου στρατιάν, καὶ μάχης μὲν οὐκ ἦρχον, ὀδευόντων δὲ ἐπέκειντο ἀεὶ τοῖς ἐσχάτοις, ἀρπάζοντές τε τὰ τῶν σκευαγωγούντων καὶ αὐτούς τοὺς ἄνδρας φονεύοντες· καὶ ἡ κορεία κατὰ ταύτην μάλιστα ἐγίνετό σφισι βραδεῖα τὴν αἰτίαν. κατέλειπε δὲ καὶ περὶ τὴν Ἡράκλειαν ὁ Ἀχιχώριος μοῖραν, οἳ ἔμελλον φρουρήσειν τὰ ἐπὶ τοῦ στρατοπέδου χρήματα.

854

XXIII. 1. 3. Βρέννω δὲ καὶ τῇ στρατιᾷ τῶν τε Ἑλλήνων οἱ ἐς Δελφοὺς ἀθροισθέντες ἀντετάξαντο, καὶ τοῖς βαρβάροις ἀντεσήμεαινε τὰ ἐκ τοῦ θεοῦ ταχύ τε καὶ ὧν ἴσμεν φανερώτατα. ἦ τε γὰρ γῆ πᾶσα, ὅσῃν ἐπέειχεν ἡ τῶν Γαλατῶν στρατιά, βιαίως καὶ ἐπὶ πλεῖστον ἐσειετο τῆς 2 ἡμέρας, βρονταὶ τε καὶ κεραυνοὶ συνεχεῖς ἐγίνοντο· καὶ οἱ μὲν ἐξέπληττόν τε τοὺς Κελτοὺς καὶ δέχεσθαι τοῖς ὡς τὰ παραγγελλόμενα ἐκόλουν, τὰ δὲ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ οὐκ ἐς ὄντινα κατασκήψαι μόνον, ἀλλὰ καὶ τοὺς πλησίον καὶ αὐτοὺς ὁμοίως καὶ τὰ ὄπλα ἐξῆπτε. Τὰ τε τῶν ἡρώων τηρικαῦτά σφισιν ἐφάνη φάσματα, ὁ Ἐπέροχος καὶ ὁ Λαόδοκός τε καὶ Πύρρος· οἱ δὲ καὶ τέταρτον τὸν 3 Φύλακον ἐπιχώριον Δελφοῖς ἀπαριθμοῦσιν ἦρωα. Ἀπέθανον δὲ καὶ αὐτῶν παρὰ τὸ ἔργον τῶν Φωκῶν ἄλλοι τε ἀριθμὸν πολλοὶ καὶ Ἀλεξίμαχος, ὃς ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ μάλιστα Ἑλλήνων ἡλικίας τε τῷ ἀκμάζοντι καὶ ἰσχυτῆ σώματος καὶ τῷ ἐρρωμένῳ τοῦ θυμοῦ κατεχρήσατο ἐς τῶν βαρβάρων τὸν φόνον· Φωκεῖς δὲ εἰκόνα τοῦ Ἀλεξίμαχου ποιησάμενοι ἀπέστειλαν τῷ Ἀπόλλωνι ἐς Δελφούς. 4 Τοιοῦτοις μὲν οἱ βάρβαροι παρὰ πᾶσαν τὴν ἡμέραν παθήμασί τε καὶ ἐκπλήξει συνείχοντο· τὰ δὲ ἐν τῇ νυκτὶ πολλῷ σφᾶς ἔμελλεν ἀλγεινότερα ἐπιλήψεσθαι· ῥίγος τε γὰρ ἰσχυρὸν καὶ νιφετὸς ἦν ὁμοῦ τῷ ῥίγει,

πέτραι τε ἀπολισθάνουσαι τοῦ Παρνασοῦ μεγάλαι καὶ κρημνοὶ καταρρηγνύμενοὶ σκοπὸν τοὺς βαρβάρους εἶχον, καὶ αὐτοῖς οὐ κατὰ ἓνα ἢ δύο, ἀλλὰ κατὰ τριάκοντα καὶ ἔτι πλείοσιν, ὥς ἕκαστοι ἐν τῷ αὐτῷ φρουροῦντες ἢ καὶ ἀναπανόμενοι τύχοιεν, ἀθρόοις ἢ ἀπώλεια ἐγένετο ὑπὸ τῆς ἐμβολῆς τῶν κρημνῶν. 4. Ἄμα δὲ τῷ ἡλίῳ 5 ἀνίσχοντι οἱ Ἕλληνες ἐπήεσάν σφισιν ἐκ τῶν Δελφῶν, οἱ μὲν ἄλλοι τὴν ἐπὶ τὸ στράτευμα εὐθείαν, οἱ Φωκεῖς δὲ ἄτε καὶ μᾶλλον ἔχοντες τῶν χωρίων ἐμπείρως κατέ- 855 βησάν τε διὰ τῆς χιόνος κατὰ τὰ ἀπότομα τοῦ Παρνασοῦ, καὶ ἔλαθον κατὰ νότου γενόμενοι τοῖς Κελτοῖς, ἠκόντιζόν τε ἐς αὐτοὺς καὶ ἐτόξευον σὺν οὐδενὶ ἀπὸ τῶν βαρβάρων δείματι. Οἱ δὲ ἀρχομένης μὲν τῆς μάχης, 6 καὶ μάλιστα οἱ περὶ τὸν Βρέννον, οὗτοι δὲ μήκιστοί τε ἦσαν καὶ ἀλκιμώτατοι τῶν Γαλατῶν, τότε μὲν ὑπὸ προθυμίας ἔτι ἀντειχον βαλλόμενοι τε πανταχόθεν καὶ οὐχ ἦσσαν ὑπὸ τοῦ ὀίγους, μάλιστα οἱ τραυματῖαι, ταλαιπωροῦντες· ὥς δὲ καὶ ὁ Βρέννος ἔλαβε τραύματα, ἐκτενον μὲν λιποψυχήσαντα ἐκκομίζουσιν ἐκ τῆς μάχης, οἱ δὲ βάρβαροι πανταχόθεν σφισιν ἐγκειμένων τῶν Ἑλλήνων ὑπέφευγόν τε ἄκοντες καὶ ἑαυτῶν τοὺς ἀδυνάτους διὰ τραύματα ἔπεσθαι καὶ ἀρρωστίαν φονεύουσι.

5. Καὶ οἱ μὲν ἐστρατοπεδεύσαντο ἔνθα ἢ νυξ κατε- 7 λάμβανεν ἀναχωροῦντας· ἐν δὲ τῇ νυκτὶ φόβος σφισιν ἐμπίπτει Πανικός· τὰ γὰρ ἀπὸ αἰτίας οὐδεμιᾶς δείματα ἐκ τούτου φασὶ γίνεσθαι. ἐνέπεσε μὲν ἐς τὸ στράτευμα ἢ ταραχὴ περὶ βαθεῖαν τὴν ἐσπέραν, καὶ ὀλίγοι τὸ κατ' ἀρχᾶς ἐγένοντο οἱ παραχθέντες ἐκ τοῦ νοῦ, ἐδόξαζόν τε οὗτοι κτύπου τε ἐπελαννομένων ἵππων καὶ ἐφόδου πολεμίων (αἰσθάνεσθαι)· μετὰ δὲ οὐ πολὺ καὶ ἐς ἅπαντας διέδρα ἢ ἄνοια. ἀναλαβόντες οὖν τὰ ὄπλα καὶ διαστάν- 8 τες ἐκτεινόν τε ἀλλήλους καὶ ἀνὰ μέρος ἐκτείνοντο,

οὔτε γλώσσης τῆς ἐπιχωρίου συνιέντες, οὔτε τὰς ἀλλήλων μορφὰς οὐδὲ τῶν θυρεῶν καθορῶντες τὰ σχήματα ἀλλὰ ἀμφοτέραις ταῖς τάξεσιν ὁμοίως ὑπὸ τῆς ἐν τῷ παρόντι ἀνοίας οἷ τε ἄνδρες οἱ ἀνθεστηκότες εἶναι σφισιν Ἕλληνες καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ ὄπλα ἐφαίνοντο καὶ Ἑλλάδα ἀφιέναι τὴν φωνήν, ἣ τε ἐκ τοῦ θεοῦ μανία πλεῖστον ἐξειργάσατο ὑπ' ἀλλήλων τοῖς Γαλάταις τὸν φόνον.

- 9 Τῶν δὲ Φωκέων ὅσοι κατελείποντο κατὰ τοὺς ἀγρούς 856 φυλακῆς βοσκημάτων ἔνεκα, πρῶτοί τε ἤσθοντο καὶ ἀπαγγέλλουσι τοῖς Ἕλλησι τὰ ἐν τῇ νυκτὶ κατασχόντα τοὺς βαρβάρους· ἀναθαρσήσαντες δὲ οἱ Φωκεῖς προθυμότερον ἔτι ἐνέκειντο τοῖς Κελτοῖς, διὰ φυλακῆς τε πλείονος τὰς ἐπαύλεις ἐποιοῦντο, καὶ τὰ ἐς βίου χρεῖαν οὐ περιεώρων σφᾶς ἐκ τῆς χώρας ἀμαχεὶ λαμβάνοντας· ἐγγρόνει τε αὐτίκα τοῖς Γαλάταις διὰ παντὸς τοῦ στρατοῦ καὶ σίτου καὶ ὅσα ἐς τροφήν ἄλλα ἐνδεια ἰσχυρά.
- 10 6. Πληθὸς δὲ τὸ ἐν τῇ Φωκίδι αὐτῶν ἀναλωθέν, ὀλίγω μὲν ἑξακισχιλίων ἐλάσσονες οἱ ἐν ταῖς μάχαις, οἱ δὲ ἐν τῇ χειμερίῳ διαφθαρέντες νυκτὶ καὶ ὕστερον οἱ ἐν τῷ Πανικῷ δείματι ἐγένοντο ὑπὲρ τοὺς μυρίους, τοσοῦτοι δὲ ἄλλοι καὶ ὑπὸ τοῦ λιμοῦ.
- 11 7. Ἀθηναίων δὲ ἄνδρες ἐπισκεψόμενοι μὲν ἀφίκοντο τὰ ἐν Δελφοῖς· τότε δὲ ἐπανήκοντες τὰ τε ἄλλα ἠγγέλλον ὅποια συμβεβήκει τοῖς βαρβάροις, καὶ τὰ ἐκ τοῦ θεοῦ κατεληφότα. οἱ δὲ αὐτοὶ τε ἐξεστρατεύοντο, καὶ ὡς τὴν Βοιωτίαν διώδευον, οἱ Βοιωτοὶ σφισιν ἀνεμίχθησαν· οὕτω δὲ ἀμφοτέροις βαρβάροις ἐπακολουθοῦν-
- 12 τες ἐλόχων τε καὶ ἔκτεινον τοὺς αἰεὶ ἐσχάτους. τοῖς δὲ φεύγουσιν ὁμοῦ τῷ Βρέννῳ καὶ οἱ περὶ τὸν Ἀκισχάριον ἐν τῇ προτέρᾳ νυκτὶ ἀνεμίχθησαν· βραδείαν γὰρ τὴν πορείαν ἐποίησάν σφισιν οἱ Αἰτωλοί, τοῖς τε ἀκοντίοις ἐς αὐτούς ἀφειδέστερον καὶ ὄτῳ τύχοιεν καὶ ἄλλῳ χρω-

μενοι, ὥστε ἐς τὸ στρατόπεδον τὸ πρὸς τῇ Ἡρακλείᾳ μοιρα οὐ πολλὴ διέφυγεν ἐξ αὐτῶν. 8. Τῷ δὲ Βρέννῳ κατὰ μὲν τὰ τραύματα ἐλείπετο ἔτι σωτηρίας ἐλπίς· τῶν δὲ πολιτῶν φόβῳ φασὶν αὐτὸν καὶ τῇ αἰδοῖ πλέον, ἅτε τῶν ἐν τῇ Ἑλλάδι κακῶν αἰτιον, ἐκουσίως ἀφείναι τὴν ψυχὴν ἀκράτου πίνοντά τοῦ οἴνου. Καὶ τὸ ἀπὸ τούτου 13 δὲ οἱ βάρβαροι μέχρι μὲν τοῦ Σπερχειοῦ χαλεπῶς ἐκομίσθησαν, τῶν Αἰτωλῶν βιαίως σφίσιν ἐγκειμένων ὡς δὲ ἀφίκοντο ἐπὶ τὸν Σπερχειόν, [οἱ] ἐντεῦθεν ὑποκαθήμενοι Θεσσαλοὶ καὶ οἱ Μαλιεῖς ἐνεφορήθησαν οὕτω σφῶν ὡς μηδένα οἰκαδε ἀποσωθῆναι.

9. Ἐγένετο δὲ τῶν Κελτῶν στρατεία τε ἐπὶ τὴν Ἑλ- 14
857 λάδα καὶ ἡ ἀπώλεια Ἀναξικράτους Ἀθήνησιν ἄρχοντος, δευτέρῳ δὲ ἔτει τῆς πέμπτης Ὀλυμπιάδος ἐπὶ εἰκοσι καὶ ἑκατόν, ἦν Λάδας Αἰγίεὺς ἐνίκα στάδιον· τῷ δὲ ἔτει τῷ ἐφεξῆς Δημοκλέους Ἀθήνησιν ἄρχοντος, οἱ δὲ αὐτίς ἐς τὴν Ἀσίαν διαβαίνουσιν οἱ Κελτοί. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω γενόμενα ἴστω τις.

XXIV. Ἐν δὲ τῷ προνάῳ τῷ ἐν Δελφοῖς γεγραμμένα ἐστὶν ὠφελήματα ἀνθρώποις ἐς βίον· ἐγράφη δὲ ὑπὸ ἀνδρῶν οὓς γενέσθαι σοφοὺς λέγουσιν Ἕλληνες. οὗτοι δὲ ἦσαν ἐκ μὲν Ἰωνίας Θαλῆς τε Μιλήσιος καὶ Πριηνεὺς Βίαις, Αἰολέων δὲ τῶν ἐν Λέσβῳ Πιττακὸς Μιτυληναῖος, ἐκ δὲ Δωριέων τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ Κλεόβουλος Αἰνιδίος, καὶ Ἀθηναῖός τε Σόλων καὶ Σπαρτιατῆς Χίλων· τὸν δὲ ἕβδομον Πλάτων ὁ Ἀρίστωνος ἀντὶ Περιάνδρου τοῦ Κυψέλου Μύσωνα κατείλοχε τὸν Χηνεά· κώμη δὲ ἐν τῇ Οἰτῇ τῷ ὄρει ᾠκοῦντο αἱ Χῆναι. οὗτοι οὖν οἱ ἄνδρες ἀφικόμενοι ἐς Δελφοὺς ἀνέθεσαν τῷ Ἀπόλλωνι τὰ ἀδόμενα Γνωῖθι σαντὸν καὶ Μηδὲν ἄγαν. οὗτοι μὲν δὴ ἐνταῦθα ἔγραψαν τὰ εἰρημμένα.

2. Θεάσαιο δ' ἂν καὶ εἰκόνα Ὀμήρου χαλκῆν ἐπὶ 2

στήλη, καὶ ἐπιλέξει τὸ μάντευμα ὃ γενέσθαι τῷ Ὀμήρῳ λέγουσιν·

Ὀλβιε καὶ δύσδαιμον, ἔφυς γὰρ ἐπ' ἀμφοτέροισι,
πατρίδα δίζηαι. μητρὶς δέ τοι, οὐ πατρὶς ἐστίν.
ἔστιν Ἴος νῆσος μητρὸς πατρὶς, ἣ σε θανόντα
δέξεται. ἀλλὰ νέων παίδων ἀλνιγμα φύλαξαι.

3. Δεικνύουσι δὲ οἱ Ἰῆται καὶ Ὀμήρου μνήμα ἐν τῇ
νῆσῳ καὶ ἐτέρωθι Κλυμένης, τὴν Κλυμένην μητέρα 858
3 εἶναι τοῦ Ὀμήρου λέγοντες. Κύπριοι δέ, οἰκειοῦνται
γὰρ δὴ καὶ οὗτοι Ὀμηρον, Θεμιστώ τε αὐτῷ μητέρα
εἶναι τῶν τινὰ ἐπιχωρίων γυναικῶν λέγουσι, καὶ ὑπὸ
Εὐκλου προθεσπισθῆναι τὰ ἐς τὴν γένεσιν τὴν Ὀμήρου
φασὶν ἐν τοισδε·

Καὶ τότε ἐν εἰναλίῃ Κύπρῳ μέγας ἔσσει' αἰοῖδος,
ὃν τε Θεμιστώ τέξει ἐπ' ἀγροῦ διὰ γυναικῶν,
νόσφι πολυκτεάνοιο πολύκλειτον Σαλαμῖνος.

Κύπρον δὲ προλιπὼν διερός θ' ὑπὸ κύμασιν ἀρθεῖς,
Ἑλλάδος εὐρυχόρου μοῦνος κακὰ πρῶτος ἀείσας,
ἔσσειται ἀθάνατος καὶ ἀγήραος ἤματα πάντα.

Ταῦτα ἡμεῖς ἀκούσαντές τε καὶ ἐπιλεξάμενοι τοὺς χρη-
σμούς, ἰδίᾳ δὲ οὐδένα αὐτῶν λόγον οὔτε ἐς πατρίδα
οὔτε περὶ ἡλικίας Ὀμήρου γράφομεν.

4. Ἐν δὲ τῷ ναῷ πεποιήται μὲν Ποσειδῶνος βωμός,
ὅτι τὸ μαντεῖον τὸ ἀρχαιότατον κτῆμα ἦν καὶ Ποσειδῶ-
νος, ἔστηκε δὲ καὶ ἀγάλματα Μοιρῶν δύο· ἀντὶ δὲ αὐ-
τῶν τῆς τρίτης Ζεὺς τε Μοιραγέτης καὶ Ἀπόλλων σφίσι
παρέστηκε Μοιραγέτης. Θεάσαιο δ' ἂν ἐνταῦθα καὶ
ἔστιαν, ἐφ' ἣ Νεοπτόλεμον τὸν Ἀχιλλέως ὁ Ἰερεὺς ἀπέ-
κτεινε τοῦ Ἀπόλλωνος· τὰ δὲ ἐς τοῦ Νεοπτολέμου τὴν
5 τελευτήν ἐστιν ἡμῖν ἐτέρωθι εἰρημένα. Ἀνάκειται δὲ
οὐ πόρρω τῆς ἐστίας θρόνος Πινδάρου· σιδήρου μὲν
ἐστίν ὁ θρόνος, ἐπὶ δὲ αὐτῷ φασὶν, ὁπότε ἀφίκοιτο ἐς

Δελφούς, καθέξεσθαι τε τὸν Πίνδαρον καὶ ἄδειν ὅποσα τῶν ἁσμάτων ἐς Ἀπόλλωνα ἔστιν. ἐς δὲ τοῦ ναοῦ τὸ ἐσωτάτω παρῖασί τε ἐς αὐτὸ ὄλγιοι, καὶ χρυσοῦν Ἀπόλλωνος ἕτερον ἄγαλμα ἀνάκειται.

5. Ἐξελθόντι δὲ τοῦ ναοῦ καὶ τραπέντι ἐς ἀριστερὰ 6
περίβολός ἐστι καὶ Νεοπτολέμου τοῦ Ἀχιλλέως ἐν αὐτῷ
859 τάφος· καὶ οἱ κατὰ ἔτος ἐναγίζουσιν οἱ Δελφοί. Ἐπα-
ναβάντι δὲ ἀπὸ τοῦ μνήματος λίθος ἔστιν οὐ μέγας·
τούτου καὶ ἔλαιον ὀσημέραι καταχέουσι καὶ κατὰ ἑορτὴν
ἐκάστην ἔρια ἐπιτιθέασι τὰ ἀργά· ἔτι δὲ καὶ δόξα ἐς
αὐτόν, δοθῆναι Κρόνῳ τὸν λίθον ἀντὶ [τοῦ] παιδός,
καὶ ὡς αὐτίς ἤμεσεν αὐτόν ὁ Κρόνος.

Ἰουσι δὲ ὡς ἐπὶ τὸν ναὸν αὐτίς μετὰ τοῦ λίθου τὴν 7
θεῖαν ἔστιν ἡ Κασσοτὶς καλουμένη πηγὴ· τεῖχος δὲ οὐ
μέγα ἐπ' αὐτῇ, καὶ ἡ ἀνοδος διὰ τοῦ τείχους ἔστιν ἐπὶ
τὴν πηγὴν. ταύτης τῆς Κασσοτίδος δύεσθαι τε κατὰ
τῆς γῆς λέγουσι τὸ ὕδωρ καὶ ἐν τῷ ἀδύτῳ τοῦ θεοῦ τὰς
γυναῖκας μαντικὰς ποιεῖν· τὴν δὲ τῇ κρήνῃ δεδωκυῖαν
τὸ ὄνομα τῶν περὶ τὸν Παρνασσὸν νυμφῶν φασὶν εἶναι.

XXV. Ἐπερ δὲ τὴν Κασσοτίδα ἔστιν οἰκημα γραφὰς
ἔχον τῶν Πολυγνώτου, ἀνάθημα μὲν Κνιδίων, καλεῖται
δὲ ὑπὸ Δελφῶν Δέσχη, ὅτι ἐνταῦθα συνιόντες τὸ ἀρ-
χαῖον τὰ τε σπουδαιότερα διελέγοντο καὶ ὅποσα μυ-
θώδη. τοιαῦτα εἶναι πολλὰ ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλ-
λάδα Ὅμηρος ἐν Μελανθοῦς λουδορίᾳ πρὸς Ὀδυσσεῖα
ἐδήλωσεν·

Οὐδ' ἐθέλεις εὐδειν χαλκήϊον ἐς δόμον ἔλθῶν
ἢ ἐπου ἐς Δέσχην, ἀλλ' ἐνθάδε πόλλ' ἀγορεύεις.

2. Ἐς τοῦτο οὖν ἐσελθόντι τὸ οἰκημα τὸ μὲν σύμπαν τὸ 2
ἐν δεξιᾷ τῆς γραφῆς Ἴλιός τε ἔστιν ἐαλωκυῖα καὶ ἀπό-
πλους ὁ Ἑλλήνων. Μενελάῳ δὲ τὰ ἐς τὴν ἀναγωγὴν
εὐτρεπίζουσι, καὶ ναῦς τε γεγραμμένη καὶ ἄνδρες ἐντός

ναῦται καὶ ἀναμιξ παῖδες· ἐν μέσῃ δὲ ἐστὶ τῇ νηϊ ὁ
 κυβερνήτης Φρόντις κοντούς δύο ἔχων. Ὅμηρος δὲ Νέ-
 στορα ἐποίησεν ἄλλα τε διαλεγόμενον πρὸς Τηλέμαχον
 καὶ περὶ τοῦ Φρόντιδος, ὡς πατὴρ μὲν Ὀνήτορος, Με-
 νελάου δὲ ἦν κυβερνήτης, δοκιμώτατος δὲ ἐς τὴν τέχ-
 νην, καὶ ὡς Σούνιον ἦδη τὸ ἐν τῇ Ἀττικῇ παραπλέοντα 860
 ἐπέλαβεν αὐτὸν τὸ χρεῶν· καὶ τέως ὁμοῦ Νέστορι ὁ
 Μενέλαος πλέων, τότε κατὰ αἰτίαν ἀπελείφθη ταύτην,
 ἵνα μνήματος καὶ ὅσα ἐπὶ νεκροῖς ἄλλα ἀξιώσει τὸν
 3 Φρόντιν. Οὗτός τε οὖν ἐν τοῦ Πολυγνώτου τῇ γραφῇ,
 καὶ ὑπ' αὐτὸν Ἰθαίμενης τέ τις κομίζων ἐσθῆτα καὶ
 Ἐχολάξ διὰ τῆς ἀποβάθρας κατιῶν ἐστίν, ὑδρίαν ἔχων
 χαλκῆν. Καταλύουσι δὲ καὶ τοῦ Μενελάου τὴν σκηνὴν
 οὐ πόρρω τῆς νεῶς οὐσαν Πολίτης καὶ Στρόφιός τε καὶ
 Ἄλφιος. καὶ ἄλλην διαλύων σκηνὴν ἐστὶν Ἀμφιάλος.
 ὑπὸ δὲ τοῦ Ἀμφιάλου τοῖς ποσὶ κάθηται παῖς· ἐπί-
 γραμμα δὲ οὐκ ἐστὶ τῷ παιδί, γένεια δὲ μόνῳ τῷ Φρόν-
 τιδι. καὶ μόνου τούτου τὸ ὄνομα ἐκ τῆς ἐς Ὀδυσσεῶ
 ποιήσεως ἔμαθε· τῶν δὲ ἄλλων ἐμοὶ δοκεῖν τὰ ὀνόματα
 4 συνέδηκεν αὐτὸς ὁ Πολύγνωτος. Βρισηῖς δὲ ἐστῶσα
 καὶ Διομήδη τε ὑπὲρ αὐτῆς καὶ Ἴφις πρὸ ἀμφοτέρων
 εἰοκάσιν ἀνασκοπούμεναι τὸ Ἑλένης εἶδος. κάθηται δὲ
 αὐτῇ τε ἡ Ἑλένη καὶ Εὐρυβάτης πλησίον· τὸν Ὀδυσσεῶς
 εἶναι κήρυκα εἰκάσομεν, οὐ μὴν εἶχεν ἦδη γένεια. θε-
 ράπαινα δὲ Ἠλέκτρα καὶ Πανθαλῆς, ἡ μὲν τῇ Ἑλένῃ
 παρέστηκεν, ἡ δὲ ὑποδεῖ τὴν δέσποιναν ἡ Ἠλέκτρα·
 διάφορα δὲ καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα ἢ Ὅμηρος ἔθετο ἐν
 Ἰλιάδι, ἢ καὶ Ἑλένην καὶ ἰούσας ὁμοῦ τῇ Ἑλένῃ τὰς
 5 δούλας ἐπὶ τὸ τεῖχος πεποίηκε. 3. Κάθηται δὲ ὑπὲρ τὴν
 Ἑλένην πορφυροῦν ἀνήρ ἀμπερόμενος ἱμάτιον καὶ ἐς τὰ
 μάλιστα κατηφής· Ἐλενον εἶναι τεκμήριον ἂν τὸν Πρι-
 ἄμου καὶ πρὶν ἢ [καὶ] τὸ ἐπίγραμμα ἐπιλέξασθαι. πλη-

σίον δὲ τοῦ Ἑλένου Μέγης ἐστί· τέτρωται δὲ τὸν βρα-
 χίονα ὁ Μέγης, καθὰ δὴ καὶ Λέσχεως ὁ Αἰσχυλίνου
 Πυρρατος ἐν Ἴλιου πέρσιδι ἐποίησε· τρωθῆναι δὲ ὑπὸ
 τὴν μάχην τοῦτον, ἣν ἐν τῇ νυκτὶ ἐμαχέσαντο οἱ Τρωῆες,
 861 ὑπὸ Ἀδμήτου φησὶ τοῦ Ἀργείου. Γέγραπται δὲ καὶ 6
 Ἀνκομήδης παρὰ τὸν Μέγητα ὁ Κρέοντος, ἔχων τραῦμα
 ἐπὶ τῷ καρπῷ· Λέσχεως οὕτω φησὶν αὐτὸν ὑπὸ Ἀγή-
 νορος τρωθῆναι. δῆλα οὖν ὡς ἄλλως γε οὐκ ἂν ὁ Πο-
 λύγνωτος ἔγραψεν οὕτω τὰ ἔλλα σφίσι, εἰ μὴ ἐπελέξατο
 τὴν ποιήσιν τοῦ Λέσχεω· προσεπέθηκε μέντοι καὶ σφυ-
 ροῦ τῷ Ἀνκομήδει καὶ τρίτον τραῦμα ἐν τῇ κεφαλῇ.
 τέτρωται δὲ καὶ Εὐρύαλος ὁ Μηκιστέως κεφαλὴν τε καὶ
 ἐπὶ τῇ χειρὶ τὸν καρπὸν. Οὗτοι μὲν δὴ ἀνωτέρω τῆς 7
 Ἑλένης εἰσὶν ἐν τῇ γραφῇ· ἐφεξῆς δὲ τῇ Ἑλένη μῆτηρ
 τε ἢ Θησέως ἐν χρῶ κεκαρμένη καὶ παίδων τῶν Θησέως
 Δημοφῶν ἐστὶ φροντιζῶν, ὅσα γε ἀπὸ τοῦ σχήματος,
 εἰ ἀνασῶσασθαί οἱ τὴν Αἰθραν ἐνέσται. Ἀργεοὶ δὲ καὶ
 ἐκ τῆς Σίνιδος θυγατρὸς γενέσθαι Θησεὶ Μελάνικπον
 λέγουσι· καὶ ὡς ἀνέλοιτο ὁ Μελάνικπος δρόμου νίκην,
 ὅτε οἱ Ἐπίγονοι καλούμενοι Νέμεια δεῦτεροι οὗτοι ἔθε-
 σαν μετὰ Ἄδραστον. Λέσχεως δὲ ἐς τὴν Αἰθραν ἐποίη- 8
 σεν, ἥνλικα ἠλίσκετο Ἴλιον, ὑπεξελθοῦσαν ἐς τὸ στρα-
 τόπεδον αὐτὴν ἀφικέσθαι τὸ Ἑλλήνων καὶ ὑπὸ τῶν
 παίδων γνωρισθῆναι τῶν Θησέως, καὶ ὡς παρ' Ἀγα-
 μέμνονος αἰτήσαι Δημοφῶν αὐτήν· ὁ δὲ ἐκείνῳ μὲν
 ἐθέλειν χαρίζεσθαι, ποιήσειν δὲ οὐ πρότερον ἔφη πρὶν
 Ἑλένην πείσαι· ἀποστείλλαντι δὲ αὐτῷ κήρυκα ἔδωκεν
 Ἑλένη τὴν χάριν. ἔοικεν οὖν ὁ Εὐρυβάτης ὁ ἐν τῇ
 γραφῇ ἀφελθῆναι τε ὡς τὴν Ἑλένην τῆς Αἰθρας ἕνεκα, καὶ
 τὰ ἐυτεταλμένα ὑπὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἀπαγγέλλειν.
 4. Γυναῖκες δὲ αἱ Τρωάδες αἰχμαλώτοις τε ἤδη καὶ ὀδυ- 9
 ρομέναις ἔοικασι. γέγραπται μὲν Ἀνδρομάχη, καὶ ὁ

καὶς οἱ προέστηκεν ἐλόμενος τοῦ μαστοῦ· τούτῳ Λέ-
 σχως φεφάντι ἀπὸ τοῦ κύργου συμβῆναι λέγει τὴν τε-
 λευτήν, οὐ μὴν ὑπὸ δόγματός γε Ἑλλήνων, ἀλλ' ἰδίᾳ
 Νεοπτόλεμον αὐτόχειρα ἐθειλῆσαι γενέσθαι. Γέγραπται
 δὲ Μηδειακάστη, θυγατέρων μὲν Πριάμου καὶ αὐτῆ
 τῶν νόθων, ἐξωκίσθαι δὲ ἐς Πήδαιον πόλιν φησὶν αὐ-
 τὴν Ὅμηρος Ἰμβρίῳ Μέντορος [παιδί] ἀνδρὶ συνοικοῦ—862
 10 σαν. Ἡ μὲν δὴ Ἀνδρομάχη καὶ ἡ Μηδειακάστη καλύμ-
 ματά εἰσιν ἐπικείμεναι, Πολυξένη δὲ κατὰ τὰ εἰδισμένα
 παρθένους ἀναπέπλεκται τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ τρίχας· ἀπο-
 θανεῖν δὲ αὐτὴν ἐπὶ τῷ Ἀχιλλέως μνήματι ποιηταὶ τε
 ἄδουσι, καὶ γραφὰς ἐν τε Ἀθήναις καὶ Περγάμῳ τῇ
 ὑπὲρ Καϊκού θεασάμενος οἶδα ἐχούσας ἐς τῆς Πολυξένης
 11 τὰ καθήματα. Ἐγραψε δὲ καὶ Νέστορα τῇ κεφαλῇ τε
 ἐπικείμενον πῖλον καὶ ἐν τῇ χειρὶ δόρυ ἔχοντα· καὶ ἵπ-
 πος κονίεσθαι μέλλοντος παρέχεται σχῆμα. ἄχρι μὲν δὴ
 τοῦ ἵππου αἰγιαλός τε καὶ ἐν αὐτῷ ψηφίδες ὑποφαίνου-
 νται, τὸ δὲ ἐντεῦθεν οὐκέτι ἔοικεν εἶναι θάλασσα.

XXVI. Τῶν δὲ γυναικῶν τῶν μεταξὺ τῆς τε Αἰθρας
 καὶ Νέστορός εἰσιν ἄνωθεν τούτων αἰχμαλῶτοι καὶ αὐ-
 ται Κλυμένη τε καὶ Κρέουσα καὶ Ἀριστομάχη καὶ Ξενο-
 δίκη. Κλυμένην μὲν οὖν Στησίχορος ἐν Ἴλλου πέρσιδι
 κατηρίθμηκεν ἐν ταῖς αἰχμαλώτοις· ὡσαύτως δὲ καὶ
 Ἀριστομάχην ἐποίησεν ἐν Νόστοις θυγατέρα μὲν Πριά-
 μου Κριτολάου δὲ γυναῖκα εἶναι τοῦ Ἰκετάονος· Ξενο-
 δίκης δὲ μνημονεύσαντα οὐκ οἶδα οὔτε ποιητὴν οὔτε
 ὅσοι λόγων συνθέται· ἐπὶ δὲ τῇ Κρεούσῃ λέγουσιν ὡς
 ἡ θεῶν μήτηρ καὶ Ἀφροδίτη δουλείας ἀπὸ Ἑλλήνων
 αὐτὴν ἐφρόσαντο· εἶναι γὰρ δὴ καὶ Αἰνείου τὴν Κρέ-
 ουσαν γυναῖκα· Λέσχεως δὲ καὶ ἔπη τὰ Κύπρια διδόν-
 2 σιν Εὐρυδίκην γυναῖκα Αἰνεῖα. Γεγραμμένοι δὲ ἐπὶ
 κλίνης ὑπὲρ ταύτας Δητιόμη τε καὶ Μητιόχη, καὶ Πισ-

σίς ἐστὶ καὶ Κλεοδίκη· τούτων ἐν Ἰλιάδι καλουμένη μι-
 κρᾶ μόνης ἐστὶ τὸ ὄνομα τῆς Διηνόμης, τῶν δ' ἄλλων
 ἐμοὶ δοκεῖν συνέθηκε τὰ ὀνόματα ὁ Πολύγνωτος. Γέ-
 γραπται δὲ καὶ Ἐπειὸς γυμνὸς καταβάλλων ἐς ἔδαφος
 τῶν Τρῶων τὸ τεῖχος· ἀνέχει δὲ ὑπὲρ αὐτὸ ἡ κεφαλὴ
 τοῦ ἵππου μόνη τοῦ δουρείου. Πολυκοίτης δὲ ὁ Πει-
 ρίδου δεδεμένος τὴν κεφαλὴν ταινίᾳ, καὶ παρ' αὐτὸν
 Ἀκάμας ἐστὶν ὁ Θησέως ἐπικείμενος τῇ κεφαλῇ κράνος·
 λόφος δὲ ἐπὶ τῷ κράνει πεποίηται. καὶ Ὀδυσσεύς τε 3
 ἐστὶν ἐνδεδυκὼς θώρακα· [Ὀδυσσεύς.] Αἶας δὲ Ὀϊλέως
 ἔχων ἀσπίδα βωμῶ προσέστηκεν, ὀμνύμενος ὑπὲρ τοῦ
 863 ἐς Κασσάνδραν τολμήματος· ἡ δὲ κάθηται τε ἡ Κασσάν-
 δρα χαμαὶ καὶ τὸ ἄγαλμα ἔχει τῆς Ἀθηνᾶς, εἶγε δὴ ἀνέ-
 τρεψεν ἐκ βάθρων τὸ ξόανον, ὅτε ἀπὸ τῆς Ἰκεσίας αὐτὴν
 ὁ Αἶας ἀφείλκε. γεγραμμένοι δὲ καὶ οἱ παῖδες εἰσὶν οἱ
 Ἀτρέως, ἐπικείμενοι καὶ οὗτοι κράνη· Μενελάω δὲ
 ἀσπίδα ἔχοντι δράκων ἐπὶ τῇ ἀσπίδι ἐστὶν εἰργασμένος
 τοῦ ἐν Αὐλίδι φανέντος ἐπὶ τοῖς ἱερείοις τέρατος ἕνεκα·
 ἐπὶ τούτοις τὸν Αἶαντα ἐξορκοῦσιν. Κατ' εὐθὺ δὲ τοῦ 4
 ἵππου τοῦ παρὰ τῷ Νέστορι Νεοπτόλεμος ἀπεκτονῶς
 ἐστὶν Ἐλασον, ὅστις δὴ ὁ Ἐλασος. οὗτος μὲν δὴ ὀλίγον
 ἐμπνέοντι ἔτι εἰκασταὶ· Ἀστύνοον δέ, οὗ δὴ ἐποιήσατο
 καὶ Αἰσχεως μνήμη, πεπτωκότα ἐς γόνυ ὁ Νεοπτόλεμος
 ξίφει παῖσι. Νεοπτόλεμον δὲ μόνον τοῦ Ἑλληνικοῦ φο-
 νεύοντα ἔτι τοὺς Τρῶας ἐποίησεν ὁ Πολύγνωτος, ὅτι
 ὑπὲρ τοῦ Νεοπτολέμου τὸν τάφον ἡ γραφὴ πᾶσα ἐμει-
 λεν αὐτῷ γενήσεσθαι. Τοῦ δὲ Ἀχιλλέως τῷ παιδί Ὀμη-
 ρος μὲν Νεοπτόλεμον ὄνομα ἐν ἀπάσῃ οἱ τίθεται τῇ
 ποιήσει· τὰ δὲ Κύπρια ἐπη φησὶν ὑπὸ Λυκομήδους μὲν
 Πύρρον, Νεοπτόλεμον δὲ ὄνομα ὑπὸ Φοίνικος αὐτῷ
 τεθῆναι, ὅτι Ἀχιλλεὺς ἡλικίᾳ ἔτι νέος πολεμῆν ἤρξατο.
 2. Γέγραπται δὲ βωμός τε καὶ ὑπὸ δαίματος παῖς μικρὸς 5

ἐχόμενος τοῦ βωμοῦ· κείται δὲ καὶ θώραξ ἐπὶ τῷ βωμῷ
 χαλκοῦς. κατὰ δὴ ἐμὲ σπάνιον τῶν θωράκων τὸ σχῆμα
 ἦν τούτων, τὸ δὲ ἀρχαῖον ἐφόρουν αὐτούς. δύο ἦν
 χαλκᾶ ποιήματα, τὸ μὲν στέρνον καὶ τοῖς ἀμφὶ τὴν γασ-
 ττέρα ἀρμόζον, τὸ δὲ ὡς νώτου σκέπην εἶναι· γύαλα
 ἐκαλοῦντο· τὸ μὲν ἔμπροσθεν τὸ δὲ ὀπισθεν προσῆγον,
 6 ἔπειτα περόναις συνῆπτον πρὸς ἄλληλα. Ἀσφάλειαν
 δὲ ἀποχρῶσαν ἐδόκει παρέχεσθαι καὶ ἀσπίδος χωρὶς·
 ἐπὶ τούτῳ καὶ Ὅμηρος Φόρκυννα τὸν Φρύγα οὐκ ἔχοντα
 ἀσπίδα ἐποίησεν, ὅτι αὐτῷ γυαλοθώραξ ἦν. Ἐγὼ δὲ
 γραφῇ μεμιμημένον τοῦτον ἐθεασάμην ὑπὸ τοῦ Πολυ-
 γνώτου, καὶ ἐν Ἀρτέμιδος τῆς Ἐφεσίας Καλλιφῶν ὁ 864
 Σάμιος Πατρόκλω τοῦ θώρακος τὰ γύαλα ἀρμοζούσας
 ἔγραψε γυναῖκας. 3. Τοῦ βωμοῦ δὲ ἐπέκεινα Λαοδίκην
 ἔγραψεν ἐστῶσαν. ταύτην οὔτε ὑπὸ ποιητοῦ κατελει-
 γμένην ἐν ταῖς αἰχμαλώτοις ταῖς Τρωάσιν εὑρισκον,
 οὔτε ἄλλως ἐφαίνετο ἔχειν μοι τὸ εἶδος ἢ ἀφεθῆναι τὴν
 Λαοδίκην ὑπὸ Ἑλλήνων. Ὅμηρος μὲν γε ἐδήλωσεν ἐν
 Ἰλιάδι Μενελάου καὶ Ὀδυσσεῶς ξενίαν παρὰ Ἀντήνορι,
 καὶ ὡς Ἐλικίῳν ἢ Λαοδίκη συνοικίῃ τῷ Ἀντήνορος·
 8 Λέσχεως δὲ τετρωμένοι τὸν Ἐλικίῳνα ἐν τῇ νυκτομαχίᾳ
 γνωρισθῆναι τε ὑπὸ Ὀδυσσεῶς καὶ ἐξαχθῆναι ζῶντα ἐκ
 τῆς μάχης φησί. Ἐποῖτο ἄν οὖν τῇ Μενελάου καὶ
 Ὀδυσσεῶς κηδεμονία περὶ οἶκον τὸν Ἀντήνορος μηδὲ
 ἐς τοῦ Ἐλικίῳνος τὴν γυναῖκα ἔργον δυσμενὲς ὑπὸ Ἀγα-
 μέμνονος καὶ Μενελάου γενέσθαι. Εὐφορίῳν δὲ ἀνὴρ
 Χαλκιδεὺς σὺν οὐδενὶ εἰκότι τὰ ἐς τὴν Λαοδίκην ἐποίη-
 9 σεν. Ἐφεξῆς δὲ τῇ Λαοδίκῃ ὑποστάτης τε λίθου καὶ
 λουτήριόν ἐστιν ἐπὶ τῷ ὑποστάτῃ χαλκοῦν· Μέδουσα
 δὲ κατέχουσα ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις τὸ ὑπόστατον ἐπὶ
 τοῦ ἐδάφους κάθηται· ἐν δὲ ταῖς Πριάμου θυγατράσιν
 ἀριθμησαί τις ἂν καὶ ταύτην κατὰ τοῦ Ἰμεραίου τὴν

φῶδῆν. παρὰ δὲ τὴν Μέδουσαν ἐν χροῖ κεκαρμένη πρε-
σβῦτις ἢ ἀνθρωπός ἐστιν εὐνοῦχος, παιδίον δὲ ἐν τοῖς
γόνασιν ἔχει γυμνόν· τὸ δὲ τὴν χεῖρα ὑπὸ δαίματος
ἐπίπροσθε τῶν ὀφθαλμῶν πεποιήται.

XXVII. Νεκροὶ δέ, ὁ μὲν γυμνὸς Πῆλις ὄνομα ἐπὶ
τὸν νῶτόν ἐστιν ἐρριμμένος, ὑπὸ δὲ τὸν Πῆλιν Ἴλιονεύς
τε κεῖται καὶ Ἄδμητος ἐνδεδυκότες ἔτι τοὺς θώρακας·
καὶ αὐτῶν Λέσχεως Ἴλιονέα ὑπὸ Νεοπτολέμου, τὸν δὲ
ὑπὸ Φιλοκτῆτου φησὶν ἀποθανεῖν τὸν Ἄδμητον. ἄλλοι
δὲ ἀνωτέρω τούτων, ὑπὲρ μὲν τὸ λουτήριον Λεώκριτός
ἐστιν ὁ Πουλυδάμαντος τεθνεὺς ὑπὸ Ὀδυσσέως, ὑπὲρ
δὲ Ἴλιονέα τε καὶ Ἄδμητον Κόροιβος ὁ Μυγδόνος· τού-
του μνήμᾳ τε ἐπιφανὲς ἐν ὄροις πεποιήται Φρυγῶν
865 Στεκτορηγῶν, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ποιηταὶς Μύγδονας ὄνομα
ἐπὶ τοῖς Φρυξὶ τίθεσθαι καθέστηκεν. Ἀφίκετο μὲν δὴ
ἐπὶ τὸν Κασσάνδρας ὁ Κόροιβος γάμον, ἀπέθανε δέ, ὡς
μὲν ὁ πλείων λόγος, ὑπὸ Νεοπτολέμου, Λέσχεως δὲ
ὑπὸ Διομήδους ἐποίησεν. Εἰσὶ δὲ καὶ ἐπάνω τοῦ Κο- 2
ροίβου Πριάμος καὶ Ἀξίων τε καὶ Ἀγήνωρ. Πριάμον
δὲ οὐκ ἀποθανεῖν ἔφη Λέσχεως ἐπὶ τῇ ἐσχάτῃ τοῦ Ἐρ-
κείου, ἀλλὰ ἀποσπασθέντα ἀπὸ τοῦ βωμοῦ πάρεργον
τῷ Νεοπτολέμῳ πρὸς ταῖς τῆς οἰκίας γενέσθαι θύραις.
Ἔς δὲ Ἐκάβην Στησίχορος ἐν Ἰλίου πέριδι ἐποίησεν
ἐς Λυκίαν ὑπὸ Ἀπόλλωνος αὐτὴν κομισθῆναι. Ἀξίονα
δὲ παῖδα εἶναι Πριάμου Λέσχεως καὶ ἀποθανεῖν αὐτὸν
ὑπὸ Εὐρυπύλου τοῦ Εὐαίμονος φησι. Τοῦ Ἀγήνωρος
δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν ποιητὴν Νεοπτόλεμος αὐτόχειρ ἐστὶ
καὶ οὕτω φαίνεται ἂν Ἐχεκλος μὲν φονευθεὶς ὁ Ἀγή-
νωρος ὑπὸ Ἀχιλλέως, Ἀγήνωρ δὲ αὐτὸς ὑπὸ τοῦ Νεο-
πτολέμου. Λαομέδοντος δὲ τὸν νεκρὸν Σίνων τε ἑταῖρος 3
Ὀδυσσέως καὶ Ἀγχιάλος εἰσὶν ἐκκομίζοντες. γέγραπται
δὲ καὶ ἄλλος τεθνεὺς, ὄνομά οἱ Ἔρεσος· τὰ δὲ ἐς Ἐρε-

σόν τε καὶ Λαομέδοντα, ὅσα γε ἡμεῖς ἐπιστάμεθα, ἦσεν οὐδαίς. 2. Ἔστι δὲ οἰκία τε ἡ Ἀντήνορος, καὶ παρδάλεως κρεμάμενον δέρμα ὑπὲρ τῆς ἐσόδου, σύνθημα εἶναι τοῖς Ἑλλήσιν ἀπέχεσθαι σφᾶς οἴκου τοῦ Ἀντήνορος. Γέγραπται δὲ Θεανῶ τε καὶ οἱ παῖδες, Γλαῦκος μὲν καθήμενος ἐπὶ θῶρακι γυάλοις συνηρμοσμένῳ, Εὐρύμαχος δὲ ἐπὶ πέτρῳ. παρὰ δὲ αὐτὸν ἔστηκεν Ἀντήνωρ, καὶ ἐφεξῆς θυγάτηρ Ἀντήνορος Κρινῶ· παιδίον δὲ ἡ Κρινῶ φέρει νήπιον. τῶν προσώπων δὲ ἅπασιν οἶον ἐπὶ συμφορᾷ σχῆμά ἐστι. κιβωτὸν δὲ ἐπὶ ὄνον καὶ ἄλλα τῶν σκευῶν εἰσὶν ἀνατιθέντες οἰκέται· κάθηται δὲ καὶ ἐπὶ ὄνου παιδίον μικρόν. Κατὰ τοῦτο τῆς γραφῆς καὶ ἐλεγτόν ἐστι Σιμωνίδου.

Γράψς Πολύγνωτος, Θάσιος γένος, Ἀγλαοφῶντος υἱός, περδομένην Ἰλλίου ἀκρόπολιν.

XXVIII. Τὸ δὲ ἕτερον μέρος τῆς γραφῆς, τὸ ἐξ ἀριστερᾶς χεῖρός, ἐστὶν Ὀδυσσεὺς καταβεβηκῶς ἐς τὸν Ἄϊδην ὀνομαζόμενον, ὅπως Τειρεσίῳ τὴν ψυχὴν περὶ τῆς ἐς τὴν οἰκίαν ἐπέρηται σωτηρίας· ἔχει δὲ οὕτω τὰ ἐς τὴν γραφήν. Ἰθῶρ εἶναι ποταμὸς ἔοικε, δῆλα ὡς ὁ Ἀχέρων, καὶ κάλαμοί τε ἐν αὐτῷ πεφυκότες, καὶ ἀμυδρὰ οὕτω δῆ τι τὰ εἶδη τῶν ἰχθύων σκιᾶς μᾶλλον ἢ ἰχθύς εἰκάσεις. καὶ ναῦς ἐστὶν ἐν τῷ ποταμῷ, καὶ ὁ πορθμεὺς ἐπὶ ταῖς κώπαις. ἐπηκολούθησε δὲ ὁ Πολύγνωτος ἐμοὶ δοκεῖν ποιήσει Μινυάδι· ἐστὶ γὰρ δὴ ἐν τῇ Μινυάδι ἐς Θεσεία ἔχοντα καὶ Πειρίθουν.

Ἐνθ' ἦτοι νέα μὲν νεκνάμβατον, ἣν ὁ γεραῖος πορθμεὺς ἦγε Χάρων, οὐκ ἔλλαβον ἐνδοθεν ὄρμου. ἐπὶ τούτῳ οὖν καὶ Πολύγνωτος γέροντα ἔγραψεν ἥδη 3 τῇ ἡλικίᾳ τὸν Χάρωνα. Οἱ δὲ ἐπιβεβηκότες τῆς νεῶς οὐκ ἐπιφανεῖς ἐς ἅπαν εἰσὶν οἷς προσήκουσι. Τέλλης μὲν ἡλικίαν ἐφήβου γεγωνῶς φαίνεται, Κλεόβοια δὲ ἔτι

παρθένος, ἔχει δὲ ἐν τοῖς γόνασι κιβατόν, ὅποιος ποι-
 εῖσθαι νομίζουσι Δῆμητρι. ἐς μὲν δὴ τὸν Τέλλιν το-
 σοῦτον ἤκουσα ὡς ὁ ποιητὴς Ἀρχίλοχος ἀπόγονος εἶη
 τρίτος Τέλλιδος· Κλεόβοιαν δὲ ἐς Θάσον τὰ ὄργια τῆς
 Δῆμητρος ἐνεγκεῖν πρώτην ἐκ Πάρου φασίν. Ἐπὶ δὲ 4
 τοῦ Ἀχέρωντος τῇ ὄχθῃ μάλιστα [τῷ] ὑπὸ τοῦ Χάρωνος
 τὴν ναῦν ἀνήρ οὐ δίκαιος ἐς πατέρα ἀγχόμενός ἐστιν
 867 ὑπὸ τοῦ πατρός. 2. Περὶ πλείστου γὰρ δὴ ἐποιοῦντο οἱ
 πάλοι γονέας, ὥσπερ ἐστὶν ἄλλοις τε τεκμήρασθαι καὶ
 ἐν Κατάνῃ τοῖς καλουμένοις Εὐσεβέσι, οἳ, ἥνικα ἐπέρ-
 ρει τῇ Κατάνῃ πῦρ τὸ ἐκ τῆς Αἴτνης, χρυσὸν μὲν καὶ
 ἄργυρον ἐν οὐδενὸς μερίδι ἐποίησαντο, οἱ δὲ ἐφευγον
 ἀράμενος μητέρα, ὁ δὲ αὐτῶν τὸν πατέρα· προτόντας
 δὲ οὐ σὺν φαστῶνῃ καταλαμβάνει σφᾶς τὸ πῦρ ἐπειγό-
 μενον τῇ φλογί, καί, οὐ γὰρ κατετίθεντο οὐδ' οὔτω
 τοὺς γονέας, διχῆ σχισθῆναι λέγεται τὸν φύακα, καὶ
 αὐτούς τε τοὺς νεανίσκους, σὺν δὲ αὐτοῖς τοὺς γονέας
 τὸ πῦρ οὐδὲν σφισι λυμηνάμενον παρεξήλθεν. οὔτοι 5
 μὲν δὴ τιμᾶς καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι παρὰ Καταναίων ἔχουσιν.
 Ἐν δὲ τῇ Πολυγνώτου γραφῇ πλησίον τοῦ ἀνδρός ὃς
 τῷ πατρὶ ἐλυμαίνεται καὶ δι' αὐτὸ ἐν Αἴδου κακὰ ἀνα-
 πίμπλησι, τούτου πλησίον ἱερὰ σεσυληκῶς ἀνὴρ ὑπέσχε-
 δίκην· γυνὴ δὲ ἡ κολάζουσα αὐτὸν φάρμακα ἄλλα τε
 καὶ ἐς αἰκίαν οἶδεν ἀνθρώπων. 3. Περισσῶς δὲ ἄρα 6
 εὐσεβεία θεῶν ἔτι προσέκειντο οἱ ἄνθρωποι, ὡς Ἀθη-
 ναῖοι τε δῆλα ἐποίησαν, ἥνικα εἶλον Ὀλυμπίου Διὸς
 ἐν Συρακούσας ἱερὸν, οὔτε κινήσαντες τῶν ἀναθη-
 μάτων οὐδέν, τὸν ἱερέα τε τὸν Συρακούσιον φύλακα
 ἐπ' αὐτοῖς ἐάσαντες· ἐδήλωσε δὲ καὶ ὁ Μῆδος Δᾶτις
 ὁ λόγος τε, οὓς εἶπε πρὸς Δηλίους, καὶ τῷ ἔργῳ, ἥνικα
 ἐν Φοινίσσῃ νηὶ ἄγαλμα εὐρῶν Ἀπόλλωνος ἀπέδωκεν
 αὐτίς Ταυαγραλοῖς ἐς Δῆλιον. οὔτω μὲν τὸ θεῖον καὶ

οὐ πάντες τότε ἦγον ἐν τιμῇ, καὶ ἐπὶ λόγῳ τοιούτῳ τὰ
 7 ἔς τὸν συλήσαντα ἱερὰ ἔγραψε Πολύγνωτος. 4. Ἔστι δὲ
 ἄνωτέρῳ τῶν κατειλεγμένων Εὐρύνομος· δαίμονα εἶναι 868
 τῶν ἐν Ἄιδου φασὶν οἱ Δελφῶν ἐξηγηταὶ τὸν Εὐρύνο-
 μον, καὶ ὡς τὰς σάρκας περιεσθίει τῶν νεκρῶν, μόνα
 σφίσιν ἀπολείπων τὰ ὄστιά. Ἡ δὲ Ὀμήρου ποίησις ἢ ἐς
 Ὀδυσσεά καὶ ἢ Μινυάς τε καλουμένη καὶ οἱ Νόστοι,
 μνήμη γὰρ ἐν ταύταις καὶ Ἄιδου καὶ τῶν ἐκεῖ δειμάτων
 ἐστίν, ἴσασιν οὐδένα Εὐρύνομον δαίμονα. Τοσοῦτο
 μέντοι δηλώσω, ὅποιός τε ὁ Εὐρύνομος καὶ ἐπὶ ποίου
 γέγραπται τοῦ σχήματος· κυανοῦ τὴν χροίαν μεταξὺ ἐστὶ
 καὶ μέλανος, ὅποια καὶ τῶν μυιῶν αἱ πρὸς τὰ κρέα
 εἰσὶ προσιζάνουσαι, τοὺς δὲ ὀδόντας φαίνει, καθεξο-
 8 μένῳ δὲ ὑπέστρωται οἱ δέρμα γυπός. Ἐφεξῆς δὲ μετὰ τὸν
 Εὐρύνομον ἦ τε ἐξ Ἀρκαδίας Αὐγὴ καὶ Ἴφιμέδεια ἐστὶ.
 καὶ ἢ μὲν παρὰ Τεύθραντα ἦλθεν ἐς Μυσίαν, καὶ γυναι-
 κῶν, ὅποσας ἐς τὸ αὐτὸ Ἡρακλέα ἀφικέσθαι λέγουσι,
 μάλιστα δὴ παῖδα εἰκότα ἔτεκε τῷ πατρὶ· τῇ δ' Ἴφιμε-
 δεία γέρα δέδοται μεγάλα ὑπὸ τῶν ἐν Μυλάσοις Καρῶν.

XXIX. Τῶν δὲ ἤδη μοι κατειλεγμένων εἰσὶν ἄνω-
 τέρω τούτων ἱερεῖα οἱ ἑταῖροι τοῦ Ὀδυσσεῶς Περιμή-
 δης καὶ Εὐρύλοχος φέροντες· τὰ δὲ ἐστὶ μέλανες κριοὶ
 τὰ ἱερεῖα. 2. Μετὰ δὲ αὐτοὺς ἀνήρ ἐστι καθήμενος, ἐπί-
 γραμμα δὲ Ὀκνον εἶναι λέγει τὸν ἄνθρωπον· πεποιῆται
 μὲν πλέκων σχοινίον, παρέστηκε δὲ θήλια ὄνος ὑπε-
 σθίλουσα τὸ πεπλεγμένον αἰὲ τοῦ σχοινίου. τοῦτον εἶναι
 τὸν Ὀκνον φίλεργόν φασιν ἄνθρωπον, γυναῖκα δὲ ἔχειν
 δαπανηράν· καὶ ὅποσα συλλέξαιτο ἐργαζόμενος, οὐ
 2 πολὺ ἂν ὕστερον ὑπὸ ἐκείνης ἀνήλωτο. ταῦτα οὖν ἐς
 τοῦ Ὀκνου τὴν γυναῖκα ἐθέλουσιν αἰνέσασθαι τὸν Πο- 869
 λύγνωτον. Οἶδα δὲ καὶ ὑπὸ Ἰώνων, ὅποτε ἴδοιεν τινα
 πονοῦντα ἐπὶ οὐδενὶ ὄνησιν φέροντι, ὑπὸ τούτων εἰρη-

μένον ὡς ὁ ἀνὴρ οὗτος συνάγει τοῦ Ὀκνου τὴν θώ-
 μιγγα. Ὀκνον δ' οὖν καὶ μάντεων οἱ ὄρωντες τοὺς οἰω-
 νοὺς καλοῦσί τινα ὄρνιθα, καὶ ἔστιν οὗτος ὁ ὄκνος μέ-
 γιστος μὲν καὶ κάλλιστος ἐρφιδῶν, εἰ δὲ ἄλλος τις
 ὄρνιθων, σπάνιός ἐστι καὶ οὗτος. Γέγραπται δὲ καὶ 3
 Τιτυὸς οὐ κολαζόμενος ἔτι, ἀλλὰ ὑπὸ τοῦ συνεχοῦς τῆς
 τιμωρίας ἐς ἅπαν ἐξανηλωμένος, ἀμυδρὸν καὶ οὐδὲ
 ὀλόκληρον εἶδωλον. Ἐπιδόντι δὲ ἐφεξῆς τὰ ἐν τῇ γραφῇ
 ἐστὶν ἐγγυτάτω τοῦ στρέφοντος τὸ καλῶδιον Ἀριάδνη
 κἀθηται μὲν ἐπὶ πέτρας, ὄρα δὲ ἐς τὴν ἀδελφὴν Φαί-
 δραν, τὸ τε ἄλλο αἰωρουμένην σῶμα ἐν σειρᾷ καὶ ταῖς
 χερσὶν ἀμφοτέρωθεν τῆς σειρᾶς ἐχομένην· παρεῖχε δὲ
 τὸ σχῆμα καίπερ ἐς τὸ εὐπρεπέστερον πεποιημένον συμ-
 βάλλεσθαι τὰ ἐς τῆς Φαίδρας τὴν τελευτήν. τὴν δὲ 4
 Ἀριάδνην ἢ κατὰ τινα ἐπιτυχῶν δαίμονα ἢ καὶ ἐπίτηδες
 αὐτὴν λοχίσσας ἀφείλετο Θησεία ἐπιπλεύσας Διόνυσος
 στόλω μείζονι, οὐκ ἄλλος κατὰ ἐμὴν δόξαν, ἀλλὰ ὁ
 πρῶτος μὲν ἐλάσας ἐπὶ Ἰνθούς στρατιᾶ, πρῶτος δὲ Εὐ-
 φράτην γεφυρώσας ποταμόν· Ζεῦγμά τε ὠνομάσθη πό-
 λις, καθ' ὃ τι ἐξεύχθη τῆς χώρας ὁ Εὐφράτης, καὶ ἔστιν
 ἐνταῦθα ὁ κάλος καὶ ἐς ἡμᾶς ἐν ᾧ τὸν ποταμόν ἐξευξεν
 ἀμπελίνοις ὁμοῦ πεπλεγμένος καὶ κισσοῦ κλήμασι. τὰ 5
 870 καὶ ὑπὸ Αἰγυπτίων ἐστίν. 3. Ἐπὶ δὲ τὴν Φαίδραν ἐστὶν
 ἀνακεκλιμένη Χλωρίς ἐπὶ τῆς Θυίας γόνασιν. οὐχ ἀμαρ-
 τήσεται μὲν δὴ οὐδὲ ὅστις φησὶ φιλίαν εἶναι ἐς ἀλλήλας,
 ἠνίκα. ἔτυχον αἱ γυναῖκες ζῶσαι· ἦσαν γὰρ δὴ ἢ μὲν ἐξ
 Ὀρχομενοῦ τοῦ ἐν Βοιωτίᾳ [Χλωρίς], ἢ δὲ *** χώρας.
 εἶπον δὲ καὶ ἄλλον ἐς αὐτὰς λόγον, τῇ μὲν συγγενέσθαι
 Ποσειδῶνα τῇ Θυίᾳ, Χλωρίν δὲ Ποσειδῶνος παιδί Νηλεῖ
 συνοικῆσαι. Παρὰ δὲ τὴν Θυίαν Πρόκρις τε ἔστηκεν ἢ 6
 Ἐρεχθίδεως καὶ μετ' αὐτὴν Κλυμένη· ἐπιστρέφει δὲ αὐτῇ

τὰ νῶτα ἢ Κλυμένη. ἔστι δὲ πεποιημένα ἐν Νόστοις Μινύου μὲν τὴν Κλυμένην θυγατέρα εἶναι, γήμασθαι δὲ αὐτὴν Κεφάλῳ τῷ Δηϊονος καὶ γενέσθαι σφίσιω Ἴφικλον παῖδα. τὰ δὲ ἐς τὴν Πρόκριον καὶ οἱ πάντες ἄδουσιν, ὡς προτέρᾳ Κεφάλῳ ἢ Κλυμένη συνώκησε, καὶ ὃν 7 τρόπον ἐτελεύτησεν ὑπὸ τοῦ ἀνδρός. Ἐσωτέρῳ δὲ τῆς Κλυμένης Μεγάραν τὴν ἐκ Θηβῶν ὄψει· ταύτην γυναῖκα ἔσχεν Ἡρακλῆς τὴν Μεγάραν, καὶ ἀπεπέμψατο ἀνὰ χρόνον ἅτε παίδων τε ἐστερημένος τῶν ἐξ αὐτῆς καὶ αὐτὴν ἡγούμενος οὐκ ἐπὶ ἀμείνονι τῷ δαίμονι γῆμαι. Γυναικῶν τῶν κατελιγεμένων ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς ἢ τε Σαλμωνέως θυγάτηρ ἐπὶ πέτρας καθεζομένη καὶ Ἐριφύλη παρ' αὐτὴν ἔστιν ἐστῶσα, διὰ μὲν τοῦ χιτῶνος ἀνέχουσα ἄκρους παρὰ τὸν τράχηλον τοὺς δακτύλους, τοῦ χιτῶνος δὲ ἐν τοῖς κόλλοις εἰκάσεις τῶν χειρῶν ἐκείνον τὸν 8 ὄρμον αὐτὴν ἔχειν. 4. Ἐπὲρ δὲ τὴν Ἐριφύλην ἔγραψεν Ἑλπήνορά τε καὶ Ὀδυσσεῖα ὀκλάζοντα ἐπὶ τοῖς ποσίν, ἔχοντα ὑπὲρ τοῦ βόθρου τὸ ξίφος· καὶ ὁ μάντις Τειρεσίας πρόεισιν ἐπὶ τὸν βόθρον· μετὰ δὲ τὸν Τειρεσίαν ἐπὶ πέτρας ἢ Ὀδυσσεῖως μήτηρ Ἀντίκλειά ἐστιν· ὁ δὲ Ἑλπήνωρ ἀμπέχεται φορμὸν ἀντὶ ἐσθῆτος, σύνηδες 9 τοῖς ναύταις φόρημα. Κατωτέρῳ δὲ τοῦ Ὀδυσσεῖως ἐπὶ θρόνων καθεζόμενοι Θησεὺς μὲν τὰ ξίφη, τό τε Πειριίδου καὶ τὸ ἑαυτοῦ, ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις ἔχει, ὁ δὲ ἐς τὰ ξίφη βλέπων ἔστιν ὁ Πειριίδους· εἰκάσαις ἂν ἄχθεσθαι τοῖς ξίφεσιν αὐτὸν ὡς ἀχρείοις καὶ ὄφελός 871 σφίσι οὐ γεγενημένοις ἐς τὰ τολμήματα. Πανύασις δὲ ἐποίησεν ὡς Θησεὺς καὶ Πειριίδους ἐπὶ τῶν θρόνων παράσχοιντο σχῆμα οὐ κατὰ δεσμῶτας, προσφυνὲς δὲ ἀπὸ 10 τοῦ χρωτὸς ἀντὶ δεσμῶν σφίσι ἐφη τὴν πέτραν. Θησεῖως δὲ καὶ Πειριίδου τὴν λεγομένην φιλίαν ἐν ἀμφο-

τέραις ἐδήλωσεν Ὅμηρος ταῖς ποιήσεσι, καὶ Ὀδυσσεὺς μὲν πρὸς Φαίακας λέγων ἐστί,

καὶ νῦ κ' ἔτι προτέρους ἴδον ἀνέρας, οὓς ἔθελόν περ,
Θησεία Πειρίθοόν τε, θεῶν ἐρικυδέα τέκνα·

πεποιήται δὲ αὐτῷ καὶ ἐν Ἰλιάδι ὁ Νέστορ ἄλλα τε ἐπὶ Ἀγαμέμνονος καὶ Ἀχιλλέως νουθεσία καὶ ἐπη τάδε εἰρηκώς·

Οὐ γάρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας οὐδὲ ἰδωμαι,
αἶον Πειρίθοόν τε Δρύαντά τε ποιμένα λαῶν,
Καινεά τ' Ἐξάδιόν τε καὶ ἀντίθεον Πολύφημον,
Θησέα τ' Αἰγείδην ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν.

XXX. Ἐφεξῆς δὲ τὰς Πανδάρω θυγατέρας ἔγραψεν ὁ Πολύγνωτος. Ὁμήρῳ δὲ ἐν Πηνελόπης λόγους ἐστὶν ὡς ἀποθάνοιεν μὲν ταῖς παρθένους οἱ γεινόμενοι κατὰ μῆνιμα ἐκ θεῶν, αὐτὰς δὲ ὄρφανὰς τραφῆναι μὲν ὑπὸ Ἀφροδίτης, λαβεῖν δὲ καὶ παρ' ἄλλων θεῶν, Ἥρας μὲν φρονεῖν τε ἱκανὰς εἶναι καὶ εἶδος καλὰς, μῆκος δὲ τοῦ σώματος Ἄρτεμιν φησὶν αὐταῖς δωρήσασθαι, ἔργα δὲ γυναιξὶν ἀρμόζοντα ὑπ' Ἀθηνᾶς διδασθῆναι. Ἀφροδίτην μὲν ἐς οὐρανὸν ἀνέρχεσθαι παρὰ Διὸς γάμον εὐδαίμονα ἐθέλουσαν ταῖς παισὶν εὐρασθαι· τὰς δὲ ἀπούσης ἐκείνης ἀρπασθῆναι τε ὑπὸ Ἀρπυιῶν καὶ Ἐρινύσιον ὑπ' αὐτῶν δοθῆναι. τάδε μὲν ἐστὶν ἐς αὐτὰς

872 Ὁμήρῳ πεποιημένα· Πολύγνωτος δὲ κόρας τε ἐστεφανωμένας ἄνθεσι καὶ παιξούσας ἔγραψεν ἀστραγάλοις ὄνομα δὲ αὐταῖς Καμειρῶ τε καὶ Κλυτίῃ. Τὸν δὲ Πανδάρωων Μιλήσιόν τε ἐκ Μιλήτου τῆς Κρητικῆς ὄντα ἴστω τις, καὶ ἀδικήματος ἐς τὴν κλοπὴν Ταντάλῳ καὶ τοῦ ἐπὶ τῷ ὄρφῳ μετασχόντα σοφίσματος. Μετὰ δὲ τοῦ Πανδάρω τὰς κόρας Ἀντίλοχος τὸν μὲν ἕτερον ἐπὶ πέτρας τῶν ποδῶν, τὸ δὲ πρόσωπον καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις ἔχων ἐστίν. Ἀγαμέμνων δὲ

μετὰ τὸν Ἀντίλοχον σκήπτρω τε ὑπὸ τὴν ἀριστερὰν
μασχάλην ἐρειδόμενος καὶ ταῖς χερσὶν ἐπανέχων ῥάβδον.
Πρωτεσίλαος δὲ πρὸς Ἀχιλλέα ἀφορᾷ καθεζόμενον, καὶ
ὁ Πρωτεσίλαος [τοιοῦτον] ** παρέχεται σχῆμα· ὑπὲρ δὲ
τὸν Ἀχιλλέα Πάτροκλός ἐστιν ἐστηκώς. οὗτοι πλὴν τοῦ
4 Ἀγαμέμνονος οὐκ ἔχουσι γένεια οἱ ἄλλοι. 2. Γέγραπται
δὲ ὑπὲρ αὐτοὺς Φῶκός τε ἡλικίαν μειράκιον καὶ Ἰασεύς·
γενεῖων ὅδε εὖ ἔχει· δακτύλιον δὲ ἐκ τῆς ἀριστερᾶς τοῦ
Φώκου περιαιρούμενος χειρὸς ἐπὶ τοιῶδέ ἐστι λόγῳ.
Φώκῳ τῷ Αἰακοῦ διαβάντι ἐξ Αἰγίνης ἐς τὴν νῦν κα-
λουμένην Φωκίδα, καὶ ἀνθρώπων τε ἀρχὴν τῶν ἐν τῇ
ἠπειρῷ ταύτῃ κτήσασθαι καὶ αὐτῷ θέλοντι ἐνταῦθα
οἰκῆσαι, ἀφίκετο ἐπὶ πλείστον ὁ Ἰασεύς φιλίας, καὶ οἱ
δῶρα ἄλλα τε, ὡς τὸ εἰκός, ἐδωρήσατο καὶ λίθου σφρα-
γίδα ἐνδεδεμένην χρυσῷ· Φώκῳ δὲ οὐ μετὰ πολὺν χρό-
νον ἀνακομισθέντι ἐς Αἰγίαν Πηλεὺς αὐτίκα ἐβού-
λευσε τοῦ βίου τὴν τελευταίην· καὶ τοῦδε ἔνεκα ἐν τῇ
γραφῇ ἐς ἀνάμνησιν ἐκείνης τῆς φιλίας ὃ τε Ἰασεύς τὴν
σφραγίδα ἐστὶν ἐθέλων θεάσασθαι καὶ ὁ Φῶκος παρῆς
5 λαβεῖν αὐτήν. 3. Ὑπὲρ τούτους Μαιρά ἐστὶν ἐπὶ πέτρῳ
καθεζομένη· περὶ δὲ αὐτῆς πεποιημένα ἐστὶν ἐν Νόστοις
ἀπελθεῖν μὲν παρθένον ἔτι ἐξ ἀνθρώπων, θυγατέρα δὲ
αὐτήν εἶναι Πρωτοῦ τοῦ Θερσάνδρου, τὸν δὲ εἶναι
Σισύφου. Ἐφεξῆς δὲ τῆς Μαιρᾶς Ἀκταίων ἐστὶν ὁ Ἀρι-
σταίου καὶ ἡ τοῦ Ἀκταίωνος μήτηρ, νεβρὸν ἐν ταῖς χερ-
σὶν ἔχοντες ἐλάφου καὶ ἐπὶ δέρματι ἐλάφου καθεζόμενοι·
κύων τε θηρευτικῇ παρακατάκειται σφισι βίου τοῦ 873
Ἀκταίωνος ἔνεκα καὶ τοῦ ἐς τὴν τελευταίην τρόπου.
6 Ἀποβλέψαντι δὲ αὐθις ἐς τὰ κάτω τῆς γραφῆς ἐστὶν
ἐφεξῆς μετὰ τὸν Πάτροκλον οἷα ἐπὶ λόφου τινὸς Ὀρφεὺς
καθεζόμενος, ἐφάπτεται δὲ καὶ τῇ ἀριστερᾷ κιθάρας,
τῇ δὲ ἑτέρα χειρὶ ἰτέας κλωῆς εἰσὶν ὧν ψαύει, προσ-

ανακέκλιται δὲ τῷ δένδρῳ· τὸ ἄλσος ἔοικεν εἶναι τῆς Περσεφόνης, ἔνθα αἰγριοὶ καὶ ἰτέαι δόξῃ τῆ Ὀμήρου πεφύκασιν. Ἑλληνικὸν δὲ τὸ σχῆμά ἐστι τῷ Ὀρφει, καὶ οὔτε ἡ ἐσθῆς οὔτε ἐπίθημά ἐστιν ἐπὶ τῇ κεφαλῇ Θράκιον.

τῷ δένδρῳ δὲ τῇ ἰτέᾳ κατὰ τὸ ἕτερον μέρος προσανα- 7 κεκλιμένος ἐστὶν αὐτῇ Προμέδων. εἰσὶ μὲν δὴ οἱ νομίξουσι καθάπερ ἐς πόλῃσιν ἐπεισῆχθαι τοῦ Προμέδοντος τὸ ὄνομα ὑπὸ τοῦ Πολυγνώτου· τοῖς δὲ εἰρημένον ἐστὶν ἄνδρα Ἑλληνα ἐς τε τὴν ἄλλην ἅπασαν γενέσθαι φιλήκοον μουσικὴν καὶ ἐπὶ τῇ ψῆδῃ μάλιστα τῇ Ὀρφείως.

4. Κατὰ τοῦτο τῆς γραφῆς Σχεδῖος ὁ Φωκεῦσιν ἠγησά- 8 μενος ἐς Τροίαν καὶ μετὰ τοῦτον Πελλας ἐστὶν ἐν θρόνῳ καθεζόμενος, τὰ γένεια ὁμοίως καὶ τὴν κεφαλὴν πολιός, ἐνορᾷ δὲ ἐς τὸν Ὀρφέα· ὁ δὲ Σχεδῖος ἐγχειρίδιόν τε ἔχων καὶ ἄγρωστὴν ἐστὶν ἐστεφανωμένος. Θαμύριδι δὲ ἐγγὺς καθεζομένῳ τοῦ Πελλου διεφθαρμένοι αἱ ὄψεις καὶ ταπεινὸν ἐς ἅπαν σχῆμά ἐστι, καὶ ἡ κόμη πολλὴ μὲν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, πολλὴ δὲ αὐτῷ καὶ ἐν τοῖς γενείοις· λύρα δὲ ἔρριπται πρὸς τοῖς ποσί, κατεαγότες αὐτῆς οἱ πήχεις καὶ αἱ χορδαὶ κατερρωγυῖαι. 5. Ἐπὲρ τοῦτου 9 ἐστὶν ἐπὶ πέτρας καθεζόμενος Μαρσύας, καὶ Ὀλυμπος παρ' αὐτὸν παιδός ἐστιν ὠραίου καὶ αὐλεῖν διδασκομένου σχῆμα ἔχων. Οἱ δὲ ἐν Κελαιναῖς Φρύγες ἐθέλουσι μὲν τὸν ποταμὸν ὃς διέξεισιν αὐτοῖς διὰ τῆς πόλεως ἐκεῖνόν ποτε εἶναι τὸν αὐλητὴν, ἐθέλουσι δὲ καὶ εὖρημα εἶναι τοῦ Μαρσύου τὸ Μητρῶον αὐλημα· φασὶ δὲ ὡς καὶ τὴν Γαλατῶν ἀπώσαιντο στρατιὰν τοῦ Μαρσύου σφίσις ἐπὶ τοὺς βαρβάρους ὕδατί τε ἐκ τοῦ ποταμοῦ καὶ μέλει τῶν αὐλῶν ἀμύναντος.

874 XXXI. Εἰ δὲ ἀπίδοις πάλιν ἐς τὸ ἄνω τῆς γραφῆς, ἐστὶν ἐφεξῆς τῷ Ἀκταίωνι Αἰας ὁ ἐκ Σαλαμῖνος καὶ Παλαμῆδης τε καὶ Θεοσίτης κύβοις χρώμενοι παιδιᾷ,

τοῦ Παλαμήδους τῷ εὐρήματι· Ἄλας δὲ ὁ ἕτερος ἐς αὐ-
 τοὺς ὄρα· παίζοντας· τούτῳ τῷ Ἄλαντι τὸ χρωμά ἐστιν
 οἶον ἂν ἀνδρὶ ναυαγῷ γένοιτο ἐπανθούσης τῷ χρωτὶ
 2 ἐτι τῆς ἄλμης· ἐς δὲ τὸ αὐτὸ ἐπίτηδες τοῦ Ὀδυσσεῶς
 τοὺς ἐχθροὺς ἤγαγεν ὁ Πολύγνωτος· Ἀφίκετο δὲ ἐς
 Ὀδυσσεῶς δυσμένειαν ὁ τοῦ Ὀιλέως Ἄλας, ὅτι τοῖς
 Ἕλλησιν Ὀδυσσεὺς παρήνει καταλιθῶσαι τὸν Ἄλαντα
 ἐπὶ τῷ ἐς Κασσάνδραν τολμήματι· Παλαμήδην δὲ ἀπο-
 πνιγῆναι προελθόντα ἐπὶ ἰχθύων θήραν, Διομήδην δὲ
 τὸν ἀποκτείναντα εἶναι καὶ Ὀδυσσεῖα ἐπιλεξάμενος ἐν
 3 ἔκπεσιν οἶδα τοῖς Κυπρίοις· Μελέαγρος δὲ ὁ Οἰνέως
 ἀνωτέρω μὲν ἢ ὁ τοῦ Ὀιλέως Ἄλας ἐστὶν ἐν τῇ γραφῇ,
 ἔοικε δὲ ὄρωντι ἐς τὸν Ἄλαντα· τούτοις πλὴν τῷ Παλα-
 μῆδει γένειά ἐστι τοῖς ἄλλοις· 2. Ἐς δὲ τοῦ Μελεάγρου
 τὴν τελευταίην Ὀμήρῳ μὲν ἐστὶν εἰρημένα ὡς ἡ Ἐρινύς
 καταρῶν ἀκούσαι τῶν Ἄλθαίας καὶ ἀποθάνοι κατὰ ταύ-
 την ὁ Μελέαγρος τὴν αἰτίαν· αἱ δὲ Ἥοιαι τε καλούμεναι
 καὶ ἡ Μινυὰς ὠμολογήκασιν ἀλλήλαις· Ἀπόλλωνα γὰρ
 δὴ αὐταὶ φασὶν αἱ ποιήσεις ἀμῦναι Κούρησιν ἐπὶ τοὺς
 Αἰτωλοὺς, καὶ ἀποθανεῖν Μελέαγρον ὑπὸ Ἀπόλλωνος·
 4 Τὸν δὲ ἐπὶ τῷ δαλῶ λόγον, ὡς δοθεῖη μὲν ὑπὸ Μοιρῶν
 τῇ Ἄλθαίᾳ, Μελεάγρῳ δὲ οὐ πρότερον ἔδει τὴν τελευ-
 τὴν συμβῆναι πρὶν ἢ ὑπὸ πυρὸς ἀφανισθῆναι τὸν δα-
 λόν, καὶ ὡς ὑπὸ τοῦ θυμοῦ καταπρήσειεν αὐτὸν ἡ
 Ἄλθαία, τοῦτον τὸν λόγον Φρύνιχος ὁ Πολυφράδμονος
 πρῶτος ἐν δράματι ἔδειξε Πλευρωναίαις·

κρυερὸν γὰρ οὐκ

ἤλυξεν μόρον, ὡκετα δὲ νιν φλόξ κατεδαίσατο,
 δαλοῦ περδομένου ματρὸς ὑπ' αἰνᾶς κακομηχάνου.
 οὐ μὴν φαίνεται γε ὁ Φρύνιχος προαγαγὼν τὸν λόγον ἐς 875
 πλέον ὡς εὐρημα ἂν τις οἴκειον, προσαψάμενος δὲ αὐτοῦ
 μόνον ἄτε ἐς ἅπαν ἤδη διαβεβοημένου τὸ Ἑλληνικόν.

Ἐν δὲ τοῖς κάτω τῆς γραφῆς μετὰ τὸν Θρῆκά εἰσι 5
 Θάμυριν Ἐκτωρ μὲν καθεζόμενος· ἀμφοτέρας ἔχει τὰς
 χεῖρας περὶ τὸ ἄριστερόν γόνυ, ἀνωμένου σχῆμα ἐμ-
 φαίνων· μετὰ δὲ αὐτὸν Μέμνων ἐστὶν ἐπὶ πέτρα καθε-
 ζόμενος καὶ Σαρπηδῶν συνεχῆς τῷ Μέμνονι· ἐπικέκλι-
 ται δὲ τὸ πρόσωπον ἐπὶ τὰς χεῖρας ἀμφοτέρας ὁ Σαρπη-
 δῶν· ἡ δὲ ἑτέρα τῶν χειρῶν τοῦ Μέμνονος ἐπὶ τῷ ὤμῳ
 τοῦ Σαρπηδόου κεῖται. γένεια μὲν πᾶσιν ἐστὶν αὐτοῖς, 6
 ἐν δὲ τοῦ Μέμνονος τῇ χλαμύδι καὶ ὄρνιθές εἰσιν ἐπιρ-
 γασμένοι· Μεμνονίδες ταῖς ὄρνισίν ἐστὶν ὄνομα, κατὰ
 δὲ ἔτος οἱ Ἑλλησπόντιοί φασιν αὐτὰς ἐν εἰρημέναις ἡμέ-
 ραις λέναι τε ἐπὶ τοῦ Μέμνονος τὸν τάφον, καὶ ὀκόσον
 τοῦ μνήματος δένδρων ἐστὶν ἡ πόας ψιλόν, τοῦτο καὶ
 σαίρουσιν αἱ ὄρνιθες καὶ ὑγροῖς τοῖς πτεροῖς τοῦ Αἰσῆ-
 που τῷ ὕδατι φαίνουσι. παρὰ δὲ τῷ Μέμνονι καὶ παῖς 7
 Αἰθίοψ πεποικῆται γυμνός, ὅτι ὁ Μέμνων βασιλεὺς ἦν
 τοῦ Αἰθιοπίων γένους. Ἀφίκετο μέντοι ἐς Ἴλιον οὐκ ἀπὶ
 Αἰθιοπίας, ἀλλὰ ἐκ Σούσων τῶν Περσικῶν καὶ ἀπὸ
 τοῦ Χοάσπου ποταμοῦ, τὰ ἔθνη πάντα ὅσα ᾤκει μεταξὺ
 ὑποχείρια πεποικημένος. Φρύγες δὲ καὶ τὴν ὁδὸν ἐτι
 ἀποφαίνουσι δι' ἧς τὴν στρατιὰν ἤγαγε, τὰ ἐπίτομα
 ἐκλεγόμενος τῆς χῶρας· τέτμηται δὲ διὰ τῶν μονῶν ἡ
 ὁδός.

3. Ἐπερ δὲ τὸν Σαρπηδόνα τε καὶ Μέμνονα, ἐστὶν 8
 ὑπὲρ αὐτοῦς Πάρις οὐκ ἔχων πω γένεια· κροτεῖ δὲ ταῖς
 χερσίν, οἷος ἂν γένοιτο ἀνδρὸς ἀγροίκου κρότος· εἰκέ-
 ναι τὸν Πάριν φήσεις τῷ ψόφῳ τῶν χειρῶν Πενθεσί-
 λειαν παρ' αὐτὸν καλοῦντι. ἐστὶ δὲ καὶ ἡ Πενθεσίλεια
 ὀρώσα ἐς τὸν Πάριν, τοῦ προσώπου δὲ ἔοικε τῷ νεύ-
 ματι ὑπερορᾶν τε αὐτὸν καὶ ἐν οὐδενὸς τίθεσθαι λόγῳ·
 τὸ δὲ σχῆμά ἐστι τῇ Πενθεσίλειᾳ, παρθένος τόξον ἔχου-
 σα τοῖς Σκυθικοῖς ἐμφερὲς καὶ παρδάλεως δέρμα ἐπὶ

- 9 τῶν ὤμων. Αἱ δὲ ὑπὲρ τὴν Πενθεσίλειαν φέρουσαι 876
 μὲν εἰσιν ὕδωρ ἐν κατεαγόσιν ὄστράκοις, πεποιήται δὲ
 ἢ μὲν ἐτι ὠραία τὸ εἶδος, ἢ δὲ ἦδη τῆς ἡλικίας προή-
 κουσα· ἰδίᾳ μὲν δὴ οὐδὲν ἐπίγραμμα ἐπὶ ἑκατέρᾳ τῶν
 γυναικῶν, ἐν κοινῷ δὲ ἐστὶν ἐπὶ ἀμφοτέραις εἶναι σφᾶς
- 10 τῶν οὐ μεμνημένων. Τῶν γυναικῶν ἀνωτέρω τούτων
 ἐστὶν ἡ Ἀνκάνος Καλλιστῶ καὶ Νομία τε καὶ ἡ Νηλέως
 Πηρώ· ταύτης ἔδνα τῶν γάμων βοῦς ὁ Νηλεὺς ἦτει τὰς
 Ἰφίκλου. τῇ Καλλιστοῖ δὲ ἀντὶ μὲν στρωμνῆς ἐστὶν
 αὐτῇ δέρμα ἄρκτου, τοὺς πόδας δὲ ἐν τοῖς Νομίας γό-
 νασιν ἔχει κειμένους. ἐδήλωσε δὲ μοι τὰ πρότερα τοῦ
 λόγου φάναι τοὺς Ἀρκάδας Νομίαν εἶναι σφισιν ἐπι-
 χῶριον νύμφην· τὰς νύμφας δὲ εἶναι πολὺν μὲν τινα
 ἀριθμὸν βιούσας ἐτῶν, οὐ μέντοι παράπαν γε ἀπηλ-
 λαγμένας θανάτου ποιητῶν ἐστὶν ἐς αὐτὰς λόγος. Μετὰ
 δὲ τὴν Καλλιστῶ καὶ ὅσαι σὺν ἐκείνῃ γυναῖκες, κρημ-
 νοῦ τε σχῆμά ἐστι καὶ ὁ Αἰόλου Σίσυφος ἀνωσαι πρὸς
- 11 τὸν κρημνὸν βιαζόμενος τὴν πέτραν. 4. Ἔστι δὲ καὶ
 πίθος ἐν τῇ γραφῇ, πρεσβύτης δὲ ἀνθρώπος, ὁ δὲ ἐτι
 παῖς, καὶ γυναῖκες, νέα μὲν ὑπὸ τῇ πέτρᾳ, παρὰ δὲ τὸν
 πρεσβύτην εἰκυῖα ἐκείνῳ τὴν ἡλικίαν· οἱ μὲν ἄλλοι
 φέροντες ὕδωρ ἐτι, τῇ δὲ γραῖ κατεᾶχθαι τὴν ὑδρίαν
 εἰκάσεις· ὅσον δὲ ἐν τῷ ὄστράκῳ λοιπὸν ἦν τοῦ ὕδατος,
 ἐκχέουσά ἐστιν αὐτὶς ἐς τὸν πίθον. Ἐτεκμαιρόμεθα δ'
 εἶναι καὶ τούτους τῶν τὰ δρώμενα Ἐλευσῖνι ἐν οὐδενὸς
 θεμένων λόγῳ· οἱ γὰρ ἀρχαιότεροι τῶν Ἑλλήνων τελε-
 τὴν τὴν Ἐλευσινίαν πάντων, ὅποσα ἐς εὐσέβειαν ἦκει,
 τοσοῦτῳ ἦγον ἐντιμότερον ὄσῳ καὶ θεοὺς ἐπίπροσθεν
- 12 ἠρώων. Ὑπὸ τούτῳ δὲ τῷ πίθῳ Τάνταλος καὶ ἄλλα
 ἔχων ἐστὶν ἀλγεινά, ὅποσα Ὅμηρος ἐπ' αὐτῷ πεποιή-
 κεν, ἐπὶ δὲ αὐτοῖς πρόσσεστίιν οἱ καὶ τὸ ἐκ τοῦ ἐπηρητη-
 μένου λίθου δεῖμα. Πολύγνωτος μὲν δῆλός ἐστιν ἐπα-

πολουθήσας τῷ Ἀρχιλόχου λόγῳ· Ἀρχιλόχος δὲ οὐκ οἶδα εἴτε ἐδιδάχθη παρὰ ἄλλων τὰ ἐς τὸν λίθον, εἴτε καὶ αὐτὸς ἐς τὴν ποίησιν ἐσηνέγκατο.

Τοσαύτη μὲν πλῆθος καὶ εὐπρεπείας ἐς τοσοῦτόν ἐστιν ἦκουσα ἢ τοῦ Θασίου γραφῆ.

877 XXXII. Τοῦ περιβόλου δὲ τοῦ ἱεροῦ θεάτρον ἔχεται θεᾶς ἄξιον· ἐπαναβάντι δὲ ἐκ τοῦ περιβόλου * * Διονύσου δὲ ἄγαλμα ἐνταῦθα Κνιδίῳ ἐστὶν ἀνάθημα. Στάδιον δὲ σφισιν ἀνωτάτω τῆς πόλεως τοῦτό ἐστιν· ἐπεποίητο δὲ ἐκ τῆς πέτρας, ὅποια περὶ τὸν Παρνασον εἰσὶν αἱ πολλαί, ἄχρι Ἀθηναῖος Ἡρώδης λίθῳ τῷ Πεντέλῃσιν αὐτὸ μετεκόσμησε. Τὰ μὲν δὴ ἀνήκοντα ἐς συγγραφὴν τοσαῦτά τε καὶ τοιαῦτα κατ' ἐμὲ ἦν τὰ λειπόμενα ἐν Δελφοῖς.

2. Ἰόντι δὲ ἐκ Δελφῶν ἐπὶ τὰ ἄκρα τοῦ Παρνασοῦ, 2 σταδίοις μὲν ὅσον ἐξήκοντα ἀπωτέρω Δελφοῦ ἐστὶν ἄγαλμα χαλκοῦν, καὶ ῥάων εὐζώνῳ ἀνδρὶ, ἡμιόνοις τε καὶ ἵπκοις ἐπὶ τὸ ἄντρον ἐστὶν ἄνοδος τὸ Κωρύνιον. τούτῳ δὲ τῷ ἄντρῳ γενέσθαι τὸ ὄνομα ἀπὸ νύμφης Κωρυνκίας ἐδήλωσα ὀλίγῳ τι ἔμπροσθεν· σπηλαιῶν δὲ ὧν εἶδον θεᾶς ἄξιον μάλιστα ἐφαίνετο εἶναι μοι. 3. Ὅσα 3 μὲν γὰρ ἐπὶ τε αἰγιαλοῖς καὶ ἀγχιβαθεὶ τῇ θαλάσῃ, τούτων μὲν οὐδὲ ἀριθμὸν ἂν τις ἐθέλων ἐξεύροι· ὀνομαστότατα δὲ ἐν τε Ἑλλήσι καὶ ἐν γῇ τῇ βαρβάρων ἐστί· Φρύγες οἱ ἐπὶ ποταμῷ Πεγκάλα, τὰ δὲ ἄνωθεν ἐξ Ἀρκαδίας καὶ Ἀζάνων ἐς ταύτην ἀφικόμενοι τὴν χώραν, δεικνύουσιν ἄντρον καλούμενον Στεῦνος, περιφερές τε καὶ ὕψους ἔχον εὐπρεπῶς· Μητρὸς δὲ ἐστὶν ἱερὸν, καὶ ἄγαλμα Μητρὸς πεποίηται. Θεμισώνιον δὲ 4 τὸ ὑπὲρ Λαοδικείας Φρύγες μὲν καὶ τοῦτο οἰκοῦσιν· ὅτε δὲ ὁ Γαλατῶν στρατὸς ἔφερε καὶ ἦγεν Ἰωνίαν καὶ Ἰωνίας τὰ ὄμορα, οἱ Θεμισωνεῖς φασὶν αὐτοῖς Ἡρακλέα

βοηθὸν καὶ Ἀπόλλωνα γενέσθαι καὶ Ἑρμῆν· τούτους γὰρ τοῖς τὰς ἀρχὰς ἔχουσιν ἄντρον τε δι' ὄνειράτων δειξάι, καὶ ἀποκρυφθῆναι Θεμισωνεῦσι καὶ γυναιξίν
 5 αὐτῶν καὶ παισίν ἐς τοῦτο προστᾶσαι τὸ ἄντρον. καὶ ἐπὶ τούτῳ πρὸ τοῦ σπηλαίου σφίσειν ἀγάλματα οὐ μεγάλη ἐστὶν Ἡρακλέους καὶ Ἑρμοῦ τε καὶ Ἀπόλλωνος, 878
 Σηληᾶται καλούμενοι. τὸ δὲ ἀπέχει ὅσον τριάκοντα τοῦ ἄστεως σταδίους· ὕδατος δὲ εἰσὶν ἐν αὐτῷ πηγαί· οὔτε δὲ ἔσοδος ἐς αὐτὸ φέρει οὔτε ἐπὶ πολὺ ἢ κνήμη δίοισι τοῦ ἡλίου, τοῦ τε ὀρόφου τὰ κλείονα ἐγγυτάτω
 6 τοῦ ἐδάφους γίνεταί. 4. Ἔστι δὲ καὶ τοῖς ἐπὶ ποταμῷ Ἀθηαίῳ Μάγνησιν Ἰλαί καλούμενον χωρίον· ἐνταῦθα Ἀπόλλωνι ἀνεῖται σπήλαιον, μεγέθους μὲν ἔνεκα οὐ πολλοῦ θαύματος, τὸ δὲ ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνος τὰ μάλιστα ἀρχαῖον, καὶ ἰσχὺν ἐπὶ ἔργῳ παρέχεται παντί· καὶ αὐτῷ ἄνδρες ἱεροὶ κατὰ κρημνῶν τε ἀποτόμων καὶ πετρῶν πηδῶσιν ὑψηλῶν, καὶ ὑπερμήκη δένδρα ἐριπόντες ἐκ ριζῶν κατὰ τὰ στενώτατα τῶν ἀτραπῶν
 7 ὁμοῦ τοῖς ἄχθεσιν ὀδεύουσι. 5. Τὸ δὲ ἄντρον τὸ Κωρύκιον μεγέθει τε ὑπερβάλλει τὰ εἰρημένα, καὶ ἐστὶν ἐπὶ πλείστον ὀδεῦσαι δι' αὐτοῦ καὶ ἄνευ λαμπτήρων· ὃ τε ὄροφος ἐς αὐτάρκεις ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἀνέστηκε, καὶ ὕδωρ τὸ μὲν ἀνερχόμενον ἐκ πηγῶν, πλέον δὲ ἐστὶ ἀπὸ τοῦ ὀρόφου στάζει, ὥστε καὶ δῆλα ἐν τῷ ἐδάφει σταλαγμῶν τὰ ἴχνη διὰ παντός ἐστὶ τοῦ ἄντρου. Ἰερὸν δὲ αὐτὸ οἱ περὶ τὸν Παρνασσὸν Κωρυκίων τε εἶναι Νυμφῶν καὶ Πανὸς μάλιστα ἡγήνται. Ἀπὸ δὲ τοῦ Κωρυκίου χαλεπὸν ἦδη καὶ ἀνδρὶ εὐζώνῳ πρὸς τὰ ἄκρα ἀφικέσθαι τοῦ Παρνασοῦ· τὰ δὲ νεφῶν τέ ἐστὶν ἀνωτέρω τὰ ἄκρα, καὶ αἱ Θυιάδες ἐπὶ τούτοις τῷ Διονύσῳ καὶ τῷ Ἀπόλλωνι μαίνονται.

8 6. Τιθορέα δὲ ἀπωτέρω Δελφῶν ὀγδοήκοντα, ὡς

εικάσαι, σταδίοις ἐστὶν ἰόντι τὴν διὰ τοῦ Παρνασοῦ· τὴν δὲ οὐ πάντα ὄρεινήν, ἀλλὰ καὶ ὄχμασιν ἐπιτήδειον πλεόνων ἐτι ἐλέγετο εἶναι σταδίων. Διάφορα ἐς τὸ ὄνομα οἶδα τῆς πόλεως Ἡροδότῳ τε εἰρημένα ἐν ἐπιστρατεία τοῦ Μήδου καὶ Βάκιδι ἐν χρησμοῖς. Βάκις 9 μὲν γε Τιθορέας τοὺς ἐνθάδε ἐκάλεσεν ἀνθρώπους· Ἡροδότου δὲ ὁ ἐς αὐτοὺς λόγος ἐπιόντος φησὶ τοῦ βαρβάρου τοὺς ἐνταῦθα οἰκοῦντας ἀναφυγεῖν ἐς τὴν κορυφήν, ὄνομα δὲ Νεῶνα μὲν τῇ πόλει, Τιθορέαν δὲ εἶναι 879 τοῦ Παρνασοῦ τῆ ἄκρᾳ. ἔοικεν οὖν ἀνὰ χρόνον πρῶτα μὲν δὴ τῇ ἀπάσῃ χώρα, μετὰ δὲ ταῦτα, ἐπειδὴ ἀφελίσθησαν ἀπὸ τῶν κωμῶν, ἐκνικῆσαι καὶ ἐπὶ τῇ πόλει Τιθορέαν μηδὲ ἐτι Νεῶνα ὀνομάζεσθαι. Τιθορέα δὲ οἱ ἐπιχώριοι τεθῆναι φασὶν ἀπὸ Τιθορέας νύμφης, οἶαι τὸ ἀρχαῖον λόγῳ τῷ ποιητῶν ἐφύοντο ἀπὸ τε ἄλλων δένδρων καὶ μάλιστα ἀπὸ τῶν δρυῶν. Γενεᾶ δὲ 10 ἢ με γενέσθαι μιᾶ πρότερον ἐς τὸ χεῖρον ἔτρεψεν ὁ δαίμων τὰ ἐν τῇ Τιθορέᾳ. θεάτρου μὲν δὴ κατασκευὴ καὶ περὶβολός ἐστὶν ἀγορᾶς ἀρχαιοτέρας· τὰ δὲ τῶν ἐν τῇ πόλει μάλιστα ἐς μνήμην ἤκοντα Ἀθηναῖς ἐστὶν ἄλσος καὶ ναός τε καὶ ἄγαλμα, καὶ Ἀντιόπης μνημῆα ἐστὶ καὶ Φώκου. 7. Καὶ μοι τοῦ λόγου τὰ ἔχοντα ἐς Θηβαίους ἐδήλωσε μὲν ὡς ἡ Ἀντιόπη δι' ὄργην ἐκ Διονύσου μανείη, καὶ κατὰ αἰτίαν ἦντινα ἐπεσπάσατο ἐκ τοῦ θεοῦ τὸ μῆνιμα, ἐδήλωσε δὲ καὶ ὡς ἐρασθέντι Φώκῳ τῷ Ὀρνυ- 11 τίωνος συνώκησε καὶ τέθραπται ὁμοῦ τῷ Φώκῳ, καὶ Βάκιδι ὀπολά ἐστὶ τῷ χρησμολόγῳ κοινὰ ἐς τοῦτον τὸν τάφον καὶ ἐς τὸν Ζήθου τε ἐν Θήβαις καὶ Ἀμφίλωνος. τὰ μὲν δὴ ἐς συγγραφὴν τῶν ἐν τῷ πολίσματι, ὅτι μὴ τὰ εἰρημένα, ἄλλο ἦν οὐδέν. ποταμός δὲ παρὰ τῶν Τιθορέων βέων τὴν πόλιν ποτόν σφισι γίνεται καταβαίνουσί τε ἐπὶ τὴν ὄχθην καὶ ἀρνομένοις τὸ ὕδωρ· ὄνομα δὲ ἐστὶν αὐτῷ Καχάλης.

12 8. Σταδίοις δὲ ἀπωτέρω Τιθορέας ἑβδομήκοντα ναὸς ἔστιν Ἀσκληπιοῦ, καλεῖται δὲ Ἀρχαγέτας· τιμὰς δὲ παρὰ αὐτῶν ἔχει Τιθορέων καὶ ἐπ' Ἰσῆς παρὰ Φωκέων τῶν ἄλλων. ἐντὸς μὲν δὴ τοῦ περιβόλου τοῖς τε ἰκέταις καὶ ὅσοι τοῦ θεοῦ δοῦλοι, τούτοις μὲν ἐνταῦθ' αἰεὶ καὶ οἰκήσεις· ἐν μέσῳ δὲ ὃ τε ναὸς καὶ ἄγαλμα λίθου πεποιημένον, γένεια ἔχον μέγεθος καὶ ὑπὲρ δύο πόδας· κλίνη δὲ ἐν δεξιᾷ κεῖται τοῦ ἀγάλματος. θύειν δὲ αὐτῷ τὰ πάντα ὁμοίως νομίζουσι πλὴν αἰγῶν.

880

13 9. Τοῦ δὲ Ἀσκληπιοῦ περὶ τεσσαράκοντα ἀπέχει σταδίοις περίβολος καὶ ἄδυτον ἱερὸν Ἴσιδος, ἀγιώτατον ὁπόσα Ἑλληνες θεῶ τῇ Αἰγυπτίᾳ πεποιήνται· οὔτε γὰρ περιοικεῖν ἐνταῦθα οἱ Τιθορεῖς νομίζουσιν, οὔτε ἔσοδος ἐς τὸ ἄδυτον ἄλλοις γε ἢ ἐκείνοις ἔστιν οὓς ἂν αὐτῇ προτιμήσασα ἢ Ἴσις καλέσῃ σφᾶς δι' ἐνυπνίων. Τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐν ταῖς ὑπὲρ Μαιάνδρου πόλεσι θεοὶ ποιοῦσιν οἱ καταχθόνιοι· οὓς γὰρ ἂν ἐς τὰ ἄδυτα εἰσελθεῖν θελή-
 14 σωσιν, ἀποστέλλουσιν αὐτοῖς ὄνειράτων ὄψεις. Ἐν δὲ τῇ Τιθορέῳ καὶ δις ἐκάστου τοῦ ἔτους τῇ Ἰσιδι πανηγυρίαν ἄγουσι, τὴν μὲν τῷ ἤρῳ, τὴν δὲ μετοπωρινήν. τρίτῃ δὲ ἡμέρᾳ πρότερον κατὰ ἑκατέραν τῶν πανηγύρεων, ὅσοις ἔστιν ἐσελθεῖν ἄδεια, τὸ ἄδυτον ἐκκαθαίρουσι τρόπον τινὰ ἀπόσρητον, καὶ δὴ καὶ τῶν ἱερῶν ἂ ἐπὶ τῆς προτέρας ἐνεβλήθη πανηγύρεως, τούτων ὁπόσα ἂν ὑπολειπόμενα εὔρωσι κομίζουσιν ἐς τὸ αὐτὸ αἰεὶ χωρίον καὶ κατορύσσουσιν ἐνταῦθα· δύο τε ἀπὸ τοῦ ἀδύτου στάδια ἔτεκμαιρόμεθα ἐς τοῦτο εἶναι τὸ χω-
 15 ρίον. Ταύτῃ μὲν δὴ τῇ ἡμέρᾳ τσαῦτα περὶ τὸ ἱερὸν δρωσιν· τῇ δὲ ἐπιούσῃ σκηναὶς οἱ καπηλεύοντες ποιοῦνται καλάμου τε καὶ ἄλλης ὕλης αὐτοσχεδίου· τῇ τελευταίᾳ δὲ τῶν τριῶν πανηγυρίζουσι πιπράσκοντες καὶ ἀνδράποδα καὶ κτήνη τὰ πάντα, ἔτι δὲ ἐσθῆτας καὶ ἀρ-

γυρον και χρυσόν. μετὰ δὲ μεσουῶσαν τὴν ἡμέραν τρέ-16
 πονται πρὸς θυσίαν. Θύουσι δὲ και βοῦς και ἐλάφους
 οἱ εὐδαιμονέστεροι, ὅσοι δὲ εἰσιν ἀποδέοντες πλούτη,
 και χῆνας και ὄρνιθας τὰς μελεαγρίδας· ὑσὶ δὲ ἐς τὴν
 θυσίαν οὐ νομίζουσιν οὐδὲ οἰσὶ χρῆσθαι και αἰξίν.
 Ὅσοις μὲν δὴ καθαγίσασι τὰ ἱερεῖα ἐς τὸ ἄδυτον ἀπο-
 στελλαι * * * πεποιημένους ἀρχήν, καθελίξαι δετ
 σφᾶς τὰ ἱερεῖα λίνου τελαμῶσιν ἢ βύσσου· τρόπος δὲ
 τῆς σκευασίας ἐστὶν ὁ Αἰγύπτιος. πομπεύει τε δὴ 17
 πάντα ὅσα ἔθυσαν, και οἱ μὲν ἐς τὸ ἄδυτον τὰ ἱερεῖα
 ἐσπέμπουσιν, οἱ δὲ ἔμπροσθε τοῦ ἀδύτου καθαγίζουσι
 881 τὰς σκηναὺς και ἀποχωροῦσιν αὐτοὶ σπουδῆ. και φασί
 ποτε ἀνθρώπου οὐ τῶν καταβαινόντων ἐς τὸ ἄδυτον,
 βέβηλον δὲ, ἠνίκα ἤρχετο ἢ πυρὰ καλεσθαι, τηνικαῦτα
 ἐσελθεῖν ἐς τὸ ἄδυτον ὑπὸ πολυπραγμοσύνης τε και
 τόλμης, και οἱ πάντα ἀνάπλεα εἰδώλων φαίνεσθαι, και
 ἀναστρέφαι μὲν αὐτὸν ἐς τὴν Τιθορέαν, διηγησάμενον
 δὲ ἅ ἐθεάσατο ἀφελναι τὴν ψυχὴν. 10. Ἐοικότα δὲ ἀν-18
 δρὸς ἦκουσα Φολνικος, ἄγειν τῆ Ἰσιδι Αἰγυπτίους τὴν
 ἑορτήν, ὅτε αὐτὴν τὸν Ὅσιριν πενθεῖν λέγουσι· τηνι-
 καῦτα δὲ και ὁ Νεῖλος ἀναβαίνειν σφίσιν ἄρχεται, και
 τῶν ἐπιχώριων πολλοὺς ἐστὶν εἰρημένα ὡς τὰ αὔξοντα
 τὸν ποταμὸν και ἄρδειν τὰς ἀρούρας ποιοῦντα τὰ δά-
 κρυά ἐστι τῆς Ἰσιδος. τότε οὖν τὸν Ῥωματον, ὃς ἐπετέ-
 τραπτο Αἰγυπτον, ἀνδρα ἔφη χρήμασιν ἀναπέδαντα ἐς
 τὸ ἄδυτον καταπέμψαι τῆς Ἰσιδος τὸ ἐν Κόπτω· και ὁ
 ἐσπεμφθεὶς ἀνέστρεψε μὲν ἐκ τοῦ ἀδύτου, διηγησάμενον
 δὲ ὅποσα ἐθεάσατο και τοῦτον αὐτίκα ἐπινθανόμην τε-
 λευτῆσαι. τὸ ἐπὸς οὖν ἀληθεύειν ἔοικε τὸ Ὀμήρου, σὺν
 οὐδενὶ αἰσίω τοὺς θεοὺς τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων ἐναρ-
 γῶς ὀραῖσθαι.

11. Τὸ δὲ ἔλαιον τὸ ἐν τῇ Τιθορέων ἀποδεῖ μὲν πλή-19

θει τοῦ τε Ἀττικοῦ καὶ τοῦ Σικυωνίου, χροῶν δὲ ὑπερβάλλει καὶ ἡδουῆ. [τό τε] Ἰβηρικὸν καὶ τὸ ἐκ τῆς νήσου τῆς Ἰστρίας· καὶ μύρα τε ἀπ' αὐτοῦ παντοῖα ἐψουσι, καὶ τὸ ἔλαιον ὡς βασιλέα ἄγουσιν.

XXXIII. Ἐτέρα δὲ ἐκ Τιθορέας ὁδοῦς ἢ ἐπὶ Λέδοντά ἐστιν· πόλις δὲ ποτε ἐνομιζέτο καὶ αὕτη, κατ' ἐμὲ δὲ ὑπὸ ἀσθενείας ἐξελελοίπεσαν οἱ Λεδόντιοι τὴν πόλιν, καὶ ἄνθρωποι περὶ ἐβδομήκοντα οἱ οἰκοῦντες ἦσαν ἐπὶ τῷ Κηφισῷ. Λέδων δ' οὖν ὄνομα ταῖς οἰκῆσεσιν ἐστὶν αὐτῶν, καὶ ἐς τὸν Φωκίων σύλλογον κοινὸν τελεῖν 882 ἡξίωσιν καὶ οὗτοι, καθάπερ γε καὶ οἱ Πανοπέεις. Τῶν δὲ ἀνθρώπων οἱ οἰκοῦσιν ἐπὶ τῷ Κηφισῷ τεσσαράκοντά ἐστιν ἀνωτέρω σταδίοις Λέδοντος τῆς ἀρχαίας τὰ ἐρείπια, καὶ τὸ ὄνομα ἀπὸ ἀνδρὸς λαβεῖν τὴν πόλιν φασὶν

2 αὐτόχθονος. Κακῶν δὲ ἀπέλαυσαν μὲν ἀνιάτων καὶ ἄλλαι πόλεις δι' ἀδικίαν ἐπιχωρίων ἀνθρώπων· ἐς τελέαν δὲ ἀπάλειαν ὤλισθον Ἴλιον μὲν διὰ τὴν ἐς Μενέλαον ὕβριν τοῦ Ἀλεξάνδρου, Μιλήσιοι δὲ διὰ τὸ ἐς τὰς ἐπιθυμίας Ἐστιαίου πρόχειρον καὶ ἔρωτα ἄλλοτε μὲν τῆς ἐν Ἠδωνοῖς πόλεως, τότε δὲ εἶναι Δαρείου σύμβουλον, ἄλλοτε δὲ ἐπανήκειν ἐς Ἰωνίαν. καὶ δὴ καὶ Λεδοντίοις Φιλόμηλος ἀσέβειαν τὴν ἑαυτοῦ δημοσίᾳ παρέσχε σφίσιν ἀναμάξασθαι.

3 2. Αἰλαία δὲ ἡμέρας μὲν ὁδὸν καὶ ὦρα χειμῶνος ἀπέχει Δελφῶν κατιοῦσι διὰ τοῦ Παρνασοῦ· στάδια δὲ ἑτεκμασθόμεθα ὀγδοήκοντα εἶναι τῆς ὁδοῦ καὶ ἑκατόν. Τούτους δὲ ἐνταῦθα ἀνθρώπους, καὶ ἐπειδὴ ἀνωκίσθη αὐτοῖς ἢ πόλις, ἀτύχημα ἐκ Μακεδονίας δεύτερον σφᾶς ἐμελλεν ἐπιληψέσθαι. πολιορκηθέντες γὰρ ὑπὸ Φιλίππου τοῦ Δημητρίου παρέστησαν κατὰ συνθήκας, καὶ ἐσήχθη φρουρά σφίσιν ἐς τὴν πόλιν, ἕως οὗ ἀνὴρ ἐπιχώριος, ὄνομα δὲ οἱ ἦν Πάτρων, τούτους τε ἐν ἡλικίᾳ τῶν

πολιτῶν συνέστησεν ἐπὶ τὴν φρουράν, καὶ κρατήσας τοὺς Μακεδόνας μάχῃ ἠνάγκασεν ἀπελθεῖν σφῶς ὑποσπόνδους· Διλαίεις δὲ αὐτοῦ ἀντὶ τῆς εὐεργεσίας ταύτης ἀνέθεσαν ἐς Δελφούς. Ἔστι δὲ ἐν Διλαίᾳ θεάτρον ⁴ καὶ ἀγορὰ τε καὶ λουτρά· ἔστι δὲ καὶ θεῶν ἱερά, Ἀπόλλωνος, τὸ δὲ Ἀρτέμιδος· ἀγάλματα δὲ ὀρθὰ ἐργασίας τε τῆς Ἀττικῆς καὶ τῆς Πευτέλῃσι λιθοτομίας. Αἰλαίων δὲ τῶν καλουμένων Ναϊδῶν καὶ θυγατέρα εἶναι τοῦ Κηφισοῦ, καὶ ἀπὸ τῆς νύμφης τὸ ὄνομα τεθῆναι τῇ πόλει φασί. καὶ ὁ ποταμὸς ἐνταῦθα ἔχει τὰς πηγὰς· ἄνυσσι δὲ ἐκ τῆς ⁵ πηγῆς οὐ τὰ πάντα μεθ' ἡσυχίας, ἀλλ' ὡς τὰ πλείω συμβαίνει μεσοῦσης μάλιστα τῆς ἡμέρας παρέχεσθαι φωνὴν ἀνερχόμενον· εἰκάσαις ἂν μυκωμένῳ ταύρῳ τὸν ἦχον τοῦ ὕδατος. ἔχει δὲ ἡ Αἰλαία καὶ πρὸς τὰς τοῦ ἔτους ὥρας μετοπώφου καὶ ἐν θέρει καὶ ἦρος ἐπιτηδεύει· τὸν δὲ χειμῶνα μὴ ὁμοίως ἤπιον γίνεσθαι κωλύει τὸ ὄρος ὁ Παρασός.

3. Χαράδρα δὲ εἰκοσιν ἀπωτέρω σταδίοις ἔστιν ⁶ ὑπὲρ ὑψηλοῦ κειμένη κρημνοῦ, καὶ ὕδατος οἱ ἐνταῦθα σπενίζουσιν ἄνθρωποι· ποτὸν δὲ σφισι ποταμὸς ἔστι Χάραδρος κατερχομένοις ὅσον τρία ἐπ' αὐτὸν στάδια· ἐκδίδωσι δὲ ἐς τὸν Κηφισόν, καὶ μοι τὸ ὄνομα ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ φαίνεται τεθῆναι τοῦ Χαράδρου τῇ πόλει. Χαράδραϊοις δὲ Ἠρώων καλουμένων εἰσὶν ἐν τῇ ἀγορᾷ βωμοί, καὶ αὐτοὺς οἱ μὲν Διοσκούρων, οἱ δὲ ἐπιχωρίων εἶναι φασιν Ἠρώων. 4. Γῆ δὲ διακεκριμένως ἀρίστη τῆς ⁷ Φωκίδος ἔστιν ἢ παρὰ τὸν Κηφισὸν καὶ φυτεῦσαι καὶ σπείρειν καὶ ἀνεῖναι νομάς· καὶ γεωργεῖται ταῦτα μάλιστα τῆς χώρας, ὥστε καὶ λόγος ἔστι πόλιν μὲν Παραποταμίους μὴ ὀνομασθῆναι, ἐπὶ δὲ τῶν παρὰ τὸν Κηφισὸν γεωργούντων πεποιῆσθαι τὸ ἔπος,

οἱ τ' ἄρα παρ ποταμὸν Κηφισὸν δτον ἔναιον.

8 τούτῳ τῷ λόγῳ διάφορα μὲν ἐν τῇ Ἡροδότου συγγραφῇ, διάφορα δὲ ἐστὶν αὐτῷ καὶ ὅσα ἐπὶ ταῖς νίκαις ταῖς Πυθικαῖς μνημονεύουσιν· Ἀμφικτυόνες γὰρ Πύθια ἐτίθεισαν πρῶτον, καὶ Αἰχμῆας Παραποτάμιος πυγμὴν ἐνίκησεν ἐν παισίν· ὡσαύτως δὲ Ἡρόδοτος καταλέγων τὰς πόλεις ὅσας βασιλεὺς Ξέρξης τῶν ἐν Φωκεῦσιν ἐνέπρησε, καὶ Παραποταμίους κατέλοχεν ἐν αὐταῖς πόλιν. οὐ μὲντοι οἱ Παραποτάμιοί γε ὑπὸ Ἀθηναίων καὶ Βοιωτῶν ἀνφικίσθησαν, ἀλλὰ ἐς τὰς ἄλλας πόλεις οἱ ἄνθρωποι κατενεμήθησαν ὑπὸ τε ἀσθενείας καὶ σπάνει χρημάτων. Παραποταμίῳν μὲν δὴ οὔτε ἐρείπια ἐτι ἦν, οὔτε ἐνθα τῆς χώρας ᾠκίσθη ἡ πόλις μνημονεύουσιν.

9 5. Ὀδὸς δὲ ἡ ἐς Ἀμφίκλειαν σταδίων ἐκ Αἰλαίας ἐστὶν ἐξήκοντα. ταύτην τὴν Ἀμφίκλειαν ἐλυμήναντο οἷ τε ἐπιχώριοι τῷ ὀνόματι, καὶ Ἡρόδοτος μὲν Ἀμφίκλειαν ἐκάλεσεν ἐπόμενος τῷ ἀρχαιοτάτῳ τῶν λόγων, Ἀμφικ- 884 τυόνες δὲ δόγμα ἐπὶ τῇ τῶν πόλεων ἀπωλείᾳ τῶν ἐν Φωκεῦσιν ἐξενεγκόντες ὄνομα ἔθεντο αὐτῇ Ἀμφίκλειαν. Οἱ δὲ ἐπιχώριοι τοιάδε ἐπ' αὐτῇ λέγουσι, δυναστήν ἄνδρα ἐπιβουλήν ἐχθρῶν ὑποπτεύσαντα ἐς νήπιον παῖδα καταθέσθαι τὸν παῖδα ἐς ἄγγελον, καὶ ἀποκρύψαι τῆς χώρας ἐνθα οἱ ἄδειαν ἔσεσθαι πλείστην ἡπίστατο· λύκον μὲν δὴ ἐπιχειρεῖν τῷ παιδί, δράκοντα δὲ ἰσχυρὰν
10 ἔχειν τὴν φρουρὰν ἐσπειραμένον περὶ τὸ ἄγγελον. ὡς δὲ ὁ πατήρ ἦλθε τοῦ παιδός, τὸν δράκοντα ἐπιβουλεύσαι τῷ παιδί ἐλίψων ἀφήσει τὸ ἀκόντιον, καὶ ἐκεῖνον τε καὶ ὁμοῦ τῷ δράκοντι τὸν παῖδα ἀπέκτεινε· διδασχθεὶς δὲ ὑπὸ τῶν ποιμαίνοντων ὡς εὐεργέτην καὶ φύλακα τοῦ παιδὸς ἀπεκτουῶς εἶη, πυρὰν τῷ δράκοντι καὶ τῷ παιδί ἐποίησεν ἐν κοινῷ. τό τε δὴ χωρίον εἰκέναι καὶ ἐς τότε καιομένην πυρᾶ φασί, καὶ ἀπὸ τοῦ δράκοντος ἐκείνου τὴν πόλιν ἐθέλουσιν Ὀφίτειαν ὀνομασθῆναι.

ἂ μάλιστα ἄξιον Διονύσῳ θεῶσιν ὄργια, ἔσοδος δὲ ἐς 11
τὸ ἄδυτον οὐδὲ ἐν φανεροῖσιν σφίσιν ἄγαλμα οὐκ ἔστι.
Λέγεται δὲ ὑπὸ τῶν Ἀμφικλειέων μάντιν τέ σφισι τὸν
θεὸν τοῦτον καὶ βοηθὸν νόσων καθεστημέναι· τὰ μὲν
δὴ νοσήματα αὐτοῖς Ἀμφικλειεῦσι καὶ τοῖς προσοικοῦ-
σιν ἰᾶται δι' ὄνειράτων, πρόμαντις δὲ ὁ ἱερεὺς ἔστι,
χερῶ δὲ ἐκ τοῦ θεοῦ κάτοχος.

6. Ἀμφικλείας δὲ ἀκωτέρω σταδίοις πεντεκαίδεκά 12
ἔστι Τιθρωνίων ἐν πεδίῳ κείμενον· παρέχεται δὲ οὐδὲν
ἐς μνήμην. ἐκ Τιθρωνίου δὲ εἴκοσιν ἐς Δρυμαίαν στά-
διοι· καθ' ὃ τι δὲ αὕτη ἢ ὁδὸς καὶ ἢ ἐς Δρυμαίαν ἐξ
Ἀμφικλείας ἢ [εὐθεία] παρὰ τὸν Κηφισὸν συμμίσγουσιν,
ἔστιν Ἀπόλλωνος Τιθρωνεῦσιν ἐνταῦθα ἄστος τε καὶ
βωμοί. πεποίηται δὲ καὶ ναός· ἄγαλμα δὲ οὐκ ἔστιν.
Ἀπέχει δὲ Ἀμφικλείας ἢ Δρυμαία σταδίους ὀγδοήκοντα
ἀποτραπέντι ἐς ἀριστεράν *** κατὰ Ἡροδότου τοὺς
835 λόγους, Ναυβολεῖς δὲ τὰ ἀρχαιότερα· καὶ οἰκιστὴν οἱ
ἐνταῦθα γενέσθαι φασὶ Φῶκον παῖδα τοῦ Αἰακοῦ. Δή-
μητρος δὲ Θεσμοφόρου Δρυμαίοις ἱερὸν ἔστιν ἀρχαῖον,
καὶ ἄγαλμα ὀρθὸν λίθου πεποίηται· καὶ αὐτῇ Θεσμο-
φῶρια ἐσθτὴν ἄγουσιν ἐπέτειον.

XXXIV. Ἐλατεία δὲ τῶν ἐν Φωκεῦσι μεγίστη πόλεων
ἔστι τῶν ἄλλων μετὰ γε τοὺς Δελφούς· κεῖται δὲ κατὰ
Ἀμφικλείαν, καὶ ἐς αὐτὴν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν ὁδὸς
ἔστιν ἐξ Ἀμφικλείας σταδίων, πεδίας ἢ πολλή, καὶ αὐ-
θις οὐκ ἐπὶ πολὺ ἀνάπτυς ἢ ἐγγυτάτω τοῦ Ἐλατείων
ἄσπεως. φεῖ δὲ ἐν τῇ πεδιάδι ὁ Κηφισός· αἱ δὲ ὠτίδες
καλούμεναι παρὰ τὸν Κηφισὸν νέμονται μάλιστα ὀρνί-
θων. 2. Ἐλατεῦσι δὲ ἐξεγένετο μὲν Κάσσανδρον καὶ 2
τὴν Μακεδόνων ἀπάσασθαι στρατιάν, ὑπῆρξε δὲ καὶ
Ταξίλου Μιθριδάτη στρατηγούντος τὸν πόλεμόν σφισιν
ἐκφυγεῖν· ἀντὶ τούτου δὲ τοῦ ἔργου Ῥωμαῖοι δεδώκασι

αὐτοῖς ἐλευθέρους ὄντας ἀτελῆ νέμεσθαι τὴν χώραν.
 Ἀμφισβητοῦσι δὲ οὗτοι ξενισοῦ μένους, καὶ Ἀρχάδες
 φασιν εἶναι τὸ ἀρχαῖον Ἐλάτων γὰρ τὸν Ἀρχάδες, ἠνίκα
 ἐπὶ τὸ ἱερὸν Φλεγύαι τὸ ἐν Δελφοῖς ἐστρατεύσαντο,
 ἀμῦναι τε τῷ θεῷ καὶ ἐν τῇ Φωκίδι ὁμοῦ τῷ στρατεύ-
 ματι αὐτὸν καταμεινάντα Ἐλατείας οἰκιστὴν γενέσθαι.
 3 Ἐν δὲ ταῖς Φωκίαν πόλεσιν ἃς ὁ Μῆδος ἐνέπρησεν,
 ἀριθμησαὶ καὶ τὴν Ἐλάτειαν ἔστιν ἐν ταύταις. συμφο-
 ραὶ δὲ αἱ μὲν πρὸς Φωκίας τοὺς ἄλλους γερόνασι σφι-
 σιν εὐοικυαὶ· τὰ δὲ καὶ ἰδίᾳ τοῖς Ἐλατεῦσιν ἐν Μακε-
 δόνων παρεσκεύασεν ὁ δαίμων. καὶ ἐπὶ μὲν Κασσάνδρου
 πολεμήσαντος Ὀλυμπιόδωρος κατέστη μάλιστα αἰτιος
 ἄπρακτον τοῖς Μακεδόσι γενέσθαι πολιορκίαν· Φίλιπ-
 πος δὲ ὁ Δημητρίου τὸν τε ἐν Ἐλατεία δῆμον πρὸς τὸ
 ἔσχατον δέους ἤγαγε, καὶ ὑπηγάγετο ἅμα τοὺς δυνα-
 4 τωτέρους δωρεᾶ. Τίτος μὲν δὴ ὁ ἄρχων Ῥωμαίων, τὸ 886
 γὰρ δὴ Ἑλληνικὸν ἅπαν ἐλευθερώσων ἀπέσταλτο ἐκ
 Ῥώμης, πολιτεῖαν τε Ἐλατεῦσιν ἀποδώσειν τὴν ἀρχαίαν
 ἐπηγγέλλετο, καὶ δι' ἀγγέλων ἐπεκηρυκευέτο σφισιν
 ἀπὸ Μακεδόνων ἀφίστασθαι· οἱ δὲ ὑπὸ ἀγνωμοσύνης,
 ὁ δῆμος ἢ οἱ ἔχοντες τὰς ἀρχάς, Φιλίππῳ τε ἦσαν πιστοὶ
 καὶ ὑπὸ τοῦ Ῥωμαίου πολιορκία παρέστησαν. Χρόνῳ
 δὲ οἱ Ἐλατεῖς ὕστερον Ταξίλου τε Μιθριδάτῃ στρατη-
 γοῦντος καὶ τῶν ἐκ τοῦ Πόντου βαρβάρων ἀντέσχον τῇ
 πολιορκίᾳ· ἐπὶ τούτῳ δὲ ἐλευθέρους εἶναι τῷ ἔργῳ
 5 δέδοται σφισιν ὑπὸ Ῥωμαίων. Τῶν δὲ Κοστοβόων τὸ
 ληστικὸν τὸ κατ' ἐμὲ τὴν Ἑλλάδα ἐπιδραμὸν ἀφίκετο
 καὶ ἐπὶ τὴν Ἐλάτειαν· ἐνθα δὴ ἀνὴρ Μνησίβουλος λό-
 χον τε περὶ αὐτὸν ἀνδρῶν συνέστησε, καὶ καταφρονεύσας
 πολλοὺς τῶν βαρβάρων ἐπεσεν ἐν τῇ μάχῃ. Οὗτος ὁ
 Μνησίβουλος δρόμον νίκας καὶ ἄλλας ἀνέλετο, καὶ
 Ὀλυμπιάδι πέμπτῃ πρὸς ταῖς τριάκοντά τε καὶ διακο-

σiais σταδίου και τοῦ σὺν τῇ ἀσπίδι διαύλου· ἐν Ἐλα-
 τείᾳ δὲ κατὰ τὴν ὁδὸν τοῦ δρομέως, Μνησιβούλου χαλ-
 κοῦς ἔστηκεν ἀνδριάς. 3. Ἡ δὲ ἀγορὰ αὐτῆ τέ ἐστι θείας 6
 ἀξία και ὁ Ἐλατος ἐπιγρασμένος στήλῃ· σαφῶς δὲ οὐκ
 οἶδα εἴτε τιμῶντες οἶα οἰκιστὴν εἴτε και μνήματος ἐπί-
 θημα ἐποίησαντο τὴν στήλην. Τῷ δὲ Ἀσκληπιῷ ναὸς
 ἀκοδόμηται και ἄγαλμα γένεια ἔχον ἐστί· τοῖς δὲ ἐργα-
 σαμένοις τὸ ἄγαλμα ὀνόματα μὲν Τιμοκλῆς και Τιμαρ-
 χίδης, γένους δὲ εἰσι τοῦ Ἀττικοῦ. Ἐπὶ τῷ πέρατι δὲ
 τῷ ἐν δεξιᾷ τῆς πόλεως θεατρόν τέ ἐστι και χαλκοῦν
 Ἀθηνᾶς ἄγαλμα ἀρχαῖον· ταύτην τὴν θεὸν λέγουσιν
 ἀμῦναί σφισιν ἐπὶ τοὺς ὁμοῦ Ταξίλω βαρβάρους.

4. Ἐλατείας δὲ ὄσον σταδίους εἰκοσιν ἀφέστηκεν 7
 Ἀθηνᾶς ἐπίκλησιν Κραναίας ἱερὸν, ἣ δὲ ὁδὸς ἐπὶ το-
 σοῦτον ἀναντεστέρα ὡς ἀνιᾶν τε μηδὲν και λεληθῆναι
 μᾶλλον αὐτῆς τὸ ἀναντες. λόφος δὲ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῷ
 πέρατι τὰ πλεῖω μὲν ἀπότομος, οὐ μέντοι ἄγαν ἢ μεγέ-
 887 θους ἔχων ἐστὶν ἢ ὕψους· ἐπὶ τούτῳ τῷ λόφῳ τὸ ἱερὸν
 πεποιήται, και στοαί τέ εἰσι και οἰκῆσεις διὰ τῶν στοῶν,
 ἐνθα οἰκοῦσιν οἷς τὴν θεὸν θεραπεύειν καθέστηκε, και
 ἄλλοις και μάλιστα τῷ ἱερωμένῳ. τὸν δὲ ἱερέα ἐκ παλ- 8
 δων αἰροῦνται τῶν ἀνήθων, πρόνοιαν ποιούμενοι πρό-
 τερον τῆς ἱερωσύνης ἐξήκειν οἱ τὸν χρόνον πρὶν ἢ ἡβῆ-
 σαι· ἱεροῦται δὲ ἔτη συνεχῆ πέντε, ἐν οἷς τὴν τε ἄλλην
 δῖαιταν ἔχει παρὰ τῇ θεῷ, και λουτρά αἱ ἀσάμινθοι
 κατὰ τρόπον εἰσὶν αὐτῷ τὸν ἀρχαῖον. Τὸ δὲ ἄγαλμα
 ἐποίησαν μὲν και τοῦτο οἱ Πολυκλέους παῖδες, ἐστί δὲ
 ἐσκευασμένον ὡς ἐς μάχην, και ἐπείργασται τῇ ἀσπίδι
 τῶν Ἀθήνησι μίμημα ἐπὶ τῇ ἀσπίδι τῆς καλουμένης ὑπὸ
 Ἀθηναίων Παρθένου.

XXXV. Ἐς Ἄβας δὲ ἀφικέσθαι και ἐς Ἰάμπολιν ἐστί
 μὲν [και] ἐξ Ἐλατείας ὄρεινὴν ὁδὸν ἐν δεξιᾷ τοῦ Ἐλα-

τέων ἄστεως· ἡ δὲ ἐπὶ Ὀποῦντα λεωφόρος ἡ ἐξ Ὀρχο-
 μενοῦ καὶ ἐς ταύτας φέρει τὰς πόλεις. ἴοντι οὖν ἐς
 Ὀποῦντα ἐξ Ὀρχομενοῦ καὶ ἐκτραπέντι οὐ πολὺ ἐς ἀρι-
 στεράν ὁδὸς ἡ ἐς Ἄβας. Οἱ δὲ ἐν ταῖς Ἄβαις ἐς γῆν τὴν
 Φωκίδα λέγουσιν ἀφικέσθαι ἐξ Ἄργους, καὶ τὸ ὄνομα
 ἀπὸ Ἄβαντος τοῦ οἰκιστοῦ λαβεῖν τὴν πόλιν, τὸν δὲ
 Λυγκέως τε καὶ Ἰπερμνήστρας τῆς Δαινωῦ παιδα εἶναι.

2. Ἀπόλλωνος δὲ ἱερὰς νενομίκασιν εἶναι καὶ Ἄβας ἐκ
 παλαιοῦ, καὶ χρηστήριον καὶ αὐτόθι ἦν Ἀπόλλωνος.

2 Θεῶ δὲ τῶ ἐν Ἄβαις οὐχ ὁμοίως Ῥωμαῖοί τε ἀπένειμαν
 τὰ ἐς τιμὴν καὶ ὁ Πέρσης, ἀλλὰ Ῥωμαῖοι μὲν εὐσεβείᾳ
 τῇ ἐς τὸν Ἀπόλλωνα Ἀβαίοις δεδώκασιν αὐτονόμους
 σφᾶς εἶναι, στρατιὰ δὲ ἡ μετὰ Ξέρξου κατέπρησε καὶ
 τὸ ἐν Ἄβαις ἱερόν. Ἑλλήνων δὲ τοῖς ἀντισταῖσι τῶ βαρ-
 βάρῳ τὰ κατακαυθέντα ἱερὰ μὴ ἀνιστάναι σφίσιν ἔδο-
 ξεν, ἀλλὰ ἐς τὸν πάντα ὑπολείπεσθαι χρόνον τοῦ
 ἐχθροῦ ὑπομνήματα· καὶ τοῦδε ἕνεκα οἱ τε ἐν τῇ Ἀλιαρ-
 τία ναοὶ καὶ Ἀθηναίοις τῆς Ἥρας ἐπὶ ὁδῶ τῇ Φαληρικῇ
 καὶ ὁ ἐπὶ Φαλήρῳ τῆς Δήμητρος καὶ κατ' ἐμὲ ἔτι ἡμί-
 3 καυτοὶ μένουσι. τοιαύτην θέαν καὶ τοῦ ἐν Ἄβαις ἱεροῦ 888
 τότε γε εἶναι δοκῶ, ἐς ὃ ἐν τῶ πολέμῳ τῶ Φωκικῶ βια-
 σθέντας μάχῃ Φωκίων ἄνδρας καὶ ἐς Ἄβας ἐκπεφευ-
 γότας αὐτούς τε οἱ Θεβαῖοι τοὺς ἐκέτας καὶ τὸ ἱερόν,
 δεύτερον δὲ οὗτοι μετὰ Μήδους, ἔδοσαν πυρὶ· εἰστήκει
 δ' οὖν καὶ ἐς ἐμὲ ἔτι οἰκοδομημάτων ἀσθενέστατον ὀπό-
 σα δὴ ἡ φλόξ ἐλυμήνατο, ἄτε ἐπὶ τῶ Μηδικῶ προλω-
 βησαμένῳ πυρὶ αὐθις ὑπὸ τοῦ Βοιωτίου πυρὸς κατερι-
 γασμένον. 3. Παρὰ δὲ τὸν ναὸν τὸν μέγαν ἐστὶν ἄλλος
 ναός, ἀποδέων ἐκείνου μέγεθος· βασιλεὺς δὲ Ἀδριανὸς
 ἐποίησε τῶ Ἀπόλλωνι· τὰ δὲ ἀγάλματα ἀρχαιότερα καὶ
 αὐτῶν ἐστὶν Ἀβαίων ἀνάθημα, χαλκοῦ δὲ εἰργασταὶ
 καὶ ὁμοίως ἐστὶν ὄρθά, Ἀπόλλων καὶ Λητώ τε καὶ Ἄρ-

τεμῖς. Ἀβαίοις δὲ ἔστι μὲν θέατρον, ἔστι δὲ καὶ ἀγορά σφισι, κατασκευῆς ἀμφοτέρω ἀρχαίας.

4. Ἐπαυελθόντα δὲ εἰς τὴν ὁδὸν τὴν εἰς Ὀποῦντα 5 εὐθείαν Ἰάμπολις τὸ ἀπὸ τούτου αἰ ἐκδέξεται. τῶν δὲ ἐνταῦθα ἀνθρώπων καὶ αὐτὸ κατηγορεῖ τὸ ὄνομα ὄτινες ἦσαν ἐξ ἀρχῆς καὶ ὁπόθεν ἐξαναστάντες ἀφίκοντο εἰς ταύτην τὴν χώραν. Ἵπαντες γὰρ οἱ ἐκ Θηβῶν Κάδμου καὶ τὸν σὺν ἐκείνῳ φυγόντες στρατὸν ἀφίκοντο ἐνταῦθα. τὰ μὲν δὴ ἀρχαιότερα ὑπὸ τῶν προσχώρων ἐκαλοῦντο Ἰάντων πόλις, χρόνῳ μὲντοι ὕστερον Ἰάμπολι ἐξευίκησεν ὀνομασθῆναι. Ἄτε δὲ καὶ βασιλέως Ξέρξου 6 καταπρήσαντος τὴν πόλιν καὶ αὐτῆς Φιλίππου κατασκάψαντος, ὅμως τὰ ὑπολειπόμενα ἦν ἀγορά τε ἀρχαίας κατασκευῆς καὶ βουλευτήριον, οἰκημα οὐ μέγα, καὶ θέατρον οὐ πόρρω τῶν πυλῶν. Ἀδριανὸς δὲ βασιλεὺς στοὰν ᾠκοδομήσατο, καὶ ἐπώνυμος ἡ στοὰ τοῦ ἀναθέντος βασιλέως ἔστι. φρέαρ δὲ σφισίν ἔστιν ἐν ἁπὸ τούτου μόνου καὶ πίνουσι καὶ λούονται, ἀπ' ἄλλου δὲ ἔχουσιν οὐδενός, πλήν γε δὴ ὄρα χειμῶνος τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ. Σέβονται δὲ μάλιστα Ἄρτεμιν, καὶ ναὸς Ἀρτέμι- 7 δός ἔστιν αὐτοῖς· τὸ δὲ ἄγαλμα ὁποῖόν τι ἔστιν οὐκ ἐδήλωσα· δις γὰρ καὶ οὐ πλέον ἐκάστου ἐνιαυτοῦ τὸ ἱερὸν ἀνοιγνύναι νομίζουσιν. ὁπόσα δ' ἂν τῶν βοσκημάτων 889 ἱερὰ ἐπονομάσωσιν εἶναι τῇ Ἀρτέμιδι, ἄνευ νόσου ταῦτα καὶ πιότερα τῶν ἄλλων ἐκτρέφασθαι λέγουσιν.

5. Ἐσβολὴ δὲ ἐκ Χαιρωνείας εἰς γῆν τὴν Φωκίδα οὐ 8 μόνον ἡ εὐθεία ἔστιν εἰς Δελφούς, ἢ διὰ τε Πανοπέως καὶ παρὰ τὴν Δαυλίδα καὶ ὁδὸν τὴν Σχιστὴν· φέρει δὲ ἐκ Χαιρωνείας καὶ ἑτέρα τραχεῖά τε ὁδὸς καὶ ὄρεινὴ τὰ πλέονα εἰς πόλιν Φωκέων Στεῖριν· μῆκος δὲ εἴκοσι στάδιοι τῆς ὁδοῦ καὶ ἑκατόν. Οἱ δὲ ἐνταῦθα φασιν οὐ Φωκεῖς, Ἀθηναῖοι δὲ εἶναι τὰ ἄνωθεν, καὶ ἐκ τῆς Ἀττικῆς

ὁμοῦ Πετεῶ τῷ Ὀρνέως ἀφικέσθαι διωχθέντι ὑπὸ Αἰ-
 γέως ἐξ Ἀθηνῶν· ὅτι δὲ τῷ Πετεῶ τὸ πολὺ ἐκ τοῦ δήμου
 τοῦ Στειριέων ἠκολούθησεν, ἐπὶ τούτῳ κληθῆναι τὴν
 9 πόλιν Στεριν. Στειρίταις δὲ ἐστὶν ἐπὶ ὑψηλοῦ καὶ πε-
 τρώδους ἢ οἰκησις· σπανίζουσιν οὖν κατὰ τοῦτο ὕδατος
 θέρους ὄρα· φρέατα γὰρ αὐτόθι οὔτε πολλὰ οὔτε ὕδωρ
 παρεχόμενά ἐστιν ἐπιτήδειον. ταῦτα μὲν δὴ λουτρά σφισι
 καὶ ὑποξυγίους ποτὸν γίνεται· τὸ δὲ ὕδωρ οἱ ἄνθρωποι
 τὸ πότιμον ὅσον στάδια τέσσαρα ὑποκαταβαίνοντες λαμ-
 βάνουσιν ἐκ πηγῆς· ἢ δὲ ἐν πέτραις ἐστὶν ὀρωρυγμένη,
 10 καὶ ἀρύονται κατιόντες ἐς τὴν πηγὴν. Δήμητρος δὲ ἐπι-
 κλησιν Στειρίτιδος ἱερὸν ἐστὶν ἐν Στερι· πλίνθου μὲν
 τῆς ὠμῆς τὸ ἱερὸν, λίθου δὲ τοῦ Πεντέλῃσι τὸ ἄγαλμα,
 δᾶδας ἢ θεὸς ἔχουσα. παρὰ δὲ αὐτῇ κατελιημένον ταινί-
 αϊς ἄγαλμα ἀρχαῖον εἰ τι ἄλλο, ὅποσα Δήμητρι ἐς τιμὴν.

XXXVI. Ἐς δὲ Ἀμβρωσον στάδιοι περὶ ἐξήκοντά
 εἰσιν ἐκ Στείρεως· πεδιάς ἢ ὁδός, ὄρων ἐν μέσῳ πεδίου
 κείμενον. ἄμπελοι δὲ τὸ πολὺ εἰσι τοῦ πεδίου, καὶ ἐν
 γῆ τῇ Ἀμβρωσέων οὐ συνεχεῖς μὲν ὥσπερ αἱ ἄμπελοι, 890
 πεφύκασι μέντοι καὶ αἱ θάμνοι. τὴν δὲ θάμνον ταύτην
 Ἴωνες μὲν καὶ τὸ ἄλλο Ἑλληνικὸν κόκκον, Γαλάται δὲ
 οἱ ὑπὲρ Φρυγίας φωνῇ τῇ ἐπιχωρίῳ σφισιν ὀνομάζουσιν
 ὕς. γίνεται δὲ αὕτη μέγεθος μὲν ἢ κόκκος κατὰ τὴν
 θάμνον καλουμένην, φύλλα δὲ μελάντερα μὲν καὶ μαλα-
 κώτερα ἢ ἡ σχίνος, τὰ μέντοι ἄλλα ἑοικότα ἔχει τῇ
 3 σχίνῳ. ὁ δὲ αὐτῆς καρπὸς ὁμοῖος τῷ καρπῷ τῆς στρύ-
 χνου, μέγεθος δὲ ἐστὶ κατὰ ὄροβον. γίνεται δὲ τι ἐν τῷ
 καρπῷ τῆς κόκκου βραχὺ ζῶον· τοῦτο εἰ ἀφίκοιτο ἐς
 τὸν ἀέρα πεπανθέντος τοῦ καρποῦ, πέτεται τε αὐτίκα
 καὶ ἑοικὸς κώνωπι φαίνοιτο ἄν· νῦν δὲ πρότερον, πρὶν
 ἢ τὸ ζῶον κινηθῆναι, συλλέγουσι τῆς κόκκου τὸν καρ-
 πόν, καὶ ἐστι τοῖς ἐρίοις ἢ βαφῇ τὸ αἶμα τοῦ ζῴου.

2. Ἡ δὲ Ἀμβρωσος κεῖται μὲν ὑπὸ τὸ ὄρος τὸν Παρ- 3
 νασόν, τὰ ἐπέκεινα δὲ ἢ Δελφοί· τεθῆναι δὲ τὸ ὄνομα
 τῇ πόλει ἀπὸ ἡρώος φασιν Ἀμβρώσου. Θηβαῖοι δὲ ἐς
 τὸν Μακεδόνων καὶ Φιλίππου καθιστάμενοι πόλεμον
 περιέβαλον τῇ Ἀμβρώσῳ διπλοῦν τεῖχος· τὸ δὲ ἐστὶν
 ἐπιχωρίου λίθου, χροῖαν μέλανος, ἐς τὰ μάλιστα ἰσχυ-
 ροῦ· κύκλος δὲ ἐκάτερος τοῦ τεύχους πλάτος μὲν ἀπο-
 δέων ὀλίγον ἐστὶν ὀργυιᾶς, τὸ δὲ ὕψος ἐς ἡμίσειάν τε
 καὶ δύο ὀργυιάς, ὅπου μὴ τὸ τεῖχος πεπόνηκε· διάστημα 4
 δὲ ἀπὸ τοῦ προτέρου τῶν κύκλων ἐπὶ τὸν δευτέρον
 ἐστὶν ὀργυιᾶ· κατασκευὴ δὲ πύργων ἢ ἐπάλξεων ἢ εἰ τι
 ἄλλο ἐς εὐπρέπειαν τεύχους, παρεῖται τὰ πάντα σφίσιν
 ἅτε τειχίζουσιν ἐπὶ μόνῳ τῷ αὐτίκα ἀμύνεσθαι. Ἔστι
 δὲ ἀγορά τε Ἀμβρωσεῦσιν οὐ μεγάλη, καὶ ἀνδριάντων
 ἐν αὐτῇ λίθου πεποιημένων κατεάγασιν οἱ πολλοί.

3. Τραπέντι δὲ ἐπὶ Ἀντίκυραν ἀνάτης τὰ πρῶτά 5
 ἐστὶν ὁδός· ἀναβάντι δὲ ὅσον δύο στάδια ὁμαλές τε
 χωρίον καὶ ἐν δεξιᾷ τῆς ὁδοῦ Δικτυνναίας ἐπίκλησιν
 ἱερὸν ἐστὶν Ἀρτέμιδος. ταύτην οἱ Ἀμβρωσεῖς ἄγουσι
 891 μάλιστα ἐν τιμῇ· τῷ δὲ ἀγάλματι ἐργασία τέ ἐστὶν Αἰ-
 γιναία, καὶ μέλανος τοῦ λίθου πεποιήται. τὸ δὲ ἀπὸ
 τοῦ ἱεροῦ τῆς Δικτυνναίας κατάντης ὁδὸς ἐς Ἀντίκυραν
 πᾶσά ἐστι. Τὰ δὲ ἀρχαιότερα ὄνομα εἶναι Κυπάρισσον
 τῇ πόλει φασί, καὶ Ὅμηρον ἐν Φωκῶν καταλόγῳ τὸ
 ὄνομα θελήσαι θεῖσθαι γε αὐτόν, ὅτι ἤδη τηρικαῦτα
 ἐκαλεῖτο Ἀντίκυρα· εἶναι γὰρ δὴ τὸν Ἀντικυρέα κατὰ
 Ἡρακλέα ἡλικίαν. Κεῖται μὲν δὴ ἡ πόλις κατὰ Μεδεῶ- 6
 νος τὰ ἐρείπια· ἐδήλωσα δὲ ἀρχομένης τῆς ἐς Φωκέας
 *** ἐς τὸ ἱερὸν ἀσεβῆσαι τὸ ἐν Δελφοῖς. Ἀντικυρέας
 δὲ ἐποίησε μὲν ἀναστάτους καὶ ὁ Ἀμύντου Φίλιππος,
 ἐποίησε δὲ καὶ δευτέρα Ὀτίλιος ὁ Ῥωμαῖος, ὅτι ἦσαν

ὑπήκοοι καὶ οὗτοι Φιλίππου τοῦ Δημητρίου βασιλεύον-
 τος Μακεδόνων· ὁ δὲ ἐπὶ τὸν Φίλιππον ἀμύνειν Ἀθη-
 7 ναίοις ὁ Ὀτίλιος ἀπέσταλτο ἐκ Ρώμης. 4. Τὰ δὲ ὄρη τὰ
 ὑπὲρ τὴν Ἀντικυραν πετρῶδη τε ἄγαν ἐστί, καὶ ἐν αὐ-
 τοῖς φύεται μάλιστα ὁ ἐλλέβορος. ὁ μὲν αὐτοῦ μέλας
 χωρεῖται ἀνθρώποις καὶ ἐστὶ γαστρὶ καθάρσιον, ὁ δὲ
 ἕτερος ὁ λευκὸς δι' ἐμέτου καθάρσιον πέφυκε· τὸ δὲ
 φάρμακον τὸ ἐς τὴν καθάρσιν ἢ τοῦ ἐλλεβόρου ὄζα
 8 ἐστίν. Ἀντικυρεῦσι δὲ εἰσὶ μὲν ἀνδριάντες ἐν τῇ ἀγορᾷ
 χαλκοί, ἐστὶ δὲ σφισιν ἐπὶ τῷ λιμένι Προσειδῶνι οὐ μέγα
 ἱερὸν, λογάσιν ὀκθοδομημένον λίθοις· κεκονίαται δὲ τὰ 892
 ἐντός. τὸ δὲ ἄγαλμα ὄρθον χαλκοῦ πεποιημένον, βέ-
 βηκε δὲ ἐπὶ δελφίνι τῷ ἐτέρῳ τῶν ποδῶν· κατὰ τοῦτο
 δὲ ἔχει καὶ τὴν χεῖρα ἐπὶ τῷ μηρῷ, ἐν δὲ τῇ ἐτέρᾳ χεῖρι
 9 τριαινὰ ἐστὶν αὐτῷ. Τοῦ γυμνασίου δὲ ἐν ᾧ καὶ τὰ
 λουτρά σφισι πεπολιῆται, τούτου πέραν ἄλλο γυμνάσιον
 ἐστὶν ἀρχαῖον· ἀνδριάς δὲ ἔστηκεν ἐν αὐτῷ χαλκοῦς·
 φησὶ δὲ ἐπ' αὐτῷ τὸ ἐπίγραμμα Ξενόδαμον παγκρατια-
 στήν Ἀντικυρέα ἐν ἀνδράσιν Ὀλυμπικὴν ἀνηρῆσθαι νί-
 κην. εἰ δὲ ἀληθεύει τὸ ἐπίγραμμα, Ὀλυμπιάδι τῇ πρώτῃ
 μετὰ δέκα καὶ διακοσίας φαίνοιτο ἂν τὸν κότινον ὁ Ξενό-
 δαμος εἰληφώς· αὕτη δὲ ἐν τοῖς Ἡλείων γράμμασι παρ-
 10 εῖται μόνῃ πασῶν ἢ Ὀλυμπιάς. Ἔστι δὲ ὑπὲρ τὴν ἀγορὰν
 ἐν φρεάτι ὕδατος πηγῇ· σκέπη δὲ ἀπὸ ἡλλοῦ τῷ φρεάτι
 ὄροφος τε καὶ ἀνέχοντες τὸν ὄροφον κίονες. ἐστὶ δὲ οὐ
 πολὺ ἀνωτέρω τοῦ φρεάτος λίθοις τοῖς ἐπιτυχοῦσιν ὀκ-
 δομημένον μνήμα· ταφῆναι δὲ φασὶν ἐνταῦθα τοὺς Ἰφί-
 του παιδας, τὸν μὲν ἀνασωθέντα ἐξ Ἰλίου καὶ ἀποθα-
 νόντα ἐν τῇ οἰκείᾳ· Σχεδίῳ δὲ ἐν μὲν γῆ τῇ Τρωάδι τὴν
 τελευταίην συμβῆναι λέγουσιν, ἀχθῆναι δὲ οἰκαδε καὶ
 τούτου τὰ ὄστα.

XXXVII. Τῆς πόλεως δὲ ἐν δεξιᾷ, δύο μάλιστα προ-

ελθόντι ἀπ' αὐτῆς σταδίου, πέτρα τέ ἐστιν ὑψηλή, μοῖρα ὄρους ἢ πέτρα, καὶ ἱερὸν ἐπ' αὐτῆς πεποιημένον ἐστὶν Ἀρτέμιδος ἔργον τῶν Πραξιτέλους, δᾶδα ἔχουσα τῇ δεξιᾷ καὶ ὑπὲρ τῶν ἄμων φαρέτραν· παρὰ δὲ αὐτὴν κύων ἐν ἀριστέρω· μέγαθος δὲ ὑπὲρ τὴν μεγάλητην γυναικα τὸ ἄγαλμα.

2. Τῇ δὲ γῆ τῇ Φωκίδι ἐστὶν ὁμορος ἢ ὀνομάζεται μὲν ἀπὸ Βούλωνος ἀγαρόντος τὴν ἀποικίαν ἀνδρός, συνωκίσθη δὲ ἐκ πόλεων τῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ Δωρίδι. λέγονται δὲ οἱ Βούλιοι Φιλομήλου καὶ Φωκίων * * * σύλλογον τὸν κοινόν. Ἐς δὲ τὴν Βούλιαν ἐκ μὲν τῆς Βαιωτίας Θίσβης σταδίων ἐστὶν ὁδὸς ὀγδοήκοντα, ἐξ Ἀντικύρας δὲ τῆς Φωκίᾶς δι' ἠπείρου μὲν καὶ εἰ ἀρχὴν ἐστὶν οὐκ οἶδα· οὕτω δύσβατα ὄρη καὶ τραχέα τὰ
893 μεταξὺ Ἀντικύρας τέ ἐστὶ καὶ Βούλιδος· [ἐς δὲ τὸν] * * * λιμένα σταδίων ἐξ Ἀντικύρας ἐστὶν ἑκατόν, τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ λιμένος στάδια ὁδοῦ τῆς πεζῆς τῆς ἐς Βούλιαν ἐπὶ εἶναι μάλιστα εἰκάξομεν. 3. Κάτεισι δὲ καὶ παταμὸς 3 ἐς θάλασσαν ταύτη χεῖμαρρος, ὃν αἱ ἐπιχώριοι ὀνομάζουσιν Ἡράκλειον. κεῖται δὲ ἐπὶ ὑψηλοῦ τε ἢ Βούλις καὶ ἐν παράπλω περαιουμένοις ἐξ Ἀντικύρας ἐς Λέχαιον τὸ Κορινθίων. Οἱ δὲ ἄνθρωποι οἱ ἐνταῦθα πλέον ἡμίσεις κόχλων ἐς βαφὴν πορφύρας εἰσὶν ἀλιεῖς. Κατασκευὴ δὲ ἢ ἐν τῇ Βούλιδι οὔτε ἢ ἄλλη θαύματος πολλοῦ, καὶ ἱερὰ θεῶν ἐστὶν Ἀρτέμιδος, τὸ δὲ αὐτῶν Διονύσου· τὰ δὲ ἄγαλματα ξύλου μὲν ἐστὶν εἰργασμένα, ὅστις δὲ ἦν ὁ ποιήσας οὐχ οἶοί τε ἐγενόμεθα συμβαλέσθαι. θεῶν δὲ ὄντινα οἱ Βούλιοι σέβουσι μάλιστα, Μέγιστον μὲν ὀνομάζουσι, Διὸς δὲ κατὰ ἡμετέραν δόξαν ἐστὶν ἐπίκλησις. καὶ πηγὴ Βουλλίσις ἐστὶ καλουμένη Σαύνιον.

4. Ἐς δὲ Κίρραν τὸ ἐπίνειον Δελφῶν ὁδὸς μὲν 4 σταδίων ἐξήκοντά ἐστιν ἐκ Δελφῶν· καταβάντι δὲ ἐς

- τὸ πεδίον ἰκπόδρομός τε ἐστὶ καὶ ἀγῶνα Πύθια ἄγου-
 σιν ἐνταῦθα τὸν ἰκπικόν. τὰ μὲν δὴ ἐς τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ
 Ταράξιππον ἐδήλωσέ μοι τὰ ἐς Ἡλείου τοῦ λόγου·
 ὁ δὲ ἰκπόδρομος ἔοικε τοῦ Ἀπόλλωνος τάχα μὲν που καὶ
 αὐτὸς τῶν ἰκπευόντων τινὰ ἀνιᾶσαι, ἄτε ἀνθρώποις
 τοῦ θαίμονος ὁμοίως ἐπὶ ἔργῳ παντὶ καὶ ἀμείνω καὶ τὰ
 χεῖρω νέμοντος· οὐ μέντοι καὶ αὐτὸς ταραχὴν τοῖς ἰπ-
 5 ἄλλῃ πέφυκεν ἐργάζεσθαι προφάσει. Τὸ δὲ πεδίον τὸ
 ἀπὸ τῆς Κίρρας ψιλόν ἐστὶν ἅπαν, καὶ φυτεύειν δένδρα
 οὐκ ἐθέλουσιν, ἢ ἐκ τινος ἀρᾶς ἢ ἀχρεῖον τὴν γῆν ἐς
 δένδρων τροφὴν εἰδότες. Λέγεται δὲ ἐς τὴν Κίρραν
 * * * καὶ ἀπὸ τῆς Κίρρας τὸ ὄνομα τὸ ἐφ' ἡμῶν τεθῆναι
 τῷ χωρίῳ φασίν. Ὅμηρος μέντοι Κρίσαν ἐν τε Ἰλιάδι
 ὁμοίως καὶ ὕμνῳ τῷ ἐς Ἀπόλλωνα ὀνόματι τῷ ἐξ ἀρχῆς 894
 καλεῖ τὴν πόλιν. Χρόνῳ δὲ ὕστερον οἱ ἐν τῇ Κίρρᾳ
 ἄλλα τε ἠσέβησαν ἐς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ ἀπετέμνοντο
 6 τοῦ θεοῦ τῆς χώρας. πολεμεῖν οὖν πρὸς τοὺς Κιρραίους
 ἔδοξεν Ἀμφικτυόσι, καὶ Κλεισθένην τε Σικυωνίων τυ-
 ραννοῦντα προεστήσαντο ἡγεμόνα εἶναι καὶ Σόλωνα ἐξ
 Ἀθηναίων ἐπηγάγοντο συμβουλεύειν. χρωμένοις δὲ σφι-
 σιν ὑπὲρ νίκης ἀνεῖπεν ἡ Πυθία,
 οὐ πρὶν τῆσδε πόλης ἐρείψετε πύργον ἐλόντες,
 πρὶν κεν ἐμῷ τεμένει κυανώπιδος Ἀμφιτρίτης
 κύμα ποτικλύξῃ κελαδοῦν ἐπὶ οἶνοπα πόντον.
 5. Ἐπεισεν οὖν ὁ Σόλων καθιερωῶσαι τῷ θεῷ τὴν Κιρ-
 7 ῥαίαν, ἵνα δὴ τῷ τεμένει τῷ Ἀπόλλωνος γένηται γείτων
 ἢ θάλασσα. Εὐρέθη δὲ καὶ ἕτερον τῷ Σόλωνι σόφισμα
 ἐς τοὺς Κιρραίους· τοῦ γὰρ Πλείστου τὸ ὕδωρ φέον διὰ
 ὄχετοῦ σφίσι ἐς τὴν πόλιν ἀπέστρεψεν ἀλλαχόσε ὁ Σό-
 λων. καὶ οἱ μὲν πρὸς τοὺς πολιορκοῦντας ἔτι ἀντειχον
 ἐκ τε φρεάτων καὶ ὕδωρ τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ πίνοντες·

ὁ δὲ τοῦ ἔλλεβόρου τὰς ῥίζας ἐμβαλὼν ἐς τὸν Πλεῖστον, ἐπειδὴ ἱκανῶς τοῦ φαρμάκου τὸ ὕδωρ ἤσθητο ἔχον, ἀνέστρεψεν αὐτίς ἐς τὸν ὀχετόν· καί, ἐνεφορήσαντο γὰρ ἀνέδην οἱ Κιρραῖοι τοῦ ὕδατος, [καί] οἱ μὲν ὑπο ἀπαύστου τῆς διαρροίας ἐξέλιπον οἱ ἐπὶ τοῦ τείχους τὴν φρουράν, Ἀμφικτυόνες δὲ ὡς εἶλον τὴν πόλιν, ἐπρά-
 8 ξαντο ὑπὲρ τοῦ θεοῦ δίκας παρὰ Κιρραίων, καὶ ἐπίνειον Δελφῶν ἐστὶν ἡ Κίρρα· παρέχεται δὲ καὶ ἐς θεῖαν Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος καὶ Αἰητοῦς ναόν τε καὶ ἀγάλματα μεγέθει μεγάλα καὶ ἐργασίας Ἀττικῆς. ἡ δὲ Ἀδράστεια
 895 ἴδρυνται μὲν ἐν τῷ αὐτῷ σφίσι, μεγέθει δὲ τῶν ἄλλων ἀποδέουσα ἀγαλμάτων ἐστίν.

XXXVIII. Ἡ δὲ γῆ ἡ Λοκρῶν τῶν καλουμένων Ὀξολῶν προσεχῆς τῇ Φωκίδι ἐστὶ κατὰ τὴν Κίρραν. Ἐς δὲ τὴν ἐπίκλησιν τῶν Λοκρῶν τούτων διάφορα ἤκουσα, ὁμοίως δὲ ἅπαντα δηλώσω. Ὀρεσθεὶ τῷ Δευκαλίωνος βασιλεύοντι ἐν τῇ χώρᾳ κύων ἔτεκεν ἀντὶ σκύλακος ξύλον· κατορούξαντος δὲ τοῦ Ὀρεσθέως τὸ ξύλον ἄμα τῷ ἦρι φῦναι ἄμπελον ἀπ' αὐτοῦ λέγουσι, καὶ ἀπὸ τοῦ ξύλου τῶν ὄζων γενέσθαι τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις. Οἱ δὲ Νέεσον πορθμεύοντα ἐπὶ τῷ Εὐήνῳ τρωθῆναι μὲν ὑπὸ Ἡρακλέους, οὐ μέντοι καὶ ἀντίκα γε ἀποθανεῖν, ἀλλὰ ἐς τὴν γῆν ταύτην ἐκφυγεῖν νομίζουσι, καὶ ὡς ἀπέθανε σῆπεςθαι τε ἄταφον καὶ ὀσμῆς τῷ ἐνταῦθα ἄερι μεταδοῦναι δυσώδους. ὁ δὲ τρίτος τῶν λόγων καὶ ὁ τέταρτος, ὁ μὲν ποταμοῦ τινὸς ἄτοπον τὴν τε ἀτμίδα καὶ αὐτὸ φησιν εἶναι τὸ ὕδωρ, ὁ δὲ τὸν ἀσφόδελον φύεσθαι πολὺν καὶ ἀνθοῦντα * * ὑπὸ τῆς ὀσμῆς. Λέ-
 3 γεται δὲ καὶ ὡς οἱ πρῶτοι τῶν ἐνταῦθα ἀνθρώπων ἦσαν αὐτόχθονες, ἐσθῆτα δὲ οὐκ ἐπιστάμενοί πω ὑφαίνεσθαι σκέπην πρὸς τὸ ῥίγος θηρίων δέρματα ἐποιούντο ἀδέψητα, τὸ δασὺ τῶν δερμάτων ἐς τὸ ἐκτός

ὑπὲρ εὐπρεπείας τρέποντες· ἐμελλεν οὖν κατὰ τὸ αὐτὸ
ταῖς βύρσαις καὶ ὁ χρῶς σφισιν ἐσεσθαι δυσώδης.

- 4 2. Δελφῶν δὲ ἀπωτέρω σταδίοις εἰκοσὶ τε καὶ
ἐκατὸν ἐστὶν Ἄμφισσα μεγίστη καὶ ὀνομαστοτάτη πόλις
τῶν Δοκρῶν. ἐσποιοῦσι δὲ αὐτοὺς ἐς τὸ Αἰτωλικὸν
αἰσχύνῃ τῶν Ὀζολῶν τοῦ ὀνόματος· καὶ δὴ καὶ ἔχει 896
λόγον εἰκότα, ὅτε βασιλεὺς ὁ Ῥωμαίων ἀναστάτους
ἐς τὸν Νικοπόλεως συνοικισμὸν ἐποίησεν Αἰτωλούς,
ἀποχωρῆσαι τοῦ δήμου τὸ πολὺ ἐς τὴν Ἄμφισσαν. τὸ
μέντοι ἐξ ἀρχῆς γένους τοῦ Δοκρῶν εἰσί· τεθῆναι δὲ τῇ
πόλει τὸ ὄνομα ἀπὸ Ἀμφίσσης τῆς Μάκαρος τοῦ Αἰόλου
φασί, καὶ Ἀπόλλωνα ἐραστὴν γενέσθαι τῆς Ἀμφίσσης.
53. Κεκόσμηται δὲ ἡ πόλις κατασκευῇ τε τῇ ἄλλῃ, καὶ
τὰ μάλιστα ἦκοντα ἐς μνήμην ἐστὶ μὲν μνήμα Ἀμφί-
σης, ἐστὶ δὲ Ἀνδραίμονος· σὺν δὲ αὐτῷ ταφῆναι λέ-
γουσι καὶ Γόργην τὴν Οἰνέως συνοικήσασαν τῷ Ἀν-
δραίμονι. Ἐν δὲ τῇ ἀκροπόλει ναὸς σφισιν Ἀθηνᾶς
καὶ ἄγαλμα ὀρθὸν χαλκοῦ πεποιημένον, κομισθῆναι δὲ
ὑπὸ Θόαντός φασιν αὐτὴν ἐξ Ἰλίου καὶ εἶναι λαφύρων
6 τῶν ἐκ Τροίας· οὐ μὲν καὶ ἐμὲ γε ἐπειθον. ἐδήλωσα
δὲ ἐν τοῖς προτέροις τοῦ λόγου Σαμίους Ῥοίκου Φιλαίου
καὶ Θεόδωρον Τηλεκλέους εἶναι τοὺς εὐρόντας χαλκὸν
ἐς τὸ ἀκριβέστατον τῆξαι· καὶ ἐχώνευσαν οὗτοι πρῶ-
τοι. Θεοδώρου μὲν δὴ οὐδὲν ἐτι οἶδα ἐξευρών, ὅσα γε
χαλκοῦ πεποιημένα· ἐν δὲ Ἀρτέμιδος τῆς Ἐφεσίας
πρὸς τὸ οἶκημα ἐρχομένῳ τὸ ἔχον τὰς γραφὰς λί-
θου θριγκὸς ἐστὶν ὑπὲρ τοῦ βωμοῦ τῆς Πρωτο-
θρονίας καλουμένης Ἀρτέμιδος· ἀγάλματα δὲ ἄλλα τε
ἐπὶ τοῦ θριγκοῦ καὶ γυναικὸς εἰκῶν πρὸς τῷ πέρατι
ἔστηκε, τέχνη τοῦ Ῥοίκου, Νύκτα δὲ οἱ Ἐφέσιοι κα-
7 λουῖσι. Τοῦτο οὖν τὸ ἄγαλμα τῆς ἐν τῇ Ἀμφίσσῃ Ἀθη-
νᾶς καὶ ἰδεῖν ἐστὶν ἀρχαιότερον καὶ ἀργότερον τὴν

τέχνην. Ἄγουσι δὲ καὶ τελετὴν οἱ Ἀμφισσεῖς Ἀνάκτων
καλουμένων παιδῶν· οἵτινες δὲ θεῶν εἰσὶν οἱ Ἄνακτες
παῖδες, οὐ κατὰ ταῦτά ἐστιν εἰρημένον, ἀλλὰ εἶναι
897 Διοσκούρους, οἱ δὲ Κούρητας, οἱ δὲ πλεόν τι ἐπίστα-
σθαι νομίζοντες Καβείρους λέγουσι.

4. Τούτων δὲ τῶν Λοκρῶν τσαῖδε ἄλλαι πόλεις 8
εἰσὶν, ἅνω μὲν ὑπὲρ Ἀμφίσσης πρὸς ἤπειρον Μυωνία,
στάδιοις ἀπωτέρω τριάκοντα Ἀμφίσσης· οὗτοι καὶ τῷ
Διὶ ἐν Ὀλυμπίᾳ εἰσὶν οἱ ἀναθέντες Μυᾶνες τὴν ἀσπίδα.
κεῖται δὲ τὸ πόλισμα ἐπὶ ὑψηλοῦ, καὶ σφισιν ἄστος καὶ
βωμός θεῶν Μειλιχίων ἐστὶ· νυκτεριναὶ δὲ αἱ θυεαὶ
θεοῖς τοῖς Μειλιχίοις εἰσὶ, καὶ ἀναλῶσαι τὰ κρέα αὐ-
τόθι πρὶν ἢ ἥλιον ἐπισχεῖν νομίζουσι. καὶ Ποσειδῶνός
ἐστὶν ὑπὲρ τὴν πόλιν τέμενος καλούμενον Ποσειδῶνιον,
ἐν δὲ αὐτῷ ναὸς Ποσειδῶνος· τὸ δὲ ἄγαλμα ἐς ἐμὲ οὐκ ἦν.

5. Οὗτοι μὲν δὴ ὑπεροικουῦσιν Ἀμφίσσης· ἐπὶ θαλάσ- 9
σης δὲ Οἰάνθεια καὶ ταύτῃ ὁμορουσά ἐστι Ναυπακτος.
πλὴν δὲ Ἀμφίσσης, ὑπ' Ἀχαιῶν οἱ ἄλλοι Πατρώων
ἄρχονται, βασιλέως σφίσι δόντος Αὐγούστου. Ἐν Οἰαν-
θείᾳ δὲ Ἀφροδίτης τε ἱερόν, καὶ ὀλίγον ὑπὲρ τὴν πόλιν
κυπαρίσσου τε ἀναμιξ καὶ τῆς πίτυός ἐστιν ἄστος, καὶ
ναὸς τε Ἀρτέμιδος καὶ ἄγαλμα ἐν τῷ ἄλσει· γραφαὶ δὲ
ἐπὶ τῶν τοίχων ἐξίτηλοί τε ἦσαν ὑπὸ τοῦ χρόνου καὶ
οὐδὲν ἔτι ἐλείπετο ἐς θεῶν αὐτῶν. Κληθῆναι δὲ ἀπὸ 10
γυναικὸς ἢ νύμφης τεκμαίρομαι τὴν πόλιν, ἐπεὶ ἐπὶ
Ναυπάκτῳ γε οἶδα εἰρημένον ὡς Λωριεῖς οἱ ὁμοῦ τοῖς
Ἀριστομάχου παισὶ τὰ πλοῖα αὐτόθι ἐποιήσαντο, οἷς ἐς
Πελοπόννησον ἐπεφαιώθησαν· καὶ ἀντὶ τούτου γενέ-
σθαι τὸ ὄνομα τῷ χωρίῳ φασί. τὰ δὲ μοι Ναυπακτίων,
ὡς τοῖς ἐς Ἰθώμην ἀποστᾶσιν ὁμοῦ τῷ σεισμῷ τῷ ἐν
Λακεδαιμόνι Ἀθηναῖοι Ναυπακτον ἐνοικῆσαί σφισιν
ἔδοσαν ἀφελόμενοι τοὺς Λοκρούς, καὶ ὡς τοῦ Ἀθη-

- ναίων ὕστερον πταίσματος τοῦ ἐν Αἴγος ποταμοῖς Λα-
 πεδαιμόνιοι τοὺς Μεσσηνίους ἐδίωξαν καὶ ἐκ τῆς Ναυ-
 πάκτου, τάδε μὲν ἐπεξῆλθέ μοι καὶ ἐς πλεον ἢ Μεσσηνία
 συγγραφῆ· ἐκλιπόντων δὲ ὑπὸ ἀνάγκης τῶν Μεσση-
 νίων, οὕτως οἱ Λοκροὶ συνελέχθησαν αὐτοῖς ἐς τὴν
- 11 **Ναύπακτον.** 6. Τὰ δὲ ἔπη τὰ Ναυπάκτια ὀνομαζόμενα
 ὑπὸ Ἑλλήνων ἀνδρὶ ἐσποιοῦσιν οἱ πολλοὶ Μιλησίῳ·
 Χάρων δὲ ὁ Πύθεός φησιν αὐτὰ ποιῆσαι Ναυπάκτιον ⁸⁹⁸
 Καρκίνον. ἐπόμεθα δὲ καὶ ἡμεῖς τῇ τοῦ Λαρψακηνοῦ
 δόξῃ· τίνα γὰρ καὶ λόγον ἔχει ἂν ἔπαισιν ἀνδρὸς Μιλη-
 σίου πεποιημένοις ἐς γυναῖκας τεθῆναι σφισιν ὄνομα
- 12 **Ναυπάκτια;** Ἐνταῦθα ἔστι μὲν ἐπὶ θαλάσῃ ναὸς Πο-
 σειδῶνος καὶ ἄγαλμα ὀρθὸν χαλκοῦ πεποιημένον, ἔστι δὲ
 καὶ ἱερὸν Ἀρτέμιδος καὶ ἄγαλμα λευκοῦ λίθου· σχῆμα
 δὲ ἀκοντιζούσης παρέχεται, καὶ ἐπίκλησιν εἰληφεν Αἰ-
 τωλή. Ἀφροδίτη δὲ ἔχει μὲν ἐν σπηλαίῳ τιμάς· εὐχον-
 ται δὲ καὶ ἄλλων ἔνεκα, καὶ αἱ γυναῖκες μάλιστα αἱ
- 13 **χῆραι γάμον αἰτοῦσι παρὰ τῆς θεοῦ.** 7. Τοῦ δὲ Ἀσκλη-
 πιοῦ τὸ ἱερὸν ἐρείπια ἦν, ἐξ ἀρχῆς δὲ ᾤκοδόμησεν αὐτὸ
 ἀνὴρ ἰδιώτης Φαλύσιος. νοσήσαντι γὰρ οἱ τοὺς ὀφθαλ-
 μοὺς καὶ οὐ πολὺ ἀποδέον τυφλῶ ὁ ἐν Ἐπιδαύρῳ πέμ-
 πει θεὸς Ἀνύτην τὴν ποιήσασαν τὰ ἔπη φέρουσαν σεση-
 μασμένην δέλτον. τοῦτο ἐφάνη τῇ γυναικὶ ὄψις ὀνει-
 ρατος, ὅσαρ μέντοι ἦν αὐτίκα· καὶ εὐρέ τε ἐν ταῖς χερσὶ
 ταῖς αὐτῆς σεσημασμένην δέλτον, καὶ πλεύσασα ἐς τὴν
 Ναύπακτον ἐκέλευσεν ἀφελόντα τὴν σφραγίδα Φαλύ-
 σιον ἐπιλέγεσθαι τὰ γεγραμμένα. τῷ δὲ ἄλλως μὲν οὐ
 δυνατὰ ἐφαίνετο ἰδεῖν τὰ γράμματα ἔχοντι οὕτω τῶν
 ὀφθαλμῶν· ἐπὶ τῶν δὲ τι ἐκ τοῦ Ἀσκληπιοῦ χρηστὸν
 ἀφαιρεῖ τὴν σφραγίδα, καὶ ἰδὼν ἐς τὸν κηρὸν ὑγιῆς τε
 ἦν, καὶ δίδωσι τῇ Ἀνύτῃ τὸ ἐν τῇ δέλτῳ γεγραμμένον,
 στατήρας δισχιλίους χρυσοῦ.

I N D E X.

(Numerus primus libri est, secundus capituli, tertius segmenti.)

- A**bae opp. Phocidis, Phocicae cladis immune 10 3 2. Phocensium asyllum ib. 3. oraculum 4 32 5. 10 35 1.
- Abantes** pop. Euboeae 5 22 4. coloniam ducunt in Chium 7 4 9.
- Abantidas** Sicyonis tyrannus 2 8 2.
- Abantis** regio 5 22 3.
- Abaris** Hyperboreus 3 13 2.
- Abartus** e Codri genere 7 3 10.
- Abas** Lyncei f. 2 16 2. 10 35 1.
- Abas** Melampodis f. 1 43 5.
- Abas** vates Lysandri 10 9 7.
- Abasa** ins. Aethiopiae 6 26 9.
- Abia** Hylli nutrix 4 36 1.
- Abia** Messeniae opp. ib.
- abortus** epidemicus 8 23 7.
- Abrupolis** rex Sapaeorum 7 10 6.
- Abydus** opp. 3 9 12.
- Acacallis** Minois f. 8 53 4.
- Acacallis** nympa 10 16 5.
- Acacesium** Arcadiae opp. 8 3 2, 8 27 41, 8 36 10.
- Acacesius** collis 8 36 9.
- Acacus** Lycaonis f. 8 3 2, 8 36 10.
- Academia** 1 29 2.
- Acamas** Thesei f. eponymus 1 5 3. pictus 10 26 2. eius statua 10 10 1.
- Acanthus** Lacedaem. Ol. 5 8 7.
- Acarnan** Alcmaeonis f. 8 24 9.
- Acarnanes** Atheniensium adversus Antipatrum socii 1 25 4. ab Aetolis victi 10 16 6. ab Agesilao reprimuntur 3 10 2. Messenios in Oeniadis oppugnant 4 25 8. olim Curetes 8 24 9. divinationem docent Hesiodum 9 31 5.
- Acastus** pictus 1 18 1. patri funebres ludos instituit 3 18 16. 6 20 19. Iphicium coronat 5 17 10.
- accipiter** accipitrem velocior 7 12 2.
- Ace** locus Arcadiae 8 34 2.
- Acesidae** ara 5 14 7.
- Acesis** apud Epidaurios, qui aliis Euame-
riat 5 11 7.
- Acesius** v. Acesis.
- Acestium** e Themistoclis posteris 1 37 1.
- Acestor** fector 6 17 4. 10 15 6.
- acetum** uniones resolvit 8 18 6.
- Achaeus** Xuthi f. 7 1 2 et 3.
- Achaei** ab Achaei filii dicuntur Argivi et Lacedaemonii 7 1 7, 3 13 14. Argis et Lacedaemone eieci Ionom in Peloponneso sedes occupant 5 1 1. 7 6 1. Romanorum socii 7 8 3, Ptolemaei 2 8 5. deficiunt a Romanis 2 1 2. Messenios oppugnant 4 29 11. Lacedaemoniis semper infensi 7 7 3. cum Lacedaemoniis bellum gerunt ib. et 12 6. Paracyparissii 3 22 9.
- Achaeorum** reges 7 6 2. bella et res gestae 7 6 3 — 7 17 4. concilium 2 1 2. eius auctor 8 30 5, ratio et locus 7 7 1, 7 24 4, abolitio 7 16 9. armatura 8 50 1. donaria 5 25 8. 6 15 2. 10 18 1. fines 7 17 5. portus 4 34 6. urbes duodecim 7 6 1.
- Achaea** Hyperborea 5 7 8.
- Achaea** fons 4 33 7.
- Acharnae** demus Atticus 1 31 6.
- Acheloi** fl. tres 8 38 9.
- Achelous** Aetoliae fl. Callirrhoes pater 8 24 9, Castaliae 10 8 9, Sirenum 9 34 3. cum Hercule luctatur 3 18 6, 6 19 12. eius alluvio 8 24 9 et 11, ara 1 34 3, 1 41 2, pisces marini 4 34 1.
- ἀχραιός** populus alba 5 14 2.
- Acheron** fl. Thesprotidis 1 17 5, 5 14 2, 10 28 1.
- Acherusia** palus 1 17 5, 2 35 10.
- Achilles** Chironi educandus traditur 3 18 12. an Helenam a Tyndareo petierit 3 24 10. ad Troiam cur profectus ib. Helenae maritus 3 19 13. cum Memnone pugnat 3 18 12, 5 19 1, 5 22 2. Tennem interficit 10 14 4. eius interitus 1 14 1, monumentum inane 6 23 3, templa 3 20 8, 3 24 5, 3 19 11, statua equestris 10 13 5, hasta 3 3 8, clipeus 9 29 7. insula ei Lence sacra 3 19 11.
- Achilleus** portus 3 25 4.
- Achiladaeus** Corinthiorum dux 4 19 2.
- Achichorius** Gallorum dux 10 19 7 et 8, 10 22 10 et 13, 10 23 12.
- Acidas** fl. 5 5 8.
- Acontion** opp. Arcadiae 8 27 4.
- Acraea** Asterionis fluvii filia 2 17 2.
- Ἀκραίων ὄρος** 2 17 2.
- Acraephanium** urbs Boeotiae 9 23 5, 9 40 2.

- Acratus daemon comes Bacchi 1 2 5.
 Acrias opp. Laconic. 3 21 7.
 Acrias prociis Hippodamiae 6 21 10.
 Acriatae Acriarum incolae 3 22 5.
 Acripius Clitorius 8 27 2.
 Acrisius Abantis f. 2 16 2, Eurydices maritus 3 13 8. cum Proeto de imperio contendit 2 25 7. filiam eustodit aeneo thalamo 2 23 7, 10 5 11. disci iactu a Perseo interemptus 2 16 2.
 Acritas promont. 4 34 12.
 Acrocorinthus Soli sacra 2 1 6, 2 4 6, 7 6 6.
 ἀκροχερσίτης 6 4 1.
 acropolis Atheniensium olim πόλις dicta 1 26 6.
 ἀκροστόλια lignea 9 16 3.
 Acrotatus Aerei f. 3 6 4.
 Acrotatus Cleomenis f. 1 13 5, 3 6 2. in acie cadit 8 27 11, 8 30 7.
 Actaea antiquum Atticae nomen 1 2 6.
 Actaeon Aristaei f. 10 30 5, 10 17 3. a Diana in cervum mutatus 1 44 5, 9 2 3. eius spectrum 9 36 5, cubile 9 2 3.
 Actaeus primus Atheniensium rex 1 2 6, 1 14 7.
 ἀκτῆ et ἀλιγαλός differunt 2 34 9.
 Actiacum praelium 8 8 12.
 Actium 10 8 3.
 Actor Azei f. 9 37 7.
 Actor Phorbantii f. 5 1 11.
 Actoris filii Molionidae 8 14 9. regni Elei participes 5 1 11. ab Hercule occisi 2 15 1, 3 18 15, 5 2 1. eorum uxores 5 3 3.
 Acusilaus Diagorae f. Ol. 6 7 1 et 3.
 Acusilaus de Mycenaeo 2 16 4.
 adamas ut dometur 8 18 6.
 Adamatas Tarentinus 6 14 11.
 Ἀδύλας effugies 5 18 2.
 Adimantus Athen. a Spartanis corruptus 4 17 3, 10 9 11.
 Admetus Aegaeae f. 10 25 5.
 Admetus (Phereids f.) 5 17 10, 3 18 16.
 Admetus a Philocteta occisus 10 27 1.
 Adonin cecinit Sappho 9 29 8, desinit Argivae 2 20 6. eius mater 9 16 4, fanum 9 41 2, myrtus 6 24 7.
 Adramyttium opp. 4 27 9.
 Adrastea fons 2 15 3.
 Adrasteae signum 10 37 8.
 Adrastus Lydus 7 6 6.
 Adrastus Polynicis f. 2 20 5.
 Adrastus Talai f. 8 25 8, Phoronides 7 17 7, Sicyonis rex 2 6 6. Arionem equum ab Hercule accipit 8 25 10. evadit 9 9 2. Thesei opem implorat 1 39 2.Adrasti domus 2 23 2, gener 9 5 12, obitus et cultus 1 43 1, heroum 1 30 4, statua 10 10 3.
 Adrianus imp. eponymus 1 1 5. Hebraeos, qui defecerant, subigit ib. viam Scironiam munit 1 44 6. balneum Corinthi struit 2 3 5. e Stymphalo Corinthum aquas ducit ib. 8 22 3. Nemeis equestrem cursum reddit 6 16 4, Mantinea pristinum nomen 8 8 12. Neptuni Hippionem reficit Mantinea 8 10 2. Epaminonda stelam et epigramma ponit 8 11 8. Abis et Athenis templa aedificat 10 34 4, 1 18 6, Athenis etiam gymnasium 1 18 9, Hyampoli porticum 16 35 6, Lupiae portum 6 19 9. Iunoni pavonem consecrat 2 17 6. eius laus et staturae 1 3 2, 1 18 6, 1 24 7, studia in Antinuum 8 9 7.
 Adriaticum mare 5 25 3, 8 54 3.
 Adristas 8 4 1.
 adulterium Messeniam et Troiam perdidit 4 20 5. adulterii poena 9 35 8.
 adytum Palaemonii 2 2 1. Endymionis 5 1 4. Trophonii 4 16 7. Minervae 7 27 2. adyta a profanis non intrantur sine periculo 10 32 17.
 Aecaeum 2 29 6 et 9.
 Aecidarum fatum 1 14 1, genealogia 2 29 2.
 Aecides Arybbae f. 1 11 1 et 3 — 4.
 Aecus Iovis f. Aeginae rex 2 29 2. iudex 1 39 6. Graeciae pluviam impetrat 1 44 9, 2 29 7. Aeaci uxores ib. 9, filii ib. 2.
 Aeanthes Milesius 10 9 9.
 Aechmaeus Parapotamius victor Pyth. 10 33 8.
 Aechmagoras Herculis f. 8 12 3.
 Aechmis Briacae f. Arcadiae rex 8 5 10.
 Aestes Solis f. 2 3 10, 9 34 8.
 Aegae opp. Macedoniae 1 6 3, Achaiae 7 25 12, 8 15 9.
 Aegaeum mare 1 1 1. eius insulae 2 22 1.
 Aegaeae opp. 5 21 11.
 Aegaeus Oeolyci f. 3 15 8, 4 7 8.
 Aegaeus Pandionis minoris f. Athen. rex 1 5 2 et 4. Lyci frater 4 2 6. Uraniae Veneris cultum Athenis introducit 1 14 7. quos expellit in Arcadium migrant 8 23 3. eius interitus et heroum 1 22 4 et 5. statua 10 10 1.
 Aegiae opp. Lacon. 3 21 5.
 Aegiale quae postea Sicyon 2 6 5.
 Aegialea urbs 2 3 6. peste afflicta 2 7 7. eversa ib. 1.
 Aegialeus Adraasti f. 1 43 1. ἀυτόχθων 2 5 6. rex Sicyonis ib. 7 1 1. eius heroum 1 44 4, statua 10 10 4, interitus 9 5 13, monumentum 9 19 2, nepotes 2 5 6.
 Aegialus postea Achaia 5 1 1, 7 1 1.
 Aegialenses 7 1 1.
 Aegienses Achaiae pop. 3 12 7.
 Aegila Lacon. locus 4 17 1.
 Aegimius Pamphyli pater 2 28 6.

- Aegina Asopi filia insulae nomen dat* 2 5
2, 2 29 2. rapta a Iove 2 5 1. eius signum
5 22 6, 10 13 6.
- Aegina insula* 2 29 2 — 30 4.
- Aeginaei operis signa* 1 42 5, 2 30 1, 5
25 13, 7 5 5, 8 53 11, 10 17 12, 10
36 5.
- Aeginetae navibus valent* 2 29 5. Persis
studentes a Cleomene comprimuntur 3 4
2. cum Arcadibus commercium exercent
8 5 8.
- Aeginetes Deritae f.* 7 18 5.
- Aeginetes Pompei f.* Arcadiae rex 8 5 8.
- Aegira opp. et navale Achaiae* 7 26 1—9.
aegris aurea 5 12 4.
- Aegisthus cum Agamemnone Cassandrae
geminis interficit* 2 16 6. a Nauplii filiis
iuvatur 1 22 6. eius cum Agamemnone
simultas unde orta 2 18 2. filia Erigone
2 18 6. sepulcrum 2 16 6.
- Aegium opp.* 7 6 1, 7 22 10, 7 23 5 —
24 4. Achaici syndrii locus 7 7 2, 7
24 4.
- Aegles e Sole filiae Gratiae* 9 35 5.
- ad Aegospotamos clades* 3 8 6, 3 11 5, 3
17 4, 4 17 3, 9 32 7, 10 9 11. pugnae
socii 10 9 7 — 10, manubiae 3 18 8.
- Aegosthena* 1 44 4.
- Aegyptii proceri* 1 35 5. navalibus quam
pedestribus praeliis aptiores 3 6 5. cum
Phrygiis de antiquitate certant 1 14 2.
Linum lugent 9 29 7. Dianam Cereris fi-
liam perhibent 8 37 6. ab Agesilao ad-
iuvantur 3 10 2, 4 17 5. Aegyptii reges
Macedonum nomine gaudent 10 7 8: eor-
um statuae Athenis 1 8 6, 1 9 8.
- Aegyptii viri de Taraxippo Amphione Or-
pheo sententia* 6 20 18.
- Aegyptium marmor* 1 18 6. simulacra 4 32
1, 7 5 5, pleraque lignea 2 19 3.
- Aegyptus Belli f.* 7 21 13. eius filiorum
monumentum 2 24 2.
- Aegyptus (?) Eleus, (Aesypus? Aepythus?)*
6 12 6, 6 2 8.
- Aegyptus fl.* 9 40 6.
- Aegyus Thelxionis f.* 2 5 7.
- Aegyus opp. a Spartanis deletur* 3 2 5.
- Aegytae ib.* 8 27 4. *Aegytiis Arcadiae
pars* 8 34 5.
- Aeneas Anchisae f.* Palladium transfert in
Italiam 2 23 5. in Laconica urbes condit,
in Arcadia patrem sepelit 3 22 11, 8 12
8. cum Diomede pugnat 5 22 2. eius
uxor Creusa an Eurydice 10 26 1. socio-
rum pars in Sardiniam delata 10 17 6.
status aenea 2 21 1. arca 7 19 7.
- Aeneas Eleus ex Iamidarum gente* 8 10 5,
6 2 4.
- Aenesidemus Leontinorum tyrannus* 5 22
7. alius Leontinus ib.
- Aenetus Lacedaem.* Ol. 3 18 7.
- Aenianes Amphictyones* 10 8 2. Thessalis
accensentur ib. 3. Brennum per Oetam
montem ducunt 10 22 9.
- aenigmati usi veteres Graeciae sapientes*
8 8 3.
- Aenus opp.* Thraciae 5 27 12.
- Aeolenses in Troade* 6 4 9, in Lesbo 10
24 1. Ilii incolae 1 35 4, 8 12 9. postea
Boeoti 10 8 4. Aeolensium urbes XII 7
5 1.
- Aeoli insulae* 10 11 3.
- Aeolidas v. Olidas.*
- Aeolis a Gra occupatur* 3 2 1.
- Aeolus Hippodamiae procus* 6 21 11.
- Aeolus Aethlii pater* 5 8 2, Crethaei 4 2 5,
Macaris 10 38 4, Magnaeis 6 21 11, Pe-
rieris 6 22 2, Tanagrae 9 20 1.
- Aepea opp.* Messen. 4 34 5.
- Aepytiadae vel Aepytiadae* 4 3 8, 4 9 4
et 9.
- Aepythus Cresphontis f.* iustitia et prudentia
clarus 4 3 8. ab Holaea et Heraclidis
restitutus 4 5 1, 8 5 7.
- Aepythus Elati f.* 8 4 4 et 7. eius interi-
tus et sepulcrum ib. 8 16 3.
- Aepythus Hippothoi f.* Arcadium rex caecatur
8 5 5, 8 10 3.
- Aepythus Nilei f.* Prienen condit 7 2 10.
- Aepythus vid. Aegyptus.*
- aër fetidus e mari* 5 25 3.
- Aërope Cephei f.* ex Marte gravida partu
perit 8 44 7.
- Aëropia v. Aperopia.*
- Aëropus Cephei f.* 8 5 1.
- Aëropus Martis f.* 8 44 8.
- aes Tartessium* 6 19 2. aeris fusores primi
8 14 8, 9 41 1, 10 38 6. aenea heroum
arma 3 3 8. aeneae portae 5 10 10. aenea
statua solida 9 12 4. aeneum templum,
Ithalam, tectum 10 5 11. aeneum papa-
ver in summa tecti testudine 5 20 9.
aeneum limen 9 19 8. aenea opera vete-
rum qualia 8 14 7. aeneum signum an-
tiquissimum 3 17 6.
- Aeschines Argivus* 4 26 7.
- Aeschines Eleus Ol.* 6 14 13.
- Aeschylinus Leschae pater* 10 25 5.
- Aeschylus Aesimidis pater* 4 5 10.
- Aeschylus Asterionis pater* 6 3 1.
- Aeschylus Euphronis f.* a Baccho tragoe-
diam facere iubetur 1 21 2. Hieroni fa-
miliaris 1 2 3. maris regem Iovem ap-
pellat 2 24 4, Inachum fluvium Argivum
8 6 6. Dianam Cereris filiam esse tradit
8 37 6. Furiarum crinem serpentibus im-
plicat 1 28 6. eius fabula Glaucus 9 22
7, 10 4 7. Septem ad Thebas 2 20 5.
Satyri 2 13 6. epitaphium 1 14 5.
- Aeschylus Symmachi pater* 6 1 3.
- Aesculapius Apollinis f.* et Hygiae pater,
allegorice aer 7 23 7 — 8. infans expo-
situs et a turtura nutritus 8 25 11, a
capra 2 26 5. Epidauri inprimis cultus

- 2 26 3. inde Sicyonem advectus 2 10 3. eius natales et patria 2 26 3, mater Arsinos Leucippi filia 3 26 7, 4 3 2, uxor 2 29 1, filii 4 3 2, 4 31 12, dracones 2 11 8, 3 23 4 — 7, lavacrum 2 27 6, lacus 2 27 1, templa 1 21 4, 2 10 2, 2 13 5, 2 23 4, 3 22 10, 3 26 10, 4 30 1, 4 31 10, 7 21 14, 7 23 7, 7 27 11, 8 25 3, sacra Pergami 3 26 10, in insula Co 3 23 6. imberbis 8 28 1.
- Ἀσκληπιός ἐν Ἀγιάδων* 3 14 2, *ἀγνίας* 3 14 7, *ἀρχαγέτης* 10 32 12, *αὐλώνιος* 4 36 7, *Γορτύνιος* 2 11 8, *Κοιλίνετος* 6 21 4, *λατρός* 2 26 9, *Καούσιος* 8 25 1, *Κοτυλεύς* 3 19 7, *παῖς* 8 25 11, 8 32 5. *φιλόλαος* 3 22 9.
- Aesepus fl. Phrygiae 10 31 6.
Aesimides 1 3 3. Aeschylus f. 4 5 10.
Aesymetes deus 7 20 1, 7 21 6.
Aesymnium Megar. 1 43 3.
Aesymnus Megarensis 1 43 3.
Aesypus Timonis f. Ol. 6 2 8. (Timonis pater 6 12 6.)
aetas aurea 5 7 6.
Aetha equa Agamemnonis 5 8 3.
Aethidae duo 4 32 2.
Aethiopes Oceani accolae 1 33 3. ebeni radices erant 1 42 5. Solis mensam fabulantur 6 26 2, 1 33 4.
Aethiopia supra Syonen 5 7 4. eius aspidēs nigrae 9 21 6, tauri 9 21 2.
Aethiopicus campus 1 33 4.
Aethlius Aeoli vel Iovis f. Elidis rex 5 1 3, 5 8 2.
Aethra Phalanthi uxor 10 10 8.
Aethra Pithei f. 2 32 9. a Neptuno compressa 2 33 1. a Dioscuris capta 5 19 3. e captivitate liberata 10 25 7.
Aethusa Neptuni f. 9 20 1.
Aëtius Anthae f. rex Troezeniorum 2 30 8, 2 31 10.
Aetnae crateres fatidici 3 23 9, rivi ardentos 10 28 4.
Aetnaeus Promethei f. 9 25 6.
Aetoli ab Astolo dieti 5 1 8. Acarnanibus inimici 4 25 3, 10 16 6. ab Agesilao adiuvantur 3 10 2. in Elidis consortium veniunt 5 4 2. a Cylone tyrannide liberantur 6 14 11. cum Thessalis bellum gerunt 6 16 2. Gallos stromae propulsant 1 4 4, 10 20 4, 10 22 13, 10 23 12. tropaeum de Gallis dedicant Delphis 10 15 2, 10 19 1 et 4. in Aetiaeae Nicopolin translati 10 38 4, 7 18 8. *ανάστατος* 8 24 11.
Aetoliae simulacrum 10 19 1.
Aetolus Endymionis f. 5 1 4. Elidis rex. Epeo succedit et caedis causa solum vertit 5 1 8.
Aetolus Oxyli f. 5 4 4.
- Africa Battum coronat 10 15 6. homines ibi feri 2 21 6.
Africanus ventus vitibus noxius 2 34 2.
Agamedes Stymphali f. 8 4 8.
Agamedes Ergini f. 9 37 4. cum Trophonio Alcmenae thalamum aedificat 9 11 1, Apollini templum, Hyrieo thesaurum 9 37 5, 10 5 13, Neptuno *ἐκπίω* templum 8 10 2. eius invocatio 9 39 6, scrobs 9 37 7.
Agamedidas Thersandri pater 3 16 6.
Agamemnon a Thyeste Vulcani acceptionem accipit 9 40 11. Sicyonis regnum obtinet 2 6 7. an Aegisthe praebuerit inimicitiarum causam 2 18 2. Aulide Dianae sacrificat 3 9 3. Calchanti ut se sequatur persuadet 1 43 1. eius laudes 7 24 2, monumentum 2 16 6 et 3 19 6, tentorii limen 9 19 7, statua 5 25 9, imago picta 10 30 3. Clazomenis cultus 7 5 11.
Agamenes Sicyonius vid. Agasimenes.
Agamator Maantinensis pugil 6 9 9.
Aganippe Permessi f. fons 9 29 5.
Agapenor Anceae f. Arcadiae rex 8 5 2, 8 10 10, 8 53 7.
Agasicles Archidami f. rex Spartaee v. Agesicles.
Agasicles Sicyonius 2 10 3.
Agasimenes Sicyonius 10 9 10.
Agasisthenes Laced. 7 12 7.
Agasthenes Augeae f. Elidis rex 5 3 3.
Agathinus Eleus 6 13 11.
Agathocles archon Athen. 10 2 3.
Agathocles Lysimachi f. a Getis captus 1 9 6. novercae Iosidii extinctus 1 10 3.
Agathocles Siciliae tyrannus 6 12 2.
ἀγαθού θεού templum 8 26 5.
Agdistis androgynos 7 17 10.
Agdistis mons 1 4 5.
Ageladas Argivus statuarius, Onatae et Hegtae aequalis 8 42 10, 4 33 2, 6 8 6, 6 10 6, 6 14 11, 7 24 4, 10 10 6.
Agelaus Stymphali f. 8 35 9.
Agelaus Tegeates Pyth. 10 7 7.
Agelos Chius Ol. 6 15 2.
Agelochus Tisamoni f. 3 11 5.
Agelus Neptuni f. 7 4 8.
Agemachus Cyzicenus Ol. 6 13 7.
Agenor Aerei f. 7 18 5.
Agenor Pleuronis f. 3 13 8.
Agenor Thebanus pugil 6 6 2.
Agenor Triopae f. 1 14 2. rex Argivorum 2 16 1.
Agenor Troianus occisus a Neoptolemo 10 27 2, 10 25 6.
Agesarchus Tritaeensis Ol. 6 12 8.
Agesicles Archidami fil. rex Spartaee 3 7 6.
Agesilas Lusensis Pyth. 8 18 8.
Agesilaus Archidami f. 3 8 1, Archidami pater 6 4 9. Spartaee regnum Leotychildi

- praeripit 3 8 8. altero pede claudus ib.
 10. Anlide sacra facere vetatur 3 9 3. in
 Asiam traicit 3 9 1. domum redire co-
 gitur ib. 12, 4 17 5. Aetolis auxilium
 fert 3 20 16. in Aegyptum profectus
 rem bene gerit ib. Epaminondaē cedit
 9 14 5, 9 13 2. eius mors et sepultura 3
 10 2.
 Agesilaus Doryssi f. rex Lacedaem. 3 2 4.
 Agesimenes v. Agasimenes.
 Agesipolis Cleombroti f. rex Spartaē 1 13
 5, 3 6 2.
 Agesipolis Pausaniae f. rex Spartaē 3 5 7.
 Mantinea caput 8 8 7.
 Agator Arcas 5 21 3.
 Agiadas Eleus 6 10 9.
 Agias Agelochi fil. vates 3 11 5.
 Agidae, seu Agiadae, Eurysthenis posteri
 3 2 1. eorum series 3 2 — 6, sepulera
 3 14 2. ultimus Cleomenes Leonidae f.
 3 7 1.
 Agis Archidami f. rex Spartaē 3 8 1. Eleis
 bellum infert 3 8 3. filium suum spurium
 esse dicit ib. 7.
 Agis Archidami f. Agesilai n. 3 19 5.
 Agis Eudamidae f. rex Spartaē 3 19 5.
 Megalopolin oppugnat 8 27 13. Pellenen
 caput 2 8 5, 7 7 3. ad Mantinea super-
 rat 8 8 11 et 10 5 — 11. occumbit 8
 10 8.
 Agis Eurysthenis f. 3 2 1.
 Aglaia Gratia 9 35 5.
 Aglaophon Polygnoti pater 10 27 4.
 Aglauros Ceerops f. 1 2 6. eius septum
 sacrum 1 18 2.
 Aglaus Psophidius per totam vitam bea-
 tus 8 24 13.
 Agnaptus architectus 5 15 6, 6 20 10 et 13.
 ἄγνιτας v. Aesculapius.
 ἄγνος frutex 3 14 7.
 ἄγνωστοι θεοὶ 1 14, 5 14 8.
 ἄγνωνος effugies 5 20 3, 5 26 3.
 Agoneus Colophonius 6 17 4.
 agonoethetae Olymp. 5 9 4.
 Agoracritus stat. Phidiae disc. et amasius
 9 34 1.
 Agorius Damosii f. 5 4 3.
 Agrae locus Atticae 1 19 6.
 Agraeus Temeni f. v. Argaeus.
 Agrigentorum donarium 5 25 5.
 Agrii filii Oeneum Aetolia pellunt 2 25 2.
 Agrolas Pelasgus vel Siculus 1 28 3.
 ἄγροτέρα v. Diana.
 ἄγνιὰ Eleis l. q. Atticis στενωπὸς 5 15 2.
 Agryeus Hyperboreus 10 5 8.
 Aiax Oilei f. Cassandram violat 1 15 2,
 10 26 3. cum Ulixē similitatem exercet
 10 31 1. Loeris adest 3 19 12.
 Aiax Telamonis f. Alcathoi successor 1 42
 4. corpore procerō 1 35 5. pictus 10 31
 1. cum Hectore pugnat 5 19 2. posteri
 parum clari 2 29 4. statua inter epony-
 mos 1 5 2. templum, statua, honores 1
 35 2 et 3. flos ibi. Achillis arma ad tu-
 mulum eius delata 1 35 4.
 Aiax uterque redivivus 3 19 13.
 Aidoneus E. Idae 10 12 3 et 4.
 alabastrum marmor 1 18 9.
 Alaea festum Minervae 8 47 4.
 Alagonia Eleutherolacorum opp. 3 21 7,
 3 26 11.
 Alalcomenae opp. Boecotiae 9 3 4, 9 33 5.
 Alalcomeneus Minervae nutricius 9 33 4.
 Alalcomenia Ogygi f. 9 33 4.
 Alalcomenias fons 8 12 7.
 ἀλάστωρ 1 30 1, 7 11 2, 8 24 8.
 Alcaenetus Lepreata Ol. 6 7 8.
 Alcaeus Amphitryonis pater 8 14 2.
 Alcaeus poeta hymno in Mercurium 7 20
 4, proemio in Apollinem 10 8 10.
 Alcamenes Achaeorum praetor 7 15 8.
 Alcamenes stat. Praxitele antiquior, Phi-
 diae aequalis 1 1 5, 1 8 4, 1 19 2, 1 20
 3, 1 24 3, 2 30 2, 5 10 8, 8 9 1, 9 11 6.
 Alcamenes Telecli f. rex Spartaē 3 2 7, 4
 4 4, 4 5 9.
 Alcander Lycargo excutit oculum 3 18 2.
 Alcathous Pelopis f. leonem Cithaerionem
 conficit 1 41 3 et 6. muros Megar. reficit
 1 41 6, 1 42 1 — 2. filiorum alterum
 interficit 1 42 6. eius heroum 1 43 4.
 Alcathous Porthaonis f. 6 20 17, 6 21 10.
 alce Celtica fera 5 12 1, 9 21 3.
 Alcenor Perilai pater, Argivus 2 20 7.
 Alcestis Peliae f. 5 17 11.
 Alceus Arybbae f. Epirotarum rex 1 11 4.
 Alceus Tharypi f. Epirotarum rex 1 11 1.
 Alceus Alcinoi f. Arcas pugil 6 9 2.
 Alcibiades Spartanus ab Achaëis hostis in-
 dicatus 7 9 2.
 Alcibiades Arcadas et Eleos a Lacedaemo-
 niis abstrahit 1 29 13. eius victoria Nem.
 1 22 7, statua a Samiis posita 6 3 15.
 Alcidas Buni mater 2 3 10.
 Alcidasidas Messenius Rhegium abit 4
 23 6.
 Alciodocus Scopii f. ab Oxylo occisus 5
 3 7.
 Alcmaechus Euphorbi pater Eretriensis 7
 16 2.
 Alcimedon campus 8 12 2.
 Alcimedon heros 8 12 2.
 Alcimi heroum 3 15 1.
 Alcinoë nymphea 8 47 3.
 Alcinoüs Areas 6 9 2.
 Alcinoüs Eleus 6 1 4.
 Alceippe Martis f. ab Halirrhothio com-
 pressa 1 21 4.
 Alcis Antipoeni f. 9 17 1.
 Alcis Tisidii pater 4 9 3.
 Alcmaeon Amphiarai f. 2 20 5, 5 17 7, 6
 17 6. Amphilocho nata maior 10 10 4.
 24*

- divini cultus expertus 1 34 3. exsul et vagus 8 24 7 — 10.
- Alcmaeon Silli f. 2 18 8.
- Alcmaeonidae 2 18 9.
- Alcmaeon Laconica dialecto usus 3 15 2. de Dioscuris 1 41 4, 3 26 2. de Gratiarum nominibus 3 18 6.
- Alcmena Amphiarai et Eriphyles f. 5 17 8. a love decepta 5 18 3. in saxum versa 9 16 7. eius partus a Iunone inhibitus 9 11 3, thalamus 9 11 1, mors et sepulcrum 1 41 1, ara 1 19 3.
- Alcon Hippocoontis f. 3 14 7.
- Aleyone Atlantis f. 2 30 8. e Neptuno parit 9 22 5. soror Taygetes 3 18 10.
- Aleyonia palus immensa profunditate 2 37 5.
- Aleae Arcadicae situs, conditor, memorabilia 8 23 1, 8 27 2.
- Alector Anaxagorae f. 2 8 5.
- Ales fl. Colophon. admodum frigidus 7 5 10, 8 28 3.
- Alesiae locus Lacon. 3 20 2.
- Ἀλῆσιον οὐδάρ 9 14 3.
- Alesius mons 8 10 1.
- Aletes Hippotae f. Corintho potitur 2 4 3, 5 18 8.
- Aleuadae Leotychidem corrumpunt 3 7 9. Thessaliam Xerxi prodant 7 10 2.
- Aleus Aphidantis f. 8 4 4. Arcadiae rex 8 4 8. Aleam condit 8 23 1, Tegeam 8 45 1. eius filii et filia Auge 8 4 8, domus Tegeae 8 53 10.
- Alexander Ptolemaei φιλομήτορος frater 1 9 1.
- Alexander Alexandri Magni e Rhoxane f. 1 6 3. a Cassandro veneno interemptus 9 7 2.
- Alexander Amyntae f. 7 25 6.
- Alexander Cassandri f. 9 7 3. a Demetrio occisus ib. et 1 10 1, 1 36 6.
- Alexander Lysimachi f. 1 10 4 et 5.
- Alexander Magnus Epirota et Aeacides 1 9 8. in Mimante perfodiendo frustra laborat 2 1 5. tropaea nulla statuit 9 40 9. thoracem et hastam Aesculapio suspendit 8 28 1. Alexandriam condit 5 21 9, Smyrnam 7 5 1. Pellenensibus tyrannum imponit 7 27 7. Thebas evertit 9 23 5 et 6, 9 25 10. ab Anaximene Lampsaecenis placatur 6 18 2. eius pater Ammon 4 14 8, filii et uxores 9 7 2, iracundia 6 18 2, felicitas 4 35 4, 7 10 3, periculum in Oxydracis 1 6 2, interitus 8 18 6, 8 7 7, sepultura Memphis 1 6 3, 1 7 1, statua 1 9 4, Iovis habitu 5 25 1, equestris 6 11 1, genus a Cassandro extinctum 9 7 2, domus Megalopoli 8 32 1.
- Alexander Neoptolemi f. 1 11 3 et 7.
- Alexander Pheraeus 6 5 2, 9 15 1.
- Alexander Pleuronius poeta epicus 2 22 7.
- Alexander Priami f. 3 12 6.
- Alexander Pyrrhi f. 4 35 3.
- Alexandra s. Cassandra Priami f. 3 19 6. eius templum et signum ib., 3 26 5.
- Alexandria Aegypti urbs 5 21 9, 8 33 3. trans Pharum 8 23 6. Alexandrinorum ἐπικλησεις 5 21 12.
- Alexandria Troadis urbs 10 12 4.
- Alexanor Machaonis f. Aesculapio templum statuit 2 11 5. a Sicyoniis colitur ib. 6 et 23 4. Polemocratis frater 2 38 6.
- Alexiarus locus Boeotiae 9 25 7.
- Alexibius Arcas Ol. 6 17 4.
- Aleximachus Phocensis 10 22 3.
- Alexinicus Eleus Ol. 6 17 7.
- Alexis Sicyonius Canthari pater 6 3 6.
- Alimusii demus Atticus 1 31 1.
- Aliphra Arcadiae opp. 8 26 5, 8 27 4 et 7.
- Alipherus Lycaonis f. Alipherae conditor 8 3 4, 8 26 6.
- Alitherses Ancaei et Samiae f. 7 4 1. eius statua 10 10 3.
- Alizonum spes 1 32 1.
- Almones v. Olmones.
- Almus v. Halmus.
- Aloeus Solis f. 2 1 1. 2 3 10. eius filiorum interitus et sepulcra 9 22 6.
- Alope Cercyonis filia 1 5 2, 1 39 3. Chocrii fabula 1 14 3.
- Alopecus Irbi f. 3 16 9.
- Alpheaea v. Diana.
- Alphesibosa Phegei f. 8 24 8.
- Alpheus Lacedaemonius 3 12 9.
- Alpheus Pisae fl. 3 8 4. septem Elidis fluvios recipit 5 7 1, 6 22 6. Iovi amicus 5 13 11. Dianam amat 6 22 9, Arethusam 5 7 2. oleastrum gignit 5 14 3. eius fontes et meatus 5 7 1, 8 44 3. transitu stantis diebus interdictum feminis 5 6 7. effigies 5 10 7. ara et cultus 5 14 6. ei comam alit Leucippus 8 20 3.
- Alphius pietus 10 25 3.
- ἄλφος 5 5 11.
- Alpion locus Laconiae 3 18 2.
- Althaea Thestii f. 8 45 6, Meleagri mater 10 31 3 — 4.
- Althepia regio 2 30 5.
- Althepus Neptuni f. Troezeniorum rex 2 30 5, 2 32 8.
- Altis Iovis Olympici locus 5 10 1, arae ibi positae 5 14 4 — 15 9. paludosa 5 11 10. platanis consita 5 27 11.
- Alxion Oenomai pater 5 1 6.
- Alyatae Lydi crater 10 16 1, aetas 5 10 3.
- Alycaea Arcadiae opp. 8 27 3.
- Alypus Sicyonius stat. 6 1 3, 6 8 5, 10 9 10.
- Alyssus fons rabiem sanans 8 19 3.
- Amadocus Hyperboreus 1 4 4.
- Amaltheae cornu 4 30 6, 6 19 6, 6 25 4, 7 28 8.

- Amarynceus Pythii** f. Elei regni particeps 5 1 11, 5 3 4.
- Amaranthus** opp. Epboeae 1 31 5.
- Amathus** opp. Cypri 9 41 2.
- Amazonum** expeditio contra Athenienses 1 41 7. invicta fortitudo 1 25 2. quousque progressae sint 3 25 3. Dianam Ephesiam dedicant 4 31 7. supplices ad eam confugiunt 7 2 7.
- Ἀμαζονική ἀσπίς** 1 41 7.
- Ambraciotae** Thesprot. pop. 5 23 2. Molossos vincunt 10 18 4. ab Augusto Nicopolin translati 5 23 3.
- Ambrosus** heros 10 36 3.
- Ambrosus** opp. Phocidis 9 13 3, 10 3 2, 10 36 1. eius muri 4 31 5, 10 36 3.
- Amertes** Eleus Ol. 6 8 1.
- Amilichus** fl. 7 19 5.
- Amilus** Arcadiae vicus, olim urbs 8 13 5.
- Aminius** fl. Arcadiae 8 29 5.
- Ammon** unde appellatus 4 23 10. Alexandri M. pater 4 14 8. ei ara a Ptolemaeo Lagi posita 9 16 1, ab Eleis 5 15 11. templum signum hymni a Pindaro dedicati 9 16 1. templum et oraculum 3 18 3, 3 21 8, 6 8 3, 8 11 11. signa 8 32 1, 10 13 5.
- Ammonii** Libyae pop. 3 18 3, 9 16 1.
- Amnisus** Cretae opp. 1 18 5.
- Amoris** natales 9 27 2, arae 1 30 1, 6 23 3, comites 1 43 6, cultus praecipuus 9 27 1, festum et ludi 9 31 3, signa 3 26 5, alatus 1 33 7. Fortunae adstat 7 26 8, Gratiis 6 24 7. cum Anterote contendit 6 23 5. lyram tenet 2 27 3. Venerem emergentem excipit 5 11 8.
- amoris** infausti exempla 7 19 2, 7 21 1.
- Amphea** opp. Messeniae a Laedaemoniis capitur 4 5 8.
- Amphialus** 10 25 3.
- Amphianax** Antimachi f. 3 25 10.
- Amphiaras** Phoronides 7 17 7. Oiclis f. 3 12 5, 6 17 6. Alcmaeonis et Amphilochi pater 2 18 4, 2 20 5. aprum Calydonium venatur 8 45 7. cum Lycargo pugnat 3 18 12. Melanippum occidit 9 18 1. vaticinandi arte imbuitur 2 13 7. hiatu terrae absorbetur 1 34 2, 2 23 2, 9 8 3, 9 19 4. somnia interpretatur 1 34 5. eius familia 5 17 7, consecratio et cultus 1 34 1, fons 1 34 4 et 2 37 5, templum 2 23 2, heroum 3 12 5, signum curule 10 10 3.
- Amphiclea** s. Amphicaea, opp. Phocidis 10 3 2, 10 33 9.
- Amphicles** Agidis f. 3 16 9.
- Amphiclus** Euboeensis Chium obtinet 7 4 9.
- Amphictyon** Deucalionis f. 10 8 1. Atheniensium rex 1 2 5 et 6. Itoni pater 9 1 et 5 1 4.
- Amphictyones** unde dicti 10 8 1. Delphi cum templum restitunt 10 5 13. Pythicos ludos instituunt 6 14 10, 10 7 4, 10 33 8. praemia victoribus tribuunt 6 4 3. Cirrhaeis bellum inferunt 10 37 6. Scyllidi et filiae statuum ponunt 10 19 1. Phocenses multant 10 2 1. eorum numerus 10 8 2, concilii locus 7 24 4, civitates et populi 10 8 2, donarium de multa Phocensium 10 15 1 et 7.
- Amphictyonia** Argivorum 4 5 2.
- Amphidamas** Alei f. 8 4 8.
- Amphilochus** Amphiarai f. 2 18 4, 2 20 5. Alcmaeone minor natu 10 10 4. eius oraculum et ara 1 34 3, heroum 3 15 8, liberorum ara 1 34 3.
- Amphilochi** pop. 2 18 5.
- Amphilytus** Bacchiades, Eumeli pater 2 1 1.
- Amphimachus** Cleati e Theronice f. 5 3 3.
- Amphimachus** Polyxeni f. 5 3 4.
- Amphimarus** Neptuni f. 9 29 6.
- Amphion** Cnossius Acestoris f. Ptolichi disc. 6 3 5, 10 15 6.
- Amphion** Iasii f. 9 36 8.
- Amphion** et Zethus Antiope f. Thebas condunt 2 6 4, 9 5 6. eorum monumentum et sacra 9 17 4, 10 32 11. Amphion affinis Tantaloe et musicae magicaeque peritus 9 5 7, 6 20 18. *ἠῆτην* invenit 9 8 4. apud inferos poenas dat 9 5 8. domus eius excisa 9 5 9. liberorum interitus 2 21 9. rogas 9 17 2. monumenta 9 16 7. ad Amphipolium praelium 1 10 2.
- Amphiptolemus** Asii pater 2 6 4, 7 4 1.
- Amphissa** Locrorum urbs 3 9 9, 10 22 13, 10 38 4.
- Amphissa** Macaris f. 10 38 4.
- Amphissenses** ab Arato invaduntur 2 8 4. Phocenses lacessunt 3 9 9.
- Amphisthenes** Amphiclis f. 3 16 9.
- Amphithemis** Thebanus 3 9 8.
- Amphitrite** Theseo coronam donat auream 1 17 3. signa eius 2 1 7 et 8.
- Amphitryo** Alcaei et Laonomes f. 8 14 2. eius domus 9 11 1, exsilium ib., donaria 9 10 4, 9 17 3, sepulcrum 1 41 1.
- Amphitus** fl. 4 33 3.
- Amphoterus** Alcmaeonis f. 8 24 9.
- Amphrysus** v. Ambrysus.
- Ampyx** Peliae f. 7 18 5, Mopsi pater 5 17 10.
- Amycla** Niobes f. 2 21 9.
- Amyclae** 3 18 7 — 19 0. ab Amycla conditae 3 1 3. a Spartanis expugnatae 3 2 6. in vicum versae 3 19 6. ab Aristomene captae 4 18 3.
- Amyclaeenses** a Doriensibus victi 3 12 9, ab Iphicrate caesi 3 10 1.
- Amyclaeus** stat. 10 13 7.
- Amyclas** Laedaemonis f., 3 1 3, 7 18 5. eius filia Laodamia 10 9 5.
- amygdalus** e genitalibus Attis nata 7 17 11.

- Amydone Danaï f. 2 37 1, 4 35 2.
 Amydone fl. 2 37 1, 5 17 11.
 Amyntas Hellanici f. Ephesius, paucratias-
 tes 6 4 5.
 Amyntas Philippi pater 5 20 10.
 Amythaon Crethei f. Olympicos ludos in-
 stituit 5 8 2.
 Amythaon Melampodis pater 2 18 4, 6
 17 6.
ἀναβάται 5 9 2.
 Anacharsis sapientis nomen petit 1 22 8.
 Anacletus saxum 1 43 2.
 Anacreon Teius Polycrati familiaris 1 2 3.
 post Sappho carmina amatoria scripsit 1
 25 1.
 Anaea urbs 7 4 3.
ἀνακτες Dioscuri 2 22 6. pueri 10 36 7.
 Anactoria quae postea Miletus 7 2 5.
 Anactorii Corinthiorum coloni transferun-
 tur Nicopolin 5 23 3.
 Anactoron Phliasiurum 2 14 4.
Ἀνάγκη ara 2 4 6.
 Anagrasii demus Atticus 1 31 1.
 Anaphlystus Troezenis f. demi Attici con-
 ditor 2 30 9.
 Anauchidas Eleus Ol. 5 27 12, 6 14 11, 6
 16 1.
 Anax Terrae f. 1 36 6. Anactoriam condit
 7 2 5.
 Anaxagoras Aegineta stat. 5 23 3.
 Anaxagoras Argivorum rex, Megapenthis
 f. 2 18 4.
 Anaxagoridae Argivorum reges 2 18 5, 2
 30 10.
 Anaxander Eurycratis f. Spartae rex 3 3
 4, 4 15 3. Messeniam populatur 3 14 4.
 a Messeniis funditur 4 16 2. epistola
 eius ab hostibus intercepta 4 22 6.
 Anaxander Laced. Ol. 6 1 7.
 Anaxandra Thersandri f. 3 16 6.
 Anaxandrides Leontis f. rex Spartae 3 35.
 Anaxias v. Anaxis.
 Anaxibia Agamemnonis soror 2 29 4.
 Anaxicrates Athen. archon 10 23 14.
 Anaxidamus Zeuxidami f. Spartae rex 3
 7 6, 4 15 3.
 Anaxilas Rhegii tyrannus 5 26 4. Messe-
 nias in Italiam accessit 4 23 6.
 Anaximenes historici stratagemata 6 18
 2 — 4.
 Anaxippus Mendaeus 5 25 7.
 Anaxitrochus Coronii f. Epel uxor 5 1 6.
 Anaxis et Mnasinus Dioscurorum f. 2 22
 5, 3 18 13.
 Ancaeus Lycurgi f. Argonauta 8 4 10. Me-
 leagri socius in conficiendo apro Caly-
 donio ib. et 8 45 2 et 7.
 Ancaeus Neptuni ex Astypalaea f. Lele-
 gum rex 7 4 1.
 Anchesmus mons Atticae 1 32 2.
 Anchialus 10 27 3.
 Anchionis Ol. v. Chionis.
 Anchisae monumentum 6 12 8.
 Anchisia mons Arcadiae 8 12 8.
 ancora a Mida inventa 1 4 5.
 Ancyra opp. Phrygiae 1 4 5.
 Andania urbi nomen dat 4 1 8, 4 33 6.
 Andania Messeniorum regia 4 1 2, 4 3 7.
 interiorum sedes 4 3 10. praestantis iu-
 ventutis ferax 4 14 7. describitur 4 26 6.
 eius rudera 4 33 6.
ἄνδραγωγος arbor 9 22 2, 9 28 1.
 Andraemon Codri f. 7 3 5.
 Andraemon Thoantis pater 5 3 7. eius uxor
 et monumentum 10 38 5.
 Andreas Argivus stat. 6 16 7.
 Andreis regio et urbs 9 34 6, 9 36 1.
 Andreus Penei f. 9 34 6. Andrum condit
 10 13 4. eius uxor 9 34 9.
 Andriotum Bacchanalia 6 26 2, donarium
 10 13 4.
 Andriscus Persel f. 7 13 1.
 Androcles Androclis nepos 4 16 2, 4 17 9.
 Androcles Phintae f. Messeniorum rex 4 4
 4. cum Antiocho contendit 4 5 6. eius
 posteri 4 14 3, 4 15 7.
 Androclea Antiopeii f. 9 16 1.
 Androclides Thebanus ab Artaxerxe cor-
 ruptus 3 9 8.
 Androclus Codri f. Ephesum occupat 7 2
 8. Samum capit 7 4 2. cadit in pugna 7
 2 8. eius sepulcrum ib. 9.
 Androdamas Phliantis et Chthonophyles f.
 2 6 6, 2 7 6, 2 12 6.
 Androgei pater et caedes 1 27 10, ara 1 1
 2, 1 1 4.
 Andromache Hectoris uxor 10 25 9, Pyrrhi
 1 11 1, Heleni ib. et 2 23 6.
 Andromachus Abderita 6 14 12.
ἄνδροπαγος bellus 9 2 4.
 Andropompus Bori f. 2 18 8. Xanthum
 dolo occidit 9 5 16.
 Androsthene Athen. stat. Eucadmi disc.
 10 19 4.
 Androsthene Lochaei f. paucratias-
 tes 6 1.
 Androtion ἐν τῇ συγγραφῇ τῇ Ἀρτίδι
 6 7 6. de Amphictyonibus 10 8 1.
 Anemosa vicus Arcadiae 8 35 9.
 Angelion et Tectaeus stat., Dipoeni et
 Scyllidis disc. 2 32 5, 9 35 3.
 anguilla Copaides 9 24 2.
 Anigraea via 2 38 4.
 Anigrades nymphae 5 5 11.
 Anigrus fl. 5 5 3. olim Minyieus 5 6 3.
 eius ostium, fons, odor 5 5 7.
 anima hominis immortalis esse traditur a
 Chaldaeis et Magis 4 32 4.
 animalia quibusdam regionibus peculiaris
 2 28 1. alba insolita 8 17 3. variant pro
 coeli et terrae diversitate 9 21 6.
 Anio fl. 4 35 10.
 Annibal in terra Libyssa inhumatus 8 11
 11.

- Apelles stat. 6 1 6.
ἀπῆνη 5 9 2.
 aper Calydonius, Erymanthius, -Cromy-
 onius 1 27 9. Arcadii venatio 5 10 9.
 apri albi 8 17 3. ad pugnam commisi 3
 14 10. immolati 7 18 12. aper cum leone
 ad currum iunctus 3 18 16. apri caput
 ferreum 10 18 6.
 Aperopia ins. 2 34 9.
 apes ad Pindari iuvenis labra favos affin-
 gunt 9 23 2. Trophonii oraculum prae-
 monstrant 9 40 2. mansuetae 1 32 1. ab
 apibus templum 10 5 9.
 Apesas mons 2 15 3.
 Aphaea dea 2 30 3.
 Aphareus Perieris f. Messeniae rex 3 1 4.
 Arenae urbem condit 4 2 4, 4 3 4. eius
 filii ib. interempti 4 3 1, non Spartae
 sepulti 3 14 7. monumentum 3 11 11.
 eius et filiorum picta imago 4 31 11.
ἀφραεις τῶν Ἰππων OL. 5 15 5, 6 20 10.
 Aphetaei signum 3 13 6.
 Aphetais via 3 12 1 et 5.
 Aphidantea sors 8 4 3.
 Aphidantes demus Tegeat. 8 45 1.
 Aphidas Arcadis f. 8 4 2, 8 45 1, 10 9 5.
 Aphidas rex Athen. 7 25 1.
 Aphidna 1 41 3. a Dioscuris capta 1 17 5,
 2 22 6, 3 17 2, 3 18 4.
ἀφνειος v. Mars.
 Aphrodisias opp. Lacon. 3 22 11, 8 12 8.
 Aphrodision Arcad. 8 44 2. silva 8 25 1.
 Aphrodisienses Cares 1 26 5.
 Aphytaei Ammonem colunt 3 18 3.
 Aphytis a Lysandro obsessa 3 18 3.
 Apia regio 2 5 7.
 ex apio coronae Nem. 8 48 2.
 Apis Aegyptiorum deus 1 18 4. eius fa-
 num et oraculum 7 22 4.
 Apis Iasonis f. 5 1 8.
 Apis Telchinis f. 2 5 7.
 Apobathi 2 38 4.
ἀποικιοι urbes Atheniensium 1 18 6.
 Apocus Melanthi pronepos Ionas ducit
 Teon 7 3 6.
 Apollo Alcaethoum adiuvat 1 42 2. Am-
 phissam amat 10 38 4. barbare consu-
 lenti barbare respondet 9 23 6. boves
 pascit 7 20 3—4. cervam prenset 10 13
 6. citharam invenit 5 14 8, 3 24 1, 8 31
 3. cum Hercule de tripodae contendit 3
 21 8 et 10 13 7, cum Mercurio de lyra 9
 30 1. Leucippi in amore Daphnes, Lini
 in cantu aemulus 8 20 4, 9 29 6. Mer-
 curium cursu, Martem pugilatu vincit 5
 7 10. Musarum choro praecinit 5 18 4.
 pater Aristaei 10 17 3, Chaeronis 9 40 5,
 Delphi 10 6 3, Dryopis 4 34 11, Eleuther-
 is 9 20 1, Epidauri 2 26 2, Hilairae et
 Phoebes 3 16 1, Iami 6 2 8, Lini 2 19 8,
 Lycori 10 6 3, Melanet 4 2 2, Onci 8
 25 4, Phylacidae et Phylandri 10 16 5,
 Pythaei 2 35 2, Teneri 9 26 1. taenia re-
 ditur 1 8 4. tibicinibus reconciliatur 2
 22 9.
 Apollinis ara cum Mercurio communis
 5 14 8, lucus 1 21 7, 3 13 5, oraculum
 Abis 10 35 1, signa 8 30 3, 10 24 5, 10
 32 6, spelunca 10 32 6, templa 4 36 7,
 9 2 1, 9 22 1, 9 24 4, 9 41 1, 10 12 8,
 uxor 10 12 2.
Ἀπόλλων ἀγοραῖος 1 41 3. *ἀγνι-
 εὺς* 1 31 6, 2 19 8, 8 32 4, 8 53 1 et 6.
Ἀλύπτιος 2 27 6. *ἀλέσιος* 6 24 6.
ἀκρείτας 3 12 8. *Ἄκτιος* 8 8 11. *ἀλε-
 ξίκακος* 1 3 4, 6 24 6, 8 41 8. *Ἀμαξό-
 νιος* 3 25 3. *Ἀμυκλαῖος* 3 16 2, 3 18
 8—19 5. *ἀρχηγέτης* 1 42 5. *ἀργεώ-
 τας* 4 34 7. *βροηδρόμιος* 9 17 2. *ἐν
 Βραγγίδαις* 1 16 3, 7 5 4, 8 46 3, 9 10
 2. *δειραδιώτης* 2 24 1. *δεκατηφό-
 ρος* 1 42 5. *δελφίνιος* 1 19 1, *Δη-
 λιος* 9 40 4. *ἐν Διδύμοις* 2 10 5, 7
 2 6. *Διονυσόδοτος* 1 31 4. *Ἐκατος*
 10 12 6. *ἐπιβατήριος* 2 32 2. *ἐπι-
 κούριος* 8 30 4, 8 38 8, 8 41 7. *Ἡλεί-
 ος* 8 46 3. *θεάριος* 2 31 5. *θεοξένιος*
 7 27 4. *θέριμιος* 5 15 7. *θυρξενός* 7 21
 3. *Ἰσμῆνιος* 2 10 5, 4 27 6, 4 32 5, 9
 10 2 et 5. *Καρνῖος* (?) 1 44 2. *Καρ-
 νειός* 2 10 2, 2 11 2, 3 13 3, 3 14 6, 3
 24 8, 3 26 10, 3 26 5 et 7, 4 31 1. *Καρ-
 νειός στεμματίας* 3 26 9. *Καρνίας* (?)
 3 21 8. *Κεραάτας* 8 34 5. *Κλάριος*
 2 2 8. *Κόρυδος* 4 34 7. *Λατώος* 1 44
 10. *Λύκιος* 1 19 3, 2 7 9, 2 19 3, 8 40 5.
Μαλεάτης 2 27 7, 3 12 8. *Μοιραγέ-
 της* 10 24 4. *Μουσηγέτης* 1 2 5. *Ὀγ-
 καῖος* s. *Ὀγκαιάτης* 8 25 9 et 11.
ὄριος 2 35 2. *Παιών* 1 34 3. *παρνό-
 πιος* 1 24 8. *Παρράσιος* 8 38 8. *πα-
 τρώος* 1 3 4. *πλατανίστιος* 2 34 6.
προόπιος 1 32 2. *προστατήριος* 1 44
 2. *Πύριος* 4 32 5, 9 23 6. *Πυθαεὺς*
 2 35 2, 2 36 5, 3 10 8, 3 11 9. *Πύθιος*
 1 19 1, 1 42 5, 2 31 6, 5 15 4, 8 15 5, 8
 54 5. *Σιτάλκας* 10 15 2. *σμινθεὺς*
 10 12 5 et 6. *σπηλαίτης* 10 32 5. *σπό-
 διος* 9 11 7, 9 12 1.
 Apollodorus Athen. dux 1 29 10.

- Apollodorus Cassandriae tyrannus 4 5 4.
 Apollodorus Troezenius 10 9 10.
 Apolloneatis tribus Tegeatica 8 53 6.
 Apollonia in mari Ionio 5 22 3, 6 14 13.
 Coreyraeorum colonia 5 22 4.
 Apollonius Rhantes Alexandrinus pugil 5 21 12.
 Apollonius Rhodius 2 12 6.
 Apolophanes Arcas 2 26 7.
 Appius in Graeciam missus 7 9 3.
 Apteraei Cret. 10 5 10. sagittarii 4 20 8.
 aqua colore et natura varia 4 35 9 — 12.
 fervens in Maeandro 8 7 3. dulcis e mari 8 7 2. marina in arce Athen. et in templo Mantin. 8 10 4, 1 26 5. grave olens Anigri fluvii 5 5 7. amoris oblivionem inducens 7 23 3. futura portendens 3 23 8, 7 21 12. fatidicas efficiens mulieres 10 24 7. lavantibus salutaris 6 22 7. canis rabiosi morsus sanans 8 19 3. nantes absorbens 2 37 6. pisces non ferens 5 5 8, 5 7 5. viva corpora sustinens, mortua mergens 5 7 5. e rupe lanceae et thyrsi ictu provocata 3 24 2, 4 36 7. aquae calidae balneum 2 34 1. aquas subire quae feminae possint 10 1 92.
 aquila in sceptro Iovis Olympii 5 11 1, in scuto Aristomenis 4 16 7, quem praecipitem subiectis alis devexit 4 18 5. aerea Olympiae 6 20 12. alba (κωνία) 8 17 3.
 ara lignea 9 3 7. quadrangula 5 14 5. e sanguine victimarum 5 13 11: e cinere 5 13 8, 5 14 8 et 10, 9 11 7: e crudo laterculo 6 20 11. arae solubiles 6 24 3.
 Arabia deserta Stymphalidum patria 8 22 4.
 Arachnaeum mons Argivus 2 25 10.
 arachnarum prodigia 9 6 6.
 Aracus Lacedaemonius 10 9 9.
 Arathyrea Arantis f. 2 12 5.
 Aratum locus 3 24 10.
 Arantia urbs et regio 1 12 4.
 Arantius collis 2 12 4 et 5.
 Aras Arantiae conditor 2 12 4.
 Arateum heroum 2 8 1, 2 9 4.
 Aratus Sicyonius Cliniae 2 8 2, 6 12 5, vel Aesculapii f. 2 10 3, 4 14 8. de universa Graecia bene meritus 8 52 5. Mantinensibus opem fert 8 8 11, 8 10 6. eius res gestae 2 8 2 — 9 4. adversus Agidem strategema 8 10 7. signum 2 7 5, 6 12 5.
 Ἀράτου τέλεος 6 19 6.
 Aratus Solensis Antigono familiaris 1 2 3.
 Araxus promont. 6 26 10.
 Arba vel potlus Aroa, urbs Achaiae 7 18 6.
 arborese vetustate insignes 8 23 5. arborese signis conficiendis idoneae 8 17 2.
 arca Cypseli 5 17 5 — 19 10. Eurypyli 7 19 6, 9 41 2.
 Arcades olim Pelasgi 8 4 1. indigenae 5 1 2. Azanes 8 42 6. Peloponnesum median tenent 8 1 1. glandibus vescuntur 8 1 6, 8 42 6. cum Telepho in Asiam transeunt 7 4 6. alienis navibus Troiam vehuntur 8 1 3, 8 5 2. Messeniorum contra Lacedaemonios socii 4 11 1. 4 14 8, 8 5 10, 8 6 1. desertae Graeciae poenas dant 7 15 5. ab Eleis caeduntur 6 20 4. M. Antonii partes sequuntur 8 8 12. eorum res gestae 8 6. focus communis 8 53 9. montanorum arma 4 11 3. signa quadrangula 8 48 6.
 Arcadia olim Pelasgia, ab Arcade dicta 8 4 1. regum catalogus 8 1 4 — 5 13. oppida Megalopolin translata 8 27 3 — 5. mons altissimus 8 17 1. sacer vertex 8 38 2.
 Arcas Callistus f. 8 4 1 — 2. eius ossa Mantinea translata 8 9 3, 8 36 8. eius et posteriorum statuae 10 9 5.
 Arcesilaus Boeotorum dux 9 39 3.
 Arcesilaus Lycosurensis 8 10 10
 Arcesilaus pictor 9 35 6.
 Arcesilaus Pitanaeus 8 49 2.
 Arcesilaus Spartanus Ol. 6 2 1.
 Archander Achaei f. 2 6 5, 7 1 6.
 Archedamus Xeniae f. Eleus Ol. 6 1 3.
 Archedius (?) Tegeatae f. 8 43 4.
 Archelaus Agesilai f. rex Spartaee 3 2 5.
 Archelaus Macedoniae rex 1 2 2.
 Archelaus Mithridatis dux 1 20 5.
 Archemori ludi 8 48 2.
 Archias Aristaechni f. Aesculapii colendi Pergamenis auctor 2 26 8.
 Archias Corinthius coloniam Syracusae ducit 5 7 3.
 Archias Thurius 1 8 3.
 Archidamia Cereris sacerdos 4 17 1.
 Archidamus Agesilai f. rex Spartaee 3 10 3. Tarentinis opem ferens occiditur 3 10 5. non sepellitur ib. 6 4 9. eius signum Olympiae 6 15 7.
 Archidamus Anaxidami f. rex Spartaee 3 7 6.
 Archidamus Eleus Ol. 6 17 5.
 Archidamus Theopompi f. 3 7 5, 4 15 3.
 Archidamus Zeuxidami f. rex Spartaee 3 7 10. Plataeas capit 9 1 7.
 Archilochus poeta Tellidis nepos 10 28 3. de Sapaeis 7 10 6. de Tantalo 10 31 12.
 Archimedes (Archidemides) archon Athen. 4 24 5.
 Archippus Mitylanaeus Ol. 6 15 1.
 Archirrhoe nympha 8 31 4.
 Architeles Achaei f. 2 6 5, 7 1 6.
 Archomenides Philisti pater 5 23 6.
 Ardalus Vulcani f. tibiae inventor 2 31 3.
 Ardy Gygis f. 4 24 2.
 Ἀρετος poeta (?) 3 13 8.
 Areithous Corynetes 8 4 10, 8 11 4.
 Arene Oebali f. Apharei soror et coniux 4 2 4, 5 5 6.

- Arene Apharei regia 4 2 4, 4 3 7. eius reliquiae incertae 5 6 2.
 Arene fons 5 5 6.
 Areopagus 1 23 5, 4 5 2.
 Aresthaeus caprarius Aesculapium infantem invenit 2 26 5.
 Arestoris uxor Mycene 2 16 4.
 Arethus v. Areithous.
 Arethus ab Alpheo amator 5 7 2, 8 53 3. ei liba per mare mittantur 7 24 3.
 Areus Acrotati f. cum Cleonyma de regno certat 1 13 5, 3 6 2. eius status 6 12 5, 6 15 9.
 Areus Acrotati f. Arei n. puer mortuus 3 6 6.
 Areus Ampycis f. 7 18 5.
 Areus Spartanus Achaeis infensus 7 9 2.
 Argaeus Tameni fil. 2 28 3.
 Argaeus a Ptolemaeo Philadelpho fratre interfectus 1 7 1.
 Argalus Amyclae f. rex Sparta 3 1 2.
 Argeadae reges Macedoniae 7 8 9.
 Argeathae pop. Arcadiae 8 23 8.
 Argeus Deiphontis f. 2 26 6.
 Argia Autesionis f. Aristodemi uxor 3 1 7, 4 3 4.
 Arginuseae 6 7 7.
 Argiope nympa, Thamyridis mater 4 33 3.
 Argius cursu certat 5 17 10.
 Argivi cum Atheniensibus de antiquitate contendunt 1 14 2. regibus ternis utuntur 2 18 4. Thebas expugnant 9 5 14. regiam potestatem in ordinem cogunt 2 19 2. mille delectos milites alunt 2 20 1. Mycenae evertunt 2 15 4, 2 16 5. alia quoque oppidula Argos transferunt 8 27 1. Lacedaemoniis ad Hysias vincunt 2 24 7. Nemeis praesident 8 40 3. Argivorum Amphictyonia 4 5 2. cum Lacedaemoniis et Messeniis cognatio 4 5 1. cum Lacedaemoniis simulas 1 29 9, 2 20 1, 3 2 3, 3 7 2, 8 27 1, cum Atheniensibus 1 29 8 et 10 10 4, cum Megarensibus 6 19 4, cum Thebanis 9 14 4 et 10 10 5 societas. dialectos olim eadem quae Atheniensium 2 37 2. dii 7 23 10. donaria Delphica 10 9 12, 10 10 3. mulierum furor 2 18 4. ad Troiam expeditio 2 22 2, 2 30 10. in reditu naufragium 2 23 1. reges 2 16 1—2, 2 18 4—19 2. tibiae 4 27 7.
 Argo navis ubi reversa appulerit 9 32 4, 7 26 14.
 Argolici clipei 2 25 7, 8 50 1.
 Argolicum *συνέδριον* 8 23 1.
 Argolicus sinus 8 1 1.
 Argolis regio 2 15 25, 8 1 2. littus 2 8 5. *ἀργὸν πέδιλον* 8 7 1.
 Argonautae templum Iunonis Samium condunt 7 4 4.
 Argos urbs 2 19 3—24 4. olim potens 7 17 1.
 Argus Iovis et Niobes f. Phoronei nepos 2 22 5, 2 34 4. Argivae civitati nomen imponit 2 16 1. eius f. Epidaurus 2 26 2, sepulcrum 2 22 5, lucus 2 20 8, a Cleomene incensus 3 3 10.
 Argyra fons et nympa 7 23 1.
 Argyra opp. 7 18 6. eius rudera 7 23 1.
 Aria regio 2 3 8.
 Ariadne Theseo crepta 1 22 5. a Baccho raptā 1 20 3, 10 29 4. coronam tenet 5 19 1. eius sepulcrum 2 23 8, cherus 9 40 3, picta effigies 10 29 3.
 Ariciorum de Hippolyto narratio 2 27 4.
 Aridaeus Philippi f. 1 6 3, Macedoniae rex 1 25 5. eius mater 8 7 7, caedes 1 25 6, 8 7 7.
 aries Thyestae sepulcro insculptus 2 18 1—3. aureo vellere 9 34 5. circum moenia gestatus sedat pestem 9 22 1. arae cornu impingit 4 13 1.
 arietes Thyestae sepulcrum 2 18 3.
 Arius Telestem interficit 2 4 4.
 Arignotus Parus 2 27 2.
 Arii pop. 2 3 8.
 Arimaspi pop. 1 24 6, 1 31 2.
 Arimnestus dux Plataeensium 9 4 2.
 Arimnestus Tyrrenus 5 12 5.
 Arimnus Tyrrenus v. Arimnestus.
 Arion equus 8 25 7—10.
 Arion Methymnaeus 3 25 7, 9 31 2.
 Ariphron Hippocratis pater 9 6 3.
 Ariphron Xanthippi pater 3 7 9, 8 52 3.
 Aris fl. 4 31 2.
 Aristas Molyri pater 9 36 6.
 Aristaechmus Archiae pater 2 26 8.
 Aristaenus Megalopolit. 8 50 4.
 Aristaeus Apollinis et Cyrenae f. in Sardiniam migrat 10 17 3. Autonoes coniux ib. 4. Actaeonis pater 10 30 5. inter deos relatus 8 2 4.
 Aristaeus Proconnesius v. Aristeas
 Aristander Parus stat. 3 18 8.
 Aristander Megalopolitae porticus 8 30 10.
 Aristarchus Eleus Psophidorum proxenus 6 16 7.
 Aristarchus Olympiorum interpres 5 20 4.
 Aristas Parthaonis f. 8 24 1.
 Aristeas Proconnesius de gryphibus et Arimaspi 1 24 6. de Hyperboreis 5 7 9.
 Aristeas Stratonicensis Ol. 5 21 10.
 Aristerae ins. 2 34 8.
 Aristeus Argivus Ol. 6 9 3.
 Aristias Pratiniae f. Satyrorum poeta 2 13 6.
 Aristides Eleus Ol. 6 16 4.
 Aristides Lysimachi f. Graecis insularibus tributum imposuit 8 52 2.
 Aristides machinarum faber 6 20 14.
 Aristion Athen. Mithridatis legatus et dux 1 20 5 et 7.
 Aristion Epidaurius Ol. 6 13 6.
 Aristocles Carystius 10 9 10.

- Aristocles Cleoetae pater 6 20 14.
 Aristocles stat. Cleoetae f. et disc. 5 24 5.
 Aristocles Cydoniata stat antiquissimus 5 25 11.
 Aristocles Sicyonius stat., Canachi fr. 6 3 11, 6 9 1.
 Aristocrates Aechmidis f. Arcadiae rex lapidatur 8 5 11—12. eius sepulcrum 8 13 5.
 Aristocrates Hicetae f. Arcadiae rex lapidatur 4 22 7, 8 5 13. eius proditio 4 17 2, 4 22 1—7.
 Aristocritus Lysandri pater 6 3 14, 10 9 7.
 Aristodama Arati mater 2 10 3. cum dracone concumbit 4 14 7.
 Aristodemus Aristomachi f. 2 18 7. eius caedes 3 1 6, uxor, filii et filiorum tutor 4 3 4, filiorum uxores 3 16 6. eius filii gemini germenum Spartae regnum propagant 3 1 6.
 Aristodemus Artylae f. Megalopolit. tyrannus 8 27 11, 8 30 7, 8 35 5, 8 36 5.
 Aristodemus Eleus Ol. 6 3 4.
 Aristodemus Macedo Antigoni dux 10 20 5.
 Aristodemus Messeniorum rex 4 10 6. filiam pro rep. devovet 4 8 5—7. se ipse interimit 4 13 4. eius somnium 4 13 2, oraculum 4 26 4.
 Aristodemus Spartanus Pausaniae liberorum tutor 3 5 7.
 Aristogiton Hipparehum interficit 1 8 5. eius sepulcrum 1 29 15.
 Aristogiton stat. 10 10 4.
 Aristolaus Macedo 6 17 3.
 Aristomache Priami f. 10 26 1.
 Aristomachus Argivorum tyrannus 2 8 6.
 Aristomachus Cleodaei f. 2 7 6. Doriensium dux 5 3 5, 10 38 10, 8 5 6. Aristodemi Temeni Cresphontis pater 2 18 7, 5 4 1.
 Aristomachus Hippodamiae proci 6 21 11.
 Aristomedes Thebanus stat. 9 25 3.
 Aristomelidas Orchomeniorum Arcad. tyrannus 8 47 6.
 Aristomedon Argivus stat. 10 1 10.
 Aristomenes Messeniorum dux 4 15 4, Diagoridarum proavis 6 7 3. eius aetas 4 6 3, parentes 4 14 7, maiores 4 15 4, soror et filius 4 21 2, filiae et generi 4 24 1—3, stipitatores 4 16 3, de Lacedaemonis victoria et ovatio ib. 4—6, hecatomphonia ter facta 4 19 3, sacra defossa 4 20 4 et 26 7, clipeus 4 16 5 et 7, 9 39 14, mors 4 24 3, ossa Messenen reportata 4 32 3, monumentum 4 24 3 et 32 3, honores herolci 4 27 6, 4 32 3, 8 14 7, 8 51 1, statua aenea 4 32 6, spectrum in Leuctrica pugna 4 32 4.
 Aristomenes Rhodius Ol. 5 21 10.
 Aristomenidas (Aristomelidas?) Spartanus Plataeensium iudex 3 9 3.
 Ariston Agasicles f. rex Spartae 3 4 4, 9 37 7.
 Ariston Athen. Platonis pater 4 32 4.
 Ariston Laced. Telestae frater 5 23 7.
 Aristonautae (Argonautae) Pellenaecorum navale 2 12 2, 7 26 14.
 Aristonum Aegineta stat. 5 22 5.
 Aristonymus Myronis f. 2 8 1.
 Aristophanes comicus de Lepreo 5 5 3.
 Aristophantus Corinthius 10 9 10.
 Aristophon Athen. Ol. 6 13 11.
 Aristoteles Stagiritae status 6 4 8.
 Aristotimus Damareti f. Elidis tyrannus 5 5 1, 6 14 11.
 Arius Teuthrae dynasta, a Pergamo occisus 1 11 2.
 arma aurea 10 19 4, heroum aenea 3 3 9.
 armatura Achaica a Philopoemene mutata 8 50 1.
 Arne Aeoli f. 9 40 4.
 Arne fons 8 8 1.
 Arne urbs Boeotica et Thessalica 9 40 5.
 Arniscus Eleus Lampi pater 6 16 7.
 Aroa opp. Achaiae 7 18 2—3.
 Aroania montes 8 18 7.
 Aroanius fl. Arcadiae, alius Olbius 8 14 3, 8 15 6, 8 19 4, 8 21 1, 8 24 3.
 Arrhachion Ol. ab adversario suffocatus 8 40 1.
 ἀρρηχίωνος 1 27 3.
 Arrhiphon Triconiensis 2 37 3.
 Arrhon Clymeni f. 9 37 1.
 Arrhon Erymanthi f. 8 24 1.
 Arsaces Parthus 5 12 6.
 Arsen fl. Arcadiae 8 25 1.
 Arsinos fons 4 31 6.
 Arsinos Leucippi f. 2 26 7, 4 31 6. Aesculapii mater 4 3 2, 4 31 12. eius fanum 3 12 8, picta imago 4 31 12.
 Arsinos Lysimachi uxor, Lysandrae soror 1 10 3.
 Arsinos Lysimachi f., Ptolemaei Philadelphi uxor 1 7 3.
 Arsinos Ptolemaei f., Ptolemaei fratris conlux 1 7 1 et 3. eius signum 1 8 6, 9 31 1.
 Arsinotes notus 5 21 15.
 Arsites Phrygiae satrapa 1 29 10.
 Artaphernes equorum praesepia 1 32 7.
 Artaxerxes Darii f. a Lacedaemonis oppugnatur 3 9 1.
 Artaxerxes Kerxis f. 1 8 2.
 Artayctes Persa 3 4 6.
 Artemidorus Trallianus Ol. 6 14 2.
 Artemisia Lygdamidis f. Halicarnassae regina 3 11 3.
 Artemisium mons 2 25 3, 8 5 6.
 Artontes Mardonii f. 9 2 2.
 Artylas Aristodemi pater, Phigalensis 8 27 11.
 Arybbas Alcetae f. Aeaclidae pater 1 11 1

- Asaea s. Asca**, opp. Arcadiae 8 3 4, 8 54
 2. eius rudera 8 44 3.
Asaeatas Lycaonis f. 8 3 4.
ἀσάμυθοι 10 34 8.
Asamon Eleus Ol. 6 16 5.
Ascalaphus Martis f. 9 37 7.
Ascalon Palaestinae opp. 1 14 7.
Ascarus Thebanus stat. 5 24 1.
Ascetades (?) dux 1 35 2.
Ascra Neptuno parit **Oeocleum** 9 29 1.
Asera Boeotiae urbs 9 29 1. **ferax frum-**
menti 9 38 4.
Asea v. Asaea.
Asia mons 3 24 6.
Asinarus fl. Siciliae 7 16 5.
Asine urbs Argolica 4 34 9, **Messeniae** 4
 34 12. eius rudera 2 36 4. **excidii causa**
ib. et 3 7 4.
Asinaei 4 34 9. **Argolidis incolae** 2 28 2.
eiecti ab Argivis 3 7 4. **Messeniae par-**
tem obtinent 4 14 3. **Lacedaemoniorum**
socii 4 8 3. **Messenii amici** 4 15 8, 4
 27 8.
asinus vitium putationem praemonstrat 2
 38 3.
Asius Amphiptolemi f. **Samius** 7 4 1.
genealogus 4 2 1. de **Alcmenes** paren-
tibus 5 17 8. de **Antiope** 2 6 4. de **Pe-**
lasgo 8 1 4. de **Phoci filiis** 2 29 4. de
Phoenicis filiabus 7 4 1. de **Ptooo** 9 23 6.
 de **Thestio** 3 13 8. (?)
Asopia quae postea Sicyonia 2 1 1. a **Sole**
Aloeo donata 2 3 10.
Asopichus Phormionis pater 1 23 10, 10
 11 6.
Asopus Boeotiae fl. 2 6 1. **iuncesus** 5 14
 3. **pater Antiope** 2 6 1, **Oëroes** 9 4 4,
Tanagrae 9 20 1, **Thebes** 2 5 2, **The-**
spiae 9 28 6.
Asopus Eleutherolaconum opp. 3 1 7, 3
 21 9.
Asopus Neptuni e Ceglusa f. in **Sicyonia**
fluvium invenit 2 12 4.
Asopus Plataeensium rex 9 1 2.
Asopus Sicyoniae fl. 2 5 2, 2 15 1. **pater**
Aeginae 2 5 2, 2 29 2, 5 22 6, **Cleones**
 2 15 1, **Corcyrae** 2 5 2, 5 22 6, **Harp-**
innae et Nemeae 5 22 6, **Salaminis** 1
 35 2, **Thebes** 2 5 2, 5 22 6. **Sisypho**
fontem excitat 2 5 1.
asphodell gravis odor 10 38 2.
Asphodici sepulcrum 9 18 6.
aspides Aegyptiacae, Aethiopicae, Libyssae
 9 21 6.
Aspledon Neptuni f. 9 38 9.
Aspledon urbs Boeotiae 9 38 9.
Assus opp. Troadis 6 4 9.
Assyria textura 5 12 4.
Astacus Bithyniae opp. postea Nicomedia
 5 12 7.
Asterion Aeschyl f. stat. 6 3 1.
Asterion Cometae f. **Argoauata** 5 17 9.
- Asterion fl.** 2 15 5, 2 17 1—2.
Asterion herba 2 17 2.
Asterion Minois f. a **Theseo occisus** 2 31 1.
Asterius Anactis f. 7 2 5, 1 35 6.
Asterodia Endymionis uxor 5 1 4.
Asteropelia Peliae f. 8 11 3.
Astius archon Athen. 7 25 4, 9 1 8.
Astrabacus Irbi f. 3 16 5 et 9.
Astyages Cyaxaris f. 5 10 3.
Astyanax Arcas 8 38 5.
Astyanax Hectoris f. a **Pyrrho occisus** 10
 25 9.
Astycles Locrus Euthymi pater 6 6 4.
Astycratea Polyidi f. 1 43 5.
Astycrates Lysandri ad Aegospotamos so-
cius 10 9 9.
Astylus Crotoniates Ol. 6 13 1.
Astynous a Neoptolemo caesus 10 26 4
Astyoche Actoris f. 9 37 7.
Astypalaea opp. 6 9 6.
Astypalaea Phoenicis f. 7 4 1.
Astyra thermae 4 35 10.
asylum Phliasiorum 2 13 4, **Tegeatarum** 3
 5 6.
Atalanta Locrorum ins. 10 20 3.
Atalanta Schoeni f. 8 35 10. **prima aprum**
Calydonium ferit 8 45 2. **aquam e saxo**
elicit cuspidis 3 24 2. **hinnulum tenet** 5
 19 2.
Atarneus Chii donatur 4 35 10.
Atarnitarum calamitas 7 2 11.
Athamantius campus 9 24 1 et 3.
Athamas Aeoli f. 7 3 6. **Leuconis pater** 6
 21 11, **Ptooi** 9 23 6. **Sisyphi frater** 9 34
 8. **Phrixum et Hellen** **mactare parat** 9
 34 5. **ab Andreo terrae partem accipit** 9
 34 6. **fratris filios adoptat** 9 34 7. **eius**
sedes 9 24 1, **in uxorem et liberos sae-**
vitia 1 44 7, 9 34 7.
Athamas Athamantis nepos 7 3 6.
Athamas Oenopionis f. **Cretensis** 7 4 8.
ἀθάνατοι v. **Immortales.**
Athaneatis tribus Tegeatica 8 53 6.
Atheneae Atticae Minervae sacrae 1 26 6.
ab Antigono Demetrii filio oppugnatae
 3 6 5. a **Macedonibus attritae** 1 4 2, 7
 11 4. a **Sylla captae** 1 20 4—7. **earum**
arx 1 22 4—28 3.
Atheneae Boeotiae opp. 9 24 2.
Atheneae quae postea Panatheneae 8 2 1.
Atheneanum locus 8 44 2.
Ἀθηναῖς τεῖχος 7 22 10.
Athenienses ἀυτόχθονες 2 14 4. **Am-**
phictyones 10 8 5. **religiosissimi** 1 17 1,
 1 24 3, 10 28 6. **in bellis a diis adiu-**
vantur 8 10 8. **cum Amazonibus bellum**
gerunt 1 17 2, 5 11 7. **Herculis liberos**
ab Eurysthel iniriis defendunt 1 32 8.
in Sardiniam colonos mittunt 1 29 5, 7
 2 2, 9 23 1, 10 17 5. **in bello Persico**
uxores et liberos Troaseniorem aedi

- committunt 2 31 7. ad Marathonem et adversus Gallos quantis copiis pugnaverint 4 25 5, 10 20 2 et 5. relictis Lacedaemoniis societatem cum Argivis ineunt 1 29 8, 4 24 7. Siciliae nomen male interpretantur 8 11 12: a Siciliensi expeditione prodigiis deterruntur 10 15 5: cladem accipiunt 10 11 5. Asiaticam Agesilai expeditionem detrectant 3 9 2. ad Tanagram vincuntur 1 29 9. populo Romano auxilia mittunt 1 29 14. Macedonico iugo implicantur 1 25 3, liberantur 1 25 6. Oropo direpta multantur 7 11 4. soli democratiae ope crescunt 4 25 5.
- Atheniensem archontes novam cum eponymo 3 11 3: annui 4 15 1: sorte ducti 4 5 10. *δῆμοι* 1 3 1 et 1 32 3 — 33 8. dicasteria 1 2 85 — 11. donaria 10 15 4, 10 19 4. eponymi 1 5 2. extra Graeciam expeditiones 1 29 5. cum Lacedaemoniis foedera 5 23 14. heroes 10 10 1. odeum 1 8 6, 7 20 6. populi simulacra 1 1 3, 1 3 3 et 5. porticus 10 11 6. portus et navalia 1 12—4. reges primi 1 2 6. thesaurus Delphicus 10 11 5. tribus 1 5 1.
- Atheneus Ephesius Ol. 6 4 1.
Atheneus heros 3 16 4.
Athene vicus 2 38 6.
Athenodorus Arcas stat. 10 9 8.
Atheras Cererem hospitio excipit 2 30 4.
Atherionis signum 7 20 7.
ἀθλα βαρέα 6 24 1.
athletarum cibus 6 7 10. iusiurandum 5 24 9.
- Ἀθμωναίς* demus Atticus 1 14 7, 1 31 5.
Atilius consul v. Ottilius.
Atlantes iidem qui Nasamones 1 33 5.
Atlantis onus et mala 5 11 5, 5 18 4, 6 19 8, 9 20 3. eius locum Hercules subit 5 11 5. filia Alcyone 9 22 5.
Atlas mons Libyae 1 33 5 et 6, 8 43 3.
Atrous septrum Vulcani accipit 9 40 11.
Thyestae filios iugulat 2 18 2. eius cellae subterraneae et sepulcrum 2 16 6.
Attagnus Thebanus patriam prodit 7 10 2.
Attalus Athen. stat. 2 19 3.
Attalus Attali f. 1 8 1, 1 36 5. Gallos pel- lit 1 8 2. Romanorum socius 7 8 9, 7 16 1. taurigena et tauricornis 10 15 3. eponymus Athen. 1 5 5, 1 8 1. eius thalamus 9 35 6. donarium 1 25 2.
Attalus Cleopatrae patruus 8 7 7.
Attis Crani filia 1 2 6.
Attica unde dicta 1 2 6. Minervae sacra 1 26 6. eius fluvii 1 19 5, insulae 1 35 1—36 2, montes 1 32 1. Attica officina statuaria 5 25 13, 10 37 8. litterae antiquae 6 19 6. oleum 10 32 19.
Attis sepulcrum 1 4 5, fabula 7 17 9, cultus cum Dindymena communis 7 20 3.
- averrunci (*ἀποτρόπαιοι*) dii 2 11 1.
aves immolantur 2 11 7, 4 31 9. avium crura in virginibus 8 22 8. Lydicae 9 22 4.
Auge Alei f. 8 4 9. ubi ab Hercule compressa 8 47 4. eius exilium et partus 8 48 7, 10 28 8, monumentum 8 4 9. Augae imago (?) 8 47 2.
Augeae opp. Laconiae 3 21 5.
Augeas Elei f. Eleorum rex 5 1 9. ludos Olympios edit 5 8 3. ab Hercule ob mercedem negatam oppugnatur 5 1 9. eius mors 5 3 3. post mortem honores 5 4 2.
Augeas Admeti pat. 10 25 5.
augurii inventor 10 6 1.
Augustus Graece *σεβαστός* 3 11 4. Amphictyonum rationem mutat 10 8 3. Antonii sectatores in Graecia multat 4 31 1. Cardamylum Lacedaemoniis dat 3 26 7, Dymen et Pharas et Tritaeam Patrensi- bus 7 17 5, 7 22 1 et 6. donaria et status victis aufert 8 46 2. Laconibus libertatem donat 3 21 6. Nicopolin condit 7 18 9. Patras instaurat et augeat 7 18 7. eius templum et laudes 3 11 4, statua 2 17 3. statua ex electro 5 12 7.
Aulis Ogygi f. 9 19 6.
Aulis portus 9 19 6. ibi detinentur Graeci 8 28 4: victimae omnes probae 9 19 7: palmae non edules 9 19 8: figuli multi ib. Agesilai sacrificium 3 9 3.
Aulisci donarium 2 31 6.
Aulon Arcas 3 12 9.
Aulon Messeniae locus 4 36 7.
Aura equa Phidolae 6 13 9.
Aurora Cephalum rapit 1 3 1, 3 18 12. Iovi pro filio supplicat 5 22 2.
aurum Stygis aqua solvitur 8 18 5. aureum signum facie e fluvialis equi dentibus 8 46 4.
auspices 1 34 4—5.
Autesion Tisameni f. 3 1 7, 3 15 6. eius filius, filia, maiores 4 3 4. ad Dorienses migrat 9 5 15.
Autolaus Arcadis f. nothus 8 4 2. Aesculapium infantem tollit 8 25 11.
Autolyco pater, uxor, sedes 8 4 6. eius filii cum Ulixee venantur 10 8 8.
Autolycus pancratiastes 1 18 3. cum Eteonico contendit 9 32 8.
Automate Danai f. 7 1 6.
Autonoë Cadmi f. 1 44 5. Arlistaei uxor 10 17 4.
Autonoë Cephei f. v. Antioë.
Autonomus Eretriensis 10 9 10.
Autosthenes archon Athen. 4 23 4.
Auxesia dea 2 30 4, 2 32 2.
Auxo Gratia 9 35 2.
Axion Phegei f. 8 24 10.
Axion Priami f. 10 27 2.
Axionicus Achaeus 10 9 10.
Axius fl. 5 1 5.

Azan Arcadis f. 8 4 2, 10 9 5. eius ludi funebres 5 1 8.

Azania pars Arcadiae 8 4 3.

Azanium ad Peucellam fl. colonia 10 32 2.

Azeus Clymeni f. 9 37 1 et 7.

Babylonii Seleuciam traducuntur 1 16 3.

Babylonis muri 4 31 5.

Bacchae sacrae feminae 2 7 5. earum cum Baccho adversus Argos expeditio 2 20 4, 2 22 1, in Penthea furor 2 2 7.

Bacchanalia Cynaethaensium 8 19 1.

Bacchis Prumnidis f. Corinthi rex 2 4 4.

Bacchiadae Corinthi reges 2 1 1, 2 4 4.

Cypselum quaerunt 5 17 5.

Bacchus infans ex aquis servatur 3 24 3, puer a Mercurio in caelum portatur 3 18 11. Vulcanum in caelum reducit 1 20 3.

Titanum insidiis petitur 7 18 4, 8 37 5.

Tritonem superat 9 20 4. a Perseo superatus 2 20 4 et 2 22 1. in gratiam cum eo redit 2 23 7. Ariadnen eripit Theseo 10 29 4. Semelen reducit ex inferis 2 31 2, 2 37 5. Antiopen panit 9 17 6.

Thebanis vulpem Teumessiam immittit 9 19 1. Athenas venit 1 2 5, 1 23 5.

Amphicaeensisibus medetur et vaticinatur 10 33 11.

Bacchi filii Ceramus 1 3 1, Narcaeus 5 16 7, Priapus 9 31 2. expeditio Indica 10 29 4. antrum in Euboea 2 23 1. festa 2 24 6, 3 22 2, 8 23 1. honores primi 5 16 7, 1 2 5. hortus 3 24 4. miracula apud Eleos 6 26 1. oraculum 9 30 9. orgia 10 33 11. sacra nocturna 2 27 6, a solis feminis tractata 3 20 3. signum barbatum 2 30 1 et 5 19 6, eburneum 2 29 3 et 6 19 10, gypsinum 9 32 1, miniatum 2 2 6, a Vulcano fabricatum 7 19 6. templa 8 23 1, 9 20 4, 9 22 6, 9 23 6 et 7, 9 24 1, 9 38 1. Bacchi simills Antinous 8 9 8 et Zeus φίλιος.

Διόνυσος αργοβόλος 9 8 1. αίσυμνήτης 7 20 1, 7 21 6. Άνθεός 7 21 6.

Άνθιος 1 31 4. Άροσός 7 21 6. Άύξιτης 8 26 1. Βάχχειος 2 2 6, 2 7 5.

Δασύλλιος 1 43 5. Έλευθερεός 1 20 3 et 29 2. Κάδμειος 9 12 4. Καλυδώνιος 7 21 1. Κεφαλήν (?) 10 19 3. Κισσός 1 31 6. Κολωνάτης 3 13 7. Κορήσιος 2 23 7. λαμπτήρ 7 27 3. Λευκανάτης 6 21 5. λύσιος 2 2 6, 2 7 6, 9 16 6. μελάναιγος 2 35 1. μελόπομος 1 2 5, 1 31 6. Μεσατεός 7 21 6. μόστης 8 54 5. νυκτέλιος 1 40 6. πατρώος 1 43 5. πολίτης 8 26 1.

σαώτης 2 31 5, 2 37 2. Φαλήν 10 19 3. φιλιάξ 3 19 6.

Bacchicum επίφθεγμα 4 31 4.

Bacchylides Theban. 9 13 7.

Bacis Boeotius vates 10 12 11. eius oracula 4 27 4, 9 17 8, 10 14 6, 10 32 8 et 11.

Bady loci et fluvii nomen 5 3 2.

Baetis fl. Iberiae 6 19 3.

Balagrae opp. Cyren. 2 26 9.

Balari Sardiniae gens 10 17 9.

balnea Ionica 7 5 11—12.

balsamus arbor 9 28 3.

Balyra fl. 4 33 3.

Baphyras fl. 9 30 8.

Barsine Alexandri Magni uxor 9 7 2.

basilae sacrifici 6 20 1.

βασιλείος στοά 1 3 1, 1 14 6.

βασιλεύς archon Athen. 1 3 1.

Basilis locus Arcadiae 8 29 5.

Bassae locus Arcadiae 3 30 4, 8 41 7.

Bathos locus Arcadiae 8 29 1.

Bathycles Magnesius stat. 3 18 9.

Bathyllus fons 8 31 9.

Baton Amphiarai auriga 2 23 2, 5 17 8, 10 10 3.

Βατραχιούν dicasterium Athen. 1 28 8.

Battus Theraeus coloniam in Libyam ducit 3 14 3, 10 15 6. quomodo ei vox restituta ib. 7. eius statua eurulis 10 15 6.

Baucis Troezenius Ol. 6 8 4.

Bel deus 1 16 3, 4 23 10, 8 33 3.

Belemina Laconiae opp. 3 21 3. an olim Arcadum fuerit 8 35 3.

Bellistiche Ol. 5 8 11.

Bellerophonates a Minerva Pegasus accipit 2 4 1. Aethram uxorem petit 2 31 9.

Chimeraem occidit 3 18 13, 3 27 2. eius equus fontem ungula aperit 9 31 3. ager ei consecratus 2 2 4.

bella alia a victoribus alia a victis nomen traxerit 4 6 1. bellum Corinthiacum 4 17 5, 3 9 12. Lamiacum 7 6 5, 10 3 4.

Messenium 4 6 1: eius causa 4 4 4—5.

Persicum 3 7 11. Phocicum s. sacrum 3 10 3, 8 27 9, 9 6 5, 10 13 6. Thebanum 9 9.

Belus Libyae f. 4 23 10, Aegypti pater 7 21 13.

Berenice Ptolemaei Lagidae uxor 1 6 8.

Berenice Ptolemaei Philometoris f. 1 9 3.

Berosus Sabbae pater 10 12 9.

bestiae olim terribiliores 1 27 9.

Βίαις ara 2 4 7.

Bias Amythaonis f. 4 34 4, Talai pater 2 6 6. fratris Melampodis auxilio regni Argivi partem et sponsam obtinet 2 18 4, 4 36 3.

Bias fl. 4 34 4.

- Bias Priensis 10 24 1.
 Biblidis amores 7 5 10.
 Biblis fons Mileti 7 5 10, 7 24 5.
 Bidiaei Lacedaem. magistratus 3 11 2, 3 12 4.
 bipennes Delphis dicatae 10 4 1.
 Biris signum 3 19 3.
 bisontem ut venentur Paeones 10 13 1—3.
 bisontis caput aeneum ib. 1.
 Bithynium Bithyniae opp. 8 9 7. Bithynienses Mantinea oriundi ib.
 Biton Cleobis frater 2 20 3.
 Biton taurum portans 2 19 5.
 Blenina opp. Arcadiae 8 27 4.
 Boagrius fl. 5 22 4.
 Boeae opp. Laconiae 1 27 5, 3 21 7, 3 22 11.
 Boeae sinus 3 22 11.
 Boeo Delphica poëtria 10 5 7.
 Boeotarchae 10 20 3. septem 9 13 6 — 7. imperio anno 9 14 5.
 Boeotus Itoni f. 9 1 1.
 Boës Persa 8 8 9.
 Boëthys Carthag. caelator 5 17 4.
 Boeoti unde denominati 9 1 1. Thessaliae olim partem tenere, Aeolenses dicti 10 8 4. Macedonum partes sequuntur 1 25 4. ad Thermopylas adversus Gallos quot venerint 10 20 3. Boeotorum concilium 9 34 1, a Romanis abolitum 7 16 9.
 Boeotia Atticae finitima 9 1 1. eius in Phocidem aditus 10 4 2.
 Boeoticae tibiae 4 27 7.
 Boeus Heraclida 3 22 11.
Boësol 2 26 3.
 Bolgius Gallorum dux 10 19 7.
 Bolime s. Bolina opp. Achaiae 7 18 6, 7 23 4.
 Bolina ab Apolline amata 7 23 4.
 Bolinaeus fl. Achaiae 7 23 4.
Βοώνητα domus Polydori Lacedaem. 3 12 1 et 3, 3 15 10.
 Bootes sidus 8 3 7.
 Boreas Orithylum rapit 1 19 5, 5 19 1. Graecis opem fert 8 27 4. Lacedaemoniis adversatur 8 27 14. Massaeo volandi facultatem dat 1 23 7. Boreae sacra 8 36 6. Boreae filii Harpyias abigunt 5 17 11.
 Boreum mons Arcadiae 8 44 4.
 Borus Penthili f. 2 18 8.
 Borysthenes fl. 8 28 2.
 bos Cadmum Thebas ducit 9 12 1, 9 19 4. boves Nestoris, Nelei, Iphicli, Geryonis, Iphidamantis 4 26 2 — 4. boves aenei Delphis dicati 10 16 6, Olympiae 5 27 9. **ἑργάται** Apollini mactantur 9 12 1. boves nummorum loco 3 12 3.
 Branchidae 1 16 3, 5 7 5. Mileti opp. 7 5 4.
 Branchyllides Boeotarcha v. Bacchylides
 • Brasiae opp. Eleutheroaconum 3 21 7, 3 24 3.
 Brasidas Tellidis f. 3 14 1.
 Brauron demus Atticus 1 23 7, 1 33 1.
 Brauroniae Dianae signum e Taurica advectum 3 16 7, a Xerxe avectum 8 46 3, 3 16 8.
 Brenthe Arcadiae opp. 8 28 7.
 Brentheates fl. Arcadiae 5 7 1, 8 28 7.
 Brennus 10 8 3, 10 19 7. Gallos sollicitat adversus Graecos 10 19 8. Octam transcendit 10 22 10. Delphos petit ib. 12. vulneratur 10 23 6. moritur ib. 12. eius stratagema 10 20 6.
 Briacae Aeginetae f. 8 5 10.
 Briareus arbor in Neptuni et Solis de Corintho controversa 2 1 6, 2 4 6.
 Brigantiae Britanniae pop. 8 43 4.
 Brimias Eleus Ol. 6 16 5.
 Briseis 5 24 11, 10 25 1.
 Britannii ab Antonino Pio repressi 8 43 4.
 Britannorum insula in Oceano 1 33 4.
 Britomartis Iovis et Carmes f. eadem Aphaeae et Dicylnnae 2 30 3. Cretica 3 14 2, 8 2 4. eius simulacrum 9 40 3.
 Broteas Tantalii pater 2 22 3.
 Broteas Tantalii f. 3 22 4.
 Brundisium opp. 6 19 9.
 Brutii 8 15 9.
 Bryas Argivorum dux 2 20 1.
 Bryaxis stat. 1 40 6.
 Brysae opp. Laconiae 3 20 3.
 Bucephala promont. 2 34 8.
 Bucellion Holaeae f. 8 5 7.
 Bulis opp. 10 37 2.
 Bulon Bulidis conditor 10 37 2.
 Bunas Mercurii et Alcidasiae f. 2 3 10. Iunoni templum exstruit 2 4 7.
 Bupalus architectus et plastes 4 30 6, 9 36 6.
 Buphagium locus Arcadiae 8 26 8.
 Buphagus fl. 5 7 1, 8 26 8.
 Buphagus heros Peneates 8 14 9, 8 27 17. maritus Promnes 8 14 9.
βουφόνος 1 24 4, 1 28 10.
 Buporthmus mons 2 34 8.
 Bura Achaiae opp. 7 25 8.
 Bura Ionis et Helices f. 7 25 8.
 Buraicus fl. 7 25 10.
βουστροφῆδον 5 17 6.
 Butas heros 1 26 5. Butadae ib.
 Butas Milesius Ol. 6 17 3.
 Butas Polycaonis pater 4 2 1.
 buxum simulacrum 6 19 5.
 Bycelus Sicyon. pugil 6 13 7.
 byssus Elea 6 26 6. Elea et Hebraica 5 5 2. hyssina tela 7 21 4.
 Byzantii muri 4 31 5. Byzantium domarium 6 15 7, thesaurus 6 19 9.
 Byzes Naxius 5 10 3.

- Caanthus Oceani** f. ab Apolline sagittis confixus 9 10 5.
Cabarenses Celtarum extremi 1 35 5.
Cabira urbs 9 25 6.
Cabiraei 9 25 5.
Cabiri anactes 10 38 7. eorum initia 4 1 7, 9 25 5 et 8, templum 9 22 5. Pergamus iis antiquitus sacra 1 4 6.
Καβείριον aedes Cabirorum 9 26 1 et 6.
Cachales fl. 10 32 11.
κακίζοτεχνος Callimachus 1 26 7.
cadaver xi cubitorum 8 29 4. incorruptum 5 20 4, 5 27 11.
Cadmea arx Thebanorum 2 5 2, 2 6 4, 3 17 1. a Cadmo condita 9 5 2. a Lacedaemoniis occupata 9 1 4.
Cadmea victoria 9 9 3.
Cadmus Agenoris f. 3 15 8. Aegyptius an Phoenix 9 12 2. bovem sequitur 9 12 1, 9 19 4. draconis dentes ubi seminarit 9 10 1. Hyantes expellit 9 5 1. Cadmi nuptiae et filiae 9 5 2, domus 9 12 3, 9 16 5. in Semelen et nepotem facinus 3 24 3. in Illyrium migratio 9 5 3, heroum 3 15 8, status 9 12 4. oraculum ei datum 9 26 3.
Caecines fl. 6 6 4.
Caecadas v. Ceadas.
Caelus v. Uranus.
Caenopolis urbs Eleutherolaconum 3 21 7, 3 25 9.
Caeneus 10 29 10. Pirithoo opem fert 5 10 8.
Καίριος Iovis f. minimus natus 5 14 9.
Caerus Adrasti equus 8 25 9.
C. Iulius Caesar Corinthum et Carthaginem restituit 2 1 2. eius templum 3 11 4.
caestus 8 40 3.
Cagaco v. Galaco.
Caicus fl. 1 10 4, 5 13 3. Caici campus 5 24 6, 9 5 14, 8 45 7.
Imp. Caius 9 27 3.
Calabrus fl. 6 6 11.
Calades Athen. legumlator 1 8 4. (?)
Calaeus (vel Callinus) de Thebaidis auctore 9 9 5.
Calais et Zetes Harpyias fugant 3 18 15.
Calamae vicus Messeniae 4 31 3.
Calamis stat. Praxiae magister 1 3 4, 1 23 2, 2 10 3, 5 25 5, 5 26 6, 6 12 1, 9 16 1, 9 20 4, 9 22 1, 10 16 4.
Calaoon fl. Colophon. 7 3 5.
Calathion mons 3 26 11.
Calauria ins. 1 8 2. Troezeniorum 10 9 8.
Apollini sacra 2 33 2. ab Apolline tradita Neptuno ib. et 10 5 6. Demosthenis ibi honores 2 33 5.
Calaus Phryx Attis pater 7 17 9.
Calchas Megaris habitat 1 43 1. Iphigeniam immolari iubet 9 19 6. Troia capta cum Pamphyliis errat 7 3 7.
Calchisia Leucippi f. 2 5 7.
Caletor Clytiii f. 10 14 2.
Callia vel Calliae opp. Arcadiae 8 27 4 et 7.
Callianax Rhodius Euclis pater 6 6 2, 6 7 2.
Callias Athen. Ol. 5 9 3, 6 6 1. Lysimachidae f. 10 18 1.
Calliae donarium 1 23 2, 1 26 4, pax 1 8 2.
Callibrotus Diconis pater 6 3 12.
Callichorus puteus 1 38 6.
Callicles Megar. stat. 6 7 2 et 9.
Callicrates Achaeus patriam prodit 7 10 5. a Menalcida eluditur 7 12 1. moritur Rhodi 7 12 8.
Callicrates Magnesius Ol. 6 17 3.
Callignoti signum 8 31 7.
Callimachus Athen. polemarchus 1 15 3.
Callimachus stat. 1 26 6 et 7, 9 2 7.
Callinicus Pythocriti pater 6 14 10.
Callinus v. Calaeus.
Callion opp. Aetoliae 10 22 6. Calliensium horrenda clades 10 19 1, 10 22 3—4.
Callipatira Diagorae f. Callianactis uxor 5 6 7, 6 7 2.
Calliphaea nympa 6 22 7.
Calliphon Samius pictor 5 19 2, 10 26 6.
Callipolis Alcathoi f. 1 42 6, 1 43 5.
Callippus Athen. quinquertio multatur 5 21 5.
Callippus Corinthius ἐν τῇ ἐς Ὀρχομενίου συγγραφῇ 9 29 2, 9 38 10.
Callippus Moeroclis f. Athen. 1 3 5, 1 4 2, 10 20 5.
Callirrhoe Acheloi f. 8 24 9.
Callirrhoe fons 7 21 1.
Callirrhoe a Coreso amatur 7 21 1—5.
Calliste v. Diana.
Calliste ins., quae postea Thera 3 1 7, 3 15 6, 7 2 2.
καλλιστέρανος ἐλαία 5 15 3.
Callisto Lycaonis f. 1 25 1. in ursam mutata 8 3 6. eius sepulcrum 8 35 8, signum 10 9 5, effigies picta 10 31 9.
Callistonicus Thebanus stat. 9 16 2.
Callistratus Athen., Empedi f., pro suo Crum salute mortem appetit 7 16 4.
Calliteles Laco Ol. 6 16 6.
Calliteles Lepreates 6 15 1.
Calliteles stat., Onatae aut f. aut disc. 5 27 8.
Callon Aegineta stat. 2 32 5, 3 18 8, 7 18 10.
Callon Eleus Ol. 6 12 6.
Callon Eleus stat. 5 25 4, 5 27 8.
Calos a Daedalo occisus 1 21 4, 1 26 4.
Calydon opp. Aetoliae 3 10 2.
Calydonia a Diomedē invaditur 2 25 2.
Calydonii Dianam imprimis colunt 4 31 7, 10 38 12. ab Augusto Nicopolin transferuntur 7 15 8.

- Calydonius aper 1 27 9, 9 45 2. eius venatio 3 18 5, 8 45 6, exuviae 8 47 2, dentes 8 46 1.
 Calythus stat. 10 13 10.
 Cambales Gallorum dux 10 19 5.
 Cambyses colossum rumpit 1 42 3. eius acinaces 1 28 11.
 cameli Indici 9 21 2.
 Camicus Siciliae opp. 10 17 4.
 Camiro Pandarei filia 10 30 2.
 Campani Caulonium evertunt 6 3 12. eorum caput Capua 5 12 3.
 Canachus Sicyonius stat., Aristoclis fr., Polycleti disc. 2 10 5, 6 9 1, 6 13 7, 7 18 10, 9 10 2, 10 9 10.
 Canathus fons 2 38 2.
 canis Aesculapium infantem custodit 2 26 4, 2 27 2. in saxum vertitur 9 19 1. lignum parit 10 38 1. canum ululatus ominosi 4 13 1, 4 21 1. canis rabidi morus ubi sanetur 8 19 3. catuli mactantur 3 14 9. canis exta 6 2 4.
 canes marini 2 34 1, 4 34 3.
 Cantharus Sicyonius stat., Alexidis f., Eutychedae disc. 6 3 6, 6 17 7.
 Canopicum Nili ostium 5 21 9.
 Capaneus Hipponoi f. fulmine tactus 9 8 7, 10 10 3. Iphis frater 2 18 5.
 caper aeneus 10 11 5.
 Capetus Hippodamiae procus 6 21 10.
 Capha(e)reus Eubosae promont. 4 36 6, 2 23 1.
 Caphya et Caphyae urbs Arcadiae 8 13 4, 8 23 3. Caphyarum campus 8 23 2. Caphyaticae petra 8 13 6.
 Cappadoces Tauricae Dianae signum sibi tribuunt 3 16 8.
 capra lactat Aesculapium 2 26 4, Phylacidem et Phylandrum 10 16 5. aenea inaurata 2 13 6. capra caelestis ih. Aesculapio Archagetae caprae non mactantur 10 32 12.
 κάπρον σῆμα 4 15 7 et 8.
 Caprus Eleus Pythagorae f. Ol. 5 21 10, 6 15 4 et 10.
 Capua Campaniae caput 5 12 3.
 Car Phoronei f. 1 39 5. Megarenstum arei nomen dat 1 40 6. eius monumentum 1 44 6.
 Caralis Sardiniae opp. 10 17 9.
 Caramus Macedonum rex 9 40 8.
 Carcinus Naupactias ἐπὶ τῶν Ναυπακτίων auctor 10 38 11.
 Cardamyle opp. 3 26 7.
 Cardia vicus Chersonesi 1 10 5.
 Cardianorum urbs a Lysimacho deleta 1 9 8.
 Cardys Clymeni pater 5 8 1.
 Careas ab Ionibus eieci 7 2 5—10, 7 4 9
 Minoi amiei 7 3 7. terrae motu afflictis subvenit Antonianus Pius 8 43 4.
 Caria arx Megarensium 1 40 6.
 Carmanor Apollinem et Dianam domo expicit et caedis piaculo purgat 2 7 7, 2 30 3, 10 7 2, 10 16 5.
 Carmentides Gorgiae pater 6 17 8.
 Carms Eubuli f. 2 20 3.
 Carnaion olim Oechalia 4 2 2, 4 33 4, 8 35 1.
 Carnion fl. Arcadiae 8 34 5.
 Caruus Acarnan vates 3 13 4.
 Carpasium linum 1 28 7.
 Carpia vel potius Carteia olim Tartessus 6 19 3.
 Carpo Hora 9 35 2.
 κερκωφόροι Ceres et Proserpina 8 53 7.
 Carthago restituta a Caesare 2 1 2. adiuta ab Antonino Pio 8 43 4.
 Carthaginenses a Tyrillis oriundi, rei nauticae peritissimi 1 12 5. Siciliam invadunt 1 12 5, colonis implent 5 25 6. Selinuntios eieciunt 6 19 10. Sardiniam occupant 10 17 9. a Massiliensibus superantur 10 8 6, 10 18 7.
 Caryae vicus Laconiae 3 10 7. Caryatides virgines 4 16 9.
 Caryae vicus Arcad. 8 13 6, 8 14 1.
 Caryatae demus Tegeat. 8 45 1.
 Carystiorum donarium 10 16 6.
 Carystus opp. 1 32 3.
 caesus athletarum cibus 6 7 10.
 Cassander Antipatri f. 1 6 4, Thessalonicus coniux 8 7 7. ingratus in Antigonom 1 6 7. Elateam obsidet 10 18 7, 10 34 2. Thebas restituit 4 27 10, 9 3 6, 9 7 1. Atticae tyrannos imponit 1 25 6 et 7. Potidaeam 5 23 3, Pyrrhum oppugnat 1 11 4. Olympiadem punit 1 11 4, 9 27 2. in Alexandri posteros saevit 9 7 2. crudelitatibus poenas etiam in posteris luit ib. 3 et 8 7 7.
 Cassandra s. Alexandra 3 19 6, 3 26 5. ab Aiace violata 1 15 3, 5 19 5, 10 26 3. a Coroebio expetita 10 27 1. eius filii ab Aegistho iugulati 2 16 6. arca 7 19 7, templum et signum 3 26 5, monumentum 2 16 6.
 Cassandria olim Potidaea 5 23 3. eius tyrannus Apollodoros 4 5 4—5.
 Cassotis fons et nympha 10 24 7.
 Castalia Acheloi f. 10 8 9.
 Castalia fons Delphi. 10 8 9.
 Castallus Delphi f. 7 18 9. αὐτόχθων 10 6 4.
 Castoris monumentum 3 13 1. Castor et Pollux inter deos relati 3 13 1, 8 2 4. aprum Calydonium venantur 8 45 6 et 7. cf. Dioscuri.
 Castorides portae 3 21 9.
 Catana urbs 5 23 6, 7 16 5.
 Catanensium fratrum pietas 10 28 4.
 κακοιάδες caprae 9 13 4.

- Catreus Tegestae vel Minois f. 8 53 4.
 Catreus opp. Cret. 8 53 4.
 catulus caninus sacrificator 3 14 9.
 Catillus Crotoniates 6 19 6.
 Caucon Celseni f. orgiorum Messeniis au-
 ctor 4 1 5. Phlyi nepos 4 1 9. Epami-
 nondae in somno visus 4 26 8. Cauconi
 a Messeniis sacrificatur 4 27 6. eius sep-
 ulcrum 5 5 5.
 Caulonia Achaeorum colonia 6 3 1.
 Caus Arcadiae vicus 8 25 1.
 Cayster fl. Ephesi pater 7 2 7.
 Ceadae 4 18 4 et 5.
 Cecrops Erechthei f. rex Athen. 1 5 3, 7
 1 2. animalibus vesci vetat 8 2 3. prior
 1 2 6, 1 5 3, secundus ib. Pandionis f.
 9 33 1, pater 1 5 3. aequalis Lycaoni 8
 2 2. statua eius 10 10 1.
 e cedro simulacra 8 17 2.
 Ceglusa Asopi mater 2 12 4.
 Celadus fl. Arcadiae 8 38 9.
 Celaenae opp. Phrygiae 2 5 2, 10 30 9.
 Celaeno Hyami f. 10 6 3.
 Celaeus Phlyi f. 4 1 5.
 Celcidas Cumanus Tritaeam condit 7 22 8.
 Celeae vicus 2 12 4, 2 14 1 et 4.
 Κηληδόνας 10 5 12.
 Celerendis portus Troezen. 2 32 9.
 Celeus Triptolemi pater 1 14 2, Cereris
 mystes 2 14 3. Cererem excipit 1 39 1.
 eius filiae Cereri et Proserpinae sacra
 faciunt 1 38 3.
 κέλης Ἴπκος 5 7 8, 6 12 1.
 Celtae qui post Galatae 1 3 6. Oceani ae-
 colae 1 33 4. plurimi 1 9 5. extremi 1
 35 5. proceri 10 20 7.
 Celtica a Romanis subacta 1 9 5.
 Κελτικὸν θυρεὸν 8 50 1, 10 19 4, 10
 20 8.
 Cenchreae Corinthiorum navale 2 1 5, 2 2
 3, 7 6 7.
 Cenchreae in agro Argivo 2 24 7.
 Cenchrias seu Cenchrius Neptuni et Pi-
 renes f. 2 2 3, 2 24 7. a Diana occisus
 2 3 2.
 Cenchrius fl. Ioniae 7 5 10.
 Centaurus 5 19 7. Centaurorum et Lapi-
 tharum pugna 1 17 2, 5 10 8.
 Cephalae demus Atticus 1 31 1.
 Cephallenia ins. 1 37 6. Cephallenes Pe-
 lenses 6 15 7.
 Cephallen citharoedus 10 7 4. mercator 4
 20 8.
 κέραιλοι turbidis amnibus gaudent 4 34 2.
 Cephalus Athen. a Persis corruptus 3 9 8.
 Cephalus Deionei f. ab Aurora raptus 1 3
 1, 3 18 12. Cephalleniae insulae nomen
 dat 1 37 6. eius filius e Clymene 10
 29 6.
 Cepheus Alei f. 8 4 8. Aëropi pater 8 8
 1. Caphysis nomen dat 8 23 3. a Minerva
 donatur 8 47 5.
 Cepheus Andromedae pater 4 85 9.
 Cephisades Eteoches 9 34 9.
 Κηφισιάς φυλή 9 34 10.
 Cephisis palus 9 13 3, 9 24 1, 9 34 5, 9
 35 6.
 Cephisocles Chius Lysandri socius 10 9 9.
 Cephisodorus Athen. 1 36 5.
 Cephisodorus Marathonius equitum Athe-
 niens. dux 8 9 10.
 Cephisodotus Athen. stat. 8 30 1, 9 16 2,
 9 30 1.
 Cephisodotus Boeotarcha 10 20 3.
 Cephisus Argolidis fl. 2 20 6, inter Iuno-
 nem et Neptunum arbiter 2 15 5.
 Cephisus Atticae fl. 1 37 3.
 Cephisus Eleusin. fl. 1 38 5.
 Cephisus Boeotiae fl. 9 24 1, 9 36 7, 10 8
 10, 10 33 1 et 5, 10 34 1. pater Dau-
 lidis 10 4 7, Lilaëae 10 33 4, Melanae
 10 6 4.
 κῆποι Athen. 1 19 2.
 Κῆρ sculpta 5 19 6.
 Ceramicus unde dictus 1 3 1. eius pictu-
 rae 8 9 8.
 Ceramus heros 1 3 1.
 Ceramus opp. 6 13 3.
 cerastes serpens 6 4 7.
 Ceraania montes Epiri 1 13 1, 5 22 4.
 Cerausius mons Arcadiae 8 41 3.
 Cerberus Orci canis 2 31 2, 2 35 10, 3
 25 6.
 Cereyon Agamedis f. 8 5 4, 8 45 7.
 Cereyon Neptuni f. Triptolemi frater 1 14
 3. Alopes pater 1 5 2, 1 39 3.
 Cerdo Phoronei uxor 2 21 1.
 Ceres Dianae mater 8 87 6. hospitio ex-
 cepta 1 14 2, 1 37 2, 1 39 1, 2 35 4.
 Plemnaeo Orthepolin educat 2 5 8. my-
 steria cum quibusnam primis communi-
 carit 1 43 2. apud Pheneatas quomodo
 colatur 8 15 3. in equam mutata a Ne-
 ptuno comprimitur 8 25 5, 8 42 1. eius
 templa 4 17 1, 7 21 11, 9 24 1, 10 35 2:
 μέγαρον 1 39 5, 1 40 6, 3 25 9: cum
 Libera communis 8 9 2, 9 22 5, 9 25 5.
 depositum apud Cabiraeos 9 25 6. simu-
 lacrum singulare 8 42 4.
 Δημήτηρ ἀνησιδώρα 1 34 4. Δηώ
 8 42 6. ἐν Ἐλει 8 36 6. Ἐλευσινία
 2 14 1, 3 20 5, 8 15 1, 8 25 3, 8 29 5,
 9 4 3. Ἐρινός 8 25 4. Ἐρρώπη 9 39
 4 et 5. Θεομήνης 2 34 6 et 11. Θε-
 σμία 8 15 4. Θεσμοφόρος 1 31 1, 1
 42 6, 2 32 8, 9 6 5, 9 16 5, 10 33 12.
 Καβειρία 9 25 5. καρποφόρος 8 53
 7. Κιδάρια 8 15 3. ἐν Κορυθαῖσι

- 5 54 5. *λουσία* 8 25 6. *Λεοναία* 2 36
 7. *μαλοφόρος* 1 44 3. *μέλαινα* 8 5
 8, 8 42 1. *Μυκαλησία* 9 19 5. *Μυ-
 σία* 2 18 3, 7 27 9. *Παναχία* 7 24
 3. *Πελασγίς* 2 22 1. *προστασία* 2
 11 3. *προσύμνη* 2 37 1. *Στιγίδις*
 10 35 10. *Χαμύνη* 6 20 9, 6 21 1.
χλοή 1 22 3. *χθονία* 2 35 4, 3 14 5.
Ceressus castellum Thespensium 9 14 2.
Cerethrius Gallorum dux 10 19 7.
cerva Telepho ubera praebet 8 48 7. ve-
 natorem secam in voragine pertrahit 8
 22 9, *Saronem in mare* 2 30 7. *cervorum*
longaeuitas 8 10 10. *cervae albae* 8 17
 4. *cervi curru iuncti* 7 18 12, *Isidi ma-
 ctati* 10 32 16.
Cerycius mons 9 26 3.
Κερύνεια urbs et mons *Arcadiae* 7 6 1,
 7 25 5.
Cerynes Temeni f. 2 28 3.
Cerynites fl. 7 25 5.
Ceryx Eumolpi vel Mercurii f. 1 38 3.
Cestrine a Castrino denominata 2 23 6.
Cestrinus Heleni f. 1 11 1, 2 23 6.
Ceyx rex Trachinis 1 32 6.
Chabrias ab Epaminonda victus 9 15 4.
eius sepulcrum 1 29 4.
Chaereas Sicyonius Chaeremonis f. Ol. 6
 3 1.
*Chaereas Thebanus a Cleombroto interfe-
 ctus* 9 13 3.
Chaeremon Sicyonius 6 3 1.
Chaerontius Iasii f. 9 20 1.
Chaeron Apollinis f. 9 40 4.
Chaeron Pellen. tyrannus 7 27 7.
Chaeronea Boeotiae urbs olim Arne 9 40
 5. *anguentis nobilibus* 9 41 7. *Chaeronen-
 sis clades* 1 25 3, 1 18 8, 5 20 10, 9 6
 5, 9 29 8. *circa Chaeroneam tropaea* 9
 40 7, *Taxili clades* 1 20 6, *Arcadum* 7
 15 5.
Chaerontenses sceptrum colunt a Vulcano
fabricatum 9 40 11.
Chalcinus e Cephalo posterus 1 37 6.
Chalcidenses ab Euripum 5 23 2, 9 12 6.
Naxum in Sicilia. condunt 6 13 8. *eorum*
urbes ab Agesipolide expugnantur 3 5
 9. *vincit apud eos Hesiodus* 9 31 3.
Chalcis ad Euripum Graeciae clavis 7 7 6.
Chalcis regio et tribus apud Erythraeos 7
 5 12.
Chalcedon Hippodamiae procus 6 21 10.
Chalcedon ab Amphitryone interfectus 8
 15 6, 9 17 3, 9 19 3.
Chalcedontes duo 8 15 6.
χαλκούς nummus 7 22 3.
Chaldaei templi accolae 1 16 3. *primi ani-
 mum esse immortalem docuerunt* 4 32 4.
*Chamynus Pisseus a Pantaleonte interfe-
 ctus* 6 21 1.
Chaon mons Argivus 2 24 6.
Chaonum rex 10 12 10.
Chaos primum natum 9 27 2.
Characoma prope Pellanam 3 21 2.
Charadra opp. Phocidis 10 3 2, 10 33 6.
Charadrus Achaiae fl. 7 22 11, *Argolidis*
 2 25 2, *Messeniae* 4 33 6, *Phocidis* 10
 33 6.
Charilaus (vel Charillus) Polydaetae f. rex
Spartae 2 36 4, 3 7 3. *Aegyn evertit* 3
 2 5. *contra Tegeatas ducit* 3 7 3, 6 5 9,
 8 48 4.
Charilus Eleus Ol. 6 15 2.
Charisiae (vel Charisia) urbs Arcadiae 8 3
 4, 8 27 3. *eius rudera* 8 36 5.
Charisius Lycanis f. 8 3 4.
Charmidas Eathysis f. a Lacedaemoniis in
Cretam missus 3 2 7.
Charmides Eleus Ol. 6 7 1.
Charmides Phidiae pater 5 10 2.
*Charmus Aihen. primus Amori aram de-
 dicavit* 1 30 1.
Charen inferorum portitor 10 28 2.
Charon Lampsacenus Pythae f. 10 38 11.
Chartus Laced. plastes, Euchiri magister
 6 4 4.
Chelidorea mons Arcadiae 8 17 5.
Chelone promont. 1 2 4.
Chonae vicus Oetae montis 10 24 1.
χηρα *Marpessae Tegeatidis cognomen* 8
 47 2.
Cherrhonesus Clazomenia 7 3 9, *Caidia* 5
 24 7, *Cretensis* 6 16 5, *Thraecia* 6 19 6.
Chersias Orchomenius de Aspledone 9 88
 9, *de Hesiodo ib.* 10.
*Chilon Aristotimum Elidis tyrannum op-
 primit* 5 5 1.
Chilon Patrensis 6 4 6, 7 6 5.
Chilon sapiens 10 24 1. *eius heroum* 3
 16 4.
Chimaera 3 25 6.
Chimarrhus fl. 2 36 7.
Chimerium locus Thesprotidis 8 7 2.
Chimon Argivus Ol. 6 9 3.
Chione Boreae et Orithyiae f. Eumolpi
mater 1 38 2.
Chionis Corinthius stat. 10 13 7.
Chionis Lace Ol. 4 23 4 et 10, 6 13 2, 8
 39 3.
Chrisophus Cretensis stat. 8 53 8.
Chiron Achillis magister 3 18 12. *in Agro*
vulnus lavat 5 5 10. *in deorum nume-
 rum receptus Achillem consolatur* 5 19
 9. *eius Paracensis poema Hesiodum* 9
 31 5.
χιτων domus 3 16 2.
Chius ins. 7 4 8. *Chii Paetym Persis tra-*
dunt 4 35 10.
Chius Neptuni f. 7 4 8.
 25*

- Chloris Amphionis et Niobes f. 2 21 9, 5
 16 4. Nerei uxor 9 36 8, 10 29 5.
 Choaepes 8. 10 31 7.
 Choerili Athen. poetae Alope i 14 3.
 Choerilus Eleus Ol. 6 17 5.
Χοίριος νάπη 4 i 1, 4 30 1.
 Choerus Micythi pater 5 26 5.
 Choma locus Arcadiae 8 44 1 et 5.
 chordae septem 3 12 10, 9 5 7.
 Chorea **μαινάς** 2 20 4.
 chorus virorum Delum missus 4 4 1. chori
 a Vulcano et Daedale fabricati 8 18 3.
 Chorus loci nomen 3 11 9.
χηρησιολόγοι 10 12 11.
 Chromia toni f. Endymionis uxor 5 1 4.
 Chronius 8 47 6.
 Chrysanthis Cereri raptum Proserpinae
 enarrat i 14 2.
 Chrysaoris urbs quae postea Stratonicea 5
 21 10.
 Chryse Halmi f. 9 36 1.
 Chryse ins. submersa 8 33 4.
 Chryseis (vel Chrysis) Iunonis templum
 incendit 2 17 7. ad Minervam Aleam
 confugit ib. 3 5 6.
 Chryses Neptuni et Chrysoeniae f. 9 36 4.
 Chrysippus Pelopis f. 6 26 7.
 Chrysippus Solensis i 17 2, i 29 15.
 Chrysoenia Halmi filia 9 36 1 et 4.
 Chrysoroas fons Troezenorum 2 31 10.
 Chrysothe (Chrysothe?) Orthopolidis f. 2
 5 8.
 Chrysothemis Argivus stat. 6 10 5.
 Chrysothemis Carmanoris f. hymnis certat
 16 7 2.
 Chthonia Colontae f. 2 35 4.
 Chthonia Phoronei f. 2 35 4.
 Chthonius Spartus 9 5 3.
 Chthonophyle Sicyonis f. 2 6 6, Phliantis
 uxor 2 12 6.
χύτροι γυναικείοι 4 35 9.
κιβωτοί Cereales 10 28 3.
 cicadae Locrenses vocales, Rheginae mu-
 tae 6 6 4.
 Cichyrus Thesprot. i 17 4.
 Cillas Pelopis auriga 5 10 7.
 Cimmericus Ephesus, Lysandri ad Aegospo-
 tamos socius 10 9 9.
 Cimon Miltiadis f. 2 29 4, 8 52 3. Spar-
 tania auxille missus remittitur i 29 8, 4
 24 6. Elonem expugnat 8 8 9. Scyrum
 capit i 17 6, 2 3 7. ad Eurymedontem
 vincit i 29 14. arcis Athen. partem ex-
 struit i 28 3. Cyprum adortur i 29 13.
 ossa Thesei investigat 2 3 7.
 Cimon Miltiadis pater 8 52 1.
 Cinadus Menelai gubernator 3 22 10.
 Cinathon Lacedaemonius genealogias scri-
 psit 2 3 9, 2 18 6, 4 2 1, 8 53 5.
 cinere pluit 9 6 6. e cinere focus 5 15 9,
 ara 5 12 8, 5 14 6, 9 11 7, gradus 5 13
 10, tectorium 5 13 11.
 cinnabaris una cum auro effoditur 8 39 6.
 cinnabari oblitum signum Bacchi 7 26 11.
 Cinyrae filia i 3 2.
 cippi quibus foedus inscriptum 2 12 8.
κίφος Messenias **ὁ στέφανος** 3 26 10.
 Circe cum ancillis 5 19 7.
 Cirrha nympa 10 37 5.
 Cirrha Delphorum navale 10 1 2, 10 8 8,
 10 37 4.
 Cissa fons 8 12 4.
 Cisseus a Carano victus 9 40 8.
κισσοτόμοι festum 2 13 4.
κίσση Δεσποίνης 8 37 4, Cereris **Ἐρι-
 νύς** 8 25 7.
 Cissus Temeni f. 2 12 6, 2 19 1, 2 26 2.
 Deiphontem odit 2 28 3.
 Cithaeron Plataeensis rex monti nomen
 dat 9 1 2. Iovem consilio iuvat 9 3 1.
 Cithaeron mons Boeotiae i 38 8, 9 2 4.
 Cithaeroides nympae 9 3 9.
 Cithaerionius leo i 41 3.
 cithara inventa ab Apolline 5 14 8. chor-
 dis septem 3 12 10. Lacedaemonios in
 proelia euntes regit 3 17 5.
 Cladeus fl. Elidis 5 7 1, 5 10 7, 5 17 7, 6
 20 6, 6 21 3.
 Claeae templum 3 26 11.
 Claeotis tribus Tegeatica 8 53 6.
 Clarus Colophoniae opp. 8 29 4, 10 12 5.
 templum ibi et oraculum Apollinis 7 3
 1, 7 5 3 et 4.
**Imp. Claudius Thespiensibus Amoris sig-
 nandum reddit** 9 27 3.
 claudus qui sit, eum regno esse indignum
 3 8 9, 7 2 1.
 claves Graeciae tres 7 7 6.
 Clazomenae a quibus conditae 7 3 8.
 Clazomenia chetresones 7 3 9.
 Clazomenii Herodoto Ol. statuum ponunt 6
 17 2. eorum thermae 7 5 11.
 Cleander Mantinensis Philopoemenis tutor
 8 49 2.
 Clearchus Rheginus plastes, Euchiri disc.
 6 4 4, 3 17 6.
 Clearetus Eleus Ol. 6 19 9.
Κληθόνων aedes apud Smyrnaeus 9
 11 7.
 Cleostonaei 3 16 6.
 Cleo Thetidis sacerdos 3 14 4.
 Cleobis et Biton 2 20 3.
 Cleoboea 10 28 3.
 Cleobulus Lindius sapiens 10 24 1.
 Cleocritus Naxius 6 13 8.
 Cleodaeus Aristomachi pater 2 7 6, Hylli
 f. 3 15 10.
 Cleodice 10 26 2.
 Cleodora nympa 10 6 1.
 Cleoetas Aristoclis f. stat. i 24 3, 6 26 14.

- Cleogenes Sileni f. Ol. 6 1 4.
 Cleolae Phliasii donarium 5 22 1.
 Cleolaus Clitorius 8 27 2.
 Cleombrotus Anaxandridae f. 3 3 9.
 Cleombrotus Leonidae gener, Spartae rex 3 6 7.
 Cleombrotus Pausaniae f. Spartae rex 3 5 7. ad Leuctra occumbit 1 13 4, 3 6 1, 9 13 10.
 Cleomedes Astypalaeensis ultimus heroum 6 9 5—8.
 Cleomedes Samius ad Aegospotamos cum Lysandro pugnat 10 9 10.
 Cleomenes Aegypti praefectus 1 6 3.
 Cleomenes Anaxandridae f. rex Spartae 3 3 9. Demaratum imperio privat 3 4 3—4. Argivos in Argi luco exurit 2 20 8, 3 3 10, 3 4 1. contra Athenas exercitum ducit 3 4 2. Aeginetas Persis studentes comprimit ib. 3. se ipse interficit ib. 5.
 Cleomenes Bosotarcha 9 15 1.
 Cleomenes Cleombroti f., rex Spartae 1 13 4, 3 6 2.
 Cleomenes Leonidae f. rex Spartae ultimus 3 6 9, 3 7 1. Achaeos vincit 2 9 1. Megalopolin capit, ad Selasiam superatur 2 9 2, 7 7 4, 8 8 11, 8 27 15, 8 49 4. in Aegyptum fugit et se ipse occidit 2 9 3.
 Cleomnis (?) Epaminondae pater 4 31 10. cf. Polymnis.
 Cleon Athen. 1 29 13.
 Cleon Magnesius 10 4 6.
 Cleon Sicyonius stat., Antiphanis disc. 5 17 4, 5 21 3, 6 1 5, 6 8 5, 6 9 2, 6 10 9.
 Cleon Sicyoniorum tyrannus 2 8 1.
 Cleonae urbs Argivorum 5 2 1. unde dicta 2 15 1.
 Cleonaei Clazomenas incolunt 7 3 9. eorum donarium Delphis 10 11 5, monumentum Athenis 1 29 7.
 Cleone Asopi Sicyonii filia 2 15 1.
 Cleones Pelopis f. 2 15 1.
 Cleonice a Pausania inventa 3 17 8.
 Cleonnis et Damis cum Aristodemo de regno contendunt 4 10 5. Cleonnis dux Messeniorum 4 7 4, 4 11 3. Damidi adiunctus 4 13 5.
 Cleonymus Cleomenis f. Pyrrhum contra Spartanos sollicitat 1 13 4, 3 6 3. Zaccara diripit 3 24 1.
 Cleopatra Attali neptis ab Olympiade occiditur 8 7 7.
 Cleopatra Idae f. 4 2 7.
 Cleopatra Philippi f. 1 44 6.
 Cleopatra Ptolemaeum Philometora filium odit 1 9 1—3.
 Cleopompus Parnassi pater 10 6 1.
 Cleopus s. Cnopus Codri f. 7 3 7.
 Cleosthenes Epidamnus Ol. 5 23 5, 6 10 6.
 Cleostratus Menestrati amasius 9 26 7.
 Clepsydra fons 4 31 6, 4 33 1.
 Cleso Cleonis f. Inus cadaver sepulcro mandat 1 42 7.
 Cleson Lelegis f. 1 39 6, 1 42 7. Pylae pater 1 39 6, 4 36 1, 6 22 5.
 Cleta vel Clyta Gratia 3 18 6, 9 35 1.
 Clidicus Aesimidae f. 1 3 3.
 Climax locus 8 6 4.
 Clinias Arati pater Sicyoniorum princeps 2 8 2. Sicyoniis gymnasium exstruit 2 10 7.
 Clinomachus Eleus Ol. 6 15 1.
 Clinopater Milesius 6 2 6.
 κλεισιον Lycomidarum 4 1 7.
 Clisthenes Aristonymi f. Sicyoniorum tyrannus 2 8 1. Amphictyonum in bello Cirrhaeo dux 2 9 6, 10 37 6. victor Pyth. 10 7 6.
 Clisthenes Athen. tribuum numerum auxit 1 29 7. conf. 1 5 1.
 Κλεισθένης σπυα 2 9 6.
 Clitodemus λόγος Ἀττικὸς 10 15 5.
 Clitomachus Thebanus Ol. 6 15 3.
 Clitor Arcadiae opp. a Clitore conditum 8 4 5, 8 21. Clitoriorum donarium Olympiae 5 23 7.
 Clitor Azanis f. Arcadiae rex 8 4 4, 8 21 3.
 Clitor fl. 8 21 1.
 Clymene Homeri mater 10 24 2.
 Clymene Minyae f. 10 29 6.
 Clymene Persei σωτήρια 2 18 1.
 Clymene Troiana 10 26 1.
 Clymenus Cardyis f. ex Herculis Idaei posteris Elidem venit et ludos instituit 5 8 1, 6 21 6. eius donarium 5 14 8.
 Clymenus inferorum deus 2 35 9.
 Clymenus Phoronaei f. 2 35 4.
 Clymenus Presbonis f. rex Orchomeni 9 37 1.
 clypeus aureus Croesi donum 10 8 7. Menelai dracone insignis 10 26 3. clypei Argolici 8 50 1. clypeis quinam primum usi 2 25 7.
 Clytaemnestra Tantalos autem Agamemnonem nupta 2 18 2, 2 22 3. eius sepulcrum 2 16 7, signum 3 19 6.
 Clytidarum gens 6 17 6.
 Clytie Pandarei f. 10 30 2.
 Clytius Alemasonis f. e Phaegei filia 6 17 6.
 Clytius Caletoris pater 10 14 2.
 Clytius Lamedontis affinis 2 6 5.
 Cnacadium mons 3 24 6 et 8.
 Cnacalus mons Arcadiae 8 23 4.
 Cnacias equus 6 10 7.
 Cnagus cum Dioscuris Aphidnam invadit 3 18 4.
 Cnauon opp. Arcadiae 8 27 3.
 Cnidii Venerem inprimis colunt 1 1 3. eorum colonia 10 11 3, donaria 10 11 1, 16 25 1, 10 32 1. thesaurus 10 11 5.

- Cnidus Caricae Cherrhonesi 1 1 3, 5 24 7.
 Eurippo intersecta 9 30 2. eius isthmus
 perfodi vetitus 2 1 5, conditor 10 11 1.
 Cnosus urbs 9 40 3. Cnosiorum et Lacedaemoniorum bellum 2 21 3.
 Cocalus rex Siciliae 1 21 4, 7 4 6.
 κόκκος planta tineturis apta 10 36 1.
 Cocegyius mons 2 36 1.
 Cocylus fl. 1 17 5.
 Coddini petra 3 22 4.
 Codrus Melanthis f. Athen. rex 8 51 1.
 ubi interfectus 1 19 5, 7 25 2. eius status 10 10 1. eius filii de regno contendunt 7 2 1, coloniam in Asiam deducunt ib.
 Coelus a Satarno castratur 7 23 4.
 Coeranus Abantis f. 1 43 5.
 Coeus fl. 4 33 6.
 Coeus Latopae pater 4 33 6.
 Colaeus dea 1 31 4.
 Colaeus rex Atticae ante Caeopem 1 31 5. Colonidas condit 4 24 8.
 Colchi Minervam Asiam colunt 3 24 7.
 Colias promont. Atticae 1 1 5.
 Colons locus Spartae 3 13 7.
 Colonsae opp. Troadis 10 14 1.
 colonia Graecorum prima 8 3 5. coloniae e Graecia tres ab exteris deductae 7 1 2.
 Colonides opp. Messeniae 4 34 8.
 κολωνός Ἰππικος locus Atticae 1 39 4.
 Colontas Argivus Cererem domo non excipit 2 35 4.
 Colophon urbs 7 3 1—4, 7 5 10, 9 32 6.
 Colophonii a Lysimacho Ephesum deducti 1 9 7, 7 3 4. eorum sacra 3 14 9, donarium 6 17 4.
 colossus Iovis 1 18 6, Memnonis 1 42 3, Minervae et Herculis 9 11 6.
 Colotes Parus Pasitellis disc. 5 20 2.
 columna lignea fulmine intacta 5 20 6. quernae 6 24 9. vii planetarum simulaera (?) 3 20 9.
 Colyergia promont. 2 34 8.
 κολύμβιον ἀμίλλα 2 35 1.
 κολυμβήθρα 4 35 9.
 coma Alpheo alitur 8 20 3. detondetur suavis 1 37 3, 8 41 3. a virginibus ante nuptias 2 32 1, a mulieribus Hygieae 2 11 6. in sepulcro 7 17 8.
 Comaethus et Melanippi amor 7 19 2.
 Combutis Gallorum dux 10 22 3.
 Cometes Asterionis pater 5 17 9.
 Cometes Thestii f. 5 45 6.
 Cometes Tisameni f. natu maximus 7 6 2.
 comicorum postarum statucae 1 21 1.
 Comon Megarensis 10 9 10.
 Comon Messeniorum dux 4 26 2 et 3.
 κομοσάνδαλον aes 2 35 5.
 compedes captivorum in templo suspensae 4 27 2.
 conchites lapis 1 44 6.
 conchylija tingendis lanis 3 21 6.
 Concordiae ara 5 14 9.
 Condylea vicus Arcadiae 8 23 6.
 Conon 1 29 15. Timothei f. 3 9 2. Veneri templum exstruit 1 1 3, urbi muros 1 2 2. Rhodios a Lacedaemoniis abstrahit 6 7 6. ad Cnidum vincit 6 3 16. Graeciam restituit 8 52 4. eius status 1 3 2, 1 24 3, 6 3 16.
 Coon pro Iphidamante pugnat 5 19 4.
 Copae opp. Boeotiae 9 24 1.
 Copais lacus 9 24 1.
 Coptus Aegypti opp. 10 32 18.
 cor ex orichalco cum mystica inscriptione 2 37 3.
 Κοράων νῆσος 8 25 12.
 Corax Coroni f. 2 5 8.
 Corax equus 6 10 7.
 Coreyra Asopi f. 2 5 2, 5 22 6.
 Coreyra ins. a Pyrho occupatur 1 11 6.
 Coreyraeorum tauri aenei Olympiae et Delphi 5 27 9, 10 9 3.
 Κορυραϊκή στοά 6 24 4.
 κόρδαξ saltatio 6 22 1.
 Κορη v. Proserpina.
 Corei et Callirrhoe amor 7 21 1.
 Coresus, autochthon, templi Dianae Ephesiae conditor 7 2 7.
 Coresus locus Ephesi 5 24 8.
 Corinna poëtria 9 20 1, 9 22 3.
 Corinthia regio Argivae pars 1 2 1. Corinthii et Megarensis agri fines 1 44 10.
 Corinthiacum bellum 3 9 12, 4 17 5.
 Corinthii Asiatico bello abstinent inviti 3 9 21. ab Aristomene caesi 4 19 1. Lacedaemoniorum adversus Messenios socii 4 11 1, 4 15 8. eorum donarium Olympiae 5 25 1, thesaurus Delphi 10 13 6. ad Corinthum proellum 9 6 4.
 Corinthium aes 2 3 3.
 Corinthus 2 2 6—3 1. olim Ephyræa 2 1 1. Macedonico iugo liberatur ab Arato 2 8 4, a Flamino 7 8 3. Achaici syndrii particeps ib. a Mummio eversa 2 1 2, 7 16 7. a Caesare instaurata 2 1 2, 2 3 1, 5 1 2. Corinthi situs 8 1 1, reges 2 3 10, 2 4 2—4, gymnasium vetus 2 4 5. isthmus 2 1 6, Neptuno sacer 2 1 6. navalia 2 2 3, aquaeductus 8 22 3.
 Corinthus Iovis vel Marathonis f. 2 1 1, 2 3 10.
 cornix Hesiodi sepulcrum ostendit 9 38 3.
 cornix aerea 4 34 5.
 de cornibus animalium 5 12 1—3.
 cornu copiae (κέρας Ἀμαλθείας) 6 25 4.
 Coroebus Argivus 1 43 7.
 Coroebus Eleus Ol. 5 8 6, 8 26 3.
 Coroebus Phryx Mygdonis f. 10 27 1.
 corona aurea 2 17 6. aurea oleaginam frons

- dem referens 5 11 1, quernam 5 12 8.
 coronae e pennis 9 34 3. spicae 7 20 1.
 Corone opp. Messeniae 4 34 4.
 Coronea opp. Boeotiae 9 34 3 et 7. proelium ibi commissum 3 9 13, 9 6 4.
 Coronea opp. Messeniae 4 34 5
 Coronis Phlegyae f. a Diana interfecta 2 26 6. eius simulacrum 2 11 7.
 Coronus Anaxirrhoes pater 5 1 6.
 Coronus Apollinis e Chrysothe f. 2 5 8.
 Coronus Thersandri f. 9 34 7.
 Corsea opp. Boeotiae 9 24 5.
 Corsi inquilini Sardiniae 10 17 9.
 Corsica ins. Graecis Cynos, vicina Sardiniae 10 17 8.
 corvi Delphos convolant et Aetheniensium donarium auro spoliant 10 15 5.
 Corybantes 3 24 5, 8 37 6.
 Corybas Satrapes 6 25 6.
 Corycia nymphe 19 6 3, 10 22 2.
 Corycium antrum 10 6 3, 10 32 2 et 5.
 Corycus mons ap. Erythraeos 12 7.
κόρυδος coloniae dux 4 34 8.
κορυνητής Areithous 8 11 4.
κορυφαίος Capitolianus 2 4 5.
 Coryphasium promont. 4 36 1.
 Coryphe mons Smyrn. 7 5 9.
 Coryphon mons 7 28 2.
Κορυθαίς demus Tegeatis 8 45 1.
 Cos Meropis ins. 6 14 12. terrae motu concussa 8 43 4. ibi Aescula us 3 23 6.
 Coorum donarium 6 17 2.
κοσμητήριον Sicyoniorum 2 7 5.
κόσμος κίωνων 8 45 5.
κόσσοφοι Cyllones montis 8 17 3. gallinaei 9 22 4.
 costae cadaveris continuo osse 1 35 6.
 Costoboci Graeciam invadant 10 34 5.
 cothurni 8 31 4.
 Cotilium mons Arcadiae 8 41 7 et 10.
 Cotilon locus Arcadiae 8 41 10.
 Cotis porticus Epidauri 2 27
 Cragasus Phylonomae pater 10 14 2.
 Cranaë ins. 3 22 1.
 Cranaus Athen. rex ab Amphictyone regno privatus 1 2 6, 1 31 3.
 Craneum lucus cupressorum prope Corinthum 2 2 4.
 Cranonis pugna 10 3 4.
 Crataemenes Samius praedonum dux 4 23 7.
 crater aeneus Vulcani opus 9 41 1. crater Halyattis Delphis positus 10 16 1.
 Crathis mons et fl. Arcadiae vel Achaiae 7 25 11, 8 15 8—9, 8 18 4.
 Crathis fl. Italiae 7 25 11, 8 15 9.
 Cratinus Aegiraeus Ol. 6 3 6.
 Cratinus Laced. stat. 6 9 4.
 Cratisthenes Cyrenaeus Ol. 6 18 1.
 Craugasus v. Cragasus.
 Craugis Megalopoli. Philopomenis pater 8 49 1, 8 52 1 et 6.
 Crauxidas Cranonius Ol. 5 8 8.
κρηναίαι πύλαι Theb. 9 8 5.
 Creon Lycomedis pater 10 26 6.
 Creon Menoecel f. Laodamantis tutor 1 3 9, 9 5 13. eius filiae 9 10 3.
 Creophylli **Ἡράκλεια** 4 2 3.
 Cres Tali pater 8 53 5.
Κρήσιοι ἄνδρες 10 6 7.
 Cresius mons Arcadiae 8 44 7.
 Cresphontes Aristomachi f. 2 18 7, 5 3 6.
 Heraclidarum in reditu dux 4 31 11, 5 3 6.
 Cypsellitiam ducit 4 3 6, 8 5 6, 8 29 5. Messeniam dolo obtinet 4 3 3, 4 5 1.
 Eumanti vate utitur 4 16 1. filii eius et regia 4 3 7, effigies 4 31 12.
 Cresus v. Coresus.
 Creta ins. Iovis nutrix 8 38 2. seditionibus vexata 8 2 7. leges a Minos accipit 3 2 4. coloniam in Asiam mittit 7 2 5.
 Cretenses Daedalo magistro signis lignis conficiendis clari 8 53 8. Cretenses sagittarii 1 23 4, 7 16 1. mercenarii 4 8 3, 4 19 4. eorum sepulcrum Athenis 1 29 6.
 Cretea regio in Lycaeo Arcadiae monte 8 38 2.
 Cretheus Aeoli f. Nelsi pater 4 2 5, 9 36 8.
 Cretheus Amythaonis pater 5 8 2.
 Cretheus Tali pater 8 25 9.
 Crethon Dioclis f. 4 30 2.
 Creugas Epidamnius pugil 8 40 3. eius signum 2 20 1.
 Creusa Aeneae uxor captivitate liberata 10 28 1.
 Creusa Erechthel f. cum Apolline concumbit 1 28 4.
 Creusis Thespiensium navale 9 32 1.
 Crianius Eleus Ol. 6 17 1.
 Crino Antenoris f. 10 27 4.
κρίσι Thyestae monumentum 2 18 3.
 Crison Himeraeus Ol. 5 23 4.
 Crissa Homero, quae vulgo Cirrha 10 37 5.
 Crissaeum pelagus 10 13 10.
 Crisus Phoci f. 2 29 4.
 Crisus Tegeata 8 48 1.
κρίτήριο locus Argis 2 20 7.
 Critias Athen. stat. 1 8 5, 1 23 9, 6 3 5.
 Critobulus Phocensium dux 10 20 3.
 Critodamus Clitorius Ol. 6 8 5.
 Critolaus Achaeorum praetor 2 1 2, 7 14 4.
 Critolaus Hicetaonis f. 10 28 1.
 Crius Euboiae princeps 10 6 6.
 Crius fl. 7 27 11.
 Crius Theoclis f. vates 3 13 3.
 Crius Titan 7 27 11.
 Croceae vicus Laconiae 3 21 4. eius lapidicida et lapides 2 3 5, 3 21 4.

- erecedili** in sola Africa 2 28 1. bicubiales 1 33 6, 4 34 3.
Crocon Eretriensis Ol. 6 14 4.
Crocenis βασιλεια 1 38 2.
Croesus Lydis 8 24 13. Lacedaemonios donis sibi conciliat 4 5 3. Apollini *Πυθαί* aurum mittit 3 10 8. eius donarium clypeus aureus 10 8 7.
Croesus v. **Crisus**.
Cromi in Arcadia 8 3 4, 8 27 4.
Cromitis regio 8 34 6.
Cromus Lycaonis f. 8 3 4.
Cromus Neptuni f. 2 1 3.
Cromyon s. **Crommyon** locus Corinthiae regionis 2 1 3.
Cronius Hippodamiae procus 6 21 11.
Cronius mons Elidis 5 21 2, 6 19 1, 6 20 1.
Crotalus Hippodamiae procus 6 21 10.
Crotani pars Pitaneorum 3 14 2.
Croton colonia Lacedaemoniorum 3 3 1. *Auvis* ibi *Crathis* 7 25 11.
Crotoniatae cum Locris bellum gerunt 3 19 12. eorum de Helena narratio 3 19 11. *carcer* 6 13 1. regio luporum *ferax* 6 14 8.
Crotopus Agenoris f. rex Argivorum 1 43 7, 2 16 1. eius monumentum 2 23 7.
Cruni fons Arcadiae 8 35 8.
κρυπτός λιμνη 2 29 10.
Cteas Actoriae f. Amphimachi pater 5 3 3 et 4. *Dameonem* interficit 6 20 16. eius ab Hercule confixi monumentum 2 15 1.
Ctesiae λόγος ἐς Ἴνδοῦς 9 21 4.
Ctesippus Herculis f. 2 19 1, 3 16 6.
Ctimenus Ganymetoris f. Hesiodo interfecto exsul 9 31 6.
cuculus Iunonis sceptro cur insideat 2 17 4.
culices Myusios expellunt 7 2 11.
Cumae in Opicis 7 22 8, 10 12 8. **Cumani** in Opicis 8 24 5.
e cupressu simulacra 6 18 7, 8 17 2. *cupressi* proceritate insignes 8 24 7. *cupressorum* luci 2 2 4, 2 15 2, 4 33 4, 8 41 4.
Curetes Idaei Dactyli 5 7 6. alii ac *Corybantēs* 8 37 6. *Anactes* 10 38 7. *Iovem* infantem Saturno surripiunt 4 33 1. *primi* cursu certant Olympiae 8 2 2. eorum *μύαρον* 4 31 9.
Curetes post Acarnanes dicti 8 24 9. ab Apolline contra Aetolos adiuti 10 31 4. *curriculum* Spartan. 3 14 6, *Eleorum* 6 23 1. arboribus ornatum 8 26 1.
currus aeneus 6 12 1 et 6. *cervis* iunctus 7 18 12. manu inhibitus 6 5 6.
cursor nudus 1 44 1, armatus 6 10 4.
cursus certamen procis prepositum 3 12 1, imperium petentibus 5 1 4. ab *Hercule* institutum 5 7 7. *Apollinis* et *Mercurii* 5 7 10, *virginum* 5 16 7. *cursus armatus* 3 14 3, 5 8 10. *διανλος* 5 8 6.
Cyamites heros 1 37 4.
Cyana v. *Hydna*.
Cyaneae ins. *Lyciae* finitimae 7 21 13.
Cyanippus Aeglaei f. 2 18 4. eius *tutores* 2 30 10.
Cyaretus Codri f. 7 2 10.
Cyathus ab Hercule digito percussus 2 13 8.
Cyaxares rex Mediae 5 10 3.
Cybelus Sicyonius pugil v. *Bycelus*.
Cycheus heros 1 36 1.
Cyclades insulae 1 1 1, 5 21 13, 5 23 2.
Cyclops 10 22 7.
Cyclopon opera 2 16 5, 2 20 7, 2 25 8, 7 25 5.
κυννίαί ἀστροί 8 17 3.
Cygnus ab Hercule occisus 1 27 6.
Cygnus Ligurum rex in cygnum avem transformatus 1 30 3.
Cygnus Neptuni f. rex Colonarum 10 14 1.
Cydis Athen. contra Gallos fortiter pugnant occumbit 10 21 5.
Cydnus s. *frigidus* 8 28 3.
Cydon v. *Cylon*.
Cydon Mercurii ex *Acacallide* f. 8 53 4.
Cydon Tegeatae f. urbi nomen dat 8 53 4.
Cydonia Cretae opp. 6 21 6. a *Cydone* conditum 8 53 4. a *Phalaeo* obsessum 10 2 7.
Cylarabes Stheneli f. rex Argivorum 2 18 5. eius *gymnasium* 2 22 8.
Cyllen Elati f. 8 4 4, 8 17 1. cf. 6 26 4.
Cyllene Arcadiae mons 8 4 4 et 6, 8 15 4, 8 17 1.
Cyllene Eleorum navale 4 23 1, 6 26 4, 8 5 8.
Cylon seu *Cyclon* Argivus a Persis pecunia corruptus 3 9 8.
Cylon Athen. 1 28 1, 1 40 1. *sectatores* eius occisi 7 25 3.
Cylon Eleus 5 5 1. 6 14 11.
Cynaethaenses Arcades 8 19 1. eorum *donarium* 5 22 1.
Cynaretus Codri f. *Myuntem* condit 7 2 10.
Cynaeus Eretriensis *Philabri* pater 7 10 2.
κύνες 2 34 1.
Cynisca Archidami regis filia 3 8 1, 5 12 5, 6 1 6. eius *heroum* 3 15 1.
Cyniscus Mantinensis Ol. 6 4 11.
Cynortas rex Spartaе, *Amyclae* f. 3 1 3, 3 13 1.
Cynortion mons 2 27 7.
Cynosarges Herculis templum 1 19 3.
Cynosephalis pugna a *Philippo* contra Romanos commissa 7 8 7.
Cynosurensis Lacon. 3 2 2, 3 7 2, 3 8 9
Cynuraei Arcad. 8 27 4.
Cynurus Persei f. 3 2 2

- Cynus Opuntiorum navale 10 1 2.
 Cynus Larymnae pater 9 23 7.
 Cyparissiae opp. Messeniae 4 36 7, 8 1 1.
 Cyparissus opp. Phocicum, postea Anticyra 10 36 1.
 Cyphantum rudera 3 24 2.
 Cypria carmina de Aethae uxore 10 26 1.
 de Dioscurorum uxoris 3 16 1. de Neoptolemo 10 26 4. de Palamede 10 31 2. de Protesilaio 4 2 7.
 Cyprii suum exita inspiciunt 6 2 5. Homerum sibi vindicant 10 24 3.
 Cyprus a Telchinibus habitatur 9 19 1, a Ptolemaeo Lagi capitur 1 6 8, a Philometore eiusque fratre tenetur 1 9 1. confugiunt eo naves Athen. post proelium Aegospotam. 3 11 5.
 κυφῆλη Corinthiis l. q. λάρναξ 5 17 5.
 Cypselidae 5 17 5.
 Cypselus Aegypti f. Arcadiae rex filium Cresphontis dat 4 3 6, 8 5 6, 8 29 5. genus eius regno privatur 8 5 13.
 Cypselus Eetionis f. Corinth. tyrannus 2 4 4, 5 2 3. in cista infans servatus 5 17 5. Periandri pater 10 24 1. eius maiores 5 18 7, donarium Olympiae 5 2 3.
 Cyrenaei a Ptolemaeo Lagi deficiunt 1 6 5. eorum thesaurus Olympiae 6 19 10, donaria Delphis 10 13 5, 10 15 6. Ἀσκληπιεῖον 2 26 9—10.
 Cyrene Aristaei mater 10 17 3.
 Cyrene a Baito condita 3 14 3, 10 15 6.
 Cyrenus ins. v. Corsica.
 Cyros Aesculapii templum 7 27 11.
 Cyrtones opp. Boeotiae 9 24 4.
 Cyri maioris laus 8 43 6.
 Cyrus minor Atheniensibus infensus 5 6 5. Lacedaemonios pecunia iuvat 3 9 4, 9 32 7.
 Cythera ins. et urbs 1 23 1. a Tolmide capta 1 27 5. Venerem Uraniam colit 1 14 7.
 Cytherus fl. 6 22 7.
 Cynthii 5 23 2.
 Cyzaceni Proconnesios in civitatem suam cogunt 8 46 4. unguentum Cysic. 4 35 8.
Dactyli Idaei Curetes 5 7 6.
 δακτύλιον μνημα 8 34 2.
 Daedala magna et parva Plataeensium 9 3 2.
 Daedala simulacra lignea 9 3 2.
 Daedalius Autolycei pater 8 4 6.
 Daedali Athen. nomen 9 3 2, aetas 10 17 4, genus exsilium fuga 1 21 4, 2 15 1, 7 4 5—7, 8 53 8, 9 11 4. discipuli 2 15 1, 3 17 6, 5 25 13. opera 1 27 1, 2 4 5, 8 16 3, 8 35 2, 8 46 2, 9 11 4, 9 39 8.
 Daedalus Sicyonius stat. 6 2 9, 6 3 4, 6 6 1, 10 9 6.
 Daetondes Sicyonius stat. 6 17 5.
 Daetus a Cephalo oriundus 1 37 6.
 Daimenes Tisameni f. 7 6 2.
 Daiphanes v. Daiphantes.
 Daiphantes Hyampolites dux Phocens. 10 1 8.
 Daippus stat. 6 12 6, 6 16 5.
 Daira Oceani filia 1 38 7.
 Damagetus Rhodius Aristomenis gener 4 24 2.
 Damagetus Diagorae f. Ol. 6 7 1.
 Damagetus Doriei f. 4 24 3.
 Damarchus Parrhasius Ol. 6 8 2. in lupum mutatus lb.
 Damaretus Etymonis f. 5 5 1.
 Damaretus Heraeensis 5 8 10, 6 10 4, 8 26 2, 10 7 7.
 Damaretus Messenius Ol. 6 14 11.
 Damaretus Phigaliensis 6 6 1.
 Damarmenus Eretriensis piscator 5 13 5.
 Damasias Penthili f. Aethiae princeps 7 6 2, 5 4 3.
 Damasichthon Codri f. Colophonis imperator 7 3 3.
 Damasichthon Opheltae f. Thebarum rex 9 5 16.
 Damasistratus Plataeensium rex Latum sepelet 10 5 4.
 Damasistratus Theopompi historici pater 3 10 3, 6 18 5.
 Damasus Codri f. 7 3 6.
 Damatrius Eleus 6 16 9.
 Damaeus Arcas stat. 10 9 8.
 Damaeus Crotoniata stat. 6 14 5.
 Damaeon Phliuntis f. Herculis socius 6 20 16.
 Damia 2 30 4, 2 32 2.
 Damius cum Aristodemo de imperio contendit 4 10 5. Messeniorum dux creatur 4 13 5.
 Damius Messenius 6 2 10.
 Damithales Pheneates 8 15 4.
 Damocleides Boeotarcha 9 13 6.
 Damocrattidas Argivorum rex 4 36 2.
 Damocritus Aethaeorum praetor 7 13 1. damnatus in exsilium abit lb. 5.
 Damocritus Sicyonius stat. Pisonis disc. 6 3 5.
 Damon Athen. Euctemonis f. Phocenses in coloniam deducit 7 2 4, 7 3 10.
 Damon Thurius Ol. 4 27 9, 6 5 3, 7 25 4, 8 27 8.
 Damonius Eleus 5 21 16.
 Damophilus Boeotarcha 9 13 6.
 Damophon Messenius stat. 4 31 6 et 7 et 10, 7 23 6 et 7, 8 31 1 et 6, 8 37 4.
 Damophon Pantaleontis f. Pisae rex 6 22 3.
 Damophon Thoantis f. Corinthi rex 2 4 3.
 Damosius v. Damasias.
 Damothoidas Lepreae Aristomenis gener 4 24 1.
 Damoxenidas Maenalius Ol. 6 6 3.

- Damoxenus Syracusanus pugil 8 40 3.
 Danai Argivi 7 1 7.
 Danaus Argivorum regno potitur 2 16 1, 2 19 3. ubi primum appulerit 2 38 4. filias quo invento elocarit 3 12 2. eius thronus 2 19 5, monumentum 2 26 6, statua 10 10 5. eius filiarum facinus 2 24 2, donarium 2 37 2.
δαφναφόρος Apollinis sacerdos 9 10 4.
 Daphnes amor 8 20 1.
 Daphnis nympa Telluris oraculi interpres 10 15 5.
 Dardania ins. postea Samothrace 7 4 3.
 Dardanus Phryx a Iove Bacchi simulacro donatus 7 19 6.
 Dardanus Psophidius Zacynthi pater 8 24 3.
 Darius Artaxerxis f. nothus 6 5 7.
 Darius Hystaspis 3 4 2, 3 9 6, 3 12 7, 7 10 1.
 Dascylus Gygis pater 4 21 5. eius vicus 4 35 11.
 Daseae opp. Arcadiae 8 3 3, 8 27 4, 8 36 9.
 Daseatas Lycaonis f. 8 3 2.
 Dasmon Corinthius Ol. 4 13 7.
 Datis Medus 10 28 6.
δαῦλα τὰ δασέα 10 4 7.
 Daulis nympa 10 4 7.
 Daulis opp. Phocidis 1 41 8, 10 3 1, 10 4 7.
δεκαδαρχία a Lysandro instituta 9 32 9, ab Epaminonda abolita 8 52 4, 9 5 4.
 Declea Athen. **φρονόριον** 3 8 6.
 decimae spoliolorum 3 18 7, 5 10 4, 10 10 1. metallorum 10 11 2. decimati captivi 1 20 6.
 Degmenus Eleus sagittarius 5 4 2.
 Deianira Oenei f. 2 23 5, 6 19 12.
 Deicrates Gorgiae gener 6 17 7.
 Deidamia Pyrrhi f. 4 35 3.
δείματος (Δειμῶ) εἰκὼν 2 3 7.
 Deinome Troas 10 26 2.
 Deion (vel Deioneus) Cephalo pater 1 37 6, 10 29 6.
 Deiope 1 14 1.
 Deiphobus 5 22 3.
 Deiphontes Antimachi f. Temeni gener 2 19 1. affinitibus odio est 2 28 3. Epidauriam occupat 2 26 1, 7 4 2.
Δειράς locus Argol. 2 24 1. eius portae 2 25 1.
 Delium Tanagraeum 1 29 13, 9 20 1, 10 28 6. pugna ibi commissa 9 6 2.
 Delphi et Pytho eadem urbs 10 6 5. eius situs et conditor 10 6, 10 8 6, 10 9 1. hippodromus et navale 10 37 4. stadium 10 32 1. templum Apollinis antiquissimum 10 5 9, saepius attentatum 10 7 1, a Phlegyis captum 9 36 2 et 10 7 1, a Phocensibus 3 10 3 et 10 2 2, a Gallis 1 4 4. Delphici templi architectus 9 37 5. Delphici thesauri 6 19 1, 10 11. donaria 10 9 et 10. **λέσχη** 10 25 1. oraculum 10 5 5. **πρόμαντις** pecunia corrupta 3 4 4. Delphos conveniunt Amphictyones 7 24 4, 10 8 1.
 Delphi Pyrrho sacra faciunt 1 4 4. Phocenses vocari nolunt 4 34 11. saevitiae eorum ab Archidamo eripiuntur 3 10 4. contra Galles a Graecis adiuvantur 10 22 13. eorum donarium Iapuz aereus 10 14 7. Delphorum **ἐξηγηταί** 10 23 7.
 Delphinium dicasterium Athen. 1 28 10.
 delphinus Melicertae cadaver in litus effert 1 44 8 et 2 1 3, Phalaethum in Italiam 10 13 10, Arionem Tæsarum 3 25 7. puero samationis mercedem pendit 3 25 7. aeneus 2 2 8, 6 20 10.
 Delphus Apollinis f. 10 6 3, 10 32 2.
 Delta Aegypt. 6 26 9.
 Delta Argiv. 2 21 1.
 Delus direpta a Menophane 3 23 3. prope deserta 8 33 2, 9 34 6. Delii ab Atheniensibus electi 4 27 9. hymnum commemorant Sibyllae 10 12 2. Delum sacrificia et choros mittunt Messenii 4 4 1.
 Delia navis 1 29 1. Deliae virginis comam detondent Hecærgas et Opidi 1 43 4.
 Demades Athen. proditor 7 10 4.
 Demaenetus Aesculapio templum exstruit 6 21 4.
 Demaratus Aristonis f. mense septimo natus 3 7 7. a Cleomene regno privatur 3 4 3—4, 3 7 8. in Persidem abit 3 7 8.
 Demaretes Heraeensis v. Damaretes.
 Demetrii satelles a Trophonio punitus 3 39 12.
 Demetrius Antigoni f. 1 6 5. tyrannus Athenis eiecit 1 25 6—7. cum Lysimacho bellum gerit 1 10 1. Alexandrum Cassandri f. occidit 1 36 6, 9 7 3. Sicyonem veterem evertit 2 7 1. in Seleuci potestatem venit 1 10 2. eius statuae 6 15 7, 6 16 3, 10 10 2.
 Demetrius Phanostrati f. tyrannus Athen. 1 25 6.
 Demetrius Philippi f. Messenen occupat 4 29 1, 4 32 2. a fratre veneno necatur 2 9 5.
 Demetrius v. Damatrius.
 Demo Sibylla Cumana 10 12 8.
 Democles archon Athen. 10 23 14.
 Democrates Tenedius Ol. 6 17 1.
 democratia olim Graecis incognita 9 1 2. Athenis valida 4 35 5. eius auctor Theaeus 1 3 3. democratia picta ib.
 Democritus Tenedius Ol. 6 17 1.

- Demodocus Alcinoos familiaris 1 2 3, 3 18 11.
- Demonassa Amphiarai f. 3 18 8, 5 17 7. Thersandri uxor 9 5 15.
- Demophantus occisus a Philopoemene 8 49 7.
- Demophon Pisae tyrannus 5 16 3.
- Demophon Thesei f. 10 25 7 et 8. caedis-reus 1 28 8.
- ἄημοι* minores Atticae 1 31 1 1 32 3 — 33 8.
- Demosthenes Alcisthenis f. Spartanus in Sphacteria ins. capit 1 13 5. se ipse interficit 1 29 12.
- Demosthenes Demosthenis f. ab Harpale non corruptus 2 33 3—5. exsul se interficit 1 8 2, 2 33 3. eius monumentum 2 23 3.
- Demylus Carystius 6 10 1.
- dens mirae magnitudinis 8 46 5. dentes non renascuntur nec igni cedunt 5 12 1—2. dentes non esse sed cornua exsertas ex elephantis ore sannas ib. dentium ordines tres 9 21 4.
- Deomenia Arcadis f. v. Diomenia.
- Deon Dropionis pater 10 13 1.
- Deotes Codrida 7 3 10.
- Derae locus Messeniae 4 15 4.
- Derites Harpali f. 7 18 5.
- Derrhion locus 3 20 7.
- desperatio Phocica 10 1 8.
- δέσποινα* 5 15 4 et 10, 8 10 10, 8 27 6, 8 35 2, 8 26 9, 9 37 1—10, 8 42 1. ab Anyto nutrita 8 37 5.
- Deucalioa Cretensis 1 17 6.
- Deucalion Oresthei pater 10 38 1. sepultus Athenis 1 18 8. eius diluvium 1 40 1, 5 8 1, 10 6 2. diluvii aquae ubi defluxerint 1 18 7.
- deus bonus 8 36 5, maximus 10 37 3.
- deae magnae 4 3 10, 4 27 6, 4 33 5, 8 29 1, 8 31 1 et 5. dii ex Argis 7 23 10. duodecim 1 3 3, 1 40 3, 8 25 3.
- ἐπιδάσται* 2 27 6. *ἐργάται* 8 32 4.
- ignoti 1 1 4, 5 14 8. inferi 2 31 2, 10 32 13. magni 8 21 4. maximi 7 22 9.
- μειλίχιοι* 10 38 8. primi (Patroi?) 8 31 3. puri 8 44 5. deorum omnium templa 1 18 9, 2 2 8, 2 25 6, 3 22 8: arae 5 14 8, 5 15 1 et 10. deorum convivae homines 8 2 4, simulacra victis adempta 8 46 2, cognomina a dedicantibus templorum indita 4 23 10.
- Dexamenus Oleni rex 5 3 3, 7 18 1.
- Diaeus Achaeorum princeps 7 12 3, 7 13 5, 7 15 7. veneno se ipse necat 7 16 6.
- Diaeus Diophanis pater 8 51 1.
- Diagon fl. 6 21 4.
- Diagoras Damageti f. 4 24 3. eius posterum Diagoridae ih. et 6 6 2. eorum victoriae et statuae 6 7 1—3.
- Diagoras Rhodius 10 9 9.
- Dialces Mantinensis 6 6 1.
- Diallus Smyrnaeus Ol. 6 13 6.
- Diana Cereris filia Proserpinae comes 8 31 3. Sibylla 10 12 2. habitandi locum monstrat 3 22 12. parturientibus formidolosa 4 30 5. Buphagum transfigit 8 27 17 et Callisto 8 3 6. Proceridi canem donat 9 19 1. ab Hyampolititis praecipue culta 10 35 7. humeris alatis 5 19 8. eius simulacra 7 24 1, 7 26 11, 7 27 4, 8 37 4, 9 20 1, 10 37 1: lignea 1 29 2. templum Megaris 1 43 1, Aulide 9 19 6. ara quadrangula 5 14 5.
- Ἄρτεμις ἀγρόρα* 8 15 4. *ἀγροτέρα* 1 19 6, 1 41 3, 5 15 8, 7 26 3 et 11, 8 32 4.
- αἰγινέα* (?) 3 14 2. *Αἰταλή* 10 38 12.
- Ἀλφειαία* 6 22 10. *Ἀμαρυσία* 1 31 5.
- Ἄναϊτις* 3 16 8. *ἀπαγχονομένη* 8 23 6—7. *ἀρίστη* 1 29 2. *ἀστρατεία* 3 25 3. *Βραυρωνία* 1 23 7, 1 33 1. *Δαφναία* 3 24 8. *Δερεάτις* 3 20 7. *Δικτυννα* 3 24 9. *Δικτυνναία* 10 36 5.
- Ἐλαφιαία* 6 22 10. *Ἐὐλεία* 9 17 1. *εὐρίππη* 8 14 5. *Εὐρυνόμη* 8 41 4—5. *Ἐρεσία* 4 31 7, 5 6 5, 5 19 2, 7 26 8, 13 1, 8 23 1, 8 30 6. *ἡμερασία* 8 18 8.
- Ἴβηρα* 8 41 2. *Ἰσώρα* 3 14 2, 3 25 4.
- Ἰπυγένηα* 2 35 1. *καλλίστη* 1 29 2, 8 35 8. *Καρναῖτις* 3 10 8. *Κεδρεάτις* 8 13 2. *Κνακαλησία* 8 23 3. *Κνακεάτις* 8 53 11. *Κναγία* 3 18 4. *Κονκίαινα* 5 15 7. *Κονδυλεάτις* 8 23 6. *Κορδάνα* 6 22 1. *κορυφαία* 2 28 2. *Λαφρία* 4 31 7, 7 18 8. *Λευκοφονητή* 1 26 4, 3 18 9. *λιμναία* 2 7 6. *λιμνάτις* 3 23 10, 4 4 2, 4 31 3, 7 20 7, 8 53 11.
- Λυκαία* 2 31 4. *Λυκοῦσις* 6 36 7. *λυγοδέσμα* 3 16 11. *Μοννηχία* 1 1 4.
- Μυσία* 3 20 9. *Ὀρθία* 2 24 5, 3 16 6 et 10, 8 23 1. *παιδοτρόφος* 4 34 6. *πατρῷα* 2 9 6. *Πειθῶ* 2 21 1. *Περσική* 7 6 6. *προπυλαία* 1 38 6. *πρωτοθρονία* 10 38 6. *Πυρωνία* 8 15 9. *Σαρωνία* 2 32 10. *Σιαδῆτις* 8 35 5. *σελασφόρος* 1 31 4. *Στυμφαλία* 8 22 7. *σώτεια* 1 40 2, 1 44 4, 2 31 1, 3 22 12, 7 27 3, 8 30 10, 8 39 5. *Ταυρικὴ* 1 23 7, 3 16 8. *τρικλαρία* 7 19 1, 7 22

11. *Φεραία* 2 10 7, 2 23 5. *φιλομειραξ*
6 23 8. *φωσφόρος* 4 31 10.
- Diastae* 9 30 8, 10 13 5.
- διανύλος* 5 8 6, 5 17 6. *σὺν ἀσπίδι* 10
34 5.
- Dicasarchia* opp. *Tyrrhenorum* 4 35 12, 8
7 3.
- dicasterium* quod de regibus *Spartanorum*
iudicet 3 5 2. *dicasteria Atheniensium* 1
28 6—11.
- Δίκη*s effigies 5 18 1.
- Dicon* *Pyth.* 6 3 12.
- Dictyna* *Britomartis* 2 30 3, 3 12 8.
- Dictys* *Persei σωτήρ* 2 18 1.
- Didas Aegyptius* pugil 5 21 15.
- Didyna* *Milesiorum* 2 10 5, 5 13 11. *Apol-*
linis ibi oraculum 7 2 6.
- Didymæ insulae* 10 11 4.
- Δίδυμοι* locus 2 36 3.
- digiti refracti in *palaestricis* certaminibus
6 4 1, 8 40 2. digiti sepulcrum 8 34 2.
- Ditrephe* 1 23 3.
- Dindymene* mater 7 17 9, 7 20 3, 8 46 4,
9 25 3.
- Dine* *scaturigo* 8 7 2.
- Dinicha* *Archidami* uxor 3 10 1.
- Dinnytas* *Parrhasius* 6 8 2.
- Dinocrates* *Messeniorum* princeps 4 29 11.
Philopoemenis necati poenam hinc 8 50
7—8.
- Dinolochus* *Pyrrhi* f. *Ol.* 6 1 4.
- Dinomenes* *Hieronis* pater, rex *Syracusarum*
6 12 1, 8 42 8.
- Dinomenes* *Hieronis* f., rex *Syracusarum* 6
12 1, 8 42 8.
- Dinomenes* *Hieronis* percussor 6 12 4.
- Dinomenes* stat. 1 25 1.
- Dinosthenes* *Laco* *Ol.* 6 16 8.
- Dinyttas* *Parrhasius* v. *Dinnytas*.
- Diocles* *Cereris* *mystes* 2 14 3.
- Diocles* *Ortilochi* f. 4 1 4, 4 30 2.
- Diodorus* *Sicyonius* *Ol.* 7 17 1.
- Diogenes* *Boeotarcha* 10 20 3.
- Diogenes* *Macedonici* praesidii dux 2 8 6.
- Diogenes* *Sinopensis* 2 2 4.
- Diogenia* *Celei* filia 1 38 3.
- Diogenus* *Crotoniates* *Ol.* 10 5 13.
- Diomedes* 10 25 4.
- Diomedes* *Thrax* ab *Hercule* interfectus 3
18 12, 5 10 9.
- Diomedes* *Cyanippi* tutor 2 30 10. *Argi-*
vorum ad *Troiam* dux 1 11 7, 2 30 10.
in *reditu* errat 1 28 9. *Hippolyto* *sacra*
instituit 2 32 1. *Apollini* *templum* *dicat*
2 32 2, *Minervae* 2 24 2, 4 35 8. *Oe-*
neum *avum* *tuetur* 2 25 2. *Thebarum*
expugnantis *socius* 2 20 5. *Palamedem*
interficit 10 31 2. *Pythiorum* *ludorum*
auctor 2 32 2. *Palladium* *furatur* 1 22 6.
eius *statua* 10 10 4.
- Diomenia* *Arcadis* *fil.* 8 9 9.
- Dion* *Epidaurius* *Lysandri* ad *Aegospeta-*
mos *socius* 10 9 10.
- Dion* *urbis* *Macedoniae* 9 30 7, 10 13 5.
- Dionysiades* *virginis* 3 13 7.
- Dionysias* *fons* 4 36 7.
- Dionysicles* *Milesius* *stat.* 6 17 1.
- Dionysion* 1 43 5, 2 7 5.
- Dionysius* *Argivus* *stat.* 5 26 3 et 4 et 7,
5 27 2.
- Dionysius* *tyrannus* 1 2 3, 6 2 6.
- Dionysophanes* *Ephesius* 9 2 2.
- Diophanes* *Diaei* f. *Megalopolitanus* *Achae-*
orum *praetor* 8 5 1, 8 30 5.
- Diophantus* *archon* *Athen.* 8 45 4.
- Dioscuri* *Amaryncei* f. 5 3 4.
- Dioscuri* *maternum* *genus* a *Pleurone* *duc-*
tus 3 13 8. in *Messenia* *nati* 3 26 3,
4 31 9. *Argonautae* 3 19 7, 3 24 7.
Olympionicae 5 8 4. *cum* *patruelibus*
suis *pugnant* 4 3 1. *Messenii* *adversantur*
4 16 5 et 9, 4 27 3. a *Phormione*
hospitium *petunt* 3 16 2. *quando* in
deorum *numerum* *recepti* 3 13 1. *eorum*
arae 10 33 6: *domus* 3 16 2: *ira* 4 26 6,
4 27 1—3: *lucus* 7 22 5: *signa* 2 22 5,
3 26 3 (cf. 3 24 5), 4 31 9, 5 19 2: *stad-*
ium 2 34 10: *templa* 1 18 1, 3 14 6, 3
20 1, 8 9 2: *uxores*, *filii*, *equi* 2 22 5,
3 12 8.
- ἀνακτες* 2 36 6, 10 39 7. *ἀμβούλιοι*
3 13 6. *ἀφειήριοι* 3 14 7. *θεοὶ μεγά-*
λοὶ 1 31 1, 8 21 4. *σωτήρες* 2 1 9.
- Διοσημεῖαι* 3 5 8.
- Diotimus* *Milonis* *Crotoniatae* *pater* 14 5.
- Dipaea* *opp.* 8 27 3.
- Dipaeenses* 3 11 7, 8 8 6, 8 45 2.
- Dipoena* *vel* *Dipoenae* *Arcad.* *opp.* 8 27
4 et 7.
- Dipoenus* *et* *Scyllis* *stat.*, *Daedali* f. *et*
disc. 2 15 1, 2 22 5, 2 32 5, 3 17 6, 5
17 1, 6 19 14, 9 35 3.
- Dirce* *fl.* *Boeotiae* 9 25 3.
- Dirce* *Lyci* *uxor* ab *Antiopae* *filiis* *occidi-*
tur 9 17 6, 9 25 3.
- discus* a *Perseo* *inventus* 2 16 2. *disco*
occiditur *Thermius* 5 3 7. *disco* *detrudi*
Milo *non* *potest* 6 14 6. *disci* *terni* 6
19 4.
- divinatio* *ex* *aquis* 3 23 8, 7 21 12. *ex*
Aetnae *crateribus* 3 23 9. *ex* *insomniis*
3 26 1. *e* *talis* 7 25 10. *e* *victimae* *al-*
ligatae *gestu* 4 32 3. *e* *dissectorum* *ani-*
mallum *extis* 6 2 5. *ἀπὸ κληθόνων* 9
11 7.
- divitiae* *olim* in *equis* *et* *bobus* *positae* 4
63 3.
- Dius* *Amphimachi* f. 5 3 5. *Oxylo* *Eleo-*
rum *regnum* *petenti* *resistit* 5 4 1.
- Diyllus* *stat.* 10 13 7.

- Docimtus Macedo Antigoni dux 1 6 1.
 Dodonaem Iovis templum 1 17 5. oraculum 7 21 2, 7 25 1, 8 11 12, 9 25 8, 8 28 6. quercus sacra 8 23 5. *πέλειαι* vates 10 12 10.
δολιχος 3 21 1.
 Dolopes Amphictyones 10 8 2. extincti ib. 5.
δονακῶν locus in agro Theopliensi 9 31 7.
 Dontas Laced. stat., Dipoeni et Scyllidis disc. 6 19 14.
 Donusa opp. Sicyoniorum 7 26 13. conf. Gonnusa.
δορυκάδες a Patrensisbus mactantur 7 18 12.
 Dorcea fons 3 15 2.
 Dorceus Hippocontis f. 3 15 1.
 Doridas Propodae f. 2 4 3.
 Doriens Anaxandridae f. in coloniam mittitur 3 3 10, 3 16 4-5.
 Doriens Damageti f. 4 24 3. Damageti pater ib.
 Doriens Diagorae f. Rhodius Ol. 6 7 1 et 4-7.
 Doriens Amphictyones 10 8 2. unde in Peloponnesum venerit 5 1 2, quando 8 5 1, quā via 8 5 6; quo duce 5 3 5. in civitates recipiuntur 2 13 1, 4 3 8. Corinthum oppugnant 2 4 3. Iovi *τροπαίῳ* templum statuunt 3 12 9. in Caria consistunt 4 5 3, in Asia 10 24 1. Carneum maxime colunt 3 13 4. eorum dialectus in Peloponneso non adeo antiqua 2 37 3, a Messeniis accurate servata 4 27 11. Dorica aedificatio (*ἐργασία*) 5 10 2, 5 16 1, 6 24 2 et 5. *Δῶριον αὐλήμα* 9 12 5. *σπονδαί* 3 5 8.
Δωρίς ἀρχαία 10 37 2.
 Dorium mons 6 3 16.
 Dorium urbs 4 33 7.
δῶρον sceptrum Vulcani apud Chaeroneenses 9 40 11.
Δορυκλειοί exsules Megarenses 1 40 5.
 Doryclidas Laced. stat., Dipoeni et Scyllidis disc. 6 17 1.
 Doryssus Labotae f. Spart. rex 3 2 4.
 Dotadas Isthmii f. Messeniorum rex 4 3 10.
 Drabescus 1 29 4.
 draco visae dux 8 8 4. urbis condendae locum monstrat 3 23 7. fontis custos 9 10 5, Hesperiorum malorum 6 19 8. puerum contra lupum tuetur 10 33 9. singulari modo interemptus 9 26 7. draconis forma sumpta daemon cum femina concumbit 4 14 7. draconis e dentibus satis nascuntur viri 9 10 1. in draconem conversus puer 6 20 5. draco Minervae appositus 1 24 7. draco in clypeo Menelai 10 26 3, Epaminondae 8 11 8. dracones Aesculapio sacri 2 11 8, 2 26 1: Trophonio 9 39 3. Triptolemi curru iuncti 7 18 3. sceptro circumvoluti 9 39 3. dracones Gigantibus pro pedibus 8 29 3. draconum squamae 1 21 6.
 Draconis Athen. leges de caede 6 11 6, de adulterio 9 36 8.
 Drepanon promont. 7 23 4.
 Dromeus Mantinensis Ol. 6 11 2.
 Dromeus Stymphalius Ol. Pyth. etc. 6 7 10.
 Dromichaetes Getarum rex 1 9 6.
δρόμος v. curriculum et cursus.
 Dropion rex Paconum 10 13 1.
 Dryades nymphae 8 2 2, 8 39 2, 10 32 12.
 Drymaea opp. Phocidis 10 3 2, 10 33 12.
 Dryon Pellensis 6 8 5, 7 27 5.
 Dryops Apollinis f. 4 34 11.
 Dryopes 4 8 3, 4 34 9 et 11, 5 1 2.
δρυός tria genera in Arcadia 8 12 1.
 Dulchili postea *Παλῆς* 6 15 7.
 duos parietes de eadem fidelia dealbare 6 3 15.
δούριος vel **δούρειος Ἴππος** 1 23 8, 2 29 4, 3 15 5, 10 26 2.
 Duris f. Samius Ol. 6 13 5.
 duces in magnis cladibus plerumque primi cadunt 3 6 1.
 Dymas Aegimii f. 7 17 6.
 Dyme urbs Achaiae 7 17 5-14.
 Dyrhachium olim Epidamnum 6 10 8.
 Dysaulus Triptolemi pater 1 14 3, Celei frater 2 14 2. Cereris sacra instituit ib. 4. eius monumentum 2 12 4.
 Dyscineus archon Athen. 4 27 9.
 Dysponteus Oenomai f. 6 22 4.
 Dyspontii ab Eleis deficiunt 6 22 4.
 ebeni lignum 1 42 5. simulacra ebenina 1 35 3, 1 42 5, 2 22 5, 8 17 2, 8 53 11. ebrietas picta 2 27 3. Sileno vinum ministrat 6 24 8.
 ebur unde importetur 5 12 3. ebur statuarum oleo vel aqua rigatur 5 11 10, 7 27 2. eius solutam compagem coagmentat Damon 4 31 6. eboris usus antiquus 1 12 4. signum eburneum 8 46 5.
 Ecbatana 4 24 2.
ἐκβεβρασθαί 3 24 4.
 Ecdelus Aresilai disc. Philopoemenis praceptor 8 49 2.
ἐκχειρία 5 4 5, 5 20 1. Iphitum coronat 5 10 10, 5 26 2.
 Echeclus Agenoris f. 10 27 2.
 Echekratidis Larissaei donarium 10 16 8.
 Echedamia opp. Phocidis 10 3 2.
 Echelas Penthili f. 3 2 1.
 Echembrotus Arcas victor Pyth. 10 7 4.

- Echemus** Aeropi f. Arcadiae rex 8 5 1.
 Hyllum interlicit 1 41 2, 8 5 1, 8 45 3,
 8 53 10. eius monumentum 8 53 10.
Echephron Heraculis f. e Peophide 8 24 2
 at 7.
Echestratus Agidis f. Spartaee rex 3 2 2.
Echetimus Agasicles pater 2 10 3.
Echellus seu Echellaeus heros 1 15 3, 1
 32 5.
Echeuthenses demus Tegeatious 8 45 1.
Echidna Stygis et Pirantis f. 8 18 2, 3
 18 10.
Echinades ins. 8 1 2, 8 24 11.
Echion Cadmi gener 9 5 3.
Echo septemplex 5 21 7. **Echus** porticus
 ib. et 2 35 9.
Echoeas 10 25 3.
Ectenes 9 5 1.
Edoni 10 33 2. Athenienses caedunt 1
 29 4.
Ection Cypseli pater 2 4 4.
Egestani Dorium occidunt cum exercitu
 3 16 5.
Eion a Cimone expugnatur 8 8 9.
Eiogeus Magnetis f. Hippodamiae procus
 6 21 11.
Eioneus a Neoptolemo occisus 10 27 1.
Elaea opp. Mysiae 9 5 14. Elaitarum do-
 narium Olympiae 5 24 6.
ἐλαία καλλιστέρανος 5 15 3.
ἐλαιος 2 32 10.
Elaeus locus 4 1 6.
Elaion mons 8 41 7, 8 42 1—3.
Elaphia Elea 6 22 11.
Ἐλαφίος mensis apud Eleas 5 13 11, 6
 20 1.
Elaphus f. Arcadiae 8 36 7.
Elaeus a Neoptolemo caesus 10 26 4.
Elatea opp. Phocidis 1 20 6, 7 15 5, 8 4
 4, 10 3 2, 10 34 1—6. Elateensium do-
 narium 1 26 3, 10 18 7.
Elatas Arcadis f. montis Cyllenes domi-
 nus 8 4 1 et 4, 10 34 2 et 5. eius status
 8 48 8, 10 9 5.
Electra ab Oreste Pyladi data 2 16 7, 3 1
 6; sceptrum patris ia Phocidem aufert 9
 40 12.
Electra Atlantis f. 4 33 6.
Electra Cadmi soror 9 8 4.
Electra f. 4 33 6.
Electra Helenae famula 10 25 4.
Electra Oceani f. 4 30 4.
electri genera duo 5 12 7. electro conser-
 tum monile 9 41 5.
Ἠλεκτραί seu **Ἠλεκτρίδες** πύλαι The-
 barum 9 8 4, 9 11 1.
Electryon Licymni et Alcmenae pater,
 Midaeae rex 2 23 8, 2 25 9.
Elei olim Epei 5 1 4. unde profecti 5 1 3.
 optimis legibus instituti 4 28 4. Elei et
 Pisatae ut littem direxerint 4 15 7. Isth-
 micis ludis arcenitur 5 2 2—5, 6 3 9, 6
 16 2. Eleorum reges 5 1 3. res bellis
 gestae 2 4 7. cum Spartanis bellum 3 8
 3—6, 4 15 7, 5 27 11: cum Arcadibus 5
 24 4, 6 20 4, 6 21 2: cum Sicyoniis 6 3
 3. mulieres Achillem lugent 6 23 3.
Ammonis et heroum cultus 5 15 12. pry-
 taneum 5 15 8. tribus 5 9 5—6. tabu-
 lae seu commentarii victorum Olympi-
 corum 3 21 1, 5 21 9, 6 2 3, 6 6 1, 6
 13 10. foederis tabulae cum Atheniensi-
 bus pacti 5 12 8.
Eleonia regio 1 29 6.
elephanti quando primum in Europa visi
 1 12 3. eorum exsertos dentes cornua
 esse 5 12 1.
Elephenor 1 17 6, 8 15 6.
Eleus (Elaeus) Chersonesi urbs Protesilao
 sacra 1 34 2, 3 4 6.
Eleus (vel potius Dius) Amphimachi f. rex
 Elidis 5 3 5, 5 4 1.
Eleus Eurycydae et Neptuni f. Epeorum
 rex 5 1 8. pater Angeae ib. 9.
Eleusinii cum Atheniensibus bellum ge-
 runt 1 35 4, 9 9 1. iis se dedunt 1 38
 3. finex eorum 1 38 1. Eleusiniarum sa-
 cerum religio 8 15 1, 10 31 11.
Eleusinium Athen. 1 14 3. Lacon. 3 20 7.
Eleusis Attica 1 38 6—7.
Eleusis Boeotiae opp. 9 24 2.
Eleusis heros 1 38 7.
Eleuther Apollinis f. 9 20 1. victor Pyth.
 10 7 3.
Eleutheriae urbs 1 38 8—9.
Eleutheria festum 9 2 6.
Ἐλευθέριον ὄσος 2 17 1.
Eleutherolacones 3 21 6.
Ellis fertilis 6 26 6. Elidis situs 8 1 2, fi-
 nes 4 36 7, 5 6 3, 6 21 3. simulacrum 6
 16 3.
Ellis κοίλη 5 16 6.
Ellis urbs 6 23 1—26 3. a Messeniis capta
 4 28 4.
Elisson f. 2 12 2.
elleborus ubi nascatur 10 36 7. elleboro
 capta Cirrha urbs 10 37 7.
 ellychnium perpetuum 1 26 7.
Elpenor 10 20 8.
Elymi Cnidios pellunt 10 11 3.
Elyrus opp. Cretae 10 16 5.
Elysium 8 53 5.
Emaation Arcas Ol. 6 17 4.
ἐμβολος Olymp. 5 15 6, 6 20 10.
Empedus Callistrati pater Athen. 7 16 4.
Emperamus Spartanus 4 20 5 et 16.
Enaraephorus Hippocoontis f. 3 15 1.
Encecladus a Minerva impugnatu 8 47 1.
Encheles Illyrii 9 5 3.
Endeis Scironis f. Asaci uxor 2 29 10.

- Endoens Athen. stat., Daedali disc. 1 26 4, 7 5 9, 8 46 5.
- Endymion Aëthlii f. Elidis rex 5 1 4, 5 8 1. eius uxores et liberi 5 1 4 et 6. monumentum et adytum 5 1 5, 6 20 9. status 6 19 11.
- Enispe ins. 8 25 12.
- Enneacrucos fons Athen. 1 14 1.
- Ennea plethra v. Plethra.
- Enodise sacra apud Colophones 3 14 9.
- Enope urbs, postea Gerenia 3 26 8.
- Enodus Ancaei et Samiae f. 7 4 1.
- Enyalios 5 18 5. in compedibus 3 15 7. mactatur ei catulus caninus 3 14 2.
- Enyo 1 8 4, 4 30 5.
- Ἡοῖαι μεγάλαι* 2 16 4, 4 2 1. Nestodo tribuantur 9 31 5. de Epidauri patre 2 26 2. de Hippodamiae prociis 6 21 10. de Hylteo 9 36 7. de Meleagro 10 31 3. de Mycene 2 16 4. de Phylantii uxore et liberis 9 40 5. de Pirene 2 2 3.
- Epaminondas Polymnidis (Cleommidis) f. 4 31 10, 9 12 6. eius laus 8 11 9, 8 49 3, 8 52 4: res gestae 9 13 1—15 6: mors 8 11 5—8: simulacra 1 3 4, 4 31 10, 4 32 1. Megalopolin condit 8 27 2, Messenen 4 25 6. oraculum ei datum 8 11 10.
- Epeobolus Messeniorum vates 4 8 4 et 7, 4 10 5.
- Epei ab Epeo 5 1 4. cum Aetolis sedes et fundos coniungunt 5 4 2.
- Epeus Endymionis f. Eleorum rex 5 1 4 et 6.
- Epeus Panopei f. equi lignae artifex 1 23 8, 2 29 4, 10 26 2. Mercurii 2 19 6.
- Eperastus Eleus vates et Ol. 6 17 5.
- epheborum Spartanorum pugnae 3 14 8—10, sacra 2 29 1 et 8.
- Ephesus Caystri f. 7 2 7.
- Ephesus urbs ab Epheso denominata 7 2 7, a Lysimacho aucta 1 9 7. ad Ephesum venit Lysander 3 17 4. ab Ephesitis posita signa ducum Spart. et Athen. 6 3 15. Ephesii agri fluvii et fontes 7 5 10. Ephesia dea 6 3 16. eius templum 7 5 4.
- Ephialtes et Otus primi Musarum cultum instituant et Acrium condunt 9 29 1.
- Ephialtes orator 1 29 15.
- Ephialtes Trachinius Persis viam per Oetam monstrat 1 4 2.
- ἔφορος* 3 11 11.
- Ephori Spartani 3 11 2.
- Ephya Oceani f. 2 1 1.
- Ephyrae olim quae postea Corinthus 2 1 1. Aestae donatur a Sole 2 3 10.
- Ephyri in Thesprotide Epiro 9 36 3.
- Epicerates Oedipi mater ei; conlux 9 5 11. eius liberi 9 26 3.
- Epicharisi signum 1 23 9.
- Epichidas Leonidae f. rex Sparta 2 9 1 et 3.
- Epicratus Mantinensis Ol. 6 19 9.
- Epicrates Athen. a Persis pecunia corruptus 3 9 8.
- Epiclydes Erbesensis 6 12 4.
- Epiclydes Glauci pater Laced. 2 18 2.
- Epicrydas Laced. Lysandri ad Aegospo tamos socius 10 9 10.
- Epidamnus postea Dyrrhaeum 6 10 6.
- Epidamniorum thesaurus Olymp. 6 19 8.
- Epidauria festam Athen. 2 26 8.
- Epidaurus heros Epidauriae nomen dat 2 25 1—2.
- Epidaurus ἡ λιμηρά, opp. Eleutherolacorum 3 21 7, 3 23 6.
- Epidaurus ἡ ἐν τῇ Ἀργολίδι 3 23 6, 10 9 10. eius situs 2 26 1, 8 1 1. Aesculapio sacra 2 26 3. eius memorabilia 2 27 1—29, 1. dracones 2 28 1. Epidaurii Achaeorum syndrio adiunguntur 2 8 5. Samum incolunt 7 4 2. eorum donarium 10 15 1.
- Epidelium locus Apollini sacer 3 23 2.
- ἐπιδάτης ὕπνος* 2 10 2, *δαίμων* 3 17 9, *Ζεὺς* 6 9 2. *ἐπιδάται θεοὶ* 2 27 6.
- Epigoni Nemea instaurant 10 26 7. eorum adversus Thebas expeditio 9 9 4, 9 25 7: statuae 10 10 4: sepulcrum 9 19 2.
- epigramma in Achaeorum donaria 5 25 10. in Agamemnonis scutum 5 19 4. in Alcmeneae thalamum 9 11 1. in Apollinem et Musarum choram 6 18 4. in Apolloniarum donaria 6 22 3. in Aristocratis proditionem 4 22 7. in Atlantem 5 18 4. in Cassandram violatam 5 19 5. in cervam terquatam 8 10 10. in Chilonem Ol. 6 4 6. in Cleoetae statum 6 20 14. in Cleosthenis castrum 6 10 7. in Clitoriorum donarium 5 23 7. in clypeum aureum 5 10 4. in cornu copiae 6 19 6. in Cydiae clypeum 10 21 5. in Damarchum pugilem 6 8 2. in Gallorum clypeos 1 13 3. in Epaminondas statum 9 15 6. in Eperastum Ol. 6 17 6. in Euergi donaria 5 10 3. in Eutellidae statuarii opera 6 10 5. in Helenae et Aethrae raptum 5 19 3. in Hesiodi monumentum 9 38 4. in Hieronis donaria Olymp. 8 42 9. in imaginem a Methapo dedicatam 4 1 8. in Iphidamantem et Coontem 5 19 4. in Lacedaemoniorum donarium 5 24 3. in Laodices pepulum 8 5 3. in Lyci victoriam 6 13 10. in Lysandri statum 6 2 14. in Macedonum clypeos 1 13 3. in Idam et Marpessam 5 18 2. in Medaeae nuptias 5 16 3. in Mendaeorum donarium 5 27 12. in Oebotam Ol. 7 17 7. in Oenomai domus columnam 5 20 7. in Onatae statuarii opera 5 25 10 et 13. 8 42 10, in

- Paridis iudicium 5 19 5. in Phidiae Iovem Olymp. 5 10 2. in Philopoemenem 8 52 6. in Phormidis donarium 5 27 2. in Phyliti sepulcrum 1 37 2. in Polygnotti picturas 10 27 4. in Timonis Ol. statum 5 2 5.
- Epimedeus e Curetum numero 5 7 6. eius ara 5 14 7.
- Epimeliades nymphae 8 4 2.
- Epimelides Coroneae Arcadicae conditor 4 34 5 et 7.
- Epimenidis somnus, carmina, lustrationes 14 4, opera et mors 3 12 11, sepulcrum 2 21 3, 3 11 11. de Styge quid tradiderit 8 18 2.
- Epione Aesculapii uxor 2 29 1. eius simulacrum 2 27 5, 2 29 1.
- Epiri reges 1 11 1-5, 2 29 4: *ἀναρχία* 4 35 5.
- ἤπειρος ἢ Ἀσιασὴ* 6 13 7.
- Epirotae rei nauticae imperiti 1 12 5.
- Epitales Aeschinis f. Argivus 4 26 7.
- Epitherses Erythraeus Ol. 6 15 6.
- Epochus Ancaëum sustinet 8 45 7.
- Epochus Oenoes frater 1 33 8.
- eponymi heroes Athen. 1 5 2-3.
- Epopeus Aloeï f. 2 1 1, 2 6 1, 2 11 1.
- equae in Elide ex asinis non pariant 5 5 2, equarum in ludis Olympicis usus 5 9 2, 6 13 9.
- equitatus Gallorum 10 19 10-11.
- equus aeneus 6 14 4: ceto similis 2 1 9, ligneo 1 23 6, 10 9 12: magico artificio equos in se concitans 5 27 3. equi alati 5 17 7, 5 19 8: fluviales 4 34 3, 5 12 2, 8 46 4. Olympiae alienorum usus 5 8 5: equi iustae aetatis ib. 10: equorum tericulum 6 20 15-19. equi monumentum 3 20 9. equi Soli mactantur 3 20 4, Neptuno in lacum demittuntur 8 7 2.
- Erasinus fl. 2 36 6 et 7, 2 24 6, 8 22 3.
- Erasus Triphyli f. 10 9 5.
- Erato nympa Panos interpres 8 37 11.
- Arcadis uxor 8 4 2, 10 9 5.
- Eratus rex Argivorum 2 36 5.
- Eressus Siciliae opp. 6 12 4.
- Ἐρέχθειον* 1 26 5.
- Erechtheus Pandionis prioris f. Eleusinius vincit 1 5 2, 1 36 3. eius filia Creusa 1 28 4, filii Orneus 2 25 6, Thespius 9 26 6, natu maximus Cecrops 7 1 2: sacra 1 26 5: status 10 10 1.
- Erechthides Theseus apud postas 7 17 7.
- Erenea vicus Megarens. 1 44 5.
- Ereus nescio quis 10 27 3.
- Eretria Persis prodita 7 10 2, a Flaminiño direpta 7 8 1. Eretrienses Tanagram invadunt 9 22 2. eorum donarium 5 27 9.
- ἐργάται* dil 8 32 4.
- Erginus Clymeni f. Orchomeniorum rex 9 17 2, 9 37 1.
- Ergoteles Philanoris f. Ol. 6 4 11.
- Eriantes Boeotius Iysandri ad Aegospotamos socius 10 9 9.
- Eridanus Att. fl. 1 19 5.
- Eridanus Celt. fl. 1 3 6. eius insulae 8 23 13, populus nigra 5 14 3, electrum 5 12 7.
- Erichthonius Pandionis prioris pater 1 5 3, draco 1 24 7. Amphictyonem pellit 1 2 6. eius cista 1 8 2.
- Erigone Aegisthi f. 2 18 6.
- ἐρινός* arbor allis *ὀλύνθη*, Messeniis *τράγος* 4 20 2.
- Erineos ubi Pluto rapta Proserpina in Orcum descendit 1 36 5.
- Erineos portus Aethiae 7 22 10.
- ἐρινύειν* Arcadibus *τὸ θυμὸν χοῦσθαι* 8 25 6.
- Ἐρινύες* Ceres 8 25 4. *Ἐρινύες* Atheniensibus *σεμναί* 1 28 6. *Ἐρινύες* Clytaemestrae 8 34 4, Laii 9 5 15. Erinyum habitus 3 19 10.
- Eriopis Iasonis et Medaeae f. 2 3 9.
- Eripha equa 6 21 7.
- Eriphyle Amphiarai uxor ab Alcmaeone f. occisa 1 34 3, 8 24 8. eius monile 5 17 7, 8 24 8, 9 41 2, pepus 2 1 8, monumentum 2 23 2, effigies picta 10 29 7.
- Eris 5 19 2.
- Erochos opp. Phoeid. 10 3 2.
- Erxicles archon Athen. 10 5 13.
- Erymanthos mater Sabbae Sibyllae 10 12 9.
- Erymanthus aper 8 24 5.
- Erymanthus Arcadis f. 8 24 1.
- Erymanthus Aristae f. 8 24 1.
- Erymanthus fl. Arcad. 6 21 3, 8 24 3 et 12.
- Erymanthus mons et fl. Arcadiae 5 7 1, 8 24 3-4.
- Erymanthus opp. Arcadiae, postea Phegia 8 24 2.
- Erysichthon Cecropis f. 1 2 6, 1 18 5, 1 31 2.
- Erythea Geryonis f. 10 17 5.
- Erythea ins. 4 36 4, 5 10 9.
- Erythrae opp. Boeot. denominatum ab Erythra 6 21 11. eius rudera 9 2 1.
- Erythrae opp. Ioniae 7 3 7. eius *Ἡράκλειον* 7 7 5-8, *Ἀθηνᾶ πολιὰς* ib. 9.
- Erythraei Herculem Idaeum colunt 9 27 8. eorum donarium 6 15 6, Sibylla 10 12 7. coloni Pariani 9 27 1.
- Erythras Leuconis f. 6 21 11.
- Erythrus Rhadamanthi f. 7 3 7.
- Eryx lueta victus ab Hercule 3 16 4-5, 4 36 4, 8 24 1.
- ἐσχατοὶ αὐτοσχέδιοι* 5 13 8.
- essenes Dianae Ephesiae 8 13 1.
- ἐστιατόριον* Eleorum 5 15 12.

- Eteoclea tribus 9 34 10.
 Eteocles Andrei f. vel Cephisti 9 84 9. Cephalades ib. Gratiis primus sacra facit 9 35 1.
 Eteocles Athen. 6 16 9.
 Eteocles Oedipi f. cum fratre pugnat 5 19 6, 9 6 11 et 13.
 Eteocles Iphis f. 10 10 3.
 Eteonicus Laced. a Lysandro iniuriarum damnatus 9 32 8. eius statua 6 3 15, 10 9 10.
 Etias Aeneae filia 3 22 11.
 Etis opp. 3 22 11, 8 12 8.
 Etymon Damareti pater 5 5 1.
 Eua pagus 2 28 6. mons 4 31 4.
 Euaechme Hylli f., Polycaonis uxor 4 2 1.
 Euaechme Megarei f., Alcathoi uxor 1 43 4.
 Euaimon Eurypyli pater 7 19 10, 10 27 2.
 Euaimonem Spartarum belli Messenici auctor 4 4 5.
 Euagoras Cypriorum regis genus, merita in comp. Athen. et statua 1 3 2, 2 29 4.
 Euagoras Eleus Ol. 5 8 10.
 Euagoras Laced. 6 10 8.
 Euagoras Zanclaeus 5 25 11.
 Eualcidas Eleus Ol. 6 16 6.
 Euamerion Pergamenis Telesphorus, Epidauris Aescius 2 11 7.
 Euander Arcas 8 43 2, 8 44 5.
 Euanorides Eleus Ol. et Hellanodica 6 8 1.
 Euanthes Cyzicenus Ol. 6 4 10.
 Euanthes Oenopionis f. e Creta Chium venit 7 4 8.
 Euantidas Ambrasiotes Lysandri ad Aegospotamos socius 10 9 10.
 Eubius Thebanus stat. 9 11 4.
 Euboea Asterionis fluvii f. 2 17 1.
 Euboea ab Atheniensibus iterum occupata 5 23 4. ab Euboea incipit Myrtouza mare 8 14 12. Euboenses strigilli a Tanagra depellit Mercurius 9 22 2. pellibus vestiuntur 8 1 5.
 Euboea mons 2 17 1.
 Eubotas Cyrenaeus Ol. 6 8 3.
 Eubuleus Trochilli f. Tripolemi frater 1 14 2.
 Eubulides Athen. stat. 1 2 5, 8 14 10.
 Eubulus Carmanoris f. 2 30 3.
 Eubulus Splinthari f. 1 29 10.
 Eueadmus stat. Androstenis magister 10 19 4.
 Eucampidas Maenalius coloniam ducit Megalopolin 8 27 2.
 Euechor Coerani f. 1 40 5.
 Euechir Athen. stat. Eubulidis f. 8 14 10.
 Euechirus Corinthius plastes 6 4 4.
 Eueches Callianactis f. Rhodius Ol. 6 6 2. Diagoras nepos 6 7 2.
 Euectus Messenius Ol. 6 14 11.
Εὐελείας templum Athen. 1 14 5.
 Euclides Athen. stat. 7 25 9, 7 26 4.
 Euclus Cyprinus vates 10 12 11. bellum Persicum praedicit 10 14 6. de Homei 10 24 3.
 Eucosmus Lycurgi f. 3 16 6.
 Eucrates Proclis Carthag. pater 2 21 6.
 Euctemon Athen. 7 2 4.
 Eudamidas Archidami f. rex Spartaee 3 10 5.
 Eudelus luctator 5 21 9.
 Euenus fl. 3 18 12, 10 36 2.
 Euergetidas Aristomonis affinis 4 21 2, 4 23 2.
 Euergerus Naxius 5 10 3.
 Eueris(?)aeus 1 27 4.
 Euesperitas Libyae 4 28 2.
 Euipe Leuconis f. 9 34 9.
 Euippus Megarei f. a leone Cithaeronio occisus 1 41 3, 1 43 2.
 Eumantis Eleus vates ex Iamidarum genere 4 16 1.
 Eumedes Hippocoontis f. 3 14 6.
 Eumeli Corinthii *ἔπη* et *συγγραφή Κορινθία* 2 1 1, 2 2 2, 2 3 10. *προσόδιον ἐς Δῆλον* 4 4 1, 4 33 2, 5 19 10. epigrammata 4 33 2.
 Eumelus primus Patrensius rex 7 18 2.
 Eumenes rex 1 6 7, 1 8 1.
 Eumenides Sicyoniis quae Atheniensibus *εὐμεναί* 2 11 7. *μανίαί* 8 34 1. atrae et candidae 8 34 3. earum aedes et simulacra lignea 7 25 7.
 Eumolpia poesis 10 5 6.
 Eumolpus Deicratis pronepos 6 17 7.
 Eumolpus Thrax Neptuni et Chionis f. Cereris sacerdos 1 38 2, 2 14 3. Immaradi pater 1 5 2, 1 27 4.
 Eunomus Prytanidis f. rex Spartaee 3 7 2. *εὐνοῖ* 4 31 4.
 Euoras saltus 3 20 4.
 Euphaes Antiochi f. Messeniorum rex 4 5 8, 4 8 8, 4 10 3.
 Eupheme Musarum nutrix 9 29 5.
 Euphemi Caris de Satyris narratio 1 23 5.
 Eupheme Neptuni f. Argonauta 5 17 9.
 Euphorbus Etriam Persis prodit 7 10 2.
 Euphorbi Troiani scutum a Menelao dedicatum 2 17 3.
 Euphorion Chalcidensis de Iphigenia 2 22 7, de Laodice 10 26 8.
 Euphranon picior et stat. 1 3 4.
 Euphrates fl. bellus maleficis alit 4 34 2. a Baccho primum ponte iunctus 10 29 4.
 Euphron Hippasi f. Pythagorae. avus 2 13 2.
 Euphron Lepreates. Labacis pater 6 3 4.
 Euphrosyne Gratae 9 35 5.
 Eupolemus Argivus architectus 2 17 3.
 Eupolemus Eleus Ol. 6 3 7, 8 45 4.
 Eupolis comicus 2 7 3.

- Eupolus Thessalus 5 21 2.
 Euripides trag. 1 2 2, 1 21 1.
 Euripus 3 14 8. euripi Cnidum et Mitylenense intersecant 8 30 2.
 Euripus Chalcidicus 1 23 3, 1 38 1, 9 16 6, 9 22 5.
 Europa Phoenicis f. 7 4 1. a Love in vico Teumesso occultata 9 19 1. mater Carnei 3 13 5. τὰ ἐς Εὐρώπην ἔπη 9 5 8.
 Europas Hyraei f. 3 15 8.
 Europensis Mys 9 23 6.
 Europus Aegialei f. 2 5 6.
 Europus Phoronei f. 2 34 4.
 Eurotas fl. 3 1 1, 3 21 1 et 3. eum Alpheo confluit 8 44 4, 8 54 2. eius fontes 8 44 3.
 Eurotas Myletis f. rex Laconiae 3 1 1.
 Euryalus Hippodamiae procus 6 21 10.
 Euryalus Mecistaei f. Epigonos 2 20 5. Argivorum ad Troiam dux 2 30 10, 10 25 6. eius status 10 10 4.
 Euryalus Spartanus 4 20 8.
 Eurybates Argivus 1 29 5.
 Eurybates praeco 10 25 4 et 8.
 Eurybatus Laced. Ol. 5 8 7.
 Eurybiades classis Laced. praefectus 3 16 6.
 Eurybotas disco nobilis 5 17 10.
 Eurybotus Athen. Ol. 2 24 7.
 Eurycles Spartanus 3 14 6.
 Euryclides Athen. orator a Philippo veneno necatus 2 9 4.
 Eurycrates Anaxandri f. rex Spartaee 3 3 5.
 Euryeyda Endymionis f. 5 1 4.
 Eurydamidas Agidis f. rex Spartaee 3 10 5. veneno necatur a Cleomene 2 9 1.
 Eurydamus Aetolorum dux contra Gallos 6 16 1, 10 16 4.
 Eurydice Acrisii uxor 3 13 8.
 Eurydice Aeneae uxor 10 26 1.
 Eurydice Amphiarai f. 4 17 5.
 Eurydice Antipatri f., Ptolemaei uxor 1 6 8, 1 7 1.
 Eurydice Orphei uxor 9 30 6.
 Eurydice Philippi uxor 5 17 4, 5 20 10.
 Euryganea Hyperphantis f., Oedipi uxor 9 5 11.
 Euryleon Laced. dux 4 7 8, 4 8 11.
 Euryleonis Lacaena Ol. 3 17 6.
 Eurylochus Ulyssis socius 10 29 1.
 Eurymachus Antenoris f. 10 27 3.
 Eurymachus Hippodamiae procus 6 21 10.
 Eurymedon Agamemnonis auriga 2 16 6.
 Eurymedon fl. 10 15 4.
 Eurynome Gratiarum mater 9 35 5.
 Eurynome Oceani f. 8 41 4.
 Eurynomus deus 19 28 7.
 Eurypon Soi f. rex Spartaee 3 7 1. eius posteriori Eurypontidae 2 36 4, 3 7 1, 4 4 4. Euryponidarum sepulcra 3 12 8.
 Eurypylus Dexameni f. 7 19 9.
 Eurypylus Euaeonis f. 7 19 1 et 6, 7 21 7, 8 41 2, 10 27 2.
 Eurypylus Telephi f. Machaonem occidit 3 28 10, Peneleum 9 5 15.
 Euryraces Aiacis f. 1 35 2 et 3.
 Eurysthenes et Procles gemini fratres 3 1 7. Eurysthenis posteriori Agidae 3 2 1. 3 7 1.
 Eurystheus Herculi infensus 4 34 10. defuncti liberos persequitur 1 32 6. eius monumentum 1 44 10.
 Euryteae opp. 7 18 1.
 Eurytion Centaurus 7 18 1. Pirithoi sponsam rapit 5 16 8.
 Eurytion vicus olim Oechalia 4 2 3.
 Eurytus Actoris f. ab Hercule sagittis confixus 2 15 1, 5 3 3.
 Eurytus Melanei f. 4 2 3, 4 33 5. heros 4 3 10.
 εὐσεβεῖς fratres Catanenses 10 28 4.
 Eutaea opp. Arcadiae 8 27 3.
 Eutelidas Argivus stat. 6 10 5.
 Eutelidas Lacedaem. Ol. 5 9 1, 6 15 8.
 Euthydemus Sicyonius tyrannus 2 8 1.
 Euthymachus Temedius Periclyti pater 10 14 1.
 Euthymenes Maonalis Ol. 6 8 5.
 Euthymus pugil Ol. 6 6 4—11.
 Euthys Charmidae pater 3 2 7.
 Eutresiorum oppida 8 27 3.
 Eutyehides Sicyonius stat. Lysippi disc. 6 2 7, 6 3 6.
 Excectides Pyth. 10 7 7.
 ἐξηγηταὶ 1 34 4, 2 31 4, 4 33 6. τῶν ἐπιχωρίων 1 13 8, 1 41 2, 9 2 3. τῶν ἐπιχωρίων Πατρῶσιν 7 6 5.
 Argivorum 2 23 6. Eleorum 5 6 6, 5 21 8 et 9. Lydorum 1 35 8. Megarensium 1 42 4. δ' ἐν Ὀλυμπίᾳ 5 10 7, τῶν Ὀλυμπίᾳσιν 5 20 4, τῶν Ὀλυμπίων 5 20 4 (conf. 5 15 10, 5 19 6). Sicyoniorum 2 9 7. τεράτων καὶ ἐνοπρίων 5 23 6.
 extemporalis eloquentiae inventor 6 18 6.
 extispicium 6 2 6.
 fabae impurae legumina 8 15 4. non Cereis munus 1 37 4.
 fagus sacra Dodonae 1 17 5. faginae glades olim hominum cibus 8 1 6.
 fanae ara 1 17 1.
 fatidicae mulieres 10 12 1—30.
 felicitas perpetua nemini 8 24 13.
 feminae Olympiis ludis victrices 3 8 1.
 feminis interdictum ludis Olympiis 5 6 7. v. mulieres.
 ferae immolantur 7 18 12.
 ferrum quis primus fuderit 3 12 10. ferreae statucae 4 31 10, 10 18 6.
 ferraminationis inventor 10 16 1.

- festum quo ephēbi sagris caeduntur. 3 16
 10. *πυρσών* 2 25 4. *Αλαία* 8 47 4.
άλαια 8 47 4. *γυνοπαῖδια* 3 11
 9. *Λαίδαλα* 9 2 5. *Ἐπιδαύρια* 2 23
 8. *Ἐρμαῖα* 8 14 16. *Ἡραῖα* 2 24 2, 5
 16 2. *Ἡράκλεια* 9 32 2. *Θεοξένια* 7
 27 4. *Θεσμοφόρια* 10 33 12. *Θυῖα*
 6 26 1. *Ἰθαωμαῖα* 4 33 3. *κισσοτό-*
μοι 2 13 4. *Λαμπτήρια* 7 27 3. *Λά-*
φρια 7 18 11. *Λεσρναῖα* 2 36 7. *Λι-*
θοβόλια 2 32 2. *Λυκαῖα* 8 21, 8 38
 5. *Μουσεία* 9 31 3. *Σαρωνία* 2 32 10.
Σκιόρεια 8 23 1. *τόρβη* 2 24 6. *Τα-*
κλίνθια 3 10 1; 3 19 3, 4 19 4. *Χθόνια*
 2 35 5.
- ficus Cereris donum 1 37 2. ficulnea statua
 6 18 7.
- inguli Aulide multi 9 19 8.
- filialis pietas 2 20 3, 10 28 4.
- filum lanæum homines arceat a Neptuni
 fano 8 10 2.
- fastula (*σύριγξ*) a Panē laventa 8 38 11.
T. Quinctius Flaminius in Græciam mit-
 titur 7 7 9, 8 51 1, 10 34 4. Hannibalem
 capere nititur 8 11 11.
- fluvius ex effuso cithore ortus 9 33 4: in-
 iecta liba per subterraneos meatus ege-
 rens 10 8 10: inares gignens 7 22 11:
 vitiliginem sanans 5 5 11: homicidii la-
 bem refugiens 9 30 8. fluvii frigidi 8
 28 2: maria et stagna perlabentes 5 7
 3—5: Græci non ferunt monstra noxia
 4 34 2, 8 28 2. fluviorum rex 8 38 10:
 ambages 8 41 3: occulti meatus 2 5 2:
 simulacra 8 24 12. fluvii arbores et
 plantae peculiare 5 14 3: detondentur
 comae 1 37 3, 8 41 3.
- focus cinericius 5 15 9. communis 8 9 5, 8
 53 9.
- fons stillans 2 7 4: amarus 4 35 12. equi
 ungula exscalptus 2 31 9. portus et na-
 ves introsipientibus representans 3 25
 8. e platano manans 4 34 4. altero quo-
 que anno exarescens 8 29 1, fatidicus 7
 21 12. pluvias ciens 8 38 4. mammae
 similis 9 34 4. fontes miraculosi 4 35
 10—12.
- formicae albicantes 3 26 3.
- Fortuna v. *τύχη*.
- forum Romanum 10 5 11. forum Augusti
 8 46 4, Traiani 5 12 8. forum laterculi
 figura 8 46 1. fora Iunium 6 24 2.
- fretum Siculum 2 5 2—3.
- fructus arborum in sacrificio 7 18 12.
- fulgure coruscet Aesculapius infans 2 26
 5. fulguribus procellis et tonitribus sacra
 fiunt 8 29 1.
 fumus bifidus 9 18 3.
 fungus evulsus scaturiginem praebet. 2
 18 3.
 funebres ludi primi 8 4 5.
 funis e capillis 7 5 7.
 funus optatum Messen. 4 13 3. Laced.
 4 14 4.
- Furiae v. *Ἐρινύες* et *Εὐμένιδες*.
 furor e subito sacrorum aspectu 1 18 2, 3
 16 9, 7 19 7. furorem equis iniiciens
 puteus 9 8 2.
 fusor ferri primus 3 12 10. aeris 8 14 8,
 10 38 6.
- Giabala opp. 2 1 8.
 Gades 10 4 6, 1 35 8.
- Γαῖος Telluris fanum 5 14 10, 7 26 13.
 Galaco fons 3 24 7.
Γαλήνης simulacrum 2 1 9.
γαλεωτής in Thrasybuli statua 6 2 4.
 Galeotis v. Hybla.
- Galli Græciam invadunt 1 3 6—4 5, 10
 19 5—23 14. ad Delphos divinitas im-
 pugnantur 8 10 9. in Asiam traiciunt 1
 8 1, 7 7 5, 10 32 4, 10 36 1. Ptole-
 maeum Ceraunum occidunt 1 16 2. mer-
 cenarii 1 7 2, 1 13 2. porcina abstinent
 7 17 10.
- gallus gallinaceus in Minervae galea 6
 26 3.
 Seli sacer 5 25 9. discerptus Africum
 arceat 2 34 2. gallinaceorum duo genera
 apud Tanagraeos 9 22 4.
- C. Sulpicius* Gallus in Græciam legatus 7
 11 1.
- Ganycctoris filii 9 31 6.
- Ganymeda dea, postea Hebe dicta 2 13 3.
 Ganymedes pater, raptus, manus, statua 5
 24 5, 5 26 2.
- Garammon v. Sarapammon.
- Garales vel Gareates fl. Arcadiae 8 54 4.
 Garatae demus Tegeaticus 8 45 1.
- Gargaphia fons 9 4 3.
- Gargetus Iouis pater 6 22 7.
- Gaseptum Telluris fanum 3 12 8.
- Gatheae opp. Arcadiae 8 34 5.
- Gatheatas fl. Arcadiae 8 34 5.
- Gela urbs Siciliae ab Antiphemo condita
 8 46 2. Geloorum thesaurus et dona
 Olymp. 6 19 15, signa Daedalea 9 40 4.
- Gelanor Sthenelae f. 2 16 1. cum Danoo
 de regno Argivo contendit 2 19 3.
- Gelon Dinomenis f. Gelous 5 23 6, 6 9 4.
 Gelon Dinomenis f. Hieronis frater 5 27 1,
 6 9 5, 6 12 1, 6 19 7, 8 42 8.
- Gelon Hieronis minoris f. 6 12 3.
- Gelon Phocensium dux cum copiis dæletas
 10 1 5.
- Genesis locus 2 38 4.

- Genethlion locus Argolidis, ubi Thesus
 natus 2 32 9, 8 7 2.
 Genetylides deae 1 1 5.
 Genaides deae 1 1 5.
 Genunia 8 43 4.
 Gerania mons 1 40 1, 1 43 7.
 Geranthrae seu Geronthrae opp. 3 2 6, 8
 21 7, 3 22 6.
 Gereatis vel potius Galeotis v. Hybla.
 Gerania urbs 3 21 7, 4 3 2 et 9. Hamero
 Enope 3 26 2. Messeniae finitima 4 1 1,
 4 3 2.
 Geres Boeotus coloniae dux 7 3 6.
 Germani ab Antonino oppressi 8 43 6.
 γέρον Gytheatis Nereus 3 21 9.
 γέροντες Spartani xxvii 3 52.
 Geronteum mons Arcadiae 8 16 1, 8 22 1.
 γερουσία Spartanoorum 3 11 2.
 Geryon Chrysaoris f. 1 35 7. tricorpor 5
 19 1. eius boves 3 16 5, 4 36 3, filia 10
 17 5.
 Getae Lysimachum vincunt 1 9 6, a Trai-
 no imperio Romano adiciuntur 5 12 6.
 Gigantes Rheas opem ferunt 8 32 5, 8 36
 2. mortales, non a diis oriundi 8 29 2.
 quo loco cum diis pugnaverint 1 25 2,
 8 29 1, 8 47 1.
 Gitiadas Laced. poeta et faber aerarias 3
 17 2, 3 18 8.
 glandibus faginis vescabantur veteres 8
 1 6.
 γλαυγίς piscis Hermi et Meandri 4 24 2.
 Glaucē Creontis Corinthii f. 2 3 6.
 Glaucē nymp̄ha 8 47 3.
 Glaucias Aegineta. stat. 6 9 5 et 9, 6 10 3,
 6 11 9.
 Glaucias Crotoniates Ol. 10 7 4.
 Glaucias Rheginus 5 27 8.
 Glaucis oculis Minerva 1 14 6.
 Glaucō Athen. Ol. 6 16 9.
 Glaucus Aepyti f. Messeniorum rex 4 3 9.
 Glaucus Antenoris f. 10 27 3.
 Glaucus Argivus stat. 5 26 2 et 6.
 Glaucus Carystius Demylli f. Ol. 6 10 1—3.
 eius insula ib.
 Glaucus Chius ferrum primus ferruminat
 10 16 1.
 Glaucus Corcyraeus 6 9 9.
 Glaucus deus marinus 6 10 1. Anthedo-
 nius piscator 9 22 7. eius barba 10 4 7,
 κηθῆμα 9 22 6.
 Glaucus Epicydus f. periturus 2 18 2, 8 7 8.
 Glaucus fl. 7 18 2.
 Glaucus Sisyphi f. Bellerophontis pater 2
 4 3. Taraxippus 6 20 19.
 Glonus Herulis fl. 4 30 1.
 Glisas Boeotia opp. 9 19 2. praellum ibi
 ab Epigonis commissum 1 44 4, 9 5 13,
 9 8 6, 9 9 4.
 Γλυπία fontes 7 27 4.
 Glyppia pagus 3 22 6.
 Gnathus Thessalus 5 24 5.
 Gnathon Dipaensius Ol. 6 7 9.
 Gobryas Persa Mardonii pater 1 1 5, 3 11
 3, 9 1 3.
 Golgi locus Cypri 8 5 2.
 Gonippus et Panormus Andanienses 4 27 1.
 Gonusa Sicyoniorum opp. 2 4 4, 5 18 7.
 conf. 7 26 13.
 Gorgaeus Machaonis et Anticleae f. 4 3
 10, 4 30 3.
 Gorge Oenei f. 10 38 5.
 Georgias Carmanthia f. Leontinus 6 17 7.
 statua eius insaurata 10 19 1.
 Gorgo v. Medusa.
 Gorgophone Persei f. Perieris et Oebal-
 uxor 2 21 7, 8 1 4, 4 2 4.
 Gorgus Aristomenis f. 4 19 6, 4 21 2 et
 10. Messeniae coloniae dux 4 23 2 et 5.
 eius uxor 4 19 6.
 Gorgus Eleus Ol. 6 15 9.
 Gorgus Messenius Ol. 6 14 11.
 Gortyna s. Gortyna urbs Cretae 8 53
 Gortyniis opem fert Philopoemen 8 50 6.
 Gortyna s. Gortyna Arcadiae opp. 5 7 1, 8
 27 4, 8 28 1.
 Gortynius fl. 5 7 1, 8 4 8, 8 28 2.
 Gortys Stymphali f. 8 4 8.
 Gortys Tegeatae f. 8 53 4.
 Graea feminae et urbis nomen 9 20 2.
 Graeciae miracula 9 36 5, 9 38 2. claves
 7 7 6. colonia prima 8 3 5. urbs recen-
 tissima 8 27 1. urbium primarium fa-
 ctus casus 7 17 1—2. condicio sub Ro-
 manis 7 16 9, 7 17 3—4. viri fortes 8
 52 1—5. proditores 7 10 1—5. Graeciae
 effugies 5 11 5, 6 16 3.
 Graeci creduli 9 30 4. in exteris rebus
 praedecandis diligentiores quam in suis
 9 36 5. ab illo redeuntes tempestate dis-
 lecti 8 5 2. adversus Persas quot pug-
 narunt 10 20 1, adversus Gallos 10 20 3.
 Graecorum commune donarium post pug-
 nam Plataeensem 5 23 1, 7 6 4, 10 13 9
 post Salaminiam 10 14 5. in sacris mag-
 nificientia 5 12 3. dissensus in rerum ge-
 stularum narratione 4 2 3, 8 53 5, 9 16 7.
 insularibus tributa imposita ab Aristide
 8 52 2. Graeci civitate Romana donati
 bona sua filiis non donatis non relin-
 quant 8 43 5.
 gramine coronatus Schedius 10 30 8.
 grando sacrificiis et incantamentis abigitur
 2 34 3.
 Granianus Sicyonius Ol. 2 11 8.
 Gras Echelai f. 3 2 1.
 Gratia in basi solii Iovis Olymp. 5 11 8.
 Gratiarum numerus, nomina, cultus, my-
 steria, parentes 9 35. aedes, simulacra,
 insignia 1 22 8, 2 34 10, 3 14 6, 3 18 6,
 6 24 6, 9 34 1, 9 38 1. lucus 2 34 10.
 Gratulis et Eumenidibus iunctim sacra

- Hunt 8 34 3. Gratiae ante templum Iu-
 nonis 2 17 3, in corona Iunonis 2 17 4,
 5 11 7.
 Grylus v. Ogrylus.
 Grylus Xenophontis f. Epaminondam vul-
 nerat 1 3 4, 8 9 5 et 10, 8 11 6, 9 13 5.
 Grynaeum Apollinis templum 1 21 7.
 grypes in galea 1 24 5. eum Arimaspi
 pugnant ib. 6. pantheris similes 8 2 7.
 Ganeus Laonomeus pater 8 14 2.
 Ganeus dux ad Troiam 8 18 2.
 γυαλα tharacum 10 26 5.
 Gyges Dasyli f. a Smyrnaeis elicitur 4
 21 5, 9 29 4.
 gymnasium Eleorum 5 15 8, Pellenaesium
 7 27 5, Ptolemaei 1 17 2. gymnasiarum
 dii praesides 4 32 1.
 gymnastae nudato corpore in certamen
 descendunt 5 6 8. eorum iusiurandum 5
 24 9.
 γυμνοπαΐδαι Spartanorum. festum 3
 11 9.
 e gypso simulacra 8 22 7, 9 32 1. gypsa-
 tis armis victi hostes 10 1 11.
 Gythium Lacedaemoniorum navale 1 27 5,
 3 21 4 et 6. eius conditores et memo-
 randa ib. 8. classis Laced. ibi combusta
 8 50 8.
 Haemon Iphiti pater 5 4 6.
 Haemon Lycaonis f. 8 3 3, 8 44 2.
 Haemon Thonantis f. 5 3 6.
 Haemoniae vicus Arcadiae 8 3 3, 8 44 1.
 Haemostratus Tritaensis 6 12 8.
 Hagias Agelochi f. v. Agias.
 Hagnagora Aristomenis soror, Euergetidae
 uxor 4 21 2, Tharycis Phigaliensis 4
 24 1.
 Ἁγνή Libera 4 53 4.
 Hago fons 8 38 3.
 Hago nymphea 8 31 4, 8 47 3. Iovis nutrix
 8 38 3.
 Halae opp. Boeotiae 9 24 5.
 Ἁλῆαι mulieres 2 22 1.
 Haliartia regio 9 16 6, 9 17 4, 10 35 2.
 Haliartus opp. Boeot. a Spartanis oppug-
 natus 3 5 3. eius situs et conditor 9 32
 5. templa 9 33 1 et 3, a Persis combusta
 10 35 2.
 Haliartus Thersandri f. 9 34 7.
 Halicarnassus Cariae opp. colonia Troezen.
 2 30 9, 2 32 6.
 Halice opp. 2 36 1.
 Halirrhothius Neptuni f. a Marte interfe-
 ctus 1 21 4, 1 28 5.
 Haliatae fons Ephesii agri 7 5 10.
 Halisus ins. 2 34 8.
 Halmones v. Olmones.
 Halmus Sisyphei f. 9 34 10, 9 36 1.
 Halotis festum Tegeatarum 8 47 4.
 ἄλτροες 5 26 3. ἀρχαῖοι 5 27 12, 6 3 10.
 Halus locus Arcadiae 8 25 2.
 Hama fons Mercurio sacer v. Nama.
 Hamadocus v. Amadocus.
 Harma urbs Boeot. 1 34 2, 9 19 4.
 Harmodius Athen. Hipparchum interficit 1
 8 5. eius sepulcrum 1 29 15.
 Harmodius Eleus Callonis pater 6 12 6.
 Harmonia Cadmi uxor triplicis Veneris si-
 mulacra statuit 9 16 3. eius nuptiae 3 18
 12, 9 12 3, monile 9 41 2.
 ἄρμονια Φρύγιος 9 12 5.
 ἄρμονια Laconici a Lyandro conatituti
 9 32 9. eiiciuntur ab Epaminonda 8 52
 4, 9 6 4.
 Harpagus Medus 2 31 6.
 Harpalus Amyclae f. 7 18 5.
 Harpalus Macedo 1 37 5, 2 32 4.
 Harpina Asopi f. Oenomei mater 5 22 6,
 6 21 8.
 Harpina urbs 6 21 8.
 Harpinates fl. 6 21 8.
 Harplea locus 3 10 7.
 Harpyiae a Phineo abactae 3 18 15, 5 17
 11. Pandarei filias rapiunt 10 30 1.
 Hebe Iovis filia Herculi nupta 1 19 3, 2
 13 3, 2 17 6. Iunoni adstat 2 17 5, 8 9
 3. eius templum 2 12 4.
 Hebraei supra Syros 1 5 5, supra Palaes-
 tinam 10 12 9. Sijeni apud eos sepul-
 crum 6 24 8. Hebraeorum bysaeus 5 5 2.
 Hecaeerge Hyperborea 1 43 4, 5 7 8.
 Hecaeus vates Aristodemi filios comitatur 4
 16 1.
 Hecaeus vates in bello Messeniaco secundo
 4 16 1, 4 21 7 et 12.
 Hecataeus Milesius de Auge 8 4 9, 8 47 4,
 de Cerbero 3 25 5, de Oechalia 4 2 3.
 Hecate Iphigenia 1 43 1. ab Aeginetis
 inprimis culta 2 30 2. eius templum et
 statuariae 2 22 7, 2 36 2. ἐπικυρηγίδια ib.
 Hecatomphonia sacra 4 19 3.
 Hecenes v. Ectenes.
 Hector Amphiclii pronepos 7 4 9.
 Hector Priami f. 5 25 8. pictus 10 31 5.
 sepultus apud Thebanos 9 18 5. inferias
 ei mittunt Troiani 3 18 16.
 Hecuba in Lyciam ab Apolline transpor-
 tata 10 27 2. somnium eius 10 12 5.
 hedera ubi primum exorta 1 31 6. hedera
 templum labefacit 9 33 7.
 Hegeleos Tyrheni f. 2 21 3.
 Hegemone Gratia 9 35 2.
 Hegopolis Couis 6 17 2.
 Hegesarchus v. Agesarchus.
 Hegesinus ἐν τῇ Ἀρδίδι 9 29 1.
 Hegetrides Antagorae f. Couis 3 4 9.
 Hegias Athen. stat., Onatae et Ageladae
 aequalis 8 42 10.
 Hegias Troezen. poeta 1 2 1.

- Hægylus Theoclis pater 5 17 2, 6 19 8.
 Helena Nemesii f. 1 33 7. in Asiae et Europae perniciem nata 10 12 2. a Theseo et Pirithoo raptâ 3 18 15. Theseo nupta 2 32 7. e Theseo gravida Menelaos nubit 2 22 6. invaditur a Menelaos 5 18 3. a Megapanthe et Nicostrato expellitur 3 19 9. rediviva Achillis uxor Ste-sichoro caecitatis causam indicat 3 19 13. Helene famulae 10 25 4, proci iureiurando adstricti 3 20 9, lavacrum 2 2 3, sepulcrum 3 19 9, templum 3 15 3. Helena *δενδορίτις* 3 19 10.
 Helena Hebraea 8 16 5.
 Helene ins. 1 36 1, 8 14 12.
 Helenus Priami f. Pyrrhi comes successor et liberorum tutor 1 11 1, 2 23 5—6. sapientia insignis 5 22 2. eius monumentum 2 23 5—6, effigies 10 25 5.
 Heliaca diastrium Athen. 1 26 8.
 Helicaon Antenoris f. 10 26 7.
 Helice opp. Aegiali 7 1 4 et 24, 7 25 4.
 Helice Selinuntis f. Ionis uxor 7 1 3, 7 25 8.
 Helicon Boeotiae mons 9 26 6—27 1, Musis sacer 9 29 1. eius lucus 9 29 5, tripodes et statuae 9 31 1—3, plantae et serpentes 9 28 1.
 Helicon fl. 9 30 8.
 Heliodorus Haliensis 1 37 1.
 Helisson Lycaonis f. 8 3 2.
 Helisson fl. Arcadiae 2 12 2, 5 7 1, 8 3 3, 8 29 5, 8 30 1.
 Helisson opp. Arcadiae 8 3 3, 8 27 1 et 7, 8 30 1.
 Helius Persei f. 3 20 6.
 Hellanicus Alcaeneti f. Ol. 6 7 8.
 Hellanicus Eleus 5 5 1.
 Hellanicus Ephesius Amyntae pater 6 4 5.
 Hellanicus de Medeae filio 2 3 8, de Py-ladis et Electrae filius 2 16 7.
 Hellanodicarum numerus 5 9 5, sedes et officia 6 2 2, 6 6 6, 6 20 10, 6 23 2, 6 24 1—4. hellanodicis interdicitur eque-stri certamine 6 1 3.
 Hellanodiceon 6 24 1.
 Hellas olim Thessaliae pars, post tota Graecia 3 20 6.
 Helle cum Phrixo aufugit 9 34 5.
 Hellen Thessaliae rex 7 1 2.
 Hellenium locus Spartae 3 12 6.
 Hellepontii 10 31 6.
 Helos opp. Laced. 3 2 7, 3 20 6, 3 22 3.
 Helotes 3 20 6, 4 23 1. deficient 1 29 8, 3 11 8, 4 24 5. ter mille venduntur a Philopoemene 8 51 5.
ήμεροδρομος 6 16 5.
 Hemitheia Cyeni f. 10 14 2.
 Henioche Creontis f. 9 10 3.
ήνιλοχος caelestis 2 32 1.
 Heraclaea sub Oeta monte 2 23 5. ab Achaeis obsessa 7 15 3 et 9. ab Aetolis capta 10 20 9.
 Heraclia ad Pontum Euxinum 5 26 7, 10 15 1.
 Heraclia vicus Eleorum 6 22 7.
 Heraclitotae ad Miletum 5 1 5.
 Heraclidae a Perseo orti 2 18 7. Aetolicorum regam consanguinei 5 3 7. de Alc-mene sepelienda dissentiant 1 41 1. reditum in Peloponnesum tentant 1 41 2. redeunt 2 16 1, 2 18 7, 3 1 5, 4 3 3.
 Heraclides Alexandrinus Ol. 5 21 13.
 Heraclides Prytanis Delphorum 10 2 5.
Ηράκλεια ημέρα 2 10 1. festum Herculis 9 32 2.
Ηράκλειον 3 15 5, 4 30 1, 7 5 5, 9 11 4 et 6, 9 32 4.
Ηράκλειος fons 2 32 4.
Ηράκλειος torrens 10 37 3.
Ηραία festum 2 24 2, certamina 5 16 2.
 Heraea Arcadiae opp. 3 8 7 et 8, 6 17 4, 8 26 1—2. *Ηραϊίτις χώρα* 5 7 1.
 Heraeus Lycaonis f. Heraea conditor 8 3 4, 8 26 1.
Ηραϊόν 2 16 2, 2 17. signa Daedala in Argivo posita non supersunt 9 40 4.
 Hercules Aegyptius vel Canobensis 10 13 8.
 Hercules Alcmenae f. Pelopis pronepos 5 13 2, 5 14 1 et 9, Aechmoraes pater 8 12 3, Antiochi 1 5 2 et 10 10 1, Ctesippi 2 19 1 et 3 16 6, Ecephronis et Promachi 8 24 2, Telephi ipsi omnium simillimi 10 28 8, Theagenis 6 11 2, Tyrseni 2 21 3. cum Acheloo luctatur 3 18 6 et 6 19 12, cum Antaeo 9 11 6. Actoris filios occidit 2 15 1, 3 18 15, 5 2 1. ab Aesculapio sanatur 3 19 7, 3 20 5. Amazonas devincit 5 11 4, 5 25 11. Apollini templum exstruit 8 15 5, tripodem eripit 3 21 8, 8 37 1, 10 13 7. aprum Erymanthium venatur 8 24 5, Marathonium 1 27 10. Arione vehitur 8 25 10. Asinaeis terminum ponit 2 28 2. Atlantem onere levat 5 10 9, 5 11 5. Augem comprimit 8 4 9. cum Augea bellum gerit 5 12 1, 6 20 16. Cerberum ex inferis protrahit 2 31 2, 2 35 10, 3 25 5, 9 34 5. ad Coeycem migrat 1 32 6. Cyathum interficit 2 13 8, Cycnum 1 27 6, 3 18 10. *δαφναφορεί* 9 10 4. Diomedem Thracem punit 3 18 12, 5 10 9. dracones iugulat 1 24 2. Dryopes vincit 4 34 9. Elidem capit 5 3 1, purgat 5 1 9, 5 10 9, 9 11 6. Geryonis boves abigit 3 16 5, 3 18 13, 4 36 3, 5 19 1. Heben ducit 1 19 3, 2 17 6. Hippocoon-tem et filios punit 2 18 7, 3 16 6, 3 15 4, 8 53 9. Icarum sepelit 9 11 5. Iovi

- ἀπομίω** primus sacra facit 5 14 1, lu-
moni **αἰγοφάγω** 3 15 19. leonem suffo-
cat 3 18 5, 5 11 5, 6 5 5, 8 18 3. cum
Leprei voracitate certat 5 5 4. Linum
interficat 9 29 9. a Marathonii primis
colitur 1 15 3, 1 32 4. Megaram uxorem
dimittit 10 29 7. a Minerva adiuvatur 5
17 11, 6 19 12, 6 25 2, 8 18 3: sopitur
9 11 2: in deorum consortium introduci-
tur 3 18 11, 3 19 5. cum Nelei filii foedus
icit 4 15 8. Nessum punit 3 18 12.
Olympicos ludos edit 5 8 3, 8 48 1.
Orchomeniis Arcadicos barathra fodit 8
14 2 et 8 19 3, Boeoticos vincit Cephiso
immisso 9 17 2, 9 37 2, 8 38 7. cum
Oreo Centauro pugnat 3 18 6. Peliae
funebribus praesidet 5 17 9. Phenei ha-
bitat 8 14 2. populum albam in Grae-
ciam infert 5 14 2. Prometheus vinculis
liberat 5 10 6. Pylum capit 3 26 8. Sau-
rum latronem interficit 6 21 3. Sostratum
sepelit 7 17 8. spinis evellendis exer-
cerit 6 23 1. Stymphalides sagittis confi-
git 8 22 4. e Thestii filiabus L filios
procreat LII 9 27 6—7. cum Thurio gi-
gante pugnat 3 18 11. Tiryathe profugit
1 32 6, 8 14 2. Hercules clava 2 31 10,
Cynosarges 1 19 3, gymnasium 9 11 7,
labores 3 17 3, 5 10 9, 5 26 7. sacerdos
virgo 9 27 6. sacra Sicyonia 2 10 1.
sagittae 5 13 4. simulacrum antiquum 3
14 6, armatum 3 15 3, colossicum 9 11
6, cubitum X 5 25 11, Daedaleum 9 40
3, femore vulnerato 8 53 9, ferreum 10
18 6, nudum 2 4 5, puerile 5 25 7, qua-
dratum 2 10 7. templa 4 30 1, 9 24 3, 9
27 6, 9 32 2, 9 38 6: templum Herculi
cum Mercurio commune 8 32 3.
- Ἡρακλῆς Βουραῖκός** 7 25 10. **Θά-
σιος** 5 25 12, 6 11 2. **Θηβαῖος** 5 8 8,
8 48 1. **ἐκποδέτης** 9 26 1. **Μάντι-
κλος** 4 23 10, 4 26 3. **πατρῷος** 4 8 2.
πρόμαχος 9 11 4. **δινολογούστης** 9
23 4. **σηπλαῖτης** 10 32 5. **Τιρῶν
Θιος** 5 2 2, 10 13 8. **Χάροψ** 9 34 5.
- Hercules Alexandri M. f. 9 7 2.
Hercules Idaeus 5 7 6, 5 18 8. Thebano
antiquior 9 27 8. ludos Olympicos in-
stituit 5 7 7 et 9. Cereris Mycalesiae
aedituus 9 19 5, 9 27 8. **παραστάτης**
5 8 1, 5 14 7, 6 23 3. eius statua 8
31 3.
Hercyna fl. Boeot. 9 39 2 et 3 et 5 et 7.
Hercyna nympa 9 39 2.
Hermæ **ἀκῶλοι** quadrati 1 17 2, 1 24 3,
4 33 3, 8 39 6, 10 12 6. terminai 2 38 7,
3 1 1, 3 10 6.
Hermæ pueri in Trophonii sacris 9 39 7.
- Hermæa 8 14 10.
Hermæum locus Arcadiae 4 34 6.
hermaphroditus v. Attes.
Hermesianax Agonei f. Ol. 6 17 4.
Hermion Europis f. 7 34 4.
Hermione Helenæ ex Menelao f. uxor
Pyrrhi 1 11 1, 3 25 1, 3 26 7. postea
Orestis 1 33 8, 3 1 5, 10 16 4. eius ex
Oreste filius 2 18 6.
Hermion opp. 2 34 4. primæ situs 2 34
10, recentioris ib. 11. **Ἑρμιονίς χώρα**
ib. 6.
Hermocrates Clitomachi pater 6 15 3.
Hermogenes Cytherius stat. 2 2 8.
Hermogenes Xanthius cognomento **ἐκπρος**
Ol. 5 13 3.
Hermolycus pancratiastes 1 23 10.
Hermon Lysandri gubernator 10 9 7.
Hermon Pyrrhi f. 8 19 8.
Hermon Troezenius stat. 2 31 6.
Hermophantus Chius Lysandri socius 10
9 9.
Hermus fl. 4 34 2, 5 13 7, 7 27 12, 10 4
6. Hermi campus 3 9 6.
Herodes Atticus Athenis stadium marmo-
reum 1 19 6 et Odeum exstruit 7 29 6.
Delphicum stadium exornat 10 32 1. eius
donaria in templo Isthmico 2 1 7, in
gymnasio Olymp. 6 21 1.
Herodotus Clazomenius Ol. 6 17 2.
Herodotus Halicarnass. 1 5 1, 2 20 10, 2
30 4, 3 2 3, 5 26 4, 10 20 2, 10 32 8,
10 33 8 et 9 et 12.
heroes et heroiæ seculi homines proceri
6 5 1. heroes invocantur 4 27 6. heroes
ἐπώνυμοι Atheniens. 1 5 1—2. heroes
Marathonii 1 32 4. heroum ultimus Cleo-
medes 6 9 8. heroum adversus impios
homines irae 3 4 6. heros **ἀρχηγέτης**
10 4 10. **δαίμων** 6 6 7. heroum arae
1 1 4.
Herophanes Troezen. de Europe Phoronei
notho 2 34 4.
Herophile Sibylla 10 12 1—7.
Hersæ Cecropis f. 1 2 6; 1 18 2.
Hesiodi aetas 9 30 8; patria 9 36 4, re-
pula in Pythia 10 7 3, **θάβδος** 9 30 3,
tripus praemium 9 31 3, mors 9 31 6,
sepulcrum 9 48 3, statua 5 26 2, 9 27 5.
carmina ei ab aliis alia data 9 31 4, in-
terpolata 2 26 7: **κατάλογος γυναι-
κῶν** 1 3 1, 1 43 1, 3 24 10 (cf. **Ἡοῖαι
μεγάλαι**), **ἐπημαντικά** 9 31 5. **θεο-
γονία** suspecta 8 18 1, 9 27 2, 9 31 5,
9 35 5. loci laudati 1 24 7, 2 9 5.
Hesperia malus 6 19 8.
Hesperides 5 11 6, 5 17 2, 6 19 8.
Hestiaea s. Histiaea Euboeae opp. 7 4 2.

- postea Oreus 7 26 4. a Villio eversa 7 7 9.
- Hestiaeus perdit Milesios 10 33 2.
- hestiatores v. *Ἰστιαῖοι*.
- Ἰστιατόριον* 5 15 13.
- Hetoemocles Hippothenis f. 3 13 9.
- hexametrum primus cecinit Olen 10 5 7.
- Ἰκείσιος* 1 20 7, 3 17 9, 7 25 1.
- Hicesius Chius Lysandri ad Aegospotamos socius 10 9 9.
- Hicetaon Critolai pater 10 26 1.
- Hicetas Aristocratis f. et pater 4 17 2, 8 5 13.
- Ἰκρά ὄδος* 1 26 3, 5 26 7.
- Hiera ins. 10 11 4.
- Hiera ins. e mari emersa 8 33 4.
- Hiera ins. antea Sphaeria 2 33 1.
- Hierocaesarea opp. Lydiae 5 27 5.
- Hieron Dinomenis f. Syracus. 6 12 1, 8 42 6.
- Hieron Hieroclis f. Syracusarum tyrannus 6 12 2. populi Romani socius ib. 3. eius statuæ duo ib. 4, tres 6 15 6.
- Hieron Prienensis patriam suam pessundat 7 2 10.
- Hieronymus Andrius Ol. 3 11 6, 6 14 13.
- Hieronymus Cardianus historicus 1 9 8, 1 13 9.
- Hieronymus Maenalius 8 27 2.
- Ἰεροθύσιον* Messeniorum 4 32 1.
- Ἰεροθύται* 8 42 12.
- Ἰεροφάντης* 2 14 1, 4 16 2.
- Hilaira et Phoebe Dioscurorum uxores, Apollinis filiae 2 22 5, 3 16 1, 4 31 12.
- Ἰμάρτες* pugilum 5 21 14, 8 40 3.
- Himerensium de Helena fabula 3 19 11.
- Hippagoras Leontinus 5 22 7.
- Ἰππάρχεις* Olymp. 6 20 10—14.
- Hipparchus Pisistrati f. 1 8 5, 1 23 2, 1 29 15.
- Hippasus Pythagoræ proavus 2 13 2.
- Hippus 1 33 8.
- Hippias Pisistrati f. 1 23 1.
- Hippias ὁ σαρῶς 5 26 4.
- Hippias stat. 6 13 5.
- Hippo Scedasi filia 9 13 6.
- Hippocon Tyndarum fugat 3 1 4, 3 21 2. eius filii 3 14 6 et 7, 3 15 1.
- Hippocrates Aripbronis f. Athen. dux 3 6 1, 9 6 3.
- Hippocrates Epicydus frater Syracusanus sollicitat 6 12 4.
- Hippocratis medici donarium 10 2 6.
- Hippodamia Oenomai f. 5 11 6, 6 20 19. Heræa instituit 5 16 4. eius proci 5 14 6, 5 17 7, 6 21 9: nox una Myrtilo pacta 9 14 11: ludicrum 5 20 1: exsilium 6 20 7.
- Hippodamion 5 22 2, 6 20 7.
- Ἰπποδρόμια* 8 4 5.
- hippodromus Olymp. 6 20 19, Eleusiam 6 24 2.
- Hippola urbs 3 25 9.
- Hippolyte Amazonum dux 1 41 7.
- Hippolytus Rhenali f. rex Sicyonis 2 6 7.
- Hippolytus Thesei f. 1 22 1—2, 2 27 4, 2 31 4, 2 32 1 et 3—4 et 10, 3 12 9.
- Hippomachus Eleus Ol. 6 12 6.
- hippomanes aereo equo infusura 5 27 3.
- Hippomedon Adrastii sororis f. 10 10 3.
- Polydori pater 2 20 5. Polynicem adiuvat 2 36 8.
- Hippomenes Medontides 4 13 7.
- Hippus Eleus Ol. 6 3 5.
- Hipponobus Capanei pater 9 8 7. Proeti f. 10 10 3.
- hippotamum v. equus.
- Ἰππος* v. Hermogenes.
- Hippothenes Laced. Ol. 3 13 9, 5 8 9. eius templum et cultus 3 15 7.
- Hippostratus amasius Laidis 2 2 5.
- Hippotes Phylantis f. 2 4 3. Carno interfecto aufugit 3 13 4.
- Hippothon heros eponymus Athen. Neptuni et Alopes f. 1 5 2, 1 39 4, 1 39 3.
- Hippothonitis tribus Tegeat. 8 53 6.
- Hippothonus Cercyonis f. Arcadiae rex 8 5 4, 8 45 7.
- Hippotion Tarentinus 5 25 7.
- Ἰπποτρόφοι* 6 2 1, 8 10 8.
- Hippurene Boeotorum et Troezeniorum 2 31 8, 9 31 3.
- Ἰππον μνήμα* 3 20 9.
- Hira opp. Messeniae postea Abia 4 30 1.
- hirceinus sanguis adamantem liquefacit 8 18 6.
- hirundines in Danlide non degunt 10 4 9.
- Hispani v. Iberi.
- Histiæa Euboeae opp. 7 4 9.
- Ἰστιαῖοι* Dianæ Ephesiae 8 13 1.
- Historis Tiresiae f. 9 11 3.
- Holæas (?) Cypseli Arcadis f. 8 5 7.
- Holmones v. Olmones.
- Homeri aetas 9 30 3, patria 10 24 2, caecitas paupertas errores 1 2 3, 2 33 3, 4 33 7. antrum Smyrnæum 7 5 12, monumentum 10 24 2, statua 5 26 2. carmina a Pisistrato collecta 7 26 13, hymni cum Orphicis collati 9 30 12, hymnus in Apollinem 10 37 5, in Cererem 4 30 4. stragemata 4 28 7—8. Homerus deum Delphicum consultit 10 7 3. antiquis nominibus gaudet 9 40 6.
- homicidii iudicia Athen. 1 28 8—11, 4 6 2.
- homines primi e terra orti 8 29 4, e luto facti 10 4 4. homines in deorum numerum recepti 1 34 2, 8 2 4. homines agrestes 2 21 6. hominum species variae pro caeli et terrae varietate 9 21 6.

- homo in lupum mutatus 8 2 6, in avem 1 30 3. homo marinus portentosa longitudine 10 4 6.
 Homole mons Thessaliae 9 8 6.
 Homoloides portae 9 8 5-6.
 Hepladamus gigantis in Rhæae auxilium cogit 8 32 5, 8 36 2.
 Hopleas (vel Hopleas) Mantinensis 8 27 2.
 Horae tres Iovis filiae, caeli ianitrices 5 11 7. Themidis filiae 5 17 1. Iunonis nutrices 2 13 3. Iovis capiti impositae 1 40 4. in corona Iunonis 2 17 4. eorum nomina et sacra 9 35 2, templum 2 20 4.
 horti Caesaris 8 46 5.
 hostiae vivae adolescentum 7 18 12-13. hostiarum mactatio singularis 8 37 5.
 humanum sanguinem et carnem gustant Galli 10 22 3.
 Hyacinthia v. festum.
 Hyacinthus Amyclae f. 3 1 3, 3 19 3-5. hyacinthus flos 1 35 4, 2 35 5.
 Hyamia Androclis posteris donata 4 14 3.
 Hyampolis Phocidis opp. 10 1 2 et 3, 10 3 1, 10 35 5.
 Hyamus Lycori f. 10 6 3.
 Hyantes a Cadmo e Boeotia pelluntur 9 5 1, 9 35 5.
 Hyanthidas Propodae f. 2 4 3.
 Hyblae Gerantis et Maior 5 23 6.
 Hyblaea dea 5 23 6.
 Hyblitides archon Athen. 6 9 5.
 Hyccara Siciliae opp. 2 2 5.
 Hydarnes Xerxis dux 3 4 8, 10 22 8.
 Hydra Scyllidis f. 10 19 1.
 hydra Lernaea 2 37 4. in Amymone fl. ab Hercule confecta 5 17 11. eius veneno Anigri fluvii odor vitiat 5 5 10.
 Hydræ ins. 2 34 9.
 Hydrus opp. Italiae 6 19 9.
 Hyettus Argivus 9 24 3. Argis profugus in Boeotia consider 9 36 8.
 Hyettus vicus Boeot. 9 24 3, 9 36 6.
Τυττα Aesculapii f. 1 23 4, 5 20 3. eius templum 3 22 13. simulacra 1 34 3, 2 4 5, 2 11 6, 2 23 4, 8 28 1.
 Hylae locus Magnesiae 10 32 6.
 Hyllicus fl. 2 32 7.
 Hyllus fl. 1 35 8.
 Hyllus Herculis f. 1 35 8, 4 30 1. Euaechmas pater 4 2 1. ab Echemo occisus 1 41 2, 1 44 10, 8 5 1, 8 45 3, 8 53 10.
 Hyllus Terrae f. 1 35 8.
 hymenaeus 7 17 12.
 Hymettus mons 1 32 1.
 hymnorum certamen 10 7 2. antiquissimum auctor 9 27 2.
 Hypaepa opp. Lydiae 5 27 5.
 Hypanis fl. 4 35 12, 8 28 2.
 Hypatodorus stat. 8 26 7, 10 10 4.
 Hypatus Boeotarcha 9 15 2.
 Hypatus mons Boeot. 9 19 3.
 Hypenus Pisaeus Ol. 5 8 8.
 Hyperbius Siculus cum Agrola in Acarnaniam migrat 1 28 3.
 Hyperborei 1 31 2, 5 7 7-8, 10 5 7. inde *κρίνος* 8 7 7.
 Hyperæa opp. Troezen. 2 30 8.
 Hyperenor Spartus 9 5 3.
 Hyperes Neptuni f. rex Troezen. 2 30 8.
 Hyperesia postea Aegira 7 26 1.
 Hyperides Athen. legatur ad Eleos 5 21 5.
 Hyperion Agamemnonis f. Megarensium rex 1 43 3.
 Hyperippe Arcadis f. Endymionis uxor 5 1 4.
 Hypermenides Corinthiorum dux ab Aristomene occisus 4 19 2.
 Hypermestra Amphiarai mater 2 21 2.
 Hypermestra Danai f. Lynceum servat 2 25 4. a patre in iudicium vocatur 2 10 6, 2 20 7, 2 21 1. eius f. Abas 10 35 3, statua 10 10 5.
 Hyperochus Cumanus de Sibylla Cumana 10 12 8.
 Hyperochus Hyperboreus Delphis adversus Gallos opem fert 1 4 4, 10 23 2.
 Hyperphas Oedipi socer 9 5 11.
 Hyperteleaton locus 3 22 10.
Ἰψισαί κόλαι Theb. 9 8 5.
 Hypsos locus 3 24 8.
 Hypsus Arcadiae mons 8 35 7.
 Hypsus Arcadiae opp. 8 3 3, 8 35 7.
 Hypsus Lycaonis f. 8 3 3, 8 35 7.
 Hyraeus Aegeli f. 3 15 8.
 Hyrici thesaurus a Trophonio et Agamede extractus et spoliatus 9 37 5.
 Hyrmina Epei et Anaxiroides f. 5 1 6 et 11.
 Hyrmina opp. Elidis 5 1 11.
 Hyrnethium locus 2 28 3 et 6.
 Hyrnetho Temeni f. 2 19 1. a fratribus marito eripitur 2 28 3. eius sepulcrum ib. 6, 2 23 3.
 hys s. coccus 10 36 1.
 Hysiae opp. Argolicum 2 24 7, 8 6 4, 8 27 1.
 Hysiae urbs olim Boeotica 3 2 1.
 Hysmon Eleus Ol. 6 3 9.
 Iacchus 1 2 4, 1 37 4.
 Ialmenus Martis f. 9 37 7.
 Iamus vates Apollinis f. 6 2 5.
 Iamidae vates Elei 3 11 6, 3 12 8, 4 16 1, 6 2 5, 8 10 5.
 Ianiscus Clytii nepos, Sicyonis rex 2 6 6.
 Iapetus Buphagi pater 8 27 17.
 Iardanus vel Iardanes fl. postea Acidus 5 5 9, 5 18 7.
 Iardanus fl. Cretae 6 21 6.
 Iasaea (vel Asaea) opp. Arcadiae 8 27 3.
 Iaseus Phoco amicus 10 30 4.
 Iasis nympha 6 22 7.

- Iasius Amphionis pater 9 36 8.
 Iasius Arcas Ol. 5 8 4.
 Iasius Eleutheris f. 9 20 1.
 Iasius s. Iasus Idaeus Dactylus 5 7 6, 5 14 7.
 Iasius Ol. Herculis tempore 8 48 1, 5 8 4.
 Iaso dea 1 34 3.
 Iason Corinthi rex 2 3 11. eius ex Medea liberi ib. 9. cum Peleo lucta 5 17 10.
 Iason Thessaliae tyrannus de Gorgia quid iudicaverit 6 17 8.
 Iasus Laconiae opp. 7 13 7.
 Iasus Triopae f. 2 16 1.
 Iberi Oceani accolae 1 33 4. in Sardiniam coloniam mittunt 10 17 5. cinnabari effodiunt 8 39 6.
 Iberiae boves insignes 4 36 3.
 Ibericum oleum 10 32 19.
 ibes aves 8 22 5.
 Ibycus poeta 2 6 6.
 Icaria ins. 9 11 5.
 Icarium mare 9 11 5.
 Icarus 1 2 5.
 Icarium Hippocoonem iuvat 3 1 4. filiae proci certamina proponit 3 12 1. *Aldou* signum dedicat 3 20 10. eius filius Pericleus 8 34 4.
 Icarus Daedali f. nave submersa perit 9 11 5.
 Icarus Hyperesiensis Ol. 4 15 1.
 Icasius Colophonius Ol. 6 17 4.
 Iccus Epidaurius in pugilatu interemptus 6 9 6.
 Iccus Nicolaidae f. Tarentinus Ol. et gymnastes 6 10 5.
 Ichnusa postea Sardinia 10 17 1.
 Ichthyophagi 1 33 4.
 Ictinus architectus 8 41 9.
Ἰκτινός avis. Olympica sacrificia non laedit 5 14 1.
 Ida Cretae mons 5 7 6.
Ἰδαί χωρία διασία 10 12 7.
 Idaeus Dactyli. iidem Curetibus 5 7 6.
 Idaeus Cyrenaeus Ol. 6 12 2.
 Idas Apharei filius 4 2 7. Marpessam uxorem ab Apolline raptam repetit 5 18 2. fulmine ictus perit 4 3 1. eius sepulcrum 3 13 1.
 Idas Cures 5 7 6. eius ara 5 14 7.
 Ide nympa 8 47 3.
 Idedectus Corinthius. v. Sidectus.
Ἰδομενής 10 12 3.
 Idomeneus 5 25 9.
 Ietae 10 24 2.
 ignis inventor 2 19 5. ignis igne urentior 7 12 12. ignis perpetuus in foco Olympico 5 15 3. in Cereris et Proserpinae templo 6 9 2. in Panis templo 8 37 11. arte magica excitatus 5 27 5. prope fontem erumpens 8 29 1.
 ignivomae insulae 10 11 4.
 Ilei Hermion. 2 34 6.
 Ilex et olea ex eadem radice 8 37 10.
Ἰλιάς ἢ μικρά 2 26 9, 10 25 2.
 Illenses Sardiniae incolae 10 17 7.
 Illissus f. 1 19 5.
 Ilithyia Iunonis f. 1 18 5. Amoris mater 9 27 2. eadem *Περωμένη* 8 21 3. partui praest 8 32 4. facem praefert 7 23 6. eius signa velata 7 23 5. solis sacerdotibus accessa 2 35 11. templa 2 22 6, 2 35 11, 3 17 1, 4 31 9, 7 25 9, 7 27 8: templum cum Sosipolide commune 6 20 2, cum Apolline et Diana 3 14 6.
 Ilithyiae 1 44 3. Ilithyia *ἐν γόνασι* 8 48 7. *εὐλιπός* 8 21 3. *Ὀλυμπία* 6 20 2.
 Ilium Aeolenses incolunt 1 35 4, 6 12 9. cur funditus perierit 10 33 2.
 Ilium mons 3 24 6 et 8.
 Illyrii Ionii maris accolae 1 4 1, piratae 4 35 6. ad eos Cadmus migrat 9 5 3, Laodamas 9 5 13, 9 8 6. Epirum in suam potestatem redigunt 4 35 5. a Gallis petuntur 10 19 7.
 Ilius Phryx 2 22 3.
 Imbrabus fl. Sami 7 4 4.
 Imbrius Mentoris f. 10 25 9.
 Immaradus Eumolpi f. 1 5 2. ab Erechtheo interfectus 1 27 4, 1 38 3.
 immortales cohors regia apud Persas 6 5 7, 10 19 10.
 imperatorum Romanorum imagines 1 40 2, 5 20 9, 6 19 10. delubrum 2 8 1, 6 24 10.
 Inachus fl. 2 15 4, 2 18 3, 2 25 3, 8 6 6.
 Inachus rex 2 15 4.
 India belluarum ferax 8 29 4. Indorum cum Graecis commercium 3 12 4, magi 4 32 4, Martiora 9 21 4, testudines 8 23 9.
 Indus fl. monstra alit 4 34 2 et 3.
 Ino s. Leucothea 1 42 7, 1 44 7, 3 23 8, 3 24 4, 3 26 1 et 4; 4 34 4, 9 5 2.
 Inopus fl. e Nilo oritur 2 5 3.
 inscriptio *βουστροφιδόν* 5 17 6. a dextra ad sinistram 5 25 9. circularis 5 20 1.
 insula altera submersa, altera e mari edita 8 33 4. manu facta 8 7 3. pluviae experta 2 34 3. insulis Graecis ab Aristide tributa imposita 8 52 2.
 inundatione deletur Helice 7 24 12, Phe-neos 8 14 1.
 Inycus Siculorum opp. 7 4 6.
 Ioli Iasi filia 2 16 1.
 Iolachi filia 1 25 1, 3 18 13.
 Iocasta Oedipodi liberis non tulit 9 5 10.
 Iodama in saxum versa 9 34 2.
 Iolauus Iphiclis fratris Herculis f. 7 2 2, 8 14 9. Herculis comes et socius laborum 1 19 3, 8 45 6. Herculis auriga 5 8 3, 5

- 17 11. Lipephlæ pater 9 40 6. occidit Eurythum 1 44 10. coloniam in Sardiniam deducit 7 2 2, 10 17 4. eius heroum 9 23 1.
- Iolaia loca Sardiniae 10 17 5.
- Iolcus 4 36 1.
- Ion Chius tragicus et historicus 7 4 8. hymno *ἐς Καίρον* 5 14 9.
- Ion Gargetti f. 6 22 7.
- Ion Xuthi f. polemarchus Athen. 1 31 3, 7 1 2—5.
- Ionæ ab Ione denominati 7 1 4. ab Achæis eiecti in Asiam traiciunt 7 1 5—7 5 3. Amphictyones 10 8 2. Ionum classis prodita 7 10 1. Ionum levitas 6 3 15—16. Ionum primi Ol. 6 2 6, 6 13 6. Ionum proverbium 10 29 2.
- Ionæ caelum 7 5 4 et 10, templa 7 5 4, palme 9 19 8, *ἀγῶνες* 5 21 13.
- Ionides nymphae 6 22 7.
- Ionum mare 7 5 6.
- Iophon Cnossius 1 34 4.
- Ioppe urbs Hebraeorum 4 35 9.
- Iops heros 3 12 5.
- Iordanus fl. Hebraeorum 5 7 4.
- Ios ins. 10 24 2.
- Iphicles Hercules frater, Iolai pater 8 14 9.
- Iphiclus Cephalî f. 10 29 6.
- Iphiclus Proteilai pater 4 36 3. eius boves ib. 10 31 10. Iphicli cursu certantis effigies 5 17 10.
- Iphicrates Timothei f. Athen. dux 9 14 6. Amyclæos cecidit 3 10 1. ab Epaminonda fugatur 9 14 7. eius statua 1 24 7.
- Iphidamas Antenorî f. 4 36 4, 5 19 4.
- Iphigenia Agamemnonis f. 1 33 1. Thesei ex Helena f. 2 22 7. mactandæ loco cervam subiicit Diana 9 19 6. cum Oreste Tauricæ deas simulacrum rapit 1 33 1, 3 16 7. ex Dianæ consilio Hecate facta 1 43 1. Iphigeniæ heroum et sacra apud Tauros 1 43 1, signum 7 26 5.
- Iphimedæe et filiorum sepulcrum 9 22 6, honores apud Cares 10 23 8.
- Iphinoe Alcathoi f. 1 43 4.
- Iphinoe Nisi f. Megareî uxor 1 30 6.
- Iphis 10 25 4.
- Iphis Alectoris f. 2 8 5. Eteocli pater 10 10 3.
- Iphitus Elidis rex ludos Olymp. restituit 5 4 5, 5 8 5, 8 26 4. ab *Ἐνεργεσία* coronatur 5 10 10, 5 26 2. Iphiti discus cum induclarum Olympic. inscriptione 5 20 1.
- Iphitus Euryti f. ab Hercule interemptus 3 15 3, 10 13 8.
- Iphitus Iphiti pater 5 4 6.
- Iphitus Schedii pater 10 4 2. eius filii 10 35 10.
- Ira mons 4 17 10, 4 20 1 et 5.
- Ira opp. Messeniæ postea Abia dicta 4 30 1.
- Irbus Amphisthenis f. 3 16 9.
- Iris herba 9 41 7.
- Isagoras Athen. a Cleomene adiutus 3 4 2. arcem Atheniensem capit 6 8 6.
- Ischepolis Alcathoi f. ab apro Calydonio occisus 1 42 6, 1 43 2.
- Ischys Elati f. 8 4 4. cum Coronide concumbit 2 26 6.
- Isis Pelagia et Aegyptia 2 4 6. eius lacrimae Nilum augent 10 32 18. sacra religiosissima 10 32 13. templum 1 41 3, 2 32 6, 2 34 1, 7 25 9. simulacrum quod solis sacerdotibus videre licet 2 13 7.
- Ismenias Thebanus a Persis corruptus 3 9 8.
- Ismenides nymphae 1 31 4.
- Ismenius Boeotiae fl. 9 10 2. olim Ladoa 9 10 6. ad eum pugna 9 9 2.
- Ismenius collis 9 10 2.
- Ismenius deus 9 10 2. v. Apollo.
- Ismenus Apollinis f. 9 10 6.
- Isocrates 1 18 8.
- Isedones pop. 1 24 6, 1 31 2, 5 7 9.
- Issora 3 14 2. *λυπαία* ib.
- Isthmiades Pelargos maritus 9 25 7.
- Isthmius Glauci f. rex Messoniæ 4 3 10.
- Isthmius Temeni f. 4 3 8.
- Isthmii ludi in honorem Melicertis instituti 1 44 8, 2 1 3. excisa Corinth non intermissi 2 2 2. Eloi inde exalusi 5 2 2, 6 16 2: ab exsilibus aguntur 3 10 1. Isthmica corona pinea 8 48 2. *σπονδαὶ Ἰσθμικαὶ* 5 21.
- Isthmus Corinthiacus 2 1 5—2 2 2, 7 6 7.
- Isthmus Peloponnesi 2 34 4.
- Isthmus Troezenius 2 34 1 et 4.
- Istri fl. ostia 3 19 11. belluae 4 34 2. insulae 8 26 13. frigus 8 28 2. aquae semper pares 8 38 3.
- Istriae oloum 10 32 19.
- Italiae felicitas 1 12 1.
- Ithaemenes 10 25 3.
- Ithomæa festum 4 33 2.
- Ithome Iovis nutrix 4 33 1.
- Ithome mons 4 9 2, 4 29 5, 4 33 1.
- Ithome opp. 4 9 1, 4 31 4. a Messeniis Helotibus occupata 3 11 8. deserta 4 13 6, 4 24 7. a Laedaemoniis excisa 4 14 2.
- Itonis v. Minerva.
- Itonus Amphictyoniis f. 5 1 4, 9 1 1, 9 34 1.
- Iuba Libys 1 17 2.
- iudicia v. dicasteria.
- iuncus Asopi 5 14 3.
- Iuno nata ad Imbrasm 7 4 4, ab Hecate educata 2 13 3, a Temeno 8 22 2. Ri-

thyiae mater 1 18 &. cum Neptuno de Argelide certat 2 15 5. Alomenae partum inhibet 8 30 3. Herculi ubera praebet 9 25 2 et semel non adversatur 3 15 9. a Vulcano in vincula comitellur 1 20 3, 3 18 16. in Euboeam secedit 9 3 1. virginitatem quotannis reparat 2 38 2. eius avis 2 17 4, festum 2 24 2, populus 5 16 2, signa 7 39 9, 9 34 3, 9 39 4: templa 2 17 1—6, 7 5 4, 8 9 3, 10 35 2 (cf. 1 1 5).

Ἡρα αἰγοφάγος 8 15 9. **ἀκραία** 2 24 1. **Ἀρμωνία** 5 15 11. **Ἀνθετα** 2 22 1. **Ἀργεία** 3 13 8, 4 27 6. **Ἀφροδίτη** 3 13 9. **βουναία** 2 4 7. **ἠνίοχη** 9 39 5. **Ἰππία** 5 15 5. **Λακωνία** 6 13 1. **λαοῖτις** 5 14 5. **νυμφουμένη** 9 2 7. **Ὀλυμπία** 5 14 8. **παῖς** 8 22 2. **προδρομία** 2 11 2. **Σαμία** 5 13 8, 7 4 4. **τελεία** 8 22 2, 8 31 9, 9 2 7. **ὑπερχεῖρα** 3 13 8.

Iuppiter deorum summus 8 36 5. trino imperio 2 24 4. imberbis 5 24 6. puer 7 24 4. pater Aethlii 5 1 3, Attis 7 17 10, Britomartis 2 30 3, Caeri 5 14 9, Gratiarum et Horarum 5 11 7, Lacedaemonis 3 7 2, Megari 1 40 1, Sibyllas primae 10 12 1, Tantalii 2 22 3. Amphitruonem simulat 5 18 3. Iovis incubabula 4 33 1, 5 7 1, 8 8 2, 8 28 2, 8 38 2: lacta cum Saturno 5 7 10, 8 2 2: dolia duo 8 24 14: mimister Mercurius 8 32 4: simulacra 5 11 1—11, 5 23 1 et 5—7, 5 24 1—9.

Ζεὺς ἀγοραῖος 3 11 9, 5 15 4, 9 24 4. **Ἀγχιμίος** 1 32 2. **ἀμβούλιος** 3 13 6. **ἀπείσαντιος** 2 15 3. **ἀπήμιος** 2 32 2. **ἀπόμνιος** 5 14 1. **ἀφείσιος** 1 44 9. **ἄρειος** 5 14 6. **βασιλεὺς** 9 39 4—5. **βουλαῖος** 1 35. **ἐλευθέριος** 1 32, 9 2 5—6, 10 21 6. **ἐπιδώτης** 8 92. **ἐρκειῖος** 4 17 4, 8 46 2. **εὐάνεμος** 3 13 8. **Ἰθαμάτας** 3 26 6, 4 3 9, 4 12 7, 4 27 6, 4 28 2. **καθάριστος** 5 14 8. **Καπετώλιος** 2 4 5. **καππώτας** 3 22 1. **καταιβάτης** 5 14 10. **καταχθόνιος** 2 24 4. **κεράνιος** 5 14 8. **Μεθαιγιώμιος** 9 2 4. **Κλάριος** 8 53 9. **κοκκύμιος** 2 17 4, 2 36 1. **κόνηος** 1 40 6. **κοσμήτας** 3 17 4. **κροκεάτας** 3 21 4. **κτήσιος** 1 31 4. **λαοίτας** 5 14 4, 5 24 1. **Λαρισαῖος** 2 24 3. **λαφύ-**

στιος 1 24 2, 9 34 5. **λευκαῖος** 5 5 5. **λεχεαῖτης** 8 26 6. **λυκαῖος** 4 22 7, 8 2 1, 8 30 2, 8 38 6—7, 8 53 11. **μειλίχιος** 1 37 4, 2 9 6, 2 20 1. **Μεσσαπενός** 3 20 3. **μηχανεύς** 2 22 2. **μοιραγέτης** 5 15 5, 8 37 1. **Νεμεῖος** 2 15 2, 2 20 3, 4 27 6. **Ὀλύμπιος** 1 18 6, 2 5 5, 2 27 2, 3 9 2, 3 12 11, 3 14 5, 4 31 6, 5 10 2—10, 5 11, 5 13 8, 5 14 8, 10 28 6. **Ξένιος** 3 11 11. **ὀμαγύριος** 7 24 2. **ὄμβριος** 1 32 2. **ὄρκιος** 5 24 9. **Πανελλήνιος** 1 18 9, 1 44 9, 2 29 8. **Παφνηγιος** 1 32 2. **πλούσιος** 3 19 7. **πολιεύς** 1 24 4. **σαώτης** 9 26 7. **σημαλέος** 1 32 2. **σθένιος** 2 32 7, 2 34 5. **σκοτιτᾶς** 3 10 6. **σωτήρ** 2 20 6, 2 31 10, 3 23 10, 4 31 6, 4 34 6, 5 5 1, 7 23 9, 8 9 2, 8 30 10. **τέλειος** 8 46 6. **τροπαῖος** 3 12 9. **ὑτέλιος** 2 19 8, 9 39 4. **Τμηττιος** 1 32 2. **ὑκατος** 1 26 5, 3 17 6, 8 2 2, 8 14 7, 9 19 3. **ὑψιστος** 2 2 8, 5 15 5, 9 8 5. **φίλιος** 8 31 4. **φύξιος** 2 21 2, 3 17 9. **χαρμων** 8 12 1. **χθόνιος** 2 2 8.

iuramentum super extis 3 20 9, 4 15 8.

Iustitia v. **Δίκη**.

Iuventas v. **Ἥθεβ**.

Labax Lepreata Ol. 6 3 4.

Labdacus Polydori f. 2 6 2, 9 5 4.

Labotas Echestrati f. 3 2 3.

Labyrinthus Cnoei 1 27 10.

Lacedaemon Iovis f. Spartas maritus 3 1

2. Gratilis templum condit 3 18 6, 9 35

1. eius filia 3 13 8, posteri 7 18 5, heroum 3 20 2.

Lacedaemonii ad pugnam exituri lunam

observant 1 28 4. praelium incant ad

tibiae et citharae cantum 3 17 5. poesin

negligunt 3 8 2. magis ordines servant

quam fugientes caedunt 4 8 11. regis

cadaver in hostium potestate relinquere

turpissimum ducunt 9 13 10. cladem fere

dissimulant ib. 11. torrentur prodigiis 3

5 8. ante Leucetricam pugnam invicti 1

13 5. in vicinos iniusti 4 5 3. Messeniis

bellum inferunt 4 4 4. cum Argivis per-

petua gerunt bella 2 20 1, 3 2 3. Mega-

lopolin invadunt 8 27 15. ad Thermo-

pylas quantis copiis pugnaverint 10 20

1 (cf. 3 14 1). primi hostes pecunia cor-

- ruperunt 4 17 3. a Conone ad Cnidum vicini 1 1 8. quattuor cladibus afflicti 1 13 5. in Asiam contra Artaxerxem traiciunt 3 9 1. ab Amphityonibus multantur 4 5 4, 10 8 2. ab Augusto Thuram accipiunt 4 31 1.
- Lacedaemontiorum reges** 3 1 1 — 3 10 5. coloniae 3 3 1. magistratus 3 11 2. servi publici 3 20 6. cum Atheniensibus pax 5 23 4. donaria 5 24 3, 10 9 7, 10 16 4. Lacedas Argivorum rex 2 19 2. Lacedades Hippolyti f. 2 6 7. Lachares Athen. tyrannus 1 25 7, 1 29 10 et 16.
- Λακωνία** demus Atticus 1 37 2.
- Lacides v. Lacedas.
- Lacius heros 1 37 2.
- Laconia olim Lelegia 4 1 1. eius fines 2 38 7.
- Laconica brevitatis 4 7 9. dialectus 3 15 2.
- Lacrates Aetolorum dux 10 20 4.
- Lacrates Pyrrhi f. 6 19 8.
- Ladas cursor insignis 2 19 7, 3 21 1. duo Ladae, alter Achaeus seu Aegleus ib. 10 23 14. Ladae stadium 8 12 5.
- Lade ins. Milesiorum 1 35 6.
- Ladocea locus Arcad. 8 44 1.
- Ladocus Echemi f. 8 44 1.
- Ladon fl. Arcad. 5 7 1, 6 22 5, 8 20 1, 8 23 8, 8 25 2 et 4 et 11 — 13. eius filia Daphne 10 7 8, nepos Euander 8 43 2.
- Ladon fl. Boeotiae, postea Ismenus 9 10 6.
- Laeandris Anaxandri uxor v. Leandris.
- Laes Hyraei f. 3 15 8.
- Laestrygones Gigantibus similes 8 29 2, 10 22 7.
- Laias Oxylis f. 5 4 5.
- Lais meretrix 2 2 4—5.
- Laius Labdacis f. Thebarum rex 9 5 5 et 10, 9 26 3, 10 5 4.
- Lalichmion curis Eleorum 6 23 7.
- Lamedon Coroni f. rex Sicyonis 2 5 8, 2 6 3 et 5.
- Lamia Neptuni filia 10 12 1.
- Lamia opp. Thessaliae 1 1 3, 6 4 7.
- Lamiaca clades 1 8 2, 7 10 5.
- Lamiacum bellum 6 4 7, 7 6 6.
- Lamiacus (vel potius Maliacus) sinus 1 4 3, 7 15 2, 10 1 2.
- lampades ardentes in fossam immittuntur 2 22 3. lampadum certamen 1 30 2, festum 7 27 3.
- Lampea mons Arcadiae 8 24 3.
- Lampus Eleus 5 5 1, 6 15 7, 6 16 8.
- Lampus Laced. Ol. 5 8 7.
- Lampon Aegineta 3 4 10.
- Lampsaceni Anaximenes prudentia ab Alexandri M. ira defensi 6 18 2. Priapum inprimis colunt 9 31 2.
- Λαμψιφύλα** v. festum.
- Lampyrenses demus Atticus 1 31 3.
- Lampus Arnisci f. Eleus 6 16 7.
- Lampus Philippiensis Ἰπποτροφός 6 4 10.
- Lampus Prolai f. ab adversario in Isthmiis strangulatus 5 2 4.
- Lamus fl. Heliconis 9 31 7.
- lanas succidae Cereris arae imponuntur 8 42 11.
- Lancea fons 3 21 2.
- lanificii inventores 8 4 1.
- Laodamas Eteoclis f. 1 39 2, 9 5 13. in Illyricum profugit 9 9 5.
- Laodamia Amyclae f. Arcadis uxor 10 9 5.
- Laodice Agapanoris f. 8 5 3. Paphi degit 8 53 7.
- Laodice Helicaonis uxor 10 26 7.
- Laodicenses 3 16 8, 10 32 4.
- Laodocus heros 10 23 2.
- Laomedon Priami pater 7 20 4, 8 36 6. alius 10 27 3.
- Laonice Lebadi uxor 9 29 1.
- Laonome Gunei f. Amphitruonis mater 8 14 2.
- λαός** Homero quid 8 29 2.
- Laphaes Argivorum tyrannus 2 21 8.
- Laphaes Philaeus stat. 2 10 1, 7 26 6.
- Laphria v. Diana.
- Laphrius Castalii f. 1 24 6, 7 18 9.
- Laphygius deus Orchomeniorum 1 24 2.
- Laphygius mons 9 34 5.
- lapidatio 4 22 7, 8 23 7. **λιθοβολία** festum 2 32 3.
- lapis in muro exemptilis 9 37 5. a Saturno devoratus et vomitu redditus 10 24 6.
- lapis Pentelicus in tegulas fissus 5 10 3.
- lapis niger 5 11 10. lapis sacer Troezeniorum 2 31 7. lapide unico factum solium et simulacrum 8 37 3. lapides rudes in Aroepago 1 28 6, pro simulacris 7 22 4. lapidum acervi septilturae monumentum 8 13 3 et 10 5 4.
- Lapithaeum in Taygeto 3 20 7.
- Lapitharum cum Centauris pugna 1 17 2, 6 10 8.
- Lapithas 3 20 7.
- Lapithus mons Arcadiae 5 5 8.
- Larisa arx Argivorum 2 24 1.
- Larisa Pelasgi f. 9 24 1.
- Larisa Thessaliae opp. 1 13 2. ad Peneum 2 16 2. Larisae duae 3 17 1.
- Larisus fl. Eleorum et Achaeorum terminus 6 26 10, 7 17 5. ad Larisum pugna 8 49 7.
- Larynna Boeotorum olim Opuntiorum urbs 9 23 7.
- Larynna Cyni f. 9 23 7.
- Larynx mons Boeoto sacer 3 22 2.
- Las ab Achille interfectus 3 24 10.
- Las opp. Eleutherolaconum 3 31 7, 3 24 6.
- Lastus Hippodamiae procus 6 21 10.
- Lastratidas Eleus Ol. 6 6 3.

- lateres crudi 8 8 8.
 Lathria Thersandri f. 3 16 6.
 Latmus mons 3 1 5.
 Latona 1 31 1, 3 20 5. parturienti ex Hyperboreis adest Iliithya 1 18 5. contemptam ulciscuntur liberi 8 53 1. templaeius et simulacra 2 21 8, 2 24 5, 8 9 1, 9 20 1, 9 22 1, 10 11 1, 10 35 4.
 Laurium 1 1 1.
 laurus Syriae antiquissima 8 23 5. Tempea 10 5 9. laurea cur Delphici athletae coronati 8 48 2, 10 7 8. laurea sarta sacerdotum 9 10 4.
 laeana in Laidis sepulcro 2 2 4.
 Laena Aristogitonis amica 1 23 2.
 Laeagus Athen. dux contra Thraces 1 29 5.
 Leandris Anaxandri uxor 3 14 4.
 Learchus Athamantis f. 1 44 7, 9 34 6.
 Learchus Rheginus stat. v. Clearchus.
 Leadea Trophonio sacra 1 34 2, 9 39 1.
 Lebadus Athen. 9 39 1.
 Lebedus Ioniae opp. 1 9 7, 7 3 5, 7 5 11.
 Lebene Cretae opp. 2 26 9.
 lebetes inaurati in tecto Olympiei templi 5 10 4.
 Lechaemum Cerinthiorum navale 2 1 5, 2 2 3, 9 14 6, 9 15 4, 10 37 3.
 Leches Neptuni f. ex Pirene 2 2 3.
 Leda Helенаe nutrix 1 33 7. Thestii f. 3 13 8. ovum peperit 3 16 1.
 Ledon *ἀυτόχθων* 10 33 1.
 Ledon opp. Phocensium 10 2 2, 10 3 2, 10 33 1.
 legumina a Cerere Pheneatis donata 8 15 3.
 Leis Ori f. 2 30 5.
 Leitus Beeolorum dux ad Troiam 9 4 3.
 Arcesilai ossa reportat 9 39 3.
 Leleges a Lelege nuncupati 1 39 6, 3 1 1. Megaridem tenent et Pylon deducuntur 4 36 1. Caricae gentis pars 7 2 7.
 Lelegia quae postea Laconia 4 1 1.
 Lelex Neptuni et Libyae f. 1 44 3, 3 12 5. primus Laconiae rex *ἀυτόχθων* 8 1 1, 4 1 1. ex Aegypto advectus 1 39 6.
 leo ab Alcathoo interfectus 1 41 3, ab Hercule 5 10 8, a Lysimachio 1 9 5, a Pulydamante 6 5 4. leo Nemeaeus et Parnassius 1 27 9, 2 15 2. leo tropaicum evertit 9 40 8. Thracii Xerxis camelos invadunt 8 5 4. leo sepulcri insigne 9 40 10. aeneus 10 16 7. leonis caput ferreum ib. 6.
 Leobotes v. Labotas.
 Leochares stat. 1 1 3, 1 3 4, 1 24 4, 5 20 10.
 Leocritus Athen. Protarchi f. 1 26 2.
 Leocritus Polydamantis f. 10 27 1.
 Leocydes Megalopolit. dux 8 10 6.
 Leogorus Praelis f. Samiorum rex 7 4 2.
 Leon Ambraciota 6 3 7.
 Leon daduchus 1 37 1.
 Leon Eurycratis secundi f. rex Spartaе 3 3 5.
 Leonidaemum 4 15 2, 6 17 1.
 Leonidas Anaxandridas f. 3 3 9. Cleome-nis frater 3 4 7. ad Thermopylas dux 1 13 5, 3 4 7, 8 82 2. quotannis laudatur 3 14 1.
 Leonidas Cleonymi f. 2 9 1, 3 6 7.
 Leonidas Eleus 5 15 2.
 Leonidas Naxus Ol. 6 16 5.
 Leonidas Rhodius Ol. 6 13 4.
 Leonnatus 7 6 6.
 Leontichus Rhadines amator 7 5 13.
 Leontini restituti 6 17 9. nonnullorum donarium 5 22 7.
 Leontiscus Messenius Ol. 6 2 10, 6 4 3.
 Leontomenes Tisameni f. 7 6 2.
 Leonymus Crotoniates 3 19 11.
 Leos heros eponymus Athen. 1 5 2, 10 10 1.
 Leosthenes 1 1 3, 1 25 5, 1 29 13, 8 52 5. ineunte praelio perit 3 6 1.
 Leotychides Agidis f. 3 8 7. ab Agesilao regno privatus ib. 8.
 Leotychides 3 4 3—4. cum Cimone ad Mycalen vincit 3 7 9, 8 52 3.
 lepra Lepreatis nomen parit 5 5 5.
 Leprea Pyrgi f. 5 5 5.
 Lepreatae 5 23 2. Eleis infesti 4 15 8, obnoxii 3 8 3.
 Lepreus opp. Triphyliae Eliacae 5 5 3, 6 15 1.
 Lepreus Pyrgi f. cum Hercule certat 5 5 4.
 lepus urbis condendae locum monstrat 3 22 12. lepores albi 8 17 4.
 Lerna fons Corinth. 2 4 5.
 Lerna opp. 2 15 5, 2 36 6 et 7. Aegypti filii ibi interfecti 2 24 2.
 Lernaes festum 2 36 7 (?). 2 37 2. 8 15 9.
 Lesbos Aeolica 4 35 10; 10 24 1. a Pen-thilo capta 3 2 1. Lesbiorum fabula 10 19 3.
λέσχη Κροτανῶν 3 14 2, Spartana 3 15 8, Delphica 10 25 1.
 Lescheos *Ἰλίου πέτριον* scripsit, Aeschylini fil. 10 25 5. 6. 8. 9. 10 26 1. 4. 8. 10 27 1. 2.
 Lessa vicus 2 25 10.
 ad Lethaeum fl. Magnetes 1 35 6, 5 21 10, 6 17 3, 10 32 6.
 Lethes aqua in sacris Trophonii 9 39 8.
 Letreus Pelopis f. 6 22 8.
 Letrinii opp. 6 22 8. Letrinacii ib. 10.
 Leucasia fl. 4 33 3.
 Leucasion vicus Arcad. 8 25 2.
 Leuce ins. Euxini Achilli sacra 3 19 11.
 Leuceas *ἑλληνῆς* f. 13 8.
 Leucippe Oceani f. 4 30 4.
 Leucippides heroinae et sacerdotes 3 13 7, 3 16 1.

- Leucippus Oenomai f. Daphnen amat 8
 20 2.
 Leucippus Perieris f. 3 26 4, 4 2 4. Apha-
 rei frater 4 31 12. eius filiarum nuptiae
 1 18 1, raptus 3 17 3 et 3 18 11, tem-
 plum 3 12 8.
 Leucippus Thurimachi f. 2 5 7.
 Λευκὸν πεδίον 4 35 11.
 Leucon Athamantis f. 6 21 11, 9 34 7 et 9.
 Leucone Aphidantis f. 8 44 7.
 Leuconius fons 8 44 7.
 Leucophrys ins. postea Tenedus 10 14 1.
 Leucothea v. Ino.
 Leuctra Boeotiae opp. 9 13 4. umbrosa 9
 14 3. Leuctrica pugna 1 13 5, 4 26 4, 8
 27 8, 9 6 4, 9 13 4—10.
 Leuctra vel Leuctron Elcuthero-laconum
 opp. 3 21 7, 3 26 4.
 Leuctron Arcad. opp. 8 27 4.
 Leucyanias fl. 6 21 5.
 Libethra opp. Macedoniae 9 30 9.
 Libethriae nymphae 9 34 4.
 Libethrias fons 9 34 4.
 Libethrium mons 9 34 4.
 Libon Eleus architectus 5 10 3.
 Libya *θηραιώδης* 2 21 6.
 Libycum marmor 1 18 9.
 Libye Epaphi f. 1 44 3.
 Libyes *αὐτονομοί* 8 43 3. Libyum in Si-
 ciliam colonia 5 25 6, in Sardiniam 10
 17 2. Libyum dii 5 15 11.
 Libys Mnaseas cursor 6 18 1.
 Libyssa vicus Nicomed. 8 11 11.
 Lichae Spartani sollertia 3 3 6, temeritas
 6 2 1.
 Licymnius Electryonis f. a Tlepolemo
 interemptus 2 22 8. Alcmenae frater 3
 15 4.
 Ligna magica arte sine igne incensa 5 27
 5. ligna e quibus *ξόανα* conficiebantur
 8 17 2.
 Lignes trans Eridanum 1 30 3.
 Lilaea Naias 10 33 4.
 Lilaea opp. Phocidis 9 24 1, 10 3 1, 10
 33 3. Lilaesium sacra ad Cephisum
 amnem 10 6 10.
 lilia in amictu Iovis Olympii 5 11 1. e
 lillo unguenta 9 41 7.
 limen aeneum 9 19 8.
 Limnae vicus in Lacedaem. et Messen. fi-
 nibus 3 2 6, 4 31 2.
 Limnaeum Dianae sacrum 3 16 6.
 Limnaeae Spartani 3 16 9.
 Limon locus 2 35 3.
 Limon Tegeatae f. 8 53 2.
 Lindiorum donarium 10 18 4.
 Linus Amphimari f. 2 19 8, 8 18 1, 9
 29 6.
 Linus Apollinis f. 1 43 7, 2 19 8.
 Linus Ismenii f. Heraculis magister 9 29 9.
 Lipara insula 10 11 4.
 Liparaei Cnidiorum colonia 10 11 3, 10
 16 7.
 Lipephile Iolai f. 9 40 6.
 λιθοβολία 2 32 2.
 litterae antiquae 5 17 6, Atticae 6 19 6.
 βουτροφῶδόν scriptae v. Inscriptio.
 Lixitae Africae gens 1 33 5.
 Lochaeus Maenalius 6 6 1.
 Loeri ad ins. Atalantam 10 20 4.
 Loeri Epizephyrii e Lacedaemone oriundi
 3 3 1, Rheginis finitimi 6 6 4. cum Cro-
 toniatis bellum gerunt 3 19 11. eorum
 donarium 6 19 6.
 Loeri Epicnemidii Phocensibus finitimi 3 9
 9, 10 1 2, 10 13 4. Amphictyones 10 8
 2. quot pugnaverint ad Thermopylas 10
 20 2. Thronium condunt 5 22 4.
 Loeri Opuntii ollim sagittarii 1 23 4.
 Loeri Ozolae 4 24 7, 10 38.
 Λοκρίς ἠπειρος 6 19 5, 9 24 5.
 Locus Parius stat. 1 8 4.
 Lophis fl. Haliartiae 9 33 4.
 Lophis Haliartus 9 33 4.
 loricae linteae 1 21 7, 6 19 7. Sauromati-
 cae 1 21 6.
 e Ioto simulacra 8 17 2.
 Lucani 1 11 3 et 7.
 Lucina v. Ilithyia.
 luctae institutio 5 8 7.
 lucus *πρίνων* 2 11 4, *πλατάνων* 2 37 1.
 Luna Endymionem amat 5 1 4. eque vel
 mulo vehitur 5 11 8. cornua gerit 6 24
 6. Paphia 3 26 1. lunata acies 8 10 7.
 Lunae aqua 3 26 1.
 Lupercalia v. Lycaea.
 Lupia olim Sybaris 6 19 9.
 lupus lupo saevior 7 12 2. lupus furtum
 detegit 10 14 7. lupus ex homine 6 8 2,
 8 2 6. lupi circa Crotonem multi 6 14 8,
 in Sardinia nulli 10 17 12. lupi homi-
 num duces 10 6 2.
 luscinae ad Orphei sepulcrum vocaliores
 9 30 6.
 Lusi vicus Arcadiae, olim urbs 8 18 7.
 Lusius fl. Arcadiae i. q. Gortynius 8 28 2.
 lustratio Orestis 2 31 8, xvi feminarum 5
 16 8.
 λουτροφόρος Veneris 2 10 4.
 Lybas s. Lycas daemone 6 6 11.
 Lycae fons 6 6 11.
 Lycaea v. festum.
 Lycaea regio Arcad. 8 30 1. Lycaeaes
 8 27 5.
 Lycaeus mons Arcadiae 4 20 2, 8 2 1, 8
 32 2.
 Lycan Pelasgi f. Arcadiae rex 8 2 1.
 eius filii 8 3 1.
 Lycastidas Andrius 6 14 13.
 Lyceas poeta 2 19 6, 2 22 2, 2 23 8.

- Lyceum Apollini sacrum 1 19 3, 1 29 16.
 Lycus Lycaonia f. 6 3 4.
 lychnus Minervae per totum annum ardens 1 26 6. lychni aenei plumbo agglutinati 7 22 2.
 Lycii 1 19 3, 2 37 3. Creta oriundi 7 3 7. terrae motu afflictis succurrit Antenuus Pius 6 43 4.
 Lycinus Colophonius 6 17 4.
 Lycinus Eleus Ol. 6 7 9.
 Lycinus Heraeensis Ol. 6 10 9.
 Lycinus Spartanus *ἰκποτόφος* et Ol. 6 2 1.
 Lyciscus Messenius cum Alia aufugit 4 9 4 b. captus absolvitur 4 12 5.
 Lycius Myronis f. stat. 1 23 7, 5 22 3.
 Lycoa urbs Arcadiae 8 3 4, 8 36 7. Lycostae 8 27 4.
 Lycomedes Apollinis f. 7 4 1.
 Lycomedes Creontis f. 10 26 6.
 Lycomedes Mantinensis 8 27 2.
 Lycomedes Scyrius Theseum interimitt 1 17 6.
 Lycomidae in Cereris sacris hymnos canebant 1 22 7, 4 1 5, 9 27 2, 9 30 12. eorum *κλήσιον* 4 1 7.
 Lycone mons 2 24 5.
 Lycophron Lycurgi oratoris pater 1 29 15.
 Lycorea urbs Phocidis 10 6 2.
 Lycoritae Parnassi acclae 4 34 9.
 Lycorinas Larissaeus Pyth. 10 7 8.
 Lycortas Megalopolit. Achaeorum dux 4 29 11, 7 9 4. Philopoemenis necem ulciscitur 8 50 8.
 Lycortas Phlegiensis 8 24 2.
 Lycortas Syracusanus 5 27 7.
 Lycorus Apollinis f. 10 6 3.
 Lycosura urbs Arcadiae 8 2 1. Clitoris regia 8 4 5. omnium urbium antiquissima 8 38 1.
 Lycosurenses Megalopolim migrare nolunt 8 27 4 et 5 et 6.
 Lycoatae 8 27 4.
 Lyctus opp. Cretae 4 19 4.
 Lycnites (?) pop. Arcadiae 8 23 8.
 Lycurgus Alei f. rex Arcad. 8 4 5 et 10. eius sepulcrum 5 5 5.
 Lycurgus Hippodamiae procus 6 21 10.
 Lycurgus Laced. Labotae regis tutor leges fert 3 2 3 et 4, 3 14 9, 3 16 10. altero oculo privatur 3 18 1. templum 3 16 6. Iphito aequalis 5 4 5.
 Lycurgus Lycophronis f. orator Athen. 1 29 15—16. eius statua 1 8 2.
 Lycurgus Opheltiae pater 2 6 3.
 Lycurgus Pronactis f. 3 18 12.
 Lycurgus Thraciae rex Baccho poenas dat 1 20 3.
 Lycuria locus Arcadiae 8 19 4.
 Lycus Messenius 2 7 2.
 Lycus Pandionis f. 1 19 3. ab Aegeo fratre expulsus 4 2 6. initia magnarum dearum promovet 4 1 5, 4 2 6. vates 10 12 11. eius oracula 4 20 4. *δρυμός* 4 1 6.
 Lycus equus 6 13 10.
 Lycus Nyctei frater 2 6 2. Labdaci et Laio tutor 9 5 5. eius domus reliquiae 9 16 7.
 Lycus Thrax a Cyeno interemptus 1 27 6.
 Lydi deam Tauricam se habere dicunt 3 16 8. Peraci 5 27 5. Lydorum *ἐξηγηται* 1 35 8. regum donaria Delphis 10 13 6, 10 16 1. harmonia 9 5 7. *ἀθλημα* 9 12 6. aves Lydicae 9 22 4.
 Lydiades Megalopolit. 8 10 6. tyrannus virtutibus et rebus gestis insignis 8 27 12 et 15.
 Lydamis Artemisiae pater 3 11 3.
 Lydamis Syracusanus Herculi magnitudine corporis par 5 8 8.
 Lygodesma dea 3 15 11.
λύματα l. q. *καθάραματα* 8 41 2.
 Lynx fl. Arcadiae 8 41 2, 8 10 3.
 Lyncea vicus, postea Lycea 2 25 5.
 Lynceus Apharei f. perspicacissimis oculis 4 2 7. a Polluce interfectus 4 3 1. eius sepulcrum 3 13 1.
 Lynceus Hypermnestrae beneficio servatus 2 19 6, 2 21 1, 2 25 4. Danco succedit 2 16 1. eius sepulcrum 2 21 2, statua 10 10 5.
 Lyra inventum Mercurii 5 14 8, 8 17 5. lyrae et testudinibus 8 23 9, 8 34 7. lyra quis post Mercurium primus usus 9 5 8.
 Lyraea v. Lyncea.
 Lyrcus Abantis f. 2 25 4.
 Lysander Aristocriti vel Aristocratis f. 3 6 7, virtutibus et vitis insignis 9 32 6—10. ad Aegospotamos vincit 3 21 5. corruptis hostium ducibus 10 9 11, seciis multis 10 9 7—10. Athenas eversum 10 3 8 6, xxx viros instituit 3 5 1. Agesilao studet 3 8 10. nocturno viso monitus Aphytaeorum obsidionem solvit 3 18 3. ad Haliartum occumbit 3 6 3, 9 32 5. eius donarium 3 17 4, hospites civitatum suarum proditores 7 10 3, statuae 6 3 14 et 15.
 Lysander Boeotarcha 10 20 3.
 Lysander Lysandri nepos 3 6 7.
 Lysandra Ptolemaei Lagidae f. Agathoclis uxor 1 9 6, 1 10 4.
 Lysianassa Polybii f. Tatal uxor 2 6 6.
 Lysianax Eleus 6 4 5.
 Lysidice Pelopis f. 8 14 2.
 Lysimachus 1 27 4.
 Lysimachia urbs in Isthmo Thraciae 1 9 8, 1 16 2.
 Lysimachides Athen. 10 18 1.
 Lysimachus Aristidis pater 8 52 2.

- Lysimachus** Macedo Thraciae rex 1 6 4, 1 9 5—1 10 5, 7 3 4 et 5.
Lysinus Aristophontis pater 6 13 11.
Lysippe Elea Prolai uxor 5 2 4.
Lysippus Eleus Ol. 6 16 7.
Lysippus Sicyonius stat. 1 43 6, 2 9 8, 2 20 3, 6 1 5, 6 2 1, 6 4 7, 6 5 1, 6 14 12, 6 17 3, 9 27 3, 9 30 1.
Lysis Tarentinus Epaminondae praceptor 9 13 1.
Lysistratus Argivus 2 36 5.
Lysistratus Corinthiorum dux 4 19 2.
Lysistratus Spartanus 3 8 5.
Lyson stat. 1 3 5.
Lysis Macedo stat. 6 17 1.
- Macar** Aeoli f. 10 36 4.
Macareus Lycaonis f. 8 3 2.
Macaria s. **Macareae** opp. Arcad. 8 3 3, 8 27 4, 8 36 9.
Macaria fons 1 32 6.
Macaria Herculis e Deianira f. 1 32 6.
Macartatus 1 29 6.
Macedones Amphictyones 10 3 3, 10 8 2. a Leosthene victi 1 1 3, a Pyrrho 1 13 3. de Macedonibus tropaeum 3 24 6: ipsi tropaeis non utantur 9 40 7. potentiam eorum quid auxerit 8 27 10, quid fregerit 7 8 6, 8 7 8. Macedones Nestii(?) 1 10 2.
Macedonia a Gallis invaditur 10 19 7. urbs eius recentissima 6 4 10.
Maceris Ithys Hercules cognominatus 10 17 2.
Machaerion an Epaminondam occiderit 8 11 5.
μάχαται victimariae 4 17 1.
Machanidas Lacedaemoniorum tyrannus 4 29 10, 8 50 2.
Machaon Aesculapii f. Alexanoris Polemocratis Sphyri pater 2 11 5, 2 23 4, 2 26 10, 2 36 6, 3 26 9, 4 3 1 et 2 et 9.
Macistii ab Eleis deficient 6 22 4.
Macria promontorium Telorum 7 5 11.
Maeander 10 32 13. Asopi fons 2 5 3. cursu flexuoso 8 41 3. aqua fervente 8 7 3. eius myricae 5 14 3, marini pisces 4 34 1, alluviones 7 2 11, 8 24 11, filia 7 4 1.
Maenalla Arcadiae pars 3 11 7, 6 7 9. frigida 8 9 4.
Maenalius mons et campus 8 36 7 et 8. eius oppida 8 27 3.
Maenalius Arcadiae urbs 8 3 4, 8 36 8.
Maenalius Lycaonis f. 8 3 4.
Maeon Tydeum sepelit 9 18 2.
Maera Atlantis f. Tegeatae uxor 8 12 7, 8 48 7, 8 53 3.
Maera Proeti f. 10 30 5.
Maera vicus Arcad. 8 12 7.
Maerae χορός 8 8 1.
- Maesis** Hyraei f. 3 15 8.
Magas Philippi et Berenices f. Cyrene recuperata a Ptolemaeo deficit 1 6 8, 1 7 1—3.
magiae vis 5 27 3 et 5.
magnae matris templum 3 12 9. ara 8 37 2. v. et Mater.
Magnes Aeoli f. 6 21 11.
Magnesia sub Pelio 7 7 6.
Magnesiae mortuus Themistocles 1 1 2, 1 26 4.
Magnetes in boreali Sipyli parte 1 20 5, 3 22 4. ad Hermum 16 4 6. ad Lethaeum 1 35 6, 5 21 10, 6 17 3, 10 32 6. Bathy-clem in throno Amyclaeo ornando adiuvant 3 18 14. Amphictyones 10 8 2.
Μαγνητιδὸς πόλις Ephesiorum 7 2 9.
Malaea opp. Arcadiae 8 27 4.
Malea promontorium 3 23 2, 3 25 2.
Malgis Boeotarcha 9 13 6.
Maliacus sinus 10 20 8, 10 21 1. v. et Lamiacus.
Malienses Amphictyones 10 8 2. an sagittarii 1 23 4. adversus Gallos acerrimi 10 23 13.
Mallus Ciliciae urbs 1 34 3.
Maloetas fl. Arcad. 8 36 1.
Maltho gymnasium Eleorum 6 23 6.
Malus fl. Arcadiae 8 35 1.
Maneros Aegyptiis Linus 9 29 7.
Maniae Arcadiae locus 8 34 1.
Maniae Eumenides 8 34 1.
Manius **Aclius** **Glabrio** Antiochum et Syros vincit 8 51 4.
μαντιῶν genera 1 34 4.
Manthuriens campus 8 44 7.
Manthurensis demus Tegeaticus 8 45 1, 8 47 1.
μαντινὰ ἔπη 9 31 5. **μαντινὸς οἶκος** 2 13 7.
Manticlus Theocli f. 4 21 2 et 12. cum Gorgo Messenicam coloniam ducit 4 23 2 et 5. Herculi templum condit ib. 10.
Mantineae Arcadiae urbs 6 3 4, 8 8 4—8 9 10. ab Arata liberata 2 8 6. Mantinea veteris rudera 8 12 7.
Mantineense praelium 1 3 4, 8 8 10, 8 9 8, 8 11 5, 9 15 5.
Mantineusium et Tegeatarum termini 8 11 1. Mantiniensium res gestae 8 8 6, de Spartanis tropaeum 8 10 8, hippodromus et stadium 8 10 1, donaria 5 26 6, 10 13 6.
Mantineus Lycaonis f. 8 3 4, 8 8 4.
Mantius Melampodis f. 6 17 6.
Manto Polyidi f. 1 43 5.
Manto Thesiae f. 7 3 1, 9 10 3, 9 33 2.
Maratha locus Arcadiae 8 28 1.
Marathon demus 1 32 3—7. Marathonia pugna 1 15 3, 1 32 3, 4 25 5, 10 20 2: decima 10 10 1: sepulera 1 29 4, 1 32 3.

- Marathonius taurus 1 27 10. Marathonii
 Herculeum primi colunt 1 15 3, 1 32 4.
 Marathon Epopei f. 2 1 1, 2 6 5.
 Marathon heros 1 15 3, 1 32 4.
 marca Celtis equus 10 19 10.
 Mardonius Gobryae f. 7 25 6, 9 1 3. Apol-
 linem Ptoum consulit 9 23 6. templa
 incendit 1 1 5. eius acinaces 1 27 1,
 interitus 3 4 10, sepultura 9 2 2, statua
 3 11 3. milites furore correpti 1 40 2, 9
 25 9.
 mare mortuum 5 7 4—5. rubrum 1 33 4.
 marinae scaturigines Mantinea Athenis
 Mylasis 8 10 4.
 maris simulacrum 2 1 7 et 8 et 9.
 margaritae resolvuntur aceto 8 18 6.
 Mariandyni Heraeclotum finitimi 5 26 7.
 Marion Alexandrinus Ol. 5 21 10.
 Marius opp. Eleutherolaconum 3 21 7, 3
 22 8.
 Marmaridae Numidarum gens 1 7 2.
 Marmax Hippodamiae procus 6 21 7 et 10.
 Maron Lacedaemonius 3 12 9.
 Marpessa Idae et Meleagri uxor 4 2 7. ab
 Apolline rapta 5 18 2.
 Marpessa Tegeatis cognomine *Χοίρα* 8 47
 2, 8 48 3.
 Marpensus opp. Idae 10 12 3 et 4.
 Mars Alcippes pater 1 21 4, Ascalaphi et
 Ialmeni 9 37 7, Melanippi 7 22 8, Oe-
 nomai 5 1 6 et 5 22 6, Phlegyaee 9 36 1.
 Acheloo opem fert 6 19 12. caedis reus
 1 21 4, 1 28 5. eius aedes 1 8 4, 2 25
 1, 3 22 7: draco et fons 9 10 5.
Ἄρης ἀφνειὸς 8 44 7. *γυναικο-*
θούλας 8 48 4. *θηρείας* 3 19 8. *Ἐπ-*
πιὸς 5 15 6.
 Marsyas fl. 2 7 9. 10 30 9.
 Marsyas Sileus a Minerva caesus 1 24 1.
 tibiis canit 10 30 9, 2 7 9, 8 9 1.
 Martichora (martiora) bellua Indica 9
 21 4.
 Mases Hermionensium navale 2 36 2.
 Masistii Persae thorax 1 27 1.
 Massiliensium origo et donarium 10 8 6,
 10 18 7.
 mater mortua lac praebet 8 44 8. cum
 matre mortua congressus 4 26 3.
 matris deum aedes 1 3 5, 1 31 1, 2 4 7, 3
 22 4, 4 31 6, 8 30 4, 8 44 3, 10 32 3.
 ara 5 14 9, 8 37 2. *μητρῶνον* 5 20 9. v.
 et Magna mater.
 Mathia mons 4 34 4.
 Mauri 1 33 5. sedibus pulsati ab Antonino
 8 43 3.
 Mausolea Romanis magnifica sepulcra 8
 16 4.
 Mausolus rex Halicarnassi 8 16 4.
 mazae in aquas proiecta futura portendit 3
 23 8. mazae mellitae 6 20 2.
 Mecisteus 1 28 7. Euryali pater 2 20 5. a
 Menalippo interfectus 9 18 1.
 Mecon v. Mycon.
 Meda Phylantis filia Antiochi mater 1 5
 2, 10 10 1.
 Medea 2 3 6—11. eius *ἐκπῶδα* 2 12 1,
 dolus in Peliam 8 11 2.
Μηδείως Iasonis fl. 2 3 9.
μηδὲν ἄγαν 10 24 1.
 Medeon opp. Phocidis 10 3 2, 10 36 6.
 Medesicaste Priami f. 10 25 9.
 Medi a Medea dieti 2 3 8.
 Medon Cisi f. 2 19 2.
 Medon Codri f. 7 2 1.
 Medon Doriclidis f. stat. 5 17 2.
 Medon Pyladae f. 2 16 7.
 Medontidae Codri posteri decennali im-
 perio 4 5 10, 4 13 7.
 Medus Medaeae f. 2 3 8.
 Medusae pater, forma, virtus bellica 2 21
 5—6. caput 1 21 3, 2 20 7, 5 10 4, 5 12
 4, 9 34 2. crines 8 47 5. sorores alatae
 5 18 5.
 Medusa Priami f. 10 26 1.
 Megacles architectus 6 19 7.
 Megalophanes Philopomenis praceptor 8
 49 2.
 Megalopolis Arcadiae urbs omnium recen-
 tissima 6 12 8, 8 27 1—8. Epaminondae
 auspiciis condita 9 14 4. Hellisonte flu-
 vio intersectur 8 30 2, a Cleomene capta
 2 9 2, 4 29 7. vastata 8 27 16, 8 33 1.
 eius theatrum 2 27 5. *ἀρχαία* 8 30 6.
 Megalopolitarum res gestae et casus vari-
 rii 8 27 9—16.
 Meganira Celei uxor 1 39 1.
 Meganitis Achaiae fl. v. Miganitas.
 Megapenthes Menelai nothus 2 18 6. cum
 Nicostrato fratre eodem equo vectus 3
 18 13.
 Megapenthes Proeti f. cum Perseo regnum
 commutat 2 16 3.
 Megara Hercules uxor 1 41 1, 9 11 2. ab
 Hercule dimissa 10 29 7.
 Megara urbs 1 39 5, 1 40 1—1 44 2. Ro-
 manis se dedit 7 15 11.
 Megarensium ager quotannis vastatus 1 40
 4. arces binae 1 40 6, 1 42 1. colonia 5
 28 7. donaria 5 23 5, 10 15 1. adversus
 Gallos copias 10 20 4. lingua et mores
 1 39 5. navale 1 39 14, 1 44 3. piaculum
 3 4 6. scelus in violando fetiale 1 35 3.
 victoria de Atheniensibus 10 15 1, de
 Corinthiis 6 19 3, de Persis 1 40 2. ad-
 versus Thebanos astus 8 50 4. thesaurus
 6 19 12.
 Megareus Neptuni f. Onchesti rex 1 39 5,
 1 42 1. Megarensium rex 1 41 3.
 Megaris Eleusini finitima 1 39 4, Boeotiae
 1 44 4, Corinthiis ib. 10.
μέγαρον Bacchi 8 6 5, Cereris 1 39 5, 2

- 259, 981, Curstum 4 31 9, *Λεσποίνης* 8 37 8.
 Megarus Iovis f. 1 40 1.
 Meges: vulneratus ab Admeto 10 25 5.
μελίχαι 8 40 3.
 Melaina Delphi mater 10 6 4.
 Melaenese opp. Arcad. 5 7 1, 8 3 3, 8 26 8.
 Melaeneus Lycaonis f. 8 3 3, 8 26 8.
 Melampodidae 6 17 6.
 Melampus Amythaonis f. Abantis pater 1 43 5. Argivas et Proeti filias insania liberat 2 18 4, 8 18 7: *τὰ καθάρσια* quo abiecerit 5 5 10. Iphicli boves obtinet 4 36 3. Minervae aram ponit 8 47 3. eius templum 1 44 5. in eum carmen Hesiodum 9 31 5.
 Melaneus Apollinis f. 4 2 2.
 Melangea locus Arcadiae 8 6 4.
 Melanion Parthenopaci pater 3 12 9. cursu certat 5 17 10, 5 19 1.
 Melanippe nympha 9 1 1.
 Melanippus Martis f. 7 22 8.
 Melanippus Thebanus Tydeum et Mecisteum occidit 9 18 1.
 Melanippus Thesei f. 10 25 7.
 Melanippi et Coemæthus amor 7 19 2.
 Melanopi monumentum 1 29 6.
 Melanopus Cumanus de Opide et Hecæerge 8 7 8.
 Melanitho Homérica 10 25 1.
 Melanthus Andropompi f. Athen. rex 2 18 8 et 9, 7 1 9. eius filius Codrus 1 19 5, 8 25 1. posterius Medontidae 4 5 10.
 Melas Antasi f. 2 4 4, 5 18 7.
 Melas fl. Boeotiae 9 38 6.
 Melas fl. Pamphyliæ frigidus 8 28 3.
 Melas Neptuni f. 7 4 8.
 Melas Oenopionis f. 7 4 8.
 Melas Opis f. 8 28 5.
 Meleager Oenei f. 4 2 7. eius interitus 10 31 3. hasta Apollini consecrata 2 7 9.
 Meleagrides aves 10 32 16.
 Meles Athen. Timagora amatore ad mortem adacto sese saxo delicit 1 30 1.
 Meles fl. 7 5 3 et 12.
 Melesander Athen. dux 1 29 7.
 Melete Musa 9 29 2.
 Melia ab Apolline rapta 9 10 5. mater Ternerii 9 26 1.
 meliastæ Bacchi sacrifici 8 5 5.
 Meliboea s. Chloris Niobes f. 2 21 9.
 Melicertes in mare præcipitatus 1 44 7, 2 1 3, 9 34 6.
 Melissa Periantri uxor 2 28 8.
 Melitides portae 1 23 9.
 Melobosis Oceani f. 4 30 4.
 Melpæa locus Arcadiae 8 38 11.
 Mellas Lacedæe f. 2 19 2.
 Membliarus a Cadmo Callistæ ins. præfectus 3 1 7.
 Memnon Aethiopum rex Susis Troiam profectus 10 31 7. cum Achille pugnat 3 18 12, 5 19 1. eius gladius 3 3 8, statua 1 42 3, effigies picta 10 31 5.
 Memnonides aves 10 31 6.
 Memnonii muri 4 31 5.
 Memphis templum Sarapidis habet antiquissimum 1 18 4.
 Menæchmus Naupactius stat. 7 18 10.
 Menalces Eleus Ol. 6 16 5.
 Menalcidas Lacedæem. 7 11 7, 7 13 8.
 Menander Diopithis f. comicus 1 2 2, 1 21 1.
 Mende Thraciæ opp. 5 10 8. Mendæcorum origo et donarium 5 27 12.
 Menelais fons et platanus 8 23 4.
 Menelaus Atrei f. 3 1 5. Helenam interempturus 5 18 3. eius a Troia reditus 10 25 2, clypeus 10 26 3, domus 3 14 6, templum et sepulcrum 3 19 9.
 Menelaus a Ptolemaeo Cypro præfectus 1 6 6.
 Menephyllus Aegiensis 6 3 13.
 Menepolemus Apolloniata Ol. 6 14 13.
 Menesitheus 1 1 2, 1 23 8. Petei f. 2 26 6. ab Atheniensibus Thesæo 'praelatus 3 18 5. a Dioscuris regno restitutus 1 17 5.
 Menestratus pro amasio mortem appetit 9 26 7.
 Menius fl. 5 1 10, 6 26 1.
 Menippus Megarei f. v. Eaiippus.
 Menoforus Athen. stat. 9 27 4.
 Menoecus Creontis f. 9 25 1.
 Menoecus Creontis pater 9 5 13.
 Menophanes Mithridatis dux Delum diripit 3 23 3.
 Mentas 8 31 7.
 Mercurius Autolyçi pater 8 4 6, Buni 2 3 10, Cydonis 8 53 4, Eleusinis 1 38 7, Euandri 8 43 2, Myrtili 8 14 10, Noracis 10 17 5, Pharis 4 30 2. Amphionis magister 9 5 8. Aesculapium flammis eripit 2 26 6. Apollini boves surripit 7 20 4. animas in Orcum ducit 6 32 4, Bacchum in caelum 3 18 11, deas ad Paridem 3 18 12 et 5 19 5, Dioscuros Pellanam 3 26 2. Iyram invenit 2 19 7, 5 14 8, 8 17 5. Mercurii incunabula 8 16 1, 8 36 10, 9 20 3, 9 22 2. caduceus 5 27 8. gymnasium 1 2 5. simulacra 1 27 1, 4 33 3, 8 39 6, 9 24 5, 10 12 6. cf. Hermae.
Ἐρωῆς ἀγήτωρ 8 31 7. *ἀγοραῖος* 1 15 1, 2 9 8, 3 11 11, 5 17 3, 7 22 2, 9 17 2. *αἰπυτος* 8 47 4. *ἀνακῆσιος* vel *ἀνακῆτα* 8 3 2, 8 30 16, 8 36 10. *δόλιος* 7 21 1. *ἐναγώνιος* 5 14 9. *ἐπιμήλιος* 9 34 3. *κρισφόρος* 2 3 4, 4 33

- 4, 5 27 8, 9 22 1. *Κυλληγιος* 6 26 5, 8 17 1. *παράμμων* 5 15 11. *κολύγιος* 2 31 10. *κρόμαχος* 9 22 1—2. *πρό-βαιο* 9 10 2. *προπόλαιος* 1 22 8. *σπηλαίτης* 10 32 5.
- Marionis sagitta aenea 3 3 8.
 Mermerus Medae f. 2 3 6 et 8.
 Meros opp. Aethiop. 1 33 4, 5 7 4.
 Merope Cypseli f. Cresphontis uxor 4 3 6.
 Meropis ins. Cos 6 14 12.
 merulae v. *κόσσωποι*.
- Mesatis opp. 7 16 4 et 6.
 Mesate promont. 7 5 6.
 Mesoa pagus Lacon. 3 16 9.
 Mesoboa vicus Aroae. 8 25 2.
 Messa opp. et portus 3 25 9.
 Messapii Tarentinis finitimi 10 10 6.
 Messapum mons 9 23 5.
 Messala fons 3 26 1.
 Messene Triopae f. Polycraonis uxor 4 1 1 et 8. eius honores herolei 4 3 9, 4 27 6, 4 31 11.
 Messene opp. Siciliae, antea Zanele 4 23 8, 4 26 3, 5 25 2, 5 26 5, 6 2 10.
 Messene regionis olim, non urbis nomen 4 1 3. urbis aedificatio 4 26 6—27 11, situs et muri 4 31 5—33 2.
 Messenia 8 1 1, 4 30 sqq. Messeniae et Laconiae fines 4 1 11, Elidis 4 36 7 et 5 6 3.
 Messenii Adrastrati socii 9 9 2. Dorienses ultro admittunt 4 3 6. in Helotum census referuntur 4 23 1, praeter maris accelas 3 3 4. Ithome eiecti Naupactum obtinent 3 11 8, 4 24 7. Oenitadas expugnant 4 25 1—2, mox amittunt ib. 3—10. Naupacto amissa disperguntur 4 26 2, 10 38 10. Doricos ritus et linguam servant 4 27 11. in Peloponnesum redeunt 4 26 3, 4 27 11. Philippi socii 4 28 2. Lacedaemoniis contra Pyrrhum opem ferunt 4 29 6. una cum patria palmas Olympicas et amittunt et recuperant 6 2 10. ab Augusto multantur 4 31 1.
 Messeniorum arx 4 38 1. dii tutelares et heroes 4 14 7, 4 27 6, regiae 4 3 7. arcana sacra 4 20 4, 4 26 7. Messeniorum Naupact. donarium Olymp. 5 26 1.
 Messenici belli scriptores 4 6 1—5. causae 4 4 4—5 10. bellum primum 4 6 6—13 7. secundum 4 14 6—23 4.
 Metanastes Archandri f. 7 1 7.
 Metapontii rudera 6 19 11. Metapontinorum thesaurus Olymp. ib. eorum donarium 5 23 5.
 Q. *Caecilius* Metellus legationis princeps 7 8 6, 7 9 1.
 Q. *Caecilius* Metellus *Macedonicus* adversus Andriacum mittitur 7 13 1. Achaicum bellum conficere studet 7 15 1.
- Methana opp. Troezenorum 2 34 1.
 Methapus Athen. orgia et initia constituit 4 1 7.
 Methydrium olim urbs, dein vicus 8 12 2, 8 27 4 et 7. eius conditor 6 3 3, 6 35 9, 8 36 1—3.
 Methymnaeorum donarium Delphi 10 19 3.
 Metioche Troas 10 26 2.
 Metion Erechthaei f. 2 6 5.
 Metionidae Pandionem alterum regno pel-lunt 1 5 3. Metionidarum regia stirps 7 4 5.
 μέτοικοι 1 30 1.
 Metrodorus Erythraeus 6 15 6.
 μητρώον v. Mater deam.
 μητρώον αὐλήμα 10 30 9.
 Micon Aegineta 5 25 10 et 13, 8 42 7 et 10.
 Micon Athen. orator a Philippo veneno necatus 2 9 4.
 Micon Athen. pictor et stat. 1 17 3, 1 18 1, 6 6 1, 8 11 3.
 Micon Syracus. stat. Nicerati f. 6 12 4.
 Micythus v. Smicythus.
 Mida Phylantis f. Antiochi mater 1 5 2, 10 10 1.
 Midas Gordii f. Ancyram condit 1 4 5.
 Midea Argolidis urbs 2 16 1, 2 26 9, 6 20 7, 6 27 1.
 Midea Boeotiae opp. 9 39 1.
 Midea nympa mater Aspledonis 9 38 9.
 Midias Locorum dux 10 20 4.
 Miganitas Achaiae fl. 7 23 5.
 Migonion 3 22 1.
 Miletus Cretae opp. 10 36 2.
 Miletus Cretensis 7 2 5.
 Miletus Ioniae opp. 7 2 4, 7 24 5. inter Miletum et Prienum mare continens 8 24 11. Milesios perdit Hostiaens 10 33 2. signum Apollinis ademptum a Xerxe restituit Seleucus 8 49 3.
 Milichus fl. 7 19 9, 7 26 1, 7 22 11.
 Milon Diotimi f. Crotoniates Ol. 6 14 5—8.
 Miltiades Chersonesi princeps primus 6 19 6. archon Athen. 4 23 16, 8 39 3.
 Miltiades Cimonis f. ab Aiace oriundus 2 29 4, chersonesi Thraeciae princeps 6 19 6, Atheniensium ad Marathonem dux 2 29 4. praeconum Darii interficiendorum 3 12 7, servorum ante pugnam liberandorum sactor 7 15 7. primus de universa Graecia bene meritus 8 52 1. eius donarium 6 10 8, 6 19 6: mors 1 33 4: simulacra 1 15 3, 1 15 3, 10 10 1.
 milui Olympica sacra non tangunt 5 14 1.
 Mimas mons Ioniae 7 4 1. perfodi ab Alexandro coepit 2 1 6.
 Mimmermus de Smyrnaeorum cum Gyge pugna 9 29 4.
 Minerva e cerebro Iovis nata 1 24 2, Neptuni et Tritonidis f. 1 14 6: ubi edu-

cata 8 26 6, 9 33 7: cum Neptuno de Attica certat 1 24 5, de Troezenae 2 30 5: olivam producit 1 24 3. cum Proserpina flores legit 8 31 2. Iunonis throno adstat 8 9 3. bellica dea 4 30 5: Herculis socia 5 17 11, 6 19 12, 6 25 2, 8 18 3: glaucis oculis 1 14 6: armata 1 1 3, 5 17 2, 5 26 6: gallum in casside gestans 6 26 3, sphingem 1 24 5: cornicem temens 4 34 6. a Teuthide vulneratur 6 28 5. Vulcanum fugit 3 18 13. Erichthonium Cæcropis filiabus tradit 1 18 2. ara ei a Cadmo posita 9 12 2. colessus 9 11 6. signum Troia asportatum 2 23 5, 10 38 5: Daedaleam 9 40 3: antiqua 10 4 9, 10 34 6: fulmine tacta 2 11 1, 2 12 1: alia 1 8 5, 7 5 5, 9 33 5. templum Argivum 2 24 3, Phocæense a Persis combustum 7 5 4.

Ἄθηνᾶ ἀγοραία 3 11 9. *Ἀλαντὶς* 1 42 4. *αἶθνια* 1 5 3, 1 41 6. *Ἄλεια* 2 17 7, 3 5 6, 3 7 10, 3 19 7, 8 4 8, 8 5 3, 8 9 6, 8 23 1, 8 45 4, 8 46 1, 8 47 1. *ἀμβουλίος* 3 13 6. *ἀνεμῶντις* 4 35 8. *ἀξιόκλιος* 3 15 6. *ἀπατουρία* 2 33 1. *ἀρεία* 1 28 5, 9 4 1. *Ἄσια* 3 24 7. *ἐργάνη* 1 24 3, 3 17 4, 5 14 5, 6 26 3, 8 32 4, 9 26 8. *ζωστηρία* 9 17 3. *Ἰππία* 1 30 4, 1 31 6, 5 15 6, 8 47 1. *Ἰππολαΐτις* 3 25 9. *Ἰτωνία* s. *Ἰτωνίς* 1 13 2, 3 9 13, 9 34 1, 10 1 10. *Καπαναία* 2 22 9. *καλεσθεία* 3 12 4. *κισσαία* 2 29 1. *κορία* 8 21 4. *κορυφασία* 4 36 2. *κραναία* 10 34 7. *Κυδωνία* 6 21 6. *κνπαρισσία* 3 22 9, 4 36 7. *λαοῖτις* 5 14 5. *Λαρισσία* 7 17 5. *Λημνία* 1 28 2. *μήτηρ* 5 3 2. *μαχανῆτις* 8 36 5. *ναρκιαία* 5 5 17. *νίκη* 1 42 4. *Ξενία* 3 11 11. *Ὀγγα* 9 12 3. *ὄξυθερκής* 2 24 2. *ὀφθαλμῆτις* 3 18 2. *παιωνία* 1 2 5, 1 34 3. *Παναχαῖς* 7 20 2. [*πανία* 2 22 9.] *παρεία* 3 20 8. *παρθένος* 1 24 5—7, 5 11 10, 10 34 8. *πολιάς* 1 26 6—27 3, 2 36 6, 7 5 9, 8 31 9. *πολιάτις* 8 47 5. *πολιούχος* 3 17 2. *προμαχώμα* 2 34 8. *πρόναος* 9 10 2. *πρόνοια* 10 8 6. *Σάις* 9 12 2. *Σαῖτις* 2 36 8. *σάλπιγξ* 2 21 3. *σιρκάς* 1 1 4, 1 36 4. *σθενιάς* 2 30 6, 2 32 5. *Σουνιάς* 1 1 1. *σώτειρα* 8 44 5. *Τελχινία* 9 19 1. *Τιθρώνη* 1 31 4.

Τραχινίς (?) 10 22 1. *Τριτωνία* 8 14 4. *Τύβια* 1 23 4. *χαλκινῆτις* 2 41 et 5. *χαλκίοικος* 3 17 2, 4 15 5, 10 5 11. Minos promontorium 3 23 11. Minos Europæ f. 7 2 5, Acacallidis et Catrei pater 8 53 4, Britomartin amat 2 30 3, Cretensibus leges fecit 3 2 4, Dædalum persequitur 7 4 6, Miletum expellit 7 2 5, Nisæam capit 2 34 7, cum Theseo contendit 1 17 3, in Sicilia perit 7 4 6. *Θαλασσοκράτωρ* 1 27 9. Minotaurus 1 27 10, 3 18 11 et 16. Minyas pop. Boeot. 2 29 3, 9 36 4 et 6. a Pelagius Lemno expulsi Theram incolunt 7 2 2. cum Thebanis bellum gerunt 9 9 1. Ionice colonie socii 7 2 2, 7 3 6. Orchomeno expulsi restituantur 4 27 10, 9 37 8. Minyas Chrysaë f. 9 36 4, 9 38 2 et 3. Minyas poesis 4 33 7, 9 5 9, 10 28 2 et 7, 10 31 3. Minyeus fl. i. q. Anigrus 5 6 2. misericordiae ara 1 17 1. Mithridates rex Ponti cum Romanis bellum gerit 1 20 4, 9 7 4. morte voluntaria impietatis poenas luit 3 23 3 et 5. Mitylene euripo pervia 8 30 2. Mnaseas Cyrenæus cursor 6 13 7, 6 18 1. Mnasibulus v. Mnesibulus. Mnasinous et Anaxis Dioscurorum filii 2 22 5, 3 18 13. Mneme Musa 9 29 2. *Μνημοσύνης* aqua in Trophonii sacris 9 39 8. solium ib. 13. simulacrum 1 2 5, 8 47 3. Mnesarchus Euphronis f. Pythagoræ pater 2 13 2. Mnesibulus Elatensis Ol. 10 34 5. Mnesimachos sepulcrum 1 37 3. Mnesitheus medicus 1 37 4. *Μοιραγέτης* v. Iuppiter. Moerocles Athen. 10 20 5. molae inventor 3 20 2. Moline (Molione) Actoris uxor 8 14 9, filiorum caedem ulciscitur 5 2 2. Molionidae Actoris f. ab Hercule interfecti 5 2 1, 8 14 9. Molossi ab Ambraciotis victi 10 18 4. Molossus Pyrrhi f. 1 11 1. Molottus Athen. dux 1 36 4. Molpadia a Theseo occisa 1 2 1. Molpia Scedasi f. 9 13 5. Molpionis statua 6 4 8. Moluris petra 1 44 7. Molyerion promontorium 5 3 6. Molyeria regio 9 31 6. Molyrus Arisbantis f. 9 36 6. *μοναὶ* itinerum 10 31 7. moneta olim ignota 3 12 3. Mopsus Ampycis f. 5 17 10.

- Mopsus Rhacii** f. 7 3 2.
 mori intra lucum Aesculapii aut in Delo
 vetitum 2 27 1 et 6.
Morpho v. Venus.
μόρρα vasa murrhina 8 18 5.
 Mortis simulacrum 3 18 1, 5 18 1.
 Moschion Eleus 6 12 6, 6 17 5.
 Mothon Naucydis pater 2 22 7.
 Mothon scopulus 4 35 1.
 Mothonaei 4 18 1, exsules 4 23 1. Traiani
 beneficio **αυτονόμοι** 4 35 3.
 Mothone s. Methone opp. Messen. 4 3 10,
 8 1 1. olim Pedasus 4 35 1. Naupliensi-
 bus datur 4 24 4.
 Mothone Oenei f. 4 35 1.
 Motye urbs Siciliae 5 25 5.
 mugiltes pisces v. **κέφαλοι**.
 muli Eleis execratum animal 5 9 2. in
 Elide non gignuntur 5 5 2.
 mulieris simulacrum equino capite et iuba
 8 42 4. in piscem desinens 8 41 6.
 mulieres neque ad Martis sacra admittun-
 tur 3 22 7 neque ad ludos Ol. spectan-
 dos 6 20 7, 5 6 7. Patrenses duplo viris
 plures 7 21 14. xvi in sacris Iunonis 5
 16 2. Aetolicarum fortitudo 10 22 5.
 Laconicarum 4 17 1, Messeniarum 4 21
 6, Tegeticarum 8 5 9, 8 48 4.
 Mummius Corinthum expugnat 2 1 2, 2 2
 2, 7 15 1, 7 16 1 et 7. Graecis urbibus
 multam imponit 7 16 9. eius donaria
 Olymp. 5 10 5, 5 24 4 et 8.
μουνοκέλης 8 42 9.
 Munychia portus Athen. 1 1 4.
 murices 3 21 6.
 murus e crudo laterculo extractus quo-
 modo expugnetur 8 8 8. muri lignei 1
 18 2. Mycenarum et Tirynthias a Cyclo-
 pibus extracti 2 16 5, 2 25 8.
 murrhina v. **μόρρα**.
 muscarum abactor 5 14 1, 8 26 7.
 Musae 9 29 1—5. in Harmoniae nuptiis
 canunt 9 12 3. Musarum ara 1 30 2,
 chorus 5 18 4, simulacra et templa 3 17
 5, 8 47 3, 9 27 5, 9 30 1, 9 34 4. sacra
 cum Somno communia 2 31 3, cum Apol-
 line et Mercurio 8 32 2.
 Musae Ardalides 2 31 3. **Ελλισιά-
 δες** 1 19 5.
 Musaeus Antiophemi f. 10 5 6, Orphei
 imitator 10 7 2, volandi arte a Borea
 donatus 1 22 7, **χηρημολόγος** 10 9 11,
 10 12 11. eius hymnus in Cererem 4 1
 5, alia carmina 1 14 3, incerta 1 22 7,
 10 5 6. sepulcrum 1 23 8.
Μουσειά festum Musarum 9 31 3.
Μουσειον Athen. 1 25 8, 3 6 6. Troezen.
 2 31 3.
- μουσική** ἄγων 4 33 2. Baccho insti-
 tutus 2 35 1.
 musicorum insignium statuae in Helicone
 9 30 2.
 Musus stat. 5 24 1.
 Myanae Locrorum civitas (?) 6 19 4, 10
 38 8.
 Mycale mons Ioniae 5 7 5, 7 4 1, 8 52 3.
 Mycalessus Boeot. opp. 1 23 3, 9 19 4.
 Mycenae 2 15 4, 2 16 3, 5 23 3, 7 25 5, 8
 27 1, 8 32 2, 9 34 6.
 Mycenaei ad Thermopylas pugnant 2 16
 5. electi in diversas regiones discedunt
 7 25 5.
 Mycene Inachi f. 2 16 4.
 Myceneus Spartonis f. 2 16 4.
 Mycon Samius paedotriba 6 2 9.
 Mygdon 10 27 1.
 Mygdones Phryges 10 27 1.
μύλαρος 8 25 7.
μύλαι 1 35 5.
 Mylaon fl. Arcadiae 8 36 1, 8 38 9.
 Mylasa Cariae opp. 8 10 4, 10 28 8.
 Myles Lelegis f. 3 1 1, 4 1 1. molae in-
 ventor 3 20 2.
 Myndus Troezeniorum colonia 2 30 9.
 Myonia opp. Locr. 10 38 8.
Μυονεῖς s. **Μύονες** Locrorum civitas
 6 19 4. v. Myanae.
 myricae Maeandri 5 14 3.
 Myro Byzantia poetria 9 5 8.
 Myron Athen. stat. Lycii pater 1 23 7, 2
 30 2, 5 22 3, 6 2 2, 6 8 4 et 5, 6 13 2,
 9 30 1.
 Myron Prienensis belli Messen. scriptor 4
 6 1.
 Myron Sicyoniorum tyrannus thesaurum
 condit Olymp. 6 19 1. Aristonymi pater
 2 8 1.
μυρόπωλις porticus 6 30 7.
 Myrrhinus demus Atticus 1 31 4.
 Myrtilus Mercurii f. 2 18 2, 5 1 7, 5 10 6,
 6 20 17, 8 14 10. eius effigies 6 20 7.
 Myrtium mons 2 26 4.
 Myrto puella mari Myrtoo nomen dedit 8
 14 12.
 Myrtoessa nymphe 8 31 4.
 Myrtoum pelagus 8 14 12.
 myrtus Veneri sacra 6 24 7. culta 3 22 12.
 myrtus pertusis foliis 1 22 2, 2 32 3.
 Mys caelator 1 28 2.
 Mys Euporensis 9 23 6.
Μυσαῖον Cereris fanum 7 27 9.
 Mysia regiuncula Argivi agri 2 18 3.
 Mysia ἢ **ὕπερ Καίλιον** 9 18 4.
 Mysius Cereris hospes 2 18 3, 2 35 4, 7
 27 9.
 Myson Chenensis sapiens 10 24 1.
μύσται lustrantur a Lyco 4 1 6.

mysteria v. τελετή.
Myus 7 2 10 et 11. *Myusia* et *Myusii* ib.
Nabis Spartaе tyrannus 4 29 10, 7 8 4, 8
 50 5 et 7 et 10.
Naia fons 3 25 4.
Naliphus fl. Arcadiae 8 38 9.
Nama Mercurii fons sacer 7 22 4.
Naoclus Codri f. 7 3 6.
Naphilus fluv. v. *Naliphus*.
Narcaeus Bacchi e *Physcoa* f. 5 15 7.
Narcissus Thespiensis 9 31 7.
narcissus flos 9 31 8. *narcissinum* unguen-
 tum 9 41 7.
Narycides Phigalioensis palaestrita 6 6 1.
Nasamones Herodoti Atlas 1 33 5.
Νάσοι Arcadiae 8 23 2 et 8, 8 25 2.
Ναυβολεῖς opp. Phocidis 10 33 12.
Naubolus Phoci fil. (?) 10 33 12.
Naucydes Argivus stat., *Mothonis* f. Po-
 lycleti fr. 2 17 5, 2 22 7, 6 6 2, 6 8 4,
 6 9 3.
navis omnium maxima 1 29 1.
Naupactia carmina 2 3 9, 4 2 1, 10 38 11.
Naupactus opp. 9 31 6, 10 38 9—10.
Loeris Ozolis erepta Messeniis datur 4
 24 7, 10 38 10. Atheniensium in bello
 Peloponnesiaco receptaculum 4 26 1.
Aetolorum praesidium 6 16 3. *Naupactii*
 ob profanata *Cabirorum* initia puniuntur
 9 25 8.
Nauplia opp. 2 38 2. *Naupliensium* origo
 et migratio 4 35 2. eiectis *Mothone* da-
 tur 4 24 4, 4 27 8, 4 35 2.
Nauplius Neptuni et *Amymones* f. 2 38 2,
 4 35 2. *Augen* submergendam accipit 8
 48 7. filii a *Pylade* occisi 1 22 6.
Naus *Eumolpi* f. 8 15 1.
Nausicaa Alcinoi f. 1 22 6, 5 19 9.
nautarum vestimentum 10 29 8.
Naxus *Aegaei* maris ins. 6 16 5. supra
Parum sita 9 22 6.
Naxus Siciliae urbs 6 13 8.
Neaera *Perei* f. *Autolyxi* uxor 8 4 6.
νεκρομαντεῖον 9 30 6.
Neda fl. 4 20 1—2, 4 36 7, 5 6 3, 8 38 3,
 8 41 1—2.
Neda *nympha* *Iovis* nutrix 4 33 1, 8 31 4,
 8 38 3, 8 47 3.
Neis *Zethi* f. 9 8 4.
Νηῆσται vel *Νηῆτιδες* *κύλαι* 9 8 4, 9
 25 1.
Nelaidas Eleus Ol. v. *Neolaidas*.
Neleus *Neptuni* vel *Crethai* f. 4 2 5, 10
 29 6. rex *Pylis* 1. *Olympia* edit 5 8
 3. a filiae prociis boves petit 4 36 3, 10
 31 10. *Nelei* uxor *Chloris* 9 36 8, sepul-
 crum 2 2 2. posterii e *Messenia* eiecti 4
 3 3. *Athenas* confugiunt 2 18 9.
Νηλήιον *ἄστυ* 4 36 1.

Nemea *Asopi* f. 2 15 3, 5 22 6.
Nemea opp. 2 15 2, 2 19 5.
Nemea instaurata ab *Epigonis* 10 25 7.
 ubi agantur 2 24 2. hiemalia 2 15 3, 6
 16 4. eorum victores apio coronantur 8
 48 2.
Nemesis 1 33 2—3 et 7, 7 5 3, 7 20 9.
Nemeses plures 7 5 2, 9 35 6.
Neocles *Bosotarcha* *Plataeam* capit 9 1 6.
Neocles *Themistoclis* pater 8 51 2.
Neolaidas *Proxeni* f. *Arcas* Ol. 6 1 3.
Neolaidas Eleus Ol. 6 16 8.
Neon vel *Neones* opp. *Phocid.* 10 2 4, 10
 3 2, 10 32 9.
Neoptolemus *Achillis* f. v. *Pyrrhus*.
Neoptolemus *Alcetae* f. 1 11 1.
Νεοπτολέμειος *τίσις* 4 17 4.
Neotheus cursu certans 5 17 10.
Neptunus *Ageli* et *Melanis* pater 7 4 8,
Althei 2 30 5, *Ancaei* 7 4 1, *Anthae*
 et *Hyperetis* 2 30 8, *Aspledonis* 9 38 9,
Cercyonis 1 14 3, *Chii* 7 4 8, *Cyeni* 10
 14 1, *Despoenae* 8 37 9, *Elei* 5 1 8, *Eumolpi*
 1 38 2, *Euphemi* 5 17 9, *Halirrhothii* 1 21 4,
Hippothonotis 1 5 2 et 1 39 2, *Lamiae* 10 12 1, *Lelegis* 1 44 3,
Megarei 1 39 5, *Minervae* 1 14 6, *Nelei*
 4 2 5, *Parnassi* 10 6 1, *Tarantis* 10 10
 8, *Thesei* 1 17 3. de *Attica* et *Troezene*
 cum *Minerva* certat 1 24 5, 2 30 5: de
Corintho cum *Sole* 2 1 6, 2 4 6: de *My-
 cenis* cum *lunone* 2 15 5, 2 22 4. cum
Cerere congregitur in equi forma 8 25
 5, 8 42 1. *Graecis* adversus *Troianos*,
Mantiniensibus adversus *Lacedaemonios*
 opem fert 6 25 3, 8 10 5. *Spartam* evertit
 4 42 6, *Argolidem* inundat 2 22 4.
Cretensibus irascitur 1 27 9. *Neptuni* ara
Delphica 10 24 4, cum *Erechtheo* com-
 munitis 1 26 5: *incunabula* 8 8 2: *lucus*
 3 21 5, 8 7 2: *lucus* 1 30 4: *oraculum*
 10 5 6: *signa* 1 2 4, 1 24 4, 2 1 7, 3 23
 2, 6 25 6, 7 21 7, 10 36 8: *templum*
inaccessum 8 5 5.
Ποσειδῶν ἀσφάλιος 3 11 9, 7 21
 7. *βασιλεὺς* 2 30 6. *γαιαχόος* 3 20 2,
 3 21 8. *γενέθλιος* 3 15 10. *γενέσιος*
 2 38 4. *δαματίτης* 3 14 7. *ἐλικώνιος*
 7 24 5. *ἐπόπτης* 8 30 1. *ἔππιος* 1 30
 4, 5 15 5, 6 20 18, 7 21 7, 8 10 2, 8 14
 5, 8 25 7, 8 36 2, 8 37 10. *ἑπποκού-
 ριος* 3 14 2. *Ἰσθμιος* 2 96. *λαοίτας*
 5 14 4, 5 24 1. *Ὀγγήσιος* 9 26 6, 9
 37 1. *πατήρ* 1 38 6. *πελαγαῖος* 7 21
 7. *προσκληστόσιος* 2 22 4. *Ταινά-
 ριος* 3 12 5. *φντάλλιος* 2 32 8.
ne quid nimis 10 24 1.
Nereus 3 21 9.

- Nereides bigis insidentes 5 19 8. Nereidum fanum 3 26 7, arae 2 1 8.
 Nereis Pyrrhi f. Gelonis uxor 6 12 3.
 Neris pagus 2 36 6.
 Nero Aleyoniae paludis profunditatem emetiri nequit 2 37 5. Olympicas statuas Romam transfert 5 25 8, 5 26 3. Achaiam provinciam sibi sumit, Sardiniam senatui dat 7 17 3. eius donaria Olympiae 5 12 8, in Argivae lunae templo 2 17 7. sacrilegia et alia scelera 9 27 3, 10 7 1.
 Nessus ab Hercule interfectus 3 18 11, 10 38 2.
 Nestane pagus 8 7 4.
 Nestii v. Macedones.
 Nestor Nelei f. Geroniae educatus 3 26 8. Messenico regno potitur 4 3 1. eius regia 4 3 7. posteri electi 2 18 8. filii 4 31 11. domus et bubile 4 36 2. simulacrum 5 25 8, 10 25 11.
 Nestus fl. 6 5 4.
 νήπη ab Amphione inventa 9 8 4.
 Nicagora Sicyonia Echetimi uxor 2 10 3.
 Nicander Charilli f. rex Spartaee 2 36 4, 3 7 4.
 Nicander Eleus Ol. 6 16 5.
 Nicasipolis Thessalonices e Philippo mater 9 7 3.
 Nicasylus Rhodius Ol. 6 14 1:
 Nicias ducl Athen. monumentum Athenis negatum 1 29 12.
 Nicias pictor Nicomedis f. 1 29 15, 3 19 4, 4 31 12, 7 22 6.
 Nicias Scotussaeus Pulydamantis pater 6 5 1.
 Nicippe Pascae f. 8 9 6.
 Nicocles Acriata Ol. 3 22 5.
 Nicocles Sicyoniorum tyrannus 2 8 3.
 Nicocles Tarentinus citharoedus 1 37 2.
 Nicodamus Maenalius stat. 5 25 7, 5 26 6, 6 3 9, 6 6 1 et 2.
 Nicolaidas Tarentinus 6 10 5.
 Nicomachus Machaonis f. 4 3 10, 4 30 3.
 Nicomedes Aristomenis pater 4 14 8.
 Nicomedes Bithyniae rex 5 12 7.
 Nicomedes Nicias pater 1 29 15, 4 31 12.
 Nicomedia Bithyniae urbs, antea Astaeus 5 12 7. ibi Aesculapii templum et Memnonis ensis 3 3 8.
 Nicopolis ab Augusto condita 5 23 3, 7 18 8, 10 38 4. Nicopolitae Amphictyones 10 8 3 et 5.
 Nicostratus Argivus 2 22 3.
 Nicostratus Cilix Ol. 5 21 10.
 Nicostratus Menelai nothus 2 18 6, 3 18 13. cum fratre Megapenthe Helenam expellit 3 19 9.
 Nicostratus Xenoclidae f. luctator 6 3 11.
 Nicothea Aristomenis mater 4 14 7.
 Nileus s. Neleus Codri f. Asiaticae coloniae dux 7 2 1 et 6.
 Nili fl. origo 1 33 6, 2 5 3. incrementum 10 32 18. cursus mirus 5 7 4. belluae 4 34 2—3. *περσεία* 5 14 3. simulacra e nigro lapide 8 24 12.
 Ninus Assyriae regia eversa 8 33 2.
 Niobe Phoronei f. 2 22 5.
 Niobe Tantali f. in saxum mutata 8 2 5. eius saxum in Sipylo monte 1 21 3. plorare dicitur 8 2 6. Niobes liberorum interitus 2 21 9, 5 11 2. superstites qui 5 16 4.
 Nisa olim quae postea Megara 1 39 5.
 Nisaea navale Megarensium et arx 1 19 4, 2 34 7, 4 39 4, 4 44 3, 10 15 1.
 Nisus Pandionis f. Megaridis rex 1 39 4, 2 34 7. eius capillus purpureus 1 19 4.
 Nomia montes Arcad. 8 38 11.
 Nomia nympha 8 38 11, 10 31 9.
 nomina eadem saepe claris et obscuris hominibus 8 15 7. vetusta poetis usitata 7 17 7. Graecorum et Romanorum diversa ratio 7 7 8.
 νομοφύλακες Lacadaem. 3 11 2.
 νόμος carminis genus 8 59 3.
 Nonacris Arcad. opp. 8 17 6, 8 27 4.
 Nonacris Lyaonis uxor 6 17 6.
 Nora opp. Sardiniae 10 17 5.
 Norax Iber Mercurii f. coloniam deducit in Sardiniam 10 17 5.
 nosece te ipsum 10 24 1.
 Νόστοι 10 28 7, 10 29 6, 10 30 5.
 Nox somni et mortis nutrix 5 18 1. Neme-sium mater 7 5 3. eius simulacrum 10 38 6, oraculum 1 40 6.
 nummi olim ignoti 3 12 3. Troezenii 2 30 6.
 Nus fl. Arcadiae 8 38 9.
 Nycteus Antiopes pater 2 6 1 et 2, 9 5 4.
 Nyctimus Lyaonis f. 8 3 1. eius posteri 8 24 1.
 Nymphaeum v. Nymphaeum.
 nymphae altera globum altera clavem tenens 5 20 3. nymphae longaevae, non immortales 10 31 10. nympharum aedes et lucus 9 24 4. nymphis sacer vicus 3 10 7. nympharum afflatu vaticinatur Bacis 4 27 4.
 νύμφαι ἀμνηναί 5 15 6. *Ἀνιγρίδες* 5 5 11. Arcadicae 8 31 4. *καλλιστάφανοι* 5 15 3. *Κιθαίρωνίδες* 9 9. *Καρύκιοι* 10 32 7. *Ισμηνίδες* 1 31 4. *Ἰωνίδες* 6 22 7. *Διβήθριοι* 9 34 4. *Σιδωνίδες* 1 40 1.
 Νυμφάδες κύλαι 1 44 3.
 Nymphaeum portus (stagnum?) 3 23 2.
 Nymphas Arcadiae 8 34 6.
 Nymphasia fons 8 36 4.
 νυμφῶν 2 11 3.

- ὄβελοι χαλκοῖ 9 39 9.
 Oceanus mare, non fluvius 1 33 4. Oceani filia Styx 6 18 1—2. filiae cum Proserpina ludentes 4 30 4.
 ὄκνος avis 10 29 2.
 *Ὀκνου τὴν θάμιγγα συνάγειν 10 29 2.
 Ocnus cum fune et asello 10 29 1.
 Octaviae templum Corinthi 2 3 1.
 Ocyrhoe Oceani filia 4 30 4.
 Odeum Athen. 1 8 6, 1 14 1, 7 20 6. Corinth. 2 3 6. Patrensiū 7 20 6.
 ὄδοι χερσαὶ 10 5 12.
 Odrysa a Lysimacho oppugnatur 1 9 6.
 Odrysiās s. Odrysis mulier 1 10 4—5.
 Oeanthea opp. Locorū 10 38 9.
 Oeatae demus Tegeat. 8 45 1.
 Oebalus Cynortae f. rex Spartae 3 1 3. eius filius ib. 4, uxor et filiae 2 2 3 et 4 2 4, heroum 3 15 10.
 Oebalus Laced. Messenios decipit 4 12 9.
 Oebotas Dymaeus Ol. 6 3 8, 7 17 6 et 13.
 Oechalia Euboeae opp. 4 2 3.
 Oechalia Melanae uxor 4 2 2.
 Oechalia Messeniae opp. 4 3 10. postea Carnasium dicta 4 2 2, 4 26 6, 4 33 4.
 Oechalia Thessaliae opp. 4 2 3.
 Oedipus ubi expositus sit 9 2 4. patrem ubi occiderit 10 5 3. sphingem ut exciderit 9 26 2. ex locasta liberus non susceptus 9 5 10. in Atticamne venerit 1 28 7, 1 30 4. eius filii 5 19 6, 9 5 12, 9 18 3, 9 25 2.
 Oedipodia poesis 9 5 11.
 Οἰδιποδία κρήνη 9 18 5 et 6.
 Oeneus Pandionis f. nothus 1 5 2.
 Oeneus Porthaonis f. Aetoliae rex 2 25 2, 4 35 1. Herculis socer 2 13 8.
 Oeniadae pop. Acarnanum 1 11 4. a Messeniis invaduntur et expugnatur 4 25 1, 5 26 1.
 Oenias Oebotae pater 7 17 6.
 Oenobius Thucydidem revocat 1 23 9.
 Oenoe Argolicus vicus 2 25 2. pugna ibi commissa 1 15 1, 10 10 4.
 Oenoe demo Attico nomen dedit 1 33 8.
 Oenoe fons Pheneat. 8 15 6.
 Oenoe Nympha 8 47 3. Panis nutrix 8 30 3.
 Oenomaus Alxionis vel Martis f. 5 1 6, 5 22 6, Pisae rex 8 20 2, Harpinnam condit 6 21 8, cum prociis filiis certat 6 21 7—11, 5 10 6, 5 14 6, 5 17 4, Myrtili dolo vincitur 8 14 10. ταραξίππος 6 20 17. eius domus 5 14 7, 5 20 6, 6 18 7. sepulcrum 6 21 3.
 Oenoe ins. postea Aegina 2 29 2.
 Oenopion Cretensis Aeginae dux 7 4 8, 7 5 13.
 Oenotria Italiae regio 8 3 5.
 Oenotrus Lyeaonis f. Oenotriae rex 8 3 5.
 Oenussae ins. 4 34 12.
 Oeoclus Neptuni f. 9 29 1.
 Oeolycus Therae f. 3 15 8, 4 7 8.
 Oeonus Herculis consobrinus 3 15 4 et 5.
 οἰωνοσκοπεῖον Thesiae 9 16 1.
 Oēros fl. 9 4 4.
 Oetae montis trames 3 4 8, 10 22 1. duplex ib. 8. ad Oetam mare coenosum 7 15 4.
 Oetolinus 9 29 6.
 Oetylus Argivus Amphianactis f. 3 25 10.
 Oetylus Lacon. opp. 3 21 7, 3 26 10.
 Ogoa deus Carum v. Osogo.
 Ogryle Sardiniae opp. 10 17 5.
 Ogrylus, Ogrylae conditor 10 17 5.
 Ogygiae Thesae 9 5 1. Ogygia porta 9 8 5.
 Ogygus Eleusinis pater 1 38 7. ἀυτόχθων 9 5 1.
 Oicles Mantii f. Amphiarai pater 3 12 5, 6 17 6, 8 2 4, 8 36 6.
 Olaidas (?) Thebanus Pyth. 10 7 8.
 Olbia opp. Sardiniae opp. 10 17 5.
 Olbiades pictor 1 3 5.
 Olbius I. Pheneat. 8 14 3.
 olea Minervae renata 1 27 2. καλλιστέρφανος 5 15 3. στρεπτή 2 28 2. oleae duae antiquissimae 1 30 2, 8 23 5. olea et illex ex eadem radice nascentes 8 37 10. oleagina facies 10 19 3.
 oleaster 2 31 10, 2 32 10, 5 7 7, 5 14 3, 5 15 3, 8 48 2.
 Olen Lycius hymnum in Achaeam scriptis 5 7 8: in Ilithyiam 1 18 5, 8 21 3, 9 27 2: in Iunonem 2 13 3. eius vaticinia 10 5 7—8.
 Olenia petra 6 20 16.
 Olenius Eleus ἀυτόχθων 6 20 16.
 Olenus Achaeorum urbs 7 16 1, 7 22 1.
 olei genera laudata 10 32 19. oleo perantur qui Trophonium consulunt 9 39 7. oleo Iapis perfunditur 10 24 6.
 Oldias (?) Eleus 6 15 2.
 Olmones Boeotiae opp. 9 24 3. olim Halmones 9 34 10.
 Olmus s. Halmus Sisyphi f. 9 24 3, 9 34 10.
 Olus opp. Cretae 9 40 3.
 Olympia dea 1 18 7. Ilithyia 6 20 2.
 Olympia lucus Olympii Iovis in Elide 3 8 4—5. Pisaeae finitima 5 1 7. Olympiae et Lacedaemonis distantia 6 16 8. gymnasia 6 6 3, 6 23 1—7. stadium 6 20 8. stadii carceres 6 20 10. hippodromus et Taraxippus 6 20 15.
 Olympici ludi vetustissimi 5 7 9, 8 2 2. cur quinto quoque anno agitati 5 7 9. eorum origo 5 7 6—9. intermissorum instaurationis 5 4 5—6, 5 8 5. eorum varia

- genera et ordo 5 8 6—11. quaedam abrogata 5 9 1—2. eorum praesides 5 9 4. athletarum et iudicum iuramentum 5 24 9. athletarum habitacula 6 21 2, fraus graviter vindicata 5 21 2—17, 6 6 6. victorum ex oleastro coronae 5 15 3. victorum tabulae 3 21 1, 5 21 9, 6 2 3, 6 8 1, 6 13 10. statuae 6 1—18. victoriae reportatae a mulieribus 3 8 1. ludis spectandis interdictum mulieribus 5 6 7.
- Olympicus senatus 6 3 7. Olympicum templum 5 10. Olympii Iovis simulacrum et thronus 5 11. Olympicae arae 5 13 8—14 1, 5 14 4—10. sacrorum ligna 5 13 3, 5 14 2. thesauri 6 19. donaria 5 21—27.
- Olympias I 5 8 6. IV 4 4 5. VI 6 3 8, 7 17 6. VIII 6 22 2. IX 4 5 10. XIV 4 13 7, 5 8 6. XXIII 4 15 1, 5 8 7. XXV 5 8 7. XXVIII 4 23 4, 5 8 7. XXIX 4 23 10. XXX 8 39 3. XXXIII 5 8 8. XXXIV 6 22 2. XXXVII 5 8 9. XXXVIII 5 9 1, 6 15 8. XLI 5 8 9. XLVIII 6 22 3, 10 7 4. L 5 9 4. LIV 8 40 1. LVIII 10 5 13. LIX 6 18 7. LXI 6 18 7. LXV 5 8 10, 6 10 4. LXVI 6 10 6. LXVIII 6 13 10. LXX 5 9 1. LXXI 5 9 1, 6 9 6. LXXII 6 9 5. LXXIII 6 9 4. LXXIV 6 6 5. LXXV 6 3 8. LXXVI 6 6 6. LXXVII 5 9 3, 6 6 6. LXXVIII 6 14 1. LXXIX 4 24 5, 6 14 1. LXXX 6 3 8, 7 17 6. LXXXIV 5 9 1. LXXXVI 5 11 3. LXXXIX 6 7 8. XC 6 7 8. XCIII 5 8 10. XCVI 8 45 4. XCIX 5 8 10, 6 18 6. CI 7 25 4. CII 4 27 9, 6 5 3, 8 27 8. CIII 5 9 5. CIV 5 9 6, 6 22 3. CV 10 2 3. CVIII 5 9 6, 10 3 1. CXII 5 21 5. CXXVIII 5 8 11. CXXXI 5 8 11. CXLV 5 8 11. CLX 7 17 1. CLXXVIII 5 21 9. CXCH 5 21 16. CCI 5 21 18. CCXVIII 5 21 12. CCXXVI 5 21 15.
- Olympiades in tabulis Eleorum omissae 6 4 2, 6 8 3, 10 36 9. *Ἀολυμπιάδες* 6 22 3.
- Olympias fons 8 29 1.
- Olympias Neoptolemi filia, Alexandri M. mater 1 11 1. cum dracone concumbit 4 14 7. in Philippi liberis saevit 8 7 7. punitur 1 11 4, 1 25 6, 9 7 2.
- Ἰολυμπιεῖον* Megar. 1 40 4. Ephes. 7 2 9. Sicyon. 2 7 3.
- Olympiodorus 1 25 2, 1 29 13, 10 18 7, 10 34 3.
- Olympiosthenes stat. 9 30 1.
- Olympus Arcadiae mons 8 38 2, Thessaliae 6 5 5.
- Olympus Marsyae discipulus 10 80 9.
- Olympus stat. 6 3 13.
- Ὀλύμπη* arbor 4 20 2.
- Olynthus urbs oppugnata ab Agesipolide 3 5 9.
- Omphace opp. Siciliae 8 46 2, 9 40 4.
- Omphalion pictor, Niciae disc. 4 31 12.
- Omphalion Pisaeus 6 21 1, 6 22 2.
- Onaethus stat. Thylaci fr. 6 23 5.
- Onasias pictor 9 4 2, 9 5 11.
- Onassimedes stat. 9 12 4.
- Onatas Aegineta stat. Miconis f. 5 25 10 et 13, 5 27 8, 6 12 1, 8 42 7 et 9, 10 13 10.
- Onga Minerva apud Phoenices 9 12 2.
- Onceum locus Arcad. 8 25 4.
- Onchestus Neptuni f. 9 26 6.
- Onchestus opp. Boeot. 1 39 5, 9 26 6.
- Oncus s. Oncus Apollinis f. 8 25 4 et 10.
- Onetor Phrontidis pater 10 25 2.
- Onomarchus Phocensium dux 10 2 5.
- Onomacritus de Gratiis 9 35 1, de Hercule Idaeo 8 31 3, de Titanibus 8 37 5. carmina eius Musaeo supposita 1 22 7.
- Onomastus Smyrnaeus Ol. 5 8 7.
- ὄνομα* v. festum.
- ὄνον γνάθος* promontor. 3 22 10, 3 23 1.
- Opheltus Lycurgi f. 2 15 2.
- Opheltus Penelei f. 9 5 16.
- Ophioneus vates 4 10 5. caecus natus ib. 6. visum repente recuperat 4 12 10, recuperatum amittit 4 13 3.
- ὄπις* i. q. *δράκων* 8 8 5.
- Ὀπείως κεφαλή* Boeotiae 9 19 3.
- Ophis fl. Mantinea 8 8 4 et 7.
- Ophitea urbs Phocidis 10 33 9.
- Opici pop. Italiae 8 24 5.
- Opis Hyperborea 1 43 4, 5 7 8.
- Opis Iapygium rex 10 13 10.
- Ops Melanis pater 8 28 5.
- Opuntia 2 19 8.
- Opus opp. 10 35 1.
- oraculum singulare 7 22 3. barbaro barbaro respondet 9 23 6. synonymis fallit 8 11 10. oracula quae mulier ediderit prima 10 12 1.
- oraculum de Aesculapii matre 2 26 7. de Alcmaeone 8 24 8. de Arcadia a Lacedaemoniis non invadenda 8 1 6. de Arcadis ossibus 8 9 4, 8 36 8. de Argivarum mulierum fortitudine 2 20 10. de Aristomenis scuto 4 32 5. de bove caedis reo 5 27 10. de Callirrhoe immolanda 7 21 3. de Caphyensium pueris 8 23 7. de Cereris cultu neglecto 8 42 6. de Cirrha expugnanda 10 37 6. de Cleomede ultimo heroum 6 9 8. de Codro 7 25 3. de Comaetho 7 19 4. de Delphis Apollinis cura 5 3 1, 10 6 7. de daemone a Temesaeis expiando 6 6 8. de duce a Doriensibus quaerendo 5 2 5. de Epaminondae morte 8 11 10. Ergino de liberis procreandis non esse desperandum 9 37 4. de Eubota victuro 6 8 3. de Eurypylo 7 19 6 et 8. de Glauci perituro 2 18 2. de Hannibalis morte 8 11 10.

- de Hectoris ossibus 9 18 5. de Homeri patria 8 24 14 et 10 24 2. de Iove Ithomata tripodibus donando 4 12 7. de Leucitric pugna 4 26 4 et 9 14 3. de Mantinea alio loco condenda 8 8 4. de Medonte 7 2 1. de Messene dolo capienda 4 12 1 et 4. de virgine a Messeniis immolanda 4 9 4. bellum Messenium quando sit finem habiturum 4 20 1. de Oebota ornando 6 3 8, 7 17 6 et 13. de Orestis in Arcadium migratione 8 5 4, ossibus 3 3 6. de Oronte Indo 8 29 4. de Phigalensium reditu 8 39 4. de Philippo Macedonis morte 8 7 6. de Phocensium et Thessalorum praelio 10 1 4. Pisam Iovi curae esse 5 3 1. de Scephro lugendo 8 53 3. de Sicilia condenda 8 11 12. de Smyrna condenda 7 5 3. Spartanis ab avaritia periculum esse 9 32 10, a rege claudo 3 8 9. de supplicibus venerandis 8 25 1. de Syracusis condendis 5 7 3. de Theagene restituendo 6 11 8. de Themistoclis spoliis Persici 4 32 5. de Tisameni ossibus 7 1 8. cf. Bacis, Euclus, Phaennis, Phennoe, Sibylla.
- Oraea regio 2 30 5.
- oratoria ars a Gorgia restituta 6 17 8.
- Orchomenius campus 8 13 4.
- Orchomenus Arcadiae urbs 8 12 9, 8 13 6, 9 36 6. *πολύμηλος* 8 3 8. urbs vetus 8 13 2. oppidula eius 8 27 4. *Orchomenii* Arcades 7 14 1.
- Orchomenus Lycaonis f. 8 3 3, 8 36 1.
- Orchomenus Minyae f. 9 36 6.
- Orchomenus Minyaeus 9 36 6. Orchomenii peste vexati 1 44 7. a Thebanis sedibus pulsus 9 15 3 et 9 17 1, a Philippo restitutus 4 27 10 et 9 37 8. divites 1 9 3, 8 33 2, 9 34 6, 9 38 8. cum Codri filiis in Asiam migrant 7 2 3, 9 37 8. signo Apollinis spoliantur a Sylla 9 30 1.
- Orcus a Plutone clauditur 5 20 3.
- Oreatae 3 24 4.
- Oresteum Arcad. opp. antea Oresthasium 8 3 2.
- Orestes Agamemnonis f. Argorum et Spartae rex 2 18 5-6, 3 1 5, 3 16 7, Achaeorum 8 5 1. in Arcadium demigrat 8 5 4. matricidii reus 1 28 5, 2 31 4 et 8, 8 34 4. insanit 3 22 1, 8 34 1-4. Dianae Tauricae signum affert 3 16 7. Eumenidum templum condit 7 25 7. eius filius et uxor 1 33 8, 2 18 6, 3 1 5: ossa 3 3 6, 3 11 10, 8 54 4: *σκηνη* 2 31 8: status 2 17 3.
- L. Aurelius* Orestes 7 14 1, 7 16 1.
- Oresthasium v. Oresteum. eius situs et iudicia 8 27 3, 8 44 2. Oresthasiorum iortitudo 8 39 4, polyandrium 8 40 5.
- Orestheus Deucalionis f. Locridis rex 10 38 -
- Orestheus Lycaonis f. 8 3 1.
- Orestorius Gallorum dux 10 22 3.
- Oreus Centaurus cum Hercule pugnat 3 18 16.
- Oreus Euboeae opp. olim Hestiaea 7 26 4. *ὄργας* deabus Eleusiniis sacra 3 4 2.
- ὄργια* *δρᾶν* 4 15 7. Orgia magnarum deorum 4 1 5, 4 2 6. Bacchi 8 26 2, 9 20 4.
- Orithyia a Borea rapta 1 19 5, 5 19 1.
- orichalcinum cor 2 37 3.
- Orionis monumentum 9 20 3.
- Orneae opp. 2 25 5. Orneatae Argos translata 8 27 1. Orneatarum donarium Delphi 10 18 5.
- Orneus Erechthei f. Petei pater 2 25 5, 10 35 8.
- Ornytion Sisyphi f. 2 4 3. Phoci pater 9 17 6.
- Ornytus Arcas 8 28 4.
- Orontes fl. Syriae 6 2 7, 8 20 2, 8 33 3, 10 20 5. Orontem navibus pervium efficit imperator Romanus 8 29 3.
- Orontes Syrus 8 29 4.
- Oropus urbs a Philippo Atheniensibus data 1 34 1. ab Atheniensibus direpta 7 11 4 et 6.
- Orpheus Thrax Calliopes f. 9 30 4. Olene iunior 9 27 2. Cereris Chthoniae sacra instituit 3 14 5, Hecates 2 30 2, *Κόρη* *σατειράς* 3 13 2. magiae peritus 6 20 18. citharae cantu feras ducit 9 17 7. Pythiis certare non vult 10 7 2. ad inferos descendit 9 30 4. eius interitus 9 30 5-6, ossa ib. 7, simulacra 3 20 5, 5 26 3, 10 29 6, carmina 1 14 3, 9 30 12 *τὰ καλούμενα Ὀρφικά* 1 37 4.
- Orphondas Thebanus Pyth. 10 7 7.
- Orsippus Ol. 1 44 1.
- Orsobia Deiphontis filia 2 28 6.
- Orthia demus Elidis 5 15 6.
- Orthopolis Plemnaei f. 2 5 8.
- Ortilochus Alpei f. e Telegone 4 30 2.
- Ortilochus Dioclis f. 4 30 2. eius domus 4 1 4.
- Ortygia ins. prope Syracusas 5 7 2, 8 54 3.
- Orus primus Troezeniorum rex 2 30 5.
- Oryx locus Arcadiae 8 25 2.
- Oryxis locus Arcadiae 8 14 1.
- os Pelopis 5 13 4. ossa ingenti magnitudine 2 10 2, 3 22 9.
- Osiris ab Iside lugetur 10 32 16.
- Osogo Carum Deus 8 10 4.
- Osroes rex Parthorum 5 12 6.
- Ostracina mons 8 12 2.
- Othryades Spartanus 2 20 7.
- ὠτίδες* aves ad Cephalum 10 34 1.
- Otilius (Villius) cum exercitu in Graeciam mittitur 7 7 8. 9. 10 36 6.

- Otus et Ephialtes Musis primi sacra fecerunt 9 29 1.
 ovium gregem Spartani secum in expeditionibus ducebant 9 13 4.
 ovum Ladae 3 16 1.
 Oxyartes Rhoxanes pater 1 6 3.
 Oxydracae 1 6 2.
 Oxyelus Haemonis f. Heraclidarum dux et socius 5 3 6, 5 18 6. Elidem obtinet 5 4 1. Aetolia eum exulavit 5 3 7. ludos Olympicos edit 5 8 5. eius uxor et liberi 5 4 4, exploratores 6 23 8, monumentum 6 24 9.
 Oxyntes Thymoetae pater 2 18 9.
 Ozolae v. Locri.
- P**
 Pactye Chersonesi 1 10 5.
 Pactyes Lydus 4 35 10.
 Pachynum promontor. Sicil. 5 23 5, 10 11 3.
 Paeanius Eleus Ol. 6 15 10, 6 16 9.
 παιδιέρας herba 2 10 5.
 παιδιέξη 2 10 1.
 Paeon Antiochi f. 2 18 8.
 Paeon Endymionis f. alias sedes quaerit 5 1 4 et 5.
 Paeonaeus Cures 5 7 6. eius ara 5 14 7.
 Paeonia a Paeone dicta 5 1 5. a Gallis invaditur 10 19 7.
 Paeonidae 2 18 9.
 Paeonii tauri 9 21 2. bisontes dicti 10 13 1.
 Paeonius Mendaeus stat. 5 10 8, 5 26 1.
 Pagae v. Pegae.
 Pagasus Hyperboreus 10 5 7.
 Pagondas Theban. Ol. 5 8 7.
 Pagus mons 7 5 2.
 Παλαιά κόμη 3 22 6.
 Palaemon Melicertes 1 44 7, 2 2 1, 8 48 2.
 Palaepaphus 8 5 2.
 Palaestinae palmae 9 19 8.
 palaestrae Olympicae 6 21 2, 6 23 4. palaestrarum dii 4 32 1.
 palaestrae a Theseo inventa 1 39 3.
 Palamedes tesseras a se inventas Fortunae dicat 2 20 3. eius interitus 10 31 1.
 Palatium Romae a quo denominatum 8 43 2.
 Palea Achaeorum urbs, postea Dyme 7 17 6.
 Palenses qui olim Dulichii 6 15 7.
 Παλισκιος Arcad. 8 36 7.
 Palladium ab Aenea in Italiam translatum 2 23 5. Argivis ereptum 1 28 9. ἐπιπαιδιώ dicasterium Athen. 1 28 8.
 Pallantium urbs Arcad. 5 1 8, 8 3 1, 8 27 3 et 7, 8 43 1—2. Παλλαντικόν πεδίον 8 44 5.
 Pallas Lycaonis f. Pallantii conditor 8 3 1. eius statua 8 44 5.
 Pallas a Theseo caesus 1 22 2, 1 28 10.
 Pallas Titan 7 26 12, Stygis maritus 1 18 1.
 Pallene Thraciae 1 25 2, 8 29 1.
 palmae victorum in certaminibus 8 48 2.
 palma Delia 8 48 3. aenea Athen. donarium 10 15 4. palmae Boeoticae Palaestinae Ionicae 9 19 8.
 palus ex hiatu terrae 7 24 13. ingens uno die exsiccata 8 22 9.
 Pamisus fl. 4 31 4, 4 34 1—2. eius sacra 4 3 10.
 Pammones Thebanus 8 27 2.
 Pammarope Celei f. 1 38 3.
 Pamphos hymnographus antiquissimus 7 21 9, 9 27 2, 9 29 8. de Celei filiabus 1 38 3, de Diana Calliste 8 35 8, de Gratia 9 35 4, de Proserpinae raptu 1 39 1, 8 37 9, 9 31 9.
 Pamphyli Aegimii f. 2 28 6.
 Pamphyli Graecis cognati Erythrarum incolae 7 3 7.
 Pan deus Arcadiae 8 26 2. venatur in montibus 8 42 3. syringem invenit 8 31 3, 8 36 8, 8 38 11. Philippidi obvius 1 28 4, 8 54 6. eius ἀπόλιον 1 32 7. antrum 10 32 7, arae 1 34 3, mons 8 24 4, quercus 8 54 4, sacra cum Baccho communia 2 24 6, simulacra 1 36 2 et 2 10 2, templa 8 36 7, 8 37 11, 8 38 5.
 Πάν λυτήριος 2 36 6. νόμιος 8 38 11. Οίνοεις 8 30 3. Σκολείτας 8 30 6. Panes 8 37 2.
 Panaceae ara 1 34 3.
 Panactum 1 25 6.
 Panaeus pictor, Phidiae fr. 5 11 5 et 6.
 Panathenaea antea Athenaea 8 2 1.
 pancreatum qua Olympiade institutum 5 8 8. quis primus vicerit ἀκοντι 6 11 4.
 Pandareus e Mileto Cretae urbe oriundus 10 30 1—2.
 Pandiones duo 1 5 3, 1 39 4, 1 41 6, 8 53 7, 10 10 1.
 Pandora 1 24 7.
 Pandrosus Cecropis filia 1 2 6, 1 18 2. cum Thallo culta 9 35 2. eius templum Athenis 1 27 2.
 πανήγυρις Ὀλυμπιακή 5 4 5, Isidis 10 32 14.
 Panhellenium 2 30 3 et 4.
 Πανικός φόβος 10 23 7.
 panificii inventor 8 4 1.
 Panionium 7 3 10, 7 4 10, 7 5 1.
 παννυχίς 6 22 9.
 Panopeus Phoci f. 2 29 4.
 Panopeus urbs Phociae 10 3 1, 10 4 1.
 Panormus Achaiae portus 7 22 10, Ioniae 5 7 5.
 Panormus Andaniensis 4 27 1.

- Pantaleon Omphalionis f. Pisae tyrannus
 6 21 1. Olympia edit 6 22 3.
 Pantarcus Eleus Phidiae amasius Ol. 5 11
 3, 6 10 6, 6 15 2.
 Panthasis Helenae famula 10 25 4.
 Pantheon Athen. 1 18 9.
 Panthias Chius stat., Sostrati f., Aristoclis
 disc. 6 3 11, 6 9 3, 6 14 12.
 Panyasis Polyarchi f. 2 29 9, 9 11 2, 10
 8 9.
 papaver aeneum 5 20 9.
 Paphia (?) Thalamatarum numen v. Pa-
 siphæe.
 Paphos Cypri urbs 8 5 2. Venerem Ura-
 niam colit 1 14 7, 8 53 7.
 Paraballon Eleus Ol. 6 6 3.
Παράβυστον dicasterium Athen. 1 28 8.
 Paracyparissii 3 22 9.
Παραβύσιον 8 28 7.
 Paramen Mercurii cognomen 5 15 11.
 Parapotamii urbs Phocidis 10 33 7 — 8.
 eversa 10 3 1.
 Parthemidas (?) Laced. 9 13 5.
 Parca Cererem mitigant 8 42 3. Iovis ca-
 pitii impositæ. 1 40 4. earum aedes 3 11
 1, 9 25 4. ara 2 11 4, 5 15 5. simulacra
 10 24 4. Parcaram natu maxima Venus
 Urania 1 19 2.
 pardorum maculae 8 2 7.
Παρήγορος dea 1 43 6.
 in parentes pietas 10 28 4.
 parere intra limites Aesculapii vetitum 2
 27 1 et 6.
 Pariani Hellespontii Cupidinem colunt 9
 27 1.
 Paris index dearum 5 19 5. cum Helena
 ubi primum congressus 3 22 1. Penthe-
 sileam vocat 10 31 8.
 Parium marmor 1 14 7, 1 33 2, 1 43 5, 5
 11 10, 5 12 6, 8 25 6.
 Parnasus Cleodoraæ f. 10 6 1.
 Parnasus mons 10 6 1. nivalis 10 8 9, 10
 33 5. eius orgia 10 4 3. ad verticem via
 10 32 2—7.
Παρνασία νάπη 10 6 1.
 Parnes mons 1 32 1.
 Parnon mons 2 36 7.
πάροπος 1 24 5.
 Paroreus Tricoloni f. 8 35 6.
 Paroria Arcadiae urbs 8 27 3, 8 35 6—7.
 Parphorus Colophonius 7 3 8.
 Parrhasii Arcades 6 8 2.
 Parrhasium 8 27 4.
 Parrhasius pictor Euenoris f. 1 26 2.
 Parthaon Periphetae f. 8 24 1.
 Parthenia Marmacis equa 6 21 7.
 Parthenia fl. 6 21 7.
 Parthenium mons 1 28 4, 8 6 4, 8 54 6.
 Parthenius Laco 9 13 5.
παρθένιοι cupressi 8 24 7.
- Παρθενών** Athen. 1 26 5. eius archi-
 tectus 8 41 9.
 Parthenopæus Melanionis f. 3 12 9.
 Parthenopæus Talai f. Promachi pater 2
 20 5, 9 18 6, 9 19 2.
 Parthenope Ancaei f. 7 4 1.
παρθένος v. Minerva.
 partus VII mensium 3 7 7.
 Parus ins. a Miltiade frustra oppugnata 1
 32 4.
 Paseas Nicippes pater 8 9 6.
 Paseas Sicyoniorum tyrannus 2 8 2.
 Pasicrates v. Possicrates.
 Pasiphæe Solis filia 5 25 9. Thalamatarum
 numen 3 26 1.
 Pasiteles plastes 5 20 2.
 Pasithea Gratia 9 35 4.
 Patæcus Achæus Ol. 5 9 1.
 Patara Lyciæ urbs 9 41 1.
 pater hominum Cyrus 8 43 6.
 Patrae opp. Achæiæ 3 2 1, 7 6 2. eius
 situs, nomen vetus, conditor, fata et me-
 moranda 7 18 2—21 14. mulieres ibi
 duplo plures quam viri 7 21 14. Patren-
 ses ab Augusto aucti 10 38 9. Eleos Sa-
 trapæe nomen docent 6 25 6. Laphrium
 colunt 43 1 7. Aetolis contra Gallos
 opem ferunt 7 18 6, 7 20 9, 10 22 6.
 Patrensius de Eurypyli cista fabula 7
 19 6, 9 41 1.
 Patrens Preugenis f. Patras condit 3 2 1,
 7 6 2, 7 18 5. eius sepulcrum 7 20 5,
 status ib. 7.
 Patrocles Crotoniata stat., Catylli f. 6 3
 5, 6 19 6, 10 9 10.
 Patroclus Helenæ procus 3 24 10. Achil-
 lis arma induit 4 28 7. redivivus 3 19
 13. sculptus 10 13 5. pictus 10 26 6, 10
 30 3.
 Patroclus a Ptolemaeo Atheniensibus auxi-
 lio missus 1 1 1, 3 6 4.
Πατρόκλου νήσος 1 1 1, 1 35 1.
 Patron Lilaæam a Macedonibus liberat 10
 33 3.
πατρονόμοι 2 9 1.
 pavo Iunoni sacer 2 17 6.
 Pavoris effigies 2 3 7.
 Paus vicus Arcad. 8 23 9.
 Pausanias Apolloniata stat. 10 9 6.
 Pausanias Cleombroti f. Plistarchi tutor 1
 4 9. dux Laced. ad Plataeam 1 13 4,
 14 1, 3 7, 8 52 2.
 Pausanias Macedo Harpalum interficit 2
 33 4.
 Pausanias Plistoanaetis f. rex Spartaë 1
 13 4, 3 5 1—7.
 Pausias pictor 2 27 3.
 Pax Plutum ferens 1 6 2, 9 16 2. Pacis
 templum Romæ 6 9 3, simulacrum 1
 18 3.

- Pedaeum opp. 10 25 9.
 Pedasus opp. Messen. postea Nothone 4 35 1.
 pedicularis morbus v. *φθειρίασις*.
 Pedion locus Arcad. 8 25 12.
 Pegae locus Arcad. 8 44 4, 8 54 3.
 Pegae opp. Megar. 1 41 8, 1 44 4.
 Pegaea nympa 6 22 7.
 Pegasus Eleutherensis Bacchi cultum Athenis infert 1 2 5.
 Pegasus a Minerva domitus et Bellerophoniti traditus 2 4 1. ungula terram effodit et aquam elicit 2 31 9, 9 31 3.
 Pelagus Hippodamiae proci 6 21 11.
 Pelagontis bubulci 9 12 1.
 Pelagus locus silvovos Arcadiae 8 11 1 et 5. ambiguo oraculi effato locum dat 8 11 10.
πέλαγοι Atheniensibus τὰ πέματα 8 2 3.
 Pelarge Potnei filia, Isthmiadis uxor 9 25 7.
 Pelasgi ex Ioico 4 36 1. sub arce Athen. 2 8 3. Minyas e Lemno eiiciunt 7 2 2.
 Pelasgia 8 1 6.
 Pelasgus Arcas 2 14 4. primus Arcadiae homo et rex 8 1 4.
 Pelasgus Triopae f. 2 22 1. Cererem hospitio excipit 1 14 2.
πέλειαι fatidicae 7 21 2, 10 12 10.
 Pelus Aeci f. Phocum fratrem occidit 2 29 9, 10 30 4. aprum Calydonium venatur 8 45 6. Thetini pressat 5 18 5. Achillem Chironi tradit 3 18 12. eius votum pro Achille 1 37 3. posteri reges Epiri 2 29 4.
 Pelias Aeginetae f. 7 18 5.
 Pelias Iolci rex Neleum pellit 4 2 5.
 Olympia edit 5 8 2. pictus 10 30 8. recoctus 8 11 1. eius Iudi funebres 5 17 9.
 Pelion mons 10 19 2.
 Pelis 10 27 1.
 Pella urbs 1 16 1.
 Pellana urbs 3 21 2. eo fugit Tyndareus 3 1 4.
 Pellanis fons 3 21 2.
 Pellen Phorbantia f. 7 26 12.
 Pellene urbs Achaiae 7 26 12—27 8. a Lacedaemoniis occupata 7 3. tyrannus obnoxia 7 7 1. Pellenes et Sicyonis confinia 7 27 12. Pelleensium navale 2 12 2, 7 26 14. donarium Olymp. 6 13 11.
 pelles pro vestimentis 8 1 5, 10 38 3. pro thoracibus 4 11 3.
 Pelopidas ab Epaminonda servatur 9 13 1, liberatur 9 15 1.
Πελοπίδην impedit socium adsciscere iubetur Oxylus 5 4 3.
Πελοπόννησος 5 13 1.
 Peloponnesii boni equites 4 8 12. Athenas invadunt Codro regnante 7 25 2. Atheniensis contra Macedones sequuntur 1 25 4. Dorica dialecto utuntur 4 27 11.
 Peloponnesium bellum 3 7 11, 4 6 1, 8 41 9, 8 52 3.
 Peloponnesus 8 1 1—3. mari cincta 3 21 6. prope insula 2 1 5. Heraclidarum reditu turbata 2 13 1. eius partes quinque 5 1 1. gentes sex ib. 1—3. templum praestantissimum 8 41 8, specula 8 38 7.
 Pelops Agamemnonis e Cassandra f. 2 16 6.
 Pelops Lydus Epidauri pater 2 26 2, ab Ilo fugatus 2 22 3, cum Oenomaos certat 5 10 6, 5 17 1, 6 20 18, 6 21 6—7. Myrtilo periturus 2 18 2, 8 14 11. a Mercurio sceptrum accipit 9 40 11. Pisam obtinet 5 1 6. ludos Olympicos edit 5 8 2. Mercurio sacra facit 5 1 7, Minervae Cydoniae 6 21 6, Veneri 5 13 7. Hippodamiae proci parentat 6 21 9 et 11. summo inter heros loco est 5 13 1. ab Hercule colitur ib. 2. eius currus 2 14 4, ensis 6 19 6, equi 5 17 7, fanum 5 27 1, liberi per Peloponnesum dispersi 5 8 2, ossa 5 13 4 et 5, 6 24 1.
Πέλοπος νησιδες 2 34 3.
 Pelorus Spartus 9 5 3.
 Pelusium 1 6 6.
 Pencalae fl. Phrygiae 8 4 3. 10 32 3.
 Peneleos Thebanus 7 2 3. Thebanorum ad Troiam dux 9 5 15. Opheltae pater ib 16.
 Penelope Icarii filia cursu petita 3 12 1, 3 13 6. maritum quam patrem sequi mavult 3 20 10. eius filius Ptoliporthes 8 12 6.
 Peneus Thessaliae fl. 6 5 5. Andrei pater 9 34 6.
 Peneus Pyli fl. 6 22 5.
πένταθλον qua Olympiade institutum 5 8 7. eius exercitatio salutaris 3 6 16.
 Pentathlus Cnidius Liparam deducit coloniam 10 11 3.
 Pentelicus mons Atticae 1 32 1. etus *λιδοτομιαί* 1 19 6, 5 5 6. *Πεντελήσιος λιθος* 7 23 6, 7 25 9, 7 26 4 et 7, 8 26 1, 8 30 10, 8 47 1.
 Penthesilea 5 11 6, 10 31 8.
 Pentheus Echionis f. Baccho poenas dat 1 20 3, 2 2 7, 9 2 4, 9 5 4.
 Penthilus Orestis nothus 2 18 6, 3 2 1, 5 4 3.
 Penthilus Periclymeni f. 2 18 8.
 Pephus ins. et opp. 3 26 2.
 peplus Iononis 5 16 2, 6 24 10. purpureus 2 17 6. peplus Eriphytes 2 1 6.
Πεπρωμένη dea 8 21 3.

- Peraethus Lycaonis f.** 8 3 4.
Peraethenses opp. 8 3 4, 8 27 3, 8 36 7.
Perantas 2 4 4.
Peratus Neptuni f. ex Calchinia 2 5 8.
Perdicaes Ptolemaeos insidiatur 1 6 3.
Pereus Elati f. 8 4 4.
Pergamus Neoptolemi f. 1 11 1, 3 20 8.
Pergamus urbs supra Caicum, olim Teuthrania 1 4 4 et 6, 1 11 2, 2 11 7, 2 26 9, 3 26 10, 5 13 3 et 8, 7 16 1 et 8, 8 4 9, 8 42 7, 9 35 6, 10 18 6, 10 25 10.
Periander Cypseli f. sapiens 1 23 1, 10 24 1. **Corinthi tyrannus** 2 28 8.
Periboea Alcathoi f. cum Theseo in Cretam missa 1 42 2. a **Minoe amata** 1 17 3. **Telamoni nupta** 1 42 4.
Pericles Xanthippi f. 1 25 1, 8 41 9. eius **statua** 1 28 2, **sepulcrum** 1 29 3.
Periclus e Codri genere 7 3 10.
Periclymenus Parthenopaei interfector 9 18 6.
Periclymenus Penthilli pater 2 18 8.
Periclytus Euthymachi f. 10 14 1.
Periclytus Polycteti disc. 5 17 4.
Perieres Aeoli f. 2 21 7, 6 22 2. **Messeniorum rex** 4 2 2. eius **uxor et filii** 3 1 4, 4 2 4. **regia** 4 3 7.
Perieres Chalcidensis praedonum dux 4 23 7.
Perilaus Alcenoris f. Othryadem necat 2 20 7.
Perilaus Ancaei f. 7 4 1.
Perilaus Argivorum tyrannus 2 23 7.
Perilaus Icarii f. Orestem accusat 8 34 4.
Perimede Oenei f. Phoenicis uxor 7 4 1.
Perimedes Ulyssis socius 10 29 1.
Perinthus a Philippo oppugnata 1 29 10.
περίοικοι Spartanorum 3 2 3 et 5 et 6, 3 8 3 et 5, 9 13 2. **Eleorum** 6 22 4.
Periphetes Nyctimi f. 8 24 1.
Periphetes Vulcani f. 2 1 4.
periarium punitur 2 2 1, 2 18 2, 4 22 7, 5 24 11.
περίλωμα 1 44 1.
Permesus fl. Boeot. v. Termesus.
permutationibus contrahebant veteres 3 12 3.
Pero Nelei f. 10 31 9.
Persae marmor tropaeo faciendo Marathonem advehunt 1 33 2. **caesi ab Atheniensibus sepeliuntur** 1 32 5, 9 32 9. **arcem Athen. qua ascenderint** 1 18 2. **ab Agesilao magna ciade efficiuntur** 3 9 6. **eorum γέγραφα** 8 50 1, 10 19 4. **lex** 9 32 10. **victimae** 3 20 4. **Περσική στοά** 3 11 3. **Persae Timothei νόμος** 8 50 3.
Persaeus Antigoni dux Zenonis discipulus opprimitur 2 8 4, 7 8 3.
perseae arbor 5 14 3.
Perseae fons 2 16 6.
Perseus diacum invenit 2 16 2. a **nymphis accipit galeam et talaria** 3 17 3. **Medusam caedit** 1 22 7, 2 21 5, 2 27 2, 5 18 5. **caetus interimit** 4 35 9. **Bacchum vincit** 2 20 4, 2 22 1. **Mycenas condit** 2 15 4, 2 16 3. **Iovi Apesantio primus sacra facit** 2 15 3. eius **filia Gorgophone** 4 2 4, **statua** 10 10 5, **σάρηρες** 2 18 1.
Perseus Philippi f. fratrem veneno necat 2 9 5. **foedifragus a Romanis expugnatur** 7 10 6. **captivus Romam ducitur** 1 36 6.
Pessinus urbs a Galatis occupata 1 4 5, 7 17 10.
pestilentia a Mercurio sedatur 9 22 1, **ab Apolline** 1 3 4. **Athenienses et Phigalienses simul vexat** 8 41 8.
Petens Ornei f. Menesthei pater 2 25 6, 10 35 8.
Petra Elidis olim δῆμος 6 24 5.
Petrachos rupes Boeot. 9 41 6.
πέτρωμα Pheneatarum 8 15 1.
Petrosaca locus Arcad. 8 12 4.
Peucellae fl. Phrygiae cf. Pencales.
Peuceitii barbari 10 13 10.
Phaeaces Cyclopiibus et Gigantibus similes 8 29 2. **Phaeacum chorus** 3 18 11.
Phaedimus Acolensis Ol. 5 8 11.
Phaedra Thesei uxor, Hippolyti amore capta 1 22 1, 2 32 3, 9 16 4. **laqueo suspensa** 10 29 3. eius **sepulcrum** 2 32 4.
Phaedria seu Phaedrion locus Arcad. 8 35 1.
Φαιδωνναι Phidiae posteris 5 14 5.
Phaenna et Clyta Gratiae 3 18 6, 9 35 1.
Phaennis saetidica 10 12 10, 10 15 2.
Phaestus Herculis f. Sicyone in Cretam migrat 2 6 7. **Herculi sacra instituit** 2 10 1.
Phaethon Cephalae et Aurorae f. 1 3 1.
Phaethontis casum lamentantur Solis filiae 1 3 6.
Phalaeus Phaylli f. in Cretam transmittit 10 2 7.
Phalaeis opp. Arcad. 8 35 3.
Phalanthus Agelai f. Arcas 8 35 9.
Phalanthus mons Arcad. 8 35 9.
Phalanthus opp. Arcadiae 8 35 9.
Phalanthus Spartanus coloniam Tarentum deducit 10 10 6. **naufragus a delphino in Italiam transvehitur** 10 13 10. eius **uxor Aethra** 10 10 8.
phalanx Lacedaemoniorum 8 10 6.
Phalareus cursu certat 5 17 10.
Phalarus fl. Boeotiae 9 34 5.
Phalces Temeni f. 2 13 1. **Sicyonem occupat** 2 6 7. **Iunoni templum statuit** 2 11 2. **sororem interficit** 2 28 5.
Phalerum navale Athen. 1 1 2 et 4, 1 28 9, 8 10 4, 10 35 2.
Phalerus Argonauta 1 1 4.

- Phalysius visu recepto Aesculapio templum condit 10 38 13.
 Phamenoph heros Aegyptius 1 42 3.
 Phana Aetoliae opp. ab Achaiae capitur 10 18 1.
 Phanes Messeniensis Ol. 4 17 9.
 Phanes Thebanus 1 7 6.
 Phanostratus Demetrii pater 1 25 6.
 Pharae Achaiae opp. 7 22 1—5.
 Pharae Laconiae opp. olim Pharis 4 16 8.
 Messeniae opp. Spartanis ab Augusto attribuitur 4 3 2 et 10, 4 30 2. Pharaetae 4 30 4. Phariatae 3 2 6.
 Pharandates Persa Teaspidis f. 3 4 9.
 Pharax Laced. 6 3 15.
 Pharis seu Phares Mercurii et Philodamiae f. 4 30 2, 7 22 5.
 Pharis urbs Lac. 3 20 3.
φαρμακίδες 9 11 3.
 Pharsalus opp. Thessaliae 10 13 5.
 Pharus ins. 5 7 4.
 Phaselide templum Minervae et Achillis hasta 3 3 8.
 Phasis fl. bellus alit 4 24 2.
 Phaylus (Phayllus) Crotoniata 10 9 2.
 Phaylus (Phayllus) Phocensium dux 10 2 6.
 Phegeus rex Phegiae 8 24 2 et 10. eius liberi 6 17 6, 8 24 8, 9 41 2.
 Phegia opp. Arcad. olim Erymanthus 8 24 2 et 8.
πηγός θεός species 8 1 6, 8 12 1.
 Phellia fl. 3 20 3.
 Phelloe opp. Achaiae 7 26 10.
φελλός quercus apud Iones 8 12 1.
 Pheomonos prima Delphica vates 10 5 7, 10 12 10. eius oraculum 10 6 7.
 Pheneos Arcas **αυτόχθων** 8 14 4.
 Pheneos Arcadiae opp. 5 27 8, 6 1 3. eius situs, conditor, memoranda 8 14 4—8. veteris Phenei situs 8 14 1.
 Pheneatarum fines 8 13 6, 8 15 8, 8 16 1, 8 17 5. campi 8 14 1. donarium 5 27 8.
 Pheno Lamedontis uxor 2 6 5.
 Pherae Messen. opp. Ortilochi domus 4 1 4.
 Pherae Thessaliae opp. 1 13 2, 2 23 5.
 Pheraeorum donarium 10 15 4.
 Pherecydes Syrius quo morbo perierit 1 20 7.
 Pherenice eadem quae Callipatira 5 6 7.
 Pherenicus Eleus Ol. 6 16 1.
φερέπολις Τύχη 4 30 6.
 Pheres Medaeae f. 2 3 6 et 9.
 Pheriae Aegineta Ol. 6 14 1.
 Phia, Elidis urbs 5 18 6.
 Phialia urbs Arcad. olim Phigalia 8 3 2, 8 5 7, 8 39 2.
 Phialo Alcimedontis f. cum Hercule concumbit 8 12 3.
 Phialus Bucolonis f. 8 3 2, 8 5 7, 8 39 2.
 Phidias Athen. stat., Charmidae f. 1 35. 1 4 7, 1 24 6, 1 28 2, 1 33 3 et 8, 1 40 4, 5 10 2, 5 11 3, 6 4 5, 6 25 1, 6 26 1, 7 27 2, 9 4 1, 9 10 2, 10 10 2. eius officina 5 15 1. posterii **φαιδρουνται** 14 5.
 Phidippides v. Philippides.
φαιδίτια 7 1 8. cf. 3 11 11 not.
 Phidolas Corinthius Ol. 6 13 9. Olympio nicarum pater ib. 10.
 Phidon Argivorum tyrannus 6 22 2.
 Phigalia nympa 8 39 2.
 Phigalia opp. Arcadiae 4 24 1. postea Phialia 8 3 2, 8 39 2. eius situs ib. 1. **φουχαγωγοί** 3 17 9.
 Phigaleus Lycaonis f. 8 3 1. **αυτόχθων** 8 39 2.
 Philabrus Cyneae f. v. Philagrus.
 Philaeus Eurysacis f. 1 35 2.
 Philagrus Cyneae fil. Eretriam prodit 10 2.
 Philammon hymnis certat 10 7 2. **τελετης** apud Lernaes auctor 2 37 2. eius filius Thamyras 4 33 3.
 Philammon Delphis opem fert 9 36 2.
 Philander Apollinis et Acacallidis fil. 10 16 5.
 Philandrides Xenarchae pater 6 2 1.
 Philanor Ergotelis pater 6 4 11.
 Philanorion locus 2 35 3.
 Philanthus Prolai f. Eleus 5 2 4.
 Philaeus Samius 10 36 6.
 Philaeus Eretriensis stat. 5 27 9.
 Philles v. Philyls.
 Philetaerus eunuchus Pergami rex 1 8 1. Lysimachi pecuniae custos 1 10 4.
 Philetas Sybarita Ol. 5 8 10.
 Philianus Cos Ol. 6 17 2.
 Philippeum 5 17 4, 5 20 9.
Φιλιππειος στοά 8 30 6.
Φιλιππος πηγή 8 7 4.
 Philippi opp. Macedoniae recentissimum 6 4 10.
 Philippi duo Macedonici imperii fundator alter, alter eversor 7 8 9.
 Philippides Athen. Pani obviam fit 1 28 4, 8 54 6.
 Philippus Amyntae f. perādus et periurus 7 7 5, 8 7 5. mulierosus 1 6 8. tam vi quam pro proditores totam prope Graeciam subigit 1 25 3, 3 7 11, 4 28 4, 7 10 3. Phocium bellum conficit 10 2 5, 10 3 1. Medeonem evertit 10 36 6. Plataeam restituit 9 1 8, Orchomenum 9 37 8. litem Lacedaemontorum et Argivorum dirimit 2 20 1, 7 11 2. Laconiam invadit 3 24 6, 5 4 9. castra ad Mantineam metatur 8 7 4. potentiam eius

- quid auxerit 8 27 10. quot annis vixerit 8 7 6. eius filia Thessalonice 9 7 3. statua 1 9 4, 5 20 10, 6 11 1. in liberos eius saevit Olympias 8 7 7.
- Philippus Azan Ol. 6 8 5.
- Philippus Cassandri f. 9 7 3.
- Philippus Cassandri frater 1 11 4.
- Philippus Demetrii f. Antigono tutore usus 6 16 3, 8 8 11. Philippum Amyntae f. aemulatur 7 7 5. veneticus 2 9 4, 8 50 4. Lilaeam expugnat 10 33 3. Elatenses terret 10 34 3. a Romanis superatur 1 36 5, 7 8 7. moritur 2 9 5.
- Philistus Archomenidis f. de Demosthene 1 29 12, de Hyblaeis 5 23 6. Dionysii flagitia dissimulavit 1 13 9.
- Philles v. Philys.
- Philoetes Athen. ad Aegospotamos dux 9 32 9.
- Philoetes in Lemno a Graecis relictus 8 8 5. ubi morsus ab hydro 8 33 4. a Graecis accessitus 5 13 4. Admetum interficit 10 27 1.
- Philodamia Danai filia v. Phylodamia.
- Philonis Athen. Euctemonis f. 7 2 4, 7 3 10.
- Philomela a Tereo vitata 1 5 4, 1 41 8. Aegeli soror 1 14 7. eius metamorphosis ib. 9, 10 4 9.
- Philomelus Aetolorum dux 10 22 13.
- Philomelus Theotimi f. Phocenses ad bellum sacrum concitat 10 2 2. se praecipitat ib. 4. sacrilegus 10 8 7, 10 33 2.
- Philon f. Corcyraeus Ol. 6 9 9, 6 14 13.
- Philonides Zoti f. *ἡμεροδρόμος* Alexandri M. 6 16 5.
- Phylonome v. Phylonome.
- Philopoemen Attallicorum auxiliorum dux 7 16 1 et 8.
- Philopoemen Craugidis f. 8 49—51. cum civibus in Messeniam profugit 4 29 8, 8 27 15. Messeniis auxilium fert 4 29 10. ab iisdem captus veneno interficitur ib. 12, 7 9 6, 8 51 5. in eum epigramma 8 62 6.
- Philostratus Rhodius 5 21 9.
- Philotas Penelei nepos Thebanus 7 2 3 et 10.
- Philotimus Aegineta stat. 6 14 12.
- Philoxenus Macedo 2 33 4.
- Philoxenus poeta Dionysio familiaris 1 2 3.
- Phylus Eleus Ol. 6 9 4, 6 14 11.
- Phineus rex Thraciae 5 17 11.
- Phintas ex Androclis posteris Messen. 4 16 2, 4 17 9.
- Phintas Sybotae f. 4 4 1.
- Phlegya opp. Boeot. 9 36 2.
- Phlegyaes Minyadis incolae Thebanis auxilium ferunt 9 9 2. Phocenses opprimunt 8 4 4, 10 4 1. Delphos adoriuntur 9 36 2, 10 7 1.
- Phlegyantia quae antea Andreis 9 36 1.
- Phlegyas Martis et Chryses f. 9 36 1. cum filia gravida in Peloponnesum venit 2 26 3.
- Φλεγυγίς* Coronis 2 26 7.
- Phlias Bacchi f. Argonauta 2 12 6. eius mater, uxor, proles 2 6 6.
- Phliasia Sicyoniae finitima 2 12 3.
- Phliasii 2 12 3—13 2. Clazomenas condunt 7 3 9. eorum de Asopo fabulae 2 5 2—3. donaria 5 22 6, 10 13 6.
- Phlius Dameonis pater 6 20 16.
- Phlius opp. 2 13 3—8.
- Φλίυεις* demus Atticus 1 31 4.
- Phlygonion urbs Phocid. 10 3 2.
- Phlyus Telluris f. 4 1 5.
- Phobus loci nomen 2 7 7.
- Phobus Martis f. 9 36 3. leonino capite 5 19 4.
- Phocaea Ionica 10 8 6. ibi Minervae templum antiquum 2 31 6, 7 5 4. Phocaeenses unde in Asiam migrarint 7 3 10. Gennaidas colunt 1 1 5.
- Phocenses Amphictyones 10 8 2—3. pellibus amicii 8 1 5. sacrilegi 4 5 4, 10 7 1, 10 15 1. Spartanorum socii 3 5 3, 3 9 9, 3 10 3. Phocensium fines 10 13 4, res bello gestae 10 1 3—3 4, adversas Gallos alacritas 10 3 4, 10 8 3, 10 23 5 et 9, numerus 10 20 3, donaria 10 13 4 et 6 et 7. *κοινὸν* 6 6 2. *σύλλογος κοινὸς* 10 33 1. *σύνθημα* 10 1 10.
- Phocicum synedrii Phocici locus 10 5 1.
- Phocicum bellum 4 28 1, 9 6 4, 10 3 1.
- Phocis ab Ornytionis f. denominata 2 29 3, ab Aeaci 10 1 1. Phocidis optima pars 10 33 7, urbes maximae 10 34 1. urbes bello Phocico eversae 10 3 1. fines 10 1 1, 10 37 2, 10 38 1. colonia 7 3 10.
- Phocus Aeaci f. Iasei amicus 10 30 4, in Phocidem migrat 10 1 1, Drymaeam condit 10 33 12, occiditur 2 29 2 et 9.
- Phocus Ornytionis vel Neptuni f. 2 4 3. in Phocidem venit 2 29 3. Antiopen ducit 9 17 6. Phocidi nomen dat 10 1 1. eius heroum 10 4 10, monumentum 10 32 10.
- Phoebaea palus postea Saronis 2 30 7.
- Phoebaeum 3 14 9, 3 20 2.
- Phoebe et Hilaira Leucippi filiae Dioscurorum uxores 2 22 5. Apollinis filiae 3 16 1. earum simulacra 4 31 9 et 12.
- Phoebia Sicyoniorum opp. 9 15 4.
- Phoenice montana serpentes alit 9 28 2.
- Phoenices rerum divinarum peritiores quam Graeci 7 23 7. coloniam in Siciliam mittunt 5 25 6. Phoenicii maris conchyliis 3 21 6. purpura 5 12 4.

- Φοινικιοῦν** dicasterium Athen. 1 28 8.
Φοινικοῦς portus 4 34 12.
 Phoenix Achaiae fl. 7 23 5.
 Phoenix Colophonius **λαμποποιός** 1 9 7.
 Phoenix equus 6 10 7.
 Phoenix Europae pater 7 4 1.
 Phoenix Pyrrho Neoptolemi nomen dat 10 26 4.
 Phoenix locus et monumentum 8 11 4.
 Pholoe mons arcad. 6 21 5, 8 24 4, 8 27 17.
 Pholus ubi Centaurorum pugna 3 18 10.
 Phorbas Argi f. 1 2 1.
 Phorbas Athen. archon per totam vitam 6 16 13.
 Phorbas Lapithae f. Actoris pater 5 1 11.
 Phorbas Triopae f. 7 26 12.
 Phorcus Medusae pater 2 21 5.
 Phorcys Phryx **γαλοθώραξ** 10 26 6.
 Phormio Asopichi f. Paeaniensis 1 23 10, 1 29 3, 10 11 6.
 Phormio Erythraeus piscator 7 5 7.
 Phormio Halicarnass. Ol. multatur 5 21 3.
 Phormio Spartanus inhospitalitatis poenas dat Dioscuris 3 18 2—3.
 Phormis Maenalius 5 27 1—2 et 7.
φορμός pro veste 10 29 8.
 Phoroneus Caris pater 1 39 5 et 6. Inachi fluvii f. arbiter inter Neptunum et Iunonem 2 15 5. ignis inventor 2 19 5. eius uxor Cerdo 2 21 1. sepulcrum et parentatio 2 20 3.
 Phoronicum **ἄστυ** 2 15 5.
 Phoronidae Amphiarus et Adrastus 7 17 7.
 Phradmon Argivus stat. 6 8 1.
 Phraortes rex Mediae 4 24 2.
 Phrasiclides archon Athen. 6 5 3, 8 27 8.
 Phreattys dicasterium Athen. 1 28 11.
 Phrixa nymphea 8 47 3.
 Phrixa opp. 6 21 6.
 Phrixus Athamantis f. 1 44 7, 9 34 6. cum Helle aufugit 9 34 5. e Colchis redit 9 34 8. arietem immolat 1 24 2.
 Phrixus fl. 2 36 6, 2 38 1.
 Phrontis Menelai gubernator 10 25 2.
 Phrudarchidas v. Phrurarchidas.
 Phrurarchidas Laeo 9 13 5.
 Phruria Spart. 3 12 8.
 Phryges in Siciliam migrant 5 25 6. cum Aegyptiis de antiquitate contendunt 1 14 2. Phryges Sactoreni 10 27 1.
 Phrygia **ἀρμονία** 9 12 5.
 Phrygium marmor 1 18 8 et 9.
 Phryne Praxiteli amata 1 20 1, 9 27 3, 10 15 1.
 Phrynichi fabula **Πλευρώνια** 10 31 4.
 Phrynon Leontinus 5 22 7.
φθειρώσει Pherecydes et Sylla peremerunt 1 20 7, 9 33 6.
 Phthia 6 11 5.
 Phthiotae Amphictyones 10 8 2.
 Phylace locus Arcad. 8 54 1.
Φυλακείδης demus Tegeat. 8 45 1.
 Phylacides Apollinis et Acacallidis nympheae f. 10 16 5.
 Phylactris collis Arcad. 8 48 4.
 Phylacus heros Delphici opem fert 10 23 2. eius heroum 10 8 7.
 Phylacus (Thylacus) statuaris 5 23 5.
 Phylander Apollinis et Acacallidis f. 10 16 5.
 Phylas Antiochi avus 1 5 2, 10 10 1.
 Phylas Antiochi f. 2 4 3, 9 40 5.
 Phylas Dryopum rex 4 34 9.
 Phylei Athen. statua Delphi 10 10 1.
 Phyleus Augeae f. a patre eiectus 5 1 10. Elidem ab Hercule dono accipit 5 3 1. Dulichidium abit ib. 3.
 Phyleus Messeniorum dux 4 13 5.
φύλλα oleae species 2 32 10.
 Phylodamia Danae filia 4 30 2, 7 22 5.
 Phylonome Craugasi f. 10 14 2.
 Physcoae chorus 5 16 6.
 Phytalus Cererem domo excipit 1 37 2.
 piacula in fluvium abiecta 5 5 10.
 pica vagitum infantis imitatur 8 12 3.
 Pielus Pyrrhi f. 1 11 1.
 Piera fons Elidis 5 15 8.
 Piera Oxyli uxor 5 4 4.
 Pieria mons Maced. a Piero denominatur 9 29 3, 10 13 5.
 Pierus fl. etiam **Πεῖρος** dictus 7 18 1, 7 22 1.
 Pierus Macedo Musis numerum et nomina constituit 9 29 3.
 pietas veterum in deos 10 26 1, in parentes 10 28 4.
 pileus Dioscurorum 3 24 5, 4 27 2.
 Pindarus ad poesin quo praesagio accensus 9 23 2. a Corinna victus 9 22 3. honor eius e Delphici Apollinis responso 9 23 3. sella in templo Delphico 10 24 5. somnium ante obitum 9 23 2. statua 1 8 4. donaria 9 16 1, 9 17 2. domus rudera 9 25 3. canticum in Aphaeam 2 30 3. hymnus in Ammonem 9 16 1, in Proserpinam post mortem dictatus 9 23 4. proemium in Sacadam 9 30 2. loci de **ἄλτει** 5 10 1, de Aloe filii 9 22 6, de Alpheo et Diana una colendis 5 14 6, de Antiopa Amazone 1 2 1, de **κληθόσει** 10 5 12, de Delphico umbilico 10 16 3, de Ephesii templi conditoribus 7 2 7, de Fortuna 4 30 6 et 7 26 8, de Glauco marino 9 22 7, de Iamo 6 2 5, de Iovis et Thebes amoribus 5 22 6, de Lynceo 4 2 7, de Sileno 3 25 2, de Theseo Dioscurorum affini 1 41 5.
 Pindarus mons 2 26 8.
 pinea sarta Isthmionici data 8 48 2.
 Pion (vel Prion) mons Ephes. 7 5 10.

- Pioniae opp. Mysiae 9 18 4.
 Pionis ex Herculis posteris 9 18 4.
 Pirae opp. 7 18 1.
 Piraeus olim demus Attic. 1 1 2—3.
 Piras e Styge Echidnam gignit 8 18 2.
 Piraeus Argi f. 2 16 1, 2 17 5.
 Pirene Acheloi vel Oebali f. 2 2 3. in fontem mutata 2 3 2, 2 5 1.
 Pirithous Iovis f. 5 10 8. Thesei amicus 10 29 10. Thesprotiam invadit 1 17 4. aprum Calydonium venatur 8 45 7. eius nuptiae 5 10 8, effigies 10 29 9, heroum 1 30 4.
 Pirus fl. 7 18 1. i. q. Pierus 7 22 1.
 Pisa Iovi curae 5 3 1. capitur ab Eleis 5 10 2. Pisae fines 6 21 3, conditor 6 22 2, tyrannus 6 21 1.
 Pisaea regio 5 1 6, 6 21 4.
 Pisaei cum Eleis de Olympicis ludis contendunt 6 22 2.
 Pisander Camirensis poeta 2 37 4, 8 22 4.
 Pisander Homericus 3 3 8.
 Pisander Spartanae classis praefectus 3 9 6.
 pisces marini aquas fluviales subeunt 4 34 1. Mercurio sacri 7 22 4. vocales 8 21 2.
 Pisasias stat. 1 8 5.
 Pisirrhodus Diagorae nepos Ol. 6 7 2 et 3 et 4, 5 6 8.
 Pisis Troas 10 26 1.
 Pisistratus *ἄρχων* 2 24 7.
 Pisistratus Nestoris f. 4 1 4.
 Pisistratus tyrannus Athen. 1 3 3, 1 23 1, 9 6 2. Homeri carmina colligit 7 26 13. adversus Pisistratidas expeditio Cleomenis 3 4 2.
 Pisistratus Pisistrati f. e Messenia electus 2 18 8.
 Pison statuar. v. Pison.
 Pistocrates Pyrrhonis pater 6 24 5.
 Piston Calaur. stat. Amphionis disc. 6 3 5, 10 9 8.
 Pisis Perieris f. 5 17 9, 6 22 2.
 Pitane pagus Lacon. 3 16 9. Pitanatae 3 14 2.
 Pittacus Mitylen. sapiens 1 23 1, 10 24 1.
 Pittheus Pelopis f. rex Troezen. 1 2 22, 1 27 7, 2 30 8. eius monumentum et tribunal 2 31 1, libellus de arte dicendi 2 31 3.
 Pityreus Ionis nepos 2 26 1, Proclis pater 7 4 2.
 Pityusa ins. 2 34 8.
 Pius cur dictus sit Antoninus 8 43 5.
 pix scuta a temporis iniuria defendit 1 15 4.
 Placiana mater 5 13 7.
 planetarum simulacra 3 20 9.
 plantae juvenis quibusdam peculiare 8 14 3.
 Plastena mater v. Placiana mater.
 Plataea Asopi f. 9 1 1, 9 3 1. eius heroum 9 2 7.
 Plataeae Boeotiae urbs his eversa et stituta 3 7 10, 9 1 1—4 3. Plataeicidis fines 1 38 8, 2 6 1, 9 4 4. Plataeense proelium 5 23 1—2, 6 3 8, 9 2 5—6, 10 15 1. rerum Plataeensium scriptores 5 23 3.
 Plataenses Atheniensium in pugna Marathonis socii 1 16 3, 1 29 12, 1 32 3. eorum origo reges varia fortuna 9 1 1—8, exsilium et restitutio 4 27 9—10, donarium 10 15 1.
 Πλατανιστᾶς Spartae 3 11 2, 3 14 7.
 Plataniston fl. 3 34 4, 8 39 1.
 Πλατανιστοῦς promont. 3 23 1.
 Platanus fl. Boeot. 9 24 5.
 platanus Aulidensis 9 19 7, Menelais 8 23 4. platanus in quarum cavernis epulari possis 4 34 4, 7 22 1.
 Plato Aristonis f. 1 30 3, 4 32 4, 7 17 3, 10 24 1.
 πλατύφυλλος δρυῶν 8 12 1.
 plastrum astrum 8 3 7.
 Plemnaeus Perati f. 2 5 8. Cereri filii nuntici templum exstruit 2 11 2.
 plenilunium a Spartanis ad pugnam exitus observatur 1 28 4.
 Plethra ennea 10 4 5.
 Πλήθειον gymnasii Elei 6 23 2.
 Pleuroniae Phrynichi fabula 10 31 4.
 Pleuronti Aetoli ab Achaico concilio seunguntur 7 11 3.
 Pleuronis heroum et posteris 3 13 8.
 πλίνθος ὀμῆ 8 8 8.
 πλίνθω similis forma feri Tegeaticis 8 48 1. Ἀφροδίτη ἐν πλίνθω ib.
 Plistaeus Eurydami f. 6 16 1.
 Plistarchus Cassandri frater 1 15 1.
 Plistarchus Leonidae f. rex Spartae 3 4 9.
 Plistoanax Pausaniae f. 1 13 4, 3 3 5.
 Plistus fl. Cirrhiae seu Delphidis 10 8 8, 10 37 7.
 plumbeis tabulis inscripta Hesiodi *ἔργα* 9 31 4. plumbei tubuli aquae fervore liquescunt 4 35 12.
 Plistarchus Eretriensis 1 36 4.
 Pluto *χρυσήμιος* 9 23 4. ubi rapta Proserpina ad inferos descenderit 1 38 5, 2 36 7. clave inferorum sedem claudit 5 20 3. Pyllos contra Herculem adjuvat 6 25 2. eius canis 3 25 5, 9 34 5. *χαρμίων* 2 35 10. simulacrum 1 26 6.
 Pluto Tantalus mater ex Iove 2 22 3.
 Plutus puer gestatur a Fortuna 9 16 2, a Pace 1 8 2. Minervae *Ἐργάνη* adstat 9 26 8.

- pluviae expers insula 2 34 3. pluviam
 ciens fons 8 38 4.
 Podalirius Aesculapii f. 3 26 10. eius effi-
 gies picta 4 31 12.
 Podares Mantinensis in pugna contra Epa-
 minondam cadit 8 9 9.
 Podares Podaris nepos 8 9 9, 8 10 5.
 Poecile porticus Athen. 1 1 5. Olymp. 5
 21 17. *ποικίλη λέσχη* Spart. 3 15 8.
ποικίλαι pisces 8 21 2.
 Poecilum mons 1 37 6.
 Poemander Chaeresilai f. 9 20 1.
 Poena ab Apolline Argivis immissa, a Co-
 roebo occisa 1 43 7.
ποιναί veteribus *αί τιμοφρίαι* 3 15 6.
 poësis a Spartanis neglecta 3 8 2.
 poëtae regibus familiares 1 2 3. antiqua
 nomina recentioribus praeferunt 7 17 7.
 poëtarum nobilitium in Helicone statuæ
 9 30 2.
 Polemarchus Lacedaem. Polydorum inter-
 ficit 3 3 3.
 Polemocrates Machaonis f. 2 38 6.
 Polichne opp. 4 33 6.
πόλις Mantin. 8 8 4. cf. 8 12 7 et 1 26 6.
 Polites Ceramensis Ol. 6 13 3.
 Polites Menelai socius 10 25 3.
 Pollis Dialli pater 6 13 6.
 Pollux aprum Calydonium venatur 8 45 6.
 Idem interficit 4 3 1. cum fratre inter
 deos refertur 8 2 4. eius tropaeum 3 14
 7, templum 3 20 1.
πόλος Fortunae 4 30 6, Minervae 7 5 9.
 Polus Megalopolitana *τελετήν* constituit
 8 30 7. Poli campus 8 35 10.
 Polus locus Boeotiae 9 20 3.
πολύανδρια Argivorum 2 22 9, 2 24 7, 2
 25 7, 2 38 5. Athen. 1 29 4 et 6—8 et
 11—13. Colophoniorum 7 3 4.
 Polyanthes Corinth. 3 9 8.
 Polyarchus Aetolorum dux 10 20 4.
 Polyarchus Panyasis pater 10 8 9.
 Polybius Lycortae f. 8 9 1, 8 30 8—9, 8
 37 2, 8 44 5, 8 48 8.
 Polyboea Hyacinthi soror 3 19 4.
 Polybotes gigas 1 2 4.
 Polybus Mercurii et Chthonophyles f. 2
 6 6.
 Polycæon Butae f. eiusque uxor 4 2 1.
 Polycæon Lelegis f. Messenes maritus 3 1
 1, 4 1 1—5, 4 2 1.
 Polychares Messenius Ol. 4 4 5.
 Polycles Athen. plastes, Stadiæ disc. 6 4
 5. eius filii 6 12 9, 10 34 8.
 Polycles Cyrenaens Ol. 10 3 1.
 Polycles Polychalcus Laced. Ol. 6 1 7.
 Polycletus Argivi stat. duo 6 6 2.
 Polycletus Argivus stat. 2 17 4, 2 20 1, 2
 22 7, 2 24 5, 2 27 5, 6 2 7, 6 4 11, 6 7
 10, 6 9 2, 6 13 6, 8 31 4.
 Polycletus Argivus stat. Naucydis f. 6
 6 2.
 Polycrates Athen. rhetor 6 17 9.
 Polycrates Sami tyrannus 1 2 3, 8 14 8.
 Polycrator Damonici f. luctator 5 21 16. eius
 multa 6 23 4.
 Polydectes Eunomi f. rex Spartaë 3 7 2.
 Polydectes Seriphus 1 22 7.
 Polydeucea fons 3 20 1.
 Polydora Protesilai uxor, Melagragi filia 4
 2 7.
 Polydorus Alcamenis f. rex Spartaë 3 3 1,
 4 7 7. a Polemarcho occiditur 3 3 3, 8
 52 1. eius honor 3 11 11, domus 3 12 3.
 Polydorus Cadmi f. 2 6 2. rex Thebarum
 9 5 3.
 Polydorus Hippomedontis f. inter Epigo-
 nos 2 20 5.
 Polygenotus Thasius pictor, Aglaophontis
 f. 1 18 1, 1 22 6, 9 4 2, 10 25—31.
 Polyidus Coerani f. 1 43 5.
 Polymestor Aeginetaë f. Arcadiaë rex 8
 5 9.
 Polymnasti Colophonii de Thaletæ *ἔπη* 1
 14 4.
 Polymnis Epaminondaë pater 8 52 4, 9 12
 6. cf. Cleommi.
 Polymnus Baccho viam ad inferos monstrat
 2 37 5.
 Polynices Eleus Ol. 5 8 9.
 Polynices Milesius 6 17 3.
 Polynices Oedipodis f. 2 19 8, 2 20 5, 2
 25 1, 4 8 8, 9 5 12, 10 10 3.
 Polypemon Procrustes 1 38 5.
 Polypheadon Phrynichi pater 10 31 4.
 Polypheon Aetolorum dux 10 20 4.
 Polypithes Laco Ol. 6 16 6.
 Polypoetes Pirithoi f. 10 26 2.
 Polysperchon Aetolus 5 6 1.
 Polytychides locus Colophon. 7 3 3.
 Polyxena ad Achillis tumulum mactatur 1
 22 6, 10 25 10.
 Polyxenus Agasthenis f. Amphimachi pa-
 ter 5 3 4.
 Polyxenus Iasonis et Medae f. 2 3 8.
 Polyxo Argiva Tlepolemi uxor 3 19 9.
 pompa Cereris 2 35 5, Dianae 7 18 12.
 aenea 10 18 4. Panathenaeorum 1 29 1.
 Atheniensium 1 2 4.
πομπική ὁδός Ol. 5 15 2 et 7.
 Pompus Arcadiaë rex 8 5 8.
 Pontinus mons et fl. 2 36 8.
 Pontis Cleosthenis pater 6 10 7.
 populi Athen. statua 1 1 3 et 1 3 5, pi-
 ctura 1 3 3. Spartani simulacrum 3 11
 10.
 populus alba (*λένκη*) 2 10 6, 5 13 3, 14
 2. nigra (*αίγειρος*) 5 14 3.
 porcus lustralis 5 16 8.
 Porinas locus 8 15 8.
πόρινος λίθος 6 19 1.

- Poroselene ins. 3 25 7.
 Porphyriion ante Actaeum regnasse fertur
 1 14 7.
 portentorum et somniorum interpretes 5
 23 6.
 Porthaon Alcathoi pater 6 20 17 et 6 21
 10, Oenei 4 35 1.
 porticus βασιλείος 1 3 1, 1 14 6. Περ-
 σική 3 11 3. Ἡγούς 2 35 10. columnis
 trifariam divisa 6 24 2. quadratae 3
 13 6.
 portas κρυπτός 2 29 11.
 Porus Indiae rex 1 12 3.
 Porus Ol. v. Prorus.
 Ποσειδίων Neptuni templum 2 34 6. de-
 mus Pellenensium 7 27 8.
 Posidonias opp. Troezen. 2 30 8.
 Ποσειδάωνιον Neptuni τέμενος 10 38 8.
 Possirates Parrhasius 8 27 2.
 Ποταμίδια demus Tegeticus 8 45 1.
 Ποταμολ demus Atticus 1 31 3, 7 1 5.
 Pothaeus architectus 6 19 7.
 Πόθος 1 43 6.
 Potidaeatae bis eversi, a Cassandro resti-
 tuti 5 23 3. eorum thesaurus Delph. 10
 11 5.
 Potneus Pelargae pater 9 25 7.
 Potniarum Boeot. rudera 9 8 1.
 Potniades deae 9 8 1.
 praeconium certamina 5 22 1. praeconium
 caedes nefaria 1 36 3, 3 12 7.
 praesagia v. divinatio.
 praesepia lapidea 1 32 7.
 Prasiae demus Atticus 1 31 2.
 Pratinas σατύρους scripsit 2 13 6.
 Prax e posteris Pergami 3 20 8.
 Praxias Athen. stat. Calamidis disc. 10
 19 4.
 Praxidamas Aegineta Ol. 6 18 7.
 Praxidice dea 3 22 2. Praxidicearum aedes
 et ara 9 33 3.
 Praxilla poetria 3 13 5.
 Praxiteles Alcamene junior, Phrynes ama-
 tor 1 2 4, 1 20 1—2, 1 23 7, 1 40 3, 1
 43 5 et 6, 1 44 2, 2 21 8, 5 17 3, 6 26
 1, 8 9 1 et 3, 9 2 7, 9 11 6, 9 27 3 et
 5, 9 39 4, 10 15 1, 10 37 1. eius filii 1
 8 4, 9 12 4.
 Praxionides Iphiti pater 5 4 6.
 Presbon Phryxi f. 9 34 8.
 Presboniades Clymenus 9 37 4.
 Preugenus Agenoris f. Patrei pater 3 2 1
 7 6 2, 7 18 5, 7 20 7—9.
 Priamus ad aram occiditur 2 24 3, 4 17 4,
 10 27 2. eius filiae nothae 10 25 9.
 Priapus Bacchi et Veneris f. 9 31 2.
 Prias Hippodamiae procus 6 21 11.
 Priene urbs Asiae ab Ionibus adv. Cares
 defensa 7 2 9. Prieniensium conditores et
 casus ib. 10. inter Prienen et Miletum
 mare a Maeandro fluvio in continentem
 versum 8 24 11.
 Prius locus 8 6 4.
 Prion v. Pion.
 procellis et tonitribus sacra fiunt ab Arca-
 dibus 8 29 2.
 Procles Clytiii f. 10 14 2.
 Procles et Eurysthenes Aristodemi filii ge-
 mini 3 1 7.
 Procles Andrius Ol. 6 14 13.
 Procles Eucratis f. Carthag. de Alexandro
 M. cum Pyrrho collato 4 35 4, de Me-
 dusa 2 21 6.
 Procles Melissae pater 2 28 8.
 Procles Pitirei f. Ionum dux 7 4 2.
 Proclidae 3 7 1.
 Proene Pandionis filia, Terel uxor 1 24 3,
 1 41 8—9. simulacrum Minervae secum
 asportat 16 4 9.
 Proconnesii Cyzicenis vi adiuncti 8 46 4.
 Procris Erechthei filia canem a Minerva
 dono accipit 9 19 1. a Cephalo marito
 occiditur 1 37 6, 10 29 6.
 Procrustes v. Polypemon.
 Prodicus Phocaeensis Minyadis auctor 4
 33 7.
 proditores variarum Graeciae civitatum 7
 10 1—5.
 προδομείς θεοί 1 42 1.
 προεδρία Olympiae 5 15 4.
 Proetides portae Theb. 9 8 4, 9 16 6, 9
 23 1.
 Proetus Abantis f. rex Tirynthiorum 2 16
 2. Hipponoi et Iphios pater 10 10 3.
 Iunoni templum struit 2 12 2. cum Acri-
 sio de regno pugnat 2 25 7. in muris
 extruendis Cycloporum opera utitur 2 16
 5. filiae eius furore concitae a Melam-
 podo sanantur 2 7 8, 8 18 7. earum tha-
 lami 2 25 9, signa 2 9 8.
 Proetus Thebanus 9 8 4.
 Proetus Thersandri f. pater Maerae 10 30 5.
 Prolaus Eteus 5 2 4.
 Promachus Dryonis f. Pellenensis panca-
 tiastes 6 8 5, 7 27 5.
 Promachus Herculis f. 8 24 2 et 7.
 Promachus Parthenopaei f. Epigonus 2 20
 5, 9 19 2, 10 10 4.
 Promedon 10 30 7.
 Prometheus Aranti aequalis 2 14 4. ab
 Hercule vinculis liberatus 5 10 6. homi-
 nibus ignem dedit 2 19 5. eius ara in
 Academia 1 30 2. sepulcrum 2 19 8. sig-
 num amplexum 10 4 4. luti, ex quo ho-
 mines finxit, reliquiae 10 4 4.
 Prometheus Cabiraeus Aetnaei pater 9
 25 6.
 Prometheus Codri f. Ionum in Asiam dux
 7 3 3.
 Promne Buphagi uxor 8 14 9.

- ὄρον mons 2 34 11, 2 36 1—2.
 πρόναοι διη 9 10 2.
 Pronax Lycurgi pater 3 18 12.
 Pronomas tibicen 9 12 5. eius μέλη 4 27
 7, προσόδιον ἐς Δῆλον 9 12 6.
 Propodas Damophontis f. 2 4 3.
 προπύλαια Corinthi 2 3 2.
 Prorus Cyren. Ol. 10 2 3.
 Πρόσεις civitas Arcad. 8 27 4.
 Proserpina flores legit 8 31 2, 8 42 2, 9
 31 8, cum Hercyna ludit 9 39 2, cum
 Oceani filius 4 30 4, a Plutone rapitur
 1 38 5, 2 36 7, cum Pindaro per somnium
 expostulat 9 23 3. eius ara 6 53 7, lucus
 9 25 5, templum 1 31 1, venatio 9 39 4.
 faces ei in foveam mittuntur ardentis 2
 22 3.
 Κόρη 8 37 9. ἀγνή 4 33 4. καρ-
 ποφόρος θεός 8 53 7. μεγάλη θεός
 8 31 1. πρωτογόνη 1 31 4. πρωτό-
 γονος 4 1 8. σώτειρα 3 13 1, 8 31 1.
 προσόδιον ἄσμα Apollinis Delii 4 4 1,
 9 12 6.
 Prospaltii domus Atticus 1 31 1.
 Prosymna Asterionis fl. f. Iunonis nutrix
 2 17 1.
 Prosymna regio 2 17 1.
 Protarchus Leocriti pater 1 26 2.
 Protesilaus Iphicli f. 4 36 3. heros divino
 honore colitur 1 34 2, 3 4 6. eius uxor
 Polydora 4 2 7. imago 10 30 3. navis
 incensa 10 14 2.
 Proteus Homericus 3 18 16, 8 53 5.
 Prothus Thestii f. 8 45 6.
 πρόθυσις arae pars 5 13 9.
 Protogenes Caunius pictor 1 3 5.
 Protogenia Deucalionis f. 5 1 3.
 Protolaus Dialcis f. Ol. 6 6 1.
 Protophanes Magnesius Ol. 1 35 6, 5 21
 10.
 proverbialia 7 12 2.
 Proxenus Tegeates β 27 2.
 Prumnis Bacchidis pater 2 4 4.
 Prusias rex 8 11 11.
 Prynnessus urbs Phrygiae 5 21 11.
 πρυτανεὺς Athen. 1 18 3. τὸ ἐν πρυ-
 τανείῳ δικαστήριον 1 28 10. Eleo-
 rum 5 15 8. Megar. 1 43 2.
 Prytanis Cyzicenus pugil 5 21 3.
 Prytanis Eurypontis f. 2 36 4, 3 7 2.
 prytanis Athen. 1 5 1, Corinthiorum 2
 4 4.
 Psamathe Crotopi filia ex Apolline Linum
 parit 1 43 7. eius monumentum 2 19 8.
 Psamathus portus 3 25 4.
 ψηφίδες magna figurae et coloris varie-
 tate 3 23 11. ἀντι ὀλῶν 1 41 9.
 ψίλλα Doriensibus τὰ περὶ 3 19 6.
 psittaci aves 2 28 1.
 Psopis Arcad. opp. 8 23 9, 8 24 1 et 6.
 Psophidiorum donaria Olymp. 5 24 2,
 6 16 5 et 7.
 Psopis Arrhonis f. eiusque maiores 8 24 1.
 Psopis Erycis Sicani f. ex Hercule gra-
 vida 8 24 2.
 Psopis Xanthi f. 8 24 1.
 Psopis Zacynthi arx 8 24 3.
 ψυχάγωγοι Phigalenses 3 17 9.
 Ψύλλοι Libyae serpentum morsul me-
 dentur 9 28 1.
 Psyttales ins. ante Salaminem sita 1 36 2.
 ibi Persae deleti 4 36 6.
 Pteris Delphus 10 5 10.
 πτέρις herba 10 5 10.
 Ptoleiderma opp. Arcadiae 8 27 3.
 Ptolemaei Aegyptii reges cognomine di-
 versi 1 8 6. sese Macedonas scribi et
 appellari gaudent 6 3 1, 10 7 8.
 Ptolemaeum gymnasium Athon. 1 17 2.
 Ptolemaeus Alexandri f. Pyrrhi nepos 4
 35 3.
 Ptolemaeus Ceraunus 1 16 2, 10 19 7.
 Ptolemaeus Damasichthonis f. rex Theba-
 norum 9 5 16.
 Ptolemaeus Lagi vel Philippi f. 1 6 2—8.
 Aegyptii rex 6 3 1, 10 7 8. Pyrrhum re-
 stituit 1 11 5. σωτήρ 1 8 6. eius dona-
 rium 9 16 1, status 6 15 10, 6 16 3, 10
 10 2.
 Ptolemaeus φιλάδελφος Ptolemaei Lagi
 f. 1 6 8—7 3. inter Eponymos Athe-
 niens. 1 5 5, 1 8 6, 9 31 1. Atheniensi-
 bus classem auxilio mittit 1 1 1, 1 7 3.
 eius gymnasium et status aenea Athenis
 1 17 2. statua Olympias 6 17 2. victoria
 Pythica 10 7 8.
 Ptolemaeus φιλομήτωρ 1 9 1—3.
 Ptolichus Aegineta stat. 6 9 1, 6 10 9.
 Ptolichus Coreyraeus stat., Critiae disc. 6
 3 5.
 Ptoliporthes Ulyssis ex Penelope f. 8 12 6.
 Ptolis ubi vetus Mantinea sita 8 12 7.
 Ptoum mons Boeot. 9 23 5—6.
 Ptous Athamantis et Themistus f. 9 23 6.
 Pudoris simulacrum 3 20 10, ara 1 17 1.
 puer in draconem versus 6 20 5. puer et
 virgo quotannis Dianae immolantur 7 19
 4. pueri insigne robur 6 11 2, mors no-
 tabilis 5 27 10. taenia redimiti status 6
 4 5. pueri pulchritudine excellentes Iovis
 sacerdotes 7 24 4. LX tecti ruina pere-
 unt 6 9 6. ob violatum Dianae numen
 lapidantur 8 23 7. puerorum certamina
 Olympica 5 8 9.
 pugilum certamen 5 8 7, 8 40 1—2.
 λιμώτες 6 21 14, 8 40 3.

- pullorum equorum certamina 5 8 10—11.
 Pulydamas Leocritii pater 10 27 1.
 Pulydamas Scotussaeus pancratiastes 6 5,
 7 27 6.
 Pulytionis domus 1 2 5.
 Punicum bellum 6 12 3.
 Punicum malum 2 17 4, 6 14 6, 8 37 7, 9
 25 1.
 Purpurae nobilissimae 3 21 6. purpurarum
 piscatores 10 37 3.
 puteus marinus fluctibus resonans 1 26 6.
 furorem equis iniciens 9 8 2. tecto et
 columnis ornatus 10 36 10.
 Pylades Megalopolitanus citharoedus 8
 50 3.
 Pylades Strophii et Anaxibiae f. 2 29 4.
 Nauplii filios interficit 1 22 6. Neoptole-
 lemo exitium conciliat 2 29 9. Pyladis
 ex Electra filii 2 16 7. Aristodemum in-
 terficiunt 3 1 6.
Πύλαι i. q. **Θερμόπυλαι** 10 21 3, 9
 15 2.
 Pylus vel Pylus vel Pylon Cleonis f. 1 39
 6. Megarensum rex 1 5 3, 1 39 4, Pylus
 conditor 4 36 1, 6 22 5.
 Pylonor Centaurus 5 5 10.
 Pyleus Clymeni f. 9 37 1.
 Pylus Elidis opp. 4 36 1, 6 22 5. Pylus
 Eleos adiuvant 5 3 1, Messenios 4 18 1.
 cum Arcadibus configunt 5 18 6. emi-
 grant 4 23 1.
 Pylus Messeniae urbs 4 36 1—2. Nelei
 regia 4 2 5, 4 3 7, 4 31 11. ab Hercule
 capta 2 18 7. arenosa 4 36 5.
 Pyraea lucus 2 11 3.
 Pyraechmes funda superat 5 4 2.
 Pyramides Aegyptiae 9 36 5.
 Pyreon Neptuni interpretis oraculorum 10
 5 6.
 Pyrgus Leprei pater 5 5 4.
 Pyrgo Alcaethoi uxor 1 43 4.
 Pyrias Phocensis 10 9 10.
 Pyrias Tegearatum legislator v. Pyrrhias.
 Pylilampes Ephesius Ol. 6 3 13.
 Pylilampes Messenius plastes 6 3 13, 6 15
 1, 6 16 5.
 Pyrrha Creontis f. 9 10 3.
 Pyrrhias Tegearatum legislator 8 48 1.
 Pyrrhichus Cures vel Silenus 3 25 2.
 Pyrrhichus opp. Eleutherolaconum 3 21 7,
 3 25 1.
 Pyrrhon Pistocratis f. philosophus 6 24 5.
 Pyrrhus s. Neoptolemus Acthills f. 1 11
 1, 10 26 4. Pergami pater 3 20 8. Priamum
 occidit 4 17 4, in posteros eius
 saevit 10 26 9. Seyrum tenet 3 25 1.
 Hermionen ducit 3 26 7. in Epirum mi-
 grat 2 23 6. templum Delphicum invadit
 10 7 1. iussu Pythiae occiditur 1 13 9,
 4 17 4, 10 24 4. contra Gallos pugnat 1
 4 4, 10 23 2.
 Pyrrhus Aecidae f. Epiri rex 1 6 8, 1 9
 7, 1 10 2, 1 11—13. elephantis utitur 9
 21 4. Spartam invadit 4 29 6. Hieroni
 affinis 6 12 3. cum Alexandro M. com-
 paratur 4 35 4. eius posteri 4 35 3, mo-
 numentum 3 21 4, statua 6 14 9.
 Pyrrhus archiitectus 6 19 8.
 Pyrrhus Aristomenis pater 4 14 8.
 Pyrrhus Dinolochi pater 6 1 4.
 Pyrrhus Pantaleontis f. Pisae rex 6 28 4.
 Pyrrhus Ptolemaei f. 4 35 3.
 Pyrrhus pastor 7 5 11.
 Pythaeus Apollinis f. 2 24 1, 2 35 2.
 Pythagoras Parius pictor 9 35 7.
 Pythagoras Rheginus plastes, Clearchi disci-
 pulus 6 4 4, 6 6 1 et 7, 6 7 10, 6 13 1 et 7,
 6 18 1.
 Pythagoras Samius 9 13 1. Mnesarchi f. 2
 13 2.
 Pytharatus Messeniorum dux 4 7 4, 4 8 10.
 Pytharchus Mantinensis Ol. 6 7 1.
 Pytheas Boeotarcha 7 14 6. occiditur 7
 15 9.
 Pythes Andromachi f. Abderita dux mili-
 tum 6 14 12.
πύθεσθαι i. q. **σήμεσθαι** 10 6 5.
 Pythes Choronis pater 10 38 11.
 Pythia s. Pythici ludii a Diomede instituti
 2 52 2, ab Amphictyonibus editi 8 18 8.
 eorum varia certamina 10 7 2—8, 10 37
 4. Pythicum **αὐλήμα** 5 7 10.
 Pythias 1 10 7 2. II et VIII ib. 5. XI 8 18
 8. XXIII, XLVIII, LIII 10 7 7. LXI
 LXIII, LXIX 10 7 8.
 Pythionice meretrix Harpalo nupta 1 37 5.
 Pythis Delphi f. 10 6 5.
 Pythium Pergamenorum 9 35 7.
 Pytho et Delphi eadem urbs 10 6 5. Apol-
 lini curae 5 3 1. v. Delphi.
 Pythocles 2 7 9.
 Pythocles Eleus quinquentio 6 7 10.
 Pythocritus Sicyonius tibicen 6 14 10.
 Pythodorus Thebanus stat. 9 34 3.
 Pythodotus Corinthius 10 9 10.
 Pyttalus Eleus Ol. 6 16 8.
 Pytius Thessalus Amaryncei pater 5 1 11
 quercus species tres 8 12 1. o quercu si
 mulara 8 17 2. quercus antiquissima,
 Dodonae 8 23 5.
 quingentorum curia 1 3 5.
 quingentum 5 8 7, 5 17 10, 6 3 10.
Q transponi solet 3 13 5.
ἐπι δάβδον δάφνης cecinisse Hesio-
 dum 9 30 3.
 rabies canum 8 19 3.
 Rarius campus 1 38 6.
 Rarus Triptolemi pater 1 14 3.
 rex annuus apud Athenienses 1 3 1. regis
 cadaver in hostium potestate sinere pro-
 brosum Spartanis 9 13 10. regnum Argis

- triplex 2 18 4. de regno cursus certamen
 propositum 5 1 4.
 ὄαχος Troezenis quid 2 32 10.
 Rhacius Cretensium coloniam in Asiam
 ducit 7 3 1, 9 33 2.
 Rhacotis opp. Aegypti 5 21 9.
 Rhadamanthys Erythri pater 7 3 7, Gor-
 tynis 8 53 4. Vulcani f. ib. 5.
 Rhadines et Leontichi monumentum 7
 5 13.
 Rhaetiae ubi Alpheus et Gortynius con-
 fluunt 8 28 3.
 Rhameus demus Atticus, eiusque memo-
 randa 1 33 2. ἡ ἐν Παμνούντι θεός
 7 5 3.
 Rhea Saturnum decipit 8 8 2, 8 36 3, 9 2
 7, 9 41 6. a Gigantibus adiuvatur 8 36
 2, a nymphis lustratur 8 41 2. Iovem
 Idaeis Dactylis custodiendum committit
 5 7 6. errores eius 8 10 1: ministras
 nymphas 8 47 3: templum 1 18 7.
 Rhegina regio Locris contermina 6 6 4.
 Rhogium urbs 4 23 6, 4 26 2, 5 25 2.
 Rhegidas Phalcis f. Phliuntem occupat 2
 13 1.
 Rhenea ins. 4 36 6.
 Rhenus fl. χειμέριος 8 28 2. eius bel-
 luae 4 34 2, marini pisces 4 34 1.
 rhetorum schola Athen. 6 17 9.
 Rheunus locus Arcad. 8 24 2.
 Rhexibius Opuntius Ol. 6 18 7.
 Rhanus Benaeus Messenicum bellum ver-
 sibus conscripsit 4 1 6, 4 6 1, 4 15 2, 4
 17 11.
 rhinoceros vel Aethiopicus taurus 5 12 1,
 9 21 2.
 Rhion promont. 7 22 10, 8 5 6, 10 11 6.
 Rhipe ins. 8 25 12.
 Rhiti fl. marinae aquae 1 38 1, 2 24 6.
 ῥίτη λιθός 9 21 1.
 Rhodus ins. terrae motu quassata 2 7 1,
 8 43 4. Rhodi muri 4 31 5. Rhodii
 Olympio Iovi multam solvunt 5 21 8.
 a Lacedaemonis ad Athenienses defi-
 ciunt 6 7 6. Demetrium fortiter propul-
 sant 1 6 6. Rhodiorum donarium Delph.
 10 18 4. Rhodiorum athletarum statuae
 6 7 1.
 Rhodus locus Machaoni sacer 3 26 9.
 Rhoecus Samius Phileae f. primus aes
 conflavit 6 14 8, 9 41 1, 10 38 6.
 Rhoecus Ambrosensis Phocensium dux 10
 1 8.
 Rhopalus Phaesti f. 2 6 7.
 Rhoxane Oxyartae f. Alexandri uxor 1 6
 3, 9 7 2.
 Rhus locus Megaridis 1 41 2.
 Rhyphes Achaiae urbs 7 6 1. eversa ab
 Augusto 7 18 7. eius rudera 7 23 4.
 robur sacris Apollini hominibus mirificum
 10 32 6. robur insigne Pulydamantis 6
 5, Milonis 6 14 5—8.
 Romae initia 8 43 2. forum ab Augusto
 structum 8 46 5. fori magnificentia 10
 5 11.
 Romani Atheniensibus et Aetolis auxilia
 mittunt 1 36 6. Achaels suspecti et ini-
 qui 7 8 2, 7 10 10, 7 11 1. Graecas ur-
 bes armis et muris nudant 2 1 2. Roma-
 norum primus Mummius dona misit
 Olympio Iovi 5 24 4. Romanorum Grae-
 ciae praesidium domicilium 5 15 2. Ro-
 manorum θανάματα 9 21 2. nominum
 ratio 7 7 8. imperatorum templa et sta-
 tuae v. Imperatores.
 Romanus senator Ol. 5 20 8.
 rosa Veneri sacra 6 24 6. e rosis μύρον
 lignum a putredine defendit 9 41 7.
 rubrica pictae simulacrorum facies 2 2 6,
 7 26 4, 8 39 6.
 rupes sponte in hostes delapsae 10 23 4.
 Sabbe Berosi et Erymanthes f. Sibylla 10
 12 9.
 Sacadas Argivus tibicen 2 22 8. eius μέλη
 4 27 7, victoriae Pyth. 6 14 10, 10 7 4,
 statua 9 30 2.
 Sacaea ins. Aethiop. 2 26 9.
 sacerdos βοωνός 1 24 4, 1 28 10. puer
 8 47 3, 10 34 8. virgo 2 33 2, 7 18 12,
 7 19 1, 7 26 5. nupta 8 5 12. velata
 6 20 3. sacerdotum castitas 7 25 13, 8
 13 1.
 sacerdotii Messenici lex 4 12 6.
 sacrificia divitum et tenuiorum 10 32. sa-
 crificiorum ritus varii 8 37 8, 8 38 8.
 sacrificia sine victima et vino 1 26 5.
 sacrificia singularia 3 14 9, 7 18 12, 7
 19 4, 8 19 1. sacrificii et pompae simu-
 lacrum aeneum 10 18 5.
 sacrilegia divinitus punita 9 39 12, 10 2
 4—6.
 Saesara Celei f. 1 38 2.
 sagittae felle serpentino tinctae 2 37 4.
 sagittarii soli Cretenses 1 23 4.
 Sais Aegyptiis Minerva 9 12 2.
 Salagus Oenopionis f. e Creta in Chium
 migrat 7 4 8.
 Salamis Asopi f. 1 35 2.
 Salamis ins. 1 35 2—36 1. ab Atheniensi-
 bus recuperata 1 40 5. vastata 1 35 2.
 eius simulacrum 5 11 5.
 Salmoeni filia 10 29 7.
 Saloe palus 7 24 13.
 Salutis signum 7 21 7, 7 24 3.
 Samia Maeandri f. Ancaei uxor 7 4 1.
 Samia opp. Elidis 5 6 1.
 Samicum regio Elidis 5 5 3, 5 6 2, 6 25 6.
 Samolus Arcas stat. 10 9 6.
 Samothrace ins. olim Dardania 7 4 3.

- σαμψούχον* herba 9 28 3.
 Samus ab Ionibus condita 7 4 1—7. templum ibi Apollinis Pythii antiquum 2 31 6. Sibyllae sedes 10 12 5. Samis sua recuperant 7 2 8, 7 4 3. statuum ponunt Alcibiadi 6 3 15, Lysandro lb. 14. Samiorum laudes 6 2 9, proditio 7 10 1.
 Samus Ancaei et Samiae f. 7 4 1.
 Samus equus 6 10 7.
 Sandlon Hyperionem occidit 1 43 3.
 Sangarius fl. 1 4 5, 7 17 11, 8 9 7.
 sanguis in sepulcrum effunditur 10 4 10. sanguine agni gustato vaticinatur mulier 2 24 1.
 Saon Acraephniensis Trophonii oraculum reperit 9 40 2.
 Sapaesi a Perseo oppugnati 7 10 6.
σαπηγοεις 10 12 6.
 sapientes Graecorum per aenigmata locuti 8 8 2. sapientes septem 1 23 1, 10 24 1.
 Sappho Lesbica 1 25 1, 1 29 2, 8 18 5, 9 27 3, 9 29 8.
 Sappyselaton mons, postea Arachnaeum 2 25 10.
 Sarapammon (Garapammon) Aegyptius pugil 5 21 15.
 Sarapion Alexandrinus pancratiasta 5 21 18.
 Sarapion Alex. pugil 6 23 6.
 Sarapis 1 18 4, 2 4 6, 2 34 10, 3 14 5, 3 22 13, 3 25 10, 4 32 6, 7 21 13, 9 24 2.
Σαρδάνιος γέλως 10 17 18.
 Sardes Lydiae regia 3 9 5, 4 24 2.
 Sardinia 4 23 5, 10 17. ab Iolao et Atheniensibus occupata 1 29 5, 7 2 2, 9 23 1. provincia Caesaris mox populi 7 17 3.
 Sardus Maceridis f. 10 17 2.
 Sarmatae v. Sauromatae.
 Saron rex Troezen. 2 30 7.
 Saronia festum Dianae 2 32 10.
 Saronis palus, antea Phoebaea 2 30 7.
 Sarpedon cum Cretensisibus in Lyciam profugit 7 3 7. Memnoni assidet 10 31 5.
 Satrapa Corybantis cognomen 6 25 6.
 Saturnus Ilithyia natu minor 8 21 3. Caelum exsecat 7 23 4. liberos devorat 8 8 2, 8 36 2, 9 2 7, 9 41 6, 10 24 6. cum Iove luctatur 8 2 2. eius regnum aurea aetas 5 7 6, signum 9 39 4, templum cum Rhea commune 1 18 7.
 Satyri 1 23 5. Satyrus Praxitelis 1 20 1, 1 43 5.
 Satyrides insulae 1 23 6.
 Satyrus Eleus Lysianactis f. Ol. 6 4 5.
 saxum rude pro simulacro 9 24 3, 9 27 1, 9 38 1. musicum 1 42 2. iaculis confosum 1 44 4. saxa luteo colore, humani corporis odore 10 4 4. sponte in Gallos delapsa 10 23 4. cantu Amphionis ducta 9 17 7.
 Saunium fons 10 37 8.
 Saurus latro ab Hercule interfectus 6 21 3.
Σαύρον δειράς 6 21 3.
 Sauromatae ab Antonino domiti 8 43 6. eorum thoraces, arcus, sagittae, victimae 1 21 5.
 Scaea Danae f. Archandri uxor 7 1 6.
 Scaeus (?) Duridis fil. 6 13 5.
 Scamander fl. Troadis 5 25 6.
 Scambonidae demus Attic. 1 38 2.
 Scandea Cytherorum navale 3 23 1.
 Scarphea Locrorum 2 29 3, 7 15 3, 10 1 2.
 Scedasi dirae 9 13 5.
σκήνωμα 3 17 6.
 Scephrus Tegeatae f. 8 53 2.
 sceptrum Agamemnonis a Chaeronensibus cultum 9 40 1. sceptrum Iovis Olympii 5 11 1.
 Schedius Iphiti f. rex Phocensium 10 4 2, 10 30 8, 10 36 10.
 Scheria ins. postea Coreyra 2 5 2.
σχιση οδος 9 2 4, 10 5 3.
 Schoeneus Boeotus 8 35 10.
 Schoenus Arcadiae 8 35 10.
σκιადιον matronarum 7 22 6.
 Seladis Arcad. locus 8 35 5.
σκιαμαχούντος habitus status 6 10 3.
 Scias Spartana 3 12 10.
 Sciathis mons Arcad. 8 14 1.
 Scillus urbs Triphyliae 5 6 3 et 4. Sciluntii 5 16 1. ab Eleis deficient 6 22 4.
 Scionasi 1 15 4.
 Scios vel Scion Eretriae pars 4 2 3.
Scipio Καρχηδονιακός 8 30 9.
 Sciron latro a Theseo punitus 1 3 1, 1 44 8.
 Sciron Pylae f. 1 39 6, Megarensium polemarchus 1 44 6. Aeaci socer 2 29 5.
 Scirtonium opp. Arcad. 8 27 4.
 Scirum regio 1 36 4.
 Scirus fl. 1 36 4.
 Scirus vates 1 36 4.
 Scoli rudera 9 4 4.
 Scolitas collis Megalopolit. 8 30 7.
 Scopas Parius stat. 1 43 6, 2 10 1, 2 22 7, 6 25 1, 8 28 1, 8 45 5, 8 47 1, 9 10 2, 9 17 1.
σκοπη Epaminondae 8 11 7.
 Scopius pater Alciodoci 5 3 7.
 scorpius alatus 9 21 6.
 Scotane locus Arcad. 8 23 8.
 Scotitas vel Scotina 3 10 6.
 Scotussa urbs 7 27 6. ab Alexandro Phraeo eversa 6 5 2.
 scutum aureum cum Medusae capite 5 10 4, 6 19 4. scuta inaurata XXI a Mummio dicata 5 10 5. Argolica 2 25 7, Gallica 10 19 4. scuti insigne gallus gallinaceus 5 25 9, aquila 4 16 7, draco 10

- 26 3. scutorum insignia Laconica 4 28 5. cum scutis cursus 5 8 10, 5 12 8. v. et Clypeus.
- Scylla Nisi f. Minoi Megara prodit 2 34 7.
- Scyllaeum promont. 2 34 7.
- Scyllia Scionaeus urinator 10 19 2.
- Scyllis stat. v. Dipoenus.
- Scyppion opp. Colophon. 7 3 8.
- Scyrus fl. 3 25 1.
- Scyrus fl. 8 35 1.
- Scyrus ins. ab Achille capta 1 22 6, a Cimone 3 3 7. Theseus ibi interfectus 1 17 6. Neoptolemus inde Spartam profectus 3 25 1.
- Scythae 8 43 3. Indis permisti 6 26 9. Hyperboreorum primitias Sinopem ferunt 1 31 2.
- Σκυθικὰ τόξα** 10 31 8.
- Σεβαστὸς** Augustus 3 11 4.
- Sebrium locus 3 15 2.
- Sebrus Hippocontis f. 3 15 1.
- securis Pisandri aenea 3 3 8. securis in iudicium vocata 1 24 4, 1 28 10. secures Delphis dicatae 10 14 1.
- sedecim mulieres apud Eleos Ianoii pepulum contextunt 5 16 2. v. et Mulieres.
- Sellasia ab Achaëis in servitutem redacta 2 9 2. eius rudera 3 10 7. ad Sellasiam pugna et clades 4 29 9, 7 7 4, 8 49 5.
- Seleadas Lacedaem. Ol. 6 16 6.
- Selemnus a Venere in fluvium mutatus 7 23 2.
- Selemnus fl. 7 23 1.
- Seleucia urbs 1 16 3, 8 33 3.
- Seleucus Antiochi f. 1 6 4, 1 16 1—3, 6 11 1, 6 16 2, 8 33 3, 8 46 3, 10 19 7.
- Seleucus Nicator 8 50 4.
- Σελήνης ὄδωρ** 3 26 1.
- Selinuntii ab Carthaginensibus pulsi 6 19 10.
- Selinus fl. Achaëae 5 6 6, 7 24 5.
- Selinus pagus Lacon. 3 22 8.
- Selinus rex Aegiali 7 1 3.
- Semele Cadmi f. ab Iove compressa 9 5 2. a Baccho ex inferis redacta 2 31 2, 2 37 5. eius partus, interitus, sepultura 3 24 3. connubium Actaeoni praeripitur 9 2 3. monumentum et simulacrum 9 16 6—7. thalamus 9 12 3, et 4.
- σεμναὶ θεαὶ** Hesiodo **Ἐρινύες** 1 28 6.
- Sicyonitis **Ἐμμενίδες** 2 11 4. earum arae 1 31 4, 7 25 2.
- senes XXVIII Spartanorum 3 5 2, 3 11 2.
- senex apud Gytheatas Nereus 3 21 9.
- Sepia mons 8 16 2.
- Sepiades petrae 8 27 14.
- seps serpentum species 8 4 7, 8 16 2.
- sepulcra insignia 7 22 6, 8 16 4—5. se-
- pulcra regum Epiri a Lysimacho diruta 1 9 8.
- sepultura caesis ad Aegospotamos Atheniensibus a Lyandro negata 9 32 9. sepulturae ratio apud Sicyonios 2 7 2.
- Ser fl. 6 26 9.
- ser insectum 6 26 6—9.
- Serambus Aegineta stat. 6 10 9.
- Serapis v. Sarapis.
- Seres Aethiopes vel Indis commisti Scythae 6 26 6—9.
- Seria ins. 6 26 8.
- Seriphus ins. 1 22 7.
- serpens viae dux 8 8 4. serpentes XXX cubitorum 2 28 1. alati 9 21 6. in Sardinia nulli 10 17 12. serpentum caudae pro pedibus sunt Boreae 5 19 1. serpentibus pastus venenum vel auget vel imminuit 9 28 1—2. cf. seps.
- servi ad bellica munia obeunda in libertatem vindicantur 1 32 3, 7 15 7. vallum muniunt 4 7 3. monomachia Dianae sacerdotium impetrant 2 27 4. manumissi rursus sub hasta veniunt 7 16 8. strenui publice sepeliuntur 1 29 7.
- Seasostris 1 42 3.
- Sestus opp. 3 9 12.
- Sibylla Aegyptia 10 12 9. Babylonia ib. Cumana ib. 8. Erythraea ib. 7. Hebraea ib. 9.
- Sibyllae vaticinium de terrae motu Rhodi 2 7 1. de duobus Macedoniae Philippis 7 8 8. de clade Atheniensium ad Aegospotamos 10 9 11. de pugna Thyreensi ib. 12.
- Sicani ex Italia in Siciliam transgressi 6 25 6.
- siccitas Graeciam premit 1 44 9, 2 29 7.
- Sicilia collis Atticae 8 11 12.
- Sicilia ins. 5 25 6.
- Siculi ex Italia in Siciliam transgressi 6 25 6.
- Sicyon Marathonis f. 2 1 1. aliis Metlionis aliis Erechthei, aliis Pelopis f. 2 6 5.
- Sicyon urbs 2 1 1, 2 6 5 et 7, 2 7 2—11 2, 8 1 2.
- Sicyonia a Tolmide vastatur 1 27 5.
- Sicyonii Messeniis auxilia mittunt 4 11 1. ab Aegiratis dolo repelluntur 7 26 2, ab Orneatis praelio 10 18 5. in Achaeorum syndrium cooptantur 2 8 4, 7 7 2. litis inter Athenienses et Oropios iudices 7 11 4. ludos Isthm. edunt 2 2 2. Sicyoniorum reges 2 5 6—7, tyranni 2 8 1, oleum 10 32 19, portus 2 12 2. sepulturae ratio 2 7 2, thesaurus Olymp. 5 14 9 et 6 19 1, Delph. 10 11 1.
- Side Danaï f. 3 22 11.
- Side opp. 3 22 11.
- Side Pamphyliæ opp. 8 28 3.
- Sidectus (Idectus) Corinthius 4 19 2.
- siderum insolitae species 7 24 8.

- Sidonii cuiusdam de Aesculapio fabula 7 23 7.
- Silanian Athen. stat. 6 4 5, 6 14 4 et 11.
- Silenus a Mida captus 1 4 5. Sileni nomen, patria, sedes, uxor 3 25 2, cum Apolline certamen 2 22 9, templum 6 24 8. Sileni Satyri seniores 1 23 5.
- Silenus Eleus 6 1 4.
- Sillus Thrasymedis f. 2 18 8.
- σίλιον** planta 3 16 3.
- Simangelus Boeotarcha 9 13 6.
- Simon Aegineta stat. 5 27 2.
- Simonides Leoprepis f. 6 9 9, Hieroni familiaris 1 2 3, epigrammatum poeta 3 8 2, 9 2 5, 10 27 4.
- simulacrum de caelo delapsum 1 26 6. nuda et vestita 2 30 1. simulacrorum veterum materies 8 17 2. simulacro apponitur mensa cibis et bellariis referta 9 40 12.
- Simus Phiali f. rex Arcadiae 8 5 8.
- Simylus Messenius 7 22 2.
- Sinis latro a Theseo occisus 1 37 4. **πιννοκάμπτης** 2 1 4. nepos eius Melanippus 10 25 7.
- Sinoe (?) nympha Panis nutrix v. Oenoc.
- Sinoon Ulyssis socius 10 27 3.
- Sinope urbs 1 31 2.
- Σιωπή** via Elidis 6 23 8.
- Siphnus ins. affodinis nobilis 10 11 2.
- Sipte Thraciae urbs 5 27 12.
- Sipylos mons 1 20 5, 1 24 8, 2 22 3, 3 22 4, 5 13 7, 6 22 1, 7 24 13, 7 27 12, 8 17 3, 8 38 10.
- Σείρα** inter Clitorios et Psophidios 8 23 9. Siraei 8 24 3.
- Sirenes Acheloi f. a Musis victae 9 34 8.
- Sirenium insula ossibus plena 10 6 5.
- Siren nova Sophocles 1 21 1.
- Sisyphus Aeoli f. 10 31 10. a Medea regnum Corinthi accipit 2 3 11. apud inferos puniatur 2 5 1. Isthmia instituit 2 1 3. eius filii 2 4 3, frater 9 34 8, sepulcrum 2 2 2.
- Sithnides nymphae 1 40 1.
- smaragdinum signaculum 8 14 8.
- Smenus fl. 3 24 9.
- Smicythus Choeri f. Rheginus 5 24 6, 5 26 2—5.
- σμίλαξ** (**μίλαξ**) 4 26 7, 8 17 2.
- Smilis Aegineta stat., Euclidis f., Daedalo aequalis 5 17 1, 7 4 4.
- Smyrna Aeolensium, mox Ionum urbs 5 8 7, 7 5 1. fluvius ibi Meles 7 5 12, ludii 6 14 3, **μαντική από κληδόνων** 9 11 7, odeum 9 35 6, pugna cum Gyge 4 21 5 et 9 29 4, sanctissima signa alata 1 33 7, statua Fortunae 4 39 6, templum Aesculapii 2 26 9 et 7 5 9, Nemesium 9 35 6.
- Socrate Pellensis Ol. 6 8 1.
- Socrates Sophronisci f. Gratius Atheniensibus fecit 1 22 8, 9 35 7. eius de Platone somnium 1 30 3.
- Socrates Thebanus stat. 9 25 3.
- Sodamas Argivus 3 9 8.
- Sodamas ex Asso Ol. 6 4 9.
- Sogdus Artaxerxis f. 6 5 7.
- Soidas Naupactius stat. 7 18 10.
- Sol Augeae pater 5 1 9, Gratiarum 9 35 5, Heliadum 1 3 6, Pasiphaes 5 25 9. curru vehitur 5 11 8, taurum permeat 9 17 4, occidit 10 19 4. Solis ara 2 4 6, 2 18 3, 8 9 4: mensa 1 33 4, 6 26 2: signa 2 51 1, 3 26 1, 6 24 6: templum 2 34 10. Soli mactantur equi 3 20 14: sacer ei gallus gallinaceus 5 25 9.
- Ἥλιος ἐλευθέριος** 2 31 5, **Ἡρακλῆς** 8 31 7, **σωτήρ** ib.
- Solon Athen. legumlator 1 16 1, 1 18 3. sapiens 10 24 1. Athenienses ad Salamfmem armis repetendam instigat 1 40 5. Cirrham capit 10 37 6 et 7.
- Solyma urbs Hebraeorum ab Imperat. Rom. diruta 8 16 5.
- Somis plastes 6 14 13.
- somni simulacrum 2 10 2. visiones eventu comprobatae 10 2 6, 10 38 13. somniorum interpretes 1 34 4, 5 23 6.
- somnium Preugenis 7 20 8, Phormionis 7 5 7.
- somnus musis amicus 2 31 3. **ἐπιδώτης** 2 10 2. somni nutrix 5 18 1, frater 3 18 1.
- Sophanes Decelensis Eurybatem interficit 1 29 5.
- Sophius Messenius Ol. 6 3 2.
- Sophocles Leontidis f. **δαδοῦχος** 1 37 1.
- Sophocles tragicus 1 21 1, 1 28 7.
- σωφρονιστήρ λιθός** 9 11 2 et 7.
- Soron Arcadiae silva 8 23 8.
- soror eadem et coniux 4 2 4. soror amata a fratre 9 31 1. sororem ducere Aegyptiis licitum 1 7 1.
- sortes in galeam conciliantur 5 25 8. doctosae 4 3 5.
- Sosander Sosandri f. Smyrnaeus Olympiae multatur 5 21 16, 6 23 4.
- Sosigenes Megalopolitanis **τελετήν** magnarum deorum instituit 8 31 7.
- Sosipolis daemon patrius Eleorum 6 20 2, 6 25 4.
- Sostratus Chius stat. Pantiae pater 6 9 3.
- Sostratus Herculis amasius 7 17 8.
- Sostratus Pellensis Ol. 7 17 14.
- Sostratus Sicyonius pancratiastes **ἀρχοχαράτης** 6 4 1.
- Sotades Cretensis Ol. 6 18 6.
- Sous Proclis f. 3 7 1.

- Sparta Eurotae f. Lacedaemonis uxor 2 16 4, 3 1 2, 3 18 8.
- Sparta urbs 3 11 1—18 5. a quo condita 3 1 2, 3 11 1. terrae motu concussa 1 29 8, 4 24 6, 7 25 3. a Pyrrho oppugnata 1 13 6, ab Arato capta 2 9 2, 4 29 9. Spartae fossae et vallum 1 13 6. muri deiecti 7 8 5 et 8 51 3, restituti 7 9 5.
- Σπαρτοί** 8 11 8, 9 53, 9 10 1.
- Sparton Phoronei f. 2 16 4.
- Sparton Tisameni f. 7 6 2.
- spasma ab Aesculapio sanatum 2 26 8.
- spectrum Actaeonis 9 38 5, Herculis 6 11 2, Taurosthenis 6 9 3.
- speculum mirum 8 37 7. fatidicum 7 21 12.
- σπηλαῖται** διη 10 32 5.
- speluncae ruinam fulcit Pulydamas 6 6 9.
- speluncae memorabiles 10 32 3—7.
- Sperchius fl. 1 37 3, 10 20 6.
- Sphacteria ins. 4 36 6, 6 22 6. Lacedaemoniorum clade nobilis 1 13 5, 1 15 4, 3 5 5, 5 26 1.
- σφαιραῖς** apud Lacedaem. 3 14 6.
- Sphaeria ins. postea Hiera 2 33 1.
- Sphaerus Pelopis auriga 2 33 1, 5 10 7.
- Sphettus Troezenis f. Attici demi conditor 2 30 9.
- Sphinx 9 26 2. sphinges 8 18 14.
- Sphragidium antrum 9 3 9.
- Sphyrus Machaonis f. Alexanoris frater 2 23 4.
- spicis coronati pueri 7 20 1.
- Spintharus Corinthius architectus 10 5 13.
- Spintharus Eubuli pater 1 29 10.
- σπονδοφόροι** 5 15 10.
- σπουδαίων (?) δαίμων** 1 24 3.
- Stadius Athen. plastes 6 4 5.
- stadium e terra aggesta 2 27 5, 6 20 8, 9 23 1. stadia CLXXX hiberni diei iter 10 33 3.
- σταδιοδρόμων ἄφρσις** Olymp. 6 20 9.
- stanneae laminae 4 26 8.
- status cubitalis 8 31 3, XXX cubitum 3 19 2, XXXV 10 5 2, III pedum 8 31 5, VII 8 25 3, XII 8 24 3 et 8 30 3, XV 8 31 2, XXVII 5 24 4. aenea omnium antiquissima 3 17 6. ferreae 3 12 10, 10 18 6. fictiles 1 2 5 et 1 3 1. lignae facie manibus pedibus eburneis 7 26 4, marmoreis 7 21 10, 8 25 6, 8 31 2. quadrangulae 8 31 7, 8 32 1, 8 48 6. ad solis ortum resonans 1 42 3. titulis mutatis 1 18 3. suam portal Milon 6 14 6. v. et simulacrum.
- statura portentosa 1 35 5—8, 8 29 4, 10 4 5—6.
- Stazusa fons 2 7 4.
- Stectoreni Phryges 10 27 1.
- στενωπός** Atheniensibus 1. q. Eleis ἀγνιά 5 15 2.
- Stenyclerus heros 4 33 4.
- Stenyclerus regia Messeniae 4 3 7, 4 15 6.
- Stenyclericus campus 4 33 4.
- στεφανῆται ἀγῶνες** 6 14 10, 10 7 5.
- Sterope Atlantis f. Oenomai uxor 5 10 6.
- στήθεον** vel γηθήου 3 24 2.
- Steichori Himeraei **Γηρονύς** 8 3 2.
- Ἴλιον πέρις** et **Νόστοι** 10 26 1 et 10 27 2, **ῥῶθῆ** 10 26 9, loci de Actaeone 9 2 3, de Iphigenia Thesei filia 2 22 7, de Herculis e Megara liberis 9 11 2.
- Steenos antrum Phryg. 8 4 3, 10 32 3.
- Sthenelaidas Ephorus belli Peloponnesiaci auctor 3 7 11.
- Sthenelus Crotopi f. 2 16 1, Gelanoris pater 2 19 3.
- Sthenelus Capanei f. Cyllarabae pater 2 18 5, 2 22 8. ab Anaxagoridis oriundus 2 30 10. Thebas oppugnat 2 20 5. Iovem trioculum Argos deportat 2 24 3, **ἔρκειον** 8 46 2. eius sepulcrum 2 22 9, statua 10 10 4.
- Sthenis (Sthenis) Olynthus stat. 6 16 8, 6 17 5.
- Stirienses demus Atticus 10 35 8.
- Stiris Phocensium opp. 10 3 2, 10 35 8—10.
- στόμιον** Olymp. 5 14 10.
- Stomius Eleus Ol. 6 3 2.
- Stomius plastes 6 14 13.
- storea vestis nautica 10 29 8.
- stratagema Agesipollidis 8 8 7, Arati 8 10 7, Brenni 10 20 6, Cimonis 8 8 9, Demetrii Philippi filii 4 29 2, Diaei Achaeorum ducis 7 13 6, Epaminondae 9 13 11, Hyperesiensium 7 26 2, Illyriorum 4 35 6, Lacedaemoniorum 4 12 2 et 9, Messeniorum 4 28 4, Neoclis Thebani 9 1 6, Panormi et Gonippi 4 27 1, Phocensium 10 1 3 et 11, Pyrrhi 1 13 1, Solonis 10 37 6 et 7, virginis Messeniae 4 19 6.
- stratagema amatorum Leucippi 8 20 2, politicum Anaximenes 6 18 2, nauticum Scyllidis 10 19 1. stratagemata Homerica 4 28 7.
- Stratia ins. in Ladone fl. 8 25 12.
- Stratius Clymeni f. 9 37 1.
- Straton Aegiensis Ol. 7 23 5.
- Straton Alexandrinus Ol. 5 21 9.
- Straton stat. 2 23 4.
- Stratonicea urbs quae antea Chrysaoris 5 21 10.
- Stratus Acarnanum urbs 6 2 1.
- στρεπτή ἑλαία** 2 28 2. **στρεπτός ῥάχος** 2 32 10.
- strigil epheborum 9 22 2.

- Strongyle ins. ignivoma 10 11 4.
 Strongylion stat. 1 40 3, 9 30 1.
 Strophius 10 25 3.
 Strophius Crisi f. Pyladis pater 2 29 4.
 Strophius Pyladis ex Electra f. 2 16 7.
 στρουθός των ἀπτήνων (h. e. strutho-
 camelus) 9 31 1.
 Struthus promont. 2 36 3.
 στρώγνος planta 10 36 2.
 Stympha(e)lus Elati f. 8 4 4. Arcadis ne-
 pos 8 22 1.
 Stympha(e)lus fl. palus urbs 2 3 5, 2 24
 6, 8 4 6, 8 22 2 et 3 et 6. Stymphaliae
 aves 5 10 9, 8 22 4, 9 11 6.
 Styrensis pop. Eubosae 5 23 2. a Dryopi-
 bus oriundi 4 34 11.
 Styx Oceani f. 8 18 1.
 Styx fl. apud inferos 8 18 3.
 Stygis aqua ex altissimo vertice destillat
 8 17 6, 8 18 4. eius veneno Alexander
 perit ib. 6.
 Suada Gratia 9 35 5. a Theseo coli coepta
 1 22 3. apud Sicyonios 2 7 7. statua 1
 43 6. Venerem coronat 5 11 8.
 subligaculorum ustus in stadio 1 44 1.
 subterranea regna 3 25 5.
 P. Sulpicius Galba 7 17 5.
 Sumateum opp. Arcad. 8 27 3. *
 Sumateus Lycaonis f. 8 3 4.
 Sumatia vel Sumetia opp. Arcad. 8 3 4, 8
 36 8.
 Sunium promont. 1 1 1, 1 28 2.
 supplices non impune violati 3 4 1 et 5,
 4 24 6, 7 24 6, 7 25 3. supplicum venia
 soli Pausaniae negata 3 17 9.
 subus ad vaticinia Cyprii utuntur 6 2 5.
 Susa Persarum regia 1 42 3, 3 9 5, 3 16
 8, 4 31 5, 6 5 7.
 Sydras Spartanum plastes Euchiri magister
 6 4 4.
 Sybariades Lacedaem. Ol. 5 8 10.
 Sybaris adolescentulus 6 6 11.
 Sybaris Italiae opp. postea Lupia 6 19 9.
 Sybotas Dotadae f. Messeniorum rex 4
 3 10.
 Syene Aethiopiae finitima, umbrae expers
 8 38 6. qui supra Syenen habitant 1 33
 4, 6 26 2.
 Συλλοί opp. Sardiniae 10 17 9.
 Sylla Athenas capit 1 20 4. eius crudeli-
 tas et sacrilegia 9 7 5, 9 33 6, 10 20 6.
 morbus teterrimus 9 33 6. donaria 9 30
 1. tropaea de Taxilo 9 40 7.
 Syllis nympa eiusque ex Apolline f. 2
 6 7.
 Symbola locus Arcad. 8 54 1.
 Symmachus Aeschylī f. luctator 6 1 2.
 Symmachus Messen. Ol. 6 2 10.
 συμπαθής pater quidam 7 26 9.
 Synallaxis nympa 6 22 7.
 synedrium Achaicum 7 7 1. synedria Grae-
 corum a Romanis sublata et restituta 7
 16 9 et 10.
 Synnoon stat. Ptolichi pater 6 9 1.
 συναγωγίς in ludis Olympiis 5 8 10. τελεία
 6 1 4, παλική 10 7 8.
 Syracusae a Carthaginiensibus oppugnatae
 1 12 5, ab Atheniensibus 2 22 9. Syra-
 cusanorum thesaurus Delph. 10 11 5. lau-
 tumiae 5 8 8.
 Syracusani Leontinos evertunt 6 17 9.
 Syri ad Orontem 6 2 7, 8 20 2, 8 23 5, 10
 20 5.
 Syria dea 4 31 2, 7 26 7.
 Syringes Aegypti locus 1 42 3.
 syringis cantus a Pane inventus 8 38 11.
 σύμμα Αντιγόνης 9 25 2.
 Syrnus Cariae opp. 3 26 10.
 Sys fl. ad Olympum 9 30 11.
 Sythas fl. 2 7 8, 2 12 2, 7 27 12.
 Tabalus Persa 7 2 10.
 Taenarum opp. postea Καινήπολις 3
 25 9.
 Taenarum promont. 3 25 4 et 9, 4 24 5.
 unde denominatum 3 14 2.
 Taenarus heros 3 14 2.
 taenia victoriae signum 6 20 19, 9 22 3.
 taeniae et flores iniiciuntur Aristomeni
 4 16 6. taeniis incincta basis 8 31 8,
 tunica 9 39 8.
 ταλασίης inventor 8 4 1.
 Talaus Biantis f. 2 6 6. eius sepulcrum 2
 21 2.
 Talaus Crethēi f. 8 25 9.
 Taleton Taygeti montis vertex 3 20 4.
 tali adolescentiae ludicrum 6 24 7, 10 30
 2. fatidici 7 25 10.
 Talos Cretis f. 8 53 5.
 Talus Oenopionis f. 7 4 8.
 Talthybiī ira 3 12 7, sepulcra 7 24 1.
 Tanagra Aeoli vel Asopi f. 9 20 1.
 Tanagra Boeotiae opp. 9 20 et 22. prae-
 lium ibi commissum 3 11 8, 5 10 4.
 Tanagraei Heracleam Ponticam condunt
 cum Megarensibus 5 26 7. eorum Delium
 v. Delium.
 Tantalus Iovis et Plutus f. 2 22 3. cum
 Pelope in Asia habitat 5 13 7. eius fur-
 tum 10 30 2. poena apud inferos 10 31
 12. sepulcrum 2 22 2.
 Tantalus Thyestae vel Broteae f. 2 22 3.
 Clytaemnestrae maritus 2 18 2.
 Tantalī lacus 5 13 7, 8 17 3.
 Tanus fl. 2 38 7.
 τάρφος ἢ μεγάλη 4 6 2, 4 17 2.
 Taras fl. Italiae 10 10 8.
 Taras Neptuni f. 10 10 8, 10 13 10.
 Taraxippus Olympicus 6 20 15. Isthmi-
 cus et Nemeaticus ib. 19, Delphicus 10
 37 4.

- Tarentum Lacedaem. colonia 3 12 5, 10 10 6, 10 13 10. Tarentini ab Archidamo adiuti 3 10 5, a Pyrrho 1 12 2.
- Tarrha opp. Cretae 10 16 5.
- Tarsus urbs 8 28 3.
- Tartarus eiusque dii Titanes 8 37 5.
- Tartessus fl. et opp. Iberiae 6 19 3. Tartessus aes ib. 2.
- Tauri Scythiae gens 1 43 1.
- Tauricae deae simulacrum et sacra 3 16 7.
- Taurus fl. postea Hylieus 2 32 7.
- ταυρόκρωτος et ταύρου καίς Attalus 10 15 3.
- Tauropolis Cleonis f. 1 42 7.
- Taurrothones Aegineta Ol. 6 9 3.
- taurus Cnossius s. Cretensis 1 37 9, 5 10 9. caelestis 9 17 4. aeneus Corcyraeorum 10 9 3. tauri Aethiopici 5 12 1 et 9 21 2, Paeonii 10 13 1. taurinus sanguis 7 25 13.
- Faxilus Mithridatis dux 1 20 6, 9 40 7, 10 34 2.
- Taygete Atlantis f. a Neptuno et Iove raptus 3 18 10. Lacedaemonis mater 3 1 2, 3 20 2, 9 35 1.
- Taygetus mons 3 1 2, 3 20 2. eius arva 4 7 2.
- Teaspis Persa 3 4 9.
- Tectaeus v. Angelion.
- Teges 8 45, 8 47—48, 8 53. 1—10. condita a Tegeate 8 3 4.
- Tegetae oppugnantur a Spartanis 3 3 5, 3 7 3, 8 63 10. ad Thermopylas quot pugnaverint 10 20 1. Tegetarum et Lacedaemoniorum fines 8 54 1. Tegetarum asylum 2 17 7, 3 5 6. de Lacedaemoniorum manubiis donaria 10 9 5.
- Tegetes Lyeaonis f. 8 3 4, 8 45 1. eius filii et uxor Maera 8 53 2—4, 8 48 6.
- Telamones duo 8 15 6.
- Telamon Aecii f. ob fratris caedem exulat 2 29 2, iudicium subit ib. 10. Periboeam ducit 1 42 4. aprum Calydonium venatur 8 45 6. Telamonis saxum 1 35 3.
- Telchin Europis f. 2 5 6.
- Telchines Cyprum tenent 9 19 1.
- Teleboae ab Amphitryone excisi 1 37 6.
- Teleses Samius 8 14 7, 10 38 6.
- Telesus Archelai f. rex Spartaee 3 2 6, 3 7 4, 4 4 2—3, 4 31 3. eius heroum 3 15 10.
- Telesrates Leucadius v. Telycrates.
- Teledamus Cassandrae f. 2 16 6.
- Telegone Phariidis filia 4 30 2.
- Telemachus Eleus Ol. 6 13 11.
- Telephantis Samii tibicinis sepulcrum a Cleopatra exstructum 1 44 6.
- Telephus Herulis ex Auge f. 8 48 7. a corva altus 8 54 6, 9 31 2. cum Arcadibus in Asiam traicit 1 4 6. cum Graecis ad bellum Troianum proficiscentibus configit ib. 8 45 7, 9 5 14. colitur Pergami 3 26 10, 5 13 3. eius donarium 9 41 1.
- Telesarchus Syrorum dux 10 20 5, 10 22 1.
- Telesilla poetria 2 20 8, 2 28 2, 2 35 2.
- Telosphorus Pergamenis Euamerion 2 11 7.
- Telostias Laced. Aristonis frater 5 23 7.
- Telestas Messenius Ol. 6 14 4.
- Telestes Aristodemi f. e Bacchiadarum genere 2 4 4.
- τελεστής simulacrum 9 30 4.
- Tellis Eleus vates Phocensium 10 1 8 et 11, 10 1 10, 10 13 7.
- Tellis Archilochi proavus 10 28 3.
- Tellis Brasidae pater 3 14 1.
- Tellis Tisameni f. Achaeorum princeps 7 6 2.
- Tellon Oresthasius Ol. 6 10 9.
- Tellis εὐρύστεργος 7 25 13, κουροτρόφος 1 22 3, magna dea 1 31 4. Telluris aedes 3 11 9, 3 12 8: ara 8 48 8: filii 1 35 6 et 8: oraculum 5 14 10, 10 5 5 et 6: signa 1 24 3, 7 21 11.
- Telondos Cabiraeus 9 25 8.
- Telycrates Leucadius 10 9 10.
- Temathia mons v. Mathia.
- Temenium castellum Argivorum 2 36 6, 2 36 1.
- Τημένου θύραι Lydiae urbs 1 35 7.
- Temenus Aristomachi f. 2 18 7, Phalcae pater 2 6 7 et 2 13 1, Cisi Cerynae Agraei 2 28 3. sorte fallit fratris filios 4 3 5. genero nimis studet 2 19 1. eius monumentum 2 38 1.
- Temenus Pelasgi f. Iunonem educat 8 22 2.
- Temenus Phagei f. 8 24 10.
- Temesa urbs Italiae ab Heroe diu vexata 6 6 7—11.
- Temnus opp. 5 13 7.
- templum aereum 10 5 11, cereum ib. 9, filiceum ib. 10, frondeum ib. 9. commune omnium deorum 1 5 5, 1 18 9. inaccessum 8 10 2, 8 30 2. geminum 2 25 1, 6 20 3, 8 9 1. forma insolita 6 24 9. περίστυλον 6 24 10. speluncae simile 3 25 4. sine tecto 1 40 6. vetus novo circumdatum 8 10 2. semel quotannis aperendum 6 25 2, 8 41 5. templa a profanis aedibus seiuncta 9 22 2. vetustissima 2 31 6, 10 5 9. Peloponnesi praestantissima 8 41 8 et 8 45 5, Ionum 7 5 1.
- temulentia a Pausia picta 2 27 3.
- Tenea opp. 2 5 4.
- Teneae fons 8 13 5.
- Teneatica porta 2 5 4.
- Tenedus ins. antea Leucophrys 10 14 3. Tenedii Alexandrinis se adiungunt 10 14 4.

- Τενεδίω κλέμει ἀποκόπτειν τι* pro-
verb. 10 14 4.
- Genus Apollinis et Meliae f. vates 9 10
6, 9 28 1.
- Tennes Cyeni f. 10 14 1.
- Teus Aegaei maris insula 5 23 2.
- Teos urbs 7 3 6. Teii Neptunum colunt
Heliconium 7 24 5. eorum thermae 7 5
11.
- Tereus Thrax 9 16 4. Proenes maritus Phi-
lomelae vitium infert 1 5 4, 1 41 8. eius
poena et metamorphosis 10 4 8.
- Termesus (Permesus) Boeot. fluv. 9 29 5.
- Terrilae postea Lycii 1 19 3.
- terra mater 10 12 10. primos homines edi-
dit 8 29 4. terram et equam poscit Da-
rius 3 12 7.
- terrae motus 2 7 1, 7 24 9 — 13.
- tessera bellica 4 21 4, 9 27 4, 10 1 10. lu-
soriarum inventor 2 20 3, 10 31 1.
- testudo Indica 8 23 9. marmorea 8 30 6.
marinae et terrestres 1 44 8. ingentes in
Arcadiae silvis 8 23 9. e testudinibus
lyrae 2 19 7, 8 17 5, 8 54 7.
- Tethrin fl. Cretae 1 27 9.
- Tethronium v. Tithronium.
- Teucer Telamonis f. patri se de caede
Aiacis purgat 1 28 11. Salaminem Cy-
priam condit 8 15 7. Teucridas reges
Cypriorum usque ad Euagoram 1 3 2, 2
29 4.
- Teumessus 9 19 1. Teumessia vulpes ibi.
Teuthis Arcad. opp. 8 27 4 et 7, 8 28 4.
- Teuthis ad Troiam dux 8 28 4.
- Teuthrania postea Pergamus 1 4 5, 1 11 2.
- Teuthras Athen. 3 25 4.
- Teuthras ad Caicum regnat 8 4 9.
- Teuthrone urbs Lacon. a Teuthrante con-
dita 3 21 7, 3 25 4.
- texturae et lanificii inventor 8 4 1.
- Thalamae opp. Lacon. 3 21 7, 3 26 1.
- Thalamae opp. Messen. 3 1 4.
- thalamus aeneus Aesirii 2 23 7, 10 5 11.
- thalami thesaurorum 6 19 2.
- Thales Gortynius Lacedaemonios morbo
liberat 1 14 4.
- Thales Milesius sapiens 10 24 1.
- Thalia Gratia 9 35 5.
- Thaliades Arcad. 8 25 2.
- Thallo altera Horarum una cum Pandroso
culti 9 35 2.
- Thalpius Euryti et Therophones f. 5 3 8.
- Θάμνος* v. *Κόκκος*.
- Thamyris Philammonis et Argiopes f.
Thrax 4 33 3 et 7, 9 5 9, 9 30 2, 10 7
2, 10 30 8.
- Tharypus eiusque stirps 1 11 1.
- Tharyx Phigalensis Aristomenis affinis 4
24 1.
- Thasorum origo et donaria 5 25 12. Tha-
siliis sterilitas qua ratione levata 6 11 7.
- Thasium marmor 1 18 6.
- Thasus Agenoris f. Europam quaerit 5
25 12.
- Thaumasius mons Arcad. 8 36 2.
- Θαύματα* 8 46 5.
- Theagenes Megar. tyrannus 1 28 1, 1 40
1, 1 41 2.
- Theagenes Thasius Ol. 6 11 2 — 9. multa-
tur 6 6 5 — 6. ei secundus Clitomachus 6
15 3.
- Theano Antenoris uxor eiusque filii 10
27 3.
- Theantus Alcaeneti pater 6 7 8.
- Theantus Lepreata Ol. 6 7 8.
- Theares Hermionensis Lysandri ad Aegos-
potamos socius 10 9 10.
- Thearidas Achaeus 7 14 3.
- Thearidas Boeotarcha 10 20 3.
- theatra insignia 2 27 5, 2 29 11. Graeco-
rum maximum 8 32 1.
- Thebae Aegypt. a Ptolemaeo Philometore
vastatae 1 9 3, 8 33 3. colossus ibi so-
norus 1 42 3.
- Thebae Boeot. a quibus conditae 2 6 4, 9
5 6. ab Alexandro eversae 7 17 2 et 9
6 7. a Cassandro restitutae 4 27 10, 9 3
6, 9 7 1. a Metello captae 7 15 9. The-
barum post regium imperium fortuna
varia 9 6 et 7, potentia 8 33 2, portae
septem 9 8 4, simulacrum 4 31 10. ad
Thebas septem 2 20 5.
- Thebaidis et Plataeensis regionis fines 2
6 1. Thebaidis primi incolae et reges 9 5.
- Thebais poesis 8 25 9, 9 9 5, 9 18 6.
- Thebani cum Minyis bellum gerunt 9 9 1
et 9 37 2, eum Megarensibus 8 50 4.
- Agesilaum sacra facientem adoriuntur 3
9 4. ad principatum evecti ab Epami-
nonda 8 11 9. Leuctris vincunt 9 13 11.
- Mantineam instaurant 8 8 10. agrorum
partem a Sylla adeptam recipiunt 9 7
6. exsules captivos supplicio afficiunt 9
15 4. thesaurus eorum Delphic. 10 11 5,
donarium Delph. 10 13 6.
- Thebe Asopi f. 2 5 2, 5 22 6.
- Θηηκολέων* 5 15 8.
- Θηηκόλος* sacerdos 5 15 10.
- Thegansia ins. 4 34 12.
- Thelpusa Arcad. opp. 8 24 4, 8 25 1 — 3.
- Thelpusa nymphea Ladonis fl. f. 8 25 2.
- Thelpusa regio 8 24 4.
- Thelxion Apidis f. 2 5 7.
- Themis Horarum mater 5 17 1. suam or-
culi Delphici partem Apollini donat 10
5 6, 8 25 7. eius templum 1 22 1, 9 25
4, 2 27 5, ara 5 14 10, 9 22 1. Themid-
um ara 2 31 5.
- Themiscyra ad Thermodontem ab Hercule
obsessa et capta 1 2 1, 1 15 2. Amazon-
um sedes 1 41 7.
- Themisonium Phrygiae opp. antrum habet
10 32 4.

- Themisto Homeri mater 10 24 3.
 Themisto Ptoi mater 9 23 6.
 Themistocles Neoclis f. 1 1 2, 1 36 1, 8 52
 2. navale et muros Athen. exstruit 1 1
 2. honor ei Olympiace habitus 8 50 3.
 donum eius de Persicis manubiis ab
 Apolline repudiatur 10 14 5. Themisto-
 clis statua 1 18 3. filiorum eius donarium
 1 26 4.
 Themistocles Poliarchi f. illius Themisto-
 clis pronepos 1 37 1.
 Theochrestus Cyrenaens Theochrestii avus
 ἱκποτρόφος Ol. 6 12 7.
 Theochrestus Theochrestii nepos 6 12 7.
 Theocles Crii pater 3 13 3.
 Theocles Laced. stat. Hegyli f. 5 17 2, 6
 19 8.
 Theoclus vates Messen. 4 16 1 et 5, 4 20
 1—3, 4 21 2 et 10.
 Theocosmus Megar. stat. Calliclis pater 1
 40 4, 6 7 2, 10 9 8.
 Theodamus Cnidius Lysandri socius ad
 Aegospotamos 10 9 9.
 Theodectes Phaselita 1 37 4.
 Theodorus Eleus Ol. 6 16 8.
 Theodorus pastor Herophiles Sibyllae pa-
 tor 10 12 7.
 Theodorus Samius Teleclis f. aes primus
 conflatus 3 12 10, 8 14 7, 9 41 1, 10 38 6.
 Theodorus tragoedus 1 37 3.
 Theognetus Aegineta Ol. 6 9 1.
 Theogonus Eleus 6 17 5.
 Θεομηλίδα χαλκίον Spartae 3 14 2.
 Theomnestus Sardinianus stat. 6 15 2.
 Theophilus Epidaurius 6 13 6.
 Theophilus archon Athen. 10 3 1.
 Theophrastus Themistoclis f. 1 37 1.
 Theopompus Agenoris pater 6 6 2.
 Theopompus Damareti f. Ol. 6 10 4.
 Theopompus Damareti nepos 6 10 4.
 Theopompus Damasistrati f. historicus 3
 10 3, 6 18 5.
 Theopompus Heraeensis Aristomenis gener
 4 24 1.
 Theopompus Myndius Lysandri socius ad
 Aegospotamos 10 9 10.
 Theopompus Nicandri f. rex Spartae 3 7
 5. in Messeniaco bello dux 3 3 2, 4 4 4,
 4 7 7. non ab Aristomene occisus 4 6 4.
 eius posteri 4 15 3, monumentum 3 16 6.
 Theopropus Aegineta stat. 10 9 3.
 Θεωρία Della 1 31 2.
 Θεωρός Delphos missus ad consulendum
 oraculum 4 9 3.
 Theotimus Eleus Ol. 6 17 5.
 Theotimus Phocensis 10 2 2.
 theoxenia Apollinis ludi 7 27 4.
 Theoxenus Parrhasius 8 27 2.
 Thera ins. antea Calliste 3 1 7, 3 15 6, 7
 2 2.
 Therae Taygeti locus 3 20 5.
 Theraphone Dexameni f. 5 3 3.
 Therapne Legelis f. 3 19 9.
 Therapne vicus Lacon. 3 14 9, 3 19 9.
 Theras Autesionis f. Thebanus 3 1 7
 Aristodemi filiorum tutor ib. et 4, 3 17
 coloniam deducit in insulas
 1 7, 3 15 6, 7 2 2.
 Theridas Achaeus v. Thearidas.
 thermas in Atarneo 4 35 10, Lebedi 7 3 5,
 Methanis 2 34 1.
 Thermius Haemonis f. Oxyli frater 5 3 7.
 Thermodon fl. 1 2 1, 3 25 3.
 Thermodon fl. Boeot. 9 19 3.
 Thermopylae vel Pylae 7 15 3, 10 20 9,
 10 21 1. Amphictyonum sedes 7 24 4.
 ibi adversus Persas et Gallos quantis co-
 piis pugnatum sit 10 20 1—5: Lacedae-
 monii a Xerxe sepulti 9 32 9: aqua
 γλαυκοτάτη 4 35 8.
 Thero Martis nutrix 3 19 8.
 Thero Phylantii filia 9 40 4.
 Theron Boeotus stat. 6 14 11.
 Theronice Dexameni f. 5 3 3.
 Thersander Agamedidae f. 3 16 6.
 Thersander Polyneis f. Tisameni pater 2
 20 5, 3 15 6, 7 3 1, 9 8 7. in Mysia oc-
 cumbit 9 5 14.
 Thersander Sisyphi f. 2 4 3, 10 30 5. eius
 filii 9 34 7.
 Thersillon curia Arcadum 8 32 1.
 Thersilochus Coreyraeus Ol. 6 13 6.
 Thersites cum Palamede tesseris ludit 10
 31 1.
 Thersius Thessalus Ol. 5 9 1.
 thesaurus Hyrii 9 37 5, Minyae 9 36 4—
 5, 9 38 2. thesauri Olympici 6 19, Dol-
 phici 10 11 1 et 2 et 5.
 Thesidae quousque regnaverint 1 3 3.
 Thesidarum ultimus 2 18 9.
 Theseus Neptuni f. 1 17 3, Erechthida 7
 17 7, Pitthei nepos 2 30 9, Pelopis pro-
 nepos 1 41 5 et 5 10 8, natus ad Cece-
 derim 2 32 9, puer robustus et impavi-
 dus 1 19 1 et 1 27 7. patris depositum
 tollit 1 27 8 et 2 32 7, aprum Calydo-
 nium venatur 8 45 6, taurum Marathonium
 immolat 1 27 10, latrones punit 1 33 4,
 1 44 8, 2 1 4. in Cretam proficiscitur 1
 1 2, 1 22 5. Ariadnen abducit 9 40 4.
 Apollini ludos dedicat 8 48 3, Dianae
 templum 2 31 1. Antiopen rapit 1 2 1,
 2 32 9, 5 11 7: Helenam 1 18 4, 2 22 6
 et 7, 2 32 7, 3 18 15, 3 24 11: Proserpi-
 nam 1 17 4, 1 41 5, 2 22 6, 3 18 5,
 10 29 9. ad inferos descendit 9 31 5.
 cum Centauris pugnat 1 17 2, 5 10 8.
 palaesticam invenit 1 39 3. lyram tenet
 5 19 1. Panathenaea instituit 8 2 1. ad
 Thebas caesos sepelit 1 39 2. democra-
 tiae auctor 1 3 3. occiditur 1 17 4 — 6.
 eius ossa 3 3 7, sacra 10 11 6, saxum 2

- 32 7, statua 10 10 1, templum 1 17 2, 1 30 4.
- Thesmia** v. Ceres.
- Thesmosphoria** v. festum.
- Thesmothetæ** Athen. 1 3 5.
- Thespia** Asopi f. 9 26 6.
- Thespienses** Boeot. 9 26 6. Thespienses **τοιαύτων** in Sardiniam sequuntur 7 2 2, 9 23 1, 10 17 5. a Thebaeo agmine secessionem faciunt 9 13 8. Coressi expugnantur 9 14 2—4. Amorem colunt 9 27 1. eorum festum et ludi 9 31 3, donarium 6 15 1.
- Thespius** ab Erechtheo oriundus 9 26 6.
- Thesprotis** Epirus 1 17 5, 5 22 3. anarchia laborat 4 35 3. Thesprotorum rex Theuseum in viaculis tenet 1 17 4.
- Thesprotis** poesis 8 12 5.
- Thessali** Amphictyones 10 8 2. a Phœcenibus dolis circumveniuntur 10 1 3 et 11. Agesilao adversantur 3 9 12. Cressum oppugnant 9 14 2. Gallis instant 10 23 13. Oechaliam sibi tribuunt 4 2 3. eorum boves 4 36 3, donarium 5 24 2, monumentum Athen. 1 29 6.
- Thessalonice** Philippi f. Cassandri uxor 8 7 7. ab Antipatro filio occisa 9 7 3.
- Thestius** Agenoris f. Ledæ pater 3. 13 8. eius filiae 3 19 5, 9 27 6.
- Thetis** in Peleum animum immittit 5 18 5. pro filio intercedit 5 22 2. a Vulcano arma accipit 5 19 8. eius templum 3 14 4, statua 3 22 2. soror Aeaci uxor 2 29 9.
- Thiebe** nympa Boeot. 9 32 3.
- Thiebe** urbs Boeot. 9 32 2, 10 37 2.
- Thisoa** nympa Iovis nutrix 8 38 3 et 9, 8 47 3.
- Thisoa** Lycaëtis 8 27 4, 8 38 3 et 9.
- Thisoa** Orchomenia 8 27 4 et 7, 8 28 3.
- Thius** Arcadiae fluv. 8 35 3.
- Thoa** Andraemonis f. 5 3 6. Minervæ signum Troia aufert 10 38 5.
- Thoa** Ornytionis f. 2 4 3.
- Thoenenses** Arcad. 8 27 4.
- Thocnia** opp. Arcad. 8 3 2, 8 29 5.
- Thocnus** Lycaonis f. 8 3 2, 8 29 5.
- Θόλος** Athenis 1 5 1, Epidauri 2 27 3.
- thorax** et hasta ab Alexandro M. dedicata 8 28 1. thorax hamatus 9 26 8. cf. loricae.
- Thornax** Buphagi mater 8 27 17.
- Thornax** mons postea Coccygius 2 36 1, 3 10 8.
- Thorsus** fl. Sardiniae 10 17 6.
- Thraeces** ingenio et pietate Macedonibus praestant 9 29 3. mercede conducuntur 1 23 3. Bacchi ope caeduntur a Thebanis 9 16 6. cur ebrii praelia ineant 9 30 5.
- Thracia** populosa 1 9 5, montana 6 5 4.
- Θραύλον** Atticis quod allis **ὑπόδημα** 5 11 7.
- Thrassarum** facinus in Orpheum 9 30 5 privilegium apud Erythraeos 7 5 8.
- Thrasis** Aristodemi pater 6 3 4.
- Thrasyanor** Ctesippi f. 2 19 1.
- Thrasybulus** Eleus Mantiensium vates 6 2 4 et 8 10 5, Agathini pater 6 13 11. Pyrrho statuam ponit 6 14 9.
- Thrasybulus** Lyci f. Athenas tyrannis liberat 1 29 3, 3 5 1, 9 11 6. Thebanis opem fert 3 6 4.
- Thrasydaeus** Eleus hostes ex urbe elicit 3 8 4.
- Thrasyllus** Athen. dux 6 7 7.
- Thrasymedes** Nestoris f. 2 18 8, 4 31 11, 4 36 2.
- Thrasymedes** Parius stat. Arignoti f. 2 27 2.
- Thrinacia** ins. 5 7 2.
- Thronium** opp. Abantidis 5 22 3.
- Thronium** opp. ad Boagrium fluvium 5 22 4.
- Thucydides** Oenobii beneficio ex exsilio redit 1 23 9. locus eius 6 19 5.
- Thuria** opp. Homero Anthes 4 31 1.
- Thurimachus** Aegyri f. 2 5 7.
- Thurios** confugiunt Diagoridæ 6 7 4.
- Thurius** gigas pugnat cum Hercule 3 18 11.
- Thymis** fl. 1 11 2.
- Thyestæ** aureus agnus 2 18 2. sceptrum Vulcani 9 40 11. filius Tantalus 2 18 2, 2 22 3.
- Thyia** Bacchi festum 6 26 1.
- Thyia** Castalii f. Bacchi sacrificia 10 6 4. Neptuni concubina 10 29 5.
- Thyiades** Baccho operantur 10 4 3, 10 19 4, 10 32 7.
- Thylias** stat. Onaethi fr. v. Phylacus.
- θημιάμασιν ἄλλοτριῶσι τὸ θεῖον σέβασθαι** 9 30 1.
- Thymillus** stat. 1 20 2.
- Thymoetes** Oxynatae f. regno Athen. exiit 2 18 9.
- Θύννοι** pisces 10 9 3.
- εὐθύω** simulacrum 8 17 2.
- Thyrea** v. Thyrea.
- Thyraeum** Arcad. opp. 8 3 3, 8 35 7.
- Thyraeus** Lycaonis f. 8 3 3, 8 35 7.
- Thyrea** Argolidis locus unde nomen traxerit 8 3 3. pugna ibi Lacedaemon. et Argivorum 2 38 5, 10 9 12. Thyreatis regio 3 7 5, Aeginetis a Lacedaemoniis data 2 29 5, 2 38 5.
- Thyrestes** sinus 2 38 7, 8 33.
- θυρσοὶ Κελτικὸι** 10 20 8
- Thyrides** vertex Taenari promont. 3 25 9
- thyrsus** aquilifer 8 31 4. thyrso aquam elicit Bacchus 4 36 7.
- tiara** magi 5 27 6.

- Tiasa Eurotae f. 3 18 6.
 Tiasa f. 3 18 6.
 Tiberias palus 5 7 4.
 Tiberis f. 8 43 2.
 tibia praecinitur pentathlia 5 17 10, in
 praelia exeuntibus 3 17 5. tibiae inven-
 tor 2 31 3. tibiaram certamina 5 22 1,
 10 7 4. genera olim tria 9 12 5. tibiae
 Graecae 5 17 9, Phrygiae ib., Argivae
 et Boeotiae 4 27 7. a Minerva abiectas
 Marsyas tollit 1 24 1.
 tibicines Apollini reconciliati 2 22 9.
 Olympiae ubi certent 5 23 1.
 tigris bestia 9 21 4.
 Tigris f. 1 16 3.
 Tilphusa fons 9 33 1.
 Tilphusium mons 9 33 1.
 Timaeonetus Philiusius Pyth. 10 7 7.
 Timaeonetus pictor 1 23 7.
 Timagorae amor et interitus 1 30 1.
 Timalcus Megarei f. a Theseo interfectus
 1 41 3, 1 42 4.
 Timandra Tyndarei f. 8 5 1.
 Timanthes Cleonaeus Ol. 6 8 4.
 Timarchides Athen. stat. 10 34 6.
 Timarchus Rhodius Lysandri ad Aegospo-
 tamos socius 10 9 9.
 Timasithes Crotoniates a Milone non vi-
 ctus 6 14 5.
 Timasithes Delphus Ol. belli gloria in-
 signis 6 8 6.
 Timeas Polynicis f. 2 20 5.
 Timegenides Thebanus patriam Xerxi pro-
 dit 7 10 2.
 Timocles Athen. stat. 10 34 6.
 Timoclidus Sicyonis tyrannus 2 8 2.
 Timocrates Rhodius a Tissapherne missus
 in Graeciam 3 9 8.
 Timolaus Achaeorum princeps 8 51 2.
 Timolaus Corinthius a Persis corrumpitur
 3 9 8.
 Timonis Athen. turris 1 30 4.
 Timon Eleus Aegypti f. Ol. 5 2 5, 6 12
 6, 6 15 2. Aesypi pater 6 2 8.
 Timon Tegeates 8 27 2.
 Timoptolis Eleus Lampidis f. 6 15 7.
 Timosthenes Eleus Ol. 6 2 6.
 Timosthenes Thasius Herculis sacerdos 6
 11 2.
 Timotheus citharoedus et poeta 3 12 10, 8
 50 3.
 Timotheus Cononis f. 1 3 2, 1 24 3, 1 29
 15, 6 3 16.
 Timotheus Cononis pater 8 52 4.
 Timotheus Iphicratis pater 9 14 6.
 Timotheus stat. 2 32 4.
 Tiphia (allis Siphia) Boeotiae opp. 9 32 4.
 Tiphys Argus gubernator 9 32 4.
 Tiresias vates 10 29 8. serpentem obtrun-
 cat 9 19 3. mors eius et sepulcrum 7 3
 1, 9 18 4, 9 33 1. longaeuitas, metamor-
 phosis, sapientia 9 33 2. filia Manto 7
- 3 1, 9 33 2. *ὀλαροσκοπίων* 9 16 1, 10
 29 8.
 Tiryns heros Argi f. 2 25 8.
 Tiryns urbs 2 25 8, Proeti sedes 2 16 2,
 ab Argivis excisa 2 17 5, 2 25 8, 5 23
 3, 8 2 7, 8 33 2. signa habet Arg. ad trans-
 lata 2 17 5, 8 46 3. muri Cyclopii 2 16
 5, 2 25 8, 7 25 5, 9 36 5.
 Tisagoras stat. 10 18 6.
 Tisamenus Eleus lamides quinque certa-
 minum victor 3 11 6—8, 8 14 13. eius
 filius 3 11 5.
 Tisamenus Orestis et Hermiones f. Spar-
 tae et Argorum rex 2 18 5. a Temene
 oppugnatur 3 1 5. eiectus Achaiam petit
 2 18 8, 2 26 1. ab Ionibus occiditur 7 1
 7. eius sepulcrum 7 1 8. sibi 7 2 5, con-
 sobrini 3 1 6.
 Tisamenus Thersandri et Demonassae f. 3
 15 6. Thebarum rex 9 5 15.
 Tisander Cleocriti f. Ol. 6 13 8.
 Tisias rhetor cum Gorgia ad Athenienses
 legatus 6 17 8.
 Tisicrates Crotoniata Ol. 6 9 5.
 Tisis Alcidis f. a Messeniis Delphos mis-
 sus 4 9 3.
 Tissaphernes Ionias satrapa 3 9 6 et 7.
 Titan Solis frater 2 11 5.
 Titane regio 2 11 3, 2 27 1.
 Titanes dii Tartari 8 37 5. Baccho insi-
 diantur 7 18 4.
 Titaresius f. 8 18 2.
 Tithorea nymphea 10 32 9.
 Tithorea Phocidis opp. 10 32 8. Tithorenses
 de Amphionis et Zethi monumento
 terram asportant 9 17 4. Tithorensis
 oleum 10 32 19.
 Tithraustes Artaxerxis dux 3 9 7.
 Tithronium s. Tethronum Phocidis opp.
 10 3 2, 10 33 12.
 Titthium mons 2 26 4, 2 27 7.
 Titus v. Flaminianus.
 Tityus ab Apolline et Diana sagittis con-
 fixus 3 18 15, 10 11 1. eius proceritas 10
 4 5, effigies 10 29 3.
 Tlepolemus Herculis f. ob caedem Argis
 exsul 2 22 8. Rhodom obtinet 3 19 9.
 Tlepolemus Lycius Ol. 5 8 11.
 Tlesias archon Athen. 4 15 1.
 Tlesimenes Aulonis pater 3 12 9.
 Tolmidis statua et res gestae 1 27 5. se-
 pulcrum ib. 14.
 tonitribus sacra fiunt 8 29 2.
 torris Meleagro fatalis 10 31 4.
 Trachis Phocidis opp. 10 3 2. eius rudera
 10 22 1. supra Trachinem trames per
 Octam ib. et 8.
 Trachy mons 8 13 4.
 tragicorum poetarum statuae 1 21 1.
τραγός Messeniis ὁ *ἐρίπυτος* 4 20 2.
 Tragus f. Arcad. 8 23 2.

- Imp. Traianus Mothoniae libertatem reddidit* 4 35 3. eius res gestae et opera 5 12 6.
- Trapezus Lyconis f.* 8 3 2.
- Trapezus Arcad. opp.* 8 3 3. Hippothoi regia 8 5 4. eius rudera 8 29 1. signa Megalopolin translata 8 31 6. Trapezuntii e Peloponneso abeunt 8 27 4 et 5.
- Trapezus in Euxini ora* 8 27 6.
- Tretus locus* 2 15 2 et 4.
- triangulus cippus* 9 16 1.
- Triballi a Gallis oppugnantur* 10 19 7.
- tribus Athen. IV, mox X* 1 5 1.
- Tricca regio Messeniae deserta* 4 3 2.
- Tricoloni urbs Arcad.* 8 3 4, 8 27 8, 9 35 6. incolae Megalopolin transferuntur 8 27 3 et 5.
- Tricolonus Hippodamiae procus* 6 21 10.
- Tricolonus Lyconis f.* 6 21 10, 8 3 4.
- Triconiensis Aetoli* 2 37 3.
- Tricraea ins.* 2 34 8.
- Tricraea locus* 8 16 1.
- tridentis figura in saxo* 1 26 5.
- triginta tyranni a Thrasylulo sublati* 1 29 2.
- Τρίγωνον* dicasterium Athen. 1 28 8.
- trimarcisia Gallorum* 10 19 11.
- Trinax castellum* 3 22 3.
- trioculus dux* 5 3 5.
- Triodi locus Arcad.* 8 26 8.
- Triopas Cnidi conditor* 10 11 1.
- Triopas Pelasgi pater* 2 22 1.
- Triopas Phorbantis f.* 2 16 1. eius filia 4 1 1.
- Triphylia regio* 5 5 3.
- Triphylus Arcadis et Laodamiae f.* 10 9 5.
- Tripodes via Athen.* 1 20 1.
- Tripodisci vicus* 1 43 7.
- Tripolis Arcadiae* 8 27 4.
- Triptolemus Cereris mystes* 1 14 2, 2 14 3. frumenti serendi auctor 1 14 3, 8 4 1. eius currus draconibus iunctus 7 18 3, simulacrum 1 14 1, templum area et ara 1 38 6.
- tripus aureus super aeneo dracone* 10 13 9. *ἐπίγαλκος* 5 12 5. *tripodes victoriae et virtutis praemia* 5 17 11, 7 4 10. aerei Amyclia 3 18 7, 4 14 2. *ἀπυροί* 4 32 1. lignei 4 12 8. lutei 4 12 9.
- triremis rostrum aeneum de Athen. clade* 1 40 5.
- Trisaules* 8 15 4.
- Tritaenus Megalopolitanus* 8 27 11.
- Tritia Achaorum urbs* 6 12 8, 7 22 6.
- Tritia Tritonis f.* 7 22 8.
- Triton Africae f.* 8 26 6, 9 33 7.
- Triton Boeot. fl.* 9 33 7.
- Tritonis cuiusdam insolentia et caedes* 9 20 4. Tritones aerei 2 1 7, aerei ib. 8. Tritonum forma 9 21 1, vox et cantus 8 2 7.
- Tritonis fons* 8 26 6.
- Tritonis palus* 1 14 6, 2 21 5—6, 9 33 7.
- Troades captivae* 10 25 9.
- Trochilus hierophantes Tritolemi pater* 9 14 2.
- Τρογος Argivorum* 2 24 7.
- Troezen Pelopis f.* 2 39 6.
- Troezen urbs* 2 30 5—84 1.
- Troezenii Argivis et Diomedei olim subditi* 2 39 16. Epidauris finitimi 2 30 5. in Achaeorum synedrismo cooptantur 2 8 5.
- Troezeniorum insulae* 2 23.
- Troeenii numismata insignis* 2 39 6.
- Troezenius Isthmus* 2 34 1.
- Troiani in Sardinia* 10 17 6 et 7.
- Troianum bellum* 4 6 1.
- Troilus Eleus Ol.* 6 1 4.
- Tronis regio Daulidis* 10 14 10.
- Tropaea Arcad.* 8 25 1.
- tropaeum Eleorum* 5 27 11, Pollucis 3 14 7. Macedonum nulla 9 40 7—8.
- Trophonius Anchasius (?)* 9 11 1, Ergini vel Apollinis f. 9 37 5. Alcmenaе thalamum struit 9 11 1, Apollini et Neptuno templa 8 10 2 et 10 5 13, Hyrieo thesaurum 9 37 5. eius nutrix et filii 9 39 5, faunum Lebadiae 4 16 7 et 4 32 5, oraculum 9 39 5—14: id quo casu reperunt sit 9 40 1.
- Tros pro Ganymede equas accipit* 5 24 5.
- Trygon (?) Aesculapii nutrix* 6 25 11.
- tubae inventor Tyrsenus* 2 21 3. tubicinum et praecorum certamina 5 22 1.
- tuguria primus excogitavit Pelasgus* 8 15.
- tunicae ad talos demissae* 8 31 2. ex pelilibus suillis confectae 8 15.
- Tuthoa Arcadiae fl.* 8 25 12.
- Tyche Oceani filia, Parca* 1 43 6, 2 20 3, 2 35 3, 4 30 4 et 6, 4 31 10, 6 2 7, 6 26 4, 7 26 8, 8 30 7, 9 16 2, 9 26 8.
- τύχη αγαθή* 5 15 6, 9 30 5. *ἀκραία* 2 7 5. *φερδύπολις* 4 30 6.
- Tydeus dux Athen.* a Lyandro corruptus 10 9 11.
- Tydeus Eleus* 6 16 2.
- Tydeus Oenei f. a Melanippo occisus* 9 18 1—2, 10 10 3.
- Tyndareus Oebali et Gorgophones f.* 3 1 4. ab Hippocoonte regno pellitur, ab Hercule restituitur 2 18 7, 3 1 4, 3 21 2. cum Euryto pugnat 3 18 11. Helenaе procos iure iurando adstringit 3 29 9. Chalcioeco templum exstruit 3 17 2. Veneri compedes iniicit 3 15 11. Orestem accusat 8 34 4. eius monumentum 3 17 4, filiae adulteris pollutae 3 15 11. filii v. Dioscuri.
- Typaeum mons Elidis* 5 6 7.
- Typhon Aegionensis Cauloniae conditor* 6 3 12.
- Typhos et Echidna* 3 18 10.

- tyranni XXX a Lysandro Atheniensibus impositi, a Thrasybulo eieci 3 5 1, 9 11 6.
- τύρρη** festum Bacchi 2 24 6.
- Tyril Herculeum Idaeum colunt 9 27 8.
- Tyronidas Tegeatis leges dat 8 48 1.
- Tyranni a Liparæis victi 10 11 3, eorum rex Arimnus 8 12 5.
- Τυρσηνὸν πύλαγος** 5 25 3.
- Tyrrenus Herculis et Omphales f. 2 21 3.
- Tyrtaeus Athen. Spartanis auxilio missus 4 15 6. collapsos eorum animos firmat 4 16 2 et 6, dissidium sedat 4 8 3. elegorum loci 4 6 5, 4 13 6, 4 14 5, 4 15 2.
- Vasa murrhina 8 18 5.
- vates ante pugnam sacrificant, pugnantium animos erigant 4 15.
- vaticinium et columna mota 4 32 3, ex agni sanguine 2 24 1. v. etiam **μαντεῖς** et divinatio.
- Udaeus Spartus 9 5 3.
- velum laneum 5 12 4. vela nautica inventi Daedalus 9 11 4.
- venarum robur 6 14 7.
- venatica indago 9 21 3, 10 13 1. venatorius habitus 4 12 9, 7 22 7, 10 30 5.
- venenum serpentum pro pabuli diversitate et angetur et minuitur 9 28 1. veneni pocula 7 7 5.
- ventum Africum ut avertant Methanenses 2 34 2. venti precibus Diomedis profugati 4 35 8. ventorum ara et sacra 2 12 1.
- Venus e mari nata 2 1 8, 5 11 8. Priapi mater 9 31 1. nuptiis praestat 4 30 5. a Cnidii maxime colitur 1 1 3. templum cum Adonide commune habet 9 41 2, cum Marte 1 8 4, 2 25 1 (cf. 5 18 5). sacra ei sunt a virginibus et viduis 2 34 10, 10 38 12. signum eius Daedaleum 9 40 3: e myrto virens 5 13 7 (cf. 6 24 7): compeidibus constrictum 3 15 11: armatum 2 5 1, 3 15 10: polo capiti imposito 2 10 5: testudini insidens 6 25 1: hirco insidens ib. **νεακὸρος** Veneris 2 10 4.
- Ἀφροδίτη ἀγκραία** 1 1 3, 2 32 6.
- ἀμβολογήρα** 3 18 1. **παρὰ Ἀμφικλῆα** 3 18 8. **ἀποστροφία** 9 16 3.
- ἀρεία** 3 17 5. **δωρῆτις** 1 1 3. **ἐπιστροφία** 1 40 6. **Ἐρυνίη** 8 24 6. **εὐπλοία** 1 1 3. **Ἥρα** 3 13 9. **κατασκοπία** 2 32 3. **ἐν κήποις** 1 19 2, 1 27 3. **Κνιδία** 1 1 3. **κωλιάς** 1 1 5. **ἐν κωτίῳ** 8 41 10. **λιμενία** 2 34 11. **μελαιεὶς** 2 24, 8 6 5, 9 27 5. **μηχανῆτις** 8 31 6. **μυωνῆτις** 3 22 1. **μορφῶ** 3 19 10. **νικηφόρος** 2 19 6. **νομφία** 2 32 7. **Ὀλυμπία** 3 12 11. **οὐρανία** 1 14 7, 1 19 2, 2 23 8, 3 15 19, 3 23 1, 6 20 6, 6 25 1, 7 7, 8 32 2, 9 16 3. **πάνδημος** 1 22 3, 8 31 2, 9 16 3. **Παφία** 8 24 6, 8 53 7. **ἐν πλίνθῳ** 8 47 1. **ποντία** 2 24 11. **πρᾶξις** 1 43 6. **συμμαχία** 8 9 6.
- Vespasianus Graeciae condicionem mutat 1 17 4.
- Vestae templum et sacra 2 35 1, simulacrum 1 18 3. sacra Olymp. primaria 5 14 4.
- vestis corticea 8 22 5, pellicea 10 38 3.
- via sacra 1 36 3, 5 25 7.
- victimae lineis et byssinis vinculis colligantur 10 32 16.
- Victoria aenea 4 36 6, 9 27 5. inaurata 5 10 4. in Iovis Olympii manu 5 11 1. curru insidens 6 12 6, 6 18 1. alata 5 17 3. **ἄπειρος** 1 22 4, 2 30 2, 3 15 7, 5 26 6. victoriae IV saltantium habitu 5 11 2. Theagenis MCCCC 6 11 6.
- vidua quae primum alteri viro nupsit 2 21 7. viduarum vota 10 38 12.
- P. Villius Tappulus** v. Otilius.
- vincula dedicata 2 13 4.
- vinum e Bacchi templo sponte profuit 6 26 1—2. vini crateres per urbem Bacchi festo 7 27 3.
- virgo Herculis sacerdos 9 27 6. turpis in pulchram mulierem versa 3 7 7. virgines ludos Olymp. spectant 6 20 9. virgines avium curibus 8 22 7. virginum certamen curule 5 16 2, ornatus et habitus 4 4 2, 8 29 3, 10 25 10. pudor 3 20 11, 8 47 6.
- visus subito amissus et recuperatus 4 10 6, 4 12 10, 10 38 13.
- vitex antiquissima 7 4 4, 8 23 5.
- vitiliginis sanatio 5 5 11.
- vitis e ligno 10 38 1. prima apud Thebanos 9 25 1. vitium germina quomodo ab Africi iniuria defendantur 2 34 2. vitium putatio ab asino monstrata 2 38 3.
- Ulysses Anticleae f. 10 29 8. Penelope quomodo potitus 3 12 1. apud socerum manere non vult 3 20 10. ab apro vulneratur 10 8 8. Minervae templum coedit 8 44 4. equos quaerit 8 14 5. eius ad Troiam dolus 4 12 2, pugna cum Heleno 5 22 2, Palladii furtum 1 22 6, naufragium 1 35 4 et 5 25 3, errores 6 6 7, **ἀνάπλους** a Calypso 8 3 7, ad inferos descensus 10 28 1, inimici 10 31 2, imago 10 26 3.

- umbilicus Delphicus 10 16 3. Peloponnesi 2 13 7.
 umbris carentia loca 8 38 6.
 unguentum Cyzicenum 4 35 8. unguenta Chaeroneasium 9 41 7.
 unguis argentei 1 24 3.
 ungula equina Stygis veneno non cedit 8 18 6.
 uniones v. margaritae.
 vocis vitium fortuito casu emendatum 10 15 7.
 voracitatis certamen 5 5 4.
 upupa avis 1 41 9, 10 4 8.
 Urania Musa Lini mater 9 29 6.
 urbs quid 10 4 1. urbs omnium antiquissima 8 38 1. urbes condere quis docuerit 7 18 2. urbis designatio 4 27 5. urbium vices 8 33. urbium sub aquis rudera 7 24 12—13.
 urinandi peritia singularis 10 19 1, certamen 2 35 1.
 arsa sidus 8 3 7.
 ursi in Parnethe 1 32 1. in Taygeto multi 3 20 4. immolantur Dianae Laphriae 7 18 13. albae Thraciae 8 17 3. ursina pellicis pro veste stragula 10 31 10.
 Vulcanus Tali f. Rhadamanthi pater 8 53 5. Ardali 2 31 3. a Baccho in caelum reducitur 1 20 3. matrem vinculis liberat 3 17 3. Thetidi arma praebet 5 19 8. opera eius quae supersint 9 41 1: Bacchi signum 7 19 6, Iovis sceptrum 9 40 11. templum Athen. 1 14 6, Delph. 10 5 2.
 vulpes in saxum versa 9 19 1.
 uxor et mariti monumentum insigne 7 22 7. uxores duas simul habet Aaxandrides rex Spartaee 3 3 9.
 Xanthippus Ariphronis f. Periclis pater ad Mycalen vincit 1 25 1, 3 7 9, 8 52 3.
 Xanthippus Deiphontis f. 2 28 6.
 Xanthippus Phocensis heros 10 4 10.
 Xanthus Erymanthi f. 8 24 1.
 Xanthus Thebanorum rex ab Andropompo occisus 9 5 16.
 Xenarches Laced. Ol. 6 2 1.
 Xenarches Philandridae f. Ol. 6 2 1.
 Xenias Eleus proditor 3 8 4, 5 4 7, 7 10 2.
 Xenoclea Delphica πρόμαντις ab Hercule coacta vaticinatur 10 13 8.
 Xenocles Maenalius Ol. 6 9 2.
 Xenocles Sophoclis f. 1 37 1.
 Xenocles Heraeensis 6 3 11.
 Xenocrates Boeotarcha 9 13 6. Epaminondae scutum Aristomenis concedit 4 32 6.
 Xenocritus Thebanus stat. 9 11 4.
 Xenodamus Anticyrensis Ol. 10 36 9.
 Xenodice Troiana 10 26 1.
 Xenodocus Ol. 6 14 12.
 Xenodoce 2 7 3.
 Xenodocus Messenius Ol. 4 5 10.
 Xenobrotus Cous Ol. 6 14 12.
 Xenon Achaeus 7 10 9.
 Xenon Lepreus Ol. 6 15 1.
 Xenophanes Antiochi Syracusani pater 10 11 3.
 Xenophilus stat. 2 23 4.
 Xenophon Aegiensis Menephyli f. Ol. 6 3 13.
 Xenophon Athen. stat. 8 30 10, 9 16 2.
 Xenophon Corinthius Ol. 4 24 5.
 Xenophon Grylli f. 5 6 5, pater 9 15 5. exsul 5 6 5. eius monumentum et statua 5 6 6. bellum Mantinense scripsit 1 3 4.
 Xenophontis filii 1 22 4.
 Xerxes Graeciam invadit 3 4 8, 6 5 4, 8 42 8. simulacra deorum aufert 1 8 5, 8 46 3. Hyampolin comburit 10 35 6. templum Delphicum aggreditur 10 7 1, Abaeum comburit 10 35 2. eius tabernaculum 1 20 4. numerus Graecorum adversus eum pugnantium 10 20 1—3.
 ξοάνα ollis usitatissima 2 19 3. ξοάνας materia 8 17 2.
 Xuthus Hellenis f. 7 1 2.
 ξυλεύς Iovis famulus 5 13 3.
 ξυστός Elidis 6 23 1.
 Zacynthus Dardani f. 8 24 3.
 Zacynthus ins. 4 23 5. eius arx Peophis 8 24 3.
 Zancle opp. Siciliae 4 23 6. a Messeniis occupata ib. 8.
 Ζάνης Olymp. 5 21 2.
 Zarax opp. Lacon. maritimum 1 38 4, 3 21 7, 3 24 1.
 Zarex heros Athen. 1 38 4.
 Zenon Mnaseae f. 1 29 15, 2 8 4.
 Zephyrium promontorium Italiae 6 6 4, 6 19 6.
 Zephyrus Hyacinthum interficit 3 19 5. eius ara 1 37 2.
 Zetes et Calais Harpyias fugant 3 18 15.
 Zethus Antiopeae f. cum Amphione Thebas condit 2 6 4. eius filius Neis 9 8 4, mors 9 5 9, monumentum cum Amphione commune 9 17 4.
 Zeugma urbs 10 29 4.
 Zeuxidamus Archidami f. Spartaee rex 3 7 6, 4 15 3.
 Zeuxidamus Leotychildae f. 3 7 10.
 Zeuxippe Lamedontis f. Sicyonis uxor 2 6 5.
 Zeuxippus Apollinis e Syllide nympa f. 2 6 7.
 Zoeteus Tricoloni f. 8 35 6.
 Zoetia et Zoetium opp. Arcadiae 8 27 3, 8 35 6—7.

- zona Amazoni a Theseo eripitur 5 10 9.
 zonas Minervae dedicant sponsae Troe
 zonae 2 33 1.
 ζώνη pro armatura 9 17 2. ζώνη ὄπλων
 τῶν κίωνων περιθέουσα 5 10 5.
 ζῶναι ὀβελούς συνέχουσαι 9 39 9.
 ζῶναι σιδήρου πλάγαι 10 16 2.
- ζῶσασθαι i. q. ἐνδύναι τὰ ὄπλα 9
 17 3.
 Zoster domus Atticus 1 31 1.
 Zetus Chersonesus Cret. 6 16 5.
 Zypoetes Thrax Nicemediam condit 5
 12 7.
-

